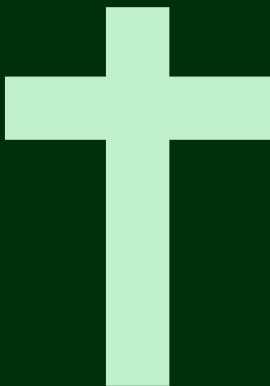

Jayats nanderac wüx
miteatiiüts
Jesucristo

New Testament in Huave, San Mateo Del Mar (MX:huv:Huave, San
Mateo Del Mar)

Jayats nanderac wüx miteatiiüts Jesucristo

New Testament in Huave, San Mateo Del Mar

(MX:huv:Huave, San Mateo Del Mar)

copyright © 2009 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Huave, San Mateo Del Mar

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Huave

huv

Mexico

Copyright Information

© 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Ikoots (Huave), San Mateo Del Mar

© 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-25

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 29 Jan 2022

03b08bf3-6708-5491-84af-10b8e34eb51c

Contents

SAN MATEO	1
SAN MARCOS . . .	82
SAN LUCAS	133
SAN JUAN	218
HECHOS	279
ROMANOS	361
1 CORINTIOS . . .	397
2 CORINTIOS . . .	432
GÁLATAS	455
EFESIOS	468
FILIPENSES	480
COLOSENSES . . .	488
1 TESALONICENSES	496
2 TESALONICENSES	503
1 TIMOTEO	507
2 TIMOTEO	517
TITO	524
FILEMÓN	529
HEBREOS	531
SANTIAGO	557
1 PEDRO	567
2 PEDRO	577
1 JUAN	583
2 JUAN	592
3 JUAN	594
JUDAS	596
APOCALIPSIS . . .	599

Najneaj nanderac leaw tapiüng SAN MATEO wüx Teat Cristo

*Acualajtsüw mixejchiw
mixeech Jesucristo
(Lc. 3:23-38)*

¹ Aaga nawiig cam apiüng wüx acualajtsüw mixejchiw mixeech Teat Jesucristo. Nop mixeech nej aag ayaj nenüt David aaga natang nenajiüt; aaga David quiaj Abraham mixeech nej.

² Aaga Abraham quiaj tacualüw a Isaac, Isaac tacualüw a Jacob, Jacob tacualüw a Judá, y alacas micoj nej michiig nej. ³ Judá tacualüw a Fares, at a Zara, Tamar mimümüw nejiw. Fares tacualüw a Esrom, Esrom tacualüw a Aram. ⁴ Condom Aram tacualüw a Aminadab, Aminadab tacualüw a Naasón, Naasón tacualüw a Salmón. ⁵ Salmón tacualüw a Booz, mimüm Booz aag ayaj Rahab. Booz tacualüw a Obed, mimüm Obed aag ayaj Rut. Obed tacualüw a Isaí. ⁶ Isaí tacualüw a David, áag tarang minatang nenajiüt. David tacualüw a Salomón, acual aweaag mintaj a Urías.

⁷ Salomón tacualüw a Roboam, Roboam tacualüw a Abías, Abías tacualüw a Asa. ⁸ Asa tacualüw a Josafat, Josafat tacualüw a Joram, Joram tacualüw a Uzías. ⁹ Uzías tacualüw a Jotam, Jotam tacualüw a

Acáz, Acáz tacualüw a Ezequías. ¹⁰ Ezequías tacualüw a Manasés, Manasés tacualüw a Amón, Amón tacualüw a Josías. ¹¹ Josías tacualüw a Jeconías y alacas micual nej. Aag ayaj wüx nüt ndeajtoj maquiiüräjpüw nipilan judío andüyiw tiül iüt Babilonia.

¹² Wüx landoj aqiiiübaranüw andüyiw Babilonia, Jeconías tacualüw a Salatiel, condom Salatiel tacualüw a Zorobabel. ¹³ Zorobabel tacualüw a Abiud, Abiud tacualüw a Eliaquim, Eliaquim tacualüw a Azor. ¹⁴ Azor tacualüw a Sadoc, Sadoc tacualüw a Aquim, Aquim tacualüw a Eliud. ¹⁵ Eliud tacualüw a Eleazar, Eleazar tacualüw a Matán, Matán tacualüw a Jacob. ¹⁶ Jacob tacualüw a José minoj María. Aaga María quiaj tacual Teat Jesús nasoic a Cristo.

¹⁷ Atquiaj tajlüy gajpopeic (14) nacualaran ajan wüx Abraham matüch a David. At tajlüy algajpopeic nacualaran ajan wüx David matüch wüx taquiiüräjpüw nipilan judío andüy tiül Babilonia. Nde wüx tajlüyiw tiül Babilonia wüx tatüch wijquiam Teat Cristo tajlüy algajpopeic nacualaran.

*Wüx wijquiat Teat Jesucristo
(Lc. 2:1-7)*

¹⁸ Wüx wijquiat Teat Jesucristo atcüy tajlüy: María mimüm nej altiüt mipoch aweaag José. Pero naleaing nganaw mequiiübajej, María tajiür teomeaats nej nop nine; tüüch nej aag ayaj

Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios. ¹⁹ Aaga José minench nej a María nop nej nerang najneaj. Xeyay andiüm minüx nej, áag ngo mandiüm majüiquich lacual manguiy-eran; tandiüm macueat atánan quiaj. ²⁰ Naleaing José xeyay tamb wüx omeaats. Ndoj, wüx tameay, quiaj taúm majaw nop ángel ocueaj Teat Dios. Tasaj nej:

—José acualaats David, nde meyac imeaats wüx aaga naél quiaj, iqüiüb marang mintaj a María, cos aaga nine apmawiquiach quiaj Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios neech nej. ²¹ Nej apmawiquiach nop nine nench apmeaach manüt Jesús, cos nej apmawün asoet minipilan nej —aj nej.

²² Atquiaj tajlüy meáwan atnej lamapiüng nop nendeac andeac Teat Dios, cos tapiüng:

²³ Nop leawa naleaing nüx nej apmecual mawiquiach nop nine nench.

Aaga nine quiaj apmasoic Emanuel, ajow.

Aaga poch Emanuel quiaj, apiüng: Dios almaquiüb icoots.

²⁴ Ndoj quiaj tapac ameay a José. Condom tarang atnej tasaj nej aaga ángel; taquiüb a María marang mintaj nej. ²⁵ Naleaing nómban ngo majlüy aweaag, tacüliw wijquiam micual a María. Aaga nine tüünd manüt JESS.

2

Tapeayiw mondüy wüx ocas

¹ Teat Jesús wijquiat tiül cambaj Belén tiül iüt Judea wüx Herodes tarang minatang nenajiüt tiül aaga iüt quiaj. Tajlüy acas monxey mondüy wüx ocas tambüw andüyiw Jerusalén imiünüw nonüt iüt. ² Tatüniw manguiyiw:

—¿Nguiane almajlüy aaga nine wijquian leaw apmarang minatang nenajiüt tiül nipilan israele? Cos jayats majüic miocas nej; tajawasan wüx saliünan nonüt tiül xeiütan. Nganüy sajngoton naquiejliün xecosan teombas aaga nine —awüw.

³ Wüx tanguiy aag ayaj a Rey Herodes, ngo majneaj mayaag, aton meáwan moncül Jerusalén lango majawüw cuane apmarangüw. ⁴ Quiaj tatün mapeayiw meáwan montangtang miteaats, aton meáwan mondüy wüx aaga poch tüünd Moisés ocueaj nipilan judío. Tatün manguiy nguiane netam wijquiam a Cristo.

⁵ Quiaj tasajüw nej:

—Tiül cambaj Belén tiül iüt Judea, cos atquiaj tapiüng tanomb nop nendeac andeac Teat Dios wüx tapiüng:

⁶ Cambaj Belén tiül iüt Judá, masey nine cambaj ic ajüic, naleaing xeyay ner-tam;

cos naw tiül ique apmaw
 nop apmatüch marang
 natang nenajiüt,
 nej apmambeol xecambaj Is-
 rael—ajüw nej.

7 Ndoj aaga Herodes quiaj
 tapaj ajcüwa mondüy, ax-
 otüyan tatün manguiay nejiw
 naleaing naleaing cuane
 minüt amelich majawüw
 aaga ocas. 8 Condom tasaj ne-
 jiw mambüw Belén, tapiüng:

—Nganüy quiüran, nguineayan
 tanej itüniün menguiayiün
 wüx a nine. Wüx lamexo-
 man, ndoj tewiünan mesajan
 xic, quiaj sanamb a xique
 aton naquieel xecos teombas
 nej—aw.

9 Wüx landoj masaj nejiw
 a Herodes, quiaj tambüw.
 Aaga ocas leawa tajawüw
 wüx aliw nonüt tiül miiütüw
 nejiw tamb ombas nej. Tayac
 nejiw alareng niüng ajlüy a
 nine; quiaj tacülan cawüx,
 ngo majüy. 10 Nejiw wüx
 tajawüw aag ayaj xeyay tapac
 omeajtsüw. 11 Almajmeliw
 tiül iüm, quiaj majawüw a
 nine almaquiiüb mimüm nej.
 Tajmiücüw tiüt maquiejliw
 micosüw nejiw manguejriw
 omalüw niüng ajlüy aaga
 nine. Condom taleaijquiw
 iquialayej mawüniw müjchiw
 oro, pom, at najmboc angan
 soex nasoic mirra. 12 Condom
 wüx tameayiw, quiaj taümiw
 majawüw asaj nejiw Teat
 Dios nde mandilileaw ma-
 jawüw a Herodes. Quiaj
 tandilileaw tiül miiütüw
 nejiw, ambüw tiül alinots
 tiüüd.

Tecuiürrüw andüy Egipto

13 Wüx laambüw a mondüy
 wüx ocas, quiaj José taüm ma-
 jaw nop ángel tasaj nej:

—Witiür, quiür, iquiiüb
 mintaj, iquiüjpan a nine,
 icuiürran indüyiün tiül iüt
 Egipto. Icülünan quiaj, nde
 mewiünan leaw sasaj icon,
 cos alinoic nüt Herodes
 apmayamb a nine mambiy
 —aw.

14 Wüx tapac ameay a José,
 quiaj taxainguiw a nine,
 taquiüjpüw mamb andüy
 Egipto aaga ongwiiüts quiaj.
 15 Tacülüwan quiaj. Tiünüw
 mandilileaw wüx landeow
 Herodes. Quiaj tajlüy at-
 nej lamapiüng Teat Dios
 wüx tapiüng nop nendeac
 andeac nej, cos tapiüng:
 “Imiün Egipto tatüniüs xecual
 mandilil”, aw.

*Herodes tapiüng mambi-
 yaranüw namix nine*

16 Wüx aliün mapac a
 Herodes, tajaw lamawai-
 jchaw nej ajcüwa mondüy
 wüx ocas, xeyay tajcüy.
 Tapiüng mambiyaranüw
 meáwan namix nine mon-
 ench naw wüx iüm mineat,
 ndoj wüx naliw, meáwan
 monlüy tiül Belén, at tiül
 namix cambaj monlüy
 quiájan. Cos landoj matün
 manguiay ajcüwa mondüy,
 ngüt tajawüw aaga ocas.
 17 Atquiaj tajlüy leaw
 lamapiüng nomb Teat Dios
 masaj Jeremías aaga nendeac
 andeac nej, wüx tapiüng:

18 Apmanguiayaran tiül cam-
 baj Ramá,
 xeyay monpaj, xeyay mon-
 jiünts;

cos Raquel xeyay ajiünts wüx
micual nej.

Nejinguind ngondom müüch
nej majneaj omeaats,
cos lango majlüyw a namix
nine.

¹⁹ Condom wüx landeow
Herodes, quiaj teümeay a José
tiül Egipto, taüm majaw nop
ängel tasaj nej:

²⁰ —Nganüy quiür, iquiiüb
a nine at mimüm nej, in-
dililean indüyiün tiül miiütan
Israel, cos landeowüw
mondiüm mambiyaw a nine
—aj nej.

²¹ Quiaj tamb andüy tiül
miiüt Israel, taquiiüb a nine,
at mimüm nej. ²² Wüx José
tanguiy Arquelao lamayar
minajiüt miteat nej Herodes
tiül Judea, quiaj timbol
mambüw quiaj. Taüm majaw
tasoic mambüw andüyw
tiül iüt Galilea. ²³ Wüx
tatüchiw tiül miiütüw ne-
jiw, quiaj tambüw macüliw
tiül noic cambaj nenüt
Nazaret. Atquiaj tajlüy
cos lamapiüngüw tanomb
mondeac andeac Teat Dios.
Tapiüngüw Jesús apmasoic
Nazareno cos naw quiaj.

3

*Juan Bautista taquiaach
tiül wajchiüc*

(Mr. 1:1-8; Lc. 3:1-9, 15-17;
Jn. 1:19-28)

¹ Wüx aaga nüt quiaj, Juan,
aaga neech yow nipilan,
tamb mandeac andeac Teat
Dios tiül iüt Judea niüng
ngo majlüy cambaj. ² Quiaj
taquiaach nipilan, tapiüng:

—Ich leaam imeajtsan
mecueatiün leaw ngo ma-
jneaj irangan, cos aaga nüt
wüx Teat Dios apmajlüy wüx
micambaj nej laliüc matüch
—aw.

³ Cos aaga Juan quiaj,
tandeac wüx nej Isaías, aaga
nendeac andeac Teat Dios,
wüx tapiüng:

Apmanguiyaran aljane ten-
guial andeac tiül wa-
jchiüc:

“Itajcan majneaj mitiiüd a
Teat Naxey;

ileainguijchan a tiüüd cos nej
aliüc.”

⁴ Aaga Juan quiaj asoig
apix nej najüyeran miyeed
camello, aóel teomeaats nej
taag. Tatsamb mow, tanga-
neow micün xiül. ⁵ Tambüw
manguiyaw aquiaach nej
nipilan monaw tiül cam-
baj Jerusalén, monaw tiül
iüt Judea, at monaw tiül
namix nine cambaj monlüy
mbeay lam Jordán. ⁶ Wüx
tapiüngüw lango mandüümüw
marangüw aaga ngo majneaj
tarangüw, quiaj Juan tüüch
nejiw yow tiül lam Jordán.

⁷ Wüx Juan tajaw lapeyiw
quiaj xeyay fariseos at sa-
duceos mayariw yow aton,
quiaj tasaj nejiw:

—¿Jowa icona ponong
ndiüc, jane nesaj icon mer-
cuiürran meriowan tiül aaga
xeyay ngo majneaj aliüc
miün apmajlüye? ⁸ Sitiül
naleaing laleaaw imeajt-
san nguineay temerangan,
ijüiquichan nómban irangan
najneaj. ⁹ Nde meran-
grangayon wüx mepiüangan

tiülan icona: “Abraham xeteatiün”; cos xique sasaj icon Teat Dios alndom müüch majlüy micual Abraham masey a piedra quiaj, ndot mandiüm. ¹⁰ Nganüy üech alwüx apmandooig mioxi-jchaw xiül; atquiaj meáwan xiül leaw ngo mayac najneaj aóng nej, apndojquiüm majlos tiül biümb. ¹¹ Xique süüch icon yow jane naleaing lamacueat arang ngo najneaj. Pero aliüc miün nop andüüban xic miün, nej xeyay netam ajlüy, ngo mat xic. Xique sayaag nicuajind xic niüng ajlüy nej; sayaag ngo natüch nandeaand tiüt apaj nej. Nej apmüüch icon mejiüran Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios. Apmawün wüx imbasan meáwan ngo majneaj atnej biümb ambel nendeaajndej. ¹² Aag ayaj atnej arang nop nerang najiüt, cos alteowix nej minipüch nej, apmaxaing osaab trigo matendey, condom apmaxaing mayac tiül troj. Ndoj aaga opang trigo apmambelich tiül biümb ngondom xejquem —aw.

*Wüx tayar yow Teat Jesús
(Mr. 1:9-11; Lc. 3:21-22)*

¹³ Teat Jesús imiün Galilea tamb majaw a Juan mbeay lam Jordán, müüch nej yow. ¹⁴ Juan ngo mandiüm, tapiüng:

—Ngwüy Teat, ique netam meaach xic yow; ¿neol tewiün mejaw xic nüüch ic yowa? —aw.

¹⁵ Quiaj Teat Jesús tasaj nej:

—Nganüy netam merang, cos netam marangar leaw lamapiüng Teat Dios —aw.

Quiaj lango mapiüng nicuajind a Juan. ¹⁶ Wüx landoj ayar yow Teat Jesús, almaw tiül yow, quiaj tajaw lejquiat a cielo, tiün Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios imiün tiül cielo atnej noic palom andüy wüx ombas nej. ¹⁷ Condom tanguiayaran noic nanderac imiün cielo, apiüng:

—Aag ayaj xecual xowüy sandiüm, apac ximeaats najaw —aw.

4

*Tandiüm mayac nej wüx naél a nimeech
(Mr. 1:12-13; Lc. 4:1-13)*

¹ Condom Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios taquiüüb mamb Teat Jesús andüy tiül wajchiüc müüch mayac nej wüx naél minatang nimeech.

² Teat Jesús taíünd ngo met ic miow (40) nüt, ic miow ong-wiiüts, condom xeyay tind üet. ³ Quiaj tapeay niüng ajlüy nej nimeech, tandiüm mayac nej wüx naél, tasaj:

—Sitiül naleaing ique Micual Dios ic, isaj aaga piedra quiaj marang pan —aj nej.

⁴ Quiaj Teat Jesús tasaj nej:

—Tiül Mipoch Teat Dios apiüng: “Ngome áagan nüeteran ipacüy nipilan, leaw nembeat aag ayaj meáwan poch andeac Teat Dios” —aj.

⁵ Condom quiaj minatang nimeech taquiüüb nej mamb andüy tiül nangaj cambaj

Jerusalén, mayac wüx omal nadam nangaj iüm. ⁶ Quiaj tasaj nej:

—Sitiül ique Micual Dios ic, ijchic tiüt cos ajlüy tiül Mipoch Teat Dios, apiüng:

Teat Dios apmüch mamb miángeles nej mambelöw ic.

Apmangochiw ic naag owixaw nejiw ngana maleamb ileaj piedra, aw —aj nej minatang nimeech.

⁷ Quiaj Teat Jesús tasaj nej:

—Aton ajlüy tiül Mipoch Teat Dios, apiüng: “Nde mendiüm mitsoj leaw apiüng Teat Naxey Midios” —aj nej.

⁸ Aaga minatang nimeech taquiiüb nej mamb alinomb. Nganüy taquiiüb nej andüy wüx nop najal oleaj tiüc. Quiaj tüüch nej majaw meáwan cambaj leaw ajlüy wüx iüt at meáwan leaw najneaj almajiürüw. ⁹ Quiaj tasaj Teat Jesús:

—Meáwan aag ayaj sanüüch ic meneay sitiül ique apmequieel micos tiximbas meyar sandeac —aj nej.

¹⁰ Quiaj tasaj nej Teat Jesús:

—Iriow ningüy niüng sajlüy, Satanás, cos tiül Mipoch Teat Dios apiüng: “Ágan Teat Dios netam mequieel micos teombas nej meyar andeac” —aj nej.

¹¹ Quiaj taw minatang nimeech. Condom tapeayiw miángeles Teat Dios mambelöw Teat Jesús.

Teat Jesús tamelich aquiaach tiül Galilea

(Mr. 1:14-15; Lc. 4:14-15)

¹² Wüx Teat Jesús tanguiaj Juan lajmel tiül manchiüc, quiaj tandilil andüy tiül iüt Galilea. ¹³ Nej taton ngome tacül tiül Nazaret, tamb macül tiül Capernaum, noic cambaj mbeay nadam yow nenüt Galilea, tiül miiütüw Zabulón y Neftalí, monlüy tanomb. ¹⁴ Atquiaj tajlüy atnej tanomb tapiüng Isaías nendeac andeac Teat Dios, cos tapiüng:

¹⁵ Icona monaw tiül miiütüw Zabulón y Neftalí, najlüyiw mbeay tiüüd amb mbeay ndec, nonüt necamb lam Jordán; aag ayaj tiül iüt Galilea, niüng xeyay acüliw nipilan ngome judío.

¹⁶ Ajcüwa nipilan quiaj arangüw ngo majneaj, ajlüyiw atnej majlüyiw tiül pojniün, nejiw apmajawüw noic nadam ran.

Leaw ajlüyiw tiül xeyay pojniün, apmachech nejiw a ran quiaj.

¹⁷ Ajan quiaj tapots maquiaach nejiw Teat Jesús, tapiüng:

—Icueatiün aaga ngo majneaj irangan, cos Teat Dios laliüc miün majlüy wüx mi-cambaj nej —aw.

Teat Jesús arriiüd apiquiw mondoc

(Mr. 1:16-20; Lc. 5:1-11)

¹⁸ Noic nüt wüx Teat Jesús tamong amb mbeay aaga nadam yow nenüt Galilea,

quiaj tajaw ijpüw monxey nop necual nejiw, nop Simón nasoic Pedro, alinop Andrés michiig nej. Nejiw tenguijal andocoj cos mondoc nejiw. ¹⁹ Quiaj tasaj nejiw Teat Jesús: —Macaron tabaats, sanaquiaach icon nguineay alndom meyamban nipilan mesajan mayariw sandeac. Langome apmeyamban cüet mendocon, apmeyamban nipilan —aj nejiw.

²⁰ Tacueatiwan quiaj mindocoj nejiw, tandüjpiw mamb Teat Jesús.

²¹ Condom quiríwan iün majüyiw, quiaj Teat Jesús taxom alijpüw, nop necual nejiw, nop Jacobo, alinop Juan, micual nejiw Zebedeo. Aliw tiül müx maquiüjpüw miteatiw nejiw, tenguijal axequiw ndoc. Quiaj tasaj nejiw Teat Jesús mambüw maquiüjpüw.

²² Nejiw tacueatiwan tiül müx miteatiw nejiw, tambüw mandüjpiw Teat Jesús.

Teat Jesús taquiaach xeyay nipilan

(Lc. 6:17-19)

²³ Teat Jesús tajüy meáwan tiül iüt Galilea. Taquiaach tiül meáwan sinagoga ocueajiw a nipilan quiaj. Tandeac nguineay apmajlüy wüx Teat Dios apmajlüy wüx micambaj nej. Aton tamongoch iün andeowüw cuajantanej monandeow leaw axom nejiw nipilan tiül ajcüwa cambaj quiaj. ²⁴ Wüx tanguiyaran tiül iüt Siria meáwan leawa nej arang, quiaj taquiüjpüw

niüing ajlüy nej xeyay moniün andeow. Altiül xeyay teamamongochiw, lamix omeajtsüw; altiül nechach, üüch nejiw michachiw nimeech; altiül ndron ombas, nawaag owix oleaj. Teat Jesús tüüch majneaj meáwan. ²⁵ Quiaj tandüjpiw nej xeyay nipilan monaw Galilea, monaw Decápolis, monaw Jerusalén, monaw Judea, monaw nonüt necamb lam Jordán.

5

Teat Jesús taquiaach nipilan wüx tiüc

¹ Wüx Teat Jesús tajaw xeyay nipilan lapeayiw niüing ajlüy, quiaj tajtep andüy wüx noic tiüc chetet. Tapeayiw niüing ajlüy nej minipilan nej. ² Quiaj tapots maquiaach nejiw Teat Jesús, tapiüng:

Jane xeyay apac omeaats
(Lc. 6:20-23)

³ —Najneajay ajlüyiw leaw ayaag netam nejiw Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios, cos apmajlüyiw tiül micambaj Teat Dios.

⁴ 'Najneajay ajlüyiw leaw amix omeajtsüw nganüy, cos apmüjndiw mapac omeajtsüw alinoic nüt.

⁵ 'Najneajay ajlüyiw leaw ngo merangrangayej; nejiw apmüjndiw a iüt cam leaw tasoiquiw apmüjndiw.

⁶ 'Najneajay ajlüyiw leaw xowüy andiümüw marangüw leaw andiüm Teat Dios, nej apmambeol nejiw.

⁷ 'Najneajay ajlüyiw leaw ajiürüw lasta nop alinop, cos

aton Teat Dios apmajiür nejiw lasta.

⁸ 'Najneajay ajlüyiw leaw nómban lamawüniw wüx omeajtsüw ngo majneaj; nejiw alinoic nüt apmajlüyiw niüng ajlüy Teat Dios.

⁹ 'Najneajay ajlüyiw leaw monyamb majlüy monajneaj, ngo majlüy moncüy, nejiw apmasoiqüiw micual nejiw Teat Dios.

¹⁰ 'Najneajay ajlüyiw leaw amongochiw ngo majneaj masey arangüw najneaj; nejiw apmajlüyiw tiül micambaj Teat Dios tiül cielo.

¹¹ 'Najneajay ijlüyiün wüx itsojaranan memongochiün ngo majneaj. Aton awüniwan wüx omeajtsüw mandeacüw wüx imbasan xeyay ngo majneaj cos iyariün sandeac. ¹² Tanomb atquiaj tamongochiw ajcüwa mondeac andeac Teat Dios. Nganüy icona, ich mapac imeajtsan xeyay cos ajlüy noic najneajay tiül cielo leaw apmeajndiün.

At icon quiniüc, at icon ran (Mr. 9:50; Lc. 14:34-35)

¹³ 'Icona ijlüyiün wüx a iüt cam at icon najneaj quiniüc najtix. Pero sitiül quiniüc mamong ajtix, ¿ngüneay alndom majtix alinomba? Lango metam, netam majwich ninguiün macuüch nej tiüt nipilan.

¹⁴ 'Icona ningüy wüx aaga iüt cam ijlüyiün at icon ran. Ajawaats sitiül noic cambaj ajlüy wüx tiüc ngon-dom mexotüy. ¹⁵ Ngondom

mehen nots candeal condom cas tepal omal tiül nop xor. Ngwüy, netam meyac cawüx marraj meáwan leaw almajlüy tiül iüm. ¹⁶ Atquiaj icona aton, irangan najneaj tiül nipilan para mejlüyiün atnej aaga ran quiaj; cos wüx nipilan apmajawüw irangan najneaj, nejiw aton apmarangüw leaw andiüm Teat Dios najlüy tiül cielo.

Teat Jesús aquiaach wüx aaga poch tüünd Moisés

¹⁷ 'Nde mepiüngan xique xiün nandrooch aaga poch leawa tüünd Moisés, tengwüy leaw tandeacüw mondeac andeac Teat Dios. Ngwüy, xique ngo niün nandrooch nicuajind. Xique xiün najüiquich wüx nguineay ajlüy, narang atnej apiüng. ¹⁸ Naleaing sasaj icon, wüxan almajlüy a cielo maquiüüb a iüt, nómban ngome apmamong masey noic nine punto, noic nine letra tiül aaga poch leawa tüünd Moisés, cos meáwan leaw Mipoch Teat Dios apiüng netam majlüy. ¹⁹ Atquiaj sitiül aljane mapiüng ngo membeat masey noic nine poch leaw Teat Dios lamapiüng netam marangüch, ndot atquiaj maquiaach wüx nipilan, nej apmajlüy at nej nop chingüy, leaw ngo membeat tiül minipilan Teat Dios. Pero sitiül aljane arang meáwan leaw Teat Dios lamapiüng marangüch, aton maquiaach wüx alinop marang atnej; nej apmarang nop natang

tiül cielo niüng apmajlüyw minipilan Teat Dios. ²⁰ Sasaj icon netam merangan atnej apiüng Teat Dios, ngo matnej arangüw ajcüwa mondüy wüx aaga poch tüünd Moisés, at leaw arangüw fariseos; cos sitiül ngo merangan atnej netam ngondom mejmeliün tiül micambaj Teat Dios.

Teat Jesús apiüng wüx moncüy

(Lc. 12:57-59)

²¹ Lamenguiayüün nguineay tasoiquiw tanomb mixejchiün, cos tasoiquiw: “Nde membiyan nejinguid, sitiül aljane apmambiy alinop netam mangüy aaga nisoet”, ajowiw. ²² Aag ayaj naleaing, xique nganüy sasaj icon, jane ajcüycüy majaw alinop netam mangüy aaga nisoet. Aton jangantanej leaw apmasaj chach aljane, netam mayacüw nej asoet montangtang tiül nadam nangaj iüm. At jangantanej leaw apmapaiich alinop, aag ayaj alndom mamb tiül necoy tiül biümb.

²³ Sitiül leriümb apmeyac erchech, quiaj leaw imeaats aljane ajcüy majaw ic, ²⁴ ich majlüy, nde meyac. Quiür indeac anaag aaga najcüy majaw ic quiaj, para majneaj imeajtsan mamong ijcüyiün, cas tendilil meyac erchech.

²⁵ At sitiül aljane aleaic iriow anaag wüx, andiüm mayac ic teombasüw monajiüt, indeac anaag, ijaw cuane iriowan wüx, ijneajiün wüxan

nganaw mepeay anaag teowixaw monajiüt, cos teat xan alndom masaj mimongot nej mayacüw ic tiül manchiüc. ²⁶ Naleaing sasaj ic, wüx lerpeay tiül manchiüc langondom meriow najen, apmeriow wüx lamembich mengüy leaw apmatüniw icueaj.

Aquiaach wüx monjiür najtaj, monjiür naxey

²⁷ Lamenguiayüün nguineay tasoiquiw tanomb, cos asoiquiw: “Nde mejiüran minajtajan, nde mejiüran minaxeyiün”, ajowiw. ²⁸ Aag ayaj naleaing. Pero nganüy xique sasaj icon jangantanej leaw apmajaw nop najtaj mandiümdiüm, aag ayaj atanej lamarang aweaag nisoet.

²⁹ Sitiül miác iniiüg laliüc mayac ic wüx merang ngo majneaj, isoond, ndoj telox ninguiün; cos más najneaj masey noic iniiüg, ngome atnej mejlos tiül xeyay necoy tiül biümb. ³⁰ At sitiül miác iwix apmayac ic wüx merang ngo majneaj, ich ndojquiüm majlos ninguiün; cos más najneaj masey nots iwix, ngome atnej mejlos tiül xeyay necoy tiül biümb.

Teat Jesús aquiaach wüx moncuateay

(Mt. 19:9; Mr. 10:11-12; Lc. 16:18)

³¹ Aton tanomb tasoiquiw: “Jangantanej macueat mintaj nej, netam marang noic nawiiüg mecueatayej”, ajowiw. ³² Nganüy xique sasaj icon sitiül nop

naxey macueat mintaj nej, acueátan, ngome nejiür naxey a najtaj; nej a naxey quiaj ajiür nisoet, cos tengual mayac wüx majiür naxey mintaj nej. Aton jane apmaquiiüb aaga najcueat najtaj quiaj, apmajiür nisoet, cos apmajlüy atnej minajtaj nej.

Aquiaach wüx monwaiich monpaj minüt Teat Dios

³³ 'Aton lamenguiayiün nguineay tasoiquiw tanomb mixejchiün: "Nde aleaic mendeacan mepajan minüt Teat Dios sitiül ndoj ngo merangan leaw lamepiüangan apmerangan", ajowiw. ³⁴ Aag ayaj naleaing. Pero nganüy xique sasaj icon nde mendeacan aleaic mepajan wüx minüt cielo cos aag ayaj niüng chetey Teat Dios. ³⁵ Nde mepajan wüx minüt iüt, cos aag ayaj niüng acuüüch oleaj Teat Dios. Aton nde mepajan wüx minüt Jerusalén cos aag ayaj micambaj aaga Teat natang tiül meáwan monajiüt. ³⁶ Aton nde mepajan wüx imalan, cos cuane icon, ngondom meajchiün mambeor masey nots miondeats imalan, aton ngondom meajchiün marang ngweal. ³⁷ Xique sasaj icon netam mendeacan "naleaing" sitiül naleaing, at netam mepiüangan "ngo maleaing" sitiül ngwüy. Cos sitiül apmepajan minüt aljane, aag ayaj ngo majnej, ocueaj nimeech.

Wüx monpalüch ombas (Lc. 6:29-30)

³⁸ 'Lamenguiayiün nguineay tasoiquiw tanomb, cos atcüy tasoiquiw: "Jangantanej macuiaach oniüg alinop, atanej netam macuiajchich oniüg nej. Aton jangantanej leaw apmapol olüic alinop, atanej netam mapolich olüic nej", aw. ³⁹ Pero xique sasaj icon, nde mepalüchiün ombas leawa nerang ngo majnej wüx imbasan. In-gow aag ayaj sitiül aljane lamaleamb imbeay, iich maleamb ic alinots. ⁴⁰ At sitiül aljane andiüm mayac ic tiül moncüy, mandiüm manood tarrang micamix, iich alinoic majoy aton. ⁴¹ Sitiül aljane müch ic memal tiüt alngün naüm, nde mepiüng wüx masey memal alatownej. ⁴² Sitiül aljane apmatün icueaj alcuane, iich leaw alndom. Aton sitiül aljane andiüm majüch ic, iich sitiül alndom.

Ijiür lasta leaw ajcüy majaw ic

(Lc. 6:27-28; 32-36)

⁴³ 'Aton lamenguiayiün nguineay tasoiquiw nomb, cos asoiquiw: "Netam mejiüran lasta alinop, pero leaw ajcüy majaw icon ijcüyiün mejawan aton", ajowiw. ⁴⁴ Pero xique sasaj icon netam mejiüran lasta moncüy majaw icon. Indeacan najnej wüx ombas leaw apaiich icon; irangan najnej wüx ombasüw leaw ngo mind majaw icon. Itüniün Teat Dios mambeol nejw

leaw arangüw wüx imbasan ngo majneaj. ⁴⁵ Atquiaj apmajüic icona micual icon Teat Dios najlüy tiül cielo. Cos Teat Dios tengual müüch majntsop a nüt marraj meáwan nipilan; aton üüch majoet nguiajantanej masey niüng ajlüy nerang najneaj, masey niüng ajlüy nerang ngo majneaj. ⁴⁶ Sitiül icona apmejiüran lasta áagan a nipilan leaw andiümüw icon, ¿cuane najneaj aag ayaja? ¿Neol ngwüy atquiaj arangüw ajcüwa monsap mitomiün cambaja, ajcüwa monrang xeyay ngo majneaja? ⁴⁷ Sitiül áagan micoj michiig erthepeay anaag, ¿cuane alwüx ajneaj irangana? ¿Neol ngwüy, atquiaj aton arangüw nipilan leaw ngo mayamb Teat Dios? ⁴⁸ Icona netam merangan leaw najneaj, palan, atnej arang Miteatiiüts Dios najlüy tiül cielo, cos nej nerang najneaj, palan.

6

Nguineay netam marangüch najneaj

¹ 'Leaw najneaj iran- gan, nde merangrangayon wüx; cos sitiül irangan najneaj majaw icon nipilan, Miteatiiüts Dios najlüy tiül cielo ngome apmüüch icon mejiüran leawa nej andiüm müüch. ² Icona wüx imbeolan aljane leaw ngo majiür, nde mendeacndeacan wüx manguaiy nipilan matnej arangüw monrangrangüy tiül sinagogas, at tiül calle

aton. Cos nejiw arangüw mal- ombaranüw wüx. Naleaing sasaj icon, nejiw landoj lama- jiürüw leaw ayambüw wüx aaga alomboochayej quiaj. ³ Icona wüx aleaic mea- jchiün aljane leaw ngo ma- jiür, ijchan nejingüind ngo majaw, masey miquiamb iwix ngo majaw leaw arang miác iwix. ⁴ Ijchan leaw indiüman, nejengüind ngo majaw. Quiaj Miteatiiüts Dios apmüüch icon xeyay monajneaj majawüw nipilan, cos nej ajaw masey ixotüyan terang.

Nguineay netam mata- jcüch orar mesaj Teat Dios (Lc. 11:2-4)

⁵ 'Wüx aleaic apmesajan Teat Dios nde merangan matnej arangüw ajcüwa monrángan ayamb Teat Dios, cos nejiw xowüy andiümüw mapajüw minüt Teat Dios tiül sinagoga lombojówan. At ambüw mapajüw minüt Teat Dios niüng tengual among monjüy, majaw nejiw nipilan. Naleaing sasaj icon áagan ayaj apmaxomüw wüx aaga alomboochayej quiaj. ⁶ Pero xique sasaj icon, wüx apmetajcan orar ijmeliün tiül iüm, ipalan imbiüman, indeacan mequiüjpan, cos nej alniüng ijlüyiün; néjan quiaj apmanguaiy. Alinoic nüt apmeajndiün leaw itüniün.

⁷ 'Wüx apmetajcan orar mesajan Teat Dios nde mepiüngpiüngánan matnej arangüw nipilan leaw ngo mayariw andeac Teat Dios,

cos nejiw apiüngüw wüx
apmandeacndeacüw xeyay,
Teat Dios apmanguaiy.

⁸ Icona nde merangan atnej
arangüw nejiw, cos Teat Dios
lamajaw cuane netam icon
wüxan nganaw metüniün.

⁹ Icona wüx apmesajan Teat
Dios, atcüy ipiüangan:

Xeteatiün Dios najlüy tiül
cielo, ique nangaj
minüt.

¹⁰ Sandiüman mejlüy wüx
meáwan nipilan nguia-
jantanej almajlüyiw.

Atnej iyambüch ninguiün
tiül nangaj cielo,
atquiaj aton netam
meyambüch ningüy
wüx aaga iüt cam,
marangüch leaw ique
indiüm.

¹¹ Teat, iich xicon nüeteran
nganüy nüt cam, atnej
ique ijaw netam.

¹² Iwün wüx imeaats aaga ngo
majneaj tarangasan
Teat, cos xicona
aton lanawüniün
wüx ximeajtsan aaga
ngo majneaj nipilan
arangüw wüx xim-
basan.

¹³ Imbeol xicon nde
narangan ngo majneaj
Teat.

Iwün ninguiün meáwan ngo
majneaj, nde matüch
xicon nimeech.

Cos ique natang nenajiüt wüx
meáwan cambajiüt;
ique alndom merang
cuajantanej.

Ique najneajay ijlüy meáwan
nüt, ngo majiür ümb.
Amén.

¹⁴ Sitiül icona iwüniün wüx
imeajtsan leaw ngo majneaj
arangüch wüx imbasan,
Miteatiiüts Dios najlüy tiül
cielo atquiaj apmarang wüx
imbasan aton. ¹⁵ Pero sitiül
icona ngo mewüniün wüx
imeajtsan leaw ngo majneaj
arangüch wüx imbasan, átan
quiaj Miteatiiüts Dios ngome
apmawün wüx omeaats
isoetiün leaw ijiüran.

*Teat Jesús aquiaach wüx
moniünd lop*

¹⁶ 'Wüx icona iiündan lop
para manguaiy icon Teat
Dios, nde merangan atnej
xowüy amix imeajtsan atnej
arangüw monrangrangüy,
cos nejiw arangüw atnej
niün andeowüw para majaw
nejiw nipilan mapiüngüw
nejiw tenguiäl aiündüw.
Naleaing sasaj icon nejiw
áagan ayaj apmaxomüw
wüx aag arangüw atquiaj
quiaj. ¹⁷ Pero icona wüx ap-
meiündan metajcan orar, er-
taagayon majneaj, ijonchiün
imalan najneaj, ipejiün
iniüjcan aton. ¹⁸ Atquiaj
nipilan ngome apmateotsüw
wüx sitiül icona tenguiäl
iiündan manguaiy icon Teat
Dios. Meáwan leawa tenguiäl
merangan masey ixotayon,
Teat Dios ajaw, ndoj nej ap-
müüch icon xeyay monajneaj
majaw icon nipilan.

*Iyacan tiül cielo leaw nem-
beatmbeat*

(Lc. 12:33-34)

¹⁹ 'At aton sasaj icon nde
mendiümdiümánan cuajan-
tanej nembeatmbeat ningüy

wüx iüt, cos alndom majtep miüt pandiüm. Cuajan-tanej leaw ijiüran alndom memoen, aton need alndom majmel maneed. ²⁰ Ngwüy icona irangan leaw andiüm Miteatiiüts Dios cos aag ayaj atnej mejiüran xeyay nem-beatmbeat tiül cielo niüng nicuajind ngondom majtep miiüt, ngondom memoen, ngondom majteor. ²¹ Cos niüng ijiüran cuajantanej nem-beatmbeat, quiaj iyacan imeajtsan aton.

Ran ocuejaran
(Lc. 11:34-36)

²² 'Oniiügaran aag ayaj nerraj icoots. Sitiül iyacan iniüjcan wüx mejawan najneaj, apmambeol icon merangan najneaj. Wüx icona irangan najneaj aag ayaj atnej mejlüyiün tiül ran. ²³ Pero sitiül icona indiüman meyacan iniüjcan wüx mejawan leaw ngo majneaj, quiaj apmerangan xeyay ngo majneaj; aag ayaj atnej ijlüyiün tiül pojniün. Sitiül icona irangan ngo majneaj, andüy quiaj apmexeyay ngo majneaj temerangan quiaj.

Wüx Teat Dios, at wüx tomiün
(Lc. 16:13)

²⁴ 'Nejinguind ngondom marang minajiüt ijpüw monxey nóiquian, cos ndot apmandiüm marang leaw apiüng nop, ngome ap-marang leaw apiüng alinop. Tengwüy xeyay mandiüm mandüüb nop, quiaj ngome apmarang leaw apiüng

alinop. Atquiaj ajlüy, nómban ngondom mendüüb Teat Dios sitiül meyac imeaats wüx mendiümdiüm tomiün.

Teat Dios üüch meáwan leawa tengual atam
(Lc. 12:22-31)

²⁵ 'Xique sasaj icon nde mamb wüx imeajtsan mepiüangan cuane apmeatiün, cuane apmenganeowan, at wüx ipixan mepiüangan cuane apmesoijqüiün. ¿Neol ngwa, icona alwüx itaman ngo matnej nüeteran; aton micuerpojan alwüx atam ngo matnej napixeran? ²⁶ Ijawan nguineay ajlüyiw a quiec, nejiw ngo mepiürüw maxainguüw omeaats corrül, ngo mapalüw leaw apmüetiw alinoic nüt; cos Miteatiiüts Dios najlüy tiül cielo awiül nejiw. ¿Neol, ngome alwüx imbeatiün a icona ngo mat nejiw a quieque? ²⁷ ¿Ngwüy jane tiül icona cos xowüy amb wüx omeaats alcuane, alndom matang wüx alpinawan metro?

²⁸ '¿Neol tapots amb imeajtsan wüx ipixana? Ijawan nguineay ajlüy a mbaj tiül xiül. Nejiw atangüw ngo marangüw najiüt nicuajind, ngo mendileaw aton. ²⁹ Nganüy sasaj icon, aaga minatang nenajiüt nenüt Salomón najlüy tanomb, masey tajiür xeyay najneaj apix nej cos nej tajiür xeyay tomiün, ngo matüch matnej ajneajiw ajcüwa mbaj. ³⁰ Sitiül Teat Dios ayac aaga mbaj soex najlüy tiül xiül leaw nganüy almajlüy,

oxep lamarang asap andaab pow, cuane wüx ngo müüch icon meáwan leawa netam. ¿Neol ngo meyacan imeajtsan wüx neje? ³¹ Icona nde meyacan imeajtsan wüx mepiüangan: “¿Cuane apmetiüts manganeowaats, cuane apmasoijquiiüts?” merawan. ³² Cos nipilan leaw ngo mayambüw Teat Dios, xeyay ayacüw omeajtsüw wüx aag ayaj. Miteatiiüts Dios najlüy tiül cielo, nej alwüx; nej ajaw meáwan leaw tengual atam icon. ³³ Netam meyamban ombas mejlüyiün tiül minipilan Teat Dios, merangan meáwan leawa nej andiüm. Quiaj apmüüch icon meáwan leawa netam. ³⁴ Atquiaj icona nde mamb wüx imeajtsan mepiüangan cuane apmajlüy oxep, cos aaga oxep quiaj apmaquiüb miün alinoic cuane mamb wüx imeajtsan. Meáwan nüt ajlüy palpálwüx naél.

7

Nde meyacan asoet alinop
(Lc. 6:37-38, 41-42)

¹ 'Nde meyambyanban asoet alinop, quiaj nejingund ngome apmayamb isoetiün. ² Cos atnej icona iyacan asoet alinop, atnej apmajmel isoetiün. Atnej icona irangan wüx alinop, atnej apmarangüch wüx imbasan aton. ³ ¿Neol nguineay ixom mejaw a najmel altiül oniiüg alinop, nganüy a ique ngo mexom mejaw aaga xiül alatsam tiül iniiüga? ⁴ ¿Cuane wüx alndom mesaj

alinop: “Chiün nawün aaga najmel altiül iniiüg quiaj”, meraj, sitiül nganaw mewün a xiül alatsam tiül iniiüga? ⁵ ¡Ndeac mbeay! Sasaj ic menguiay, iwün ombas aaga xiül alatsam tiül iniiüg quiaj, ndoj quiaj apmejaw najneaj para alndom mewün aaga najmel altiül oniiüg alinop.

⁶ 'Nde meajchiün a pet leaw nangaj cos alndom majchic matsamb machiüt icon tiüt. Aton nde meloxiün nembeatmbeat perlas teombas sow, cos alndom macuüchcuüch tiüt. Aag ayaj atnej mewijchan meajchiün pet leaw xeyay nembeat. Cos sitiül pet ngo majaw jane ic, alndom matsamb iwix, masey tendiüm meaach leaw najneaj. Tengwüy apmarangüw atnej arang sow, cos sow apmacuüchcuüch tiüt leaw ngo mandiüm müet, masey xeyay najneaj üünd.

Sitiül apmetüniün apmeajndiün

(Lc. 11:9-13, 6:31)

⁷ 'Sitiül apmetüniün apmeajndiün; sitiül apmeyamban apmexoman; sitiül apmerndeacan apmengocharanan. ⁸ Cos jangantanej leaw apmatün apmüünd; leaw apmayamb apmaxom; at leaw apmendeac apmangocharan.

⁹ ¿Ngwüy aljane tiül icona sitiül micual nej matün pan, ingow üüch pan apmüüch noic piedra? ¹⁰ ¿Jondot matün cüet, ingow üüch cüet apmüüch nop ndiüca? ¹¹ Sitiül

icona nerangan ngo majneaj, ijawan nguineay meajchiün micualan noic najneaj, cuantemas Miteatiüts Dios najlüy tiül cielo apmüüch najneajneaj cuajantanej jane apmatün nej ocueaj.

¹² 'Icona netam merangan wüx alinop atnej temendiüman marangüch najneaj wüx imbasan, cos atquiaj apiüng tiül aaga poch leawa tüünd Moisés. Aton atquiaj ajlüy tiül minawijuiaw mondeac andeac Teat Dios.

Indüjpiün narix tiüüd
(Lc. 13:24)

¹³ 'Ijmeliün iriümban tiül quicheech puerta niüng ajmeleran. Cos ajlüy alinoic nadam niüng ajmeleran, nadam a tiüüd aton, ambüw tiül ajmeliw xeyay nipilan. Aaga nadam tiüüd quiaj amb andüy tiül castigo. ¹⁴ Aaga alinoic puerta niüng ajmeleran, aag ayaj quicheech, at a tiüüd aton narix. Aag ayaj amb andüy tiül cielo niüng apmapacaran meáwan nüt, pero naleaing napateay monxom nej.

Xiül wüx aong ajaraw sitiül najneaj
(Lc. 6:43-44)

¹⁵ 'Ijawan wüx ajcüwa monwaiich, cos aliücüw mapiüngüw nejiw andeacüw andeac Teat Dios. Nejiw apmajüic at nejiw sap ngome napatüw; naleaing tiül omeajtsüw nejiw at nejiw napat sampü. ¹⁶ Icona alndom mejawan jane nejiw wüx leaw arangüw. ¿Ngwa alndom

mepejtiün uvas wüx noic owil sats, ngwa alndom mepejtiün toc wüx patiürra? ¹⁷ Meáwan leaw najneaj xiül aóng najneaj, leaw xiül lango majneaj ngondom mayac najneaj aóng. ¹⁸ Noic owil najneaj xiül ngondom maóng ngo majneaj, at noic owil xiül leaw ngo majneaj, ngondom maóng najneaj. ¹⁹ Leaw xiül ngo mayac najneaj aóng nej, apmandoijquich majlos tiül biümb. ²⁰ Atnej xiül wüx aóng alndom majaraw sitiül najneaj, atquiaj nipilan aton ajaraw jane nej wüx ajaraw leaw arang.

Ngome meáwan nipilan apmamb tiül cielo
(Lc. 13:25-27)

²¹ 'Ngome meáwan monopüng: "Teat Naxey, Teat Naxey", mawüw, apmajmeliw tiül micambaj Teat Dios. Áagan leaw monrang atnej andiüm Xeteat najlüy tiül cielo, nejiw apmajmeliw. ²² Wüx aaga nüt quiaj xeyay nipilan apmasajüw xic: "Teat Naxey, Teat Naxey, taquiaachasan nipilan wüx minüt, aton wüx minüt tawünanan nimeech wüx ombasüw nipilan. At tarangasan xeyay ateócan wüx minüt", apmawüw. ²³ Pero xique quiaj sanasajüw: "Ngo najaw jane icon. Iriowan ningüy niüng sajlüy monrang ngo majneaj", sanajüw.

Ijpüw monrang iüm
(Lc. 6:47-49; Mr. 1:22)

²⁴ 'Jangantanej leaw apmanguaiy xepoch cam

marang atnej sapiüng, apmajlüy atnej nop naxey nexom omeaats, tawitich ombiüm nej wüx piedra. ²⁵ Camüm majoet maw nadam lam, mapac nadam iünd, ngo marang nej nicuajind aaga iüm quiaj, cos wüx piedra witiow. ²⁶ Nganüy jangantanej leaw apmanguaiy xepoch cam ndoj ngo marang atnej, apmajlüy atnej nop naxey nechach, tawitich ombiüm nej teomeaats lam tiülan wiüü. ²⁷ Camüm majoet maw nadam lam, mapac nadam iünd, quiaj ajmiüc a iüm. ¡Nómban ndroj ombas! —aw.

²⁸ Wüx landoj mandeac meáwan aaga poch quiaj Teat Jesús, mbayajow nipilan manguaiyiw leaw landoj mandeac. ²⁹ Cos taquiaach nejiw atnej andeac nop nendüy nejiür nadam najiüt, ngo matnej aquiajchiw mondüy wüx aaga poch tüünd Moisés.

8

Tamongoch napat monandeow nenüt lepra

(Mr. 1:40-45; Lc. 5:12-16)

¹ Wüx taw tiüt Teat Jesús imiün wüx tiüc, tandüjpiw nej xeyay nipilan. ² Condom quiaj ajngot majaw nej nop naxey axom nej napat monandeow nasoic lepra atextexíichan ombas nej. Quiaj taquieel micos nej tiüt teombas Teat Jesús, tasaj:

—Teat Naxey, sitiül ique indiüm, saw alndom memongoch iün sandeow —aj.

³ Quiaj Teat Jesús taxaing owix marreeg, tasaj:

—Xecual sandiüm, sanamongoch iün indeow —aj.

Wüxan ndoj masoic aag ayaj, andüüban ndej minecoy nej aaga niün andeow quiaj. ⁴ Condom quiaj tasaj nej Teat Jesús:

—Nde mesaj nejinguid, quiür, iich majaw ic miteaats, iyac erchech atnej tapiüng Moisés marangüch. Quiaj apmajawüw ique lerneaj —aj nej.

Tajneaj nop nerang minajiüt minatang soldado

(Lc. 7:1-10)

⁵ Almajmel tiül cambaj Capernaum Teat Jesús, quiaj tiün majaw nej nop minatang soldado matün nej ocueaj.

⁶ Tasaj:

—Teat Naxey, nop nerang xenajiüt alwüx mats saniüng, lamalox nej tiüt noic monandeow. Nómban asol nej, xeyay necoy tengual mamongoch —aw.

⁷ Quiaj tapiüng Teat Jesús:

—Saleamb quiaj namongoch iün andeow —aw.

⁸ Quiaj tapiüng a natang soldado romano:

—Teat Naxey, cuane xic, xique ngo nembeat nicuajind para meamb saniüng. Xique sapiüng teat, mepiüng noic poch, quiaj apmajneaj a nembeol xic. ⁹ Cos xique aton sajiür nesaj xic cuane narang, at a xique sajiür xesoldado leaw sasajüw cuane netam marangüw. Sitiül xique sanasaj nop: “Quiür”, naj; nej apmamb. Sitiül sanasaj

alinop: “Mac”, naj; nej aliüc. Tengwüy sanasaj nerang xenajiüt: “Irang aag agüy”, naj; nej apmarang —aw.

¹⁰ Wüx tanguiy aag ayaj Teat Jesús mbayaw manguiay, quiaj tasaj leaw almaquiüb, tapiüng:

—Naleaing sasaj icon ngo naxom masey anop tiül nipilan judío leaw ayar sandeac matnej aaga naxey cam. ¹¹ Aton sasaj icon, alinoic nüt aliüc xeyay palpálwüx nipilan imiün nonüt, imiün noleat, apchete-moj maquiüjpüw teat Abraham, teat Isaac, teat Jacob tiül cielo tiül micambaj Teat Dios. ¹² Pero altiül nipilan judío leaw apiüngüw apmajlüyw tiül micambaj Teat Dios, apmajlosüw tiül pojniün, quiaj apmajiüntsüw, apmenchicnchic olüiquiw nejw —aw.

¹³ Condom quiaj Teat Jesús tasaj aaga natang soldado:

—Quiür ijtsor, cos teyar sandeac atquiaj apmajlüy —aw.

Aaga nerang minajiüt nej a soldado tíulan aaga ores quiaj tajneaj.

Wüx tajneaj müm miocuats Pedro

(Mr. 1:29-31; Lc. 4:38-39)

¹⁴ Condom quiaj tamb Teat Jesús andüy aniüng Pedro. Quiaj tajaw niün andeow najtaj miocuats Pedro, alwüx mats, tengual müüch nej nerraar. ¹⁵ Quiaj Teat Jesús tamb marreeg owix aaga najtaj, ajneaj wüx üüch nej

nerraar. Quiaj witiüt tarang nej üetiw.

Teat Jesús tüüch majneaj xeyay moniün andeow
(Mr. 1:32-34; Lc. 4:40-41)

¹⁶ Wüx langwiiüts taquiüjpüw mamb niüng ajlüy Teat Jesús xeyay nipilan leaw alwüx ombasüw nejw nimeech. Quiaj tawün nimeech wüx ombasüw nipilan wüx mipoch nej, at aton tataag majneaj meáwan moniün andeow. ¹⁷ Atquiaj tarang para alndom majlüy atnej tarang nomb tiül minawiig nej teat Isaías, aaga nendeac andeac Teat Dios, cos tapiüng: “Nejáyan quiaj tawün iün andeowaats, aton tajoy wüx ombas nej meáwan necoy ocueajiiüts”, aw.

Leaw tandiüm mandüüb Teat Jesús

(Lc. 9:57-62)

¹⁸ Wüx tajaw Teat Jesús laxeyay nipilan alniüng ajlüy nej, quiaj tasaj minipilan nej:

—Tabaats amongoots andüy necamb a nadam yow quiaj —aw.

¹⁹ Quiaj ajngot nop naxey nendüy wüx aaga poch tüünd Moisés. Tasaj Teat Jesús:

—Teat Naxey, xique sanandüüb ic mamb leaw niüng apmeamb —aj.

²⁰ Quiaj tasaj nej Teat Jesús:

—Wiül ajiür ombiüm nej, at a quiec aton; nganüy a Teat Naxey ngo majiür nguiane mapiib omal —aj nej.

²¹ Nop minipilan nej tasaj nej:

—Teat, sandiüm nacül leaw ndoj andeow xeteat namiüt; quiaj sanandüüb ic —aw.

²² Quiaj tasaj nej Teat Jesús:

—Tabar nganüy indüüb xic, icueat, ich majlüy mondeow memiütayej nejeyéjan quiaj —aj nej.

Teat Jesús talomboch iünd, at omal yow

(Mr. 4:35-41; Lc. 8:22-25)

²³ Condom quiaj tajtep tiül müx Teat Jesús, tambüw maquiüjpüw nej minipilan nej. ²⁴ Aleambüw tiül ndec, quiaj taw noic nadam iünd, anmachaachaach tiül müx omal yow, pero Teat Jesús almameay. ²⁵ Quiaj tambüw minipilan nej mapacüjchiw nej, tasajüw:

—¡Teat, imbeol xicon; laliüc tsoyomoots tüüt! —ajüw nej.

²⁶ Quiaj tasaj nejw:

—¿Neol termbolana? ¿Neol tapateay iyacan imeajtsan wüx xique? —aj nejw.

Condom quiaj witiüt. Talic a iünd lombom, at a yow majlüyan. Quiaj lambat.

²⁷ Ajcüwa monxey mbayatoj, tapiüngüw:

—¿Cuame nipilan nej aaga naxey quiaja? Cos iünd at a yow ayariw nej andeac —awüw.

Monxey monaw Gadara alwüx ombasüw nimeech
(Mr. 5:1-20; Lc. 8:26-39)

²⁸ Wüx tajtepiw necamb aaga nadam yow quiaj tiül iüt Gadara, quiaj tajngotoj ijpw monxey imiünüw tiül niüng amiüraad mondeow. Alwüx ombasüw nimeech, lamüüch nejw michachiw. Nejw

xowüy lapatüw, nejinguind ngondom mamong amb tiül aaga tiüü quiaj. ²⁹ Wüx tajngotoj, tendeacüw napac, tapiüngüw:

—¿Cuane indiüm merang wüx ximbasan a ique Jesús micual Teat Dios? ¿Neol tewiün meaach xicon namongochiün ngo majneaja, sitiül nganaw matüch a nüte? —ajüw nej.

³⁰ Alquiaj noic ajlüy sow tengual üetiwi, miünquiájan tam niüng ajlüyiw nejw.

³¹ Quiaj a nimeech tatüniw nej ocueaj, tasajüw nej:

—Sitiül apmewün xicon, iich xicon namban najmeliün tiül a sow quiün —awüw.

³² Quiaj tasaj nejw Teat Jesús:

—Quiüran —aw.

Quiaj tambüw tandüyiw tiül a sow. Almajmeliw tiül, quiaj tecuiürrüw a sow, ambüw wüx tiüc tajmiücüw tiül yow, tumb mandeowüw.

³³ Condom ajcüwa monjür sow mbayajow; quiaj tecuiürrüw andüyiw tiül cambaj. Tapots masajüw nipilan cuane tajlüy; at tapiüngüw nguineay tarangüch wüx ombasüw ajcüw leawa üüch nejw michachiw nimeech.

³⁴ Quiaj tambüw majawüw Teat Jesús meáwan niplan imiünüw tiül a cambaj quiaj. Wüx tapeayiw quiaj, tatüniw ocueaj maw quiaj tiül miiütüw nejw.

9

Wüx tajneaj nop ndron ombas

(*Mr. 2:1-12; Lc. 5:17-26*)

¹ Condom quiaj tandilil alinomb Teat Jesús majtep tiül müx, tamongoj andüyiw necamb, tandüyiw tiül micambaj nej Capernaum.

² Almapeayiw quiaj, quiaj taquiüraab niüng ajlüy nej nop naxey ndron ombas, amb wüx mats. Teat Jesús tajaw nguineay ayacüw omeajtsüw wüx nej, quiaj tasaj a niün andeow:

—Ich mapac imeaats, xecual, cos lanawün isoet —aw.

³ Wüx tanguiayiw aag ayaj, acas mondüy wüx aaga poch tüünd Moisés tandeacüw nejiwan quiaj, tapiüngüw: “Aaga naxey quiaj xeyay ngo majneaj andeac, cos andeac atnej nej Dios nej”, awüw. ⁴ Teat Jesús tajaw cuane tengual mapiüngüw tiül omeajtsüw, quiaj tasaj nejiw:

—¿Neol tendecan atquiaj tiül imeajtsana? ⁵ ¿Cuane ngo maél iyajcan nasaj, nasaja: “Isoet lanawün”, ngwüy nasaja: “Witiür, ijüy”, naja? ⁶ Nganüy apmejawan a Teat Naxey naleaing alndom mawün nisoet ningüy wüx iüt —aw.

Quiaj tasaj a niün andeow:

—Witiür, ixaing mimats, quiür ijtsor —aj.

⁷ Quiaj witiüt tajtsor. ⁸ Nipilan wüx tajawüw aag ayaj mbayatoj. Tandeacüw xeyay najneaj wüx Teat Dios,

cos lamambeol nop nipilan ndoj ombas marang aag ayaj.

Wüx Teat Jesús tarriüüd Mateo

(*Mr. 2:13-17; Lc. 5:27-32*)

⁹ Almaw quiaj Teat Jesús, quiaj tajaw nop naxey nenüt Mateo, alchetem wüx bang niüng angüyeran mitomiün cambaj. Quiaj tasaj:

—Mac tabar —aj.

Quiaj witiüt a naxey quiaj, tamb maquiüb nej.

¹⁰ Alinoic nüt Teat Jesús alchetem tiül nden, tengual üetiw maquiüb minipilan nej. Aliw quiaj xeyay monsap mitomiün cambaj; at aliw quiaj aton xeyay nipilan monrang ngo majneaj. Nóiquian tengual üetiw maquiüjpüw. ¹¹ Wüx tajawüw aag ayaj a fariseos, quiaj tasajüw minipilan nej Teat Jesús:

—¿Neol minatangan nequiaach icon tapots üet aweaag monsap mitomiün cambaj, at aldemás nipilan leaw ngo mayambüw Teat Dios? —ajüw.

¹² Wüx tanguiay aag ayaj Teat Jesús, quiaj tasaj nejiw:

—Leaw ayaag najneaj ajlüy ngo metam mayamb nejaw nej, áagan nipilan leaw ayaag niün andeow mbich netam mayamb nejaw nej.

¹³ Quiüran iyamban imeajtsan cuane amb apiüng aaga poch cam: “Xique sandiüm merjiürayon lasta, ngome áagan iyacan erchechiün”, aw. Xique ngo niün nayamb leaw ayaag najneaj arang,

xique xiün nayamb leaw monrang ngo majneaj, nüüch leaam omeajtsüw nguineay tengual marangüw, para marangüw leaw andiüm Teat Dios —aj nejiw Teat Jesús.

Tatüniw manguaiyiw wüx aiündüch

(Mr. 2:18-22; Lc. 5:33-39)

¹⁴ Condom quiaj tapeayiw niüng ajlüy nej minipilan Juan aaga neech yow nipilan, tasajüw nej:

—Teat, xicona saiündan xeyay, at nipilan fariseos aton. Jow nganüy minipilan, ¿neol ngo maiündüwa? —ajüw nej.

¹⁵ Teat Jesús quiaj tasaj nejiw. Tapiüng:

—¿Alndom nop nengoch owixe mamix omeajtsüw mi-amigo neje sitiül nej alquiaj almaquiüjpüwa? Alinoic nüt wüx lango majlüy a nench, aaga nüt quiaj mbich apmaiündüw.

¹⁶ 'Nejinguind ngon-dom macancham tiül noic nguirich napixeran quiripite jayats jael, cos aag ayaj sitiül apmacanchamaran tiül, wüx aptsontocom, quiaj apmachiüt alquiriw aaga nguirich jael quiaj. ¹⁷ At aton ngondom mayacaran jayats vin tiül nguirich taag iquial vin, cos sitiül apmajmel tiül, apchiütam a taag, condom quiaj apmajünch tiüt a vin, at a taag aton apndrom ombas. Ngwüy, jayats vin netam majmel tiül jayats taag; quiaj ngome apndrom ombasüw, apmaiücüw noic miün —aw.

Micual Jairo, at a najtaj nerreeg apix Teat Jesús

(Mr. 5:21-43; Lc. 8:40-56)

¹⁸ Teat Jesús tengualeámban mandeac aag ayaj masaj nejiw, quiaj ajngot nop naxey, natang nenajiüt tiül nipilan judío, maquieel micos nej tiüt teombas nej, tapiüng:

—Teat, xecual les tandeow. Tabar teat, meyac iwix wüx ombas nej mepacüüch —aw.

¹⁹ Quiaj witiüt Teat Jesús, tandüüb mamb a naxey quiaj, at minipilan nej tandüjpiw nej mamb aton. ²⁰ Quiaj ajngot nop najtaj niün andeow, lamajiür gajpic (12) neat tatow majiür, xeyay atsambiich nej miquiej nej. Quiaj tatüch niüng ajlüy Teat Jesús amb wanopech marreeg apix. ²¹ Cos tapiüng tiül omeaats: “Sitiül narreeg masey apix nej, quiaj sanajneaj”, aw. ²² Teat Jesús ndiliteay majaw, tasaj nej:

—Xecual, ich mapac imeaats, nganüy lerneaj cos teyac imeaats wüx xic —aw.

Quiájan tajneaj a najtaj nómban.

²³ Wüx Teat Jesús tapeay aniüng aaga natang nena-jiüt quiaj, tajaw aliw quiaj monind at xeyay nipilan ancayajyaj. ²⁴ Quiaj tasaj a nipilan:

—Iriowan ningüy, aaga nüx cam ngome landeow, nej almameay —aj nejiw.

Nipilan quiaj titsojow nej.

²⁵ Wüx laawüw meáwan nipilan, quiaj Teat Jesús tajmel tiül iüm. Condom tasap owix a nüx mawitich.

Quiaj witiüt a nüx. ²⁶ Meáwan cambaj najlüy quiaj tanguiayiw nguineay lamarang Teat Jesús.

Teat Jesús tüüch majneaj ijpüw somb

²⁷ Teat Jesús almaw quiaj, tandüjpiw nej mamb ijpüw monxey nesombüw. Tengual apajüw masajüw nej:

—¡Teat naxey micual David, ijiür xicon lasta! —awüw.

²⁸ Wüx tapeay tiül nden, tapeayiw niüng ajlüy nej ajcüwa monxey nesombüw quiaj. Quiaj Teat Jesús tasaj nejiw:

—¿Ipiüngana naleaing xique alndom narang aag ayaja? —aj nejiw.

Quiaj tapiüngüw:

—Ajaj teat, sapiüngan alndom —awüw.

²⁹ Quiaj Teat Jesús tayac owix wüx oniüjcüw nejiw, tasaj:

—Sitiül atquiaj iyajcan tiül imeajtsan, atquiaj apmajlüy —aj nejiw.

³⁰ Quiaj rat oniüjcüw. Condom Teat Jesús tasaj nejiw, tapiüng:

—Ijawan, nde mesajan nejingüind —aj nejiw.

³¹ Pero nejiw almawüw quiaj, tapots mandeacndeacüw wüx aag ayaj meáwan tiül aaga iüt quiaj, manguaiyeran nguineay tarang Teat Jesús.

Teat Jesús tüüch mendeac nop jew

³² Almawüw quiaj ajcüwa monxey quiaj, quiaj ajngot

maquiüraab miün nop naxey alwüx ombas nej nimeech, lamüüch nej mejew. ³³ Quiaj Teat Jesús tawün nimeech wüx ombas a naxey quiaj, tajneaj mendeac. Meáwan nipilan mbayatoj majawüw, tapiüngüw:

—Ngomeaag ajlüy tiül micambajaats Israel atquiaj quiaj —awüw.

³⁴ Pero ajcüwa fariseos tapiüngüw:

—Aaga naxey quiaj alndom mawün nimeech cos minatang nimeech tengual mambeol nej —awüw.

Teat Jesús xeyay ajiür lasta nipilan

³⁵ Teat Jesús tajüy tiül meáwan cambaj, tiül rüncn aton, maquiaach nipilan tiül palpálwüx sinagoga. Tandeac xeyay najneaj poch manguaiyeran nguineay alndom majlüyeran tiül micambaj Teat Dios. Aton tamongoch palpálwüx monandeow, at meáwan necoy tandendiich. ³⁶ Wüx tajaw nguineay ajlüyiw meáwan nipilan, tajiür nejiw lasta, cos ajcueatíwan, ngo majlüyiw nóiquian, at nejiw sap ngo majlüy wüx nop nejiür nejiw.

³⁷ Quiaj tasaj minipilan nej, tapiüng:

—Naleaing sasaj icon, najiüt ajlüy xeyay, pero monrang najiüt napateay.

³⁸ Itüniün ocueaj a teat neneay najiüt müüch miün xeyay monrang najiüt —aj nejiw.

10

Teat Jesús tarriiüd gajpiüp apóstoles

(Mr. 3:13-19; Lc. 6:12-16)

¹ Condom quiaj Teat Jesús tawün gajpiüp (12) naw tiül minipilan nej, tüüch nejiw ndoj ombasüw mawüniw nimeech wüx ombas nipilan, at aton mamongochiw cuajantanej monandeow at necoy.

² Ajcüwa gajpiüp (12) apóstoles atcüy minütiw nejiw: nop Simón aaga nasoić Pedro, aquiüb Andrés michiig nej; alinop Jacobo, at a Juan michiig nej, micual nejiw Zebedeo. ³ Aton Felipe, Bartolomé, Tomás; at Mateo aaga tarang nesap mitomiün cambaj; Jacobo micual Alfeo; Lebeo aaga nasoić Tadeo; ⁴ aton Simón naw tiül noic ajlüy nipilan nasoić quiw Cananista; at a Judas Iscariote aton, aaga ndoj tayac Teat Jesús teowixaw monajiüt.

Teat Jesús tüüch mambüw mandeacüw mipoch nej

(Mr. 6:7-13; Lc. 9:1-6)

⁵ Ndoj quiaj Teat Jesús tüüch mambüw ajcüwa gajpiüp (12) minipilan nej, tasaj nejiw:

—Nde meamban tiül miiütüw nipilan ngome Israel, aton nde mejmeliün tiül nicuajind cambaj tiül iüt Samaria. ⁶ Quiüran ombas, imbeolan ajcüwa nipilan judío, cos nejiw ajlüyíwan at nejiw najcueat sap. ⁷ Quiüran isajan nipilan laliüc matüch a nüt majlüy wüx micambaj

nej Teat Dios. ⁸ Aton itajcan majneaj leaw axom nejiw napat monandeow nasoić lepra, at cuajantanej monandeow. Ipacüjchiün leaw landeow, iwüniün nimeech wüx ombas leaw alwüx ombas nej nimeech. Xique süüchan icon ndoj imbasan merangan meáwan aag ayaj, ata icona nganüy imbeolan nipilan, nde metüniün nicuajind.

⁹ 'Nde mejoyiün tomiün, nde mejoyiün oro, nde mejoyiün plata, tengwüy bronce. ¹⁰ Nde mejoyiün minchiüjtsan tiül tiüüd, aton nde mejoyiün ijquiaw camix. Átan nde mesoićquiün napüic, nde mejoyiün ingotan. Cos leaw nerang najiüt netam mawiülaran.

¹¹ 'Wüx apmepeayiün tiül noic cambaj, tengwüy tiül noic rüñch, iyamban jane apmexoman quiaj leaw ajneaj omeaats majaw icon. Ixojtan aniüng nej; naw quiaj apmeriowan wüx lamatüch a nüt meriowan. ¹² Wüx apmejmeliün tiül noic nden ertepeayiün, itüniün monapacüy. ¹³ Sitiül apac omeajtsüw majawüw icon, itüniün monapacüy; sitiül ndot ngo mandiümüw icon nde metüniün. ¹⁴ Sitiül ngo mandiümüw mangochiw icon, ngo mandiümüw manguiayiw leaw apmesajan, iriowan tiül aaga nden quiaj, tengwüy tiül aaga cambaj quiaj. Itajtan quiaj minajndot ileajiün. ¹⁵ Naleaing sasaj icon, wüx nüt apmajaraw wüx asoeteran, alwüx quiriw

apateay ngo majneaj apma-mongochiw monaw cambaj Sodoma maquiiüb Gomorra, ngo mat nejiw ajcüwa nipilan quiaj.

Apmemongochiün naél

¹⁶ 'Nganüy xique süüch icon meamban at icon sap indüyiün tiül tegüy sampüy. Netam mejlüyiün at icon ndiüc leawa necuiür nexotüy, ngo majlüyan ndeaam. Aton irangan atnej arang palom, cos palom ngo marangüw ngo majneaj wüx ombas alinop. ¹⁷ Ijawan wüx ajcüwa nipilan quiaj, cos apmayacüw icon teombasüw monajiüt, apmawüjchiw icon tiül sinagogas. ¹⁸ Aton apmaquiüjpüw icon teombasüw montangtang monajiüt cos iyariün sandeac. Atquiaj alndom mendeacan xic wüx manguiayiw ajcüwa montangtang monajiüt, at palpälwüx nipilan leaw ngome judío. ¹⁹ Naleaing wüx apmayacüw icon teombasüw monajiüt, nde meyambyamban imeajtsan mepiüngan cuane apmepiüngan, nguineay apmendeacan, cos wüx apmerndeacan, quiaj Teat Dios apmüüch icon poch cuane apmepiüngan. ²⁰ Cos ngome icona apmerndeacan, Nangaj Miespíritu Miteatiiüts Dios apmendeac tiül icon.

²¹ 'Nachiigueran apmayac teowixaw monajiüt micoj nej mandeow. At nateateran apmayacüw teowixaw monajiüt micual nej

mandeow. Nacualaran aton apmayacüw teowixaw monajiüt miteatiw nejiw mandeow. ²² Meáwan nipilan apmajcüyiw majawüw icon cos iyariün sandeac. Jane ngo macueat xic, jane apmaüc wüx mamongoch meáwan aag ayaj leawa ndoj, apmaw wüx. ²³ Wüx ayambüw imbasan tiül noic cambaj alndom mercuiürran indüyiün tiül alinoic cambaj. Naleaing sasaj icon, nganaw membichan mejüyiün tiül meáwan cambaj tiül iüt Israel, quiaj apmandilil Teat Naxey.

²⁴ 'Nop nequiajchay ngome alwüx ajaw, napateay ajaw; nganüy nequiaach nej alwüx ajaw. Aton nop nerang najiüt ngome alwüx atam, napateay atam; nganüy aaga neneay najiüt alwüx atam. ²⁵ Nop nequiajchay ich mapac omeaats sitiül lamatüch ajaw nequiaach nej, nde matün wüx alquiriw; at nop nerang najiüt aton netam mapac omeaats sitiül lamüünd marang leawa netam, atnej neneay najiüt, nde mandium mamong wüx. Sitiül nateateran tasoic nimeech nej, nenüt Beelzebú, ¿jowa nganüy a micual neje, cuane ngome apmasoiquiwe?

Áagan Teat Dios netam mermbolan mendüyiün
(Lc. 12:2-9)

²⁶ 'Nde mermbolan mendüyiün ajcüwa nipilan, cos leaw ngo majüic nganüy apmajüic alinoic nüt; aton

leaw nganüy ngo majüic alinoic nüt apmajaraw. ²⁷ Leaw tengual nasaj icon nganüy wüx icóotsan quiaj cam, alinoic nüt netam mesajan meáwan nipilan. Leaw tengual nandex tiül ilajcan nganüy, alinoic nüt netam mendeacan napac manguiay meáwan nipilan. ²⁸ Nde mermbolan mendüyiün leaw alndom mambiy icon, cos espíritu ngondom mandeow. Leaw naleaing netam mermbolan mendüyiün, aag ayaj leaw alndom mandrooch imbasan, at miespíritujan tiül biümb.

²⁹ '¿Neol, ngome noic tomiün ombeat ijquiaw nine quiec ajnapa? Naleaing sapiüng ngo majmiüc masey noic tiül nejiw mandeow sitiül Teat Dios ngo mandiüm. ³⁰ Aton meáwan miondeats omalaran nateoraw. ³¹ Pares sapiüng nde mermbolan cos icona alwüx ermbeatiün ngo mat icon ajcüwa nine quiec quiaj.

Jane ngo mexotüy wüx ayar andeac Teat Jesús
(Lc. 12:8-9)

³² 'Jangantanej leaw ngo mexotüy wüx ayar sandeac masaj nipilan, xique aton sanasaj Xeteat najlüy tiül cielo xenipilan nej. ³³ Aton jangantanej leaw apmarang atnej ngo metam nej xic, ata xique aton sanasaj Xeteat najlüy tiül cielo ngome xenipilan nej.

Mbajcaw nipilan wüx Teat Jesús

(Lc. 12:51-53, 14:26-27)

³⁴ 'Nde mepiüangan xique xiün nüüch majlüy monajneaj wüx aaga iüt cam. Ngwüy, xique ngo niün nayac monajneaj wüx iüt, xique xiün nayac moncüy. ³⁵ Cos áag tiünas, altiül naxey apmajcüy aweaag miteat nej, ata nüx apmajcüy aweaag mimüm nej; at altiül mintaj nacualaran apmajcüy aweaag mimümüw nejiw. ³⁶ Nop naxey tiül nden miün apmajiür moncüy majaw nej.

³⁷ 'Jane alwüx andiüm miteat nej mimüm nej, pero napateay andiüm xic, aag ayaj ngo membeat marang xenipilan. At aton leaw alwüx andiüm micual nej, napateay andiüm xic, aton ngo membeat marang xenipilan. ³⁸ At jane ngo mandiüm mamongoch meáwan naél masey mambiyaran wüx cruz cos ayar sandeac, aag ayaj ngo membeat marang xenipilan. ³⁹ Sitiül aljane ngo mayar sandeac cos imbol mandeow, nej wüx apmandeow apmamongoch xeyay ngo majneaj tiül biümb meáwan nüt. Pero sitiül aljane ngo mapiüng wüx, masey mandeow cos ayar sandeac, nej alinoic nüt apmajlüy xeyay najneaj tiül cielo.

Leaw apmüünderan
(Mr. 9:41)

⁴⁰ 'Jane apmayar indeacan, sandeac ayar aton. Jane ayar

sandeac, ayar andeac neech xic niün. ⁴¹ Jane apmayar andeac nop nendeac andeac Teat Dios cos ajaw Teat Dios neech nej miün, nej apmüünd atnej leaw apmüünd aaga nendeac andeac Teat Dios quiaj. Aton sitiül aljane apmayar andeac nop nerang minajiüt Teat Dios cos ajaw tengual marang najneaj, nej aton apmüünd atnej apmüünd aaga nerang minajiüt Teat Dios quiaj. ⁴² Aton jangantanej leaw apmüüch masey tegüy yow manganeowüw ajcüwa namix nine quiaj, cos ajaw xenipilan nejiw; naleaing sasaj icon, nej ngome apmajnot ocueaj leaw apmüünd —aj nejiw Teat Jesús.

11

Minipilan Juan tambüw majawüw Teat Jesús
(Lc. 7:18-35)

¹ Wüx Teat Jesús landoj masaj nejiw cuane netam marangüw ajcüwa gajpiüp (12) minipilan nej, quiaj taw quiaj, tamb maquiaach nipilan tiül meáwan cambaj tiül aaga iüt quiaj.

² Juan, aaga neech yow nipilan, altiül manchiüc. Wüx tanguiy nguineay tengual marang Teat Cristo, quiaj tüüch mambüw ijpüw minipilan nej majawüw Teat Jesús. ³ Tatüniw nej manguiayiw, tasajüw:

—¿Teat, ique aaga Cristo leaw aliüc miüna, ngwüy netam nacüliün alinopa? —ajüw.

⁴ Quiaj Teat Jesús tasaj nejiw:

—Quiüran isajan teat Juan meáwan leawa temejawan at leawa temenguiayiün.

⁵ Isajan nguineay larraw oniüjcüw leaw nesomb, leaw necoex lajüy, leaw nexom nej napat monandeow nasoic lepra lajneaj, leaw nelaag lamanguiay, at aton leaw tandeow nganüy lapac, at ajcüwa nipilan ngo majiürüw tengual manguiayiw nguineay alndom maw asoetiw nejiw. ⁶ Najneajay ajlüy leaw ngo machiw omeaats wüx xique —aj nejiw Teat Jesús.

⁷ Wüx laambüw minipilan Juan, quiaj Teat Jesús tapots mandeac masaj nipilan wüx Juan, tapiüng:

—¿Cuane teamban mejawan tiül wajchiüca? ¿Ngwüy tejawan nots najchowa tengual majowjow nej iünda?

⁸ ¿Ngwüy, cuane teamban mejawana? ¿Tejawan nop naxey asooig najneajay apix neje? Icona ijawan leaw asooig najneaj apix nej aag ayaj najlüy aniüng nop natang nenajiüt. ⁹ ¿Ngwüy, cuane teamban mejawana?

¿Teamban mejawan nop nendeac andeac Teat Diosa? Ajaj áag, naleaing nej alwüx atam ngo matnej nop nendeac andeac Teat Dios. ¹⁰ Cos wüx aaga Juan quiaj, andeac aaga poch narangüch tiül minawiig Teat Dios, niüng apiüng:

Xecual, sanüüch mamb nop nejoy xepoch mamong

ombas, teoj iliüc.

Nej apmataag majneaj mi-tiüü apmemong tiül.

¹¹ Naleaing sasaj icon, tiül meáwan nipilan ngo maw tiül nop majntsop wüx atam ajlüy matnej atam a Juan. Pero naleaing tiül minipilan Teat Dios, leawa chingüy aag ayaj alwüx atam ngo matnej a Juan.

¹² 'Ajan wüx tiün a Juan andüy miün cam, xeyay nipilan tengual apacüw wüx majmeliw tiül micambaj Teat Dios. Pero leaw ngo mimboloj, ajcüw ayaj alndom majmeliw. ¹³ Cos meáwan mondeac andeac Teat Dios, at a poch tüünd Moisés tandeacüw wüx leaw aliüc miün apmajlüy aleaw niüng tapeay a Juan. ¹⁴ Nganüy sitiül icona indiüman me-yariün, apmejawan nej aaga Juan quiaj tiün atnej Elías leaw lapiürang aliüc. ¹⁵ Netam menguiayüün at mexoman imeajtsan wüx leaw sandeac quiaj.

¹⁶ '¿Cuane at nejiw sanapiüng wüx ajcüwa nipilan monlüy nganüy cama? Cos at nejiw namix monguich montsoj tiül plas, tengual masajüw aquiüjpüw nejiw, ¹⁷ apiüngüw: "Xicona tengual saindean pero icona ngo mejiüangan; átan sajiüntsán pero icona ngo merangan amix imeajtsan", awüw. ¹⁸ Cos tiün a Juan, nej nguiáj ngo met ngo manganeow, icona tepiüangan nej alwüx ombas nej nimeech. ¹⁹ Nganüy tiün

a Teat Naxey, nej üet aweaag jangantanej, at anganeow aweaag. Icona ipiüangan nej nerrombüy nangüngün; ajlüyay maquiiüb nipilan leaw ngo mayamb Teat Dios, at monsap mitomiün cambaj. Alinoic nüt apmajüic sitiül najneaj sandeac, sitiül sajiür fis, at apmajüic sitiül najneaj sarang tengwangwüy —aw.

Nipilan nadam omeajtsüw (Lc. 10:13-15)

²⁰ Condom quiaj Teat Jesús tapots mandeac wüx ajcüwa cambaj niüng lamarang xeyay ateócan, cos ajcüwa nipilan quiaj ngo macueatiw marangüw ngo majneaj, ngo mayariw andeac nej. Tapiüng:

²¹ —¡Jaa, icona monaw tiül cambaj Corazín! ¡Jaa, icona monaw tiül cambaj Betsaida! Cos jondot tiül cambaj Tiro y Sidón tarangüch meáwan ateócan leaw tarangüch tiül icona, catsats tsotojow tiül ngwiat masoijquiw nambeor apixaw nejiw majüiquichaw leaaw omeajtsüw wüx meáwan ngo majneaj tengual marangüw. ²² Ág sasaj icon, alinoic nüt wüx apmajaraw wüx asoeteran, napateay quiriw ngo majneaj apmamongochiw monaw Tiro y Sidón, ngo matnej icona. ²³ Ata icona monaw cambaj Capernaum, ¿iyajcan icona apmeamban tiül cielo? ¡Niquimas! Aleáingan apmejlosan tiül aaga xeyay ngo majneaj, tiül mondeow. Cos sitiül ndot tiül cambaj

Sodoma marangüch ateócan atnej tarangüch tiül icona, Sodoma aliün majlüy nganüy.

²⁴ Áag sasaj icon nganüy, alinoic nüt wüx Teat Dios apmajaw wüx asoeteran, napateay quiriw ngo majneaj apmamongochiw nipilan monaw Sodoma, ngo matnej icona —aw.

Macaron niüng sajlüy, ixojtan

(Lc. 10:21-22)

²⁵ Tiül aaga nüt quiaj Teat Jesús tasaj Teat Dios, tapiüng:

—Xeyay najneajay irang Teat, ique natang nenajiüt tiül cielo at wüx iüt. Cos meáwan leawa lajlüy quiaj, textot ngo meaach majawüw leaw mondüy, leaw monx-omxom omeaats. Nganüy lameaach majawüw ajcüwa atnej nine monguich quiaj. ²⁶ Najneaj Teat, cos atquiaj indiüm —aw.

²⁷ Condom tapiüng:

—Meáwan cuajantanej leaw almajlüy, xeteat lamayac tiül xiwix. Nejingund ngo majaw jane xic, áagan xeteat ajaw. Aton nejingund ngo majaw jane xeteat, xíquian quiaj sajaw, ata nejiw leawa xique sandiüm nüjchiw majawüw.

²⁸ Macaron niüng sajlüy leawa laúmb apac marang cuajantanej, leaw ajiür xeyay naél. Xique sanüüch maxood. ²⁹ Iyariün sandeac, irangan leaw sanaquiaach icon, cos xique xeyay ajneaj ximeaats ngo nerangrangüy. Quiaj apmajneaj imeajtsan, apmexojtan. ³⁰ Cos leawa

xique sandiüm merangan, aag ayaj ngo maél; ngome apaxiüm merangan leawa sapiüng —aw.

12

Tajeliw trigo wüx nüt axoodaran

(Mr. 2:23-28; Lc. 6:1-5)

¹ Tiül aaga nüt quiaj wüx noic nüt axoodaran, Teat Jesús tamong amb tiül noic corrül. Minipilan nej tind üetiw, quiaj tapots majeliw natang aól trigo matajtüw müetiw. ² Ajcüwa fariseos wüx tajawüw aag ayaj, quiaj tasajüw Teat Jesús, tapiüngüw:

—Ijaw minipilan nguineay tenguijal marangüw wüx nüt axoodaran, aag ayaj ngondom marangüw —ajüw.

³ Nej tasaj nejiw:

—¿Neol ngomeaag me-teowana tiül Mipoch Teat Dios mejawan nguineay tarang mixejchiiüts David wüx nej tind üete, at leaw almaquiüjpüw nej atona?

⁴ Nejiw tajmeliw tiül nangaj iüm, tüetiw pan leawa najmel marang nichech ocueaj Teat Dios; aag ayaj nejingund ngondom müet, áagan miteaats alndom müetiw.

⁵ ¿Neol ngomeaag meteowan tiül a poch tüünd Moisés nguineay arangüw miteaats tiül nadam nangaj iüma? Cos masey nüt axoodaran nejiw netam marangüw najiüt, aag ayaj ngome nisoet. ⁶ Xique sasaj icon nganüy ajlüy ningüy nop alwüx atam, ngo matnej aaga nadam nangaj

iüm. ⁷ Icona ngo mejawan cuane amb apiüng Mipoch Teat Dios niüng apiüng: “Xique sandiüm mejiürayon lasta, ngome áagan iyacan erchechiün”, aw. Sitiül icona tejawan aag ayaj, ngome apmeyacan asoet jane ngo marang nicuajind. ⁸ Aaga Teat Naxey alwüx atam, ngo matnej aaga nüt axoodaran quiaj —aw Teat Jesús.

Nop naxey ndron ombas nechey owix

(Mr. 3:1-6; Lc. 6:6-11)

⁹ Condom Teat Jesús taw quiaj, tamb andüy tiül sinagoga ocueaj nipilan judío. ¹⁰ Alquiaj nop naxey ndron ombas, nechey nots owix. Quiaj tatüniw manguiayiw Teat Jesús, tasajüw:

—¿Alndom mamongocharan iün andeow nipilan wüx nüt axoodarana? —ajüw nej.

Tapiüngüw aag ayaj cos andiümüw maxomüw cuane wüx alndom mayacüw asoet.

¹¹ Teat Jesús tasaj nejüw:

—Jondot nop tiül icona almajiür nop sap, ndot majmiüc ocueaj nej tiül noic lol wüx nüt axoodaran, ¿quia ngondom majmele maxaingue? ¹² Sitiül sap alndom majwan, jow nipilan, cuane wüx ngondom mambeolaran. ¿Neol ngwa alwüx atama? Naleaing alndom marangüch noic najneaj wüx nüt axoodaran —aj nejüw.

¹³ Condom quiaj tasaj aaga ndron ombas quiaj:

—Ileanguiich iwix —aj.

Camüm maleainguich, lajneaj nómban atanej alinots owix nej. ¹⁴ Quiaj tawüw quiaj ajcüwa fariseos. Tapots mayambüw nguineay alndom mambiyaw Teat Jesús.

Tanomb tanderac wüx Teat Jesús

¹⁵ Teat Jesús tajaw nguineay tengual mandiümüw marangüw. Quiaj taw quiaj, tandüjpiw nej mamb xeyay nipilan. Tamongoch iün andeow meáwan moniün andeow. ¹⁶ Tasaj nejüw nde majüiquichaw jane nej. ¹⁷ Atquiaj tarang para majlüy atnej lamarang wüx nawiig tanomb teat Isaías, áag nendead andeac Teat Dios, cos tapiüng:

¹⁸ Jogüy nerang xenajiüt, áag leawa lanarriiüd, xeyay sajiür nej lasta, nej üüch mapac ximeaats. Sanayac wüx ombas nej xeespíritu;

nej apmasaj palpálwüx nipilan nguineay sandiüm marangüw.

¹⁹ Nej ngome apmajcüy aweaag aljane, ngome apmepaj.

Nejinguind ngome apmanguiaj andeac nej tiül calle.

²⁰ Nej ngome apmapol masey nots tongoy najchow, ngome apmaxejquen leaw aliün mayac quiriw nasop;

apmacül leaw ajlüy teowix nej micambaj nej.

²¹ Nipilan tiül palpálwüx nación apmayacüw omeajtsüw wüx nej.

Apiüngüw ambeol nej nimeech

(*Mr. 3:20-30; Lc. 11:14-23; 12:10*)

²² Condom quiaj taquiüraab niüng ajlüy nej nop naxey nesomb, aton nejew, ngondom mendeac, alwüx ombas nej nimeech. Quiaj Teat Jesús tüüch majneaj a naxey quiaj, rat oniüg at tendeac.

²³ Meáwan nipilan mbayatoj, tapiüngüw:

—¿Quia aag ayaj micual mixejchiiüts Davida?

—awüw.

²⁴ Wüx tanguiayiw aag ayaj ajcüwa fariseos, quiaj tapiüngüw:

—Aaga naxey quiaj awün nimeech cos ambeol nej Beelzebú, aaga minatang nimeech—awüw.

²⁵ Teat Jesús tajaw nguineay tenguijal mapiüngüw tiül omeajtsüw, quiaj tasaj nejw:

—Meáwan montangtang monajiüt tiül noic iüt, sitiül apmbajcamoj majcüyiw nejeyéjan quiaj, apmendroochayej ombasüw. At meáwan cambaj, tengwüy tiül noic nden, sitiül mbajcamoj ngo majlüyiw nóiquian, ngome apmaiücüw, apndajrriümoj.

²⁶ Atquiaj aton sitiül nimeech apmawün alinop nimeech wüx ombasaran, ¿nguineay apmajlüyiwe? Sitiül ngo majlüyiw nóiquian, ¿nguineay alndom marangüw cuajantanej ngo majneaja? ²⁷ Sitiül naleaing Beelzebú nembeol xic nawün nimeech, isajan xic, jow

minipilanan, ¿jane nembeol nejw mawüniw nimeeche? Nejw minipilanan apmajüiquichaw ngo maleaing ipiüangan. ²⁸ Pero sitiül Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios nembeol xic nawün nimeech wüx ombas nipilan, naleaing sasaj icon lamatüch icon mejmeliün tiül micambaj Teat Dios.

²⁹ ¿Cos nguineay alndom aljane majmel aniüng nop napac naxey maneed leaw andiüm, sitiül ngome ombas maóel owix aaga naxey quiaj, cas tawün majoy leaw andiüma?

³⁰ Jangantanej leaw ngo mandüüb xic, ajcüy majaw xic. Jangantanej leaw ngo mambeol xic wüx leaw teanaxejneng, aag ayaj teamawiich ningüin.

³¹ Pares sasaj icon, meáwan nisoet leaw arangüw nipilan, Teat Dios alndom mawün wüx omeaats. At cuajantanej ngo majneaj poch anderac aton alndom mawün wüx omeaats nej. Pero jane apmandeac ngo majneaj wüx Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios, aag ayaj mbich nómban ngondom mawün wüx omeaats nej Teat Dios.

³² Jangantanej apmandeac ngo majneaj poch wüx Teat Naxey, alndom maw aaga nisoet quiaj; pero jane apmandeac ngo majneaj wüx Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios, aaga nisoet quiaj mbich ngondom maw wüx ombas nej wüx aliün ningüy wüx aaga iüt cam, at alinoic nüt ngondom.

Noic owil xiül wüx aong ajaraw

(Lc. 6:43-45)

³³ Leaw xiül nüeteran aóng, sitiül najneaj atang, apmayac najneaj aóng. At noic owil xiül sitiül ngo majneaj atang apmayac ngo majneaj aóng aton. Cos noic owil xiül ajüic nguineay ajlüy wüx apmayac aóng nej. ³⁴ ¡Cuane icona, at icon ndiüc! ¿Nguineay alndom mepiüangan cuane najneaj, sitiül icona xeyay ngo majneaj irangana? Cos leaw anderac, aag ayaj ajlüy tiül omeaatsaran. ³⁵ Nop nipilan leaw andeac najneaj ajüiquich nej xeyay najneaj altiül omeaats. Pero nop nipilan leaw andeac ngo majneaj, aag ayaj ajüiquich nej xeyay ngo majneaj altiül omeaats. ³⁶ Xique sasaj icon, alinoic nüt wüx apmajaraw wüx asoeteran, meáwan nipilan apmasajüw Teat Dios neol tapiüngüw meáwan ngo majneaj poch leaw tsajmbiüt ombeayiw mapiüngüw. ³⁷ Cos wüx mipoch apmajaraw sitiül apmajmel isoet tengwüy apmaw —aj nejiw Teat Jesús.

Nipilan atüniw ateócan

(Mr. 8:12; Lc. 11:29-32)

³⁸ Altiül fariseos, at mondüy wüx aaga poch tayac Moisés tasajüw Teat Jesús, tapiüngüw:

—Teat, sandiüman najawan merang noic nadam ateócan —awüw.

³⁹ Quiaj tasaj nejiw Teat Jesús:

—Ajcüwa nipilan monlüy nganüy monrang xeyay ngo majneaj, ngo mandüjpiw Mipoch Teat Dios, andiümüw majawüw ateócan. Naleaing nicuajind ngome apmüjndiw majawüw, áagan ateócan tajlüy wüx Jonás aaga nendead andeac Teat Dios tajlüy nomb. ⁴⁰ Cos atnej Jonás tacül teomeaats nadam cüet er nüt er ongwiiüts, atquiaj Teat Naxey aton apmacül tiül loliüt er nüt er ongwiiüts. ⁴¹ Alinoic nüt wüx Teat Dios apmajaw wüx asoeteran, ajcüwa nipilan monaw Nínive leaw tajlüyiw tanomb, apmayacüw isoetiün. Cos ajcüwa nipilan quiaj tayambüw Teat Dios wüx a Jonás tapaj nej ocueajiw. Nganüy ajlüy tiül icona nop alwüx xeyay atam ngo matnej a Jonás. ⁴² Nop najtaj najlüy tanomb, natang nenajiüt nej naw cawac. Aaga najtaj quiaj wüx apmajaraw wüx asoeteran apwitiüm mayac isoetiün; cos nej imiün xeyay miünquiaj tamb manguiaj najneajay mipoch aaga minatang nenajiüt nenüt Salomón. Nganüy ajlüy ningüy tiül icona nop alwüx xeyay atam ngo matnej Salomón.

Wüx nimeech andilil wüx ombasaran

(Lc. 11:24-26)

⁴³ 'Nop nimeech wüx apmaw wüx ombas aljane, apmajüyjüy tiül wajchiüc mayamb nguiane apmaxood. Wüx lapaxiow ajüyjüy, ngo maxom, quiaj apmapiüng:

44 “Sanandilil, sandüy tiül niüng tawas”, apmaw. Camüm mapeay quiaj, apmaxom aaga nipilan atnej nop iüm najneajay najjirim najmel mimbaj, ngo majlüy tiül nejinguid. ⁴⁵ Almajaw atquiaj, quiaj apmamb majan alayaíw aquiüb nej alwüx apatüw, ngo matnej. Quiaj apmambüw andüyiw wüx ombas a nipilan quiaj. Ndójwüx aaga nipilan quiaj xeyay ngo majneaj apmajlüy, ngo matnej tajlüy nomb. Atquiaj apmajlüy wüx ajcüwa nipilan monrang ngo majneaj cam —aj nejiw.

Mimüm Teat Jesús y michiig nej

(Mr. 3:31-35; Lc. 8:19-21)

⁴⁶ Teat Jesús tealeámban andeac masaj nipilan, quiaj ajngot mimüm nej y michiig nej, pero ngo majmeliw. Tapiüngüw andiümüw mandeacüw maquiüjpüw. ⁴⁷ Aljane tasaj nej:

—Aliw ninguiaj mimüm y michiig. Andiümüw mendeacüw chüc mequiüjpüw —ajow.

⁴⁸ Quiaj tasaj aaga nesaj nej, tapiüng:

—¿Jane ipiüng xemüma, jane ipiüng xechiigue? —aj.

⁴⁹ Quiaj tandic owix andüy niüng ajlüyiw minipilan nej, tapiüng:

—Jogüy ajcüw agüy xemüm, xechiig. ⁵⁰ Cos meáwan leawa nerang atnej andiüm Xeteat najlüy tiül

cielo, ajcüw ayaj xemüm, xecoj, at xechiig aton —aw.

13

Andeac wüx nop nepiür

(Mr. 4:1-9; Lc. 8:4-8)

¹ Tiül aaga nüt quiaj taw tiül iüm Teat Jesús, tamb andüy mbeay nadam yow nenüt Galilea, chetem quiaj. ² Canchiütoj niüng ajlüy nej xeyay nipilan. Quiaj tajtep tiül nop müx tiül yow, chetem. Ajcüwa nipilan tacülüwan wüx iüt mbeay yow. ³ Quiaj tapots mandeac masaj nejiw xeyay najneaj poch, pero ngome aleaing miün, tapiüng:

—Tajlüy nop naxey tamb apiür. ⁴ Wüx tengual mawiich leawa teamapiür, quiaj tajmiüc tigüy mbeay tiüd, ndoj wüx tajngotoj quiec tambichaw mamileaw. ⁵ Tigüy tajmiüc wüx piedra niüng ngo majlüy omeaats iüt. Tajntsop najen. ⁶ Wüx tajntsop nüt terraar, quiaj tambel nej. Cos ngo majiür mioxiich nej, quiaj tawaag a nine soex quiaj. ⁷ Altigüy tajmiüc tiül sats, condom tajntsop. Naleaing cos sats najen atangüw, áag taxotüw tiüt a nine soex quiaj. ⁸ Altigüy tajmiüc tiül najneaj iüt, najneajay terangüy. Tigüy napateay taóng, altigüy tayac wüx quiriw, altigüy tayac wüx xeyay aóng. ⁹ Netam meajchiün ilajcan, mexoman imeajtsan wüx aaga sandeac quiaj —aw.

¿Neol, cuane ajpar aaga andeac quiaja?

(Mr. 4:10-12; Lc. 8:9-10)

¹⁰ Condom minipilan nej tatüchiw niüng ajlüy nej masajüw:

—Teat, ¿neol tendeac atquiaj, ngome aleáingan mesajüw nipilana? —ajüw nej.

¹¹ Quiaj Teat Jesús tasaj nejiw:

—Icona tenguijal meajndiün mejawan leaw nomb ngo majüiquicharan, nguineay alndom majmeleran tiül micambaj Teat Dios najlüy tiül cielo. Pero nejiw ngome apmasoiquiw aleaing miün.

¹² Cos sitiül aljane ayac wüx omeaats xepoch, apmüünd manguiay maxom xeyay. Pero sitiül nop ngo mayac wüx omeaats, aaga quiriw anguiay quiaj apndrom omeaats.

¹³ Áag tandeacas atquiaj ngome aleáingan, cos sawaw masey ajawüw ngome apmajawüw cuane, at masey anguiayiw ngome apmajawüw cuane wüx amb apiüng. ¹⁴ Atquiaj alndom majlüy wüx ombasüw ajcüwa nipilan quiaj, atnej nomb tarang tiül minawiig nej teat Isaías, aaga nendeac andeac Teat Dios, niüng apiüng:

Apmenguiayiün naag ilajcan, pero ngome apmejawan cuane;

apmejawan naag iniüjcan, pero ngome apmejawan cuane wüx andeac.

¹⁵ Cos icona xeyay adam imeajtsan;

imontsotsan iniüjcan cos ngo mendiüman mejawan.

Ipalan ilajcan cos ngo mendiüman menguiayiün.

Ngo mendiüman meyacan imeajtsan wüx, mejawan cuane wüx amb apiüng; cos ngo mendiüman meyariün.

Ngo mendiüman namongoch iün indeowan.

¹⁶ 'Xique sasaj icon, naneajay ijlüyiün, apac imeajtsan cos icona lameajndiün mejawan, at lameajndiün menguiayiün.

¹⁷ Naleaing sasaj icon, xeyay mondeac andeac Teat Dios at xeyay monyamb Teat Dios tandiümüw majawüw leaw nganüy lamejawan, pero taton ngo majawüw; tandiümüw manguiayiw leaw lamenguiayiün nganüy, pero taton ngo manguiayiw.

Cuane wüx amb apiüng wüx nepiür

(Mr. 4:13-20; Lc. 8:11-15)

¹⁸ 'Nganüy inguiayiün cuane wüx amb apiüng aaga sandeac wüx nepiür.

¹⁹ Leaw lamanguiay anderac nguineay alndom majmeleran tiül micambaj Teat Dios, ndoj ngo mayac wüx omeaats, andüüban ajngot a nimeech mawün wüx omeaats nej leaw laman-guiay. Aag ayaj ajlüy atnej aaga osaab soex najmiüc mbeay tiüd.

²⁰ Nganüy aaga osaab soex najmiüc tiül piedra, aag ayaj apiüng wüx nipilan leawa anguiay wüx Mipoch Teat Dios, andüüban

mayar, apac omeaats. ²¹ Naleaing aaga nipilan quiaj ajlüy atnej nine soex napateay mioxiich nej. Áag ngo maíuc, camüm majlüy quiriw naél ajcan ayar Mipoch Teat Dios; andüüban machiw omeaats. ²² At aaga osaab soex najmiüc tiül sats, aag ayaj apiüng wüx nipilan leaw anguiay Mipoch Teat Dios, pero xeyay ayac omeaats wüx mandiümmndiüm cuajantanej leaw alndom maxom wüx aaga iüt cam. Quiaj lango leaam omeaats wüx Mipoch Teat Dios, lango müüch nej marang leaw Teat Dios andiüm. Aag ayaj atnej ngo mayac aóng. ²³ Pero aaga osaab soex leaw napiürüch tiül najneaj iüt, aag ayaj apiüng wüx nipilan leaw anguiay Mipoch Teat Dios, ayac wüx omeaats, condom aaga poch ambeol nej marang leaw andiüm Teat Dios. Aag ayaj atnej mayac xeyay aóng. Altiül taóng napateay, altigüy tayac wüx quiriw, altigüy tayac wüx xeyay aóng —aj nejiw Teat Jesús.

Ngo majneaj soex ajntsop tiül trigo

²⁴ Átan tandec Teat Jesús andüy wüx ngo majneaj soex, tapiüng:

—Micambaj Teat Dios najlüy tiül cielo ajlüy atnej tajlüy wüx nop naxey tapiür osaab trigo tiül micorrül nej. ²⁵ Naleaing aaga ongwiiüts quiaj wüx lameayiw, quiaj tamb nop

najcüy majaw aaga neneay iüt quiaj, tapots mawiich tiül aaga iüt quiaj osaab ngo majneaj soex niüng lapiürüch trigo, condom cas tamb. ²⁶ Camüm matang matüch a nüt maól, quiaj lajüic ajcüwa ngo majneaj soex aliw tiül. ²⁷ Almajawüw aag ayaj monrang minajiüt aaga neneay corrül, quiaj tambüw masajüw nej: “Teat Xan, ¿neol ngwa, najneaj osaab trigo ipiüre? ¿Jow nganüy, nguia naw tajntsop ajcüwa ngo majneaj soexe?” ajüw nej. ²⁸ Quiaj tapiüng aaga neneay corrül: “Nop ajcüy majaw xic nerang aag ayaj”, aw. Quiaj tasajüw nej monrang minajiüt nej: “¿Masey nambana nalojquiün aaga ngo majneaj soexe?” ajüw nej. ²⁹ Quiaj nej tasaj nejiw: “Ngwüy, ich majlüy, cos sitiül apmelojquiün aaga ngo majneaj soex quiaj, alndom lojquiüm a trigo aton. ³⁰ Ich majlüy matangüw nóiquian, ndoj apmawüniüts wüx apmacojchich. Cos wüx apmacojchich, xique sanasajüw moncooch max-anguiw ombas aaga ngo majneaj soex, masojnongon noic noic ponong, maoeliw, müjchiw mandaab. Condom cas taxainguw a trigo may-acüw tiül xetroj, sanajüw” —aw.

Tandec wüx osaab mostaza

(Mr. 4:30-32; Lc. 13:18-19)

³¹ Teat Jesús tandec alinoic andeac andüy wüx mostaza, tapiüng:

—Micambaj Teat Dios najlüy tiül cielo ajlüy atnej osaab mostaza wüx nop naxey mapiür tiül micorrül nej. ³² Naleaing tiül meáwan osaab soex leaw napiürüch, aaga osaab mostaza quiaj xowüy minine. Ndoj wüx apmatang apmajal oleaj, alwüx ajal oleaj tiül meáwan soex, apmatüch atnej noic owil xiül. Quiec alndom marang ombiüm wüx mipüüg nej —aw.

Tandeac andüy wüx levadura
(Lc. 13:20-21)

³³ Átan tandeac alinoic andeac ngome aleáingan, tandeac andüy wüx levadura, tapiüng:

—Micambaj Teat Dios najlüy tiül cielo ajlüy atnej arang levadura. Wüx nop najtaj ayac levadura tiül arej nepeax arin, aaga levadura apmüüch maxip aaga ajtsaj marang pan —aw.

Teat Jesús ngo mandeac aleáingan
(Mr. 4:33-34)

³⁴ Teat Jesús atquiaj tandeac ngome aleáingan masaj nipilan. Nicuajind ngo mandeac aleáingan.

³⁵ Tandeac atquiaj para majlüy atnej lamapiüng nop nendeac andeac Teat Dios, cos tarang wüx nawiiig:

Xique ngome sanandeac aleáingan;
sanapiüng wüx cuajantanej leaw ngo majaraw nde ajan wüx Teat Dios tarang aaga iüt cam.

Tapiüng cuane wüx amb apiüng a ngo majneaj soex

³⁶ Wüx Teat Jesús landoj andeac masaj nipilan, condom tajmel tiül iüm. Quiaj minipilan nej tambüw masajüw nej:

—Isaj xicon teat, cuane wüx amb apiüng aaga leaw tandeac wüx ajcüwa ngo majneaj soex tiül corrül —ajüw nej.

³⁷ Quiaj tasaj nejiw Teat Jesús:

—Aaga nepiür najneaj osaab soex, aag ayaj Teat Naxey. ³⁸ Nganüy aaga corrül, aag ayaj andeac wüx a iüt cam. Aaga najneaj osaab soex, aag ayaj apiüng wüx minipilan Teat Dios. Pero aaga osaab ngo majneaj soex quiaj apiüng wüx minipilan nimeech. ³⁹ Aaga najcüy majaw neneay corrül nepiür ngo majneaj osaab soex, aag ayaj nejay nimeech. Aaga wüx apxaijnguiam omeaats corrül aag ayaj apiüng wüx alinoic nüt wüx apmümb minüt a iüt cam. At ajcüwa monxaing omeaats corrül, aag ayaj apiüng wüx ángeles. ⁴⁰ Atnej tarriüjtüch ajcüwa ngo majneaj soex majwich tiül biümb, atquiaj apmajlüy alinoic nüt wüx apmümb minüt a iüt cam. ⁴¹ Aaga nüt quiaj Teat Naxey apmüüch miün miángeles nej marriüjtüw mawüniw ajcüw leaw monrang ngo majneaj, at leaw monyac wüx alinop marang ngo majneaj, mawüniw tiül minipilan nej. ⁴² Apmajlosüw tiül

biümb niüng apmajiüntsüw xeyay, apmeporros olüiquiw.
 43 Quiaj ajcüwa monyamb Teat Dios apmajlüyiw najneajay tiül micambaj Teat Dios, ancaltlit at nejiw achech nüt. Netam menguiayiün, mexoman imeajtsan wüx leaw sandeac quiaj.

Tandeac andüy wüx tomiün naxoraad

44 'Aton micambaj Teat Dios najlüy tiül cielo ajlüy atnej nembed tomiün naxoraad tiül corrül. Ndoj nop naxey wüx taxom aaga tomiün taton ngo mapiüng, taxot majneaj, apac omeaats, quiaj tamb manüüb meáwan leaw almajiür para alndom mangal aaga iüt quiaj maney.

Tandeac andüy wüx noic perla xeyay nembed

45 'Aton micambaj Teat Dios najlüy tiül cielo ajlüy atnej nop nengalüy neyamb nembed perla. 46 Cos wüx apmaxom noic perla leaw xeyay nembed, quiaj apmamb manüüb meáwan leaw almajiür mangal aaga najneajay perla quiaj.

Tandeac andüy wüx ndoc

47 'Aton micambaj Teat Dios najlüy tiül cielo ajlüy atnej arang nots chinch wüx ajwich tiül ndec, cos apmasap cuajantanej cüet. 48 Wüx lachipiw a ndoc, quiaj ajcüwa mondoc apmanotoj andüy wüx iüt. Condom apchetemoj marriüjtüw. Leaw najneaj cüet apmayacüw tiül nchep, leaw ngwüy apmawijchaw ninguiün.

49 Atquiaj apmajlüy alinoic nüt wüx apmümb minüt a iüt cam. Quiaj ajcüwa ángeles apmawüniw leaw monrang ngo majneaj tiül monrang najneaj. 50 Leaw monrang ngo majneaj apmajlosüw tiül biümb niüng apmajiüntsüw xeyay, at apmeporros olüiquiw —aj nejiw Teat Jesús.

Leaw jayats, aton leaw ajlüyay

51 Condom tasaj nejiw Teat Jesús:

—¿Canüy lamejawan cuane wüx sandeaca? —aj nejiw.

Quiaj tapiüngüw:

—Lanajawan teat —awüw.

52 Quiaj tapiüng:

—Nop nendüy wüx aaga poch tüünd Moisés, wüx laquiajchay wüx nguineay alndom majlüyeran tiül micambaj Teat Dios najlüy tiül cielo, ajlüy atnej nop nateateran tiül noic nden. Cos meáwan leaw almajiür tiül nden atam nej, altiül jayats, altiül najlüy tanomb —aw.

Teat Jesús ngo mandiüram tiül Nazaret

(Mr. 6:1-6; Lc. 4:16-30)

53 Teat Jesús taw quiaj wüx landoj mapiüng wüx meáwan leawa tandeac quiaj. 54 Tamb andüy tiül micambaj nej. Condom tapots maquiaach nipilan quiaj tiül a sinagoga ocueajiw nejiw. Ajcüwa nipilan wüx tanguiayiw aag ayaj mbayajow, tapiüngüw:

—¿Nguineay tendüy aaga naxey quiaja? ¿Nguiane

aquiajchay ndoj ombas marang ateócan? ⁵⁵ ¿Neol ngome nej micual aaga naxey nerang xiüla? Aton ngwa, ¿María minüt mimüm neje? ¿Jow Jacobo, José, Simón, Judas, ngwa michiig neje? ⁵⁶ Meáwan michiig montaj nej aliw ningüy maquiüjpaats. ¿Neol, jow nej nguineay ndot ombas meáwan aag ayaja? —awüw.

⁵⁷ Pares ngome tayariw nej andeac. Quiaj tasaj nejiw Teat Jesús:

—Nop nendeac andeac Teat Dios ayarich andeac nej nguiajantanej; pero áagan tiül micambaj nej ngo mayarich andeac, at micoj nej michiig nej ngo mayariw nej andeac —aj nejiw.

⁵⁸ Áag ngo marang quiaj xeyay cuajantanej ateócan tiül a cambaj quiaj, cos ngo mayariw nej andeac.

14

Wüx tambiyeran Juan Bautista
(Mr. 6:14-29; Lc. 9:7-9)

¹ Tiül aaga nüt quiaj, aaga Herodes natang nenajiüt tiül iüt Galilea, tanguiaj nguineay tenguiat marang Teat Jesús. ² Quiaj tasaj monbeol nej:

—Aag ayaj a Juan neech yow nipilan lapac tiül mondeow. Áag ndot ombas marang cuajantanej —aj nejiw.

³ Atquiaj tapiüng a Herodes cos alwüx omeaats nej leaw tarang. Nej tüüch mamb

ndeaam a Juan, majmel tiül manchiüc, maoelich naag galen. Aag ayaj tarang cos atquiaj tandiüm a Herodías mintaj Felipe, michiig a Herodes. ⁴ Cos Juan wüx aliün mapac tasaj a Herodes:

—Ngo majneaj mequiüüb mintaj michiig —aj.

⁵ Quiaj a Herodes tandiüm mambiy a Juan, pero naleaing timbol mandüy nipilan, cos meáwan nipilan apiüngüw aaga Juan quiaj nop nej nendeac andeac Teat Dios. ⁶ Noic nüt aaga Herodes tayac nangos nüt, arang atüch mineat nej. Nop nüx micual aaga Herodías tejiüng niüng ajlüyaran. Aaga Herodes xowüy tajneaj majaw. ⁷ Quiaj tapiüng apmüüch aaga nüx quiaj cuajantanej leaw apmatün, aton tapaj minüt midios nej majaraw naleaing apmüüch. ⁸ Condom aaga nüx tamb matün manguiaj mimüm nej cuane netam matün. Wüx landoj manguiaj, quiaj tamb masaj a Herodes:

—Teat, sandiüm membiy aaga Juan neech yow nipilan meaach xic omal nej, amb tiül noic polat —aj.

⁹ Masey aaga Herodes tamix omeaats, naleaing cuane apmarang cos lamapaj minüt midios nej, aton nipilan tanguiajiw. Quiaj tapiüng müünd. ¹⁰ Tüüch mamb mandojquich onic a Juan tiül manchiüc. ¹¹ Quiaj tajoyiw omal a Juan amb tiül noic polat, tujchaw a nüx,

ndoj a nüx amongóchan tüüch mimüm nej.

¹² Condom wüx tapeayiw quiaj minipilan Juan, taxainguiw micuerpo nej maquiüjpüw mamb mamiütüw. Wüx landoj, quiaj tambüw masajüw Teat Jesús.

Teat Jesús tüüch üetiw acoquiaw mil monxey

(*Mr. 6:30-44; Lc. 9:10-17; Jn. 6:1-14*)

¹³ Wüx Teat Jesús tanguiaj aag ayaj, taw quiaj, tamb amb tiül müx andüy niüng ngo majlüy nipilan. Wüx tanguiayaran laámb, quiaj tambüw mandüjpiw nej xeyay nipilan ambüw wüx iüt imiünüw tiül palpáwüx cambaj. ¹⁴ Wüx Teat Jesús taw tiüt imiün tiül müx, quiaj tajaw lapeayiw quiaj xeyay nipilan. Wüx tajaw nejiw, quiaj tajmiüc omal omeaats, condom tamongoch iün andeow xeyay nipilan leaw taquiüraab niüng ajlüy nej. ¹⁵ Wüx langwiiüts, quiaj tasajüw nej minipilan nej:

—Teat, lamitiüt a nüt, aton ngo macüleran ningüy. Isajüw a nipilan quiaj majtsoriw, mambüw mangalüw üetiw tiül rüñch—ajüw nej.

¹⁶ Quiaj tasaj nejiw Teat Jesús:

—Ngo metam mambüw, icona netam meajchiün üetiw—aj nejiw.

¹⁷ Quiaj tapiüngüw:

—¿Cuane sanüjchiün? Cos áagan acoquiaw pan alijpüw nine cüet sajiüran—awüw.

¹⁸ Quiaj tasaj nejiw Teat Jesús:

—Ijamiünan, chiün najaw—aj.

¹⁹ Condom quiaj Teat Jesús tasaj nipilan chetemoj tiüt tiül nine soex. Quiaj tayar aaga acoquiaw pan alijpüw nine cüet, taxaing omal majaw cawüx, tüüch gracias Teat Dios. Wüx tambaag, quiaj texeyay. Condom tüüch minipilan nej majineaw müjchiw meáwan nipilan. ²⁰ Meáwan nejiw tetiw paxiün. Condom taxainguiw leaw nenaw, chipiüt gajpiüp (12) nchep. ²¹ Ajcüwa nipilan leaw tetiw atüch acoquiaw mil monxey, pálwüx montaj at namix monguich aton.

Teat Jesús tajüy teomal yow

(*Mr. 6:45-52; Jn. 6:16-21*)

²² Condom quiaj Teat Jesús tasaj minipilan nej majtepiw tiül müx mambüw ombas nejiw, nej teoj apmamb, mamongoj andüyiw necamb a nadam yow quiaj. Cos nej apmacül quiaj alquiriw metepeay aweaag nipilan leaw ümb majtsoriw, cas taw quiaj. ²³ Wüx laümb majtsoriw nipilan, quiaj tamb andüy wüx nop tiüc mandeac aweaag Teat Dios. Wüx lapojniow, Teat Jesús aliün quiaj. ²⁴ Nganüy aaga müx namb lamatüch pinawan aaga nadam yow quiaj, tengual mapijpijliüt nej omal yow, cos xowüy lapac a iünd angochiw. ²⁵ Condom

wüx landüy wüx arraw, quiaj Teat Jesús tamb matüch nejiw, ajüy amb teomal yow atnej majüy wüx iüt. ²⁶ Wüx tajawüw nej minipilan nej tengual ajüy amb teomal yow, mbayajow tepajüw cos timboloj xeyay, tapiüngüw:

—¡Aag ayaj nembolooch!
—awüw.

²⁷ Teat Jesús tasaj nejiw:

—¡Nde mbayameron, cos xique, ngome aljane! —aj nejiw.

²⁸ Quiaj tendead a Pedro masaj nej:

—Teat Naxey, ata naleaing ique, iich xic namb najüy teomal yow aton natüch ic —aj nej.

²⁹ Quiaj tasaj nej Teat Jesús:
—Mac, teat —aj nej.

Almanguaiy aag ayaj a Pedro ajchiquian tiüt, tajüy amb teomal yow mamb matüch Teat Jesús. ³⁰ Naleaing wüx tajaw nguineay apac a iünd, timbol, tanaámb tsoyoj tiüt. Quiaj tepaj:

—¡Teat Naxey, imbeol xic!
—aw.

³¹ Quiaj Teat Jesús tandic owix nej najénan masap nej, tapiüng:

—¿Neol techiw imeaatsa; neol nganaw mejaw jane xique? —aw.

³² Condom wüx tajtepiw tiül müx, quiaj lambat nómban. ³³ Quiaj ajcüw monlüy tiül müx taquiejliw micosüw nejiw tiüt teombas Teat Jesús, tapiüngüw:

—¡Naleaing, ique Micual Teat Dios! —awüw.

Teat Jesús tüüch majneaj moniün andeow tiül Genesaret (Mr. 6:53-56)

³⁴ Condom andojquíwan a nadam yow, tapeayiw necamb, tiül iüt Genesaret. ³⁵ Wüx ajcüwa nipilan quiaj tajawüw nejay Teat Jesús napeay, najénan tujúchiw manguaiyiw meáwan niplan tiül a iüt quiaj. Quiaj taquiüjpüw niüng ajlüy nej meáwan moniün andeow. ³⁶ Tatüniw ocueaj Teat Jesús sitiül alndom müüch nejiw masambüw masey apix nej. Meáwan nejiw leaw tasambüw nej tajneajiw nómban.

15

Leaw üüch majiür nisoet nipilan

(Mr. 7:1-23)

¹ Noic nüt acas fariseos tambüw majawüw Teat Jesús, maquiüjpüw ajcüw mondüy wüx aaga poch tüünd Moisés, napeayiw imiünüw Jerusalén. Tatüniw manguaiyiw nej:

² —¿Neol minipilan ngo mandüjpiw leaw tayacüw tanomb mixejchiüts marangüche? ¿Neol wüx üetiw ngo majantsüw owixaw xeyay atnej ajlüyay marangaatsa? —awüw.

³ Quiaj tasaj nejiw Teat Jesús:

—Jow icona, ¿neol ngo merangan atnej apiüng Teat Dios? ¿Neol tengowüjchiün para alndom mendüjpiün opech leaw tayacüw mixejchiüna? ⁴ Cos Teat Dios

tapiüng: “Iyar andeacüw miteat, mimüm, indiümüw”, aw. Aton tapiüng: “Leawa nendeac ngo majneaj wüx ombas miteat nej, mimüm nej, ich mambiyaran”, aw.

⁵ Pero nganüy icona ipiüangan nop naxey alndom masaj miteat nej mimüm nej, mapiüng: “Leawa sajiür langondom nüüch icon, cos meáwan aag ayaj sanüüch Teat Dios”, maj. ⁶ Ipiüangan wüx aljane apmapiüng aag ayaj, lango metam mambeol miteat nej mimüm nej. Quiaj temengowüjchiün leaw andiüm Teat Dios para mendüjpiün opech leaw tayacüw mixejchiün.

⁷ ¡Ndeac mbeay! Naleaing leaw tarang teat Isaías tiül minawiig nej leaw Teat Dios tasaj nej, cos tandeac wüx icona wüx tapiüng:

⁸ Ajcüwa nipilan quiaj
apiüngüwan ayariw
sandeac, ngome
wüx omeajtsüw,
ombeayíwan.

⁹ Ngo membeat leaw arangüw wüx ayambüw xic,

cos meáwan leaw aquiajchiw,
aag ayaj mipochiw
nejiw —aj nejiw Teat
Jesús.

¹⁰ Condom Teat Jesús tapaj nipilan masaj:

—Inguiayiün, iyacan wüx imeajtsan leaw teanasaj icon: ¹¹ Cuajantanej leaw ajmel tiül ombeayaran müeteran, aag ayaj ngome nisoet; leaw ngo majneaj

poch aw teombeayaran aag ayaj mbich nisoet —aj nejiw.

¹² Quiaj tambüw masajüw nej minipilan nej, tapiüngüw: —¿Tejaw Teat, nguineay tajcüyiw ajcüwa fariseos wüx tanguiayiw indeaca? —ajüw nej.

¹³ Nej tasaj nejiw:

—Cuajantanej napiürüch leaw Xeteat najlüy tiül cielo ngo mapiür, apmalojquich nómban. ¹⁴ Ich majlüyiw cos nejiw ajlüyiw atnej arang nop somb wüx teamanetet owix alinop somb. Cos sitiül nop somb apmanetet owix alinop somb, mijpüéj apmajmiücüw tiül loliüt —aj nejiw Teat Jesús.

¹⁵ Quiaj tasaj nej a Pedro:

—Teat, isaj xicon cuane wüx amb apiüng aaga tendeac quiaj —aj.

¹⁶ Quiaj tasaj nej Teat Jesús:

—¿Neol, at a icona aton nganaw mejawana cuane amb apiünga? ¹⁷ ¿Ngo mejawan nguineay ajlüy wüx nüeterana? Cos aag ayaj ajmel tiül ombeayaran, among teomeaatsaran, ndoj apmaw.

¹⁸ Nganüy leaw ngo majneaj poch aw teombeayaran, aag ayaj mbich nisoet cos naw wüx omeaatsaran. ¹⁹ Imiün tiül omeaatsaran aw cuajantanej ngo majneaj alwüx omeaatsaran. Aton altiül ambiyaw nipilan. Altiül ajiürüw minaxeyiw nejiw, minajtajüw nejiw, at altiül monüx ajlüyiw maquiüjpüw monench, at monench ajlüyiw maquiüjpüw monüx masey ngo mengoch owixaw.

Aton moneed, monwaiich, at mondeac ngo majneaj wüx ombas alinop, tengwüy wüx ombas Teat Dios. ²⁰ Meáwan aag ayaj üüch majiür nisoet nipilan. Nganüy, wüx üeteran masey ngo marangüch aaga leaw ajlüyay merangan wüx ajantsüch owixaran, cos aag ayaj mbich ngome nisoet —aw.

*Nop najtaj Cananea
tayamb Teat Jesús
(Mr: 7:24-30)*

²¹ Condom Teat Jesús taw quiaj, tamb andüy tiül iüt ocueaj cambaj Tiro maquiüb Sidón. ²² Quiaj tajngot majaw nej nop najtaj naw tiül iüt Canaán, nganüy acül tiül aaga iüt quiaj. Tapots apaj, tapiüng:

—iTeat Naxey, micual David, ich majmiüc imal imeaats mejaw xic! Xecual xeyay ngo majneaj teamamongoch, alwüx ombas nej nop nimeech —aw.

²³ Teat Jesús ngo masaj nej nicuajind. Quiaj tatüchiw nej minipilan nej, tasajüw:

—Teat, isaj ich maw ningüy, cos aliüc almandüüb opechiiüts teapaj —awüw.

²⁴ Condom quiaj Teat Jesús tapiüng:

—Xique tündiüs niün nambeol áagan nipilan judío, cos nejjuw ajlüyiw at nejjuw najcueat sap —aw.

²⁵ Quiaj aaga najtaj tamb taquieel micos nej tiüt, tapiüng:

—Teat Naxey, imbeol xic —aw.

²⁶ Quiaj tasaj nej Teat Jesús:

—Xenipilan judío ajlüyiw atnej xecual, netam nambeolüw ombas. Sitiül ngo narang atquiaj, sanarang atnej nop naxey anood mipan micual nej müüch nine pet müetiw —aj nej.

²⁷ Aaga najtaj tasaj nej:

—Teat, naleaing aag ipiüng quiaj, masey apmetiw ombas micual, pero aton masey nine pet alndom mamilmil leaw najmiüc tiüt minaw üet ne-neay nej —aj nej.

²⁸ Quiaj tasaj nej Teat Jesús:

—iNaleaing müm, xeyay iyac imeaats wüx xique! Nganüy apmajlüy atnej indüüm —aj nej.

Quiaj tajneaj micual nej ajan wüx aaga ores quiaj.

*Teat Jesús tüüch majneaj
xeyay moniün andeow*

²⁹ Condom Teat Jesús taw quiaj, tamong amb mbeay nadam yow Galilea, tamb andüy wüx nop tiüc, quiaj chetet. ³⁰ Tapeayiw niüng ajlüy nej xeyay nipilan, aquiüjpüw mamb xeyay moniün andeow; altiül necoex, nesomb, nejew, at leaw ndron ombas. Tayacüw tiüt niüng ajlüy Teat Jesús, condom nej meáwan tataag majneaj. ³¹ Meáwan nipilan mbayatoj wüx tajawüw landeac leaw nejew, at leaw ndron ombas lajneaj, leaw necoex lajüy, átan leaw nesomb larraw oniiüg. Tandeacüw xeyay najneaj wüx Midios Israel.

*Teat Jesús tüüch üetiw
apiquiw mil monxey*

(Mr: 8:1-10)

³² Condom Teat Jesús tapaj
minipilan nej, tasaj:

—Sajiürüw lasta a nipi-
lan cam, cos lamatüch er
nüt tatow acüliw ningüy
maquiüjpaats, lango ma-
jiürüw cuane apmetiw. Aton
ngo nandiüm nüjchiw majt-
soriw sitiül nganaw metiw,
cos alndom masap nejiw lop
tiül tiüüd —aj.

³³ Quiaj tasajüw nej minipi-
lan nej:

—¿Teat, nguiane alndom
naxoman nüeteran ningüy
tiül wajchiüc metiw meáwan
aaga nipilan quiaja? —ajüw
nej.

³⁴ Quiaj tasaj nejiw Teat
Jesús:

—¿Cas pan aliün mejiürana?
—aj nejiw.

Quiaj tapiüngüw:

—Áagan ayaíw pan alacas
nine cüet —awüw.

³⁵ Quiaj tapiüng Teat
Jesús chetemoj tiüt nipilan.

³⁶ Condom tayar aaga ayaíw
pan at a nine cüet; tüüch
gracias Teat Dios. Ndoj tam-
baag müüch minipilan nej
majineaw müjchiw meáwan
nipilan. ³⁷ Meáwan nejiw
tetiwi paxiün. Condom leaw
nenaw ocueajiw taxain-
guiw chipiüt ayaíw nchep.

³⁸ Leaw monxey tetiw, atüch
apiquiw mil, pälwüx montaj,
pälwüx namix monguich.

³⁹ Wüx landoj aag ayaj, quiaj
tetepeayayej maquiüjpüw
nipilan, condom taw quiaj,

amb tiül müx. Tamb andüy
tiül iüt Magdala.

16

*Atüniw nadam ateócan
(Mr: 8:11-13; Lc. 12:54-56)*

¹ Altiül fariseos y saduceos
tambüw majawüw Teat Jesús
cos andiümüw masapüw nej
wüx naél. Tasajüw marang
nadam ateócan majawüw
naleaing Teat Dios tiül cielo
ambeol nej.

² Nej tasaj nejiw:

—Wüx langwiiüts, tengual
ajmel nüt, icona ipiüangan:
“Nganüy apmarang na-
jneaj cos ayac nacants oic”,
irawan. ³ Aton wüx ümb
arraw ipiüangan: “Nganüy
ngome apmarang najneaj cos
xowüy amococ, ayac nacants
oic”, irawan. ¡Ndeac mbeay
icon! Cos icona ipiüangan
ijawan cuajantanej wüx oic,
wüx caaw, ¿neol a nganüy
ngo mejawan nicuajind
wüx meáwan leawa tengual
ajlüye? ⁴ Nipilan monlüy
nganüy cam monrang ngo
majneaj atüniw ateócan ma-
jawüw. Naleaing sasaj icon
ngome apmüjndiw majawüw.
Apmüjndiw áagan ateócan
leaw tajlüy wüx Jonás, aaga
nendeac andeac Teat Dios
—aj nejiw Teat Jesús.

Ndoj quiaj tacueat nejiw,
tamb.

*Leaw aquiajchiw fariseos
(Mr: 8:14-21)*

⁵ Wüx tapeayiw necamb
aaga nadam yow, quiaj
minipilan nej leaad omea-
jtsüw ngo majoyiw pan.

6 Condom tasaj nejiw Teat Jesús:

—Inguiayiün, sanasaj icon, netam mejawan wüx aaga levadura ocueaj fariseos y saduceos —aj nejiw.

7 Quiaj minipilan nej tandeacüw nejeyéjan quiaj, tapiüngüw:

—¿Neol tandeac atquiaja? Aag ayaj tandeac cos ngo majamiünaats pan —awüw.

8 Teat Jesús tajaw cuane alwüx omeajtsüw. Quiaj tasaj nejiw:

—¿Neol tapots indeacndeacan wüx pan tiülan icona? ¿Neol tapateay iyacan imeajtsan wüx xique? ⁹ ¿Neol nganaw mejawan, ngo leaam imeajtsan nguineay tarangas wüx tajineas acoquiaw pan müetiaw acoquiaw mil monxey? Jow leaw tenaw, ¿cas nchep tatücha? ¹⁰ ¿Neol ngo leaam imeajtsana? Jow, wüx tajineas ayaíw pan müetiaw apiquiw mil nipilan, ¿jow leaw tenaw, cas nchep chipiüta? ¹¹ ¿Neol cuane nerang icon ngondom mejawana? Cos xique ngome teanasaj icon wüx pan wüx tasajas icon mejawan wüx levadura ocueajiw fariseos at saduceos —aj nejiw.

¹² Quiaj tajawüw naleaing ngome teamasaj nejiw majawüw wüx levadura ocueaj pan, asaj nejiw majawüw wüx leaw aquiajchiw ajcüwa fariseos y saduceos.

Pedro tapiüng Teat Jesús aaga Cristo

(Mr. 8:27-30; Lc. 9:18-21)

¹³ Wüx tambüw andüyiw tiül iüt ocueaj Cesarea de Filipo, quiaj Teat Jesús tatün manguiay minipilan nej, tasaj:

—¿Cuane apiüngüw nipilan jane nej a Teat Naxey? —aj nejiw.

¹⁴ Quiaj tasajüw nej:

—Altiül apiüngüw nej aaga Juan neech yow nipilan. Altiül apiüngüw aaga Elías, altiül apiüngüw Jeremías, tengwüy alinop nendeac andeac Teat Dios —awüw.

¹⁵ Quiaj Teat Jesús tasaj nejiw:

—Jow icona, ¿jane xic ipiüngana? —aj nejiw.

¹⁶ Quiaj tasaj nej Simón Pedro:

—Ique aaga Cristo leaw tapiürang aliüc, Micual ic Teat Dios almapac —aw.

¹⁷ Quiaj tapiüng Teat Jesús, tasaj Pedro:

—Ich mapac imeaats, Simón micual Jonás, cos aaga poch indeac quiaj ngome aljane tasaj ic, nejay Xetateat Dios najlüy tiül cielo tüüch ic mejaw. ¹⁸ Aton xique sasaj ic, ique tenüt Pedro, aag ayaj apiüng wüx nine piedra. Pero wüx aaga nadam piedra cam sanawitich majlüy xeyay xenipilan. Nicuajind ngondom manood nejiw masey nimeech marang leaw andiüm. ¹⁹ Xique sanüüch ic llave meleaag micambaj Teat Dios majmeleran tiül. Leaw apmeóel ningüy wüx iüt apmaoeleran tiül cielo; at leaw apmecheed ningüy wüx

iüt apchejtium tiül cielo aton —aj.

²⁰ Condom quiaj tasaj minipilan nej:

—Nde mesajan nejinguind xique aaga Cristo leaw lapiürang aliüc —aj nejiw.

Teat Jesús tapiüng apmambiyaw nej

(*Mr. 8:31—9:1; Lc. 9:22-27*)

²¹ Teat Jesús naw wüx aaga nüt quiaj tapots masaj minipilan nej netam mamb Jerusalén. Quiaj apmamongoch xeyay ngo majneaj teowixaw montangtang tiül a nadam nangaj iüm, teowixaw montangtang miteaats, at mondüy wüx aaga poch tüünd Moisés. Aton netam mandeow mambiyaran, ndoj wüx er nüt apmapac alinomb. ²² Condom quiaj a Pedro tawün nej ninguiün quiriw, tasaj:

—iTeat, aag ayaj ngo mandiüm Teat Dios; ique ngondom memongoch aag ayaj! —aj nej.

²³ Teat Jesús ndiliteay majaw a Pedro, tasaj:

—Icueat xic, nde mendiüm mepal leaw netam narang. Nde mendeac atnej andiüm Satanás. Cos aaga indeac quiaj ocueaj nipilan, ngome ocueaj Teat Dios —aj.

²⁴ Condom Teat Jesús tasaj minipilan nej, tapiüng:

—Sitiül aljane andiüm mayar sandeac majlüy xenipilan, ich mawün wüx omeaats meáwan naél leaw alndom mamongoch, ich mandüüb wüx leawa sarang masey

mamongoch xeyay ngo majneaj, masey mandeow wüx cruz cos andüüb xic. ²⁵ Sitiül aljane ngo mayar sandeac ajcan imbol mambiyaw nej nipilan, alinoic nüt nej apmamongoch xeyay ngo majneaj. Pero sitiül aljane masey mandeow ajcan andüüb xic ayar sandeac, alinoic nüt najneajay apmajlüy. ²⁶ ¿Jondot sitiül aljane alndom maneay meáwan cuajantanej leaw ajlüy wüx aaga iüt cam, cuane ajpar sitiül apndrom ombas lango mamb tiül cielo? ¿Nguineay alndom nop mangüy asoet nej maw wüxe? ²⁷ Cos alinoic nüt wüx aaga Teat Naxey aliüc alinomb xeyay najneajay apmajlüy, xeyay nelitlit atnej ajlüy Teat Dios, almaquiüjpüw nej a ángeles. Quiaj apmangüy meáwan anopnop wüx leaw tarang. ²⁸ Naleaing nganüy sasaj icon altiül icona nganaw mandeow, quiaj apmejawan nguineay ajlüy a Teat Naxey wüx apmajlüy wüx micambaj nej —aj nejiw.

17

Tewüney majawüw nej Teat Jesús

(*Mr. 9:2-13; Lc. 9:28-36*)

¹ Wüx lamatüch anaíw nüt tatow ndoj mapiüng aag ayaj, quiaj Teat Jesús taquiüb Pedro, Jacobo, at a Juan michiig Jacobo. Tambüw wüx nop nadam tiüc nejiwan quiaj. ² Condom Teat Jesús tewüney majawüw nej. Quiaj tajawüw teombas nej

xowüy lalitlit atnej achech nüt; apix nej tajlüy rajnüy atnej ran. ³ Camüm quiaj majawüw mixejchiw nejiw tajlüyiw tanomb, ajcüwa Moisés maquiiüb Elías, tengual andeacüw maquiiüjpüw Teat Jesús. ⁴ Condom quiaj a Pedro tasaj Teat Jesús:

—Teat, najneajay macüliiüts ningüy nóiquian. Sitiül mendiüm sanarangan ningüy arej nden, noic ineay, alinoic aneay teat Moisés, at alinoic aneay teat Elías —aj.

⁵ Pedro tealeámban mandeac aag ayaj, quiaj ajngot noic rajnüy oic taxot nejiw. Imiün tiül aaga oic quiaj tanguyaiw noic nanderac, apiüng:

—Aaga ayaj xecual, xeyay sandiüm, apac ximeaats najaw. Inguiayiün meáwan leawa nej asaj icon —aj nejiw aaga nendeac quiaj.

⁶ Almanguyaiw aag ayaj minipilan nej, tanaámb mo- jcojow tiüt mbayatoj xeyay.

⁷ Quiaj Teat Jesús tamb mar- reeg nejiw, tapiüng:

—Witiüron, nde mbayameron —aj nejiw.

⁸ Almaxanguiw omalüw, quiaj majawüw ngo majlüy quiaj nejinguid, áagan Teat Jesús almaquiiüjpüw.

⁹ Condom wüx teawüw tiüt imiünüw wüx tiüc, quiaj tasaj nejiw Teat Jesús:

—Nde mesajan nejinguid wüx aaga leaw Teat Dios tüüch icon mejawan quiaj. Wüx Teat Naxey landoj lapac tiül mondeow, quiaj alndom mendeacan wüx —aj nejiw.

¹⁰ Quiaj tatüniw nej man- guyaiw minipilan nej, tasajüw:

—Teat, ¿neol ajcüwa mondüy wüx aaga poch leawa tüünd Moisés apiüngüw netam miün aaga Elías ombas nej, teoj aliüc aaga Cristo? —ajüw nej.

¹¹ Quiaj tasaj nejiw Teat Jesús:

—Naleaing leaw apiüngüw, Elías netam miün om- bas masaj nipilan leam omeajtsüw wüx Teat Dios. ¹² Nganüy sasaj icon Elías lafün ningüy. Naleaing ngome tajawüw jane nej. Tarangüw wüx ombas nej cuajantanej ngo majneaj leaw andiümüw. Atquiaj Teat Naxey aton apmamongoch xeyay ngo majneaj teowixaw nejiw —aj nejiw Teat Jesús.

¹³ Quiaj minipilan nej leaad omeajtsüw, teaman- deac wüx ombas aaga Juan neech yow nipilan.

Wüx tajneaj nop alwüx om- bas nej nimeech

(Mr. 9:14-29; Lc. 9:37-43)

¹⁴ Wüx tapeyaiw niüng ajlüyiw nipilan, quiaj tajngot nop naxey maquieel micos nej tiüt teombas Teat Jesús, tasaj:

¹⁵ —Teat Naxey, ijiür lasta xecual cos nimeech alox nej tiüt, teamamongoch xeyay ngo majneaj. Nguiaj lamalox nej tiül biümb tengwüy tiül yow. ¹⁶ Saquiiüb miün nüüch majawüw nej minipilan sitiül alndom matajcüw nej

majneaj. Naleaing ngondom ombasüw —aj nej.

17 Quiaj Teat Jesús tasaj nipilan:

—¡Jaa, icona nipilan ngo meyariün sandeac, monrang ngo majneaj icon! ¿Cas nüt ipiüangan sanajlüy ningüy naquiüb icona? ¿Cas nüt ipiüangan sanafüc wüx leaw irangana? Iquiüjpan miün aaga nench najaw —aj nejiw.

18 Condom quiaj talic aaga nimeech najlüy wüx ombas a nench; tasaj macueat. Quiaj tacueat, tajneaj a nench tiülan aaga ores quiaj.

19 Condom minipilan nej wüx nejíwan quiaj maquiüjpüw nej, quiaj tasajüw:

—¿Neol xicona ngondom nawüniün aaga nimeech quiaja? —ajüw nej.

20 Quiaj tasaj nejw Teat Jesús:

—Cos ajcan apateay iyacan imeajtsan wüx xique. Naleaing sasaj icon sitiül icona meyacan imeajtsan wüx xic, masey atonej apateay osaab mostaza, apndom mesajan aaga tiüc quiaj: “Iriow ninguiaj, quiür indüy ninguiün”, merajan, y aaga tiüc apmaw. Ngo majlüy nicuajind leaw ngondom merangan sitiül naleaing iyacan imeajtsan wüx xique.

21 Pero aaga nimeech quiaj ngondom maw sitiül ngo matajcüch orar y maiündüch xeyay —aj nejw.

Teat Jesús tapiüing alinomb apmambiyaw nej

(Mr. 9:30-32; Lc. 9:43-45)

22 Wüx tajlüyiw nóiquian tiül iüt Galilea, quiaj Teat Jesús tapots masaj nejw wüx nguineay Teat Naxey apmayacüch teowixaw nipilan, 23 apmambiyaw nej; ndoj, wüx er nüt apmapac alinomb. Wüx tanguiayiw aag ayaj tamix omeajtsüw xeyay.

Tawün tomiün andüy tiül nadam nangaj iüm

24 Wüx Teat Jesús tapeay tiül cambaj Capernaum maquiüb minipilan nej, quiaj ajcüwa monxaing tomiün andüy tiül nadam nangaj iüm tambüw majawüw teat Pedro. Tatüniw manguiayiw nej, tasajüw:

—Jow aaga teat nequiaach icon, ¿ngo mawün tomiüna andüy tiül a nadam nangaj iüm ocueajiiütsa? —ajüw nej.

25 Quiaj teat Pedro tasaj nejw:

—Ajaw awün —aw.

Wüx tajmel tiül iüm a Pedro, andüüb masaj nej Teat Jesús, tapiüing:

—¿Nguineay ipiüing teat Simón? Jow monajüüt tiül noic cambaj, ¿jane ocueaj atüniw tomiüna, micual miiütüw nejw, ngwüy napeay miün nipilana? —aj nej.

26 Quiaj tapiüing a Pedro:

—Atüniw ocueaj napeay miün nipilan —aw.

Teat Jesús tapiüing:

—Nganüy micual iüt ngo metam mangüy. ²⁷ Naleaing, pero ngana mandeacn-deacüw wüx; quiür mbeay ndec, erlech. Leaw apmelech ombas, apmexom teombeay nej tomiün. Aag ayaj ngochan meajchiw ajcüwa monsap tomiün, aag ayaj ayacar icore —aj nej Teat Jesús.

18

¿Jane alwüx atam ajlüy?
(Mr. 9:33-37; Lc. 9:46-48)

¹ Tiül aaga nüt quiaj, tatüniw nej manguiayiw minipilan nej, tasajüw:

—¿Jane alwüx atam ajlüy tiül micambaj Teat Dios najlüy tiül cielo? —ajüw nej.

² Quiaj Teat Jesús tapaj miün nop nine, malembech pinawan nejiw. ³ Condom tapiüng:

—Naleaing sasaj icon sitiül ngo mendüyiün wüx merangan atnej arang nop nine, ngondom mejmeliün tiül micambaj Teat Dios najlüy tiül cielo. ⁴ Atquiaj jangantanej leaw apmarang atnej aaga nine cam, ngo merangrangüy nicuajind, aag ayaj alwüx atam ajlüy tiül micambaj Teat Dios najlüy tiül cielo. ⁵ Aton jangantanej apmajiür lasta nop nine atnej aaga nine cam, aag ayaj atnej xique tengual majiür xic lasta.

Nde meyacüchiün wüx ngo majneaj

(Mr. 9:42-48; Lc. 17:1-2)

⁶ Jangantanej apmandiüm mayac wüx marang ngo

majneaj masey nop tiül ajcüwa namix nine monyar sandeac, najneaj wüxan nganaw marang aaga ngo majneaj quiaj, maoelich teonic nej nop cow majlos tiül ndec tsoyom tiüt nómban. ⁷ ¡Xeyay ngo majneaj ajlüy wüx iüt, cos ajlüy leaw alndom müüch majmiücaran tiül nisoet! Aag ayaj meáwan nüt ajlüy, pero ¡xeyay ngo majneaj apmamongoch leaw apmayac wüx nisoet alinop!

⁸ 'Atquiaj sitiül aljane ayaag owix nej tengwüy oleaj nej andiüm mayac nej wüx marang ngo majneaj, ich mandooig malox ninguiün. Cos más najneaj majmel niüng apmapacaran meáwan nüt masey ngo majiür nots owix tengwüy nots oleaj, cos cuane ambeol nej majlüy palan, ndoj majlos tiül biümb niüng ngondom xejquem nómban. ⁹ Aton sitiül aljane ayaag oniiüg nej andiüm majaw leaw ngo majneaj, ich masoond malox ninguiün. Cos najneaj majmel niüng apmapacaran meáwan nüt masey noic oniiüg nej, cos cuane ambeol nej majiür palan oniiüg, ndoj majlos tiül biümb tiül necoy.

Tandeac wüx ndron sap
(Lc. 15:3-7)

¹⁰ 'Nde mepiüangan jangantanej tiül ajcüwa namix nine quiaj ngo membeat, cos sasaj icon ajcüwa ángeles tiül cielo leaw tengual mambeol nejiw, meáwan nüt teamajawüw mitey Xeteat Dios najlüy tiül

cielo. ¹¹ Cos Teat Naxey tiün mawün wüx meáwan nípilan leawa landoj apndrom ombasüw.

¹² ¿Cuane ipiüangan? Jondot nop naxey almajiür coic miow (100) sap, camüm ndrot ocueaj nop. ¿Neol ngome apmacueat aaga peic miow gajpoquey (99) quiaja, mamb mayamb aaga nop leaw ndrona? ¹³ Sitiül ndot maxom, naleaing sasaj icon apmapac omeaats xeyay majaw aaga axom quiaj, ngo matnej meáwan leaw ngo ndrom. ¹⁴ Atquiaj aton Miteatiiüts Dios najlüy tiül cielo ngo mandiüm majaw ndrom ombasüw nop tiül ajcüwa namix nine quiaj.

Wüx aljane aleaic marang wüx imbas
(Lc. 17:3)

¹⁵ 'Sitiül aljane aleaic marang wüx imbas, quiür indeac anaag najneaj icónan quiaj, meaach leam omeaats leaw tarang. Sitiül tayar leaw ipiüng, lamembeol, lameaach majneaj omeaats. ¹⁶ Nganüy sitiül ngo mayar leaw isaj, iyamb nop ijpüw mequiiüb, meamban mejawan majlüyiw quiaj manguiayiw. ¹⁷ Sitiül nej ngo mayar leaw isajan, isajan montangtang tiül moncanchiün mandeacüw maquiüjpüw. Ndot átan ngo mayar leaw asajüw nej, iyacan atnej nop ngo mayar andeac Teat Dios, tengwüy atnej nop nesap mitomiün cambaj leaw xeyay ngo majneaj arang.

¹⁸ 'Naleaing sasaj icon, meáwan leaw apmeoeliün wüx aaga iüt cam apmaoelich tiül cielo. Aton meáwan leaw apmechejtiün wüx aaga iüt cam, apmachejtich tiül cielo aton.

¹⁹ 'Sasaj icon alinomb, masey sitiül ijpüw icona ningüy wüx iüt aleaic metüniün, noic nej imeajtsan, Xeteat Dios najlüy tiül cielo apmüüch. ²⁰ Cos nguiajantanej niüng xenenguejow masey ijpüw arojpw monyar sandeac, xique sajlüy quiaj pinawan nejiw —aj nejiw Teat Jesús.

²¹ Condom quiaj teat Pedro tamb matün manguiay Teat Jesús, tasaj:

—Teat, ¿jondot nop aleaic marang wüx ximbas, cas ombas netam nawün wüx ximeaats leawa taranga, leaw atüch ayaíwe? —aj.

²² Quiaj tasaj nej Teat Jesús:
—Ngo nasaj ic áagan ayaíw; alndom mewün wüx imeaats masey ayaíw ermiow gajpowüw (77) —aj.

Tandeac andiüy wüx nop najon nerang najiüt

²³ 'Tiül micambaj Teat Dios najlüy tiül cielo ajlüy atnej tarang nop minatang nenajiüt wüx tandiüm majaw nguitow ajüchiw nej anopnopo mimonbeol nej. ²⁴ Tapots majaw wüx nguitow ajüch, quiaj apeay quiaj maquiüraab niüng ajlüy nej nop leaw ajüch nej xeyay tomiün. ²⁵ Aaga naxey quiaj ngondom mangüy leaw ajüch. Quiaj tapiüng

aaga minatang nenajiüt majnapüw, majlüyw ocueaj alinop maquiiüb mintaj nej micual nej. At majnap meáwan leaw almajiürüw para mawün mitomiün nej. ²⁶ Condom aaga naxey quiaj taquieel micos nej tiüt teoleaj minatang nenajiüt matün ocueaj. Tasaj: “Teat, satün icueaj, ngwa mecül xic alquiripite, ndoj sanangüy meáwan leaw salnajüch ic”, aj. ²⁷ Quiaj aaga natang nenajiüt tajmiüc omal omeaats majaw nej. Tawün wüx omeaats nej nómban leaw lamajüch aaga naxey quiaj, tapiüng tsajmbiüm mamb. ²⁸ Almajw quiaj aaga naxey nejüchay, quiaj mangoch nop aquiüüb nej arang aweaag najiüt, almajüch nej quiriw tomiün. Quiaj tasap mapats onic, landüy wüx apmambiy. Quiaj tasaj: “Nganüy nganüy ingüy xetomiün”, aj. ²⁹ Quiaj aaga naxey taquieel micos nej tiüt, matün ocueaj, tasaj: “Satün icueaj teat, ngwa mecül xic alquiripite, ndoj sanangüy meáwan leaw sajüch ic”, aj. ³⁰ Aaga naxey quiaj ngome tandiüm macül nej, andüüban tamb mayac tiül manchiüc leaw ambich mangüy mitomiün nej. ³¹ Wüx tajawüw aag ayaj alacas monrang najiüt, xeyay ngo majneaj mayajcüw. Quiaj tambüw masajüw aaga minatang nenajiüt manguiay meáwan leaw lamarang aag naxey quiaj. ³² Quiaj tapaj nej miün alinomb aaga minatang

nenajiüt, tasaj nej: “¡Ique nop ic ngo majneaj nerang xenajiüt! Ique meáwan leaw tejüch xic, aag ayaj tawüniüs wüx ximeaats nómban, cos tetün xicueaj. ³³ Jow nganüy ique, ¿neol ngo mejiür lasta alinop atnej tajiüras ic lasta?” aj nej. ³⁴ Tajcüy xeyay aaga natang nenajiüt, quiaj tüüch mamb tiül manchiüc macülan quiaj leaw ambich mangüy meáwan ajüch.

³⁵ ‘Atquiaj apmarang wüx imbasan Xeteat Dios najlüy tiül cielo sitiül ngo mewüniün wüx imeajtsan meáwan leaw arang wüx imbasan alinop —aj nejiw Teat Jesús.

19

Teat Jesús apiüng wüx mon-cueateay

(Mr. 10:1-12; Lc. 16:18)

¹ Condom wüx Teat Jesús landoj masaj nejiw meáwan aaga poch quiaj, quiaj taw Galilea tamb andüy tiül iüt Judea, najlüy nonüt necamb lam Jordán. ² Tandüjpiw nej mamb xeyay nipilan. Meáwan tamongoch iün andeowüw.

³ Condom acas fariseos tambüw majawüw Teat Jesús matüntüniw manguiayiw majawüw cuane apmapiüng. Quiaj tasajüw:

—¿Alndom nop naxey macueat mintaj nej cos tarang cuajantanej leawa nej ngo mandiüm? —ajüw nej.

⁴ Quiaj tasaj nejiw:

—¿Ngomeaag meteowan tiül Mipoch Teat Dios, niüng apiüng nej nerang nipilan,

cos apiüng: “Tarang naxey at tarang najtaj”?⁵ Aton tapiüng: “Nop naxey netam macueat miteat nej mimüm nej, maquiiüb mintaj nej. Quiaj apmajlüyw nóiquian, atnej nop nipilan nejiw.”⁶ Atquiaj langome apmajlüyw ijpüéj, apmajlüyw nop nejiw cos noic omeajtsüw. Pares nejinguid ngondom müüch mecueatayej leaw Teat Dios lamüüch majlüy nóiquian —aj nejiw Teat Jesús.

⁷ Quiaj tasajüw nej:

—¿Neol a Moisés tapiüng alndom nop naxey macueat mintaj nej sitiül marangüch minawijquiaw nejiw mündiw mecueatayej nómban? —ajüw nej.

⁸ Quiaj tasaj nejiw Teat Jesús:

—Moisés tapiüng alndom mecueatiün mintajan cos tajaw nadam imeajtsan. Naleaing nomb ngome atquiaj ajlüy.⁹ Pero nganüy xique sasaj icon sitiül nop naxey macueat mintaj nej, acueátan, ngome nejiür naxey mintaj nej, condom aaga naxey quiaj apmaquiiüb alinop, nej a naxey quiaj ajiür xeyay nisoet cos lamajiür minajtaj nej. Aton jane apmaquiiüb nop najcueat najtaj ajiür xeyay nisoet cos atnej majiür minajtaj nej aton —aj nejiw.

¹⁰ Quiaj tapiüngüw minipilan nej:

—Sitiül atquiaj ajlüy naél wüx aljane macueat mintaj

nej, nómban ngo majneaj majiüraran mintajaran —awüw.

¹¹ Quiaj tasaj nejiw Teat Jesús:

—Ngome meáwan nipilan alndom maiücüw wüx aaga ipiüangan quiaj. Áagan leaw Teat Dios lamambeol müüch majlüyw atánan quiaj.

¹² Ajlüy monxey ajiür cuane wüx ngo mengoch owixaw: altiül atquiaj ajlüy nde wijquiaw; altiül aljane tarang nej wüx ombas nej; at altiül ngo mengoch owix cos xeyay andiüm marang minajiüt micambaj Teat Dios. Leaw ayaag alndom majlüy atánan quiaj, ngo mengoch owix, pues najneaj —aj nejiw.

Taquiüraab niüng ajlüy Teat Jesús acas namix nine

(Mr. 10:13-16; Lc. 18:15-17)

¹³ Condom taquiüraab niüng ajlüy nej acas namix nine matepeayiw Teat Jesús, mayac owix nej wüx omalüw nejiw, matün monajneaj ocueaj Teat Dios müüch nejiw. Minipilan nej taliquiaw ajcüw monquiiüb namix nine.¹⁴ Quiaj Teat Jesús tapiüng:

—Ijchan miünüw a namix nine niüng sajlüy, nde mepalan. Cos ocueajiw nejiw micambaj Teat Dios najlüy tiül cielo —aw.

¹⁵ Quiaj tajend omalüw namix nine, ndoj taw quiaj.

Nop nejiür xeyay, tandeac aweaag Teat Jesús

(Mr. 10:17-31; Lk. 18:18-30)

¹⁶ Condom tajngot nop majaw Teat Jesús, tatün nej manguiay, tasaj:

—Teat, sawaw ique najneaj irang. Nganüy isaj xic Teat, ¿cuane najneaj netam naranga para namb tiül cielo nacül quiaj meáwan nüte? —aj nej.

¹⁷ Quiaj tasaj nej Teat Jesús:

—¿Neol tepiüng xique nerangas najneaja? Nejingund nipilan ngo marang najneaj. Áagan Teat Dios arang najneaj. Nganüy sitiül indiüm meamb tiül cielo, netam merang meáwan leaw tapiüng Teat Dios marangüch —aj.

¹⁸ Quiaj tasaj nej aaga naxey quiaj:

—¿Ngün? —aj.

Teat Jesús tasaj nej:

—Nde membiy nejingund; nde mejiür pálwüx najtaj; nde merneed; nde mendeac ngo maleaing wüx ombas alinop; ¹⁹iyar andeac miteat mimüm; aton ijiür lasta alinop atnej ijiürüy lasta iquiáyan quiaj —aj nej Teat Jesús.

²⁰ Quiaj tasaj nej aaga naxey quiaj:

—Teat, meáwan aag ayaj sayac wüx ximeaats narang nde quich xic. ¿Cuane alinoic netam naranga? —aw.

²¹ Quiaj tasaj nej Teat Jesús:

—Sitiül indiüm merang leaw palan, quiür inüüb meáwan leaw almejiür, condom imbaag ombeat meach leaw nipilan ngo majiür. Ndoj tewiün mendüüb xic merang xenajiüt. Atquiaj

apcanchiüm meáwan nem-beatmbeat leaw apmeaand alinoic nüt tiül cielo —aj nej.

²² Wüx tanguiaj aag ayaj, quiaj tamix omeaats, taw quiaj, cos nej ajiür xeyay cuajantanej, ngo mandiüm mandrooch ombas.

²³ Quiaj Teat Jesús tasaj minipilan nej:

—Naleaing sasaj icon xeyay naél ocueajiw ajcüwa monjiür xeyay cuajantanej majmeliw tiül micambaj Teat Dios. ²⁴ Sanandüy wüx nasaj icon alinomb, ngo maél mamong teowil nots ndiüc nop camello, ngo matnej aél ocueaj nop nejiür xeyay, majlüy tiül micambaj Teat Dios —aj nejiw Teat Jesús.

²⁵ Wüx tanguiajiw aag ayaj minipilan nej xeyay mbaya-toj, tetünayej menguiaiyayej:

—Sitiül atquiaj ajlüy, ¿jane alndom maw wüx asoet neje? —awüw.

²⁶ Quiaj Teat Jesús tajaw teombasüw nejiw, tapiüng:

—Nipilan ngondom mawün wüx asoet nejingund; pero Teat Dios ngo maél majaw aag ayaj cos nej alndom marang cuajantanej —aj nejiw.

²⁷ Condom Pedro quiaj tasaj nej:

—Teat, xicona lanacueatiün meáwan leaw tajiürasan para nandüjpiün ic. Jow nganüy, ¿cuane sanaxoman wüx? —aj nej.

²⁸ Quiaj tasaj nejiw Teat Jesús:

—Naleaing sasaj icon, alinoic nüt wüx Teat Dios

apmüüch marang jayats meáwan cuajantanej leaw ajlüy wüx iüt, wüx Teat Naxey apmasap najneajay niüng chetej marang natang nenajiüt, apmajlüy quiaj gajpiüp (12) niüng chetejow montangtang monajiüt, niüng icona leaw mondüüb xic apchetemeron mejawan wüx asoetiwa ajcüwa gajpiüp (12) ajlüy nipilan acualaats Israel. ²⁹ At aton jangantanej monyar sandeac leaw acueat aniüng nej, acueat miteat nej, mimüm nej, micoj nej, michiig nej, mintaj nej, micual nej, tengwüy macueat miüt nej para mandüüb xic, apmajlüy najneaj. Apmüjndiw xeyay, ngo matnej leaw tacueatiw wüx a iüt cam, aton apmapacüw tiül cielo meáwan nüt. ³⁰ Naleaing jane ayaag atnej alwüx atam ajlüy nganüy, alinoic nüt apmajlüy chingüy; at jane ayaag chingüy nej nganüy, alinoic nüt apmajlüy natang tiül micambaj Teat Dios —aj nejiw Teat Jesús.

20

Andeac andüy wüx monrang najiüt

¹ Aton tasaj nejiw Teat Jesús:

—Cos tiül micambaj Teat Dios najlüy tiül cielo, ajlüy atnej tarang nop nateateran nejür iüt. Cos nej taw úmban arraw mayamb monrang najiüt macojchiw najün uva. ² Wüx taxom monrang najiüt, tasoiquiw apmangüyanüw

noic nüt noicnoic tomiün nasoic denario. Quiaj tüüch mambüw marangüw minajiüt nej. ³ Condom taw alinomb wüx lapeay pinawan ajüy nüt. Quiaj taxom tiül plas alacas monxey tengual ayambüw najiüt. ⁴ Quiaj tasaj nejiw: “¿Ngwüy tabaatsa, merangan najiüt tiül xecorrül mecojchiün xeúva? Ndoj sanangüy icon atnej netam”, aj nejiw. Quiaj tambüw. ⁵ Camüm taw alinomb aaga neneay najiüt laámb aplembem nüt, at wüx lanchejliow nüt aton. Átan taxom monrang najiüt atnej tilüy quiaj. ⁶ Condom taw alinomb lamitiüt nüt, níungan taxom alacas aliw tiül plas, ngo maxomüw najiüt. Quiaj tasaj nejiw: “¿Neol tejlüyünan ningüy pal nüte; ngo mexoman najiüta?”, aj nejiw. ⁷ Quiaj tapiüngüw: “Cos nejinguind ngo miün mayamb xicon”, awüw. Quiaj aaga neneay najiüt tasaj nejiw: “Quiüran irangan najiüt tiül xecorrül aton, ndoj sanangüy icon atnej netam”, aj nejiw. ⁸ Wüx laúmb tiüt aaga nüt, quiaj aaga neneay najiüt tasaj aaga naxey leaw tayac majlüy wüx majaw monrang najiüt: “Iwüniw tiül najiüt, ingüy minajiütüw nejiw. Ingüy ajan wüx teoj mapeay, ndójwüx leaw mbas mapeay”, aj. ⁹ Wüx tapeayiw ajcüw monrang najiüt leaw tajmeliw lamitiüt nüt, tangüyeranüw palan noicnoic denario

anopnopo. ¹⁰ Condom wüx tatüch nejiw leaw mbas majmeliw tiül najiüt, apiüngüw a nejiw apmüjndiw wüx alquiriw; naleaing tujndiw atówan nej aton noic denario.

¹¹ Tayariw, pero naleaing tajcüyw, tandeacndeacüw wüx ombas aaga neneay najiüt. ¹² Tasajüw: "Ajcüwa teoj majmeliw tiül najiüt, ¿wül arangüw najiüta? Áagan noic ores tarangüw, pero ique tengüy atow nej ingüy xicon. Nganüy xicon tarangasan xeyay najiüt, sandeowan tiül nerraar mbich nüt", ajüw nej. ¹³ Quiaj tapiüng aaga neneay najiüt, tasaj nop nerang najiüt: "Amigo, xique ngo narang nicuajind ngo majneaj wüx imbasan. ¿Neol ngwa, landoj laman-deacaatsa sanangüy icon noic denario? ¹⁴ Iyar leaw sangüy ic quiaj, quiür. Xique sandiüm nüüch aaga teoj mapeay atow nej süüch ic. ¹⁵ ¿Neol, ngome alndom narang leawa xic sandiüm wüx xetomiüna? ¿Ngwüy, ngo majneaj mejaw xic ajcan sandiüm nambeol nejiw aton?" aj. ¹⁶ Aton tapiüng Teat Jesús:

—Altiül leawa mbas nejiw, apmajlüyw teoj, at leawa teoj nejiw apmajlüyw mbas. Cos xeyayiw leaw najpajüw, pero napateayiw leaw narriüjtüch —aw.

Tandüy wüx mapiüng apmambiyeran

(Mr. 10:32-34; Lc. 18:31-34)

¹⁷ Wüx Teat Jesús aliw tiül tiüüd laambüw andüyw Jerusalén, quiaj tawün nejiw mbiüjlatoj mbeay tiüüd ajcüwa gajpiüp (12) minipilan nej, tasaj:

¹⁸ —Nganüy laambaats andüyüts Jerusalén niüng Teat Naxey apmayacüch teowixaw montangtang miteaats at ajcüwa mondüy wüx aaga poch tüünd Moisés. Quiaj apmapiüngüw mandeow. ¹⁹ Aton apmayacüw nej teowixaw napeay miün nipilan, apmitsojow nej, apmawüjchwi, ndoj apmambiyaw wüx cruz. Pero naleaing wüx er nüt apmapac alinomb —aj nejiw Teat Jesús.

Leaw tatün mimüm Jacobo y Juan

(Mr. 10:35-45)

²⁰ Condom nop najtaj mimümüw a Jacobo at a Juan, micual nejiw Zebedeo, tamb nóiquian maquiüjpüw majawüw Teat Jesús. Taquieel tiüt micos nej teombas cos andiüm matün alcuane. ²¹ Quiaj tasaj nej Teat Jesús:

—¿Cuane indiüm, müm? —aj nej.

Quiaj tapiüng aaga najtaj:

—Teat, wüx nüt apchete-mear merang natang nena-jiüt tiül micambaj, ijchaw chetemoj ajcüwa xecual cam aton, nop amb wüx miác iwix alinop amb wüx miqüamb —aw.

²² Quiaj tasaj nejiw Teat Jesús:

—Ngo mejawan leaw itüniün. ¿Ngwüy alndom

memongochiün xeyay necoye atnej xique sanamongoche? ¿Ngwüy alndom mendeowana atnej xique sanandeowa? —aj nejiw.

Quiaj tapiüngüw:

—Alndom —awüw.

²³ Quiaj tasaj nejiw Teat Jesús:

—Naleaing, netam memongochiün xeyay necoy atnej xique sanamongoch, aton apmembiyaranan; pero aaga ipiüangan chetemeron wüx xeác y wüx xequiamb, mbich aag ayaj ngome xique alndom nüüch aljane, néjan quiaj Xeteat ajlüy wüx müüch leaw lamateots müüch —aj.

²⁴ Wüx tanguaiyiw aag ayaj ajcüw algajpowüw (10) minipilan nej, quiaj tajcüyiw; ngo majneaj majawüw ajcüw alijpüw nechiigayej quiaj.

²⁵ Condom Teat Jesús tapaj masaj nejiw, tapiüng:

—Lamejawan nguineay arangüw monajiüt tiül meáwan cambaj, cos arangüw apatüw atnej lamaneayiw nómban meáwan nipilan leaw ajlüyiw wüx; átan minatangüw nejiw ngo majiürüw lasta nejinguid.

²⁶ Pero tiül icona ngondom merangan atquiaj. Cos jane andiüm marang natang tiül icona netam mambeol icon.

²⁷ Aton sitiül aljane tiül icona andiüm marang más netam ajlüy, netam marang atnej nop nembeol. ²⁸ Atquiaj ajlüy wüx a Teat Naxey cos nej ngo miün mambeolaran, nej tiün mambeol meáwan nipilan,

at mandeow mangüy asoet xeyay nipilan —aj nejiw.

Teat Jesús tüüch majneaj ijpw somb

(Mr. 10:46-52; Lc. 18:35-43)

²⁹ Wüx tawüw tiül cambaj Jericó xeyay nipilan almandüjpiw Teat Jesús.

³⁰ Aliw quiaj ijpw monxey nesomb, alchetemoj mbeay tiüü. Wüx tanguaiyiw Teat Jesús namong, quiaj tepajüw, tapiüngüw:

—¡Teat Naxey, micual teat David, ijiür xicon lasta!

—awüw.

³¹ Ajcüwa nipilan taliquiaw nejiw mapalüw ombeayiw, naleaing nejiw tepajüw napac, tapiüngüw:

—¡Teat Naxey, micual teat David, ijiür xicon lasta!

—awüw.

³² Quiaj lembet Teat Jesús, tapaj ajcüwa somb quiaj, tatün manguaiy nejiw, tapiüng:

—¿Cuane indiüman metüniün wüx ximbasa? —aj nejiw.

³³ Quiaj tasajüw nej:

—Teat, sandiüman ram xeniüjcan —ajüw nej.

³⁴ Quiaj Teat Jesús tajmiüc omal omeaats majaw nejiw, tayac owix wüx oniüjcüw nejiw. Andüüban ajneajiw, nómban rat oniüjcüw. Condom tambüw mandüjpiw Teat Jesús aton.

21

Teat Jesús tajmel tiül Jerusalén

(Mr. 11:1-11; Lc. 19:28-40; Jn. 12:12-19)

¹ Wüx laliüc matüchiw Jerusalén, tapeayiw tiül cambaj Betfagé niüng ajlüy mitiüc Olivos. Quiaj Teat Jesús tüüch mamb ijpüw minipilan nej. ² Tasaj:

—Quiüran tiül aaga cambaj najlüy alareng niüng ajlüyüüts. Quiaj apmexoman nop bur neóel, almaquiüüb nop quicheech bur micual nej. Ichejtiün, iquiüjpan miün. ³ Sitiül aljane aleaic masaj icon, isajan: “Teat Naxey apmetam nej, ndoj apmatsoriich alinomb”, irajan —aj nejiw Teat Jesús.

⁴ Atquiaj tajlüy para majlüy atnej tapiüng nop nendecac andeac Teat Dios, cos tapiüng:

⁵ Isajan a cambaj Jerusalén: “Ijawan, jogüy minatang nenajiüt icueajiün, aliüc majaw icon, Nej ngome nerangrangüy, najneaj omeaats; ajtep nop quicheech bur, micual nej nop bur nemalmal naúm”, aw.

⁶ Quiaj tambüw minipilan nej. Tarangüw meáwan atnej lamasaj nejiw Teat Jesús. ⁷ Taquiüjpüw miün a bur maquiüüb micual nej. Quiaj tapojchiw teopechiw a bur apixaw nejiw. Condom Teat Jesús tajtep chetem wüx. ⁸ Meáwan nipilan, tapüjchiw tiüt apixaw nejiw tiül tiiüd, altiül tapoliw omal xiül mayacüw tiüt tiül tiiüd.

⁹ Ajcüwa nipilan quiaj tepajüw napac, átan namong ombas, átan aliüc tamiün, tenguijal mapüüngüw:

—¡Najneajay arang micual teat David! ¡Nangaj ajlüy aaga niün, üüch nej miün Teat Dios! ¡Najneajay ajlüy Teat Dios tiül cielo! —awüw.

¹⁰ Condom wüx Teat Jesús tajmel tiül cambaj Jerusalén meáwan nipilan tendecac deacüw wüx, tatüniw manguiayiw:

—¿Jane aag ayaja? —awüw.

¹¹ Altiül nipilan tapiüngüw:

—Aag ayaj aaga Jesús naw tiül cambaj Nazaret tiül Galilea. Nej nop nendecac andeac Teat Dios —awüw.

Tawün tiül a nadam nangaj iüm leaw ngo metam majlüy quiaj

(Mr. 11:15-19; Lc. 19:45-48; Jn. 2:13-22)

¹² Condom Teat Jesús tajmel tiül aaga nadam nangaj iüm ocueaj Teat Dios. Quiaj tapots mawün meáwan monüjpeay at mongalüy leaw aliw tiül. Aton tatech ninguiün mimesüw mongowüüch tomiün, at mibangüw monüüb palom.

¹³ Tasaj nejiw:

—Tiül Nangaj Mipoch Teat Dios apiüng: “Saniüng ajlüy niüng apmatajcüch orar”, aw Teat Dios. Pero icona lamerangan aaga nangaj iüm cam atnej niüng axotüy moneed —aj nejiw Teat Jesús.

¹⁴ Tambüw majawüw nej tiül nadam nangaj iüm leaw nesomb at leaw necoex, nej tataag nejiw majneaj.

¹⁵ Ajcüwa montangtang miteaats at mondüy wüx aaga poch tüünd Moisés tajcüyiw wüx tajawüw

meáwan najneajay ateócan leaw teamarang Teat Jesús; at wüx tanguiayiw nguineay a namix monguich teapajüw tiül nadam nangaj iüm, cos teamapiüngüw: “¡Najneajay arang micual mixejchiiüts David!” awüw. ¹⁶ Tasajüw Teat Jesús:

—¿Quia ngo menguiay cuane teamapiüngüw wüx ique ajcüw ayaja? —ajüw nej.

Quiaj tasaj nejiw:

—Ajaj, teananguiay. ¿Jowa icona ngomeaag meteowan tiül Mipoch Teat Dios? niüng apiüng atcüy:

Xique lanayac teombeayiw namix monguich at namix nine aaga poch mapiüngüw najneajay irang —aj nejiw Teat Jesús.

¹⁷ Condom taw quiaj tacueat nejiw, tamb andüy tiül cambaj Betania. Quiaj tacül aaga ongwiiüts quiaj.

Teat Jesús talic a toc
(Mr. 11:12-14, 20-26)

¹⁸ Wüx rat tiüt, quiaj tamb Teat Jesús andüy Jerusalén alinomb. Wüx aleamb tiül tiüüd tind üet. ¹⁹ Tajaw noic owil toc almbeay tiüüd. Quiaj tamb majaw, naleaing ngo maxom wüx nicuajind, áagan aóp majlüy wüx. Quiaj Teat Jesús tasaj aaga toc:

—¡Aleaw atogüy ümb minüt, lango mejiür íóng nómban! —aj.

Quiaj tawaag a toc. ²⁰ Wüx tajawüw aag ayaj minipilan nej mbayajow. Tasajüw Teat Jesús:

—¿Neol nguineay ajen awaag a toc quiaja? —ajüw.

²¹ Quiaj tasaj nejiw Teat Jesús:

—Naleaing sasaj icon, sitiül naleaing iyacan imeajtsan wüx xique, ngo mechiwean imeajtsan, alndom merangan cuajantanej. Ngome áagan wüx toc quiaj alndom merangan, alndom mesajan aaga tiüc quiaj: “Iriow ningüy, quiür indüy tiül ndec”, merajan, y atquiaj apmajlüy. ²² Meáwan leaw apmetüniün wüx apmetajcan orar, apmeajndiün sitiül ipiüangan tiül imeajtsan alndom majlüy —aj nejiw.

Tasajüw Teat Jesús nguiane tayar minajiüt nej

(Mr. 11:27-33; Lc. 20:1-8)

²³ Condom Teat Jesús tajmel tiül nadam nangaj iüm. Wüx tenguiyal aquiaach nipilan, quiaj tambüw majawüw nej montangtang miteaats at montangtang monajiüt tiül nipilan israel. Tatüniw nej manguiayiw, tapiüngüw:

—¿Nguiane iyar minajiüt merang aag ayaja? ¿Jane neech ique? —awüw.

²⁴ Quiaj tasaj nejiw Teat Jesús:

—At a xique aton sanatün nanguiay icon noic poch. Sitiül apmesajan xic, at a xique aton sanasaj icon nguiane nayar xenajiüt narang aag agüy. ²⁵ Jow a Juan, wüx tüüch yow nipilan, ¿jane tasaj nej marang aag

ayaja? ¿Diosa, ngwüy nipi-lana? —aj nejiw.

Quiaj tendeacndeacüw ne-jeyéjan quiaj, tapiüngüw:

—Sitiül apmapiüngaats Teat Dios neech nej miün, quiaj apmasaj icoots: “¿Neol ngo meyariün andeac neje?” apmaw. ²⁶ Sitiül apmapiüngaats nipilan, pues imbolaats mandüyiiüts cambaj, cos meáwan nipilan apiüngüw aaga Juan quiaj nop nendeac andeac Teat Dios nej —awüw.

²⁷ Áag tasajüw Teat Jesús:

—Ngo najawan —awüw.

Quiaj tasaj nejiw Teat Jesús:

—At a xique aton ngo nasaj icon jane neech xic niün narang leaw teanarang cam —aj nejiw.

Andeac andüy wüx ijpüw nacualaran

²⁸ Aton tasaj nejiw:

—¿Cuane ajiür meyajcan aaga sanandeac cama? Tajlüy nop naxey ajiür ijpüw micual nej. Condom tamb matüch niüng ajlüy nop, tasaj: “Nganüy xecual, quiür irang najiüt tiül micorrül xeúva”, aj. ²⁹ Quiaj tasaj nej micual nej: “Ngo mind”, aw. Ndoj leaad omeaats ngo majneaj arang, quiaj tamb marang najiüt. ³⁰ Condom aaga naxey tamb majaw alinop micual nej. Tasaj níüangan atnej landoj masaj a nop. Quiaj tapiüng micual nej: “Najneaj teat, sanamb”, aw. Ndoj ngo mamb. ³¹ ¿Jow nganüy, ngün tiül nejiw tarang leaw

andiüm miteatiw nejiw? —aj nejiw Teat Jesús.

Quiaj tapiüngüw:

—Aaga nasoiç ombas —awüw.

Quiaj tasaj nejiw Teat Jesús:

—Naleaing sasaj icon, ajcüwa monsap mitomiün cambaj at monjüyjüy montaj apmajmeliw ombas tiül micambaj Teat Dios, ngo mat icona. ³² Cos aaga Juan neech yow tiün masaj icon nguineay merangan najneaj, pero icona ngome teyariün andeac nej. Pero altiül ajcüwa monsap mitomiün cambaj, aton altiül monjüyjüy montaj tayariw nej andeac. Icona masey tejawan aag ayaj, ngo leam imeajtsan mecueatiün irangan ngo majneaj, me-yariün andeac nej.

Andeac andüy wüx ngo majneaj monrang najiüt

(Mr. 12:1-12; Lc. 20:9-19)

³³ 'Inguiayiün alinoic leaw sanasaj icon: Tajlüy nop nateateran tapiür xeyay owil uva tiül micorrül nej, tarang najneaj owil corrül. Condom tarang noic pil tiüt tiül piedra niüng apmacuüücharan najün uva maw miyow nej. Aton tarang nop najal oleaj iüm nasoiç torre niüng alndom macüleran cawüx majiürüch a corrül.

'Ndoj tayac teowix nipilan aaga corrül quiaj, cas tamb andüy alinoic iüt. ³⁴ Wüx lamatüch a nüt mapeederan najün uva, quiaj aaga ne-neay corrül tüüch mamb acas monbeol nej majawüw

monrang najiüt, mayariw leaw netam müünd neneay iüt. ³⁵ Naleaing ajcüwa monrang najiüt tasapüw ajcüwa monbeol. Nop tatoliw, alinop nómban tambiyaw, alinop taloxiw. ³⁶ Aaga neneay iüt quiaj tandüy wüx müüch mamb alacas monbeol nej. Atanej tarangüch wüx ombasüw aton.

³⁷ 'Ndóiwüx quiaj tüüch mamb micual nej, cos tapiüng: "Netam mayariw andeac xecual", aw. ³⁸ Naleaing ajcüwa monrang najiüt, wüx tajawüw micual neneay iüt, quiaj tapiüngüw nejíwan quiaj: "Nej aag ayaj apmeneay aaga corrül cam. Tabaats mambiyaats, ndoj icoots apmaneayiiüts a iüt cam", awüw. ³⁹ Quiaj tasapüw mawüniw tiül corrül, ndoj tambiyaw nómban.

⁴⁰ 'Jow, wüx apmapeay aaga naxey neneay iüt, ¿cuane apmarang wüx ombasüw ajcüwa monrang najiüt quiaja? —aj nejiw.

⁴¹ Quiaj tapiüngüw:

—Aaga neneay iüt apmambiy ajcüwa ngo mambiy nej aag ayaj andüy wüx ombasüw nejiw amb apiüng. ⁴⁶ Quiájan tandiümüw masapüw nej; pero naleaing timboloj mandüyiw cambaj, cos meáwan nipilan apiüngüw Teat Jesús nop nej nendeac andeac Teat Dios.

⁴² Condom tasaj nejiw Teat Jesús:

—¿Neol, ngo meteowan guineay apiüng tiül Mipoch

Teat Dios? cos apiüng:

Aaga piedra leaw taloxiw ninguiün monrang iüm, nganüy laíün marang xeyay netam piedra tiül oxing iüm.

Teat Dios nerang aag ayaj, ajawaats aag ayaj xeyay naneaj, aw.

⁴³ 'Pares sasaj icon langome apmejlüyüün tiül micambaj Teat Dios. Apmüünd palpálwüx nipilan leaw apmarang atnej andiüm Teat Dios. ⁴⁴ Jane apmajmiüc wüx aaga piedra quiaj apmapol nej. Pero sitiül aaga piedra quiaj apmajmiüc wüx ombas aljane, nómban apmacuiaach nej tiüt —aj nejiw.

⁴⁵ Ajcüwa montangtang miteaats y fariseos, wüx tanguiyiw leaw teamandeac Teat Jesús, quiaj leaad omeajtsüw aag ayaj andüy wüx ombasüw nejiw amb apiüng. ⁴⁶ Quiájan tandiümüw masapüw nej; pero naleaing timboloj mandüyiw cambaj, cos meáwan nipilan apiüngüw Teat Jesús nop nej nendeac andeac Teat Dios.

22

Andeac andüy wüx nop nengoch owix

¹ Teat Jesús tandüy wüx alinomb masaj nejiw acas poch ngome aleaing miün, tapiüng:

² —Tiül micambaj Teat Dios ajlüy atnej arang nop minatang nenajiüt, tayac nangos nüt wüx angoch owix micual nej. ³ Tüüch mambüw

mimonbeol nej majanüw leaw najpajüw niüng aaga nengoch owix. Naleaing ajcüwa najpajüw quiaj, ngo mandüümüw mambüw. ⁴ Tandüy wüx müüch mamb alacas mimonbeol nej, tasaj: "Isajan ajcüwa landoj iün majpajüw: Landoj lajlüy leaw apmüeteran, lanambiy xeboy, at leaw naxipxip xenimal. Meáwan lajlüy, isajan miünüw niüng nengoch owix", aj nejiw. ⁵ Ajcüwa iün majpajüw quiaj, ngo mandüümüw. Nop tamb tiül corrül, alinop tamb menüjpeay. ⁶ Alacas tasapüw ajcüwa monbeol, quiaj tapots matoliw, ndoj tambiyaw nómban. ⁷ Wüx tanguiaj aag ayaj a minatang nenajiüt tajcüy xeyay, tüüch mambüw misoldados nej mandrojchiw ombas ajcüwa ngo majneaj nipilan quiaj, mambel micambajüw nejiw. ⁸ Condom quiaj tasaj mimonbeol nej: "Meáwan lajlüy, pero ajcüwa najpajüw ngo metamüw nicuajind. ⁹ Nganüy quiüran meáwan tiül tiiüd, isajan nipilan leaw apmexoman ich miünüw ningüy niüng nengoch owix", aj nejiw. ¹⁰ Quiaj tambüw tiül tiiüd ajcüwa monbeol quiaj, tapots masojnongoj meáwan nipilan leaw axomüw, masey monrang najneaj, masey monrang ngo majneaj. Condom chipiow a nden niüng nengoch owix.

¹¹ Condom aaga minatang nenajiüt quiaj tajmel majaw meáwan monlüy quiaj. Quiaj

tajaw altiül nop ngo masooig apix nej atnej netam majiür monamb niüng nengoch owix. ¹² Quiaj tasaj: "Amigo, ¿neol nguineay tejmel ningüy sitiül ngo mesooig leaw asoijqüiw monamb niüng nengoch owixe?" aj. Aaga naxey quiaj lombójan, ngo mendeac. ¹³ Quiaj aaga minatang nenajiüt tasaj mimonbeol nej: "Isapan, itsajcan oleaj owix, iloxiün ninguiün tiül ngo majneaj tiül pojniün niüng ajlüy monjiünts, niüng aporros olüiqueran", aj nejiw. ¹⁴ Cos xeyay najpajüw, pero napateay narriüjtüch —aw Teat Jesús.

¿Netam majwan tomiün andüy tiül Roma?

(Mr. 12:13-17; Lc. 20:20-26)

¹⁵ Condom tawüw quiaj ajcüwa fariseos, tapots mandeacndeacüw nguineay alndom masapüw Teat Jesús wüx leaw apmandeac. ¹⁶ Quiaj tujchiw mamb minipilanüw nejiw at alacas minipilan Herodes masajüw Teat Jesús, tapiüngüw:

—Teat, sajawan ique xeyay indiüm mejaw manderac leaw naleaing, aton iquiaach leaw apiüng Teat Dios atnej netam. Ique ngo mepiüng wüx leaw andeac nipilan. Aton ique ngo meamb wüx mejaw jane netam jane ngwüy. ¹⁷ Sandiüman nanguiayiün leaw apmepiüng Teat. ¿Naleingue netam majwan tomiün müünd a

minatang nenajiüt nenüt César, ngwüy ngo metama? —ajüw nej.

¹⁸ Naleaing Teat Jesús cos lamajaw neol tatüniw manguiayiw, quiaj tasaj nejiw:

—¡Icona monwüyay arang najneaj! ¿Neol tendiüman mesapan xic wüx leawa sanapiünga? ¹⁹ Chiün najaw aaga tomiün leaw apmüünd minatang nenajiüt —aj nejiw.

Quiaj tÿjchiw nej majaw noic tomiün nasoic denario. ²⁰ Almajaw, quiaj tasaj nejiw Teat Jesús:

—¿Jane mitey, jane minüt alwüx a tomiün cama? —aj nejiw.

²¹ Quiaj tasajüw nej:

—César —awüw.

Quiaj tasaj nejiw Teat Jesús:

—¡Jchan a César leaw ocueaj nej, at aton ijchan Teat Dios leaw ocueaj nej —aj nejiw.

²² Wüx tanguiayiw aag ayaj mbayajow manguiayiw, acueatíwan nej, tawüw quiaj.

Wüx apmapacaran tiül mondeow

(Mr. 12:18-27; Lc. 20:27-40)

²³ Tíülan aaga nüt quiaj tapeayiw majawüw Teat Jesús acas saduceos. Ajcüw ayaj apiüngüw mondeow langome apmapacüw alinomb. Tatüniw manguiayiw:

²⁴ —Maestro, teat Moisés apiüng sitiül neol naxey mandeow, nganaw majiürüw micualüw nejiw, michiig nej netam mengoch owix aweaag aaga lemben

omal najtaj quiaj, majiürüw micualüw nejiw atnej majlüy micual micoj nej. ²⁵ Atquiaj tajlüy tiül xicona, cos tajlüy ayaíw monxey nop necual nejiw. Aaga natang tiül nacojaran tengoch owix, ndoj tandeow nganaw majiürüw micualüw nejiw. Condom michiig nej tengoch owix aweaag aaga lemben omal quiaj. ²⁶ Atanej tajlüy wüx michiig nej, tandeow aton. Condom átan amb alinop michiig nej. Atquiaj tengoch owixaw maquiüjpüw aaga najtaj meáwan ajcüwa ayaíw monxey. ²⁷ Ndójwüx, nejay a najtaj tandeow. ²⁸ Jow alinoic nüt wüx apmapacaran tiül mondeow, ¿ngün tiül nejiw ajcüwa ayaíw monxey apmaquiüjpüw aaga najtaj quiaja, cos meáwan tengoch owixaw maquiüjpüw? —ajüw nej.

²⁹ Quiaj tasaj nejiw Teat Jesús:

—¡Ngo mejawan cuane teamendeacan quiaj, cos ngo mejawan cuane ajlüy tiül Mipoch Teat Dios; aton ngo mejawan cuane alndom marang Teat Dios! ³⁰ Cos wüx apmapacaran alinomb ngome apmequiübajey, cos apmajlüyeran nóiquian atnej ángeles ocueaj Teat Dios najlüyiw tiül cielo. ³¹ Nganüy wüx aaga ipiüangan apacaran tiül mondeow, ¿neol, nómban ngomeaag meteowana nguineay apiüng Teat Diosa? Cos apiüng: ³² “Xique Midios Abraham, Midios Isaac,

Midios Jacob, ajcūw tajlüyw tanomb”, aw. Cos Teat Dios ngome Midiosūw mondeow, nej Midiosūw leaw almapac —aj nejiw Teat Jesús.

³³ Nipilan wūx tanguiayiw aag ayaj mbayajow manguiayiw aquiaach.

¿Ngün tiül a poch tüünd Moisés alwūx atam?
(Mr. 12:28-34)

³⁴ Wūx ajcūwa fariseos tanguiayiw nguineay Teat Jesús lamüüch mapalūw ombeayiw a saduceos, quiaj canchiütoj. ³⁵ Condom nop tiül nejiw, nop nendüy wūx minawiig Moisés, tatün manguiay Teat Jesús majaw cuane apmapiüng, tasaj:

³⁶ —Maestro, ¿ngün tiül aaga poch tüünd Moisés más xeyay netam marangüche? —aj.

³⁷ Quiaj tasaj nej Teat Jesús: —“Netam mendiüm Teat Dios con imeaats, con miespíritu, con mifis aton.”

³⁸ Aag ayaj alwūx atam, ombas netam marangüch.

³⁹ Alinoic andüüban landiüm atnej, apiüng: “Ijiür lasta jangantanej atnej ijiürüy lasta iquiáyan quiaj”. ⁴⁰ Naw wūx aaga ijquaw poch andeac Teat Dios quiaj, ajlüy meáwan poch leawa Moisés tayac, at leaw taquiajchiw mondeac andeac Teat Dios —aj nej Teat Jesús.

¿Jane mixeech a Cristo?
(Mr. 12:35-37; Lc. 20:41-44)

⁴¹ Wúxan canchiüjow quiaj a fariseos, quiaj tatün manguiay nejiw Teat Jesús.

⁴² Tapiüng:

—¿Cuane ipiüangan wūx aaga Cristo, aag lapiürang aliüca? ¿Jane mixeech neje? —aj nejiw.

Quiaj tapiüngüw:

—David —awüw.

⁴³ Condom Teat Jesús tasaj nejiw:

—Neol, nguineay a David tasaj: “Teat Naxey”, maj, wūx tandeac leaw tasaj nej Nangaj Espiritu ocueaj Teat Dios, cos tapiüng:

⁴⁴ Teat Dios tasaj a Teat Naxey, aaga Cristo:

“Cheter ningüy amb wūx xeác,

leaw ndoj nayac moncüy majaw ic maquejliw micosūw nejiw timbas”, aw.

⁴⁵ ¿Nguineay alndom mapiürang David mixeech aaga Cristo, sitiül nejay David tasaj: “Teat Naxey”, maja? —aj nejiw Teat Jesús.

⁴⁶ Quiaj nejingund ngon-dom mangoch nej andeac. Ajan wūx aaga nüt quiaj nejingund ngome tandüy wūx matün manguiay nej nicuajind.

23

Tandeac wūx fariseos y wūx mondüy wūx a poch tüünd Moisés

(Mr. 12:38-40; Lc. 11:37-54; 20:45-47)

¹ Condom Teat Jesús tasaj minipilan nej, at altigüy nipilan aton, tapiüng:

² —Ajcūwa mondüy wūx aaga poch tüünd Moisés,

at ajcüwa fariseos chetetoj niüng chetet a Moisés maquiajchiw wüx leawa nej tapiüng. ³ Icona netam meyariün leaw aquiajchiw, netam merangan leaw apiüngüw; pero naleaing, nde merangan atnej arangüw nejiw, cos nejiw aquiajchiw najneaj, pero ngo marangüw atnej. ⁴ Nejiw üjchiw nipilan mamalüw leaw xeyay naüm ngondom mamalüw; pero nejiw ngo mandiümüw marrejquiwiw aag ayaj masey naag nots micual owixaw. ⁵ Meáwan leaw arangüw, arangüwan majaw nejiw nipilan. Xeyay andiümüw maoeliw teombas omalüw at wüx owixaw nejiw aaga nine iquial acas Mipoch Teat Dios atnej ajlüyay marangüw. Naleaing nejiw xowüy andiümüw mayacüw leaw nadamdandam. Aton apixaw nejiw leaw asoijquiwiw ajiür najaljal misoots nej ngo matnej leaw asoijquiwiw meáwan nipilan. ⁶ Aton wüx ajlüy monet xowüy ayambüw chetemoj niüng ajlüy natangtang monajiüt. Átan ayambüw chetemoj niüng alndom malombaranüw tiül sinagogas. ⁷ Aton xowüy andiümüw matepeay nejiw nipilan tiül plas, xowüy andiümüw masoiquiwiw Rabí, Rabí, majowiw.

⁸ 'Icona nde meyambyamban mesoiquiün Rabí, cos meáwan icona ijlüyiün atnej nerchiigayon, nercojayon

itowtowíün ijlüyiün. Áagan nop nequiaach icon ajlüy, aag ayaj a Cristo leaw lapiürang aliüc. ⁹ Nde mepiüangan wüx nejingüind ningüy wüx a iüt cam: miteatiiüts, merawan, cos áagan Teat Dios najlüy tiül cielo alndom mepiüangan wüx miteatiiüts. ¹⁰ Nde mendiüman mesoiquiün minatang icon, cos áagan a Cristo leaw lapiürang aliüc, nejay minatangan. ¹¹ Jane ayamb nguineay mambeol jangantanej tiül icona, aag ayaj ajlüy atnej natang tiül icona. ¹² Cos jane ayaag nej natang, apmüünd marang nop ngo membeat nicuajind; aton jane ayaag nej ngo membeat, nej apmarang natang.

¹³ '¡Pobre icona, mondüy wüx aaga poch tüünd Moisés, at aton icona fariseos, ndeac mbeay! ¿Neol ipalan a nipilan, ngo meajchiün majmeliw tiül micambaj Teat Diosa? Icona ngo mendiüman mejlüyiün tiül, aton ngo meajchiün majmeliw leaw andiümüw majmeliw.

¹⁴ '¡Pobre icona, mondüy wüx aaga poch tüünd Moisés, at icona fariseos, ndeac mbeay! Cos inojtiün aniüngüw monlemben omal montaj at meáwan almajiürüw; ndoj itajcan orar xeyay para majaw icon nipilan, nguineay alndom mexotan irangan ngo majneaj, aag ayaj imbeayünan. Cos temerangan atquiaj, apmajmel xeyay isoetiün.

¹⁵ '¡Pobre icona, mondüy

wüx a poch tüünd Moisés, at icona fariseos, ndeac mbeay! Cos ijüjyüiün nguiajantanej wüx iüt, aton tiül ndec, meyamban nipilan mandüjpiw wüx nguineay irangan. Wüx lamandüjpiw leaw irangan, quiaj lameajchiün marangüw xeyay ngo majneaj, alwüx quiriw ngo matnej leaw irangan.

¹⁶ '¡Pobre icona, at icona somb montiib mitiüü alinop! Neol ipiüangan: "Sitiül aljane mapaj wüx minüt aaga nadam nangaj iüm cam, aag ayaj ngo membeat; pero jane apmapaj minüt a oro najlüy tiül nadam nangaj iüm, aag ayaj mbich nembeat, netam marang leaw tapiüng", merawan.

¹⁷ ¡Icona nerchachiün, nersomban! ¿Neol, ngün alwüx atam, aaga oro, ngwüy nadam nangaj iüma, aaga neech marang nangaj a oro?

¹⁸ Aton ipiüangan: "Jangantanej leaw apmapaj minüt aaga artül aag ayaj ngo membeat; pero jane apmapaj minüt nichech najmel wüx artül, aag ayaj mbich nembeat, netam marang leaw tapiüng", irawan.

¹⁹ ¡Icona nerchachiün, nersomban! ¿Ngün alwüx atama, aaga nichech, ngwüy aaga artül leawa neech mangaj aaga nicheche?

²⁰ Leaw apaj minüt artül, aton apaj minüt meáwan leaw najmel wüx.

²¹ At leaw apaj minüt a nadam nangaj iüm, ngome áagan minüt nadam nangaj iüm quiaj apaj, at apaj Teat Dios aton cos nej acül quiaj.

²² Aton jane apaj minüt cielo, apaj minüt niüng chetej Teat Dios. Ngome áagan aton apaj minüt Teat Dios cos nej quiaj chetej.

²³ '¡Pobre icona, mondüy wüx a poch tüünd Moisés, at icona fariseos, ndeac mbeay! Icona iyacan diezmo naw tiül ajcüwa najmbocangan soex nenüt menta, inix, comino; pero naleaing icueatiünan ngo merangan leaw alwüx atam naw tiül aaga poch tüünd Moisés. Aag ayaj, merangan leaw najneaj, netam mejiüuran lasta jangantanej, aton netam meyacan imeajtsan wüx Teat Dios. Ajcüw ayaj xeyay netam meyacan imeajtsan wüx merangan. Aton ngondom mecueatiün meyacan midiezmojan.

²⁴ ¡Icona at icona somb montiib mitiüü alinop, cos ilalan leaw apmengeaneowan ngana melajan tiül xix, pero ngo meyajcan sitiül melajan tiül nop camello!

²⁵ '¡Pobre icona mondüy wüx poch tüünd a Moisés, at icona fariseos, ndeac mbeay! Ijantsan ombas a tas, at a polat, pero ngo meyamban imeajtsan nguineay texoman leaw apmeyacan tiül, cos meáwan ixomxománan wüx inejtüün. Aton ngondom mer sapayon wüx mecueatiün merangan ngo majneaj.

²⁶ ¡Icona fariseos somb! Netam ombas mejantsan amb tiül a tas at a polat, quiaj mbich apmerixix amb wüx ombasüw.

²⁷ '¡Pobre icona mondüy

wüx poch tüünd a Moisés, at icona fariseos, ndeac mbeay! Cos ijlüyiün at icon mioxiüt mondeow. Ajüic rajnüy ombas; pero amb tiül chipiow olaats, najmboc. ²⁸ Atquiaj ijlüyiün icona aton, cos ajüic najneaj irangan, pero naleaing irangánan majaw icon nipilan. Tíulan icona xeyay ngo majneaj amb wüx imeajtsan, at irangrangayon wüx merangan cuajantanej ngo majneaj.

²⁹ 'iPobre icona mondüy wüx poch tüünd Moisés, at icona fariseos, ndeac mbeay! Neol a icona itajcan majneaj mioxiütüw ajcüwa mondeac andeac Teat Dios. At in-choman irangan mimabaj nej ajcüwa nine iüm tarangüch wüx oxiüt. ³⁰ Ndoj ipiüangan: "Jondot sitiül xicona sal-najlüyiün wüx aaga nüt apacüw xexejchiün, nómban ngo naquiüjpan wüx, wüx tambiyaw mondeac andeac Teat Dios", irawan. ³¹ Icónan quiaj tengual mejüiquichan naleaing icona micual icon monbiy mondeac andeac Teat Dios. ³² iNganüy neol jane nepal icon ngo merangan atnej tarangüw mixejchiün!

³³ 'iAt icon ndiüc, micual icon ndiüc! ¿Nguineay apmeri-owan wüx, ngo meamban tiül biümba? ³⁴ Nganüy sanüüch miün xeyay mondeac andeac Teat Dios, at mondüy, at monquiaach wüx xique. Icona apmembiyan, altiül apmeyacan wüx cruz, altiül apmewüjchiün tiül nangaj iüm.

Aton apmeyamban ombasüw tiül tiül cambaj. ³⁵ Quiaj apmejiüran xeyay isoetiün, meáwan quiej leaw tajüncb tiüt naw wüx tambiyeran Abel, nop nerang najneaj, ndoj wüx a Zacarias micual Berequías, áag tembiyan tiül asapüy nadam nangaj iüm maquiiüb artül. ³⁶ Naleaing sasaj icon, meáwan aag ayaj apmamb wüx imbasan.

Teat Jesús tajiünts majaw moncül Jerusalén

(Lc. 13:34-35)

³⁷ 'iJerusalén, monaw tiül cambaj Jerusalén! ¿Neol tengual membiymbiyan ajcüwa mondeac andeac Teat Diosa? ¿Neol teloxiün leawa Teat Dios üüch miün masajüw icon wüx neje? iXique xeyay tandiümas naxejneng icon atnej arang noic quit maxejneng micual nej teombas miolümb nej; pero naleaing icona ngo mendiüman! ³⁸ Nganüy apmejawan nguineay apmajcueat aaga nadam nangaj iüm icueajiün. ³⁹ Cos sasaj icon langome apmexoman mejawan xic. Apmejawan xic alinomb wüx apmatüch a nüt, quiaj apmepiüangan: "Najneajay ajlüy aaga üüch nej miün Teat Dios", apmerawan —aj nejiw Teat Jesús.

24

Wüx apjarriüm a nadam nangaj iüm

(Mr. 13:1-2; Lc. 21:5-6)

¹ Wüx Teat Jesús taw tiül a nadam nangaj iüm laámb

apmamb, quiaj minipilan nej tapots masajsajuw nej wux najneajay ajlüy aaga nadam nangaj iüm maquiiüb ajcüwa nadamdandam iüm andüüch aweaag nadam nangaj iüm.

² Quiaj tasaj nejiw Teat Jesús:

—¿Ijawan meáwan aag ayaj? Naleaing sasaj icon, alinoic nüt ngome apmajlüy noic piedra mesapüy maquiiüb alinoic, cos meáwan apmümb majarricharan —aj nejiw.

Wux laliüc ndrom ombas a iüt cam

(Mr. 13:3-23; Lc. 21:7-24; 17:22-24)

³ Condom tambüw andüyiw wux mitiüc Olivos. Wux Teat Jesús alchetem, quiaj tatüniw manguiayiw nej minipilan nej wux tajlüyiw nejiwan quiaj, tasajuw:

—Teat, sandiüman mesaj xicon, ¿ngow apmajlüy meáwan aag ipiüng quiaja? ¿Cuane apmajüic majaraw wux iliüc alinomb, wux apmümb minüt a iüt cama? —ajüw nej.

⁴ Quiaj tasaj nejiw Teat Jesús:

—Ijawan, nde mawaiich icon nejinguid. ⁵ Cos xeyay nipilan aliücüw miün, apmawariw xenüt, apmapiüngüw: “Xique aaga Cristo”, apmawüw; quiaj apmawaijchaw xeyay nipilan. ⁶ Aton apmenguiayiw apmaderac wux montsoj mapiüngüw lajlüy, tengwüy laliüc majlüy. Masey, nde mbayameron, cos atquiaj netam majlüy; pero nganaw matüch mümb minüt a iüt cam. ⁷ Cos monaw

tiül noic iüt apmembiyayej maquiüjpüw monaw tiül alinoic iüt, at monaw tiül noic cambaj maquiiüb monaw alinoic cambaj. Aton apmajlüy lop, monandeow, at aton apmajlang nadamdandam ateam tiül palpálwüx iüt. ⁸ Meáwan aag ayaj les tamelich ajlüy xeyay ngo majneaj, xeyay necoy.

⁹ 'Apmayacüw icon teowixaw monajiüt müjchiw icon memongochiün necoy, aton apmembiyaranan. Apmajcüyiw majawüw icon meáwan nipilan ajcan iyariün sandeac. ¹⁰ Wux aaga nüt quiaj xeyay leaw tapiüngüw ayariw sandeac apmacueatiw. Altiül apmajcüyiw majawüw icon, altiül apmayacüw icon teowixaw monajiüt. ¹¹ Apmajlüy xeyay monwaiich. Apmapiüngüw mondeac andeac Teat Dios nejiw. Quiaj apmawaijchaw xeyay nipilan. ¹² Cos apmajlüy xeyay ngo majneaj, langome apmajiürüw lasta alinop. ¹³ Jane ngo macueat, pero apmaüc wux meáwan aag ayaj leawa ümb mamong, Teat Dios apmawün nej wux. ¹⁴ Aaga najneaj nanderac cam leaw apiüng wux nguineay Teat Dios andiüm meáwan nipilan majlüyiw tiül micambaj nej, netam manguiayiw meáwan palpálwüx nipilan wux iüt. Quiaj ndoj apmümb minüt aaga iüt cam.

¹⁵ 'Tanomb teat Daniel, nop nendeac andeac Teat Dios, tarang wux nawiiig,

tapiüng wüx aaga xeyay ngo majneaj leaw apmüüch ndrom ombas cambaj. Wüx apmejawan aag ayaj lajlüy lapeay tiül aaga nadam nangaj iüm —jane teamateow ich mayamb omeaats majaw cuane wüx apiüng. ¹⁶ Quiaj leaw altiül Judea ich mecuiür andüy tiül tiüc. ¹⁷ Sitiül aaga nüt quiaj aljane ngome altiül iüm, nde majmel mawün leaw ajiür. ¹⁸ Aton sitiül aljane altiül corrül, aton nde mandilil andüy aniüng nej maxaing apix nej. ¹⁹ ¡Pobre nejiw ajcüwa müm montaj leaw alteomeajtsüw micualüw nejiw, at leawa tengual achech micualüw nejiw wüx aaga nüt quiaj! ²⁰ Itüniün ocueaj Teat Dios nde müüch icon mercuiüran wüx ajlüy naquind, tengwüy wüx nüt axoodaran. ²¹ Cos apmamongocharan xeyay ngo majneaj, leaw nómban ngomeaag ajaraw nde wüx Teat Dios tarang aaga iüt, aton ngome apmajaraw alinomb. ²² Wüx aaga nüt quiaj, sitiül Teat Dios apmüüch majlüy aaga ngo majneaj quiaj xeyay nüt, nejingüind ngondom mapac. Naleaing Teat Dios apmandondoch najen aag nüt quiaj, cos xeyay ajiür lasta minipilan nej leawa lamarriüü.

²³ 'Sitiül aljane apmasaj icon: "Jogüy a Cristo", maw, tengwüy mapiüng: "Joyaj a Cristo", maw, nde meyariün andeac nej. ²⁴ Cos aliücüw xeyay monwaiich, altiül apmapiüngüw Cristo

nejiw, altiül apmapiüngüw mondeac andeac Teat Dios nejiw. Apmarangüw ateócan mambaijchaw nipilan, apmawaijchaw xenipilan leaw lanarriüüd jondot alndom. ²⁵ Nganüy lanasaj icon aag ayaj wüxan nganaw majlüy. ²⁶ Atquiaj sitiül apmasajüw icon: "Ijawan, alninguiün aaga Cristo tiül wajchiüc", majüw icon, nde meamban mejawan. Tengwüy apmasajüw icon: "Joiün altiül iüm", majüw icon, nde meyariün andeacüw nejiw. ²⁷ Cos Teat Naxey, wüx aliüc aag ayaj apmajlüy najen, atnej noic ajlip nómban alipiich naw nonüt andüy noleat. ²⁸ Nquiajantanej niüng ajlüy mondeow, quiaj alponongom potwit.

Wüx apmandilil Teat Naxey

(Mr. 13:24-37; Lc. 21:25-33; 17:26-30, 34-36)

²⁹ 'Wüx landoj ajlüy aaga xeyay ngo majneaj quiaj, nüt lango merraj, at a caaw aton; at ocas apmajmiüc imiün tiül cielo. Meáwan leaw ajlüy cawüx apmajüyjüy apmelanglangüy. ³⁰ Condom apmajaraw tiül cielo aliüc a Teat Naxey. Quiaj apmajüüntsüw meáwan nipilan wüx a iüt cam; apmajawüw a Teat Naxey laliüc amb tiül oic xeyay najneajay ajlüy, nelitlit. Nop nej minatang nenajiüt. ³¹ Quiaj apmasaj ángeles maindeaw trompet napac, masojnongoj meáwan minipilan nej wüx

iüt, imiünüw nonüt, noleat, calü, cawac.

32 'Ijawan nguineay arang a toc: Cos wüx latsatsaw mipüüig nej mayac aóp, quiaj ajüic laliüc matüch a nüt merraar. 33 At icona aton wüx apmejawan lajlüy aag lanasaj icon quiaj, quiaj netam mejawan laliüc matüch a nüt mapeay aaga nüünd miün. 34 Naleaing sasaj icon meáwan aag ayaj apmajlüy wüxan aliün majlüyiw ajcüwa nipilan quiaj. 35 Masey a iüt, at a cielo apndrom ombasüw, xepoch nómban ngo ndrom ombas.

36 'Wüx aaga nüt, at wüx aaga ores wüx apmajlüy aag ayaj, nejinguind ngo majaw. Ángeles tiül cielo ngo majawüw aton. Néjan quiaj Xeteat Dios ajaw.

37 'Wüx aliüc Teat Naxey, apmajlüy atnej tajlüy tanomb wüx almapac Noé. 38 Cos atnej tajlüy wüx nganaw ndilimeay a iüt cam tiül yow, nipilan ngo mapiüngüw wüx, netiw, nanganeowüw, angoch owixaw atnej mbójan marangüw. Atquiaj tatüch a nüt majmel tiül nadam müx a Noé. 39 Nejiw ngo meteotsüw nicuajind. Wüx tajngot a napac ijchiür, tajal a yow anmambich mandrooch nej ombasüw meáwan nipilan. Atquiaj apmajlüy aton wüx aliüc Teat Naxey. 40 Wüx aaga nüt quiaj apmajlüy ijpüw monxey tengual arangüw najiüt tiül corrül. Nop apxaijnguiam, alinop

apmacúlan. 41 Aton apmajlüy ijpüw montaj teanchiülüw, nop apxaijnguiam, alinop apmacúlan.

42 'Icona netam mecüliün ipacüjchiün iniüjcan cos ngo mejawan cojores aliüc a Teat Naxey. 43 Ijawan, jondot nop nateateran majaw cuame ores apmajmel aniüng nej need, ngome apmameay, ngo müüch majmel tiül nden maneed. 44 Atquiaj icona aton netam mecüliün nej, cos Teat Naxey apmandilil wüx ngome teateotsaran.

Nop nembeol nerang najneaj, alinop nerang ngo majneaj

(Lc. 12:41-48)

45 'Tajlüy nop neneay najiüt tajiür nop nembeol nej, xeyay axom omeaats, najneaj arang. Aaga neneay najiüt tayac teowix nembeol nej aniüng nej majaw nej ocueaj, mawiül monlüy quiaj, müüch nejiw leaw netam; ndoj tamb. 46 Najneajay apmajlüy aaga nembeol quiaj wüx apmandilil aaga neneay najiüt sitiül apmaxom nej teamarang meáwan leaw lamasaj. 47 Naleaing sasaj icon, aaga neneay najiüt quiaj ndójuwüx apmayac teowix aaga nembeol quiaj meáwan leaw almajiür majaw nej ocueaj. 48 Nganüy sitiül ndot aaga nembeol quiaj marang ngo majneaj, mapiüng neneay najiüt nequiy apmapeay; 49 ndoj tapots mawüüch aquiüjpüw nej, at üetüetan, angüngünan

maquiiüb mongün. ⁵⁰ Ndot tealeámban aag ayaj, quiaj apeay aaga neneay najiüt wüx nüt ngo leaam omeaats a nembeol macül nej. ⁵¹ Quiaj apmüüch majwüch mamongoch xeyay necoy, ndoj apmayac maquiiüb tiül ajcüwa monrang ngo majneaj, niüng ajlüy monjiünts niüng apmeporros olüiqueran.

25

Tandeac andüy wüx gajpowüw monüx

¹ 'Micambaj Teat Dios najlüy tiül cielo apmajlüy atnej tajlüy wüx gajpowüw monüx leaw tambüw mangochiw nengoch owix, ajoyiw candil. ² Acoquiaw nejiw ajcüwa monüx quiaj leaad omeajtsüw majoyiw leaw netam, alacoquiaw ngo leaam omeajtsüw nicuajind. ³ Nejiw masey ajoyiw candil, naleaing ngo majoyiw aceite. ⁴ Pero ajcüw leaw leaad omeajtsüw leaw netam, ngome áagan candil ajoyiw, aton tajoyiw alegüy aceite amb tiül limet. ⁵ Cos nengoch owix tequiy mapeay, quiaj tind ameayiw, ndoj tameayiw. ⁶ Wüx tatüch pinawan ongwiiüts, quiaj tanguiayiw noic nanderac, tapiüng; "¡Jogüy lapeay a nengoch owix; witiüron ingochiün!" aw. ⁷ Quiaj witiütoj a monüx macheniw micandileaw nejiw. ⁸ Ajcüwa ngo majoyiw leaw netam tasajüw aquiüjpüw nejiw: "¡Jchan xicon noic pite

miaceitejan cos teapiniow xecandilean", ajüw. ⁹ Ajcüwa monüx leawa tajoyiw leaw netam tapiüngüw: "Ngwüy cos condom langome apmatüch xicueajiün, aton ngome apmatüch icon. Neol ngo meriümban niüng ajnap mengalan", awüw. ¹⁰ Ajcüwa acoquiaw monüx leaw ngo majoyiw leaw netam, wüx laambüw angalüw aceite, quiaj apeay a nengoch owix. Leaw monüx tajoyiw leaw netam tajmeliw tiül nden maquiüjpüw nengoch owix. Quiaj tapalüch ombeay nden. ¹¹ Condom quiaj tapeayiw ajcüw alacoquiaw monüx, tapiüngüw: "¡Teat, teat, ileaaig ombeay nden najmeliün!" awüw. ¹² Quiaj tasoiquiw: "Naleaing sapiüng, ngo najaw jane icon", ajowiw —aw Teat Jesús.

¹³ Condom Teat Jesús tasaj nejiw:

—Icona netam mecüliün ipacüjchiün iniüjcan, cos ngo mejawan ngün nüt, cuame ores apmandilil a Teat Naxey.

Teat Jesús tandeac wüx tomiün

¹⁴ 'Micambaj Teat Dios ajlüy atnej tarang nop naxey, cos wüx laliüc mamb tiül alanoic iüt, quiaj tapaj mimonbeol nej, tayac teowixaw mitomiün nej.

¹⁵ 'Nop tiül nejiw tüüch acoquiaw mil tomiün, alinop ijquiaw mil, at alinop noic mil. Tüüch nejiw anopnopo leaw ajaw alndom maxaing tiüt marangayej najiüt naw

wüx aaga tomiün quiaj. Condom tamb. ¹⁶ Aaga nembeol leaw tüünd acoquiaw mil tomiün tangal cuajantanej manüüb. Quiaj taxom wüx alacoquiaw mil. ¹⁷ Atanquiaj tarang alinop leaw tüünd ijquiaw mil; taxom wüx alijquiaw mil. ¹⁸ Pero nganüy aaga leaw tüünd noic mil tamb maxot, taood iüt mamiüt tiül.

¹⁹ 'Lamajiür xeyay nüt, quiaj tapeay aaga naxey majaw mimonbeol nej, mateow a tomiün majaw nguitow taxomüw wüx. ²⁰ Quiaj tajngot aaga nüünd acoquiaw mil tomiün, ajamiün wüx alacoquiaw leaw axom wüx, tapiüng: "Teach xic acoquiaw mil tomiün; jogüy alacoquiaw leawa taxomas wüx", aw.

²¹ Quiaj tasaj nej aaga naxey: "Najneajay terang teat, cos masey napateay süüch ic, ique teyamb nguineay mexom wüx alquiriw. Nganüy sanüüch ic mejiür nadam najiüt. Ich mapac imeaats, apmecül ningüy niüng sacül", aj nej. ²² Condom tajngot alinop leaw tüünd ijquiaw mil tomiün, tapiüng: "Teat, teach xic ijquiaw mil. Nganüy jogüy mitomiün, alwüx alijquiaw leaw taxomas wüx", aw. ²³ Quiaj tasaj nej aaga neneay najiüt: "Najneajay terang teat, cos masey napateay süüch ic, ique teyamb nguineay mexom wüx alquiriw. Nganüy sanüüch ic mejiür nadam najiüt. Ich mapac

imeaats, apmecül ningüy niüng sacül", aj nej. ²⁴ Wüx tajngot alinop leaw tüünd noic mil, quiaj tapiüng: "Teat, xique sapiüng xowüy apmejcyü. Sajaw ique ixaing omeaats corrül masey ngome iquiay ipiür, aton iwit masey ngome iquiay itendey.

²⁵ Áag timbolas, quiaj tambas naxot mitomiün tiül loliüt. Nganüy jogüy mitomiün, aliün majlüy leaw ineay", aw.

²⁶ Quiaj tasaj nej aaga neneay najiüt: "Ique ngo majneaj irang, neranch. Sitiül ipiüng saxaing masey ngome xique sapiür, at sawit leaw ngome xique satendey; ²⁷ neol ngo meajchiw xetomiün leaw ijaw alndom maxomüw wüx alquiriw, condom wüx sanapeay sanayar xetomiün alwüx quiriw", aj nej. ²⁸ Condom quiaj tapiüng: "Inojtiün ocueaj a noic mil tomiün quiaj, ijchan leaw ajiür gajpowüw mil. ²⁹ Cos leaw almajiür apmüünd, ndoj apmajiür xeyay; pero leaw ngo majiür apmajnot ocueaj aaga quiriw leaw ajiür. ³⁰ Nganüy aaga neánch quiaj, iloxiün ninguiün tiül pojniün, niüng apmajiünts, apmenchicnchic olüic", aj nej iw a neneay najiüt.

Wüx apmajaraw wüx asoeteran

³¹ 'Wüx apmandilil a Teat Naxey, xeyay najneajay apmajlüy; ancaltlit, ayeyiw nej tiüt meáwan miángeles nej. Quiaj apchetem wüx

najneajay niüng chetej minatang nenajiüt. ³² Condom apcanchiümoj niüng ajlü nej meáwan nipilan wüx iüt. Quiaj nej apmarriüd nejiw atnej arang nop nejiür sap, awün pálwüx sap, pálwüx teants. ³³ Ndoj apmayac ajcüwa sap amb wüx miác nej, nganüya teants amb wüx miquiamb nej. ³⁴ Condom aaga minatang nenajiüt apmasaj ajcüw ajlüyiw amb wüx miác nej: “Macaron, cos najneajay lamambeol icon Xeteat. Nganüy ijmeliün tiül aaga najneajay cambaj tarangüch meneayiün wüx Xeteat Dios tarang a iüt cam. ³⁵ Cos wüx telopas, icona teajchiün xic süet; wüx tind sanganeow yow, icona teajchiün xic yow nanganeow. Tajlüyiüs atnej nop napeay miün nipilan, icona teajchiün xic niüng saxood. ³⁶ Wüx ngo najiür sapix icona teajchiün xic; tiün sandeow, icona teamban mejawan xic. Tajlüyiüs tiül manchiüc icona temongon mejawan xic”, apmaj nejiw. ³⁷ Condom ajcüwa monrang najneaj quiaj apmapiüngüw: “Teat! ¿Ngüt sawawan ic ifünd, xicona tüüchasan ic ite? ¿Ngüt tind inganeow yow, xicona tüüchasan ic menganeowa? ³⁸ ¿Ngüt sawawan ic ipeay, quiaj tüüchasan ic niüng ixooda? ¿Ngüt ngo mejiür ipix, quiaj tüüchasan ique? ³⁹ ¿Aton ngüt sawawan ic niün indeow, aton ngüt ijmel tiül manchiüc,

quiaj tambasan najawan ique?” apmawüw. ⁴⁰ Quiaj apmasaj nejiw aaga minatang monajiüt: “Naleaing sasaj icon, cuajantanej leaw terangan membeolan alinop xenipilan, aag ayaj sayac atnej xique temembeolan”, apmaj nejiw.

⁴¹ Condom quiaj apmasaj ajcüwa najlüyiw amb wüx miquiamb nej: “Iriowan ningüy niüng sajlüy, icona monrang ngo majneaj. Apmeamban tiül biümb niüng ngondom xequem, leaw tarangüch niüng apmamb nimeech maquiüb monbeol nej. ⁴² Cos wüx telopas, icona ngo meajchiün xic süet, wüx tind sanganeow yow, icona ngo meajchiün xic yow nanganeow. ⁴³ Tajlüyiüs atnej nop napeay miün nipilan, icona ngo meajchiün xic niüng saxood. Wüx ngo najiür sapix icona ngo meajchiün xic. Tiün sandeow, aton tajlüyiüs tiül manchiüc, icona ngo memongon mejawan xic”, apmaj nejiw. ⁴⁴ Condom quiaj nejiw apmapiüngüw aton: “Teat, ¿ngüt tajawasan ic tengual indeow lop, tind inganeow, ngo nüjchiün ique? ¿Ngüt iyamb niüng ixood xicona ngo nüjchiün ique? ¿Ngüt ngo nüjchiün ic ipixe? ¿Ngüt tiün indeow, teamb tiül manchiüc, xicona ngo nambeolan ique? ¿Ngüt aag ayaja?” apmawüw. ⁴⁵ Quiaj apmasaj nejiw aaga minatang nenajiüt: “Naleaing

sasaj icon, cuajantanej ngo mendiüman merangan para membeolan alinop, masey nop ajüic más ngo metam tiül, pues atnej xique temerangan wüx ximbas”, apmaj nejiw. ⁴⁶ Ndoj ajcüw ayaj apmambüw tiül castigo meáwan nüt, pero leaw monrang najneaj apmambüw macüliw tiül cielo meáwan nüt —aj nejiw Teat Jesús.

26

Ayambüw cuane wüx masapüw Teat Jesús

(Mr. 14:1-2; Lc. 22:1-2; Jn. 11:45-53)

¹ Wüx Teat Jesús landoj mapiüng meáwan aag ayaj, quiaj tasaj minipilan nej:

² —Icona lamejawan aliün ic nüt apmajlüy a nangos nüt pascua. Quiaj a Teat Naxey, apmayacüw nej teowixaw monajiüt mambiyaw nej wüx cruz —aj nejiw.

³ Condom quiaj ajcüwa montangtang miteaats, at mondüy wüx aaga poch tüünd Moisés, aton monajiüt tiül nipilan judío canchiütoj tiül nden aniüng Caifás, aaga minatang miteaats. ⁴ Tapots mayambüw nguineay apmawaijchaw para masapüw Teat Jesús mambiyaw. ⁵ Ndoj tapiüngüw:

—Ngondom marangaats aag ayaj wüx nangos nüt cos nipilan apmajcüyiw, apmajlüy xeyay monyaingyaing —awüw.

Nop najtaj tateng najmbocangan aceite wüx omal Jesús
(Mr. 14:3-9; Jn. 12:1-8)

⁶ Teat Jesús altiül cambaj Betania alaniüng Simón, nop laiün wüx axom nej noic ngo majneaj necoy nasoic lepra. ⁷ Quiaj tajngot nop najtaj ajamiün najmbocangan aceite xeyay nembeat, chipiow nop nine iquial narangüch najneaj piedra nenüt alabastro. Wüx aliw wüx mes tenguiäl üetiw, quiaj aaga najtaj tateng wüx omal Teat Jesús aaga najmbocangan aceite. ⁸ Minipilan nej wüx tajawüw aag ayaj altiül tajcüyiw, tapots mapiüngüw:

—¿Neol tandrooch ombas aaga najmbocangan aceite quiaja? ⁹ Cos sitiül majnap apmambeat xeyay, mambeolaran nipilan ngo majiür —awüw.

¹⁰ Teat Jesús tayaag leaw teamandeaacüw, quiaj tasaj nejiw:

—¿Neol tapots mesajsajan a müm najtaj cama? Icueatiün; nej lamarang noic xeyay najneaj wüx ximbas. ¹¹ Cos leaw nipilan ngo majiür aliw ningüy mequiüjpan meáwan nüt, alndom membeolan wüx indiüman; xique ngome meáwan nüt sanajlüy ningüy naquiüb icon. ¹² Leaw lamarang a müm najtaj quiaj, wüx tateng najmbocangan aceite wüx ximbas, aag ayaj lamarang nómban atnej apmarangüch wüx ximbas wüx sanamiüraad. ¹³ Naleaing sasaj icon, nguiajantanej wüx

aaga iüt cam niüng apmanderac wüx aaga najneajay nanderac nguineay alndom nawün wüx asoeteran, quiaj apmanderac wüx aaga müm najtaj cam nguineay tarang, para leam omeaatsaran wüx nej —aj nejiw Teat Jesús.

Judas tapiüng apmayac teowixaw monajiüt a Teat Jesús
(Mr. 14:10-11; Lc. 22:3-6)

¹⁴ Condom nop nenüt Judas Iscariote, nop naw tiül ajcüwa gajpiüp (12) tamb mandeac aweaag montangtang miteaats. ¹⁵ Tasaj nejiw: —¿Nguitow apmeajchiün xic sitiül ndot nayac tiül iwixan aaga Jesús? —aj nejiw.

Quiaj tujchiw nej nimioiw gajpowüw (30) tomiün plata. ¹⁶ Naw quiaj aaga Judas tapots mayamb nguineay mayac Teat Jesús teowixaw monajiüt.

Teat Jesús üet aweaag minipilan nej ndójwüx

(Mr. 14:12-25; Lc. 22:7-23; Jn. 13:21-30; 1 Co. 11:23-26)

¹⁷ Wüx amelich aaga nangos nüt üeteran pan ngo majmel levadura, quiaj minipilan Teat Jesús tambüw matüniw manguaiyiw nej, tasajüw:

—¿Nguiane indiüm teat, namban natajcan majneaj niüng apmetiiüts wüx pas-cua? —ajüw nej.

¹⁸ Quiaj tasaj nejiw:

—Quiüran tiül cambaj, indüyiün aniüng nop naxey, isajan: “Teat Xan apiüng: Laliüc mümb xenüt, sandiüm

narang nangos nüt pascua iniüng, naquiiüb xenipilan, aw”, irajan —aj nejiw Teat Jesús.

¹⁹ Minipilan nej tarangüw atnej tasoiquiw, tayambüw meáwan leaw apmüetiw wüx pascua.

²⁰ Wüx langwiiüts Teat Jesús chetet wüx mes maquiiüb gajpiüp (12) minipilan nej. ²¹ Wüx tengual üetiw, quiaj tasaj nejiw:

—Naleaing sasaj icon, nop tiül icona apmayac xic teowixaw monajiüt —aj nejiw.

²² Quiaj tamix omeajtsüw xeyay, tapots matüniw manguaiyiw anopnopo, tapiüngüw:

—¿Jane, ngwüy xique? —awüw.

²³ Quiaj tasaj nejiw Teat Jesús:

—Nop teasüet anaag nóiquian tiül polat, aag ayaj apmayac xic teowixaw monajiüt. ²⁴ Teat Naxey apmamingoch atnej apiüng tiül Mipoch Teat Dios; pero xeyay ngo majneaj apmamingoch aaga naxey leaw apmayac teowixaw monajiüt a Teat Naxey. Najneajay sitiül nej ngo wijquiam —aj nejiw Teat Jesús.

²⁵ Quiaj tendeac a Judas, áag teamandiüm mayac nej teowixaw monajiüt, tasaj nej:

—Teat, ¿jane, ngwüy xique? —aw.

Quiaj tasaj nej Teat Jesús:

—Ique lamepiüng —aj.

²⁶ Tengual ámban üetiw, quiaj Teat Jesús taxaing a pan, tataag orar, ndoj

tambaag, quiaj tüüch nejiw, tapiüng:

—Ixainguiün itean, cos aag ayaj xecuerpo —aw.

²⁷ Condom tayar noic vas, tataag orar, ndoj tamongoch manganeowüw, tapiüng:

—Inganeowan. ²⁸ Cos aag agüy xequiej, ajüiquich wüx aaga jayats poch leaw lamarang Teat Dios müüch icon; cos xequiej apmajüunch tiüt mawün wüx asoet xeyay nipilan. ²⁹ Aton sasaj icon xique lango nanganeow miyow uva ningüy; alinoic nüt sananganeow jayats miyow uva nóiquian naquiiüb icon tiül micambaj Teat Dios —aj nejiw Teat Jesús.

Pedro apmapiüng ngo majaw jane Teat Jesús

(Mr. 14:26-31; Lc. 22:31-34; Jn. 13:36-38)

³⁰ Condom wüx landoj matajcw cantar noic himno, quiaj tambüw andüyiw wüx mitiüc Olivos. ³¹ Quiaj tasaj nejiw Teat Jesús:

—Meáwan icona apme-cueatiün xic aaga ongwiiüts cam, atnej apiüng tiül Mipoch Teat Dios: “Sanambiy aaga nejiür sap, quiaj apndajr-riüm meáwan misap nej.”

³² Naleaing wüx sanapac tiül mondeow, quiaj sanamb tiül Galilea ombas xic, ndoj iliücan tamiün —aj nejiw Teat Jesús.

³³ Quiaj tasaj nej a Pedro:

—Teat, masey meáwan macueatiw ic, xique ngome sanacueat ic —aw.

³⁴ Quiaj Teat Jesús tasaj nej:

—Naleaing sasaj ic Pedro, aaga ongwiiüts cam wüx nganaw mepaj a gallo, ique lamepiüng arojmbüw ipiüng ngo mejaw jane xic —aj nej.

³⁵ Quiaj a Pedro tapiüng:

—Teat, xique ngome sanapiüng ngo najaw jane ic masey nandeow nóiquian naquiiüb ic —aw.

Atanquiaj tapiüngüw meáwan minipilan nej.

Teat Jesús ataag orar tiül Getsemaní

(Mr. 14:32-42; Lc. 22:39-46)

³⁶ Condom Teat Jesús tapeay tiül niüng nasoic Getsemaní maquiiüb minipilan nej. Tasaj nejiw:

—Cheteron ningüy, cos xique sanamb ninguiün nataag orar —aj nejiw.

³⁷ Condom taquiiüb mamb a Pedro at alijpüw micual Zebedeo, ndoj tayaag xeyay amix omeaats. ³⁸ Tasaj nejiw:

—Xowüy amix ximeaats, sayaag atnej teasandeow. Nganüy icüliün xic ningüy, nde memeayiün —aj nejiw.

³⁹ Condom Teat Jesús tamb quiríwan iün majüy, quiaj mejquiet tiüt, tatün ocueaj Teat Dios, tapiüng:

—Xeteat Dios, sitiül ique indiüm, alndom mewün xic wüx meáwan naél leaw sanamongoch. Naleaing Teat, nde merang leaw xic sandiüm, irang atnej ique indiüm —aw.

⁴⁰ Condom tandilil majaw ajcw arojpw minipilan nej, tajaw lameayiw. Quiaj tasaj a Pedro:

—¿Neol, ngondom mepacana mequiüjpan xic masey noic ores? ⁴¹ Nde memeayiün, itüniün ocueaj Teat Dios, nde matüch icon nimeech. Masey tiül imeajtsan indiüman meyamban Teat Dios, icona ngo meiücan wüx —aj nejiw.

⁴² Condom tandüy quiaj amb ijmbüw mataag orar masaj Teat Dios, tapiüng:

—Xeteat Dios, sitiül naleaing netam namongoch aaga naél cam, ngondom mamóngan, irang atnej ique indiüm —aw.

⁴³ Tandilil alinomb niüng ajlüyiw ajcüw arojpw quiaj. Taxom nejiw lameayiw alinomb, cos xeyay ind ameyiw, langondom maleaijquiw oniüjcw.

⁴⁴ Condom tacueat nejiw, tandüy quiaj amb arojmbüw mataag orar, matün ocueaj Teat Dios, tatün atnej landoj matün. ⁴⁵ Condom tandüy niüng ajlüy minipilan nej, quiaj tasaj nejiw:

—¿Neol, aliün memeayiüna, tengual ixojtana? Canüy landoj, lamatüch a ores. Apmayacüch a Teat Naxey teowixaw nipilan monrang ngo majnej. ⁴⁶ Witiüron, tabaats, ijawan lapeay aaga apmayac xic teowixaw nipilan —aj nejiw Teat Jesús.

Aquiüjpüw mamb Teat Jesús

(Mr. 14:43-50; Lc. 22:47-53; Jn. 18:2-11)

⁴⁷ Tengualeámban andeac Teat Jesús, quiaj ajngot a Judas, aaga naw tiül gajpiüp minipilan nej, aquiüb miün

xeyay nipilan, ajamiünw machat, aton xiül. Üüch nejiw miünw montangtang miteaats at montangtang monajiüt tiül nipilan judío. ⁴⁸ Aaga Judas lamasaj nejiw nguineay apmajüiquich ngün masapüw. Cos lamapiüng:

—Áag leaw sanacheech mimboy nej, aag ayaj isapan —aw.

⁴⁹ Condom wüx tajngot, quiaj tamb majaw Teat Jesús, tasaj:

—Ndic Teat, tamtámban ijlüy teat —aj.

Andüüb macheech mimboy nej. ⁵⁰ Quiaj tasaj nej Teat Jesús:

—Amigo, ¿cuane tewiün meranga? —aj.

Quiaj tajngotoj, tajmeliw masapüw nej, taquiüjpüw nej mamb.

⁵¹ Naleaing nop tiül minipilan Teat Jesús tasoond mimachat nej, tandooig nop olaag nembeol minatang miteaats. ⁵² Quiaj tasaj nej Teat Jesús:

—Isoc alinomb tiül ombiüm mimachat, teat, cos meáwan jane andiüm matsoj wüx machat, naag machat apmendeowüy. ⁵³ ¿Neol,

cuane ipiüng, ngondom natün ocueaj Xeteat Diosa, müüch miün peic miow mil (80,000) miángeles nej mambeolüw xique? ⁵⁴ Pero jondot narang atquiaj, ¿nguineay apmajlüy leaw lamapiüng tiül Mipoch Teat Dios netam majlüy? —aj nej.

⁵⁵ Condom quiaj Teat Jesús tasaj ajcüwa nipilan quiaj:

—¿Cuane imbichan machat, ata xiül wüx isapan xique? ¿Jow a xique, need xique? Meáwan nüt tajlüyiüs niüng ijlüyiün naquiaach icon tiül a nadam nangaj iüm, pero icona ngo mesapan xic. 56 Naleaing atcüy netam majlüy, para majlüy atnej nomb tapiüngüw tiül nawiiig mondeac andeac Teat Dios —aj nejiw.

Quiájan tacueatiw nej minipilan nej, tecuiürrüw.

Teat Jesús alniüng ajlüy monajiüt

(Mr. 14:53-65; Lc. 22:54-55, 63-71; Jn. 18:12-14, 19-24)

57 Wüx landoj masapüw Teat Jesús, quiaj taquiüjpüw nej mamb andüy niüng ajlüy Caifás, aaga minatang miteaats, niüng canchiüjow ajcüwa mondüy wüx aaga poch tüünd Moisés, aton ajcüwa montangtang monajiüt tiül nipilan judío. 58 Pedro tandüüb mamb miünquiájan ajngot, tatüch mbeay minden minatang miteaats. Condom tajmel chetet maquiüjpüw monjiür iüm, mambich majaw nguineay apmajlüy.

59 Ajcüwa montangtang miteaats, montangtang monajiüt, aton meáwan monajiüt tiül nipilan judío tayambüw jane matepich asoet Teat Jesús masey awaiich, para müjchiw mamb mandeow.

60 Pero ngo maxomüw, masey ajlüy xeyay monwaiich wüx nej. Ndójwüx, tajngotoj ijpüw monwaiich. 61 Nejiw tapiüngüw:

—Aaga naxey quiaj tapiüng: “Xique alndom najarrich aag nadam nangaj iüm ocueaj Teat Dios, ndoj wüx er nüt alndom nawitich alinomb”, aw —awüw.

62 Condom aaga minatang miteaats witiüt matün manguiay Teat Jesús, tasaj:

—¿Neol ngo merndeaca? ¿Cuane teamandeacüw wüx imbas quiaja? —aj.

63 Teat Jesús ndijchiówan, ngo masaj nej nicuajind. Quiaj a minatang miteaats tasaj nej:

—Por minüt Teat Dios leaw almapac, isaj xicon sitiül naleaing ique aaga Cristo lapiürang aliüc, aag Micual Teat Dios —aj.

64 Quiaj tasaj nej Teat Jesús:

—Ajaj xique teat, atnej lamepiüng quiaj; y sasaj icon alinoic nüt apmejawan a Teat Naxey alchetem amb wüx miác Teat Dios; aton apmejawan wüx aliüc imiün tiül cielo, amb tiül oic —aj nej.

65 Quiaj aaga minatang miteaats tachiüt apix nej cos xeyay ajcüy, tapiüng:

—Aaga naxey cam laman-deac ngo majneaj, ayac atnej Dios nej. ¿Cuane

tenguialeámban macüliüts manguiayiiütsa? Icona

lamenguiayiün nguineay tandeac xeyay ngo majneaj.

66 ¿Ngwüy, cuane ajiür meyaj-cana? —aw.

Quiaj tapiüngüw:

—¡Nej ajiür xeyay nisoet, ich mandeow! —awüw.

67 Quiaj tapots mateontsüw teombas nej onts ombeayiw nejiw, tatoliw, altiül

taleambüw nej. ⁶⁸ Tasajüw nej:

—¡Sitiül ique aaga Cristo, isüet jane teamatolic! —ajüw.

Pedro apiüng ngo majaw jane Teat Jesús

(Mr. 14:66-72; Lc. 22:56-62; Jn. 18:15-18, 25-27)

⁶⁹ Teat Pedro aliün chetem quiaj tiül nden, quiaj ajngot nop nüx nerang najiüt quiaj, tasaj nej:

—Ique aton almequiiüb aaga Jesús naw Galilea —aj nej.

⁷⁰ Quiaj a Pedro tawaiich niüng ajlüyan, tapiüng:

—Ngo najaw cuane ipiüng quiaj —aw.

⁷¹ Pedro wüx laámb apmamong tiül ombeay nden, quiaj majaw nej alinop, aton tasaj monlüy quiaj:

—Aaga naxey quiaj taquiiüb aaga Jesús naw Nazaret —aj.

⁷² Quiaj a Pedro tandüy wüx alinomb mawaiich, tapaj minüt Dios, tapiüng:

—¡Deda nej dios, ngo najaw jane aaga naxey quiaj! —aw.

⁷³ Ajóyan alquiriw ores, quiaj ajcüwa monlüy quiaj tatüchiw a Pedro, tasajüw:

—Naleaing ique aton nop nejüw, cos ajüiquich ic indeac —ajüw.

⁷⁴ Quiaj a Pedro tapots mandeac ngo majneaj, tapaiich, tapiüng:

—Sitiül ngo maleaing sandeac, alinoic nüt sanangüy. ¡Naleaing ngo najaw jane aaga naxey temepiungan quiaj! —aw.

Andüüban tepaj a gallo. ⁷⁵ Quiaj a Pedro leaad omeaats leawa lamasaj nej Teat Jesús, cos tasaj nej: “Wüx nganaw mepaj a gallo, ique lamepiüng arojmbüw ipiüng ngo mejaw jane xic”, aj nej. Quiaj taw quiaj a Pedro, tajiünts xeyay.

27

Teat Jesús taquiiüraab niüng ajlüy Pilato

(Mr. 15:1; Lc. 23:1-2, Jn. 18:28-32)

¹ Wüx lachiüjmbaw, quiaj canchiütoj alinomb meáwan montangtang miteaats at montangtang monajiüt tiül nipilan judio. Tandeacüw nóiquian nguineay alndom mambiyaran Teat Jesús.

² Quiaj taquiiüjpüw mamb a Teat Jesús neóel, tayacüw teowix Poncio Pilato, aaga natang nenajiüt.

Judas tembiyay

³ Condom a Judas, aaga neyac Teat Jesús teowixaw monajiüt, wüx tajaw Teat Jesús landoj apmandeow, quiaj leaad omeaats ngo majneaj lamarang. Tatsoriich alinomb aaga nimioiw gajpowüw (30) tomiün plata, tüüch montangtang miteaats at monajiüt. ⁴Tasaj:

—Xique lanarang nadam nisoet, cos lanayac tiül iwixan nop naxey ngo majiür nicuajind nisoet —aw.

Quiaj tasajüw nej:

—Ic coen mejaw, jowa xicona cuane sambichan ic —ajüw nej.

⁵ Condom quiaj a Judas tawiich quiaj a tomiün tiül nadam nangaj iüm, taw quiaj, tamb merrondüy onic.

⁶ Ajcüwa montang-tang miteaats taxainguw aaga tomiün quiaj, ndoj tapiüngüw:

—Aag agüy ngo majneaj macanchichaats tiül iquial nichech, cos aag agüy ombeat miquiej nop apmandeow —awüw.

⁷ Ndoj andeacndeacüw wüx, tapiüngüw con aaga tomiün quiaj apmangalüw noic iüt niüng arangüch xor, niüng alndom mamiüraad napeay miün nipilan. ⁸ Naw quiaj, aaga iüt quiaj tanüt miüt quiej. Nganüy nüt cam aliün manüt atquiaj. ⁹ Atquiaj tajlüy para majlüy atnej tapiüng nomb Teat Jeremías, nop nendeac andeac Teat Dios, cos nej tapiüng: “Apmayariw aaga nimiw gajpowüw (30) tomiün plata leaw nipilan judío lamayacüw ombeat nej, ¹⁰ mengalajej noic iüt niüng tarangüch xor, atnej tasaj xic Teat Dios”, aw.

Teat Jesús alteombas Pilato
(Mr. 15:2-5; Lc. 23:3-5; Jn. 18:33-38)

¹¹ Teat Jesús wüx alteombas Pilato aaga natang nenajiüt, quiaj tatün nej manguaiy:

—¿Naleaingue, ique aaga minatang nenajiüt ocueajiw nipilan israele? —aj.

Quiaj tasaj nej Teat Jesús:

—Naleaing, atnej ipiüng quiaj —aj nej.

¹² Masey tengual mayacüw nej asoet ajcüwa montang-tang miteaats at monajiüt, nej ngo mapiüng nicuajind.

¹³ Condom quiaj tasaj nej a Pilato:

—¿Neol, ngo menguaiy leaw tengual mandeacüw wüx imbas quiaja? —aj nej.

¹⁴ Nej Teat Jesús ngo mandeac nicuajind. Quiaj aaga natang nenajiüt quiaj mbayat majaw, lango majaw cuane apmarang.

Atüniw mandeow Teat Jesús

(Mr. 15:6-20; Lc. 23:13-25; Jn. 18:38—19:16)

¹⁵ Wüx aaga nangos nüt quiaj, aaga natang nenajiüt alndom matsambiich nop najlüy tiül manchiüc leaw cambaj apmatün. ¹⁶ Aaga nüt quiaj altiül manchiüc nop naxey xowüy anderac wüx nej, nenüt Barrabás. ¹⁷ Wüx nipilan alcanchiümoj, quiaj tatün manguaiy nejw a Pilato:

—¿Ngün indiüman natsambiich, Barrabása, ngwüy Jesús, aaga nasoic Cristo? —aj nejw.

¹⁸ Tapiüng aag ayaj cos lamajaw ajcüyíwan majawwüw Teat Jesús, áag tayacüw teowix nej.

¹⁹ Wüx Pilato alchetem niüng ajaw wüx asoeteran, quiaj mintaj nej tüüch mamb masoic: “Nde aleaic merang wüx a naxey nerang najneaj quiaj, cos tepood

32 Almawüw quiaj, quiaj mangochiw nop naxey naw Cirene, nenüt Simón. Tasapüw nej mambitic micruz Teat Jesús.

33 Quiaj tapeayiw tiül niüng nasoic Gólgota, aag ayaj amb apiüng omal mondeow.

34 Quiaj tujchiw vin manganeow aolüw tiül nangaag, wüx tapeay teombeay nej taton ngo manganeow.

35 Wüx landoj mayacüw nej wüx cruz, quiaj tembaagayej wüx apix nej, asüetiw wüx majawüw jane apmajoy. Atquiaj tajlüy atnej tanomb tapiüng nop nendeac andeac Teat Dios wüx tapiüng: “Ap-membaagayej wüx sapix, apmasüetiw wüx majawüw jane apmeneay”, aw. 36 Ndoj tsototójan quiaj majiürüw nej. 37 Ndoj tayacüw wüx omal cruz acas poch niüng apiüng cuane asoet nej, apiüng: “Aag agüy Jesús, minatang nenajiüt ocueajiw nipilan judío”, aw.

38 Aton tajmeliw wüx cruz maquiiüb ijpüw moneed, nop amb wüx miác Teat Jesús, alinop amb wüx miquiamb nej. 39 Leaw tamongoj ambüw quiaj titsojow nej, talanglangüw omalüw mujchiw majüiquichaw ajcüyiw. 40 Tapiüngüw:

—¡Joow, ngwüy ique nepiüng apmejarrich aaga nadam nangaj iüm, ndoj wüx er nüt apmelomboch alinomb! ¡Nganüy erwüneay wüx iquiáyan quiaj; iriow tiüt

wüx cruz sitiül ique Micual ic Teat Dios! —awüw.

41 Átan titsojow nej montangtang miteaats, mondüy wüx aaga poch tüünd Moisés, at ajcüwa fariseos, aton montangtang monajiüt tiül cambaj Israel. Tandeacüw nejeyéjan quiaj, tapiüngüw:

42 —Nej mbich tawün wüx alinop, nganüy nej ngondom mewüneay wüx nejáyan quiaj. Sitiül naleaing nej natang nenajiüt tiül nipilan judío, ich maw tiüt imiün wüx cruz nganüy, mbich apmayariiüts andeac nej. 43 Nej tayac omeaats wüx Teat Dios, ich mawün nej wüx a nganüy sitiül Teat Dios ajüür nej lasta. Cos nej tapiüng: “Micual xic Teat Dios”, aw, —awüw.

44 Ajcüwa moneed leaw tajlüyiw wüx cruz maquiiüjpüw titsojow nej aton.

Wüx tandeow Teat Jesús
(Mr. 15:33-41; Lc. 23:44-49; Jn. 19:28-30)

45 Condom wüx lalembej nüt, quiaj pojniüt wüx iüt tamong lanchejliow nüt. 46 Wüx nchejliüt nüt quiaj Teat Jesús tepaj napac, tapiüng:

—Elí, Elí, ¿lama sabactani? Aag ayaj apiüng: Xeteat Dios, Xeteat Dios, ¿neol tecueat xic? —aw.

47 Altiül leaw alquiaj tanguiayiw, tapiüngüw:

—Aaga naxey quiaj tenguiál mapaj teat Elías —awüw.

48 Quiaj tamb nop acuiür mayar noic walang sap. Wüx landoj macachiich, masoc

tiül vinagre, quiaj tayac wüx omal nots najchow. Condom tayac wüx ombeay Teat Jesús machey. ⁴⁹ Alacas tapiüngüw:

—Ich majlüy, cawül majawaats sitiül aliüc a Elías mawün nej wüx —awüw.

⁵⁰ Condom Teat Jesús tandüy wüx alinomb mepaj napac, quiaj tandeow.

⁵¹ Quiaj aaga nadam jael nepal teomeaats a nadam nangaj iüm nómban chiütaw pinawan, naw cawüx andüy tiüt. Nómban ajlang a iüt, at a nadamdam piedra tajpoet. ⁵² At xeyay oxiüt aton lejquiat; xeyay monyar andeac Teat Dios tapacüw tiül mondeow. ⁵³ Tawüw tiül oxiüt, wüx Teat Jesús landoj apac tiül mondeow, quiaj tajmeliw tiül nangaj cambaj Jerusalén. Tajarawüw, tajaw nejiw xeyay nipilan.

⁵⁴ Aaga minatang ocueajiw soldados, at leaw almaquiüb nej majiürüw Teat Jesús, wüx tayajcüw ajlang ateam, at wüx tajawüw meáwan leawa tajlüy, quiaj mbayatoj xeyay, tapiüngüw:

—Naleaing aaga naxey quiaj Micual nej Teat Dios —awüw.

⁵⁵ Aton aliw quiaj tigüy müm montaj, miünquiájan alembemoj tengual majawüw. Ajcüw ayaj tandüjpiw miün a Teat Jesús imiünüw Galilea, tambeolüw nej.

⁵⁶ Tiül ajcüw ayaj altiül a María Magdalena, María mimüm Jacobo maquiüb José, at mimümüw micual Zebedeo.

Tamiüraad Teat Jesús

(Mr. 15:42-47; Lc. 23:50-56; Jn. 19:38-42)

⁵⁷ Wüx langwiiüts tiül aaga nüt quiaj, tapeay quiaj nop naxey nejiür xeyay, nenüt José, naw tiül cambaj Arimatea. Nej aton tajlüy tiül minipilan Teat Jesús. ⁵⁸ Nej tamb majaw Pilato matün micuerpo Teat Jesús. Quiaj Pilato tapiüng müünd. ⁵⁹ Condom quiaj aaga José tamb maxaing micuerpo Teat Jesús, tawinch tiül noic najneaj püy nerixix. ⁶⁰ Ndoj taquiüb mamb mayac tiül noic jayats oxiüt leaw nej landoj marang tiül otüeng tiüc. Condom quiaj tapal wüx noic nadam piedra, cas tamb. ⁶¹ Aliw quiaj a María Magdalena maquiüb alinop María, alchetemoj quiaj mbeay oxiüt.

Tayacüw monjiür oxiüt

⁶² Wüx lamatüch nüt axoodaran, aag ayaj amb alinoic nüt ndoj ayambyambüw meáwan leaw apmetam nejiw wüx pascua, quiaj montangtang miteaats at fariseos tambüw majawüw Pilato. ⁶³ Tapiüngüw:

—Teat Xan, nganüy les leaad ximeajtsan leaw tapiüng aaga naxey newaiich quiaj. Cos wüx aliün mapac tapiüng nej apmapac tiül mondeow wüx er nüt. ⁶⁴ Nganüy teat, sandiüman meaach mamb majiürüch aag oxiüt quiaj leaw among er nüt, ngana

majmeliw ongwiiüts minipilan nej mawüniw nej, ndoj apmasajüw nipilan: “Nganüy lapac tiül mondeow”, mawüw. Quiaj apmawaijchaw xeyay nipilan más xeyay, ngo matnej wüx aliün mapac —awüw.

⁶⁵ Quiaj tasaj nejiw Pilato:

—Joyaj noic ajlüy soldados, quiüran ipalan nandand nandand aaga oxiüt quiaj leaw niüng alndom —aj nejiw.

⁶⁶ Condom quiaj tambüw mapalüw nandand a oxiüt. Tayacüw noic sello wüx aaga piedra apal nej, ndoj tacueatiw quiaj soldados majiürüw.

28

Teat Jesús tapac tiül mondeow

(Mr. 16:1-8; Lc. 24:1-12; Jn. 20:1-10)

¹ Wüx lamong aaga nüt axoodaran, larrow tiüt amb alinoic nüt, aag ayaj amelich seman; quiaj tambüw majawüw oxiüt a María Magdalena maquiüb alinop María. ² Condom quiaj tajlang noic nadam ateam, cos nop ángel ocueaj Teat Dios tiün imiün cielo. Almapeay, quiaj tawün a piedra nepal oxiüt, chetet wüx. ³ Ombas nej xowüy larrow atnej noic najlip, at apix nej rajnüy atnej nieve. ⁴ Ajcüwa soldados almajawüw aag ayaj mbayajow, anmambeapmbeap nejiw, tajmiücüw nómban atnej landeowüw. ⁵ Quiaj aaga ángel tasaj ajcüwa montaj:

—Nde mbayameron, cos saw icon iwiünan meyamban Teat Jesús, áag tayacüw wüx cruz. ⁶ Lango majlüy ningüy cos nej lapac tiül mondeow atnej lamapiüng. Macaron ijawan niüng tapiiberan a Teat Naxey. ⁷ Nganüy quiüran najenjánan, isajan minipilan nej: “Nej lapac tiül mondeow, laámb andüy Galilea ombas nej, quiaj apmexoman”, irajan. Áagan ayaj sajngot nasaj icon —aj nejiw.

⁸ Condom ajcüwa montaj mbayatoj, tawüw quiaj tiül oxiüt najéan; ndoj xeyay tapac omeajtsüw. Tambüw acuiürrüw masajüw minipilan Teat Jesús meáwan leaw tasoiquiw. ⁹ Aliünüw tiül tiüüd, quiaj tangoch nejiw Teat Jesús, tatepeay nejiw. Quiaj tambüw mangochiw, taquiejliw micosüw nejiw, tapequiequiw nej oleaj.

¹⁰ Quiaj tasaj nejiw:

—Nde mbayameron. Quiüran isajan xecojow xechijquiw mambüw andüyiw Galilea, quiaj sanexomayon —aj nejiw.

Leaw tapiüngüw monjiür oxiüt

¹¹ Ajcüwa montaj tealeámban aliünüw tiül tiüüd, quiaj tawüw niüng ajlüy oxiüt acas soldados. Tambüw tiül cambaj aton masajüw ajcüwa montangtang miteaats meáwan leaw tajlüy. ¹² Condom ajcüwa miteaats sonongotoj maquiüjpüw montangtang monajiüt

tiül judíos. Wüx landoj mandeacüw nguineay ap-marangüw, quiaj tujchiw soldados xeyay tomiün.

¹³ Tasajüw:

—Atcüy ipiügan: “Aaga Jesús, tambüw mawüniw nej minipilan nej ongwiiüts wüx salnameayiün”, irawan.

¹⁴ Sitiül ndot aaga natang nenajiüt apmanguiay, xicona sanawüniün icon wüx, quiaj ngome apmemongochiün nicuajind naél —ajüw nejiw.

¹⁵ Condom ajcüwa soldados, wüx landoj mayariw a tomiün, quiaj tarangüw atnej tasoiquiw. Meáwan aag ayaj aliün manderac wüx tiül nipilan judío nganüy nüt cam.

Teat Jesús üüch minajiütüw minipilan nej

(Mr. 16:14-18; Lc. 24:36-49; Jn. 20:19-23)

¹⁶ Ajcüwa gajpanop (11) minipilan nej tambüw andüyiw Galilea wüx nop tiüc niüng lamasaj nejiw Teat Jesús. ¹⁷ Wüx tajawüw nej taquiejliw micosüw nejiw teombas nej; pero naleaing altiül tachiweaw omeajtsüw.

¹⁸ Condom Teat Jesús tatüch nejiw, tapiüng:

—Lanüünd najlüy wüx meáwan leaw almajlüy ninguiün tiül cielo, at ningüy wüx iüt. ¹⁹ Nganüy quiüran isajan palpálwüx nipilan wüx aaga iüt cam mandüjpiw xic aton. Ijchan mayariw yow wüx minüt Teat Dios, wüx minüt Micual nej, at wüx minüt Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios.

²⁰ Iquiajchiün mayacüw wüx omeajtsüw marangüw meáwan leaw lanasaj icon; xique sanaquiüb icona meáwan nüt, leaw ümb minüt a iüt cam —aj nejiw. Amén.

Najneaj nanderac leaw tapiüng SAN MARCOS wüx Teat Cristo

*Juan Bautista aquiaach
tiül wajchiüc*

(Mt. 3:1-12; Lc. 3:1-9, 15-17; Jn. 1:19-28)

¹ Aaga najneaj nanderac wüx Teat Jesucristo, aag Micual Teat Dios, tiün majlüy atnej larangüch wüx nawiiig tanomb.

² Tanomb atcüy tarang tiül minawiiig nej a Isaías, nendeac andeac Teat Dios. Tarang wüx nawiiig leawa Teat Dios tasaj nej, tapiüng:

Sanüüch mamb nop naxey nerang xenajiüt mamong ombas, ique teoj apmeamb.

Nej apmamb mataag majneaj a tiiüd niüng apmemong.

³ Apmanguiayaran andeac nop naxey tiül wajchiüc niüng ngo majlüy cambaj. Nej apmapiüng:

“Itajcan majneaj a tiiüd, ileainguijchan, cos aliüc Miteatiiüts”, apmaj nejw.

⁴ Condom atquiaj tajlüy, tiün a Juan, aaga neech yow nipilan. Tamb maquiaach nipilan niüng ngo majlüy cambaj, masaj leaam omeajtsüw wüx asoetiwi nejw, macueatiw. Atquiaj alndom maw asoetiwi, y netam mayariw yow aton.

⁵ Tambüw majawüw nej xeyay nipilan monaw tiül meáwan cambaj tiül Judea, at monaw Jerusalén aton. Wüx tapiüngüw lango mandiumüw marangüw aaga ngo majneaj teamarangüw quiaj, y apmacueatiw, quiaj Juan tüüch nejw yow tiül lam Jordán.

⁶ Aaga Juan quiaj asoig apix nej najüyaran miyeed camello, aton aóel teomeaats nej taag. Tatsamb mow, tanganeow micün xiül.

⁷ Condom Juan taquiaach nejw, tapiüng:

—Aliüc miün andüüban xic apmajlüy nop teat naxey natang, xeyay netam ajlüy; nganüy xique nicuajind xic teombas nej. Sayaag xique ngondom natüch mejquien nacheed aonts apaj nej.

⁸ Xique áagan yow süüch icon, nganüy a nej apmüüch icon Nangaj Espiritu ocueaj Teat Dios —aj nejw a Juan.

Tayar yow Teat Jesús

(Mt. 3:13-17; Lc. 3:21-22)

⁹ Tíulan aaga acas nüt, quiaj tapeay Teat Jesús imiün tiül cambaj Nazaret tiül iüt Galilea. Quiaj tamb majaw a Juan. Condom Juan tüüch nej yow tiül lam Jordán. ¹⁰ Wüx taw tiül yow, quiaj Teat Jesús tajaw leajquiat a cielo, tiün Nangaj Espiritu ocueaj Teat Dios atnej noic palom andüy wüx ombas nej. ¹¹ Condom tanguiayaran noic nanderac imiün tiül cielo, tapiüng:

—Naleaing ique xecual ic, sandium ic xeyay, apac ximeaats najaw ic —aw.

Nimeech tandiüm mayac wüx naél Teat Jesús

(Mt. 4:1-11; Lc. 4:1-13)

¹² Condom aaga Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios tüüch mamb Teat Jesús andüy tiül wajchiüc. ¹³ Teat Jesús tacül quiaj ic miow (40) nüt niüng ajlüy cuajan-tanej napat nimal. Quiaj tandiüm mayac nej wüx naél minatang nimeech nenüt Satanás. Ndoj ángeles tajlüyiw quiaj mambeolüw Teat Jesús.

Teat Jesús tamelich aquiaach tiül Galilea

(Mt. 4:12-17; Lc. 4:14-15)

¹⁴ Condom alinoic nüt wüx monajiüt tayacüw tiül manchiüc a Juan, quiaj tamb Teat Jesús andüy tiül Galilea mandeac aaga najneaj nanderac wüx Teat Dios, mapiüng nguineay apmajlüy wüx Teat Dios apmajlüy wüx meáwan cambaj. ¹⁵ Teat Jesús tapiüng:

—Lamatüch a nüt wüx Teat Dios apmajlüy wüx meáwan leaw almajlüy. Nganüy ijchan imeajtsan, iyariün aaga najneaj nanderac wüx Teat Dios —aw.

Teat Jesús arriiüd apiquiw mondoc

(Mt. 4:18-22; Lc. 5:1-11)

¹⁶ Noic nüt wüx Teat Jesús tamong amb mbeay aaga nadam yow nenüt Galilea, quiaj tajaw Simón maquiüb Andrés michiig nej. Nejiw teandocoj cos mondoc nejiw. ¹⁷ Quiaj tasaj nejiw Teat Jesús:

—Macaron tabaats, sanaquiaach icon nguineay alndom meyamban nipilan

mesajan mayariw sandeac. Langome apmeyamban cüet mendocon, apmeyamban nipilan —aj nejiw.

¹⁸ Acueatiwan mindocoj nejiw, tandüjpiw mamb Teat Jesús.

¹⁹ Condom quiríwan iün majüyiw, quiaj tajawüw a Jacobo maquiüb a Juan, micual nejiw Zebedeo. Nejiw aton aliw tiül mimüxiw nejiw, tenguijal axequiw ndoc. ²⁰ At aton tapaj nejiw miün Teat Jesús. Quiaj tacueatiw tiül müx miteatiw nejiw Zebedeo maquiüb mimosüw nejiw. Tambüw maquiüjpüw mamb Teat Jesús.

Nop naxey alwüx ombas nej nimeech

(Lc. 4:31-37)

²¹ Condom tandüyiw tiül cambaj Capernaum. Quiaj Teat Jesús tajmel tiül a sinagoga maquiaach, cos aaga nüt quiaj nüt axoodaran.

²² Mbayatoj manguiayiw aquiaach, cos taquiaach nejiw atnej nop natang nenajiüt nendüy, ngo matnej aquiajchiw ajcüwa mondüy wüx aaga poch tüünd Moisés. ²³ Alquiaj tiül sinagoga nop naxey alwüx ombas nej nimeech, üüch nej michach, tepaj napac. ²⁴ Tapiüng:

—Jow ique Jesús naw Nazaret, ¿cuane indiüm merang wüx ximbasana? ¿Tewiün mendrooch ximbasana? Xique sawaw jane ic, ique aaga Nangaj Micual Teat Dios —aw.

²⁵ Quiaj Teat Jesús talic nej, tasaj:

—¡Tapots ipaj, iriow wüx ombas a naxey quiaj! —aj.

²⁶ Condom aaga nimeech tepaj, tambeapmbeap a naxey quiaj, ndoj quiaj tacueat nej. ²⁷ Xeyay mbayatoj nipilan majawüw, tetünayej menguiayayej nejeyéjan quiaj, tapiüngüw:

—¿Cuane aag ayaja? ¿Cuane aaga jayats aquiaach quiaja? ¿Nguineay alndom malic aaga nimeech quiaj maw? ¡Quiaj aaga nimeech tayar andeac nej, taw! —awüw.

²⁸ Meáwan nipilan monaw tiül palpálwüx cambaj tiül iüt Galilea tandeacndeacüw wüx leaw tarang Teat Jesús.

Tajneaj müm miocuats Simón Pedro

(Mt. 8:14-15; Lc. 4:38-39)

²⁹ Condom Teat Jesús taw tiül a sinagoga, tambüw andüyiw aniüngüw Simón maquiiüb Andrés, at a Jacobo maquiiüb a Juan tambüw maquiüjpüw. ³⁰ Aaga müm najtaj miocuats Simón niün andeow, alwüx mats, xeyay üüch nej nerraar. Quiaj tasajüw Teat Jesús wüx aaga niün andeow quiaj. ³¹ Teat Jesús tamb matüch niüng ajlüy a niün andeow quiaj, tasap owix mawitich; among wüx iün andeow. Condom aaga najtaj quiaj tarang nejw üetiw.

Teat Jesús tüüch majneaj xeyay moniün andeow

(Mt. 8:16-17; Lc. 4:40-41)

³² Wüx langwiiüts, lajmel nüt, quiaj taquiüjpüw niüng ajlüy Teat Jesús xeyay moniün andeow, at nipilan alwüx ombasüw nimeech. ³³ Condom meáwan nipilan monaw tiül aaga cambaj quiaj, sonongotoj teombeay iüm niüng ajlüy Teat Jesús. ³⁴ Nej tamongoch iün andeow xeyay nipilan leaw axom nejw cuajantanej monandeow. At aton tataag majneaj xeyay nipilan alwüx ombasüw nimeech. Teat Jesús ngome tüüch mendeacüw nimeech wüx nej, cos lamajawüw jane nej.

Teat Jesús aquiaach tiül Galilea

(Lc. 4:42-44)

³⁵ Amb alinoic nüt Teat Jesús witiüt aliün pojniüm. Tamb néjan quiaj andüy tiül wajchiüc mataag orar.

³⁶ Condom Teat Simón y leaw almaquiüjpüw tambüw mayambüw nej. ³⁷ Wüx taxomüw, tasajüw:

—Teat, meáwan nipilan teamayambüw ic —ajüw.

³⁸ Quiaj tasaj nejw Teat Jesús:

—Masey, nganüy tabaats tiül meáwan cambaj najlüy ninguiájan naquiaach quiaj aton, cos áag tiünas narang —aj nejw.

³⁹ Quiaj tambüw tiül meáwan cambaj tiül iüt Galilea. Teat Jesús tapots aquiaach tiül palpálwüx sinagogas; aton tataag majneaj xeyay nipilan leaw alwüx ombasüw nimeech.

Tamongoch napat monandeow nenüt lepra

(Mt. 8:1-4; Lc. 5:12-16)

⁴⁰ Condom quiaj tamb majaw nej nop naxey axom nej napat monandeow nasoic lepra, ngo majiür misüüg, atextexíchan ombas nej. Quiaj taquieel micos nej, tasaj Teat Jesús:

—Teat, sitiül ique indiüm sajaw alndom memongoch iün sandeow —aj.

⁴¹ Teat Jesús quiaj tajmiüc omal omeaats, taxaing owix marreeg nej, tasaj:

—Neol ngo nandiüm xecual, sandiüm, sanamongoch iün indeow —aj.

⁴² Wúxan ndoj mapiüng aag ayaj Teat Jesús, aaga niün andeow quiaj andúüban ndet minecoy nej, tajneaj nómban.

⁴³ Condom Teat Jesús tasaj nej acas poch cuane netam marang, ndoj tasaj majtsor. Tapiüng:

⁴⁴ —Nde mesaj nejinguid nguineay tejneaj. Nganüy quiür, iich majaw miteaats ique lerjneaj; irang atnej apiüng tiül aaga poch tüünd Moisés. Iyac ichech para majawüw meáwan nipilan ique lerjneaj —aj nej Teat Jesús.

⁴⁵ Áwan quiaj a naxey tapots mandeac masaj meáwan nipilan nguineay tajneaj iün andeow. Ndoj quiaj Teat Jesús ngondom majmel tiül ngünantanej cambaj, cos xeyay nipilan teamacüliw nej. At masey nej tacülan tiül wajchiüc, xeyay

nipilan tambüw majawüw nej quiaj.

2

Tajneaj nop ndron ombas

(Mt. 9:1-8; Lc. 5:17-26)

¹ Camüm aw alacas nüt tandilil alinomb Teat Jesús andüy tiül cambaj Capernaum; tanguiayaran al aniüng nej. ² Najénan canchiütoj quiaj xeyay nipilan, lango majoy a iüm; at teombeay iüm lapatsayej quiaj. Teat Jesús tengual maquiaach nejiw wüx Mipoch Teat Dios. ³ Condom tapeayiw quiaj apiquiw monxey aquiüjpüw mamb nop naxey ndron ombas, ambitiqiaiw nej tiüt amb wüx mats. ⁴ Pero naleaing ngondom matüchiw Teat Jesús cos laxowüy nipilan. Quiaj tajtepiw cawüx machaijquiw omal iüm alareng niüng ajlüy Teat Jesús, amb tiül tamongochiw mimats nej aaga ndron ombas quiaj. ⁵ Wüx Teat Jesús tajaw nejiw naleaing ayariw leawa nej aquiaach, quiaj tasaj aaga ndron ombas:

—Xecual, landoj laáw isoet —aj.

⁶ Altsotomoj quiaj acas mondüy wüx aaga poch tüünd Moisés tanomb, tapiüngüw tíulan omeajtsüw nejiw: ⁷ “¿Neol tandeac atquiaj aaga naxey quiaja, neol tawaiiche? Cos tandeac atnej Dios nej. ¿Jane alndom mawün nisoete? Néjan quiaj Teat Dios”, awüw. ⁸ Teat Jesús tajaw nguineay tengual

mateotsüw tiül omeajtsüw nejiw, quiaj tasaj nejiw:

—¿Neol teteotsan atquiaj tiül imeajtsana? ⁹ ¿Cuane iyajcan ngo maél nasaj aaga naxey cama: “Landoj laáw isoete”, ngwüy nasaja: “Witiür, ixaing mimats, ijüy”, naja? ¹⁰ Nganüy apmejawan aaga Teat Naxey alndom mawün nisoet ningüy wüx iüt. Ijawan —aj nejiw.

Quiaj tasaj aaga ndron ombas:

¹¹ —Ique sasaj ic teat, witiür ixaing mimats, quiür ijtsor —aj.

¹² Condom aaga ndron ombas quiaj witiüt, taxaing mimats nej, najénan tamb, teamajawüw nej meáwan nipilan. Mbayajow majawüw, tapiüngüw:

—Teat Dios nerang aag ayaj, nómban ngomeaag majawaats —awüw.

*Teat Jesús tapaj Leví
(Mt. 9:9-13; Lc. 5:27-32)*

¹³ Teat Jesús tamb alinomb andüy mbeay nadam yow nenüt Galilea. Xeyay nipilan tambüw majawüw nej, quiaj tapots maquiaach nejiw. ¹⁴ Wüx taw quiaj, al mamong niüng angüyaran tomiün ocueaj cambaj, quiaj tajaw a Leví micual Alfeo alchetem quiaj. Tasaj:

—Mac indüüb xic, tabar —aj.

Quiaj witiüt, tamb mandüüb nej mamb.

¹⁵ Noic nüt Teat Jesús alaniüng Leví maquiüüb minipilan nej, teaüetiw

maquiüjpw xeyay monsap tomiün ocueaj cambaj. Aliw quiaj xeyay monrang ngo majneaj aton, cos xeyay nipilan almandüjpiw nej. ¹⁶ Condom ajcüwa mondüy wüx aaga poch tüünd Moisés, at ajcüwa fariseos, wüx tajawüw nej teaüet maquiüjpw a nipilan quiaj, quiaj tasajüw minipilan nej:

—¿Cuane ayaj, neol a Jesús teaüet aweaag, teanganeow aweaag monsap tomiün, at nipilan monrang ngo majneaj quiaja? —ajüw nejiw.

¹⁷ Wüx Teat Jesús tanguiaj aag ayaj, tasaj nejiw:

—Jane ayaag napacüy ngo metam nop nejaw nej; pero jane ayaag niün andeow mbich netam nej. Xique ngo niün nayamb nipilan leawa ayaag najneaj arang; xique tiünas nayamb leaw ayaag ngo majneaj arang, aj nejiw.

*Tatüniw nej manguiayiw
wüx aiüندان
(Mt. 9:14-17; Lc. 5:33-39)*

¹⁸ Noic nüt wüx minipilan Juan maquiüüb minipilan fariseos tengual aiüdüw, tapeayiw quiaj acas nipilan matüniw manguiayiw Teat Jesús, tasajüw:

—¿Neol taiüdüw minipilan Juan maquiüüb minipilan fariseos? Jow nganüy minipilan, ¿neol ngo maiüdüw? —ajüw nej.

¹⁹ Quiaj Teat Jesús tasaj nejiw, tandeac atnej nej nop nengoch owix. Tapiüng:

—¿Alndom miamigos nop nengoch owix maiüdüw wüx nej alquiaj maquiüjpüw? Sitiül almaquiüjpüw a nench, ngondom maiüdüw. ²⁰ Alinoic nüt wüx lango majlüy a nench, quiaj mbich apmaiüdüw —aj nejiw Teat Jesús.

²¹ Aton tasaj nejiw:

—Nejinguind ngondom macancham tiül noic nguirich napixeran quiripite jayats jael, cos sitiül apmacanchamaran tiül, wüx aptsontocom, quiaj apmachiüt a nguirich jael. ²² At aton nejinguind ngondom mayac jayats vin tiül nguirich taag iquial vin, cos apmapoet a nguirich iquial vin quiaj, quiaj apndrom ombas a vin, at a taag aton. Aaga jayats vin netam majmel tiül jayats taag —aj nejiw.

Tajeliw trigo wüx nüt axoodaran

(Mt. 12:1-8; Lc. 6:1-5)

²³ Condom wüx noic nüt axoodaran ocueaj judíos, quiaj Teat Jesús tamong tiül noic corrül aquiiüb minipilan nej. Minipilan nej tajeliw müetiwi aong trigo leaw napiürüch quiaj. ²⁴ Quiaj ajcüwa fariseos tasajüw Teat Jesús:

—¡Jaw! ¿Neol arangüw minipilan atquiaj wüx nüt axoodaran leaw ngondom marangüche? —ajüw.

²⁵ Teat Jesús, quiaj tasaj nejiw:

—¿Neol ngo meteowan nguineay tarang mixejchiiüts David wüx nej tind üet, at leaw almaquiüjpüw nej

aton? ²⁶ Cos wüx Abiatar tarang natang miteaats, quiaj David tajmel tiül a nangaj iüm ocueaj Teat Dios, tüet pan leaw najmel marang nichech para Teat Dios. Aag ayaj nejinguind ngondom müet, áagan miteaats alndom müetiwi. Pero nej tüet, átan leaw almaquiüjpüw nej tüetiwi aton —aj nejiw.

²⁷ At tasaj nejiw:

—Aaga nüt axoodaran quiaj tarangüch mambeol nipilan müüch nejiw maxojtüw noic nüt; ngome nipilan tarangüch mandüjpiw opech aaga nüt quiaj. ²⁸ Nganüy inguiayiün, aaga Teat Naxey al wüx atam xeyay, ngo matnej aaga nüt axoodaran quiaj —aw Teat Jesús.

3

Naxey ndron ombas, nechey owix

(Mt. 12:9-14; Lc. 6:6-11)

¹ Teat Jesús tajmel alinomb tiül a sinagoga. Al quiaj nop naxey ndron ombas, nechey owix.

² Ajcüwa fariseos teamacüliw majawüw cuane apmarang Teat Jesús, sitiül nej apmataag majneaj owix a naxey quiaj wüx nüt axoodaran, para mayacüw asoet. ³ Ndoj Teat Jesús tasaj a naxey nechey owix quiaj:

—Witiür, lemben ningüy pinawan —aj.

⁴ Condom tatün manguiay nejiw:

—¿Cuane ipiüangan, alndom marangüch najneaj wüx nüt

axoodaran, ngwüy ngo ma-
jneaja? ¿Alndom mawünaran
wüx nop, ngwüy apmambi-
yarana? —aj nejiw.

Nejiw ngo mendeacüw.
5 Quiaj tajcüy Teat Jesús, ta-
jaw nejiw, tamix omeaats cos
arangüw adam omeajtsüw.
Ndoj tasaj a naxey quiaj:

—Ileainguich iwix —aj.

Quiaj aaga naxey taleain-
guich owix nej, nómban
ajneaj. 6 Condom quiaj
tawüw ajcüwa fariseos
najénan mayambüw minipi-
lan Herodes, matüniw man-
guiayiw nguineay alndom
mambiyaw Teat Jesús.

*Aliw mbeay yow xeyay nip-
ilan*

7 Teat Jesús taw quiaj
maquiüüb minipilan nej,
andüyiw mbeay aaga nadam
yow. Átan tandüjpiw nej
xeyay nipilan monaw
Galilea, at monaw Judea.
8 Aton tambüw majawüw
nej xeyay nipilan monaw
Jerusalén, monaw Idumea,
monaw necamb lam Jordán,
at monaw tiül ajcüwa cam-
baj ayey tiüt Tiro y Sidón.
Tapeayiw quiaj xeyay nipilan
cos tanguiyiw wüx meáwan
najneaj leaw arang. 9 Quiaj
Teat Jesús tasaj minipilan
nej mayambüw nop müx
mayacüw quiaj mbeay yow,
para alndom majtep tiül sitiül
apmacharrüw nej. 10 Cos
lamamongoch iün andeow
xeyay nipilan, áag meáwan
moniün andeow tiünüw
acharrayej wüx ombas nej,
marrejqüiw. 11 Wüx tajawüw

nej ajcüwa nipilan leaw
alwüx ombasüw nimeech,
quiaj taquiejliw micosüw
nejiw teombas nej, tepajüw,
tapiüngüw:

—¡Ique Micual Teat Dios ic!
—awüw.

12 Teat Jesús talic nejiw
xeyay cos nganaw mandiüm
majaraw jane nej.

*Teat Jesús tarrüüd gajpiüp
minipilan nej*

(Mt. 10:1-4; Lc. 6:12-16)

13 Condom Teat Jesús
tamb andüy wüx nop
tiüc, tandüjpiw nej mamb
xeyay nipilan. Quiaj tasaj
nejiw leaw lamandiüm
marriiüd mambüw ma-
jawüw nej nejiwan quiaj.

14 Tarrüüd gajpiüp (12)
monxey maquiüjpw nej,
müüch nejiw mambüw
masajüw nipilan nguineay
alndom maw asoetiwiw nejiw.
15 Tüüch ndoj ombasüw
mamongochiw iün andeow
nipilan, at matajcüw ma-
jneaj leaw alwüx ombasüw
nimeech. 16 Ajcüwa gajpiüp
monxey quiaj tajlüyiw: nop
Simón aaga tüünd manüt Pe-
dro. 17 Átan a Jacobo maquiüüb
michiig nej Juan, micual
nejiw Zebedeo, leaw Teat
Jesús tüüch nejiw manütiw
Boanerges; aaga poch quiaj
amb apiüng: micual atearriür
monteoc. 18 Aton tajlüyiw tiül
aaga gajpiüp: Andrés, Felipe,
Bartolomé, Mateo, Tomás,
Jacobo micual Alfeo, Tadeo,
at Simón naw tiül noic ajlüy
nipilan nasoiquiw Cananista.
19 At aton talüy tiül a Judas

Iscariote, aaga ndoj tayac teowixaw monajiüt Teat Jesús. Ndoj tajmeliw tiül nop iüm.

Apiüngüw ambeol nej nimeech

(Mt. 12:22-32; Lc. 11:14-23; 12:10)

²⁰ Quiaj canchiütoj alinomb niüing ajlüyiw nejiw xeyay nipilan, ngo müjchiw nejiw metiw. ²¹ Wüx tanguyaiw acualaats nej Teat Jesús nguineay teamarang, quiaj tambüw majanüw nej, cos lapiürang nej lamichach.

²² At aton wüx tapeayiw quiaj mondüy wüx aaga poch tüünd Moisés, imiünüw Jerusalén, tapiüngüw:

—Aaga Jesús quiaj, alwüx ombas nej minatang nimeech nenüt Beelzebú; aaga nimeech quiaj ambeol nej mataag majneaj leaw alwüx ombas nej nimeech —awüw.

²³ Quiaj tapaj nejiw Teat Jesús, tasaj nejiw acas poch, pero ngome aleáingan. Tapiüing:

—¿Nguineay alndom a Satanás mawün nejay a Satanás wüx ombas niplana? ²⁴ Jondot monajiüt tiül noic cambaj majcüyiw nejeyéjan quiaj mbajcamoj, aaga cambaj quiaj ngondom majlüy najneaj, apndrom ombas. ²⁵ At aton sitiül nacualaran tiül noic nden majcüyiw nejeyéjan quiaj, apndajrriümoj. ²⁶ Pero sitiül Satanás ajcüy majaw aquiüb nej, ngo majlüyiw nóiquian,

quiaj langondom marangüw nicuajind.

²⁷ 'Nejinguind ngondom maneed aniüing nop napac naxey sitiül ngome ombas maóel owix, cas tajmel maneed leaw andiüm.

²⁸ 'Naleaing sasaj icon, meáwan nisoet leaw arangüw nipilan, Teat Dios alndom mawün wüx omeaats. At cuajantanej ngo majneaj poch andeacüw alndom mawün wüx omeaats aton. ²⁹ Pero jangantanej leaw apmandeac ngo majneaj wüx Nangaj Espiritu ocueaj Teat Dios, aag ayaj mbich ngondom mawün wüx omeaats nej Teat Dios. Cos aaga nisoet quiaj nómban ngondom maw —aw Teat Jesús.

³⁰ Atquiaj tasaj nejiw Teat Jesús cos nejiw tapiüngüw alwüx ombas nej nimeech.

Mimüm Teat Jesús y michiig nej tambüw majawüw nej

(Mt. 12:46-50; Lc. 8:19-21)

³¹ Condom tapeayiw quiaj mimüm Teat Jesús maquiüb michiig nej majawüw nej, pero ngome tajmeliw. Quiaj tapiüngüw mamb majpaj. ³² Ajcüwa nipilan alchetemoj quiaj ayeyiw nej tiüt, tasajüw nej:

—Joyaj mimüm aquiüb michiig teamayambüw ic —ajüw nej.

³³ Quiaj tasaj nejiw Teat Jesús:

—¿Jane ipiüangan xemüm, jane ipiüangan xechiig? —aj nejw.

³⁴ Quiaj taxaing omal majaw leaw alchetemoj quiaj niüng ajlüy nej, tapiüng:

—Icona ijlüyiün atnej xemüm, xechiig. ³⁵ Cos jangantanej sitiül arang leaw andiüm Teat Dios, aag ayaj sayaag ajlüy atnej xemüm, xechiig aton —aw.

4

Andeac andüy wüx nop nepiür

(Mt. 13:1-9; Lc. 8:4-8)

¹ Noic nüt Teat Jesús tamelich aquiaach nipilan mbeay nadam yow Galilea. Cos canchiütoj niüng ajlüy nej xeyay nipilan; áag Teat Jesús tajmel tiül yow, tajtep tiül nop müx chetem. Meáwan nipilan tacüliw wüx iüt mbeay yow. ² Ndoj quiaj tasaj nejiw acas poch ngome aleáingan, tandeac andüy wüx cuajantanej maquiaach nejiw. Tapiüng:

³ —Inguiayiün leawa sanandeac: Tajlüy nop naxey tamb apiür. ⁴ Wüx teamawiich oxaab soex, quiaj tajmiüc tigüy mbeay tiüd. Condom tajngotoj a quiec, tüetiwi. ⁵ Altigüy tajmiüc tiül piedra niüng ngo majlüy xeyay iüt. Tajntsop najen cos ngo majlüy xeyay iüt. ⁶ Wüx tajntsop nüt terraar, quiaj tambel nej. Cos ngo majiür mioxiich nej, quiaj tawaag a nine soex quiaj. ⁷ Altigüy tajmiüc tiül sats. Wüx tajntsop, cos sats najen atangüw, quiaj taxotüw tiüt a nine soex quiaj. Atquiaj

taton ngondom meongoj. ⁸ Altigüy tajmiüc tiül najneaj iüt, tatang najneaj, tayac aóng. Tigüy taóng napateay, altigüy tayac wüx quiriw, altigüy tayac wüx xeyay aóng —aj nejiw Teat Jesús.

⁹ Andüüban Teat Jesús tasaj nejiw:

—Netam menguiayiün, mexoman imeajtsan wüx leaw sandeac quiaj —aj nejiw.

Cuane wüx amb apiüng aaga andeac quiaj

(Mt. 13:10-17; Lc. 8:9-10)

¹⁰ Wüx lango majlüyiw quiaj xeyay nipilan, quiaj leawa tajlüyiw niüng ajlüy Teat Jesús maquiüjpüw ajcüwa gajpiüp (12) minipilan nej, tatüniw manguiayiw nej cuane wüx amb apiüng aaga andeac quiaj. ¹¹ Quiaj Teat Jesús tasaj nejiw:

—Icona tengual meajndiün mejawan leawa nomb ngo majüiquicharan, nguineay alndom majmularan tiül minipilan Teat Dios. Pero pálwüx nipilan ngome apmasoiquiw aleáingan. ¹² Atquiaj sarang para majawüwan, manguiayíwan, pero naleaing ngome apmajawüw cuane wüx amb apiüng. Cos sitiül apmajawüw, alndom mayariw, maw asoetiwi nejiw —aj nejiw Teat Jesús.

Cuane wüx amb apiüng wüx nepiür

(Mt. 13:18-23; Lc. 8:11-15)

¹³ Condom Teat Jesús tatün manguiay nejiw:

—¿Ngo mejawana cuane wüx amb apiüng leawa sandeac quiaja? ¿Nguineay apmejawan meáwan leawa sanandeaca? —aj nejiw.

14 Quiaj tapiüng:

—Aaga nepiür quiaj apiüng wüx nop nendeac Mipoch Teat Dios. 15 Ajcüwa osaab soex najmiücüw mbeay tiüd, aag ayaj nipilan leaw asoiquiw wüx Mipoch Teat Dios. Ndoj manguaiyw, andüüban ajngot nimeech mawün wüx omeajtsüw nejiw aaga Mipoch Teat Dios leawa tanguaiyw. 16 Aton ajlüy nipilan atnej aaga osaab soex leawa tajmiüc tiül piedra. Cos wüxan asoiquiw wüx Mipoch Teat Dios, apac omeajtsüw ayariw. 17 Naleaing nejiw, cos ajlüyiw atnej aaga soex najntsop tiül piedra, ngo majiür mioxiich nej; áag ngo maíuc. Cos wüx apmajlüy naél, majcüy majaw nejiw nipilan ajcan andüjpiw Mipoch Teat Dios, quiaj machiweaw omeajtsüw. 18 At aton almajlüy nipilan atnej aaga osaab soex napiürüch tiül sats. Aaga nipilan quiaj anguiayiw Mipoch Teat Dios. 19 Pero xeyay amb wüx omeajtsüw leaw alndom maxomüw wüx aaga iüt cam. Cos andiümüw majiürüw xeyay tomiün, andiümdiümüwan cuajantanej. Meáwan aag ayaj üüch nejiw ndrom omeajtsüw Mipoch Teat Dios; ngo müüch nejiw marangüw leawa Teat Dios apiüng.

20 Aton altiül nipilan leaw anguiayiw Mipoch Teat Dios, ayariw mipoch nej, ayacüw wüx omeajtsüw. Nejiw ajlüyiw atnej aaga osaab soex napiürüch tiül najneaj iüt cos teongoj. Tegüy taóng napateay, alegüy tayac wüx quiriw, alegüy tayac wüx xeyay aóng —aw Teat Jesús.

Tandeac andüy wüx ran
(Lc. 8:16-18)

21 Condom tandeac alinoic tasaj nejiw:

—Sitiül aljane andiüm marraj tiül iüm jondot apmapal omal noic candil tiül nop xor, tengwüy apmayac tiüt teoleaj mats, ¿nguineay aprram tiül iüma? Cos netam mayacüch cawüx, quiaj apmarraj najneaj tiül iüm. 22 Atquiaj sasaj icon, cos meáwan leaw ngo majaraw nganüy, naleaing alinoic nüt apmajaraw nguineay. Ngo majlüy noic nanderac mexotüy nganüy leaw ngome apmajüic alinoic nüt —aj nejiw.

23 Condom tapiüng:

—Meáwan icona lamenguaiyiün aaga poch cam, nganüy iyacan wüx imeajtsan —aw.

24 Aton tasaj nejiw:

—Iyacan wüx imeajtsan xepoch leawa temenguaiyiün, iyariün. Cos sitiül apmeyacan wüx imeajtsan leawa lamenguaiyiün, teamteáman apmejandiün mejawan alquiriw. 25 Cos sitiül aljane apmayar xepoch, nej apmüünd manguaiy alegüy. Pero sitiül ngo mayar

xepoch, masey lamanguaiy
quiripite apndrom omeaats
—aj nejiw.

*Andeac andüy wüx
nguineay atang a soex*

²⁶ Condom Teat Jesús
tapiüng:

—Sanasaj icon nguineay
arang wüx micambaj nej
Teat Dios. Cos ajlüy atnej
arang osaab soex lapiürüch.

²⁷ Quiaj aaga nepiür apmax-
ood mameay, ndoj apma-
pac. Atquiaj apmamong

acas nüt acas ongwiiüts.
Aaga osaab soex napiürüch
quiaj apmajntsop, masey
aaga nepiür quiaj ngondom
majaw nguineay teajntsop,
nguineay teatang. ²⁸ Cos

aaga iüt teamatangüch aaga
soex quiaj. Apmawün mbas
onic nej, ndoj apmaól, ndoj
quiaj apmatang osaab nej.

²⁹ Condom wüx latang, quiaj
apmandojquich cos lamatüch
a nüt xaijnguiam matajtüch
—aj nejiw Teat Jesús.

*Andeac andüy wüx osaab
mostaza*

*(Mt. 13:31-32; Lc. 13:18-
19)*

³⁰ Aton tasaj nejiw Teat
Jesús:

—¿Nguineay alndom nasaj
icon cuane atnej ajlüy mi-
cambaj Teat Dios, ngwüy
cuane wüx alndom nandec
mejawan? ³¹ Ajlüy atnej

noic nine osaab soex nenüt
mostaza. Aag ayaj noic osaab
soex leawa napiürüch xowüy
minine. ³² Ndoj apiürüch,
apmajntsop, apmarang noic
najal oleaj soex, alwüx

ajal oleaj tiül meáwan soex.
Apmayac nadam mipüüig
nej niüng quiec alndom
marangüw ombiümüw nejiw
maxojtüw —aj nejiw.

*Nguineay taquiaach Teat
Jesús*

(Mt. 13:34-35)

³³ Atquiaj taquiaach nejiw
Teat Jesús wüx Mipoch Teat
Dios, ngome aleáingan, leaw
tayaag alndom manguiayiw.

³⁴ Ngo maquiaach nicuajind
aleáingan manguiayiw nipi-
lan. Wüx laawüw quiaj nipi-
lan, quiaj tasaj minipilan nej
cuane wüx tandeac.

*Teat Jesús talomboch iünd,
at omalyow*

(Mt. 8:23-27; Lc. 8:22-25)

³⁵ Aaga nüt quiaj wüx lang-
wiiüts, quiaj tasaj minipilan
nej:

—Tabaats andüyiiüts
necamb aaga nadam yow
cam —aj nejiw.

³⁶ Tacueatiwan quiaj
meáwan nipilan. Quiaj
tambüw nejíwan quiaj
maquiüjpüw Teat Jesús amb
tiül aaga müx alchetem
tiül. Aton tambüw alacas
müx maquiüjpüw nejiw.

³⁷ Wüx aleambüw tiül najal,
quiaj taw noic napac iünd,
tayac nadamdám omal yow
anmachaachaach tiül müx,
tenguial chipiow a müx.

³⁸ Teat Jesús al wil müx
almameay, ayac aliig omal.
Quiaj tapacüjchwi tiül ameay,
tasajüw:

—¡Teat! ¿Neol ngo mejaw,
laliüc tsoyomoots tiüt? ¡Ap-
mandeowaats! —ajüw.

³⁹ Quiaj witiüt Teat Jesús, tasaj a iünd lombom, at a yow majlúyan. Quiaj lombot a iünd, at a yow tajlúyan.

⁴⁰ Condom tasaj nejiw:

—¿Neol termbolana, neol ngome teyacan imeajtsan wüx leawa xique alndom naranga? —aj nejiw.

⁴¹ Mbayatoj xeyay, tesa-jayej nejeyéjan quiaj, tapiüngüw:

—¿Cuaane nej aaga naxey cama? ¿Nguineay alndom mayar nej andeac a iünd at a yow? —awüw.

5

Nop naxey alwüx ombas nej nimeech

(Mt. 8:28-34; Lc. 8:26-39)

¹ Condom Teat Jesús maquiüb minipilan nej tapeayiw necamb aaga nadam yow quiaj, tiül miiütüw monaw Gadara. ² Almawüw tiüt imiünüw tiül müx, quiaj tapeay niüng ajlüy Teat Jesús nop naxey imiün tiül niüng amiüraad mondeow, alwüx ombas nej nimeech, üüch nej mechach ³ Aaga naxey quiaj acül tiül niüng amiüraad mondeow. Nejingüind ngondom maóel nej, masey naag galen. ⁴ Cos mbójan maoeliw owix nej oleaj nej naag galen. Nej ngo mapiüng wüx, andooign-dooig miün, nómban acolot. Nejingüind ngondom masap nej. ⁵ Aaga naxey quiaj, nüt ongwiiüts apaj tiül tiüc, at niüng amiüraad mondeow. Aton achiüt ombas nej naag

piedra. ⁶ Alücan miünquiaj tajaw Teat Jesús, tecuiür tamb mangoch, taquieel micos nej tiüt teombas Teat Jesús. ⁷ Quiaj tendeac napac, tapiüng:

—¿Cuane indiüm merang wüx ximbas Teat Jesús? Ique Micual Teat Dios najlüy tiül cielo. Satün icueaj wüx minüt Teat Dios, nde merang wüx ximbas nicuajind ngo majneaj —aw.

⁸ Atquiaj tapiüng cos Teat Jesús lamasaj nej:

—¡Ique nimeech, sasaj ic, iriow wüx ombas a naxey cam, icueat! —aw.

⁹ Ndoj Teat Jesús tatün man-guiay:

—¿Cuane minüt? —aj.

Quiaj tapiüng:

—Legión xenüt cos sajlüyiün xeyay —aw.

¹⁰ Quiaj tatün xeyay ocueaj Teat Jesús nde mawün nejiw tiül aaga iüt quiaj. ¹¹ Tajlüy quiaj wüx nop tiüc noic ajlüy xeyay sow, teaüetiw. ¹² Ajcüwa nimeech tatüniw ocueaj Teat Jesús, tapiüngüw:

—Iich xicon namban najmeliün tiül ajcüwa sow quiün —awüw.

¹³ Quiaj Teat Jesús tasaj nejiw mambüw. Tacueatiw a naxey quiaj, tajmeliw tiül sow. Ajcüwa sow ajlüyiw xeyay, atüch ijquiaw mil, tecuiürrüw ambüw wüx tiüc tajchiquiaw tiüt tajmiücüw tiül aaga nadam yow quiaj, tsoyotoj tiüt, tandeowüw tiül yow.

¹⁴ Condom ajcüwa monjiür sow quiaj, tambüw acuiürrüw

masajüw nipilan tiül cambaj, tiül rüncb aton. Quiaj tambüw nipilan majawüw cuane najlüy.

¹⁵ Wüx tapeayiw niüng ajlüy Teat Jesús, quiaj tajawüw aaga naxey tajlüy wüx ombas nej xeyay nimeech alchetem quiaj, lamasooig apix nej, lamajiür mifis nej. Mbayatoj xeyay majawüw. ¹⁶ Condom nipilan leawa tajawüw aag ayaj, tapots mapiüngüw nguineay tawüw nimeech wüx ombas aaga naxey quiaj, nguineay tandeowüw tiül yow meáwan sow. ¹⁷ Ndoj tapots masajüw Teat Jesús maw tiül miiütüw nejiw.

¹⁸ Teat Jesús almajtep tiül müx, laámb apmaw quiaj, quiaj aaga naxey tajlüy wüx ombas nej nimeech tatün ocueaj xeyay sitiül alndom maquiiüb nej mamb. ¹⁹ Pero Teat Jesús tasaj nej:

—Quiür ijtsor teat, isaj icualaats nguineay tejneaj. Isajüw meáwan aaga najneaj leaw Teat Dios lamarang wüx imbas, nguineay tajiür ic lasta —aj.

²⁰ Quiaj tamb a naxey mandeac, masaj nipilan tiül meáwan cambaj tiül Decápolis. Tasaj nejiw nguineay tataag nej majneaj Teat Jesús. Meáwan nipilan mbayatoj manguiayiw.

Micual Jairo, at aaga najtaj nerreeg apix Teat Jesús (Mt. 9:18-26; Lc. 8:40-56)

²¹ Condom Teat Jesús tandilil alinomb maquiiüb

minipilan nej, ambüw tiül müx, andüyiw necamb aaga nadam yow quiaj. Almapeayiw necamb, quiájan tacül Teat Jesús mbeay yow, cos tapeayiw niüng ajlüy nej xeyay nipilan. ²² Condom tapeay quiaj nop naxey nenüt Jairo, nop natang nenajiüt tiül a sinagoga; wüx tajaw Teat Jesús, quiaj taquieel micos nej tiüt. ²³ Tatün xeyay, tapiüng:

—Teat, xecual nüx laxeyay iün andeow, laliüc mandeow. Mac Teat, tabar meyac iwix wüx ombas nej para majneaj —aw.

²⁴ Quiaj Teat Jesús tamb maquiiüb nej. Xeyay nipilan tandüjpiw, lacharrayej wüx ombas nej. ²⁵ Tiül a nipilan quiaj tajlüy nop najtaj lamajiür gajpic (12) neat iün andeow, atsambiich nej miquiej nej. ²⁶ Lamamongoch xeyay wüx aaga monandeow quiaj. Masey lamong teombas xeyay mondüy, lamandrooch meáwan leaw ajiür, pero ngo mambeol nej nicuajind, teaxeyay marang nej. ²⁷ Aaga najtaj quiaj wüx tanguiy nguineay andeacüw wüx Teat Jesús, quiaj tamb matüch, amb wanopech Teat Jesús tarreeg apix nej. ²⁸ Atquiaj tarang, cos lamapiüng tiül omeaats nej: “Sitiül narreeg masey apix nej, quiaj sanajneaj”. ²⁹ Andüüban tayaag lajneaj, nómban lamong a monandeow quiaj. ³⁰ Teat Jesús tayaag nej lamataag majneaj aljane, quiaj wantsat majaw

tiül nipilan, tatün manguiay:

—¿Jane tarreeg sapixe?
—aw.

³¹ Quiaj minipilan nej tasajüw nej:

—¿Neol ngo mejaw Teat, xeyay nipilan teamatechtechiw ic? Neol tepiüng: “¿Jane tarreeg xic?” —ajüw.

³² Teat Jesús tayamb tiül nipilan majaw jane tarreeg nej. ³³ Aaga najtaj mbayat cos tajaw teamayamb nej, tambeapmbeap nej. Pero cos tayaag lajneaj, quiaj tamb maquieel micos nej tiüt teombas Teat Jesús, tasaj nguineay tarang nej. ³⁴ Quiaj tasaj nej Teat Jesús:

—Xecual, lerjneaj cos teyac imeaats wüx xic. Nganüy quiür, ich mapac imeaats, lerjneaj nómban —aj nej.

³⁵ Teat Jesús tengualeámban andeac aweaag a najtaj, quiaj tapeayiw masajüw a Jairo, aaga nenajiüt tiül sinagoga, tapiüngüw:

—Teat, micual landeow, icueat mesajsaj aaga Teat Naxey quiaj —ajüw.

³⁶ Naleaing Teat Jesús, masey tanguiy andeacüw ajcüwa monxey quiaj, nej tasaj aaga nenajiüt:

—Nde mbayamear teat, iyac imeaats wüx xique —aj.

³⁷ Ndoj ngome tüüch mambüw maquiiüb nejiw meáwan minipilan nej, áagan a Pedro maquiiüb Jacobo, at a Juan michiig Jacobo taquiiüb mamb. ³⁸ Wüx tapeayiw aniüng aaga nena-jiüt tiül sinagoga, Teat Jesús tajaw alquiaj xeyay nipilan

teajiüntsüw napac, y altiül teapajüw. ³⁹ Wüx tajmel tiül iüm, quiaj tasaj nejiw:

—¿Neol tapots ijiüntsana? Aaga nüx cam ngome landeow, almameay —aj nejiw Teat Jesús.

⁴⁰ Quiaj titsojow nej, cos ajawüw naleaing landeow a nüx quiaj. Condom Teat Jesús tawün nejiw tiül iüm, taquiiüb áagan miteat nej mimüm nej a nüx, at leaw almaquiiüjpüw nej. Tajmeliw matüchiw niüng ajlüy a nüx.

⁴¹ Quiaj Teat Jesús tasap owix a nüx, tasaj wüx ombeayiw nejiw:

—Talita cumi —aj. Aag ayaj amb apiüng: Xecual sasaj ic, witiür.

⁴² Quiaj witiüt a nüx, tajüy. Meáwan nipilan xeyay mbayatoj majawüw. Aaga nüx quiaj lamajiür gajpic (12) mineat nej. ⁴³ Condom Teat Jesús tasaj nejiw nde mandeacüw manguiayaran leawa tarang. Tasaj nejiw aton mayambüw üet a nüx quiaj.

6

Teat Jesús ngo mandiüram tiül Nazaret

(Mt. 13:53-58; Lc. 4:16-30)

¹ Condom Teat Jesús taw quiaj, tandilil alinomb andüy tiül miüt nej, minipilan nej aton tandüjpiw nej. ² Wüx tatüch a nüt axoodaran, quiaj tapots aquiaach tiül a sinagoga. Xeyay nipilan wüx tanguiyiw andeac nej mbayatoj. Tapiüngüw:

—¿Nguiaane tequiajchay aaga naxey quiaja? ¿Nguineay tendüye? ¿Nguineay ndot ombas marang cuajantanej ateócan? ³ ¿Neol ngome nop icoots aaga naxey quiaja? ¿Ngome nej nerang xiül, micual nej María? Aton alningüy tiül micambajaats acüliw michiig nej Jacobo, José, Judas, Simón, at michiig monüx nej aton aliw ningüy —awüw.

Taton ngome tandiümüw mayariw andeac nej. ⁴ Quiaj Teat Jesús tasaj nejw:

—Xique samongoch atnej amongoch nop nendeac andeac Teat Dios cos ayarich andeac nej nguiajantanej, áagan tiül miüt nej ngo mandiüram. Átan acualaats nej, micoj nej, michiig nej, ngo mayariw nej andeac —aj nejw.

⁵ Tiül a cambaj quiaj ngome tarang nadam ateócan. Áagan acas moniün andeow tataag majneaj, tayac owix wüx nejw. ⁶ Nej ayaag xeyay ngo majneaj cos ngo mayariw nej andeac. Ndoj taw quiaj, tamb andüy tiül namix nine cambaj quíajan, maquiaach.

Teat Jesús tüüch mambüw mandeacüw wüx nej

(Mt. 10:5-15; Lc. 9:1-6)

⁷ Condom quiaj tapaj miünüw niüng ajlüy nej ajcüwa gajpiüp (12) minipilan nej. Quiaj tapots masaj nejw mambüw ijpüwpüw. Aton tüüch nejw ndoj ombasüw matajcüw majneaj nipilan alwüx ombasüw nimeech.

⁸ At aton tasaj nejw nde

majoyiw nicuajind tiül tiiüd. Alndom majoyiw áagan notsnots angotoj, mambeol nejw. Ngondom majoyiw nchiiüts, pemb, nüeteran; aton tomiün ngondom majoyiw. ⁹ Netam masoijquiw napüic, pero ngondom majoyiw ijquiw najal camix. ¹⁰ Aton tasaj nejw:

—Wüx apmepeayiün tiül noic cambaj, apmexojtan quiaj tíülan noic nden. Nde membriülüjchiün niüng ixojtan. Apmeriowan quiaj wüx apmeamban tiül alinoic cambaj. ¹¹ Sitiül noic cambaj ngo mangochiw icon, ngo mandiümüw manguiayiw indeacan, icueatiün, iriowan quiaj. Wüx apmeriowan quiaj, itajtan minajndot ileajiün majüic nejw ngo majneaj arangüw cos ngo müjchiw icon mendeacan quiaj xepoch. Naleaing sasaj icon, alinoic nüt wüx Teat Dios apmajaw wüx asoeteran, nejw xeyay ngo majneaj apmamongochiw cos ngo mandiümüw manguiayiw indeacan. Alwüx apmamongochiw, ngo matnej leaw apmamongochiw nipilan tandeowüw nomb, ajcüwa monaw tiül cambaj Sodoma maquiiüb Gomorra —aj nejw Teat Jesús.

¹² Quiaj tawüw ajcüwa gajpiüp minipilan nej, tambüw masajüw nipilan leam omeajtsüw wüx aaga ngo majneaj teamarangüw, macueatiw.

¹³ At aton wüx minüt Teat Jesús tatajcüw ma-

jneaj nipilan alwüx ombasüw nimeech, üüch nejiw michachiw. At tajendiw aceite wüx omal moniün andeow, quiaj tajneajiw.

*Tambiyaw a Juan Bautista
(Mt. 14:1-12; Lc. 9:7-9)*

¹⁴ Condom aaga rey Herodes tanguiaj nguineay teamarang Teat Jesús, cos meáwan nipilan teamandeaçüw wüx nej. Quiaj Herodes tapiüng:

—¿Ngwüy naleaingue, Juan, aaga neech yow nipilan lapac tiül mondeowa? ¿Pares ndot ombas marang xeyay cuajantanej ateócan aaga naxey quiaja? —aw.

¹⁵ Altiül tapiüngüw:

—Ngwüy, aag ayaj mixe-jchiiüts Elías, awüw. Altiül tapiüngüw: Aag ayaj alinop nendeac andeac Teat Dios tajlüy tanomb —awüw.

¹⁶ Pero wüx Herodes tanguiaj aaga andeaçüw quiaj, tapiüng:

—Ngwüy, aag ayaj sapiüng Juan, aaga tÿjchiüs mamb ndojquiüm onic nej, nganÿy lapac tiül mondeow —aw a Herodes.

¹⁷ Atquiaj tapiüng Herodes cos alwüx omeaats leawa tarang, cos nej tÿüch mamb ndeaam a Juan, majmel tiül manchiüc, naelich naag galen. Aag ayaj tarang Herodes cos atquiaj tandiüm minajtaj nej nenüt Herodías. Aaga Herodías quiaj mintaj Felipe, michiig Herodes, nganÿy Herodes lamaquiiüb.

¹⁸ Cos Juan wüx aliün mapac tasaj Herodes:

—Ngo majneaj mequiiüb mintaj michiig —aj.

¹⁹ Quiaj Herodías xeyay tajcüy majaw a Juan. Tandiüm mamby; pero ngome taxom nguineay marang. ²⁰ Cos Herodes lamajaw Juan arang leaw andiüm Teat Dios, aton andeac leaw naleaing, pares tembol mandÿy, ngo müüch a Herodías marang ngo majneaj wüx ombas a Juan. Herodes masey ngo maxom omeaats wüx leaw tandeac a Juan, nej xeyay tandiüm manguiaj. ²¹ Noic nüt wüx Herodes tarang noic nangos nüt ajcan lamatüch alinoic mineat nej, quiaj aaga najtaj Herodías taxom nguineay marang. Cos Herodes tapaj meáwan monajiüt, at nipilan monjiür tomiün tiül aaga iüt Galilea, marang noic nadam nangos nüt. ²² Quiaj tamb nop nüx, micual aaga najtaj Herodías, tajmel niüng ajlüy monet mejiüng. Herodes y leaw aliw quiaj tandiümüw majawüw ajiüng a nüx quiaj. Condom a rey Herodes tasaj a nüx:

—Itün xicueaj leaw indiüm, xique sanüüch ic —aj.

²³ Nej tapaj minüt dios mapiüng naleaing apmüüch, ngo mawaiich, tapiüng:

—Cuajantanej apmetün, xique sanüüch ic, masey pinawan leaw alnajiür —aw a Herodes.

²⁴ Quiaj taw a nüx, tamb matün manguiaj mimüm nej. Tasaj:

—Müm, ¿cuane indiüm mejaw natüna? —aj.

Quiaj mimüm nej tapiüng:

—Itün omal aaga Juan, áag neech yow nipilan —aj.

²⁵ Andilílan tiüt a nüx, tamb andüy niüng ajlüy Herodes, tapiüng:

—Teat, sandiüm nganüy nganüy meaach xic omal aaga Juan amb tiül noic polat —aj.

²⁶ Quiaj Herodes tamix omeaats xeyay; pero cos nej lamapaj minüt dios, aton tandeac manguiayiw nipilan. Nganüy netam marang, müüch leaw atün a nüx quiaj.

²⁷ Najénan tüüch mamb nop soldado, tasaj mandooig onic a Juan majamiün omal. ²⁸ Quiaj tamb a soldado majaw tiül manchiüc mandooig onic a Juan. Condom tajoy omal a Juan amb tiül noic polat, tüüch a nüx. Quiaj a nüx tamb müüch mimüm nej.

²⁹ Wüx minipilan Juan tanguiayiw nej landeow, quiaj tambüw maxainguw, tajoyiw mamiütüw. Atquiaj tarang Herodes wüx tambiy aaga Juan.

Teat Jesús tüüch üetiw acoquiaw mil monxey

(Mt. 14:13-21; Lc. 9:10-17; Jn. 6:1-14)

³⁰ Condom wüx tapeayiw ajcüwa gajpiüp (12) monamb ijpüwpüw, tapots masajüw Teat Jesús nguineay tarangüw, nguineay taquiajchiw nipilan. ³¹ Quiaj tasaj nejiw Teat Jesús:

—Nganüy macaron, tabaats maxojtaats quiripite niüng ngo majlüy nipilan —aj nejiw.

Cos xeyay nipilan tengual apeayiw quiaj niüng ajlüy nej, pálwüx teawüw. Ngo müjchiw nejiw matüch metiw.

³² Ndoj quiaj tajtepiw tiül nop müx, tambüw nejiwan quiaj, andüyiw niüng ngo majlüy nipilan. ³³ Pero xeyay nipilan tajawüw nejiw ambüw, aton tajawüw jane nejiw; quiaj tambüw acuiürrüw imiünüw tiül micambajüw nejiw. Ombas mapeayiw quiaj, teoj mapeay Teat Jesús.

³⁴ Wüx Teat Jesús taw tiüt imiün tiül müx maquiüb minipilan nej, tajaw xeyay nipilan teamacüliw nej. Quiaj tajmiüc omal omeaats, cos tajaw ajlüyiw atnej tigüy najcueat sap, ngo majlüy wüx nejiür nejiw. Quiaj tapots maquiaach nejiw xeyay cuajantanej. ³⁵ Wüx langwiiüts laliüc majmel nüt, quiaj minipilan nej tambüw masajüw nej:

—Teat, langwiiüts ¿nguineay apmarangaats? Cos nejingund ngo macül ningüy.

³⁶ Isajüw mambüw tiül cambaj y tiül rünc mangalüw üetiw, cos ngo majiürüw üetiw nejiw —ajüw nej.

³⁷ Quiaj Teat Jesús tasaj nejiw:

—Icona iyamban üetiw —aj nejiw.

Quiaj tapiüngüw:

—¿Teat, nguineaye? ¿Ngwüy sanamban nangalan

ijquaw acoic miow (200) denario pan mŭjchiiŭts mŭetiwe? —awŭw.

³⁸ Teat Jesŭs tasaj nejiw:

—Quiŭran ijawan cas pan ijiŭran ningŭy —aj nejiw.

Wŭx tajawŭw cas pan ajlŭy, quiaj tasajŭw nej:

—Ajlŭy acoquiaw pan ali-pŭw cŭet —ajŭw.

³⁹ Quiaj Teat Jesŭs tasaj nejiw masajŭw nipilan chetemoj noicnoic ajlŭy tiŭl nine nateaic soex. ⁴⁰ Quiaj chetetoj; al tiŭl atŭch coic miow (100), al tiŭl ic miow gajpowŭw (50) noicnoic ajlŭy. ⁴¹ Condom Teat Jesŭs taxaing aaga acoquiaw pan al ijpŭw cŭet. Taxaing omal majaw cawŭx, tŭŭch gracias Teat Dios. Condom wŭx tambaag aaga pan texeyay. Quiaj tŭŭch minipilan nej majineaw mŭjchiw meáwan nipilan. At aaga ijpŭw cŭet aton tambaag mŭŭch nejiw majineaw. ⁴² Condom tatŭch mŭetiw meáwan nipilan paxiŭnŭy ŭetiw. ⁴³ Wŭx landoj, quiaj taxainguw leawa minaw a pan, at a cŭet, chipiŭt gajpiŭp (12) nchep. ⁴⁴ Ajcŭwa tetiw quiaj atŭch acoquiaw mil monxey.

Teat Jesŭs tajŭy teomal yow
(Mt. 14:22-27; Jn. 6:16-21)

⁴⁵ Quiaj Teat Jesŭs tasaj minipilan nej majtepiw tiŭl mŭx mamongoj andŭyiw necamb a nadam yow quiaj. Tasaj nejiw mambŭw ombas nejiw mandŭyiw tiŭl cambaj Betsaida. Cos nej apmacŭl quiaj leawa ŭmb majtsor

nipilan, quiaj apmaw quiaj.

⁴⁶ Wŭx laŭmb majtsor nipilan, quiaj tamb andŭy wŭx nop tiŭc mataag orar, mandeac aweaag Teat Dios.

⁴⁷ Wŭx lapojniow, aaga mŭx namb lamatŭch pinawan aaga nadam yow quiaj, nganŭy Teat Jesŭs néjan quiaj aliŭn wŭx iŭt. ⁴⁸ Nej tajaw

laŭmb apacŭw majombŭw a yow majŭyichaw a mŭx, cos angochiw a iŭnd. Wŭx landŭy wŭx arraw, quiaj Teat Jesŭs tamb matŭch nejiw, ajŭy amb teomal yow. Tarang atnej apmamóngan. ⁴⁹ Wŭx tajawŭw nop najŭy amb teomal yow, quiaj tepajŭw:

—iAag ayaj nembolooch! —awŭw. ⁵⁰ Meáwan nejiw tajawŭw, xeyay mbayatoj. Quiaj Teat Jesŭs tasaj nejiw:

—Nde mbayameron, ich mapac imeajtsan cos xique, ngome aljane —aj nejiw.

⁵¹ Condom tajtep tiŭl mŭx maquiŭb nejiw; quiaj lom-boj a iŭnd. Mbayatoj majawŭw, ndoj tapac omeajtsŭw

⁵² Nejiw nganaw majawŭw nguineay tarang wŭx tŭŭch mexeyay a pan, aliŭn mapac omalŭw.

Teat Jesŭs tŭŭch majneaj moniŭn andeow tiŭl Genesaret
(Mt. 14:34-36)

⁵³ Tapeayiw necamb a yow tiŭl iŭt Genesaret. Quiaj tawŭw tiŭt, taoeliw mimŭxiw nejiw mbeay yow. ⁵⁴ Wŭxan tajtepiw wŭx iŭt, quiaj nipilan tajawŭw nejay Teat Jesŭs napeay. ⁵⁵ Condom quiaj tambŭw acuiŭrrŭw

masajüw meáwan nipilan tiül aaga iüt quiaj. Quiaj tapots apeayiw nipilan maquiüjpüw miün moniün andeow amb wüx mats, andüy niüng tanguiayiw alquiaj Teat Jesús. ⁵⁶ Nguiajantanej leaw niüng tamb, masey tiül cambaj, masey tiül rünc, tacüliw nej xeyay nipilan. Tayacüw ajcüwa moniün andeow mbeay plas pinawan cambaj, at tiül tiüüd aton. Tatüniw xeyay ocueaj Teat Jesús sitiül alndom ajcüwa moniün andeow masambüw nej masey apix nej. Meáwan leaw tasambüw nej tajneajiw nómban.

7

Leaw üüch majiür nisoet nipilan

(Mt. 15:1-20)

¹ Noic nüt acas fariseos tambüw majawüw Teat Jesús, maquiüjpüw ajcüwa mondüy wüx aaga poch tüünd Moisés, napeayiw imiünüw Jerusalén. ² Quiaj tajawüw altiül minipilan Teat Jesús teaüetiw; pero ngo marangüw atnej ajlüyay marangüw meáwan nipilan judío wüx ajantsüw owixaw. Áag tandeacndeacüw ngo majneaj wüx ombasüw nej. ³ (Cos ajcüwa fariseos at meáwan judíos ajlüyayej wüx marangüw atnej arangüw mixejchiw nejiw, cos ngo metiw sitiül ngo majantsüw owixaw nejiw xeyay atnej apiüngüw netam. ⁴ Wüx nejiw apeayiw ajüyiw tiül plas angalayej, ngondom

müetiw nicuajind sitiül ngo majantsüw owixaw atnej apiüngüw netam marangüw. Aton ajiürüw palpáwüx arangüw wüx ajantsüw inganeowayej, xar iüt, xar manchiüc, at mimatsüw nejiw aton.) ⁵ Quiaj ajcüwa fariseos at mondüy wüx aaga poch tüünd Moisés, tatüniw manguiayiw Teat Jesús. Tasajüw:

—¿Neol minipilan ngo mandüjpiw leaw tarangüw mixejchiütsa? ¿Neol ngo majantsüw owixaw wüx üetiw atnej ajlüyay marangaatsa? —ajüw.

⁶ Quiaj Teat Jesús tasaj nejiw:

—Icona monwaiich, iwüyayon wüx irangan naneaj, naleaing tarang Isaías tiül minawiig nej aaga poch niüng Teat Dios tapiüng:

Ajcüwa nipilan quiaj
apiüngüwan ayariw
sandeac,
ngome con omeajtsüw,
ombeayíwan.

⁷ Ngo membeat marangüw atnej arangüw xic casa,
cos meáwan leaw aquiajchiw,
aag ayaj mipochíwan
nejiw.

⁸ Pero icona landroj imeajtsan leaw Teat Dios apiüng netam merangan, cos tenguijal ipacan wüx leaw ngo metam, leaw mixejchiün tarangüw. Atnej wüx ijantsan ajcüwa xar, tas, at teamendüjpiün cuajantanej leawa tayacüw mixejchiün, aj nejiw Teat Jesús.

⁹ Tasaj nejiw aton:

—Icona tewüniün ninguiün meáwan leawa tasaj icon Teat Dios merangan, cas tendüjpiün opech leawa tayacüw mixejchiün. ¹⁰ Teat Moisés tarang tiül minawiig nej, tapiüng: “Iyar andeacüw miteat, mimüm, indiümüw”, aw. Aton tapiüng: “Jane apmapaiich mandeac ngo majneaj wüx ombas miteat nej, mimüm nej, ich mambiyaran”, aw a Moisés. ¹¹ Pero icona xeyay ngo majneaj irangan, cos ipiüangan aljane alndom masaj miteat nej, mimüm nej, mapiüng: “Leawa alnajiür langondom nüüch icon, cos aag ayaj Corbán”. (Amb apiüng meáwan leaw ajiür lamüüch Teat Dios.) ¹² Wüx apmapiüng aag ayaj, quiaj lango metam mambeol miteat nej mimüm nej cos icona iquiajchiün ombeay. ¹³ Wüx irangan aag ayaj, quiaj temewüniün ninguiün Mipoch Teat Dios, teyacan ingow leawa tayacüw mixejchiün marangüch. Ajlüy xeyay cuajantanej atnej aag ayaj leaw icona teyacan marangüch —aj nejiw Teat Jesús.

¹⁴ Quiaj Teat Jesús tapaj nipilan alinomb masaj:

—Inguiayiün, iyacan wüx imeajtsan leaw sanasaj icon. ¹⁵ Cuajantanej leaw alndom müeteran, manganeowaran ngo müüch nop majiür nisoet; pero leawa alwüx omeaats mandeac mbich alndom mayac nej asoet. ¹⁶ Jane andiüm manguiy,

ich manguiy mayac wüx omeaats —aj nejiw Teat Jesús.

¹⁷ Condom wüx Teat Jesús taw niüng ajlüy meáwan nipilan, quiaj tajmel tiül iüm. Ndoj minipilan nej quiaj tapots matüniw manguiyiw nej, tasajüw:

—¿Cuane wüx tendeac aaga les ndot mendeac quiaja? —ajüw nej.

¹⁸ Quiaj tasaj nejiw:

—¿Neol, ata icona aton ngo mejawan leawa tandecas? ¿Neol ngo mejawana, meáwan leaw alndom müeteran ngo müüch majiür nisoet nipilan? ¹⁹ Cos nüeteran andüyan teomeaatsaran apmamb, ndoj apmaw. Aaga nüeteran quiaj ngo müüch majiür nisoet nipilan —aj nejiw Teat Jesús.

Nej tandeac wüx aag ayaj majüiquich meáwan cuajantanej nüeteran alndom müeteran, ngome nisoet. ²⁰ Aton tapiüng:

—Leawa nop apmandeac wüx omeaats, mbich aag ayaj alndom müüch nej majiür nisoet. ²¹ Cos imiün wüx omeaatsaran aw leaw ngo majneaj arangüch. Áag altiül nipilan ajiürüw minajtajüw nejiw, minaxeyiw nejiw, at altiül monench ajlüyiw maquiüjpüw monüx, átan monüx maquiüjpüw monench, at monbiy nipilan aton. ²² At ajlüy moneed, ajlüy reech, ajlüy monrang xeyay ngo majneaj, at monwai-ich, ajlüy monjüyjü, ajlüy

mondiüm ocueaj alinop. Aton ajlüy monpaiich, monrangrangüy, ajlüy neranrangrang michach. ²³ Meáwan aaga ngo majneaj arangüch quiaj, imiün tiül omeat-saran. Aag ayaj mbich üüch majiüraran nisoet —aw Teat Jesús.

Nop najtaj ngome micual iüt tayar andeac Teat Jesús (Mt. 15:21-28)

²⁴ Condom Teat Jesús taw quiaj tamb andüy niüng ajlüy cambaj Tiro y Sidón. Tandüy tiül noic naniüngaran, maxood quiaj, cos nej ngo mandiüm majawüw nej nipilan. Pero naleaing ngondom mexotüy. ²⁵ Nop najtaj najénan tanguiay Teat Jesús lapeay quiaj. Aaga najtaj quiaj ajiür nop micual nej nüx, alwüx ombas nej nimeech, üüch nej michach. Quiaj tamb maquieel micos nej tiüt teombas Teat Jesús. ²⁶ Aaga najtaj quiaj ngome micual iüt Israel, nej nop sirofeniciana. Nej tatün xeyay ocueaj Teat Jesús mamb mawün nimeech wüx ombas micual nej. ²⁷ Quiaj Teat Jesús tasaj nej:

—Icül, cos ombas netam metiw nacualaran, cos ngo majneaj majnot üetiw nejw majlos müjndiw a namix nine pet müetiw —aj nej.

²⁸ Aaga najtaj tasaj nej:

—Teat, naleaing aag ipiüng quiaj, masey ombas apmetiw a nacualaran, pero aton nine pet alndom mamilmil

leawa najmiüc tiüt minaw üet nacualaran —aj nej.

²⁹ Quiaj tasaj nej Teat Jesús: —Xecual, najneajay indeac quiaj. Nganüy quiür ijaw micual, cos lanüüch majneaj, lamacueat nej nimeech —aj nej.

³⁰ Naleaing tasoic, cos wüx tapeay aniüng nej, quiaj taw jaw micual nej alpiiüm wüx mats, lajneaj, lamacueat nej nimeech.

Teat Jesús tüüch majneaj nop nelaag, nejew

³¹ Condom Teat Jesús taw quiaj tiül miüt monaw Tiro, tamong amb tiül Sidón, at tamong amb tiül miüt Decápolis, tatüch mbeay aaga nadam yow Galilea.

³² Taquiüübaran mamb quiaj majaw nej Teat Jesús nop naxey nelaag, aton ngondom mendeac. Quiaj tatüniw ocueaj Teat Jesús sitiül alndom mayac owix wüx aaga naxey quiaj müüch majneaj.

³³ Quiaj Teat Jesús tawün ninguiün quiriw aaga naxey quiaj nejeweáagan quiaj. Condom Teat Jesús taxec micual owix nej teolaag a naxey quiaj, ndoj tateonts onts ombeay nej cas tarreeg oniw a naxey quiaj.

³⁴ Condom quiaj taxaing omal majaw andüy cawüx, tawün miüünd nej, tapiüng:

—¡Efata! —aw. Aaga poch quiaj amb apiüng: ¡Lejquiar!

³⁵ Quiaj lejquiat olaag a naxey y oniw nej taley, lajneaj. Quiaj tajneaj mendeac. ³⁶ Ndoj tasaj

nejiw Teat Jesús nde masajüw nejinguid. Pero masey atquiaj tasoiquiw, nejiw xeyay tandeacndeacüw wüx. ³⁷ Mbayajow wüx, xeyay tapac omeajtsüw majawüw leaw Teat Jesús tarang, tapiüngüw:

—Nej arang cuajantanej najneaj, cos üüch manguiay nelaag nipilan, at üüch mendeac jane ngondom mendeac —awüw.

8

Teat Jesús tüüch üetiw apiquiw mil nipilan (Mt. 15:32-39)

¹ Tiül aaga nüt quiaj, canchiütoj xeyay nipilan niüng ajlüy nej. Wüx tind üetiw ngo majiürüw cuane apmüetiw. Quiaj Teat Jesús tapaj minipilan nej, tasaj:

² —Sajiürüw lasta ajcüwa nipilan quiaj, cos lama-jiür er nüt ajlüyiw ningüy maquiüjpaats, lango majiürüw üetiw. ³ Sitiül sanasajüw majtsoriw wüxan nganaw metiw, ngondom maiücüw, apmajmiücüw tiül tiüüd cos altiül imiünüw miünquiaj —aj nejiw Teat Jesús.

⁴ Quiaj tasajüw nej minipilan nej:

—¿Nguineay alndom maxoram cuane apmüetiw ningüy tiül a wajchiüc cam? Cos ngo macüleran ningüy —ajüw.

⁵ Quiaj Teat Jesús tatün manguiay nejiw:

—¿Cas pan aliün mejiürana? —aj nejiw.

Nejiw tapiüngüw:

—Aliünan ayaíw pan —awüw.

⁶ Quiaj tasaj ajcüwa nipilan chetemoj tiüt, taxaing aaga ayaíw pan quiaj. Tüüch gracias Teat Dios, cas tambaag a pan, tüüch minipilan nej majineaw. ⁷ At aliün majiürüw acas nine cüet aton. Quiaj Teat Jesús tüüch gracias Teat Dios alinomb. Condom tüüch nejiw majineaw. ⁸ Meáwan nipilan tetiw paxiün. Wüx landoj üetiw, quiaj taxainguiw chipiüt ayaíw nchep minaw üetiw. ⁹ Ajcüwa monet quiaj tatüch maseyme apiquiw mil nipilan. Wüx landoj üetiw, quiaj Teat Jesús tüüch nejiw majtsoriw. ¹⁰ Condom nej tajtep tiül müx maquiüüb minipilan nej. Tambüw andüyiw tiül iüt Dalmanuta.

Fariseos atüniw nadam ateócan

(Mt. 16:1-4; Lc. 12:54-56)

¹¹ Wüx tapeyiw quiaj, altiül fariseos tambüw majawüw nej, tasajsajüw cuajantanej, majawüw cuane apmapiüng. Tasajüw:

—Irang noic nadam ateócan najawan, quiaj alndom napiüangan naleaing Teat Dios najlüy tiül cielo teamambeol ic —ajüw.

¹² Quiaj Teat Jesús tamix omeaats, tawün miüünd nej, tapiüng:

—¿Cuane nerang icon? ¿Neol tendiüman mejawan nadam ateócan? Naleaing sasaj icon ngame sanarang nicuajind ateócan mejawan —aw Teat Jesús.

13 Condom quiaj taw niüng ajlüyw a nipilan quiaj maquiiüb minipilan nej, tajtepiw tiül müx, tambüw tandüyw necamb a nadam yow.

*Leaw aquiajchiw fariseos
(Mt. 16:5-12)*

14 Minipilan nej ngo leam omeajtsüw majoyiw üetiw nej, áagan noic pan tajiürüw tiül müx. 15 Quiaj tasaj nejiw Teat Jesús:

—Inguiayiün sanasaj icon. Netam mejawan wüx leaw irangan. Nde meyariün andeacüw Fariseos, at andeac Herodes. Cos aag ayaj arang atnej arang levadura —aj nejiw.

16 Quiaj minipilan nej tandeacüw nejeyéjan quiaj, tapiüngüw:

—¿Neol tandeac atquiaja? ¿Ngwüy ajcan ngo majamiünaats pana? —awüw.

17 Teat Jesús tajaw cuane teamandeacüw. Quiaj tasaj nejiw:

—¿Neol tapots indeacndeacan wüx pana? ¿Neol nganaw mejawana, meyacan wüx imeajtsana? ¿Aliün palam imalana? 18 ¿Neol ngome tejawan con iniüjcan? ¿Neol ngome tenguiayiün con ilajcan? ¿Neol ngo leam imeajtsan? 19 Jow, wüx tajineas acoquiaw pan müetiw acoquiaw mil monxey, jow leaw tenaw, ¿cas nchep techipichana? —aj nejiw Teat Jesús.

Quiaj tapiüngüw:

—Gajpiüp (12) nchep —awüw.

20 Condom tandüy wüx matün manguiay, tapiüng:

—Jow wüx tajineas ayaíw pan müetiw apiquiw mil nipilan, leawa tenaw, ¿cas nchep texainguiüna? —aj nejiw Teat Jesús.

Quiaj tapiüngüw:

—Ayaíw nchep —awüw.

21 Quiaj Teat Jesús tapiüng:

—¿Neol nganaw mejawana jane xic? —aw.

*Teat Jesús tüüch ram oniüüg
nop naw Betsaida*

22 Wüx tapeayiw tiül cambaj Betsaida, quiaj acas nipilan taquiiüjpüw mamb niüng ajlüy Teat Jesús nop naxey nesomb. Tasajüw nej mayac owix nej wüx a naxey quiaj para majnej. 23 Quiaj Teat Jesús tasap owix a nesomb quiaj, tanetet owix maquiiüb mamb andüy mbeay cambaj. Ndoj tajendjend wüx oniüüg a naxey quiaj aonts ombeay nej, tayac owix nej wüx a naxey quiaj. Cas tatün manguiay sitiül larraw oniüüg lamaxom majaw quiripite. 24 Aaga nesomb quiaj taxaing omal, tapiüng:

—Nganüy saxom najaw quiripite, sawaw nipilan atnej xiül, pero nejiw teajüyw —aj nej.

25 Condom Teat Jesús tayac owix nej alinomb wüx oniüüg a naxey quiaj. Quiaj aaga naxey tajaw teáman, tajnej oniüüg nej, tajaw ranüy masey miünquiaj. 26 Quiaj tasaj nej Teat Jesús:

—Quiür ijtsor, nde mem-
ong iriümb tiül cambaj, nde
mesaj nejinguid nguineay
tejneaj —aj.

*Pedro tapiüng Teat Jesús
aaga Cristo*

(Mt. 16:13-20; Lc. 9:18-21)

²⁷ Condom quiaj tamb Teat
Jesús maquiiüb minipilan
nej, tamongoj ambüw tiül
namix nine cambaj ocueaj
Cesarea de Filipo. Wüx aliw
tiül tiüüd, quiaj Teat Jesús
tasaj minipilan nej:

—¿Jane xic apiüngüw nipi-
lana? —aj nejiw.

²⁸ Quiaj tasajüw nej:

—Altiül apiüngüw ique
aaga Juan lapac alinomb.
Altiül apiüngüw ique aaga
Elías tajlüy tanomb. Aton
altiül apiüngüw ique alinop
nendeac andeac Teat Dios
—ajüw nej.

²⁹ Quiaj Teat Jesús tatün
manguiaj nejiw:

—Jow icona, ¿cuane
ipiüangan, jane xic? —aj nejiw.

Quiaj tapiüng a Pedro:

—Iquiaj aaga Cristo, aaga
lapiürang aliüc —aj nej.

³⁰ Teat Jesús quiaj tasaj ne-
jiw nde masajüw nejinguid
jane nej.

*Teat Jesús tapiüng apmam-
biyaw nej*

(Mt. 16:21-28; Lc. 9:22-27)

³¹ Condom quiaj tapots
masaj nejiw, tapiüng aaga
Teat Naxey netam mamon-
goch xeyay ngo majneaj.
Ngome apmayariw nej an-
deac montangtang monajiüt,
at montangtang miteaats, at
mondüy wüx aaga poch leaw

tüünd a Moisés aton. Tapiüng
alinoic nüt nej apmandeow,
apmambiyaw nej ajcüwa
nipilan quiaj. Condom wüx
er nüt apmapac alinomb.
³² Tasaj nejiw atquiaj ranüy.
Quiaj a Pedro tawün nej
ninguiün quiriw, tapots
malic.

³³ Pero Teat Jesús ndiliteay
majaw niüng ajlüy alacas
minipilan nej, quiaj talic a
Pedro, tasaj:

—¡Icueat xic, nde mendeac
atnej andiüm Satanás! Cos
aaga indeac quiaj ocueaj nip-
ilan, ngome ocueaj Teat Dios
—aj nej Teat Jesús.

³⁴ Quiaj Teat Jesús tapaj
meáwan nipilan miünüw can-
chiümoj maquiüjpüw minipi-
lan nej. Tasaj nejiw:

—Sitiül aljane andiüm
mayar sandeac, ich mawün
wüx omeaats meáwan naél
leaw alndom mamongoch,
ich mandüüb wüx leawa
sarang, masey mamongoch
xeyay ngo majneaj, masey
mandeow wüx cruz ajcan
andüüb xic. ³⁵ Sitiül aljane
ngo mayar sandeac cos
imbol mambiy nej nipilan,
alinoic nüt nej apmamon-
goch xeyay ngo majneaj, y
ngome apmamb tiül cielo.
Pero sitiül aljane masey
mandeow ajcan andüüb xic
ayar sandeac, nej apmamb
tiül cielo alinoic nüt —aj
nejiw Teat Jesús.

³⁶ Aton tapiüng:

—Jondot aljane alndom
maney meáwan cuajan-
tanej leaw ajlüy wüx a iüt
cam, ¿cuane ambich sitiül

nej ngo mamb tiül cielo?
³⁷ ¿Mbich nguineay alndom
 nop nipilan mangüy asoet
 nej, nguineay alndom maw
 wüx para ngo mamb tiül aaga
 xeyay ngo majneaja? ³⁸ Sitiül
 aljane ngo mayar sandeac
 cos axing wüx xepoch, ngo
 mind mitsoj nej ajcüwa
 nipilan monrang xeyay ngo
 majneaj, ajcüw mondüüb
 narangüch dios, pues ata
 Teat Naxey apmaxing majaw
 nej wüx apmandilil. Cos
 aliüc alinomb imiün niüng
 ajlüy Teat Dios. Apmaquiüüb
 miün xeyay ángeles, xeyay
 najneajay apmajlüy —aw
 Teat Jesús.

9

¹ Condom tasaj nejiw Teat
 Jesús:

—Naleaing sasaj icon,
 altiül icona leaw alningüy
 nganüy cam, nganaw mende-
 owan apmejawan noic
 nadam ateócan, apmejawan
 aliüc Teat Naxey marang
 natang nenajiüt tiül micam-
 baj nej —aj nejiw.

*Wüx Teat Jesús tewüney
 majawüw*

(Mt. 17:1-13; Lc. 9:28-36)

² Wüx lamatüch anaíw nüt
 tatow ndoj mapiüng aag ayaj,
 quiaj Teat Jesús taquiüüb Pe-
 dro, Jacobo, y Juan, tambüw
 wüx nop nadam tüc nejiwan
 quiaj. Condom quiaj Teat
 Jesús tewüney majawüw
 nej. ³ Xeyay nelitlit apix nej,
 rajnüy. Nejingüind wüx a iüt
 cam ngondom majants noic

raan jael müüch merixix mat-
 nej. ⁴ Quiaj tajawüw mixe-
 jchiw nejiw tajlüyiw tanomb,
 aaga Elías maquiüüb Moisés,
 teandeacüw maquiüjpüw
 Teat Jesús. ⁵ Condom quiaj
 Pedro tasaj Teat Jesús:

—Teat, ¡najneajay macüliüts
 ningüy, marangaats arej
 nden! Noic ineay, alinoic ap-
 maneay teat Moisés, alinoic
 apmaneay teat Elías —aj nej
 a Pedro.

⁶ Atquiaj tapiüng a Pedro
 cos ngo majaw cuane ap-
 mandeac, mbayatoj xeyay
 majawüw. ⁷ Condom quiaj
 tajlüy oic cawüx alareng
 niüng ajlüyiw, tanden nejiw.
 Imiün tiül aaga oic quiaj
 tanguaiyiw noic nanderac,
 tapiüng:

—Aaga Teat Naxey quiaj
 nejay xecual, xeyay sandiüm.
 Inguiayiün leaw nej apmasaj
 icon —aj nejiw aaga nendeac
 quiaj.

⁸ Wúxan ndoj manguaiyiw
 aaga nanderac quiaj, quiaj
 tajawüw lango majlüy nejin-
 güind, néjan Teat Jesús al-
 maquiüjpüw.

⁹ Condom wüx teawüw
 tiüt imiünüw wüx tüc,
 quiaj Teat Jesús tasaj nejiw
 nde masajüw nejingüind
 leawa Teat Dios tüüch nejiw
 majawüw. Leawa ndoj
 apac tiül mondeow aaga
 Teat Naxey, quiaj alndom
 mandeacüw wüx aag ayaj.

¹⁰ Atquiaj nejiw ngo masajüw
 nejingüind, pero tíülan ne-
 jiw tetünayej menguiayayej
 nguineay amb aaga apiüng
 quiaj wüx tapiüng apmapac

tiül mondeow. ¹¹ Condom quiaj tatüniw manguiayiw Teat Jesús, tapiüngüw:

—¿Neol tapiüngüw ajcüw mondüy wüx aaga poch tüünd Moisés netam miün ombas nej aaga Elías, ndoj aliüc aaga Cristo? —awüw.

¹² Quiaj tasaj nejiw Teat Jesús:

—Naleaing Elías netam miün ombas nej masaj nipilan leam omeajtsüw wüx Teat Dios. ¿Neol ngo mejawana, nguineay apiüng Teat Dios tiül Mipoch nej wüx Teat Naxey, aaga tüünd miün imiün tiül cielo? Cos apiüng nej apmamongoch xeyay ngo majneaj, ngome apmayarich andeac nej. ¹³ Nganüy sanasaj icon wüx Elías, cos nop atnej Elías tiün. Tarangüw xeyay ngo majneaj wüx ombas nej, tarangüw leawa tandiümüw. Atnej landoj lamapiüng tiül Mipoch Teat Dios wüx nej, atquiaj tajlüy —aj nejiw Teat Jesús.

Tajneaj nop nench alwüx ombas nej nimeech

(Mt. 17:14-21; Lc. 9:37-43)

¹⁴ Wüx tapeayiw niüng ajlüyiw alacas minipilan Teat Jesús, quiaj tajawüw aliw quiaj xeyay nipilan ayey nejiw tiüt. Aton aliw quiaj mondüy wüx aaga poch tüünd a Moisés, tengual asajsajayej maquiüjpüw minipilan Teat Jesús. ¹⁵ Wüx tajawüw lapeay niüng ajlüyiw nejiw Teat Jesús, mbayatoj majawüw, acuiürrüw tambüw mangochiw matepeayiw.

¹⁶ Quiaj Teat Jesús tatün manguiay nejiw:

—¿Cuane wüx tengual indeacndeacana? —aj nejiw.

¹⁷ Quiaj taw nop tiül a nipilan quiaj, tapiüng:

—Teat, jogüy saquiiüb miün nop xecual mejaw, cos alwüx ombas nej nimeech, ngondom mendeac. ¹⁸ Wüx apeay mimonandeow nej, alox nej tiüt, atepich teombeay nej popox, ancaporros olüic nej. Tengual amb arix, lango majiür apac. Landoj nasajüw minipilan sitiül alndom mawüniw wüx ombas xecual aaga nimeech quiaj, pero ngondom ombasüw —aw.

¹⁹ Quiaj Teat Jesús tasaj nejiw:

—¡Jaa, icona nipilan! ¿Neol ngo meyariün sandeaca? ¿Cas nüt ipiüangan sanajlüy ningüy naquiiüb icona? ¿Ngow apmeyariün sandeaca? —aj nejiw.

Condom tapiüng:

—Iquiüjpan miün aaga nench quiaj —aj nejiw.

²⁰ Quiaj taquiüjpüw mamb. Wüx aaga nimeech najlüy wüx ombas a nench quiaj tajaw Teat Jesús, quiaj tambeapmbeap a nench napac, tajmiüc ambiülmbiülüy tiüt, tatepich teombeay nej popox.

²¹ Quiaj Teat Jesús tatün manguiay miteat a nench:

—¿Nde ngüt tapots marang nej atquiaja? —aj.

Quiaj tapiüng a naxey:

—Wüx nine nej. ²² Mbójan malox nej tiül biümb, at tiül yow, andiüm mambiy nej. Nganüy Teat, sitiül

alndom membeol xicon, sitiül majmiüc imal imeaats, Teat, imbeol xicon —aw miteat a nench.

²³ Quiaj tasaj nej Teat Jesús:

—¿Neol tepiüng sitiül alndom nambeola? Cos jane ayar sandeac, cuajantanej leaw apmatün xicueaj, xique sanarang —aj nej.

²⁴ Condom quiaj tapiüng miteat a nench:

—¿Sayar indeac teat, imbeol xic nde nachiw ximeaats! —aw.

²⁵ Teat Jesús tajaw tea-peayiw xeyay nipilan acuiürrüw sonongomoj niüng ajlüy nej. Quiaj talic a nimeech najlüy wüx ombas a nench. Tasaj:

—Ique nimeech, neech ngo mendeac a nench cam, at neech melaag aton, iriow wüx ombas nej, icueat nómban. ¿Nde mendüy wüx alinomb! —aj nej Teat Jesús.

²⁶ Quiaj aaga nimeech tepaj, tandüy wüx malanglang alinomb aaga nench. Quiaj taw, tacueat nej. Ndoj aaga nench piüdan tiüt atnej landeow. Xeyay nipilan tapiüngüw landeow. ²⁷ Teat Jesús tasap owix a nench mawitich. Quiaj witiüt a nench.

²⁸ Condom wüx Teat Jesús tajmel tiül nop iüm, quiaj minipilan nej tatüniw manguiayiw nej nejíwan quiaj, tasajüw:

—¿Neol xicona ngondom nawüniün aaga nimeech quiaj? —ajüw.

²⁹ Quiaj Teat Jesús tasaj nej:

—Ajcüwa nimeech quiaj ngo mawüw sitiül ngo metüniün ocueaj Teat Dios, meiündan lop aton —aj nejiw.

Teat Jesús alinomb tapiüng apmambiyaw nej

(Mt. 17:22-23; Lc. 9:43-45)

³⁰ Condom tawüw quiaj, tajüyiw ambüw tiül iüt Galilea. Pero Teat Jesús ngo mandiüm majaw nejiw nipilan, ³¹ cos nej tealeámban maquiaach minipilan nej. Tasaj nejiw nguineay apmarangüch wüx Teat Naxey. Aton tapiüng aljane apmayac nej teowixaw nipilan, apmambiyaw nej, ndoj wüx er nüt apmapac alinomb. ³² Nejiw ngo majawüw cuane wüx teamasaj nejiw, pero imboloj matüniw manguiayiw.

¿Jane alwüx atam ajlüy?

(Mt. 18:1-5; Lc. 9:46-48)

³³ Condom tapeayiw tiül cambaj Capernaum. Wüx aliw tiül iüm, quiaj Teat Jesús tatün manguiay nejiw:

—¿Cuane tendeaddeacan wüx aliüts tiül tiüda? —aj nejiw.

³⁴ Nejiw ngo mendeacüw, ndijchiüjówan, cos wüx aliw tiül tiüdeacüw wüx jane tiül nejiw apmarang natang.

³⁵ Condom quiaj Teat Jesús chetet, tasaj ajcüwa gajpiüp (12) minipilan nej, tapiüng:

—Sitiül aljane andiüm marang natang, netam marang chingüy tiül meáwan nipilan, marang cuajantanej mambeol meáwan —aj nejiw.

³⁶ Alquiaj nop nine. Condom Teat Jesús tayac

pinawan nejiw a nine. Quiaj taxaing mapeic, tasaj nejiw:

³⁷—Sitiül aljane apmajiür lasta masey nop nine atnej aaga nine cam, aag ayaj atnej xique teamajiür lasta. At sitiül aljane ajiür xic lasta, aag ayaj ngome xíquian quiaj ajiür xic lasta, at Xeteat aton, cos nej tüüch xic niün —aj nejiw.

Jane ngo majcüy majaw icoots, najneaj majaw icoots (Mt. 10:42; Lc. 9:49-50)

³⁸Condom quiaj tasaj nej a Juan:

—Teat, tajawasan nop naxey tawün nimeech wüx ombas nipilan, apaj wüx minüt. Tapajasan ocueaj cos ngo maquiiüb icoots —aj nej a Juan.

³⁹Quiaj tasaj nejiw Teat Jesús:

—Ich majlüy, nde mepalan. Cos nejingüind ngondom marang ateócan wüx xenüt, ndoj andüüban mandeac ngo majneaj wüx ximbas. ⁴⁰Cos sitiül nop ngo majcüy majaw icoots, aag ayaj najneaj majaw icoots. ⁴¹Sitiül aljane apmüüch icon masey noic pite yow, cos ajaw xenipilan icon, naleaing sasaj icon aag ayaj apmajiür cuane najneaj apmüünd alinoic nüt.

Ijawan wüx, nde mey-acüchiün wüx ngo majneaj (Mt. 18:6-9; Lc. 17:1-2)

⁴²'Sitiül aljane mayac wüx nisoet nop tiül ajcüwa jayats monyar sandeac, najneaj wüxan nganaw marang aaga ngo majneaj quiaj

maoelich teonic nej nop cow majlos tiül ndec. ⁴³Aton sitiül aljane ayaag owix nej alndom mayac nej tiül nisoet, ich mandooig. Cos más najneaj mapac ningüy masey ngo majiür nots owix nej, ingow ajiür miijsüw owix, ndoj alinoic nüt mamb tiül biümb niüng ngondom xejquem, mandaab meáwan nüt. ⁴⁴Cos ninguiün ajcüwa ndiüc apmajlüy wüx ombas nej ngome apmandeowüw, at a biümb ngondom xejquem. ⁴⁵Sitiül aljane ayaag oleaj nej alndom mayac nej tiül nisoet, ich mandooig nots oleaj nej. Cos más najneaj majlüy atquiaj ingow ajiür miijsüw oleaj nej, ndoj alinoic nüt mamb tiül biümb niüng ngondom xejquem. ⁴⁶Cos ninguiün ajcüwa ndiüc leaw apmajlüy wüx ombas nej ngome apmandeowüw, at a biümb ngondom xejquem. ⁴⁷At sitiül aljane ayaag oniüg nej alndom mayac nej tiül nisoet, ich masoond noic oniüg nej. Cos más najneaj majlüy tiül minipilan Teat Dios noic oniüg, ingow ajiür ijquiw oniüg ndoj majlos tiül biümb; ⁴⁸cos ninguiün tiül a castigo ajcüwa ndiüc apmajlüy wüx ombas nej ngome apmandeowüw, at a biümb ngondom xejquem.

⁴⁹'Cos meáwan apmata-jcüch majneaj naag biümb, y meáwan nichech apmüünd majtix naag quiniüc. ⁵⁰Najneaj quiniüc aag ayaj najtix; pero jondot lango majtix, ¿cuane ajar? ¿Nguineay

apmajtix alinomb? At icona aton netam merangan atnej quiniüc cos üüch maxix nüeteran; irangan najneaj, nde mejcüyiün mejawan nop alinop —aw.

10

Teat Jesús apiüng wüx mon-cueateay

(Mt. 19:1-12; Lc. 16:18)

¹ Condom Teat Jesús taw tiül cambaj Capernaum maquiiüb minipilan nej, tambüw andüyiw tiül iüt Judea. At tambüw aton tiül a iüt nonüt necamb lam Jordán. Sonongotoj quiaj xeyay nipilan majawüw nej. Quiaj taquiaach nejiw atnej mbójan marang. ² Ndoj quiaj acas fariseos tambüw majawüw Teat Jesús matüntüniw manguiayiw nej majawüw cuane apmapiüng. Tasajüw sitiül nop naxey alndom macueat mintaj nej nómban. ³ Quiaj tasaj nejiw Teat Jesús: —Jow mixejchiiüts a Moisés, ¿ngvineay tapiünga? —aj nejiw.

⁴ Quiaj tapiüngüw:

—Teat Moisés tapiüng nop naxey alndom macueat mintaj nej, pero naleaing netam marangüch minaw-ijquiaw nejiw müjndiw para mecueatayej nómban —awüw.

⁵ Quiaj Teat Jesús tasaj nejiw:

—Teat Moisés tasaj icon merangan atquiaj cos tajaw icona nadam imeajtsan.

⁶ Pero tanomb wüx Teat Dios tarang meáwan cuajantanej,

“quiaj tarang nipilan nop naxey nop najtaj”. ⁷ “Wüx aag ayaj nop naxey apmacueat miteat nej mimüm nej, apmaquiiüb mintaj nej. ⁸ Quiaj apmajlüyiw nóiquian, atnej majlüyiw nop nejiw ngome ijpüw, noic omeajtsüw.” ⁹ Pares leawa Teat Dios lamüüch mequiiübayej nejinguid ngondom müüch nejiw mecueatayej —aj nejiw Teat Jesús.

¹⁰ Condom wüx tapeayiw tiül nden, quiaj minipilan nej tatüniw manguiayiw nej aton wüx aaga les ndot mandeac quiaj. ¹¹ Quiaj Teat Jesús tasaj nejiw:

—Sitiül nop naxey apmacueat mintaj nej, ndoj apmaquiiüb alinop najtaj, aag ayaj lamajiür nisoet, cos atnej lamajiür minajtaj nej. ¹² At sitiül nop najtaj apmacueat minoj nej ndoj apmaquiiüb alinop naxey, nej aton ajiür nisoet cos ajlüy atnej majiür minaxey nej —aj nejiw.

Namix nine taquiiübaranüw majawüw Teat Jesús

(Mt. 19:13-15; Lc. 18:15-17)

¹³ Condom taquiiübaran niüng ajlüy nej tegüy namix nine matepeayiw Teat Jesús, majend nej omalüw. Minipilan nej taliquiaw monquiiüb namix nine, ngo mandiümüw. ¹⁴ Pero wüx Teat Jesús tajaw nguineay teamarangüw, quiaj tajcüy, tasaj nejiw:

—Ijchan miünüw a namix nine niüng sajlü, nde mepalan. Cos sitiül aljane andiüm majmel tiül micambaj Teat Dios netam marang atnej nop nine. ¹⁵ Naleaing sasaj icon sitiül aljane ngo mayar sandeac atnej nop nine ayar cuajantanej masoic, ngondom majmel tiül micambaj Teat Dios —aj nejiw.

¹⁶ Quiaj taxaing mapeic namix nine, tajend omalüw, tasaj nejiw:

—Mambeol icon Teat Dios —aj nejiw Teat Jesús.

Nop nejiür xeyay tandeac aweaag Teat Jesús

(Mt. 19:16-30; Lc. 18:18-30)

¹⁷ Wüx Teat Jesús taw quiaj, quiaj ajngot nop naxey acuiür, maquieel micos nej teombas Teat Jesús, tatün manguiay:

—Teat Naxey, sawaw ique najneaj irang. Nganüy isaj xic cuane netam narang, nguineay alndom napac meáwan nüt tiül cielo —aj nej.

¹⁸ Condom Teat Jesús tasaj nej:

—¿Neol tepiüng xique sarang najneaja? Nejinguind nipilan ngo marang najneaj, néjan quiaj Teat Dios arang najneaj. ¹⁹ Ique lamenguiay leaw apiüng tiül Mipoch Teat Dios niüng apiüng: “Nde mejiür minajtaj, at najtaj nde mejiür naxey; nde membiy nipilan; nde merneed; nde merndeac ngo maleaing; nde mewaiich nejinguind;

netam meyar andeac miteat, mimüm” —aj nej Teat Jesús.

²⁰ Quiaj tasaj nej aaga naxey:

—Teat, meáwan aag ayaj sayac wüx ximeaats narang nde wüx sarang quich —aj nej.

²¹ Quiaj Teat Jesús tajaw nej, tajmiüc omal omeaats, tajiür nej lasta, tasaj:

—Alünan alcuane nganaw merang. Quiür inüüb meáwan leaw almejiür. Condom imbaag ombeat iich nipilan ngo majiür; quiaj apmejlü najneajay tiül cielo. Ndoj tewiün mendüüb xic, masey mambiyaw ic wüx cruz —aj.

²² Wüx tanguiaj aag ayaj tayaag ngo majneaj, taw quiaj amix omeaats; cos ngo mandiüm mandrooch ombas meáwan leaw almajiür, cos nop nej nejiür xeyay.

²³ Condom Teat Jesús ndiliteay majaw minipilan nej, tasaj nejiw:

—Xowüy laél ocueajiw monjiür xeyay cuajantanej majmeliw tiül micambaj Teat Dios —aw.

²⁴ Minipilan nej mbayatoj manguiayiw andeac Teat Jesús. Quiaj nej tasaj nejiw alinomb:

—Xecualüw, xowüy laél majmeliw tiül micambaj Teat Dios leawa xowüy ayacüw omeajtsüw wüx leaw almajiürüw. ²⁵ Sapiüng más ngo maél mamong nop camello teowil nots ndiüc, ngo matnej aél ocueajiw nop nejiür xeyay

majmel tiül micambaj Teat Dios —aj nejiw.

²⁶ Wüx tanguiayiw aag ayaj, quiaj mbayatoj xeyay, tetünayej menguiayayej:

—Sitiül atquiaj ajlüy teat, ¿jane alndom maw asoet nej? —awüw.

²⁷ Quiaj Teat Jesús tajaw nejiw, tapiüng:

—Nejinguind nipilan ngondom mawün asoet alinop, néjan Teat Dios alndom marang. Cos Teat Dios alndom marang cuajantanej —aw.

²⁸ Condom Pedro quiaj ten-deac masaj Teat Jesús:

—Teat, xicona lanacueatiün meáwan leawa tajiürasan nandüjpiün ic —aj nej.

²⁹ Quiaj Teat Jesús tapiüng:

—Naleaing sasaj icon, ngo majlüy nejinguind jane lamacueat aniüng nej, micoj nej, michiig nej, miteat nej, mimüm nej, mintaj nej, micual nej, tengwüy miüt nej, cos áag iün mandüüb xic mandeac xepoch; ³⁰ jane ngo müünd majiür xeyay ningüy wüxan aliün mapac, apmajiür aniüng nej, micoj nej, michiig nej, mimüm nej, micual nej, átan miüt nej. Masey apmamongoch xeyay moncüy nganüy, cos alinoic nüt apmajlüy najneajay meáwan nüt tiül cielo.

³¹ Aton altiül leaw ayaag natang nej nganüy, alinoic nüt apmarang chingüy; at altiül leaw ayaag chingüy nej nganüy, alinoic nüt apmarang natang —aw Teat Jesús.

Tandüy wüx mapiüng ap-mambiyaran

(Mt. 20:17-19; Lc. 18:31-34)

³² Wüx aliw tiül tiüüd ambüw andüyiw Jerusalén, Teat Jesús ombas nej, almandüjpiw nej minipilan nej mbayajówan, imboloj aton. Quiaj Teat Jesús tawün ninguiün quiriw ajcüwa gajpiüp (12), tapots masaj nejiw wüx nguineay apmamongoch. ³³ Tapiüng:

—Inguiayiuñ, sanasaj icon, nganüy andüyiiüts Jerusalén niüng Teat Naxey apmayacüch teowixaw montangtang miteaats maquiiüb mondüy wüx aaga poch tüünd Moisés. Quiaj apmapiüngüw mandeow, apmayacüw nej teowixaw napeay miün nipilan. ³⁴ Quiaj apmitsojow nej, apmawüjchiw nej, apmateontsüw onts ombeayiw wüx ombas nej, ndoj apmambiyaw nej. Condom wüx er nüt apmapac alinomb —aw Teat Jesús.

Leawa tatüniw Jacobo y Juan

(Mt. 20:20-28)

³⁵ Condom Jacobo maquiiüb a Juan, micual nejiw Zebedeo, tatüchiw nej masajüw:

—Teat, sandiüman merang leawa sanatüniün icueaj —ajüw.

³⁶ Quiaj Teat Jesús tatün manguiay nejiw:

—¿Cuane indiüman naranga? —aj nejiw.

³⁷ Tasajüw nej:

—Teat, wüx lacheter merang natang nenajiüt, iich xicon chetenon niüng ijlüy, nop wüx miác, alinop wüx miquiamb —ajüw nej.

³⁸ Quiaj tasaj nejiw Teat Jesús:

—Teat, ngo mejawan cuane teametüniün. ¿Alndom icona memongochiün meáwan naél atnej xique sanamongoche? ¿Alndom icona mendeowan atnej xique sanandeowa? —aj nejiw.

³⁹ Tapiüngüw:

—Alndom —awüw.

Quiaj tasaj nejiw Teat Jesús:

—Naleaing, netam memongochiün naél atnej xique sanamongoch, netam memongochiün xeyay ngo majnej atnej xique. ⁴⁰ Pero aaga ipiüangan chetemeron wüx xeác xequiamb, aag ayaj ngondom nüüch icon, cos lajlüy aljane apmüünd aag ayaj —aj nejiw.

⁴¹ Wüx tanguaiyw aag ayaj algajpowüw (10) tajcüyiw majawüw Jacobo y Juan. ⁴² Quiaj Teat Jesús tapaj nejiw miün, tasaj nejiw:

—Lamejawan nguineay arangüw monajiüt tiül meáwan cambaj. Cos arangüw apatüw atnej lamaneayiw a nipilan ajlüyiw wüx. At aton montangtang tiül nejiw ngo majiürüw lasta nejingüind. ⁴³ Pero tiül icona ngome apmajlüy atquiaj. Cos jane andiüm majiür nadam najiüt tiül icona netam marang nop nembeol

icon. ⁴⁴ Sitiül aljane tiül icona andiüm marang natang, netam marang atnej najon mos. ⁴⁵ Cos Teat Naxey ngo miün mambeol nej nipilan, nej tiün mambeol nipilan, mandeow para mangüy asoet meáwan nipilan —aj nejiw Teat Jesús.

Teat Jesús tüüch ram oniüüg a Bartimeo
(Mt. 20:29-34; Lc. 18:35-43)

⁴⁶ Condom tapeayiw Jericó. Almawüw tiül aaga cambaj quiaj Teat Jesús maquiüüb minipilan nej maquiüjpüw alegüy nipilan, quiaj nop nesomb alchetem mbeay tiüüd teatüney, nenüt Bartimeo, micual nej Timeo. ⁴⁷ Wüx tanguaiy aaga nesomb quiaj Teat Jesús naw tiül cambaj Nazaret, áag namong niüng ajlüy nej. Quiaj tepaj:

—¡Teat Jesús, Micual David, ijiür xic lasta! —aw.

⁴⁸ Xeyay nipilan taliQUIAW nej mapal ombeay, pero nej tayac wüx alquiriw apaj:

—¡Teat, Micual David, ich majmiüc imal imeaats mejaw xic! —aw.

⁴⁹ Quiaj lembet Teat Jesús, tapiüng:

—Isajan miün ningüy —aw.

Quiaj tambüw masajüw a nesomb:

—Ich mapac imeaats, witiür, teamapaj ic —ajüw.

⁵⁰ Quiaj awíchan tiüt apix nej witiówan tiüt tamb matüch niüng ajlüy Teat Jesús.

⁵¹ Condom Teat Jesús tatün manguiay nej:

—¿Teat, cuane indiüm narang wüx imbasa? —aj.

Quiaj tasaj nej aaga nesomb:

—Teat, sandiüm ram xiniüg naxom najaw —aj nej.

⁵² Quiaj Teat Jesús tasaj nej:

—Nganüy quiür ijtsor, lerneaj cos teyac imeaats wüx xic —aj nej.

Quiaj rat oniüg nej, condom tandüüb mamb Teat Jesús tiül tiüd.

11

Teat Jesús tajmel tiül Jerusalén

(Mt. 21:1-11; Lc. 19:28-40; Jn. 12:12-19)

¹ Wüx laliüc mapeayiw tiül Jerusalén, aliw niüng ajlüyiw cambaj Betfagé y Betania, lareng mitiüc Olivos, quiaj Teat Jesús tüüch mamb ijpw minipilan nej, ² tasaj:

—Quiüran tiül a nine cambaj quiün. Wüx apmepeayün quiaj, apmexoman nop quicheech bur netsaag, nganaw müünd memas. Ichejtüün, iquiüjpan miün. ³ Sitiül aljane matün manguaiy icon neol terangan atquiaj, isajan cos Teat Naxey apmetam nej, ndoj apmatsoriich alinomb —aj nejw Teat Jesús.

⁴ Quiaj tambüw. Wüx tapeayiw quiaj, taxomüw nop quicheech bur netsaag mbeay nden, tachejtiw. ⁵ Altiül nipilan aliw quiaj tapiüngüw:

—¿Cua temerangana? ¿Neol techejtüün a bur quiaja? —awüw.

⁶ Condom nejw tapiüngüw atnej landoj masaj nejw Teat Jesús. Quiaj tündiw machejtiw. ⁷ Taquiüjpüw

mamb a bur niüng ajlüy Teat Jesús. Tapojchiw teopech bur apixaw nejw. Condom quiaj Teat Jesús tajtep chetem wüx.

⁸ Xeyay nipilan tapüjchiw tiüt apixaw nejw tiül tiüd, altiül tapoliw omal xiül mayacüw tiüt aton.

⁹ Meáwan monmong ombas átan aliüc tamiün teapajw napac:

—¡Najneajay! ¡Ich mapac omeajtsaats, cos lapeay nop niün wüx minüt Teat Dios!

¹⁰ ¡Najneajay! ¡Lapeay nop natang nenajiüt marang atnej tarang mixejchiiüts David! ¡Najneajay ajlüy Teat Dios! —awüw.

¹¹ Wüx tatüchiw Jerusalén, quiaj Teat Jesús tajmel tiül aaga nadam nangaj iüm ocueajiw. Wüx landoj majaw meáwan leaw ajlüy quiaj, quiaj taw cos langwiiüts. Tamb andüy tiül cambaj Betania, aquiüüb ajcüwa gajpiüp (12) minipilan nej.

Teat Jesús talic noic owil toc
(Mt. 21:18-19)

¹² Aw alinoic nüt tawüw tiül Betania, tandilileaw alinomb andüyiw Jerusalén. Wüx aliw tiül tiüd, Teat Jesús tind üet.

¹³ Miünquiájan tajaw noic owil toc neóp xeyay. Quiaj tamb majaw sitiül neóng, pero ngo maxom nicuajind, aópan alwüx, cos ngame nüt

ajiür aóng toc. ¹⁴ Condom Teat Jesús talic a toc:

—Nejinguind langome apmüet íong nómban —aj.

Minipilan nej tanguiayiw aag ayaj.

Tawün tiül nadam nangaj iüm leaw ngo metam majlüy quiaj

(Mt. 21:12-17; Lc. 19:45-48; Jn. 2:13-22)

¹⁵ Condom wüx tapeayiw Jerusalén, quiaj Teat Jesús tajmel tiül nadam nangaj iüm mawün quiaj meáwan monüjpeay, mongalüy. Aton tapaag ninguiün mimesiw mongowüüch tomiün, at mibangüw monüüb palom.

¹⁶ Ngo müüch mamong nejinguind monjoy cuajantanej tiül a nadam nangaj iüm.

¹⁷ Condom quiaj tapots maquiaach nejiw, tapiüng:

—¿Neol ngo leaam imeajtsan leaw apiüng tiül Mipoch Teat Dios? Apiüng: “Saniüng ajlüy niüng alndom matajcüw orar meáwan nipilan monaw palpálwüx cambaj wüx iüt”. Nganüy icona lameajchiün marang aaga nangaj iüm cam atnej niüng axotayej moneed —aw Teat Jesús.

¹⁸ Ajcüwa montangtang miteaats, at mondüy wüx aaga poch tüünd Moisés, wüx tanguiayiw aag ayaj tayambüw guineay mambiyaw Teat Jesús. Laimboloj mandüyiw, cos meáwan nipilan najnej majawüw leawa nej teamaquiaach. ¹⁹ Wüx laquinüt, quiaj Teat Jesús taw tiül Jerusalén maquiüüb

minipilan nej, tandüyiw Betania alinomb.

Aaga toc lawaag (Mt. 21:20-22)

²⁰ Amb alinoic nüt wüx lajwic nüt, tamongoj alinomb niüng ajlüy aaga toc. Quiaj tajawüw nómban lawaag naw wüx mioxiich nej.

²¹ Pedro quiaj leaad omeaats guineay Teat Jesús tasaj a toc. Quiaj tapiüng:

—Teat, ijaw a toc quiaj, áag telic, nganüy lawaag —aw.

²² Condom Teat Jesús tasaj nejiw:

—Iyacan imeajtsan wüx Teat Dios. ²³ Naleaing sasaj icon, jangantanej apmasaj aaga tiüc quiaj: “Iriow, indüy tiül ndec”, maj, sitiül nej ngo machiw omeaats, nej mapiüng naleaing apmarangüch leawa atün, quiaj apmarangüch leaw atün.

²⁴ Nganüy sasaj icon, wüx isajan Teat Dios meáwan leaw itüniün, sitiül ipiüngan naleaing apmeajndiün, atquiaj apmajlüy.

²⁵ Sitiül iyajcan ijcüyiün mejawan aljane, wüx itajcan orar netam mewüniün aag ayaj wüx imeajtsan nómban. Cos sitiül atquiaj apmerangan, Miteatiiüts Dios najlüy tiül cielo ngome apmayac wüx omeaats isoetiün. ²⁶ Pero sitiül icona iyacan wüx imeajtsan ijcüyiün, Miteatiiüts Dios najlüy tiül cielo, ngome apmawün wüx omeaats isoetiün —aj nejiw Teat Jesús.

Tasajüw Teat Jesús nguiane ayar minajiüt nej

(Mt. 21:23-27; Lc. 20:1-8)

²⁷ Condom tapeayiw alinomb tiül Jerusalén. Wüx Teat Jesús teajüy tiül aaga nadam nangaj iüm, quiaj tiünüw majawüw nej montang miteaats, mondüy wüx aaga poch tüünd Moisés, at montangtang monajiüt.

²⁸ Tatüniw nej manguaiyiw:

—¿Jane tüüch ic mewiün merang leawa lamerang quiaja, nguiane teyar minajiüta? —ajüw nej.

²⁹ Quiaj tasaj nejiw Teat Jesús:

—Xique aton sanatün nanguaiy icon noic poch, sitiül apmesajan xic, quiaj xique aton sanasaj icon jane tüüch xic niün narang leawa teanarang. ³⁰ Jow, wüx tüüch yow nipilan aaga Juan, ¿jane tüüch nej maranga? ¿Teat Diosa, ngwüy nipilana? Nganüy isajan xic —aj nejiw.

³¹ Quiaj tesajsajayej ne-jeyéjan quiaj, tapiüngüw:

—¿Cuane apmasajaatsa? Cos sitiül apmapiüngaats Teat Dios tiül cielo, quiaj apmasaj icoots: “¿Neol ngo meyariün andeaca?” ³² Aton sitiül apmasajaats imiün tiül nipilan, meáwan nipilan apmajcüyiw majawüw icoots —awüw.

Imboloj mandüyiw nipilan, cos ajawüw meáwan nipilan apiüngüw aaga Juan nop nej nendeac andeac Teat Dios.

³³ Quiaj tasajüw Teat Jesús:

—Ngo najawan —awüw.

Quiaj Teat Jesús tasaj nejiw:

—Ata xique ngo nasaj icon jane tüüch xic niün narang leaw teanarang —aj nejiw.

12

Teat Jesús andeac andüy wüx ngo majneaj monrang najiüt

(Mt. 21:33-46; Lc. 20:9-19)

¹ Condom Teat Jesús tapots masaj nejiw, ngome aleaing miün. Tapiüng:

—Tajlüy nop naxey tapiür xeyay owil uva tiül micorrül nej. Tarang najneaj otüeng corrül. Condom taood tiüt tiül piedra marang niüng apmacuüücharan najün uva maw miyow. Aton tarang nop najal oleaj nine iüm nasoic torre niüng alndom macüleran cawüx majiürüch corrül. Ndoj tayac teowix nipilan a corrül quiaj. Condom nej taw, tamb andüy miünquiaj iüt. ² Wüx lamatüch a nüt mapeederan aóng uva, quiaj neneay corrül tüüch mamb mimos nej mamb majaw monrang najiüt quiaj, mayar leaw atüch nej neneay corrül. ³ Nejiw tasapüw a mos quiaj, tatoliw, tujchiw mandilil owíxan. ⁴ Condom neneay iüt tandüy wüx müüch mamb alinop mimos nej. Átan taloxiw, talojtiw omal nej, taliQUIAW nej. ⁵ Tandüy wüx müüch mamb alinop, aag ayaj mbich tambiyaw. Ndoj tüüch mamb altigüy, átan altiül tatoliw, altiül tambiyaw nómban.

6 'Aag miün micual nej aliün majlüy, leaw xeyay ajiür lasta. Ndójuwüx tüüch mamb micual nej. Cos apiüng a nej: "Xecual mbich ngome apmarangüw wüx nicuajind", aw. 7 Pero ajcüwa monrang najiüt quiaj wüx tajawüw aliüc aaga micual neneay iüt quiaj, tandeacüw nejeyéjan quiaj, tapiüngüw: "Aag ayaj micual neneay iüt, nej apmeneay a corrül cam. Tabaats mambiyaats, ndoj icoots apmaneyiüts a corrül cam", awüw. 8 Quiaj tasapüw mambiyaw. Condom taxain-guiw maloxiw ninguiün.

9 '¿Cuane apmarang aaga naxey neneay iüt quiaja? Apmamb mambiy ajcüwa monrang najiüt quiaj. Condom apmayamb alinoic ajlüy monrang najiüt, mayac teowixaw aaga corrül.

10 '¿Neol, nganaw me-teowan leaw apiüng tiül Mipoch Teat Dios? Apiüng:

Aaga piedra leaw taloxiw ninguiün monrang iüm,

nganüy laiün marang xeyay netam piedra tiül ox-ing iüm.

11 Teat Dios nerang aag ayaj, ajawaats aag ayaj xeyay najneaj —aj nejüw Teat Jesús.

12 Condom ajcüwa mon-ajiüt tandiümüw masapüw Teat Jesús, cos tayajcüw aaga tandeac quiaj tandeac andüy wüx ombasüw. Pero naleaing

cos timboloj mandüyw nipi-lan, quiaj tacueatiw nej, tawüw quiaj.

¿Netam majwan tomiün andüy Roma?

(Mt. 22:15-22; Lc. 20:20-26)

13 Condom tujchiw mamb acas fariseos at aton acas minipilan Herodes niüng ajlüy Teat Jesús, mayambüw nguineay masapüw nej wüx aleaic mandeac. 14 Quiaj tiüntüw masajüw nej:

—Teat, sajawan ique indeac naleaing, ngo mewai-ich, ngo mermbol mendüy nejinguind. At aton ngo mepiüng wüx jane netam, jane ngo metam. Ique iquiaach naleaing wüx Teat Dios. Nganüy isaj xicon, ¿naleaingue netam mangüyaran leaw atün a César, ngwangwüy ngo metama? ¿Mangüyiiütsa, ngwüy ngo mangüyiiütsa? —ajüw nej.

15 Pero Teat Jesús lama-jaw nguineay mindeac ombeayiw ajcüwa nipilan quiaj, quiaj tasaj nejüw:

—¿Neol tendiüman me-jawan majüic cuane sanan-deaca? Ich miün noic tomiün najaw —aj nejüw.

16 Quiaj tujchiw. Almajaw, quiaj Teat Jesús tatün man-guiay nejüw:

—¿Jane mitey alwüx a tomiün cama, jane minüt alwüxe? —aj nejüw.

Quiaj tasajüw nej:

—César —ajüw.

17 Teat Jesús tasaj nejüw:

—Ijchan a César ocueaj César, aton ijchan Teat Dios ocueaj Teat Dios —aj nejiw.

Quiaj mbayatoj man-guiayiw andeac nej.

Wüx apmapacaran tiül mondeow

(Mt. 22:23-33; Lc. 20:27-40)

¹⁸ Condom tapeayiw acas saduceos niüng ajlüy Teat Jesús. Ajcüw ayaj noic ajlüy nipilan apiüngüw mondeow langome apmapacüw alinomb. Tatüniw nej man-guiayiw:

¹⁹—Teat, Moisés tarang tiül minawiig nej, tapiüng sitiül nop naxey mandeow, macül mintaj nej lemben omal, pero ngo majiürüw micualüw nejiw, quiaj michiig nej netam mengoch owix aweaag aaga lemben omal quiaj, para alndom majlüy micual micoj nej. ²⁰ Pues tajlüy ayaíw monxey nop necual nejiw. Aaga natang nacojaran tengoch owix, ndoj tandeow, nganaw majiürüw micualüw nejiw. ²¹ Condom quiaj michiig nej tangoch owix aweaag aaga najtaj lemben omal quiaj. Aton tandeow a naxey wüx nganaw majiürüw micualüw nejiw. Atquiaj tajlüy aton amb arojpw.

²² Atquiaj tengoch owixaw maquiüjpüw aaga najtaj quiaj meáwan aaga ayaíw monxey quiaj. Nejingüind tiül nejiw ngo majiürüw micualüw nejiw. Ndójuwüx nejay a najtaj tandeow. ²³ ¿Jow wüx apmapacaran alinomb, jane

tiül nejiw apmaquiüüb a najtaj quiaja? Cos ajcüwa ayaíw monxey quiaj tengoch owixaw maquiüjpüw —ajüw.

²⁴ Quiaj tasaj nejiw Teat Jesús:

—Icona ngo mejawan cuane wüx teamendeacan quiaj, cos ngo mejawan cuane ajlüy tiül Mipoch Teat Dios. Aton ngo mejawan cuane alndom marang Teat Dios. ²⁵ Pues wüx apmapacaran alinomb ngome apmajlüy mongoch owix, cos apmajlüyaran noic miün atnej ajcüw ángel najlüy tiül cielo. ²⁶ Nganüy aaga itüniün menguiayiün wüx apacaran tiül mondeow, ¿neol ngo me-teowan tiül aaga poch tüünd Moisés nguineay tapiüng Teat Dios wüx tandeac imiün tiül noic owil nine xiül teandaab? Cos tapiüng: “Xique Teat Dios, Midios Abraham, Midios Isaac, at Midios Jacob, ajcüw tajlüyiw tanomb”. ²⁷ Teat Dios ngome Midiosüw mondeow, nej Midiosüw jane almapac. Icona xeyay ngo mejawan cuane teamepiüangan —aj nejiw Teat Jesús.

¿Ngün tiül aaga poch tüünd Moisés más xeyay netam?

(Mt. 22:34-40)

²⁸ Tiün niüng ajlüy nej nop naw tiül ajcüwa mondüy wüx aaga poch tüünd Moisés cos tanguiyay wüx teandeadacüw. Tajaw Teat Jesús tangoch masaj nejiw najnej. Quiaj nej aton tatün manguiay noic, tasaj:

—¿Ngün tiül aaga poch tüünd Moisés más xeyay nembeate? —aj nej.

²⁹ Quiaj Teat Jesús tasaj nej:

—Aaga leaw najntsop wüx atam apiüng: “Inguiayiün cambaj Israel, áagan nop Dios ajlüy aag ayaj Teat Dios Midiosaats. ³⁰ Netam mendiüman Teat Dios con imeajtsan, con miespiritujan, con mifisan; aton netam mendiüman con meáwan ipacan ijiüran”, aw. Aag ayaj a poch leaw alwüx atam. ³¹ Alinoic aton landiüm matnej, apiüng: “Netam mejiüran lasta nop alinop atnej ijiürayon lasta icoyónan quiaj”, aw. Ngo majlüy alinoic poch majntsop wüx ajcüw ayaj —aj nej Teat Jesús.

³² Quiaj aaga naxey nendüy wüx aaga poch tüünd Moisés tasaj nej:

—Teat, naleaing ipiüng. Cos aag ipiüng quiaj naleaing áagan nop Dios almajlüy, ngo majlüy alinop. ³³ At aag ipiüng quiaj nguineay netam mandiümaats Teat Dios con omeajtsaats, con mifisaats, con miespiritujaats, aton con meáwan apacaats ajiüraats. At aton netam majiüraats lasta nop alinop atnej ajiürayoots lasta icoyóotsan quiaj. Meáwan aag ayaj xeyay nembeat ngo matnej meáwan nichech najmel müünd Teat Dios, ngo matnej meáwan nichech nambelaran wüx artül —aj.

³⁴ Wüx Teat Jesús tajaw aaga naxey tandec naleaing najneajay, quiaj tasaj:

—Laliüc metüch mejmel tiül micambaj Teat Dios —aj nej.

Ndoj nejinguind ngome aleaic tandiüm matün manguaiy nej.

¿Jane mixeech a Cristo?

(Mt. 22:41-46; Lc. 20:41-44)

³⁵ Teat Jesús aliün tiül nadam nangaj iüm, tengual aquiaach, tapiüng:

—¿Neol ajcüwa mondüy wüx aaga poch tüünd Moisés tapiüngüw wüx aaga Cristo, David mixeech neje? ³⁶ Cos aaga Nangaj Espiritu ocueaj Teat Dios tayac wüx omeaats David mapiüng:

Teat Dios tasaj a Teat Naxey: “Cheter ningüy amb wüx xeác

leaw ndoj nayac moncüy majaw ic maquejliw micosüw nejijw timbas.”

³⁷ ¿Nguineay alndom mapiüngüw David mixeech aaga Cristo? Cos nejay David tapiüng “Teat Naxey” —aw Teat Jesús.

Ajcüwa xeyay nipilan leaw tajlüyiw quiaj, tapac omeajtsüw manguaiyiw aquiaach.

Jesús andeac wüx ombasüw mondüy wüx poch tüünd Moisés

(Mt. 23:1-36; Lc. 11:37-54; 20:45-47)

³⁸ Teat Jesús tasaj nejijw tiülan aquiaach, tapiüng:

—Ijawan wüx ajcüwa mondüy wüx aaga poch tüünd Moisés, cos xowüy andiümüw majjüyiw tiül

cambaj asoijquiw najal apixaw para matepeayaranüw cos áag teamayambüw. ³⁹ Aton xowüy andiümüw chetemoj niüng alndom malombaranüw tiül sinagoga. At aton wüx ajlüy monet ayambüw chetemoj niüng ajlüy aaga nerang nangos nüt. ⁴⁰ Nejiw anojtiw aniüngüw monleben omal montaj, ndoj andiümüw maxotüw aaga ngo majneaj arangüw quiaj, atajcüw orar xeyay majaw nejiw nipilan, pero ombeayíwan. Nejiw xeyay ngo majneaj apmamingochiw alinoic nüt —aw Teat Jesús.

Minichech nop leben omal najtaj
(Lc. 21:1-4)

⁴¹ Noic nüt Teat Jesús alchetem tiül aaga nadam nangaj iüm niüng ajlüy iquial nichech, teamajaw nipilan nguineay teamayacüw tomiün tiül. Tajaw xeyay nipilan monjiür, teamayacüw xeyay tomiün. ⁴² Ndoj tapeay quiaj nop leben omal najtaj ngo majiür, mayac ijquiw nine tomiün ichech nej, aag ayaj ngo membeat. ⁴³ Quiaj Teat Jesús tapaj minipilan nej masaj:

—Naleaing sasaj icon aaga leben omal najtaj quiaj alwüx ayac, ngo matnej meáwan leaw lamayacüw ichechiw nejiw. ⁴⁴ Cos meáwan lamayacüw nenaw ocueajiw, pero aaga pobre leben omal najtaj quiaj,

lamayac meáwan leaw almajiür, masey ndoj ngo majiür ombeat üet nej —aj nejiw Teat Jesús.

13

Apjarriüm a nadam nangaj iüm tiül Jerusalén

(Mt. 24:1-2; Lc. 21:5-6)

¹ Wüx Teat Jesús taw tiül aaga nadam nangaj iüm, quiaj nop minipilan nej tasaj nej:

—¡Teat, ijaw ajcüwa nadamdám piedra quiaj! ¡Najneajay tarangüch marang nadamdám iüm quiaj! —aj nej.

² Quiaj Teat Jesús tasaj nej:

—Nganüy teamejaw ajcüwa nadamdám iüm quiaj, pero alinoic nüt ngome apmajlüy noic piedra wüx alinoic, cos meáwan ayaj apmümb jarriüm —aj nej.

Wüx laliüc ndrom ombas a iüt cam

(Mt. 24:3-28; Lc. 21:7-24; 17:22-24)

³ Ndoj tambüw andüyiw wüx mitiüc Olivos najlüy lareng nadam nangaj iüm. Teat Jesús lachetej; quiaj Pedro, Jacobo, Juan, at Andrés tatüniw manguiayiw nej wüx tajlüyiw nejiwan quiaj, tasajüw:

⁴ —Teat, isaj xicon ngow apmajlüy aag ipiüng wüx apjarriüm nadamdám iüm quiaj. ¿Cuane apmajlüy sanajawan wüx laliüc majlüy meáwan leawa ipiüng quiaja? —ajüw nej.

⁵ Quiaj tasaj nejiw Teat Jesús:

—Ijawan wüx, nde mawai-ich icon nejinguid. ⁶ Cos xeyay nipilan aliücüw miün, apmandeacüw wüx xique, apmapiüngüw: “Xique aaga Cristo”, apmawüw. Quiaj apmawaijchaw xeyay nipilan.

⁷ 'Aton masey wüx apmenguiayiün anderac wüx moncüy, at apmapiüngüw laliüc majlüy monbiyay, nde mbayameron cos atquiaj netam majlüy, pero nganaw mümb minüt a iüt cam. ⁸ Cos monaw tiül noic iüt apmembiyayej maquiüjpüw monaw tiül alinoic iüt. At monaw tiül noic cambaj apmembiyayej maquiüjpüw monaw alinoic cambaj. Aton apmajlang nadamdandam ateam nguiajantanej. Apmajlüy xeyay lop, xeyay moncüy. Meáwan aaga ayaj les tamelich ajlüy ngo majneaj, ajlüy necoy.

⁹ 'Icona netam mejawan wüx aag ayaj, cos apmayacüw icon teowixaw monajiüt, apmejwüchiün tiül sinagogas. Aton apmejpapan niüng ajlüyiw natang monajiüt cos iyariün sandeac. Quiaj alndom mesajan nejiw wüx xique manguiayiw aton. ¹⁰ Wüx nganaw mümb minüt a iüt cam netam masoic meáwan nipilan wüx iüt wüx aaga najneajay nanderac cam, manguiayiw nguineay alndom maw nisoet. ¹¹ Wüx apmaquiüjpüw icon mayacüw icon teowixaw monajiüt, nde meyamyamban imeajtsan wüx cuane apmepiüangan, cos apmeajndiün leaw apmepiüangan quiajan.

Nangaj Espiritu ocueaj Teat Dios apmambeol icon mendeacan. ¹² Nacojara apmayac teowixaw monajiüt nachiguera; at nachiguera apmayac teowixaw monajiüt nacojara mandeow. Aton nateatara apmayac teowixaw monajiüt nacualara, at nacualara apmayac teowixaw monajiüt nateatara, namümara, mandeowüw. ¹³ Meáwan nipilan apmajcüyiw majawüw icon ajcan iyariün sandeac. Pero naleaing jane apmaüc wüx meáwan aag ayaj, apmaw tiül naél.

¹⁴ 'Tanomb aaga nendeac andeac Teat Dios nenüt Daniel tarang wüx nawüig, tapiüng wüx aaga xeyay ngo majneaj leaw apmüüch ndrom ombas cambaj. Wüx ijawan aag ayaj lajlüy niüng ngo metam majlüy (jane teamateow ich mayamb omeaats majaw cuane wüx apiüng aag ayaj), quiaj jane ajlüy tiül iüt Judea ich mecuiür andüy wüx tiüc. ¹⁵ Tiül aaga nüt quiaj jane ngo majlüy tiül iüm, nde majmel tiül iüm mawün leaw ajüür quiaj. ¹⁶ Sitiül aljane altiül corrül, aton nde mandilil andüy aniüng nej mayar apix nej. ¹⁷ ¡Apmaél ocueajiw a montaj alteomeajtsüw micualüw nejiw, at leawa nejiür nine teachech wüx aaga nüt quiaj! ¹⁸ Itüniün ocueaj Teat Dios nde müüch icon mercuiüran wüx nüt ajlüy naquind, ¹⁹ Cos aaga nüt quiaj apmamongocharan

xeyay ngo majneaj, leawa nómban ngomeaag ajlüy ajan wüx Teat Dios tarang a iüt cam, aton ngome apmajlüy alinomb. ²⁰ Sitiül Teat Dios ngo mapal aaga ngo majneaj quiaj, nejingüind ngome apmapac. Cos Teat Dios xeyay ajiür lasta minipilan nej leaw nej lamarriüd, áag tandondoch najen aaga nüt ajlüy ngo majneaj quiaj.

²¹ 'Sitiül aljane apmasaj icon: "Jogüy a Cristo", maw; tengwüy mapiüng: "Joyaj a Cristo", maw, nde me-yariün andeac nej. ²² Cos aliücüw xeyay monwaiich; altiül apmapiüngüw cristo nejiw. Altiül apmapiüngüw mondeac andeac Teat Dios nejiw; apmarangüw ateócan mambajchaw nipilan, mawaijchaw para mayarich andeacüw nejiw. At altiül minipilan Teat Dios leawa nej lamarriüd apmawai-charanüw aton sitiül ndot alndom. ²³ Pero ich leaam imeajtsan, xique lanasaj icon nde nganüy para alndom mejawan nguineay apmajlüy alinoic nüt.

Wüx aliüc Teat Naxey

(Mt. 24:29-35, 42-44; Lc. 21:25-36)

²⁴ 'Wüx aaga nüt quiaj, wüx apmamong meáwan aaga xeyay ngo majneaj quiaj, nüt lango merraj átan a caaw lango merraj. ²⁵ At ocas apmajmiücüw imiün tiül cielo, meáwan leaw almajlüy cawüx apmajüyjüy. ²⁶ Condom quiaj apmajaraw aaga Teat Naxey aliüc amb

tiül oic xeyay najneajay ajlüy, nelitlit ombas. ²⁷ Quiaj apmüüch mambüw miángeles nej macanchichaw meáwan minipilan nej wüx iüt, imiün nonüt, noleat, calüy, cawac.

²⁸ 'Inguiayiün leaw sanasaj icon wüx nguineay arang a toc: Cos wüx latsatsaw mipüüg nej mayac aóp, quiaj ajüic laliüc matüch a nüt arraar. ²⁹ Atquiaj icona wüx apmejawan lajlüy aaga lanasaj icon quiaj, quiaj apmejawan laliüc matüch a nüt mapeay Teat Naxey. ³⁰ Naleaing sasaj icon, meáwan aag ayaj apmajlüy wüxan aliün mapac nipilan ningüy wüx iüt. ³¹ Masey iüt, at a cielo apndrom ombas, xepoch nómban ngondom ndrom ombas.

³² 'Wüx aaga nüt, aaga ores quiaj, nejingüind ngo majaw, at ajcüwa ángel najlüy tiül cielo, at Micual Teat Dios ngo majaw ngow. Néjan quiaj Teat Dios ajaw.

³³ 'Netam mepacan nde memeayiün, icüliün, itajcan orar cos ngo mejawan ngow apmajlüy aag ayaj. ³⁴ Cos aag ayaj atnej arang nop naxey wüx amb majüy miünquiaj. Wüxan nganaw maw aniüng nej apmapaj miünüw mimos nej, müüch minajiütüw anopnopo. Aton nejiür ombeay nden apmasaj nde mameay. ³⁵ At icona, icüliün, nde memeayiün, cos ngo mejawan ngow apmapeay neneay nden; sitiül apmapeay andüy wüx quinüt, sitiül

pinawan ongwiiüts, sitiül andüy wüx arraw, tengwüy ümb arraw; ³⁶ nganandot maxom icon almemeayiün wüx nej apmapeay. ³⁷ Leaw lanasaj icon, aton sasaj meáwan nipilan: Icülüün xic, nde memeayiün —aj nejiw Teat Jesús.

14

Tayambüw nguineay alndom masapüw Teat Jesús

(Mt. 26:1-5; Lc. 22:1-2; Jn. 11:45-53)

¹ Alüunan ic nüt wüx nganaw matüch nangos nüt pascua wüx üeteran pan ngo majmel levadura. Ajcüwa montangtang miteaats, at mondüy wüx aaga poch tüünd Moisés, tayambüw nguineay mawajichaw para masapüw Teat Jesús mam-biyaw. ² Pero tapiüngüw:

—Ngondom marangaats aag ayaj wüx nangos nüt, cos nipilan apmajcüyiw, apmajlüy xeyay monyaingyaing —awüw.

Nop najtaj tateng najmboc angan aceite wüx omal Teat Jesús

(Mt. 26:6-13; Jn. 12:1-8)

³ Wüx Teat Jesús altiül cambaj Betania, teaüetiw al aniüng Simón, aag lafün wüx axom nej noic ngo majneaj necoy nasoic lepra. Quiaj tajngot nop najtaj ajamiün najmboc angan aceite, nenüt nardo nembeat xeyay, chipiow nop nine iquial narangüch atnej limet nenüt alabastro. Quiaj tajmbaj

apal, tateng wüx omal Teat Jesús aaga najmboc angan aceite quiaj. ⁴ Altiül leaw aliw quiaj tajcüyiw, nejeyéjan quiaj tapiüngüw:

—¿Neol tandrooch ombas aaga najmboc angan aceite quiaja? ⁵ Jondot majnap apmambeat arej acoic miow (300) tomiün nenüt denario, mambeolaran nipilan leaw ngo majiür —awüw. Tandeacndeacüw wüx ombas a najtaj.

⁶ Quiaj Teat Jesús tasaj nejiw:

—Icuaeatiün, ¿neol tapots mesajsajana? Cos nej tarang najneaj wüx ximbas.

⁷ Nipilan leaw ngo majiür aliw ningüy mequiüjpan, alndom membeolan wüx indiüman; nganüy a xique ngome sanajlüy ningüy naquiüüb icon meáwan nüt.

⁸ Aaga najtaj cam lamarang leaw alndom marang; cos wüx nganaw nandeow lamayac aag ayaj wüx ximbas atnej arangüch wüx amiüraad mondeow.

⁹ Naleaing sasaj icon, nguiajantanej wüx aaga iüt cam niüng apmanderac xepoch, quiaj apmanderac wüx aaga najtaj cam nguineay tarang, para alndom leaam omeaatsaran wüx nej —aj nejiw Teat Jesús.

Judas apmayac teowixaw monajiüt a Teat Jesús

(Mt. 26:14-16; Lc. 22:3-6)

¹⁰ Condom Judas Iscariote, nop tiül ajcüwa gajpiüp (12) minipilan Teat Jesús, tamb majaw ajcüw montangtang miteaats mandeacüw

ngvineay apmayac Teat Jesús teowixaw nejiw. ¹¹ Camüm manguiayiw aag ayaj, quiaj tapac omeajtsüw, tasajüw apmüjchiw nej tomiün. Quiaj tapots mayamb ngvineay alndom mayac teowixaw nejiw.

Teat Jesús ndójwüx üet aweaag minipilan nej

(Mt. 26:17-29; Lc. 22:7-23; Jn. 13:21-30; 1 Co. 11:23-26)

¹² Wüx lamatüch aaga nangos nüt wüx üeteran pan ngo majmel levadura, wüx ambiyaran sap marang nichech wüx pascua, quiaj minipilan Teat Jesús tatüniw manguiayiw nej:

—¿Ngwane indiüm, Teat, namban natajcan majneaj niüng apmatsambaats a sap wüx pascua? —ajüw nej.

¹³ Quiaj Teat Jesús tüüch mambüw ijpüw minipilan nej, tasaj:

—Quiüran tiül cambaj. Quiaj apmexoman nop naxey ajoy nop ngan yow, indüjpiün mamb. ¹⁴ Niüng apmajmel a naxey, quiaj apmesajan neneay iüm: “Atcüy apiüng Teat Naxey: ¿Ngwane ajlüy niüng sanetiün wüx pascua naquiiüb xenipilana?” apmerajan. ¹⁵ Quiaj apmatiib icueajiün noic nadam teomeaats iüm cawüx amb ijpüw iüm, latajcüch majneaj. Andüy quiaj apmeyacan üetiiüts —aj nejiw Teat Jesús.

¹⁶ Quiaj tambüw ijpüw. Wüx tapeayiw tiül cambaj Jerusalén, quiaj taxomüw

meáwan atnej Teat Jesús lamasaj nejiw. Quiaj tayacüw leawa apmüeti wüx nangos nüt pascua.

¹⁷ Wüx langwiiüts, quiaj tapeay Teat Jesús maquiiüb gajpiüp (12) minipilan nej. ¹⁸ Wüx alchetemoj teaüeti, quiaj tapiüng Teat Jesús:

—Naleaing sasaj icon, nop tiül icona leawa teasüet anaag apmayac xic teowixaw monajiüt —aw.

¹⁹ Quiaj tamix omeajtsüw, tatüniw manguiayiw Teat Jesús anopnopo. Nop tapiüng:

—¿Jane, ngwa xique? —aw.

Alinop tapiüng:

—¿Ngwa xique? —aw.

²⁰ Quiaj tasaj nejiw Teat Jesús:

—Aag ayaj nop naw tiül aaga gajpiüp ijlüyiün, áag tenguiäl macheniiüts pan tiül polat nóiquian maquiiüjpaats.

²¹ Naleaing Teat Naxey apmamongoch atnej apiüng tiül Mipoch Teat Dios, ipero aaga naxey apmeyac nej teowixaw monajiüt xeyay ngo majneaj apmamongoch, más najneaj ngo wijquiam! —aj nejiw.

²² Wüx tengualeámban üeti, quiaj Teat Jesús taxaing a pan, tüüch gracias Teat Dios, ndoj tambaag müüch nejiw, tapiüng:

—Ixainguiün itean, cos aag agüy xecuerpo —aw.

²³ Condom tachipich noic vas miyow uva, tüüch gracias Teat Dios. Ndoj tüüch nejiw manganeowüw. ²⁴ Tapiüng:

—Aag agüy xequeiej, ajüiquich wüx aaga jayats poch lamayac Teat Dios, cos xequeiej apmajünch tiüt mawün wüx asoet xeyay nipilan. ²⁵ Naleaing sasaj icon xique lango nanganeow miyow uva; pero alinoic nüt sananganeow jayats miyow uva tiül micambaj Teat Dios —aw Teat Jesús.

Pedro apmapiüng ngo majaw jane Teat Jesús

(Mt. 26:30-35; Lc. 22:31-34; Jn. 13:36-38)

²⁶ Wüx landoj matajcüw cantar noic himno, quiaj tambüw andüyiw wüx mitiüc Olivos. ²⁷ Almambüw, quiaj Teat Jesús tasaj nejiw:

—Meáwan icona apme-cueatiün xic aaga ongwiiüts cam, atnej apiüng tiül Mipoch Teat Dios: “Sanambiy a nejiür sap, quiaj apndajr-riüm meáwan misap nej”, aw. ²⁸ Wüx sanapac tiül mondeow, quiaj sanamb tiül Galilea ombas xic, teoj icon —aj nejiw Teat Jesús.

²⁹ Quiaj tasaj nej a Pedro:

—Teat, masey meáwan macueatiw ic, xique ngwüy —aj nej.

³⁰ Quiaj tasaj nej Teat Jesús:

—Naleaing sasaj ic Pedro, aaga ongwiiüts cam, wüx nganaw mepaj ijquiaw ombeay a gallo, ique lamepiüng arojmbüw ngo mejaw jane xic —aj nej Teat Jesús.

³¹ Pedro tandec napac, tapiüng:

—Masey sanandeow naquiüb ic, xique ngome sanapiüng ngo najaw jane ic —aw.

Aton atquiaj tapiüngüw meáwan minipilan nej.

Teat Jesús ataag orar tiül Getsemaní

(Mt. 26:36-46; Lc. 22:39-46)

³² Condom tapeayiw tiül Getsemaní. Quiaj Teat Jesús tasaj minipilan nej:

—Cheteron ningüy; xique sanamb nataag orar —aj nejiw.

³³ Taquiüb mamb a Pedro, Jacobo, at a Juan. Quiaj tapots amix omeaats, tayaag xeyay ngo majneaj. ³⁴ Tasaj nejiw:

—Xeyay amix ximeaats, sayaag atnej teasandeow. Icülüün xic ningüy, nde memeayiün —aj nejiw.

³⁵ Condom Teat Jesús tamb quiríwan iün majüy, quiaj mejquiet tiüt ataag orar. Tatün ocueaj Teat Dios sitiül alndom mawün nej wüx meáwan leawa apmamon-goch. ³⁶ Tapiüng:

—Teat, ngo majlüy nicua-jind leawa ique ngondom merang. Sandiüm mewün xic wüx aaga nangaag naél leawa laliüc namongoch. Pero naleaing Teat, nde merang sandiüman xique, irang atnej ique indiüm —aw.

³⁷ Condom tandilil majaw nejiw. Almapeay quiaj tajaw lameayiw. Quiaj tasaj a Pedro:

—Simón, ¿lermeaya? ¿Neol ngondom meiüc noic ores?

³⁸ Nde memeyiün, iyamban Teat Dios, nde matüch icon nimeech. Masey tiül imeajtsan indiüman mendüjpiün Teat Dios, pero naleaing icona ngo meücan wüx, nind imeayiün —aj nejiw.

³⁹ Condom tandüy quiaj alinomb masaj Teat Dios atnej landoj mandeac.

⁴⁰ Wüx tandilil alinomb niüng ajlüyiw nejiw, taxom nejiw alinomb almameayiw, cos xeyay laínd ameyiw. Quiaj lango majawüw cuane apmasajüw nej. ⁴¹ Wüx tapeay amb arojmbüw, quiaj tasaj nejiw:

—¿Neol aliün memeyiüna, tenguiál ixojtana? Landoj, amatüch a ores. Nganüy apmayacüch a Teat Naxey teowixaw monrang ngo majneaj. ⁴² Witiüron, tabaats, lapeay aaga apmetiib xic —aj nejiw Teat Jesús.

Aquiüjpüw mamb Teat Jesús

(Mt. 26:47-56; Lc. 22:47-53; Jn. 18:2-11)

⁴³ Tengualeámban andeac Teat Jesús, quiaj ajngot a Judas, áag tajlüy tiül a gajpiüp (12). Aquiüüb miün xeyay nipilan, ajamiünüw espada, at xiül; üüch nejiw mambüw ajcüwa montangtang miteaats, mondüy wüx aaga poch tüünd Moisés, at montangtang monajiüt tiül nadam nangaj iüm.

⁴⁴ Aaga Judas lamasaj nejiw nguineay apmatiib majüiquich ngün apmasapüw, cos lamapiüng:

—Áag sanacheech mimboy nej, aag ayaj isapan, iquiüjpan nde mecuiür —aw.

⁴⁵ Wüxan apeay aleáingan niüng ajlüy Teat Jesús, tapiüng:

—Teat —aw.

Andüüban macheech mimboy nej. ⁴⁶ Quiaj tasapüw Teat Jesús, taquiüjpüw mamb.

⁴⁷ Naleaing nop minipilan Teat Jesús tasoond miespada nej, quiaj tandoog nop olaag mimos minatang miteaats.

⁴⁸ Teat Jesús tasaj ajcüwa nipilan:

—¿Cuane ijmbichan espadas y xiül wüx isapan xique? ¿Jowa xique, need xic, ngwüy neola? ⁴⁹ Meáwan nüt tajlüyiüs niüng ijlyiün naquiaach icon tiül nadam nangaj iüm, icona ngo mesapan xic. Pero naleaing atcüy apmajlüy, cos netam majlüy atnej lamapiüng tiül Mipoch Teat Dios —aj nejiw Teat Jesús.

⁵⁰ Quiaj tacueatiw nej meáwan minipilan nej, tecuiürrüw.

Nop nench tecuiür

⁵¹ Nop nench tandüüb mamb Teat Jesús, awinchay tiül noic püy, tasapüw nej.

⁵² Quiaj nej sojndiüt tiül apix nej, tecuiür miotáagan.

Teat Jesús alniüng ajlüy monajiüt

(Mt. 26:57-68; Lc. 22:54-55, 63-71; Jn. 18:12-14, 19-24)

⁵³ Condom taquiüjpüw mamb Teat Jesús niüng ajlüy minatang miteaats. Quiaj canchiütoj meáwan

montangtang miteaats, at montangtang monajiüt tiül nadam nangaj iüm, aton mondüy wüx aaga poch tüünd Moisés. ⁵⁴ Ata Pedro aton tandüüb Teat Jesús miünquiájan ajngot. Tamb tatüch tiül püjchiün mbeay ombiüm minatang miteaats. Quiaj tsotot maquiüjpüw monjiür aniüng miteaats, metsantsayej mbeay biümb.

⁵⁵ Ajcüwa montangtang miteaats at meáwan monajiüt tiül judíos tayambüw acas nipilan mapiüngüw nóiquian cuane ngo majneaj tandeac Teat Jesús, para mayacüw asoet mandeow, pero ngo maxomüw. ⁵⁶ Cos xeyayiw tandeacüw ngo maleaing wüx ombas nej, palpálwüx andeacüw, ngome nóiquian. ⁵⁷ Altiül witiütoj tewüyayej wüx mawaijchaw, tapiüngüw:

⁵⁸ —Xiconá tanguaiyasan wüx tandeac mapiüng nej apmajarrich aaga nadam nangaj iüm leaw nipilan tarangüw, ndoj wüx er nüt apmawitich alinop nangaj iüm, ngome narangüch naag owixaran. Atquiaj tandeac aaga naxey quiaj —awüw.

⁵⁹ Pero ngome nóiquian tandeacüw mayacüw asoet.

⁶⁰ Condom aaga minatang miteaats witiüt lombom pinawan, matün manguaiy Teat Jesús. Tasaj:

—¿Neol ngo merndeaca? ¿Cuane aag teamandeacüw wüx imbas quiaja? —aj.

⁶¹ Teat Jesús ndijchiówan, ngo masaj nej nicuajind.

Quiaj tatün manguaiy alinomb, tasaj:

—¿Ique aaga Cristo, micual ic Teat Diosa? —aj.

⁶² Quiaj tasaj nej Teat Jesús:

—Xícam aag ipiüng quiaj. Apmejawan xic salcheten amb wüx miác Teat Dios. Cos xique aaga Teat Naxey, apmejawan wüx saliüc ximiün tiül cielo samb tiül oic —aj nej.

⁶³ Quiaj minatang miteaats tachiüt apix nej, xeyay tajcü, tapiüng:

—¿Cuane tenguialeámban macüliiüts manguaiyiiütsa?

⁶⁴ Nganüy icona lamenguaiyiün meáwan aaga ngo majneaj lamandeac quiaj, cos andeac atnej Teat Dios nej. ¿Cuane ajiür menguaiyiüna? —aw.

Quiaj meáwan nejiw tapiüngüw netam mandeow.

⁶⁵ Altiül tapots mateontsüw onts ombeayiw nejiw wüx ombas nej. Aton tatsajcüw oniüg nej, tatoliw. Condom tasajüw:

—¡Nganüy isüet jane netol ic! —ajüw.

At ajcüwa monajiüt quiaj taleambüw nej aton.

Pedro apiüng ngo majaw jane Teat Jesús

(Mt. 26:69-75; Lc. 22:56-62; Jn. 18:15-18, 25-29)

⁶⁶ Pedro aliün quiaj tiül püjchiün, quiaj apeay niüng ajlüy nej nop nüx nerang minajiüt minatang miteaats.

⁶⁷ Wüx tajaw a Pedro teatsantsüy mbeay biümb, quiaj lombot mapiür majaw, tasaj:

—Ique aton tequiiüb aaga Jesús naw Nazaret —aj.

⁶⁸ Quiaj a Pedro tapiüng:

—Ngwüy, ngo najaw jane, ngo najaw cuane leaw ipiüng quiaj —aw.

Ndoj taw quiaj andüy mbeay nden, quiaj tepaj a gallo. ⁶⁹ Aaga nüx tajaw nej alinomb. Ndoj tapots masaj nipilan alquiaj, tapiüng:

—Aaga naxey quiaj nop naw tiül nejw —aw.

⁷⁰ Pedro quiaj tawaiich alinomb. Ndoj ajoy miün quiriw ores, ajcüwa nipilan aliw quiaj tasajw nej alinomb:

—Naleaing ique nop naw tiül nejw, cos indeac atnej andeacüw monaw Galilea —ajw.

⁷¹ Quiaj a Pedro tapots mapiüng ngo maleaing aag ayaj, tapaj minüt Teat Dios, tapiüng:

—¡Por dios, ngo najaw jane aaga naxey temepiüangan quiaj! —aw.

⁷² Aaga gallo tepaj amb ijmbüw apaj. Quiaj a Pedro leaad omeats leaw Teat Jesús lamasaj nej. Cos tasaj nej: “Wúxan nganaw mepaj ijmbüw apaj a gallo, ique lamepiüng arojmbüw ngo mejaw jane xic”, aj nej. Wüx leaad omeats aag ayaj, quiaj tapots ajiünts.

15

Teat Jesús alteombas Pilato

(Mt. 27:1-2, 11-14; Lc. 23:1-5; Jn. 18:28-38)

¹ Wüx lachiüjmbaw, quiaj ajcüwa montangtang miteaats canchiütoj maquiüjpüw montangtang monajiüt tiül nadam nangaj iüm, at mondüy wüx aaga poch tüünd Moisés, maquiüjpüw alacas monajiüt. Quiaj taquiüjpüw mamb Teat Jesús netsaag, mayacüw teowix Pilato. ² Aaga Pilato tatün nej manguiay:

—¿Naleaingue, ique aaga minatang nenajiüt ocueaj cambaj Israele? —aj.

Quiaj tasaj nej Teat Jesús:

—Atnej ipiüng quiaj —aj nej.

³ Ajcüwa montangtang miteaats tayacüw nej xeyay asoet. ⁴ Condom Pilato tatün nej manguiay alinomb, tasaj:

—¿Neol ngo merndeaca? Ijaw nguineay teamayacüw isoet xeyay —aj.

⁵ Teat Jesús ngo masaj nej nicuajind, quiaj a Pilato mbyat majaw nej.

Atüniw mandeow Teat Jesús

(Mt. 27:15-31; Lc. 23:13-25; Jn. 18:38—19:16)

⁶ Aaga Pilato quiaj ajlüyay wüx matsambiich nop najlüy tiül manchiüc wüx nangos nüt, leaw nipilan apmatüniw tsajmbiüm. ⁷ Aliw tiül manchiüc acas niplan cos tambiyaw nipilan wüx tajcüyiw maquiüjpüw monajiüt. Altiül nop nenüt Barrabás. ⁸ Xeyay nipilan tambüw majawüw a Pilato. Tapots matüniw marang

atnej mbójan marang. ⁹ Quiaj tasaj nejiw a Pilato:

—¿Cuane indiümana? ¿Ngwüy, sanatsambiich minatang nenajiüt icueajiüna? —aj nejiw.

¹⁰ Cos lamajaw ajcüwa montangtang miteaats tayacüw teowix nej a Teat Jesús, ajcan ngo mandüümüw majawüw mandüüb nej xeyay nipilan. ¹¹ Ajcüwa montangtang miteaats taquiajchiw ombeay nipilan mapiüngüw tsajmbiüm Barrabás. ¹² Quiaj a Pilato tatün manguiay alinomb:

—¿Cuane indiüman mejawan narang wüx aag ipiüangan minatang nenajiüt icueajiüna? —aj nejiw.

¹³ Nejiw tepajüw napac:

—¡Ich mandeow wüx cruz! —awüw.

¹⁴ Quiaj tasaj nejiw a Pilato:

—¿Cuane asoet ajiür? —aj nejiw.

Meáwan nipilan tepajüw alinomb:

—¡Ich mandeow wüx cruz! —awüw.

¹⁵ Cos aaga Pilato tandiüm majneaj aweaag meáwan nipilan, quiaj tatsambiich a Barrabás. Ndoj tapiüng majwüch Teat Jesús, quiaj tüüch mamb mayacüw wüx cruz.

¹⁶ Condom ajcüwa soldados taquiüjpüw Teat Jesús andüy tiül noic püjchiün niüng acül Pilato, nenüt pretorio. Quiaj canchiütoj meáwan soldados.

¹⁷ Condom quiaj tasoijquiw tiül noic napixeran morada, ndoj tayacüw wüx omal nej noic corona nepeat sats.

¹⁸ Quiaj tapots mitsojow nej, tasajüw:

—¡Mbich ique minatang nenajiüt ocueaj judíos! —ajüw.

¹⁹ Tawüjchiw omal nej naag xiül, aton tateontsüw onts ombeayiw nejiw wüx ombas nej. Ndoj taquiejliw micosüw nejiw teombas nej, atnej teayambüw monajneaj. ²⁰ Wüx lapaxiow mitsojow, quiaj tasojn diw aaga morada napixeran, cas tasoijquiw tiül apix nej alinomb. Ndoj quiaj taquiüjpüw mamb mayacüw wüx cruz.

Teat Jesús tajmel wüx cruz (Mt. 27:32-44; Lc. 23:26-43; Jn. 19:17-27)

²¹ Nop naxey naw tiül cambaj Cirene, nenüt Simón, miteatiw Alejandro maquiüüb a Rufo, les tajngot imiün tiül wajchiüc. Wüx tamong amb quiaj, tasapüw nej müjchiw mambitic micruz Teat Jesús.

²² Quiaj taquiüjpüw mamb a Teat Jesús andüy tiül niüng nasoic Gólgota, aag ayaj amb apiüng: Omal Mondeow.

²³ Condom tüjchiw nej vin aolüw tiül noic süüig nenüt mirra, pero nej ngo mayar manganeow. ²⁴ Wüx landoj mayacüw wüx cruz, quiaj tembaagayej wüx apix nej. Tasüetiwi wüx majawüw ngün apmajoyiw anopnopo.

²⁵ Aleamb pinawan ajüy nüt tayacüw nej wüx cruz.

²⁶ Condom tarangüw acas poch mayacüw wüx omal cruz niüng apiüng cuane asoet nej. Apiüng: “Aag agüy

minatang nenajiüt ocueajiw nipilan judío”, aw. ²⁷ Aton tajmeliw wüx cruz ijpüw moneed, nop amb wüx miác Teat Jesús, alinop amb wüx miquiamb nej. ²⁸ Atquiaj tajlüy leaw landoj lamapiüng tiül Mipoch Teat Dios, cos apiüng: “Tayacüch atnej nop nerang ngo majneaj”, aw.

²⁹ Leaw tamongoj quiaj titsojow nej, talanglangüw omalüw müjchiw majüiquichaw ajcüyiw. Tapiüngüw:

—¡Jaa, ngwüy ique nepiüng apmejarrich aag nadam nangaj iüm, ndoj wüx er nüt apmelomboch alinomb!
³⁰ ¡Nganüy erwüney wüx cruz iquiáyan quiaj, iriow tiüt!
—ajüw.

³¹ At aton ajcüwa montang-tang miteaats at mondüy wüx aaga poch tüünd Moisés titsojow nej, tapiüngüw nejeyéjan quiaj:

—Nej tawün wüx alinop, pero nganüy a nej ngondom mewüney wüx nejáyan quiaj.
³² Nganüy apmajawaats sitiül naleaing nej aaga Cristo, minatang nenajiüt ocueaj cambaj Israel, cos sitiül apmaw tiüt imiün wüx cruz, mbich apmayariüts andeac nej—awüw.

At monlüy wüx cruz aton titsojow nej.

Wüx tandeow Teat Jesús
(Mt. 27:45-56; Lc. 23:44-49; Jn. 19:28-30)

³³ Wüx lalimnüt, quiaj pojniüt wüx iüt, tiün ram wüx lanchejliow nüt. ³⁴ Wüx

lanchejliow nüt, quiaj Teat Jesús tepaj napac, tapiüng:

—Eloi, Eloi, ¿lama sabac-tani? —aw. Aag ayaj apiüng: Teat Dios, Teat Dios, ¿neol tecueat xic?

³⁵ Altiül leaw alquiaj tan-guiayiw aag ayaj, tapiüngüw:

—Inguiayiün, teamapaj a Elías—awüw.

³⁶ Quiaj tamb nop, acuiür macachiich tiül vinagre noic esponja, aag ayaj atnej walang sap. Tayac wüx nots xiül. Quiaj tüüch machey. Tapiüng:

—Cawül majawaats sitiül aliüc Elías mawün nej tiüt—aw.

³⁷ Quiaj Teat Jesús tepaj napac, ndoj tandeow. ³⁸ Wüx tandeow Teat Jesús, quiaj aaga nadam jael nepal teomeaats nadam nangaj iüm chiütat naw cawüx andüy tiüt, nómban mbajcaw pinawan. ³⁹ Alombom quiaj niüng ajlüy micruz Teat Jesús nop minatang tiül soldados, teamajaw. Wüx nej tanguiy tepaj, ndoj tajaw nguineay tandeow, quiaj tapiüng:

—¡Naleaing aaga naxey quiaj Micual nej Teat Dios!
—aw.

⁴⁰ Aton aliw quiaj acas montaj, miünquiájan alem-bemiw teamajawüw. Al-tiül María Magdalena, Salomé, at a María mimümuw José maquiüb Jacobo aag chingüy. ⁴¹ Ajcüwa montaj quiaj, tandüjpiw Teat Jesús wüx tajüy tiül Galilea, tam-beolüw nej. Aton aliw quiaj altigüy montaj, ajcüw tiünw

mandüjpiw nej matüchiw
Jerusalén.

Wüx tamiüraad Teat Jesús
(Mt. 27:57-61; Lc. 23:50-56; Jn. 19:38-42)

⁴² Wüx lamitiüt nüt, langwiiüts, cos aaga nüt quiaj tengual ayambüch leaw apmetam wüx nüt axoodaran, cos oxep quiaj nüt axoodaran. ⁴³ José naw tiül cambaj Arimatea, nej nop nej natang tiül monajiüt ocueaj judíos. Nej ngo mimbol, tamb niüng ajlüy a Pilato matün micuerpo Teat Jesús mamiüt. Cos nej aton teamacül majlüy tiül micambaj Teat Dios.

⁴⁴ Pilato mbayat wüx tanguiay najénan landeow Teat Jesús. Quiaj tapaj a minatang tiül soldados matün manguaiy sitiül naleaing landeow. ⁴⁵ Wüx minatang soldado tapiüng naleaing landeow, quiaj a Pilato tasaj a José alndom maquiüb mamb mamiüt. ⁴⁶ Condom quiaj José tamb mangal noic najneaj püy. Ndoj tawün tiüt Teat Jesús, tawinch tiül a püy, taxaing maquiüb mamb mayac tiül noic jayats oxiüt narangüch tüeng tiüc tiül piedra. Ndoj tayacüw noic nadam piedra mapal. ⁴⁷ María Magdalena, at María mimüm José, tajawüw nguiane tayacüch.

16

Teat Jesús tapac tiül mondeow

(Mt. 28:1-10; Lc. 24:1-12; Jn. 20:1-10)

¹ Wüx lamong a nüt axoodaran, quiaj María Magdalena, Salomé, at María mimüm Jacobo tangalüw najmboc angan aceite majoyiw mayacüw wüx ombas Teat Jesús. ² Úmban arraw doming almajnchep nüt, quiaj tambüw andüyiw niüng ajlüy oxiüt. ³ Tandeacüw nejeyéjan quiaj, tapiüngüw:

—¿Jane apmawün ocueajiiüts a piedra nepal ombeay aaga oxiüt? —awüw.

⁴ Wüx tatüchiw quiaj, quiaj tajawüw aaga nadam piedra nepal oxiüt laáw. ⁵ Wüx tajmeliw tiül oxiüt, quiaj tajawüw nop nench, asooig najal apix nej raan. Alchetem wüx miác niüng tayacüch a Teat Jesús. Quiaj mbayatoj. ⁶ Pero nej tasaj nejiw:

—Nde mbayameron, cos sawaw icona teameyamban Teat Jesús naw Nazaret, áag tambiyaw wüx cruz. Nganüy lapac, ngo majlüy ningüy. Jogüy ijawan niüng tayacüw. ⁷ Nganüy quiüran isajan a Pedro at meáwan minipilan nej. Isajan: “Teat Jesús laámb ombas nej andüy tiül Galilea. Quiaj apmejawan, atnej lamasaj icon” —aj nejiw.

⁸ Quiaj tawüw tiül oxiüt acuiürrüw, cos xeyay mbayatoj, tambeapmbeap nejiw, ngo masajüw nejingüind cos xeyay mbayatoj.

Teat Jesús tejüiichay majaw nej María Magdalena
(Jn. 20:11-18)

⁹ Wüx Teat Jesús tapac tiül mondeow úmban arraw doming, quiaj tejüiquichay ombas majaw nej a María Magdalena, aag landoj mawün wüx ombas ayaíw nimeech. ¹⁰ Condom quiaj María tamb masaj minipilan Teat Jesús, cos xeyay amix omeajtsüw, tengual ajiüntsüw. ¹¹ Masey lamanguiayiw Teat Jesús lapac, aton a María landoj majaw nej, nejiw ngo mayariw andeac nej.

Teat Jesús tejüiquichay majawüw nej ijpüw minipilan nej (Lc. 24:13-35)

¹² Wüx ndoj ayaj, quiaj Teat Jesús tejüiquichay alinomb majawüw nej ijpüw minipilan nej wüx aliw tiül tiüü andüyiw tiül wajchiüc, pero naleaing lango majüic matnej. ¹³ Nejiw aton tambüw masajüw alacas minipilan nej, átan ngo mayariw nejiw andeacüw.

Teat Jesús tasaj minipilan nej cuane netam marangüw (Mt. 28:16-20; Lc. 24:36-49; Jn. 20:19-23)

¹⁴ Condom Teat Jesús tejüiquichay majawüw nej ajcüwa gajpanop (11) minipilan nej wüx aliw wüx mes teaüetiw. Quiaj talic nejiw ajcan ngo mayariw leaw tasoiquiw, aton cos adam omeajtsüw, ngo mayariw andeacüw monjaw nej lapac. ¹⁵ Ndoj tasaj nejiw:

—Quiüran tiül meáwan cambaj wüx iüt, isajan meáwan nipilan wüx aaga najneajay nanderac nguineay

alndom maw asoeteran. ¹⁶ Jane apmayar xepoch, mayar yow aton, apmaw asoet nej. Pero sitiül aljane ngo mayar xepoch, aag ayaj apmamongoch xeyay ngo majneaj tiül biümb alinoic nüt. ¹⁷ Jane ayar xepoch apndom ombasüw marangüw ateócan. Wüx xenüt apmatajcüw majneaj nipilan leaw alwüx ombasüw nimeech; at apmandeacüw alinoic ombeayiün. ¹⁸ Masey masapüw ndiüc; at sitiül tündiw manganeowüw leaw alndom mambiy nejiw, ngome apmarang nejiw nicuajind. Aton wüx apmayacüw owixaw wüx moniün andeow apmajneajiw —aj nejiw Teat Jesús.

Teat Jesús tamb andüy tiül cielo (Lc. 24:50-53)

¹⁹ Landoj masaj nejiw aag ayaj, quiaj tamb Teat Jesús andüy cawüx tiül cielo. Quiaj chetet amb wüx miác Teat Dios. ²⁰ Ndoj minipilan nej tambüw tiül meáwan cambaj mandeacüw aaga najneajay nanderac leaw apiüng wüx nguineay Teat Dios alndom mawün asoeteran. Nejaj Teat Cristo tambeol nejiw, tajüiquich majaraw leaw tandeacüw, aag ayaj naleaing, cos tarang ateócan wüx tandeacüw mipoch nej. Atquiaj tajlüy. Amén.

Najneaj nanderac leaw tapiüng SAN LUCAS wüx Teat Cristo

*Neol tajlüy aaga nawiig
cam*

¹ Xeyay lamarangüw wüx nawiig nguineay andüübndüjpeay meáwan leawa tajaraw naleaing tajlüy, ² atnej taquiajchiw icoots ajcüw leawa tajawüw tanomb con oniüjcüw; aton tambeolüw wüx mandeacüw meáwan poch leaw tanguiayiw. ³ Nganüy xique laúmb natüntün nanguiaiy meáwan, nguineay alndom najaw naleaing cuane tajlüy. Áag tapiüngas sanarang nasaj ic palan Teat Teófilo, nguineay andüübndüjpeay, ⁴ mejaw naleaing meáwan leaw lerquiaacharan wüx.

*Nop ángel apiüng apwi-
jquiam Juan Bautista*

⁵ Tiül mineat Herodes wüx nej tarang minatang monajiüt tiül iüt Judea, tajlüy nop miteaats tiül nipilan judío nenüt Zacarías, ajlüy tiül noic ajlüy miteaats ocueaj Abías. Mintaj nej teat Zacarías nenüt müm Elisabet, naw tiül acualaats teat Aarón, áag tajlüy tanomb. ⁶ Miijpüej ayariw andeac Teat Dios, arangüw atnej lamapiüng Teat Dios. Ne-jinguind ngondom mapiüng nejiw alcuane ngo majneaj arangüw. ⁷ Naleaing nejiw

ngo majiürüw micualüw nejiw cos müm Elisabet ngondom majiür micual nej; aton cos miijpüej xeyay latang ombasüw.

⁸ Condom wüx tatüch nejiw aaga noic ajlüy miteaats marangüw najiüt tiül nadam nangaj iüm, teat Zacarías tajlüy tiül. ⁹ Cos miteaats ajlüyayej wüx masüetiw majawüw cuane najiüt ap-marangüw anopnopo. Teat Zacarías tatüch nej majmel tiül nadam nangaj iüm ocueaj Teat Dios mayac pom. ¹⁰ Meáwan nipilan monaw tiül cambaj acülüwan mbeay nadam nangaj iüm teatajcw orar wüx teajmel pom. ¹¹ Teat Zacarías altiül nadam nangaj iüm, quiaj tajaw nop ángel ocueaj Teat Dios alembem amb wüx miác artül niüng ajmel pom. ¹² Wüx teat Zacarías tajaw aaga ángel, mbayat xeyay, lango majaw cuane apmarang. ¹³ Quiaj tasaj nej a ángel:

—Teat Zacarías, nde mbayamear, cos Teat Dios lamanguiaiy leaw itün ocueaj nej. Nganüy müm Elisabet mintaj apmajiür nop micual nej. Apmeaach manüt Juan. ¹⁴ Ique apmapac imeaats xeyay. Aton xeyay nipilan apmapac omeajtsüw wüx apwijquiam, ¹⁵ cos nej xeyay najneaj apmarang majaw Teat Dios. Ngome apmanganeow vin, aton ngome apmanganeow ali-noic yow leaw alndom müüch mangün nipilan. Teat

Dios apmüüch nej majiür Nangaj Miespíritu Nej wüx aliün teomeaats mimüm nej. ¹⁶ Nej apmüüch leaam omeajtsüw alinomb xeyay nipilan tiül israel wüx Teat Dios, midiosüw nejiw. ¹⁷ Nej apmamong ombas marang minajiüt nej, teoj aliüc aaga lapiürang aliüc. Apmarang atnej tarang tanomb teat Elías, müüch majneaj omeajtsüw nateateran majawüw micualüw nejiw. Aton müüch marangüw najneaj leaw ngo mandiümüw mayariw leaw asoiquiw. Atquiaj alndom müüch majlüy noic ajlüy nipilan mayariw andeac aaga Cristo leaw lapiürang aliüc —aj nej aaga ángel.

¹⁸ Quiaj tapiüing teat Zacarías, tasaj a ángel:

—¿Nguineay alndom najaw naleaing aag ayaja? Cos xique xeyay lasataxey, at xantaj latang ombas aton —aw.

¹⁹ Quiaj tasaj nej a ángel:

—Xique nenütiüs Gabriel nerangas minajiüt Teat Dios. Nej tüüch xic niün nasaj ic aaga najneaj poch quiaj. ²⁰ Nganüy cos ngo meyar sandeac, langome apmerndeac leaw atüch a nüt majlüy aaga lanasaj ic quiaj, ndoj apmerndeac alinomb —aj nej.

²¹ Ajcüwa nipilan leaw ngo majmeliw, teamacüliw teat Zacarías, lambayajow ngo majawüw cua nerang nej, neol tequiy tiül nadam nangaj iüm. ²² Wüx taw tiül nadam nangaj iüm

teat Zacarías langondom mendeac masaj nejiw nicuajind. Quiaj tapiüingüw:

—Aleaic tüünd majaw tiül nadam nangaj iüm —awüw.

Nej tüüch nejiw majawüw cuane apiüing naag owix nej, cos lamejew, langondom mendeac.

²³ Wüx tatüch a nüt ndom minajiüt nej tiül nadam nangaj iüm, quiaj tajtsor.

²⁴ Naleaing ajiür miün acas nüt lacual müm Elisabet mintaj nej. Quiaj tacülan aniüing nej acoquiaw caaw, ngo maw majüy.

Tapiüing: ²⁵ “Teat Dios lamajiür xic lasta, lamüüch xic namon-goch xemonxing teombas nipilan”, aw.

Ángel tapiüing apwijquiam Teat Jesús

²⁶ Wüx lamajiür anaíw caaw, quiaj aaga ángel Gabriel tüüch nej mamb Teat Dios andüy tiül iüt Galilea, tiül noic cambaj nenüt Nazaret, ²⁷ majaw nop nüx nenüt María. Aaga nüx quiaj altiüt mipoch aweaag nop nench nenüt José, naw tiül acualaats a Rey David tajlüy tanomb. ²⁸ Aaga ángel wüx tapeay niüing ajlüy a nüx, tasaj:

—¡Jow müm, satepeay ic! Sasoic nasaj ic lamexom xeyay monajneaj, cos Teat Dios lamambeol ic. Xeyay najneajay apmanderac wüx imbas tiül meáwan montaj —aj.

²⁹ Nej a nüx wüx tajaw aaga ángel, mbayaw manguaiy

andeac, tapiüng tiül omeaats nej: “¿Neol tatepeay xic atquiaja?” aw. ³⁰ Quiaj tasaj nej aaga ángel:

—María, nde mbayamear, cos Teat Dios apmambeol ic xeyay. ³¹ Nganüy apmejüür micual, apmewiquiach nop nine nench, apmeaach manüt JESS. ³² Nej apmajlüy xeyay netam ajlüy. Apmanderac wüx nej apmapiürang micual nej Teat Dios najlüy tiül cielo. Teat Dios apmüüch nej marang nop minatang nenajiüt atnej tarang wüx a Rey David, mixeech nej najlüy tanomb. ³³ Nej apmajlüy wüx meáwan nipilan judío micual teat Jacob, apmarang natang meáwan nüt, aag ayaj ngo majiür ndoj —aj nej.

³⁴ María tasaj a ángel:

—¿Nguineay alndom majlüy aaga ipiüng quiaja, cos xique nganaw najiür xenoj? —aj.

³⁵ Quiaj tasaj nej a ángel:

—Aag ayaj Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios apmerang. Nej Teat Dios apmajiür ic mewiquiach aaga nine, cos aaga nine quiaj nangaj nej Mícual Teat Dios. ³⁶ At icualaats müm Elisabet apmajiür nop nine. Masey xeyay latang ombas, anderac nómban ngondom majiür micual nej. Nganüy lacual lamajiür anaíw micaaw a nine teomeaats nej. ³⁷ Cos para Teat Dios ngo majlüy nicuajind naél ngondom marang —aj nej a ángel.

³⁸ Quiaj tapiüng a María:

—Xique nganüy sajlüy tiül owix Teat Dios, ich marang wüx ximbas atnej lamepiüng apmarang —aw.

Quiaj tamb a ángel.

María tamb majaw Elisabet

³⁹ Tiülan aaga nüt quiaj María tamb najen andüy tiül tiüc tiül noic cambaj tiül iüt Judea. ⁴⁰ Wüx tapeay quiaj tajmel aniüng teat Zacarías, quiaj tatepeay müm Elisabet. ⁴¹ Wüx Elisabet tanguiaj atepeay nej María, quiaj ajwicwic teomeaats nej aaga nine. Quiaj Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios tiün andüy wüx nej. ⁴² Quiaj tandec napac, tapiüng:

—Xeyay najneajay apmanderac wüx imbas tiül meáwan montaj, aton xeyay najneajay apmanderac wüx ombas aaga nine alteomeaats quiaj. ⁴³ ¿Jow a xique, cuane xic, miün majaw xic mimüm Mícual Xeteat Diosa? ⁴⁴ Cos wúxan sanguiaj itepeay xic, quiaj xecual apac omeaats, ajwic tiül ximeaats. ⁴⁵ Najneajay apmapac imeaats cos teyar meáwan leaw lamasaj ic Teat Dios nguineay apmarang —aw.

⁴⁶ Condom quiaj tapiüng a María:

Sayaag tiül ximeaats xeyay najneajay arang Teat Dios.

⁴⁷ Apac ximeaats wüx Teat Dios, cos nej newün xic wüx.

⁴⁸ Teat Dios najneaj majaw xic masey xique ngo

nembeat nicuajind tiül
nipilan.

Naw wüx nganüy meáwan
nipilan aliüc miün,
apmandeacüw xeyay
najneaj wüx ximbas.

49 Cos lamarang xeyay na-
jneaj wüx ximbas Teat
Dios; nej cuajantanej
alndom marang,

Xeyay nangaj minüt Teat
Dios.

50 Nej andiüm meáwan
nipilan leawa lajlüy
nganüy, aton ajiür
lasta leaw aliüc miün
apmajlüy, meáwan
leaw apmayariw nej
andeac.

51 Naag owix nej lamarang
xeyay nadamdandam cua-
jantanej,
aton tandrooch ombasüw
monpiüng nejiw alwüx
atamüw.

52 Tawün niüng tsotojow
montangtang mona-
jiüt,

tayac quiaj leaw ayajcüw ngo
membeatiw.

53 Nipilan leawa ngo ma-
jiür üetiw, nej tüüch
meáwan najneaj;

nganüy nipilan monjiür
xeyay, tüüch mambüw
owixáwan, nicuajind
ngo maxomüw.

54 Tambeol cambaj Israel,
ajcüw monrang mina-
jiüt nej;

ngo ndrom omeaats nejiw,
tajiür nejiw lasta
xeyay,

55 cos atquiaj tasaj mixe-
jchiiüts Abraham wüx
micual micual nej;

tapiüng tanaámb apmajiür
nejiw lasta meáwan
nüt —aw a María.

56 Ndoj María tacül quiaj
maquiiüb müm Elisabet arej
caaw, condom tandilil tajtsor
alinomb.

Wijquiat Juan Bautista

57 Wüx tatüch a nüt wi-
jquiam micual nej müm
Elisabet, quiaj wijquiat
nop nine nench. 58 Wüx

tanguyaiw acualaats nej,
at moncül quiájan niüng
acül nej, nguineay Teat Dios
lamajiür nej xeyay lasta,
quiaj tapac omeajtsüw aton
maquiüjpüw. 59 Condom wüx
tatüch ojpeacüw nüt, quiaj
taquiüjpüw a nine matajcüch
circuncidar atnej mbójan
arangüw judíos. Tandiümüw
müjchiw manüt Zacarías atnej
minüt miteat nej. 60 Quiaj
mimüm nej a nine tapiüng:

—Ngwüy, Juan apmanüt
—aw.

61 Quiaj tasajüw nej:

—¿Neol ayaja? Cos ngo ma-
jlüy tiül icualaats nejinguind
manüt atquiaj —awüw.

62 Quiaj tatüniw man-
guiyaiw miteat a nine,
arangüw owixaw majaw,
majüic nguineay andiüm
müüch manüt a nine. 63 Teat
Zacarías quiaj tatün quiriw
nine tirip xiül, condom
tarang wüx, tapiüng: “Juan
minüt nej”, aw. Meáwan
monlüy quiaj mbayatoj
majawüw. 64 Quiaj taley
oniw nej a teat Zacarías,
tajneaj mendeac, andüüban
tasaj Teat Dios najneajay
arang. 65 Meáwan moncül

quiajan niüng acüliw nejiw mbayatoj, aton meáwan cambaj najlüy tiül tiüc tiül iüt Judea tumb manguiayiw wüx aag ayaj. ⁶⁶ Meáwan nejiw leawa tanguiayiw tayacüw wüx omeajtsüw, tapiüngüw:

—¿Jane aaga nine quiaja? ¿Cuane apmarang alinoic nüte? —awüw.

Atquiaj tapiüngüw nipilan cos Teat Dios teamambeol a nine, ngo macueat.

Zacarías tandec leaw aliüc miün

⁶⁷ Teat Zacarías miteat a nine, tambeol nej Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios, tüüch nej poch cuane mandec, tapiüng:

⁶⁸ Xeyay najneaj ajlüy Teat Dios ocueaj Israel,

cos nej laiün ningüy tiül icootsa mawün asoet micambaj nej.

⁶⁹ Lamüüch icoots nop leaw alndom mawün icoots wüx,

aag ayaj imiün tiül acualaats mixejchiiüts David, aaga nerang minajiüt nej.

⁷⁰ Atnej lamandec Teat Dios wüx tasaj nangaj mondeac andeac nej, ajcüwa tajlüyiw tanomb, cos tapiüng:

⁷¹ Nej apmawün icoots teowixaw leaw andiümüw mambiyaw icoots, at apmawün icoots teowixaw meáwan ajcüy majaw icoots.

⁷² Ajiür lasta meáwan mixejchiiüts,

aton apleaam omeaats wüx meáwan leawa lamapiüng apmarang.

⁷³ Cos aag agüy Teat Dios tasaj miteatiiüts Abraham apmarang:

⁷⁴ Apmawün icoots teowixaw moncüy majaw icoots, marangaats leawa nej andiüm, ngo mimbo-laats.

⁷⁵ Majlüyüts najneajay, ngo majiüraats nicuajind nisoet, marangaats leawa nej andiüm meáwan nüt wüx aliün mapacaats.

⁷⁶ Aton ique xecual, apmenderac wüx apmapiürang ique nop ic nendeac andeac Teat Dios najlüy tiül cielo,

cos ique apmemong ombas, Teat Naxey teoj, apmetaag majneaj mitiüüd nej.

⁷⁷ Apmesajüw minipilan nej nguineay Teat Dios alndom mawün wüx omeaats meáwan asoetiw nejiw,

quiaj alndom mawüw wüx.

⁷⁸ Cos xeyay ajiür icoots lasta Miteatiiüts Dios,

áag tüüch icoots noic najneaj atnej ran, aag ayaj Micual nej imiün tiül cielo.

⁷⁹ Nej apmüüch majlüyiw tiül ran leaw ajlüyiw atnej aliw tiül pojniün, tengual andeowüw tiül asoetiw nejiw.

Nej apmayac icoots wüx marangaats najneaj,

lango majlüy moncüy,
aw a Zacarías.

⁸⁰ Aaga nine micual Zacarías quiaj tatang najneaj, xeyay tayamb Teat Dios. Tamb macül tiül wajchiüc niüng ngo majlüy cambaj, leaw atüch a nüt mejüiquichay majaw nej cambaj israel.

2

Wijquiat Teat Jesús (Mt. 1:18-25)

¹ Wüx aaga nüt quiaj minatang monajiüt tiül Roma nenüt Augusto César tapiüng meáwan nipilan netam mambüw mayacüw mineatüw nejiw. ² Ninguiaj amelich ajmel mineataran wüx Cerenio tarang nena-jiüt tiül iüt Siria. ³ Quiaj tambüw meáwan nipilan mayacüw mineatüw nejiw tiül micambajüw nejiw. ⁴ At a José tamb aton imiün tiül cambaj Nazaret tiül Galilea andüy Belén tiül Judea. Aag ayaj micambaj David, cos José micual nej acualaats David. ⁵ Quiaj tamb mayacüw mineatüw nejiw aquiüb María minüx nej. Aaga minüx nej laliüc wijquiam micual nej. ⁶ Wüx aliw tiül Belén, quiaj tatüch a nüt wijquiam micual a María. ⁷ Quiaj wijquiat micual nej, nop nine nench; aag ayaj ombas macual. Condom taxaing mawinch ombas tiül noic püy, tapiib tiül üeteay nimal, cos lango matüchiw tiül a iüm niüng axoodaran.

*Monjiür sap tanguiayiw
andeacüw ángeles*

⁸ Alíwan quiaj acas monjiür sap, acüliw tiül wajchiüc ongwiiüts majiürüw misapüw nejiw. ⁹ Tapeay niüng ajlüyiw nejiw nop ángel ocueaj Teat Dios. Xowüy larraj, nómban arraj nejiw ran ocueaj Teat Dios. Nejiw xeyay mbayatoj majawüw. ¹⁰ Quiaj tasaj nejiw a ángel:

—Nde mbayameron, cos sanasaj icon noic jayats majlüy leaw ngome aag anguiayeran. Xeyay apmüüch mapac omeaats meáwan nipilan. ¹¹ Nganüy nganüy cam tiül micambaj David lawijquiw nop newün icon wüx. Aag ayaj a CRISTO Micual Teat Dios. ¹² Sanasaj icon nguineay alndom mexoman aaga nine. Apmexoman alpiiüm tiül üeteay nimal, newinch ombas tiül püy —aj nejiw.

¹³ Ndójan mapiüng aag ayaj, quiaj tapeayiw xeyay ángeles imiün tiül cielo maquiüjpüw aaga ángel quiaj. Condom tapots mandeacüw wüx Teat Dios, tapiüngüw:

¹⁴ ¡Najneajay lamarang Teat Dios najlüy tiül cielo, najneajay apmajlüy wüx iüt, najneajay apmajlüyiw meáwan nipilan leaw apmandüjpiw Teat Dios!, awüw.

¹⁵ Condom wüx tandilileaw ajcüwa ángeles andüyiw tiül cielo, lamacueat nejiw, quiaj tesajayej monjiür sap nop alinop, tapiüngüw:

—Tabaats matüchiiüts Belén majawaats aaga apiüngüw lajlüy quiaj, cos Teat Dios lamüüch icoots manguiaiyiiüts —awüw.

¹⁶ Quiaj tambüw najénan. Wüx tapeayiw quiaj, naleaing taxomüw a María maquiiüb a José, átan a nine alpiium tiül üteay nimal.

¹⁷ Wüx landoj majawüw aag ayaj monjiür sap, quiaj tandeacüw manguiaiy meáwan nipilan nguineay tasoiquiw wüx aaga nine quiaj. ¹⁸ Meáwan nipilan leawa tanguiayiw andeacüw monjiür sap ajchiquiaiw cawüx manguiaiyiw, apac omeajtsüw.

¹⁹ Nej a María meáwan leawa tanguiay tayac wüx omeaats.

²⁰ Condom monjiür sap wüx tandilileaw xeyay tapac omeajtsüw masajüw Teat Dios. Aton tandeacüw wüx meáwan leawa Teat Dios lamüüch nejiw manguiaiyiw, at leaw lamüjndiw majawüw atnej tasoiquiw.

Taquiiüraab nine Jesús tiül nadam nangaj iüm

²¹ Wüx tatüch ojpeacüw nüt, quiaj tarangüch wüx ombas a nine atnej ajlüyay marangüw judíos matajcw circuncidar monench; tujchiw manüt JESS, atnej aaga ángel lamasaj María wüx nganaw majlüy teomeaats nej a nine.

²² Condom tatüch a nüt mambüw tiül nadam nangaj iüm tiül Jerusalén mayacüw ichech mimüm nine atnej ajlüyay marangüw judíos,

cos atquiaj apiüng tiül aaga poch tüünd Moisés. Quiaj tambüw José maquiiüb María maquiiüjpüw a nine, majüiquichaw tiül nangaj iüm, müjchiw Teat Dios.

²³ Tarangüw aag ayaj cos atquiaj apiüng tiül Mipoch Teat Dios, cos apiüng:

“Meáwan monench mbas macualaran apmajlüyiw ocueaj nejiw Teat Dios”, aw.

²⁴ Quiaj tambüw mayacüw ichechiw nejiw atnej apiüng tiül Mipoch Teat Dios, cos apiüng majmel ijquiaiw nguex tengwüy ijquiaiw palom.

²⁵ Tiül aaga nüt quiaj alquiaj tiül Jerusalén nop teat naxey nenüt Simeón. Aaga naxey quiaj xeyay najneaj arang, cos ayar andeac Teat Dios; nej teamacül aaga nüt wüx Teat Dios apmawün wüx cambaj Israel. Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios alwüx ombas nej.

²⁶ Aton landoj lamasaj nej Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios ngome apmandeow, netam ombas majaw aaga Cristo leaw apmüüch nej miün Teat Dios, ndoj tandeow. ²⁷ Aaga naxey quiaj tamb andüy tiül nadam nangaj iüm cos Nangaj Espíritu neech nej mamb. Wüx tapeayiw tiül nadam nangaj iüm a José maquiiüb María maquiiüjpüw a nine Jesús marangüw atnej apiüng tiül aaga poch tüünd Moisés. ²⁸ Quiaj Teat Simeón angóchan a nine, tasap mapeic. Tandeac najneajay

masaj Teat Dios, tapiüng:

²⁹ Nganüy Teat Dios, najneájan sanandeow cos lameaach xic najaw aaga leaw tesaj xic.

³⁰ Lanajaw con xiniüüg aag leaw lameaach miün mawün wüx nipilan;

³¹ cos aaga leaw lamejüiquich quiaj, apmambeol meáwan nipilan.

³² Nej ajlüy atnej noic ran leaw apmarraj mambeol meáwan nipilan monaw tiül palpálwüx cambaj;

aton apmarang xeyay najneajay tiül micambaj Israel, aw teat Simeón.

³³ Condom quiaj teat José at mimüm a nine Jesús mbyatoj manguiayiw andeac a teat Simeón wüx a nine quiaj.

³⁴ Quiaj teat Simeón tandeac masaj nejiw, tapiüng:

—Teat Dios mambeol icon —aw.

Condom tasaj a María mimüm a nine, tapiüng:

—Por nej aaga nine cam apmajmiücüw tiül ngo majnejay xeyay nipilan tiül Israel. At altiül apmawün wüx meáwan ngo majnejaj. At aton xeyay nipilan ngome apmandiümüw nej, ngome apmayariw nej andeac.

³⁵ Atquiaj apmajüiquich altiül omeaats meáwan anopnop nipilan. Nganüy ique müm, xeyay apmamix imeaats; apmeyaag atnej matsoel ic nots espada —aw.

³⁶ Aton alquiaj tiül nadam nangaj iüm nop müm najtaj nenüt Ana. Nej nop nendeac

andeac Teat Dios, micual nej Fanuel, nawüw tiül acualaats Aser. Nej xeyay latang ombas. Tajiür minoj nej wüx monguich nej, tacül aweaag ayaíw neat, quiaj tandeow minoj nej. ³⁷ Lacül peic miow apiquiw (84) neat tatow lembej omal. Nej ngo macueat amb tiül nadam nangaj iüm marang najiüt nüt ongwiiüts, xeyay ayamb Teat Dios, xeyay aiünd. ³⁸ Aaga müm natajtaj quiaj andüüban iün majaw nejiw, tüüch gracias Teat Dios. Aton tandeac wüx aag nine Jesús quiaj, masaj meáwan nipilan tiül Jerusalén leawa teamacüliw nop newün nejiw wüx.

Tandilileaw andüyiw Nazaret

³⁹ Wüx landoj marangüw meáwan atnej ajlüy tiül mipoch Teat Dios, quiaj tandilileaw andüyiw tiül iüt Galilea, tiül Nazaret micambajüw nejiw. ⁴⁰ Aaga nine tatang najneajay napac, taxom omeaats, Teat Dios tambeol nej xeyay.

Teat Jesús tandüy tiül nadam nangaj iüm

⁴¹ Miteat nej mimüm nej neatneátan ambüw Jerusalén majawüw nangos nüt pascua.

⁴² Wüx lamajiür gajpic (12) mineat nej a Teat Jesús, tambüw Jerusalén atnej mbójan marangüw majawüw nangos nüt. ⁴³ Condom wüx landoj nangos nüt nejiw tajtsoriw; nganüy a nench tacúlan Jerusalén.

Naleaing José maquiiüb

mimüm a nench ngo majawüw. ⁴⁴ Lamajüyw noic nüt, apiüngüw nejiw álan tiül acualajtsüw nejiw. Quiaj tapots mayambüw pal nüt. Tayambyambüw meáwan tiül acualajtsüw nejiw, at niüng leaw xowüy andeacüw maquiüjpüw. ⁴⁵ Wüx ngo maxomüw, quiaj tandilileaw alinomb andüyw Jerusalén mayambüw.

⁴⁶ Wüx er nüt quiaj taxomüw; altiül nadam nangaj iüm, alchetem pinawan mondüy wüx poch leawa tüünd Moisés tanomb. Teamanguaiy andeacüw, aton teamatün manguaiy nejiw. ⁴⁷ Meáwan leawa teamanguaiy nej andeac mbayajow manguiayiw, cos xeyay axom omeaats mangoch masaj nejiw. ⁴⁸ Wüx taxomüw nej miteat nej mbayajow majawüw. Condom tasaj nej mimüm nej:

—Xecual, ¿neol terang atquiaj quiaja? Jogüy miteat ata xique xeyay lanayamban ic, lanateowan ximeajtsan wüx imbas —aj.

⁴⁹ Quiaj tasaj nejiw a nench:

—¿Neol teyamban xic, müm, ngo mejawana netam narang minajiüt Xeteate? —aj nejiw.

⁵⁰ Naleaing nejiw ngo maxomüw omeajtsüw wüx leawa tasaj nejiw quiaj.

⁵¹ Condom taquiüjpüw mamb, tandilileaw andüyw Nazaret. Tanaámb tarang leaw asoic. Mimüm nej tayac wüx omeaats meáwan leawa

tajaw leawa tanguaiy. ⁵² Teat Jesús tanaámb tatang najneaj, aton taxom omeaats xeyay. Teat Dios tambeol nej, at nipilan najneájan majawüw nej aton.

3

Juan Bautista aquiaach tiül wajchiüc

(Mt. 3:1-12; Mr. 1:1-8; Jn. 1:19-28)

¹ Lamajiür gajpocoic (15) neat tatów arang natang nenajiüt Tiberio César tiül Roma. Poncio Pilato nenajiüt nej tiül Judea; nganüy a Herodes nenajiüt nej tiül Galilea. At michiig nej Felipe nenajiüt nej tiül Iturea, at tiül iüt Traconite. Aaga Lisantias nenajiüt nej tiül Abilinia.

² Teat Anás at Teat Caifás natang miteaats nejiw tiül nipilan israel. Wüx aaga nüt quiaj aaga Juan micual teat xan Zacarías, tacül tiül wajchiüc niüng ngo majlüy cambaj. Quiaj Teat Dios tüüch nej poch leawa netam mandeac. ³ Quiaj a Juan tapots mandeac Mipoch Teat Dios tiül meáwan cambaj ajlüyw mbeay lam Jordán. Tasaj nipilan leaw laleaaw omeaats wüx Teat Dios mayariw yow, majüiquichaw naleaing lamacueatiw arangüw ngo majneaj. Quiaj Teat Dios apmawün wüx omeaats nej asoetiw nejiw. ⁴ Atquiaj tajlüy atnej nomb tarang tiül minawiig nej Isaías, aaga nendeac andeac Teat Dios, cos tapiüng:

Apmanguaiyaran aljane teandeac tiül wajchiüc niüng ngo majlÿ cambaj, teamapiüng:

“Xique xiün nüüch leaam imeajtsan mecueatiün merangan ngo majneaj, cos aliüc Teat Naxey,

netam meleainguijchan mi-tiüd nej.

⁵ Meáwan nesojcolÿ tiüc apmiütam,

meáwan tiüc apndajrriüm tiüt matotow;

meáwan netojngoyay tiüd apmaleaing,

at leawa tiüd nendojropÿ apmatotow.

⁶ Quiaj meáwan nipilan apmajawüw nguineay Teat Dios alndom mawün asoeteran.”

⁷ Wüx tambüw majawüw a Juan müüch nejiw yow, quiaj tasaj nejiw:

—¿Neol cua iyamban ningüy icona micual ndiüc? ¿Jane nesaj icon mercuiürran meriowan tiül aaga xeyay ngo majneaj leaw aliüc miün apmajlÿe? ⁸ Sitiül naleaing lalaaw imeajtsan nguineay temerangan, ijüiquichan nómban irangan najneaj. Nde merangrangayon wüx mepiüangan: “Abraham xeteatiün”, merawan; cos naleaing sasaj icon, Teat Dios alndom müüch majlÿ micual Abraham masey a piedra quiaj, ndot mandiüm.

⁹ Aton nganÿy aaga üech alwüx mioxijchaw xiül; atquiaj meáwan xiül leawa ngo mayac najneaj aóng,

apndojquiüm majlos tiül biümb —aj nejiw.

¹⁰ Condom quiaj nipilan tatüniw nej manguaiyiw:

—¿Nguineay netam narangana? —ajüw nej.

¹¹ Quiaj tasaj nejiw a Juan: —Leawa nejür ijquaw apix nej ich müüch noic leaw ngo majiür, at leaw nejür üet, ich müet aweaag leaw ngo majiür —aj nejiw.

¹² Átan tambüw majawüw a Juan acas monxaing tomiün, cos andiümüw mayariw yow. Tasajüw nej:

—Teat, ¿jow xicona, cuane netam narangana? —ajüw nej.

¹³ Quiaj tasaj nejiw:

—Itüniün aleaw wüx atow nej isoiquiün, nde meyacan wüx nicuajind —aj nejiw.

¹⁴ Aton acas soldado tatüniw manguaiyiw nej:

—Jow xicona, ¿cuane netam narangana? —awüw.

Quiaj tasaj nejiw a Juan:

—Nde mewaijchan aljane mewüniün leaw almajiür, aton nde meyacan asoet leaw ngo marang nicuajind. Ich mapac imeajtsan wüx leaw ingüyaranan —ajowiw.

¹⁵ Meáwan nipilan acüliwan, ngo majawüw jane aaga Juan sitiül nej ngwüy aaga Cristo, leawa lapiürang aliüc mawün nejiw wüx. ¹⁶ Quiaj tasaj nejiw a Juan:

—Xique naleaing süüch icon yow, pero aliüc miün nop teat naxey xeyay netam ajlÿy ngo mat xic. Xique sayaag nicuajind xic, ngon-dom natüch nacheed aónts

apaj nej. Nej apmüüch icon Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios, apmawün wüx imbasan meáwan ngo majneaj atnej biümb ambel nendeajndeaj. ¹⁷ Aag ayaj atnej arang nop nerang najiüt, cos alteowix nej minipüch nej, apmaxaing osaab trigo matendeaj, condom apmaxaing mayac tiül troj. Ndoj aaga opang trigo apmambel niüng ngondom jejquem —aw.

¹⁸ Atquiaj tapaj nej ocueajiw, tasaj meáwan nipilan wüx aaga najneaj leaw aliüc miün apmajlüy, nguineay alndom maw asoeteran. ¹⁹ At aton a Juan talic a Herodes, aaga natang nenajiüt, cos ngo majneaj arang, lamaquiüb Herodías, aag ayaj mintaj Felipe michiig nej. Aton tapaj ocueaj wüx meáwan ngo majneaj arang. ²⁰ Naleaing Herodes ngo mayar leaw asoic, tarang alinoic xeyay ngo majneaj, tayac tiül manchiüc a Juan.

Tayar yow Teat Jesús
(Mt. 3:13-17; Mr. 1:9-11)

²¹ Wüx tengual ayariw yow nipilan, at Teat Jesús aton tayar yow. Ndoj wüx tengual andeac masaj Teat Dios, quiaj tajüic tiül cielo, ²² tiün wüx ombas nej Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios, ajüic atnej noic palom. Quiaj tanguiayaran noic nanderac imiün tiül cielo, tapiüng:

—Ique xecual, xowüy sajiür ic lasta, apac ximeaats najaw ic —aw.

Acualajtsüw mixejchiw
mixeech Teat Jesús
(Mt. 1:1-17)

²³ Wüx Teat Jesús tamelich aquiaach lamajiür nimioiw gajpowüw (30) mineat nej. Ajaraw nej micual nej José; aaga José micual nej Elí. ²⁴ Aaga Elí micual nej Matat, Matat micual nej Leví, Leví micual nej Melqui, Melqui micual nej Jana, Jana micual nej José. ²⁵ José micual nej Matatías, Matatías micual nej Amós. Amós micual nej Nahum. Nahum micual nej Esli, Esli micual nej Nagai. ²⁶ Aaga Nagai micual nej Maat. Maat micual nej Matatías, Matatías micual nej Semei, Semei micual nej José. José micual nej Judá. ²⁷ Judá micual nej Joana, Joana micual nej Resa, Resa micual nej Zorobabel, Zorobabel micual nej Salatiel, Salatiel micual nej Neri. ²⁸ Neri micual nej Melqui, Melqui micual nej Adi, Adi micual nej Cosam, Cosam micual nej Elmodam, Elmodam micual nej Er. ²⁹ Er micual nej Josué, Josué micual nej Eliezer, Eliezer micual nej Jorim, Jorim micual nej Matat. ³⁰ Matat micual nej Leví, Leví micual nej Simeón, Simeón micual nej Judá, Judá micual nej José, José micual nej Jonán, Jonán micual nej Eliaquim. ³¹ Eliaquim micual nej Melea, Melea micual nej Mainán, Mainán micual nej Matata, Matata micual nej Natán. ³² Natán micual

nej David, David micual nej Isaí. Isaí micual nej Obed, Obed micual nej Booz, Booz micual nej Salmón, Salmón micual nej Naasón. ³³ Naasón quiaj micual nej Aminadab, Aminadab micual nej Aram, Aram micual nej Esrom, Esrom micual nej Fares, Fares micual nej Judá. ³⁴ Judá micual nej Jacob, Jacob micual nej Isaac, Isaac micual nej Abraham, Abraham micual nej Taré, Taré micual nej Nacor. ³⁵ Nacor micual nej Serug, Serug micual nej Ragau, Ragau micual nej Peleg, Peleg micual nej Heber, Heber micual nej Sala. ³⁶ Sala micual nej Cainán, Cainán micual nej Arfaxad, Arfaxad micual nej Sem, Sem micual nej Noé, Noé micual nej Lamec. ³⁷ Lamec micual nej Matusalén, Matusalén micual nej Enoc, Enoc micual nej Jared, Jared micual nej Mahalaleel, Mahalaleel micual nej Cainán. ³⁸ Cainán micual nej Enós, Enós micual nej Set, Set micual nej Adán, Adán micual nej Teat Dios.

4

Nimeech tandiüm mayac wüx naél Teat Jesús

(Mt. 4:1-11; Mr. 1:12-13)

¹ Wüx ndoj ayar yow Teat Jesús tiül lam Jordán, xeyay tambeol nej Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios. Condom wüx tandilil imiün tiül lam Jordán, quiaj Nangaj Espíritu tüüch nej mamb andüy tiül wajchiüc niüng

ngo majlüy cambaj. ² Tacül quiaj ic miow (40) nüt, quiaj tandiüm mayac nej wüx naél minatang nimeech. Teat Jesús taíünd ngo met meáwan tiül aaga nüt quiaj, condom xeyay tind üet. ³ Quiaj tasaj nej a nimeech:

—Sitiül ique Micual Dios ic, ¿neol ngo mesaj aaga piedra quiaj marang pana? —aj nej.

⁴ Quiaj Teat Jesús tasaj nej:

—Tiül Mipoch Teat Dios apiüng: “Ngome áagan nüeteran ipacüy nipilan; leawa nembeat, aag ayaj meáwan poch leaw andeac Teat Dios”, aw —aj nej.

⁵ Condom quiaj nimeech taquiiüb nej mamb andüy wüx nop najal oleaj tüc. Quiaj tüüch nej majaw najen meáwan cambaj leaw alma-jlüy wüx iüt. ⁶ Quiaj tasaj nej a nimeech:

—Sanüüch ic meyar mejlüy wüx meáwan aaga najneajay cambaj quiaj, cos xique süünd, alndom nüüch jane xic sandiüm nüüch. ⁷ Sitiül ique apmequieel micos tiximbas meyar sandeac, meáwan aag ayaj sanüüch ic meneay —aj nej.

⁸ Quiaj nganüy tasaj nej Teat Jesús:

—Iriow niüng sajlüy nimeech, cos ajlüy tiül Mipoch Teat Dios, apiüng: “Aag miün Teat Dios netam mequieel micos teombas nej meyar andeac”, aw —aj nej.

⁹ Condom nimeech taquiiüb nej mamb andüy tiül cambaj Jerusalén, tambüw

andüyw mal aaga nadam nangaj iüm. Quiaj tasaj nej:

—Sitiül naleaing ique Micual Dios ic, nguiam ijchic tiüt; ¹⁰ cos ajlüy tiül Mipoch Dios, apiüng:

Teat Dios apmüüch miün miángeles nej mambeolüw ic.

¹¹ Apmangochiw ic tiül owixaw nejw, ngana maleamb ileaj piedra, aw —aj nej nimeech.

¹² Quiaj tasaj nej Teat Jesús: —Aton ajlüy tiül Mipoch Teat Dios, apiüng: “Nde mendiüm mertsoj leaw apiüng Teat Naxey Midios”, aw —aj nej.

¹³ Quiaj nimeech lango maxom cuane naél mayac wüx Teat Jesús; tacueat nej acas nüt, tamb.

Teat Jesús tamelich aquiaach tiül Galilea (Mt. 4:12-17; Mr. 1:14-15)

¹⁴ Teat Jesús tandilil alinomb andüy Galilea, xeyay tambeol nej Nangaj Espíritu. Tanderac wüx nej tiül meáwan cambaj najlüy quiaj. ¹⁵ Nej taquiaach tiül ajcüwa sinagogas tiül meáwan cambaj; meáwan nipilan xeyay najneaj tandeacüw wüx nej.

Teat Jesús ngo mandiüram tiül Nazaret (Mt. 13:53-58; Mr. 6:1-6)

¹⁶ Condom tandilil Teat Jesús andüy Nazaret, tiül cambaj niüng tatang. Wüx noic nüt axoodaran tamb tiül sinagoga atnej mbójan marang, witiüt, lembem

mateow Mipoch Teat Dios. ¹⁷ Quiaj tüünd aaga nawiiig leawa tarang Isaías, aaga nendec andeac Teat Dios. Andüüban maleaaig niüng apiüng atcüy:

¹⁸ Aaga Espíritu ocueaj Teat Dios almaquiiüb xic, cos nej lamarriiüd xic nasajüw meáwan nipilan leaw ngo majiür, nasajüw wüx aaga najneajay nanderac.

Lamüüch xic niün nüüch mapac omeajtsüw leawa xeyay amix omeajtsüw.

Aton nasajüw apmawüw wüx leaw ayajcüw atnej aliw tiül manchiüc.

At nüüch ram oniüjcüw leawa nesomb,

aton nawüniw wüx leaw amongochiw xeyay ngo majneaj.

¹⁹ Tüüch xic niün nandec wüx aaga najneajay neat leaw apmarang Teat Dios alinoic nüt.

²⁰ Condom quiaj tapal a nawiiig, tüüch aaga nembeol tiül nangaj iüm, ndoj chetet. Meáwan nipilan leaw aliw tiül a sinagoga ngo macueatiw majawüw nej. ²¹ Quiaj tasaj nejw:

—Nganüy cam lajlüy aaga leaw apiüng tiül a nawiiig quiaj ningüy niüng ijlüyiün —aj nejw.

²² Meáwan nipilan tandeacüw najneaj wüx ombas Teat Jesús, mbayajow manguaiyw aaga najneaj poch leawa tandeac. Quiaj tandeacüw nejeyéjan quiaj:

—¿Neol, ngome aag ayaj micual José? —awüw.

²³ Condom Teat Jesús tasaj nejiw:

—Lanayaag apmesajan xic aaga poch cam: “Nendüy, ertajquiy majneaj iquiáyan quiaj; cos lananguiyiün xeyay cuajantanej lam-erang tiül Capernaum, irang atquiaj ningüy tiül micambaj aton”, apmerawan —aj nejiw.

²⁴ Condom tasaj nejiw alquiriw:

—Naleaing sasaj icon, nop nendeac andeac Teat Dios ngo mayarich andeac nej tiül miüt nej. ²⁵ At sasaj icon, tajlüy xeyay monlemben omal montaj tiül Israel wüx aliün mapac teat Elías, wüx ngo majoet aroom neat al anaíw caaw. Quiaj tajlüy xeyay lop meáwan wüx iüt.

²⁶ Naleaing Teat Dios ngo müüch mamb a Elías mambeol meáwan monlemben omal montaj tiül Israel, tüüch mamb mambeol nop lemben omal najtaj tiül Sarepta niüng ajlüy cambaj Sidón. ²⁷ At wüx aliün mapac teat Eliseo, aaga nendeac andeac Teat Dios, tajlüy xeyay moniün andeow tiül Israel, axom nejiw napat monandeow nasoic lepra. Naleaing nejinguid tiül nejiw mamongoch iün andeowüw, áagan nop naw Siria nenüt Naamán —aw Teat Jesús.

²⁸ Almanguiyiw ayaj, meáwan nipilan leaw aliw quiaj tiül a sinagoga tajcüyiw xeyay. ²⁹ Quiaj witiütoj,

taquiüjpüw mamb Teat Jesús andüy mbeay cambaj. Condom naw quiaj taquiüjpüw andüy cawüx wüx omal tiüc niüng ajlüy micambajüw nejiw, apmatechiw nej tiüt. ³⁰ Teat Jesús ámban pinawan nejiw tamong tamb, ngo maxomüw majawüw.

Nop naxey nechach, alwüx ombas nej nimeech

(Mr. 1:21-28)

³¹ Condom Teat Jesús tamb tiül cambaj Capernaum tiül iüt Galilea. Tamb tiül a sinagoga wüx noic nüt axoodaran, tapots maquiaach nipilan. ³² Mbayajow manguiyiw nguineay aquiaach, cos aquiaach nejiw atnej nop natang nenajiüt.

³³ Tiül aaga sinagoga quiaj, alquiaj nop naxey alwüx ombas nej nimeech, üüch nej michach. Aaga naxey quiaj tandec napac, tasaj Teat Jesús:

³⁴ —¡Cueat xicon Jesús naw Nazaret! ¿Cuane indiüm merang wüx ximbasana? ¿Tewiün mendrooch ximbasana? Xique sawaw jane ic. Ique Nangaj Micual Teat Dios —aj.

³⁵ Quiaj Teat Jesús talic nej, tasaj:

—¡Tapots ipaj, iriow wüx ombas a naxey quiaj! —aj.

Quiaj a nimeech talox tiüt a naxey niüng ajlüy nipilan, ndoj quiaj taw wüx ombas nej. Tajneaj a naxey, ngo marang nej nicuajind. ³⁶ Meáwan nipilan mbayajow

majawüw, tesajayej nejeýéjan quiaj, tapiüngw:

—¿Cuane aag andeac quiaja? cos ayar nej andeac nej a nimeech wüx talic maw —awüw.

³⁷ Meáwan nipilan tandeac-ndeacüw wüx Teat Jesús tiül meáwan cambaj.

Tajneaj müm miocuats Simón Pedro

(Mt. 8:14-15; Mr. 1:29-31)

³⁸ Condom Teat Jesús witiüt taw tiül a sinagoga, tamb andüy aniüng teat Simón. Müm najtaj miocuats Simón niün andeow, xeyay üüch nej nerraar. Tatüniw Teat Jesús mamongoch nej iün andeow.

³⁹ Quiaj Teat Jesús tatüch aaga niün andeow, tasaj a monandeow maw; quiaj taw, tamong üüch nej nerraar a müm najtaj. Andüüban witiüt, tamb marang nejiw üetiw.

Teat Jesús tüüch majneaj xeyay moniün andeow

(Mt. 8:16-17; Mr. 1:32-34)

⁴⁰ Wüx lajmel nüt meáwan leaw ajiürüw monandeow, cuajantanej monandeow, taquiüjpüw mamb niüng ajlüy Teat Jesús. Nej tayac owix wüx ombasüw moniün andeow, quiaj tajneajiw.

⁴¹ Altiül moniün andeow leaw alwüx ombas nimeech, tawün wüx ombasüw nejiw. Tepajüw tasajüw Teat Jesús:

—¡Ique Micual Dios! —awüw.

Nej talic nejiw, ngo müüch nejiw mendeacüw, cos nejiw lamajawüw naleaing nej aaga Cristo lapiürang aliüc.

Teat Jesús aquiaach tiül Galilea

(Mr. 1:35-39)

⁴² Wüx larrow tiüt alinoic nüt Teat Jesús taw tiül a cambaj, tamb andüy tiül wajchiüc. Nipilan tayambüw nej. Wüx taxomüw, quiaj tandiümüw mapalüw nej, ngo müjchiw mamb macueat nejiw. ⁴³ Quiaj tasaj nejiw:

—Netam namb tiül palpálwüx cambaj aton nandeac nasaj nipilan wüx aaga najneajay nanderac andüy wüx micambaj Teat Dios, cos áag tasoiquiüs niün —aj nejiw.

⁴⁴ Quiaj tamb Teat Jesús maquiaach tiül meáwan sinagoga leaw ajlüy tiül iüt Galilea.

5

Tandocoj xeyay cüet

(Mt. 4:18-22; Mr. 1:16-20)

¹ Noic nüt Teat Jesús almbeay nadam yow nenüt Genesaret. Xeyay nipi-lan tapeayiw quiaj, achar-rayej niüng ajlüy nej, cos andiümüw manguiayiw Mipoch Teat Dios. ² Quiaj Teat Jesús tajaw alquiaj ijpüw müx mbeay yow. Ajcüwa mondoc laawüw tiüt, tea-jantsüw ndoc. ³ Condom Teat Jesús tajtep tiül nop müx, aaga müx ocueaj teat Simón. Quiaj tasaj matech tiül yow alquiriw macueat mbeay iüt. Chetet tiül müx, tapots maquiaach nipilan. ⁴ Wüx landoj andeac, quiaj tasaj teat Simón:

—Itech a müx andüy tiül najal, iyacan mindocon mesapan cüet —aj nejiw.

⁵ Quiaj tasaj nej teat Simón:

—Teat, pal ongwiiüts sandocon sapacüjchiün xiniüjcan ngo nasapan nicuajind. Pero nganüy sitiül atquiaj ipiüng Teat, sanayacan ndoc cos lamesaj xicon —aj nej.

⁶ Wüx tayacüw ndoc xeyay cüet tapalüw, ndoc tenguiäl chiütaw. ⁷ Condom tarangüw owixaw mapajüw aquiüjpüw nejiw monlüy tiül alinop müx, mambeolüw nejiw. Quiaj tiünüw, tayacüw amal miijpüw a müx. Tajlüy tsoy-omoj tiüt cos xeyay a cüet. ⁸ Wüx tajaw aag ayaj teat Simón Pedro, quiaj taquieel micos nej tiüt niüng ajlüy Teat Jesús, tasaj:

—Xique Teat, sayaag ngo nembeat nicuajind, najneaj mecueat xic cos nop xic nipilan nejiüras nisoet —aj.

⁹ Tandead atquiaj cos mbayat majaw andocoj xeyay cüet; at meáwan leawa tajlüyiw quiaj mbayatoj. ¹⁰ At teat Jacobo maquiiüb teat Juan, micual nejiw teat Zebedeo, ajcüw ayaj aquiüjpüw teat Simón, mbayatoj aton. Quiaj Teat Jesús tasaj Simón:

—Nde mbayamear teat, cos ajan wüx nganüy langome apmeyamb cüet mendoc, apmeyamb nipilan mesajüw mandüjpiw xic —aj.

¹¹ Condom wüx tapeayiw mbeay iüt maquiiüjpüw a müx, acueatiwan quiaj

meáwan, tandüjpiw mamb Teat Jesús.

Tamongoch napat monandeow nenüt lepra

(Mt. 8:1-4; Mr. 1:40-45)

¹² Noic nüt Teat Jesús altiül noic cambaj, tapeay niüng ajlüy nej nop naxey, axom nej napat monandeow nasoic lepra. Aaga naxey quiaj wüx tajaw Teat Jesús taquieel micos nej tiüt, mejquiet tiüt nómban, tatün ocueaj, tasaj:

—Teat, sitiül ique indiüm, saw alndom memongoch iün sandeow —aj.

¹³ Condom quiaj tandic owix Teat Jesús marreeg nej, tasaj:

—Xecual sandiüm, sanamongoch iün indeow —aj.

Wüxan ndoj mapiüng aag ayaj, andüüban tajneaj aaga naxey quiaj. ¹⁴ Quiaj Teat Jesús tasaj nej nde masaj nejingiind. Aton tasaj:

—Quiür ijchaw majawüw ic miteaats, iyac erchech atnej nomb tapiüng teat Moisés netam marangüch. Quiaj apmajawüw nipilan ique lerneaj —aj.

¹⁵ Xeyay tenguiäl anguiayeran, tenguiäl ajüic nguineay teamarang Teat Jesús. Quiaj tapeayiw nipilan manguiayiw nej andeac, aton mamongoch nej iün andeowüw. ¹⁶ Naleaing Teat Jesús tamb andüy tiül wajchiüc niüng ngo majlüy nipilan, mataag orar, mandead aweaag Teat Dios.

Tajneaj nop ndron ombas
(Mt. 9:1-8; Mr. 2:1-12)

17 Noic nüt wüx Teat Jesús tengual aquiaach, altsotomoj quiaj acas fariseos at aton ajcüwa mondüy wüx poch tüünd Moisés. Ajcüw ayaj napeayiw imiünüw tiül nguiajantanej cambaj tiül iüt Galilea, tiül iüt Judea, at monaw tiül cambaj Jerusalén. Quiaj Teat Dios xeyay tambeol Teat Jesús mamongoch monandeow.

18 Condom tapeayiw quiaj acas monxey aquiüjpüw mamb nop ndron ombas, amb wüx mats. Tandiümüw mamelichaw mayacüw niüng ajlüy Teat Jesús. 19 Naleaing ngo maxomüw nguineay mamelichaw cos xeyay nipilan alquiaj. Quiaj tajtepiw mal iüm, tajarrichaw quiriw. Cas tamongochiw a ndron ombas amb tiül, alwüx mimats nej. Tayacüw pinawan niüng ajlüy Teat Jesús. 20 Wüx Teat Jesús tajaw nguineay nejiw ayacüw wüx omeajtsüw andeac nej, quiaj tasaj a ndron ombas:

—Laáw isoet teat —aj.

21 Quiaj ajcüwa mondüy wüx aaga poch tüünd Moisés, at ajcüwa fariseos tapots andeacndeacüw wüx nejeyéjan quiaj, tapiüngüw: “¿Jane nej aaga naxey quiaj, neol tapots andeac ngo majneaj wüx Teat Dios? Cos nejinguid nipilan ngondom mawün nisoet, néjan quiaj Teat Dios alndom”, awüw.

22 Naleaing Teat Jesús tajaw cuane teamandeacndeacüw

wüx, quiaj tasaj nejiw:

—¿Cuane wüx ipiüngpiüangan tiül imeajtsana? 23 ¿Cuane ngo maél iyajcan napiüng: “Laáw isoete”, ngwüy napiüng: “Witiür ijüy, naja”? —aj nejiw.

24 Condom tasaj nejiw niüangan:

—Nganüy apmejawan naleaing Teat Naxey alndom mawün nisoet ningüy wüx aaga iüt cam —aj nejiw.

Quiaj tasaj a ndron ombas:

—Witiür, ixaing mimats teat, quiür ijtsor —aj.

25 Andüüban ajneaj, witiüt taxaing mimats nej piiow wüx, teamajawüw nej nipilan, tajtsor apac omeaats, tandeac xeyay najneaj wüx Teat Dios. 26 Meáwan nipilan mbayajow majawüw, tandeacüw xeyay najneaj wüx Teat Dios, at xeyay timboloj, tapiüngüw:

—Nganüy landoj majawaats noic xeyay najneaj leaw ngome aag ajaraw —awüw.

Teat Jesús tapaj a Leví

(Mt. 9:9-13; Mr. 2:13-17)

27 Condom Teat Jesús taw quiaj, taxom nop nesap mitomiün cambaj, nenüt Leví, alchetem wüx bang niüng angüyeran tomiün. Quiaj tasaj:

—Mac, indüüb xic —aj.

28 Quiaj witiüt a naxey, acueátan quiaj meáwan, tandüüb mamb Teat Jesús.

29 Condom teat Leví tarang noic nadam monet aniüng

nej. Alquiaj xeyay monsap tomiün, at aliw quiaj xeyay nipilan alwüx mes maquiüjpüw. ³⁰ Ajcüwa mondüy wüx aaga poch tüünd Moisés, at ajcüwa fariseos tandeacndeacüw masajüw minipilan Teat Jesús:

—¿Neol teretiün tenganeowan mequiüjpan monsap mitomiün cambaj, at nipilan monrang nisoete? —ajüw.

³¹ Quiaj tasaj nejiw Teat Jesús:

—Jane ayaag napaç najneaj, ngo metam mayamb nop nendüy; pero jane ayaag niün andeow ich mayamb nop nendüy. ³² Xique ngo niün nayamb nipilan leaw ayaag najneaj arang; xique tiünas nayamb leaw ngo mayamb Teat Dios, cos sandiüm nüüch leaam omeajtsüw wüx Teat Dios, marangüw leawa nej andiüm —aj nejiw.

Tatüniw manguiayiw Teat Jesús wüx aiüندان

(Mt. 9:14-17; Mr. 2:18-22)

³³ Nejiw tasajüw Teat Jesús:

—¿Neol minipilan teat Juan aiündüw xeyay, at atajcüw orar, átan ajcüwa fariseos? Jow nganüy minipilan, ¿neol tetiwan, anganeowüwan? —ajüw.

³⁴ Quiaj tasaj nejiw Teat Jesús:

—¿Alndom monamb niüng nengoch owixe maiündüwa wüx nej a nench alquiaj almaquiüjpüwa? ³⁵ Alinoic nüt wüx lango majlüy a

nench, wüx aaga nüt quiaj mbich apmaiündüw —aj nejiw Teat Jesús.

³⁶ At aton tandeac alacas poch ngome aleáingan, andiüm maquiaach nejiw, tapiüng:

—Nejinguind ngo mandooig quiriw jayats jael macancham tiül noic nguirich napixeran, cos sitiül apmarang atquiaj, apsojndiüm alinomb aaga jayats jael. Ngome áagan, aton aaga jayats jael quiaj ngome apmayar maquiüb aaga nguirich jael. ³⁷ At aton nejinguind ngo mayac jayats vin tiül nguirich taag iquial vin, cos sitiül apmayac tiül, apmapotiich nej, apmajüñch tiüt a vin, apndrom ombas, at a taag aton. ³⁸ Leaw jayats vin netam majmel tiül jayats taag, quiaj mbich ngo ndrom ombasüw, apmaiücüw. ³⁹ Nejinguind nenganeow ajlüyay vin ngome apmandiüm manganeow jayats vin, cos anderac ajlüyay vin alwüx ajneaj, ngo matnej jayats vin —aj nejiw Teat Jesús.

6

Tajeliw trigo wüx nüt axoodaran

(Mt. 12:1-8; Mr. 2:23-28)

¹ Wüx noic nüt axoodaran, Teat Jesús tamongoj ambüw tiül corrül. Minipilan nej wüxan amongoj tandojquiw aól trigo, ndoj tapots maliündüw teowixaw nejiw maw oaab müetiw. ² Quiaj

acas fariseos teamajawüw aag ayaj, tasajüw:

—¿Neol terangan leaw ngo metam merangan wüx nüt axoodarana? —ajüw.

³ Quiaj Teat Jesús tasaj nejiw:

—¿Neol, jow icona ngomeaag meteowana mejawana nguineay tarang mixejchiiüts David wüx tindüet maquiiüb minipilan neje?

⁴ Cos tajmel tiül nine nangaj iüm ocueaj Teat Dios, tawün aaga pan najmel wüx artül, tüetiw. Aag ayaj nejingüind ngondom müet, ajcüwan miteaats alndom müetiw —aj nejiw.

⁵ At tasaj nejiw:

—Teat Naxey alwüx atam, ngo matnej aaga nüt axoodaran quiaj —aj nejiw.

Nop naxey nawaag nots owix

(Mt. 12:9-14; Mr. 3:1-6)

⁶ At aton alinoic nüt wüx nüt axoodaran Teat Jesús tamb tiül sinagoga maquiaach. Tiül aaga nangaj iüm quiaj alquiaj nop naxey ndron ombas, nandew miác owix nej. ⁷ Mondüy wüx aaga poch tüünd Moisés at ajcüwa fariseos teamacüliw majawüw majüic sitiül Teat Jesús apmüüch majneaj owix aaga naxey quiaj wüx nüt axoodaran, para alndom masapüw wüx, mayacüw asoet. ⁸ Nej lamajaw cuane alwüx omeajtsüw. Quiaj tasaj aaga naxey nandew owix:

—Witiür lembes pinawan —aj.

Quiaj witiüt a naxey lembes. ⁹ Condom Teat Jesús tasaj nejiw:

—Sanatün nanguiaj icon: ¿Jow wüx nüt axoodaran, alndom marangüch najneaja, ngwüy ngondoma? ¿Alndom mambeolaran jangantaneje, ngwüy ich majlüye mandeowa? —aj nejiw.

¹⁰ Condom tajaw nej teombasüw meáwan monlüy quiaj niüng ajlüy nej, quiaj tasaj a naxey:

—Ileainguich iwix —aj.

Quiaj tarang a naxey atnej asoic; nómban ajneaj owix nej. ¹¹ Altiül tajcüyiw, tandecüw nejeyéjan quiaj nguineay apmarangüw wüx Teat Jesús.

Teat Jesús tarriiüd gajpiüp minipilan nej

(Mt. 10:1-4; Mr. 3:13-19)

¹² Tiül aaga nüt quiaj tamb Teat Jesús andüy wüx tiüc mataag orar, tacül quiaj aaga ongwiiüts matün ocueaj Teat Dios. ¹³ Wüx larraw tiüt alinoic nüt, quiaj tapaj minipilan nej xenenguemoj; tarriiüd gajpiüp (12) tiül nejiw. Ajcüw ayaj tündiw manütiw apóstoles. ¹⁴ Ajcüw ayaj: nop Simón, aag ayaj nasoic Pedro, at Andrés michiig nej. Alinop Jacobo, alinop Juan, alinop Felipe, alinop Bartolomé, ¹⁵ alinop Mateo, alinop Tomás, alinop Jacobo micual Alfeo, alinop Simón nasoic Zelote, ¹⁶ alinop Judas michiig Jacobo. Ata Judas Iscariote, aaga ndoj

tayac teowixaw monajiüt a Teat Jesús.

Teat Jesús taquiaach xeyay nipilan

(Mt. 4:23-25)

17 Condom taw tiüt alinomb Teat Jesús imiün wüx tiüc aqiiüb minipilan nej. Wüx tatüchiw noic nadam püjchiün tacülüwan quiaj. Aliw quiaj aton xeyay nipilan imiün tiül iüt Judea, imiün tiül Jerusalén, at monaw mbeay ndec niüng ajlüy cambaj Tiro maquiüb Sidón. Ajcüw ayaj tambüw niüng ajlüy Teat Jesús manguiayiw andeac nej; at mamongoch nej iün andeowüw. 18 Aton tajneajiw leaw alwüx ombasüw nimeech, üüch nejw michachiw. 19 Meáwan nipi-lan tandiümüw marrejquiw nej, cos ajawüw sitiül ap-marrejquiw apmajneaj iün andeowüw.

Leaw najneaj apmajlüy, at leaw ngo majneaj

(Mt. 5:1-12)

20 Condom Teat Jesús tax-aing omal majaw minipilan nej, tasaj:

—Najneajay ijlüyiün icona leaw ngo mejiüran xeyay, pero ijlüyiün tiül minipilan Teat Dios.

21 'Najneajay ijlüyiün icona leaw nganüy indeowan lop, cos alinoic nüt apaxiüm iretiün.

'Najneajay ijlüyiün icona leaw nganüy ngo majneaj imongochiün, ijiüntsán, cos alinoic nüt apmapac imeajtsan, apmecuiquian.

22 'Najneajay ich mapac imeajtsan wüx apmajcüyiw majawüw icon nipilan, mawüniw icon ningüün mandeacüw ngo majneaj wüx imbasan. At wüx apmandeacüw wüx minütiün atnej monrang ngo majneaj cos iyariün andeac Teat Naxey. 23 Ich majneaj imeajtsan wüx aaga nüt quiaj, ich mapac imeajtsan, cos xeyay najneaj leaw apmeajndiün tiül cielo. Atquiaj tamongochiw mondeac andeac Teat Dios tanomb; cos aton tajcüy majaw nejw mixejchiün.

24 'Jaa! Nganüy a icona monjiür cuajantanej, landoj lamejiüran apac imeajtsan ningüy wüx a iüt cam.

25 'Jaa! Ata icona leaw nganüy ayaag paxiünüy üet cos alinoic nüt apmende-owan lop.

'Jaa! Aton icona leaw nganüy tenguiál icuiquian, cos alinoic nüt apmamix imeajtsan, apmejiüntsán.

26 'Jaa! Icona ngo majneaj apmejlüyiün wüx nipilan apmandeacüw najneaj wüx imbasan, cos atquiaj aton tandeacüw mixejchiün wüx ombasüw monwüyay andeacüw andeac Teat Dios.

Ijiüran lasta moncüy majaw icon

(Mt. 5:38-48; 7:12)

27 'Icona leaw ilean ningüy nganüy sasaj icon: Ijiüran lasta leaw ajcüy majaw icon; irangan najneaj wüx ombasüw. 28 Indeacan najneaj wüx ombas jane andeac ngo majneaj wüx

imbasan. At itüniün Teat Dios mambeol nejiw leaw andeacüw wüx imbasan ngo majneaj. ²⁹ Sitiül aljane maleamb imbeay, masey, ich maleamb necamb, nde merang wüx nicuajind. Sitiül aljane masoond ic tiül miquieed manood icueaj, iich micamix aton majoy. ³⁰ Aton sitiül jangantanej apmatün icueaj cuajantanej ndot ngo majiür, iich sitiül ijiür. Leaw lamanood icueaj cuajantanej nde metüntün mandilil müüch ic. ³¹ Atnej indiüman marangüch najneaj wüx imbasan, irangan atnej wüx ombas alinop.

³² 'Cos sitiül najneaj mejawan áagan nipilan leaw najneaj majaw icon, ¿ngueay ajüic irangan najneaja? Atquiaj arangüw nipilan leaw ngo mayamb Teat Dios, ajneaj majawüw leaw najneaj majaw nejiw. ³³ Aton sitiül merangan najneaj wüx ombas nipilan leaw nerang najneaj wüx imbasan, ¿ngueay ajüic irangan najneaja? Cos atquiaj arangüw monrang ngo majneaj aton.

³⁴ At sitiül ijchan ajüchay áagan nipilan leaw ijawan alndom mangüy, mayac wüx alquiriw, ¿ngueay ajüic irangan najneaja? Cos atquiaj arangüw monrang ngo majneaj aton, üjchiw ajüchay leaw ajawüw alndom müüch nejiw alquiriw. ³⁵ Icona netam mejiüran lasta leaw ajcüy majaw icon, irangan najneaj wüx ombasüw, ijchan ajüchiw, nde mecülüün may-

acüw wüx alquiriw. Atquiaj apmeajndiün xeyay najneaj tiül cielo, aton apmejlüyiün micual icon Teat Dios. Cos nej aton ajiür lasta jangantanej, masey aljane ngo mambeol nejingüind, tengwüy masey arang ngo majneaj. ³⁶ Netam mendiüman jangantanej atnej arang Miteatiiüts Dios, cos nej ajiür lasta jangantanej.

Nde meyacan asoet alinop
(Mt. 7:1-5)

³⁷ 'Nde meyambyamban cuane asoet alinop, quiaj nejingüind ngome apmayamb isoetiün. Nde meyacan asoet alinop, quiaj nejingüind ngome apmayac isoetiün. Aton iwüniün wüx imeajtsan leaw arangüch wüx imbasan, quiaj apmajwan wüx omeaatsaran leawa icona irangan aton. ³⁸ Nde merangan reech, imbeolan jangantanej, cos sitiül atquiaj merangan, Teat Dios apmambeol icon xeyay. Irangan atnej nop nenüjpeay leaw najneaj arang; apmapeax palan ipeaxay. Cos atnej imbeolan alinop, atnej apmambeol icon Teat Dios aton —aj nejiw Teat Jesús.

³⁹ Condom tasaj nejiw acas poch ngome aleáingan, tandec andüy wüx nop somb, tapiüng:

—Jow nop somb ¿alndom manetet owix alinop somba? ¿Ngo majmiüc aweaag tiül ndorropa maquiüba? ⁴⁰ Nop nequiajchay ngondom majntsop wüx ajaw matnej ajaw

nequiaach nej. Naleaing wüx landoj laquiajchay xeyay, nej alndom matüch ajaw nequiaach nej.

41 '¿Neol nguineay ixom mejaw cuane nine najmel tiül oniüüg alinop, nganüy a ique ngo mexom mejaw aaga xiül alatsam tiül iniüüga? 42 ¿Cuane wüx alndom mesaj alinop: “Coj, chiün nawün aaga nine najmel tiül iniüüg quiaj”, meraj, sitiül ique ngo mejaw aaga xiül alatsam tiül iniüüga? ¡Ndeac mbeay! Sasaj ic menguiay, iwün aaga xiül alatsam tiül iniüüg quiaj, ndoj quiaj apmejaw najneaj para mewün aaga nine najmel altiül oniüüg alinop.

Noic owil xiül wüx aóng ajaraw

(Mt. 7:17-20; 12:34-35)

43 'Ngo majlüy noic owil najneaj xiül maóng ngo majneaj, at noic owil ngo majneaj xiül maóng najneaj. 44 Cos xiül wüx aóng ajaraw sitiül najneaj tengwüy ngo majneaj. Ngondom mapejtich toc wüx noic owil sats; at ngondom mapejtich uva wüx wajtsats. 45 Nop nipilan andeac najneaj, aag ayaj ajüiquich nej najneaj altiül omeaats. Nganüy nop nipilan andeac ngo majneaj; aag ayaj ajüiquich nej xeyay ngo majneaj altiül omeaats nej. Cos leawa ajlüy tiül omeaatsaran, aag ayaj neech mendeacaran.

Ijpüw monrang iüm
(Mt. 7:24-27)

46 '¿Neol tesajan xic: “Teat Naxey, Teat Naxey”, merawan, sitiül ngo merangan atnej sasaj icon? 47 Sanasaj icon jane atnej. Wüx nop aliüc manguiay sandeac ndoj apmarang atnej anguiay, 48 aag ayaj atnej nop naxey tawitich nop iüm, taood tiüt xeyay, condom talomboch wüx piedra, lombom nandand. Ndoj, wüx taw noic nadam lam xeyay napac tamong amb wüx a iüm quiaj. Naleaing ngo marang nej nicuajind cos imiün wüx piedra witiow. 49 Nganüy leawa nenguiay xepoch ndoj ngo marang atnej, aag ayaj atnej nop naxey tawitich ombiüm nej tiülan wiüüd, ngo majiür cuane masap nej tiüt. Camüm majngot nadam lam napac xeyay, ámban majarrich aaga iüm quiaj, aj nejiw Teat Jesús.

7

Tajneaj nop nerang minajüüt minatang soldado

(Mt. 8:5-13)

1 Teat Jesús wüx landoj mandeac aag ayaj manguiayiw nipilan, quiaj tamb andüy tiül cambaj Capernaum. 2 Tiül Capernaum alquiaj nop minatang soldado naw Roma, ajiür nop nerang minajüüt nej xowüy ajiür lasta; pero laxeyay iün andeow, laliüc mandeow. 3 Aaga soldado quiaj wüx tanguiyay anderac wüx Teat Jesús, quiaj tüüch mambüw acas montangtang monajüüt

tiül judíos masajüw Teat Jesús mamb mamongoch iün andeow aaga nerang minajiüt nej. ⁴ Quiaj tambüw ajcüwa monxey quiaj majawüw Teat Jesús. Tapots masajüw matüniw ocueaj, tapiüngüw:

—Teat, najneaj membeol aaga soldado quiaj; ⁵ cos nej xeyay najneaj omeaats majaw icoots, tapiüng marangüch nop sinagoga ningüy tiül micambajaats —awüw.

⁶ Quiaj tamb Teat Jesús maquiiüb nejiw. Wüx laliüc mapeayiw aniüng nej, aaga minatang soldado tüüch mamb acas minipilan nej mambüw mangochiw Teat Jesús, masajüw:

—Teat, nde mermbichay ipac. Xique ngo nembeol nicuajind, para mewiün saniüng. ⁷ Ngo nembeol, pares ngo namb natüch niüng ijlyü. Xique sandiüm teat, mepiüng apmajneaj, quiaj apmajneaj aaga nembeol xic. ⁸ Cos xique aton sajiür nesaj xic cuane narang, aton sajiür xesoldado sasajüw cuane netam marangüw. Sitiül xique sanasaj nop: “Quiür”, naj; nej apmamb. Sitiül sanasaj alinop: “Mac”, naj, pues nej aliüc. Tengwüy sanasaj nembeol xic: “Írang aag agüy”, naj, pues nej apmarang —ajüw nej.

⁹ Teat Jesús wüx tanguaiy aag ayaj mbayaw manguaiy nguineay andeac aaga minatang soldado quiaj. Condom ndiliteay majaw nipilan mondüüb nej, tapiüng:

—Naleaing sasaj icon, ngo naxom nop tiül nipilan israel leawa neyar sandeac matnej aaga naxey quiaj —aw.

¹⁰ Wüx tapeayiw tiül nden alinomb ajcüwa monamb quiaj, quiaj tajawüw aaga niün andeow lajneaj.

Tapacüüch micual nop lemben omal najtaj

¹¹ Condom alinoic nüt tamb Teat Jesús andüy tiül noic cambaj nenüt Naín, aquiüüb minipilan nej, at xeyay jangantanej nipilan aton. ¹² Wüx lapeay quiaj mbeay cambaj, quiaj tajaw laámb apmamiüraad nop nandeow, aag ayaj micual nop lemben omal najtaj ajcánan ajiür. Almaquiiüjpüw nej mamb xeyay nipilan monaw quiaj. ¹³ Teat Jesús wüx tajaw aaga najtaj tajiür lasta, tasaj:

—Nde mejiünts müm —aj.

¹⁴ Condom tatüch quiaj marreeg a nandeow, ndoj quiaj monbitic nej lombotoj. Andüüb miün Teat Jesús tasaj a nandeow:

—¡Witiür xecual! —aj.

¹⁵ Quiaj witiüt chetem aaga nench nandeow quiaj, tendeac. Condom quiaj Teat Jesús tasaj mimüm a nench:

—Iquiiüb ijtsoriün müm —aj.

¹⁶ Almajawüw aag ayaj a nipilan mbayajow, tapiüngüw:

—Xeyay najneaj arang Teat Dios. Lajlüy tiül icoots nop nendeac andeac nej.

Naleaing Teat Dios laíun majaw micambaj nej —awüw.

¹⁷ Quiaj tanguiyaran nguineay arang Teat Jesús meáwan tiül iüt Judea, at tiül meáwan cambaj nacül quiaj niüng ajlüy Judea.

Minipilan Juan Bautista tambüw majawüw Teat Jesús (Mt. 11:2-19)

¹⁸ Condom minipilan teat Juan tambüw masajüw nej meáwan aaga jayats majlüy quiaj, leawa tarang Teat Jesús. Quiaj a Juan tapaj ijpüw minipilan nej. ¹⁹ Tüüch mambüw matüniw manguiayiw Teat Jesús sitiül nej aaga leaw lapiürang aliüc, ngwüy apmacüliw alinop. ²⁰ Wüx tapeayiw niüng ajlüy Teat Jesús ajcüw a monxey quiaj, tasajüw:

—Asaj xicon teat Juan, aaga neech yow nipilan, niünan natüniün nanguiyaiün ic sitiül ique aaga Cristo leaw lapiürang aliüc, ngwüy sanacüliün alinop —ajüw.

²¹ Tiül aaga ores quiaj Teat Jesús tamongoch iün andeow xeyay moniün andeow, nexom nejiw cuajantanej necoy. Tawün wüx ombasüw leaw alwüx ombasüw nimeech. Aton xeyay nesomb tüüch maxomüw majawüw. ²² Quiaj Teat Jesús tasaj nejiw:

—Quiüran isajan a teat Juan meáwan leaw temejawan temenguiayüün. Isajan nguineay larrow oniüjcüw leaw nesomb, leaw necoex lajüy, leaw nexom nej napat monandeow nasoic lepra

lajneaj, leaw nelaag laman-guiay, aton leaw tandeow nganüy lapac. At leaw nipilan ngo majiür, teman-guiayiw aaga najneaj nanderac aton. ²³ Najneajay ajlüy leaw ngo machiw omeaats wüx xique —aj nejiw Teat Jesús.

²⁴ Wüx laambüw minipilan Juan, quiaj Teat Jesús tapots mandeac masaj nipilan wüx a Juan, tapiüng:

—¿Cuane teamban mejawan tiül wajchiüca? ¿Teamban mejawan nots najchowa tenguiäl majowjow nej iünda? ²⁵ ¿Ngwüy, cuane teamban mejawana? ¿Teamban mejawan nop naxey asoog najneajay apix neje? Cos icona ijawan leaw asoog najneajay apix nej najneaj ajlüy, ngo metam nej nicuajind, aag ayaj leaw almajlüy aniüng nop natang nenajiüt.

²⁶ ¿Ngwüy, cuane teamban mejawana? ¿Teamban mejawan nop nendeac andeac Teat Diosa? Ajaj áag, naleaing nej nop nej nendeac andeac Teat Dios leaw alwüx atam. ²⁷ Cos andeac wüx a Juan aaga poch narangüch tiül Mipoch Teat Dios, niüng apiüng:

Sanüüch mamb nop nendeac xepoch mamong ombas, teoj iliüc.

Nej apmataag majneaj mitiüd niüng apmemong.

²⁸ Naleaing sasaj icon, meáwan nipilan ngo maw tiül ni anop nendeac andeac Teat Dios majntsop wüx

atam atnej atam aaga Juan neech yow nipilan. Pero naleaing, leawa más chingüy tiül micambaj Teat Dios, aag ayaj alwüx atam —aj nejiw Teat Jesús.

²⁹ Meáwan nipilan, at monsap tomiün ocueaj cambaj, ajcüw ayaj leaw lamüüch nejiw yow a Juan, wüx tanguiyaw aag ayaj tandeacüw naleaing Teat Dios najneaj lamarang. ³⁰ Nganüy ajcüwa fariseos at mondüy wüx aaga poch tüünd Moisés ngo mayariw leaw Teat Dios tandiüm müüch nejiw, ngo mambüw müüch nejiw yow a Juan. ³¹ Condom tapiüng Teat Jesús:

—¿Cuane at nejiw sanapiüng wüx ajcüwa nipilan monlüy nganüy cama? ³² Aag ayaj at nejiw namix monguich montsoton tiül plas matsojow, tengual masajüw aquiüjpüw nejiw: “Xicona tengual saindean, icona ngo mejiüangan; nganüy tengual sajiüntsán, icona ngo merangan amix imeajtsan mejiüntsán aton”, awüw. ³³ Tandeacas atquiaj cos wüx tiün a Juan neech yow nipilan, ngo müet pan ngo manganeow vin, icona tepiüangan nej alwüx ombas nej nimeech. ³⁴ Nganüy lapeay a Teat Naxey; nej net, anganeow aweaag jangantanej. Icona ipiüangan nej nerrombüy, nangüngün, ajlüyay maquiüüb monrang xeyay ngo majneaj, altiül monsap tomiün. ³⁵ Nganüy

nipilan leaw Teat Dios üüch nejiw maxomüw omeajtsüw, ajcüw ayaj ajüic ajjürüw fis, ajawüw naleaing Teat Dios najneaj arang —aw.

Teat Jesús alaniüng nop fariseo nenüt Simón

³⁶ Nop fariseo tasaj Teat Jesús mamb met aniüng nej, quiaj tamb. Alquiaj wüx mes teaüetiw. ³⁷ Quiaj ajngot nop najtaj nejiürjiür naxey, naw tiül aaga cambaj quiaj. Wüx nej tanguiyaw Teat Jesús alaniüng aaga fariseo, quiaj tapeay ajoy najmboc angan aceite, amb tiül noic iquial arangüch alabastro. ³⁸ Aaga najtaj tajiünts, tamb matüch oleaj Teat Jesús imiün wanopech. Condom tajants oleaj Teat Jesús naag miyow oniiüg nej, ndoj tajond naag miondeats omal nej, tacheecheech oleaj, cas tateng wüx najmboc angan aceite. ³⁹ Aaga fariseo nequiüüb Teat Jesús met aniüng nej, wüx tajaw aag ayaj tapiüng tiül omeaats nej: “Aag ayaj sitiül naleaing nop nendeac andeac Teat Dios, nej apmajaw jane aaga najtaj nesamb nej quiaj nguineay arang, cos nerang xeyay ngo majneaj”, aw. ⁴⁰ Condom Teat Jesús tasaj aaga fariseo:

—Teat Simón, sanasaj ic noic poch —aj.

Quiaj tapiüng a fariseo:

—Ipiüng teat —aw.

⁴¹ Quiaj tasaj nej Teat Jesús:

—Tajlüy nop naxey ajüchiw nej ijpüw monxey. Nop ajüch acoquiaw acoic

miow (500) tomiün nasoic denario; alinop ajüch ic miow gajpowüw (50).⁴² Ajcüwa monxey quiaj ngo majiürüw cuane mengüyayej ajüchiw. Quiaj tasaj nejiw aaga naxey ich majlüy, cos landoj lamawün wüx omeaats nej. Nganüy ipiüng ¿ngün tiül nejiw alwüx apmajneaj majaw aaga naxey quiaja? —aj.

⁴³ Quiaj tapiüng a Simón:

—Xique sapiüng aaga nejüch nej xeyay —aw.

Quiaj tasaj nej Teat Jesús:

—Áag, naleaing ipiüng —ajow.

⁴⁴ Quiaj ndiliteay Teat Jesús, wantsat majaw a najtaj, condom tasaj a Simón:

—¿Lamejaw aaga najtaj quiaja? Wüx tajmeliüs ningüy iniüng, ique ngome teaach xic yow nejantsüy xileaj; pero aaga najtaj cam naag miyow oniüg nej tajants xileaj, ndoj tajond naag miondeats omal nej.⁴⁵ Ique ngo mecheech ximboy, pero aaga najtaj cam wúxan tajmeliüs ningüy ngo macueat macheech xileaj.⁴⁶ Ique ngo mejend wüx ximal najmboc angan aceite, pero aaga najtaj cam lamajend wüx xileaj najmboc angan aceite.⁴⁷ Pares sasaj ic, nganüy lanawün wüx ximeaats meáwan xeyay ngo majneaj tarang, cos xeyay ajiür xic lasta. Nganüy nop leaw apiüng napateay asoet nej najwan, aag ayaj ngo mandiüm xic xeyay —aj nej.

⁴⁸ Condom tasaj a najtaj:

—Isoet lanawün wüx ximeaats müm —aj.

⁴⁹ Meáwan leaw alquiaj teaüetiwa maquiüjpüw tapots andeacndeacüw wüx neyeyéjan quiaj, tapiüngüw:

—¿Jane aaga naxey quiaja? ¿Nguineay apiüng alndom mawün nisoete? —awüw.

⁵⁰ Pero Teat Jesús tasaj a najtaj:

—Isoet lanawün wüx ximeaats. Quiür, ich mapac imeaats cos lameyar sandeac —aj.

8

Montaj monbeol Teat Jesús

¹ Condom quiaj tamb Teat Jesús andüy tiül meáwan nadam cambaj at namix cambaj, aquiüüb ajcüw gajpiüp (12) minipilan nej, maquiaach wüx aaga najneaj nanderac wüx micambaj Teat Dios.² Aquiüjpüw acas montaj, ajcüw ayaj tamongoch nej iün andeowüw Teat Jesús, cuajantanej monandeow leaw taxom nejiw. Altiül nop María nasoic Magdalena, nej tajwan wüx ombas nej ayaíw nimeech.³ Alinop Juana mintaj Chuza najlüy wüx minajiüt Herodes; alinop Susana, at alacas montaj. Ajcüw ayaj tayacüw leaw alndom mayacüw mambeolüw Teat Jesús.

Andeac wüx nop nepiür
(Mt. 13:1-9; Mr. 4:1-9)

⁴ Noic nüt canchiütoj niüng ajlüy Teat Jesús xeyay nipilan, tapeayiw imiünüw

nguiajantanej cambaj. Quiaj tasaj nejiw acas poch andüy wüx nepiür, tapiüng:

⁵—Tajlüy nop naxey tamb apiür. Wüx tenguijal maripip osaab soex, acas tajmiüc andüy tiül tiiüd, tacuüch nej tiüt nipilan, camüm majngotoj a quiec, taxomüw tüetiw. ⁶ Altigüy tajmiüc tiül piedra, tajntsop, condom fawaag cos ngo masap acats a iüt. ⁷ Altigüy tajmiüc tiül sats, tajntsop aweaag. Ndoj taxotüw tiüt a nine soex quiaj, tandeow. ⁸ Altigüy tajmiüc tiül najneaj iüt, tajntsopiw, terangüy najneajay —aw.

Ndoj mapiüng ayaj, tasaj nejiw napac manguiayiw meáwan:

—Netam menguiayiün mexoman imeajtsan wüx leaw sandeac quiaj —aj nejiw Teat Jesús.

Cuane wüx tandeac atquiaj (Mt. 13:10-17; Mr. 4:10-12)

⁹ Minipilan nej tatüniw manguiayiw, tapiüngüw:

—¿Cuane wüx apiüng aaga indeac quiaja? —awüw.

¹⁰ Nej tasaj nejiw:

—Icona ijndean menguiayiün nguineay alndom majlüyeran tiül minipilan Teat Dios, pero pálwüx nipilan ngome apmasoiquiw aleáingan; atquiaj masey majawüw, atnej ngo majawüw. Masey manguiayiw, naleaing ngo majawüw cuane wüx andeac —aj nejiw.

Cuane amb apiüng wüx nepiür

(Mt. 13:18-23; Mr. 4:13-20)

¹¹ Condom quiaj tasaj nejiw:

—Sanasaj icon cuane wüx apiüng aaga nanderac quiaj: Osaab soex, aag ayaj Mipoch Teat Dios. ¹² Ajcüwa osaab soex leawa najmiüc tiül tiiüd, ajcüw ayaj atnej nipilan leaw anguiay Mipoch Teat Dios; condom aliüc minatang nimeech mawün tiül omeajtsüw nejiw. Atquiaj lango mayariw leawa tanguaiyiw, lango mawüw wüx asoetiwiw nejiw. ¹³ Nganüy aaga osaab soex najmiüc tiül piedra, aag ayaj apiüng wüx nipilan leaw anguiay Mipoch Teat Dios, ajüic xeyay tapac omeaats tayariw. Naleaing aaga nipilan quiaj ajlüy atnej nine soex napateay mioxiich nej, ngome apmaüic; cos acásan nüt apmanguiayiw Mipoch Teat Dios, camüm majlüy alngün naél, quiaj macueatiw. ¹⁴ Átan aaga osaab soex najmiüc tiül sats, aag ayaj apiüng wüx nipilan anguiay Mipoch Teat Dios; nejiw ayacüw omeajtsüw wüx andiümdiümüw cuajantanej leaw najlüy wüx aaga iüt cam. Wüx aag ayaj ngo müüch nejiw mandüjpiw leaw lamanguiayiw. Ngo mambeol nejiw nicuajind, lacüliw miün. ¹⁵ Nganüy aaga osaab soex leaw najmiüc tiül najneaj iüt, aag ayaj apiüng wüx nipilan anguiay Mipoch Teat Dios, ayacüw wüx omeajtsüw. Aaga poch ambeol nejiw marangüw leaw andiüm Teat Dios, tanaámbo wüx macueatiw —aj

nejiw Teat Jesús.

Tandeac wüx ran
(Mr. 4:21-25)

¹⁶ Condom tasaj nejiw ali-
noic:

—Nejinguind ngo machen
noic candil ndójan lamapal
omal, at ngo matool tiüt
teoleaj mats; netam mayac
cawüx marraj, atquiaj jan-
gantanej apmajmel alndom
maxom majaw. ¹⁷ Cos
meáwan leaw naxotaran
apmajüic, at meáwan leaw
nexotüy apmajaraw, ap-
majüic ranüy.

¹⁸ 'Nganüy ijchan ilajcan
inguiayiün, sitiül aljane
ayac wüx omeaats xepoch,
apmüünd manguiay altigüy.
Pero sitiül nop ngome ayac
wüx omeaats, aaga quiriw
anguiay quiaj apndrom
omeaats, ngome apmambeol
nej nicuajind —aj nejiw Teat
Jesús.

Tapeay mimüm Teat Jesús,
at michiig nej
(Mt. 12:46-50; Mr. 3:31-35)

¹⁹ Condom tapeay mimüm
nej Teat Jesús, at michiig nej;
naleaing ngondom matüchuw
niüng ajlüy nej cos xeyay nip-
ilan. ²⁰ Quiaj tasoic Teat Jesús:

—Teat, mimüm at michiig
aliw ninguiay, andiümüw
mendeacüw mequiüjpüw
—ajow.

²¹ Quiaj tasaj nejiw Teat
Jesús, tapiüng:

—Meáwan leaw nenguiay
Mipoch Teat Dios, sitiül
marang atnej anguiay, aag
ayaj sayaag atnej xemüm,
atnej xechiig —aj nejiw.

Teat Jesús talomboch iünd
at omalyow

(Mt. 8:23-27; Mr. 4:35-41)

²² Alinoic nüt Teat Jesús
tajtep tiül müx maquiüüb
minipilan nej, tasaj nejiw:

—Tabaats andüyiiüts
necamb aaga nadam yow
cam —aj nejiw.

Quiaj tambüw. ²³ Wúxan
tenguial ajüy a müx Teat
Jesús tameay. Quiaj taw noic
nadam iünd anasop a ndec
maxaing. Aaga müx laliüc
tsoyom tiüt cos tamelich
yow. Nejiw lamapiüngüw
apmandeowüw. ²⁴ Quiaj
tapacüjchiw a Teat Jesús,
tasajüw:

—¡Teat! ¡Teat! ¡Laliüc tsoy-
omoots tiüt! —awüw.

Quiaj witiüt Teat Jesús,
tasaj a iünd lombom, at omal
yow majlúyan. Quiaj lambat,
ayac ndar a yow. ²⁵ Condom
tasaj nejiw:

—¿Neol, wül ipiüngan lame-
jawan nguineay xique al-
ndom narang cuajantaneje?
—aj nejiw.

Nejiw mbayajow ma-
jawüw leawa lamarang Teat
Jesús. Tesajayej nop alinop,
tapiüngüw:

—¿Jane aaga teat naxey
quiaja? cos wüx tasaj a iünd
maquiüüb a yow majlüyiw
miün, quiaj tajlüyiw miün
—awüw.

Nop alwüx ombas nej
nimeech

(Mt. 8:28-34; Mr. 5:1-20)

²⁶ Condom tajtepiw wüx
iüt tiül Gadara, necamb
aaga nadam yow alareng
Galilea. ²⁷ Wüx taw tiüt imiün

tiül müx Teat Jesús, quiaj ajngot nop naxey miotáagan mangoch nej, naw quiaj tiül aaga cambaj quiaj. Lamajiür nüt acüliw wüx ombas nej nimeech. Aton ngo macül aniüng nej, acúlan tiül niüng amiüraad mondeow. ²⁸ Aaga naxey quiaj wüx tajaw Teat Jesús tepaj napac, ndoj tamb maquieel micos nej niüng ajlüy, tendeac napac:

—¿Cuane indiüm merang wüx ximbas a ique, Jesús Micual Teat Dios najlüy tiül cielo? Satün icueaj, nde merang wüx ximbas nicuajind —aw.

²⁹ Cos Teat Jesús lamasaj nimeech maw wüx ombas aaga naxey quiaj. Aaga naxey quiaj lamajiür xeyay nüt acül wüx ombas nej aaga nimeech. Masey landeaaw maoelich naag galen, ayacüw tiül oleaj nej aton. Nej andooigndóoigan, ndoj lamacuarreech nej nimeech andüy tiül wajchiüc. ³⁰ Quiaj tatün nej manguaiy Teat Jesús:

—¿Cuane minüt? —aj.

Nej tapiüng:

—Legión xenüt —aw.

Tapiüng atquiaj cos xeyay nimeech alwüx ombas nej. ³¹ Condom nimeech tatüniw ocueaj nej nde mayac nejw tiül biümb. ³² Aleambüw quiaj tüeng tiüc noic ajlüy sow teayambüw üetiwi. Quiaj a nimeech tasajüw Teat Jesús müüch nejw mambüw andüyiw tiül sow. Quiaj tüüch nejw mambüw Teat Jesús. ³³ Tacueatiw aaga naxey,

tambüw majmeliw tiül a sow. Quiaj tecuiürrüw a sow ambüw wüx tiüc, tajmiücüw tiül yow, tumb mandeowüw.

³⁴ Ajcüwa monjiür sow wüx tajawüw aag ayaj mbayajow acuiürrüw tambüw mapiüngüw tiül cambaj masajüw nipilan nguiajan-tanej. ³⁵ Quiaj tambüw meáwan nipilan majawüw cuane najlüy. Wüx tapeayiw niüng ajlüy Teat Jesús, quiaj tajawüw aaga naxey laáw wüx ombas nej nimeech alchetem niüng ajlüy Teat Jesús. Almasooig apix, lajnej, lamajiür fis. Mbayajow majawüw. ³⁶ Leaw alquiaj tajawüw nguineay tajlüy. Nejw tasajüw nipilan nguineay tajnej aaga naxey alwüx ombas nimeech. ³⁷ Ajcüwa nipilan monaw tiül aaga iüt Gadara tasajüw Teat Jesús maw quiaj, cos xeyay imboloj mandüyiw. Quiaj Teat Jesús tajtep tiül müx alinomb, tawüw quiaj. ³⁸ Aaga naxey laáw wüx ombas nej nimeech quiaj, tapots masaj Teat Jesús maquiiüb nej mamb. Quiaj Teat Jesús tasaj nej macül, tasaj:

³⁹ —Indilil, ijtsor indeac meáwan najnej leaw lamarang wüx imbas Teat Dios —aj.

Quiaj tajtsor aaga naxey. Tapots mandeac meáwan tiül a cambaj nguineay najnej lamarang wüx ombas nej Teat Jesús.

Micual Jairo, at a najtaj

nerreeg apix Teat Jesús

(Mt. 9:18-26; Mr. 5:21-43)

⁴⁰ Wüx Teat Jesús tandilil andüy necamb aaga nadam yow, xeyay nipilan tangochiw nej. Apac omeajtsüw majawüw cos teamacüliw nej.

⁴¹ Condom tamb majaw nej nop naxey nenüt Jairo; nej nop natang tiül sinagoga. Taquieel micos nej niüng ajlüy Teat Jesús, tatün ocueaj mamb aniüng nej. ⁴² Cos xeyay iün andeow micual nej, laliüc mandeow. Ajcánan nop nüx ajiür, lamajiür maseyme gajpic (12) mineat nej. Condom wüx tamb Teat Jesús, xeyay nipilan acharrayej wüx ombas nej.

⁴³ Altiül nop müm najtaj lamajiür gajpic neat iün andeow, atsambiich nej miquiej nej. Lamandrooch wüx xeyay tomiün mangüy mondüy. Laímb meáwan leaw almajiür, pero nejinguid ngondom mamongoch nej iün andeow. ⁴⁴ Aaga najtaj quiaj tamb amb wanopech Teat Jesús marreeg apix. Andüüban lomboj atsambiich nej miquiej nej.

⁴⁵ Quiaj tapiüng Teat Jesús:

—¿Jane nerreeg xic? —aw.

Meáwan nipilan tapiüngüw ngome nejiw. Quiaj teat Pedro y leaw almaquiüb tapiüngüw:

—Teat, nipilan teamacharrüw ic, teamapatsüw ic, nganüy ipiüng: “¿Jane nerreeg xic?” meraw —awüw.

⁴⁶ Teat Jesús tapiüng:

—Aljane tarreeg xic, cos sayaag aljane lajneaj iün andeow —aw.

⁴⁷ Aaga müm najtaj wüx tajaw ngondom maxot aag ayaj, quiaj tiün anmambepmbeap nej, taquieel micos nej niüng ajlüy Teat Jesús. Quiaj tapots mapiüng manguiay meáwan nipilan neol tarreeg Teat Jesús, at nguineay tajneaj iün andeow nej. ⁴⁸ Quiaj tasaj nej Teat Jesús:

—Quiür xecual, ich mapac imeaats, nganüy lerneaj cos teyar sandeac —aj nej.

⁴⁹ Teat Jesús tealeámban mandeac aag ayaj, quiaj ajngot nop imiün aniüng Jairo, aaga natang tiül sinagoga, tasaj a Jairo:

—Teat, landeow micual, icueat mesajsaj mamb a Teat Naxey —aw.

⁵⁰ Teat Jesús wüx tanguiaj aag ayaj, quiaj tasaj aaga naxey:

—Nde mbayamear, iyar sandeac, apmajneaj micual —aj.

⁵¹ Wüx tapeay aniüng aaga naxey quiaj, ngo müüch majmel nejinguid, áagan a Pedro, Jacobo, Juan; at miteat nej, mimüm nej aaga nüx landeow quiaj tajmeliw. ⁵² Meáwan nipilan teajiüntsüw wüx, teapajüw wüx aaga nandeow quiaj. Quiaj tasaj nejiw Teat Jesús:

—Nde mejiüntsán cos ngome landeow, almameay —aj nejiw.

⁵³ Nejiw itsojayéjan cos ajawüw naleaing landeow.

⁵⁴ Quiaj Teat Jesús tasap owix a nüx, tasaj napac:

—Xecual, witiür —aj.

⁵⁵ Quiaj tapac alinomb. Najénan witiüt. Condom Teat Jesús tasaj nejiw mayambüw üet a nüx quiaj. ⁵⁶ Miteat nej mimüm nej a nüx lambayajow. Teat Jesús tasaj nejiw nde masajüw nejingüind wüx aag ayaj.

9

Tajwanüw a gajpiüp mambüw

(Mt. 10:5-15; Mr. 6:7-13)

¹ Condom Teat Jesús taxejneng a gajpiüp (12) minipilan nej. Tüüch nejiw ndom ombasüw masajüw nimeech maw wüx ombas nipilan, aton matajcüw majneaj moniün andeow. ² Tasaj nejiw mambüw mandeacüw nguineay ajlüy tiül micambaj Teat Dios; aton tüüch ndom ombasüw mamongochiw iün andeow nipilan. ³ Condom tasaj nejiw:

—Nde mejoyiün nicuajind leaw netam icon tiül tiüü, nde mejoyiün nangoraad, morral, peats, tomiün. Aton nde mejoyiün ijquiaw camix.

⁴ Aton jangantanej aniüng mejmeliün icülfünan quiaj, naw quiaj apmeriowan.

⁵ Ngünantanej cambaj niüng ngo mandiumüw icon, iriowan quiaj tiül aaga cambaj quiaj. Itajtan minajndot ileajiün majüic nejiw ngo majneaj arangüw —aj nejiw.

⁶ Quiaj tambüw tamongoj tiül meáwan nine cambaj

mandeacüw wüx aaga najneaj nanderac, nguineay apmaw asoeteran; aton tajtajcüw majneaj moniün andeow nguiajantanej tamongoj.

Wüx tambiyaran Juan Bautista

(Mt. 14:1-12; Mr. 6:14-29)

⁷ Aaga natang nenajiüt tiül aaga iüt quiaj nenüt Herodes, wüx tanguiaj meáwan nguineay arang Teat Jesús, lango majaw ngün naleaing, cos altiül apiüngüw aaga Juan neech yow nipilan lapac laáw tiül mondeow. ⁸ Altiül tapiüngüw mixejchiiüts Elías landilil. Altiül tapiüngüw aag ayaj alinop nendeac andeac Teat Dios leawa tajlüy tanomb lapac, awüw. ⁹ Pero Herodes tapiüng:

—Aaga Juan xique tujchiüs mamb ndojquiüm onic nej. ¿Jane nganüy teananguiaj arang xeyay cuajantanej quiaja? —aw.

Tandiüm majaw jane.

Teat Jesús tüüch üetiw aco-quiaw mil nipilan

(Mt. 14:13-21; Mr. 6:30-44; Jn. 6:1-14)

¹⁰ Wüx tandilileaw mi-apóstoles nej tapots masajüw Teat Jesús meáwan nguineay tarangüw. Condom taquiüb nejiw mamb tiül wajchiüc niüng ngo majlüy nejingüind, tiül iüt ocueaj noic cambaj nenüt Betsaida. ¹¹ Nipilan wüx tajawüw laámb tandüjpiw mamb. Wüx tapeayiw niüng ajlüy Teat

Jesús nej tajiür nejiw lasta. Condom tapots mandeac masaj nejiw nguineay alndom majlüyiw tiül minipilan Teat Dios. Aton tamongoch iün andeow leaw niün andeow.

¹² Wüx laquinüt aaga nüt quiaj, ajcüw minipilan nej tambüw matüchiw Teat Jesús, tasajüw:

—Teat, isajüw a nipilan mambüw andüyiw tiül cambaj, tiül rünc h mayambüw nguiane apmaxojtüw, aton mayambüw cuane apmüetiw, cos tiül wajchiüc almajlüyüüts cam —ajüw.

¹³ Quiaj Teat Jesús tasaj nejiw:

—Ngwüy, icona netam meyamban üetiw —aj nejiw.

Nejiw tapiüngüw:

—Teat, ngo najiüran cuane sanüjchiün, ajcánan acoquiaw pan alijpüw cüet alningüy. ¿Ngwüy sanambana nangalan nüeteran müetiw meáwan nipilan quiaja? —awüw.

¹⁴ Cos atüch maseyme acoquiaw mil monxey. Condom Teat Jesús tasaj minipilan nej:

—Isajan a nipilan chetemoj, ic miow gajpowüw (50) noicnoic ajlüy —aj nejiw.

¹⁵ Atquiaj tarangüw, tasajüw nipilan chetemoj.

¹⁶ Condom Teat Jesús tayar acoquiaw pan alijpüw cüet. Ndoj taxaing omal majaw cawüx, tüüch gracias Teat Dios, ndoj tambaag, tüüch minipilan nej majineaw müjchiw meáwan nipilan.

¹⁷ Meáwan nipilan tetiw

paxiün, condom leaw tenaw taxainguiw gajpiüp nchep.

Pedro apiüng nejay Teat Jesús aaga leaw lapiürang aliüc (Mt. 16:13-19; Mr. 8:27-29)

¹⁸ Noic nüt Teat Jesús teandeac aweaag Teat Dios, ataag orar néjan quiaj; minipilan nej aliwan quiaj maquiüjpüw. Condom nej tatün manguiaj nejiw:

—¿Cuane apiüngüw nipilan jane xic? —aj nejiw.

¹⁹ Nejiw tasajüw:

—Altiül nipilan apiüngüw Juan, aaga neech yow nipilan. Altiül apiüngüw Teat Elías; altiül apiüngüw alngün nendeac andeac Teat Dios najlüy tanomb lapac. Atquiaj apiüngüw —ajüw.

²⁰ Condom tatün manguiaj nejiw alinomb:

—¿Jow icona, cuane ipiüangan jane xic? —aj nejiw.

Quiaj tapiüng a Pedro:

—Ique aaga Cristo ocueaj Teat Dios —aw.

Teat Jesús tapiüng apmambiyaw nej

(Mt. 16:20-28; Mr. 8:30—9:1)

²¹ Teat Jesús tasaj nejiw nde masajüw nejingüind jane nej.

²² At aton tasaj nejiw:

—Aaga Teat Naxey netam mamongoch xeyay ngo majneaj. Apmajcüy majaw nej montangtang tiül judíos, at montangtang miteaats, at ajcüw mondüy wüx aaga poch tüünd Moisés aton. Ndójwüx apmambiyaw nej. Pero naleaing wüx er nüt nej apmapac alinomb —aw.

23 Condom tasaj meáwan leaw aliw quiaj:

—Sitiül aljane andiüm mandüüb xic mayar sandeac, ich mawün wüx omeaats leawa nej andiüm marang. Ich mandüüb wüx leaw sarang masey mamongoch xeyay naél meáwan nüt; masey mambiyaw nej wüx cruz cos ayar sandeac.

24 Sitiül aljane ngo mayar sandeac ajcan imbol mambiyaw nej nipilan, alinoic nüt nej ngome apmamb tiül cielo. Pero sitiül aljane ngo mapiüng wüx masey mandeow cos ayar sandeac, alinoic nüt najneajay apmajlüy tiül cielo. 25 Jondot sitiül aljane maneay meáwan cuajantanej leaw almajlüy wüx iüt cam, cuane ambich sitiül nej apndrom ombas, lango mamb tiül cielo? 26 Cos sitiül aljane ngo mayar sandeac, axing mitsoj nej nipilan wüx xique, at wüx xepoch; atquiaj a Teat Naxey aton apmaxing majaw nej wüx aliüc imiün tiül cielo, aquiüb miün xeyay nelitlit, ranüy, najneajay ocueaj Teat Dios, at ocueaj nangaj miángeles nej. 27 Naleaing sasaj icon alningüy acas tiül icona aliün mapacüw apmajawüw a Teat Naxey niüng arang natang nenajiüt —aj nejiw Teat Jesús.

Tewüneay majawüw nej Teat Jesús

(Mt. 17:1-8; Mr. 9:2-8)

28 Condom ajiüran ojpeacüw nüt tatow ndoj mandeac aaga poch quiaj,

quiaj taquiiüb a Pedro, Juan, at a Jacobo, tajtepiw wüx nop tiüc, tamb mataag orar. 29 Wüx teataag orar Teat Jesús, quiaj tajawüw mitey nej langome atnej, at apix nej rajnüy, xowüy lalitlit. 30 Camüm majawüw, alquiaj mixejchiw nejiw leaw monlüy tanomb, ajcüw ayaj teat Moisés maquiiüb a teat Elías, teandeacüw maquiüjpüw Teat Jesús. 31 Niüng alebemoj xowüy lajneaj, ayey nejiw tiüt a ran. Teamandeacüw wüx leaw apmamongoch Teat Jesús wüx apmandeow tiül Jerusalén. 32 Teat Pedro, at aquiüjpüw nej xeyay laínd ameayiw, pero tapacüw wüx tajawüw aaga ran xowüy lajneaj niüng ajlüy Teat Jesús maquiiüb ajcüwa ijpw monxey quiaj. 33 Moisés ata Elías laám apmawüw niüng ajlüy Teat Jesús, quiaj tapiüng a Pedro:

—Teat, najneaj macüliiüts ningüy narangan arej nden, noic ineay, noic aneay teat Moisés, alinoic aneay teat Elías—aw.

Atquiaj tapiüng a Pedro cos lango majaw cuane apmapiüng. 34 Tenguialeámban mandeac aag ayaj, quiaj pojniüt, taxot nejiw noic oic. Xeyay timboloj wüx tajawüw aliw tiül oic. 35 Condom quiaj tanguiayiw noic nanderac imiün tiül oic, tapiüng:

—Aag ayaj xecual xeyay sandiüm; inguiayiün, iyacan wüx imeajtsan leaw andeac nej—aw.

36 Wüx landoj andeac a nendeac, quiaj tajawüw a Teat Jesús néjan. Nejiw ngo mapiüngüw nicuajind. Tacül acas nüt nejinguid ngo mandeacüw wüx leaw tajawüw.

Tajneaj nop alwüx ombas nej nimeech

(Mt. 17:14-21; Mr. 9:14-29)

37 Raw tiüt alinoic nüt wüx tawüw tiüt imiünüw wüx tiüc, xeyay nipilan tambüw man-gochiw Teat Jesús. 38 Nop naxey naw tiül aaga xeyay nipilan quiaj tendeac napac, tapiüng:

—Teat, satün icueaj meamb mejaw xecual ajcánan sajiür. 39 Alwüx ombas nej nimeech. Nguaiaj aaga nimeech xeyay üüch nej mepajpaj, ambeapmbeap nej, awün nej teombeay popox. Xeyay ngo majneaj lamarang nej, nómban ngo macueat nej. 40 Xique tasa-jasüw minipilan mawüniw a nimeech wüx ombas nej, pero ngondom ombasüw —aw a naxey.

41 Quiaj tapiüng Teat Jesús:

—¡Neol icona nipilan ngo meyariün sandeac, icona monrang ngo majneaj! ¿Cas nüt ipiüangan sanacül naquiüb icon, naüc wüx leaw irangan quiaj? —aw.

Condom tasaj a naxey:

—Iquiüb miün micual, teat —aj.

42 Wüx tengual ajüy aaga nench quiaj matüch niüng ajlüy Teat Jesús, quiaj tam-beapmbeap nej alinomb.

Aaga nimeech alwüx ombas nej talox nej tiüt. Teat Jesús talic a nimeech quiaj, maw macueat; quiaj tajneaj aaga nench. Condom tüüch mamb maquiüb miteat nej alinomb. 43 Meáwan nipi-lan leaw alquiaj mbayatoj majawüw nguineay xeyay najneaj lamarang Teat Dios.

Teat Jesús tapiüng alinomb apmambiyaw nej

(Mt. 17:22-23; Mr. 9:30-32)

Tealeámban mbayajow nipi-lan majawüw meáwan leaw lamarang Teat Jesús, quiaj tasaj minipilan nej:

44 —Iyacan wüx imeajtsan aaga poch sanasaj icon cam, cos Teat Naxey apmayacüch teowixaw nipilan —aj nejiw.

45 Naleaing minipilan nej ngo majawüw cuane wüx asoiquiw quiaj, cos ngo müjndiw majawüw, aton cos nejiw axinguiaw matüniw manguiayiw wüx aaga poch quiaj.

Jane apmarang natang

(Mt. 18:1-5; Mr. 9:33-37)

46 Condom minipilan nej tapots andeacndeacüw wüx mapiüngüw jane ap-marang natang. 47 Naleaing Teat Jesús tajaw cuane teamapiüngüw tiül omeajtsüw nejiw. Quiaj taxaing nop nine mayac niüng ajlüy nej. 48 Condom tasaj nejiw:

—Jangantanej leaw ap-majiür lasta aaga nine cam, aag ayaj atnej teamajiür xic lasta; jangantanej leaw ajüür xic lasta, aag ayaj ajüür lasta neech xic niün. Cos jane

chingüy tiül icona, aag ayaj natang —aj nejiw.

Jane ngo majcüy majaw icoots, najneaj majaw icoots (Mr. 9:38-40)

⁴⁹ Condom quiaj tasaj nej a Juan:

—Teat, tajawasan nop naxey teamapaj minüt wüx tawün nimeech wüx ombas nipilan, lanasajan macueat cos ngome aquiüjpaats —aj.

⁵⁰ Quiaj tasaj nej Teat Jesús:

—Ich majlüy, nde mepalan cos sitiül nop ngo majcüy majaw icoots, najneaj majaw icoots —aj nej.

Teat Jesús talic a Jacobo y Juan

⁵¹ Wüx lamatüch a nüt mamb Teat Jesús andüy tiül cielo, quiaj tapiüng netam mamb Jerusalén. ⁵² Quiaj tüüch mamb acas mambüw ombas nejiw. Ajcüw ayaj tambüw tatüchiw tiül noic nine cambaj tiül iüt Samaria mayambüw niüng apmaxojtüw. ⁵³ Naleaing ajcüwa nipilan monaw quiaj ngome tandiümüw müjchiw maxojtüw quiaj Teat Jesús cos tajawüw andüyiw Jerusalén apmambüw. ⁵⁴ Minipilan nej, aaga Jacobo maquiüüb a Juan wüx tajawüw aag ayaj, quiaj tasajüw Teat Jesús:

—Teat, ¿indiüm natüniün biümb imiün tiül cielo atnej nomb tarang mixejchiiüts Elías, mandajpüw ajcüwa nipilan quiaja? —ajüw.

⁵⁵ Quiaj ndiliteay Teat Jesús majaw nejiw, talic nejiw, tapiüng:

—Icona ngo mejawan cuane teamendeacan. ⁵⁶ Cos Teat Naxey ngo miün mandrooch ombasüw nipilan, nej tiün mawün wüx nipilan —aw.

Quiaj tambüw tandüyiw tiül alinoic cambaj.

Leaw tandiümüw mandüjpiw Teat Jesús

(Mt. 8:19-22)

⁵⁷ Condom wüx aleambüw tiül tiüüd tajngot nop naxey masaj Teat Jesús:

—Teat, sanamb nguiajan-tanej niüng apmeamb —aj.

⁵⁸ Quiaj tasaj nej Teat Jesús:

—Wiül ajjürüw ombiümüw, at a quiec ajjürüw; nganüy a Teat Naxey ngo majiür nguiane alndom maxood —aj nej.

⁵⁹ Condom tasaj alinop:

—Mac, indüüb xic, tabar —aj.

Aaga nasoiic quiaj tapiüng:

—Teat, sanamb nacül leaw andeow xeteat, namiüt; ndoj sanandüüb ic narang leaw ipiüng —aw.

⁶⁰ Teat Jesús tasaj nej:

—Icueat, ich majlüy ich memiütayej. Ique quiür indeac wüx nguineay alndom majlüyeran tiül micambaj Teat Dios —aj nej.

⁶¹ Condom tapiüng alinop:

—Sanamb teat, nguiajantanej niüng apmeamb, pero netam namb saniüng nasajüw manguiayiw —aw.

⁶² Quiaj tasaj nej Teat Jesús:

—¿Sitiül nop nechiüt iüt almasap owix arada, andüy wanopech teamajaw, nguineay apmarang

najneaja? Aag ayaj ngondom majmel tiül micambaj Teat Dios —aj nej.

10

Teat Jesús tüüch mambüw er miow gajpowüw minipilan nej

1 Wüx landoj aag ayaj, Teat Jesús tawün er miow gajpowüw (70) minipilan nej. Ajcüw ayaj tüüch mambüw ijpüwpüw ombas nejiw tiül meáwan cambaj leaw niüng nej apmamb. ² Ndoj tasaj nejiw:

—Xeyay najiüt ajlüy, pero monrang najiüt napateay. Itüniün ocueaj a Teat Naxey neneay najiüt, müüch miün monrang najiüt. ³ Quiüran; xique süüch icon meamban at icon sap indüyiün tiül tegü sampü. ⁴ Nde mejoyiün moral, iquial tomiün, at napüic; nde lombombomeron metepeayiün jangantanej tiül tiüd. ⁵ Ngünantanej nden niüng apmejmelüün, ombas mertepeayiün, itüniün monapacüy. ⁶ Sitiül alquiaj aljane ajüic najneaj omeaats majaw icon, indeacan najneaj mequiüjpan; pero sitiül ngwüy, nde mendeacan mequiüjpan xeyay. ⁷ Icülüün tiül aaga nden quiaj, itean, inganeowan leaw apmeajndiün quiaj, cos nop nerang najiüt netam müünd üet nej. Nde meamban mejüyjüyiün tiül ngünantanej nden. ⁸ Nguijantanej cambaj niüng apmejmelüün sitiül apmangochiw icon

najneájan, itean leaw apmeajndiün meatiün. ⁹ Aton imongochiün iün andeow moniün andeow leaw almajlüy tiül aaga cambaj quiaj, at isajan nipilan: “Nganüy laliüc ndom mejmeliün tiül micambaj Teat Dios”, irajan. ¹⁰ Pero nguijantanej cambaj niüng apmejmelüün, sitiül ngo mangochiw icon najneaj, wüx apmeriowan ilean tiül calle, isajan nipilan: ¹¹ “Leaw najndot najlüy ningüy tiül micambajan ngo nandiüman macül wüx xileajiün nicuajind; satajtan majüic ngo majneaj irangan. Pero ich leam imeajtsan teajndiün mejmeliün tiül micambaj Teat Dios”, irajan. ¹² Xique sasaj icon, wüx apmajaraw wüx asoet nipilan, napateay quiriw ngo majneaj leaw apmamangochiw nipilan tajlüyiw tiül cambaj Sodoma, ngo matnej aaga cambaj niüng ngo mangochiw icon najneaj.

Nipilan ngo mayambüw Teat Dios
(Mt. 11:20-24)

¹³ 'Jaa, icona monaw tiül cambaj Corazín! ¡Jaa, icona monaw tiül cambaj Betsaida! ¿Neol ngo meyariün sandeaca? Cos jondot tiül cambaj Tiro y Sidón tarangüch meáwan ateócan leaw tarangüch tiül icona mejawan, catsats tsojow tiül ngwiat masoijquiw nambeor apixaw nejiw, majüiquichaw leam omeajtsüw wüx meáwan ngo

majneaj tarangüw. ¹⁴ Áag sasaj icon, alinoic nüt wüx Teat Dios apmajaw wüx asoeteran, napateay ngo majneaj apmamongochiw monaw Tiro maquiüb Sidón, ngo mat icona. ¹⁵ At icona monaw tiül cambaj Capernaum, ¿iyajcan icona apmeamban tiül cielo? ¡Niquimas! Cos aleáingan apmejlosan tiül aaga xeyay ngo majneaj tiül Hades —aw Teat Jesús.

¹⁶ Ndoj tasaj minipilan nej:

—Nganüy sasaj icon, leaw apmanguaiy indeacan, aag ayaj atnej anguiay sandeac; leaw ngo mandiümüw manguiayiw indeacan, ngo mandiümüw xic aton. Leaw ngo mandiüm xic, ngo mandiüm aaga neech xic niün aton —aj nejiw.

Tandilileaw ajcüwa er miow gajpowüw

¹⁷ Wüx tandilileaw ajcüwa er miow gajpowüw (70) quiaj, apac omeajtsüw, tasajüw Teat Jesús:

—Teat, wüx minüt ique ajcüwa nimeech ayariw sandeacan —ajüw.

¹⁸ Quiaj tasaj nejiw Teat Jesús:

—Xique tajawas ajmiüc a Satanás atnej ajlip imiün tiül cielo. ¹⁹ Xique nganüy lanüüch icon mecuüjchiün tiüt ndiüc tengwüy napüp. Masey moncüy majaw icoots apmarangüw leaw andiümüw, icona ngome apmarang icon nicuajind. ²⁰ Naleaing nde mapac

imeajtsan ajcan imboloj mandüyiw icon nimeech ayariw indeacan; ngwüy, ich mapac imeajtsan cos minütiün lajlüy tiül cielo —aj nejiw.

*Apac omeaats Teat Jesús
(Mt. 11:25-27; 13:16-17)*

²¹ Ores quiaj aaga Nangaj Espiritu tüüch Teat Jesús mapac omeaats. Teat Jesús tapiüng:

—Xique sasaj ic apac ximeaats wüx ique Teat, ique natang nenajiüt tiül cielo at wüx iüt, cos meáwan leaw lajlüy texot, ngo meaach majawüw mondüy monxom omeaats. Nganüy lameaach majawüw ajcüwa atnej nine monguich quiaj. Atquiaj ajlüy, Teat, cos atquiaj indiüm —aw.

²² Condom tapiüng:

—Meáwan cuajantanej tündiüs, üüch xic Xeteat; nejingund ngo majaw jane aaga micual nej, áagan Xeteat Dios nejaw. Aton nejingund ngo majaw jane nej Xeteat Dios, áagan micual nej ajaw; at leaw andiüm müüch nej majaw —aw.

²³ Condom Teat Jesús wantsat majaw minipilan nej, quiaj tasaj nejiw:

—Najneajay ajlüy jangantanej leaw axom majaw leaw icona ixoman mejawan nganüy. ²⁴ Cos naleaing sasaj icon, xeyay mondeac andeac Teat Dios at montangtang monajiüt tandiümüw majawüw leaw lamejawan; naleaing taton ngo majawüw. Tandiümüw

manguaiyiw leaw lamenguaiyiün; naleaing taton ngo manguaiyiw —aj nejiw.

Teat Jesús tandeaç wüx nop naw Samaria

²⁵ Alquiaj nop nequiaach wüx aaga poch tüünd Moisés, witiüt matün manguaiy majaw cuane apmapiüng Teat Jesús, tasaj:

—Teat çcuane netam naranga, nguineay alndom namb tiül cielo napac meáwan nüte? —aj.

²⁶ Teat Jesús tasaj nej:

—çCuane apiüng tiül aaga poch tüünd Moisésa? çNguineay iyaag? —aj nej.

²⁷ Aaga naxey tasaj nej:

—Netam mendiüm Teat Dios con imeaats, con ipacü, con mifis; aton netam mejiür lasta jangantanej atnej ijiürü lasta iquiáyan quiaj —aj nej.

²⁸ Quiaj tasaj nej Teat Jesús:

—Najneaj aag ipiüng quiaj. Sitiül atquiaj apmerang apmeamb tiül cielo niüng apmepac meáwan nüt —aj nej.

²⁹ Nej aaga naxey tandiüm majüiquich arang meáwan aag ayaj, quiaj tasaj Teat Jesús:

—çJane alinop apiüng netam majiürüch lasta quiaja? —aj.

³⁰ Quiaj tasaj nej Teat Jesús:

—Nop naxey imiün Jerusalén andüy Jericó taxom nej need tiül tiüüd, tanejtiw nej ocueaj meáwan leaw almajoy, tawüjchiw nej, laliüc mandeow tacueatiw. ³¹ Condom tamong quiaj nop miteaats amb tiül a tiüüd quiaj. Wüx tajaw alpiiüm

aaga naxey quiaj, tayey tiüt tamong. ³² Camüm tamong quiaj nop nembeol miteaats ajcüw nasoic levita. Átan wüx tatüch quiaj majaw alpiiüm a naxey, tamongan aton. ³³ Ndoj tajngot nop naxey naw Samaria aleamb tiül aaga tiüüd quiaj. Wüx tajaw a naxey, xeyay tajiür lasta. ³⁴ Quiaj tamb matüch, tayac aceite, tayac a vin wüx aaga necoy quiaj. Condom taóel, cas taxaing mayac wüx mibur nej. Taquiüb mamb andüy niüng axoodaran; tacül quiaj majaw. ³⁵ Aw alinoic nüt wüx taw quiaj, tawün ijquiw tomiün nenüt denario, tüüch neneay nden niüng axoodaran. Ndoj tasaj: “Ijaw ningüy xicueaj, sitiül aleaic tetam, iyamb ocueaj nej. Xique sanangüy icueaj leaw sapeay”, aj. ³⁶ Tiül aaga arojpw quiaj, çJane ajüic tajiür lasta aaga naxey tajlüy mambiy nej need quiaja? —aj nej Teat Jesús.

³⁷ Condom aaga nequiaach wüx aaga poch tüünd Moisés tapiüng:

—Pues aaga tambeol nej —aw.

Quiaj tasaj nej Teat Jesús:

—Quiür a ique irang atnej aton —aj nej.

Teat Jesús al aniüngüw Marta y María

³⁸ Teat Jesús wüx tatüch tiül noic cambaj, alquiaj nop najtaj nenüt Marta. Tüüch nejiw maxojtüw aniüng nej. ³⁹ Aaga Marta quiaj, almajiür nop michiig nej nenüt María.

María tamb chetem niüng ajlüy Teat Jesús manguiay andeac. ⁴⁰ Naleaing Marta tenguiam amb wüx omeaats meáwan leaw teamarang tinden. Condom tamb matüch Teat Jesús masaj:

—Teat, ¿najneaj mejaw arang xechiig quiaja? Cos acueátan xic wüx narang xenajiütan. Isaj mambeol xic, Teat —aj.

⁴¹ Quiaj tasaj nej Teat Jesús:

—Marta, Marta, xeyay apal ic, xeyay amb wüx imeaats cuajantanej irang quiaj.

⁴² Ajlüy noic leaw alwüx atam, María teamayac wüx omeaats aaga leaw netam quiaj, nejinguid ngome apmanood nej ocueaj —aj nej.

11

Jesús aquiaach nguineay alndom matajcaats orar

(Mt. 6:9-15; 7:7-11)

¹ Noic nüt Teat Jesús teataag orar, y wüx landoj, quiaj tapiüng nop minipilan nej:

—Teat, iquiaach xicon nguineay natajcan orar atnej tarang teat Juan wüx taquiaach minipilan nej —aw.

² Quiaj tapiüng Teat Jesús:

—Icona, wüx apmetajcan orar atcüy ipiüangan:

Xeteatiün Dios najlüy tiül cielo, ique nangaj minüt.

Sandiüman mejlüy wüx meáwan nipilan nguiajantanej.

Atnej iyambüch ninguiün tiül nangaj cielo, atquiaj aton netam meyambüch ningüy wüx aaga iüt cam, marangüch leaw ique indiüm.

³ Iich xicon nüeteran nganüy nüt cam atnej mbójan irang.

⁴ Iwün wüx imeaats aaga ngo majneaj tarangasan Teat, cos xicona aton lanawüniün wüx ximeajtsan meáwan ngo majneaj tarangüch wüx ximbasan.

Imbeol xicon nde narangan ngo majneaj, Teat,

Iwün ninguiün meáwan ngo majneaj, nde matüch xicon, irawan —aj nej iw Teat Jesús.

⁵ Aton tasaj nej iw:

—Jondot nop icona almajjür nop miamigo nej pinawan ongwiiüts mapeay masaj nej: “Amigo, najüch icueaj arojpw pan. ⁶ Cos napeay nop xeamigo, imiün miünquiaj ajngot, naleaing ngo najjür cuane sanüüch”, maj. ⁷ Pero aaga naxey altiül iüm, apmasaj nej: “Tapots indeac, lanapal a iüm. Xecual lameayiw naquiüjpüw, ngondom witiün nawün nüüch ic”, maj nej. ⁸ Naleaing sasaj icon, masey ngo mind witiow, nej apwitiüm mawün müüch leaw netam, ngome ajcan ajaw miamigo nej, apmarang cos ngo mandiüm manguiay mapajpaj nej. ⁹ Nganüy sasaj icon: Sitiül apmetüniün apmeajndiün;

sitiül apmeyamban mona-
jneaj ocueaj nej apmexoman;
sitiül apmerndeacan apmen-
gocheranan. ¹⁰ Cos meáwan
leaw netün apmüünd; leaw
neyamb apmaxom; leaw
nendeac apmangocharan.

¹¹ '¿Mbich alndom nop
nateateran wüx matün nej
ocueaj pan micual nej,
apmüüch noic piedra in-
gow üüch pana? ¿Tengwüy
wüx matün cüet, ingow
üüch cüet apmüüch nop
ndiüca? ¹² ¿Jondot matün
omb quit, ingow üüch omb
quit apmüüch nop napüpa?
¹³ Sitiül icona monrang ngo
majneaj icon, ijawan cuane
najneaj meajchiün micualan;
cuantemas Miteatiüts Dios
najlüy tiül cielo apmüüch
Nangaj Espiritu jane apmatün
nej ocueaj —aj nejiw Teat
Jesús.

*Apiüngüw ambeol nej
nimeech*

(Mt. 12:22-30; Mr. 3:20-27)

¹⁴ Teat Jesús tawün
nimeech wüx ombas nop
naxey nejew. Wüx taw
aaga nimeech quiaj, quiaj
tendeac aaga naxey. Meáwan
nipilan mbayajow majawüw.
¹⁵ Naleaing altiül tapiüngüw:

—Aaga naxey quiaj awün
nimeech cos ambeol nej aaga
minatang nimeech nenüt
Beelzebú—awüw.

¹⁶ Altiül tandiümüw ma-
jawüw cuane apmarang,
tasajüw marang noic ateócan
majawüw sitiül naleaing
Teat Dios ambeol nej.

¹⁷ Teat Jesús tajaw nguineay

teamapiüngüw tiül omea-
jtsüw nejiw, áag tasaj nejiw:

—Tiül meáwan cambaj
sitiül monajiüt apmajcüyw
mbajcamoj, apmembiyayej
apndrom ombasüw. Sitiül
moncüül tiül noic nden
majcüyw, ngo majlüyw
nóiquian, apndajrriümoj.
¹⁸ Atánan quiaj sitiül mi-
natang nimeech ngo majlüy
nóiquian maquiiüb mimon-
beol nej, ¿nguineay alndom
marangüw cuajantanej ngo
majneaja? Aag ayaj sasaj
icon cos ipiüangan xique
sawün nimeech, ambeol
xic Beelzebú. ¹⁹ Sitiül
naleaing Beelzebú nembeol
xic nawün nimeech, isajan
xic, jow minipilanan, ¿jane
ambeol nejiw mawüniw
nimeech? ¿Ngwüy nimeech
ambeol nejiwe? Ninguiaj
ajüic ngo mejawan cuane
temepiüangan. ²⁰ Nganüy sitiül
Teat Dios nembeol xic nawün
nimeech wüx ombas nipilan,
naleaing sasaj icon lamatüch
mejmeliün tiül minipilan
Teat Dios.

²¹ 'Sitiül nop naxey natang
nenajiüt almajiür xeyay
monjiür nej aniüng, meáwan
leaw almajiür aniüng nej
najneaj ajlüy. ²² Nganüy
sitiül aliüc alinop xeyay
minipilan nej aquiüb miün,
apmanojtiw aaga iüm quiaj,
apmasapüw leaw monjiür,
apmümb mayariw membaa-
gayej wüx leaw taxomüw.

²³ 'At sasaj icon, leaw ngo
mandiüm xic, ajcüy majaw
xic. Jane ngo mambeol xic

wüx leaw teanaxaing, aag ayaj awíchan quiün.

Wüx nimeech andilil alinomb wüx ombasaran
(Mt. 12:43-45)

²⁴ 'Nop nimeech wüx apmacueat aljane, apmajüyjüy tiül wajchiüc mayamb nguiane apmaxood. Wüx lapaxiow ajüyjüy ngo maxom, quiaj apmapiüng: "Sanandilil sandüy tiül niüng tawas", apmaw. ²⁵ Camüm mapeay quiaj, apmaxom aaga naxey atnej nop iüm najneajay najirimb najmel mimbaj. ²⁶ Almajaw atquiaj, quiaj apmamb majan alayaíw aquiüüb nej alwüx apatüw, ngo matnej. Quiaj apmambüw andüyiw wüx ombas a naxey quiaj. Ndó JWüx aaga naxey quiaj xeyay ngo majneaj apmajlüy, ngo matnej tajlüy nomb —aj nej JW Teat Jesús.

Najneajay leaw anguiay Mipoch Teat Dios

²⁷ Teat Jesús wüxan tealeámban mandeac aag ayaj, quiaj tendeac nop najtaj tiül nipilan, tapiüng:

—Najneajay ajlüy a müm najtaj newiquiach ic, neech ic ichech —aw.

²⁸ Quiaj tapiüng Teat Jesús:

—¡Najneajay aton ajlüyiw meáwan leaw anguiayiw Mipoch Teat Dios ndoj ayacüw wüx omeajtsüw! —aw.

Nipilan atüniw ateócan
(Mt. 12:38-42; Mr. 8:12)

²⁹ Wüx laxeyay nipilan mayeyiw nej tiüt, quiaj tapots masaj nej JW:

—Nipilan nganüy cam ngo majneaj arangüw, atüniw ateócan majawüw. Naleaing ngome apmüjndiw majawüw; apmüjndiw áagan leaam omeajtsüw leaw tajlüy wüx Jonás. ³⁰ Atnej Jonás tajlüy tanomb, wüx nej tatiüb ocueajiw nipilan monaw Níneve leaw ngo majneaj teamarangüw, atquiaj ajlüy nganüy a Teat Naxey, teamatiüb icueajiün leaw ngo majneaj teamerangan. ³¹ Alinoic nüt wüx apmajaraw wüx asoet nipilan, quiaj nop najtaj najlüy tanomb, natang nenajiüt imiün cawac, nej apmajüiquich ajcüwa nipilan aaga nüt cam alwüx axeyay ngo majneaj teamarangüw; cos nej imiün xeyay miünquiaj tamb manguiay andeac Salomón. Nganüy ajlüy ningüy tiül icona nop alwüx xeyay ajaw ngo matnej Salomón, icona ngo meyariün andeac nej. ³² At alinoic nüt wüx Teat Dios apmajaw wüx asoeteran, ajcüwa nipilan monaw Níneve leaw tajlüyiw tanomb apmayacüw isoetiün. Cos ajcüwa nipilan quiaj tayambüw Teat Dios wüx Jonás tapaj nej ocueajiw. Nganüy ajlüy tiül icona nop alwüx xeyay atam ngo matnej Jonás, pero icona ngo merangan leaw asaj icon.

Ran ocueajaran
(Mt. 5:15; 6:22-23)

³³ 'Nejinguind ngome apmachen ran ndoj maxot, tengwüy mamooq omal tiül nop nchep. Ngwüy

netam mayac cawüx marraj, maxom majaw jane apmajmel tiül iüm. ³⁴ Oniüügaran aag ayaj nerraj icoots. Sitiül iyac iniiüg wüx mejaw leaw najneaj, apmambeol ic merang najneaj. Wüx irang najneaj, aag ayaj atnej mejlüy tiül ran. Nganüy sitiül indiüm meyac iniiüg wüx mejaw leaw ngo majneaj, quiaj apmerang xeyay ngo majneaj; aag ayaj atnej ijlüy tiül pojniün. ³⁵ Netam mejaw wüx aaga ran ijiür quiaj, nde marang pojniün. ³⁶ Sitiül ique ijlüy tiül aaga ran quiaj, ngo mejlüy tiül pojniün, ranüy apmajlüy niüng ijlüy atnej wüx marraj ic noic nadam ran —aj nejiw Teat Jesús.

Teat Jesús ayac asoet fariseos y mondüy wüx mipoch Moisés

(Mt. 23:1-36; Mr. 12:38-40; Lc. 20:45-47)

³⁷ Wüx landoj andeac Teat Jesús, quiaj tasaj nej nop fariseo mamb metiw aniüng nej maquiüb. Quiaj tamb Teat Jesús. Nganüy wüx chetet met, ³⁸ aaga fariseo wüx tajaw nguineay Teat Jesús ngo marang atnej ajlüyay arangüw nejiw wüx ajantsüw owixaw, quiaj mbayat. ³⁹ Quiaj Teat Jesús tasaj nej:

—Icona fariseos ijantsan ombas a tas, polat, pero amb tiül tan ajlüy ngo majneaj. Icona atquiaj ijlüyiün, masey ajüic irangan najneaj, tiül imeajtsan xeyay ngo majneaj ajlüy, cos inojtiün meyariün

ocueaj alinop, at irangan cuajantanej ngo majneaj. ⁴⁰ ¡Nerchachiün! ¿Neol ngo mejawana, aag nerang amb wüx ombas, nej nerang amb tiül aton? ⁴¹ Leaw almejiüran ijchan ajcüwa nipilan ngo majiür. Quiaj apmejlüyiün nerixixay najneaj.

⁴² 'Jaa, icona fariseos! Iyacan erchechiün naw tiül menta, ruda, at naw tiül cuajantanej soex napiürüch; pero icona ngo merangan leaw najneaj, ngo mejiüran lasta alinop atnej andiüm Teat Dios. Netam merangan meáwan aag ayaj, aton nde mecueatiün meyacan erchechiün.

⁴³ 'Jaa, icona fariseos! Wüx iriümban tiül sinagogas iyamban nguiane chetemeron, nguineay alndom mejarawan. Aton iyambyamban merangüchiün casa niüng ajlüy xeyay nipilan.

⁴⁴ 'Jaa, icona mondüy wüx aaga poch tüünd Moisés, aton icona fariseos! ¡Monlombojchay icon! At icon oxiüt wüx lajarriow, lango majüic, nipilan namong amb wüx ngo majaw sitiül aag ayaj oxiüt —aj nejiw Teat Jesús.

⁴⁵ Condom tapiüng nop naxey nendüy wüx aaga poch tüünd Moisés, tasaj Teat Jesús:

—Teat, wüx indeac aag ayaj ajüic atnej andüy wüx ximbasan temendeac —aj.

⁴⁶ Quiaj tapiüng Teat Jesús: —Jaa, icona aton mondüy wüx aaga poch tüünd Moisés! Cos ijchan nipilan mamalüw leaw ngondom mamalüw;

pero icona ngo mendiüman merrejquiün aag ayaj masey con nots micual iwixan.

⁴⁷ 'Jaa icona! Cos teametajcan majneaj mioxiütüw mondeac andeac Teat Dios leaw tajlüyiw tanomb, leaw tandeowüw ambiy nejiw mixejchiün. ⁴⁸ Aag ayaj ajüic icona najneaj mejawan leaw tarangüw mixejchiün; nejiw monbiy, nganüy icona teamerangan mioxiütüw.

⁴⁹ 'Cos Teat Dios meáwan aag ayaj lamajaw, áag tapiüng: "Sanüjchiw mambüw niüng ijlüyiün mandeacüw sandeac, at sanüjchiw mambüw apóstoles aton. Altiül apmambiyaranüw, alacas apmayambüch ombasüw", aw. ⁵⁰ Aag ayaj tandeac Teat Dios cos ajcüwa nipilan najlüy nganüy cam, apmengüyiw leaw tarangüchiw wüx ombasüw mondeac andeac nej tanomb, ajan wüx tarang iüt cam. ⁵¹ Aag ayaj ajan wüx miquiej Abel, ndójwüx wüx miquiej Zacarías, áag tambiyaw tiül nadam nangaj iüm niüng ajlüy artül. Nganüy sasaj icon, Teat Dios apmüüch icon mengüyiün leaw tambiyaranüw quiaj.

⁵² 'Jaa, icona mondüy wüx aaga poch tüünd Moisés! Cos ijawan leawa netam, pero ngo merangan. At lamepálan alinop, ngo meajchiün majaw, marang —aw Teat Jesús.

⁵³ Wüx teamandeac masaj nejiw aag ayaj, meáwan mondüy wüx aaga poch tüünd Moisés, at a fariseos

xeyay tajcüyiw. Condom quiaj tapots masajsajüw nej cuajantanej. ⁵⁴ Tayambüw nguineay masapüw wüx alngün poch leaw apmandeac, mayacüw asoet.

12

Teat Jesús tandeac andüy wüx monlombojchay

¹ Wüx aaga nüt tapeay quiaj xeyay nipilan, canchiütoj acas mil, lacharrayej. Quiaj Teat Jesús ombas masaj minipilan nej, tapiüng:

—Ijawan nguineay arangüw a fariseos, nde mitsojow icon. Aag ayaj alndom marang icon atnej arang levadura wüx ajmel tiül ajtsaj marang pan, cos andüy quiaj apmaxip mexeyay. Nejiw ajüic atnej arangüw najneaj; aag ayaj ngo maleaing, arangüwan. ² Cos meáwan leaw naxotaran apmajüic, at meáwan leaw nexotüy apmajaraw alinoic nüt. ³ Atquiaj leaw indeacan icónan quiaj masey tiül pojniün, alinoic nüt apmanguiyaran. Átan leaw tendeacan wüx indexeyon tiül ilajcan, alinoic nüt apmanderac napac manguiy cambaj.

Jane netam mermbolan mendüyiün

(Mt. 10:26-31)

⁴ 'Xique sasaj icon xeamigojüw, nde mermbolan mendüyiün leaw alndom mambiy icon, cos áagan alndom marangüw. ⁵ Nganüy sanasaj icon jane netam

mermbolan mendüyün: ermbolan mendüyün aaga leaw alndom mambiy icon, ndoj alndom mayac icon tiül xeyay ngo majnej, tiül biümb. Nej netam mermbolan mendüyün.

⁶ '¿Neol ngo mejawana, acoquiaw nine quiec ijquiaw tomiün ombeat? Naleaing Teat Dios ngo ndrom omeaats masey noic tiül nejw, cos meáwan ajaw. ⁷ At miondeats omalaran lateoraw. Nde mermbolan nicuajind, cos icona alwüx imbeatiün, ngo mat nejw a nine quiec quiaj.

Leaw ngo mexotüy wüx mandeac sandeac
(Mt. 10:32-33; 12:32; 10:19-20)

⁸ 'Aton sasaj icon, jangantanej ngo mexotüy wüx masaj nipilan ayar sandeac, xique aton sanandeac nasajüw miángeles Xetateat Dios xenipilan nejw. ⁹ Nganüy jangantanej leaw apmapiüng xique ngome micual xic Teat Dios, at a xique aton sanasaj miángeles Xetateat Dios ngome xenipilan nejw.

¹⁰ 'Aton sasaj icon, jangantanej leaw apmandeac alngün ngo majnej wüx ombas Teat Naxey, nej alndom nawün wüx ximeaats. Nganüy leawa nendeac ngo majnej wüx ombas Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios, aaga nisoet quiaj mbich ngondom maw wüx ombas nej.

¹¹ 'Sitiül alngün nüt apmequiürapan mayacüw icon

teombas montangtang tiül ajcüwa sinagoga, tengwüy niüng ajlüy montangtang monajiüt, nde meyamban imeajtsan wüx cuane apmepiüangan; ¹² cos wüx apmerndeacan, aaga Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios apmüüch icon poch leaw netam mepiüangan —aj nejw Teat Jesús.

Ngo majnej mandüümdiüram cuajantanej

¹³ Condom nop naxey náwan tiül nipilan tasaj nej:

—Teat, isaj xecoj mambaag pinawan aaga najcueat cam nüjndiün, müüch xic leaw saneay —aj nej.

¹⁴ Quiaj Teat Jesús tasaj nej:

—Teat ¿jane neyac xic najaw wüx leaw ijndean, nambaag icueajiün? —aj nej.

¹⁵ Condom tasaj meáwan nipilan:

—Ijawan wüx, nde mendiümdiüman ocueaj alinop; cos ngome wüx lamejiüran cuajantanej alndom mambeol icon mepacan —aj nejw.

¹⁶ Quiaj tasaj nejw acas poch andüy wüx corrül, tapiüng:

—Tajlüy nop naxey nejür, meáwan omeaats micorrül nej tümb merangyü.

¹⁷ Condom aaga naxey quiaj tapiüng tiül omeaats nej: “¿Nguineay sanarang cos ngo najiür nguiane sanayac omeaats xecorrül?”, aw.

¹⁸ Quiaj tapiüng: “Atcüy sanarang, sanambich najarich xetroj, ndoj sanarang

alacas nadamdám, nayac tiül meáwan sanaxaing, at meáwan salnajiür. ¹⁹ Quiaj sanapiüng xiquiáyan quiaj: Canüy najneajay ijlüy cos almejiür meáwan leaw netam, apmaüc ic xeyay neat. Canüy ixood, ired, inganeow, ich mapac imeaats, sanaj ximeaats", aw a naxey. ²⁰ Quiaj Teat Dios tasaj nej: "¡Chach! Aaga ongwiiüts cam apmendeow. Jow, leaw teamecanchich quiaj, ¿cuane ajpare? ¿jane apmaneaye?" aj nej.

²¹ 'Atquiaj leaw necan-canchich cuajantanej néjan quiaj wüx, ngo majiür nicuajind niüng ajlüy Teat Dios —aj nejw Teat Jesús.

Teat Dios üüch meáwan leawa netam
(Mt. 6:25-34)

²² Condom Teat Jesús tasaj minipilan nej:

—Sasaj icon, nde mamb wüx imeajtsan mepiüangan cuane apmeatiün, cuane apmesojquiün. ²³ ¿Neol ngwa, icona alwüx itaman, ngo matnej nüeteran; aton micuerpojan alwüx atam, ngo matnej napixerana? ²⁴ Ijawan guineay ajlüyiw mimüm wiür, cos nejw ngo mepiürüw max-anguiw omeaats corrül, ngo macanchichaw leaw apmüetiwiw alinoic nüt, cos Teat Dios üüch nejw. ¿Neol ngome alwüx imbeatiüna, ngo matnej quieque? ²⁵ ¿Ngwüy jane tiül icona wüx xeyay ayambyamb

omeaats alndom matang wüx alquiriwe? ²⁶ Sitiül ngondom merangan leaw ngo maél, ¿neol tapots iyacan imeajtsan wüx cuajantanej leawa naéle?

²⁷ 'Ijawan guineay ajlüyiw a mbaj, guineay atangüw. Cos ngo marangüw najiüt nicuajind, at ngo mendileaw. Nganüy sasaj icon, aaga minatang nenajiüt leaw tajlüy nomb nenüt Salomón, nej tajiür xeyay tomiün. Masey tajiür xeyay najneajay apix nej; ngo matüch matnej ajneajiw a mbaj. ²⁸ Sitiül Teat Dios ayac mimbaj a soex leaw almajlüy nganüy, oxep lamarang asap andaab pow, cuane wüx ngo mambeol icon. ¿Neol ngo meyacan imeajtsan wüx neje? ²⁹ Icona nde meyacan imeajtsan wüx leaw apmeatiün menganeowan. ³⁰ Cos nipi-lan leaw ngo mayambüw Teat Dios, xeyay ayacüw omeajtsüw wüx aag ayaj. Icona ijawan Miteatiiüts Dios, nej alwüx, nej ajaw meáwan leawa teatam icon. ³¹ Netam meyamban merangan meáwan leaw andiüm Teat Dios; quiaj nej apmüüch icon meáwan leawa netam.

Tiül cielo icanchichan leawa nembeatmbeat
(Mt. 6:19-21)

³² 'Nde mermbolan xecualüw, masey nepateayiün, cos Miteatiiüts Dios xeyay ajneaj omeaats, andiüm müüch icon mejlüyiün tiül micambaj nej. ³³ Inüjpiün

leaw almejiüran, condom imbeolan leaw nipilan ngo majiür. Aag ayaj atnej mejiüran xeyay tiül iquial tomiün tiül cielo niüng mitomiünan ngo mümb, ngondom pandiüm, ngondom majmel quiaj need maneed, átan a ndeog ngondom majlüy mandrooch ombas. ³⁴ Cos niüng ijiüran cuajantanej nembeatmbeat, quiaj almajlüy imeajtsan.

Netam mepacan mecüliün

³⁵ 'Ersoogayon, icüliün, icheniün a ran. ³⁶ Irangan atnej arangüw monrang najiüt tiül noic nden wüx teamacüliw neneay nden. Cos wüx apmapeay imiün niüng nengoch owix, camüm majngot mapaj nejiw, najénan maleaijquiw a iüm majmel. ³⁷ Najneajay apmajlüyiw ajcüw monrang najiüt quiaj wüx apmapeay neneay nden maxom nejiw teamacüliw nej, ngo mameayiw. Naleaing sasaj icon, ndójjwüx nejay a neneay nden apmayac mes, at nüeteran, masaj nejiw chetemoj metiw. ³⁸ Masey mapeay pinawan ongwiiüts, masey andüy wüx arraw, sitiül apmaxom nejiw teamacüliw nej ngo mameayiw, najneajay apmajlüyiw ajcüw leawa teamacüliw nej quiaj. ³⁹ Aton sanasaj icon, jondot nop nateateran majaw cuame ores apmajmel aniüng nej need, nej ngome apmameay, ngome apmüüch majmel tinden maneed leaw ajiür. ⁴⁰ Ata icona aton netam

mecüliün mepacan, cos Teat Naxey apmandilil wüx ngome teateotsaran —aj nejiw Teat Jesús.

Nop mos nerang najneaj; alinop nerang ngo majneaj (Mt. 24:45-51)

⁴¹ Quiaj Pedro tasaj Teat Jesús:

—Teat, ¿indeac aag ayaj nanguiyiün xiconá, ngwüy tendec manguiayiw meáwan nipilan atona? —aj.

⁴² Quiaj tasaj nej Teat Jesús:

—¿Jane aaga nerang najiüt, nerang najneaj, nexom omeaats, leaw neneay nden tayac teowix nej aniüng nej majaw nej ocueaj, mawiül monlüy quiaj marang leaw netama? ⁴³ Najneajay apmajlüy aaga nerang najiüt quiaj wüx apmandilil neneay nden, cos apmaxom nej teamarang meáwan leaw lamasaj. ⁴⁴ Naleaing sasaj icon, aaga neneay nden quiaj ndójjwüx apmayac teowix nej meáwan leaw almajiür majaw nej ocueaj. ⁴⁵ Nganüy sitiül aaga nerang najiüt quiaj mapiüng neneay najiüt nequiy apmapeay, maw, ndoj tapots mawüüch meáwan monrang najiüt quiaj, monxey, montaj. At a nej ngo marang nicuajind, metmétan, angüngúnan. ⁴⁶ Ndot tealeámban aag ayaj, quiaj apeay aaga neneay najiüt wüx a nüt lango leaam omeaats nerang najiüt macül nej. Quiaj apmüüch mamingoch xeyay ngo majneaj, ndoj apmüüch maquiüüb tiül

meáwan leaw ngo mayariw nej andeac.

47 'Sasaj icon, leaw nerang najiüt nejaw cuane andiüm neneay najiüt, ndoj ngo marang atnej, apmajwüch xeyay. 48 Nganüy nop leaw ngo majaw cuane andiüm neneay najiüt, ndoj tarang leaw ngo metam marang, apmajwüch napateay quiriw. Cos meáwan leawa nüünd xeyay, apmajtan ocueaj nej xeyay aton, leaw nüünd xeyay leaw ajaraw alndom marang, nej netam marang xeyay aton.

Teat Jesús üüch mbajcam nipilan

(Mt. 10:34-36)

49 'Xique tiünas ningüy wüx aaga iüt cam, nganüy apmajlüy xeyay moncüy, atnej xique tiünas nayac biümb. ¡Malüy lajlüy aag ayaj! 50 Xique netam namongoch xeyay necoy. Xeyay ngo majnej ximeaats ¡Malüy sapiüng landoj lajlüy! 51 ¿Ngwüy ipiüngana xique xiün ningüy nayac majlüy monajnej wüx iüt cama? Ngwüy, xique xiün nüüch majlüy xeyay moncüy, mbajcan palpálwüx. 52 Cos naw wüx nganüy alndom majlüy acoquiaw nipilan tiül noic nden ngo majlüyiw nóiquian. Arojpw apmajcüyiw majawwüw ijpüw, tengwüy ijpüw apmajcüyiw majawwüw arojpw. 53 Nateateran apmajcüy majaw nacualaran, tengwüy nacualaran apmajcüy majaw

nateateran. Namümaran apmajcüy majaw nacualaran, nacualaran apmajcüy majaw namümaran. Aton namümaran apmajcüy majaw mintaj nacualaran, mintaj nacualaran apmajcüy majaw napeweran —aj nej.

Apiüng wüx leaw aliüc miün apmajlüy

(Mt. 16:1-4; Mr. 8:11-13)

54 At tasaj meáwan nipilan: —Icona wüx ijawan lamawitich oic noleat lamepiüangan: Apmajoet, irawan. Naleaing atquiaj apmajlüy. 55 At wüx apmapep tiüt ncherrec lamepiüangan: Apmerraar, irawan. Naleaing atquiaj apmajlüy. 56 ¡Sasaj icon ndeac mbeay! Icona ipiüangan ijawan wüx oic, wüx caaw, at wüx iüt. ¿Neol a nganüy ngo mejawan nicuajind wüx meáwan leaw tengual ajlüy tiül aaga nüt cama?

Ijneaj anaag leaw ajcüy majaw ic

(Mt. 5:25-26)

57 '¿Neol ngo mejawan icónan quiaj nguineay netam merangan najnejaja? 58 Cos sitiül aljane aleaic iriow anaag wüx, apmayac ic teombas monajiüt, pues indeac anaag, ijaw cuane ngo majnej irang, isaj apmeyac ingow wüxan nganaw mepeay anaag teombasüw monajiüt. Cos teat xan alndom masaj mongot mayacüw ic tiül manchiüc. 59 Naleaing sasaj ic, wüx lerpeay tiül manchiüc langondom meriow najen,

apmeriow leaw imbich mengüy leaw apmatüniw icueaj —aj nejiw Teat Jesús.

13

Netam majcueat meáwan leaw ngo majneaj

¹ Wüx aaga nüt quiaj acas nipilan tasajüw Teat Jesús nguineay a Pilato tapiüng mambiyaranüw acas nipilan monaw Galilea, ndoj taól miquiejw nejiw tiül miquiej nimal leaw teamambiyaw ajcüw monaw Galilea, marang ichechiw nejiw. ² Quiaj tasaj nejiw Teat Jesús:

—Cuane ipiüangan ¿jow ajcüwa monxey tandeowüw quiaj, más xeyay asoetiw ajjürüwa, ngo mat nejiw meáwan nipilan monaw Galilea, áag tamongochiw atquiaja? ³ Xique sasaj icon ngwüy, cos sitiül icona ngo leaam imeajtsan meyamban Teat Dios, meáwan icona apmandrojchich imbasan aton. ⁴ Ngwüy, cuane ipiüangan ¿jow ajcüwa gajpopeac (18) nipilan tandeowüw achar nejiw tiüt mitorre Siloé, alwüx ngo majneaj arangüwa, ngo matnejiw meáwan nipilan monlüy tiül Jerusaléne? ⁵ Xique sasaj icon ngwüy, cos sitiül icona ngo leaam imeajtsan meyamban Teat Dios, meáwan icona apmandrojchich imbasan aton —aj nejiw.

Tandeac wüx toc ngo meóng

⁶ Condom Teat Jesús tandeac masaj nejiw, tapiüng:

—Tajlüy nop naxey ajjür noic corrül, altiül noic owil toc. Tamb majaw sitiül alwüx aóng, pero ngo maxom wüx nicuajind. ⁷ Quiaj tasaj aaga naxey nejiür micorrül nej: “Aaga toc cam aroomb neat wüx aag agüy xiün ningüy nayamb aóng nej, ngo naxom wüx nicuajind. Indooig, cuane ajar, cos teapalpálan iüt”, aj. ⁸ Aaga nejiür corrül tasaj nej: “Teat, ich macül áagan a neat cam; sanataag majneaj, sanatox-tox mapench a iüt wüx owil, ndoj sanayac omeaats iüt. ⁹ Sapiüng apmeóng, tengwüy sitiül ngo meóng, mbich quiaj sanandooig”, aw —aj nejiw Teat Jesús.

Tajneaj iün andeow nop najtaj wüx nüt axoodaran

¹⁰ Noic nüt axoodaran Teat Jesús altiül sinagoga teaquiaach. ¹¹ Alquiaj nop müm najtaj ajjür noic monandeow ayac nimeech, lamatüch gajpopeac (18) neat tatow maxom nej. Lamandrooch nej ombas, apejnguéxan ajüy, ngondom maleaing. ¹² Teat Jesús wüx tajaw nej, quiaj tasaj:

—Müm najtaj, canüy lerneaj, laáw mimonandeow —aj nej.

¹³ Quiaj tayac owix wüx omal a müm najtaj, andüüban ajneaj, nómban taleaing. Quiaj tapots masaj Teat Dios najneaj arang. ¹⁴ Nganüy

aaga natang tiül a sinagoga tajcüy cos Teat Jesús lamataag majneaj monandeow wüx nüt axoodaran. Quiaj tasaj nipilan:

—Ajlüy anaíw nüt leaw alndom marangüch najiüt. Tiül aaga nüt quiaj netam merwiünan matajcüch majneaj iün indeowan, ngome wüx nüt axoodaran —aj nejiw.

¹⁵ Quiaj Teat Jesús tapiüng:

—¿Ndeac mbeay! ¿Neol, jowa icona ngo mechejtün miboyiüna miburrana mequiüjpan meajchiün yow wüx nüt axoodarana? ¹⁶ Aaga müm najtaj cam, nej nop naw tiül acualaats Abraham aton. ¿Nimeech lamüüch nej mamongoch xeyay ngo majneaj lamatüch gajpopeac (18) neat. ¿Neol ngondom matajcüch majneaj wüx nüt axoodarana? —aw.

¹⁷ Wüx Teat Jesús tandeac aag ayaj taxinguiaw meáwan leaw teajcüyiw majawüw nej. Pero altigüy nipilan tapac omeajtsüw xeyay majawüw meáwan najneajay tarang Teat Jesús.

Tandeac wüx osaab mostaza

(Mt. 13:31-32; Mr. 4:30-32)

¹⁸ Condom Teat Jesús tasaj nejiw:

—¿Nguineay alndom nasaj icon cuane atnej ajlüy micambaj Teat Dios, ngwüy cuane wüx alndom nandead naquiaach icon wüx, mejawana? ¹⁹ Ajlüy atnej arang osaab mostaza wüx nop naxey apmapiür tiül

micorrül nej. Cos apmadam apmatnej nadam xiül; quiec alndom marangüw ombiümüw wüx mipüüg nej —aw Teat Jesús.

Tandeac wüx levadura
(Mt. 13:33)

²⁰ Teat Jesús tapiüng alinomb:

—¿Cua wüx alndom nandead naquiaach icon mejawan guineay ajlüy micambaj Teat Diosa? ²¹ Ajlüy atnej arang levadura, cos wüx nop najtaj apmayac tiül arej nepeax arin, aaga levadura apmüüch maxip ajtsaj marang pan —aw.

Iriümban tiül quicheech ombeay iüm

(Mt. 7:13-14, 21-23)

²² Teat Jesús tanaámb amb andüy Jerusalén. Tamong tiül nadamdamb cambaj, tiül namix cambaj, tanaámb teaquiaach nipilan. ²³ Aljane tatün manguiay nej:

—Teat ¿ngwa naleaingue, napateay nipilan apmawüw wüx asoetiw? —aj.

Quiaj tapiüng Teat Jesús:

²⁴ —Ipacan wüx, ijmeliün iriümban tiül quicheech niüng ajmeleran. Cos xeyay nipilan apmandiümüw majmeliw, pero ngome apmajmeliw. ²⁵ Sitiül nateateran lawitiow mapal a iüm, nganüy icona ngome tejmeliün, condom tapots ipajan mepiüangan: “Teat, teat, ileaaig a iüm najmeliün”, merajan. Nej apmasaj icon: “Ngo najaw jane icon, nguiane neriowan”, apmaj icon. ²⁶ Icona quiaj

apmesajan: “Xicona tetesan, tanganeowasan naquiüjpan ic; aton ique tequiaach tiül xecambajan”, apmerajan. ²⁷ Nej apmapiüng: “Lanasaj icon ngo najaw jane icon, nguiane neriowan. Iriowan ningüy niüng sajlüy monrang ngo majneaj”, apmaj icon. ²⁸ Quiaj apmejiüntsaxeyay, apmenchicnchiquian ilüiquiün wüx apmejawan teat Abraham, teat Isaac, teat Jacob, at meáwan mondeac andeac Teat Dios aliw tiül micambaj Teat Dios; pero icona ngondom mejmeliün. ²⁹ Cos aliücüw imiün nonüt, imiün noleat, imiün calüy, imiün cawac; apchetemoj wüx mes tiül micambaj Teat Dios. ³⁰ Altiül leaw ayaag chingüy nej nganüy, tiül aaga nüt quiaj apmarang natang; aton altiül leaw ayaag atnej natang nganüy, tiül aaga nüt quiaj apmarang chingüy —aw Teat Jesús.

Teat Jesús tajiünts majaw moncül Jerusalén
(Mt. 23:37-39)

³¹ Tiülan aaga nüt quiaj tapeayiw quiaj acas fariseos, tasajüw nej:

—Iriow ningüy, quiür ijaw nguiane apmendüy cos Herodes teamandiüm mambiy ic —ajüw nej.

³² Nej tasaj nejiw:

—Quiüran isajan aaga atnej wiül quiaj: “Xique nganüy teanawün nimeech wüx ombas nipilan, teanamogoch monandeow nganüy at oxep; nawiür landoj xenajiüt”, irajan. ³³ Xique tanaámb

netam nandüüb xetiüüd nganüy, oxep, at nawiür, cos nop nendeac andeac Teat Dios ngondom mandeow nguiajantanej, netam matüch Jerusalén.

³⁴ ¡Jerusalén, Jerusalén! ¿Neol tembiy ajcüwa mondeac andeac Teat Dios? ¿Neol teloxiw leaw Teat Dios üüch mamb masajüw ic wüx nej? ¡Xique xeyay tandiümas naxejneng micual, atnej arangoic quit maxejneng micual nej teombas miolümb nej, pero ngo mendiüm! ³⁵ Nganüy apmejawan guineay apmajcueat imbiüman. Aton sasaj icon langome apmexoman mejawan xic; naleaing apmejawan xic wüx apmatüch a nüt mepiüangan: “Najneajay ajlüy aaga niün, üüch nej miün Teat Dios”, merawan —aj nejiw Teat Jesús.

14

Nop naxey apep nej

¹ Noic nüt axoodaran, Teat Jesús tamb met aniüng nop natang nenajiüt ocueajiw fariseos. Nejiw teamandacüwiw Teat Jesús sitiül aleaic apmarang. ² Alquiaj niüng ajlüy Teat Jesús nop naxey niün andeow, apep nej. ³ Quiaj Teat Jesús tasaj mondüy wüx aaga poch tüünd Moisés, at ajcüwa fariseos:

—¿Cuane ipiüangan, najneaj matajüch majneaj nop niün andeow wüx noic nüt axoodarana? —aj nejiw.

⁴ Nejiw ndijchijówan. Condom quiaj Teat Jesús tasap

owix a niün andeow, tüüch majneaj, ndoj tasaj mamb.
 5 Condom tandüy wüx masaj nejiw:

—Jow icona, jondot mejawan miburran, mi-boyiün lajmiüc tiül lol ¿ngo mewüniünan najénan masey wüx nüt axoodarana? —aj nejiw.

6 Nejiw ngondom mangochiw masajüw nej nicuajind.

Leawa najpajüw aniüng nengoch owix

7 Wüx Teat Jesús tajaw ajcüwa nipilan nguineay ayambyambüw chetemoj niüng chetejow netamtamüw nipilan, quiaj tasaj nejiw nguineay netam marangüw, tapiüng:

8 —Wüx apmejpapan aniüng nop nengoch owix, nde memongon ombas chetemeron quiaj, jondot aliüc alinop aton najpaj quiaj, alwüx atam ngo mat icona.

9 Condom aliüc aaga nepaj icon masaj icon: “Witiüron ninguiaj cos apchetem aaga alinop cam”, apmaj icon. Quiaj apmexinguan meamban chetemeron niüng ajlüyiw ümb wüx moncheten.

10 Más najneaj, wüx apmejpapan niüng nengoch owix, quiüran cheteron mequiüjpan ümb wüx moncheten. Mbich wüx aliüc aaga nepaj icon apmapiüng: “Xeamigo, imongon ombas”, apmaj icon. Quiaj apmapac imeajtsan, apmemongon mequiüjpan tiül leaw namongoj ombas.

11 Cos jangantanej leaw nerangrang adam apmüünd monxing. Pero leaw ayaag nicuajind nej, apmandiüram —aw Teat Jesús.

12 Condom tasaj aaga naxey nepaj nej mamb met aniüng nej:

—Wüx apmerang noic nüeteran nde mepajüw miamigo, micoj, michiig, icualaats, mivecin leaw nejiür. Cos nejiw alndom mandilileaw mapajüw ic alinoic nüt, quiaj apmatotow.

13 Ngwüy, wüx apmeyac nüeteran ipaj leaw nipilan ngo majiür, at leaw necoex, leaw nesomb.

14 Quiaj apmapac imeaats cos nejiw ngondom mapajüw ic matotow. Nganüy a ique, Teat Dios apmangüy ic alinoic nüt wüx nej apmapacüüch leaw monrang najneaj —aj nej Teat Jesús.

Wüx apmajlüy nadam nüeteran

15 Nop tiül ajcüw alchete-moj wüx mes maquiüjpüw Teat Jesús, tasaj nej:

—Najneajay apmajlüy leaw apmajlüy tiül monet alinoic nüt tiül micambaj Teat Dios —aj.

16 Quiaj Teat Jesús tapiüng:

—Nop naxey tarang noic nadam nüeteran, tapaj xeyay nipilan. 17 Wüx lamatüch majlüy monet, quiaj tasaj mamb aaga nembeol nej masaj leaw lamapaj: “Tabaats, landoj lajmel a nüeteran”, maw. 18 Quiaj meáwan nejiw tayambüw nguineay

ngo mambüw. Nop tapiüng: “Sangal noic corrül, nganüy netam namb najaw; nde mejcüy teat, naleaing ngondom namb”, aw. ¹⁹ Alinop tapiüng: “Sangal acoquiaw mancuerna boy, netam namb najawüw; nde mejcüy teat, naleaing ngondom namb”, aw. ²⁰ Alinop tapiüng: “Lesndot angoch xiwix; naleaing teat, ngondom namb”, aw. ²¹ Quiaj tandilil aaga nembeol quiaj masaj neneay nden meáwan leawa tasoic. Quiaj tajcüy aaga neneay nden quiaj, tasaj nej: “Nganüy nganüy quiür tiül cambaj, ipajüw miünüw meáwan nipilan leaw ngo majiür, leaw necoex, leaw ngo majiür owix, leaw nesomb; isajüw miünüw”, aj. ²² Ndoj marang aag ayaj, quiaj tasaj neneay nden: “Teat, lanarang atnej ipiüng, pero naleaing aliün majlüy nüeteran”, aw. ²³ Tandüy wüx masaj nej a neneay nden: “Quiür tiül meáwan tiüd, tiül rünc, inetet owixaw miünüw leaw apmexom, para alndom chipiüm saniüng. ²⁴ Cos naleaing sasaj ic, nejinguid leaw sapaj ombas ngome apmiünüw saniüng chetemoj metiw”, aj —aw Teat Jesús.

Minipilan Teat Jesús netam macueatiw cuajantanej

²⁵ Xeyay nipilan tandüjpiw Teat Jesús; condom nej ndiliteay majaw nejiw, tapiüng:

²⁶ —Sitiül aljane andiüm majlüy tiül xenipilan, netam

mayac omeaats wüx xic. Nde mayac omeaats wüx miteat nej, mimüm nej, mintaj nej, micual nej, micoj nej, michiig nej. At ngondom mayac omeaats wüx leaw apmamingoch. Sitiül ngo marang atquiaj ngondom majlüy tiül xenipilan. ²⁷ At sitiül aljane ngo mandiüm mamongoch naél, masey mambiyaran wüx cruz ajcan ayar sandeac, ngondom majlüy tiül xenipilan. ²⁸ ¿Cos jane tiül icona sitiül mandiüm marang nop torre, ngo chetem mayamb omeaats majaw nguitow apmetam nej mandondoche? ²⁹ Jondot lamawitich tiüt marang, condom langondom mandondoch; quiaj nipilan apmajawüw, apmitsojow nej. ³⁰ Apmapiüngüw: “Aaga naxey quiaj iünan mawitich, nganüy lango majiür cuane naag mandondochay”, apmawüw. ³¹ Ndot nop natang nenajiüt wüx apmajaw apmajlüy montsoj, aliüc alinop natang nenajiüt aquiüüb miün nimioiw mil (20,000) soldados, nej ajcánan gajpowüw mil (10,000) ajiür, ¿quia, ngome ombas apchetem mayamb omeaats sitiül alndom mangoch aaga nimioiw mil quiaja? ³² Sitiül ajaw ngondom mengoch aweaag, wüxan aliün miünquiaj ajngotoj ajcüwa alinoic ajlüy quiaj, nej apmüüch mamb minipilan nej mayambüw monajneaj. ³³ Atquiaj icon sitiül ngo mendiüman mecueatiün leaw almejiüran, ngondom

mejlüyün tiül xenipilan.

*Wüx quiniüc larrew
(Mt. 5:13; Mr. 9:50)*

³⁴ 'Najneaj quiniüc aag ayaj najtix, pero quiniüc lango majtix ¿cuane ajpar, cos nguineay apmajtix alinomb?
³⁵ Ngondom mamb tiül iüt, ngondom ponongom pandiüm marang omeaats iüt, netam majwich ninguiün. Jane apmanguiay aag ayaj, ich mayamb omeaats majaw cuane wüx amb apiüng —aw Teat Jesús.

15

*Andeac wüx ndron sap
(Mt. 18:10-14)*

¹ Tatüchiw niüng ajlüy Teat Jesús xeyay monrang ngo majneaj; aliw tiül aton monsap tomiün ocueaj cambaj. Tambüw niüng ajlüy Teat Jesús manguiayiw aquiaach nej. ² Ajcüwa fariseos, at mondüy wüx aaga poch tüünd Moisés tendeadndeacüw, tapiüngüw:

—Aaga naxey quiaj aquiiüb tiül monrang ngo majneaj, üet aweaag —awüw.

³ Quiaj Teat Jesús tandeac acas poch andüy wüx nejw, tapiüng:

⁴ —¿Jondot aljane tiül icona ajiür acoic miow (100) sap, camüm ndrot ocueaj nop, nguineay apmaranga? Apmacueat tiül wajchiüc ajcüwa peic miow gajpoquiy (99) quiaj, cas tamb mayamb aaga ndron ocueaj leaw axom. ⁵ Wüx apmaxom apmaxaing mapiib wüx

onic, apac omeaats. ⁶ Ndoj, wüx apmapeay aniüng nej apmaxejneng leaw xowüy ajneaj aweaag, at moncülan quiaj niüng acül nej, apmasaj: “Ndrot xesap, nganüy lanaxom. Ich mapac imeajtsan, mapac omeajtsaats”, apmaj. ⁷ Naleaing sasaj icon atquiaj apac omeaatsaran xeyay tiül cielo wüx nop nerang ngo majneaj laleaaw omeaats wüx Teat Dios matün ocueaj, ngo matnej peic miow gajpoquiy (99) nipilan leaw ayajcüw ngo majiürüw nisoet, apiüngüw ngo metam majpaj ocueajiw —aw Teat Jesús.

Andeac wüx tomiün leawa ndrot

⁸ Condom tandeac alinoic, tapiüng:

—Jondot nop najtaj ajiür gajpowüw tomiün, ndrot ocueaj noic, ¿nguineay apmaranga? Apmachten ran majimb tiül iüm leaw axom.

⁹ Wüx apmaxom apmaxejneng leaw xowüy ajneaj aweaag, at moncülan quiaj niüng acül nej, apmasaj: “Ndrot noic xetomiün, nganüy lanaxom. Ich mapac imeajtsan, mapac omeajtsaats”, apmaj. ¹⁰ Naleaing sasaj icon, atquiaj xeyay apac omeajtsüw miáñeles Teat Dios wüx nop nerang ngo majneaj laleaaw omeaats matün ocueaj Teat Dios mawün asoet nej —aw Teat Jesús.

Nop nacualaran nexiül, arang ngo majneaj

¹¹ Aton Teat Jesús tandeac alinoic, tapiüng:

—Tajlüy nop naxey ajiür ijpüw micual nej. ¹² Aaga chingüy nacualaran tasaj miteat nej: “Teat, imbaag nómban, iich xic leaw apmeaach xic”, aj. Miteat nej quiaj tambaag, tüüch nejiw mianopnopo. ¹³ Ngome xeyay nüt aaga chingüy quiaj taxaing meáwan leawa tüünd. Tamb andüy alinoic iüt ninguiün miünquiaj. Quiaj tambich mandrooch meáwan leaw ajoy mamb wüx cuajantanej ngo majneaj. ¹⁴ Condom wüx laúmb mandrooch meáwan leaw almajiür, tajlüy noic nadam lop tiül aaga cambaj quiaj; nej xeyay tind üet pero ngo majiür cuane apmayar. ¹⁵ Quiaj mbiüjlat wüx ayamb arang najiüt. Tamb majaw nop naxey tiül aaga iüt quiaj; tüüch nej mamb tiül mirrunch nej mejiür sow. ¹⁶ Quiaj tind müet üet sow, cos nejinguind ngo müüch nej üet. ¹⁷ Quiaj leaad omeaats, tapiüng nejáyan quiaj: “¡Xetate almajiür xeyay monrang najiüt, nenaw ocueajiw nejiw nüeteran; nganüy a xique teasandeow lop ningüy! ¹⁸ Leaw sanarang, sanandilil alinomb sandüy niüng ajlüy xetate. Sanasaj: Teat, lanarang xeyay ngo majneaj leaw ngo mandiüm Teat Dios, at ique ngo mendiüm. ¹⁹ Nde meyac xic tiül mepiüng micual xic. Ngwüy, iyac xic atnej nop

nerang minajiüt, sanaj”, aw. ²⁰ Condom quiaj taw quiaj, tandilil andüy aniüng miteat nej.

‘Alücan ninguiün majaw nej miteat nej, xeyay tapac omeaats majaw nej. Acuiür tamb mangoch nej mapeiquiec nej onic, majend nej omal. ²¹ Andüüb miün tasaj miteat nej: “Teat, lanarang xeyay ngo majneaj leaw ngo mandiüm Teat Dios, ata ique ngo mendiüm. Nganüy nde meyac xic tiül mepiüng micual xic”, aj. ²² Quiaj miteat nej tasaj monrang minajiüt nej: “Iyamban leaw najneaj napixeran ijchan masooig, aton noic iquial owixeran, at ijchan masooig najneaj napajaran. ²³ ¡Quiüran ijanan miün aaga naxip quicheech wacüx; imbiyan matsambaats marangaats nangos nüt! ²⁴ Cos aaga xecual cam landoj lanapiüng landeow, nganüy lanaxom almapac. Tapiüngas landoj laámb, nganüy lapeay”, aj nejiw. Quiaj tapots apac omeajtsüw ajlüy nangos nüt.

²⁵ ‘Aaga alinop natang micual nej altiül corrül nganaw mapeay. Wüx nganaw matüch aniüng nej, tanguiy tengual ajlüy nangos nüt, at monjiüng. ²⁶ Quiaj tapaj nop nerang minajiüt miteat nej, tatün manguiy cuane najlüy. ²⁷ Quiaj tasaj nej: “Michiig lapeay, miteat tapiüng mandeow aaga quicheech wacüx naxip tiül,

cos apac omeaats lapeay michiig napac najneájan”, aj nej aaga nerang najiüt. ²⁸ Quiaj tajcüy aaga natang quiaj, ngo mandiüm majmel tinden. Quiaj taw miteat nej mawüywüy nej majmel. ²⁹ Ndoj nej quiaj tasaj miteat nej: “Xique xeyay neat lanarang minajiüt, ngome áag narang adam ximeaats. Wül meaach xic masey nop nine teants nambiy natsamb anaag xeamigos. ³⁰ Nganüy wüx apeay aaga micual quiaj, nej lamambich mandrooch wüx montaj meáwan leawa teaach; pero ique lamembiy aaga naxip wacüx mengoch ombas”, aj nej. ³¹ Quiaj tasaj nej miteat nej: “Xecual, ique meáwan nüt ilningüy mequiiüb xic. Meáwan leawa alnajiür, aag ayaj landoj iney. ³² Nganüy netam marangaats nangos nüt mapac omeajtsaats, cos aaga michiig cam landoj lanapiüng landeow, nganüy lanaxom almapac. Tapiüngas landoj laámb, nganüy lapeay”, aj nej miteat nej —aw Teat Jesús.

16

Tandeac wüx nop minatang nerang najiüt

¹ Condom Teat Jesús tasaj minipilan nej aton:

—Tajlüy nop naxey nejür xeyay, ajiür nop minatang nerang minajiüt nej. Aaga nerang najiüt quiaj tajmel asoet; tapiüngüw nej androochndróochan ocueaj

neneay najiüt. ² Condom neneay najiüt tapaj masaj nej: “Lananguiaiy tenguiaial irang ngo majneaj. Nganüy apmeaach xic meáwan leaw altiül iwix, cos ninguiaj ndoj süüch ic najiüt”, aj nej. ³ Condom aaga naxey quiaj tapiüng nejáyan quiaj: “Jow nganüy nguineay sanarang, cos neneay najiüt langome apmüüch xic najiüt. Xique ngondom ximbas satox iüt; at saxing namb satüney. ⁴ Lanajaw nguineay sanarang para alndom najiür amigo niüng alndom namb wüx lasajwan tiül xenajiüt”, aw. ⁵ Condom quiaj tapaj anopnopoij leawa nejüch neneay najiüt. Tatün manguiaiy nop: “¿Nguitow ijüch neneay najiüta?”, aj. ⁶ Quiaj tapiüng: “Coic miow (100) ngan aceite”, aw. Quiaj tasaj: “Cheter, jogüy minawiig, irang alinoic, iyac áagan ic miow gajpowüw (50)”, aj. ⁷ Condom tasaj alinop: “¿Jow ique, nguitow ijüch?” aj. Quiaj tasaj nej: “Coic miow (100) nepeax trigo”, aj nej. Quiaj tasaj: “Jogüy minawiig, irang alinoic, iyac áagan peic miow (80)”, aj. ⁸ Condom quiaj aaga neneay najiüt talomb aaga naxey nerang ngo majneaj quiaj cos taxom omeaats mayamb nguineay apmajlüy alinoic nüt. Nipilan tiül aaga nüt cam xeyay axomüw omeajtsüw marangüw cuajantanej. Pero ajcüw monyamb Teat Dios ngo mayacüw omeajtsüw wüx

maxomüw xeyay cuajantanej ningüy wüx iüt.

⁹ 'Nganüy sasaj icon: Netam mexoman imeajtsan wüx nguineay apmerangan wüx cuajantanej leaw ijiüran wüx aliün mepacan ningüy wüx aaga ngo majnej iüt cam, pero ngome atnej tarang aaga naxey quiaj. Pues netam mejiüran amigos leaw apmambeolüw icon wüx laümb meáwan leaw ijiüran. Ndoj apmejlüyiün najnej tiül cielo meáwan nüt.

¹⁰ 'Cos leaw nerang najnej wüx cuajantanej, masey wüx noic nine najiüt, atanquiaj apmarang wüx noic nadam najiüt aton. Leaw arang ngo majnej wüx noic nine najiüt, wüx noic nadam najiüt aton ngo majnej apmarang.

¹¹ Sitiül icona ngo merangan najnej wüx leaw almejiüran ningüy wüx iüt, ¿nguineay apmerangan najnej wüx leawa más xeyay netam, aag ayaj wüx minajiüt Teat Dios? ¹² Sitiül ngo merangan najnej wüx ocueaj alinop, ¿jane apmeech icon mejiüran ineayiüna?

¹³ 'Nejinguind nerang najiüt ngondom marang minajiüt ijpüw monxey nóiquian, cos ndot apmandiüm marang leaw apiüng nop, ngome apmarang leaw apiüng alinop. Tengwüy xeyay mandiüm mandüüb nop, quiaj ngome apmandüüb wüx leaw apiüng alinop. Atquiaj ajlüy, nómban ngondom mendüüb Teat Dios sitiül meyac imeaats wüx

xeyay tomiün aton —aj nejijw Teat Jesús.

¹⁴ Ajcüwa fariseos wüx tanguiaiyw aag ayaj, itsojayéjan Teat Jesús cos nejijw xowüy andiümdiümw tomiün. ¹⁵ Quiaj tasaj nejijw Teat Jesús:

—Icona ipiüangan najnej irangan, pero irangánan majaw icon nipilan. Nganüy Teat Dios lamajaw nguineay imeajtsan. Cos meáwan leawa nipilan ayajcüw más netam, Teat Dios ngo mind majaw aag ayaj.

Aaga poch tüünd Moisés tan ajlüy

¹⁶ 'Aaga poch tüünd Moisés, at leawa tandeacüw mondeac andeac Teat Dios ajlüyiw leaw tapeay aaga Juan neech yow nipilan. Naw quiaj ajmel anderac wüx aaga najnejjay cambaj ocueaj Teat Dios. Nganüy meáwan nipilan tengual mayambüw nguineay majmeliw tiül.

¹⁷ 'Ngo maél ndrom ombas a cielo ndrom ombas a iüt, ngo matnej aél majcueat noic nine letra tiül Mipoch Teat Dios.

Teat Jesús apiüng wüx monocueateay

(Mt. 19:1-12; Mr. 10:1-12)

¹⁸ 'Sitiül nop naxey macueat mintaj nej maquiüüb alinop, aaga naxey quiaj ajiür xeyay nisoet. At jane apmaquiüüb nop najcueat najtaj ajiür xeyay nisoet —aj nejijw Teat Jesús.

Andeac wüx Lázaro, at wüx nop nejijw xeyay

19 Condom Teat Jesús tapiüng alinoic:

—Tajlüy nop naxey ajiür xeyay tomiün, asooig najneajay apix nej. Meáwan nüt ajlüy monet, ajlüy atnej nadam nangos nüt aniüng nej. ²⁰ At aton tajlüy nop naxey netüney nenüt Lázaro. Xeyay necoy axom nej, lamambich nej ombas. Nej mbójan amb mayacüch chetem mbeay minden a naxey nejiür quiaj. ²¹ Aaga netüney quiaj malüy apiüng alndom mamilmil müet leawa najmiüc tiüt teoleaj mimes a naxey nejiür quiaj. Pet ambüw malüpiw minecoy nej. ²² Noic nüt aaga pobre Lázaro tandeow. Quiaj ángeles taquiüjpüw nej mamb andüy niüng ajlüy teat Abraham. Condom aaga nejiür quiaj, tandeow aton, ndoj tamiüraad. ²³ Aaga naxey nejiür quiaj tapeay tiül Hades niüng ambüw mondeow, teamamongoch xeyay ngo majneaj. Condom quiaj taxaing omal majaw miünquiaj; quiaj tajaw a Lázaro najneajay ajlüy almaquiiüb Teat Xan Abraham. ²⁴ Quiaj tendec napac tapiüng: “¡Teat Abraham, ijiür xic lasta teat! Isaj a Lázaro maxec tiül yow micual owix nej, miün matequeech wüx xeniw mendeyndey, cos langondom, xeyay necoy teanamongoch tiül aaga biümb cam”, aw. ²⁵ Quiaj Abraham tasaj nej: “Xecual, ich leam imeats nguineay

tajneaj ijlüy wüx iüt, tejiür meáwan leawa tendiüm; pero a Lázaro ngo majneaj tamongoch. Nganüy nej najneajay ajlüy ningüy, ique atüch ic memongoch aaga ngo majneaj quiaj. ²⁶ At ajiür noic niüng angochay najal andüy tiüt naw ningüy andüy quiaj, ngondom mamongaran andüy niüng ijlüyüün; at imiün ninguiay ngondom mamongaran andüy ningüy”, aj nej. ²⁷ Quiaj tasaj nej a naxey: “Teat Abraham, satün icueaj teat, isaj a Lázaro mamb aniüng xetate. ²⁸ Cos alnajiür acoquiaw xechiig, sandiüm mamb masaj mayambüw Teat Dios; quiaj nejiw ngome aliücüw ningüy alinoic nüt tiül aaga biümb cam”, aj nej. ²⁹ Condom tasaj nej teat Abraham: “Alquiaj almajiürüw aaga poch tüünd teat Moisés, at leawa tarangüw mondeac andeac Teat Dios. Áag ich manguiayiw”, aj nej. ³⁰ Quiaj tapiüng a naxey: “Ngwüy Teat Abraham, ngome apmanguiayiw. Pero sitiül aljane mamb niüng ajlüyiw nejiw imiün tiül mondeow, quiaj nejiw apleaam omeajtsüw wüx Teat Dios”, aw. ³¹ Teat Abraham tasaj nej: “Sitiül ngo marangüw leawa tapiüng teat Moisés, tengwüy ngo mayariw leawa tandeacüw ajcüwa mondeac andeac Teat Dios, masey mamb nop imiün tiül mondeow ngome apmayariw andeac”, aj nej —aw Teat Jesús.

17

Nde meyacüchiün wüx ngo majneaj

(Mt. 18:6-7, 21-22; Mr. 9:42)

¹ Condom Teat Jesús tasaj minipilan nej:

—Meáwan nüt apmajlüy leaw andiüm mayac icon wüx merangan ngo majneaj. Pero, ¡xeyay ngo majneaj apmamongoch leaw apmayac wüx alinop marang ngo majneaj! ² Najneaj maoelich teonic nej nop cow majlos tiül ndec, wüxan nganaw mayac wüx marang ngo majneaj nop leaw jayats mayar sandeac. ³ Netam mejawan nguineay apmerangan tiül icona.

⁴ Sitiül aljane apmarang ngo majneaj wüx imbas, ipaj ocueaj. Sitiül nej leaad omeaats wüx aaga ngo majneaj tarang quiaj, matün perdon, pues iwün wüx imeaats leawa tarang.

⁴ Jondot nop apmandeac wüx imbas ngo majneaj ayaíw andeac tiül noic nüt, ndoj tatün icueaj ayaíw atün mewün wüx imeaats aaga ngo majneaj lamandeac wüx imbas, ique netam mewün wüx imeaats nguitówan quiaj —aj nejiw Teat Jesús.

Netam mayacüch omeat-saran wüx Teat Dios

⁵ Condom miapóstoles nej Teat Jesús tasajüw nej:

—Teat, imbeol xicon naleaing nayacan ximeajt-san más wüx Teat Dios —ajüw nej.

⁶ Quiaj tasaj nejiw Teat Jesús:

—Sitiül icona iyacan imeajtsan wüx Teat Dios masey iyajcan nepateayiün alndom merangan, atnej apateay osaab mostaza, apndom mesa-jan aaga xiül sicómoro quiaj: “Lojquiür, quiür piürar tiül ndec”, merajan, atquiaj apmajlüy —aj nejiw.

Nguineay netam marang nop nerang najiüt

⁷ Aton tasaj nejiw Teat Jesús:

—Jane nop tiül icona ajüür minerang najiüt nej nechiüt iüt, tengwüy nejiür wacüx, wüx apmapeay arang najiüt aaga nerang najiüt quiaj, apmasaj: “Imong, cheter, iret”, maj. ⁸ Sapiüng ngwüy, ingow asaj aag ayaj apmasaj: “Irang süet, iyac mes. Leaw ndoj süet sanganeow ndoj teret a ique”, apmaj. ⁹ Ngwüy ¿netam masaja: “Dios mangüy ic”, apmaj, ajcan arang leaw netam maranga? ¡Ngwüy!
¹⁰ Atquiaj wüx icona aton, wüx lamerangan leawa Teat Dios lamapiüng merangan, netam meyajcan ngome alngün xeyay najneaj terangan, cos terangan áagan leaw atüch icon merangan —aj nejiw Teat Jesús.

Gajpowüw monxey axom nejiw napat monandeow nasoiç lepra

¹¹ Teat Jesús tanaámb amb andüy Jerusalén, tamong niüng angochay iüt ocueaj Samaria maquiiüb Galilea.

12 Wüx tapeay tiül noic nine cambaj, quiaj tambüw mangochiw nej gajpowüw monxey axom nejiw napat monandeow nenüt lepra. Miünquiájan lombojow ngo matüchiw nej. 13 Tepajüw napaç, tapiüngüw:

—¡Teat Jesús, Teat Naxey! ¡Ijiür xicon lasta! —awüw.

14 Wüx Teat Jesús tajaw nejiw, quiaj tasaj:

—Quiüran, ijchan majaw icon miteaats ocueajiiüts —aj nejiw.

Quiaj tambüw, condom wüxan tenguiäl ajüyiw, quiaj tayajcüw lajneajiw, nómban ndroj a necoy. 15 Condom nop nejiw wüx tajaw lajneaj, andilílan tiüt tamb, apac omeaats, teamandeaç wüx leawa lamarang Teat Dios. 16 Taquieel micos nej mejquiet tiüt niüng ajlüy Teat Jesús masaj Dios mangüy nej. Aaga naxey quiaj naw Samaria. 17 Condom Teat Jesús tapiüng:

—Neol, sayaag gajpowüw lajneaj iün andeowüw. ¿Jow al ojquieej, wüliwe? 18 ¿Neol ngo majlüy alinop tiül nejiw miün müüch gracias Teat Diosa; neol áagan a napeay miün naxey cama? —aw Teat Jesús.

19 Condom quiaj tasaj aaga naxey:

—Witiür quiür, nganüy lerneaj cos teyar sandeaç —aj nej Teat Jesús.

Nguineay apmajlüy minipilan Teat Dios
(Mt. 24:23-28, 36-41)

20 Condom fariseos tatüniw manguiayiw Teat Jesús, tasajüw:

—¿Ngow ipiüng apmajlüy ningüy micambaj Teat Dios, aaga nüt wüx nejay Teat Dios apmajlüy wüx minipilan neje? —ajüw nej.

Quiaj tasaj nejiw:

—Wüx Teat Dios apmayac ningüy micambaj nej, aag ayaj ngondom maxoram majaraw. 21 Ngondom mapiürang wüx: “Jogüy”, tengwüy mapiürang: “Joiün”, cos micambaj Teat Dios lajlüy tiül icona —aj nejiw Teat Jesús.

22 Condom tasaj minipilan nej:

—Aliüc miün nüt apmendiüman mejawan masey noic nüt tiül aaga nüt wüx Teat Naxey lajlüy wüx micambaj nej; pero ngome apmejawan. 23 Apmawajchaw icon mapiüngüw: “Jogüy a Teat Naxey”, tengwüy: “Joiün.” Icona nde meamban mendüjpiün. 24 Alinoic nüt wüx Teat Naxey aliüc apmajüic, cos apmajlüy atnej noic najlip wüx ajlipiich ngondom mexotüy, nómban arraj nguiajantanej. 25 Pero naleaing ombas netam mamingoch xeyay ngo majneaj, majcüy majaw nej nipilan najlüy nganüy cam. 26 Aaga nüt wüx aliüc Teat Naxey apmajlüy atnej tajlüy tanomb wüx almapac Noé. 27 Nipilan ngo meteotsüw wüx; netiw nanganeowüw, angoch owixaw atnej ajlüyay marangüw.

Wüx tatüch aaga nüt wüx Noé tajmel tiül nadam müx; quiaj tajngot a yow, tandrooch nej ombasüw meáwan. ²⁸ Aton atnej tajlüy tanomb wüx almapac a Lot, nipilan aton ngo meteotsüw wüx; cos netiw, nanganeowüw, nengalayej, nenüübayej, nepiürüw, arangüw ombiümüw. ²⁹ Wüx taw quiaj a Lot tiül cambaj Sodoma tajmiüc biümb, at azufre imiün tiül cielo atnej ajoet. Quiaj tandrooch ombas meáwan leaw almajlüy tiül aaga cambaj quiaj. ³⁰ Atnej wüx aaga nüt quiaj ngome teateotsaran wüx nicuajind, atquiaj apmajlüy wüx a nüt aliüc Teat Naxey.

³¹ Wüx aaga nüt quiaj sitiül aljane ngo majlüy aniüng nej, nde majmel mawün leaw almajiür tiül iüm. Sitiül aljane altiül corrül, nde mandilil andüy aniüng nej. ³² Ich leam imeajtsan nguineay tarang mintaj a Lot. ³³ Sitiül aljane ngo mayar sandeac cos imbol mambiyaw nej nipilan, wüx apmandeow apmamongoch xeyay ngo majneaj, ngome apmamb tiül cielo. Nganüy sitiül aljane ngo mapiüng wüx masey mandeow cos ayar sandeac, nej alinoic nüt apmajlüy xeyay najneaj tiül cielo.

³⁴ 'Aton sasaj icon, wüx aaga ongwiiüts quiaj ijpüw almameayiw wüx noic mats, nop apxaijnguiam, alinop apmajcueátan. ³⁵ Átan apmajlüy ijpüw montaj

teanchiülüw nóiquian, nop apxaijnguiam, alinop apmajcueátan. ³⁶ Ijpüw monxey tearangüw najiüt tiül corrül, nop apxaijnguiam, alinop apmajcueátan —aj nejiw Teat Jesús.

³⁷ Wüx tanguiyaiw aag ayaj minipilan nej, quiaj tasajüw nej:

—Teat ¿nguiane apmajlüy aag ayaja? —ajüw nej.

Quiaj tasaj nejiw:

—Niüng ajlüy nop nandeow, quiaj apsonongom a potwit —aj nejiw Teat Jesús.

18

Nop lemben omal najtaj y nop juez

¹ Condom Teat Jesús tasaj nejiw alacas poch ngome aleaing miün, cos tandiüm müüch leam omeajtsüw nguineay netam mandeacüw maquiüjpüw Teat Dios, matajcüw orar meáwan nüt nde paxiüm. ² Quiaj tapiüng:

—Tajlüy noic cambaj, ajlüy quiaj nop nejaw wüx asoeteran, ngo majiür lasta nipilan, at ngo mimbol mandüy Teat Dios. ³ Tiül aaga cambaj quiaj alquiaj nop najtaj lemben omal, lambójan amb quiaj masaj aaga naxey mandondoch noic moncüy.

⁴ Pero aaga naxey quiaj ngo mandiüm. Ndójjwüx tapiüng nejáyan quiaj: “Masey ngo najiür lasta nipilan, aton ngo nimbol nandüy Teat Dios; ⁵ nganüy sanarang leaw netam wüx mimoncüy aaga lemben omal najtaj

quiaj, wúxan nganaw müüch xic najcüy cos oleajleájan ningüy”, —aw.

⁶ Quiaj tapiüng Teat Jesús:

—Inguiayiün nguineay tapiüng aaga ngo majneaj nejaw wüx asoeteran quiaj.

⁷ ¿Jow icona cuane ipiüngana?

¿Jow Teat Dios ngondom mambeol leaw monyamb neje, montün nej ocueaj nüt ongwiiütsa? ¿Ngwüy

ipiüngana nequiy mambeol

nejiwe? ⁸ Xique sasaj icon,

nej ngome apmequiy mam-

beol nejiw. Jow wüx aliüc

Teat Naxey, ¿quia apmaxom

wüx iüt nipilan leaw aliün

mayacüw omeajtsüw wüx

neje? —aw Teat Jesús.

Jesús tandeac wüx nop fariseo, at wüx nop nesap tomüin

⁹ Condom tandeac alinoic poch Teat Jesús manguiayiw

leaw apiüngüw nejiw xeyay

najneaj arangüw, ngo mat-

nejiw jangantanej nipilan.

Tapiüng:

¹⁰ —Tajlüy ijpüw monxey,

nop fariseo, alinop nesap

mitomiün cambaj. Tambüw

tiül nadam nangaj iüm meta-

jcüw orar. ¹¹ Aaga fariseo

wüx tataag orar, lombójan,

atcüy tapiüng: “Süüch ic

gracias Teat Dios, cos xique

ngo mat xic jangantanej

nipilan leaw moneed, mon-

rang ngo majneaj, monjiür

pálwüx montaj; aton ngo mat

xic aaga nesap mitomiün

cambaj quiaj. ¹² Xique saíünd

ijmbüw tiül noic seman;

aton sayac xechech aaga

diezmo naw tiül meáwan leawa saxom”, aw. ¹³ Nganüy aaga nesap mitomiün cambaj miünquiájan lembej, ngo mandiüm maxaing omal majaw cawüx, atoltol mal miüünd nej, tapiüng: “¡Teat Dios, xique nerangas ngo majneaj, ijiür xic lasta Teat!” aw. ¹⁴ Xique sasaj icon

aaga naxey nesap mitomiün

cambaj quiaj, apmajtsor na-

jneajay omeaats cos Teat Dios

tanguiy nej andeac. Nganüy

aaga fariseo ngwüy. Atquiaj

ajlüy cos jane nelombojchay,

nicuajind nej, apmamongoch

monxing. Nganüy jane ayaag

nicuajind nej, Teat Dios

apmapiüng, najneajay arang

—aw Teat Jesús.

Taquiüraab mamb namix nine majawüw Teat Jesús

(Mt. 19:13-15; Mr. 10:13-16)

¹⁵ Condom taquiüraab

niüng ajlüy Teat Jesús tegüy

namix nine matepeayiw nej

majend nej omalüw. Minipi-

lan nej wüx tajawüw aag ayaj,

tapots maliquiaw monquiüb

namix nine. ¹⁶ Quiaj Teat

Jesús tapaj minipilan nej

masaj:

—Ijchan miünüw a namix

nine niüng sajlüy, nde

mepalan. Jangantanej

apmajmel tiül micambaj

Teat Dios netam majlüy

atnej ajcüwa namix nine

cam. ¹⁷ Naleaing sasaj icon

jane andiüm majmel tiül

micambaj Teat Dios, sitiül

ngo mandiüm marang atnej

nop nine, nómban ngondom

majlüy tiül —aj nejiw Teat Jesús.

Nop nejiür xeyay tomiün tandeac aweaag Teat Jesús

(Mt. 19:16-30; Mr. 10:17-31)

¹⁸ Nop nenajiüt tiül judíos tatün manguiay Teat Jesús, tasaj:

—Teat, sawaw ique najneaj irang. Nganüy isaj xic Teat, ¿cuane netam narang, nguineay alndom napac meáwan nüt tiül cielo? —aj.

¹⁹ Quiaj tasaj nej Teat Jesús:

—¿Neol tepiüng xique nerangas najneaja? Nejinguind nipilan ngo marang najneaj; áagan Teat Dios arang najneaj. ²⁰ Ique lamenguiay leaw andiüm Teat Dios, cos apiüng: “Nde mejiür minajtaj; nde membiy nipilan; nde merneed; nde merwaiich; iyar andeac miteat, mimüm” —aj nej Teat Jesús.

²¹ Quiaj tasaj nej aaga naxey quiaj:

—Teat, meáwan aag ayaj sayac wüx ximeats nde sajn-got miün —aj nej.

²² Wüx tanguiy aag ayaj Teat Jesús, quiaj tasaj:

—Aliünan alinoic nganaw merang. Quiür inüüb leaw almejiür, condom imbaag ombeat meaach leawa nipilan ngo majiür, quiaj apmejiür tiül cielo xeyay nembeatmbeat, ndoj tewiün mendüüb xic —aj.

²³ Aaga naxey wüx tanguiy aag ayaj ngo majneaj mayaag, tamix omeats, ngo

mandiüm mandrooch ombas leaw ajiür, cos nop nej nejiür xeyay. ²⁴ Wüx Teat Jesús tajaw amix omeats aaga naxey, quiaj tapiüng:

—¡Xowüy laél majmeliw tiül micambaj Teat Dios ajcüwa monjiür xeyay! ²⁵ Más ngo maél nop camello mamong amb tiül owil nots ndiüc, ngo matnej aél ocueajiw a nipilan monjiür majmeliw tiül micambaj Teat Dios —aw.

²⁶ Meáwan leawa tanguiyaw aag ayaj tapiüngüw:

—Sitiül atquiaj ajlüy, ¿jane alndom maw wüx asoet neje? —awüw.

²⁷ Quiaj tasaj nejiw Teat Jesús:

—Leaw nipilan nómban ngondom marang, Teat Dios alndom marang —aj nejiw.

²⁸ Condom tasaj nej teat Pedro:

—Teat, xicona tacueatasan meáwan leaw tajiürasan para nandüjpiün ic —aj nej.

²⁹ Quiaj tasaj nejiw Teat Jesús:

—Naleaing sasaj icon, ngo majlüy nejinguid macueat aniüng nej, miteat nej, mimüm nej, micoj nej, michiig nej, mintaj nej, micual nej, para majlüy tiül micambaj Teat Dios, ³⁰ leaw ngome apmüünd majiür alinomb meáwan leawa tacueat ningüy wüx aaga iüt cam, at alinoic nüt apmüünd mapac meáwan nüt tiül cielo —aj nej.

*Tandüy wüx mapiüng ap-
mambiyaran*

(Mt. 20:17-19; Mr. 10:32-34)

³¹ Condom Teat Jesús tawün ninguiün quiriw ajcüwa gajpiüp minipilan nej, tasaj:

—Nganüy tabaats matüchiiüts, Jerusalén. Quiaj apmajlüy atnej lamapiüngüw mondeac andeac Teat Dios nguineay apmarangüch wüx ombas a Teat Naxey. ³² Cos apmay-acüch teowixaw napeay miün nipilan; apmitsojow nej mandeacüw ngo majneaj wüx ombas; apmateontsüw wüx ombas nej onts ombeayiw nej. ³³ Apmatoliw, condom apmambiyaw nej nómban. Ndoj, wüx er nüt apmapac alinomb —aj nejw Teat Jesús.

³⁴ Pero nejw ngo maxomüw omeajtsüw wüx aag ayaj, ngo majawüw cuane wüx amb apiüng; cos ngo müjndiw majawüw.

*Teat Jesús tüüch majneaj
nop somb tiül Jericó*

(Mt. 20:29-34; Mr. 10:46-52)

³⁵ Teat Jesús wüx laliüc mapeay tiül cambaj Jericó, alquiaj nop naxey nesomb alchetem mbeay tiiüd teatüney. ³⁶ Aaga naxey quiaj wüx tanguiay xeyay nipilan teamong, quiaj tatün manguiay cuane najlüy. ³⁷ Quiaj tasoic Teat Jesús naw Nazaret namong amb quiaj. ³⁸ Condom tepaj napac:

—¡Teat Jesús, micual David, ijiür xic lasta! —aw.

³⁹ Quiaj taliQUIAW nej leaw monmong ombas, macueat apaj. Pero nej tayac wüx alquiriw apaj, tapiüng:

—¡Micual David, ijiür xic lasta! —aw.

⁴⁰ Quiaj Teat Jesús lembet, tapiüng mamb majanüch aaga naxey quiaj. Wüx tapeay niüng ajlüy nej, tatün manguiay, tasaj:

⁴¹ —¿Cuane ipiüng, teat? —aj.

Quiaj tasaj nej aaga naxey: —Teat, sandiüm meaach majneaj xiniüg, sandiüm naxom najaw —aj nej.

⁴² Quiaj tasaj nej Teat Jesús: —Nganüy apmexom mejaw; lerneaj cos teyac imeaats wüx xique —aj nej.

⁴³ Andüüban rat oniüg, condom tandüüb mamb Teat Jesús, tüüch gracias Teat Dios. At meáwan nipilan wüx tajawüw aag ayaj tandeacüw najneaj wüx Teat Dios aton.

19

*Zaqueo tandiüm majaw
Teat Jesús*

¹ Condom Teat Jesús tapeay Jericó, tamong amb tiül cambaj. ² Alquiaj nop naxey nejiür xeyay tomiün, nenüt Zaqueo, minatang ocueajiw monsap mitomiün cambaj.

³ Aaga Zaqueo quiaj andiüm matüch niüng ajlüy Teat Jesús majaw. Pero ngondom cos tequech oleaj, aton cos xeyay nipilan alquiaj. ⁴ Leawa tarang, tecuiür tamong ombas, tajtep noic

owil xiül nenüt sicómoro para maxom majaw, cos Teat Jesús netam mamong amb quiaj. ⁵ Wüx tatüch quiaj Teat Jesús, taxaing omal majaw cawüx. Tajaw a Zaqueo, quiaj tasaj:

—¡Zaqueo! ¡Ernguialeateay, iriow tiüt! Cos nganüy netam naxood iniüng —aj.

⁶ Almanguiaj aag ayaj a Zaqueo, ajchícan tiüt tamb mangoch Teat Jesús, apac omeaats. ⁷ Meáwan nipilan wüx tajawüw aag ayaj tapots andeacndeacüw wüx. Tapiüngüw Teat Jesús laámb maxood aniüng nop nerang xeyay ngo majneaj. ⁸ Pero Zaqueo witiüt lembem masaj Teat Jesús:

—Nganüy Teat, leaw alnajiür sanawün pinawan nüüch leawa ngo majiür; at sitiül aljane aleaic lanayar ocueaj wüx sawaiich, nganüy sanandilil nüüch alapiquiaw atow nej sayar —aj.

⁹ Quiaj tapiüng Teat Jesús:

—Wüx aag ayaj ajüiquich nej laáw wüx asoet, cos aaga naxey cam aton nop micual mixejchiiüts Abraham. ¹⁰ Teat Naxey iün mayamb meáwan nipilan mawün wüx asoetiw leawa landrojow tiül arangüw ngo majneaj —aw Teat Jesús.

Gajpowüw monrang najiüt tündiw tomiün

(Mt. 25:14-30)

¹¹ Wüx laliüc mapeayiw Jerusalén, quiaj Teat Jesús tandeac alinoic poch masaj ajcüwa nipilan quiaj müüch nejw majawüw ngome laliüc

matüch aaga nüt wüx Teat Dios apmajlüy wüx micambaj nej. ¹² Condom tasaj nejw:

—Tajlüy nop naxey netamtam ajlüy nipilan, tamb tiül noic cambaj miünquiaj mayar minajiüt nej marang natang nenajiüt, cas tandilil.

¹³ Wüxan nganaw mamb, tapaj gajpowüw monrang minajiüt nej. Tüüch anopnopo noic tomiün xeyay nembeat, ndoj tasaj nejw: “Iyamban nguineay alndom mexoman wüx alquiriw aaga tomiün cam, ndoj apmeajchiün xic leaw sapeay”, aj nejw.

¹⁴ Ajcüwa nipilan micual miüt nej ngo mandiumüw, ajcüyiw majawüw nej. Áag tujúchiw mamb noic ajlüy nipilan mapiüngüw ngo mandiumüw aaga naxey quiaj marang natang nenajiüt tiül nejw. ¹⁵ Masey atquiaj tarangüw, aaga naxey tayar minajiüt nej. Ndoj tandilil andüy tiül miüt nej. Wüx lapeay, quiaj tapaj monrang minajiüt nej leawa tüüch tomiün, majaw nguitow lamaxomüw wüx anopnopo. ¹⁶ Aaga ombas mapeay tasaj nej: “Teat, jogüy mitomiün, lanaxom wüx algajpowüw”, aj nej.

¹⁷ Quiaj tasaj nej aaga natang nenajiüt: “Najneajay terang cos terang leaw sapiüng; masey napateay süüch ic, ique teyamb nguineay mexom wüx alquiriw. Nganüy sanüüch ic mejlüy wüx gajpowüw cambaj”,

aj nej. ¹⁸ Condom wüx tapeay alinop tasaj nej: “Teat, jogüy mitomiün, lanaxom wüx alacoquiaw”, aj nej. ¹⁹ At tasaj nej aaga natang nenajiüt: “Nganüy sanüüch ic mejlüy wüx acoquiaw cambaj”, aj nej. ²⁰ Quiaj tapeay alinop masaj nej: “Jogüy mitomiün, teat. Tayacas tiül noic nine püy. ²¹ Cos ximbol nandüy ic teat, sayaag xowüy apmejcüy. Cos sawaw ique ixaing omeaats corrül masey ngome ique ipiür, at ique iwit masey ngome ique itendeay”, aj nej. ²² Quiaj tasaj nej aaga natang nenajiüt: “Ngo majneaj irang, aaga poch leaw indeac quiaj ayac isoet. Sitiül lamejaw xique napatas, sawit leaw ngo nayac, at sitiül ipiüng saxaing masey ngome xique sapiür; ²³ ¿neol ngo meyac tiül banco xetomiün? Quiaj wüx sanapeay nayar, lamaxom wüx alquiriw”, aj nej. ²⁴ Condom tasaj leaw aliw quiaj: “Inojtiün ocueaj a tomiün; ijchan aaga nejiür gajpowüw”, aj nejiw. ²⁵ Quiaj tasajüw nej: “¡Teat, aag ayaj lamajiür gajpowüw!”, ajüw nej. ²⁶ Quiaj tasaj nejiw aaga natang nenajiüt quiaj: “Naleaing sasaj icon, leawa tayamb nguineay mayac wüx alquiriw, apmüünd xeyay; nganüy jane ngo mayamb nguineay maxom wüx alquiriw, apmajnot ocueaj aaga leawa tüünd”, aj nejiw. ²⁷ At tapiüng: “Iquiüjpan miün ningüy niüng sajlüy; imbiyan ajcüwa

moncüy majaw xic leaw ngo mandiümüw narang minatängüw nejiw”, aw a natang nenajiüt —aj nejiw Teat Jesús.

Teat Jesús tajmel tiül Jerusalén

(Mt. 21:1-11; Mr. 11:1-11; Jn. 12:12-19)

²⁸ Ndoj mapiüng aag ayaj, Teat Jesús tanaámb tamb andüy Jerusalén. ²⁹ Wüx laliüc matüchiw mal cambaj Betfagé, at Betania, niüng ajlüy aaga tiüc nasoic mitiüc Olivos, quiaj tüüch mamb ijpüw minipilan nej. ³⁰ Tasaj:

—Quiüran tiül aaga cambaj quiün. Wüx apmepeayiün quiaj, apmexoman nop quicheech bur netsaag quiaj, nganaw müünd memas. Ichejtiün iquiüjpan miün. ³¹ Sitiül aljane matün manguiay icon neol techejtiün, isajan: “Cos Teat Naxey neech xicon niünan najanan apmetam nej”, irajan —aj nejiw Teat Jesús.

³² Condom ajcüwa minipilan nej tambüw, taxomüw a bur atnej lamasaj nejiw Teat Jesús. ³³ Naleaing wüx teamachejtiw, quiaj tasaj nejiw moneay nej:

—¿Neol techejtiün a bur quiaja? —ajüw nejiw.

³⁴ Quiaj tasajüw:

—Cos Teat Naxey nesaj xicon niünan najanan, apmetam nej —ajüw.

³⁵ Quiaj taquiüjpwüw mamb a bur andüy niüng ajlüy Teat Jesús. Condom tayacüw wüx opech a bur

apixaw nejiw, cas tatepichaw wüx Teat Jesús. ³⁶ Quiaj nipilan tapots mapojchiw tiüt tiül tiüüd apixaw nejiw niüing apmamong Teat Jesús. ³⁷ Wüx laliüc matüchiw niüing amiücüch tiüt mitiüc Olivos, quiaj meáwan nipi-lan leaw almandüjpiw nej, ajcüwa monyar nej aquiaach, tepajüw apac omeajtsüw, tandeacüw najneaj wüx Teat Dios cos tajawüw meáwan najneaj leawa tarang Teat Jesús. ³⁸ Tapiüngüw:

—¡Apac omeajtsaats cos la-peay nop leaw iün wüx minüt Teat Dios! ¡Nej natang nenajiüt! ¡Najneajay ajlüy tiül cielo; najneajay ajlüy Teat Dios! —awüw.

³⁹ Altiül nipilan acas fariseos, tasajüw Teat Jesús:

—Teat, iliquiaw mapalüw ombeayiw ajcüwa minipilan quiaj —ajüw nej.

⁴⁰ Quiaj Teat Jesús tasaj nejiw:

—Xique sasaj icon sitiül ajcüwa nipilan cam ndi-jchiümoj, piedra apman-gochiw apmendeacüw —aj nejiw.

⁴¹ Wüx laliüc matüchiw cambaj Jerusalén, Teat Jesús taxom majaw a cambaj, quiaj tamix omeaats, tajiünts majaw. ⁴² Tapiüng:

—¡Malüy ram iniüjcan mejawan nganüy nüt cam, ajlüy leaw alndom müüch icon mejiüuran monajneaj! Nganüy naél mejawan, nexotüy, ngondom mejawan. ⁴³ Aliüc miün nüt apmajlüy xeyay ngo majneaj apmatüch icon. Cos

ajcüwa ijcüyiün mequiüjpan apmayeyiw icon tiüt; apma-palüw icon mayacüw icon pinawan. ⁴⁴ Apndajrriüm tiüt meáwan imbiüman, ngome apmacül noic piedra mesapüy maquiüüb alinoic. At icona nóiquian mequiüjpan micualan apmümb ndrom imbasan, cos ngome teyariün wüx Teat Dios tiün mawün icon wüx —aw Teat Jesús.

Tawün tiül nadam nangaj iüm leaw ngo metam majlüy quiaj

(Mt. 21:12-17; Mr. 11:15-19; Jn. 2:13-22)

⁴⁵ Condom Teat Jesús tajmel tiül nadam nangaj iüm, quiaj tapots mawün meáwan monüjpeay, mon-galüy leaw aliw tiül. ⁴⁶ Tasaj nejiw:

—¿Neol ngo leaam imeajtsana nguineay apiüng tiül Mipoch Teat Diosa? Cos apiüng: “Saniüng ajlüy niüing alndom matajcüch orar”; pero icona lamerangan aaga nadam nangaj iüm cam atnej niüing axotüy moneed —aj nejiw Teat Jesús.

⁴⁷ Teat Jesús nüñnútan aquiaach nipilan tiül nadam nangaj iüm. Ajcüwa montang-tang miteaats, at mondüy wüx aaga poch tüünd Moisés, at monajiüt ocueaj nipilan judío, tapots mayambüw nguineay alndom mam-biyaw nej. ⁴⁸ Naleaing ngo maxomüw cuane wüx masapüw nej, cos meáwan nipilan xeyay andiümüw manguiayiw andeac nej.

20

Tasajüw Teat Jesús nguiane ayar najiüt

(Mt. 21:23-27; Mr. 11:27-33)

¹ Noic nüt Teat Jesús teaquiaach nipilan tiül aaga nadam nangaj iüm tiül Jerusalén, teamapiüng nguineay alndom mawaran wüx nisoet. Quiaj tapeayiw niüng ajlüy nej montangtang miteaats, mondüy wüx aaga poch tüünd Moisés, at natangtang monajiüt tiül judíos.

² Quiaj tasajüw nej:

—Isaj xicon nguiane teyar minajiüt merang aag ayaj. ¿Jane neech ic? —ajüw nej.

³ Quiaj tasaj nejw Teat Jesús:

—Ata xique aton sanatün nanguiy icon noic poch. Isajan xic: ⁴ Jow aaga Juan, wüx tüüch yow nipilan, ¿jane ipiüangan nesaj nej marang aag ayaja? ¿Diosa, ngwüy nipilana? —aj nejw.

⁵ Quiaj tendeacndeacüw nejeyéjan quiaj, tapiüngüw:

—¿Cuane apmapiüngaatsa? Cos sitiül apmapiüngaats Teat Dios neech nej miün, quiaj apmasaj icoots: “¿Neol ngo meyariün andeac neje?” apmaw. ⁶ Sitiül apmapiüngaats nipilan, apmambiyaw icoots cambaj, apmaloxiw icoots, cos meáwan nipilan apiüngüw aaga Juan nop nendeac andeac Teat Dios nej—awüw.

⁷ Tapiüngüw ngo majawüw jane neech nej miün a Juan.

⁸ Quiaj tasaj nejw Teat Jesús:

—Ata xique aton ngo nasaj icon jane neech xic niün narang aaga teanarang cam —aj nejw.

Ngo majneaj monrang najiüt

(Mt. 21:33-44; Mr. 12:1-11)

⁹ Condom quiaj Teat Jesús tapots masaj nipilan acas poch andüy wüx napiürüch, tapiüng:

—Tajlüy nop naxey tapiür xeyay owil uva tiül micorrül nej, condom nej taw quiaj tamb xeyay nüt. Tayac teowix nipilan a corrül quiaj. ¹⁰ Wüx tatüch a nüt mapeederan a uva, quiaj aaga neneay corrül tüüch mamb nop nerang minajiüt nej mamb majaw monrang najiüt mayar leaw aneay nej neneay iüt. Pero tatoliw nej, ndoj tujchiw mandilil owíxan, ngo müjchiw nicuajind. ¹¹ Condom aaga neneay iüt tandüy wüx müüch mamb alinop nerang minajiüt nej. Átan wüx tapeay quiaj angochiw miün nej, tapots matoliw. Condom tandilil aton owíxan, ngo müjchiw nicuajind. ¹² Aaga neneay corrül tandüy wüx müüch mamb alinop nerang minajiüt nej. Átan wüx tapeay quiaj, angochíwan mawüjchiw nej, landüy wüx apmambiyaw. Tawüniw maloxiw ninguiün.

¹³ 'Ndójwüx quiaj tapiüng aaga naxey neneay corrül: “Jow nganüy, ¿nguineay sanaranga? Sanüüch mamb xecual, aag xowüy sajiür lasta.

Sapiüng wüx apmajawüw nej apmarangüw leawa nej apiüng”, aw. ¹⁴ Pero ajcüwa monrang najiüt tiül corrül wüx tajawüw micual neneay iüt, quiaj tapiüngüw nejíwan quiaj: “Nej aag ayaj apmaneay aaga corrül cam. Tabaats mambiyaats, ndoj icoots apmaneayiiüts a iüt cam”, awüw. ¹⁵ Quiaj tasapüw, tawüniw tiül corrül, tambiyaw. ¿Cuane ipiüangan apmarang a neneay iüt wüx ombasüw ajcüwa monrang najiüt quiaja? ¹⁶ Pues apmamb mambiy nejíw, condom apmayamb alinoic ajlüy monrang najiüt mayac teowixaw aaga corrül quiaj —aj nejíw Teat Jesús.

Ajcüwa nipilan wüx tan-
guiayiw aag ayaj, tapiüngüw:

—¡Malüy Dios ngo marang
atquiaj! —awüw.

¹⁷ Teat Jesús tajaw teom-
basüw nejíw, quiaj tapiüng:

—¿Neol, cuane wüx amb
apiüng tiül Mipoch Teat Dios?
niüng apiüng:

Aaga piedra leawa taloxiw
ninguiün monrang
iüm,

nganüy laíün marang xeyay
netam piedra tiül ox-
ing iüm.

¹⁸ Jane apmajmiüc wüx aaga
piedra quiaj, apmapol nej;
pero sitiül aaga piedra quiaj
apmajmiüc wüx ombas al-
jane, nómban apmacuiaach
tiüt —aw Teat Jesús.

¿Netam majwan tomiün
andüy tiül Roma?

(Mt. 21:45-46; 22:15-22;
Mr. 12:12-17)

¹⁹ Ajcüwa montangtang
miteaats at mondüy wüx
aaga poch tüünd Moisés
quíájan tandiümüw masapüw
nej, cos tayajcüw aaga andeac
quiaj andüy wüx ombasüw
nejíw amb apiüng. Pero tim-
boloj mandüyiw nipilan, áag
taton ngo marangüw nicua-
jind. ²⁰ Ndoj tújchiw mamb
acas monxey mandacüwiw.
Ajcüw ayaj ajüic atnej na-
jneaj arangüw, pero ambüw
mayambüw nguineay al-
ndom mandacüwiw, mas-
apüw wüx, mayambüw leaw
andeac Teat Jesús, mayacüw
nej teowix natang nenajiüt.
²¹ Quiaj tiünüw masajüw nej:

—Teat, sawawan ique in-
deac iquiaach leaw naleaing,
ngo mewaiich. At aton
ique ngo mepiüng wüx jane
tiül nipilan netam, jane
ngo metam. Ique iquiaach
Mipoch Teat Dios atnej
netam. ²² Nganüy isaj xicon
¿naleaing netam majwan
tomiün müünd aaga César,
ngwüy ngo metama? —ajüw
nej.

²³ Teat Jesús tajaw neol
tatüniw nej manguiayiw aag
ayaj, quiaj tasaj nejíw:

—¿Neol tendiüman meya-
can xic wüx naéle? ²⁴ Ich
miün noic tomiün ma-
jawaats. ¿Jane mitey alwüxe,
aton jane minüt alwüx a
tomiün cama? —aj nejíw.

Quiaj tasajüw nej:

—César —ajüw.

²⁵ Quiaj tasaj nejiw:

—Ijchan a César leaw aneay nej, aton ijchan Teat Dios leaw aneay Teat Dios —aj nejiw Teat Jesús.

²⁶ Ngo maxomüw alngün poch leaw alndom masapüw wüx, áag leawa tandeac niüng teamanguaiyiw nipilan. Leawa tarang, nejiw mbayatoj manguaiyiw leaw asaj nejiw, ndijchiütójan.

Wüx apmapacaran tiül mondeow

(Mt. 22:23-33; Mr. 12:18-27)

²⁷ Condom acas saduceos tambüw majawüw Teat Jesús. Ajcüwa saduceos quiaj apiüngüw mondeow langome apmapacüw alinomb.

²⁸ Tasajüw Teat Jesús:

—Teat, Moisés tarang tiül minawiig nej, tapiüng: Sitiül nop naxey mandeow, macül mintaj nej lembe omal, ngome tajiürüw micualüw nejiw, quiaj michiig nej netam mengoch owix aweaag aaga lembe omal quiaj, majiürüw micualüw majüic atnej micoj nej tajiür micual nej.

²⁹ Tajlüy ayaíw monxey nop necual nejiw. Aaga natang nacualaran tengoch owix, ndoj tandeow wüx nganaw majiürüw micualüw nejiw.

³⁰ Condom quiaj michiig nej tengoch owix aweaag aaga najtaj lembe omal quiaj. Átan tandeow aaga naxey, nganaw majiürüw micualüw nejiw. ³¹ Atanquiaj tarang amb arojpw. Ajcüw

ayaíw monxey quiaj, tengoch owix maquiüüb aaga najtaj, pero ngome tajiürüw micualüw nejiw. ³² Ndójwüx nejay aaga najtaj tandeow.

³³ ¿Jow alinoic nüt wüx apmapacaran tiül mondeow, ngün tiül ajcüwa monxey apmaquiüjpüw aaga najtaja? Cos miayaíw tengoch owixaw maquiüjpüw —ajüw nej.

³⁴ Quiaj tasaj nejiw Teat Jesús:

—Nipilan tiül aaga nüt cam angoch owixaw. ³⁵ Pero jane apmapac tiül mondeow mamb tiül cielo, ngome apmajlüy atquiaj, ngome apmajlüy angoch owixeran.

³⁶ Langondom mandeowüw alinomb, apmajlüyiw at nejiw ángeles, apmajlüyiw micual nejiw Teat Dios aton, cos nej lamapacüch nejiw tiül mondeow. ³⁷ Nganüy wüx aaga apacaran tiül mondeow quiaj, nejay teat Moisés taquiaach wüx tiül minawiig nej niüng tapiüng tajaw noic owil nine xiül leaw teandaab. Tiül aaga nawiiig quiaj apiüng: Teat Dios Midios Abraham, Midios Isaac, Midios Jacob. ³⁸ Cos Teat Dios ajaw meáwan nipilan almapac, ngo majlüy leaw landeow nómban. Teat Dios ngome midiosüw mondeow, nej midiosüw leaw almapac —aj nejiw Teat Jesús.

³⁹ Condom acas mondüy wüx aaga poch tüünd Moisés tasajüw Teat Jesús:

—Najnejay aaga ipiüng quiaj Teat —ajüw.

40 Quiaj lango matüntüniw manguiayiw nej.

¿Jane mixeech a Cristo?

(Mt. 22:41-46; Mr. 12:35-37)

41 Condom quiaj tasaj nejiw Teat Jesús:

—¿Neol tapiürang wüx aaga Cristo, teat David mixeech neje? 42 Nejay a David tapiüng tiül aaga nawiig nenüt Salmo:

Teat Dios tasaj a Teat Naxey:

“Cheter ningüy wüx xeác,

43 leaw ndoj nayac ajcüwa moncüy majaw ic maquejliw micosüw nejiw timbas.”

44 ¿Nguineay aldom mapiürang David mixeech aaga Cristo sitiül nejay David tasaj: Teat Naxey? maj, —aj nejiw Teat Jesús.

Teat Jesús andeac wüx ajcüw mondüy wüx poch tüünd Moisés

(Mt. 23: 1-36; Mr. 12:38-40; Lc. 11:37-54)

45 Meáwan nipilan teamanguaiyiw, quiaj Teat Jesús tasaj minipilan nej, tapiüng:

46 —Nde merangan mat nejiw ajcüwa mondüy wüx aaga poch tüünd Moisés, cos nejiw xowüy andiümüw majüyjüyiw niüng ajlüy xeyay nipilan, asojquiw najaljal apixaw nejiw. Aton xowüy andiümüw matepeyaranüw. Ayambüw leaw najneaj bang tiül sinagoga chetemoj quiaj. At aton xowüy ayambüw chetemoj niüng chetejow netamtam nipilan niüng ajlüy monet. 47 At anojtiw

aniüngüw monleben omal montaj, at meáwan leaw almajiürüw. Ndoj andiümüw maxotüw arangüw aaga ngo majneaj quiaj, atajcüw orar xeyay majaw nejiw nipilan. Ajcüw ayaj ombeayíwan, nejiw apmüjndiw mamongochiw xeyay ngo majneaj alinoic nüt —aj nejiw Teat Jesús.

21

Ichech nop leben omal najtaj

(Mr. 12:41-44)

1 Wüx Teat Jesús altiül nadam nangaj iüm tajaw nipilan monjiür xeyay tomiün nguineay teamayacüw ichechiw nejiw tiül iquial nichech. 2 Átan tajaw nop leben omal müm najtaj tayac ichech nej ijquiaw nine tomiün. 3 Ndoj quiaj tapiüng:

—Naleaing sasaj icon, aaga müm najtaj leben omal quiaj, nej teyac xeyay, ngo mat nejiw ajcüwa nipilan quiaj. 4 Cos meáwan lamayacüw leaw nenaw ocueajiw. Nganüy aaga müm najtaj quiaj tayac meáwan leaw tajiür, masey lango majiür ombeat üet nej —aw Teat Jesús.

Wüx apjarriüm nadam nangaj iüm

(Mt. 24:1-2; Mr. 13:1-2)

5 Altiül teandeadacüw wüx aaga nadam nangaj iüm nguineay ajneaj, nguineay atsajüy ombas aaga piedra, at cuajantanej najneajneaj nichech leaw tayacüch tiül

nangaj iüm. Wüxan teaman-deacüw wüx meáwan aag ayaj, quiaj tasaj nejiw Teat Jesús:

6 —Meáwan aag leawa temejawan nganüy cam, alinoic nüt apndrom ombas. Ngome apmajlüy masey anoic piedra nesapüy maquiiüb alinoic, cos meáwan apmateajquich —aj nejiw.

Wüx laliüc ndrom ombas a iüt cam

(Mt. 24:3-28; Mr. 13:3-23)

7 Condom quiaj tatüniw nej manguiayiw, tasajüw:

—Teat ¿ngow apmajlüy aag ayaja? ¿Cuane apmajlüy majaraw ngow apmajlüy aag ipiüng quiaja? —ajüw nej.

8 Quiaj tasaj nejiw Teat Jesús:

—Ijawan, nde mawai-ich icon nejingund. Cos xeyay nipilan aliücüw miün, apmandeacüw wüx xique. Altiül apmapiüngüw: “Xique aaga Cristo, nganüy lamatüch a nüt”, apmawüw. Xique sasaj icon nde meyariün andeacüw ajcüwa nipilan quiaj.

9 Wüx apmenguiayiün lajlüy montsoj, lajlüy moncüy, nde mbayameron cos atquiaj netam majlüy ombas; naleaing nganaw matüch a nüt ndrom ombas a iüt cam —aj nejiw Teat Jesús.

10 Condom tandüy wüx masaj nejiw:

—Noic iüt apmajcüyiw majawüw monaw tiül alinoic iüt. 11 Aton apmajlüy xeyay nadam ateam, apmajlüy

lop, apmajlüy monandeow tiül palpálwüx cambaj; aton apmajlüy xeyay monbayan. Átan apmajaraw xeyay cuajantanej cawüx tiül cielo.

12 Naleaing wüx nganaw majlüy meáwan aag ayaj, apmayambüch imbasan, apndeaameron mayacüw icon teombasüw monajiüt tiül sinagoga. Apmejmeliün tiül manchiüc; apmequiürajpan niüng ajlüyiw montangtang monajiüt. Apmemongochiün aag ayaj ajcan iyariün sandeac. 13 Atquiaj icona alndom mendeacan wüx xic nguiajantanej. 14 Nde meyamban imeajtsan cuane apmepiüangan, nguineay alndom meriowan wüx. 15 Cos xique sanüüch icon poch cuane apmepiüangan; sanüüch icon mexoman imeajtsan. Quiaj meáwan leawa teajcüyiw majawüw icon ngondom maxomüw cuane apmapiüngüw mangochiw indeacan. 16 Aton miteatiün, micojon, michijquian, icualajtsan, miamigojan, apmayacüw icon teowixaw monajiüt. Altiül icon apmembiyaranan. 17 Meáwan nipilan apmajcüyiw majawüw icon ajcan iyariün sandeac. 18 Naleaing ngome apndrom ombas masey nots miondeats imalan, cos teamajiür icon Teat Dios. 19 Sitiül icona apmeiücan wüx meáwan aag ayaj, najneajay apmejlüyüün alinoic nüt, cos apmepacan meáwan nüt tiül cielo.

20 Wüx apmejawan a cambaj Jerusalén laímb

mayey nej tiüt soldados, quiaj alndom mepiüangan lamatüch a nüt mandrojchich ombas. ²¹ Pues leaw altiül Judea ich mecuiür andüy wüx tiüc; leaw altiül cambaj Jerusalén ich maw quiaj; at leaw altiül corrül nde mandilil andüy tiül cambaj. ²² Cos aaga nüt quiaj apmamingocharan xeyay ngo majnej. Netam majlüy meáwan leawa lajlüy tiül Mipoch Teat Dios. ²³ ¡Pobre nejiw ajcüwa montaj leaw alteomeajtsüw micualüw nejiw, at leaw ajiür nine tealeámban achech wüx aaga nüt quiaj! Apmajlüy xeyay necoy wüx aaga iüt cam, cos Teat Dios apmüüch mamongochiw ngo majnej ajcüwa nipilan cam. ²⁴ Altiül apmandeowüw tiül montsoj; altiül apmambüw pres andüy tiül palpálwüx iüt; pálwüx nipilan apmarangüw leaw andiümüw marangüw wüx cambaj Jerusalén, leaw palaw a nüt ocueajiw pálwüx nipilan —aj nejiw Teat Jesús.

Wüx aliüc Teat Naxey

(Mt. 24:29-35, 42-44; Mr. 13:24-37)

²⁵ Condom Teat Jesús tandüy wüx masaj nejiw, tapiüng:

—Apmajaraw xeyay cuajantanej wüx ocas, wüx nüt, wüx caaw, at ningüy wüx iüt aton. Nipilan xeyay apmbayamoj, lango majawüw cuane apmarangüw, cos apmeterriür napac a nadam ndec, apmajlüy nadamdandam ajponch aton. ²⁶ Altiül nipilan apojniüm teombasüw

cos xeyay apmbayamoj wüx apmajawüw leawa apmajlüy, cos meáwan leaw almajlüy cawüx tiül cielo apmajüyjüy. ²⁷ Quiaj apmajaraw aaga Teat Naxey aliüc amb tiül oic xeyay najnejay ajlüy, ayey nej tiüt nelitlit, cos lamarang minatang nenajiüt. ²⁸ Wüx ijawan lawitiow majlüy meáwan aag ayaj, ich mapac imeajtsan xeyay, cos laliüc meriowan tiül meáwan ngo majnej —aw Teat Jesús.

²⁹ Condom tasaj nejiw alacas poch andüy wüx xiül, tapiüng:

—Ijawan guineay arang a toc, tengwüy cuajantanej alinoic xiül. ³⁰ Cos wüx aptsatsam, quiaj ajüic laliüc matüch nüt wüx apmerraar. ³¹ At a nganüy wüx apmejawan lajlüy aag lanasaj icon quiaj, quiaj apmejawan laliüc matüch a nüt wüx Teat Dios apmajlüy wüx micambaj nej.

³² 'Naleaing sasaj icon, meáwan aag ayaj apmajlüy wüx aliün majlüyiw ajcüwa nipilan quiaj. ³³ Masey a iüt at a cielo apndrom ombasüw, xepoch apmajlüy meáwan nüt, ngome apndrom ombas.

³⁴ 'Ijawan wüx, nde meatmeatiünan memongochiün wüx iretiün, nde mengüniün, nde meyacan imeajtsan wüx leaw alndom mexoman wüx aaga iüt cam, ndot quiaj matüch a nüt. ³⁵ Cos wüx aaga nüt aliüc, ngome teamateotsüw wüx meáwan nipilan ningüy wüx iüt. ³⁶ Wüx aag ayaj netam mepacan,

meáwan ores meáwan nüt netam metajcan orar, metüniün ocueaj Teat Dios meriowan tiül meáwan aaga ngo majnej leaw apmajlüy quiaj, mejlüyiün najnejay niüng ajlüy Teat Naxey —aw Teat Jesús.

³⁷ Teat Jesús, noic nüt teaquiaach tiül nadam nangaj iüm. Wüx langwiiüts taw quiaj; tamb andüy wüx aaga tiüc nasoic mitiüc Olivos. ³⁸ Xeyay nipilan tiül cambaj rawrráwan tiüt ambüw tiül nadam nangaj iüm manguiayiw aquiaach nej.

22

Ayambüw cuane wüx masapüw Teat Jesús

(Mt. 26:1-5, 14-16; Mr. 14:1-2, 10-11; Jn. 11:45-53)

¹ Laliüc matüch nangos nüt ocueajiw nipilan judío, aaga nasoic pascua, aaga nüt wüx üeteran pan ngo majmel levadura. ² Ajcüwa natangtang miteaats at mondüy wüx aaga poch tüünd Moisés tayambüw nguineay alndom mambiyaw Teat Jesús, pero timboloj mandüyiw nipilan.

³ Quiaj a natang nimeech Satanás tajmel tiül omeaats a Judas Iscariote, nej nop tiül ajcüwa gajpiüp (12) minipilan Teat Jesús. ⁴ Aaga Judas quiaj tamb masaj natangtang miteaats, at montang monajiüt tiül nadam nangaj iüm, tasaj nejiw nguineay alndom mayac teowixaw nejw Teat Jesús.

⁵ Nejiw quiaj tapac omeajtsüw, tasajüw apmüjchiw nej tomiün. ⁶ Condom nej tapiüng apmayac teowixaw nejw; quiaj tapots mayamb nguineay marang aag ayaj wüxan ngo majlüy quiaj nipilan.

Teat Jesús ndójwüx üet aweaag minipilan nej

(Mt. 26:17-29; Mr. 14:12-25; Jn. 13:21-30; 1 Co. 11:23-26)

⁷ Condom tatüch a nangos nüt wüx üeteran pan ngo majmel levadura. Aaga nüt quiaj netam mandeow sap majmel marang nichech wüx pascua. ⁸ Quiaj Teat Jesús tüüch mamb a Pedro maquiiüb a Juan, tasaj:

—Quiüran ijawan cuane apmetam icoots wüx apmetiüts wüx nangos nüt pascua —aj nejw.

⁹ Nejiw quiaj tasajüw Teat Jesús:

—¿Nguiane ijac indiüm, Teat, namban narangan aag ayaja? —ajüw.

¹⁰ Teat Jesús tasaj nejw:

—Wüx apmejmelüün tiül cambaj, quiaj apmexoman nop naxey ajoy nop ngan yow. Indüjpiün mamb aaga najüy quiaj, apmayac icon tinden niüng andüy quiaj.

¹¹ Condom quiaj apmesajan neneay iüm: “Apiüng Teat Naxey: ¿Nguiane ajlüy niüng saxejnenguenon netiün wüx pascua naquiiüb xenipilana? aw”, apmerajan.

¹² Quiaj apmatiib icueajiün nop nadam teomeaats iüm

cawüx amb ijpüw iüm, landoj lamatajcw majneaj. Andüy quiaj apmeyacan üetiiüts —aj nejiw Teat Jesús.

¹³ Condom quiaj tambüw. Taxomüw meáwan atnej lamasaj nejiw Teat Jesús. Quiaj tambüw mayacüw leaw apmüeteran wüx nangos nüt pascua.

¹⁴ Wüx tatüch metiw, quiaj tapeay quiaj Teat Jesús maquiiüb altigüy miapóstoles nej. Quiaj chetetoj. ¹⁵ Wüx alchetemoj wüx mes, quiaj tasaj nejiw:

—¡Xeyay teanandiüm net naquiiüb icon wüx aaga pascua cam, wüxan nganaw namongoch xeyay ngo majneaj! ¹⁶ Cos ningüy ndoj, lango net naquiiüb icon alinomb wüx pascua, leaw apmajlüyiiüts nóiquian niüng apmajlüyiiüts maquiüjpaats Teat Dios —aj nejiw Teat Jesús.

¹⁷ Condom quiaj taxaing noic vas, tüüch gracias Teat Dios, ndoj tapiüng:

—Jogüy isapan inganeowan noicnoic pite. ¹⁸ Nganüy sasaj icon, xique landoj langome sananganeow miyow uva naquiiüb icon; apndom wüx apmatüch alinoic nüt niüng apmajlüyiiüts maquiüjpaats Teat Dios —aw.

¹⁹ Condom quiaj taxaing a pan, tüüch gracias Teat Dios. Quiaj tambaag müüch nejiw, tapiüng:

—Aag agüy xecuerpo, apmayacüch mandeow mawün isoetiün. Atcüy netam

merangan para leaam imeajtsan xic wüx —aw.

²⁰ Atanquiaj tarang wüx landoj üetiw. Taxaing a vas, tapiüng:

—Aag agüy xequeiej, ajüiquich wüx jayats poch lamarang Teat Dios müüch icon, cos xequeiej apmajünych tiüt mawün isoetiün.

²¹ 'Aaga naxey leaw apmayac xic teowixaw moncüy majaw xic, nganüy teasüet anaag nóiquian wüx mes.

²² Naleaing apmarangüch wüx ombas Teat Naxey atnej tanderac tanomb wüx nej. ¡Nganüy aaga naxey leaw apmayac nej teowixaw monajiüt xeyay ngo majneaj apmamongoch! —aw Teat Jesús.

²³ Condom minipilan nej atünayej menguiayayej wüx jane tiül nejiw apmayac nej teowixaw monajiüt.

Andeacndeacüw wüx jane alwüx atam ajlüy

²⁴ Condom minipilan Teat Jesús tandeacndeacüw tiülan nejiw, tapiüngüw wüx jane tiül nejiw alwüx atam ajlüy, jane apmarang natang. ²⁵ Quiaj Teat Jesús tasaj nejiw:

—Meáwan natangtang monajiüt tiül meáwan iüt arangüw apatüw atnej lamaneayiw meáwan nipilan leaw ajlüyiw wüx. Átan ayambyambüw guineay manderacüw wüx nejiw majüic najneaj arangüw. ²⁶ Icona nde merangan atquiaj. Tiül icona jane natang netam mayaag atnej chingüy. Leaw

najmel marang natang tiül icona netam mambeol jangantanej. ²⁷ Ngwüy, cuane ipiüangan, ¿ngün más netam ajlüye? Sapiüing aaga apchetem mayambüch üet nej; ngome aaga neyac nüeteran wüx mes. Nganüy xique sajlüy naquiiüb icon atnej nop neyac nüeteran wüx mes, atnej nop nerang minajiütan.

²⁸ Icona ijlüyiün mequiüjpan xic meáwan nüt wüx samon-goch cuajantanej naél. ²⁹ Cos atnej Xeteat Dios lamüüch xic narang natang nenajiüt, ata xique sanüüch icon merangan natang nóiquian mequiüjpan xic, ³⁰ para metiiüts manganeowaats nóiquian wüx xemes ninguiün niüing sanarang natang. Átan apchetemeron niüing chetejow montangtang monajiüt, mejawan wüx asoetiaw ajcüwa gajpic ajlüy nipilan monaw tiül micual micualüw Israel —aj nejw Teat Jesús.

Pedro apmapiüing ngo majaw jane Teat Jesús

(Mt. 26:31-35; Mr. 14:27-31; Jn. 13:36-38)

³¹ Condom Teat Jesús tasaj a Pedro:

—Simón, Simón inguiay, cos Satanás minatang nimeech teamatün icon, teamandiüm mayac icon tiül naél, atnej ajwüch trigo maw osaab. ³² Xique lanatün ocueaj Teat Dios mambeolic ngo mecueat iyac imeaats wüx nej, atquiaj wüx apmendilil apmembeolüw micojow michijquaw —aj.

³³ Quiaj tasaj nej a Simón:

—Xique teat, sajlüy namb naquiiüb ic nguiajantanej, masey majmeliür tiül manchiüc, masey mambiyaw icor —aj nej.

³⁴ Quiaj tasaj nej Teat Jesús:

—Naleaing sasaj ic, Pedro, gallo apmepaj nganüy leaw ndoj mepiüing arojmbüw ipiüing ngo mejaw jane xic —aj nej.

Laliüc majlüy xeyay ngo majneaj

³⁵ Condom Teat Jesús tatün manguiay nejw:

—Jow wüx tujúchiüs icon meamban ngo mejoyiün morral, ngo mejoyiün iquial tomiün, ngo mesoi-jquiün napüic, ¿tetam icon aleaic leaw nómban ngome tejiürana? —aj nejw.

Quiaj tapiüingüw:

—Nicuajind, Teat —awüw.

³⁶ Condom quiaj tasaj nejw:

—Nganüy, leaw ajiür morral ich majoy, at iquial tomiün. Sitiül nop ngo majiür espada, ich manüüb micamix nej mangal nots.

³⁷ Cos sasaj icon xique netam marangüch wüx ximbas atnej lasanderac wüx tiül Mipoch Teat Dios, cos apiüing: “Tayacüch atnej nop nerang ngo majneaj”, aw. Meáwan leawa lasanderac wüx quiaj, netam majlüy atnej —aj nejw.

³⁸ Quiaj tasajüw nej:

—Teat, alningüy ijtsüw espada —ajüw.

Quiaj tasaj nejw:

—¡Lajlüy, atówan ayaj! —aj nejiw.

Teat Jesús ataag orar tiül Getsemani

(Mt. 26:36-46; Mr. 14:32-42)

³⁹ Condom Teat Jesús taw quiaj maquiiüb minipilan nej, tamb andüy wüx mitiüc Olivos atnej mbójan marang. ⁴⁰ Wüx tapeayiw quiaj, tasaj minipilan nej:

—Itüniün ocueaj Teat Dios, ngana aleaic marang wüx imbasan nimeech —aj nejiw.

⁴¹ Condom quiaj tacueat nejiw Teat Jesús, tamb tajüy atow nej atüch niüng alndom majlos noic piedra. Quiaj taquieel tiüt micos nej masaj Teat Dios, ⁴² tapiüng:

—Teat, ngwüy alndom mamóngan wüx ximbas meáwan naél leaw aliüc miün; ique ijaw Teat, ngome leawa xique sandiüm, cos leaw ique ijaw netam —aw.

⁴³ Condom quiaj tapeay nop ángel imiün tiül cielo mambeol nej, müüch nej apac. ⁴⁴ Cos Teat Jesús xeyay tamix omeaats, ngo macueat matün ocueaj Teat Dios; taw xeyay minalil nej, ancatectec tiüt atnej quiej.

⁴⁵ Wüx ndot mataag orar, quiaj witiüt tamb majaw minipilan nej. Almajngot majaw almameayiw, cos laúmb apacüw, xeyay amix omeajtsüw. ⁴⁶ Quiaj tasaj nejiw:

—¿Neol tapots imeayiüna? ¡Ipacan, itüniün ocueaj Teat Dios, quiaj ngondom marang

nicuajind wüx imbasan nimeech! —aj nejiw.

Aquiüjpüw mamb Teat Jesús

(Mt. 26:47-56; Mr. 14:43-50; Jn. 18:2-11)

⁴⁷ Tengualeámban andeac Teat Jesús, quiaj ajngot noic ajlüy nipilan, aaga Judas ombas nej; nej nop nej tiül ajcüwa gajpiüp (12) apóstoles. Wüx tajngot, nómban atüch Teat Jesús macheech mimboy nej. ⁴⁸ Condom Teat Jesús tasaj a Judas:

—¿Atquiaj lameteots metiib ndeaam Teat Naxeye, wüx apmecheech mimboy neje? —aj.

⁴⁹ Minipilan nej wüx tajawüw aag ayaj, quiaj tapiüngüw:

—Teat, ¿natsojon naquiiüjpan naag espada? —awüw.

⁵⁰ Condom nop minipilan Teat Jesús tamb mangoch nop nerang minajiüt natang miteaats, tandooig miác olaag. ⁵¹ Quiaj Teat Jesús tasaj nej:

—¡Jlülüyan, icueat, ich majlüy! —aj.

Condom quiaj tarreeg olaag aaga naxey quiaj, tataag majneaj nómban.

⁵² Quiaj tasaj ajcüwa montangtang miteaats, at monlüy wüx nadam nangaj iüm, at montangtang teat xeech monajiüt tiül nejiw, leawa tiünüw masapüw nej:

—¿Cuane imbichan espada maquiiüb a tocots xiül quiaj, tewiünana mesapan xique? ¿Neol, jowa xique need xique?

53 Meáwan nüt samb tiül nadam nangaj iüm. ¿Neol ngo mesapan xique? Nganüy cos lamatüch a nüt merangan aag ayaj, at nimeech lamüünd marang atquiaj —aj nejiw.

Pedro apiüing ngo majaw jane Teat Jesús

(Mt. 26:57-58, 69-75; Mr. 14:53-54, 66-72; Jn. 18:12-18, 25-27)

54 Condom quiaj ndeaad Teat Jesús, taquiüraab mamb andüy aniüing minatang miteaats. Teat Pedro tandüüb nej mamb, miünquiájan ajngot. 55 Ajcüwa nipilan ajalüw biümb quiaj tiül püjchiün mbeay ombiüm minatang miteaats met-santsayej; alchetemoj ayeyiw tiüt biümb. At a Pedro aton tamb tsotom quiaj maquiüjpüw. 56 Alquiaj nop nüx nerang najiüt quiaj, wüx tajaw altsotom mbeay biümb a Pedro, tajaw majneaj, quiaj tapiüing:

—At aaga naxey quiaj aton taquiüüb aaga Jesús —aw.

57 Aaga Pedro ngo mandiüm mapiüing naleaing, quiaj tapiüing:

—Ngwüy müm, ngo najaw jane aag ipiüing quiaj —aw.

58 Ajóyan quiripite ores, quiaj tajaw nej alinop, tasaj nej:

—Ique aton nop tiül aquiüjpüw nejiw —aj nej.

Quiaj tapiüing a Pedro:

—Naxey, ngwüy ngome xique —aw.

59 Úüchan ores tatow ndoj masaj nej aaga nop, quiaj tapiüing alinop:

—Naleaing, aaga naxey quiaj aton aquiüüb nej, cos naw Galilea —aw.

60 Aaga Pedro tandüy wüx mapiüing:

—Naxey, ngo najaw cuane ipiüing quiaj —aw.

Tenguialeámban mandeac aag ayaj a Pedro, quiaj tepaj a gallo. 61 Teat Jesús ndiliteay majaw a Pedro. Quiaj leaad omeaats aaga tapiüing Teat Jesús: “Sasaj ic Pedro, aaga gallo apmepaj nganüy leaw ndoj mepiüing arojmbüw ipiüing ngo mejaw jane xic”, maj nej. 62 Wüx leaad omeaats aag ayaj a Pedro, taw quiaj, tapots müüch ajiünts.

Tawüjchiw Teat Jesús

(Mt. 26:67-68; Mr. 14:65)

63 Ajcüwa monxey monjiür Teat Jesús itsojayéjan nej, tatoliw nej. 64 Quiaj taoeliw oniüüg nej, cas tapots maleambüw mitey. Tasajüw:

—¡Isüet jane neleamb ic! —ajüw.

65 At tasajüw nej cuajan-tanej ngo majneaj.

Teat Jesús alniüing ajlüy monajiüt

(Mt. 26:59-66; Mr. 14:55-64; Jn. 18:19-24)

66 Wüx larrow tiüt, quiaj canchiütoj montangtang monajiüt tiül judíos, montangtang miteaats, átan mondüy wüx aaga poch tüünd Moisés. Taquiüjpüw mamb Teat Jesús andüy niüing alcanchiümoj alegüy montang monajiüt. Quiaj tatüniw nej manguiayiw:

67 —Isaj xicon, ¿cuane ipiüng, ngwüy ique aaga Cristo tapiürang aliüca? —ajüw nej.

Quiaj tasaj nejiw:

—Masey nasaj icon, icona ngome apmeyariün sandeac. 68 Aton sitiül aleaic natün nanguiy icon, ngome apmesajan xic, ngome apmetsambijchan xic. 69 Naleaing, naw wüx nganüy Teat Naxey apchetem amb wüx miác Teat Dios, aag nerang cuajantanej leaw almajlüy —aj nejiw Teat Jesús.

70 Condom yajnguiat tiüt masajüw nej:

—¿Cuane ipiüng, ique micual ic Teat Diosa? —ajüw nej.

Quiaj tasaj nejiw:

—Xique, atnej ipiüangan quiaj —aj nejiw.

71 Condom quiaj tapiüngüw:

—¿Cuane tengualeámban macüliiüts manguiyiüts, cos anguiayayoots nguineay andeac! —awüw.

23

Teat Jesús alteombas Pilato

(Mt. 27:1-2, 11-14; Mr. 15:1-5; Jn. 18:28-38)

1 Condom quiaj tambüw meáwan nejiw maquiüjpüw mamb Teat Jesús andüy niüng ajlüy a Pilato. 2 Wüx tapeayiw quiaj tapots mayacüw asoet, tapiüngüw:

—Aaga naxey cam taxomasan teamaquiaach nipilan nde marangüch leaw netam marangüch. Apiüng ngo metam majwan tomiün

müünd a César. Ngome áagan ayaj, aton apiüng nej aaga Cristo leaw lapiürang aliüc, nop minatang nenajiüt —awüw.

3 Quiaj tatün manguiy nej a Pilato:

—¿Naleaingue, ique aaga minatang nenajiüt tiül cambaj Israele? —aj.

Quiaj tasaj nej Teat Jesús:

—Naleaing teat, atnej lamepiüng quiaj —aj nej.

4 Condom Pilato quiaj tasaj natangtang miteaats at meáwan nipilan:

—Nicuajind nisoet ngo naxom wüx ombas aaga naxey cam —aj nejiw.

5 Quiaj nejiw tayambyambüw xeyay nguineay mawajchaw, tapiüngüw:

—Lamüüch majcüy nipilan, lamaquiaach ngo jneaj meáwan tiül Judea, tamelich tiül Galilea, nganüy lapeay ningüy —awüw.

Teat Jesús alniüng ajlüy Herodes

6 Wüxan tanguiy aag ayaj a Pilato, quiaj tatün manguiy sitiül aaga naxey quiaj naw Galilea. 7 Wüx tapiüngüw naleaing, quiaj tüüch mamb andüy niüng ajlüy a Herodes, cos nej natang nenajiüt tiül Galilea. Aton aaga nüt quiaj Herodes ajlüy tiül Jerusalén. 8 Condom Herodes wüx tajaw Teat Jesús, quiaj tapac omeaats xeyay, cos lamajiür nüt tengual mandiüm majaw. Xeyay lamanguiy anderac wüx Teat Jesús nguineay arang. Nej aton tengual

mandiüm majaw marang noic ateócan. ⁹ Ndoj quiaj tapots müüch matüntün manguiay; pero Teat Jesús ngo mendeac nómban. ¹⁰ Ajcüwa montangtang miteaats, at mondüy wüx aaga poch leaw nomb tarang a Moisés, aliw quiaj aton; tatepichaw asoet nej xeyay. ¹¹ Aaga Herodes maquiiüb misoldados nej atsojayéjan majawüw Teat Jesús. Tasoijquiw nej tiül noic najneajay napixeran majüic atnej nop minatang nenajiüt. Aag ayaj itsojow nej. Condom tüüch nej mamb alinomb andüy niüng ajlüy a Pilato. ¹² Ninguinüt nej a Pilato najcüy aweaag a Herodes; nganüy wüx aaga nüt quiaj nómban ajneajiw.

Atüniw mandeow Teat Jesús

(Mt. 27:15-26; Mr. 15:6-15; Jn. 18:39—19:16)

¹³ Condom Pilato tapaj canchiümoj meáwan micual cambaj, at montangtang miteaats maquiiüb monajiüt. ¹⁴ Quiaj tasaj nejiw:

—Icona tequiüjpan miün aaga naxey cam. Tepiüangan nej teamaquiaach nipilan wüx ngo majneaj. Nganüy lamenguiayiün laimb natüntün nanguiay, ngo naxom wüx ombas nej nicuajind nisoet leaw ipiüangan. ¹⁵ Átan a Herodes aton ngo maxom nicuajind, áag tüüch mandilil alinomb. Nganüy lamejawan ngo majiür nicuajind nisoet aaga naxey cam mandeow

wüx. ¹⁶ Leaw sanarang wüx nganüy, sanüüch majwüch, condom sanatsambiich —aj nejiw a Pilato.

¹⁷ Tapiüing aag ayaj Pilato cos alndom tsajmbiüm nop najlüy tiül manchiüc wüx nangos nüt, leawa cambaj atün. ¹⁸ Quiaj nipilan anyajnguian tiüt apajüw, tapiüngüw:

—¡Ngwüy nde metsambiich aag ayaj! ¡tsambiich a Barrabás! —awüw.

¹⁹ Aaga Barrabás quiaj, tajmel tiül manchiüc cos tasojnong nipilan majcüyiw majawüw monajiüt; aton nej nop nembiy nipilan. ²⁰ Quiaj Pilato tandüy wüx masaj nejiw alinomb, cos xeyay tandiüm matsambiich Teat Jesús. ²¹ Quiaj a nganüy nipilan tepajüw xeyay napac, tapiüngüw:

—¡Ich mandeow wüx cruz, ich mandeow wüx cruz! —awüw.

²² Pilato quiaj tasaj nejiw amb arojmbüw:

—Xique ngo naxom cuane ngo majneaj arang aaga naxey cam. Ngo naxom wüx ombas nej nicuajind nisoet mandeow wüx. Súpan nüüch majwüch, ndoj sanatsambiich —aj nejiw.

²³ Nejiw tepajüw napac, tapiüngüw majmel wüx cruz. Ajcan laxeyay ayajyajiaw a nipilan maquiüjpüw montangtang miteaats, quiaj tajlüy atnej andiümüw. ²⁴ Quiaj Pilato tapiüing apmarang leawa nejiw apiüngüw. ²⁵ Condom quiaj tatsambiich aaga

naxey nembiy nipilan leaw tatüniw tsajmbiüm, áag leaw tajlüy tiül manchiüc cos tasojnong nipilan majcüyiw majawüw monajiüt. Ndoj tayac teowixaw nejiw a Teat Jesús marangüw wüx leaw andiümüw.

Teat Jesús tajmel wüx cruz
(Mt. 27:32-44; Mr. 15:21-32; Jn. 19:17-27)

²⁶ Condom quiaj taquiüjpüw mamb Teat Jesús mayacüw wüx cruz. Tenguiálan ajüyiw, quiaj mangochiw nop naxey nenüt Simón, naw tiül cambaj Cirene, les tajngot imiün tiül corrül. Quiaj tÿjchiw mambitic a cruz, mandüüb mamb Teat Jesús.

²⁷ Tandüjpiw nej mamb xeyay nipilan. Altiül xeyay montaj teajiüntsüw teapajüw cos xeyay amix omeajtsüw.

²⁸ Quiaj Teat Jesús wantsat majaw nejiw, tapiüng:

—Müm montaj monaw Jerusalén, nde mejiüntsán wüx ximbas, ijiüntsán wüxan icona, at wüx micualan.

²⁹ Cos aliüc miün nüt apmapiürang: “Najneajay ajlüy leaw ngondom majiür micual nej, at leaw ngo majiür nine tengual achech.”

³⁰ Aaga nüt quiaj nipilan apmasajüw a tiüc: “Ijmiüc wüx ximbasan, ixot xicon”, apmajüw a lom. ³¹ Cos sitiül alndom marangüw aag agüy wüx nüt aliün majlüy nateaic xiül, ¿cuane apmarangüw wüx nawaag nüt? —aw.

³² Wüx taquiüjpüw mamb Teat Jesús, aquiüjpüw mamb ijpüw monxey

leaw xeyay ngo majneaj tarangüw; apmayacaranüw wüx cruz nóiquian maquiüüb. ³³ Condom tapeayiw wüx Calvario, nasoic Omal Mondeow, quiaj tayacüw wüx cruz Teat Jesús maquiüüb ajcüw ijpüw monrang xeyay ngo majneaj quiaj. Nop tayacüw amb wüx miác nej, alinop amb wüx miquiamb nej. ³⁴ Quiaj Teat Jesús tapiüng:

—Teat Dios, nde meyac wüx imeaats aaga ngo majneaj teamarangüw cam, cos ngo majawüw cuane teamarangüw —aw.

Condom ajcüwa soldados tasuetiw wüx apix nej, membaagayej wüx. ³⁵ Meáwan nipilan aliw quiaj teamajawüw. Monajiüt aton titsojow nej, tapiüngüw:

—Alinop mbich awün wüx; nganüy ich mewüneay wüx nejáyan quiaj, majüic sitiül naleaing nej aaga Cristo lapiürang aliüc —awüw.

³⁶ Átan ajcüwa soldados aton titsojow nej, tatüchiw nej müjchiw nachich vin. ³⁷ Tasajüw:

—Sitiül ique minatang nenajiüt tiül judíos, nganüy erwüneay wüx iquiáyan quiaj —ajüw nej.

³⁸ Tarangüch acas poch wüx omal cruz. Aag ayaj tarangüch wüx ombeayiw griego, wüx ombeay latín, at wüx ombeay hebreo. Apiüng: “Aag agüy minatang nenajiüt ocueajiw judíos.”

³⁹ Camüm nop tiül nejiw ajcüwa monrang xeyay ngo majneaj najlüyiw wüx cruz, itsojúyan Teat Jesús, tasaj:

—Sitiül ique aaga Cristo lapiürang aliüc, ¿neol nganüy ngo merwüney wüx iquiáyan quiaj, mewün xicon aton? —aj.

⁴⁰ Pero aag aquiüüb nej talic nej, tasaj:

—¿Ngo mermbol mendüy Teat Diosa? Cos icora aton ajlüyiür tiül aaga naél cam.

⁴¹ Icora naleaing netam mamongochiür atcüy, cos tarangar xeyay ngo majneaj. Nganüy aaga teat naxey cam ngo marang nicuajind ngo majneaj —aj.

⁴² Condom aaga naxey tasaj Teat Jesús:

—Teat Jesús, ich leam imeaats xic wüx apmejlüy niüng irang natang nenajiüt —aj.

⁴³ Quiaj tasaj nej Teat Jesús:

—Naleaing sasaj ic xecual, nganüy apmajlüyiür tiül noic najneajay cambaj nasoic paraíso —aj nej.

Wüx tandeow Teat Jesús

(Mt. 27:45-56; Mr. 15:33-41; Jn. 19:28-30)

⁴⁴ Wüx lamatüch limnüt, quiaj pojniüt nómban meáwan wüx iüt. Tiün ram lapeay tiül pinawan nchejliow nüt.

⁴⁵ Nüt nómban ngo merraj, at aaga tarrang jael nepal teomeaats nadam nangajiüm nómban chiütaw pinawan.

⁴⁶ Condom Teat Jesús tepaj napac, tapiüng:

—Teat, sayac tiül iwix xeespíritu —aw.

Wüx landoj mapiüng aag ayaj, quiaj tandeow.

⁴⁷ Condom aaga natang tiül soldados, wüx tajaw meáwan leawa tajlüy quiaj, tandeac najneaj wüx Teat Dios, tapiüng:

—Naleaing, aaga naxey quiaj ngo majiür nicuajind nisoet —aw.

⁴⁸ Ajcüwa nipilan leaw tajlüyiw quiaj, wüx tajawüw meáwan nguineay tajlüy, tandilileaw atoltoliw mal miüdüw nejiw; xeyay ngo majneaj mayajcüw. ⁴⁹ Nganüy meáwan leaw xowüy andeacüw maquiüjpüw Teat Jesús aliw quiaj, átan montaj leawa tiünüw imiünüw Galilea mandüjpiw nej. Naleaing miünquiájan almajlüyiw, teamajawüw nguineay teajlüy.

Tamiüraad Teat Jesús

(Mt. 27:57-61; Mr. 15:42-47; Jn. 19:38-42)

⁵⁰ Tajlüy nop naxey nenüt José, naw tiül cambaj Arimatea tiül iüt Judea, xowüy ajneaj omeaats, arang najneaj. Nej nop tiül natang monajiüt tiül judíos. ⁵¹ Aaga José quiaj teamacül majlüy tiül micambaj Teat Dios. Nej ngo majneaj majaw meáwan leawa ngo majneaj lamarangüw montangtang monajiüt. ⁵² Tamb majaw a Pilato matün Teat Jesús mamiüt. ⁵³ Wüx landoj mawün wüx cruz Teat Jesús, quiaj tawinch tiül noic napixeran. Condom

tamb mayac tiül noic oxiüt larangüch noic warraj tüeng tiüc. Tiül aaga oxiüt quiaj nganaw mamelichaw tiül nicuajind mondeow. ⁵⁴ Tiül aaga nüt quiaj tengual ayambüch leaw apmetam wüx nangos nüt, aton laliüc majmel nüt, quiaj amelich a nüt axoodaran.

⁵⁵ Ajcüwa montaj mondüüb miün Teat Jesús imiünüw Galilea, tambüw majawüw oxiüt. Tajawüw nguineay tapiiberan tiül a Teat Jesús. ⁵⁶ Condom tawüw quiaj, tambüw mayambüw najmboc angan soex, at najmboc angan aceite. Condom taxojtüw wüx nüt axoodaran atnej apiüng tiül aaga poch leawa Teat Dios tüüch a Moisés tanomb.

24

Teat Jesús tapac taw tiül mondeow

(Mt. 28:1-10; Mr. 16:1-8; Jn. 20:1-10)

¹ Úmban arraw domingo wüx amelich seman, ajcüwa montaj tambüw niüng ajlüy oxiüt; ajoyiw mamb najmboc angan soex leawa landoj lamayambüw. At aquiüjpüw mamb alacas montaj aton.

² Camüm mapeayiw, quiaj tajawüw aaga piedra napalaran wüx oxiüt lango majlüy niüng tayacüch. ³ Quiaj tajmeliw majawüw. Teat Jesús ngo majlüy quiaj niüng tapiiberan.

⁴ Nejiw nómban mbayajow, ngo majawüw cuane apmarangüw. Quiaj majawüw ijüw monxey

alembemoj niüng ajlüyiw nejiw, xowüy lalilit apixaw nejiw. ⁵ Quiaj mbayatoj xeyay, taxequiw tiüt omalüw. Condom ajcüwa monxey tasajüw nejiw:

—¿Neol, cuane temeyamban ningüy niüng amiüraad mondeow? cos aaga Teat Naxey almapac. ⁶ Nej ngo majlüy ningüy cos lapac alinomb. Ich leaam imeajtsan leaw tasaj icon wüx altiül Galilea. ⁷ Cos tapiüng, aaga Teat Naxey apmajmel teowixaw nipilan monrang ngo majneaj, apmambiyaw nej wüx cruz. Condom wüx er nüt apmapac alinomb, aw —ajüw nejiw.

⁸ Nejiw quiaj leaad omeajtsüw wüx aaga poch tasaj nejiw Teat Jesús. ⁹ Wüx tandilileaw imiünüw niüng ajlüy oxiüt, quiaj tambüw masajüw ajcüwa gajpanop (11) miapóstoles Teat Jesús, maquiiüb alacas leaw andüüb nej. ¹⁰ Ajcüwa monamb monsj miapóstoles Teat Jesús, ajcüw ayaj nop María Magdalena, alinop Juana, alinop María mimüm Jacobo, at alacas montaj. ¹¹ Nejiw apóstoles tapiüngüw atnej nechachiw montaj tandeacüw a poch quiaj; ngome tapiüngüw aag ayaj naleaing.

¹² Condom teat Pedro witiüt tamb acuiür andüy niüng ajlüy oxiüt. Almapeay quiaj talech onic majaw tiül oxiüt, tajaw ngo majlüy nicuajind, áagan apix

Teat Jesús nawincharan tiül alquiaj. Quiaj a nganü tandilil mbayanán, ngo majaw cuane najlüy.

Tiül tiüü andüy Emaús
(Mr. 16:12-13)

¹³ Aaga nüt quiaj ijpüw minipilan Teat Jesús aleambüw tiül tiüü, laambüw andüyiw tiül noic cambaj nenüt Emaús. Ajiür coen gajpanoic (11) kilómetros naw Jerusalén. ¹⁴ Ajcüwa nipilan quiaj tengual mandeacüw wüx meáwan leawa tajlüy. ¹⁵ Nejiw tengual mandeacüw wüx aag ayaj, quiaj tatüch nejiw Teat Jesús, tajüyiw nóiquian maquiüjpüw. ¹⁶ Naleaing atnej aleaic nexot nej oniüjcüw, ngo majawüw jane. ¹⁷ Condom quiaj tatün manguiay nejiw Teat Jesús:

—¿Cuane wüx temendecan tengual ijüyiün tiül tiüüda? ¿Neol xeyay amix imeajtsana? —aw.

¹⁸ Quiaj tasaj nej nop nenüt Cleofas, tapiüng:

—¿Neol ngwüy, íquian quiaj iltiül Jerusalén aaga nüt cam, pero ngo mejaw cuane tajlüy quiaja? —aj nej.

¹⁹ Quiaj tasaj nejiw:

—¿Neol, cuane najlüy quiaja? —aj nejiw.

Quiaj tasajüw nej:

—¿Ngo menguiay leaw tajlüy wüx Teat Jesús naw Nazarete? Nej nop nendec andeac Teat Dios, cuajan-tanej alndom marang, aton najneajay andeac wüx Teat Dios manguiay nipilan. ²⁰ Naleaing montangtang

miteaats, aton monajiüt tiül xecambajan tayacüw nej teowixaw nipilan may-acüw wüx cruz, mandeow. ²¹ Xicona tapiüngasan nej apmawün xicon wüx aaga naél leawa meáwan nipilan judío teanamongochiün. Nganüy lamatüch er nüt tatow ndoj marangüw atquiaj. ²² Nganüy acas montaj tiül xicona teamambolochiw xicon; cos wüx tambüw majawüw oxiüt úmban arraw, ²³ quiaj tajawüw lango majlüy quiaj Teat Jesús niüng tapiiberan. Ndoj tandilileaw masajüw xicon aag ayaj. Aton apiüngüw tajawüw ijpüw ángeles, tasajüw nejiw aaga Teat Jesús lapac. ²⁴ Condom quiaj tambüw acas saquiüjpan majawüw oxiüt. Tajawüw naleaing atnej tapiüngüw ajcüwa montaj, cos ngo majlüy quiaj Teat Jesús —ajüw nej.

²⁵ Quiaj tasaj nejiw Teat Jesús:

—¡Nguitow apac imalan! ¡Ngow apmepiüangan naleaing meáwan leawa tapiüngüw mondeac andeac Teat Dios! ²⁶ ¿Neol cuane ipiüangan, ngo metam mamongoch atquiaj aaga Cristo leaw lapiürang aliüca, wüx nganaw mamb andüy tiül cielo? —aj nejiw Teat Jesús.

²⁷ Condom tapots müüch masaj nejiw wüx meáwan leaw apiüng tiül Mipoch Teat Dios, ajan wüx aaga poch leawa tüünd a Moisés, tandüüb meáwan leaw

tandeacüw wüx nej mondeac andeac Teat Dios.

²⁸ Condom wüx lapeayiw tiül a cambaj niüng andüyiw quiaj, quiaj Teat Jesús tajüic atnej apmamóngan. ²⁹ Pero xeyay tasajsajüw:

—Icül teat, macüliüts, langwiiüts agüy, laliüc majmel nüt —ajüw.

Quiaj tacül Teat Jesús maquiiüb nejiw, taquiüjpüw andüy niüng acüliw. ³⁰ Condom wüx alchetemoj maquiüjpüw nóiquian wüx mes, quiaj Teat Jesús taxaing a pan, condom tataag orar, ndoj tambaag müüch nejiw. ³¹ Quiaj rat oniüjcüw, leaad omeajtsüw majawüw jane nej. Naleaing Teat Jesús quiaj ndrot, lango maxomüw majawüw. ³² Condom quiaj tendeadndeacüw, tapiüngüw:

—¿Naleaing ngwüy, áag tapots apac omeajtsar wüx aleambaats tiül tiüüd, wüx teamasaj icor wüx Mipoch Teat Dios? —awüw.

³³ Condom aag ayaj, andilileawan tiüt, tandüyiw Jerusalén alinomb. Taxomüw ajcüwa gajpanop (11) miapóstoles Teat Jesús, at meáwan minipilan nej alcanchiümoj maquiüjpüw nóiquian. ³⁴ Andüüban ma-soiquiw:

—Naleaing Teat Jesús lapac tiül mondeow, cos landoj axomayej maquiiüb teat Simón —ajüw nejiw.

³⁵ Condom ajcüwa ijpüw quiaj tapiüngüw aton nguineay tandeacüw maquiüjpüw Teat Jesús wüx

aliw tiül tiüüd, at cos naleaing tajawüw ranüy wüx tambaag a pan.

Teat Jesús tejüiquichay tiül minipilan nej

(Mt. 28:16-20; Mr. 16:14-18; Jn. 20:19-23)

³⁶ Tealeámban mandeacüw aag ayaj, quiaj majawüw Teat Jesús alembem pinawan niüng ajlüyiw nejiw. Tatepeay nejiw, tapiüng:

—Tamtámban ijlüyiüna —aw.

³⁷ Nejiw mbayatoj xeyay, apiüngüw nejiw nembolooch.

³⁸ Quiaj tasaj nejiw Teat Jesús:

—¿Neol mbayaterona? ¿Neol teteotsan atquiaja?

³⁹ Jogüy ijawan xiwix, xileaj. Xique tan sajlüy. Isamban xic mejawan, cos noic espíritu ngo majiür onij olaats matnej nganüy teamejawan sajlüy cam —aj nejiw.

⁴⁰ Wüx tasaj nejiw aag ayaj, quiaj tüüch nejiw majawüw owix nej oleaj nej.

⁴¹ Nejiw ngo majawüw cuane marangüw, mbayajówan, pero apac omeajtsüw majawüw nej. Quiaj tasaj nejiw Teat Jesús:

—¿Ijiüran ningüy nüeterana? —aj nejiw.

⁴² Quiaj tujchiw nej quiriw nechench cüet, alquiriw micün xiül. ⁴³ Tasap, tüet quiájan niüng ajlüyiw nejiw.

⁴⁴ Condom tasaj nejiw:

—Aaga leaw teajlüy cam tasajas icon ninguinüt wüx saliün naquiiüb icon. Tapiüngas netam majlüy atnej lasanderac wüx tiül aaga poch leawa tüünd a Moisés

nomb, at leaw tapiüngwüw mondeac andeac Teat Dios, at tiül salmos aton —aj nejiw.

⁴⁵ Quiaj tüüch nejiw majawwüw ranüy nguineay lamapiüng wüx nej tiül Mipoch Teat Dios. ⁴⁶ Tasaj nejiw:

—Atquiaj lajlüy larangüch wüx nawiig, cos aaga Cristo leaw lapiürang aliüc netam mambiyeran. Condom wüx er nüt apmapac alinomb naw tiül mondeow. ⁴⁷ Netam manderac wüx nej manguiayiw meáwan cambaj wüx aaga iüt cam, masoiquiw netam mayambwüw Teat Dios, matüniw ocueaj, para mawwüw wüx asoetiw. Netam memelichan mendeacan wüx nej naw tiül Jerusalén andüy quiaj. ⁴⁸ Nganüy icona netam mejlüyiün wüx, mepiüangan meáwan aag ayaj cos ijawan naleaing. ⁴⁹ Xique sanüüch miün leawa lamapiüng Xeteat Dios apmüüch icon. Icülünan ningüy tiül cambaj Jerusalén leaw ndoj meajndiün aag ayaj imiün tiül cielo. Nej apmüüch icon merangan cuajantanej —aj nejiw Teat Jesús.

Teat Jesús tamb andüy tiül cielo

(Mr: 16:19-20)

⁵⁰ Condom quiaj tawwüw tiül cambaj, taquiiüb nejiw mamb andüy Betania. Quiaj tandic cawwüx owix nej, tatün monajnej müüch nejiw Teat Dios. ⁵¹ Tengualeámban atün monajnej, quiaj tacueat nejiw, tanaámb amb andüy cawwüx tiül cielo. ⁵² Minipilan

nej wüx landoj maquiejliw micoswüw nejiw mandeacwüw najnejajay wüx Teat Jesús, quiaj tandilileaw andüyiw Jerusalén, najnejajay apac omeajtswüw. ⁵³ Tanaámb ngo macueatiw ambwüw tiül nadam nangaj iüm mandeacwüw najnejajay arang Teat Dios.

Najneaj nanderac leaw tapiüng SAN JUAN wüx Teat Cristo

Nanderac tiün marang nipilan

¹ Tanomb wüx nganaw majlüy iüt, nganaw majlüy nicuajind, pero aaga Nanderac quiaj almajlüy. Aaga Nanderac quiaj almajlüy maquiiüb Teat Dios; nej Dios nej. ² Nej ajlüy nóiquian maquiiüb Teat Dios nde ajlüy.

³ Meáwan leaw almajlüy, tajlüy arang nej. Nicuajind ngondom majlüy leawa almajlüy nganüy, sitiül nej ngo marang. ⁴ Nej üüch mapac meáwan cuajantanej leaw almajlüy. Aaga neech mapacaran quiaj, arraj nipilan atnej ran arraj cuajantanej.

⁵ Aaga ran quiaj arraj tiül pojniün; pojniün ngondom mapeniich aaga ran quiaj.

⁶ Tajlüy nop naxey nenüt Juan, aaga neech yow nipilan; nej tiün üüch nej miün Teat Dios. ⁷ Aaga naxey quiaj tiün mandeac wüx aaga almajlüy atnej ran quiaj, para mayariw andeac nej meáwan nipilan. ⁸ Juan ngome nej aaga ran quiaj. Nej tiün majüiquich cuane amb apiüng aaga ran quiaj, jane wüx andeac. ⁹ Nej aaga ran quiaj naleaing, tenguiäl marraj meáwan nipilan; nej tiün wüx aaga iüt cam.

¹⁰ Aaga ran quiaj tajlüy wüx iüt cam, pero nipilan ngo majawüw jane nej masey nej tarang meáwan leaw almajlüy. ¹¹ Nej tiün tiül micambaj nej; pero micambaj nej ngo mandiümüw nej. ¹² Nganüy meáwan monyar andeac nej, ajcüw ayaj tündiw majlüyiw micual nejiw Teat Dios. ¹³ Cos ngome wijquiatoj awiquiach nejiw nipilan, átan ngome aljane tandiüm majaw wijquiamoj. Aton ngome nop naxey tandiüm majiür micual nej. Ngwüy, nejiw micual nejiw Teat Dios.

¹⁴ Aaga Nanderac quiaj tiün wijquiam marang nipilan atnej icoots; at tacül ningüy maquiiüjpaats. Tajawaats nej tarang xeyay cuajantanej najneaj. Nej arang leaw naleaing, cos naleaing nej anopüyan micual Teat Dios. ¹⁵ Juan tiün mandeac wüx nej, tapiüng:

—Tandeacas wüx aaga Teat Naxey cam wüx tapiüngas aliüc miün nop natang, xeyay netam ajlüy, ngo mat xic; cos wüx nganaw najlüy, nej almajlüy —aw.

¹⁶ Xeyay ajüiquich mimonajneaj nej tiül meáwan icoots, cos nej üüch icoots meáwan leaw netam, üüchan. ¹⁷ Aaga ajlüyay poch tüünd teat Moisés tajlüy, para ndom majawaats nguineay netam marangaats. Nganüy aaga jayats poch Teat Jesucristo tüüch icoots para alndom majawaats cuane naleaing, at para mayariiüts mimon-

ajneaj nej. ¹⁸ Naleaing nejinguid ngo maxom majaw nejay Teat Dios. Áagan anopúyan micual nej lamajaw cos almaquiüb, nej ajüiquichay majaw nguineay ajlüy.

Leawa tandeac Juan Bautista
(Mt. 3:11-12; Mr. 1:7-8; Lc. 3:15-17)

¹⁹ Atcüy tapiüng a Juan wüx ajcüwa monajiüt ocueaj nipi-lan judío tiül Jerusalén tujúchiw mamb acas miteaats ata levitas, matüniw manguiayiw wüx aaga teamandeac quiaj. Tasajüw:

—¿Jowa ique jan ic? —ajüw.

²⁰ Nej ngo mawaiich, aleáingan tapiüng:

—Xique ngome aaga Cristo lapiürang aliüc —aw.

²¹ Tandüyiw wüx matüniw nej manguiayiw:

—¿Jane ic? ¿Ngwüy ique Elíasa? —awüw.

Juan tandüy wüx mapiüng:

—Ngwüy, ngome xique —aw.

Condom tandüyiw wüx masajüw nej:

—¿Ngwüy ique alinop nendeac andeac Teat Diosa? —ajüw nej.

—Ngwüy —aw.

²² Condom tasajüw nej alinomb:

—Ngwüy naleaing sapiüangan, ipiüng jane ic, isaj xicon. Cos netam napiüangan wüx sanapeayiün niüng ajlüyiw moneech xicon niünan. Ipiüng jan ic —ajüw nej.

²³ Quiaj tasaj nejiw a Juan:

—Xique aaga nendeac tiül wajchiüc atnej tapiüng Isaías wüx tapiüng: “Ileainguijchan mitiüd Teat Naxey cos aliüc” —aw.

²⁴ Ajcüwa nasoiquiw mambüw majawüw a Juan quiaj, üüch nejiw mambüw fariseos. ²⁵ Condom tasajüw a Juan:

—Sitiül ngome ique a Cristo, at ngome aaga Elías, at ngome alinop nendeac andeac Teat Dios, ¿neol tapots meaach yow nipilan? —ajüw nej.

²⁶ Quiaj tasaj nejiw a Juan:

—Naleaing ipiüangan xique süüch yow. Nganüy almajlüy nop tíulan nipilan, icona ngo mejawan jane nej. ²⁷ Xique tapiüngas aliüc miün nop natang netam ajlüy, ngo mat xic, cos wüx nganaw najlüy, nej lajlüy. Sayaag ngondom nacheed aonts apaj nej, cos sayaag nicuajind xic —aj nejiw.

²⁸ Atquiaj tajlüy tiül cambaj Betábara nonüt necamb lam Jordán niüng tengual üüch yow nipilan a Juan.

Teat Jesús atnej sap ocueaj Teat Dios

²⁹ Aw alinoic nüt, Juan tajaw Teat Jesús aliüc andüy niüng ajlüy nej. Quiaj tapiüng:

—Ijawan aaga naxey aliüc quiaj. Aag ayaj Teat Dios neech nej miün. Ap-marangüch wüx nej atnej arangüch wüx quicheech sap nambiyaran wüx pascua, cos nej apmangüy asoet nipilan.

³⁰ Aag ayaj lanapiüng wüx,

cos tapiüngas: “Aliüc miün nop teat naxey xeyay netam ajlüy, ngo mat xic. Nej ombas majlüy, xique teoj; cos wüx nganaw najlüy, nej almajlüy”, saw. ³¹ Xique ngo najaw jane nej, nguineay apmajawwüw nipilan judío. Áag tiünas nújchiw mayariw yow —aw.

³² At tapiüng a Juan:

—Xiquiay sawaj Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios tiün imiün cielo atnej noic palom mejquiem wüx ombas nej.

³³ Xique nganaw najaw jane nej. Pero cos aaga nesaj xic niün nüüch yow nipilan lamasaj xic: “Wüx apmejaw Nangaj Espíritu miün andüy wüx ombas nop teat naxey macül wüx nej, aag ayaj apmüüch nipilan Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios.”

³⁴ Naleaing, nganüy lanajaw Micual Teat Dios nej, cos xiquiay tajawas atquiaj tajlüy —aw a Juan.

Teat Jesús tarriüüd acas minipilan nej

³⁵ Aw alinoic nüt Juan alembem quiaj almaquiiüb ijpüw minipilan nej. ³⁶ Quiaj majaw aleamb quiaj Teat Jesús, tapiüng:

—Ijawan, jogüy lapeay aaga nasoic Misap Teat Dios —aw.

³⁷ Ajcüwa ijpüw minipilan Juan wüx tanguiayiw aag ayaj, quiaj tambüw mandüjpiw Teat Jesús. ³⁸ Teat Jesús wantsat majaw almandüjpiw nej, tasaj nejiw:

—¿Cuane iyamban, teat? —aj nejiw.

Quiaj tapiüngüw:

—Rabí (amb apiüng nequiaach), ¿nguiane icül? —ajüw nej.

³⁹ Tasaj nejiw Teat Jesús:

—Tabaatsaron mejawan —aj nejiw.

Quiaj tambüw majawwüw nguiane acül. Condom tacülüwan quiaj maquiiüpüw, cos langwiiüts.

⁴⁰ Nop tiül aaga ijpüw quiaj leaw tanguiayiw andeac teat Juan, condom tandüjpiw Teat Jesús, aag ayaj teat Andrés, michiig teat Simón Pedro.

⁴¹ Condom aaga Andrés quiaj tsajmbiüt mayamb Simón micoj nej, tasaj:

—Lanaxoman aaga Mesías nasoic a Cristo, aag lapiürang aliüc —aj.

⁴² Condom teat Andrés taquiiüb mamb teat Simón majaw Teat Jesús. Wüx Teat Jesús tajaw a Simón, quiaj tasaj:

—Ique Simón micual teat Jonás, nde nganüy apmenüt Cefas, aag ayaj nasoic Pedro —aj nej.

Teat Jesús tarriüüd Felipe y Natanael

⁴³ Aw alinoic nüt Teat Jesús tind amb andüy tiül iüt Galilea, quiaj taxom Felipe, tasaj:

—Mac, tabar —aj.

⁴⁴ Aaga Felipe quiaj naw Betsaida tiül micambajüw Andrés y Pedro. ⁴⁵ Condom aaga Felipe tamb mayamb Natanael. Wüx taxom tasaj:

—Lanaxoman aaga teat naxey leaw tanomb laman-deac wüx nej tiül aaga nawiiḡ tarang Moisés. At ajcüwa mondeac andeac Teat Dios tandeacüw wüx nej. Aag ayaj nenüt Jesús, micual José, naw cambaj Nazaret —aj.

⁴⁶ Quiaj tapiüḡ Natanael:

—Jow aaga cambaj Nazaret quiaj, ¿mbich cuane najneaj alndom maw quiaja? —aw.

Quiaj tapiüḡ a Felipe:

—Tabar mejaw —aw.

⁴⁷ Wüx Teat Jesús tajaw ajn-got a Natanael, quiaj tapiüḡ:

—Jogü aliüc nop nipilan judío leaw ngome áag awai-ich —aw.

⁴⁸ Quiaj tasaj nej Natanael:

—¿Neol teat, nguiane meyaag ximbas? —aj.

Quiaj tasaj nej Teat Jesús:

—Xique tajawas ic wüx nganaw mapaj ic Felipe, wüx alchetemear teowil toc —aj nej.

⁴⁹ Condom quiaj tasaj nej Natanael:

—Rabí, ique aaga Micual Teat Dios, ique minatang ne-najiüt tiül nipilan judío —aj nej.

⁵⁰ Quiaj tasaj nej Teat Jesús:

—¿Neol, aag sasaj ic tajawas ic teowil toc teyar sandeaca? Naleaing apmejawan aliüc miün apmajlüy xeyay najnea-jeaj, ngome áagan ayaj —aj nej.

⁵¹ At tasaj nejiw Teat Jesús:

—Naleaing naleaing sasaj icon, nde nganüy andüy quiaj apmejawan lejquaw nangaj cielo, apmejawan

ajcüwa ángeles ocueaj Teat Dios iünüw at andilileaw niüḡ ajlüy Teat Naxey —aj nejiw.

2

Nengoch owix tiül Caná

¹ Wüx er nüt tajlüy nop nengoch owix tiül cambaj Caná tiül iüt Galilea. Alquiaj mimüm Teat Jesús. ² Teat Jesús maquiiüb minipilan nej tasoiquiw mambüw quiaj aton. ³ Camüm wüx tumb a vin, quiaj tasaj nej mimüm nej Teat Jesús:

—Lango majlüy vin man-ganeowaran —aj nej.

⁴ Quiaj Teat Jesús tapiüḡ:

—Müm, ¿neol tesaj xic atquiaja? Cos xique nganaw matüch a nüt narang cuajan-tanej —aw.

⁵ Quiaj tasoiquiw monbeol, asaj nejiw mimüm Teat Jesús:

—Irgan leaw apmasaj icon —aj.

⁶ Ajlüy quiaj anaíw xor iquial yow narangüch piedra. Ajcüw ayaj atam nejiw a nipi-lan judío wüx arangüw leawa lambójan marangüw para majlüyiw nerixix alinomb teombas Teat Dios. Ajcüwa xor quiaj ajoy ojpeacüw tengwüy gajpowüw ngan yow. ⁷ Condom Teat Jesús tasaj monbeol:

—Ichipichan yow a xor quiaj —aj nejiw.

Quiaj tachipichaw. ⁸ Ndoj tasaj nejiw Teat Jesús:

—Nganüy itembiün noic pite, ijoyiün mamb, ijchan

aaga najlüy wüx nengoch owix —aj nejiw.

Condom atquiaj tarangüw.
 9 Wüx ndoj manganeow aaga yow narangüch marang vin, aaga najlüy wüx nengoch owix quiaj, nej ngo majaw nguia naw. Pero ajcüwa monbeol lamajawüw cos nejiw monpiow yow. Condom aaga najlüy wüx nengoch owix quiaj, tapaj aaga nench,
 10 tasaj:

—Meáwan nipilan ombas mayacüw najneajay vin. Wüx laxeyay anganeowaran, quiaj apmayacüw ngo majneajay vin. Nganüy a ique tepal aaga najneajay vin, ndójwüx tewün —aj nej.

11 Ninguiaj amelich arang ateócan Teat Jesús tiül aaga cambaj Caná tiül Galilea. Tüüch majaraw nguineay nej alndom marang cuajantanej. Quiaj minipilan nej tayariw nej andeac.

12 Wüx ndoj ayaj, quiaj Teat Jesús tamb andüy tiül cambaj Capernaum, taquiiüb mimüm nej, michiig nej, minipilan nej. Tacüliw quiaj acas nüt.

Jesús tawün leaw ngo metam majlüy tiül nangaj iüm
 (Mt. 21:12-13; Mr. 11:15-18; Lc. 19:45-46)

13 Laliüc matüch a nüt majlüy aaga nangos nüt pascua ocueajiw nipilan judío. Quiaj tamb Teat Jesús andüy tiül cambaj Jerusalén.
 14 Wüx tajmel tiül nadam nangaj iüm, taxom quiaj monüüb boy, monüüb sap,

monüüb palom, at mon-gowüüch tomiün altsotomoj quiaj. 15 Wüx tajaw aag ayaj, quiaj tarang nots newüjchay para mewüjchay. Condom tawün meáwan tiül nadam nangaj iüm maquiiüjpüw misapüw nejiw, at miboyiw nejiw. Tawiich ninguiün mitomiünüw mongowüüch tomiün; tatech ninguiün mimesüw nejiw. 16 Tasaj monüüb palom:

—¡Iwüniün ningüy aag ayaj! Nde merangan ombiüm Xeteat marang plas —aj nejiw.

17 Minipilan nej quiaj leaad omeajtsüw naleaing tarangüch tanomb niüng apiüng: “Xeyay sanajcüy, cos ngo mind najaw marangüw ngo majneaj tiül ombiüm Xeteat”, aw.

18 Condom ajcüwa nipilan judío tatüniw manguiayiw nej:

—¿Neol terang atquiaja, cuane apmejüiquich merang najawan, majüic nguiane iyar minajiüt merang atquiaja? —ajüw nej.

19 Quiaj tasaj nejiw Teat Jesús:

—Indrojchiün ombas aaga nangaj iüm cam, ndoj xique wüx er nüt sanawitich alinomb —aj nejiw.

20 Quiaj titsojow nej, tapiüngüw:

—Aaga nadam nangaj iüm cam tarangüch wüx ic miow anaíw (46) neat; ¿nguineay ipiüng ique apmewitich wüx er nüte? —awüw.

²¹ Pero Teat Jesús ngo mandeac wüx aaga nadam nangaj iüm quiaj. Nej tandeac andüy wüx ombas nej. ²² Wüx Teat Jesús tapac alinomb imiün tiül mondeow, quiaj minipilan nej leaad omeajtsüw aaga poch leaw tandeac quiaj. Aton tayariw tayacüw wüx omeajtsüw leawa nomb tarangüw mondeac andeac Teat Dios, at aaga poch tasaj nejw Teat Jesús.

Teat Jesús ayaag omeajtsüw meáwan nipilan

²³ Wüx Teat Jesús alitiül Jerusalén tiül nangos nüt pascua, xeyay nipilan tayariw leaw nej aquiaach cos tajawüw meáwan ateócan leaw nej tarang. ²⁴ Naleaing Teat Jesús ngo masap ombas majaw nejw, cos ajaw nguineay ajlüyiw meáwan. ²⁵ Nej ngo metam nejinguin masaj nej nguineay omeaats nipilan, cos nej lamajaw nguineay omeaats meáwan nipilan.

3

Teat Jesús tandeac aweaag Nicodemo

¹ Tajlüy nop naxey tiül fariseos nenüt Nicodemo. Nej nop nenajiüt tiül nipilan judío. ² Aaga naxey quiaj tamb majaw Teat Jesús noic ongwiiüts. Tasaj:

—Rabí, sajawan Teat Dios tüüch ic mewiün mequiaach xicon; cos nejinguin ngondom marang ateócan atnej ique irang sitiül ngome Teat Dios ambeol nej —aj.

³ Quiaj tasaj nej Teat Jesús:

—Naleaing naleaing sasaj ic, sitiül aljane ngo wijquiam alinomb, ngome apmajlüy tiül xenipilan majaw micambaj Teat Dios —aj nej.

⁴ Quiaj Nicodemo tatün nej manguaiy:

—¿Nguineay alndom nop natang nipilan mandilil wijquiam alinomba? ¿Mbich alndom majmel teomeaats mimüm nej alinomb wijquiam? —aj nej.

⁵ Quiaj tasaj nej Teat Jesús:

—Naleaing naleaing sasaj ic, sitiül nop nipilan ngo wijquiam alinomb naag yow y Nangaj Espiritu ocueaj Teat Dios, aag ayaj ngondom majmel tiül micambaj Teat Dios. ⁶ Leaw micual cambajiüt, cambajiüt nej; nganüy jane apwijquiam alinomb naag Nangaj Espiritu ocueaj Teat Dios ajlüy atnej jayats wijquiam, awiquiach nej Nangaj Espiritu. ⁷ Nde mbayamear menguiay sasaj ic quiaj: “Netam wijquiamaran alinomb”, naj ic. ⁸ Cos iünd apep nguiajantanej imiün, alndom menguiay aterriür, pero ngo mejaw nguiane imiün, at ngo mejaw nguiane andüy. Atquiaj ajlüy wüx nop jayats wijquiam, awiquiach nej Nangaj Espiritu ocueaj Teat Dios —aj nej.

⁹ Nicodemo tandüy wüx matün manguaiy:

—¿Nguineay alndom marangüch atnej ipiüng quiaja? —aj nej.

¹⁰ Quiaj tasaj nej Teat Jesús: —Ique nop ic natang nequiaach tiül nipilan judío. ¿Neol ngo mejaw wüx aag ayaja? ¹¹ Naleaing naleaing sasaj ic, xicona sandeacan wüx leaw sajawan naleaing, at leaw sajawan naag xiniüjcan sandeacan manguiayaran. Pero icona ngo mendiüman meyariün sandeacan. ¹² Sitiül ngo meyariün sandeac wüx leaw almajlüy ningüy wüx aaga iüt cam, ¿nguineay apmeyariün sitiül sanandeac wüx leaw almajlüy tiül cielo?

¹³ 'Nejinguind nganaw mamb andüy cawüx tiül cielo, áag miün tiün imiün cawüx tiül cielo, aag ayaj Teat Naxey, cos imiün quiaj tiün. ¹⁴ Atnej tanomb tarang Moisés tiül wajchiüc wüx taxaing nop narangüch ndiüc mayac cawüx wüx nots xiül, atanquiaj apxaijnguiam Teat Naxey mayacüch wüx cruz. ¹⁵ Pares meáwan jangantanej leaw apmayar nej andeac, apmapac meáwan nüt niüng ajlüy Teat Dios.

Teat Dios xeyay andiüm meáwan nipilan

¹⁶ 'Cos Teat Dios xeyay andiüm meáwan nipilan wüx aaga iüt cam, áag tüüch miün anopüyan Micual Nej mawün wüx asoet jangantanej leaw apmayar nej andeac. Atquiaj ngondom ndrom mamb tiül aaga xeyay ngo majneaj; pero apmapac meáwan nüt niüng ajlüy Teat Dios. ¹⁷ Teat Dios ngo müüch

miün anopüyan Micual nej wüx aaga iüt cam mayac asoet nipilan. Ngwüy, nej tiün mawün wüx asoetiw meáwan nipilan wüx aaga iüt cam. ¹⁸ Jane apmayar andeac Micual Teat Dios, Teat Dios lango mayac nej asoet; pero jane ngo mayar andeac nej, mbich landoj lamayac nej asoet Teat Dios, cos ngo mayar andeac anopüyan Micual Nej. ¹⁹ Nej tiün wüx aaga iüt cam majlüy atnej ran, cos aquiaach leaw naleaing. Pero altiül ngo mandiümüw aaga ran quiaj, cos xeyay tandiümüw aaga pojniün niüng alndom mexotayej marangüw ngo majneaj. Ajcüw ayaj lamayac nejiw asoetiw Teat Dios. ²⁰ Meáwan ajcüw leaw andiümüw marangüw ngo majneaj ngo mandiümüw aaga ran quiaj, ajcüyiw majawüw, ngo matüchiw. Cos sitiül apmambüw quiaj, aaga ran quiaj apmajüiquich ngo majneaj teamarangüw. ²¹ Nganüy monrang najneaj, nejiw mbich ambüw niüng ajlüy aaga ran. Quiaj ajüiquichaw nguineay arangüw najneaj atnej andiüm Teat Dios —aj nej Teat Jesús.

Juan Bautista tandeac alinomb wüx Teat Jesús.

²² Ndoj Teat Jesús taw Jerusalén tamb andüy tiül iüt Judea aquiüüb minipilan nej. Tacüliw quiaj acas nüt, tujchiw yow nipilan. ²³ Aton Juan tenguiäl üüch yow nipilan

tiül Enon, quiájan niüng ajlüy Salim cos ajlüy quiaj xeyay yow. Xeyay nipilan apeayiw quiaj müjndiw yow. ²⁴ Aag ayaj tajlüy wüx nganaw mayacüch tiül manchiüc a Juan.

²⁵ Condom tajlüy noic mondeac tiül nipilan judío maquiüjpüw minipilan Juan nguineay alndom najneajay majlüyiw majaw nejiw Teat Dios. ²⁶ Ndoj ajcüw aaga nipilan quiaj, tambüw masajüw a Juan:

—Rabí, ijaw nguineay teamarang aaga naxey leaw tequiüüb nonüt necamb lam Jordán, áag tesaj xicon wüx. Nganüy nej aton tenguiäl üüch yow nipilan, meáwan laambüw mandüjpiw nej —ajüw.

²⁷ Quiaj tasaj nejiw a Juan:

—Nejinguind ngondom marang aag ayaj sitiül Teat Dios najlüy tiül cielo ngo müüch nej marang. ²⁸ Icona tenguiayiün wüx tapiüngas, xique ngome aaga Cristo lapiürang aliüc. Xique tündiüs niün ombas xic, nej aliüc tamiün. ²⁹ Pues wüx nop nench apmaquiüüb nop nüx, aaga nench quiaj almajiür miamigo nej alquiaj almaquiüüb nej. Wüx anguiay nej andeac xeyay apac omeaats manguiy. Ata xique nganüy wüx sanguiy nguineay Teat Jesús xeyay andüjpiw nej, xeyay apac ximeaats nanguiy, cos leaw ninguiay netam narang. ³⁰ Nej netam marang natang,

nganüy xique apmapateay satam.

Aaga niün imiün tiül cielo

³¹ 'Aaga niün imiün tiül cielo, nej ajlüy wüx meáwan leaw almajlüy. Nganüy nop najlüy wüx iüt, aag ayaj naw wüx iüt; nej andeac wüx leaw ajlüy wüx aaga iüt cam. Nganüy aaga niün imiün tiül cielo, nej ajlüy wüx meáwan almajlüy. ³² Nej andeac wüx leaw ajaw, at andeac wüx leaw anguiay; pero nejinguind ngo mayar andeac nej. ³³ Jane apmayar andeac nej, aag ayaj apmajaw naleaing andeac Teat Dios. ³⁴ Cos jane Teat Dios üüch miün, nej andeac leaw andeac Teat Dios, cos Teat Dios üüch nej Nangaj Miespíritu nej palanüy, ngo metam mapeax. ³⁵ Teat Dios xeyay andiüm Micual Nej; meáwan leaw almajlüy lamayac tiül owix nej. ³⁶ Jane ayar andeac Micual Teat Dios apmapac meáwan nüt niüng ajlüy Teat Dios. Nganüy jane ngo mandiüm mayar andeac Micual Teat Dios, ngome apmajaw aaga apacaran quiaj cos xeyay ajcüy majaw nej Teat Dios —aj nejiw a Juan.

4

Teat Jesús tendeac aweaag nop najtaj naw Samaria

¹ Wüx Teat Jesús tajaw nguineay ajcüwa fariseos tandeacndeacüw wüx nej cos teaxeyay minipilan nej, aton xeyay teamüüch yow nipilan

ngo matnej Juan; ² masey ngome nejay Teat Jesús neech yow, minipilan nej arangüw. ³ Wüx Teat Jesús tajaw aag ayaj, quiaj taw quiaj tiül Judea, tandilil andüy Galilea alinomb.

⁴ Pero netam mamong amb tiül iüt Samaria. ⁵ Condom tatüch tiül noic nine cambaj nenüt Sicar tiül iüt Samaria. Quiájan mbeay cambaj ajlüy miüt aaga Jacob najlüy tanomb. Aaga iüt quiaj nej tüüch José micual nej. ⁶ Alquiaj aaga lol pil tarang teat Jacob tanomb. Teat Jesús cos laúmb apac ajüy, chetet quiaj mbeay lol, laliüc lembem nüt. ⁷ Quiaj tapeay nop najtaj naw Samaria mepiow yow. Teat Jesús tasaj nej:

—Nachej tigüy miyow müm, nanganeow —aj.

⁸ Minipilan nej laambüw tiül cambaj mangalüw nüeteran. ⁹ Aaga najtaj naw Samaria tasaj Teat Jesús:

—¿Neol techej xicueaj yow, teat? Cos ique nop ic nipilan judío, nganüy xique nop najtaj nawas Samaria. Ique ijaw nipilan judío ngome áag andeacüw maquiüjpüw monaw Samaria —aj.

¹⁰ Quiaj tasaj nej Teat Jesús:

—Sitiül mejaw leaw Teat Dios alndom müüch, aton mejaw jane nechej icueaj yow, sayaag apmetün xicueaj, condom sanüüch ic yow leaw üüch mapacaran meáwan nüt —aj.

¹¹ Quiaj tasaj nej a najtaj:

—Teat, ique ngo mejiür cuane merwüney yow, nganüy aaga lol cam xeyay nequiliüt. ¿Nguia naw apmeyar aaga yow ipiüng quiaja? ¹² Cos xexejchiün teat Jacob tacueat müüch xicon aaga lol cam. Nej tanganeow aaga yow, at micual nej, minimal nej. ¿Jow nganüy ique, alwüx itama, ngo matneje? —aj nej.

¹³ Quiaj tasaj nej Teat Jesús:

—Jangantanej apmanganeow a yow cam apmind anganeow yow alinomb. ¹⁴ Pero jane apmanganeow aaga yow xique sanüüch, langome apmind anganeow yow alinomb. Cos aaga yow xique sanüüch, apmajlüy tiül nej atnej noic lol teapacaw müüch nej mapac meáwan nüt —aj nej.

¹⁵ Condom tasaj nej aaga najtaj:

—Teat, iich xic aaga yow ipiüng quiaj, quiaj langome apmind sanganeow yow alinomb, atquiaj ngo metam niün ningüy nayar yow —aj nej.

¹⁶ Quiaj tasaj nej Teat Jesús:

—Quiür ipaj minoj, iquiiüb miün —aj.

¹⁷ Quiaj tapiüng a najtaj:

—Ngo najiür xenoj —aw.

Quiaj tasaj nej Teat Jesús:

—Naleaing ipiüng ngo mejiür minoj; ¹⁸ cos lamejiür acoquiaw. Nganüy aag almequiüüb, aag ayaj ngome minoj. Naleaing tepiüng —aj nej.

¹⁹ Camüm manguiay aag ayaj a najtaj, quiaj tapiüng:

—Teat, sapiüng ique nop nendeac andeac Teat Dios. ²⁰ Isaj xic neol xexejchiün tarangüw casa Teat Dios cawüx wüx aaga tiüc quiaj, nganüy icona nipilan judío ipiüangan áagan tiül Jerusalén alndom marangüch casa Teat Dios —aw.

²¹ Quiaj tasaj nej Teat Jesús:

—Netam meyar sandeac, müm, cos aliüc miün nüt wüx ngome apmetam meamban wüx aaga tiüc quiaj, átan ngome apmetam meamban Jerusalén merangan casa Teat Dios. ²² Icona monaw Samaria ngo mejawan jane teamerangan casa; xicona mbich sajawan jane sarangan casa, cos naw tiül nipilan judío ajlüy jane apmawün wüx asoeteran.

²³ Aliüc apmatüch a nüt, aag ayaj nganüy, cos jane naleaing ayamb Teat Dios wüx omeaats, apmajüiquich naleaing wüx omeaats arang, ngo mitsoj. Cos Teat Dios aton atquiaj andiüm marangüch casa. ²⁴ Teat Dios Espíritu nej; jane apmayamb nej netam marang con omeaats, masey ngondom maxom majaw —aj nej.

²⁵ Quiaj tasaj nej a najtaj:

—Lanajaw aliüc Mesías, aaga nasoic Cristo. Wüx nej apmapeay apmasaj icoots nguineay ajlüy meáwan cuajantanej —aj nej.

²⁶ Teat Jesús tapiüng:

—Xique aag ipiüng quiaj, tengual andeacar —aw.

²⁷ Aliünüw wüx andeacüw, quiaj ajngotoj minipilan Teat

Jesús. Nejiw mbayajow wüx tajawüw Teat Jesús teandeac maquiiüb nop najtaj. Pero taton ngo matüniw nej manguiayiw cuane andiüm a najtaj, cuane wüx teamandeacüw. ²⁸ Condom quiaj taw quiaj a najtaj, acueátan quiaj mingan nej; tamb andüy tiül cambaj, tasaj nipilan:

²⁹ —Macaron, ijawan nop naxey lamasaj xic meáwan leaw lanarang. ¿Ngwüy ijaca, aaga Cristo neje? —aj nejiw.

³⁰ Quiaj tawüw tiül cambaj, tambüw majawüw Teat Jesús.

³¹ Wüx nipilan nganaw mapeayiw quiaj, minipilan nej teamasajüw nej:

—Teat, mac iret —ajüw.

³² Nej tasaj nejiw:

—Xique sajiür süet, icona ngo mejawan cuane —aj nejiw.

³³ Condom minipilan nej tapots atünayej menguiayayej:

—¿Ngwüy, aljane tajamiün üet neje? —awüw.

³⁴ Quiaj Teat Jesús tasaj nejiw:

—Icona apac imeajtsan wüx landoj iretiün, xique apac ximeaats wüx sarang leaw Xeteat Dios tüüch xic niün narang, cos sandiüm nandondoch minajiüt nej.

³⁵ Icona wüx lapiürüch corrül ipiüangan: “Wüx lamatüch apiquiw caaw, quiaj apxaijnguiam omeaats corrül”, irawan. Nganüy xique sasaj icon: Netam mejawan a corrül, cos nganüy lajneaj xaijnguiam omeaats corrül.

³⁶ Jane arang xenajiüt maxaing sapiür, sanangüy alinoic nüt, cos aaga arang quiaj apmajlüy meáwan nüt. Aaga nepiür, maquiiüb nexaing omeaats corrül, apmapac omeajtsüw nóiquian. ³⁷ Ningüy ajüic naleaing leaw apiürang: “Pálwüx nepiür, pálwüx nexaing”. ³⁸ Xique lanüüch icon meamban merangan xenajiüt. Aag ayaj apmajlüy atnej wüx nop mayambüch mamb maxaing omeaats corrül, masey ngome nej nepiür; cos pálwüx nesaj nipilan wüx xique, nganüy icona ipeánan mesajüw mayambüw xic —aj nejiw Teat Jesús.

³⁹ Xeyay nipilan monaw tiül aaga cambaj tiül iüt Samaria tayariw andeac Teat Jesús wüx tanguiayiw andeac aaga najtaj, cos tapiüng: “Tasaj xic meáwan leaw lanarang”, maw. ⁴⁰ Wüx tapeayiw quiaj monaw tiül aaga cambaj quiaj, tapots masajüw Teat Jesús macül quiaj maquiüjpüw. Quiaj tacül quiaj ic nüt. ⁴¹ Xeyay nipilan tayariw nej andeac wüx tanguiayiw nejay Teat Jesús tenguiál aquiaach. ⁴² Condom tasajüw a najtaj:

—Nganüy mbich lanayariün andeac nej cos nejay tanguiayasan andeac, ngome áagan leaw tesaj xicon wüx nej. Nganüy sajawan naleaing nej aaga Cristo leaw lapiürang aliüc mawün wüx asoet nipilan meáwan wüx iüt —ajüw nej.

Teat Jesús tamongoch iün andeow micual nop nenajiüt

⁴³ Wüx tamong ic nüt quiaj, Teat Jesús taw Samaria, tamb andüy Galilea. ⁴⁴ Masey nejay Teat Jesús tandeac nguineay nop nendeac andeac Teat Dios ngome andiüram tiül miüüt nej, nganüy nej apmandilil mandüy quiaj alinomb. ⁴⁵ Wüx tapeay tiül Galilea, apac omeajtsüw majawüw nej monaw quiaj, cos nejiw laiünüw Jerusalén aton majawüw nangos nüt pascua. Tajawüw quiaj meáwan leaw nej tarang wüx nangos nüt.

⁴⁶ Condom Teat Jesús tandilil alinomb andüy cambaj Caná tiül Galilea, niüng ninguinüt tangowüüch yow marang vin. Ajlüy tiül cambaj Capernaum nop natang nenajiüt ocueaj cambaj, xeyay iün andeow micual nej. ⁴⁷ Aaga naxey quiaj wüx tanguiay Teat Jesús lapeay Galilea imiün Judea, tamb matüch quiaj majaw. Tapots matün ocueaj Teat Jesús mamb aniüng nej mamongoch iün andeow micual nej, cos laxeyay, laliüc mandeow. ⁴⁸ Quiaj tasaj nej Teat Jesús:

—Icona sitiül ngo mejawan ateócan ngome apmeyariün sandeac —aj.

⁴⁹ Naleaing aaga nenajiüt xeyay tatün ocueaj Teat Jesús, tasaj:

—Teat, ich majmiüc imal imeaats, tabar wüxan

nganaw mandeow xecual
—aj nej.

⁵⁰ Condom quiaj tasaj nej
Teat Jesús:

—Quiür ijtsor, micual la-
jneaj —aj.

Aaga naxey tayar andeac
Teat Jesús, quiaj tajtsor.

⁵¹ Wüx laámb apmapeay
aniüng nej, tambüw man-
gochiw nej mimos nej,
tapiüngüw:

—Micual lajneaj —ajüw
nej.

⁵² Condom quiaj tatün
manguiaj nejiw cuame ores
tajneaj micual nej. Quiaj
tapiüngüw:

—Tim lanchejliow nüt
tacueat müüch nej nerraar,
quiaj tajneaj —awüw.

⁵³ Quiaj leaad omeaats
aaga naxey, naleaing aaga
ores wüx tasaj nej Teat
Jesús: “Micual lajneaj”, maj
nej. Quiaj aaga naxey tayar
andeac Teat Jesús maquiüb
meáwan leaw alaniüng nej.

⁵⁴ Aaga leaw tarang Teat
Jesús wüx tandilil andüy
Galilea imiün Judea, aag
ayaj amb ijmbüw ateócan
lamarang quiaj.

5

*Tajneaj nop ndron ombas
tiül Betesda*

¹ Wüx ndoj ayaj lamatüch a
nüt wüx nipilan judío ajiürüw
noic nangos nüt. Quiaj Teat
Jesús tamb alinomb andüy
Jerusalén. ² Ajlüy quiaj tiül
Jerusalén noic apal ombeay
cambaj niüng among sap.
Alquiaj noic nadam oniüg

yow, minüt nej Betesda tiül
ombeayiw nipilan judío.
Ayey nej tiüt acoquiaw iüm
ngo majiür owil. ³ Ajlüyiw
quiaj xeyay moniün andeow:
altiül nesomb, altiül necoex,
altiül ndron ombas ngondom
majüy. Teamacüliw ngow,
cojores apmendalalüy a yow
quiaj. ⁴ Cos nguiajnguiaj
iün nop ángel ocueaj Teat
Dios maól a yow, ndoj jane
ombas apmajmel tiül a yow
quiaj apmajneaj iün andeow.
⁵ Alquiaj nop naxey lamajiür
nimiow gajpopeac (38) neat
iün andeow. ⁶ Teat Jesús
tajaw alpiüüm quiaj, lamajaw
lamajiür xeyay neat iün
andeow a naxey quiaj, quiaj
tasaj:

—¿Ngwüy indiüm mejneaja?
—aj.

⁷ Quiaj tasaj nej aaga niün
andeow:

—Teat, ngo najiür jane
mayac xic tiül yow wüx ap-
mendalalüy. Cos wüx lasamb
sanajmel, quiaj lajmel alinop
ombas nej —aj nej.

⁸ Quiaj tasaj nej Teat Jesús:
—Witiür, ixaing mitec ijüy
—aj.

⁹ Andüüban ajneaj a naxey
quiaj, taxaing mitec nej,
tajüy. Pero cos aaga nüt quiaj,
noic nüt axoodaran, ¹⁰ quiaj
ajcüwa monajiüt tiül judíos
tasajüw aaga naxey lajneaj
quiaj:

—Nganüy nüt axoodaran,
ngondom mexaing mejoy
mitec —ajüw.

¹¹ Quiaj tasaj nejiw aaga
naxey:

—Aaga neech xic najneaj, nej nesaj xic: “Ixaing mitec, ijüy” —aj xic.

¹² Quiaj tatüniw nej man-guiayiw:

—¿Jane aaga nesaj ic: “Ixaing mitec, ijüye”? —ajüw nej.

¹³ Naleaing aaga naxey quiaj ngo majaw jane netaag nej majneaj, cos tajlüyiw quiaj xeyay nipilan, nganüy Teat Jesús laáw quiaj.

¹⁴ Condom Teat Jesús taxom nej tüül nadam nangaj iüm. Tasaj:

—Ijaw nganüy lerneaj, nde mendüy wüx merang nisoet, ngana maxom ic alinoic xeyay ngo majneaj —aj nej.

¹⁵ Condom tamb a naxey quiaj masaj ajcüwa monajiüt tüül judíos Teat Jesús netaag nej majneaj. ¹⁶ Quiaj ajcüwa monajiüt tajcüyiw majawüw Teat Jesús, tayambüw ombas mambiyaw cos arang cuajan-tanej wüx nüt netam maxoodaran. ¹⁷ Condom Teat Jesús tasaj nejiw:

—Xetate meáwan nüt arang najiüt, ata xique aton —aj nejiw.

¹⁸ Quiájan ajcüwa monajiüt tandiümüw mambiyaw nej cos ngome áagan arang wüx nüt axoodaran, pero cos tayac atnej Dios nej wüx tapiüng miteat nej Teat Dios.

Leaw Micual Teat Dios alndom marang

¹⁹ Condom quiaj tasaj nejiw Teat Jesús:

—Naleaing naleaing sasaj icon, Micual Teat Dios

ngondom marang nicuajind arárgan; nej arang leaw ajaw arang miteat nej. Cos meáwan leaw arang miteat nej, átan micual nej alndom marang aton. ²⁰ Teat Dios xeyay andiüm Micual Nej, üüch nej majaw meáwan leawa nej teamarang; aliüc miün apmüüch majaw alngün xeyay najneaj leawa icona apmbayameron mejawan.

²¹ Cos Teat Dios apacüüch mondeow, atquiaj Micual Nej aton apmapacüüch jane nej andiüm. ²² Ngome nejay Teat Dios apmayac asoeteran, meáwan ayaj lamayac teowix Micual Nej.

²³ Atquiaj meáwan nipilan netam marangüw casa Micual Nej atnej arangüw casa Teat Dios. Jane ngo mandiüm Micual Teat Dios, átan ngo mandiüm Teat Dios, cos Teat Dios neech nej miün.

²⁴ 'Naleaing sasaj icon: Jane apmayac omeaats wüx manguiy sandeac, aton mayar andeac aaga neech xic niün, nej apmapac meáwan nüt, lango majmel asoet. Apmapac meáwan nüt niüng ajlüy Teat Dios. ²⁵ Naleaing sasaj icon, aliüc apmatüch a nüt, aag ayaj nganüy, wüx mondeow apmanguiyiw andeac Micual Teat Dios. Jane apmanguiy mayar andeac apmapac. ²⁶ Teat Dios üüch mapacaran, atquiaj Micual Nej aton alndom müüch mapacaran, cos atquiaj üüch nej Teat Dios marang. ²⁷ At lamüüch majaw wüx asoeteran cos

nej Teat Naxey. ²⁸ Nde mbayameron menguiayiün aaga sasaj icon cam, cos aliüc miün nüt wüx meáwan mondeow apmanguiayiw nej andeac. ²⁹ Jane tarangüw najneaj apmawüw tiül mondeow mapacüw meawan nüt tiül cielo; nganüy monarang ngo majneaj apmapacüw aton majmel asoetiw nejiw.

Ajlüy nejüiquich jane nej Teat Cristo

³⁰ 'Xique ngondom narang nicuajind sandüman xique, sarang leawa sasoic. Wüx xique sayac asoet aljane, sayac leaw naleaing nej tarang. Xique ngo nateots narang sandüman xique, sarang leaw andiüm Xeteat Dios, cos nej tüüch xic niün. ³¹ Sitiül xiquiáyan quiaj teanandeac wüx leaw alndom narang, alndom mapiürang aag ayaj ngo membeat. ³² Ajlüy nop nendeac naleaing wüx xique nguineay alndom narang. Xique sawaw leaw nej andeac wüx xique, aag ayaj xeyay nembeat. ³³ Icona tea-jchiün mambaran niüng ajlüy Juan matüniw manguiayiw nej. Leaw nej tapiüng wüx xique aag ayaj naleaing. ³⁴ Xique ngo metam xic aljane mapiüng jane xic. Aag ayaj sasaj icon cos sitiül apmeyariün sandeac apmeriowan wüx isoetiün. ³⁵ Aaga teat Juan tajlüy atnej nots najquiöl teatitit andaab marraj nipilan. At icona tapac imeajtsan acas nüt wüx

tarraj icon cos tenguiayiün aquiaach nej. ³⁶ Xique sajiür cuane nejüiquich jane xic; aag ayaj alwüx ambeat, ngome áagan leaw tapiüng a Juan. Meáwan leawa xic sarang, leaw tündiüs niün narang, ajüiquich majaw naleaing Teat Dios neech xic niün. ³⁷ Aaga Teat neech xic niün quiaj, aton lamandeac wüx xique; masey icona ngo menguiayiün andeac nej, ngo mexoman mejawan. ³⁸ Meáwan andeac nej ngo macül wüx imeajtsan, cos ngo mendiüman meyariün andeac aaga leawa Teat Dios tüüch miün. ³⁹ Icona xeyay ipacan wüx metowan Mipoch Teat Dios cos ipiüangan quiaj alndom mepacan meáwan nüt tiül cielo. ¿Neol ngo mejawana, tiül Mipoch Teat Dios andeac wüx xique? ⁴⁰ Naleaing icona ngo mendiüman meyariün sandeac nüüch icon mepacan meáwan nüt tiül cielo.

⁴¹ 'Xique ngo nayamb nipilan marangüw xic casa ombeayíwan. ⁴² Xique sayaag imbasan, sawaw icona ngo mendiüman Teat Dios. ⁴³ Jogüy xique tiünas, tüüch xic niün Xeteat Dios, pero icona ngo meyariün sandeac. Jondot miün nop nejáyan quiaj, aag ayaj mbich apmeyariün andeac nej. ⁴⁴ ¿Nguineay icona apmeyariün andeac Teat Dios sitiül mbich meaw ilombochayon icoyónan quiaj? Cos ngo meyacan wüx imeajtsan meyamban mandeac najneaj

wüx imbasan Teat Dios. ⁴⁵ Nde mepiüangan xique sanayac isoetiün niüng ajlüy Xeteat Dios; cos leaw arang atquiaj, aag ayaj a poch tüünd Moisés leaw ipiüangan indüjpiün. Aag ayaj ajüiquich nguineay irangan. ⁴⁶ Jondot naleaing iyariün andeac Moisés, apmeyariün sandeac aton, cos Moisés tapiüng wüx xique. ⁴⁷ ¿Nguineay apmeyariün sandeaca, sitiül andeac teat Moisés ngo meyariün? —aj nejiw Teat Jesús.

6

Teat Jesús tüüch üetiw acoquiaw mil monxey

(Mt. 14:13-21; Mr. 6:30-44; Lc. 9:10-17)

¹ Noic nüt Teat Jesús tamb andüy necamb nadam yow Galilea, aaga nasoic Tiberias aton. ² Xeyay nipilan tandüjpiw nej mamb cos lamajawüw tarang xeyay ateócan, tamongoch iün andeow xeyay moniün andeow. ³ Condom Teat Jesús tamb andüy wüx nop tiüc chetet quiaj maquiiüb minipilan nej. ⁴ Laliüc matüch aaga nangos nüt pascua ocueajiw nipilan judío. ⁵ Wüx Teat Jesús taxaing omal majaw aliücüw xeyay nipilan, quiaj tasaj a Felipe:

—¿Nguiane apmangalaats nüeteran mäjchiiüts metiw meáwan ajcüwa nipilan quiaja? —aj.

⁶ Aag ayaj tandeac cos andiüm majaw cuane apmapiüng a Felipe, cos

Teat Jesús lamajaw cuane apmarang. ⁷ Quiaj tasaj nej a Felipe:

—Teat, masey majlüy ijquiaw coic miow (200) tomiün denario majon pan, ngome apmatüch nejiw nequirquiriw —aj nej.

⁸ Condom quiaj alinop minipilan nej Teat Jesús, aaga Andrés michiig a Simón Pedro, tapiüng:

⁹ —Alningüy nop nench ajiür acoquiaw pan cebada aliipüw nine cüet. Pero ¿nguitow apmawiül aaga atoyay nipilan quiaja? —aw.

¹⁰ Condom quiaj tasaj nejiw Teat Jesús:

—Isajan meáwan chetemoj —aj nejiw.

Cos niüng almajlüyiw ajlüy xeyay nine nateaic soex, quiaj chetetoj tiüt, atüch tam acoquiaw mil monxey.

¹¹ Quiaj Teat Jesús taxaing aaga acoquiaw pan; condom wüx landoj müüch gracias Teat Dios, quiaj tambaag müüch minipilan nej. Condom minipilan nej tajineaw mäjchiw meáwan ajcüwa nipilan. Atanquiaj tarang wüx aaga cüet aton, tüüch nejiw leaw tandiümüw. ¹² Condom wüx lapaxiow üetiw, quiaj tasaj minipilan nej:

—Ixanguiün meáwan leawa nenaw, ngondom majcueat tiüt nicuajind —aj nejiw.

¹³ Almümb maxanguiw, leaw nenaw üetiw tiül aaga acoquiaw pan cebada leaw tajlüy, chipiüt gajpiüp (12)

nchep. ¹⁴ Ajcüwa nipilan almajawüw aaga ateócan lamarang Teat Jesús quiaj, tapiüngüw:

—Naleaing, nejay aaga nendeac andeac Teat Dios leaw netam miün ningüy wüx iüt cam —awüw.

¹⁵ Nej a Teat Jesús wüx taw jaw andiümüw masapüw nej mayacüw marang minatang nenajiüt ocueajiw nej, quiaj taw quiaj anopüyan. Tamb andüy miünquiaj tiül tiüc.

Teat Jesús tajüy teomal yow

(Mt. 14:22-27; Mr. 6:45-52)

¹⁶ Wüx langwiiüts, quiaj minipilan nej Teat Jesús tawüw tiüt tambüw andüyiw mbeay aaga nadam yow.

¹⁷ Lapojniowüy, nganaw mapeay quiaj Teat Jesús, quiaj tajtepiw tiül nop müx mamongoj a yow quiaj andüyiw cambaj Capernaum.

¹⁸ Condom quiaj taw noic nadam iünd xowüy lapac, tayac nadamdandam omal yow.

¹⁹ Wüx lamiünquiaj ambüw, quiaj tajawüw Teat Jesús laliüc matüch nej, teajüy amb teomal yow. Quiaj mbayatoj. ²⁰ Nej tasaj nej:

—Nde mbayameron, xique, ngome aljane —aj nej.

²¹ Nejiw apac omeajtsüw, quiaj tatepichaw nej tiül müx, camüm mayajcüw lapeayiw niüng andüyiw quiaj.

Nipilan tayambüw Teat Jesús

²² Ajcüwa nipilan tacülüwan necamb yow aaga ong-wiiüts quiaj. Wüx rat tiüt tealeámban mayambüw quiaj Teat Jesús; cos tajawüw ambüw tiül müx minipilan nej nejüwan quiaj, pero Teat Jesús ngo mamb; aton cos áagan a müx tajlüy quiaj.

²³ Aliünüw quiaj niüng Teat Jesús tatün ocueaj Teat Dios metiw ajcüwa nipilan quiaj; quiaj apeayiw quiaj acas müx imiünüw tiül cambaj Tiberias. ²⁴ Wüx tajawüw naleaing ngo majlüy quiaj Teat Jesús átan minipilan nej, quiaj tajtepiw tiül ajcüwa müx quiaj, tambüw andüyiw Capernaum mayambüw Teat Jesús.

Jesús, aaga pan üüch mapacaran

²⁵ Wüx tapeayiw necamb aaga nadam yow quiaj, quiaj taxomüw Teat Jesús, tasajüw:

—Rabí ¿ngüt tepeay ningüye? —ajüw.

²⁶ Quiaj tasaj nej, Teat Jesús:

—Naleaing sasaj icon, sawaw tengual meyamban xic cos paxiüt iretiün, ngome teameyamban xic cos ijawan neol alndom narang cuajan-tanej. ²⁷ Netam merangan najiüt meyamban cuane meatiün. Pero nde meyacan imeajtsan wüx leaw alndom mexoman ningüy wüx iüt cos ngome apmaiüc, apmamong najen. Netam meyamban leawa ngome apmamong: aaga neech mapacaran meáwan nüt niüng ajlüy Teat

Dios. Aag ayaj Teat Naxey apmüüch icon, cos Teat Dios lamayac teowix nej marang aag ayaj —aj nejiw.

²⁸ Condom quiaj tatüniw manguiayiw nej:

—¿Cuane netam narangana? ¿Nguineay alndom narangan leaw Teat Dios andiüma? —awüw.

²⁹ Quiaj tasaj nejiw Teat Jesús:

—Leaw andiüm Teat Dios majaw merangan, aag ayaj meyariün andeac jane üüch miün —aj nejiw.

³⁰ Condom quiaj tasajüw nej:

—¿Cuane alndom merang najawan para nayariün indeaca? Jow nganü, ¿cuane apmeranga? ³¹ Cos xexejchiün tündiw nüeteran wüx tajlüyiw tiül wajchiüc, atnej apiüng tiül Mipoch Teat Dios: “Tündiw nüeteran imiün cielo” —ajüw nej.

³² Quiaj tasaj nejiw Teat Jesús:

—Naleaing sasaj icon, ngome mixejchiün Moisés neech nejiw a nüeteran quiaj; nejay Xeteat Dios neech nejiw. Nganü nej lamüüch icon leaw najneajay nüeteran imiün tiül cielo. ³³ Cos nüeteran leawa Teat Dios üüch nganü, aag ayaj tüüch miün imiün tiül cielo, para meáwan nipilan wüx iüt mapacüw meáwan nüt —aj nejiw.

³⁴ Condom tasajüw nej:

—Teat, iich xicon aaga nüeteran ipiüng quiaj —ajüw nej.

³⁵ Quiaj tasaj nejiw Teat Jesús:

—Xique aaga nüeteran alndom müüch mapacaran meáwan nüt. Cos jane aliüc niüng sajlüy langome apmind üet; jane apmayar sandeac langome apmind anganeow yow alinomb.

³⁶ Naleaing landoj nasaj icon, pero cos icona ngo meyariün sandeac masey lamejawan xic. ³⁷ Meáwan leaw Xeteat Dios üüch xic majlüy xenipilan nejiw, nejiw aliücüw niüng sajlüy, xique ngome sanawüniw.

³⁸ Xique tiünas ximiün cielo narang leaw andiüm aaga neech xic niün, ngome xiün narang leaw xique sandiüm.

³⁹ Xeteat Dios, aag neech xic niün, nej ngo mandiüm majaw ndrom nop tiül nejiw leaw nej lamüüch xic; leawa nej andiüm, aag ayaj napacüjchiw alinoic nüt.

⁴⁰ Leaw Xeteat Dios andiüm, aag ayaj meáwan jane apmajaw Micual nej mayar andeac, apmapac meáwan nüt; xique sanapacüjchiw alinoic nüt —aj nejiw Teat Jesús.

⁴¹ Quiaj ajcüwa monajiüt tiül nipilan judío tapots andeacndeacüw ngo majneaj wüx Teat Jesús cos apiüng: “Xique aaga nüeteran tiün imiün cielo”, maw. ⁴² At tapiüngüw:

—¿Neol, ngome aag ayaj Jesús micual José? Icoots ajawaats jane miteat nej mimüm nej. Jow nganü,

¿neol tapiüng nej imiün tiül cielo tiüna? —awüw.

⁴³ Condom quiaj tasaj nejiw Teat Jesús:

—Icuaeatiün indeacndeacan quiaj. ⁴⁴ Nejinguind ngondom miün niüng sajlüy sitiül Xeteat Dios neech xic niün ngo mambeol nej miün. Aton xique sanapacüüch alinoic nüt majlüy niüng sajlüy. ⁴⁵ Tiül minawijquaw mondeac andeac Teat Dios apiüng: “Teat Dios apmaquiaach meáwan nipilan.” Atquiaj a nganüy jane ayar andeac Teat Dios mayac wüx omeaats aliüc niüng sajlüy.

⁴⁶ Nejinguind alinop ngo maxom majaw Xeteat Dios, aag miün leaw tiün imiün niüng ajlüy nej, nej ajaw.

⁴⁷ Naleaing naleaing sasaj icon, jane ayar sandeac aag ayaj lamajiür mapacaran nganüy, at apmajiür mapacaran meáwan nüt tiül cielo. ⁴⁸ Xique aaga nüeteran neech mapacaran meáwan nüt. ⁴⁹ Mixejchiün tanomb tñjndiw nüeteran imiün cielo wüx tajlüyiw tiül wajchiüc, pero tandeowüw. ⁵⁰ Nganüy xique teanasaj icon wüx leaw nüeteran tiün imiün tiül cielo, cos jane apmüet aag ayaj langome apmandeow.

⁵¹ Xique aaga nüeteran almapac, tiün imiün cielo. Jane apmüet aaga nüeteran cam apmapac meáwan nüt. Aaga nüeteran leaw xique sanüüch, aag ayaj xecuerpo. Cos sanandeow ingow andeow meáwan nipilan wüx iüt —aj nejiw Teat Jesús.

⁵² Condom ajcüwa nipi-lan judío quiaj, tapots andeacndeacüw tiülan nejiw, tapiüngüw:

—¿Nguineay apiüng aag ayaj nej nüeterana? ¡Mbich icoots apmatsambaats nej! —awüw.

⁵³ Quiaj tasaj nejiw Teat Jesús:

—Naleaing sasaj icon, sitiül ngo metsamban a Teat Naxey, ngo menganeowan miquiej nej, ngondom mepacan meáwan nüt. ⁵⁴ Jane apmatsamb xic manganeow xequiej apmapac meáwan nüt; cos xique sanapacüüch alinoic nüt. ⁵⁵ Xique aaga naleaing nüeteran, at xequiej aton aaga naleaing nanganeowaran. ⁵⁶ Jane apmatsamb xic manganeow xequiej apmaw wüx asoet nej; quiaj apmajlüy nóiquian maquiiüb xic, ata xique sanajlüy nóiquian naquiiüb. ⁵⁷ Xeteat Dios neech xic niün almapac, ata xique aton salnapac cos nej almapac. Atanquiaj jane apmatsamb xic sanüüch mapac meáwan nüt. ⁵⁸ Xique aaga atnej nüeteran tiün imiün tiül cielo. Aaga nüeteran quiaj ngome atnej Teat Dios tüüch mixejchiiüts müetiwi wüx tajlüyiw tiül wajchiüc. Masey tñetiwi, pero tandeowüw. Jane apmüet aaga nüeteran sasaj icon quiaj, apmapac meáwan nüt —aj nejiw Teat Jesús.

⁵⁹ Atquiaj taquiaach Teat Jesús tiül noic sinagoga tiül Capernaum niüng xenenguejow nipilan judío.

Leaw üüch mapacaran meáwan nüt

⁶⁰ Wüx tanguiayiw aag ayaj, altiül minipilan nej tapiüngw:

—Aag ayaj xeyay naél. ¿Mbich jane alndom manguiay mayac wüx omeaats aag ayaja? —awüw.

⁶¹ Condom Teat Jesús wüx tajaw teandeaendeacüw wüx aag ayaj, quiaj tatün manguiay nejw:

—¿Ngo majneaj meyajcan aag ayaja? ⁶² ¿Cuane apmepiüangan ndot mejawan landilil Teat Naxey andüy tiül cielo niüng tajlüy nomba?

⁶³ Áagan Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios alndom müüch mapacaran; nganüy aaga cuerpo ngondom mambeol nicuajind. Meáwan poch leaw lanasaj icon quiaj Nangaj Espíritu üüch xic nendeac, ajcüw ayaj üüch mapacaran. ⁶⁴ Xique sawaw ngome meáwan icona iyariün sandeac —aj nejw.

Tandeac atquiaj Teat Jesús cos lamajaw jane ngo mayar nej andeac, at lamajaw jane apmayac nej teowix monajiüt. ⁶⁵ Aton tasaj nejw:

—Lanasaj icon, nejinguind ngondom miün niüng sajlüy mayar xepoch sitiül Xeteat Dios ngo mambeol nej miün —aj nejw.

⁶⁶ Ajan quiaj xeyayiw tiül minipilan nej tanotoj tiüt, lango mandüjpiw nej. ⁶⁷ Condom quiaj Teat Jesús tatün manguiay ajcüwa gajpiüp (12) minipilan nej:

—¿Jow icona, ngwüy indiüman meriümban mecueatiün xic atona? —aj nejw.

⁶⁸ Quiaj tasaj nej Simón Pedro:

—Teat ¿jane alinop alndom nandüjpiün? Cos íquian quiaj indeac a poch leaw alndom müüch mapacaran meáwan nüt. ⁶⁹ Xicona lanayariün indeac, aton sawawan naleaing ique a Cristo lapiürang aliüc, aaga Nangaj Micual Teat Dios almapac —aw.

⁷⁰ Quiaj tasaj nejw Teat Jesús:

—¿Neol ngwüy, lanarriiüd icon gajpiüp (12) xenipilan? Pero naleaing sawaw nop tiül icona minipilan nej nimeech —aj nejw.

⁷¹ Teat Jesús tandeac aag ayaj wüx ombas Judas, aaga micual Simón Iscariote, cos lamajaw aaga Judas quiaj apmayac nej teowixaw monajiüt, masey nej naw tiül a gajpiüp (12) minipilan nej.

7

Michiig Teat Jesús ngo mayariw nej andeac

¹ Wüx ndoj aag ayaj, Teat Jesús tajüy maquiaach tíulan iüt Galilea; ngo mandiüm mamb tiül iüt Judea, cos ajcüwa monajiüt tiül judíos andiümüw mambiyaw nej.

² Laliüc matüch nangos nüt wüx nipilan judío arangüw namix nine nden leaaw omeajtsüw wüx tajlüyiw tiül wajchiüc mixejchiw nejw.

³ Quiaj michiig nej Teat Jesús tasajüw nej:

—¿Neol tecúlan ningüye? Quiür indüy tiül iüt Judea; atquiaj minipilan monlüyiw quiaj apndom majawüw leawa teamerang. ⁴ Cos sitiül nop andiüm majaraw, ngondom marang leaw arang axotúyan. Nganüy ique sitiül temendiüm mejaraw, ijüiquichay nómban majawüw meáwan nipilan leaw alndom merang —ajüw nej.

⁵ Ninguiaj ajüiquich nejiw michiig nej ngo mayariw nej andeac. ⁶ Condom quiaj Teat Jesús tasaj nejiw:

—Xique nganaw matüch a nüt namb quiaj, icona ngünantanej nüt alndom meamban. ⁷ Cos ngome apmajcüyiw majawüw icon nipilan; pero ajcüyiw majawüw xic, cos aleáingan sapaj ocueajiw wüx arangüw ngo majneaj. ⁸ Quiüran icona ijawan a nangos nüt quiaj; xique ngo namb cos nganaw matüch namb —aj nejiw.

⁹ Ndoj masaj nejiw aag ayaj tacúlan tiül iüt Galilea.

Teat Jesús tamb majaw nangos nüt

¹⁰ Condom wüx laambüw michiig nej, ndoj Teat Jesús aton tamb Jerusalén tiül iüt Judea majaw aaga nangos nüt quiaj, axotúyan cos ngo mandiüm majawüw nej nipilan. ¹¹ Ajcüwa monajiüt tiül judíos tayambüw nej quiaj, tapiüngüw:

—¿Wül aaga naxey? —awüw.

¹² At tiül a nipilan aton tandeacndeacüw wüx nej.

Altiül tapiüngüw: “Aaga naxey najneaj arang”; altiül tapiüngüw: “Ngo majneaj arang, xowü awaiich nipilan”, awüw.

¹³ Pero nejinguid ngo mandeac wüx ombas nej manguiayaran, cos imboloj mandüyiw monajiüt.

¹⁴ Lapeay pinawan ajlüy a nangos nüt, quiaj Teat Jesús tajmel tiül nadam nangaj iüm, tapots aquiaach nipilan.

¹⁵ Quiaj mbayatoj ajcüwa monajiüt, tapiüngüw:

—¿Nguineay tendüy aag ayaja, sitiül nej ngo mequiajchaya? —awüw.

¹⁶ Quiaj tasaj nejiw Teat Jesús:

—Leawa xique saquiaach, aag ayaj ngome xepoch; xique saquiaach leaw asaj xic aaga neech xic niün.

¹⁷ Sitiül aljane naleaing andiüm marang leaw andiüm Teat Dios, nej apmajaw sitiül meáwan saquiaach quiaj naleaing ocueaj Teat Dios, tengwangwüy sandeácan.

¹⁸ Jangantanej leaw andeac awúnan tiül omeaats, aag ayaj teamayamb malomboocharan; nganüy jane ayamb nguineay alndom manderac najneaj wüx aaga neech nej miün, aag ayaj andeac naleaing, ngo mawaiich.

¹⁹ ¿Neol ngwa, teat Moisés tüch icon aaga poch netam merangana? Naleaing nejinguid tiül icona ngo marang atnej tapiüng. Jow nganüy, ¿neol tendiüman membiyan xique? —aj nejiw.

20 Quiaj tasajüw nej nipi-
lan:

—¿Lamaxom ic nimeech!
¿Neol, jane teamandiüm
mambiy ique? —ajüw nej.

21 Quiaj tasaj nejiw Teat
Jesús:

—Xeyay tamb wüx imea-
jtsan wüx tarangas noic
najneaj wüx nüt axoodaran.

22 Ipiüngan teat Moisés tüüch
icon leaw ajlüyay arangüch,
aaga circuncisión, masey
ngome nejay tayac, cos nde
tanomb lamarangüw mixe-
jchiün. Nganüy icona itajcan
circuncidar nop masey wüx
nüt axoodaran. 23 Atquiaj

ajlüyay merangan masey
wüx nüt axoodaran, cos
ipiüngan netam merangan
aaga poch tayac teat Moisés.
Jow nganüy, ¿neol tejcüyiün
mejawan xic cos samongoch
iün andeow nop naxey wüx
nüt axoodarana? 24 Netam
mejawan nop cuane arang,
ndoj cas teyacan asoet. Nde
meyacyacánan asoet jangan-
tanej sitiül ngo mejawan
naleaing cuane arang —aj
nejiw Teat Jesús.

*Teat Jesús apiüng nguiane
imiün*

25 Condom acas nejiw leaw
monaw quiaj tiül Jerusalén
tapots andeacndeacüw wüx
Teat Jesús, tapiüngüw:

—¿Neol ngome aag ayaj
leaw teamayambüw mam-
biyawa? 26 Nganüy joyaj ten-
guial aquiaach nipilan, nejin-
guind ngo mapal nej. ¿Ngwüy
ijaca monajiüt lamapiüngüw
naleaing aaga naxey quiaj,
nej aaga lapiürang netam

miüna? 27 Icootsa ajawaats
nguia naw aaga naxey quiaj,
pero wüx aliüc a Cristo
lapiürang aliüc nejinguid
ngome apmajaw nguia naw
—awüw.

28 Teat Jesús alquiaj
teaquiaach nipilan tiül
nadam nangaj iüm; tandeac
napac, tapiüng:

—Icona ijawan jane xic;
ijawan nguiane nawas.
Naleaing xique ngo niün
narang leaw sandfüman
xique, tiünas cos Xeteat tüüch
xic niün. Icona ngo mejawan
jane nej, pero naleaing nej
Teat Dios nej. 29 Xique sawaw
jane nej, cos nej tüüch xic
niün—aw.

30 Quiaj tandiümüw mas-
apüw nej; pero nejinguid
ngo majntsop masap cos
nganaw matüch a nüt
ndeaam. 31 Xeyay nipi-

lan tayariw nej andeac,
tapiüngüw:

—Aaga naxey quiaj
naleaing nej áag lapiürang
netam miün. ¿Mbich al-
ndom majlüy alinop marang
ateócan atnej nej lamaranga?
—awüw.

*Fariseos tasajüw mongot
masapüw Teat Jesús*

32 Wüx ajcüwa fariseos tan-
guiayiw nipilan teandeacüw
najneaj wüx Teat Jesús, quiaj
nejiw maquiüjpüw ajcüwa
montangtang miteaats
tasajüw mongot monjiür
aaga nadam nangaj iüm mas-
apüw nej. 33 Tenguialeámban
aag ayaj, Teat Jesús tasaj
nipilan:

—Áagan acas nüt sanacül ningüy naquiiüb icon, condom sanandilil sandüy niüng ajlüy aaga neech xic niün.
 34 Icona masey apmeyamban xic, naleaing ngome apmexoman, cos ngondom meamban niüng sanamb —aj nejiw.

35 Quiaj ajcüwa monajiüt tapots andeacndeacüw nejeyéjan quiaj, tapiüngüw:

—¿Nguiane apiüng apmamba niüng ngondom maxomaatsa? ¿Ngwüy ijaca, apmamb maquiaach ajcüwa icootsa leaw tambüw tiül iüt Grecia, ngwüy tiül alinoic iüta; ngwüy naleaingue apmamb maquiaach pálwüx nipilana? 36 ¿Nguineay amb aag apiüng quiaj wüx tapiüng: “Apmeyamban xic pero ngome apmexoman xic, cos ngondom meamban niüng sanajlüy”? —awüw.

Yow neech mapacaran meáwan nüt

37 Aaga nüt wüx ndojndojay nangos nüt, wüxay chipiowaran quiaj, quiaj Teat Jesús witiüt, tandeac napac, tapiüng:

—Sitiül aljane nind anganeow yow, ich miün niüng sajlüy manganeow. 38 Cos apiüng tiül Mipoch Teat Dios, jane ayar sandeac apmajlüy atnej teapacaw tiül omeaats nej aaga yow leaw üüch mapacaran —aw Teat Jesús.

39 Pues aaga yow quiaj apiüng wüx Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios leaw apmüjndiw meáwan monyar andeac Teat Jesús. Aaga

Nangaj Espíritu quiaj nganaw miün cos Teat Jesús nganaw mandilil andüy tiül cielo.

Nipilan ngo mandeacüw nóiquian

40 Altiül nipilan wüx tan-guiayiw aag ayaj tapiüngüw:

—Naleaing aaga naxey quiaj nejay aaga nendeac andeac Teat Dios leaw netam miün —awüw.

41 Altiül tapiüngüw:

—Aag ayaj a Cristo leawa Teat Dios tapiüng apmüüch miün mawün asoet nipilan —awüw.

Altiül tapiüngüw:

—¿Mbich tiül Galilea alndom maw quiaj aaga Cristo? 42 Cos Mipoch Teat Dios apiüng aaga Cristo netam majlüy nop naw tiül acualaats mixejchiiüts David. Aton netam maw tiül cambaj Belén niüng tanomb wijquiat David —awüw.

43 Atquiaj tajlüy, palpálwüx tandeacüw wüx Teat Jesús.

44 Altiül tandiümüw masapüw nej mamb tiül manchiüc, pero nejinguid ngo majntsop masap.

Monajiüt ngo mayariw andeac Teat Jesús

45 Wüx ajcüwa mongot monjiür nadam nangaj iüm tandilileaw niüng ajlüyiw fariseos maquiiüb montangtang miteaats, quiaj tatüneran manguiyaranüw:

—¿Wül, neol ngo mequiiüjpan miün a naxeye? —ajowiw.

46 Quiaj tapiüngüw a mongot monjiür nadam nangaj iüm:

—Nejinguind ngome áag mandeac atnej teamandeac aaga naxey —awüw.

⁴⁷ Quiaj tasajüw nejiw a fariseos:

—¿Ngwüy, at icona aton lamawaiich icon? ⁴⁸ ¿Neol, cuane ijawan, mbich aljane monajiüt tiül icootsa, ngwüy aljane tiül fariseos lamayariw andeac neje? ⁴⁹ Ajcúwan a nipilan leaw ngo majawüw wüx aaga poch tüünd Moisés, nejiw monyar andeac nej. Nejiw cuajparüw, apmambüw tiül ngo majneaj —ajüw nejiw.

⁵⁰ Alquiaj aaga Nicodemo, áag tamb majaw Teat Jesús noic ongwiiüts, cos nop nej fariseo aton. Quiaj tasaj nejiw:

⁵¹ —¿Neol, nguiane tenguiayiün aag ayaja? Sajaw ngondom mayacaats asoet nop naxey sitiül ngome ombas mapajaats manguiayiiüts andeac, majawaats cuane arang —aj nejiw.

⁵² Quiaj tasajüw nej:

—¿Ngwüy ique aton nerioiw Galilea? Iyamb, iteow tiül Mipoch Teat Dios, quiaj apmejaw ngome áag ajlüy nop nendeac andeac Teat Dios naw Galilea —ajüw nej.

⁵³ Condom quiaj tacueatiw, tajtsoriw anopnopo.

8

Nop najtaj ndeaan wüx naxey

¹ Condom Teat Jesús tamb andüy wüx mitiüc Olivos. ² Raw miün tiüt, quiaj tandilil

andüy tiül nadam nangaj iüm. Xeyay nipilan tambüw majawüw nej; quiaj chetet tapots maquiaach nejiw.

³ Camüm tapeayiw quiaj mondüy wüx aaga poch tüünd Moisés, at ajcüwa fariseos. Aquíüjpüw mamb nop najtaj asapüw wüx naxey, mayacüw pinawan nipilan niüng ajlüy Teat Jesús.

⁴ Quiaj tasajüw Teat Jesús:

—Teat, aaga najtaj cam ndeaan wüx naxey. ⁵ Tiül aaga poch tüünd Moisés apiüng netam majlos mandeow ajcüwa montaj monrang atquiaj. Jowa ique, ¿cuane ipiünga? —ajüw nej.

⁶ Aag ayaj asajüwan majawüw cuane apmapiüng, nguineay maxomüw cuane wüx mayacüw nej asoet. Quiaj Teat Jesús mejquiet tiüt, tapots majenchjench tiüt owix nej. ⁷ Cos tanaám matüniw manguiayiw nej, quiaj lembet, tasaj nejiw:

—Jangantanej tiül icona ayaag ngo majiür nisoet, nej ich malox ombas aaga najtaj cam —aj nejiw.

⁸ Ndoj mejquiet tiüt alinomb, tandüy wüx majenchjench tiüt owix nej.

⁹ Quiaj ajcüwa monajiüt wüx tanguiyiw aag ayaj tayajcüw ngo majneaj, taxinguiaw; tawüw quiaj nopnöpan, ajan wüx leaw natang, ndójjwüx meáwan nejiw tawüw quiaj. Néjan quiaj Teat Jesús tacül quiaj niüng ajlüy aaga najtaj. ¹⁰ Quiaj Teat Jesús witiüt

alinomb. Wüx tajaw néjan a najtaj aliün quiaj, quiaj tasaj:

—Müm najtaj, ¿wüliwe? ¿Neol, nejinguid lango mayacüw isoete? —aj.

¹¹ Quiaj tasaj nej a najtaj:

—Ngwüy teat, nejinguid —aj nej.

Quiaj tasaj nej Teat Jesús:

—Ata xique aton ngo nayac isoet. Quiür, nde mendüy wüx merang nisoet —aj nej.

Teat Jesús atnej ran wüx iüt

¹² Teat Jesús tandüy wüx maquiaach nipilan, tapiüng:

—Xique sajlüy ningüy wüx aaga iüt cam atnej ran. Jane andüüb xic ngome apmajüy tiül pojniün; cos xique sanarraj mitiüjtüw nejiw, aton apmapacüw meáwan nüt —aw.

¹³ Quiaj tasajüw nej ajcüwa fariseos:

—Ique indeácan aag ayaj; nguineay sanajawan sitiül naleaing, cos wüx nop andeac wüxan ombas nej, aag ayaj ngo membeat —ajüw nej.

¹⁴ Quiaj tasaj nejiw Teat Jesús:

—Masey sandeac wüxan xique, naleaing leaw sandeac aag ayaj nembeat; cos saw jaw nguiane ximiün tiünas, at saw jaw nguiane sandüy sanamb. Pero icona ngo mejawan nguiane ximiün tiünas, átan ngo mejawan nguiane sandüy sanamb.

¹⁵ Icona iyacan asoet atnej ajlüyay merangan ningüy wüx iüt. Xique ngo niün nayac asoet nejinguid.

¹⁶ Ndot xique nayac asoet aljane, sanarang naleaing atnej netam; cos ngome xíquián quiaj wüx sarang, saquiüb wüx Xeteat, aaga neech xic niün. ¹⁷ Tiül minawijquián apiüng sitiül ajlüy ijpüw monjaw mandeacüw nóiquian leawa tajawüw, netam mayarich andeacüw nejiw. ¹⁸ Nganüy sasaj icon xique nop nendeac leawa saw jaw wüx xique, alinop nejay Xeteat aaga neech xic niün, nej aton apiüng wüx jane xique —aj nejiw Teat Jesús.

¹⁹ Condom quiaj tatüniw manguiayiw nej:

—¿Nguiane almajlüy miteate? —ajüw nej.

Quiaj tasaj nejiw Teat Jesús:

—Icona ngo mejawan jane xic, átan Xeteat ngo mejawan jane nej. Sitiül icona mejawan jane xic, at Xeteat aton apmejawan jane nej —aj nejiw.

²⁰ Atquiaj tapiüng Teat Jesús wüx tengual aquiaach nipilan tiül nadam nangaj iüm niüng ajlüy iquial nichech. Nejinguid ngo masap nej cos nganaw matüch minüt nej ndeaam.

Niüng sanamb icona ngondom meamban

²¹ Condom tasaj nejiw alinomb Teat Jesús:

—Xique sanamb, icona apmeyamban xic. Naleaing icona apmendeowan tiül isoetiün. Niüng sanamb icona ngondom meamban quiaj —aj nejiw.

²² Quiaj ajcüwa monajiüt tiül judíos tandeacndeacüw wüx, tapiüngüw:

—¿Ngwüy, apmembiyay nejáyan quiaja, áag tapiüng ngondom mambaats niüng apmamba? —awüw.

²³ Quiaj tasaj nejiw Teat Jesús:

—Icona nerowan wüx iüt; xique nawas cawüx tiül cielo. Icona ijiüran iniüangan ningüy; xique tiül cielo saniüng. ²⁴ Áag tasajas icon apmendeowan wüx isoetiün, cos ngo meyariün mepiüangan naleaing xiquiaj aaga teanasaj icon wüx quiaj —aj nejiw.

²⁵ Condom quiaj tatüniw nej manguiayiw:

—¿Neol, jane ique? —ajüw nej.

Quiaj tasaj nejiw Teat Jesús:

—Landoj lanasaj icon jane xic. ²⁶ Alndom nasaj icon xeyay cuajantanej, at alndom najüiquich nguineay irangan; pero ngo metam narang, cos sandeac leaw asaj xic aaga neech xic niün. Aag ayaj sasaj meáwan nipilan cos sawaw aag ayaj naleaing —aj nejiw.

²⁷ Naleaing nejiw nómban ngo maxomüw omeajtsüw nguineay Teat Jesús teamasaj nejiw wüx Teat Dios. ²⁸ Áag tasaj nejiw Teat Jesús:

—Wüx landoj mexainguiün meyacan cawüx aaga Teat Naxey, quiaj apmejawan xique. Ngo narang nicuajind xiquiáyan quiaj, xique sandeac leaw Teat Dios asaj xic nandeac. ²⁹ Aaga

neech xic niün tanaámb aquiüüb xic; nej nómban ngo macueat xic cos xique meáwan nüt sarang leaw nej andiüm —aj nejiw.

³⁰ Wüx tandeac atquiaj xeyay nipilan tayariw nej andeac.

Aaga naleaing nanderac quiaj alndom mawün wüx jangantanej

³¹ Condom quiaj Teat Jesús tasaj ajcüwa nipilan judío leawa lamayariw andeac nej:

—Sitiül icona tanaámb meyacan wüx imeajtsan leaw sasaj icon, apmejlüyiün tiül xenipilan. ³² Quiaj apmejawan cuane naleaing; ndoj aaga naleaing quiaj apmawün icon wüx isotiün —aj nejiw.

³³ Quiaj tasajüw nej:

—Xicona áagan Abraham xexejchiün, ngome áag sarangan mimos aljane. Jow nganüy ¿neol tepiüng apmewün xicon wüxe? —ajüw nej.

³⁴ Quiaj tasaj nejiw Teat Jesús:

—Naleaing naleaing sasaj icon, meáwan nipilan leaw arang nisoet ajlüy atnej mos ocueaj nisoet. ³⁵ Nop mos ngondom mateoraw tiül nacualaran cos aag ayaj acas nüt acül quiaj. Nganüy nop nacualaran meáwan nüt acül quiaj. ³⁶ Sitiül Micual Teat Dios apmawün icon wüx, naleaing apmeriowan wüx nómban. ³⁷ Xique lanajaw icona mixejchiün Abraham; pero altiül indiüman membiyan xic cos ngo mind

meyariün leawa sasaj icon.
³⁸ Xique sandeac leawa sajaw niüng ajlüy Xeteat; nganüy icona irangan leawa inguiayiün asaj icon miteatiün —aj nejiw Teat Jesús.

³⁹ Quiaj tasajüw nej:

—Néjan quiaj Abraham xeteatiün —awüw.

Quiaj tasaj nejiw Teat Jesús:

—Sitiülme naleaing micual icon Abraham, neol ngo merangan atnej tarang.

⁴⁰ Nganüy icona indiüman membiyan xic masey teanasaj icon naleaing leaw Teat Dios asaj xic. Mixejchiün Abraham ngome atquiaj tarang.
⁴¹ Icona indüjpiün wüx atnej tarangüw miteatiün —aj nejiw.

Quiaj tasajüw nej:

—Xicona ngo macual xicon pálwüx; sajiüran nop xeteatiün, aag ayaj Teat Dios —ajüw nej.

⁴² Quiaj tasaj nejiw Teat Jesús:

—Sitiül naleaing Teat Dios miteatiün, apmendiüman xic, cos xique ximiün niüng ajlüy Teat Dios tiünas. Xique ngo níünan, nej tüüch xic niün.

⁴³ ¿Neol ngondom mexoman imeajtsan wüx leawa sandeaca? Cos ngo mendiüman menguiayiün meyariün leawa teanasaj icon. ⁴⁴ Icona lamiteatiün nimeech cos ajlüyay indiüman merangan leaw andiüm nej. Aaga nimeech quiaj nop nej nembiy nipilan ajlüyay. Nómban ngo marang leaw naleaing, átan ngo

mapiüng leaw naleaing. Meáwan andeac awaiich, cos nej minatang newaiich, aton nej miteat monwaiich.

⁴⁵ Nganüy a xique sandeac leaw naleaing, áag ngo meyariün. ⁴⁶ ¿Jane tiül icona alndom majüiquich sitiül xique sajiür nisoete? Sitiül xique teanasaj icon leaw naleaing, ¿neol ngo meyariün sandeaca? ⁴⁷ Jane altiül minipilan Teat Dios, Mipoch Teat Dios andiüm manguiay. Nganüy icona cos ngome ocueaj icon Teat Dios, áag ngo mendiüman menguiayiün andeac nej —aj nejiw.

Wüx nganaw majlüy Abraham, Cristo almajlüy

⁴⁸ Condom quiaj ajcüwa monajiüt tiül nipilan judío tasajüw nej:

—¿Neol ngwa, naleaing tapiüngasan, ique irang atnej nop naw Samaria? ¡Aton lamaxom ic nimeech! —ajüw nej.

⁴⁹ Quiaj tasaj nejiw Teat Jesús:

—Xique ngo majlüy wüx ximbas nimeech. Sarang leaw andiüm Xeteat, nganüy icona indeacan ngo majneaj wüx ximbas. ⁵⁰ Xique ngo nayamb nerangrangüy wüx majaw xic nipilan. Ajlüy nop andiüm majaw narangüch casa. Nej apmajüiquich asoeteran. ⁵¹ Naleaing sasaj icon, jane apmayar sandeac mayac wüx omeaats ngome apmandeow nómban —aj nejiw.

⁵² Condom quiaj tasajüw nej ajcüwa nipilan:

—Nganüy mbich lanajawan alwüx imbas nimeech. Cos teat Abraham at meáwan mondeac andeac Teat Dios tandeowüw; nganüy ique ipiüng: “Jane ayar sandeac leaw xic sapiüng, nej nómban ngome apmandeow”, iraw. ⁵³ ¿Neol, jowa ique, alwüx itam ijlü, ngo matnej xexechiün teat Abrahama? Cos nej tandeow, aton meáwan mondeac andeac Teat Dios tandeowüw. ¿Jowa ique, jane ic? —ajüw nej.

⁵⁴ Quiaj tasaj nejiw Teat Jesús:

—Sitiül ndot xiquiáyan quiaj teasalombojchay, aag ayaj ngo membeat nicuajind. Pero cos Xeteat Dios, áaga ipiüangan Midiosan, nej teamandeac najneaj wüx xique. ⁵⁵ Icona ngo mejawan jane nej; xique sawaw jane. Sitiül napiüng ngo najaw, aag ayaj tengual sawaiich atnej icona teamerangan. Nganüy xique naleaing sawaw jane nej, aton sarang leaw apiüng. ⁵⁶ Mixejchiün Abraham tapac omeaats wüx tajaw saliüc —aj nejiw.

⁵⁷ Condom quiaj tasajüw nej ajcüwa monajiüt tiül judíos:

—Ique nganaw mejiür ic miow gajpowüw (50) mineat, ¿ngüneay ipiüng tejaw teat Abrahama? —ajüw nej.

⁵⁸ Quiaj tasaj nejiw Teat Jesús:

—Naleaing naleaing sasaj icon, wüx nganaw majlüy

Abraham, xique salnajlüy —aj nejiw.

⁵⁹ Quiaj taxainguiw piedra maloxiw nej; pero nej texotüy, taw tiül nadam nangaj iüm, tamong amb pinawan nejiw, quiaj tamb.

9

Teat Jesús tüüch ram oniüg nop somb

¹ Teat Jesús wüx tamong tiül tiüd, tajaw nop naxey nesomb nde wijquiaw. ² Quiaj minipilan nej Teat Jesús tatüniw nej manguaiyiw:

—Rabí ¿neol wijquiat nesomb aaga naxey quiaja? ¿Jane tajiür nisoete, miteat neje ngwüy mimüm neje, ngwüy nejay ajiür nisoete? —ajüw nej.

³ Teat Jesús tasaj nejiw:

—Ngome cos nej nerang nisoet, taton ngome miteat nej mimüm nej. Tajlüy atquiaj cos Teat Dios atquiaj apmajüiquich leaw alndom marang. ⁴ Wúxan aliün tiüt nüt netam narang minajiüt aaga neech xic niün, cos aliüc apojniüm, quiaj nejinguid langondom marang najiüt.

⁵ Wúxan saliün ningüy wüx iüt, sajlüy atnej ran —aj nejiw.

⁶ Ndójan mapiüng aag ayaj, quiaj tateonts tiüt onts ombeay nej, tarang ndeor. Condom tayac wüx oniüg aaga nesomb quiaj. ⁷ Quiaj tasaj:

—Quiür ijants iniüg tiül oniüg yow nenüt Siloé —aj.

Aaga poch Siloé quiaj apiüng wüx leaw üünd mamb.

Quiaj aaga nesomb tamb mapej oniüüg; camüm mandilil lajneaj, larraw oniüüg. ⁸ Condom quiaj meáwan monlüy niüng ajlüy aniüng nej, at meáwan leaw tajawüw nej nesomb tapiüngüw:

—¿Neol, ngome aag ayaj ajlüyay chetem, metüneaye? —awüw.

⁹ Altiül tapiüngüw:

—Nejay —awüw.

Altiül tapiüngüw:

—Ngome áag, masey ajüic atnej —awüw.

Quiaj tasaj nejiw aaga naxey:

—Xiquiaj —aj nejiw.

¹⁰ Condom tatüniw nej manguiayiw:

—¿Nguineay tejneaja, rat iniiüga? —ajüw nej.

¹¹ Quiaj tasaj nejiw:

—Aaga naxey nenüt Jesús tarang ndeor mayac wüx xiniiüg, condom tasaj xic: “Quiür tiül Siloé, ipej iniiüg quiaj”, aj xic. Quiaj tambas. Wüx tapejiüs xiniiüg, quiaj rat sawaw —aj nejiw.

¹² Quiaj tatüniw nej manguiayiw:

—¿Nguiane almajlüy aaga naxey quiaja? —awüw.

Quiaj tapiüng:

—Ngo najaw —aw.

Fariseos atüntüniw manguiayiw aaga lamong misomb quiaj

¹³ Condom quiaj taquiüjpüw mamb aaga naxey lamong misomb andüy niüng ajlüyiw a fariseos. ¹⁴ Aaga nüt

wüx Teat Jesús tarang ndeor müüch majneaj aaga somb, aag ayaj wüx nüt axoodaran.

¹⁵ Quiaj ajcüwa fariseos tandüyiw wüx matüniw manguiayiw aaga naxey nguineay tajneaj oniüüg. Quiaj tasaj nejiw:

—Tayac wüx xiniiüg ndeor. Condom tapejiüs xiniiüg, nganüy saxom najaw —aj nejiw.

¹⁶ Altiül fariseos tapiüngüw:

—Aaga naxey quiaj ngome ocueaj Teat Dios, cos arang cuajantanej wüx nüt axoodaran —awüw.

Altiül tapiüngüw:

—Aaga naxey ngome nop nerang ngo majneaj, cos nop nerang ngo majneaj ngon-dom marang meáwan najneaj leaw nej arang quiaj —awüw.

Atquiaj nejiw ngo mandeacüw nóiquian. ¹⁷ Condom tandüyiw wüx matüniw manguiayiw aaga naxey lamong misomb quiaj, tasajüw:

—Jowa ique ¿cuane ipiüng, jane nej aaga naxey ipiüng netaag majneaj iniiüga? —ajüw.

Quiaj tasaj nejiw:

—Xique sapiüng nej nop nendeac andeac Teat Dios —aj nejiw.

¹⁸ Naleaing ajcüwa monajiüt tiül judíos ngo mandüümüw mayariw andeac aaga naxey quiaj; apiüngüw ngome naleaing tesomb, nganüy lajneaj. Quiaj tapajüw miteat nej, ¹⁹ tatüniw manguiayiw:

—¿Aag agüy micualana, ipiüangan nesomb wijquiata?

Jow nganüy, ¿ngueay rat oniiüga? —ajüw.

²⁰ Quiaj miteat nej tapiüngüw:

—Naleaing nej xecualan nde wijquiaw nesomb.

²¹ Pero ngo najawan gueay tajneaj, jane neech nej ram oniiüg. Itüniün menguiayiün nejay; nej latang, alndom masaj icon gueay tajlüy —awüw.

²² Atquiaj tapiüngüw miteat nej cos timboloj mandüyw ajcüwa monajiüt, cos ajcüwa monajiüt lamandeacüw sitiül aljane mapiüng naleaing Teat Jesús nej aaga Cristo lapiürang aliüc, nómban apmajwan tiül a sinagoga.

²³ Áag tapiüngüw miteat nej: “Itüniün menguiayiün nejay cos nej latang”, awüw.

²⁴ Condom monajiüt tandüyw wüx mapajüw masajüw aaga naxey lamong misomb quiaj, tasajüw:

—Nganüy mbich isaj xicon naleaing, nde mewaiich; cos xicona sawawan Teat Dios netaag ic majneaj; aaga naxey quiaj nop nejiür nisoet, ngondom mataag ic majneaj —ajüw nej.

²⁵ Quiaj tasaj nejiw:

—Xique ngo najaw sitiül nej nop nejiür nisoet. Leaw xique sawaw tajlüyiüs nesombas, nganüy larrow xiniüg —aj nejiw.

²⁶ Tandüyw wüx matüniw manguiayiw:

—¿Ngueay tarang wüx im-basa? ¿Ngueay tüüch ram iniiüga? —ajüw nej.

²⁷ Quiaj tasaj nejiw:

—Lanasaj icon, pero naleaing icona ngo mendiüman menguiayiün. ¿Neol nganüy tendiüman napiüng alinomba? ¿Ngwüy, icona aton indiüman mendüjpiüna? —aj nejiw.

²⁸ Quiaj tajcüyw, taliquiaw nej, tasajüw:

—Ique minipilan aaga naxey quiaj, nganüy xicona mbich minipilan xicon teat Moisés. ²⁹ Xicona sawawan Teat Dios tandec aweaag teat Moisés; nganüy aaga naxey quiaj ngo najawan nguia naw —ajüw nej.

³⁰ Quiaj tasaj nejiw aaga naxey:

—¿Ngueay aag ayaja? Icona ngo mejawan nguia naw, nganüy a xique sawaw lamüüch ram xiniüg, aag ayaj xeyay najneajay.

³¹ Ajawaats Teat Dios ngo manguiay andeac nop nejiür nisoet; nej ambeol leaw monyamb nej, monrang leaw nej andiüm. ³² Ngome áag ajlüy aljane müüch ram oniiüg nop nesomb nde wijquiaw. ³³ Sitiül aaga naxey quiaj ngome Teat Dios neech nej miün, ngondom marang nicuajind —aj nejiw.

³⁴ Quiaj tasajüw nej:

—Cuane ique, cos ique wüx wijquiatear lamejiür xeyay nisoet. Jow nganüy indiüm mequiaach xicon —ajüw nej.

Quiaj tawüniw nej tiül a sinagoga.

Ajlüyw atnej somb

³⁵ Teat Jesús tanguiaj lajwan tiül sinagoga aaga naxey quiaj. Condom wüx taxom, quiaj tasaj:

—¿Jowa ique, iyar andeac Micual Teat Diosa? —aj.

³⁶ Quiaj tasaj nej aaga naxey:

—Teat, isaj xic jane, para alndom nayar andeac nej —aj nej.

³⁷ Quiaj tasaj nej Teat Jesús:

—Lamejaw, cos nganü nejay tengual indeac anaag —aj.

³⁸ Condom quiaj aaga naxey taquieel micos nej tiüt teombas Teat Jesús, tasaj:

—Sayar indeac Teat —aj.

³⁹ Quiaj Teat Jesús tapiüng:

—Xique tiünas wüx aaga iüt cam najaw wüx asoeteran. Jane nesomb apndom maxom majaw; pero jane apíüangan ajaw apmajlüy atnej nesomb —aw.

⁴⁰ Condom altiül fariseos leaw aliw niüng ajlüy nej, wüx tanguiaiw aag ayaj, quiaj tasajüw nej:

—¿Ngwüy ipiüng xicona nesombasan atona? —ajüw nej.

⁴¹ Quiaj tasaj nejüw Teat Jesús:

—Sitiül ndot icona nersomban, ngome apmejiüran nisoet. Pero cos ipiüangan ijawan meáwan, atquiaj apmecüfünan tiül isoetiün —aj nejüw.

10

Andeac wüx micorrül sap

¹ Aton Teat Jesús tapiüng:
—Naleaing naleaing sasaj icon, jane ngo majmel amb

teombeay micorrül sap, pero apmajmel amb wüx otüeng corrül, aag ayaj nop need, nop nerang ngo majneaj.

² Nganüy nop nejiür sap ajmel amb teombeay corrül.

³ Aaga najlüy wüx micorrül sap apmaleaaig ombeay corrül majmel nejiür sap mawün misap nej. Ajcüwa sap anguiaiw nej andeac, aton apaj minüt misap nej mawün tiül corrül. ⁴ Wüx lamawün misap nej, condom apmamong ombas, misap nej apmandüjpiw nej, cos anguiaiw nej andeac. ⁵ Nejiw ngome apmandüjpiw nop pálwüx, apmecüiürrüw cos ngo manguiaiw andeac pálwüx nipilan —aw.

⁶ Aaga poch quiaj tasaj nejüw Teat Jesús, pero nejüw ngo majawüw cuane wüx apiüng.

Teat Jesús aaga najneaj nejiür sap

⁷ Condom Teat Jesús tandüy wüx masaj nejüw, tapiüng:

—Naleaing naleaing sasaj icon: Xique aaga ombeay micorrül sap. ⁸ Meáwan leawa ombas miünüw, moneed nejüw, monrang ngo majneaj. Naleaing ajcüwa sap ngo manguiaiw andeacüw, ngo mandüjpiw nejüw. ⁹ Xique atnej ombeay corrül; jane apmajmel amb niüng sajlüy apmaw wüx asoet nej. Nej apmajmel tiül micorrül nej, aton apmaw maxom nateaic soex.

¹⁰ Nop need aliüc úpan ma-need, mambiy, mandrooch ombas. Nganüy xique xiün

nawün icon wüx isoetiün para mapac imeajtsan meáwan nüt. ¹¹ Xique sarang atnej nop najneaj nejiür sap, cos nop najneaj nejiür sap apmandeow mawün misap nej wüx naél. ¹² Nganüy nop nangüyan ngo maneay nej a sap, wüx apmajaw aliüc sampüy acueátan a sap apmecuiür, cos ngo maneay a sap. Condom aaga sampüy apmatsamb a sap, apmüüch sajriüm. ¹³ Aaga naxey quiaj acuiür cos nangüyan, ngo mapiüng wüx leaw alndom marang nejiw a sap.

¹⁴ 'Xique aaga najneaj nejiür sap. Sajaw jane nejiw xesap, ata nejiw ajawüw jane xic. ¹⁵ Atquiaj Teat Dios ajaw jane xic, aton xique sawaw jane nej. Xique sanandeow para nawün wüx xesap. ¹⁶ Átan salnajiür alinoic ajlüy sap tiül alinoic corrül, netam naquiüjpüw miün aton. Nejiw apmanguyaiw sandeac; condom apcanchiümoj majlüyiw noic ajlüy, nop nejiür nejiw.

¹⁷ 'Xeteat Dios xeyay andiüm xic, cos saneyacüy teowix nipilan mambiyaw xic. Condom sanapac alinomb xiquiáyan quiaj. ¹⁸ Nejingüind ngondom mambiy xic sitiül ngo nandiüm, cos xique alndom nandeow, aton alndom napac alinomb xiquiáyan quiaj, nicuajind ngondom mapal xic. Cos aag ayaj asaj xic Xeteat Dios narang —aw.

¹⁹ Camüm manguyaiw aag

ayaj ajcüwa monajiüt tiül nipilan judío, quiaj tapots andeacndeacüw wüx alinomb. ²⁰ Xeyay tiül nejiw tapiüngüw: —Alwüx ombas nej nimeech, lamichach. ¿Neol tapots menguiayiün andeaca? —awüw.

²¹ Nganüy altiül tapiüngüw: —Aaga poch quiaj ngondom mandeac nop naxey alwüx ombas nej nimeech. ¿Mbich alndom nop nimeech müüch ram oniüg nop somba? —awüw.

Monajiüt tiül judíos ngo mandiümüw Teat Jesús

²² Wüx nüt aquind tearangüw nangos nüt tiül nadam nangaj iüm tiül Jerusalén. Aaga nangos nüt quiaj arangüw cos leaaw omeajtsüw wüx tatajcüch majneaj alinomb aaga nadam nangaj iüm quiaj. ²³ Tiül aaga nüt quiaj Teat Jesús alquiaj tiül nadam nangaj iüm; aleamb quiaj tiül noic nden apiürang wüx Portal de Salomón. ²⁴ Quiaj ajcüwa monajiüt tiül nipilan judío tayeyiw nej tiüt, tasajüw nej:

—¿Ngow sanajawan naleaing jane ique? Sitiül ique aaga Cristo lapiürang aliüc, isaj xicon aleáingan —ajüw nej.

²⁵ Quiaj tasaj nejiw Teat Jesús:

—Landoj lanasaj icon, pero icona ngo meyariün sandeac. Meáwan leaw asaj xic Xeteat Dios, aag ayaj teanarang. Meáwan leaw sarang quiaj, ajüiquich aleáingan jane xic. ²⁶ Naleaing icona

ngo meyarüün sandeac cos ngo mejlüyiün tiül xesap, atnej lanasaj icon. ²⁷ Xesap anguiayiw sandeac, andüjpiw xic; xique sawaw jane nejiw. ²⁸ Xique süjchiw mapacüw meáwan nüt, ngome apndrom ombasüw; nejingüind ngondom mawün nejiw tiül xiwiw. ²⁹ Xeteat Dios neech xic, nej natang wüx meáwan leaw almajlüy; pares nejingüind ngondom mawün nejiw teowix nej. ³⁰ Xique saquiüüb Xeteat Dios, nop nej sajlüyiün —aj nejiw Teat Jesús.

³¹ Condom quiaj ajcüwa monajiüt tandüyiw wüx maxainguüw piedras maloxiw nej. ³² Quiaj tasaj nejiw Teat Jesús:

—Xeteat Dios lamambeol xic narang xeyay cuajantanej najneaj mejawan. Jow nganüy ¿ngün tiül aaga najneaj sarang quiaj indiüman meloxiün xic wüxe? —aj nejiw.

³³ Quiaj tasajüw nej:

—Ngome sanaloxiün ic cos alngün najneaj irang, sanaloxiün cos ertsoj minüt Teat Dios. Ique nipilánan ic, nganüy temepiüng Dios ic —ajüw nej.

³⁴ Condom quiaj tasaj nejiw Teat Jesús:

—¿Neol ngo meteowan tiül Mipoch Teat Dios? niüng apiüng: “Icona ijlüyiün at icon dios”, aw. ³⁵ Ajawaats meáwan leaw apiüng tiül Mipoch Teat Dios ngondom mapiürang ngo maleaing andeac. Naleaing Teat Dios

apiüng atnej dios nejiw leaw arangüw minajiüt nej masajüw nipilan leaw nej asaj nejiw. ³⁶ ¿Nguineay alndom mepiüangan lanatsoj minüt Teat Dios aag tapiüngas xique Micual Teat Dios xic, sitiül nejay Teat Dios tawün xic müüch xic niün narang minajiüt neje? ³⁷ Sitiül ngome teanarang cuajantanej najneaj leaw Xeteat üüch xic narang, nde meyarüün sandeac. ³⁸ Pares ngo nacueat narang, masey icona ngo meyarüün sandeac, pero sandiüm meyarüün leawa teanarang. Quiaj alndom mejawan naleaing Xeteat Dios ambeol xic, cos ajlüy tiül xique, ata xique sajlüy tiül nej —aj nejiw Teat Jesús.

³⁹ Quiaj tandiümüw alinomb masapüw nej; pero Teat Jesús tsajmbiüt teowixaw nejiw.

⁴⁰ Condom Teat Jesús tandüy nonüt necamb lam Jordán niüng Juan ningünüt tüüch yow nipilan. Tacül quiaj. ⁴¹ Tambüw majawüw nej quiaj xeyay nipilan, tapiüngüw:

—Naleaing, masey teat Juan ngo marang nicuajind ateócan majaraw, pero nganüy ajüic meáwan leaw tapiüng wüx aaga naxey cam naleaing —awüw.

⁴² Quiájan xeyay nipilan tayariw andeac Teat Jesús.

11

Lázaro tandeow

¹ Tajlüy nop naxey niün andeow, nenüt Lázaro, michiig Marta maquiiüb María, nawüw tiül cambaj Betania. ² Aaga María micoj Lázaro quiaj, nej apmateng najmboc angan aceite wüx oleaj Teat Jesús alinoic nüt, condom apmajond naag miondeats omal nej. ³ Nganüy ajcüwa micoj Lázaro quiaj, wüx tajawüw michijquaw nejiw laxeyay iün andeow, quiaj tujchiw mamb masoic Teat Jesús:

—Teat, aaga teat naxey xowüy ijneaj anaag laxeyay iün andeow —ajow.

⁴ Wüx tanguiy aag ayaj Teat Jesús, quiaj tapiüng:

—Aaga monandeow quiaj ngome apmambiy nej nómban. Taxom nej cos atquiaj alndom majüiquicharan mimonajneaj Teat Dios; aton cos atquiaj alndom majüiquich najneajay arang Micual Teat Dios —aw.

⁵ Masey Teat Jesús xeyay ajneaj aweaag müm Marta, aton müm María michiig nej, at teat Lázaro; ⁶ pero wüx tanguiy iün andeow a Lázaro, ngo mamb majaw, tacülan mamong ic nüt. ⁷ Condom wüx lamong ic nüt, quiaj tasaj minipilan nej:

—Tabaats alinomb andüyiiüts tiül Judea —aj nejiw.

⁸ Quiaj tasajüw nej minipilan nej:

—Rabí, ngome lamajiür xeyay nüt wüx ajcüwa nipilan moncül quiaj tandiümüw

maloxiw ic, nganüy ¿indiüm meamb quiaj alinomba? —ajüw nej.

⁹ Quiaj tasaj nejiw Teat Jesús:

—Ajawaats arraj nüt ajjür gajpic (12) ores. Sitiül nop apmajüy tiül arraj nüt ngome apmajtoch, cos aaga ran quiaj ambeol nej maxom majaw. ¹⁰ Pero sitiül nop ajüy ongwiiüts, alndom majtoch, cos nej ngo majiür ran —aj nejiw.

¹¹ Condom tasaj nejiw:

—Miamiogojaats Lázaro lameay, nganüy sanamb napacüüch —aj nejiw.

¹² Quiaj tasajüw nej minipilan nej:

—Teat, sitiül lameay, aag ayaj ajüic teaám ajneaj —awüw.

¹³ Teat Jesús tandeac atquiaj cos ajaw Lázaro landeow; pero minipilan nej apiüngüw naleaing almameay. ¹⁴ Condom quiaj Teat Jesús tasaj nejiw aleáingan:

—Lázaro landeow. ¹⁵ Najneaj ngo najlüy quiaj wüx tandeow, cos nganüy icona apmejawan leawa sanarang, quiaj alndom meyariün sandeac. Nganüy tabaats majawaats —aj nejiw.

¹⁶ Condom quiaj teat Tomás, aaga nasoic Cuüch, tasaj alacas minipilan Teat Jesús:

—Tabaats icoots aton mandeowaats maquiüjpaats Teat Jesús —aj nejiw.

Teat Jesús üüch mapacaran meáwan nüt

¹⁷ Wüx tapeay quiaj Teat Jesús, Lázaro lamiüraad lamatüch peic nüt. ¹⁸ Aaga cambaj Betania ngome miünquiaj, ajlüy ijquiaw kilómetro alwüx pinawan naw Jerusalén. ¹⁹ Xeyay nipilan monaw Jerusalén lapeayiw quiaj majawüw müm Marta maquiüüb müm María, para mawüywüyw nejiw majneaj omeajtsüw, cos tandeow michijquiaw nejiw. ²⁰ Müm Marta wüx tanguiay aliüc Teat Jesús, quiaj tamb mangoch; nganüy müm María tacúlan tinden. ²¹ Quiaj müm Marta tasaj Teat Jesús:

—Teat, sitiül ique mejlüy ningüy sapiüng xechiig ngo mandeow. ²² At nganüy aton sawaw Teat Dios apmarang cuajantanej leaw apmetün ocueaj —aj nej.

²³ Quiaj tasaj nej Teat Jesús:

—Michiig apmapac alinomb müm —aj nej.

²⁴ Quiaj müm Marta tasaj nej:

—Naleaing teat, sawaw apmapac alinoic nüt wüx Teat Dios apmapacüüch meáwan mondeow —aj nej.

²⁵ Condom quiaj tasaj nej Teat Jesús:

—Xique nepacüüch mondeow, xique neech mapacaran. Jane ayar sandeac masey mandeow apmapac alinomb. ²⁶ Meáwan leaw almapac nganüy, sitiül ayar sandeac ngome apmandeow nómban. ¿Cuane ipiüng müm,

naleaingue aag ayaja? —aj nej.

²⁷ Quiaj tasaj nej müm Marta:

—Sajaw naleaing ipiüng Teat, ique aaga Cristo leaw lapiüurang aliüc, Micual Teat Dios —aj nej.

Tajiünts Teat Jesús

²⁸ Ndoj mapiüng aag ayaj müm Marta, quiaj tamb mapaj müm María, tandex teolaag:

—Lapeay a Maestro, atün ic meamb mejaw —aj nej.

²⁹ Müm María camüm manguiay ayaj, quiaj tamb najen majaw Teat Jesús. ³⁰ Teat Jesús nganaw majmel tiül cambaj, alünan niüng tangoch nej müm Marta. ³¹ Ajcüwa nipilan leaw aliw tiül nden maquiüjpüw müm María mawüywüyw nej müjchiw mapac omeaats, wüx tajawüw amb acuiür tandüjpiw mamb cos apiüngüw nej laámb apmajiünts niüng ajlüy oxiüt.

³² Müm María camüm mapay niüng ajlüy Teat Jesús, quiaj taquieel tiüt micos nej, tapiüng:

—Teat, sitiül ndot mejlüy ningüy ngo mandeow xechiig —aw.

³³ Wüx Teat Jesús tajaw ajiünts müm María, at ajcüwa mondüüb nej mamb aton, quiaj tajngot amix omeaats.

³⁴ Tatün manguiay nejiw:

—¿Nguiane temiütana? —aj nejiw.

Quiaj tasajüw:

—Teat, tabaats mejaw
—ajüw.

³⁵ Teat Jesús tajiünts.

³⁶ Quiaj tapiüngüw ajcüwa
nipilan quiaj:

—Ijawan, xeyay andiüm a
Lázaro —awüw.

³⁷ Altiül tapiüngüw:

—Neol ngwüy, tüüch ram
oniiüg a somb, jow nganüy,
¿neol ngo mambeol a Lázaro
mapac, ngo mandeowa?
—awüw.

*Tapac imiün tiül mondeow
a Lázaro*

³⁸ Teat Jesús tamix omeaats
alinomb, quiaj tamb matüch
aaga oxiüt. Aaga oxiüt quiaj
noic warraj tiüc narangüch,
nepal wüx noic nadam
piedra. ³⁹ Quiaj tasaj nejiw
Teat Jesús:

—Iwüniün a piedra apal
oxiüt quiaj —aj nejiw.

Quiaj tasaj nej müm Marta,
micoj aaga nandeow quiaj:

—Teat, nganüy lango ma-
jneaj, lajmboc, cos lamajiür
peic nüt tatow andeow —aj
nej.

⁴⁰ Teat Jesús tasaj nej:

—¿Neol, ngome tasajas ic
sitiül apmeyer sandeac ap-
mejaw noic najneajay leaw
Teat Dios apmaranga? —aj
nej.

⁴¹ Condom quiaj tawüniw
a piedra. Quiaj Teat Jesús
taxaing omal majaw cawüx,
tasaj Teat Dios:

—Teat, süüch ic gracias
Teat, cos sawaw inguiay
sandeac. ⁴² Xique sawaw
meáwan nüt teamenguiay
sandeac. Nganüy sasaj ic aag

ayaj manguiayiw ajcüwa nip-
ilan cam, majawüw naleaing
ique teaach xic niün —aj.

⁴³ Ndoj mapiüng aag ayaj,
quiaj tendeac napac:

—¡Lázaro, mac, iriow
ninguiaj! —aj.

⁴⁴ Quiaj aaga nandeow
quiaj taw, tan ajlüy awincha-
ran ombas, naw wüx omal
andüy wüx oleaj. Quiaj tasaj
nejiw Teat Jesús:

—Ipüjliün ombas nej para
majneaj majüy —aj nejiw.

*Tayambüw nguineay mas-
apüw Teat Jesús*

(Mt. 26:1-5; Mr. 14:1-2; Lc.
22:1-2)

⁴⁵ Ndoj aag ayaj, xeyayiw
nipilan judío leaw tambüw
maniüngüw müm María
tayariw andeac Teat Jesús,
cos ajawayej nguineay
tarang. ⁴⁶ Pero altiül
aleáingan tambüw ma-
jawüw ajcüwa fariseos.
Tapots masajüw meáwan
nguineay lamarang Teat
Jesús. ⁴⁷ Condom quiaj ajcüwa
fariseos, at montangtang
miteaats, tapajüw monajiüt
tiül nipilan judío canchiütoj
mandeacüw, tapiüngüw:

—¿Cuane apmarangaatsa?
Cos aaga naxey quiaj xeyay
cuajantanej teamarang.

⁴⁸ Sitiül müjchiiüts ma-
jlúyan marang leaw andiüm,
meáwan nipilan apmayariw
andeac nej; ndoj ajcüwa
monajiüt monaw Roma
apmandrojchiw ombas aaga
nadam nangaj iüm ocuea-
jiiüts; apmanojtiw miiütaats
aton —awüw.

⁴⁹ Nop nejiw nenüt Caifás, minatang miteaats nej tiül aaga neat quiaj, tasaj nejiw:

—Icona ngo mejawan nicuajind. ⁵⁰ Neol ngo leaam imeajtsan mepiüangan más najneaj mandeow nop naxey ingow ndroj ombas cambaj Israel —aj nejiw.

⁵¹ Aaga Caifás tandeaac aag ayaj ngome wüx omeaats. Nej minatang miteaats tiül aaga neat quiaj, pares Teat Dios tüüch nej mapiüing nguineay Teat Jesús apmandeow mawün wüx cambaj Israel. ⁵² Y ngome áagan nipilan judío, at apmawün wüx asoetiw meáwan micual Teat Dios leaw ajlüyiw wüx aaga iüt cam. Atquiaj alndom majlüyiw nóiquian. ⁵³ Ajan wüx aaga nüt quiaj ajcüwa monajiüt tiül judíos tapots mayambüw nguineay mambiyaw Teat Jesús.

⁵⁴ Nde quiaj Teat Jesús lango mejüiquichay niüing ajlüy ajcüwa monajiüt tiül nipilan judío; taw tiül Judea, tamb andüy tiül cambaj Efraín, noic cambaj niüing ajlüy wajchiüc. Quiaj tacül aqiiüb minipilan nej.

⁵⁵ Laliüc matüch nangos nüt pascua, aaga nadam nangos nüt ocueajiw nipilan judío. Xeyay nipilan monaw tiültiül nine cambaj laambüw Jerusalén marangüw leaw mbójan marangüw wüx ajantsaranüw majlüyiw nerixixay teombas Teat Dios. Cos andiümüw marangüw aag ayaj wüxan nganaw matüch

nangos nüt. ⁵⁶ Nipilan tayambyambüw Teat Jesús. Wüxan aliw tiül nadam nangaj iüm tetünayej menguiayayej:

—¿Cuane ipiüngana? ¿Quia aliüc ajaw nangos nüt, ngwüy ngo miüna? —awüw.

⁵⁷ Cos ajcüwa montangtang miteaats, átan ajcüwa fariseos lamayacüw mipochiw nejiw sitiül aljane majaw nguiane almajlüy Teat Jesús, ich mapiüing nguineay alndom masapüw.

12

Nop najtaj tajend najmboc angan aceite wüx oleaj Teat Jesús

(Mt. 26:6-13; Mr. 14:3-9)

¹ Alünan anaíw nüt nganaw matüch pascua, quiaj Teat Jesús tamb Betania aniüing teat Lázaro, áag tapacüüch tiül mondeow. ² Quiaj tarangüw noic nüeteran metiw maquiüjpüw Teat Jesús. Müm Marta tenguijal ayac nüeteran, nganüy teat Lázaro alchetem nóiquian maquiüüb Teat Jesús.

³ Condom quiaj müm María tayar pinawan litro najmboc angan aceite nenüt nardo, aag ayaj nembeat xeyay. Tateng wüx oleaj Teat Jesús, condom tajend naag miondeats omal nej. Ndoj xowüy tajmboc angan meáwan tiül aaga iüm quiaj. ⁴ Quiaj micual Simón Iscariote, aaga Judas, nop minipilan Teat Jesús leaw apmayac nej teowixaw monajiüt, tapiüing:

5 —Aaga najmboc angan aceite quiaj xeyay nembeat. ¿Neol ngo majnapa, majin-eran ombeat müjndiw nipilan ngo majiüre? —aw.

6 Aaga Judas quiaj andeácan, ngome naleaing andiüm mambeolaran nipilan ngo majiür, pero cos need nej. Alteowix nej iquial tomiün, nguiajnguiaj awün maxot tomiün leaw ayacüw tiül. 7 Condom quiaj Teat Jesús tasaj nej:

—Icueat, ich majlüy. Aag ayaj lamarang wúxan nganaw namiüraad. 8 Nipilan leaw ngo majiür, meáwan nüt aliw ningüy mequiüjpan; nganüy xique ngome sana-
jlüy ningüy tiül icona meáwan nüt —aj nej.

Tayambüw a Lázaro aton

9 Xeyay nipilan judío wüx tanguiayiw al Betania Teat Jesús, quiaj tambüw majawüw. Naleaing ngome néjan tambüw majawüw; aton tambüw cos andiümüw majawüw a Lázaro, aaga naxey leaw Teat Jesús tapacüüch tiül mondeow. 10 Condom quiaj ajcüwa montangtang miteaats tapiüngüw netam mandeow a Lázaro aton; 11 cos wüx tajawüw Lázaro almapac, xeyay nipilan tiül cambaj Israel lamacueatiw nejiw, lamayariw andeac Teat Jesús.

Teat Jesús ajmel tiül Jerusalén

(Mt. 21:1-11; Mr. 11:1-11; Lc. 19:28-40)

12 Xeyay nipilan aliw Jerusalén majawüw nangos nüt pascua. Ráwan tiüt tanguiayiw aliüc Teat Jesús. 13 Condom quiaj tacobchiw op nit, andeandeajndiw tiüt tambüw mangochiw nej. Teapajüw teamapiüngüw:

—¡Najneajay arang Teat Dios! ¡Najneajay leaw Teat Dios üüch miün marang Minatang Nena-
jiüt tiül icoots! —awüw.

14 Teat Jesús taxom nop quicheech bur; tajtep wüx opech atnej lamapiüng tiül Mipoch Teat Dios, cos apiüng:

15 Nde mermbolan cambaj Israel;

ijawan, aliüc Minatang Nena-
jiüt icueajiün,

alchetem wüx opech nop quicheech bur.

16 Wúxan tenguijal ajlüy aag ayaj minipilan nej ngo majawüw neol. Ndoj, wüx Teat Jesús landilil andüy tiül cielo, quiaj leaad omeajtsüw naleaing meáwan leaw tajlüy quiaj; aag ayaj landoj lamarangüch wüx nawiig nde tanomb.

17 Ajcüwa nipilan leaw tajlüyiw niüng ajlüy Teat Jesús wüx tapacüüch teat Lázaro, lamandeacüw manguiayaran leaw tajawüw arang Teat Jesús. 18 Pares meáwan nipilan tambüw mangochiw nej cos laman-
guiayiw nguineay arang. 19 Condom ajcüwa fariseos tandeacüw nejeyéjan quiaj, tapiüngüw:

—Nganüy lamajawaats ngondom marangaats nicuajind cos meáwan nipilan almandüjpiw nej —awüw.

Acas nipilan griego andiüümüw majawüw Jesús

²⁰ Tiül ajcüwa monjaw nantos nüt quiaj, ajlüyiw tiül acas nipilan griego. ²¹ Tambüw majawüw teat Felipe, aaga naw cambaj Betsaida tiül Galilea. Tasajüw:

—Teat, xicona xiünan cos sandiüman najawan aaga Jesús —ajüw.

²² Quiaj tamb teat Felipe masaj teat Andrés, ndoj tambüw nóiquian masajüw Teat Jesús. ²³ Condom quiaj Teat Jesús tasaj nejiw:

—Lamatüch a nüt wüx Teat Naxey netam mandilil andüy tiül cielo, niüng apmajlüy najneajay. ²⁴ Naleaing naleaing sasaj icon, sitiül noic osaab trigo ngo majmiüc tiül iüt ndrom ombas, ngome apmajntsop, apmajlüyan noic nej. Nganüy sitiül apmapiürüch, apndrom ombas, mbich apmajntsop, ndoj apmayac altegüy. ²⁵ Jane xeyay andiüm leaw alndom maxom wüx iüt cam, ngome apmaxom leaw andiüm. Pero jane apmayamb Teat Dios, ngo mayac omeaats wüx leaw alndom maxom wüx iüt cam, nej teamacül mapac meáwan nüt maquiüb Teat Dios. ²⁶ Sitiül aljane andiüm marang xenajiüt, ich mandüüb xic. Niüng xique sanajlüy, nej apmajlüy aton. Jane arang xenajiüt, Xetateat

Dios apmapiüng nej najneaj arang.

Teat Jesús tapiüng apmambiyaw nej

²⁷ 'Nganüy xeyay ngo majneaj ximeaats. ¿Cuane sanapiüng? ¿Quia napiüng: “Teat, iwün xic wüx, nde namongoch aaga xeyay ngo majneaj leaw aliüc”, nawa? Ngwüy, cos xiün namongoch aag ayaj. ²⁸ Teat, ijüiquich mimonajneaj majaraw —aw.

Condom tanguiayaran noic nanderac imiün tiül cielo, tapiüng:

—Lanajüiquich, pero nganüy sanajüiquich alinomb —aw.

²⁹ Meáwan nipilan leaw aliw quiaj teamanguiyiw, tapiüngüw monteoc teateriür; altiül tapiüngüw:

—Ngwüy, nop ángel ocueaj Teat Dios tandeac —awüw.

³⁰ Condom quiaj tasaj nejiw Teat Jesús:

—Teat Dios tandeac aag ayaj ngome cos netam nanguiay xique; tandeac para menguiayiün icona.

³¹ Lamatüch a nüt majaraw wüx asoetiw monlüy wüx iüt cam; nganüy minatang nimeech leaw ajlüy teowix nej aaga iüt cam apmajwan teowix nej. ³² Wüx xique saxaijnguan nayacüch cawüx, ndoj sanüjchiw miünüw niüng sajlüy meáwan nipilan —aj nejiw.

³³ Aag ayaj tandeac manguiayaran nguineay apmandeow. ³⁴ Quiaj tasajüw nej nipilan:

—Teat, xicona lananguyaiün nguineay apiüng tiül Mipoch Teat Dios, cos apiüng aaga Cristo leaw netam miün apmapac meáwan nüt. Jow nganü, ¿neol tepiüng Teat Naxey netam xaijnguiam mayacüch cawüxe? ¿Jane aaga Teat Naxey ipiüng quiaja? —ajüw nej.

³⁵ Condom quiaj Teat Jesús tapiüng:

—Nganü acásan nüt sajlüy ningüy naquiiüb icon. Netam mendüjpiün xic wúxan nganü, cos xique sajlüy atnej ran. Sanambeol icon ngana mejlüyiün tiül aaga ngo majneaj atnej pojniün; cos jane ajüy tiül pojniün ngo majaw cuane teamarang, ngo majaw nguiane apmandüy.

³⁶ Wúxan alningüy aaga ran quiaj, netam meyariün andeac nej para mejlüyiün tiül micual aaga ran —aw.

Ndoj mapiüng aag ayaj Teat Jesús, textoty taw quiaj.

Napateay nipilan tayariw andeac Teat Jesús

³⁷ Masey Teat Jesús lamarang xeyay cuajantanej majawüw, aliün majlüy xeyay nipilan leaw ngo mayariw andeac nej; ³⁸ cos netam majlüy atnej nomb tarang tiül minawiig nej Isaías, aaga nendeac andeac Teat Dios, cos apiüng:

Teat, ¿jane lamayar leaw teaach xic nandeaca?

¿Jane lamayac wüx omeaats meáwan leaw iwix tarang majawüwa? aw.

³⁹ Pares ngo mayariw, cos aaga Isaías aton lamapiüng:

⁴⁰ Teat Dios tüüch majlüyiw at nejiw somb.

Aton tüüch madam omeajtsüw. Atquiaj ngon-dom majawüw.

Ngondom leaam omeajtsüw wüx xic, miünüw niüng sajlüy nawüniw wüx asoetiwiw nej, aw.

⁴¹ Atquiaj tanomb tandeac Isaías wüx Teat Dios tüüch nej majaw nguineay ajneaj ajlüy Teat Jesús, at leawa nej ap-marang.

⁴² Masey atquiaj tajlüy, naleaing altiül monajiüt tiül nipilan judío tayariw andeac Teat Jesús. Pero imboloj mandüyiw ajcüwa fariseos, ngo majüiquichaw nómban, cos ajawüw alndom majwanüw tiül sinagoga. ⁴³ Xeyay andiümüw malomb nejiw nipilan ingow ayambüw Teat Dios.

Mipoch Teat Jesús ap-majüiquich asoet nipilan

⁴⁴ Ndoj Teat Jesús tasaj nipilan, tandeac napac:

—Jane ayar sandeac ngome sandeacán xique ayar, aton ayar andeac Xeteat Dios, aaga neech xic niün.

⁴⁵ Jane ajaw xique, ajaw jane neech xic niün aton.

⁴⁶ Xique, aag atnej ran quiaj, laxiün wüx iüt; jane apmayar sandeac langome apmacül tiül pojniün.

⁴⁷ Sitiül aljane apmanguiy sandeac, ndoj ngo mayac wüx omeaats marang atnej, xique ngome sanayac asoet nej, cos ngo

niün nayac asoet nipilan; tiünas nawüniw wüx asoetiw. ⁴⁸ Jane ngo mind majaw xic, ngo mayar xepoch, lajlüy neyac nej asoet alinoic nüt, cos aaga poch leawa lanandeaç apmayac nej asoet. ⁴⁹ Xique ngo nandeaç leaw sandiüman xique. Xeteat Dios neech xic niün lamasaj xic cuane netam nandeaç, cuane netam naquiaach. ⁵⁰ Sajaw leaw Xeteat asaj xic napiüng, aag ayaj üüch mapacaran meáwan nüt. Xique áagan sandeaç, leaw asaj xic Xeteat Dios —aj nejiw Teat Jesús.

13

Teat Jesús ajants oleaj minipilan nej

¹ Raw tiüt nangos nüt pascua, quiaj Teat Jesús ajaw laliüc matüch a nüt maw ningüy wüx aaga iüt cam, mamb niüng ajlüy Teat Dios. Nej tanaámb xeyay andiüm minipilan nej leaw aliw ningüy wüx iüt, pero nganüy apmajüiquich nguineay andiüm nejiw mas xeyay.

² Aaga ongwiiüts quiaj wüx teaüetiw, alquiaj Judas Iscariote micual Simón. Nimeech lamayac tiül omeaats nej mandiüm mayac Teat Jesús teowixaw monajiüt. ³ Teat Jesús ajaw Teat Dios lamüüch nej marang cuajantanej. Aton ajaw nej tiün imiün niüng ajlüy Teat Dios; nganüy laliüc mandilil alinomb andüy niüng ajlüy Teat Dios.

⁴ Wüx alchetemoj teaüetiw,

quiaj witiüt Teat Jesús, tax-eend najal apix mapeech quiaj, tayar noic püy tatsaag teomeaats. ⁵ Quiaj tayar tigüy yow mateng tiül palangan, tapots majants oleaj minipilan nej. Condom tajond naag aaga püy leaw almatsaag teomeaats nej.

⁶ Wüx laámb apmajants oleaj teat Simón Pedro, quiaj tasaj nej:

—Teat, ¿ique apmerjants xileaja? —aj nej.

⁷ Quiaj tasaj nej Teat Jesús: —Nganüy ngo mejaw neol tarangas, pero alinoic nüt ap-mejaw —aj nej.

⁸ Quiaj tasaj nej teat Pedro: —Ngwüy teat, ngome ap-mejants xileaj —aj nej.

Teat Jesús tasaj nej:

—Sitiül ngo meach xic narang aag ayaj, ngome apmejlüy tiül xenipilan —aj nej.

⁹ Quiaj tasaj nej teat Simón Pedro:

—Sitiül atquiaj ajlüy Teat, ngome áagan xileaj ijants, at xiwix, ximal aton —aj nej.

¹⁰ Teat Jesús tasaj nej:

—Jan les ndot axeeb lango metam maxeeb alinomb cos nerixix ombas, áagan oleaj nej netam majants. Icona ijlüyiün nerixixan, pero naleaing ngome meáwan —aj nej.

¹¹ Cos Teat Jesús lamajaw jane apmayac nej teowixaw monajiüt, áag tapiüng: “Ngome meáwan icona nerixixan ijlüyiün”, maw.

¹² Wüx landoj majants nej oleajiw, quiaj tasooj apix

nej chetet alinomb. Tasaj nejiw:

—¿Ijawana neol tarangas aaga yaja? ¹³ Icona isajan xic Maestro, at isajan xic Teat Xan. Najneaj, atquiaj netam cos xique minatangan, aton xique nequiaach icon. ¹⁴ Sitiül xique minatangan, aton xique nequiaach icon, nganüy lanajants ileajiün, atquiaj icona aton netam mejantsayon ileajiün. ¹⁵ Xique lanüüch icon mejawan aag ayaj aldom merangan atnej xique lanarang wüx icona. ¹⁶ Naleaing naleaing sasaj icon, nop mos ngondom marang natang teombas neneay nej. Aton nop nüünd miün ngondom marang natang teombas neech nej miün. ¹⁷ Sitiül ijawan aag ayaj, merangan atnej, najneajay apmejlüyiün.

¹⁸ 'Ngome teanandeac aag ayaj wüx meáwan icona, cos xique nerriüjtas icon, saw imeajtsan. Pero naleaing netam majlüy atnej apiüng tiül Mipoch Teat Dios: "Nop leaw teasüet anaag apmarroob xileaj najmiüc", aw. ¹⁹ Xique lanasaj icon aag ayaj wüxan nganaw majlüy, cos wüx apmajlüy, quiaj apmejawan xique aaga naxey leaw lanasaj icon wüx. ²⁰ Naleaing naleaing sasaj icon, jane apmangoch mayar andeac nop leawa xique süüch mamb, aag ayaj atnej mangoch xic; jane apmangoch xic apmangoch Xeteat aton, cos nej neech xic

niün —aj nejiw Teat Jesús.

Apiüng Judas apmayac nej teowixaw monajiüt

(Mt. 26:20-25; Mr. 14:17-21; Lc. 22:21-23)

²¹ Wüx ndoj mapiüng aag ayaj Teat Jesús, quiaj xeyay tamix omeaats. Condom ranüy tandeac masaj nejiw:

—Naleaing sasaj icon, nop tiül icona apmayac xic teowixaw monajiüt —aj nejiw.

²² Minipilan nej wüx tanguiayiw aag ayaj, quiaj tejawayej teombasüw, ngo majawüw jane. ²³ Tajlüy nop tiül nejiw leawa Teat Jesús xeyay tandiüm, alchetem aweaag nóiquian teaüetiw. ²⁴ Quiaj teat Simón Pedro tarang owix müüch nej matün manguiay jane wüx ombas teamandeac. ²⁵ Condom aaga nasoic quiaj tatüch alquiriw Teat Jesús, matün manguiay:

—Teat, ¿jane aag ipiüng quiaja? —aw.

²⁶ Teat Jesús tasaj nej:

—Jane sanüüch lopon pan —aw.

Quiaj talop a pan, tüüch a Judas, micual Simón Iscariote. ²⁷ Wüx Judas landoj müet a pan, quiaj tajmel tiül omeaats nej aaga natang nimeech nenüt Satanás. Condom tasaj nej Teat Jesús:

—Leaw apmerang, quiür irang najen —aj nej.

²⁸ Nejinguid tiül leaw teaüet aweaag ngo maxomüw omeajtsüw neol tasaj atquiaj. ²⁹ Cos aaga Judas nesap iquial tomiün, altiül tapiüngüw Teat Jesús tasaj

nej mamb mangal leaw netam nejiw wüx nangos nüt. Altiül tapiüngüw tasoic mamb mambeol nipilan ngo majiür. ³⁰ Judas wüx landoj müet a pan, quiaj taw quiaj, langwiiüts.

Noic jayats poch leaw netam marangüch

³¹ Wüx laáw quiaj a Judas, quiaj tapiüng Teat Jesús:

—Nganüy apmajüic naneajay ajlüy Teat Naxey; aton nej apmajüiquich nguineay ajneaj ajlüy Teat Dios. ³² Teat Naxey teamajüiquich nguineay ajneaj ajlüy Teat Dios, at Teat Dios aton apmajüiquich nguineay ajneaj ajlüy Teat Naxey; aag ayaj laliüc majlüy. ³³ Xecualüw, langome sanajlüy ningüy naquiiüb icon alacas nüt. Icona apmeyamban xic; pero sasaj icon atnej tasajasüw monajüt ninguinüt: Ngondom meamban niüng sanamb. ³⁴ Netam mendiüman nop alinop atnej xique sandiüm icon. Aag ayaj jayats poch leaw sasaj icon merangan. ³⁵ Sitiül icona mendiüman nop alinop, quiaj nipilan apmajawüw xenipilan icon —aw Teat Jesús.

Teat Pedro apmapiüng ngo majaw jane Teat Jesús

(Mt. 26:31-35; Mr. 14:27-31; Lc. 22:31-34)

³⁶ Teat Simón Pedro quiaj tatün manguiay Teat Jesús:

—Teat, ¿nguiane apmeamba? —aj.

Teat Jesús tasaj nej:

—Niüng sanamb, ngondom mendüüb xic mamb nganüy; alinoic nüt alndom mendüüb xic mamb —aj nej.

³⁷ Condom quiaj teat Pedro tasaj nej:

—Teat, ¿neol ngondom nandüüb ic mamb nganüye? Xique sajlüy masey nandeow ingow indeow —aj nej.

³⁸ Quiaj tasaj nej Teat Jesús:

—¿Neol tepiüng ique apmendeow ingow sandeowa? Naleaing naleaing sasaj ic menguiay Pedro, wüx nganaw mepaj a gallo, ique lamepiüng arojmbüw ngo mejaw jane xic —aj nej.

14

Teat Jesús atnej tiiüd andüy niüng ajlüy Teat Dios

¹ Aton tasaj nejiw Teat Jesús:

—Nde mechiwean imeajtsan wüx inguiayiün sanamb. Iyacan imeajtsan wüx Teat Dios; iyacan imeajtsan wüx xique aton. ² Aniüng Xeteat tiül cielo ajlüy quiaj xeyay najneajneaj iüm niüng alndom macüleran. Sitiül ngo maleaing, xique ngome sanasaj icon atquiaj. Nganüy sanamb nataag majneaj niüng apmecüliün. ³ Wüx landoj nataag majneaj niüng apmecüliün, quiaj sanandilil najan icon, apmajlüyiiüts nóiquian niüng sanajlüy. ⁴ Icona lamejawan nguiane sanamb; aton iyajcan a tiiüd —aj nejiw Teat Jesús.

⁵ Quiaj tasaj nej teat Tomás:

—Teat, ngo najawan nguiane apmeamb, ¿nguineay sanayajcan a tiüü? —aj nej.

⁶Teat Jesús tapiüng:

—Xique aaga tiüü, xique nequiajchiüs palan leawa naleaing, at xique nejchiüs mapacaran.

Nejinguind ngondom mamb niüng ajlüy Xeteat Dios sitiül ngo mayar sandeac. ⁷Sitiül naleaing lamejawan jane xic, aton apmejawan jane Xeteat. Nde nganüy lamejawan jane nej —aw.

⁸Quiaj tasaj nej teat Felipe:

—Teat, iich xicon najawan miteat, quiaj apmajneaj ximeajtsan —aj nej.

⁹Tasaj nej Teat Jesús:

—Felipe, ijaw cas nüt sajlüy naquiüb icon, ¿neol nganaw mejaw jane xique? Cos jane ajaw xic, atanej majaw Teat Dios aton. ¿Neol tepiüng nüüch icon mejawan Teat Dios? ¹⁰¿Neol ngo meyar sandeac mepiüng naleaing xique sajlüy tiül Xeteat, at Xeteat aton ajlüy tiül xique? Meáwan leaw sasaj icon, aag ayaj ngome sapíüangan xique. Xeteat najlüy tiül xic, nej arang minajiüt nej.

¹¹Netam mepiüangan naleaing xique sajlüy tiül Xeteat, at Xeteat ajlüy tiül xique. Sitiül ngwüy netam meyar iün mepiüangan naleaing leawa sarang. ¹²Naleaing naleaing sasaj icon, jane ayar sandeac, aton apmarang leaw sarang. Nej apmantsopiich wüx leawa xique tarangas, cos xique sanamb niüng ajlüy Xeteat Dios. ¹³Meáwan leaw

apmetüniün ocueaj Teat Dios wüx xenüt, xique sanarang, cos atquiaj sanajüiquich mimonajneaj Teat Dios. ¹⁴Xique sanarang cuajan-tanej leaw apmetüniün xicueaj wüx xenüt.

Teat Jesús apiüng apmüüch miün Nangaj Espiritu

¹⁵Sitiül icona indiüman xic, apmerangan meáwan leaw lanasaj icon. ¹⁶Quiaj sanatün ocueaj Xeteat müüch miün alinop nembeol icon müüch mapac imeajtsan. Aag ayaj Nangaj Espiritu ocueaj Teat Dios. Nej apmacül maquiüb icon meáwan nüt. ¹⁷Nipilan leaw ngo mayambüw Teat Dios ngondom mayariw aag ayaj, cos nejinguind ngondom maxom majaw aaga Nangaj Espiritu ocueaj Teat Dios. Icona lamejawan, nej arang leaw naleaing, cos nej almaquiüb icon, ndoj meáwan nüt apmacül tiül imeajtsan. ¹⁸Ngome sanacueat icon nómban mejlüyiün atnej ndeoj; saliüc alinomb. ¹⁹Nipilan wüx aaga iüt cam acásan nüt ajawüw xic, ndoj langome apmaxomüw majawüw xic; pero icona apmejawan xic alinomb cos sanapac. Atquiaj icona aton apmepacan meáwan nüt niüng sajlüy. ²⁰Wüx aaga nüt quiaj apmejawan naleaing xique sajlüy tiül Xeteat Dios; at icona ijlüy iün tiül xique, y xique sajlüy tiül icona. ²¹Jane anguiay leawa xic sapiüng, sitiül apmayac wüx omeaats

marang atnej, quiaj ajüic naleaing andiüm xic. Xeteat aton andiüm jane andiüm xic, ata xique aton sanandiüm, sanüüch maxom omeaats majaw wüx xique, —aj nej.

²² Quiaj teat Judas, ngome aaga Iscariote, tasaj:

—Teat ¿neol tepiüng xicónan quiaj apmeaach xicon najawan ic, jow meáwan nipilan wüx iüt, neol ngon-doma? —aj nej.

²³ Quiaj Teat Jesús tasaj nej:

—Leaw nendiüm xic ap-marang leawa sapiüng. At Xeteat aton apmandiüm nej, quiaj saliücan najlüyiün nóiquian naquiüjpan. ²⁴ Nganüy leaw ngo mandiüm xic ngome apmarang leawa sapiüng. Aaga poch leawa teanasaj icon quiaj, ngome sandeácan xique, Xeteat áaga neech xic niün nesaj xic.

²⁵ 'Teanasaj icon meáwan aag ayaj wüxan saliün ningüy naquiüüb icon. ²⁶ Nganüy Nangaj Espíritu, aaga Nemb-eol, leawa Xeteat apmüüch miün wüx xenüt, nej apmaquiaach icon wüx meáwan leaw netam. Nej apmüüch leam imeajtsan meáwan leaw lanasaj icon.

²⁷ 'Nganüy sanacueat ningüy xemonajneaj nüüch icon, müüch mapac imeajtsan; aag ayaj ngome nóiquian among atnej apac omeajtsüw nipilan mon-rang ngo majneaj. Ngo metam mechiwean imeajtsan, ngo metam mermbolan. ²⁸ Lamenguiaiyün lanasaj

icon xique sanamb, condom saliüc alinomb najan icon. Sitiül naleaing indiüman xic, apmapac imeajtsan wüx inguiayiyün sanamb niüng ajlüy Xeteat Dios, cos nej xenatang.

²⁹ Nganüy lanasaj icon nguineay apmajlüy; atquiaj wüx apmajlüy meáwan aag ayaj, quiaj apmepiüangan naleaing leaw tandeacas.

³⁰ 'Lango matüch nendeac naquiüüb icon alquiriw, cos laliüc majngot minatang nerang ngo majneaj wüx aaga iüt cam. Nej nicuajind ngondom marang wüx xim-bas. ³¹ Nganüy cos netam majawüw meáwan nipilan wüx iüt nguineay sandiüm Teat Dios, sanarang leawa nej lamapiüng. Nganüy witiüron, tabaats.

15

Andeac wüx noic owil uva

¹ 'Xique sajlüy atnej noic owil uva leawa Teat Dios tapiür; nej ajlüy wüx, tea-majiür. ² Meáwan xepüüg leaw ngo mayac aóng apmandojquiüm; nganüy meáwan leaw neóng apmajorrúchan omal para tsatsam mayac altegüy aóng. ³ At icona aton, Teat Dios lamawün wüx im-basan meáwan ngo majneaj, cos lameyariün xepoch. ⁴ Netam tanaámb mejlüyiün nóiquian mequiüjpan xic; ata xique aton sanajlüy nóiquian naquiüüb icon. Sitiül ngo mejlüyiün nóiquian mequiüjpan xic, ngondom merangan nicuajind. Cos atnej arang mipüüg xiül sitiül

landojquiow, langondom mayac aóng.

⁵ 'Xique sajlüy atnej noic owil uva; icona ijlüyiün atnej mipüüig aaga uva quiaj. Jane tanaámb ajlüy nóiquian maquiiüb xic, xique sanaquiiüb; nej apmarang xeyay xenajiüt. Icona

ngondom merangan nicua-jind sitiül ngo majlüyiiüts nóiquian. ⁶ Jane ngo macül nóiquian naquiiüb, apmawwan majlos ninguiün atnej arangüch wüx mipüüig uva leaw ngo mayac aong. Quiaj apmawaag, ndoj apxaijnguiam majwich tiül biümb mandaab.

⁷ Sitiül tanaámb mejlüyiün nóiquian mequiüjpan xic, ngo ndrom imeajtsan leaw lanaquiaach icon, alndom metüniün xicueaj leaw indiüman, quiaj apmeajndiün.

⁸ Wüx icona irangan xeyay xenajiüt, quiaj apmanderac najneajay wüx ombas Xeteat Dios; aton atquiaj ijüiquichan naleaing xenipilan icon.

⁹ Xique sandiüm icon atnej Xeteat Dios andiüm xic. Tanaámb ich leaam imeajtsan nguineay xique sandiüm icon. ¹⁰ Xeteat Dios andiüm xic cos sarang leawa nej apiüng. Sitiül atquiaj icona tanaámb merangan leaw lanapiüng, ata xique aton tanaámb sanandiüm icon.

¹¹ 'Aag ayaj sasaj icon para mapac imeajtsan xeyay meáwan nüt atnej apac ximeaats. ¹² Leawa xic sasaj icon merangan: Aag ayaj mendiüman nop alinop atnej

xique sandiüm icon. ¹³ Wüx nop naleaing andiüm aljane, ngo mapiüng wüx, masey mandeow ingow andeow aaga xeyay ajneaj aweaag.

¹⁴ Icona, sitiül apmerangan leawa sasaj icon, apmajlüyiiüts xeyay najneaj. ¹⁵ Ngo napiüng icona ijlüyiün atnej mos, cos nop mos ngo majaw cuane arang neneay najiüt. Xique lanasaj icon mejlüyiün xeyay ajneajiiüts, cos lanüüch icon menguiayiün meáwan leaw lamasaj xic Xeteat Dios. ¹⁶ Ngome icona teyamban xic, xique tayambas icon mejlüyiün xenipilan. Lanüüch icon meamban merangan xenajiüt mesajan meáwan nipilan mayariw sandeac, para nejiw aton tanaámb marangüw leaw sapiüng. Atquiaj Teat Dios apmüüch icon meáwan leaw apmetüniün wüx xenüt. ¹⁷ Inguiayiün, sanasaj icon alinomb: Netam mendiüman nop alinop.

Nipilan apmajcüyiw majawüw icon

¹⁸ 'Sitiül meáwan nipilan ajcüyiw majawüw icon, ich leaam imeajtsan nejiw landoj lajcüyiw majawüw xic aton. ¹⁹ Sitiül ndot icona apmerangan atnej arangüw meáwan nipilan, nejiw apmajneaj majawüw icon atnej ajneaj mejawayej nejeyéjan quiaj. Nganüy cos xique lanawün icon tiül nejiw, áag ajcüyiw majawüw icon, cos lango merangan meáwan ngo majneaj leaw

nejiw arangüw. ²⁰ Ich leaam imeajtsan leaw lanasaj icon wüx tapiüngas: “Nop najon mos ngome alwüx atam minajiüt nej; ajaraw alwüx atam minajiüt neneay najiüt.” Sitiül ayambüw ximbas, ata icona aton apmayambüw imbasan xeyay. Sitiül nipilan lamayacüw wüx omeajtsüw leawa sandeac, atquiaj apmayacüw wüx omeajtsüw leaw indeacan. ²¹ Meáwan aag ayaj apmarangüw wüx imbasan cos iyariün sandeac. Ngo majawüw jane neech xic niün.

²² 'Sitiül xique ngo niün nasajüw wüx asoetiw nejiw, ngome apmayajcüw ajiürüw nisoet. Nganüy cos tiünas nasajüw, áag ngo majiürüw cuane mewüyayej wüx. ²³ Jane ajcüy majaw xic, ajcüy majaw Xeteat aton. ²⁴ Sitiül ndot ngo narang xeyay cuajantanej najneaj tiül nejiw, leaw nejinguid ngondom marang, ngome apmayajcüw ajiürüw nisoet. Nganüy masey tajawüw leawa tarangas, tanaámb ajcüyiw majawüw xic, átan Xeteat aton ajcüyiw majawüw. ²⁵ Atquiaj netam majlüy atnej tapiüngüw mondeac andeac Teat Dios wüx tapiüngüw: “Ngo majlüy cuaneol tajcüyiw majawüw xic”, awüw.

²⁶ 'Sanüüch miün nop nembeol icon, aaga Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios. Aliüc imiün niüng ajlüy Teat Dios. Nej aton apmajüiquich wüx xic. ²⁷ At icona aton

apmejüiquichan naleaing wüx xique, cos nde wüx tamelichas saquiaach, icona almequiüjpan xic.

16

¹ 'Nganüy lanasaj icon meáwan aag ayaj, nganandot mepiüangan alinoic nüt xique ngo nasaj icon. ² Cos apmewanaranan tiül sinagoga. Aton aliüc miün nüt wüx apmambiyaw icon. Ajcüwa monbiy quiaj apmapiüngüw tearangüw minajiüt Teat Dios. ³ Atquiaj apmarangüw cos ngo majawüw jane nej Xeteat, átan ngo majawüw jan xic. ⁴ Nganüy lanasaj icon aag ayaj cos wüx apmajlüy atnej lanapiüng quiaj, quiaj apleaam imeajtsan nguineay xique landoj lanapiüng wüx aag ayaj.

Leaw apmarang Nangaj Espíritu

'Xique nganaw nasaj icon wüx aag ayaj cos saliün naquiüb icon. ⁵ Nganüy sanandilil, sandüy niüng ajlüy aaga neech xic niün; icona ngo metüniün menguiayiün nguiay süp. ⁶ Cos lanasaj icon meáwan aag ayaj, nganüy xeyay lamix imeajtsan. ⁷ Naleaing sasaj icon, najneaj sitiül xique sanamb; cos ndot ngo namb, aaga Nembeol müüch mapac imeajtsan ngome aliüc macül mequiüjpan. Nganüy sitiül sanamb, xique sanüüch miün aaga Nembeol quiaj. ⁸ Wüx nej aliüc, apmüüch leaam omeaats meáwan nipilan

mayajcūw ajiürūw nisoet; aton apmüüch mayajcūw netam marangüw leawa najneaj. Apmüüch leaam omeajtsūw nguineay Teat Dios apmajaw wüx asoeteran alinoic nüt. ⁹ Ajiürūw nisoet cos ngo mayariw sandeac. ¹⁰ Nej apmajüiquich leaw naleaing, leaw najneaj marangüch, cos xique sanamb niüng ajlüy Xeteat Dios, langome apmexoman mejawan xic. ¹¹ Nej apmüüch leaam omeaats nípilan nguineay Teat Dios apmajaw wüx asoeteran; cos Satanás, aaga minatang nerang ngo majneaj wüx aaga iüt cam landoj layacüch asoet.

¹² 'Aliün najiür cuane sanasaj icon; pero icona nganüy ngondom mejawan cuane wüx sandeac. ¹³ Wüx aliüc Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios, nej apmüüch icon mejawan meáwan leaw naleaing; cos nej ngo mandeacán leawa andiüman nej, apmandeac leaw anguiay, aton apmüüch icon mejawan leaw aliüc miün apmajlüy. ¹⁴ Nej apmandeac najneaj wüx xique. Apmayar meáwan leawa sapiüng, apmüüch icon mejawan cuane wüx apiüng. ¹⁵ Meáwan leaw ocueaj Xeteat, aag ayaj xicueaj aton. Áag tapiüngas leaw Nangaj Espíritu apmandeac masaj icon, aag ayaj ajngot imiün wüx xique.

*Apmamix imeajtsan,
ndójwüx apmapac imeajtsan*

¹⁶ 'Alacas nüt langome apmexoman mejawan xic, cos sanamb sandüy niüng ajlüy Xeteat. Condom alinoic nüt apmejawan xic alinomb —aj nejiw Teat Jesús.

¹⁷ Altiül minipilan nej tatünayej menguiayayej, tapiüngüw:

—¿Quia nguineay amb aag apiüng quiaja? Cos asaj icoots: “Alquiriw nüt alíünan wüx icona langome apmexoman mejawan xic, cos sanamb sandüy niüng ajlüy Xeteat. Condom alinoic nüt apmejawan xic alinomb”, maw. ¹⁸ ¿Cuane aag apiüng: “Alíünan alquiriw nüt quiaja”? Ngondom majawaats cuane wüx amb apiüng—awüw.

¹⁹ Teat Jesús tajaw teamandüümüw matüniw nej manguiayiw. Quiaj tasaj nejiw:

—¿Tenguijal ertünayon menguiayayon wüx áag sasaj icon quiaja, alacas nüt langome apmexoman mejawan xic, condom alinoic nüt apmejawan xic alinomba? ²⁰ Naleaing naleaing sasaj icon, apmejiüntsán apmamix imeajtsan, pero alegüy nípilan apmapac omeajtsüw. Masey icona apmamix imeajtsan, ndójwüx apmapac imeajtsan xeyay. ²¹ Atnej arang nop najtaj wüx apwi-jquiam micual nej, apmecoy omeaats cos lamatüch a ores. Ndoj, wüx lawijquiw a nine, lango leaam omeaats aaga necoy tamongoch quiaj, cos xeyay apac omeaats

majaw lawijquiaw nop nine.
 22 At icona, nganüy amix imeajtsan; pero wüx saliüc alinomb najaw icon, quiaj apmapac imeajtsan xeyay; nejingüind ngome apndom mawün aaga apac imeajtsan quiaj.

23 'Wüx aaga nüt quiaj nicuajind langome apmetam metüniün menguiayiün xic. Naleaing naleaing sasaj icon meáwan leaw apmetüniün ocueaj Xeteat wüx xenüt, nej apmüüch icon. 24 Nganüy nicuajind nganaw metüniün ocueaj Xeteat wüx xenüt; pero sitiül icona apmetüniün apmeajndiün, quiaj apmapac imeajtsan xeyay.

Xique altiül xiwix aaga iüt cam

25 'Meáwan leawa lanasaj icon ngo najüiquich aleaing miün cuane wüx sandeac. Laliüc matüch a nüt wüx xique langome sanandeac atquiaj, sanandeac aleáingan wüx Xeteat. 26 Wüx aaga nüt quiaj icona apmetüniün leaw indiüman wüx xenüt, ngome apmetam natün ocueaj Xeteat Dios müüch icon. 27 Xeteat Dios andiüm icon cos indiüman xic. Aton cos lameyariün mepiüangan naleaing tiünas ximiün niüng ajlüy nej. 28 Xique tiünas ningüy wüx iüt ximiün niüng ajlüy Xeteat Dios. Nganüy sanaw ningüy, sanamb alinomb sandüy niüng ajlüy nej —aj nejw Teat Jesús.

29 Quiaj tasajüw nej minipilan nej:

—¡Ajaj teat, nganüy mbich lamejüiquich aleáingan leaw indeac! 30 Nganüy lana-jawan ique ijaw meáwan cuajantanej. Nejingüind ngo metam masaj ic cuane andiüm, cos ique lamejaw. Atquiaj sawawan naleaing Teat Dios neech ic mewiün —ajüw nej.

31 Quiaj tasaj nejw Teat Jesús:

—¿Lameyariün sandeac nganüye? 32 Nganüy lamatüch a nüt ndajr-riümeron, mejawan nguiane apmendüyiün inopnophon, cos apmecueatiün xic. Naleaing ngome sanajlüy xíquian quiaj cos Xeteat almaquiiüb xic. 33 Lanasaj icon meáwan aag ayaj para mapac imeajtsan wüx xic. Masey wüx aaga iüt cam apmemon-gochiün xeyay ngo majneaj, pero alndom meiücan wüx sitiül apmeyacan imeajtsan wüx xique, cos najntsopiüs wüx aaga iüt cam —aj nejw.

17

Teat Jesús atün ocueaj Teat Dios mambeol minipilan nej

1 Wüx ndoj mapiüng aag ayaj Teat Jesús, quiaj taxaing omal majaw cawüx, tataag orar, tapiüng:

—Xeteat Dios, nganüy lamatüch a nüt, ijüiquich mimonajneaj wüx Micual, para nej majüiquich mimonajneaj aton. 2 Atnej ique lameaach nej majlüy wüx meáwan nipilan, atanquiaj aton iich mapacüw meáwan nüt ajcüwa

nipilan leawa ique lameaach nej. ³ Apmamacüw meáwan nüt cos ajawüw naleaing ique inopúyan Teat Dios, at apiüngüw ique teaach miün Jesucristo.

⁴ Xique lanandeac najneajay wüx ique ningüy tiül nipilan. Lanambich narang meáwan leawa teaach xic niün narang. ⁵ Nganüy Teat, sanandilil sandüy niüng ijlüy, majlüyiür najneajay atnej tajlüyiür wüx nganaw majlüy aaga iüt cam.

⁶ Ajcüwa nipilan leawa terriüjtüw meajchiw xic, lanüjchiw majawüw jane ic. Ajcüw ayaj minipilanüw, nganüy ique lameajchiw xic. Nejiw lamayacüw wüx omeajtsüw Mipoch, Teat. ⁷ Nganüy lamajawüw naleaing ique tesaj xic meáwan leawa tandeacas. ⁸ Aaga poch leawa teaach xic lanasajüw, nejiw lamayariw. Lamajawüw aag ayaj naleaing cos ique teaach xic niün, ximiün niüng ijlüy sajngot.

⁹ Satün icueaj Teat, membeolüw ajcüwa leaw teajchiw xic, cos icueajiw. Xique ngo natün membeol meáwan nipilan leaw ngo mayamb ic. ¹⁰ Meáwan xenipilan ajcüw ayaj iney; aton meáwan leaw ijiür, ajcüw ayaj saneay. Nejiw teamajüiquichaw xemona-neaj.

¹¹ Nganüy Teat, xique laliüc naw ningüy wüx iüt cam, sanamb sandüy niüng ijlüy; nejiw apmacülüwan ningüy. Xeteat Dios, nangaj

ic, imbeolüw meáwan nüt ajcüwa leaw lameajchiw xic, para alndom majlüyiw nóiquian atnej ajlüyiür. ¹² Cos wüx xique sajlüy ningüy naquiüjpüw, ique teamembeol xic nayacüw tiül iwix meáwan leawa teajchiw xic. Nejinguind tiül nejiw ngo ndromoj tiül aaga xeyay ngo majneaj, áagan anop minipilan nimeech; cos netam majlüy atnej lajlüy tiül Nangaj Mipoch.

¹³ Nganüy Teat, sanamb sandüy niüng ijlüy. Wúxan saliün ningüy wüx aaga iüt cam, teanandeac aag ayaj manguiayiw, mapac omeajtsüw xeyay atnej apac ximeaats. ¹⁴ Xique lanasajüw wüx mipoch. Naleaing nipilan ajcüyiw majawüw nejiw, cos lango marangüw ngo majneaj atnej arang jangantanej nipilan, Xique aton ngo narang leaw arang jangantanej nipilan. ¹⁵ Teat, ngo natün mewün nejiw ningüy wüx aaga iüt cam; satün icueaj membeolüw nganandot matüch nejiw nimeech. ¹⁶ Cos xique ngo narang atnej jangantanej nipilan wüx iüt, atanquiaj nejiw aton lango marangüw ngo majneaj atnej arangüw jangantanej nipilan. ¹⁷ Iwüniw pálwüx, majlüyiw icueaj, cos atquiaj alndom marangüw najneaj. Nangaj Mipoch apmambeol nejiw cos andeac naleaing. ¹⁸ Atnej ique teaach xic niün wüx iüt, atanquiaj xique aton lanasajüw mambüw

meáwan wüx aaga iüt cam. 19 Xique lanüüch ximeaats namongoch leaw netam namongoch. Atanquiaj aton nejiw netam müjchiw omeajtsüw marangüw leaw ique indiüm, cos aag ayaj naleaing.

20 'Aton Teat, ngo natün wüxan nejiw; satün membeol meáwan leaw aliüc miün apmayariw sandeac wüx nejiw apmandeacüw masajüw nipilan wüx xic. 21 Satün majlüyiw nóiquian omeajtsüw atnej icora ajlüyiür nóiquian Teat, atanquiaj majlüyiw aton; cos atquiaj jangantanej nipilan alndom majawüw naleaing ique teaach xic niün. 22 Atnej xique sajüiquich wüx ique Teat, guineay ajneaj ijlüy, atanquiaj aton lanüjchiw majüiquichaw xemonajneaj. Wüx aag ayaj alndom majlüyiw nóiquian atnej icora ajlüyiür. 23 Xique sajlüy tiül nejiw, ata ique Teat, ijlüy tiül xique. Atanquiaj aton alndom majlüyiw nóiquian omeajtsüw, para meáwan nipilan majawüw naleaing ique teaach xic niün. Aton indiümüw xeyay atnej indiüm xic.

24 'Teat, ajcüwa leawa teaach xic, sandiüm majlüyiw niüng sajlüy, majawüw guineay ajneaj sajlüy. Cos ique Teat, indiüm xic tanaámb atnej wüx nganaw majlüy aaga iüt cam. 25 Xeteat Dios, najneajay irang. Masey nipilan ngo majawüw jane ic, xique naleaing sawaw jane ic. At

ajcüwa xenipilan lamajawüw ique teaach xic niün. 26 Xique lanüjchiw majawüw jane ic Teat; tanaámb teanasajüw guineay ijlüy. Atnej indiüm xic Teat, atanquiaj nganüy sandiüm mendiümüw. Xique sanajlüy naquiüjpüw aton —aw.

18

Ndeaad Teat Jesús

(Mt. 26:47-56; Mr. 14:43-50; Lc. 22:47-53)

1 Wüx landoj mapiüng aag ayaj Teat Jesús, tawüw quiaj. Tambüw andüyiw necamb nine lam nasoic Cedrón. Tandüyiw quiaj niüng ajlüy acas owil nateaic xiül, maquiiüb minipilan nej. 2 Aaga Judas, leaw apmayac nej teowixaw monajiüt, ayaag quiaj cos ajlüyay canchiüjow quiaj maquiüjpüw Teat Jesús. 3 Quiaj tapeay aaga Judas, aquiüüb mamb noic ajlüy soldados, at acas monjiür nadam nangaj iüm, üüch nejiw mambüw montangtang miteaats maquiiüb fariseos. Ajoyiw linternas, at najquiol irrajayej; aton ajoyiw espadas. 4 Teat Jesús cos lamajaw cuane aliüc miün apmamongoch, quiaj witiüt tamb mangoch nejiw. Tapiüng:

—¿Jane iyambana? —aj nejiw.

5 Quiaj tasajüw nej:

—Aaga Jesús naw Nazaret —ajüw nej.

Teat Jesús tasaj nejiw:

—Jogüy xic —aj nejiw.

Aaga Judas, leaw apmayac nej teowixaw monajiüt, altiül nipilan aton. ⁶ Wüx tasaj nejiw Teat Jesús: “Jogüy xic”, maj nejiw, tanaám tanotoj opechiw, ajmiücüw pajcajow tiüt. ⁷ Condom Teat Jesús tandüy wüx matün manguiay nejiw:

—¿Jane iyambana? —aj nejiw.

Quiaj tasajüw nej alinomb:

—Aaga Jesús naw Nazaret —ajüw nej.

⁸ Quiaj tasaj nejiw Teat Jesús:

—Lanasaj icon jogüy xic. Sitiül xique temeyamban, ijchan mambüw xenipilan —aj nejiw.

⁹ Atquiaj tajlüy atnej lamapiüng Teat Jesús wüx tapiüng: “Meáwan leawa teaach xic, nejingund tiül nejiw ngome apndrom”, aw.

¹⁰ Simón Pedro almajoy nots espada, tasoond tiül ombiüm, tandoog miác olaag nop naxey nenüt Malco, mimos minatang miteaats. ¹¹ Quiaj Teat Jesús tasaj a Pedro:

—¡Pedro, isoc alinomb tiül ombiüm nej miespada! ¿Neol, iyaag a ique ngo metam namongoch aaga naél leaw lamapiüng Xeteat netam namongoche? —aj nej.

Teat Jesús alteombas minatang miteaats

(Mt. 26:57-58; Mr. 14:53-54; Lc. 22:54)

¹² Ajcüwa soldados maquiüjpüw minatangüw nejiw, at monjiür nadam nangaj iüm ocueajiw nipilan judío,

tasapüw Teat Jesús maoliw. ¹³ Condom taquiüjpüw mamb andüy aniüng Anás, miocuats Caifás. Aaga Caifás quiaj, nej minatang miteaats tiül aaga neat quiaj. ¹⁴ Nej aaga Caifás quiaj, nejay nesaj monajiüt najneaj mandeow nop naxey ingow ndroj ombas aaga cambaj Israel, maw.

Pedro apiüng ngo majaw jane Teat Jesús

(Mt. 26:69-70; Mr. 14:66-68; Lc. 22:55-57)

¹⁵ Simón Pedro aquiüüb alinop minipilan Teat Jesús, tambüw mandüjpiw mamb Teat Jesús. Aaga alinop quiaj, ayaag nej ombas minatang miteaats. Áag tüünd majmel tinden maquiüüb Teat Jesús; ¹⁶ pero Pedro tacúlan mbeay nden. Quiaj aaga naxey neyaag nej ombas minatang miteaats taw, tamb mandeac aweaag nejiür ombeay nden mamelich a Pedro aton.

¹⁷ Condom aaga nüx nejiür ombeay nden tatün manguiay a Pedro:

—¿Neol ngome ique nop minipilan aaga Jesús quiaja? —aj.

Pedro quiaj tapiüng:

—Ngwüy ngome xique —aw.

¹⁸ Ores quiaj naquind, pares tajalüw biümb ajcüwa mos maquiüjpüw monjiür nangaj iüm, alombomoj teatsantsayej. At a Pedro aton alembem quiaj teatsantsüy mbeay biümb.

Minatang miteaats atün manguaiy Teat Jesús

(Mt. 26:59-66; Mr. 14:55-64; Lc. 22:66-71)

¹⁹ Condom minatang miteaats tatün manguaiy Teat Jesús jane minipilan nej, at cuane wüx teamaquiaach.

²⁰ Quiaj tasaj nej Teat Jesús:

—Xique ngo naxot, sandeac niüng ajlüy nipilan; samb tiül tiül ajcüw a sinagogas, aton samb tiül aaga nadam nangaj iüm, niüng canchiüjow meáwan micual miiütaats. Xique ngo nexotüy wüx sandeac. ²¹ ¿Jow nganü, neol tetün menguiay xique? Itün menguiayiw ajcüwa tanguiayiw sandeac. Nejiw ich mapiüngüw cuane wüx tandeacas, cos lamajawüw —aj nej.

²² Wüx ndoj mapiüng aag ayaj Teat Jesús, nop nejiür nadam nangaj iüm taleamb nej, tapiüng:

—¿Neol tesaj atquiaj minatang miteaatsa? —aw.

²³ Quiaj tasaj nej Teat Jesús:

—Sitiül ngo majneaj sasaj, ipiüng cuane ngo majneaj sasaj; sitiül najneaj, ¿neol teleamb xique? —aj nej.

²⁴ Condom quiaj aaga Anás tüüch mamb Teat Jesús neóel, andüy niüng ajlüy alinop minatang miteaats, aaga Caifás.

Teat Pedro tandüy wüx alinomb mawaiich

(Mt. 26:71-75; Mr. 14:69-72; Lc. 22:58-62)

²⁵ Teat Pedro tealeámban aliün lembem quiaj, teatsantsüy. Quiaj tasajüw nej:

—¿Ngome ique nop minipilan neje aaga naxey quiaja? —ajüw nej.

Quiaj tapiüng teat Pedro:

—Ngwüy, ngome xique —aw.

²⁶ Condom nop mimos minatang miteaats, acualaats aaga naxey nandooigaran olaag, andooig nej teat Pedro, tasaj nej:

—¿Ngome ique saw almequiüb nej niüng ajlüy acas owil nateaic xiüla? —aj nej.

²⁷ Teat Pedro quiaj tandüy wüx alinomb mawaiich, tapiüng ngome nej. Quiaj apaj a gallo.

Teat Jesús alteombas a Pilato

(Mt. 27:1-2, 11-14; Mr. 15:1-5; Lc. 23:1-5)

²⁸ Úmban arraw taquiüjpüw mamb Teat Jesús imiün aniüng a Caifás andüy awan niüng ajlüy a gobernador romano. Nejiw ngo majmeliw cos tiül aaga ajlüyay netam marangüw quiaj, sitiül majmeliw aniüng nop ngome nipilan judío wüx aaga nüt quiaj, apmajlüyiw ngo merixix, langondom metiw tiül nangos nüt pascua. ²⁹ Quiaj taw a Pilato mandeacüw maquiüjpüw, tasaj nejiw:

—¿Cuane ngo majneaj arang aaga naxey cama? —aj nejiw.

³⁰ Quiaj tasajüw nej:

—Sitiül nej ngome aleaic arang ngo naquiüjpan miün niüng ijlüy —ajüw nej.

³¹ Quiaj tapiüng a Pilato:

—Icona iquiüjpan mamb, ijawan wüx asoet nej atnej

apiüŋg tiül minawijquian
—aw.

Quiaj tasajüw nej ajcüwa
nipilan:

—Xicona ngondom nam-
biyan nejinguind —ajüw nej.

³² Atquiaj tajlüy para
majlüy atnej lamapiüŋg Teat
Jesús nguineay apmandeow.

³³ Condom a Pilato tandilil
alinomb tajmel tiül awan,
tapaj Teat Jesús matün man-
guiay, tasaj:

—¿Ique minatangüw nipi-
lan israele? —aj.

³⁴ Teat Jesús tasaj nej:

—¿Aag ayaj itün menguiay
cos indiüm mejawa, ngwüy
aljane tasaj ic wüx xique?
—aj nej.

³⁵ Quiaj tapiüŋg a Pilato:

—¿Neol jow xique mbich
nop icona xique? Cos
micual miüt at montangtang
miteaats monquiüb ic miün
niüŋg sajlüy. ¿Neol, cuane
iranga? —aw.

³⁶ Condom tasaj nej Teat
Jesús:

—Ngome ningüy wüx
aaga iüt cam sarang natang.
Jondot wüx aaga iüt cam
sarang natang xenipilan ap-
matsojow; ngome apmüjchiw
ndeaan najmel teowixaw
monajiüt tiül judíos. Nganüy
cos ngwüy, ngome ningüy
sarang natang —aj nej.

³⁷ Pilato tasaj nej:

—¿Naleaingue, ique nop
minatang nenajiüt tiül nejiw
ipiüŋga? —aj nej.

Quiaj tasaj nej Teat Jesús:

—Xique natang atnej
lamepiüŋg quiaj. Áag wi-
jquiatos tiünas wüx aaga

iüt cam najüiquich cuane
naleaing. Meáwan leawa
andiümüw marangüw leawa
naleaing, ajcüw ayaj ap-
mandiümüw manguiayiw
sandeac —aj nej.

³⁸ Quiaj tasaj nej a Pilato:

—¿Mbich jane ajaw cuane
naleaing! —aj nej.

*Atüniw mandeow Teat
Jesús*

(Mt. 27:15-31; Mr. 15:6-20;
Lc. 23:13-25)

Ndoj mapiüŋg aag ayaj a Pi-
lato, quiaj taw alinomb masaj
nipilan, tapiüŋg:

—Xique sapiüŋg aaga
naxey cam ngo majiür asoet.

³⁹ Icona ipiüŋgan alndom
natsambiich nop najlüy
tiül manchiüc wüx nangos
nüt pascua. ¿Jow nganüy,
indiüman natsambiich aaga
naxey minatangana? —aj
nejiw.

⁴⁰ Quiaj tepajüw tapiüŋgüw:

—¿Ngwüy, nde metsambi-
ich aag ayaj! ¡Barrabás apt-
sajmbiüm! —awüw.

Pues aaga Barrabás quiaj,
need nej.

19

¹ Condom a Pilato tapiüŋg
majwüch Teat Jesús. ² Ajcüwa
soldados tapeatiw sats ma-
soijquiw wüx omal Teat Jesús.
At tasoijquiw nej tiül noic
napixeran morada. ³ Quiaj
tapots mitsojow, tasajüw:

—¿Nganüy mbich ique mi-
natang nenajiüt ocueaj nipi-
lan judío! —ajüw.

Quiaj tapots maleambüw
nej.

⁴ Condom a Pilato taw alinomb, tasaj a nipilan:

—Jogüy lanawün miün mejawan, naleaing sasaj icon xique ngo naxom nicuajind nisoet wüx ombas nej —aj nejw.

⁵ Quiaj taw Teat Jesús, alwüx omal nej aaga nepeat sats, at almasooig morada napixeran. Quiaj tasaj nejw a Pilato:

—iJogüy aaga naxey! —aj nejw.

⁶ Quiaj montangtang miteaats maquiüjpüw monjiür nadam nangaj iüm camüm majawüw ajntsop Teat Jesús, yajnguiatoj tiüt apajüw, tapiüngüw:

—iIch mandeow wüx cruz!
iIch mandeow wüx cruz!
—awüw.

Pilato tasaj nejw:

—Iquiüjpan, icona iyacan wüx cruz, cos xique ngo naxom cuane asoet aaga naxey cam —aj nejw.

⁷ Ajcüwa nipilan judío tapiüngüw:

—Xicona salnajiüran poch tiül xenawijquian niüng apiüng netam mandeow cos awaiich, apiüng Micual nej Teat Dios —awüw.

⁸ Wüx a Pilato tanguiaiy aag ayaj, mbayat xeyay.

⁹ Condom tajmel awan alinomb, tatün manguiaiy Teat Jesús:

—¿Nguiane neriowa? —aj.

Teat Jesús ngome tasaj nej nicuajind.

¹⁰ Quiaj tasaj nej a Pilato:

—¿Neol ngo merndeaca?
¿Neol ngo mejaw xique

alndom nayac ic wüx cruz, aton alndom natsambiich ique? —aj nej.

¹¹ Quiaj tasaj nej Teat Jesús:

—Ngwüy, nicuajind ngon-dom merang wüx ximbas sitiül Xeteat Dios ngo müüch ic merang. Naleaing sasaj ic, najntsop asoet aaga neyac xic tiül iwix —aj nej.

¹² Ajan quiaj a Pilato tayamb guineay alndom matsambiich Teat Jesús, pero ajcüwa monajiüt tiül judíos tepajüw napac, tapiüngüw:

—iSitiül apmetsambiich, ngo majüic ijneaj aweaag a César; cos jangantanej nendiüm marang minatangüy nenajiüt, aag ayaj ngo majneaj aweaag a César! —awüw.

¹³ Wüx tanguiaiy aag ayaj a Pilato tawün tiül iüm Teat Jesús. Condom nej tsotot niüng ajaw wüx asoeteran, tiül noic nden nenüt Gabata tiül ombeayiw nipilan judío. Aag ayaj amb apiüng niüng nequiand tiüt piedra. ¹⁴ Wüx laliüc lembem nüt aaga nüt quiaj, oxep quiaj pascua, quiaj a Pilato tasaj ajcüwa nipilan judío:

—iJogüy minatang nena-jiüt! —aj nejw.

¹⁵ Nejiw tepajüw napac, tapiüngüw:

—iIwün, iwün, ich mandeow wüx cruz! —awüw.

Quiaj tasaj nejw a Pilato:

—¿Quia netam nayac wüx cruz aaga natang nenajiüt icueajiüna? —aj nejw.

Quiaj montangtang miteaats tasajüw nej:

—¡Xiconá ngo najiüran alinop minatang nenajiüt, áagan a César! —ajüw nej.

¹⁶ Quiaj a Pilato tayac teowixaw nejiw Teat Jesús mayacüw wüx cruz, taquiüjpüw mamb.

Teat Jesús tajmel wüx cruz
(Mt. 27:32-44; Mr. 15:21-32; Lc. 23:26-43)

¹⁷ Teat Jesús tamb, tujchiw mambitic a cruz. Taquiüjpüw mamb andüy tiül niüng nasoic omal mondeow. Tiül ombeayiw nejiw apiüngüw Gólgota.

¹⁸ Quiaj tayacüw wüx cruz Teat Jesús maquiüb alijpüw. Nop amb wüx miác nej, alinop amb wüx miquiamb nej; nganüy Teat Jesús amb pinawan.

¹⁹ Condom a Pilato tarang acas poch mayacüch wüx omal a cruz. Aaga poch quiaj apiüng: “Jesús naw Nazaret, minatang nenajiüt ocueaj judíos.”

²⁰ Xeyay nipilan judío tateowüw aaga poch quiaj, cos niüng tayacüch wüx cruz Teat Jesús ngome miünquiaj, aton cos aaga poch tarangüch wüx ombeayaran hebreo, griego, at wüx latín.

²¹ Pero ajcüwa montangtang miteaats tasajüw a Pilato:

—Nde meyac: “Minatang nenajiüt ocueaj judíos.”
Leaw netam meyac: “Nej nepiüng minatang nenajiüt ocueaj judíos,” —ajüw nej.

²² Quiaj tasaj nejiw a Pilato:

—Leaw lanarang landoj lanarang —aj nejiw.

²³ Ajcüwa soldados wüx landoj mayacüw wüx cruz

Teat Jesús, quiaj tayariw apix nej, tambajcüw apiquiw quiriw mayariw noicnoic quiriw. Condom tayariw a najal micamix nej, aag ayaj ngo majiür niüng ambeteay, najüyeran naw cawüx andüy tiüt. ²⁴ Quiaj tandeacüw nejeyéjan quiaj, tapiüngüw:

—Ngome apmambajcaats micamix nej, apmasüetiüts wüx, majüic jane apmayar —awüw.

Atquiaj tajlüy cos landoj lamapiüng tiül Mipoch Teat Dios, niüng apiüng: “Tambajcüw sapix mayariw, tasüetiw majawüw jane apmayar xecamix”, aw. Atquiaj tarangüw soldados.

²⁵ Aliw quiaj niüng ajlüy a cruz mimüm nej Teat Jesús, at michiig mimüm nej; at müm María mintaj teat Cleofas, at müm María Magdalena. ²⁶ Teat Jesús wüx tajaw mimüm nej, at nop minipilan nej, aaga xeyay tandiüm alquiaj aton, quiaj tasaj mimüm nej:

—Müm, joyaj nganüy apmajlüy atnej micual —aj.

²⁷ Condom quiaj tasaj aaga nop minipilan nej:

—Joyaj teat, nganüy apmajlüy atnej mimüm —aj.

Naw quiaj aaga nop minipilan nej taquiüb mamb mimüm Teat Jesús andüy aniüng nej atnej majiür mimüm nej.

Tandeow Teat Jesús
(Mt. 27:45-56; Mr. 15:33-41; Lc. 23:44-49)

²⁸ Wüx landoj aag ayaj, nej lamajaw meáwan lamapalüch marang. Cos netam majlüy atnej apiüng wüx nej tiül Mipoch Teat Dios, quiaj tapiüng:

—Nind sanganeow yow —aw.

²⁹ Ajlüy quiaj nop xar chip-iow nachich vino, quiaj taso-coj tiül noic esponja, aag ayaj atnej walang sap. Ndoj cas tayacüw wüx omal nots narix xiül mipüüg hisopo. Quiaj tayacüw wüx ombeay Teat Jesús. ³⁰ Teat Jesús wüx landoj machey aaga nachich vino, quiaj tapiüng:

—Canüy lanambich narang meáwan leawa tiünas narang —aw.

Quiaj manguieer omal nej; tayac miespíritu nej teowix Teat Dios; tanaám andeow.

Tajtiül teombas micostil Teat Jesús

³¹ Oxep quiaj pascua, y nip-ilan judío ngo mandiumüw macúlan wüx cruz mondeow, cos aaga nüt axoodaran quiaj xeyay nangaj. Quiaj tatüniw ocueaj a Pilato majmbajüch oleajiw leaw monlüy wüx cruz para alndom mawüniw tiüt najen. ³² Quiaj tambüw a soldados tajmbajüw oleajiw ajcüw tajmeliw wüx cruz maquiüjpüw Teat Jesús. ³³ Pero wüx tapeayiw niüng ajlüy Teat Jesús, quiaj tajawüw landeow, taton ngo majmbajüw oleaj nej.

³⁴ Condom nop soldado tatil teombas micostil Teat Jesús naag nots lanza, quiaj taw quiej maquiüb tiül yow.

³⁵ Jan tajaw meáwan aag ayaj teamandeac wüx; leawa andeac aag ayaj ajaw naleaing. Alndom mepiügan icona aton naleaing. ³⁶ Meáwan aag ayaj tajlüy atnej lamapiüng tiül Mipoch Teat Dios wüx tapiüng: “Miolaats nej ngo majmbajaran”, maw. ³⁷ Aton apiüng tiül Mipoch Teat Dios: “Apmajawjawüw aaga naxey tatileran quiaj”, aw.

Tamiüraad Teat Jesús

(Mt. 27:57-61; Mr. 15:42-47; Lc. 23:50-56)

³⁸ Wüx landoj meáwan aag ayaj, quiaj teat José naw tiül cambaj Arimatea tamb majaw a Pilato matün ocueaj, müüch nej maquiüb mamb Teat Jesús mamiüt. Pilato taneam, quiaj tawün maquiüb mamb. Aaga José quiaj nop nej minipilan Teat Jesús, pero naleaing axotüyan cos imbol mandüy monajiüt tiül judíos. ³⁹ At teat Nicodemo, aaga tamb mandeac aweaag Teat Jesús noic ongwiiüts, nej tamb quiaj aton, ajoy mamb maseyme nimiw gajpowüw (30) kilo najmboc angan süüg naolüch omal tiül mirra maquiüb áloes. ⁴⁰ Quiaj teat José maquiüb teat Nicodemo taxainguiw, tawinchaw tiül noic püy najneajay, ayacüw wüx aaga najmboc angan süüg, cos atquiaj arangüw nipilan judío wüx apmamiütüw nop nandeow. ⁴¹ Niüng tayacüw wüx cruz Teat Jesús, quiájan ajlüy acas owil nateaic xiül. Alquiaj

noic oxiüt jayatsüy, nganaw mamiütaran quiaj nejin-guind. ⁴² Quiájan tayacüw Teat Jesús, cos aaga oxiüt quiaj ngome miünquiaj ajlüy, aton ajcan lami nangos nüt pascua ocueajiw judíos.

20

Teat Jesús tapac imiün tiül mondeow

(Mt. 28:1-10; Mr. 16:1-8; Lc. 24:1-12)

¹ Úmban arraw domingo wüx aliün mexemem, quiaj tamb niüng ajlüy oxiüt müm María Magdalena, tajaw aaga piedra nayacüch mapal oxiüt ngo majlüy niüng tayacüch.

² Andilílan tiüt tamb majaw teat Simón Pedro maquiüb alinop aaga xowüy andiüm nej Teat Jesús. Quiaj tasaj nejiw:

—Lamawüniw tiül oxiüt Teat Naxey, ngo majawaats nguiane tambüw mayacüw —aj nejiw.

³ Camüm manguiayiw aag ayaj, quiaj tamb teat Pedro maquiüb alinop minipilan Teat Jesús andüyiw niüng ajlüy oxiüt. ⁴ Ijpüéj tambüw acuiürrüw nóiquian, pero aaga alinop quiaj alwüx acuiür, tamong wüx ombas teat Pedro, ombas mapeay niüng ajlüy oxiüt. ⁵ Quiaj tapiür majaw tiül. Tajaw aaga püy tan ajlüy quiaj; nej taton ngo majmel. ⁶ Condom quiaj tapeay teat Simón Pedro andúüban nej. Nej mbich nómban tajmel tiül oxiüt, tajaw aaga püy alquiaj.

⁷ At aaga püy nawincheran wüx omal Teat Jesús ngo majlüy nóiquian maquiüb aaga alinoic püy; alpejchiüm pálwüx, tan ajlüy awinchay.

⁸ Condom quiaj alinop minipilan Teat Jesús, aaga napeay ombas, tajmel tiül oxiüt aton. Wüx tajaw aag ayaj, aleáingan tajaw naleaing lapac. ⁹ Cos ores quiaj nganaw majawüw leawa lamapiüng tiül Mipoch Teat Dios niüng apiüng Teat Jesús apmapac tiül mondeow. ¹⁰ Condom ajcüwa ijpüw minipilan Teat Jesús quiaj, tandilileaw alinomb andüyiw aniüngüw nejiw.

Teat Jesús tejüiquichay majaw nej müm María Magdalena

(Mr. 16:9-11)

¹¹ Müm María wüx tapeay alinomb, tacúlan mbeay oxiüt, tengual ajiünts, tapiür majaw tiül oxiüt. ¹² Quiaj tajaw ijpüw ángeles alchetemoj niüng tayacüch Teat Jesús; nop amb wüx omal, alinop amb wüx oleaj, apixaw nejiw rajnüy. ¹³ Quiaj tatüniw nej manguiayiw, tasajüw:

—Müm najtaj, ¿Neol tapots ijiünts? —ajüw nej.

Quiaj tasaj nejiw aaga najtaj:

—Cos lajwan aaga Teat Naxey, ngo najaw nguiane tamb mayacüch —aj nejiw.

¹⁴ Wüxan ndoj mapiüng aag ayaj, wantsat majaw wanopech nej. Quiaj majaw alembem quiaj Teat Jesús, pero nej ngo majaw majneaj sitiül aag ayaj Teat Jesús.

¹⁵ Condom quiaj tasaj nej Teat Jesús:

—Müm najtaj ¿neol tapots ijiüntsa, jane teameyamba? —aj nej.

Müm María apiüing nej aag ayaj nop nerang najiüt quiaj. Quiaj tasaj:

—Teat, sitiül ique nerwün, isaj xic nguiane almeyac para namb naxaing —aj.

¹⁶ Quiaj tasaj nej Teat Jesús:

—¡María! —aj nej.

Müm María quiaj wantsat majaw nej, tasaj nej wüx ombeayiw nej, tiül hebreo:

—¡Raboni! —aj. Aag ayaj wüx ombeayiw nej, apiüing Nequiaach.

¹⁷ Teat Jesús tasaj nej:

—Nde mesamb xic müm, cos nganaw namb sandüy niüing ajlüy Xeteat Dios. Quiür isajüw xenipilan, xique sanamb sandüy niüing ajlüy Xeteat, aag ayaj Miteatiün aton; niüing ajlüy Xedios, aag ayaj Midiosan aton —aj nej.

¹⁸ Quiaj tamb müm María Magdalena masaj minipilan Teat Jesús nej landoj majaw Teat Jesús. Aton tapiüing meáwan leawa tasaj nej.

Teat Jesús tejüiquichay tiül minipilan nej

(Mt. 28:16-20; Mr. 16:14-18; Lc. 24:36-49)

¹⁹ Tiülan aaga nüt domingo quiaj, wüx langwiiüts, minipilan nej aliw tiül iüm canchiüno; apalüw ombeay iüm cos imboloj mandüyiw monajiüt ocueaj judíos. Camüm

majawüw Teat Jesús alembem pinawan nej. Quiaj tatepeay nej, tapiüing:

—Tamtámban ijlüyiüna —aw.

²⁰ Wüx ndoj mapiüing aag ayaj, quiaj tüüch nej, majawüw owix nej at micostil nej. Xeyay tapac omeajtsüw wüx tajawüw nej. ²¹ Condom tandüy wüx matepeay nej, alinomb. Tapiüing:

—Tamtámban ijlüyiün. Atnej Xeteat Dios tüüch xic niün, atanquiaj nganüy xique süüch icon meamban meáwan wüx aaga iüt cam —aj nej.

²² Wüx ndoj mapiüing aag ayaj, quiaj tapep miüünd nej wüx ombasüw nej. Tasaj nej:

—Iyariün Nangaj Espiritu ocueaj Teat Dios. ²³ Nganüy jangantanej leaw icona apmeajchiün macueat arang ngo majneaj, mewüniün wüx imeajtsan asoet nej, at Teat Dios aton apmawün wüx omeaats. Sitiül aljane ngo mandiüm macueat arang ngo majneaj, Teat Dios aton ngome apmawün wüx omeaats asoet nej —aj nej, Teat Jesús.

Teat Jesús tejüiquichay majaw nej Tomás

²⁴ Tomás, aaga nasoic Cuüch, nej nop tiül ajcüwa gajpiüp (12) minipilan Teat Jesús, ngome tajlüy quiaj wüx tapeay Teat Jesús. ²⁵ Alacas minipilan Teat Jesús tasajüw nej:

—¡Landoj najawan Teat Naxey! —ajüw nej.

Quiaj tasaj nejiw a Tomás:

—Sitiül ngo najaw aóp owix nej niüng tapaparan clavos, sitiül ngo naxec tiül nots micual xiwix niüng tapaparan clavos; aton sitiül ngo naxec xiwix teombas micostil nej, nómban ngo nayar indeacan —aj nejiw.

²⁶ Wüx lamajiür ojpeacüw (8) nüt tatow ndoj aag ayaj, minipilan Teat Jesús canchiütoj alinomb tiül iüm; alquiaj a Tomás maquiüjpüw. Tan ajlüy palaw ombeay iüm, camüm majawüw Teat Jesús alembem pinawan nejiw, tatepeay nejiw, tapiüng:

—Tamtámban ijlyüiüna —aw.

²⁷ Condom quiaj Teat Jesús tasaj a Tomás:

—Ijaw aop xiwix teat, ixec ningüy nots micual iwix, condom iwind iwix andüy ningüy, ixec teombas xecostil. Ipiüng naleaing, nde mechiw imeaats —aj.

²⁸ Quiaj tapiüng a Tomás:

—¡Teat Naxey, Xeteat Dios! —aw.

²⁹ Quiaj tasaj nej Teat Jesús:

—Tomás ¿neol, ajcan lamejaw xic tepiüng naleaing lasapaca? Najneajay apmajlüyiw jane apmapiüngüw naleaing lasapac masey ngo majawüw xic naag oniüjcüw —aj nej.

Neol tarangüch a nawiig cam

³⁰ Teat Jesús tarang xeyay cuajantanej ngome aag

ajaraw, müüch majaw minipilan nej; pero aton ngome meáwan tarangüch tiül aaga nawiig cam. ³¹ Nganüy meáwan leawa tarangüch tiül aaga nawiig cam, tarangüch para alndom mepiüangan naleaing Teat Jesús Micual Teat Dios nej; aton mepiüangan nej aaga Cristo lapiürang aliüc. Cos jangantanej leaw apmayar mapiüng naleaing aag ayaj, apmapac meáwan nüt.

21

Teat Jesús tejüiquichay majawüw nej ayaíw minipilan nej

¹ Wüx landoj aag ayaj, tejüiquichay alinomb Teat Jesús majawüw nej minipilan nej. Atcüy tajlüy wüx tajlüyiw mbeay nadam yow Tiberias.

² Cos acas minipilan nej ajlüyiw quiaj nóiquian, nop teat Simón Pedro, nop teat Tomás aaga nasoic Cuüch, alinop teat Natanael naw tiül cambaj Caná tiül iüt Galilea, at ijpw micual teat Zebedeo, maquiüjpüw aliwpüw minipilan nej. ³ Condom tasaj nejiw teat Simón Pedro:

—Sanamb sandoc —aj nejiw.

Quiaj tasajüw nej:

—Ata xicona sanamban, tabaats —ajüw nej.

Quiaj tambüw, ambüw tiül nop müx. Aaga ongwiiüts quiaj ngo mandocoj nicuajjind. ⁴ Wüx ümb chiüjmbaw raw, quiaj majawüw Teat Jesús alembem mbeay yow.

Naleaing nejiw ngo ma-teotsüw wüx sitiül aag ayaj Teat Jesús. ⁵ Condom quiaj tasaj nejiw Teat Jesús:

—Xecualüw ¿tesapan indo-cona? —aj nejiw.

Quiaj tasajüw:

—Ngo nasapan —ajüw.

⁶ Quiaj tasaj nejiw Teat Jesús:

—Iyacan mindocon amb wüx miác otüeng müx, mbich apmesapan —aj nejiw.

Tarangüw atnej tasoiquiw. Ndoj ngondom maxainguw mindocoj nejiw cos chipiow a cüet. ⁷ Quiaj nop tiül nejiw, aaga xowüy andiüm nej Teat Jesús, tasaj teat Pedro:

—¡Aaga iün Teat Naxey! —aj.

Teat Pedro camüm manguiay aag ayaj, quiaj masooig micamix nej cos tasoond, tanaám ajchic tiül yow.

⁸ Condom ajcüwa aquiüjpüw nej taquiüjpüw mamb aaga müx andüy wüx iüt. Átan ndoc tanototoj mamb chipiow a cüet, cos ngome miünquiaj wüx iüt, ajiür maseyme coic miow (100) metros. ⁹ Wüx tajtepiw wüx iüt, tajawüw olüic biümb quiaj. Alpiiüm wüx nop cüet, aton alquiaj pan. ¹⁰ Quiaj tasaj nejiw Teat Jesús:

—Ijamiünan acas cüet leawa les ndot mesapan quiaj —aj nejiw.

¹¹ Quiaj teat Simón Pedro tajtep tiül müx mached a ndoc manot andüy wüx iüt. Aaga ndoc ngo chiütam masey chipiüt tiül

nadamdam cüet. Atüch coic miow ic miow gajparoob (153) cüet. ¹² Condom tasaj nejiw Teat Jesús:

—Macaron metiiüts —aj nejiw.

Nejinguind tiül nejiw ngo majntsop matüniw nej manguiayiw jane nej, cos lamajawüw nejay Teat Jesús. ¹³ Quiaj tatüch nejiw Teat Jesús, tayar a pan müüch nejiw, at a cüet.

¹⁴ Aag ayaj arojmbüw wüx ajüiquichay majaw nej minipilan nej, wüx landoj apac tiül mondeow.

Teat Jesús tandeac aweaag teat Simón Pedro

¹⁵ Wüx landoj üetiw, quiaj Teat Jesús tasaj teat Simón Pedro:

—Simón, micual teat Jonás ¿cuane ipiüng, indiüm xic, ngwüy ajntsop wüx indiüm meáwan aag ayaja? —aj.

Quiaj tapiüng teat Pedro:

—Teat, ique ijaw xique sandiüm ic —aw.

Quiaj Teat Jesús tasaj nej:

—Ijiürüw quicheech xesapüw —aj nej.

¹⁶ Condom tandüy wüx masaj nej amb ijmbüw:

—Simón, micual teat Jonás ¿naleaing indiüm xic? —aj nej.

Quiaj teat Pedro tasaj nej:

—Teat, ique ijaw xique sandiüm ic —aj nej.

Quiaj tasaj nej Teat Jesús:

—Ijiürüw xesap —aj nej.

¹⁷ Condom quiaj tasaj nej amb arojmbüw:

—Simón, micual teat Jonás ¿naleaingue indiüm xique? —aj nej.

Teat Pedro quiaj tamix omeaats ajcan lamasaj nej amb arojmbüw sitiül andiüm nej, quiaj tapiüng:

—Teat, ique ijaw meáwan cuajantanej; ique ijaw naleaing sandiüm ic —aj.

Tasaj nej Teat Jesús alinomb:

—Ijiürüw xesap. ¹⁸Naleaing naleaing sasaj ic, wüx aliün mermonguich, iquiáyan quiaj isooig ipix, iriümb leaw niüng indiüm; pero wüx apmer-taxey pálwüx apmasooig ic tiül ipix, apmendic iwix, apmequiüraab niüng ngo mendiüm meamb —aj nej.

¹⁹ Tasaj nej aag ayaj majüiquich nguineay netam mandeow teat Pedro, cos apmandeow wüx arang minajiüt Teat Dios. Ndoj mandeac aag ayaj, tapiüng:

—Indüüb xic tanaámb —aj.

Nop minipilan nej aaga xeyay andiüram

²⁰ Wüx wantsat teat Pedro, quiaj tajaw almandüüb nejiw aaga xeyay andiüm nej Teat Jesús, aaga leaw chetet aweaag nóiquian maquiüb Teat Jesús wüx tetiw, wüx tatün manguiyay: “Teat ¿jane apmayac ic teowixaw mon-ajiüt?” maw. ²¹ Teat Pedro wüx tajaw almandüüb nejiw aaga alinop quiaj, quiaj tasaj Teat Jesús:

—Teat ¿jowa neje aaga alinop quiaja? —aj.

²² Quiaj tasaj nej Teat Jesús:

—Sitiül xique nandiüm ngo mandeow, aliün mapac wüx sanandilil alinomb,

¿neol, cuane imbiche? Ique tanaámb indüüb xic —aj nej.

²³ Condom aaga poch quiaj tejüiquichay manguiyay meáwan monyar andeac Teat Jesús, tapiurang aaga nop minipilan nej ngome apmandeow. Pero naleaing Teat Jesús ngo mapiüng lango mandeow. Nej tapiüng: “Sitiül xique nandiüm ngo mandeow, aliün mapac wüx sanandilil alinomb, ¿neol, cuane imbich?”, aw.

²⁴ Nej aaga nop tiül minipilan Teat Jesús teamarang aaga nawiig cam. Meáwan aag agüy tajaw, tanguiyay. Atquiaj alndom majawaats meáwan leaw tarang, aag ayaj naleaing.

²⁵ Aliün majlüy xeyay leaw tarang Teat Jesús. Naleaing sapiüng sitiül apmarangüch wüx nawiig meáwan leawa tarang, ngome apmajoy aaga iüt cam. Atanquiaj tajlüy. Amén.

Leawa tarangüw miapóstoles Teat Jesucristo Los HECHOS de los apóstoles

*Apmüüch miün Nangaj
Espíritu*

¹ Teat Teófilo, tiül aaga nawiig tarangas ninguinüt tasajas ic meáwan leaw tarang Teat Jesús, at leaw tapots maquiaach. ² Ndójwüx tasajas ic nguineay tamb andüy cawüx tiül cielo. Naleaing wüx nганaw mamb andüy tiül cielo tarriiüd miapóstoles nej. Condom tasaj nejiw nguineay netam marangüw, atnej tasaj nej Nangaj Espiritu ocueaj Teat Dios. ³ Condom tandeow, pero naleaing wüx tapac alinomb tejüiquichay majawüw nej minipilan nej tiül ic miow (40) nüt. Atquiaj tarang majaraw naleaing nej almapac. At tasaj nejiw nguineay ajlüy tiül micambaj Teat Dios.

⁴ Wüx Teat Jesús aliün maquiiüb nejiw, tasaj nejiw nde mawüw tiül Jerusalén, tapiüng:

—Icüliün aag leaw lamapiüng Teat Dios aliüc miün apmajlüy. Aag ayaj landoj lanasaj icon ninguinüt. ⁵ Naleaing Juan tüüch yow nipilan, pero aag ayaj náagan yow. Nganüy icona alningüy

alacas nüt apmeyariün Nangaj Espiritu ocueaj Teat Dios —aw.

*Wüx Teat Jesús tamb andüy
tiül cielo*

⁶ Condom alinoic nüt wüx aliün maquiiüjpüw Teat Jesús, tatüniw manguiaiyw:

—Teat, ¿nganüy nüt cam apmeaach majlüyüüts wüx micambajaats Israel alinomba? —ajüw.

⁷ Teat Jesús tasaj nejiw:

—Icona ngo metam mejawan ngow, ngün nüt apmajlüy aag ayaj. Cos néjan quiaj Teat Dios ajaw ngow apmüüch majlüy aag ayaj. ⁸ Icona apmeajndiün Nangaj Espiritu ocueaj Teat Dios majlüy wüx imbasan, quiaj alndom merangan cuajantanej. Apmemelichan mendeacan wüx xique naw ningüy tiül cambaj Jerusalén. At apmeamban tiül meáwan cambaj tiül Judea, at meáwan tiül Samaria. At apmeamban meáwan tiül palpálwüx cambaj wüx iüt —aj nejiw.

⁹ Condom wüx Teat Jesús landoj mapiüng aag ayaj, tanaámb amb andüy cawüx tiül cielo, teamajawüw nej. Ndoj tajngot noic oic taxot nej, lango maxomüw majawüw. ¹⁰ Nejiw tealeámban majawüw andüy cawüx niüng amb Teat Jesús, quiaj tajawüw ijpüw teat monxey alembemoj niüng ajlüyiw nejiw, xowüy larrow apixaw nejiw. ¹¹ Condom tendeacüw masajüw nejiw, tapiüngw:

—Teat monxey monaw Galilea ¿neol teleámban lemberon ningüy mejawan andüy cawüxe? Cos aaga Teat Jesús les ndot mejawan aw niüng ijlüyiün amb andüy cawüx tiül oic quiaj, atquiaj aliüc alinomb wüx aliüc imiün tiül cielo —awüw.

Tarriüjtüch Matías marang ingow Judas

¹²Condom quiaj tandilileaw andüyiw Jerusalén imiünüw wüx tiüc nasoic mitiüc Olivos. Aaga tiüc quiaj ngome miünquiaj ajlüy naw Jerusalén; ajür atonej alndom majüyiw wüx noic nüt axoodaran. ¹³Nejiw wüx tapeayiw tiül cambaj Jerusalén, quiaj tajtepiw andüyiw cawüx tiül amb ijpüw iüm niüng axojtüw Pedro, Jacobo, Juan, Andrés, Felipe, Tomás, Bartolomé, Mateo, Jacobo micual Alfeo, Simón nasoic Zelote, at a Judas michiig Jacobo. ¹⁴Meáwan nejiw noic nej omeajtsüw tanaámb canchiüjow quiaj matajcüw orar, aquiüjpüw michiig Teat Jesús, at a María mimüm nej, aton alacas montaj.

¹⁵Noic nüt wüx tajlüyiw quiaj, atüch maseyme acoic miow nimow (120) nipilan, quiaj witiüt a teat Pedro masaj nejiw, tapiüng:

¹⁶—Xecojow xechijquaw, naleaing tajlüy meáwan atnej apiüng tiül Mipoch Teat Dios tarang teat David, wüx Nangaj Espiritu tambeol nej mapiüng nguineay apmarang a Judas, aaga

nequiiüb monsap Teat Jesús. ¹⁷Cos Judas tateoraw tiül naquiüjpan, at tajlüy tiül marang aaga najiüt sarangan. ¹⁸Aaga Judas quiaj, tamb mangal noic iüt naag mitomiün nej, aag tangüyeran wüx tarang aaga xeyay ngo majneaj quiaj. Condom tamb terondüy onic, tandeow. Ndoj tajmiüc mojcoj tiüt, tajpoet otüeng nej, taw meáwan mixiüt aonts nej. ¹⁹Meáwan nipilan moncül Jerusalén tanguiayiw nguineay tajlüy. Áag tøjchiw manüt aaga iüt quiaj Acéldama. Aaga poch Acéldama quiaj, apiüng Miüt Quiej.

²⁰'Cos larangüch tiül Mipoch Teat Dios tiül Salmo, apiüng:

Ich majlüyan aaga iüt niüng acül nej,
nde macül quiaj nejingüind,
aw.

At aton tiül alinoic Salmo apiüng:

Ich majmel alinop marang ingow nej, aw.

²¹'Nganüy netam maya-caats nop naxey leaw almaquiiüb icoots meáwan nüt wüx Teat Jesús almaquiiüb icoots, ²²ajan wüx a nüt Juan tüüch yow Teat Jesús, ndójwüx quiaj Teat Jesús tamb andüy tiül cielo. Cos netam maquiüjpaats alinop leaw naleaing tajaw Teat Jesús nguineay tapac alinomb —aw a Pedro.

²³Quiaj tayacüw ijpüw monxey náwan tiül nejiw, nop José nasoic Barsabás, at

ajjür alinoic minüt nej nasoic Justo. At tayacüw alinop nenüt Matías. ²⁴ Ndoj, quiaj tatajcwüw orar, tapiüngüw:

—Xeteatiün Dios, ique ijaw tiül omeaats meáwan nipilan, nganüy iich majüic najawan ngün lamerriüd tiül ajcüwa ijpüw cam. ²⁵ Netam alinop majmel marang apóstol, cos aaga Judas tacueat aaga najiüt quiaj wüx tarang aaga nadam nisoet, ndoj tamb tiül aaga xeyay ngo majneaj niüng atüch nej mamb—awüw.

²⁶ Ndoj, quiaj tasüetiw jane nop tiül nejiw, quiaj tajawüw Matías netam marang. Quiaj tateoraw tiül ajcüwa gajpanop (11) apóstoles.

2

Wüx tapeay Nangaj Espiritu ocueaj Teat Dios

¹ Wüx tatüch a nüt, nantos nüt nasoic Pentecostés, meáwan minipilan Teat Jesús alxenenguemoj nóiquian.

² Camüm manguaiyiw aliüc noic neterriür napac imiün tiül cielo, atnej aterriür napac iünd. Aaga neterriür quiaj tajmel tiül iüm niüng alchetemoj. Meáwan monlüy quiaj tanguaiyiw. ³ Quiaj tajawüw atnej xeyay oniwbümb, ajcüw ayaj tajmiüc wüx ombasüw anopnopo.

⁴ Meáwan monlüy quiaj tajlüy wüx ombasüw nejiw Nangaj Espiritu ocueaj Teat Dios. Ndoj tapots andeacüw pálwüx ombeayaran leaw

tüüch nejiw Nangaj Espiritu mandeacüw.

⁵ Tiül aaga nüt quiaj, aliw tiül Jerusalén xeyay nipilan judío, monyamb Teat Dios monaw tiül palpálwüx cambaj wüx iüt. ⁶ Wüx tanguaiyaran aaga neterriür quiaj, quiaj sonongotoj quiaj xeyay nipilan. Mbayatoj xeyay wüx tanguaiyiw andeacüw ombeayiw nejiw meáwan anopnop minipilan Teat Cristo. ⁷ Xeyay mbayatoj majawüw aag ayaj, quiaj tesajayej, tapiüngüw:

—¿Neol, ngome monaw Galilea nejiw ajcüwa teandeacüw quiaja? ⁸ ¿Neol, nguineay andeacüw ombeayiiütsa, leaw andeacaats nde ajngotoots miüna? ⁹ Cos alningüy palpálwüx nipilan, altiül monaw Partia, monaw Media, monaw Elam, monaw Mesopotamia, monaw Judea, monaw Capadocia, monaw Ponto, monaw Asia, ¹⁰ monaw Frigia, monaw Panfilia, monaw Egipto, at monaw tiül Africa niüng ajlüy cambaj Cirene. Alningüy monjüy miün nipilan naw Roma. Altiül nejiw wijquian ningüy judíos nejiw; altiül aton nipilan ngome judío leaw lamayambüw Teat Dios aton. ¹¹ At alningüy monaw Creta, at monaw Arabia. Pero nganüy meáwan icoots ranüy manguaiyiiüts teamandeacüw ombeayiiüts, nguineay Teat Dios lamarang xeyay najneaj leaw ngome áag ajaraw—awüw.

¹² Cos xeyay mbayajow,

ngo majawüw cuane najlüy,
 áag tesajajey nejeyéjan quiaj,
 apiüngüw:

—¿Cuane aag ayaja?
 —awüw.

13 Nganüy altiül itsojayéjan,
 tapiüngüw:

—Nangüniw, amongochiw
 wüx anganeowüw vin
 —awüw.

*Pedro tandeac tiül xeyay
 nipilan*

14 Ndoj Pedro, quiaj tamong maquiiüb ajcüwa gajpanop (11) minipilan Teat Jesús, lembemoj niüng ajlüy nipilan. Condom tandeac napac manguiayiw, tasaj nejiw:

—Teat cambaj Israel, at meáwan leawa jayats mapay tiül Jerusalén, nganüy inguiayiün leaw sanasaj icon: 15 Ajcüwa monxey teamenguiayiün andeacüw cam ngome nangüniw atnej icona ipiüangan. Cos nganüy les tatüch pinawan ajüy nüt. 16 Aaga leaw tengual mejawan quiaj, aag ayaj lamapiüng tiül Mipoch Teat Dios, tiül nawiig tarang Joel, aaga nendeac andeac Teat Dios, cos apiüng:

17 Teat Dios apiüng: Alningüy alinoic nüt,
 sanüjchiw mayariw Nangaj Xeespíritu meáwan nipilan;

quiaj micualan monench at monüx apmandeacüw sandeac,

monguich sanüüch maxomüw omeajtsüw leaw ajawüw atnej aümiw,

y montangtang ombas nipilan sanüjchiw maxomüw omeajtsüw wüx aümiw.

18 Wüx aaga nüt quiaj, sanüüch mayariw Nangaj Xeespíritu meáwan monrang xenajiüt, monxey at montaj;

condom nejiw aton apmandeacüw sandeac.

19 Sanarang ateócan cawüx tiül cielo majaraw, tiüt wüx iüt sanarang cuajantanej leaw ngomeaag ajaraw.

Apmajlüy xeyay quiej, apmajlüy xeyay biümb, at apmajlüy xeyay nasop.

20 Quiaj a nüt lango merraj, apmajlüy pojniün, at a caaw apmacants atnej quiej.

Aag ayaj apmajlüy wüx laliüc matüch a najneajay nüt wüx apmandilil Teat Naxey.

21 Meáwan nipilan leaw apmayambüw Teat Dios, matüniw Teat Dios mawün nejiw wüx asoetiw, apmawüw wüx, aw.

22 'Teat cambaj Israel, inguiayiün leaw sanasaj icon: Icona tejawan aaga Teat Jesús naw Nazaret tarang xeyay ateócan wüx tajlüy ningüy maquiiüpaats. Tajüic naleaing Teat Dios neech nej miün, cos tambeol nej marang xeyay cuajantanej, leaw icona tejawan aton.

23 Condom tayacüch tiül iwixan merangan wüx leaw tendiüman. Atquiaj netam

majlüy, para majlüy atnej lamapiüng Teat Dios. Icona teyacan teowixaw nipilan monrang ngo majneaj, tesa-janüw mayacüw wüx cruz mandeow. ²⁴ Naleaing Teat Dios tapacüüch nej alinomb, tawün nej tiül mondeow, cos nej ngondom macül niüng acül mondeow. ²⁵ Teat David tanomb tandeac wüx nej tiül minawiig nej, tapiüng:

Xique tajawas Teat Dios
tanaám almaquiüb
xic;

cos nej alwüx xeác, ngo nim-
bol nandüy nicuajind.

²⁶ Xeyay apac ximeaats, ngo
paxiüm nandeac wüx
aag ayaj.

At ngo napiüng wüx masey
nandeow, cos sanapac
alinomb.

²⁷ Ique ngome apmecueat xic
tiül niüng acüliw mon-
deow, apmepacüüch
xic alinomb.

Ngome apmeaach majmboc
xecuerpo, cos nangaj
micual xic.

²⁸ Ique Teat, teaach xic na-
jaw ngün a tiüüd amb
andüy niüng apacaran
meáwan nüt.

Apmeaach mapac ximeaats
cos sanajlüy niüng
ijlüy, aw.

²⁹ Teat monxey micual iüt,
inguiayiün. Aaga miteatiiüts
David naleaing tandeow
tamiüraad; mioxiüt nej al-
ningüy ajawaats nganüy nüt
cam aliün majlüy. ³⁰ Naleaing
cos nej nop nej nendeac
andeac Teat Dios tajaw
naleaing apmajlüy leaw tasaj

nej Teat Dios, nguineay Teat
Cristo aliüc miün apmajlüy
naw tiül micual micual nej.
Aag ayaj apchetem niüng
chetej nej, apmarang natang
nenajiüt. ³¹ Teat David, cos
tajaw aag ayaj, áag tandeac
wüx nguineay apmapac
alinomb Teat Cristo, ngo
macül tiül niüng acüliw
mondeow, at micuerpo nej
ngome apmajmboc. ³² Nej
aaga Jesús quiaj, Teat Dios
tapacüüch nej alinomb.
Meáwan xicona tajawasan
naleaing aag ayaj. ³³ Teat
Dios taquiüb nej mamb
andüy tiül cielo marang
natang quiaj. Nej lamüünd
aaga Nangaj Espíritu ocueaj
Teat Dios leawa tasoic ap-
müünd. Nganüy lamüüch
miün. Meáwan aaga leaw
ijawan quiaj, leaw in-
guiayiün nganüy cam, aag
ayaj Nangaj Espíritu ocueaj
Teat Dios nerang. ³⁴ Teat
David ngo mapac alinomb
mamb tiül cielo, pero nej
tapiüng:

Teat Dios tasaj a Teat Naxey:
“Cheter ningüy amb wüx
xeác,

³⁵ leaw ndoj nayac moncüy
majaw ic,
melemech wüx ileaj”.

³⁶ Nganüy ich manguiay
meáwan micual iüt Israel,
aaga Teat Jesús tembiyan
wüx cruz, Teat Dios lamayac
nej nganüy marang natang,
cos nejay aaga Cristo —aj
nejiw.

³⁷ Wüx tanguiyiw aag
ayaj ajcüwa nipilan quiaj,

tayajcūw tiül omeajtsūw nejw xeyay ngo majneaj arangūw. Quiaj tasajūw a Pedro y alacas apóstoles:

—Teat monxey, jow nganūy ¿cuane sanarangana? —ajūw.

³⁸ Quiaj tasaj nejw a Pedro:

—Ich leaam imeajtsan xeyay ngo majneaj irangan, nde nganūy irangan najneaj. Ndoj iyariün yow meáwan inopnophon wūx minüt Teat Jesucristo, majüic laáw isoetiün. Quiaj Teat Dios apmüüch meyariün Nangaj Miespíritu nej. ³⁹ Cos Teat Dios lamapiüng apmüüch miün Nangaj Miespíritu nej müüch icon, müüch micualan, at meáwan leaw apmayamb Teat Dios alinoic nüt. Cos aag ayaj apmüjndiw meáwan nipilan leaw Miteatiüts Dios apmapaj miünūw —aj nejw.

⁴⁰ Condom tasaj nejw xeyay wūx aag ayaj, tapaj nej ocueajiw, tapiüng:

—Iyamban Teat Dios, isajan mawün isoetiün, cos atquiaj alndom meriowan tiül ajcūwa nipilan monrang ngo majneaj quiaj —aw.

⁴¹ Condom meáwan leawa tayariw, at leawa tayacūw wūx omeajtsūw andeac teat Pedro tayariw yow. Aaga nüt quiaj tajlüyw xeyay jayats monyar andeac Teat Dios, atüch maseyme arej mil nipilan. ⁴² Nejiw tanaámb arangūw atnej taquiajchiw nejw miapóstoles Teat Jesús. Tajlüyw nóiquian maquiüjpūw meáwan monyar

andeac Teat Dios, tatajcw orar, at tajineaw a pan müetiw nóiquian para leaam omeajtsūw wūx neol tandeow Teat Cristo.

Leaw tarangūw ajcūw ombas monyar mipoch Teat Cristo

⁴³ Meáwan nipilan xeyay mbayatoj, cos minipilan Teat Jesús tarangūw xeyay ateócan, xeyay cuajantanej leaw ngome aag ajaraw.

⁴⁴ Meáwan leaw tayariw andeac Teat Jesús tajlüyw nóiquian. At meáwan leaw almajiürūw tacanchichaw nóiquian. ⁴⁵ Wūx anüjpiw iüt, iüm, tengwü cuajantanej leaw ajüürūw, ajineaw ombeat müjchiw anopnop leaw netam nejw. ⁴⁶ Nejiw ngo macueatiw ambūw canchiümoj tiül nadam nangaj iüm. At tanaámb canchiüjow nóiquian müetiw pan aniüngūw nejw. Ajlüyay apac omeajtsūw, xeyaj ajneaj omeajtsūw. ⁴⁷ Nejiw palúyan tandeacūw najneaj wūx Teat Dios, at meáwan nipilan ajneaj majaw nejw. Meáwan nüt Teat Dios teamayac wūx majlüy xeyay monyar andeac nej.

3

Tajneaj nop coex

¹ Noic nüt teat Pedro maquiüüb teat Juan tambūw nóiquian andüyw tiül nadam nangaj iüm, andüy wūx nchejliow nüt, ores atajcw orar. ² Alquiaj nop naxey necoex nde wijquiaw.

Meáwan nüt aquíüraab mamb machetecharan mbeay nadam nangaj iüm metüney, matün ocueaj jane apmajmel tiül a nadam nangaj iüm. Aaga ombeay nangaj iüm quiaj nasoic Natsajüy Ombas. ³ Aaga necoex quiaj, wüx tajaw a Pedro y Juan laambüw apmajmeliw tiül nadam nangaj iüm, quiaj tatün nej ocueajiw. ⁴ Quiaj lembetoj majawüw nej. Condom tasaj nej a Pedro:

—Ijaw xicon —aj.

⁵ Quiaj tajaw nejiw apac omeaats, teamacül cuane apmüjchiw. ⁶ Quiaj a Pedro tasaj nej:

—Ngo najiür plata, ngo najiür oro; pero naleaing leawa sajiür sanüüch ic: wüx minüt Teat Jesucristo naw Nazaret, sasaj ic witiür ijüy —aj nej.

⁷ Quiaj teat Pedro tasap miác owix nej mawitich. Andüüban tajneaj oleaj nej, at nic oleaj nej. ⁸ Condom ajchic cawüx witiow lombom, quiaj tajüy. Ndoj tajmel tiül nadam nangaj iüm maquiiüb nejiw, teajüy, teajchic, teamapiüng najneajay lamarang Teat Dios.

⁹ Meáwan nipilan tajawüw nej lajüy, at teamapiüng najneajay lamarang Teat Dios. ¹⁰ Tajawüw nejay aaga naxey quiaj lambójan chetej metüney mbeay nadam nangaj iüm nasoic Natsajüy Ombas, áag mbayatoj xeyay wüx tajawüw lajneaj.

Pedro tandeac tiül minden iüm nasoic ocueaj Salomón

¹¹ Aaga naxey lajneaj mi-coex quiaj, ngo matsambiich a Pedro y Juan. Condom meáwan nipilan mbayatoj, tambüw acuiürrüw majawüw nejiw tiül minden iüm nasoic ocueaj Salomón. ¹² Pedro wüx tajaw ajcüwa nipilan quiaj, tapiüng:

—Teat cambaj Israel, ¿Neol mbayateron wüx aag ayaja? ¿Neol tejawjawan xicona? Atnej ajüic ipiüangan xicona süjchiün majneaj aaga naxey quiaj, atnej xicona süjchiün majüy nde ajneaj ximeajtsan. ¹³ Ngwüy, xicona ngondom narangan aag ayaj. Teat Dios nerang aag ayaj, Midios miteatiiüts Abraham, Midios teat Isaac, Midios teat Jacob, at Midiosüw mixejchiiüts monlüy tanomb. Nejay aaga Teat Dios quiaj tataag majneaj aaga naxey cam, para alndom mayarich andeac Teat Jesús, aaga Micual Nej. Aag ayaj icona teyacan teowix monajiüt mandeow. Wüx tandiüm a Pilato matsambiich, icona ngome tendiüman, tepiüangan ich mandeow. ¹⁴ Icona ingow itüniün tsajmbiüm aaga nangaj nerang najneaj quiaj, tetüniün maw wüx aaga nerang ngo majneaj nembiy nipilan. ¹⁵ Atquiaj terangan, tembiyan aaga tengual mepacüüch meáwan leaw almajlüy. Pero naleaing Teat Dios tapacüüch nej alinomb. Aag ayaj xicona tajawasan naleaing. ¹⁶ Nganüy aaga naxey cam leaw ijawan, Teat Dios tataag nej majneaj,

cos sayacan ximeajtsan wüx Teat Jesús, ngo nachiwean ximeajtsan. Áag nganüy ijawan nej lajneaj nómban.

17 'Teat monxey, xique sawaw naleaing icona wüx tembiyan Teat Jesús mequiüjpan minatangan monajiüt, terangan aag ayaj cos ngo mejawan nicuajind; ipiüangan najneaj temerangan. 18 Quiaj tajlüy atnej tanomb lamapiüng Teat Dios. Cos meáwan mondeac andeac nej tapiüngüw aaga Cristo, Mical Teat Dios, apmamongoch xeyay ngo majneaj. 19 Nganüy ich leaam imeajtsan naleaing xeyay ngo majneaj temerangan. Indililean iyamban Teat Dios cos nej alndom mawün isoetiün. Quiaj Teat Dios apmüüch icon mapac imeajtsan, 20 wüx apmüüch miün Teat Jesucristo, aaga lamapiüng apmüüch miün mambeol icon. 21 Nganüy naleaing nej netam macül tiül cielo, leaw atüch a nüt wüx Teat Dios apmataag majneaj meáwan ngo majneaj, atnej lamapiüngüw mondeac andeac nej najlüyiw tanomb. 22 Teat Moisés aton tasaj mixejchiiüts, tapiüng: "Teat Dios apmayac nop nendeac andeac nej imiün tiül icona, atnej tayac xic. Netam menguiayiün meáwan leaw apmasaj icon. 23 Cos meáwan nipilan leaw ngo mayar andeac aaga nendeac andeac Teat Dios quiaj, apmajwan nómban, ngondom macül tiül

micambaj nej."

24 'Meáwan mondeac andeac Teat Dios leaw tajlüyiw tanomb ajan wüx Samuel tapiüngüw wüx aaga leaw almajlüy nganüy cam. 25 Icona micual icon Israel, atnej tajlüyiw mondeac andeac Teat Dios. At ijlüyiün tiül aaga poch Teat Dios tüüch mixejchiiüts, cos tasaj Abraham: "Meáwan nipilan wüx iüt apmaxomüw monajneaj wüx ombas micual leaw aliüc miün apmajlüy." 26 Teat Dios wüx tapacüüch alinomb Mical Nej, mbas tüüch miün mambeol icon, müüch icon mejiüran monajneaj; aton müüch icon inopnophon mecueatiün irangan ngo majneaj —aj nejiw a Pedro.

4

Teat Pedro y teat Juan tajlüyiw teombasüw monajiüt

1 Pedro y Juan tengualeámban mandeacüw aag ayaj masajüw nipilan, quiaj ajngotoj miteaats aquiüjpüw minatang monjiür nadam nangaj iüm, aton aquiüjpüw saduceos. 2 Quiaj tajcüyiw xeyay, cos Pedro y Juan tengual maquiajchiw nipilan, teamasajüw mondeow apmapacüw alinomb cos Teat Jesús tapac alinomb. 3 Quiaj tasaparanüw maquiibaranüw mamb mayacaranüw tiül manchiüc cos langwiiüts. Tawüniw amb alinoic nüt. 4 Pero naleaing xeyay nipilan leaw tanguiyiw andeacüw Pedro y Juan tayariw Mipoch Teat Dios. Ajcüw ayaj atüch

maseyme acoquiaw mil monxey.

⁵ Larrow tiüt amb alinoic nüt, quiaj sonogotoj tiül Jerusalén meáwan monajiüt ocueajiw judíos, aquiüjpüw montangtang monajiüt tiül nejiw, at mondüy wüx aaga poch tüünd Moisés.

⁶ Aquiüjpüw aton aaga minatang miteaats nenüt Anás, aquiüjpüw Caifás, Juan, Alejandro, at meáwan acualajtsüw natangtang miteaats.

⁷ Quiaj tapiüngüw majanüw a Pedro y Juan. Wüx lapeayiw, quiaj tamongochiw lembemoj pinawan. Ndoj cas tatüniw manguiayiw, tasajüw:

—¿Nguiane meyariün minajiütan merangan aag ayaja? ¿Ngwüy jane nesaj icon merangana? —ajüw.

⁸ Teat Pedro, ambeol nej Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios, quiaj tasaj nejiw:

—Teat Xan monajiüt, montangtang monajiüt tiül Israel:

⁹ Icona lametüniün menguiayiün xicon wüx aaga najneaj larangüch wüx ombas nop naxey lajneaj micoex, nguineay tajneaj. Najneaj, sanapiüngan.

¹⁰ Nganüy meáwan icona inguiayiün, ich manguiay aton meáwan cambaj Israel. Aaga naxey alningüy timbasan cam, tajneaj wüx minüt Teat Jesús naw Nazaret, áag icona teyacan wüx cruz, ndoj Teat Dios tapacüüch alinomb.

¹¹ Aaga Teat Jesús quiaj, nejay aaga piedra icona monrang iüm teloxiün ninguiün,

nganüy laíün marang xeyay netam piedra tiül oxing iüm. ¹² Nejingüind alinop ngondom mawün asoeteran; cos Teat Dios ngo mayac alinop ningüy wüx aaga iüt cam leaw alndom mawün asoetiüts, áagan Teat Jesús alndom —aj nejiw.

¹³ Monajiüt wüx tajawüw a Pedro y Juan nómban ngo mimboloj wüx andeacüw, at tajawüw nejiw ngome nequiaachayej, ajlüyiw at nejiw jangantanej, quiaj mbayatoj. At tajawüw ajcüw ayaj taquiüjpüw Teat Jesús. ¹⁴ Cos aaga naxey lajneaj micoex nej alembem niüng ajlüyiw nejiw, quiaj lango majiürüw cuane mapiüngüw. ¹⁵ Quiaj tasoiquiw a Pedro y Juan mawüw tiül moncanchiün para alndom mandeacüw wüx nguineay apmarangüw.

¹⁶ Quiaj tapiüngüw:

—¿Cuane apmarangaats wüx ombasüw ajcüwa monxey quiaja? Cos naleaing nadam ateócan lamarangüw, aag ayaj lajüic, lamanguiayiw meáwan nipilan moncül tiül Jerusalén. Icootsa ngondom mapiüngaats ngo maleaing. ¹⁷ Nganüy, ngana majüy aag ayaj manguiay cambajiüt, netam maliquiajtsüw mambolojchiiüts, masajaats nde mandüyiw wüx alinomb mandeacüw wüx minüt aaga Jesús quiaj —awüw.

¹⁸ Ndoj, quiaj tapajüw a Pedro y Juan maliquiaw, tasajüw nómban ngondom mandeacüw, aton ngondom maquiajchiw nipilan wüx

Teat Jesús. ¹⁹ Quiaj tapiüngüw a Pedro y Juan:

—Nğanüy ipiüangan teat, ¿quia najneaj majaw Teat Dios nayariün indeacana, ngwüy nayariün andeac neje? ²⁰ Naleaing xicona ngondom nacueatiün nandecan leaw lanajawan, leawa lananguiayiün —awüw.

²¹ Quiaj tandüyiw wüx maliquiaw alinomb, tasajüw apmamongochiw xeyay ngo majneaj sitiül mandilileaw marangüw alinomb. Ndoj tatsambijchaw, cos ngo maxomüw nguineay müjchiw mamongochiw ngo majneaj. At imboloj mandüyiw nipilan, cos meáwan nipilan tapiüngüw Teat Dios netaag majneaj aaga necoex quiaj. ²² Pues aaga naxey lajneaj micoex quiaj, lamong ic miow (40) mineat nej.

Tatüniw ocueaj Teat Dios mambeol nejiw nde mimboloj

²³ Pedro y Juan, wüx landoj tsajmbiüjow, quiaj tambüw majawüw aquíüjpüw nejiw. Tapiüngüw meáwan leaw tasajüw nejiw montangtang miteaats at montangtang monajiüt tiül nangaj iüm. ²⁴ Wüx landoj manguiayiw aag ayaj, quiaj tatajcüw orar, tasajüw Teat Dios noic nej omeajtsüw, tapiüngüw:

—Xeteatiün Dios, ique terang cielo, terang iüt, terang ndec, at terang meáwan leaw almajlüy. ²⁵ Naleaing nde tanomb tapiüng a teat David, aag

nerang minajiüt, cos timbeol nej marang wüx nawiig nguineay ipiüng. Nej tapiüng: ¿Neol tapots ajcüyiw meáwan nipilan tiül meáwan cambaja?

¿Neol tamb wüx omeajtsüw leaw nómban ngondom marangüwa?

²⁶ Meáwan monajiüt monaw tiül palpálwüx cambaj sonongotoj, at montangtang tiül cambaj canchiütoj nóiquian, majcüyiw majawüw Teat Dios, aton majcüyiw majawüw Teat Cristo, aw.

²⁷ 'Cos naleaing canchiütoj tiül aaga cambaj cam a Herodes maquiiüb a Poncio Pilato maquíüjpüw nipilan judío, at pálwüx nipilan ngome judíos, majcüyiw majawüw nangaj micual, aaga Teat Jesús, leaw lameyac marang minajiüt. ²⁸ Atquiaj tarangüw para majlüy atnej lamepiüng nomb atquiaj apmajlüy. ²⁹ Nğanüy Teat, ijaw nguineay tandecüw wüx ximbasan ajcüwa monajiüt. Aag satüniün meaach xicon narangan minajiüt, nandecan mipoch nde nimbolan. ³⁰ At tanaámb Teat, iyac iwix wüx xicona, para alndom namongochiün iün andeow nipilan, narangan ateócan, at cuajantanej ngomeaag ajaraw, wüx nangaj minüt micual Teat Jesús, —awüw.

³¹ Ndoj matüniw ocueaj Teat Dios, quiaj tajlang atnej noic ateam niüng canchiüjow. Quiaj tiün wüx ombasüw

nejiw meáwan anopnopo
aaga Nangaj Espíritu ocueaj
Teat Dios; ndoj ngo mimboloj
mandeacüw Mipoch Teat
Dios.

*Tacanchichaw nóiquian
meáwan ajiürüw*

³² Meáwan nejiw leaw
lamayariw mipoch Teat
Cristo tajlüyiw noic nej
omeajtsüw, noic nej ayajcüw.
Atquiaj nejinguid ngo
mapiüng aneáyan nej leaw
ajiür, tajlüy ocueajiw nejiw
meáwan. ³³ Miapóstoles Teat
Jesús tanaámb mandeacüw,
ngo memboloj masajüw
wüx nipilan nguineay tapac
alinomb Teat Jesús, cos Teat
Dios xeyay ambeol nejiw.

³⁴ Atquiaj ngo majlüy tiül ne-
jiw nejinguid leaw ngo ma-
jiür leaw netam. Cos meáwan
leaw ajiür iüt tengwüy iüm,
wüx ndoj manüüb lamajoy
ombea ³⁵ mayacüw teow-
ixaw miapóstoles Teat Jesús.
Condom nejiw lamajineaw
müjchiw anopnop leaw ne-
tam nej. ³⁶ Tajlüy nop tiül
nejiw nenüt José, leaw ajcüw
apóstoles tujchiw manüt Bern-
abé. Aaga poch quiaj amb
apiüng micual neech mapac
omeaatsaran. Nej levita nej
naw Chipre. ³⁷ Tajiür noic
miüt nej, tanüüb. Condom
tajoy ombeat tayac teowixaw
miapóstoles Teat Jesús.

5

*Tajiürüw nisoet Ananías
maquiiüb Safira*

¹ At aton nop naxey nenüt
Ananías y mintaj nej nenüt

Safira, nej tanüüb noic miüt
nej. ² Aaga naxey quiaj ngo
mambich majoy ombeat iüt
anüüb, tawün quiriw, taxot
aweag mintaj nej. Con-
dom tajoy alquiriw mayac te-
owixaw apóstoles. Tawaiich,
tapiüng áagan ayaj ombeat.

³ Quiaj tasaj nej teat Pedro:

—Ananías ¿neol nguineay
nimeech tayac tiül imeaats
mewaiich Nangaj Espíritu,
mexot ombeat miüta? ⁴ ¿Neol
jondot majlüy ngo menüüba,
neol ngome ineaye? Aton
wüx lamenuüb, ¿neol ngome
ineay a tomiün ombeate?
¿Neol tendiüm merang aaga
ngo majneaj quiaja? Aag
ayaj Teat Dios iwaiich, ngome
nipilan —aj nej.

⁵ Ananías wüxan tanguiaj
aaga poch quiaj, quiaj ajmiüc
andeow wüx. Condom
meáwan leawa tanguiajiw
aag ayaj mbayatoj. ⁶ Quiaj
tawüw acas monguich
monxey, tambüw mawin-
chaw ombas, taxainguiw,
taquiüjpüw mamiütüw.

⁷ Lamajoy maseyme arej
ores tatow ndoj aag ayaj,
quiaj tapeay quiaj mintaj
nej. Nej ngo majaw cuane
landoj ajlüy. ⁸ Quiaj tasaj nej
a Pedro:

—Isaj xic ¿naleaingue,
atogüy tenüjpiün miütana?
—aj nej.

Nej tapiüng:

—Naleaing atoyaj —aw.

⁹ Pedro tasaj nej:

—¿Neol tendeacan nóiquian
mewaijchan Nangaj Espíritu?
Nganüy, joyaj lapeajiw
teombeay iüm monmiüt

minoj. At a ique aton apmaxainguiw ic —aj nej.

¹⁰ Quiaj ajmiüc aaga najtaj quiaj niüng ajlüy a Pedro, andeow wüx. Wüx tajngotoj ajcüwa monguich monxey majawüw landeow níüngan, quiaj taxainguiw aton, taquiüjpüw mamiütüw niüng ajlüy minoj nej. ¹¹ Condom xeyay mbayatoj meáwan monyar andeac Teat Cristo, at meáwan leaw tanguiyiw aag ayaj.

Xeyay cuajantanej ateócan tajlüy

¹² Ajcüw apóstoles tarangüw xeyay ateócan tiül nipilan, at cuajantanej ngome aag ajaraw. Cos noic nej omeajtsüw, canchiütoj nóiquian tiül minden nadam nangaj iüm, niüng nasoic ocueaj Salomón. ¹³ Meáwan nipilan apac omeajtsüw majawüw nejw, pero altiül imboloj, ngo mandiumüw mambüw maquiüjpüw wüx canchiüjow. ¹⁴ Xeyay nipilan, monxey at montaj, tayariw mipoch Teat Cristo. ¹⁵ Altiül nipilan tawüniw moniün andeow mayacüw tiül calle; altiül napeaaberan wüx mats, altiül wüxan tec, cos atquiaj wüx apmamong a Pedro, masey mindiw nej mamong wüx ombasüw apmajnejw. ¹⁶ At xeyay nipilan monaw tiültiül cambaj najlüyan quiaj, tambüw Jerusalén maquiüjpüw mamb moniün andeow, at leaw alwüx ombasüw nimeech, lamüüch

nej michachiw. Meáwan tümb majnejw.

Tayambüch ombasüw a Pedro y Juan

¹⁷ Quiaj tajcüy aaga minatang miteaats maquiüüb meáwan minipilan nej. Ajcüw ayaj noic ajlüy nipilan nasoic saduceos. Nejw xeyay ngo majnejw majawüw aag ayaj. ¹⁸ Tasapüw ajcüw apóstoles mayacüw tiül manchiüc. ¹⁹ Naleaing aaga ongwiiüts quiaj, nop ángel ocueaj Teat Dios taleaaig ombeay manchiüc, tawün nejw. Condom tasaj nejw:

²⁰ —Quiüran indüyiün tiül nadam nangaj iüm, isajan meáwan nipilan wüx aaga najnejw poch neech mapacaran —aj nejw.

²¹ Nejw wüx landoj manguiyiw aag ayaj, úmban arraw tajmeliw tiül nadam nangaj iüm maquiajchiw nipilan.

Tiülan aaga ores quiaj minatang miteaats canchiütoj maquiüüb minipilan nej. Condom tapajüw meáwan montangtang ombas tiül cambaj Israel mandeacüw. Ndoj cas tujchiw mamb majanaranüw miün ajcüwa apóstoles imiün tiül manchiüc. ²² Naleaing wüx monjiür nangaj iüm tapeayiw mbeay manchiüc maleajkiw, tajawüw ngo majlüyiw tiül manchiüc. Quiaj tandilileaw mapiüngüw.

²³ Wüx tajngotoj tapiüngüw:

—Naleaing wüx tapeayasan quiaj, manchiüc tan palaw

nandand; at ajcüwa monjiür aliün lombomoj quiaj mbeay manchiüc. Pero wüx taleaaigasan, quiaj tajawasan nejingund ngo majlüy tiül —awüw.

²⁴ Wüx tanguiaj aag ayaj aaga minatang miteaats, at a minatang ocueajiw monjiür nadam nangaj iüm, at alacas montangtang miteaats, quiaj titsoj nej omalüw, ngo majawüw nguineay apndom aaga tengual ajlüy quiaj. ²⁵ Quiaj tajngot nop naxey masaj nejiw:

—Joyajiw, aliw ninguiaj tiül nadam nangaj iüm ajcüwa monxey teyacan tiül manchiüc, tengual aquiajchiw nipilan —aj nejiw.

²⁶ Quiaj tamb a minatang monjiür nadam nangaj iüm, aquiüb minipilan nej majanüw miün. Ngo majcüyiw nicuajind, taquiüjpüw miün najneajan, cos imboloj mandüyiw nipilan, ngana maloxiw nejiw. ²⁷ Wüx tapeayiw quiaj maquiüjpüw, quiaj tamelichaw tiül moncanchiün. Condom aaga minatang miteaats tatün manguiay nejiw, tapiüng:

²⁸ —Xicona lanasajan icon ngondom mequiajchiün nipilan wüx aaga Jesús quiaj. ¿Neol ngo mecueatiüna? Nganüy laümb meajchiün manguiay meáwan nipilan tiül Jerusalén wüx aaga indeacan quiaj. Nganüy indiüman meyacan sasoetiün mepiüangan xicona nem-biyasan aaga naxey quiaj

—aj nejiw.

²⁹ Quiaj tendeac a Pedro maquiüüb alacas apóstoles, tapiüngüw:

—Xicona netam narangan leaw asaj xicon Teat Dios, ngome leaw asaj xicon nipilan. ³⁰ Aaga Teat Dios quiaj Midiosüw mixejchiiüts, nej nepacüüch alinomb a Teat Jesús, leaw icona teyacan wüx cruz, tembiyan. ³¹ Nganüy Teat Dios lamayac nej marang natang, mawün wüx asoet nipilan. Atquiaj tarang Teat Dios müüch leaam omeajtsüw nipilan israel wüx meáwan ngo majneaj teamarangüw, macueatiw, para marangüw leaw najneaj. Atquiaj nej apmawün wüx omeaats asoetiw nejiw. ³² Meáwan aag ayaj xicona tajawasan. At a Nangaj Espiritu leaw Teat Dios lamüüch ajcüw monyar andeac nej üüch nejiw majawüw aag ayaj naleaing —awüw.

³³ Wüx tanguiajiw aag ayaj ajcüwa nipilan tiül moncanchiün, quiaj tajcüyiw, tandiümüw mambiyaw nejiw nómban. ³⁴ Altiül nejiw nop fariseo nenüt Gamaliel. Nej nop nequiaach wüx aaga poch tüünd Moisés. Meáwan nipilan ayariw nej andeac. Aaga naxey quiaj witiüt, tasaj nejiw mawüniw quiaj noic ores ajcüw apóstoles. ³⁵ Condom tapiüng:

—Teat cambaj Israel, ijawan majneaj leaw apmerangan wüx ombasüw

ajcüwa monxey quiaj. ³⁶ Cos atquiaj nomb tajlüy nop naxey nenüt Teúdas. Nej apiüng nop nej xeyay atam ajlüy. Aaga naxey quiaj tandüjpiw nej xeyay nipilan; atüch maseyme piquiw acoic miow (400) nipilan. Ndoj, wüx tandeow, meáwan leawa tandüjpiw nej tümb ndajrriümoj, ngo majlüy nicuajind. ³⁷ Ndoj aag ayaj tajlüy alinop naxey nenüt Judas naw Galilea. At tandüjpiw nej xeyay cambaj wüx nüt ajmel mineataran. Aaga naxey quiaj tandeow aton. Condom meáwan leaw tandüjpiw nej tümb ndajrriümoj. ³⁸ Nganüy sasaj icon, icueatiün ajcüwa teat monxey quiaj, ijchan mambüw. Cos sitiül aaga aquiajchiw quiaj, aaga najiüt arangüw quiaj, ocueájan nipilan apndrom ombas. ³⁹ Nganüy sitiül aaga arangüw quiaj ocueaj Teat Dios, icona ngondom mendarrijchan. Netam mejawan, jondot Teat Dios tengual ijcüyiün mequiüjpan—aw.

⁴⁰ Quiaj tayariw andeac nej. Ndoj tapajüw alinomb ajcüwa apóstoles, tapots mawüjchiw. Condom tasajüw macueatiw nómban andeacüw wüx Teat Jesús. Ndoj cas tatsambijchaw. ⁴¹ Ajcüwa apóstoles wüx tawüw tiül moncanchiün, tapac omeajtsüw xeyay, cos Teat Dios lamüüch nejiw mamongochiw aaga monxing quiaj teowix monajiüt, cos lamayariw andeac Teat Jesús.

⁴² Nejiw ngo macueatiw maquiajchiw nipilan, mandeacüw wüx leaw tarang Teat Jesucristo. Atquiaj tarangüw meáwan nüt, átan tiül nadam nangaj iüm, átan tiül aniüng nipilan.

6

Tarriüjtüch ayaíw monxey marangüw diáconos

¹ Tiül aaga nüt quiaj, teaxeyayiw monyar andeac Teat Cristo. Noic nüt ajcüwa judíos tiül nejiw leaw mondeac griego ngo majneaj majawüw ajcüwa judíos mondeac hebreo. Cos leawa mondeac griego apiüngüw ajcüwa monlemben omal montaj tiül nejiw ngo müjndiw palan wüx ajineran cuajantanej meáwan nüt. ² Quiaj ajcüwa gajpiüp (12) apóstoles tapajüw canchiümoj meáwan monyar andeac Teat Cristo. Tasajüw:

—Ngo majneaj sitiül xicona nacueatiün saquiajchiün Mipoch Teat Dios najinean nüeteran. ³ Pares nganüy xecojow xechijquiw, irriüjtan tiül icona ayaíw monxey leaw ijawan arangüw najneaj, jane xeyay ambeol nejiw Nangaj Espíritu, at jane xowüy axomüw omeajtsüw wüx cuajantanej. Ajcüw ayaj apmüjchiiüts marangüw aaga najiüt quiaj. ⁴ Nganüy a xicona tanaámb saquiajchiün Mipoch Teat Dios, at satajcan orar tanaámb—ajüw.

⁵ Meáwan monyar andeac Teat Cristo tandiümüw marangüw leaw apiüngüw

apóstoles. Quiaj tayacüw a Esteban. Aaga naxey quiaj, xeyay ayac omeaats wüx Teat Dios, aton xeyay ambeol nej Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios. Tayacüw alacas, nop Felipe, nop Prócoro, nop Nicanor, nop Timón, nop Parmenas, alinop Nicolás naw Antioquía. Aaga Nicolás quiaj ngome judío nej, pero lamandüüb Teat Dios, Midios Israel. ⁶ Ajcüwa nipilan quiaj taquiiübaranüw niüng ajlüyiw apóstoles. Ndoj, wüx ajcüw apóstoles tatüniw ocueaj Teat Dios mambeol nejiw, tayacüw owixaw wüx omalüw nejiw anopnopo.

⁷ Atquiaj tajüy Mipoch Teat Dios, nguiajantanej tanguia-yaran. Quiaj texeyay mon-yar andeac Teat Cristo tiül Jerusalén, at xeyay miteaats ocueaj israel tandüjpiw Teat Cristo aton.

Ndeaad teat Esteban

⁸ Aaga Esteban quiaj, xeyay tambeol nej Teat Dios. Áag ndot ombas marang cuajantanej ateócan tiül cambaj leaw ngome aag ajaraw. ⁹ Quiaj acas monxey monaw tiül a sinagoga nenüt Esclavos Libertados, ajcüw ayaj altiül monaw Cirene, monaw Alejandra, monaw tiül Cilicia, at monaw tiül Asia. Ajcüw ayaj witiütoj majcüyiw wüx leaw taquiaach Esteban. Tambüw tapots asajayej maquiüjpüw. ¹⁰ Naleaing ngondom mangochiw andeac, cos Esteban xeyay axom omeaats,

tandeac atnej netam, cos ambeol nej Nangaj Espíritu. ¹¹ Condom ajcüwa monxey quiaj, tayambüw acas nipilan, tangüyiw para mawaijchaw mapiüngüw nejiw tanguiaiyiw nguineay andeac aaga Esteban, cos andeac xeyay ngo majneaj wüx ombas Moisés at wüx ombas Teat Dios aton. ¹² Ajcüwa monxey quiaj, tambüw tapots masajüw meáwan nipilan, at montangtang monajiüt tiül cambaj, at ajcüwa mondüy wüx aaga poch tüünd Moisés, müüch majcüyiw majawüw Esteban. Condom, quiaj tambüw masapüw a Esteban, tanototoj mamb taquiüjpüw andüy teombasüw monajiüt ocueajiw Israel. ¹³ Condom tayambüw acas monxey mawaijchaw. Ajcüw ayaj tapiüngüw:

—Aaga naxey quiaj ngo paxiüm ocueaj andeac ngo majneaj wüx aaga nangaj iüm cam at wüx aaga poch tüünd Moisés. ¹⁴ Xicona tanguiayan andeac, apiüng aaga Jesús naw Nazaret apmandrooch ombas aaga nadam nangaj iüm cam, at apmambiülüch meáwan leaw arangaats, leawa tüüch icoots teat Moisés —awüw.

¹⁵ Quiaj meáwan monajiüt ajlüyiw tiül moncanchiün tax-anguiw omalüw majawüw teombas teat Esteban. Quiaj tajawüw atnej teombas nop ángel.

Teat Esteban tandeac tiül monajiüt

¹ Condom aaga minatang miteaats tasaj a Esteban:

—¿Naleaingue meáwan leaw apiüngüw quiaja? —aj.

² Quiaj tapiüng a Esteban:

—Teat cambaj micual iüt Israel, inguiayiün sanasaj icon. Naleaing aaga Teat Dios xeyay najneajay ajlüy, tejüiquichay majaw nej mix-ejchiiüts Abraham. Aag ayaj wüx Abraham aliün tiül iüt Mesopotamia, nganaw mamb macül tiül Harán.

³ Teat Dios quiaj tasaj nej: “Iriow tiül miüt, icueat icualaats, quiür indüy tiül aaga iüt niüng sanüüch ic mejaw”, aj nej. ⁴ Quiaj Abraham taw tiül aaga iüt niüng acüliw nipilan Caldeos, tiün macül tiül Harán. Naw quiaj, wüx tandeow miteat nej, tawün nej quiaj Teat Dios; tayac nej tiül aaga iüt cam niüng acüliiüts nganüy. ⁵ Naleaing Teat Dios ngo müüch nej noic iüt maneay tiül aaga iüt cam, masey quiripite atonej niüng acuüüch oleaj. Teat Dios tasaj nej apmüüch nej meáwan aaga iüt cam maneayiw micual nej alinoic nüt wüx nej landeow. Aag ayaj tasoic wüx nganaw majiür micual nej. ⁶ Aton Teat Dios tasaj nej: “Micual apmarangüw napeay miün nipilan tiül miüt pálwüx nipilan, ngome miiütüw nejiw, apmarangüw najon monrang najiüt ocueaj pálwüx nipilan, apmüjndiw mamongochiw xeyay ngo majneaj apiquiw acóic miow

(400) neat. ⁷ Ndoj xique sanüjchiw mamongochiw xeyay ngo majneaj ajcüwa nipilan niüng apmarangüw najon monrang najiüt. Wüx landoj aag ayaj, nejiw apmawüw quiaj, aliücüw mayambüw xic tiül aaga iüt cam”, aj nej. ⁸ Teat Dios tayac noic poch müüch a Abraham nguineay apmarang aweaag. Tasaj mataag circuncidar micual nej majüic naleaing teamandüüb aaga poch leawa layacaranüw wüx marangüw. Atquiaj wüx wijquiat Isaac micualüw nejiw, tataag circuncidar wüx tajiür ojpeacüw nüt tatow wijquiw. Condom Isaac aton atquiaj tarang wüx Jacob micual nej, at a Jacob atnej tarang wüx ajcüwa gajpiüp (12) micual nej. Ajcüw ayaj mixejchiiüts tanomb.

⁹ 'Ajcüwa mixejchiiüts quiaj, tanüjpiw José michijquiw nejiw, cos ngo majneaj majawüw. Condom mongalüy taquiüjpüw manüjpiw tiül Egipto. Pero naleaing Teat Dios ngo macueat a José. ¹⁰ Meáwan ngo majneaj leaw tamongoch José, Teat Dios tawün nej tiül. At tüüch nej mendüy xeyay, majneaj majaw nej a Faraón minatang nenajiüt tiül Egipto. Condom aaga Faraón tayac nej majiür najiüt majlüy wüx meáwan cambaj tiül Egipto, at tiül aniüng a Faraón aton tarang natang.

¹¹ 'Condom tajlüy nadam

montiün andüy tiül meáwan cambaj tiül Egipto. At tiül meáwan cambaj tiül iüt Canaán ngo majlüy nüeteran. Quiaj mixejchiiüts aton ngo maxomüw nüeteran. ¹² Wüx Jacob tanguiaj aliün majlüy trigo tiül Egipto, quiaj tüüch mambüw micual nej tiül Egipto. Ajcüw ayaj mixejchiiüts tajlüyiw nomb. Quiaj tambüw nomb oleajiw. ¹³ Wüx tambüw amb iwic oleajiw, quiaj José tüüch majawüw micoj nej jane nej. At a Faraón aton quiaj tanguiaj nguia naw, ngün minipilan a José. ¹⁴ Condom José tatün mapeay miteat nej Jacob, maquiüüb miün meáwan micual nej macüliw tiül Egipto. Ajcüw ayaj ajlüyiw er miow gajpocoic (75) nipilan. ¹⁵ Naw quiaj tamb a Jacob macül tiül Egipto. Tiül aaga iüt quiaj tandeow. At ajcüwa gajpiüp mixejchiiüts tandeowüw quiaj aton. ¹⁶ Condom ajcüw ayaj, tajoyaran miolajtsüw nejiw mamiüraad tiül cambaj Siquem. Tamiürajtüw tiül aaga oxiüt tangal Abraham tanomb, angal ocueajiw micual Hamor tiül Siquem.

¹⁷ Wüx laliüc matüch aaga nüt lamapiüng Teat Dios wüx tasaj Abraham nguineay apmambeol nejiw, quiaj micual Jacob laxeyayiw tiül Egipto. ¹⁸ Tiül aaga nüt quiaj, tajmel alinop minatang nenajiüt tiül Egipto, leaw ngo majaw jane nej a José. ¹⁹ Aaga nenajiüt quiaj, xeyay ngo majneaj arang,

tawaiich ajcüwa nipilan acualajtsaats tanomb. Tüüch nejiw mamongochiw xeyay ngo majneaj. Tapiüng netam maloxiw ninguiün micualüw nejiw ajcüw namix nine monench jayats wijquiam, mandeowüw, cos ngo mandiüm majaw mexeyayiw. ²⁰ Tiül aaga nüt quiaj, wijquiat a Moisés. Teat Dios tandiüm nej, tatangüjchiw nej miteat nej mimüm nej arej caaw. ²¹ Wüx langondom maxotüw nej, netam macueatiw; quiaj taxom nej nop nüx micual a Faraón, taxaing maquiüüb. Condom tatangüüch atnej majiür micual nej. ²² Atquiaj Moisés wüx latang taquiajchich wüx meáwan leaw ajawüw mondüy tiül Egipto, áag tayarich meáwan leaw tandeac at leaw tarang.

²³ Wüx lamajiür ic miow (40) mineat nej, quiaj tateots mamb majaw micual miüt nej, ajcüw micual Israel, quiaj tamb. ²⁴ Naleaing wüx tajaw nguineay nop tiül micual Israel, teamambiy nej nop naw Egipto, quiaj tamb mawün. Condom Moisés tambiy aaga naxey naw Egipto mapalüch ombas. ²⁵ Cos nej apiüng tiül omeaats nej micual Israel apmajawüw Teat Dios apmambeol nej mawün nejiw quiaj. Naleaing nejiw ngo mapiüngüw atquiaj. ²⁶ Wüx rat tiüt amb alinoic nüt tamb quiaj alinomb a Moisés. Quiaj tajaw teajcüyiw ijpüw micual Israel. Quiaj tasaj nejiw macueatiw, tapiüng: "Teat, icona nercualaatsayon; ¿neol

tapots ermbiyayona?” aj nejiw. ²⁷ Quiaj aaga naxey tengual ambiy quiaj, tatech nej ninguiün, tasaj: “¿Jow a ique cuane minajiüta, jan neyac ic merang xenatanganan, mejaw wüx sasoetiüna? ²⁸ ¿Ngwüy, indiüm membiy xic aton, atnej tembiy tim aaga naxey naw Egipto?” aj nej. ²⁹ Moisés wüx tanguiy aag ayaj, quiaj tawün oleaj, tamb macül tiül iüt Madián. Condom quiaj tajiürüw micualüw nejiw ijpüw monench.

³⁰ 'Condom wüx lamajiür ic miow (40) neat tatow acül quiaj, noic nüt altiül wajchiüc niüng ajlüy nop tiüc nenüt Sinai. Quiaj tajaw teandaab noic owil sats. Tajaw nop ángel tiül aaga biümb quiaj. ³¹ Moisés mbayat wüx tajaw aag ayaj, tatüch quiaj alquiriw majaw majneaj. Quiaj tanguiy andeac Teat Dios, tasaj nej: ³² “Xique Teat Dios xic, Midiosüw miteatiün, Midios Abraham, Midios Isaac, Midios Jacob”, aj nej. Moisés quiaj tambeapmbeap nej, timbol majaw. ³³ Quiaj tasaj nej Teat Dios: “Isoond a napüic altiül ileaj quiaj, cos aaga niüng alembemear quiaj nangaj. ³⁴ Xique sawaw nguineay amongochiw tiül Egipto xenipilan, lananguiy nguineay aiümüw, ümb apacüw. Pares nganüy sajn-got nawüniw quiaj. Nganüy mac, sanüüch ic meamb indüy Egipto”, aj nej.

³⁵ 'Aaga Moisés quiaj, ngome tandiüram, tasoic: “¿Jan neyac ic merang

xenatangan mejaw wüx sasoetiüna?” ajow. Pero nganüy Teat Dios tayac nej marang natang tiül nejiw, mawün nejiw tiül Egipto. Aaga ángel tajaw tiül biümb wüx tandaab aaga sats, aag ayaj tembeol nej. ³⁶ Aaga Moisés quiaj tawün nejiw tiül Egipto wüx landoj marang xeyay cuajantanej ateócan leaw ngome aag ajaraw tiül aaga iüt quiaj. At tarang ateócan tiül a ndec nasoic Nacants Ndec, at wüx tacüliw tiül wajchiüc ic miow (40) neat. ³⁷ Nej aaga Moisés quiaj, tasaj micual Israel, tapiüng: “Alningüy alinoic nüt Midiosaats apmayac nop nendeac andeac nej tiül icona, atnej tayac xic. Aag ayaj apmaw tiül icona. Netam menguiayiün leaw nej apmasaj icon”, aw. ³⁸ Nej aaga Moisés quiaj, tajlüy tiül nipilan wüx tacüliw tiül wajchiüc. Aton nej tandeac aweaag nop ángel wüx tajlüy wüx aaga tiüc Sinai. Condom nej tandeac masaj ajcüwa miteatiiüts leawa tasaj nej a ángel. Nej tüünd Mipoch Teat Dios, leaw alndom müüch mapacüw nipilan. Aag ayaj atüch icootsa aton.

³⁹ 'Naleaing nejiw mixe-jchiiüts ngome tandiümüw mayariw aag ayaj; tandiümüw mandilileaw alinomb andüyiw Egipto. ⁴⁰ Áag tasajüw Aarón: “Xicona sandiüman merang nop midiosaats maquiiüb icoots. Cos aaga Moisés newün icoots tiül Egipto, nganüy ngo

majawaats nguia tandüy”,
ajüw. ⁴¹ Quiaj tarangüw
nop dios atnej nop nine
wacüx. Condom tambiyaw
nimal mayacüw teombas
aaga narangüch dios quiaj,
marang ichechiw nejiw.
Tapac omeajtsüw majawüw
aaga narangüch naag owixan
quiaj. ⁴² Quiaj tacueat nejiw
Teat Dios marangüw leaw
andiümüw. Tayambüw ocas
najlüy cawüx, atnej apiüng
tiül Mipoch Teat Dios leaw
tarangüw mondeac andeac
nej, cos apiüng:

Inguiayiün cambaj Israel:
¿jow wüx tejlüyiün tiül
wajchiüc ic miow (40)
neat,

mbich tembiyan nimal meya-
acan erchechiün meaj-
chiün xique?

⁴³ Ingow aag ayaj, icona
tejoyiün ombiüm mid-
iosan Moloc nguiajan-
tanej niüng teamban.

Aton tejoyiün aaga irangan
atnej ocas, ipiüangan
aag ayaj midiosan
Renfán.

Ajcüw ayaj terangan,
tequiejliün micosan
teombasüw nejiw.

Ajcan irangan aag ayaj
sanawün icon ningüy
tiül miiütan, sanayac
icon miünquiaj necamb
a cambaj Babilonia.

⁴⁴ 'Mixejchiiüts, wüx
tajüyiw tiül wajchiüc tajiürüw
nop nine nangaj iüm
narangüch taag. Tiül aaga
nine nangaj iüm quiaj tacül
aaga piedra alwüx ajcüw
gajpowüw poch tayac Teat

Dios. Aaga nine nangaj
iüm quiaj tarangüch atnej
Teat Dios lamapiüng wüx
tasaj a Moisés marang atnej
lamüüch majaw. ⁴⁵ Aaga
nine nangaj iüm taag quiaj ta-
mong teowixaw ajcüwa mix-
ejchiiüts tajlüyiw tanomb.
Wüx taquiiüb nejiw miün
Josué, at a nine nangaj iüm
taquiiüjpüw miün aton. Aag
ayaj wüx tasapüw aaga iüt
cam niüng tacüliw pálwüx
nipilan. Teat Dios tandrooch
ombas ajcüwa pálwüx nipilan
quiaj, para macüliw ningüy
mixejchiiüts. Aaga nangaj
iüm quiaj, aliün majlüy
ningüy wüx tajlüy David.

⁴⁶ David xeyay tambeol
nej Teat Dios, nej tandiüm
marang nop jayats nangaj
iüm nadam, macül tiül Teat
Dios, aaga midios Jacob.

⁴⁷ Taton ngo marang, Sa-
lomón tarang aaga nadam
nangaj iüm ocueaj Teat Dios.

⁴⁸ Pero naleaing Teat Dios
najlüy tiül cielo, ngo macül
tiül nangaj iüm narangüch
naag owixan, atnej tapiüng
wüx nawiig nop nendeac
andeac Teat Dios:

⁴⁹ Nangaj cielo aag ayaj niüng
chetejos,

aaga iüt niüng sacüüch
xileaj.

¿Nguineay ajlüy a iüm ap-
merangan meajchiün
xique?

¿Ngwüy nguiane alndom nax-
ooda?

⁵⁰ ¿Neol, ngome xique neran-
gas meáwan leaw al-
majlüye naag xiwixe?,
aw.

⁵¹ 'Nganüy icona xeyay adam imeajtsan, ngo meyacan wüx imeajtsan andeac Teat Dios, ngo meajchiün ilajcan menguiayüün. At icon nipilan ngo mayamb Teat Dios; ngome áag merangan atnej andiüm a Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios. Icona irangan leaw indiüman, atnej tarangüw mixejchiün. ⁵² ¿Cas mondeac andeac Teat Dios ngo majcüyiw majawüw nejiw mixejchiüna? Nejiw tambiyaw mondeac andeac Teat Dios tajlüyiw tanomb, cos nejiw tandeacüw naleaing wüx aliüc nop nerang najneaj. Aaga nerang najneaj quiaj, icona teyacan teowixaw nipilan monrang ngo majneaj, mandeow; atquiaj tembiyan. ⁵³ Masey nangaj ángeles tüüch icon aaga Mipoch Teat Dios mejiüran, naleaing icona ngo meyacan wüx imeajtsan, aj nejiw a teat Esteban.

Tambiyaw a Esteban

⁵⁴ Nejiw wüx tanguiayiw aag ayaj, quiaj tajcüyiw xeyay, ancaporros olüiquiw majawüw a Esteban. ⁵⁵ Naleaing Esteban, cos altiül nej Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios, wüx taxaing omal majaw cawüx tiül cielo, quiaj taxom majaw nguineay ajneaj ajlüy Teat Dios; aton tajaw a Teat Jesús alembem amb wüx miác Teat Dios. ⁵⁶ Quiaj tapiüng:

—¡Joyaj lanaxom najaw tiül cielo! Saxom najaw a Teat

Naxey alembem amb wüx miác Teat Dios —aw.

⁵⁷ Quiaj nipilan tepajüw napa, tapalüw olajcüw ngana manguiayiw. Quiaj tajmeliw masapüw a Esteban. ⁵⁸ Ndoj taquiüjpüw andüy mbeay cambaj, tapots maloxiw. Ajcüwa monlox quiaj, taso-jndiw micamixaw nejiw mayacüw niüng ajlüy nop naxey nenüt Saulo. ⁵⁹ Wüx tenguijal maloxiw, Esteban tasaj Teat Dios, tapiüng:

—Teat Jesús, ingoch xic —aw.

⁶⁰ Condom taquieel micos nej tiüt, tendeac napa, tapiüng:

—Teat Dios, nde meyac wüx ombasüw nejiw aaga nisoet teamarangüw cam —aw.

Landoj mapiüng aag ayaj, quiaj tandeow.

8

Saulo tayamb ombas monyar andeac Teat Jesús

¹ Aaga naxey nenüt Saulo quiaj, aton tajneaj majaw mandeow a Esteban.

Tiül aaga nüt quiaj, witiüt noic nadam moncüy wüx ombasüw monyar andeac Teat Jesús monlüy tiül Jerusalén. Ndoj meáwan tümb mawüniw oleajiw, tambüw andüyiw tiül iüt Judea, at tiül iüt Samaria. Áagan ajcüw apóstoles ngo mawüw quiaj. ² Ndoj acas monxey monyamb Teat Dios taxainguiw a Esteban, taquiüjpüw mamiütüw, xeyay tajiüntsüw wüx ombas. ³ Condom aaga naxey nenüt

Saulo quiaj, tapots mayamb ombasüw monyar andeac Teat Jesús. Tajmel tiültiül nden masap mayac tiül manchiüc monxey at montaj.

Tanderac wüx Teat Jesús tiül Samaria

⁴ Meáwan monwün oleaj tasajüw nipilan leaw niüng tambüw wüx aaga najneajay nanderac. ⁵ Felipe aton tamb andüy tiül noic cambaj tiül Samaria, tapots masaj nipilan wüx Teat Cristo. ⁶ Meáwan nipilan tujchiw olajcüw manguiayiw leaw apiüng Felipe, aton tajawüw xeyay ateócan leaw tarang. ⁷ Xeyay nipilan leaw alwüx ombasüw nimeech, tajneajiw. Wüx tawüw aaga nimeech quiaj, tepajüw napac. At xeyay nipilan axom nejiw napat monandeow, altiül landeow owix landeow oleaj, altiül necoex, pero tumb majneajiw. ⁸ Quiaj xeyay tapac omeajtsüw ajcüwa nipilan tiül aaga cambaj quiaj.

⁹ Alquiaj nop naxey nenüt Simón. Nej aton arang quiripite ateócan tiül aaga cambaj quiaj. Naleaing nej axot oniiügaran mawaiich nipilan tiül Samaria. Apiüng nej nop naxey xeyay netam ajlüy. ¹⁰ Aaga naxey quiaj, anguiayiw andeac nej namix monguich at natangtang nipilan, apiüngüw:

—Aaga naxey quiaj, naleaing xeyay ambeol nej Teat Dios—awüw.

¹¹ Xeyay ayariw nej andeac, cos nej axot oniiügaran arang quiripite ateócan.

Lamawaiich nejiw xeyay nüt wüx aag ayaj. ¹² Nganüy wüx tanguiayiw nguineay andeac a Felipe cos tasaj nejiw nguineay alndom majlüyeran tiül micambaj Teat Dios; y tasaj nejiw aton wüx Teat Jesucristo, quiaj tayariw. Condom tayariw yow, monxey at montaj. ¹³ Quiaj aaga Simón tapiüng lamayar Mipoch Teat Dios, ndoj tayar yow. Condom tamb maquiiüb a Felipe nguiajantanej. Nej xeyay mbayaw wüx ajaw nguineay a Felipe arang cuajantanej nadam ateócan leaw ngomeaag ajaraw.

¹⁴ Ajcüwa apóstoles monlüy Jerusalén, wüx tanguiayiw nipilan monaw Samaria lamayariw Mipoch Teat Dios, quiaj tujchiw mamb a Pedro maquiiüb a Juan mambüw quiaj, mambeolüw a Felipe. ¹⁵ Nejiw wüx tapeayiw quiaj, tatüniw ocueaj Teat Dios müüch Nangaj Espíritu ajcüwa nipilan quiaj. ¹⁶ Cos nejingund tiül nejiw nganaw mayariw Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios. Nejiw tayariw áagan yow wüx minüt Teat Jesús. ¹⁷ Quiaj a Pedro y Juan tayacüw owixaw wüx omalüw ajcüwa nipilan quiaj, quiaj tiün wüx ombasüw nejiw Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios.

¹⁸ Aaga Simón wüx tajaw nguineay ajcüwa apóstoles ayacüw owixaw wüx omalüw nipilan, quiaj apeay wüx ombasüw nejiw aaga Nangaj

Espíritu ocueaj Teat Dios. Quiaj tandiüm müüch nejiw tomiün. ¹⁹ Tasaj nejiw:

—Ijchan xic aton narang aag ayaj, nujchiw mayariw Nangaj Espiritu ocueaj Teat Dios jangantanej nipilan leaw sanayac xiwix wüx omal nej —aj nejiw.

²⁰ Quiaj tasaj nej a Pedro:

—Ijoy ninguiün aaga tomiün quiaj, ich ndrom imbas anaag, cos ique tendiüm mengal aaga leaw Teat Dios üüch, úüchan. ²¹ Ique ngo matüch ic meaand aag ayaj, ngome minajiüt, cos Teat Dios ajaw imeaats ngome najnejaj. ²² Nganüy icueat aaga xeyay ngo majnejaj temerang quiaj, itün ocueaj Teat Dios sitiül alndom mawün wüx omeaats aaga xeyay ngo majnejaj ipiüng tiül imeaats quiaj. ²³ Xique sawaw ique xeyay ngo majnejaj alwüx imeaats. Ijlüyay wüx irang ngo majnejaj —aj nej.

²⁴ Quiaj tasaj nejiw a Simón:

—Itüniün ocueaj Teat Dios mambeol xic, ngana namongoch aaga ipiüangan quiaj —aj nejiw.

²⁵ Condom a Pedro y Juan, wüx landoj majüiquichaw wüx Teat Jesús, at wüx landoj mandeacüw Mipoch Teat Dios, quiaj tandilileaw alinomb andüyiw Jerusalén. Xeyay cambaj tiül Samaria leaw niüng tamongoj, tasajüw nipilan wüx Mipoch Teat Dios.

Felipe tangoch nop naxey naw Etiopía

²⁶ Condom nop ángel ocueaj Teat Dios tasaj a Felipe, tapiüng:

—Ernguialeateay, quiür indüy cawac, ingoch aaga tiüüd imiün Jerusalén andüy Gaza. Aaga tiüüd quiaj, amb tiül wajchiüc among —aw.

²⁷ Quiaj tamb a Felipe. Ndoj tangoch nop naxey naw tiül iüt Etiopía, eunuco nej, pero ajiür nadam najiüt ocueaj nop najtaj nenüt Candace. Aaga najtaj quiaj minatang nenajiüt nej tiül iüt Etiopía. Aaga naxey quiaj, acül teowix nej meáwan tomiün. Nej tamb Jerusalén marang casa Teat Dios. ²⁸ Wüx tajtsor alchetem tiül micarret nej, tengual mateow Mipoch Teat Dios tiül aaga nawiig tarang Isaías, nendeac andeac Teat Dios. ²⁹ Quiaj Nangaj Espiritu ocueaj Teat Dios tasaj a Felipe:

—Quiür itüch aaga carret quiün, indüüb mamb —aj nej.

³⁰ Quiaj tamb a Felipe matüch a carret. Tanguaiy aaga naxey quiaj tengual mateow Mipoch Teat Dios leaw tarang Isaías. Tatün manguaiy, tasaj:

—¿Teat, ixom imeaats wüx aag temeteow quiaja? —aj.

³¹ Quiaj tapiüng aaga naxey:

—¿Nguineay sanaxom ximeaats sitiül ngo majlüy aljane maquiaach xic? —aw.

Ndoj quiaj tasaj a Felipe majtep tiül a carret chetem aweaäg.

³² Aaga Mipoch Teat Dios niüng tengual mateow, apiüng:

Wüx taquiüraab mamb mandeow, ajlúyan ngo menojteay, atnej nop sap.

Atnej nop quicheech sap wüx ajerep milan nej, ngo mepaj.

Atquiaj a nej aton wüx tandeow, ngo majcüw majaw monbiy nej.

³³ Nej tüünd mamongoch monxing, ndoj ngome tajaraw cuane asoet.

¿Jane alndom mapiüng meáwan ngo majneaj tarangüw wüx ombas nej ajcüwa nipilan quiaja?

Cos tambiyaw nej ningüw wüx iüt.

³⁴ Quiaj tatün manguiay aaga naxey quiaj, tasaj a Felipe:

—Isaj xic teat, ¿jane wüx ombas apiüng aaga nendeac andeac Teat Dios quiaja? ¿Apiüng wüx nejáyan quiaja, ngwüy apiüng wüx alinop aljane? —aj.

³⁵ Condom Felipe tapots maquiaach nej ajan wüx aaga poch quiaj. Tapots masaj nej wüx Mipoch Teat Dios leaw tandeac Teat Jesús. ³⁶ Condom wüx tatüchiw niüng ajlüy yow, quiaj tapiüng aaga naxey quiaj:

—Joyaj yow ¿quia ngondom nayar yowa? —aw.

³⁷ Quiaj tapiüng a Felipe, tasaj nej:

—Alndom sitiül iyaag naleaing lajmel tiül imeaats Mipoch Teat Dios —aj nej.

Quiaj tapiüng aaga naxey quiaj:

—Nganüy lanapiüng naleaing aaga Teat Jesucristo quiaj Micual nej Teat Dios —aw.

³⁸ Quiaj tapiüng lombom a carret. Condom tawüw tiüt ijpüéj, tambüw tajmeliw tiül yow, Felipe maquiiüb aaga naxey quiaj. Quiaj tüüch nej yow a Felipe. ³⁹ Condom wüx tawüw imiün tiül yow, quiaj a Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios tawün quiaj a Felipe. Aaga naxey quiaj, ngo maxom majaw nguia tandüy a Felipe. Condom tamb maquiiüb mitiüüd nej apac omeaats. ⁴⁰ Felipe camüm mayaag altiül cambaj Azoto. Quiaj tamb tapots mandeac Mipoch Teat Dios tiültiül meáwan cambaj niüng tamong, atánan quiaj tatüch tiül cambaj Cesarea.

9

Saulo tayar andeac Teat Jesús

(Hch. 22:6-16; 26:12-18)

¹ Pues aaga Saulo ngo mamong ajcüw majaw minipilan Teat Jesús, andiüm mambich mambiy meáwan. Quiaj tamb majaw natang miteaats. ² Tatün nawiig majoy majüquich tiül nangaj iüm tiül Damasco, alndom masap matsaag meáwan mondüüb Teat Jesús leaw apmaxom, masey monxey masey mon-taj. Ndoj apmaquiiüb mamb

andüy Jerusalén. ³ Naleaing wüx aleamb tiül tiüüd laliüc matüch Damasco, quiaj tajaw noic ran imiün cielo, anmarraj nej, ayey nej tiüt. ⁴ Quiaj tajmiüc a Saulo. Condom tanguiay andeac nop nendeac, tapiüng:

—Saulo, Saulo ¿neol tapots meyamb ximbas mejcüy mejaw xique? —aw.

⁵ Nej, quiaj tapiüng:

—¿Jan ic teat? —aw.

Quiaj tasaj nej aaga nendeac quiaj:

—Xique aaga Jesús, leaw ique tenguiay meyamb ombas mejcüy mejaw. Ngo majneaj mejcüy, cos andüy miün wüx imbas irang memongoch ngo majneaj, atnej nop jayats wacüx wüx atoel, quiaj atileran —aj nej.

⁶ Quiaj mbayaw, ancambeapmbeapeay. Tapiüng:

—Jow nganüy Teat ¿cuane indiüm mejaw naranga? —aw.

Quiaj tasaj nej Teat Jesús:

—Witiür, quiür itüch tiül aaga cambaj quiün. Quiaj apmesoic cuane netam merang —aj nej.

⁷ Ajcüwa monxey monquiiüb Saulo alombomoj quiaj, xeyay lambayajow aton. Cos anguiayayej andeac aaga nendeac, pero naleaing ngo maxomüw majawüw nejingüind. ⁸ Quiaj witiüt tiüt a Saulo; pero wüx taleaaig oniiüg ngo maxom majaw nicuajind. Quiaj taquiüraab mamb, naneteteran owix, tamb andüy Damasco. ⁹ Tajlüy

quiaj er nüt ngo maxom majaw nicuajind nicuajind, ngo met, ngo manganeow.

¹⁰ Tiül aaga nüt quiaj altiül Damasco nop minipilan Teat Jesús nenüt Ananías. Aaga naxey quiaj aleaic tajaw atnej aüm, cos Teat Jesús tejüiquichay majaw nej. Tasaj:

—¡Ananías! —aj.

Ananías tapiüng:

—Sal ningüy Teat —aw.

¹¹ Quiaj tasaj nej Teat Jesús:

—Erngualeateay, quiür iquiiüb aaga calle nasoic Naleainguiay, itün menguiay aniüng Judas. Alquiaj nop naxey nenüt Saulo naw Tarso, nej nganüy nganüy cam tenguiay ataag orar.

¹² Nej aton lanüüch majaw atnej aüm, nop naxey nenüt Ananías lajmel niüng nej axood, apmayac owix nej wüx omal nej, quiaj aprram oniiüg nej alinomb —aj nej.

¹³ Ananías wüx tanguiay aag ayaj, tapiüng:

—Teat, xique lananguiay xeyay nipilan andeacüw wüx aaga naxey quiaj, apiüngüw nej xeyay ngo majneaj teamarang wüx ombasüw minipilan tiül Jerusalén. ¹⁴ Nganüy lapeay ningüy, ajamiün nawiig ocueajiwo montangtang miteaats, quiaj alndom masap matsaag meáwan mondüüb ic —aw.

¹⁵ Quiaj tasaj nej Teat Jesús:

—Quiür, cos aaga naxey quiaj lanarriiüd marang xenajiüt. Nej apmamb mandeac xic wüx tiül palpálwüx nipilan, at niüng ajlüyiw

minatängw monajiüt, at tiül micual iüt Israel aton. ¹⁶ Cos xique sanüüch majaw nguineay apmamongoch xeyay ngo majnej áag andüüb xic —aj nej.

¹⁷ Quiaj tamb a Ananías andüy tiül aaga nden niüng axood Saulo. Wüx tapeay quiaj, tayac owix wüx omal a Saulo. Tasaj:

—Teat Saulo, aaga Teat Jesús tejüiquichay mejaw tiül tiüüd wüx tewiün, nej nesaj xic niün nüüch ram iniüg alinomb. Aton aliüc Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios majlüy wüx imbas —aj.

¹⁸ Andüüban ajmiüc imiün teoniiüg nej atnej milil cüet. Quiaj rat oniiüg nej a Saulo. Condom quiaj witiüt, tamb mayar yow. ¹⁹ Saulo wüx landoj üet, landoj anganeow, quiaj tayar apac alinomb. Condom tacül quiaj acas nüt maquiüüb minipilan Teat Jesús monlüy tiül Damasco.

Saulo tandeac wüx Teat Jesús tiül Damasco

²⁰ Quiajan tamb meáwan tiül ajcüwa sinagogas tiül Damasco mandeac masaj nipilan, naleaing aaga Teat Jesús Micual Teat Dios nej. ²¹ Quiaj mbayatoj meáwan jane tanguiaiyw andeac nej, tapiüngw:

—¿Neol, ngome nej aag ayaj tasap xeyay minipilan Teat Jesús tiül Jerusalén? ¿Neol ngome áag iün marang ningüy, masap mat-saag minipilan Teat Jesús maquiüüb andüy teombasüw

montangtang miteaatsa? —awüw.

²² Naleaing aaga Saulo taxom omeaats xeyay masaj nipilan, áag ngondom mangochiw nej andeac ajcüwa judíos moncül tiül Damasco, cos tasaj nejiw naleaing Teat Jesús aag ayaj a Cristo leaw netam miün.

Saulo tawün oleaj

²³ Wüx lamajiür xeyay nüt acül quiaj, quiaj ajcüwa judíos tandeacüw nóiquian apmambiyaw nej. ²⁴ Pero Saulo tanguiaiy aag ayaj. Masey tajiürüw mbeay mbeay cambaj nüt ongwiiüts cos andiümüw masapüw mambiyaw, pero ngondom mambiyaw. ²⁵ Condom minipilan Teat Jesús tawüniw nej ongwiiüts; tayacüw nej tiül nop nadam nchep, tamongochiw nej amb nic coet neyey tiüt cambaj. Aaga coet quiaj, najtep oleaj xeyay, narangüch piedra. Atquiaj taw wüx.

Saulo al Jerusalén

²⁶ Wüx tapeay tiül Jerusalén a Saulo, tandiüm maquiüjpüw tiül minipilan Teat Jesús; pero naleaing nejiw timboloj mandüyiw nej; ayajcüw ngome naleaing minipilan nej Teat Jesús. ²⁷ Quiaj a Bernabé tambeol nej, taquiüüb nej mamb andüy niüng ajlüyiw apóstoles. Condom tapots masaj nejiw wüx a Saulo nguineay tajaw Teat Jesús tiül tiüüd. At tasaj nejiw cuane tasaj nej Teat Jesús, aton tasaj nejiw

ngvineay tandeac wüx Teat Jesús tiül Damasco, ngo mimbol. ²⁸ Condom quiaj tacül tiül Jerusalén a Saulo maquiiüb nejiw, ambüw nguiajantanej maquiüjpüw. ²⁹ Nej ngo mimbol mandeac wüx Teat Jesús. At aton tasajsaj ajcüwa mondeac griego; pero nejiw ngo mayariw nej andeac; tayambüw ngvineay mambiyaw. ³⁰ Wüx minipilan Teat Jesús tanguiayiw aag ayaj, quiaj taquiüjpüw nej mamb andüy Cesarea. Condom naw quiaj tÿjchiw nej mamb andüy Tarso.

³¹ Tiül aaga nüt quiaj tajlüy najneájan tiül meáwan niüng canchiüjow minipilan Teat Jesús. Lango majcüyaran majarawüw tiül meáwan cambaj tiül Judea, tiül Galilea, at tiül Samaria. Tayacüw wüx omeajtsüw mandüjpiw leawa tandeac Teat Jesús, tarangüw leaw andiüm Teat Dios. Quiaj texeyayiw, cos tambeol nejiw Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios.

Tajneaj Eneas

³² Condom alinoic nüt wüx tamb a Pedro mamong tiül tiül cambaj niüng ajlüyiw minipilan Teat Jesús majaw cuane arangüw, quiaj tamb aton tiül cambaj Lida. ³³ Taxom quiaj nop naxey nenüt Eneas. Aaga naxey quiaj lamajiür ojpeacüw neat acül wüx mats, androoch nej ombas monandeow. ³⁴ Quiaj tasaj nej a Pedro:

—Teat Eneas, Teat Jesucristo lamataag ic majneaj, witiür, ixaing mimats —aj.

Andüüban ajneaj aaga naxey quiaj, witiüt. ³⁵ Wüx tajawüw nej lajneaj, meáwan nipilan tiül Lida, at monaw tiül cambaj Sarón aton tandüjpiw Teat Jesús.

Dorcas tapac alinomb

³⁶ Tiül aaga nüt quiaj, altiül cambaj Joje nop najtaj minipilan Teat Jesús nej aton, nenüt Tabita. Aag ayaj nasoic Dorcas tiül ombeay griego. Nej xeyay najneaj arang, at ambeol nipilan ngo majiür. ³⁷ Wüx aaga nüt quiaj, tiün andeow a Dorcas, tandeow. Condom wüx landoj axejmbeacharan, taquiüraab majmel cawüx tiül amb ijpüw iüm. ³⁸ Pues aaga cambaj Joje ngome xeyay miünquiaj ajlüy aweaag cambaj Lida, niüng ajlüy Pedro. Wüx minipilan Teat Jesús monaw Joje tanguiayiw Pedro altiül cambaj Lida, quiaj tÿjchiw mamb ijpüw monxey masajüw:

—Teat, irang favor, mac najen mejaw xicon ningüy tiül Joje —awüw.

³⁹ Quiaj tamb a Pedro maquiiüb nejiw. Wüx tapeay quiaj, taquiüjpüw nej mamb andüy cawüx tiül amb ijpüw iüm. Camüm mapeay quiaj, andüüban mayeyiw nej tiüt monleben omal montaj, ajiüntsüw. Tÿjchiw nej majaw apixaw nejiw arang Dorcas wüx almapac. ⁴⁰ Condom Pedro tawün nejiw quiaj

meáwan, ndoj taquieel tiüt micos nej mataag orar Teat Dios. Condom ndiliteay majaw aaga nandeow quiaj, tasaj:

—Tabita, witiür —aj.

Quiaj taleaaig oniiüg aaga najtaj quiaj, wüx tajaw a Pedro quiaj witiüt chetem. ⁴¹ Pedro, quiaj tandic owix nej masap owix a najtaj, tawitich lembem. Condom, quiaj tapaj miünüw minipilan Teat Jesús at monlemben omal montaj. Wüx tajngotoj majawüw, quiaj tajawüw lapac. ⁴² Aag ayaj tanguiayaran meáwan tiül cambaj Jope, ndoj xeyay nipilan tandüjpiw Teat Jesús. ⁴³ Condom Pedro tacül tiül cambaj Jope xeyay nüt, aniüng nop naxey nenüt Simón, nop nerang najiüt wüx taag.

10

Pedro alaniüng Cornelio

¹ Altiül cambaj Cesarea nop naxey nenüt Cornelio, minatang noic ajlüy soldados nasoic Italiana. ² Aaga naxey quiaj, xeyay ayamb Teat Dios, xeyay andiüm marang leaw andiüm Teat Dios, nóiquian maquiiüb meáwan leaw al aniüng nej. At aton xeyay ambeol nipilan tiül aaga cambaj quiaj. Nej ajlüyay matün ocueaj Teat Dios mambeol nej. ³ Aaga naxey quiaj, ranüy tüünd majaw atnej aüm, tajaw nop ángel ocueaj Teat Dios andüy wüx nchejliow nüt. Tajaw aaga

ángel quiaj tajmel niüng ajlüy nej. Condom tasaj nej:

—¡Teat Cornelio! —aj nej.

⁴ Cornelio mbayat xeyay wüx tajaw a ángel. Quiaj tapiüng:

—¿Cuane Teat? —aw.

Quiaj tasaj nej a ángel:

—Teat Dios teamanguiaj aag itün ocueaj, teamajaw nguineay imbeol nipilan ngo majiür. ⁵ Nganüy iich mambüw acas monxey tiül cambaj Jope, majanüw miün nop naxey nenüt Simón, aag ayaj nasoic Pedro. ⁶ Nej acül aniüng nop naxey nenüt Simón, aaga nerang najiüt wüx taag. Aaga nden quiaj ajlüy mbeay ndec. Nej a Pedro quiaj, apmasaj ic cuane netam merang —aj nej.

⁷ Wüx laámb aaga ángel tengual andeac aweaag, quiaj Cornelio tapaj ijpüw monrang minajiüt nej, at alinop soldado neyamb Teat Dios. ⁸ Condom Cornelio wüx landoj masaj nejiw meáwan cuane tajaw, quiaj tüüch nejiw mambüw tiül cambaj Jope majanüw miün a Pedro.

⁹ Amb alinoic nüt nejiw aliw tiül tiüüd, laliüc mapeayiw Jope. Aag ayaj laliüc lembem nüt. Pedro tajtep andüy cawüx mal iüm mataag orar. ¹⁰ Condom tindüet a Pedro. Tengualeámban arangüch üet nej, aleaic tajaw atnej aüm. ¹¹ Quiaj taxom majaw atnej lejquiat a cielo. Tajaw aliüc imiün tiül cielo andüy wüx iüt atnej noic nadam püy, naoeloeleran

oxing, tengual aw tiüt. ¹² Tiül aaga püy quiaj, altiül cuajantanej nimal. Altiül nimal nejiür apiquiw oleaj; altiül nimal nesatatüy tiüt ajü; altiül quiec aton. ¹³ Quiaj tanguiaj a Pedro andeac nop nendeac, tasaj nej:

—Pedro, witiür imbiy aag ayaj, itsamb —aj nej.

¹⁴ Quiaj tapiüng a Pedro:

—Ngwüy Teat, cos xique nómban ngome aag natsamb ajcüwa ngo majneaj nimal quiaj leaw xicona ngondom natsamban —aw.

¹⁵ Quiaj tendeac amb ijmbüw aaga nendeac quiaj, tasaj nej:

—Leaw lamapiüng Teat Dios najneaj matsaramb, ique ngondom mepiüng ngo majneaj —aj nej.

¹⁶ Aag ayaj tajaw arojmbüw. Condom, quiaj xaijnguiat alinomb aaga püy quiaj, andüy tiül cielo.

¹⁷ Pedro aliün wüx aag ayaj, tengualeámban mayamb omeaats nguineay amb aaga landoj majaw quiaj. Quiaj apeayiw mbeay nden ajcüwa monxey üüch nejiw mambüw a Cornelio, cos landoj matüniw manguiayiw nguiane acül a Simón.

¹⁸ Quiaj tendeacüw, tatüniw manguiayiw, sitiül quiaj axood nop naxey nenüt Simón nasoic Pedro. ¹⁹ Pedro tengualeámban mayamb omeaats wüx aaga landoj majaw quiaj, quiaj tasaj nej Nangaj Espiritu ocueaj Teat Dios:

—Joyaj arojpüw monxey lapeayiw mayambüw ic. ²⁰ Nganüy iriow tiüt quiür ijawüw, iquiüjpüw mamb nde mechiw imeaats. Cos xique nejchiüs miünüw ningüy —aj nej.

²¹ Quiaj taw tiüt a Pedro majaw ajcüwa monxey neech nejiw miünüw a Cornelio. Condom tasaj nejiw:

—Jogüy xic, teat. ¿Aleaic iyamban xic wüx tewiünan ningüye? —aj nejiw.

²² Nejiw quiaj tapiüngüw:

—Nop minatang soldado nenüt Cornelio nesaj xicon niünan. Aaga naxey quiaj xeyay najneaj arang, ayamb Teat Dios. Aton meáwan nipilan judío apiüngüw nej xeyay najneaj arang. Nop ángel ocueaj Teat Dios landoj masaj nej miün mejanüch meamb aniüng nej manguiay leaw ique apmesaj —awüw.

²³ Quiaj tamelich nejiw a Pedro, tüüch nejiw nguiane maxojtüw. Wüx larrow tiüt amb alinoic nüt, quiaj tamb a Pedro maquiüb nejiw. At aton tambüw alacas minipilan Teat Jesús moncül tiül Jope.

²⁴ Larrow tiüt amb alinoic nüt, quiaj tatüchiw tiül cambaj Cesarea. Cornelio tengual macül nejiw; laümb mapaj meáwan acualaats nej, at meáwan leaw xowüy andeac aweaag. ²⁵ Wüx tajmel tiül nden a Pedro, quiaj tamb a Cornelio mangoch nej, taquieel tiüt micos nej teombas a Pedro. ²⁶ Quiaj a Pedro tawitich nej, tasaj:

—Witiür teat, cos xique aton nipilan xic sat ic —aj nej.

²⁷ Tenguial andeac aweaag tajmeliw tiül iüm. Quiaj tajaw xeyay nipilan lacanchiüjow quiaj. ²⁸ Condom quiaj tasaj nejw a Pedro:

—Icona lamejawan nguineay nop nipilan judío ngondom maquiüb tiül pälwüx nipilan; at ngondom majmel aniüngüw nejw. Pero Teat Dios lamüüch xic najaw, nejinguid nipilan ngondom mapiürang ngo majneaj, ngo metam nej. ²⁹ Pares wüx tasoiquiüs niün, quiaj tiünas, ngo napiüng nicuajind. Nganüy sandiüm nanguiay ¿neol tepajan xic niün? —aj nejw.

³⁰ Quiaj tapiüng a Cornelio, tasaj nej:

—Xique lamajiür apeic nüt, aaga ores cam andüy wüx nchejliow nüt taiündas, tenguial sataag orar ningüy saniüng. Quiaj tajawas nop naxey alembem niüng sajlüy, xowüy lalitlit apix nej. ³¹ Condom tasaj xic aaga naxey quiaj, tapiüng: “Cornelio, Teat Dios teamanguiay leaw itün ocueaj, aton teamajaw nguineay imbeol nipilan ngo majiür. ³² Nganüy iich mamb majanüch miün nop naxey altiül cambaj Jope, nenüt Simón nasoic Pedro. Aaga naxey quiaj axood aniüng Simón aaga nerang najiüt wüx taag, acül mbeay ndec. Wüx apmapeay aaga naxey quiaj, nej apmasaj ic cuane netam merang”, aw. ³³ Quiaj tujchiüs mamb

mejanüch. Nganüy ique najneaj irang cos lerpeay. Meáwan xicona sajlüyiün ningüy narangan leaw Teat Dios andiüm, nanguiayiün meáwan leaw nej lamasaj ic mesaj xicon —aj nej.

Pedro tandeac aniüng Cornelio

³⁴ Quiaj a Pedro tandeac masaj nejw, tapiüng:

—Nganüy lanajaw Teat Dios andiüm jangantanej nipilan, ngo mapiüng wüx jane netam, jane ngwüy. ³⁵ Nej najneaj majaw meáwan nipilan tiül meáwan cambaj wüx iüt jane apmayamb nej, jane apmarang najneaj.

³⁶ Teat Dios tüüch manguiayiw mipoch nej aaga cambaj Israel, pero tapiüng nej najneájan majaw meáwan nipilan leaw apmayar andeac Teat Jesucristo. Aaga Teat Jesús quiaj, minatang ocueaj meáwan nipilan.

³⁷ Icona lamenguiayiün cuane tajlüy meáwan tiül iüt Judea. Aag ayaj tamelich tiül Galilea, wüx Juan landoj maquiaach nipilan cuane netam marangüw para alndom mayariw yow.

³⁸ Lamejawan aton nguineay Teat Dios tayac Nangaj Miespíritu nej wüx ombas Teat Jesús naw Nazaret para marang cuajantanej. At lamejawan nguineay Teat Jesús tarang xeyay najneaj cos Teat Dios almaquiüb nej. Nej aton tüüch majneaj meáwan nipilan leaw üüch nejw michachiw nimeech.

³⁹ Xicona tajawasan naleaing meáwan leaw tarang Teat Jesús tiül iüt Judea, at tiül Jerusalén. Condom tayacüw nej wüx cruz mandeow. ⁴⁰ Aaga Jesús quiaj Teat Dios tapacüüch nej wüx er nüt; tüüch nej mejüiquichay najawan. ⁴¹ Ngome meáwan nipilan tajawüw nej, áagan xicona leaw lasarriüdaranan nandeacan wüx nej cuane tarang. Xicona tajawasan, cos tetesan, tanganeowasan naquiüjpan wüx landoj apac alinomb. ⁴² Nej tasaj xicon namban nasajan nipilan, napiüangan naleaing Teat Dios lamayac nej majaw wüx asoet meáwan nipilan, leaw aliün mapac at leaw landeow. ⁴³ Meáwan mondeac andeac Teat Dios lamapiüngüw wüx nej tanomb. Tapiüngüw meáwan leaw apmayar andeac Teat Jesús, Teat Dios apmawün wüx omeaats nej asoetiw nejiw —aw.

Nipilan ngome judio ayariw Nangaj Espiritu

⁴⁴ Tenguialeámban mandeac a Pedro wüx aag ayaj, quiaj tiün Nangaj Espiritu ocueaj Teat Dios, tajmiüc wüx ombasüw meáwan nipilan leaw teamanguiyiw andeac nej. ⁴⁵ Quiaj mbayatoj ajcüwa judíos monyar andeac Teat Jesús leaw tambüw maquiüjpüw teat Pedro, cos tajawüw nguineay ajcüwa nipilan ngome judío lamayariw Nangaj Espiritu aton. ⁴⁶ Cos teamanguiyiw laman-

teamapiüngüw najnea-jay lamarang Teat Dios. ⁴⁷ Condom tasaj nejiw a Pedro:

—¿Alndom aljane mapal, ngo mayariw yow ajcüwa nipilan quiaja? Cos nejiw aton lamayariw Nangaj Espiritu atnej icootsa —aj nejiw.

⁴⁸ Quiaj a Pedro tapiüng müüch nejiw mayariw yow wüx minüt Teat Jesús. Condom tasajüw a Pedro macül quiaj alacas nüt maquiüüb nejiw.

11

Teat Pedro tamb Jerusalén masaj minipilan Teat Jesús nguineay tarang

¹ Condom ajcüw apóstoles y aldemas minipilan Teat Jesús monlüy tiül Judea tanguiyiw nguineay ajcüwa nipilan ngome judíos aton lamayariw Mipoch Teat Dios. ² Wüx tapeay Jerusalén a Pedro, quiaj taliquiaw nej ajcüwa judíos leaw lamandüjpiw Teat Jesús.

³ Tasajüw:

—¿Neol teamb aniüngüw nipilan ngome icootsa meretiün mequiüjpana? —ajüw nej.

⁴ Quiaj tapots masaj nejiw a teat Pedro andüübndüjpeay nguineay tajlüy, tapiüng:

⁵ —Xique sal tiül cambaj Jope, tenguial sataag orar. Quiaj tajawas aleaic atnej saúm. Tajawas aliüc imiün tiül cielo atnej noic nadam püy, ndeaan oxingxing; aag

ayaj tiün andüy niüng sajlüy.
⁶ Tajawas majneaj tiül aag ayaj. Quiaj tajawas altiül cuajantanej nimal nejiür apiquiw oleaj; altiül napat nimal, altiül nimal nesatatüy tiüt ajüy, altiül quiec aton.
⁷ Quiaj tanguiyiüs andeac nop nendeac, tasaj xic: “Pedro, witiür imbiy cuajantanej aag ayaj, itsamb”, aj xic.
⁸ Quiaj a xique tasajas: “Ngwüy Teat, cos xique nómban ngomeaag natsamb ajcüwa ngo majneaj nimal quiaj, leaw xicona ngondom natsamban”, saj.
⁹ Quiaj tasaj xic amb ijmbüw aaga nendeac imiün tiül cielo: “Leaw lamapiüng Teat Dios najneaj matsaramb, ique ngondom mepiüng ngo majneaj”, aj xic.
¹⁰ Aag ayaj tajawas arojmbüw. Condom, quiaj xaijnguiat alinomb andüy tiül cielo.
¹¹ Condom, quiaj tapeayiw quiaj arojpw monxey niüng saxood mayambüw xic, müjndiw miünüw imiün Cesarea.
¹² Quiaj tasaj xic a Nangaj Espiritu ocueaj Teat Dios namb naquiüjpüw nde nachiw ximeaats. Tambüw aton maquiüjpüw xic ajcüwa anaíw monyar andeac Teat Jesús cam. Tajmelasan aniüng nop teat naxey.
¹³ Aaga teat naxey quiaj tasaj xicon nguineay tajaw nop ángel aniüng nej, lembet niüng ajlüy nej, tasaj nej: “Ijchaw mambüw acas monxey andüyiw Jope, majanüw miün nop naxey

nenüt Simón, nasoic Pedro.
¹⁴ Aaga naxey quiaj apmasaj ic nguineay alndom maw isoetiün, mequiiüb meáwan leaw al iniüng”, aj nej.
¹⁵ Wüx tandecas nasajüw, quiaj tayariw Nangaj Espiritu ocueaj Teat Dios atnej tayariiüts nomb.
¹⁶ Quiaj leaad ximeaats nguineay tasaj icoots Teat Jesús wüx tapiüng: “Juan naleaing tüüch yow nipilan, aag ayaj náagan yow. Nganüy a icona apmeajndiün Nangaj Espiritu”, aw.
¹⁷ Sitiül Teat Dios lamüüch nejiw Nangaj Espiritu aton, atnej tüüch icoots wüx tayariiüts andeac Teat Jesucristo ¿jow nganüy a xique, jane xic napiüng napal leaw andiüm Teat Dios? —aj nejiw a Pedro.

¹⁸ Wüx ndot manguiayiw aag ayaj, quiaj ndijchiütoj, apac omeajtsüw, tapiüngüw:

—¡Najneajay lamarang Teat Dios! Nganüy naleaing Teat Dios lamüüch nipilan ngome judíos leaam omeajtsüw ngo majneaj teamarangüw y macueatiw, cos atquiaj nejiw aton alndom mapacüw meáwan nüt tiül cielo —awüw.

Minipilan Teat Jesús monlüy tiül Antioquía

¹⁹ Nganüy ajcüwa minipilan Teat Jesús leawa tawüniw oleajiw ajan wüx tajlüy nadam moncüy wüx tambiyaran Esteban, altiül tatüchiw tiül iüt Fenicia; altiül tambüw Chipre; altiül tatüchiw tiül cambaj Antioquía. Nejiw

ngo masajüw meáwan nipilan wüx aaga najneaj nanderac wüx Teat Jesús, áagan nipilan judío tasajüw. ²⁰ Condom acas monyar andeac Teat Jesús monaw tiül Chipre, at monaw tiül cambaj Cirene, tambüw tiül cambaj Antioquía. Wüx tapeayiw quiaj, tasajüw nipilan griegos wüx aaga najneaj nanderac wüx Teat Jesús. ²¹ Teat Dios xeyay tambeol nejiw; quiaj xeyay nipilan tayariw Mipoch Teat Dios, tacueatiw meáwan ngo majneaj leawa tarangüw.

²² Minipilan Teat Jesús monlüy tiül Jerusalén wüx tanguaiyiw aag ayaj, quiaj tujchiw mamb andüy Antioquía a teat Bernabé mamb mambeol nejiw. ²³ Wüx tapeay quiaj a teat Bernabé, xeyay tapac omeaats wüx tajaw nguineay lamambeol nejiw Teat Dios. Quiaj tasaj nejiw mayacüw wüx omeajtsüw Mipoch Teat Dios tanaámb, nde macueatiw. ²⁴ Teat Bernabé najneaj omeaats, nómban ngo machiw omeaats wüx Teat Dios. At cos xeyay ambeol nej Nangaj Espíritu, xeyay nipilan tayariw Mipoch Teat Dios.

²⁵ Ndoj tamb a Bernabé andüy tiül cambaj Tarso mayamb a Saulo. Wüx taxom, quiaj taquiiüb mamb andüy Antioquía. ²⁶ Quiaj tacüliw maquiiüjpüw monyar andeac Teat Jesús nomb neat; taquiajchiw xeyay nipilan wüx Mipoch Teat Dios. Tiül Antioquía tamelich masoiqiw Cristiano nejiw

leaw monyar andeac Teat Cristo.

²⁷ Tiül aaga nüt quiaj, tapeayiw Antioquía acas mondeac andeac Teat Dios monaw Jerusalén. ²⁸ Nop tiül nejiw nenüt Agabo. Aaga naxey quiaj tasaj nej Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios nguineay apmajlüy alinoic nüt. Quiaj witiüt masaj monyar andeac Teat Jesús wüx alcanchiümoj; tapiüng laliüc majlüy montiün andüy tiül meáwan cambaj, ngome apmajlüy nüeteran. Aag ayaj naleaing tajlüy wüx Claudio tarang natang nenajiüt tiül Roma. ²⁹ Quiaj minipilan Teat Jesús monlüy tiül Antioquía tapiüngüw anopnopo apmambeolüw monyar andeac Teat Jesús monlüy tiül Judea; apmüjchiw leaw alndom. ³⁰ Naleaing atquiaj tarangüw, tujchiw mamb aaga leaw üjchiw quiaj majoyiw mamb a Bernabé maquiiüb a Saulo, müjchiw montangtang tiül monyar andeac Teat Jesús monlüy tiül Judea.

12

Tandeow Jacobo, Pedro tayacüch tiül manchiüc

¹ Wüx aaga nüt quiaj, aaga Herodes minatang nenajiüt tayamb ombas minipilan Teat Jesús. Tasap acas müüch mamongochiw xeyay ngo majneaj. ² Ndoj tapiüng mambiyaran a Jacobo (Santiago minüt nej aton) micoj a Juan, tambiyaw naag espada. ³ Condom Herodes wüx

tajaw ajcüwa judíos najneájan majawüw aaga arang quiaj, quiaj tasap teat Pedro mayac tiül manchiüc aton. Naleaing tiül aaga nüt quiaj arangüw nangos nüt wüx üetiwan pan ngo majmel levadura. ⁴ Wüx lamasap a Pedro mayac tiül manchiüc, quiaj tayac teowixaw apiquiw ajlüy soldados monjiür manchiüc, majiürüw. Aag ayaj ajlüy apiquiw soldados tiül noicnoic ajlüy. Cos Herodes apiüng wüx landoj pascua, quiaj apmawün a Pedro mayac teowix cambaj. ⁵ Pedro tajiürüch majneaj tiül manchiüc. Nganüy ajcüwa minipilan Teat Jesús xeyay tatajcüw orar Teat Dios mambeol nej.

Teat Dios tawün tiül manchiüc a Pedro

⁶ Tiül aaga ongwiiüts quiaj, wüx Herodes apmawün a Pedro müüch cambaj ráwan tiüt, Pedro almameay pinawan niüng ajlüyiw ijpüw soldados. Netsaag naag ijtsüw galen; aliw tiül ombeay manchiüc alijpüw soldados tenguijal majiürüw nej. ⁷ Quiaj tapeay niüng ajlüy nej nop ángel ocueaj Teat Dios, anmarraj tiül manchiüc, tareeg teombaj a Pedro mapacüüch, tasaj:

—Witiür najénan —aj.

Tanaámb sojndiow aaga galen netsajcüy owix nej. ⁸ Quiaj tasaj nej a ángel:

—Ersoijquiaj, aton isooig ipaj —aj nej.

Pedro atquiaj tarang. Condom aaga ángel tasaj nej alinomb:

—Isooig najal micamix, mac tabar —aj nej.

⁹ Quiaj taw a Pedro tandüüb mamb a ángel. Naleaing ngo majaw sitiül naleaing meáwan leaw lamarang aaga ángel quiaj, tengwüy ajáwan. Nej apiüng aag ayaj ajáwan atnej maúm.

¹⁰ Condom tamongoj noic ombeay manchiüc niüng ajlüy nop soldado nejür manchiüc. Condom tamongoj amb ijquiaw ombeay manchiüc niüng ajlüy alinop soldado. Wüx tatüchiw aaga nadam ombeay manchiüc niüng awaran andüy tiül cambaj, aag ayaj narangüch manchiüc, lejquiat nejáyan quiaj. Quiaj tambüw. Condom wüx tatüchiw nots calle, quiaj tacueat nej a ángel.

¹¹ Quiaj rat andüy a Pedro, tapiüng:

—Nganüy sawaw naleaing Teat Dios tüüch miün miángel nej mawün xic teowix Herodes, ngana majlüy atnej andiümüw marangüw ajcüwa nipilan judío quiaj —aw.

¹² Atquiaj tapiüng tiül omeaats, condom tamb andüy aniüng María mimüm a Juan, aaga nasoic Marcos aton. Quiaj alcanchiümoj xeyay minipilan Teat Jesús tenguijal atajcüw orar. ¹³ Wüx tapeay mbeay nden, quiaj tendeac. Quiaj tiün nop nüx nenüt Rode majaw jane.

¹⁴ Aaga nüx quiaj wüx tanquiaw andeac a Pedro, xeyay

apac omeaats, ngo maleaaig ombeay nden, andilílan tiüt andüy tiül nden masaj nejiw lapeay a Pedro, al mbeay nden. ¹⁵ Quiaj tasajüw nej monlüy quiaj:

—¡Nerchach! —ajüw nej.

Nej nomb apiüng naleaing. Quiaj tapiüngüw:

—Ngome nej, aag ayaj miángel nej —awüw.

¹⁶ Pedro nde asap andeac mbeay nden. Wüx tambüw maleajquiw, quiaj tajawüw naleaing. Quiaj mbayatoj xeyay. ¹⁷ Pedro tarang owix ndijchiümoj. Quiaj tapots masaj nejiw nguineay tawün nej tiül manchiüc Teat Dios. At tasaj nejiw:

—¡Jchan manguiay a Jacobo, at meáwan minipilan Teat Jesús —aj nejiw.

Condom taw quiaj, tamb.

¹⁸ Camüm ram tiüt mbayajow a soldados. Xeyay tendeadendeacüw wüx, cos ngo majawüw nguineay taw a Pedro. ¹⁹ Condom Herodes tüüch mamb mayambüch a Pedro. Wüx laímb mayamb ngo maxom, quiaj tandüy wüx matüntün manguiay ajcüwa soldados monjiür manchiüc. Condom tüüch mamb maquiürajpüw mandeowüw. Ndoj Herodes taw Judea, tamb macül tiül cambaj Cesarea.

Tandeow Herodes

²⁰ Herodes xeyay tajcüw majaw nipilan monaw tiül cambaj Tiro at monaw tiül cambaj Sidón. Pero nipilan monaw Tiro maquiüb Sidón tandeacüw nóiquian,

mambüw majawüw aaga nenajiüt quiaj. Tandeacüw maquiüjpüw a Blasto mambeol nejiw. Aaga naxey quiaj, natang nejiür najiüt ocueaj Herodes. Quiaj tatüniw ocueaj a Herodes nde majcüyaran majarawüw. Cos nejiw teamaxomüw nüeteran naw tiül meáwan cambaj leaw Herodes ajlüy wüx. ²¹ Herodes tayac

noic nüt sonongom nipilan manguiayiw andeac nej. Condom wüx tatüch a nüt, tasooig najneaj apix nej, apix minatang nenajiüt. Ndoj tsotot tiül apal nej. Quiaj tapots andeac masaj nipilan. ²² Quiaj tepajüw nipilan napac. Tapiüngüw:

—¡Nop dios teandeac quiaj, ngome nipilan! —awüw.

²³ Quiaj ajngot iün andeow a Herodes, tüüch nej miün andeow nop ángel ocueaj Teat Dios, cos tayaag nej xeyay atam ajlüy; nganüy Teat Dios ngo metam. Quiaj tandeow, tendiüc.

²⁴ Naleaing Mipoch Teat Dios tajüy xeyay, tanguiayaran nguiajantanej.

²⁵ Bernabé maquiüb a Saulo wüx landoj marangüw minajiütüw nejiw tiül Jerusalén, quiaj tandilileaw alinomb andüyiw Antioquía, taquiüjpüw mamb a Juan nasoic Marcos.

13

Bernabé y Saulo tambüw mandeacüw andeac Teat Dios

¹ Tiül nipilan monyar andeac Teat Jesús monlüy

tiül Antioquía altiül acas mondeac andeac Teat Dios, aton altiül monquiaach wüx Mipoch Teat Dios. Ajcüw ayaj nop Bernabé, alinop Simón nasoic Niger, alinop Lucio naw Cirene, alinop Manaén, alinop Saulo. Aaga naxey nenüt Manaén quiaj, tatang aweaag a Herodes, aaga nenajiüt tiül Galilea. ²Noic nüt wüx alxenenguemoj tengual anderac Mipoch Teat Dios aton wüx teaiündüw, quiaj tasaj nejiw Nangaj Espiritu ocueaj Teat Dios, tapiüng:

—Iwüniün xicueaj a Bernabé maquiiüb a Saulo marangüw xenajiüt leawa lanateots nüjchiw —aw.

³Quiaj wüx landoj aiündüw, landoj matüniw ocueaj Teat Dios, tayacüw owixaw wüx omalüw a Bernabé maquiiüb a Saulo. Condom tetepeayayej maquiiüjpüw, quiaj tawüw quiaj.

Bernabé y Saulo tandeacüw Mipoch Teat Dios tiül Chipre

⁴ Condom tambüw niüng Nangaj Espiritu ocueaj Teat Dios lamüüch nejiw maya-jcüw netam mambüw. Quiaj tambüw andüyiw tiül cambaj Seleucia. Condom nawüw quiaj tajtepiw tiül nadam müx, tandüyiw wüx noic iüt tiül ndec nasoic Chipre.

⁵ Wüx tajtepiw wüx iüt tiül cambaj Salamina, quiaj tandeacüw Mipoch Teat Dios tiül meáwan sinagogas. At al-maquiiüjpüw a Juan mambeol nejiw. ⁶ Wüx laúmb majüyiw tiül aaga nine iüt tiül ndec,

quiaj tatüchiw tiül cambaj Pafos. Taxomüw quiaj nop naxey nenüt Barjesús, nop judío nej. Aaga naxey quiaj nop nesüet, y apiüng nej nop nendeac andeac Teat Dios, pero aag ayaj ngo maleaing.

⁷ Aaga naxey mbich meaw maquiiüb nop nenajiüt nenüt Sergio Paulo, nenajiüt nej tiül aaga iüt quiaj. Aaga nenajiüt quiaj, xeyay fis ajiür. Nej tüüch mamb majpajüw miün a Bernabé y Saulo, cos andiüm manguiay Mipoch Teat Dios. ⁸ Pero aaga newüyay asüet aton nasoic Elimas tiül ombeayiw Griegos; nej tandiüm mapal nejiw, cos ngo mandiüm majaw mayar Mipoch Teat Dios aaga nenajiüt quiaj. ⁹ Quiaj a Saulo nasoic Pablo aton, tayaag tiül omeaats nej a Nangaj Espiritu ocueaj Teat Dios, quiaj tajaw teombas aaga naxey quiaj. ¹⁰ Tasaj:

—¡Ique minaj ic newaiich, nerang xeyay ngo majneaj, micual ic minatang nimeech, cos ijcüy mejaw monrang najneaj! ¿Neol tapots iwaiich nipilan nde mayariw Mipoch Teat Dios? ¹¹ Nganüy Teat Dios apmüüch ic memongoch xeyay ngo majneaj, apmersomb, ngome apmexom mejaw a nüt acas nüt —aj.

Quiaj pojniüt oniüg aaga naxey quiaj, nómban ngo maxom majaw nicuajind. Ndoj tapots ajüyjüy, amb ninguiün amb ninguiün mayamb jane manetet nej owix. ¹² Aaga naxey nenajiüt

quiaj wüx tajaw aag ayaj, quiaj tayar Mipoch Teat Dios, mbayat manguaiy leaw aquiajchiw wüx Teat Dios.

Pablo maquiüb Bernabé aliw Antioquia tiül Pisidia

¹³ Condom tawüw Pafos a Pablo maquiüb leaw aquiüb mamb, tambüw ambüw tiül müx, tandüyiw tiül cambaj Perge tiül Panfilia. Condom wüx tapeayiw quiaj, quiaj tacueat nejiw a Juan, tandilil alinomb andüy Jerusalén.

¹⁴ Condom nejiw tawüw Perge, tandüyiw tiül cambaj Antioquia tiül Pisidia. Wüx tapeayiw quiaj, tambüw tajmeliw tiül nangaj iüm wüx nüt axoodaran, chetemoj.

¹⁵ Wüx landoj ateoraw tiül Mipoch Teat Dios leaw tüünd a Moisés, at leaw tarangüw mondeac andeac Teat Dios, quiaj montangtang tiül a sinagoga, tujchiw mamb masoiquiw a Pablo y a Bernabé sitiül ajiürüw noic poch mapiüngüw. Tasoiquiw:

—Teat monxey, sitiül almejiüran alngün poch mepiüangan manguaiyiw nipilan, alndom mepiüangan —ajowiw.

¹⁶ Quiaj witiüt a Pablo lembem, tarang owix nej ndi-jchiümójan. Condom tasaj nejiw:

—Teat monxey micual iüt Israel, at icona monyar andeac Teat Dios, inguiayiün sanasaj icon: ¹⁷ Aaga Teat Dios Midiosüw cambaj Israel, nej tarriiüd ajcüwa mixe-jchiiüts monlüy tanomb.

Condom tüüch nejiw mexeyayiw wüx tacüliw tiül Egipto, tiül miüt pálwüx nipilan. Ndoj tawün nejiw quiaj. ¹⁸ Condom wüx tacüliw tiül wajchiüc ic miow (40) neat, taiüc wüx meáwan leaw tarangüw. ¹⁹ Wüx tajmeliw tiül iüt Canaán, nej tandrooch ombas ayaíw nadamdandam cambaj tiül aaga iüt quiaj, müüch mixe-jchiiüts maneayiw aaga iüt quiaj. ²⁰ Condom tatüch apiquiw acoic miow ic miow gajpowüw (450) neat, meáwan tiül aaga neat quiaj, Teat Dios tayac jueces majawüw wüx asoetiw nipilan. Tiün mandondoch wüx tajlüy aaga Samuel, nop nendeac andeac Teat Dios. ²¹ Condom tatüniw ocueaj Teat Dios mayac nop natang nenajiüt tiül nejiw, aaga nasoic rey. Quiaj Teat Dios tayac a Saúl, micual Cis, marang natang nenajiüt tiül nejiw ic miow neat. Aaga naxey quiaj naw tiül acualaats Benjamín.

²² Ndoj, wüx Teat Dios tawün a Saúl, tayac a David mingow. Cos Teat Dios lamapiüng aag ayaj tanomb wüx tapiüng: “Lanaxom a David micual Isai. Aaga naxey quiaj xeyay apac ximeeaats najaw, nej apmarang meáwan leaw xique sandiüm”, aw. ²³ Naw tiül micual nej aaga rey David quiaj, wüx lamong xeyay neat, quiaj tiün majlüy Teat Jesús. Teat Dios tayac nej mawün asoetiw cambaj Israel, atnej lamapiüng apmarang. ²⁴ Pero nganaw

mapeay a Teat Jesús, quiaj aaga Juan neech yow nipilan tasaj a cambaj Israel leaam omeajtsüw wüx aaga xeyay ngo majneaj teamarangüw, macueatiw, cas tayariw yow. ²⁵ Juan wüx laliüc ndom minajiüt nej, tasaj nipilan: “¿Jane xic ipiüangan? Ngome xique leawa temepiüangan quiaj. Aliüc miün nop, aag ayaj xeyay netam ajlüy, xique ngo nembeat nicuajind, ngondom natüch nasoond apaj nej”, aj nejiw.

²⁶ Nganüy xique sasaj icon menguiayiün Teat monxey, micual acualaats Abraham, at icona monyamb Teat Dios: Aaga poch nepiüng wüx nguineay Teat Dios alndom mawün asoet nipilan, icona netam menguiayiün, meyariün. ²⁷ Cos ajcüwa micual miütaats moncül tiül Jerusalén, at monajiüt tiül nejiw ngome tajawüw jane nej Teat Jesús. Cos ngo maxomüw omeajtsüw wüx Mipoch Teat Dios leaw tarangüw mondeac andeac Teat Dios, nateoraw wüx nüt axoodaran. Áag nejiw tayacüw asoet Teat Jesús mandeow. Quiaj tajlüy atnej landoj lajlüy tiül Mipoch Teat Dios. ²⁸ Masey ngo maxomüw wüx ombas Teat Jesús nicuajind nisoet para mandeow, nejiw tasajüw a Pilato mapiüng mandeow. ²⁹ Nejiw ngo leaam omeajtsüw, tarangüw meáwan leaw larangüch tiül Mipoch Teat Dios nguineay apmajlüy wüx ombas Teat Jesús. Wüx

landeow, quiaj tajwan tiüt imiün wüx cruz. Condom tamiüraad. ³⁰ Pero naleaing Teat Dios tapacüch nej alinomb. ³¹ Ndoj tejüiquichay xeyay nüt majawüw nej ajcüw leawa taquiüjpüw nej naw tiül Galilea, andüy Jerusalén. Nganüy nejiw tengual masajüw nipilan leaw tajawüw.

³² Nganüy xicon a ton teanasajan icon wüx aaga najneajay majlüy, cos aag ayaj Teat Dios lamasaj mixejchiiüts. ³³ Nganüy lajlüy atnej Teat Dios lamapiüng apmajlüy tiül micualüw nejiw mixejchiiüts; ajcüw ayaj icootsa. Teat Dios tapacüch alinomb Teat Jesús atnej larangüch tiül amb ijquiaw Salmo, cos apiüng: “Ique Xecual ic, nganüy lanüch ic wijquiamear”, aw. ³⁴ Teat Dios tapacüch nej alinomb, ngo müüch nej majmboc, cos atquiaj lajlüy tiül Mipoch Teat Dios, niüng Teat Dios apiüng: “Xique naleaing sanajiür icon lasta, cos sanarang atnej tasajas a David”, aw. ³⁵ Áag Teat Dios tapiüng tiül alinoic Salmo, wüx David tarang wüx nawiig, tapiüng: “Nde meaach majmboc aaga nangaj micual”, aw. ³⁶ Cos naleaing David wüx landoj arang natang tiül nipilan atnej lamasaj nej Teat Dios, quiaj tandeow. Condom tamiüraad niüng tamiürajtüw montangtang tajlüyiw tanomb, micuerpo

nej tajmboc. ³⁷ Nganüy micuerpo Teat Jesús ngo majmboc, cos Teat Dios tapacüüch nej alinomb.

³⁸ Teat monxey micual xeüt, netam mejawan, nganüy tengual nasajan icon áagan wüx Teat Jesús alndom meriowan wüx isoetiün.

³⁹ Meáwan nisoet leaw aaga poch tüünd Moisés apiüng ngondom maw, aaga nisoet quiaj alndom maw ocueaj jane apmayar andeac Teat Jesús.

⁴⁰ Nganüy netam mejawan, nde memongochiün atnej lamapiüng tiül Mipoch Teat Dios leaw tarangüw mondeac andeac Teat Dios, apiüng:

⁴¹ Icona mondam omeaats, ijawan wüx, cos apmbayameron apndromeron.

Cos xique aleaic sanarang wüx aliün mepacan.

Aag ayaj icona apmepiüangan ngo maleaing, masey aljane apmasaj icon, aw —aj nejiw.

⁴² Wüx tawüw imiünüw tiül a sinagoga ocueajiw judíos, quiaj tatüniw nej ocueajiw nipilan ngome judío, sitiül apmandüyiw quiaj alinomb wüx apmatüch alinoic nüt maxoodaran masajüw nejiw alquiriw wüx aaga poch quiaj. ⁴³ Wüx landajrriüjow imiünüw tiül a sinagoga, quiaj tandüjpiw a Pablo y Bernabé xeyay nipilan judío, at nipilan ngome judío leaw lamayambüw Teat Dios. Condom Pablo y Bernabé tasajüw nejiw mayacüw wüx

omeajtsüw Mipoch Teat Dios y mimonajneaj nej.

⁴⁴ Wüx tatüch alinoic nüt axoodaran, tajlüy mümb mamb meáwan nipilan monaw tiül cambaj manguiayiw Mipoch Teat Dios.

⁴⁵ Pero wüx ajcüwa judíos tajawüw laxeyay nipilan, quiaj tajcüyiw, ngo majneaj majawüw. Xeyay ngo majneaj tandeacüw wüx leaw Pablo taquiaach, tapiüngüw aag ayaj ngo maleaing.

⁴⁶ Quiaj tandeacüw a Pablo y Bernabé, ngo mimboloj, tasajüw nejiw:

—Naleaing icona ombas nasajan icon wüx Mipoch Teat Dios cos judíos icon. Pero icona ngo meyariün, pares ngome apmeajndiün mepacan meáwan nüt niüng ajlüy Teat Dios. Nganüy sanamban nasajan nipilan ngome judío. ⁴⁷ Cos atquiaj lamasaj xicon Teat Dios narangan, atnej lamapiüng tiül Mipoch nej:

Lanayac ic mejlüy atnej ran ocueajiw palpálwüx nipilan ngome judío, meamb mesajüw meáwan nipilan wüx iüt nguineay alndom maw asoetiwiw nejiw —aj nejiw.

⁴⁸ Ajcüwa nipilan ngome judíos, wüx tanguiayiw aag ayaj, xeyay tapac omeajtsüw, najneajay majawüw Mipoch Teat Dios. Tüjchiw omeajtsüw Teat Dios meáwan leaw landoj lamapaj nejiw Teat Dios majlüyiw najneajay, mapacüw meáwan nüt tiül

cielo. ⁴⁹ Quiaj tanguiayaran Mipoch Teat Dios meáwan tiül aaga iüt quiaj. ⁵⁰ Pero ajcüwa judíos leawa ngo mayariw mipoch Teat Dios tasajüw montangtang ombas montaj leaw andüjpiw Mipoch Teat Dios, at montangtang ombas monxey tiül aaga cambaj quiaj, majcüyiw majawüw a Pablo y Bernabé. Quiaj witiüt noic nadam moncüy wüx ombasüw Pablo y Bernabé, tawüniw nejiw nómban tiül aaga iüt quiaj. ⁵¹ Nejiw quiaj tatajtüw minajndot oleajiw nejiw, cas tambüw tandüyiw tiül cambaj Iconio. ⁵² Meáwan leaw lamayariw andeac Teat Jesús xeyay tapac omeajtsüw, tajlüy wüx ombasüw nejiw Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios, tambeol nejiw.

14

Pablo y Bernabé aliw tiül Iconio

¹ Pablo y Bernabé tapeayiw tiül cambaj Iconio; tambüw tiül a sinagoga ocueajiw nipilan judío. Wüx tandeacüw wüx Teat Jesús, tayariw aag ayaj xeyay nipilan judío, at xeyay nipilan griego aton. ² Pero ajcüwa judíos leaw ngo mayariw aaga poch quiaj, tambüw tapots mawaijchaw ajcüw pálwüx nipilan, mapiüngüw nipilan monyar andeac Teat Jesús ngo majneaj teamarangüw. ³ Pares tacüliw quiaj a Pablo y Bernabé xeyay nüt. Nejiw tandeacüw wüx Teat Jesús ngo mimboloj

cos ayacüw omeajtsüw wüx nej. Aton nej tüüch nejiw ndoj ombasüw marangüw cuajantanej ateócan leawa ngome aag ajaraw. Atquiaj tarang majüiquich naleaing meáwan leaw andeacüw quiaj. ⁴ Nipilan tiül aaga cambaj quiaj, ngo majlüyiw nóiquian; altiül tambeolüw ajcüwa judíos, altiül tambeolüw apóstoles. ⁵ Condom ajcüwa judíos maquiüjpüw nipilan ngome judíos, witiütoj nóiquian maquiüjpüw monajiüt majcüyiw majawüw apóstoles, andiümüw maloxiw naag piedra, mambiyaw. ⁶ Nejiw a Pablo y Bernabé, wüx tanguiayiw aag ayaj, quiaj tawüniw oleajiw, tandüyiw tiül ajcüwa cambaj Listra y Derbe tiül iüt Licaonia, at tambüw tiül meáwan nine cambaj quiajan. ⁷ Meáwan tiül niüng tambüw tasajüw nipilan aaga najneajay poch wüx Teat Jesús.

Taloxiw a Pablo tiül Listra

⁸ Tiül cambaj Listra, alquiaj nop naxey chetéjan ngondom majüy, necoex nde wijquiaw, ngome aag ajüy. ⁹ Aaga naxey quiaj teamanguaiy meáwan leaw teamandeac a Pablo. Wüx Pablo tajaw nej majneaj, quiaj tajaw aaga naxey quiaj ajüic ayaag tiül omeaats naleaing Teat Dios alndom mataag nej majneaj. ¹⁰ Quiaj tendeac a Pablo, tasaj nej napac:

—Witiür lembem —aj.

Aaga naxey quiaj, ajchic lembem, quiaj tajüy.

11 Nipilan wüx tajawüw nguineay lamarang a Pablo, quiaj tepajüw napac, tandeacüw wüx ombeayiw nejiw, tapiüngüw:

—¡Lapeayiw a dios imiünüw cawüx, at nejiw nipilan! —awüw.

12 Condom tujchiw manüt a Bernabé, Júpiter, atnej minüt nop midiosüw nejiw, nganüy a Pablo tujchiw manüt Mercurio, atnej minüt alinop midiosüw nejiw, cos Pablo nendeac.

13 Condom nop miteaats ocueaj aaga dios Júpiter, taquiiüb mamb acas boy, aton ajoy mbaj nembet mandiig a boy, laámb andüy mbeay cambaj niüng ajlüy ombiüm aaga dios Júpiter. Xeyay nipilan taquiüjpüw nej mamb; apmambiyaw a boy mayacüw ichechiw nejiw.

14 Ajcüw apóstoles Bernabé y Pablo wüx tanguiayiw aag ayaj, quiaj tachiütüw apixaw nejiw, tajmeliw tiül a xeyay nipilan mapalüw teombas, tendeacüw napac, tapiüngüw:

15 —¡Monxey! ¿Neol tepiüngan merangan aag ayaja? Xicon a ton nipilan xicon atnej ijlüyiün. Xicon xiünan nasajan icon mecueatiün iyamban cuajantanej narangüch dios, mendüjpiün áagan Teat Dios almapac, aag nerang cielo, nerang iüt, nerang ndec, nerang meáwan leaw alma-jlüy. 16 Naleaing tanomb nej tüüch majlüyíwan meáwan nipilan, marangüw leaw andiümüw. 17 Pero naleaing Teat Dios ngo macueat

nejiw nómban, cos tengual majüiquich jane nej wüx arang meáwan najneaj; nej üüch majoet, üüch mayac aóng meáwan cuajantanej napiürüch. Aton üüch icoots nüeteran, üüch mapac omeajtsaats —awüw.

18 Masey atquiaj tapiüngüw a Pablo y Bernabé, pero xeyay taél ocueajiw para mapalüw teombas a nipilan, ngana mambiyaw a nimal mayacüw ichechiw, müjndiw.

19 Condom tapeayiw quiaj acas judíos monaw Antioquia at monaw Iconio. Ajcüw ayaj taquiajchiw ombeay nipilan majcüyiw majawüw a Pablo, mambiyaw. Quiaj tajcüyiw a nipilan, tapots maloxiw a Pablo naag piedra. Condom tanototoj tiüt, taquiüjpüw mamb maloxiw mbeay cambaj, apiüngüw landeow nómban. 20 Ndoj, wüx xenenguetoj monyar andeac Teat Dios niüng ajlüy nej, quiaj tapac witiüt. Condom tandüy tiül cambaj alinomb maquiiüb nejiw. Wüx rat tiüt amb alinoic nüt, quiaj taw quiaj maquiiüb Bernabé, tandüyiw Derbe.

21 Wüx landoj mandeacüw aaga najneajay poch tiül cambaj Derbe, y wüx lajlüy xeyay monyar andeac Teat Jesús, quiaj tandilileaw alinomb andüyiw Listra. Condom tandüyiw Iconio, naw quiaj tandüyiw Antioquia. 22 Meáwan leaw niüng tamongoj, tujchiw mapac omeajtsüw leaw monyar

andeac Teat Jesús, tasajüw nde machiweaw omeajtsüw wüx Teat Dios, tasajüw:

—Netam mamongochiiüts xeyay ngo majneaj, cos atquiaj alndom majmeliüts tiül micambaj Teat Dios —ajüw. ²³ At aton tayacüw acas montangtang tiül monyar andeac Teat Jesús leaw niüng tamongoj. Aag ayaj wüx ndoj aiündüw matüniw ocueaj Teat Dios, quiaj lamayacüw teowix Teat Dios ajcüwa nipilan lamayariw nej andeac, mambeol nejiw.

Tandilileaw andüyiw Antioquia tiül Siria

²⁴ Condom nawüw Antioquia tambüw tamongoj tiül Pisidia, quiaj tatüchiw Panfilia. ²⁵ Ndoj mandeacüw Mipoch Teat Dios tiül cambaj Perge, quiaj tambüw andüyiw tiül cambaj Atalia. ²⁶ Condom nawüw quiaj, tajtepiw tiül müx, tandüyiw Antioquia tiül Siria niüng tayacüchiw teowix Teat Dios, mambeol nejiw wüx aaga najiüt leaw landoj marangüw quiaj. ²⁷ Wüx tapeayiw Antioquia, taxej-nenguiw meáwan monyar andeac Teat Dios. Condom tapots masajüw nguineay tambeol nejiw Teat Dios, nguineay lamayariw Mipoch Teat Dios xeyay nipilan leaw ngome israel. ²⁸ Ndoj Pablo y Bernabé tacüliw quiaj xeyay nüt maquiüjpüw monyar andeac Teat Dios.

15

Tarangüw moncanchiün tiül Jerusalén

¹ Condom tapeayiw tiül Antioquia acas monquiaach imiünüw tiül Judea. Ajcüw ayaj taquiajchiw monyar andeac Teat Cristo monlüy quiaj; tasajüw sitiül ngo majlüyiw circuncidado atnej apiüng Moisés marangüch, Teat Dios ngome apmawün asoetiw nejiw.

² Quiaj tajlüy noic nadam mondeacndeac, cos Pablo y Bernabé ngo majneaj majawüw aag ayaj. Quiaj tasoiquiw a Pablo y Bernabé mambüw Jerusalén maquiüjpüw alacas monaw quiaj, majawüw ajcüw apóstoles at montangtang monajiüt tiül mondüüb Teat Cristo, majawüw wüx aaga mondeac quiaj.

³ Condom ajcüw minipilan Teat Jesús tambeolüw nejiw mambüw. Quiaj tambüw. Wüx tamongoj tiül Fenicia at tiül Samaria tandeacüw masajüw minipilan Teat Jesús nguineay lamayariw Mipoch Teat Dios xeyay palpálwüx nipilan ngome judíos. Wüx tanguiyiw aag ayaj, xeyay tapac omeajtsüw.

⁴ Wüx tapeayiw Jerusalén, apac omeajtsüw majawüw nejiw meáwan minipilan Teat Jesús, átan apóstoles, átan montangtang. Quiaj nejiw a Pablo y Bernabé tapots masajüw nejiw nguineay tambeol nejiw Teat Dios marangüw minajiüt nej.

⁵ Condom acas monxey monaw tiül fariseos, leaw lamayariw andeac Teat Jesús, witiütoj tapiüngw:

—Netam matajcüchiw circuncidar ajcüwa nipilan ngome judíos, aton masoiquiw marangüw meáwan atnej apiüng tiül aaga poch tüünd Moisés —awüw.

⁶ Quiaj xenenguetoj ajcüw apóstoles at montangtang majawüw nguineay apmajlüy wüx aaga mondeac quiaj.

⁷ Wüx laxeyay mandeacüw wüx aag ayaj, quiaj witiüt a Pedro masaj nejiw:

—Xecojow xechijquiaw, lamajiür nüt icona tejawan nguineay tarriüüd xic Teat Dios namb nasajüw aaga najneajay poch nguineay Teat Cristo awün asoeteran, manguiayiw ajcüwa nipilan ngome judíos y mayariw aag ayaj aton. ⁸ Teat Dios nejaw tiül omeaatsaran, tajüiquich majaraw naleaing lamayar nejiw cos tiün wüx nejiw Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios atnej tiün wüx icoots.

⁹ Teat Dios ngo marang pálwüx tiül icootsa, pálwüx tiül nejiw, cos nej tawün asoetiwiw nejiw aton, wüx tayacüw omeajtsüw wüx nej. ¹⁰ Jow nganüy,

¿neol tendiüman meajchiün majcüy Teat Dios? ¿Neol icona tendiüman meajchiün marangüw monyar andeac Teat Jesús leaw mixejchiiüts átan icootsa ngome tarangaats palan atnej netama? ¹¹ Masey nganüy icootsa ajawaats Teat Jesús

nde ajneaj omeaats lamawün asoetiüts, ngome cos aleaic arangaats; atquiaj arang wüx nejiw aton —aj nejiw.

¹² Quiaj ndijchiütoj meáwan, condom tanguiayiw meáwan tandeacüw Bernabé y Pablo cos tasajüw nguineay tambeol nejiw Teat Dios marangüw tiül palpálwüx nipilan cuajantanej ateócan leaw ngome aag ajaraw.

¹³ Wüx landoj andeacüw a Pablo maquiiüb a Bernabé, quiaj tapiüng a Jacobo:

—Xecojow xechijquiaw, inguiayiün sanasaj icon:

¹⁴ Teat Simón Pedro landoj mandeac nguineay tajlüy wüx Teat Dios tamelich mambeol ajcüwa nipilan ngome judíos mayariw nej andeac marangüw minipilan nej aton. ¹⁵ Aag ayaj lamapiüng tiül Mipoch Teat Dios leaw tarangüw mondeac andeac nej niüng apiüng:

¹⁶ Ndoj aag ayaj sanandilil alinomb,

sanawitich alinomb aniüng David cos lajmiüc;

sanataag majneaj leaw ndrot ombas, sanalomboch alinomb.

¹⁷ Atquiaj sanarang para mayariw andeac Teat Naxey meáwan nipilan leaw alíünan.

Aton meáwan nipilan monaw palpálwüx iüt apmarangüw xenipilan, aw.

¹⁸ Atquiaj tapiüng Teat Dios, cos nej lamüüch majaraw wüx aag ayaj nde tanomb.

19 'Nganüy xique sapiüng nde maxolaats ajcüwa nipilan ngome judíos sitiül lamacueatiw arangüw ngo majneaj y lamandüjpiw Teat Dios. 20 Úpan marangaats noic nawiig masajajtsüw macueatiw üetiw cuajantanej najmel teombas dioses, aton nde majlüyiw maquiüjpüw pálwüx naxey pálwüx najtaj, aton nde matsambüw mionij nimal napatsüch onic andeow, nde matsambüw quiej. 21 Cos tiül ngünantanej cambaj ajlüy jane mequiaach wüx aaga poch tüünd Moisés. Nde tanomb ajlüyay ateoraw aag ayaj tiül meáwan sinagogas wüx nüt axoodaran —aw.

22 Condom ajcüwa apóstoles at montangtang at meáwan monyar andeac Teat Dios, wüx ndot manguiayiw aag ayaj, najneájan majawüw. Condom quiaj tarriüjtüw acas monxey tiül nejiw müjchiw mamb andüy Antioquía maquiüjpüw a Pablo y Bernabé. Quiaj tayacüw a Judas nasoic Barsabás, alinop Silas. Ajcüwa monxey quiaj, natang nejiw tiül minipilan Teat Jesús. 23 Quiaj tarangüw noic nawiig majoyiw mamb ajcüwa monxey quiaj. Tiül aaga nawiig quiaj apiüng:

“Xicona micojon michi-jquian, xicona apóstoles y montangtang tiül monyar andeac Teat Jesucristo, satepeayiün icon leaw ngome judíos moncül tiül Antioquía, tiül Siria, at tiül Cilicia. Tambtámban

ijlüyiün. 24 Xicona lananguiayiün nguineay acas monxey monáwan tiül xicona tambüw masajüw icon merangan leaw ngo metam merangan. Cos sanguiayiün tasajüw icon netam mejlüyiün circuncidado, y aton merangan meáwan atnej apiüng tiül aaga poch tüünd Moisés. Ajcüwa monxey quiaj, xicona ngome sasajan mambüw. 25 Wüx canchiütason tandeacasan nóiquian, quiaj tapiüngasan najneaj narriüjtan acas monxey nüjchiün mambüw niüng ijlüyiün maquiüjpüw teat Bernabé y teat Pablo. 26 Nejiw xeyay lamamongochiw cos aag andeacüw wüx Miteatiiüts Jesucristo. 27 Aag nganüy süjchiün mambüw a Judas y Silas mambüw maquiüjpüw. Nejiw aton apmasajüw icon wüx meáwan aag ayaj. 28 Cos Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios, átan xicona aton, najneaj najawan sitiül ngo nüjchiün icon merangan leaw naél. Áagan acas poch cam mbich netam merangan: 29 Nde meatiün alngün nüeteran leawa landoj ajmel teombas dioses marang nichech. Nde metsamban quiej, nde metsamban mionij nimal napatsüch onic andeow, aton nde mejlüyiün mequiüjpan pálwüx naxey pálwüx najtaj. Sitiül apmecueatiün meáwan aag ayaj, najneajay irangan. Áagan sasajan icon, tamtámban ajlüyiüts”, aw.

³⁰ Condom quiaj tambüw, ajcüwa nünjdiw mambüw quiaj andüyiw Antioquía. Wüx tapeayiw quiaj, tapajüw canchiümoj meáwan monyar andeac Teat Cristo mäjchiw a nawiig. ³¹ Meáwan monyar andeac Teat Cristo wüx ndot manguiayiw ateoraw aaga nawiig quiaj, xeyay tapac omeajtsüw manguiayiw nguineay tasoiquiw tiül a nawiig. ³² Condom Judas maquiiüb a Silas aton, cos nejiw mondeac andeac Teat Dios nejiw áag tendeacüw masajüw monyar andeac Teat Cristo, tujchiw mapac omeajtsüw xeyay, tasajüw nde mimboloj. ³³ Condom wüx lamacüliw quiaj acas nüt, quiaj tandilileaw alinomb andüyiw niüng ajngotoj, tayacüchiw teowix Teat Dios mambeol nejiw. ³⁴ Naleaing Silas tapiüng apmacül quiaj, ngo majtsor. ³⁵ Pablo y Bernabé aton tacülüwan tiül Antioquía. Tanaámb aquiajchiw aaga poch wüx Teat Cristo. At tambeolüw nejiw xeyay monaw quiaj, cos taquiajchiw aton.

Teat Pablo tamb amb jmbüw oleaj mandeac wüx Teat Dios tiül palpálwüx cambaj

³⁶ Wüx lamacüliw quiaj acas nüt, quiaj a Pablo tasaj a Bernabé:

—Tabar andililear majawar monyar andeac Teat Jesús tiül meáwan cambaj niüng lamasajarüw wüx Mipoch Teat Dios, majawar cuane tarangüw —aj.

³⁷ Quiaj a Bernabé tapiüng maquiüjpüw mamb alinomb a Juan, nasoic Marcos. ³⁸ Naleaing Pablo ngo majneaj majaw maquiüjpüw mamb alinomb, cos landoj macueat nejiw tiül Panfilia nomb, ngo mamb maquiiüb nejiw wüx aaga najiüt tarangüw. ³⁹ Ndoj ajcan ngo meyarayej andeacüw, quiaj tecueatayej. Bernabé taquiiüb a Marcos, tandüyiw Chipre ambüw tiül müx. ⁴⁰ Condom Pablo tasaj a Silas maquiiüb mamb. Wüx tatüch a nüt mambüw, ajcüwa monyar andeac Teat Cristo tayacüw nejiw teowix Teat Dios mambeol nejiw. Ndoj quiaj tambüw. ⁴¹ Condom nejiw tambüw tamongoj tiül Siria at tiül Cilicia, tasajüw monyar andeac Teat Cristo monlüy quiaj, nde macueatiw ayambüw Teat Dios.

16

Pablo y Silas taquiüjpüw a Timoteo

¹ Condom tambüw tandüyiw Derbe, naw quiaj tandüyiw Listra. Quiaj taxomüw nop neyar andeac Teat Jesús nenüt Timoteo, micual nop najtaj judía nendüüb Teat Jesús, pero miteat nej a Timoteo griego nej. ² Meáwan minipilan Teat Jesús monaw Listra at monaw Iconio apiüngüw aaga Timoteo quiaj xeyay najneaj arang. ³ Quiaj a Pablo tandiüm maquiiüb mamb a Timoteo mambeol nej. Ndoj

taquiiüb mataag circuncidar ngana müjchiw majcüyiw ajcüwa judíos monlüy tiül aaga iüt niüng apmambüw, cos meáwan ajawüw aaga Timoteo quiaj, griego miteat nej. ⁴ Condom meáwan cambaj niüng tamongoj, tujchiw hermanos majawüw aaga nawiig leaw tarangüw apóstoles y montangtang minipilan Teat Jesús monlüy tiül Jerusalén. ⁵ Atquiaj meáwan noic noic ajlüy minipilan Teat Cristo leaw niüng tamongoj tujndiw mapac omeajtsüw, y nütnütan tengual axeyayiw aton.

Pablo tüünd majaw nop naxey naw Macedonia atnej aüm

⁶ Condom tambüw tamongoj tiültiül cambaj tiül Frigia at tiültiül cambaj tiül Galacia. Tatüchiw tiül Asia, pero tamongójan, ngo mandeacüw quiaj aaga najneajay poch quiaj; cos Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios ngo müüch nejiw mandeacüw. ⁷ Wüx tapeayiw tiül niüng angochay iüt ocueajiw monaw Misia, tapiüngüw apmambüw andüyiw Bitinia, pero naleaing aaga Nangaj Espíritu ngo müüch nejiw mambüw quiaj. ⁸ Quiaj tamongójan ambüw tiül Misia, tandüyiw cambaj Troas mbeay ndec. ⁹ Noic ongwiiüts, Pablo aleaic tajaw atnej aüm, tajaw nop naxey naw Macedonia alembem niüng ajlüy nej. Aaga naxey quiaj, teamatün nej ocueaj,

tasaj: “Imong indüy Macedonia membeol xicon”, aj nej. ¹⁰ Wüx landoj majaw aag ayaj a Pablo, quiaj najénan tambasan sandüyiün Macedonia, cos sajawan naleaing Teat Dios nepaj xicon namban nasajanüw wüx aaga najneajay poch wüx Teat Jesucristo.

Pablo y Silas aliw tiül Filipos

¹¹ Condom tawasan Troas samban tiül nadam müx, saleaingüünan sandüyiün wüx noic iüt tiül ndec nenüt Samotracia. Amb alinoic nüt, quiaj tambasan sandüyiün tiül cambaj Neápolis. ¹² Condom nawasan quiaj, tandüyasan Filipos. Tiül aaga cambaj quiaj acüliw xeyay nipilan Romanos; aton aag ayaj más xeyay nembeat cambaj tiül Macedonia. Tacülasan quiaj acas nüt. ¹³ Wüx noic nüt axoodaran tawasan tiül cambaj, tambasan sandüyiün mbeay lam niüng mbójan ambüw matajcüw orar. Quiaj chetetason. Condom tasanawanüw wüx Mipoch Teat Dios meáwan montaj leaw lapeayiw quiaj. ¹⁴ Alquiaj nop najtaj nenüt Lidia, naw tiül cambaj Tiatira, nenüüb najnej nacants jael. Aaga jael quiaj xeyay nembeat. Nej xeyay ayamb Teat Dios, teamanguiy meáwan cuane teanderac. Cos Teat Dios tambeol nej mayac wüx omeaats manguiy y mayar leaw teamandeac a Pablo. ¹⁵ Wüx landoj ayar yow maquiiüb micual nej, quiaj

tasaj xicon namban aniüng nej naxojtan quiaj, tapiüng:

—Sitiül icona ipiüangan naleaing xique sayar andeac Teat Dios, nganüy tabaats saniüng mexojtan —aj xicon.

Tatün xicon namban, quiaj tambasan.

¹⁶ Condom alinoic nüt wüx tambasan sandüyiün niüng atajcüh orar, tangochasan nop nüx nesüet, cos alwüx ombas nej nimeech. Aaga nüx quiaj almajiür moneay nej, axomüw wüx ombas nej xeyay tomiün wüx aaga asüet quiaj. ¹⁷ Aaga nüx quiaj tapots mandüüb xicon, teandeac napac manguaiy nipilan, apiüng:

—Ajcüwa monxey quiaj, monrang minajiüt Teat Dios najlüy tiül cielo. Nejiw teamasajüw icon nguineay alndom maw isoetiün —aw.

¹⁸ Palüy atquiaj tarang xeyay nüt. Ndoj Teat Pablo lapaxiow manguaiy, quiaj ndiliteay majaw. Condom tasaj aaga nimeech najlüy wüx ombas a nüx:

—Sasaj ic menguiay wüx minüt Teat Jesucristo, iriow wüx ombas aaga nüx quiaj —aj.

Quiaj taw aaga nimeech, tacueat nej najénan.

¹⁹ Ajcüwa moneay nej, wüx tajawüw langome apmaxomüw tomiün wüx ombas aaga nüx quiaj, quiaj tasapüw a Pablo maquiüüb a Silas. Condom taquiüjpüw mamb andüy awan niüng ajlüyiw monajiüt. ²⁰ Wüx tapeayiw

niüng ajlüy monajiüt, quiaj tapiüngüw:

—Ajcüwa monxey cam judíos nejiw, nganüy xeyay moncüy teamayacüw tiül micambajaats. ²¹ Nejiw tengual maquiajchiw nipilan wüx midiosüw nejiw leaw icootsa ngondom mayariiüts marangaats, cos icootsa romanos icoots —awüw.

²² Quiaj a cambaj tajcüyiw majawüw a Pablo y Silas wüx tanguaiyiw aag ayaj. Condom monajiüt tapiüngüw masojndich tiül apixaw; ndoj tapots awüjchiw. ²³ Wüx landoj mawüjchiw xeyay, quiaj tayacüw tiül manchiüc. Condom tasajüw aaga nejiür manchiüc majiür nejiw majneaj. ²⁴ Aaga naxey quiaj, wüx ndoj manguaiy nguineay netam marang, quiaj tayac nejiw tiül manchiüc, tiül ümb wüx palaw teomeaats iüm. Condom tapünaran oleajiw nejiw tiül xiül.

²⁵ Lapeay pinawan ong-wiiüts, Pablo y Silas tengual atajcüw orar matüniw ocueaj Teat Dios, y tengual atajcüw cantar himnos müjchiw Teat Dios. Meáwan leaw aliw tiül manchiüc tengual manguaiyiw. ²⁶ Condom, quiaj tajlang noic nadam ateam, nómban alangüüch oleaj a manchiüc. Quiaj lejquiat meáwan apal ombeay manchiüc. Aton sojndiüt meáwan galen netsajcüy monlüy tiül manchiüc. ²⁷ Camüm mapac a nejiür manchiüc majaw laímb

lejquiam meáwan apal manchiüc, quiaj tasoond mic-ochil nej membiyay nejáyan quiaj. Cos apiüng a nej laúmb mecuiürrüw meáwan monlüy tiül manchiüc. ²⁸ Quiaj a Pablo tendead napac, tapiüng:

—Nde mermbiyay, jogüy meáwan xicon saliün ningüy —aw.

²⁹ Quiaj tatün ran aaga naxey quiaj. Condom tajmel tiül manchiüc acuiür ancambeapmbeapeay. Quiaj taquieel micos nej teombasüw a Pablo y Silas. ³⁰ Condom quiaj tawün nejiw, tatün manguiaj nejiw:

—Teat monxey ¿cuane netam narang para naw wüx sasoete? —aj nejiw.

³¹ Nejiw quiaj tasajüw nej:

—Iyar andeac Miteatiiüts Jesucristo, quiaj apmeriow wüx isoet, at meáwan leaw monlüy iniüng —ajüw nej.

³² Condom tasajüw nej wüx Mipoch Teat Dios, at meáwan monlüy aniüng nej.

³³ Tíülan aaga ongwiiüts quiaj, aaga naxey quiaj tajants minecoy ombasüw nejiw. Ndoj tayar yow maquiiüb meáwan monlüy aniüng nej. ³⁴ Condom tamelich nejiw tiül iüm, tayac nüeteran metiw. Xeyay tapac omeaats aaga naxey quiaj maquiiüb meáwan monlüy aniüng nej, cos lamayariw Mipoch Teat Dios.

³⁵ Ajcüwa monajiüt wüx larrow tiüt, quiaj tüjchiw mamb mongot masajüw a

nejiür manchiüc matsambi-ich a Pablo y Silas. ³⁶ Quiaj aaga nejiür manchiüc tasaj a Pablo:

—Monajiüt lamüjchiw miün nasoic natsambiich icon. Nganüy alndom meri-owan, quiüran ngo majlüy nicuajind naél —aj.

³⁷ Quiaj a Pablo tasaj a mongot:

—Xicona nipilan romano xicon, nejiw tawüjchiw xicon majawüw meáwan nipilan. Taton ngome tajawüw wüx sasoetiün, ndoj tayacüw xicon tiül manchiüc. ¿Neol nganüy tapiüngüw mawüniw xicon axotayéjan? ¡Ngwüy ngo mat! Ich miünüw nejejeje mawüniw xicon —aj nejiw.

³⁸ Quiaj tambüw a mongot müjchiw manguiaj monajiüt aaga poch quiaj. Ajcüwa monajiüt xeyay mbayatoj wüx tanguiaiyiw aaga Pablo y Silas romanos nejiw. ³⁹ Quiaj tambüw matüniw monajneaj teombasüw a Pablo y Silas; tawüniw tiül manchiüc, pero tatüniw ocueajiw mawüw tiül aaga cambaj quiaj.

⁴⁰ Wüx tawüw tiül manchiüc, tandüyiw aniüng Lidia. Condom wüx landoj andeacüw maquiiüjpüw minipilan Teat Cristo monlüy quiaj, masajüw tanaámb mapac omeajtsüw mayambüw Teat Dios, quiaj tambüw.

17

Witiüt noic moncüy tiül Tesalónica

¹ Pablo maquiiüb a Silas wüx tambüw, tamongoj

ambüw tiül cambaj Anfípolis, ambüw tiül cambaj Apolonia, ndoj tatüchiw Tesalónica. Alquiaj nop sinagoga ocueaj nipilan judío. ² Pablo tamb tiül aaga sinagoga atnej mbójan marang nguiajantanej niüng amb. Nej tamb tiül aaga nangaj iüm miarajmbüw nüt axoodaran, tandec maquiüjpüw nipilan. ³ Tasaj nejiw majawüw leaw apiüng tiül Mipoch Teat Dios, niüng apiüng aaga Cristo netam mamongoch xeyay ngo majneaj, netam mandeow. Condom netam mapac alinomb. Aton tasaj nejiw:

—Aaga Teat Jesús teanasaj icon wüx quiaj, aag ayaj a Cristo temecülüün —aj nejiw.

⁴ Altiül nejiw tayariw, tujchiw omeajtsüw Teat Dios; condom taquiüjpüw a Pablo y Silas. Aton xeyay nipilan griego monyamb Teat Dios tayariw mipoch Teat Jesús aton, at xeyay montangtang ombas montaj monaw quiaj.

⁵ Pero ajcüwa judíos leaw ngo mayariw andeac Teat Jesús, xeyay ngo majneaj majawüw aag ayaj. Quiaj tayambüw acas monjüyjüy nipilan leaw ngo majiür cuane marang, mambeolüw nejiw. Condom tambüw masajüw nipilan tiül a cambaj, mawitichaw noic nadam moncüy. Condom tajmeliw aniüng Jasón mayambüw a Pablo y Silas mawüniw mayacüw teowix cambaj. ⁶ Pero ngo maxomüw a Pablo y Silas, quiaj tasapüw a Jasón,

at alacas monyar andeac Teat Jesús, tanototoj mamb andüy teombasüw monajiüt tiül aaga cambaj quiaj. Wüx tapeayiw quiaj, tepajüw napac, tapiüngüw:

—Ajcüwa monxey tenguial awitichaw moncüy tiül meáwan cambaj, nganüy lamatüchiw ningüy tiül micambajaats. ⁷ Aaga Jasón cam lamayac aniüng nej ajcüwa monxey quiaj. Ajcüwa nipilan quiaj, arangüw leaw ngo mandiüm a César minatang nenajiüt ocueajiiüts. Cos apiüngüw almajlüy alinop natang nenajiüt, aag ayaj aaga Jesús —awüw.

⁸ Xeyay nipilan at monajiüt wüx tanguiayiw aag ayaj, quiaj tajcüyiw xeyay.

⁹ Quiaj a Jasón at alacas monyar andeac Teat Dios leaw almaquiiüb, wüx landoj mayacüw mipochiw nejiw mapiüngüw Pablo apmaw quiaj, langome apmüüch majcüy nipilan, quiaj tsajmbiütoj.

Pablo y Silas aliw tiül Berea

¹⁰ Condom meáwan monyar andeac Teat Cristo najénan tujchiw mamb a Pablo maquiiüb a Silas andüyiw tiül cambaj Berea ores ongwiiüts. Nejiw wüx tapeayiw Berea, tambüw tiül a sinagoga ocueajiw nipilan judío. ¹¹ Ajcüwa judíos monlüy quiaj, alwüx ajneaj omeajtsüw ngo mat nejiw monlüy Tesalónica, cos ayacüw wüx omeajtsüw

manguaiyiw Mipoch Teat Dios. Meáwan nüt tateowüw Mipoch Teat Dios majawüw sitiül naleaing leaw apiüngüw a Pablo y a Silas. ¹² Atquiaj xeyayiw tayariw Mipoch Teat Dios, at xeyay nipilan griego tayariw Mipoch Teat Dios aton; átan natangtang ombas montaj tiül cambaj, átan monxey. ¹³ Wüx ajcüwa judíos monlüy Tesalónica, tanguaiyiw nguineay a Pablo lamayac Mipoch Teat Dios tiül Berea aton, quiaj tambüw matüchiw quiaj. Condom tapots maquiajchiw ombeay nipilan majcüyiw majawüw a Pablo. ¹⁴ Quiaj ajcüwa monyar andeac Teat Jesús najénan tujúchiw mamb a Pablo andüy mbeay ndec. Nganüy a Silas maquiüüb a Timoteo tacülüwan Berea. ¹⁵ Ajcüwa monquiüüb mamb Pablo, taquiüjpüw mamb andüy tiül cambaj Atenas. Condom wüx tandilileaw, tasaj nejiw a Pablo masajüw a Silas y Timoteo, mambüw najénan majawüw nej quiaj.

Pablo altiül Atenas

¹⁶ Pablo altiül cambaj Atenas tealeámban macül a Silas y Timoteo, pero almajaw xeyay narangüch dios ajlüy tiül aaga cambaj quiaj, xeyay ngo majneaj mayaag. ¹⁷ Nej tamb tiül a sinagoga, tandeac masaj nipilan judío at pálwüx nipilan monyamb Teat Dios monlüy quiaj. At meáwan nüt tamb mbeay plas aton mandeac Mipoch Teat Dios manguaiyiw nipilan leaw

axom quiaj. ¹⁸ Tapeayiw quiaj acas monxey mondüy wüx minawijquiaw nasoic epicúreos at ajcüwa nasoic estoicos. Ajcüw ayaj tapots andeacüw maquiüjpüw a Pablo, altiül tapiüngüw:

—¿Cuane andiüm mapiüng aaga naxey ngo majaw ndijchiw ombeay quiaja? —awüw.

Altiül tapiüngüw:

—Ajüic atnej teamandea wüx pálwüx dioses —awüw.

Atquiaj tapiüngüw, cos Pablo tandeac wüx Teat Jesús, aton tandeac nguineay tapac alinomb. ¹⁹ Condom quiaj taquiüjpüw nej andüy tiül nop nadam iüm nasoic Areópago. Wüx tapeayiw quiaj, tasajüw nej:

—¿Alndom nanguaiyiüna cuane aaga jayats iqiaach quiaja? ²⁰ Cos ique sanguiayiün temendeac xeyay cuajantanej ngome aag nanguaiyiün. Nganüy sandiüman nanguaiyiün cuane amb apiüng aag ayaj —awüw.

²¹ Cos meáwan nipilan micual iüt tiül Atenas, at monaw alinoic iüt moncúlan quiaj, ngo majlüy alinoic cuajantanej marangüw, sitiül ngo mandeacüw tengwüy manguaiyiw alngün jayats manderac wüx.

²² Quiaj lembet pinawan nejiw a Pablo tiül Areópago. Condom tapiüng:

—Teat monxey micual iüt Atenas, sawaw icona irangan casa xeyay palpálwüx dioses. ²³ Cos wüx tajüyiüs ningüy tiül micambajan, tajawas xeyay

artül niüng irangan casa midiosan. Ndoj tamongos niüng ajlüy noic artül narangüch wüx poch apiüng: “Ocueaj aaga dios ngo majaraw jane nej”. Pues aaga dios quiaj, leawa icona ngo mejawan jane masey irangan nej casa, aag Dios quiaj xique nganüy xiün nasaj icon wüx.

²⁴ Aag ayaj Teat Dios nerang iüt, nerang meáwan cuajantanej najlüy ningüy wüx iüt, cos nej natang tiül cielo at wüx iüt. Nej ngo macül tiül cuajantanej nangaj iüm narangüch naag owixaran. ²⁵ Nej ngo metam nej nicuajind, ngondom aljane mambeol nej müüch nej aleaic, cos nej üüch icoots miündaats, y teamepacüüch majlüy meáwan leaw almajlüy.

²⁶ Nej nerang meáwan nipilan ajan wüx nop. Condom naw wüx aaga nop quiaj tajlüy palpálwüx nipilan macülüw wüx aaga iüt cam, pero noic miquiejw. Nej lamajaw ngow apmajlüyiw anopnopo, aton lamüüch iüt niüng apmacülüw. ²⁷ Nej andiüm mayambüw nej, mäjchiw nej omeajtsüw. Nej ngome miünquiaj almajlüy, álan niüng ajlüyüüts anopnopoots. ²⁸ Cos nej neech icoots mapacaats, nej nerang icoots. Sitiül nej ngo marang icoots, ngo majlüyüüts. Atnej lamarangüw wüx nawiig aton altiül monáwan tiül icona leaw monxom omeaats, apiüngüw: “Icootsa micual

icoots Dios.” ²⁹ Sitiül naleaing micual icoots Dios, ngondom mapiüngaats Teat Dios ajlüy atnej alngün cuajantanej narangüch oro, tengwüy plat, tengwüy piedra. Meáwan ajcüw ayaj nipilan tarangüw, cos nejiw ayajcüw atquiaj ajlüy Dios.

³⁰ Aag ayaj arangrangüwan, cos ngo majawüw nguineay ajlüy Teat Dios. Pares Teat Dios ngome apmateow tiül leaw ngo majneaj tarangüw; pero nganüy nej apiüng netam manguiayiw wüx nej meáwan nipilan wüx iüt y macueatiw meáwan ngo majneaj arangüw. ³¹ Cos Teat Dios lamayac noic nüt apmajaraw wüx asoet meáwan nipilan wüx iüt. Aag ayaj apmajlüy cos nej lamayac nop Teat Naxey majaw wüx asoeteran. Aag ayaj tajüiquich majaraw wüx tapacüüch nej alinomb maw tiül mondeow —aw a Pablo.

³² Ajcüwa nipilan wüx tanguiayiw aaga poch apacaran alinomb, altiül titsojówan nej, altiül tasajüw:

—Alinoic nüt ndoj sananguiayiün indeac —ajüw nej.

³³ Condom quiaj tacueat nejiw, taw quiaj a Pablo. ³⁴ Pero altiül tandüjpiw mamb a Pablo, täjchiw omeajtsüw Teat Dios. Tiül ajcüw ayaj, altiül nop naxey nenüt Dionisio. Aaga naxey quiaj, ajiür najiüt tiül Areópago. At altiül nop najtaj nenüt Dámaris. Ngome áagan, aton tajlüyiw alacas.

18

Pablo altiül Corinto

¹ Ndoj aag ayaj, quiaj taw tiül Atenas a Pablo, tamb andüy tiül cambaj Corinto.

² Wüx tapeay Corinto, quiaj taxom nop naxey nenüt Aquila, judío nej naw tiül iüt Ponto, jayats mapeayiw imiün Italia, aquiüüb mintaj nej nenüt Priscila. Cos aaga Claudio minatang nenajiüt tiül Roma, tapiüng netam mawüw quiaj meáwan nipilan judío, pares nejiw tawüw quiaj. Teat Pablo tamb majaw nejiw mandeacüw maquiüjpüw.

³ Condom tacül quiaj maquiüjpüw, cos nej aton arang aaga najiüt arangüw Aquila y Priscila, tarangüw najiüt nóiquian; aag ayaj arangüw iüm taag manüjpiw. ⁴ Teat Pablo mbójan amb tiül sinagoga wüx nüt axoodaran maquiaach Mipoch Teat Dios manguiayiw nipilan judío, at nipilan griego aton.

⁵ Wüx Silas y Timoteo tapeayiw imiünüw tiül iüt Macedonia, quiaj a Pablo tarang áagan minajiüt Teat Dios pal nüt. Tenguiäl müüch a nipilan judío majawüw majnej naleaing Teat Jesús, aag ayaj a Cristo leawa lapiürang aliüc. ⁶ Pero ajcüwa nipilan judío tajcüyiw majawüw a Pablo; tandeacüw xeyay ngo majnej wüx ombas nej. Quiaj a Pablo tataad apix nej, ndoj tasaj nejiw:

—Ich macül wüx imbasan aaga nisoet mandrooch

imbasan, aag ayaj xique ngo najiür naél. Ajan wüx nganüy sanamb nasajüw meáwan nipilan ngome judío —aj nejiw.

⁷ Quiaj taw tiül a sinagoga, tamb andüy aniüng nop naxey nenüt Justo, nop neyamb Teat Dios. Aaga naxey quiaj ajür aniüng nej niüng ajlüy a sinagoga. ⁸ Condom nop naxey nenüt Crispo, natang nej tiül a sinagoga, nej aton tüüch omeaats Teat Jesús maquiüüb meáwan monlüy aniüng nej. Aton xeyay nipilan tiül Corinto wüx tanguiayiw andeac Pablo, tøjchiw omeajtsüw Teat Dios, ndoj tayariw yow. ⁹ Ndoj, noic ongwiiüts Teat Dios tüüch manguiay a Pablo atnej maúm, tasaj:

—Nde mermbol, indeac xic wüx, nde ndijchiümeär. ¹⁰ Cos xique salnaquiüüb ic, nejingüind ngondom marang alngün ngo majnej wüx imbas. Cos sajiür xeyay xenipilan tiül aaga cambaj cam —aj nej.

¹¹ Quiaj tacül quiaj a Pablo nomb neat pinawan, maquiaach nipilan wüx Mipoch Teat Dios.

¹² Pero wüx Galiön tarang nenajiüt tiül iüt Acaya, quiaj a judíos sonongotoj nóiquian mapiüngüw masapüw a Pablo. Quiaj tasapüw, taquiüjpüw mamb andüy awan. ¹³ Condom quiaj tasajüw nenajiüt:

—Aaga naxey cam tenguiäl maquiaach ombeay

nipilan müjchiw omeajtsüw Teat Dios, pero naleaing alinoic aquiaach, ngome atnej apiüng aaga poch tüünd Moisés —ajüw.

¹⁴ Pablo laámb apmendeac, quiaj tendeac a Galión masaj ajcüwa judíos:

—Sitiül aaga naxey quiaj ajiür alngün nisoet, tengwü alngün xeyay ngo majneaj arang, najneaj sananguiay leaw apmepiüangan cuane arang. ¹⁵ Pero nğanüy cos ijcüyünan mejawan ajcan aleaic aquiaach, ajcan andeac wüx minüt aljane, aton aag ayaj wüx poch leaw icona indüjpiün; pues ijawan coen ninguiay, xique ngo nandiüm najaw wüx aag ayaj —aj nejüw.

¹⁶ Ndoj quiaj tawün nejüw tiül awan. ¹⁷ Condom ajcüwa nipilan griego tasapüw a Sóstenes, nop nej natang tiül sinagoga. Tapots matoeliw nej quiaj mbeay awan. Aaga Galión ngo mapiüng nicuajind, masey teamajaw.

Pablo tandilil andüy Antioquia, condom tandüy quiaj amb arojmbüw oleaj

¹⁸ Teat Pablo tacül tiül Corinto alacas nüt, condom wüx taw quiaj, tatepeay meáwan monyar andeac Teat Jesús monlüy quiaj, cas tamb andüy Siria amb tiül müx, taquiüjpüw nej mamb a Priscila y Aquila. Quiaj tambüw ambüw wüx iüt andüyiw Cencrea majtepiw tiül müx. Tiül Cencrea tajerep omal nej a Pablo nangwing,

majüic nej lamarang leawa lamasaj Teat Dios apmarang. Condom quiaj tawüw quiaj, tambüw. ¹⁹ Wüx tapeayiw tiül Éfeso, quiaj a Pablo tecueatayej maquiüjpüw a Priscila y Aquila. Ndoj nej tamb andüy tiül a sinagoga, mandeac maquiüjpüw nipilan judío. ²⁰ Condom tasajüw nej macül quiaj xeyay nüt maquiüjpüw, pero nej ngo mandüüm. ²¹ Wüx tandiüm maw quiaj, tatepeay nejüw, tapiüng:

—Netam namb najaw aaga nangos nüt laliüc majlüy tiül Jerusalén. Ndoj saliüc alinomb najaw icon sitiül Teat Dios mapiüng —aj nejüw.

Quiaj taw Éfeso amb tiül nadam müx. ²² Wüx tapeay Cesarea, quiaj tamb andüy Jerusalén, matepeay meáwan minipilan Teat Cristo monlüy quiaj. Ndoj naw quiaj, tamb andüy Antioquia. ²³ Ndoj acül quiaj acas nüt taw quiaj, tamb alinomb andüy tiül meáwan cambaj tiül Galacia, at tiül Frigia, müüch mapac omeajtsüw mambeol meáwan monyar andeac Teat Cristo monlüy tiül aaga iüt quiaj.

Apolos tandeac mipoch Teat Dios tiül Éfeso

²⁴ Ndoj tapeay tiül Éfeso nop naxey judío nenüt Apolos naw Alejandría. Aaga naxey quiaj xeyay axom omeaats wüx andeac, y ajaw xeyay leaw apiüng tiül Mipoch Teat Dios. ²⁵ Nej laquiaacharan wüx Teat Jesús, y ngo

paxiüm mandeac wüx leaw taquiaach Teat Jesús, masey nej tajlüy minipilan nej aaga Juan neech yow nipilan. ²⁶ Apolos tapots mandeac tiül a sinagoga ngo mimbol; pero wüx Priscila y Aquila tanguyaiw nguineay aquiaach, quiaj taquiüjpüw andüy aniüngüw nejiw. Condom taquiajchiw nej alquiriw wüx Teat Jesús leaw nej nganaw manguiy. ²⁷ Condom wüx tandiüm Apolos mamb andüy tiül Acaya, quiaj tambeolüw nej minipilan Teat Cristo monlüy Éfeso. Tarangüw noic nawiig müjchiw nej majoy, majawüw minipilan Teat Cristo monlüy tiül Acaya, cos atquiaj alndom mangochiw nej najneájan. Wüx nej tapeay tiül Acaya, xeyay tambeol ajcüw monyar andeac Teat Cristo monlüy quiaj, leaw Teat Dios lamambeol mayambüw nej. ²⁸ Nej wüx tandeac wüx Teat Jesús manguyaiw nipilan, tajüiquich nguineay ajcüwa judíos ngo majneaj arangüw. Ngondom mapiüngüw ngo maleaing cos tasaj nejiw nguineay apiüng tiül Mipoch Teat Dios. Tasaj nejiw aaga Cristo leawa tealeámban macüliw, aag ayaj Teat Jesús.

19

Pablo altiül Éfeso

¹ Wüx Apolos aliün tiül cambaj Corinto, Pablo laímb majüy tiül meáwan cambaj tiül tiüc; nganüy lamatüch Éfeso. Quiaj taxom acas

monyar andeac Teat Jesús. ² Condom tatün manguiy nejiw:

—¿Jow icona, wüx teajchiün imeajtsan Teat Dios, teyariün Nangaj Espíritu ocueaj neje? —aj nejiw.

Nejiw tapiüngüw:

—Xicona ngo nanguiayiün sitiül almajlüy aaga Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios —awüw.

³ Quiaj tasaj nejiw:

—¿Cuane wüx teyariün yow? —aj nejiw.

Nejiw tapiüngüw:

—Wüx leaw tapiüng a Juan wüx tüüch yow nipilan —awüw.

⁴ Quiaj tasaj nejiw a Pablo:

—Juan wüx tüüch yow nipilan, aag ayaj tarang majüic jane laleaaw omeaats wüx aaga ngo majneaj teamarang y macueat, para marang leaw najneaj. At a Juan tasaj nipilan mayariw andeac aaga nop aliüc miün andüüban nej. Aaga apiüng aliüc miün quiaj, aag ayaj Teat Jesús, aaga Cristo —aj nejiw.

⁵ Wüx tanguyaiw aag ayaj, quiaj tayariw yow wüx minüt Teat Jesús. ⁶ Ndoj, wüx Pablo tayac owix wüx omalüw nejiw, quiaj tiün wüx ombasüw nejiw Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios. Condom quiaj tandeacüw pálwüx ombeayiün. At aton tandeacüw leaw Teat Dios tasaj nejiw mandeacüw. ⁷ Ajcüwa monxey quiaj ajlüyiw maseyme gajpiüp (12) nejiw.

⁸ Condom Pablo nde asap amb tiül a sinagoga. Ngo mimbol mandeac Mipoch Teat Dios manguiayiw nipilan; tamb quiaj arej caaw. Tapots masaj nejiw mayariw mipoch Teat Jesús para majlüyiw tiül micambaj Teat Dios. ⁹ Pero naleaing altiül nipilan nadam omeajtsüw ngo mandüümüw mayariw aaga poch wüx Teat Jesús. Tapots mandeacüw xeyay ngo majneaj manguiay nipilan wüx leaw tandeac a Pablo. Ndoj quiaj tacueat nejiw a Pablo, taquiiüb mamb leaw lamayariw mipoch Teat Jesús; taquiaach nejiw meáwan nüt tiül noic escuela niüng aquiaach nop naxey nenüt Tiranno. ¹⁰ Atquiaj tarang a Pablo iüm neat. Quiaj meáwan nipilan judío at nipilan griego moncül tiül iüt Asia tanguiayiw mipoch Teat Jesús. ¹¹ Teat Dios xeyay tambeol a Pablo marang xeyay cuajantanej nadam ateócan. ¹² Altiül tajoyiw masey mipüy nej, tengwü cuajantanej apix nej leaw naw wüx ombas nej, majoyiw mayacüw wüx ombas ajcüwa moniün andeow, quiaj tajneajiw; at masey nimeech alwüx ombasüw, tawüw aton.

¹³ Alquiaj acas nipilan judío leaw ajüyjüyíwan, ngo macüliw tiül noic cambaj. Nejiw aton apiüngüw alndom ombasüw mawüniw nimeech wüx ombas nipilan. Wüx taxomüw nop nipilan alwüx ombas nimeech, quiaj

tasajüw a nimeech:

—Sasajan ic wüx minüt aaga Jesús, leawa teamandeac wüx a Pablo, iriow —ajüw.

¹⁴ Ajcüwa monxey monrang aag ayaj, ajlüyiw ayaíw, micual nejiw nop judío nenüt Esceva. Aaga naxey quiaj natang miteaats nej. ¹⁵ Wüx tarangüw aag ayaj, quiaj tendeac a nimeech, tasaj nejiw:

—Xique sawaw jane a Jesús, sawaw jane a Pablo aton; pero icona ¿jane icona? —aj nejiw.

¹⁶ Quiaj tajmel masap nejiw aaga naxey alwüx ombas nej nimeech quiaj. Tapots atsojow maquiiüjpüw. Tajntsop wüx cos napac, tapots mambiy nejiw. Quiaj tenodayej tecuiürrüw tajtsoriw miotaagtajcüwan, anmecoy ombasüw ajmbiyaw. ¹⁷ Meáwan nipilan moncül tiül Éfeso, átan nipilan judío átan nipilan griego, wüx tanguiayiw aag ayaj timboloj xeyay. Tandeacüw najneaj wüx minüt Teat Jesús.

¹⁸ Condom xeyay nipilan leaw lamandüjpiw Teat Jesús tiünüw mapiüngüw nguineay laiünüw wüx arangüw ngo majneaj. ¹⁹ At xeyay nipilan leaw ateowüw nawiig ocueaj nimeech, tajamiünüw minawijquaw nejiw mambeliw niüng ajlüy meáwan nipilan. Condom mawüniw nguitow ombeat meáwan aaga nawiig quiaj, tajawüw atüch ic miow gajpowüw mil (50,000) tomiün plat.

²⁰ Atquiaj tajüy aaga poch wüx Teat Jesús, ngo majcuaeat, cos tajüic naleaing cuajan-tanej alndom.

²¹ Landoj meáwan aag ayaj, quiaj a Pablo tapiüng ap-mamb tiül iüt Macedonia at tiül iüt Acaya, ndoj apmamb Jerusalén. At tapiüng naw Jerusalén netam mamb tiül Roma aton.

²² Condom tüüch mambüw ijpüw monbeol nej tiül Macedonia: nop Timoteo alinop Erasto; nganüy a nej tacúlan quiaj tiül Asia alacas nüt.

Witiüt noic nadam moncüy tiül Éfeso

²³ Tiül aaga nüt quiaj, witiüt noic nadam moncüy wüx aaga najneaj nanderac nguineay Teat Cristo awün asoeteran.

²⁴ Aag ayaj tawitich nop naxey nerang plat, nenüt Demetrio, cos nej arang plat nine ombiüm diosa nasoic Diana. Ajcüw monbeol nej marangüw aaga najiüt quiaj, axomüw wüx xeyay tomiün. ²⁵ Quiaj a Demetrio tasojnong nejiw, at altigüy monrang aaga najiüt quiaj, tasaj nejiw:

—Teat monxey, icona ijawan axomaats xeyay tomiün wüx aaga najiüt arangaats cam. ²⁶ Nganüy lamejawan lamenguiayiün nguineay aaga Pablo tengual maquiaach ombeay nipilan masaj ngome dios nej leaw narangüch naag owixaran. Xeyay nipilan lamayariw nej andeac, ngome áagan nipilan ningüy tiül Éfeso, aton laliüc

mambich masaj meáwan nipilan ningüy tiül iüt Asia.

²⁷ Xeyay ngo majneaj ajlüy, cos ngome áagan minajiütaats apmümb, at aton apmajcuaeat ayambüch aaga nangaj iüm ocueaj natang müm dios Diana, camüm apmajcuaeat ayambüch a müm dios aton, leaw meáwan moncül ningüy tiül Asia, at meáwan nipilan wüx iüt üjchiw omeajtsüw —aj nejiw.

²⁸ Wüx nejiw tanguaiyiw aag ayaj, quiaj tajcüyiw xeyay, tepajüw napac, tapiüngüw:

—¡Xeyay netam ajlüy aaga müm dios Diana, midiosaats meáwan nipilan ningüy tiül Éfeso! —awüw.

²⁹ Quiaj tajcüyiw xeyay nipilan tiül aaga cambaj quiaj. Condom tasapüw teat Gayo maquiiüb teat Aristarco, tanototoj mamb andüy niüng lambójan ajlüy moncanchiün. Ajcüwa

ijpüw monxey quiaj monaw Macedonia, aquiüjpüw a Pablo. ³⁰ Teat Pablo tandiüm mamb majmel niüng tengual ajcüyiw quiaj, pero ajcüwa monyar andeac Teat Jesús ngo müjchiw nej mamb.

³¹ At aton acas monajiüt tiül Asia leaw miamigos nej, tujchiw mamb masoic nde mamb tiül a moncanchiün quiaj. ³² Nejiw a nipilan tiül aaga moncanchiün quiaj ngo mandeacüw nóiquian,

palpálwüx tandeacüw cos ngo majawüw cuane najlüy, neol sonongot nipilan. ³³ Quiaj acas judíos tasajüw nop tiül

nejiw nenüt Alejandro cuane najlüy. Condom tatechiw nej teopech mamong mendeac. Quiaj tarang owix nej ndijchiümójan. Tandiüm mandeac noic poch ngana majcüyaran majarawüw meáwan nipilan judío. ³⁴ Wüx nipilan tajawüw nej nop judío nej, quiaj yajnguiat tiüt apajüw, tepajüw maseyme ijquiaw ores, tapiüngüw:

—iXeyay netam ajlüy aaga müm dios Diana, midiosaats monaw Éfeso! —awüw.

³⁵ Condom quiaj aaga nerang nawiig ocueaj cambaj, tasaj nipilan ndijchiümoj. Tapiüng:

—Teat cambaj micual iüt Éfeso, meáwan nipilan wüx iüt ajawüw aaga cambaj Éfeso cam ajlüyay majiür aaga nangaj iüm ocueaj natang müm dios Diana. Cos aaga müm dios quiaj, najmiüc imiün cielo. ³⁶ Aag ayaj nejinguind ngondom mapiüng ngo maleaing. Nganüy netam ndijchiümeron, ngondom merangan nicuajind irangánan. ³⁷ Icona tequiüjpanüw miün ningüy ajcüwa monxey quiaj; nejiw ngo manejiw nicuajind tiül a nangaj iüm ocueaj müm dios; at ngo mandeacüw ngo majneaj wüx ombas aaga mimümaats dios quiaj. ³⁸ Nganüy sitiül teat Demetrio y ajcüwa monrang najiüt atnej arang nej, andiümüw maquiüjpüw teombas monajiüt aljane, ich mambüw awan majawüw monajiüt.

Quiaj ich mapiüngüw jane nejiür asoet para majaraw wüx. ³⁹ At sitiül ijiüran alngün pálwüx indiüman manderac wüx, quiaj alndom majlüy noic nadam moncanchiün majaraw wüx. ⁴⁰ Icootsa alndom majlüyitiüs tiül naél; cos sitiül apmaderac wüx aag agüy teombas natang monajiüt mapiüngüw ningüy lawitiow moncüy, cuane apmapiüngaats —aw.

⁴¹ Ndoj mapiüng aag ayaj, quiaj tasaj nipilan ndajrriümoj majtsoriw.

20

Pablo tamong tiül Macedonia at tiül Grecia aton

¹ Wüx lalomboj moncüy, quiaj a Pablo tapaj miünüw meáwan monyar andeac Teat Jesús; tasaj nejiw tanaámb mandüjpiw. Condom tatepeay nejiw cos apmaw quiaj. Ndoj quiaj taw quiaj, tamb andüy tiül iüt Macedonia. ² Tajüy tiül meáwan cambaj tiül aaga iüt quiaj majaw monyar andeac Teat Jesús, masaj nejiw tanaámb mandüjpiw Teat Dios, nde macueatiw. Quiaj tamb matüch tiül iüt Grecia. ³ Condom tacül quiaj arej caaw. Wüx lamatüch a nüt maw quiaj, mamb amb tiül nop nadam müx andüy Siria, quiaj tanguiaiy nguineay lamapiüngüw ajcüwa judíos moncül quiaj, cos lamapiüngüw apmasapüw nej. Quiaj tapiüng lango mamb amb tiül müx, apmamb amb wüx iüt,

apmamong tiül Macedonia alinomb. ⁴ Taquiüjpüw nej acas monxey: nop naw Berea nenüt Sópater; alijpüw monaw Tesalónica, nop Aristarco, alinop nenüt Segundo; alinop naw Derbe nenüt Gayo; alinop Timoteo; at alijpüw monaw tiül Asia, nop Tíquico alinop Trófimo. ⁵ Ajcüw ayaj tambüw ombas nejiw macüliw xicon tiül cambaj Troas. ⁶ Condom xicona wüx lamong aaga nangos nüt wüx üeteran pan ngo majmel levadura, quiaj tawasan Filipos, samban tiül müx. Wüx acoquiaw nüt tatüchasan Troas. Quiaj texomasayon naquiüjpanüw. Condom tacülasan quiaj ayaíw nüt.

Pablo tamong tiül Troas

⁷ Wüx tamelich semán, minipilan Teat Jesús canchiütason nüetiün pan atnej tapiüng Teat Jesús. Ndoj Pablo taquiaach xicon cos arraw tiüt apmaw quiaj. Nej tandeac xeyay najal, tatüch pinawan ongwiiüts. ⁸ Pues aaga iüm niüng canchiütason, cawüx tiül amb arojpw iüm, y teandaab xeyay candil quiaj. ⁹ Alquiaj nop nench nenüt Eutico, alchetem tiül ventan. Cos Pablo xeyay najal tandeac, áag tind ameay aaga nench quiaj. Wüx lamasap nej ameay nómban, quiaj tajmiüc andüy tiüt imiün cawüx tiül amb arojpw iüm. Wüx tamb xaijnguiam, landeow nómban. ¹⁰ Condom teat

Pablo taw tiüt majaw. Wüx tajngot majaw, quiaj taquieel micos tiüt mejquiet wüx, mapeic. Ndoj tapiüng:

—Nde mbayameron, nej almapac —aw.

¹¹ Condom tajtep alinomb a Pablo andüy cawüx tiül aaga iüm niüng canchiütason, quiaj tambaag a pan. Condom wüx landoj üet, tandüy wüx andeac; atquiaj tatüch ümb arraw. Ndoj taw quiaj. ¹² Aaga nench almapac, taquiüraab mamb majtsor, xeyay tapac omeajtsüw meáwan minipilan Teat Jesús.

Pablo taw Troas tandüy Mileto

¹³ Condom xicona tambasan ombas xicon, samban tiül nadam müx, tandüyasan tiül cambaj Asón, nangochiün quiaj a Pablo. Cos nej lamapiüng andiüm majüy tiüt amb wüx iüt. ¹⁴ Wüx texomasayon naquiüjpan tiül Asón, quiaj tajtepasan tiül müx, tambasan sandüyiün tiül cambaj Mitilene. ¹⁵ Condom tawasan quiaj. Larrow tiüt tamongasan mbas noic iüt tiül ndec nenüt Quío. Condom amb alinoic nüt tajtepasan wüx noic iüt tiül ndec nenüt Samos, ndoj taxoodasan tiül cambaj nenüt Trogilio. Condom amb alinoic nüt, quiaj tatüchasan tiül cambaj Mileto. ¹⁶ Pablo lamapiüng apmamóngan tiül Éfeso, ngana mequiy tiül Asia. Cos andiüm mamb najen, sitiül alndom matüch Jerusalén, majlüy quiaj wüx nangos nüt Pentecostés.

Pablo tequiaach tiül Mileto

17 Wüx altiül Mileto, tüüch mamb masoiquiw montangtang monajiüt tiül minipilan Teat Jesús tiül Éfeso miünüw majawüw nej. 18 Wüx tapeayiw majawüw nej, quiaj tasaj nejiw:

—Icona tejawan nguineay mbójan narang tiül icona ajan wüx aaga nüt tapeayiüs tiül Asia. 19 Tejawan nguineay tarangas minajiüt Teat Dios, ngo nerangrangüy wüx, pero tajiüntsas. At tejawan nguineay tamongochiüs xeyay ngo majneaj wüx ajcüwa judíos tandiümüw mambiyaw xic. 20 Naleaing xique ngo nacueat nasaj icon wüx meáwan najneaj. Atquiaj tarangas, tandeacas niüng canchiowaran, aton tambas najüy tiül nden nandeac. 21 Tasajasüw meáwan nipilan, masey judíos, masey pálwüx nipilan, ich leaam omeajtsüw macueatiw aaga ngo majneaj teamarangüw, marangüw najneaj atnej Teat Dios andiüm, mayacüw omeajtsüw wüx Miteatiiüts Jesucristo. 22 Nganüy sanamóngan, sanamb Jerusalén. Naleaing ngo najaw cuane sanamongoch quiaj. Pero sanamb cos Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios lamapiüng netam namb. 23 Leaw xique sawaw, aag ayaj tiül ngünantanej cambaj niüng samong, Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios asaj xic nguineay tengual sajcal ndeaand, namongoch ngo majneaj. 24 Meáwan aag

ayaj, xique ngo napiüng wüx, ngo netajquiy lasta napiüng ngondom nandeow. Cos leaw sayac ximeats wüx, aag ayaj mapac ximeats nambich meáwan xenajiüt leaw lamasaj xic Teat Jesús narang, napiüng wüx aaga najneajay poch manguiayeran nguineay Teat Dios andiüm mawün wüx asoet nipilan.

25 'Nganüy sawaw aleaw ningüy ajawayoots; nejingund tiül icona niüng tamongos nasaj icon nguineay alndom mejlüyiün tiül micambaj Teat Dios, langome apmejawan xic alinomb. 26 Pares nganüy sasaj icon, nejingund ngondom mayac sasoet sitiül aljane ngo maw wüx asoet nej; 27 cos xique ngo naxot, tambichas nasaj icon meáwan leaw lamapiüng Teat Dios. 28 Nganüy icona montangtang, netam mejawan cuane iran-gan; at netam membeolan meáwan monyar andeac Teat Jesús. Cos aaga Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios lamayac icon mejlüyiün minatangüw, membeolan meáwan, mejiüranüw atnej arangüw monjiür sap; cos Teat Jesús lamangüy asoetiw nejiw naag miquiej nej. 29 Sawaw wüx xique lango najlüy ningüy, apmajmeliw tiül icona nipilan atnej rombüy sampüy; ngome apmawüniw wüx ajcüwa sap. 30 At tüülan icona apmaw altiül apmaquia-

jchiw leaw ngo maleaing; apmandiümüw müüch mandüjpiw nejiw minipilan Teat Jesús. ³¹ Nganüy netam mepacan wüx aag ayaj. Ich leam imeajtsan nguineay tarangas wüx tacüliüs tiül icona aroomb neat, cos ngo lombom napaj icueajiün nüt ongwiiüts, nguiaj sajiünts wüx nasaj icon inopnophon.

³² Nganüy teat, sayac icon teowix Teat Dios. Sasaj icon merangan atnej apiüng tiül Mipoch nej, cos aag ayaj apmambeol icon xeyay, ngo müüch icon mermbolan. At apmüüch icon mejlüyiün niüng ajlüyiw aldemas leawa lajwanüw wüx asoetiw. ³³ Xique ngo nandiümdiüm ocueaj aljane nicuajind, ngo nandiüm tomiün at ngo nandiüm napixeran; ³⁴ pero icona tejawan nguineay tarangas najiüt naag xiwix para naxom leaw netam xic y leaw netam nejiw leaw saquiüjpüw. ³⁵ Atquiaj tarangas para naquiaach icon nguineay netam merangan najiüt, membeolan leaw ngo majiür. Ich leam imeajtsan wüx aaga poch leaw tapiüng Teat Jesús: “Najneajay apmajlüy jane ambeol alinop ingow imbeolaranan” —aj nejiw teat Pablo.

³⁶ Wüx ndot mapiüng aag ayaj, quiaj teat Pablo taquieel tiüt micos nej, tataag orar maquiiüb nejiw nöiquian. ³⁷ Meáwan nejiw tajiüntsüw xeyay, mejquietoj wüx onic a Pablo, y tachejchiw mimboy

nej. ³⁸ Tamix omeajtsüw xeyay wüx tanguiayiw aaga poch apiüng langome apmajawüw nej alinomb. Ndoj quiaj taquiüjpüw mamb mayacüw nej niüng ajlüy a nadam müx.

21

*Pablo tamb andüy
Jerusalén*

¹ Wüx landoj sacueatayon naquiüjpanüw, quiaj tawasan quiaj, samban tiül nadam müx, saleanguünan tambasan sandüyiün wüx noic iüt tiül ndec nenüt Cos. Condom amb alinoic nüt tatüchasan alinoic iüt tiül ndec nenüt Rodas, samongónan tambasan najtepiün wüx iüt tiül noic cambaj nenüt Pátara. ² Quiaj taxomasan alinop müx apmamb andüy Fenicia; tajtepasan tiül. Ndoj tawasan quiaj tambasan. ³ Tamongasan niüng ajlüy noic iüt tiül ndec nenüt Chipre, tajlüy amb wüx miquiamb a müx, samongónan sandüyiün wüx iüt nenüt Siria. Tajtepasan wüx iüt tiül cambaj Tiro, cos a müx quiaj netam majwan amal. ⁴ Wüx taxomasan monyar andeac Teat Jesús monlüy quiaj, tacülasan quiaj ayaíw nüt naquiüjpanüw. Naleaing nejiw tasajüw a Pablo nde mamb Jerusalén, cos Nangaj Espiritu ocueaj Teat Dios lamasaj nejiw nguineay apmamongoch a Pablo tiül Jerusalén. ⁵ Wüx lamong aag ayaíw nüt, quiaj tawasan quiaj. Taquiüjpüw xicon

meáwan monyar andeac Teat Jesús at mintajüw nejiw y micualüw nejiw, mayacüw xicon mbeay cambaj mbeay ndec. Quiaj taquieelasan xacosan, tataagasan orar. ⁶ Wüx landoj satepeayayon naquiüjpanüw anopnopo, quiaj tajtepasan tiül müx. Ndoj nejiw tandilileaw alinomb, tajtsoriw.

⁷ Xicona nawasan Tiro, tambasan tiül cambaj Tolemaida, samban tiül nadam müx. Ndoj tambasan natepeayiün meáwan monyar andeac Teat Jesús monlüy quiaj. Condom tacülasan quiaj noic nüt naquiüjpanüw. ⁸ Amb alinoic nüt, quiaj teat Pablo y leaw saquiüjpan tawasan quiaj, tambasan sandüyiün Cesarea. Wüx tatüchasan quiaj, tandüyasan aniüng nop nendeac wüx Mipoch Teat Dios, nenüt Felipe, aag ayaj nop tiül ayaíw diáconos. Quiaj taxoodasan aniüng nej. ⁹ Nej almajiür apiquiw micual nej monüx. Ajcüwa monüx quiaj, andeacüw leaw asaj nejiw Teat Dios. ¹⁰ Xicona tacülasan quiaj acas nüt. Ndoj tapeay quiaj nop nendeac andeac Teat Dios imiün Judea nenüt Agabo. ¹¹ Aaga naxey quiaj, wüx tiün majaw xicon, tayar misiend a Pablo. Condom taöel oleaj nej owix nej nejáyan quiaj. Ndoj tapiüng:

—Atcüy apiüng Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios, apiüng atquiaj apmarangüw a judíos, cos apmaoeliw tiül Jerusalén aaga naxey neneay a siend cam, ndoj

apmayacüw nej teowixaw napeay miün nipilan —aw.

¹² Xicona wüx tan-guiayasan aag ayaj, quiaj tasajasan a Pablo naquiüjpanüw meáwan monyar andeac Teat Jesús tiül Cesarea, nde mamb Jerusalén. ¹³ Quiaj tasaj xicon a Pablo:

—¿Neol tapots ijiüntsán meajchiün mamix ximeatsa? Cos xique sajlüy ngome ágan naoeleran, at sajlüy masey nandeow tiül Jerusalén wüx minüt Teat Jesús —aj xicon.

¹⁴ Pues wüx tajawasan ngondom napalan, quiaj tacueatasan nasajan, tapiüngasan:

—Teat Dios ajaw nguineay apmarang —sawan.

¹⁵ Wüx lamatüch a nüt nawan quiaj, wüx laímb naxainguüw meáwan leaw sanajoyiün, quiaj tambasan sandüyiün Jerusalén.

¹⁶ Taquiüjpüw xicon acas monyar andeac Teat Jesús monaw Cesarea. Altiül nop naxey nenüt Mnasón naw Chipre, lamajiür nüt ayar mipoch Teat Jesús; aniüng nej sanaxojtan.

Teat Pablo amb majaw a teat Jacobo

¹⁷ Wüx tapeayasan Jerusalén, najneájan tangochiw xicon monyar andeac Teat Jesús, apac omeajtsüw majawüw xicon. ¹⁸ Aw alinoic nüt, quiaj tamb a Pablo majaw a Jacobo, taquiübasan mamb aton. Alcanchiümoj quiaj meáwan montangtang monajiüt tiül minipilan Teat Jesús. ¹⁹ Teat Pablo

tatepeay nejiw. Condom tapots mandeac masaj nejiw andüübdüjpeay nguineay Teat Dios lamarang tiül nipilan ngome judío wüx nej tamb mandeac Mipoch Teat Dios tiül meáwan cambaj. ²⁰ Nejiw wüx tanguiayiw aag ayaj, tapiüngüw najneajay lamarang Teat Dios. Ndoj tasajüw a Pablo:

—Pero naleaing teat, ique ijaw cas mil judíos almajlüy leaw lamayariw mipoch Teat Jesús. Meáwan nejiw andiümüw marangüw atnej apiüng tiül aaga poch tüünd Moisés. ²¹ Nejiw lamanguiayiw, asoiquiw ique iquiaach meáwan judíos moncül tiül palpáwüx cambaj, macueatiw marangüw atnej apiüng aaga poch tüünd Moisés. Teamesajüw lango metam matajcüw circuncidar micualüw nejiw. Teamesajüw aton lango metam marangüw meáwan leawa lambójan arangaats. ²² ¿Nguineay apmarangaats a nganüy? Cos nipilan apsonongomoj, apmajlüy nadam moncüy wüx apmanguiayiw ique lerpeay. ²³ Nganüy sapiüngan najneaj merang atcüy: Alningüy tiül xicona apiquiw monxey, nejiw netam marangüw leaw lamapiüngüw apmarangüw. ²⁴ Alndom meamb mequiüjpüw merangan atnej ajlüyay marangaats wüx üjchiiüts merixix ajlüyiiüts. Aton netam mengüy leaw apmandro-

jchiw. Condom apmajerep omalüw nangwang, quiaj apmajawüw nipilan ngo maleaing leaw tanguiayiw nguineay irang. Cos apmajawüw at a ique aton ijlüy tiül, irang atnej apiüng tiül aaga poch tüünd Moisés. ²⁵ Pero ajcüwa nipilan ngome judíos leaw lamayariw mipoch Teat Jesús, ngo metam marangüw meáwan aag ayaj. Cos icootsa lamarangaats nawiig masajajtsüw ngondom müetiwalngün nüeteran landoj arang nichech teombas dioses; ngondom matsambüw quiej, átan mionij nimal napatsüch onic andeow. Aton ngondom majiürüw pálwüx naxey pálwüx najtaj —ajüw nej.

Asapiüw Teat Pablo tiül nadam nangaj iüm

²⁶ Teat Pablo quiaj taquiüüb mamb ajcüwa piqiw monxey quiaj. Condom amb alinoic nüt tarangüw leaw ajlüyay marangüw wüx üjchiw merixix ajlüyiw. Quiaj tajmel tiül nadam nangaj iüm mapiüng ngün nüt apndom aaga teamarangüw quiaj wüx apmayacüw nimal mambiyaran majmel marang ichechiw nejiw anopnopo.

²⁷ Pero wüx laliüc palam ayaíw nüt, quiaj tajawüw nej tiül nadam nangaj iüm acas judíos monaw tiül Asia. Condom quiaj tapots masajsajüw meáwan nipilan monlüy quiaj, nguineay ndom majcüyiw majawüw a Pablo. Quiaj tambüw

masapüw a Pablo. ²⁸ Condom tepajüw napac, tapiüngüw:

—¡Teat cambaj Israel, macaron imbeolan xicon! Jogüy lanasapan aaga naxey tengual aquiaach ombeay nipilan tiül meáwan cambaj majcüyiw majawüw micambajaats, aton macueatiw marangüw meáwan leaw apiüng tiül aaga poch tüünd Moisés. At aton andeac ngo majneaj wüx aaga nadam nangaj iüm cam. Y ngome áagan ayaj, átan lamamelich tiül aaga nadam nangaj iüm cam acas nipilan griego; atquiay lamitsojow aaga nadam nangaj iüm cam —awüw.

²⁹ Atquiaj tapiüngüw cos laiünüw quiaj majawüw a teat Pablo alquiaj tiül cambaj, almaquiüb nop naxey ngome judío nej, naw Éfeso, nenüt Trófimo. Pares tapiüngüw Pablo nemelich nej tiül nadam nangaj iüm.

³⁰ Quiaj witiüt noic nadam moncüy, sonogot meáwan nipilan. Quiaj tawüniw a Pablo, tanototoj imiün tiül nadam nangaj iüm. Condom andüüb mapalüw meáwan ombeay nangaj iüm. ³¹ Cos lamapiüngüw apmambiyaw nómban, quiaj tamb masoic nop minatang ocueajiw soldados, nguineay nipilan tiül Jerusalén lamawitichaw noic nadam moncüy. ³² Aaga naxey quiaj wüx ndot manguiy aag ayaj, quiaj tamb maquiüb mamb tigüy soldados, at alacas montangtang ocueaj nej,

acuiürrüw majawüw cuane najlüy. Wüx nipilan tajawüw aliücüw monajiüt aquiiüpüw soldados, quiaj tacueatiw matoeliw a Pablo. ³³ Wüx tapeayiw quiaj a monajiüt, quiaj tüüch mamb ndeaaam a Pablo maoplayeran naag ijtsüw galen. Condom tatün manguiy jane nej, cuane arang. ³⁴ Nipilan ancayajyaj ngo majüic cuane teamapiüngüw. Altiül teapajüw teamapiüngüw pálwüx, altiül teamapiüngüw pálwüx. Quiaj aaga nenajiüt ngondom maxom omeaats wüx nicuajind cos tengual apajüw. Quiaj tapiüng maquiüraab a Pablo andüy niüng acüliw soldados. ³⁵ Wüx lapeayiw tiül ombeay iüm maquiüpüw a Pablo, ajcüwa soldados quiaj tandeajndiw tiüt, cos nipilan xeyay lajcüyiw majawüw nej. ³⁶ Xeyay nipilan almandüjpiw nejiw, tengual apajüw, apiüngüw:

—¡Ich mandeow nómban! —awüw.

Teat Pablo tandeac nguineay arang manguiy nipilan

³⁷ Pablo wüx laámb apmamelichaw nej niüng acüliw soldados, quiaj tasaj a nena-jiüt:

—¿Ngwüy, alndom nendeac nasaj ic noic poch? —aj.

Aaga naxey quiaj tasaj nej: —¿Alndom mendeac griego? ³⁸ ¿Neol, ngome ique aaga naxey naw Egipto, teawitich moncüy ninguinüt, ndoj temelich tiül wajchiüc

apiquiw mil monbiy nipi-lana? —aj nej.

³⁹ Quiaj tasaj nej a Pablo:

—Xique naleaing judío xic, nawas Tarso. Aaga cambaj quiaj najntsop atam tiül iüt Cilicia. Nganüy satün icueaj meaach xic nendeac nasajüw nipilan —aj nej.

⁴⁰ Quiaj tüünd mendeac, Pablo níungan lembej tiül ombeay iüm, tarang owix nej ndijchiüm nipilan. Wüx ndijchiütoj, quiaj tamelich andeac, tandeac wüx hebreo, tapiüng:

22

¹ —Teat monxey micual xeüt, nganüy inguiayiün, sanapiüng menguiayiün nguineay sarang —aw.

² Wüx nipilan tanguiaiyiw nguineay teamasaj nejiw a Pablo wüx ombeayiw nejiw, quiaj ndijchiütójan. Condom Pablo tapiüng:

³ —Xique judío xic, wi-jquianos tiül cambaj Tarso, tiül Cilicia. Naleaing ningüy satang tiül a cambaj cam, taquiaach xic teat Gamaliel. Tequiaachayos wüx aaga poch tüünd Moisés, leaw tündiw mixejchiiüts. Xique xeyay tayacas ximeats wüx narang, cos sapiüng minajiüt Teat Dios teanarang, atnej teamerangan nganüy cam.

⁴ Xique tayambas ombasüw monyar andeac Teat Jesús. Tasapasüw nayacüw tiül manchiüc monxey y montaj, mandeowüw. ⁵ At a natangtang miteats, at

meáwan montangtang mona-jiüt tiül nipilan judío, alndom mapiüngüw wüx aag ayaj aton. Cos nejiw tujchiw xic nawiiig najoy nujchiw nipi-lan judío micual miiütaats monlüy tiül Damasco, para müjchiw xic nasap natsaag meáwan monyar andeac Teat Jesús leaw sanaxom quiaj, naquiiüb miün andüy ningüy tiül Jerusalén, müjndiw mamongochiw ngo majneaj.

Pablo tapiüng nguineay tandüüb Teat Jesús

(Hch. 9:1-19; 26:12-18)

⁶ 'Quiaj tambas, y wüx saleamb tiül tiüüd laliüc natüch Damasco, limnüt camüm nayaag lamarraj xic noic ran imiün cielo, xowüy larraw. ⁷ Quiaj tajmiücas.

Condom tanguiaiyiüs andeac nop nendeac, tasaj xic: “Saulo, Saulo, ¿neol tapots ijcüy mejaw xique?” aj xic.

⁸ Quiaj tatüniüs nanguiaiy: “¿Jan ic Teat?” saj. Quiaj tasaj xic: “Xique Jesús naw Nazaret, leaw ique tengual ijcüy mejaw”, aw. ⁹ At leaw alnaquiiüb tajawüw aaga ran quiaj aton, xeyay mbayatoj majawüw; pero ngo manguiayiw cuane andeac aaga nendeac masaj xic. ¹⁰ Xique quiaj tapiüngas: “¿Jow nganüy Teat, cuane netam naranga?” saj. Quiaj tasaj xic aaga nendeac quiaj, tapiüng: “Witiür, quiür indüy Damasco. Quiaj apmesoic meáwan cuane netam merang”, aj xic. ¹¹ Cos xique nómban ngo naxom najaw, nde ndoj machech

xiniiüg aaga ran. Quiaj ajcüwa monxey saquiüjpüw, tanetetiwx xiwix natüch Damasco.

¹² 'Altiül Damasco nop naxey nenüt Ananías, nej xowüy ayac wüx omeaats marang atnej apiüng tiül aaga poch tüünd Moisés. Meáwan nipilan judíos moncül quiaj apiüngüw nej xeyay najneaj arang. ¹³ Aaga Ananías quiaj, tamb majaw xic. Wüx tapeay niüng sajlüy, quiaj tasaj xic: "Teat Saulo, nganüy aprram iniiüg", aj xic. Quiaj rat xiniiüg tíulan a ores quiaj, taxomas najaw aaga naxey quiaj. ¹⁴ Condom tasaj xic: "Aaga Teat Dios Midiosüw mixejchiiüts, nej lamarrüüd ic, müüch ic menguiay cuane andiüm merang, aton mejaw aaga nerang najneaj, menguiay andeac nej. ¹⁵ Cos netam mepiüng wüx nej, mesaj meáwan nipilan tiül meáwan cambaj leaw tejaw leaw tenguiay. ¹⁶ Nganüy ngo metam mecül, witiür iyar yow, itün ocueaj nej, isaj mawün isoet", aj xic.

Pablo tapiüng guineay tüünd mamb tiül nipilan ngome judíos

¹⁷ Condom wüx tandilileas sandüy Jerusalén, sal tiül nadam nangaj iüm tenguiay nataag orar nasaj Teat Dios, quiaj atnej aleaic tajawas atnej saúm. ¹⁸ Quiaj tajawas a Teat Jesús, tasaj xic: "Erngualeateay, iriow ningüy tiül Jerusalén najénan. Cos nipilan ngome apmayariw

indeac wüx apmepiüng xic wüx", aj xic. ¹⁹ Xique tasajas: "Teat, nejiw tajawüw nguineay tarangas wüx tapapas xeyay monyar indeac nayacüw tiül manchiüc, wüx tawüüchasüw tiültiül sinagogas leaw niüng saxomüw. ²⁰ Aton wüx tambiyaw aaga Esteban nendeac ic wüx, xique aton sal quiaj, tajawas, ajneájan najaw mandeow, aton xique nesapas micamixaw monbiy nej", saj. ²¹ Quiaj nej tasaj xic: "Quiür, cos xique sanüüch ic meamb miünquiaj tiül nipilan ngome judío", aj xic —aw a Pablo.

Pablo alteowix monajiüt

²² Nipilan aleaw ninguiay taiündüw manguiayiw. Condom tepajüw napac, tapiüngüw:

—¡Ich mandeow aaga naxey quiaj; ngo metam mapac! —awüw.

²³ Nipilan tajcüyiw xeyay, tepajüw, andalalüw cawüx micamixaw nejw, apüchiw cawüx najndot. ²⁴ Quiaj tapiüng a nenajiüt mamelicharan a Pablo andüy niüng acüliw soldados. Ndoj tapiüng majwüch, mapiüng cuane arang, neol tapots apajüw atquiaj a nipilan, cuane wüx ajcüyiw majawüw nej. ²⁵ Naleaing Pablo wüx landoj aoelich, wüx laámb apmajwüch, quiaj tasaj nop natang ocueaj soldados najlüy quiaj:

—¿Ngwüy, alndom majwüch nop nipilan romano,

sitiül ngome ombas majaraw wüx asoet neje? —aj.

²⁶ Wüx aaga minatang ocueaj soldados tanguiaj aag ayaj, tsajmbiüt masaj a nenajiüt, camüm majngot tasaj:

—¿Cuane apmeranga? Cos aaga naxey quiaj romano nej —aj.

²⁷ Quiaj tamb a nenajiüt majaw a Pablo, tasaj:

—Isaj xic, ¿naleaingue, nipi-lan romano ique? —aj.

Quiaj tapiüng a Pablo:

—Naleaing —aw.

²⁸ Quiaj tasaj nej a nenajiüt: —Xique tayacas xeyay tomiün para narang romano —aj nej.

Quiaj tapiüng a Pablo:

—Xique wijquiajos romano xic —aw.

²⁹ Atquiaj ajcüwa soldados laámb apmewüjchiw nej, pero wüx ndot manguiayiw aag ayaj, acueatiwan tawüw quiaj. At a nenajiüt aton wüx tajaw naleaing Pablo romano nej, quiaj mbayat xeyay, cos ajcan lamüch maoeleran.

Pablo alteombas montang monajiüt ocueaj judíos

³⁰ Rat tiüt amb alinoic nüt, aaga nenajiüt quiaj tandiüm manguiay majneaj, neol cuane wüx tayacüw asoet a Pablo ajcüwa nipilan. Áag tüüch mamb macheederan a Pablo, cos aoeliw naag galen. Condom tapaj mapeayiw canchiümoj meáwan montangtang miteaats, at meáwan ajcüwa noic ajlüy monjiür najiüt tiül judíos. Wüx

lacanchiüjow meáwan, quiaj tawün a Pablo maquiüb andüy niüng ajlüyiw.

23

¹ Condom quiaj taxaing omal a Pablo majaw teombasüw ajcüwa monxey montangtang monajiüt tiül judíos. Quiaj tapiüng:

—Teat monxey, micual iüt. Xique sayaag tiül ximeaats tanaámb sarang najneaj majaw Teat Dios —aw.

² Quiaj tapiüng a Ananías natang miteaats, tasaj monlüy niüng ajlüy a Pablo müjchiw wüx ombeay. ³ Quiaj a Pablo tasaj a Ananías:

—¡Teat Dios apmüüch wüx imbeay a ique newüyay arang najneaj! ¿Neol ngome chetetear ninguiay mejaw wüx sasoete atnej apiüng tiül aaga poch tüünd Moisésa? ¿Neol a nganüy terang leaw ngo mapiüng tiül aaga poch tüünd Moisésa, cos tepiüng maleambüch ximbeaye? —aj.

⁴ Quiaj tapiüngüw alacas monxey monlüy niüng ajlüy a Pablo, tasajüw a Pablo:

—¿Neol tesap mendeac ngo majneaj wüx ombas teat natang miteaats ocueaj Teat Dios? —ajüw nej.

⁵ Quiaj tasaj nejiw a Pablo: —Teat, cos xique ngo najaw sitiül nej natang miteaats nej. Naleaing atquiaj larangüch wüx nawiig tiül Mipoch Teat Dios, apiüng: “Nde mendeac ngo majneaj wüx ombas nop natang

nenajiüt tiül micambaj” —aj nejiw.

⁶ Pablo tajaw ajcüwa monxey monlüy tiül moncanchiün quiaj, noic ajlüy saduceos nejiw, alinoic ajlüy fariseos nejiw, quiaj tapiüng:

—Teat monxey, xique aton fariseo xic, micual xic fariseo. Xique sajlüy ningüy majaraw wüx sasoet, cos xique sapiüng ajcüwa mondeow apmapacüw alinoic nüt —aw.

⁷ Wüx ndot mapiüng aag ayaj, quiaj witiüt noic mondeac tiül fariseos maquiüjpüw saduceos. Quiaj mbajcatoj ajcüwa nipilan quiaj. ⁸ Cos saduceos apiüngüw nipilan landeow lango mapacüw alinoic nüt. At apiüngüw ngo majlüy ángeles, átan espíritus aton ngo majlüy. Nganüy ajcüwa fariseos apiüngüw almajlüy meáwan aag ayaj. ⁹ Tepajüw napac cos lajcüyw. Condom acas monxey mondüy wüx aaga poch tüünd Moisés, aquiüjpüw tiül fariseos, witiütoj, tapiüngüw:

—Aaga naxey quiaj, ngo majiür nicuajind nisoet. Cos ngo majaraw, jondot miespíritu Teat Dios tendec masaj nej, tengwüy alngün ángel. Ngondom majcüyiiüts maquiüjpaats Teat Dios —awüw.

¹⁰ Cos nipilan tapots ajcüyw, quiaj mbayat a natang nenajiüt, lango majaraw cuane marang, ngwüy apmambiyaw a Pablo. Quiaj tapaj miünüw a soldados

mawüniw quiaj a Pablo maquiüjpüw andüy niüng acüliw.

¹¹ Aw alinoic ongwiiüts, Teat Jesús tajüiquichay niüng ajlüy a Pablo, tasaj nej:

—Nde mermbol teat, cos atnej tepiüng xic wüx ningüy tiül Jerusalén, atquiaj netam mepiüng xic wüx tiül Roma aton —aj nej.

Tayambüw nguineay mambiyaw a Pablo

¹² Wüx rat tiüt, acas judíos teyambayej ne-jeyéjan quiaj, tayambüw nguineay mambiyaw a Pablo. Wüx lamaxomüw nguineay apmarangüw, quiaj tayacüw mipochiw nejiw müjchiw Teat Dios, tapiüngüw lango metiw lango manganeowüw nicuajind sitiül ngo mambiyaw a Pablo. ¹³ Ajcüwa monxey monyacüw mipochiw wüx aaga ngo majneaj apmarangüw quiaj, ajlüyw maseyme ic miow (40) monxey. ¹⁴ Tambüw majawüw montangtang miteaats at montangtang monajiüt tiül nejiw, tasajüw:

—Xicona lanayacan xepochiün nasajan Teat Dios, sapiüngan lango netiün ngo nanganeowan nicuajind sitiül ngo nambiyan a Pablo. ¹⁵ Nganüy indeacan mequiüjpanüw ajcüwa monajiüt tiül icootsa mesajan a nenajiüt mawün oxep a Pablo maquiüj miün mayac niüng ijlüyiün, atnej indiüman menguiayiün majneaj cuane arang. Xicona sanajlüyiün

ninguiün nambiyaw wúxan nganaw mapeay niüng ijlüyiün —awüw.

¹⁶ Naleaing nop micual michiig najtaj a Pablo tanguiay andeacüw ajcüwa nipilan quiaj, nguineay apmarangüw mambiyaw a Pablo. Quiaj tamb, tajmel niüng acüliw soldados müüch manguiaj a Pablo.

¹⁷ Condom Pablo wüx landoj manguiaj, quiaj tapaj nop minatang soldado, tasaj:

—Teat, iquiiüb aaga nench cam, iyac niüng ajlüy nena-jiüt, cos nej andiüm müüch manguiaj noic poch a nena-jiüt —aj.

¹⁸ Aaga minatang soldado quiaj taquiiüb mamb a nench andüy niüng ajlüy nenajiüt. Wüx tapeay quiaj, tapiüng:

—Aaga Pablo najlüy tiül manchiüc tapaj xic, tasaj xic naquiiüb miün andüy ningüy niüng ijlüy aaga nench cam, cos nej andiüm masaj ic noic poch —aw.

¹⁹ Quiaj aaga nenajiüt tasap owix a nench quiaj, taquiiüb andüy ninguiün quiriw, tatün manguiaj:

—¿Cuane indiüm mesaj xique? —aj.

²⁰ Quiaj tapiüng a nench:

—Teat, ajcüwa judíos lamapiüngüw apmasajüw ic mewün oxep a Pablo, mequiiüb andüy niüng apcanchiümoj montangtang monajiüt tiül nejiw, atnej andiümüw manguiajiw majneaj cuane arang.

²¹ Naleaing ique nde meyar

andeacüw nejiw, cos ajlüy maseyme ic miow monxey teamacüliw nej axotayéjan. Nejiw lamayacüw mipochiw nejiw masajüw Teat Dios, lamapiüngüw lango metiw lango manganeowüw nicua-jind sitiül ngo mambiyaw a Pablo. Nganüy landojay, tenguiaw macüliw ic cuane apmepiüng —aj nej.

²² Condom quiaj aaga nenajiüt quiaj, tasaj a nench majtsor, naleaing tasaj nde masaj nejingüind wüx aaga lamüüch nej manguiaj quiaj.

Pablo tüünd mamb andüy teombas a Félix tiül Cesarea

²³ Ndójan manguiaj, quiaj tapaj ijpüw montangtang ocueaj soldados. Tasaj nejiw netam majlüyiw quiaj ijquiw acoic miow (200) soldados, al ermiow gajpowüw (70) montep cawüy, al ijquiw acoic miow monjoy lanzas, majlüyiw quiaj aaga ongwiiüts quiaj, cos úmban pojniow apmambüw Cesarea. ²⁴ At tasaj nejiw mayambüw cawüy majtep wüx a Pablo, para mapeay quiaj najneaj, mayacüw nej teowix a Félix, aaga natang nenajiüt tiül Cesarea.

²⁵ Condom tarang noic nawiig majoyiw mamb. Tiül a nawiig quiaj, apiüng:

²⁶ “Xique Claudio Lisias, sarang aaga nawiig cam nüüch ic teat Félix, satepeay ic Teat Xan nenajiüt.

²⁷ Aaga naxey cam ndeaad, tasapüw nej nipilan judío; tandiümüw mambiyaw nej.

Naleaing xique tawüniüs saquiüjpüw xesoldados, cos tajawas nej nipilan romano nej. ²⁸ Condom tandiümas najaw neol tayacüw nej asoet. Quiaj taquiüjpas andüy niüng ajlüyiw montangtang monajiüt tiül nejiw. ²⁹ Quiaj tajawas tayacüw nej asoet imiün wüx ajlüyay mipochiw nejiw. Naleaing nej ngo marang nicuajind leaw netam mandeow wüx, aton ngo metam mamb tiül manchiüc. ³⁰ Nganü wüx tanguiayiüs nguineay ajcüwa judíos lamayambüw nguineay mambiyaw aaga naxey quiaj, quiaj xique najénan tujchiüs miün andüy niüng ijlyü. At lanasajüw ajcüwa monyac nej asoet, mambüw mapiüngüw menguiay cuane asoet aaga naxey quiaj. Tamtámban teat”, aw.

³¹ Ajcüwa soldados taquiüjpüw mamb a Pablo aaga ongwiiüts quiaj, atnej tasoiquiw, tambüw matüchiw tiül cambaj Antípatris. ³² Larraw tiüt, quiaj tandilileaw alinomb ajcüwa soldados monjüy tiüt, andüyiw Jerusalén niüng acüliw. Tacueatiw müjchiw ajcüwa montep cawüy a Pablo maquiüjpüw mamb. ³³ Wüx tapeyiw Cesarea ajcüwa soldados, quiaj tujchiw nawiig a nenajiüt; aton tayacüw teowix nej a Pablo. ³⁴ Aaga nenajiüt quiaj, wüx landoj mateow a nawiig, quiaj tatün manguiy a Pablo nguia naw. Wüx landoj manguiy Pablo

naw Cilicia, ³⁵ quiaj tasaj:

—Najneaj, ndoj sananguiy indeac, leaw apeyiw monyac isoet—aj.

Condom quiaj tüüch mamb majiürüch a Pablo tiül noic najneaj iüm ocueaj Herodes.

24

Teat Pablo tasaj Félix nguineay arang

¹ Lamajiür acoquiaw nüt, quiaj tapeay Cesarea aaga natang miteaats nenüt Ananías, aqiiüb acas montangtang monajiüt tiül judíos. Aton aqiiüb nop teat xeech nexom omeaats, nenüt Tértulo. Camüm mapeyiw quiaj, tambüw niüng ajlüy nenajiüt mayacüw asoet a Pablo. ² Wüx tapeay maquiüraab miün a Pablo, quiaj tapots andeac a Tértulo mayac asoet. Tasaj a nena-jiüt:

—Teat xan, sajawan ique neech namongochiün najneajan; at sajawan ique xeyay najneaj lamerang tiül meáwan cambaj, cos ique xeyay ixom imeaats. ³ Pares sapiüngan Dios mangüy ic teat Félix, cos meáwan nüt ajlüy najneaj nguiajantanej. ⁴ Nganüy teat, ngana napalan ic xeyay, nandeac xeyay najal, satüniün icueaj teat, menguiay sandeacan. ⁵ Xiconan lanajawan aaga naxey cam, xeyay ngo majneaj teamarang, xeyay awitich moncüy tiül judíos tiül meáwan cambaj wüx iüt. Nej natang aton tiül noic ajlüy nipilan

nasoic nazareno. ⁶ Ngome áagan ayaj, aton tandiüm mitsoj leaw nangaj najlüy tiül nadam nangaj iüm tiül Jerusalén. Áag xicona tasapasan, tandiümasan najawan wüx asoet nej, atnej apiüng tiül aaga poch tüünd Moisés tanomb. ⁷ Condom, quiaj tajngot a nenajiüt Lisias aquiüb misoldados nej, najcüyw tajngotoj tanojtiw xicueajiün. ⁸ Ndoj, tapiüng netam niünan ningüy niüng ijlüy napiüangan cuane asoet aaga naxey quiaj. Nganüy ique aton teat, alndom metün menguiay nej sitiül naleaing meáwan leaw sapiüangan quiaj —aj.

⁹ Quiaj tapiüngüw ajcüwa judíos alquiaj:

—Naleaing teat, atquiaj tajlüy meáwan —awüw.

¹⁰ Quiaj aaga nenajiüt tarang owix nej müüch a Pablo mendeac. Quiaj tendec a Pablo, tapiüng:

—Najnej teat xan, sanandec menguiay guineay sarang, cos sawaw lamajiür xeyay neat irang nenajiüt ocueaj aaga iüt cam. ¹¹ Xique lamajiür gajpic (12) nüt tatow sapeay Jerusalén narang casa Teat Dios. Aag ayaj alndom metün menguiay sitiül naleaing, tengwüy ngo maleaing. ¹² Nejiw ngome taxomüw xic teasajcüy anaag nipilan; taton ngome tengual sawitich moncüy tiül nadam nangaj iüm, tengwüy tiül alngün sinagoga, tengwüy tiül cambaj.

¹³ Nejiw ajcüwa monyac sasoet monlüy ningüy cam, ngondom müjchiw ic mejaw sitiül naleaing meáwan leaw tengual mandeacüw wüx ximbas quiaj. ¹⁴ Leawa xique alndom nasaj ic naleaing, aag ayaj sandüüb leaw taquiaach Teat Jesús, leaw nejiw apiüngüw ngo maleaing. Atquiaj sarang minajiüt Midiosüw xexejchiün monlüy tanomb. Sandüüb opech leaw apiüng tiül a poch tüünd Moisés, at leaw tarangüw mondeac andeac Teat Dios. ¹⁵ Xique sapiüng Teat Dios alinoic nüt apmapacüüch meáwan nipilan leaw landeow, masey monrang najnej, masey monrang ngo majnej. At nejiw aton atquiaj apiüngüw. ¹⁶ Wüx aag ayaj a xique sayamb guineay narang najnej meáwan nüt majaw Teat Dios, at nipilan aton.

¹⁷ 'Xique, lamajiür acas neat ngo najlüy tiül xecambaj Jerusalén, aag a nganüy tapeayiüs quiaj. Sajoy xeyay cuajantanej nujchiw nipilan tiül xecambaj jane ngo majiür. Condom tambas tiül nadam nangaj iüm nayac xechech. ¹⁸ Sal wüx aag ayaj, quiaj taxomüw xic acas judíos monaw Asia, sal tiül nadam nangaj iüm tengual narang atnej netam marangüch. Ngo majlüy quiaj xeyay nipilan, aton ngome tengual süüch majcüy nipilan. ¹⁹ Nejiw ajcüwa nipilan quiaj netam miünüw

ningüy niüng ijlüy teat xan, mapiüngüw cuane sawan wüx naquiüjpüw. ²⁰ Tengwüy joyajiw ajcüwa monxey quiaj, ich mapiüngüw sitiül taxomüw wüx ximbas alngün nisoet, alngün ngo majneaj sarang wüx tajlüyiüs niüng ajlüyiw montangtang monajüt tiül nejw. ²¹ Tengwüy mapiüngüw ngo majneaj tarangas wüx tandeacas tiül nejw. Tapiungas: “Xique nganüy sajlüy ningüy majaraw wüx sasoet, cos xique sapiüng alinoic nüt meáwan nipilan leawa landeow apmapac alinomb”, sajüw —aw.

²² Aaga Félix lamajaw nguineay ajlüy monyar andeac Teat Cristo; pero cos ngo mandiüm mandondoch nómban, quiaj tasaj nejw:

—Leaw apeay a nenajiüt Lisias, quiaj sanambich nanguiay meáwan leaw ipiüangan —aj nejw.

²³ Condom, quiaj tasaj nop minatang soldado maquiüüb alinomb a Pablo majiür. Tasaj ngondom mapal nejingund, sitiül aljane minipilan nej a Pablo andiüm mamb majaw nej, ndot aljane andiüm mambeol nej.

²⁴ Wüx lamajiür acas nüt, quiaj tapeay alinomb a Félix maquiüüb miün mintaj nej Drusila. Aaga najtaj quiaj, judía nej. Ndoj tüüch mamb majpaj a Pablo mandeac manguiayiw wüx mipoch Teat Jesucristo. ²⁵ Naleaing wüx tasaj nej a Pablo nguineay alndom

marangüch najneaj, tasaj nej nguineay anopnop nipilan netam majaw cuane teamarang. Tasaj nej nguineay Teat Dios apmajaw wüx asoet meáwan nipilan alinoic nüt. Quiaj mbayat a Félix, condom tasaj a Pablo:

—Canüy lajlüy, quiür. Alinoic nüt wüx sanajlüyan ndoj sanapaj ic alinomb —aj nej.

²⁶ At aton aaga Félix teamacül sitiül Pablo apmüüch nej tomiün para tsajmbiüm. Pares catscatsüyan mapaj a Pablo mandeac aweaag. ²⁷ Wüx lamajiür iüm neat, quiaj tajmel ingow a Félix, tangoch a Porcio Festo marang nenajiüt. Pero aaga Félix cos andiüm majneaj aweaag judíos, pares ngo matsambiich a Pablo.

25

Pablo alteombas a Festo

¹ Aaga Festo tapeay mayar minajiüt nej. Condom wüx lamajiür er nüt tatow ndoj ayar minajiüt nej, quiaj tamb andüy Jerusalén imiün Cesarea. ² Wüx tapeay

Jerusalén, quiaj montangtang miteaats at montangtang monajiüt tiül judíos tambüw majawüw a Festo, mayacüw asoet a Pablo.

³ Tatüniw ocueaj, tasajüw müüch mamb majanüch a Pablo andüy Jerusalén. Cos nejw lamandeacüw axotayéjan apmambiyaw tiül tiüüd. ⁴ Quiaj a Festo tasaj nejw, Pablo tenguijal ajiürüch tiül manchiüc tiül

Cesarea, y nej apmandilil najénan andüy quiaj. ⁵ Ndoj tasaj nejiw:

—Sitiül ajlüy acas monajiüt tiül icona alndom mambüw, alndom naquiüjpüw mamb mapiüngüw sitiül naleaing ajiür alngün nisoet aaga naxey quiaj, alngün ngo majneaj arang —aj nejiw.

⁶ Festo tacül maseyme ojpeacüw tengwüy gajpowüw nüt tiül Jerusalén, condom quiaj tandilil andüy Cesarea. Wüx larrow tiüt amb alinoic nüt, quiaj chetet tiül apal nej. Ndoj tüüch mamb majanüch a Pablo. ⁷ Wüx tapeay maquiüraab miün a Pablo, quiaj sonogotoj niüng ajlüy nej ajcüwa judíos napeayiw imiünüw Jerusalén. Quiaj tapots mayacüw asoet a Pablo, mapiüngüw xeyay ngo majneaj arang. Pero ngo maw ocueajiw, cos ngo maxomüw cuane wüx alndom majüiquichaw mapiüngüw naleaing meáwan aag ayaj. ⁸ Condom, quiaj tandec a Pablo nguineay arang, tapiüng:

—Xique ngo najiür nicuajind nisoet, ngo narang alngün ngo majneaj leaw apiüng tiül aaga poch tüünd Moisés. At ngo narang alngün ngo majneaj tiül nadam nangaj iüm tiül Jerusalén. Aton ngo nandec ngo majneaj wüx ombas a César —aw.

⁹ Pero a Festo, cos andiüm majneaj majawüw nej ajcüwa judíos, áag tasaj a Pablo:

—¿Indiüm meamb Jerusalén, majaraw wüx isoet quiaj

niüng sajlüye? —aj.

¹⁰ Quiaj a Pablo tasaj nej:

—Xique sajlüy tiül iwix, cos ique nop ic nenajiüt ocueaj a César natang nenajiüt tiül Roma. Ningüy netam majaraw wüx sasoet, ngome tiül Jerusalén. Xique ngo narang nicuajind ngo majneaj tiül a judíos, ique aton lamejaw. ¹¹ Cos sitiül alngün xeyay ngo majneaj sarang, leaw alndom nandeow wüx, xique ngondom napiüng ngo nandeow. Pero cos xique ngo najiür nicuajind sasoet wüx meáwan leaw lamapiüngüw quiaj, nejinguid ngondom mayac xic teowixaw nejiw. Nganüy a xique sanamb majaraw wüx sasoet teombas a César, aaga natang nenajiüt tiül Roma —aj nej.

¹² Condom Festo wüx landoj andeac aweaag a monxey monbeol nej wüx leaw arang, quiaj tasaj a Pablo:

—Sitiül indiüm meamb teombas a César tiül Roma, pues najneaj, apmeamb quiaj —aj.

Pablo alteombas Rey Agripa

¹³ Wüx lamajiür acas nüt, quiaj tamb tiül cambaj Cesarea nop nenajiüt nenüt Agripa, aquiüb mintaj nej nenüt Berenice, metepeayayej maquiüjpüw a Festo. ¹⁴ Tacüliw quiaj xeyay nüt, quiaj a Festo tasaj aaga nenajiüt quiaj nguineay arangüch wüx ombas a Pablo, tasaj:

—Wüx taw a Félix, tacueat tiül manchiüc nop naxey.

15 Condom wüx tambas Jerusalén, quiaj tambüw majawüw xic ajcüwa montangtang miteaats at montangtang monajiüt tiül judíos. Tasajüw xic natepich asoet aaga naxey quiaj, mandeow. 16 Quiaj a xique tasajasüw, monajiüt ocueaj Roma ngon-dom mayac teowixaw nipi-lan nop najlüy tiül manchiüc mandeow sitiül nganaw manguiay andeacüw monyac nej asoet, cos atquiaj nej alndom mewüney. 17 Condom nejiw tiünüw maquiüjpüw xic miün ningüy. Xique ngome tequiyas; ráwan tiüt amb alinoic nüt, quiaj chetetos najaw wüx asoet nej. Ndoj tñjchiüs mamb majanüch aaga naxey najlüy tiül manchiüc. 18 Ajcüwa monyac nej asoet, wüx tendeacüw, quiaj tanguiayiüs nguineay andeacüw. Ngo mandeacüw wüx atnej xique tayajcas apmandeacüw. 19 Nejiw tandeacüw wüx midiosüw nejiw, aton wüx aaga nop naxey tandeow, nenüt Jesús. Naleaing cos a Pablo apiüng aaga naxey quiaj almapac. 20 Xique ngo naxom ximeaats nguineay najaw wüx aag ayaj, quiaj tatüniüs nanguiaj a Pablo. Tasajas sitiül andiüm mamb Jerusalén majaw wüx asoet nej. 21 Pero nej tapiüng andiüm mamb majaraw wüx asoet nej teombas Augusto César tiül Roma, quiaj tñjchiüs mamb majiürüch; ndoj, wúxan apmatüch sanamongoch mamb andüy teombas a César —aj.

22 Quiaj tapiüng Agripa, tasaj a Festo:

—Xique aton sandiüm nanguiaj andeac aaga naxey quiaj —aj.

Festo tasaj nej:

—Najneaj, oxep apmen-guiay —aj nej.

23 Rat tiüt amb alinoic nüt, quiaj tamb Agripa aquiüb a Berenice andüyw awan. Nejiw xeyay najneaj ambüw, aquiüb nejiw nangos nüt. Aton aquiüjpüw meáwan monajiüt ocueaj soldados, aquiüjpüw montangtang ombas monxey tiül aaga cambaj quiaj. Condom Festo tüüch mamb majanüch miün a Pablo. 24 Wüx lapeay, quiaj tapiüng a Festo:

—Teat Xan Agripa, at icona teat monxey leaw iliünan ningüy mequiüjpan xicon, nganüy jogüy ijawan aaga naxey cam. Xeyay judíos tasajüw xic aaga naxey cam xeyay ngo majneaj arang. Átan tiül Jerusalén, átan ningüy Cesarea, tepajüw apiüngüw aaga naxey cam netam mandeow. 25 Naleaing xique tajawas nej ngo majiür nicuajind nisoet cuane wüx apmandeow, aton cos nejay tapiüng andiüm mamb teombas César tiül Roma; áag tapiüngas sanüüch mamb. 26 At aton cos ngo najaw cuane sanarang wüx nawiig nasaj xenatang, áag nganüy tapiüngas miün ningüy niüng ijlüyiün, teat monxey. At cos sawaj ique Teat Xan Agripa alwüx xeyay atam

ijlüy. Cos wüx landoj mapiüng menguiay nguineay arang, quiaj sanajaw cuane alndom narang wüx nawiig. ²⁷ Cos xique sapiüng ngo majneaj nüüch mamb nop najlüy tiül manchiüc sitiül ngo napiüng cuane asoet ajiür —aw a Festo.

26

Pablo tasaj Agripa nguineay arang

¹ Condom quiaj tapiüng Agripa, tasaj a Pablo:

—Nganüy apmendeac mepiüng nguineay irang —aj.

Quiaj a Pablo tarang owix nej ndijchiümoj. Condom quiaj tapots müüch mapiüng nguineay arang, tapiüng:

² —Teat Xan Agripa, apac ximeaats cos nganüy ningüy niüng ijlüy alndom napiüng meáwan cuane sarang, neol tayacüw sasoet ajcüwa judíos quiaj. ³ Aton xeyay apac ximeaats, cos sawaw ique ijaw meáwan leawa xiconá nípilan judío sarangan, ijaw cuane naél ajlüy tiül xiconá. Nganüy teat, sandiüm mefüc wüx menguiay sandeac.

Pablo tapiüng nguineay tarang wüx nganaw mandüüb Teat Jesús

⁴ 'Meáwan judíos tajawüw nguineay sajngot miün sarang quich, cos xique tatangas tiül micual xeüt, átan tiül xecambaj, átan tiül Jerusalén. ⁵ At aton tajawüw nguineay xique nde wüx sarang nench tajlüyiüs fariseo xic. Aag ayaj nejw

alndom mapiüngüw wüx aton sitiül andiümüw, cos fariseos xeyay apacüw wüx marangüw meáwan leaw iün tiül a nawiig sajiüran.

⁶ Nganüy sajlüy ningüy majaraw wüx sasoet, cos xique sapiüng sayac ximeaats wüx nguineay Teat Dios alinoic nüt apmapacüüch meáwan nípilan leaw landeow, atnej tanomb tasaj xexejchiün.

⁷ Meáwan micualüw a gajpiüp (12) monxey micual Israel apiüngüw naleaing aag ayaj aton; áag arangüw, ayambüw Teat Dios nüt ongwiiüts. Teat Xan Agripa, xique aton sayac ximeaats wüx aag ayaj atnej nejw, áag tayacüw sasoet.

⁸ Jow icona, monyac sasoet ¿neol tepiüangan Teat Dios ngome apmapacüüch alinoic nüt nípilan leaw landeowa?

Pablo tapiüng nguineay tayamb ombas minípilan Teat Jesús

⁹ 'Naleaing xique aton tanomb ngo majneaj tarangas, tapiüngas netam narang xeyay ngo majneaj wüx ombasüw mondüüb Teat Jesús naw Nazaret.

¹⁰ Aag ayaj tarangas tiül Jerusalén. Tayacasüw tiül manchiüc xeyay minípilan Teat Jesús, cos tajiüras nawiig ocueajiw montangtang miteaats narang aag ayaj. At wüx tambiyaw minípilan Teat Jesús, at a xique aton sal tiül, tapiüngas najneaj mandeowüw. ¹¹ Ngome nomb tarangas, tawüüchasüw tiül meáwan sinagogas,

ngvineay ndom mapiüngwüw apmacueatiw mandüjpiw Teat Jesús. Cos xeyay tajcüyiüs najawwüw; tapots nayamb ombasüw masey tiül ngünantanej cambaj tiül palpálwüx iüt.

Teat Pablo tandüy wüx mandeac ngvineay tandüüb Teat Jesús

(Hch. 9:1-19; 22:6-16)

¹² 'Aag ayaj sanarang, ndoj tambas sandüy tiül cambaj Damasco, sajoy nawiig ocueajiw montangtang miteaats. ¹³ Teat

Xan Agripa, wüx saleamb tiül tiüüd lalimnüt, quiaj tajawas noic ran imiün tiül cielo, xowüy larrow, alwüx arraw ngo matnej achech nüt. Nómban arraj xic naquiüjpüw saquiüjpüw.

¹⁴ Quiaj tajmiücás, condom tanguiayiüs andeac nop nendead, andeac wüx ombeay hebreo, tasaj xic: "Saulo, Saulo, ¿neol tapots ijcü mejaw xique? Ngo majneaj mejcüy, cos ngo majneaj apmemongoch, atnej arang boy wüx atoel, andüüb atileran", aj xic. ¹⁵ Xique quiaj tasajas: "¿Jan ic Teat?" saj. Nej tapiüng: "Xique Jesús, leaw ique tenguiál ijcü mejaw. ¹⁶ Nganüy witiür

lember. Xique tejüiquichayos mejaw xic, cos lanayac ic merang xenajiüt, mendeac meáwan leawa lamejaw nganüy, at leawa sanüüch ic mejaw alinoic nüt, ¹⁷ wüx xique sanawün ic teowixaw nipilan judío, at tiül pálwüx

nipilan niüng sanüüch ic meamb nganüy, ¹⁸ para alndom meajchiw majawwüw cuane netam marangwüw. Cos nganüy ngo majawwüw cuane teamarangwüw, atnej aliw tiül pojniün. At aton apmesajüw macueatiw marangwüw meáwan ngo majneaj ocueaj Satanás quiaj, marangwüw najneaj leaw Teat Dios andiüm. Cos netam müjchiw xic omeajtsüw nejiw para alndom nawün asoetiw nejiw. Atquiaj nejiw alndom majlüyiw niüng apmajlüyiw meáwan leaw apmayar xepoch", aj xic teat Jesús.

Pablo tarang leawa tasoic

¹⁹ 'Teat Xan Agripa, xique sarang leaw Teat Dios tüüch xic najaw imiün tiül cielo.

²⁰ Ombas tambas nandead nasajüw nipilan monlüy tiül Damasco. Condom tandeadcas nasajüw monlüy tiül Jerusalén. Condom tandeadcas nasajüw monlüy tiül meáwan cambaj tiül iüt Judea.

Ndójwüx tambas nasajüw meáwan palpálwüx nipilan. Tasajasüw leam omeajtsüw macueatiw meáwan ngo majneaj leaw teamarangwüw, marangwüw najneaj, mayariw andeac Teat Dios. ²¹ Ajcan sarang aag ayaj tasapüw xic judíos tiül nadam nangaj iüm tiül Jerusalén; tandiümwüw mambiyaw xic. ²² Pero

naleaing cos Teat Dios xeyay ambeol xic, áag saliün najlüy nganüy nüt cam, tealeámban nandead Mipoch

nej manguiay meáwan nipilan masey montangtang, masey monguich. Cos xique ngo nandeaq nicuajind pálwüx; xique sandeaq meáwan leaw lamapiüngüw tanomb ajcüwa mondeaq andeaq Teat Dios. At Moisés lamandeaq aton nguineay aliüc miün apmajlüy. ²³ Cos lamapiüngüw nguineay aaga Cristo netam mamongoch xeyay ngo majneaj, apmandeow, ndoj nej ombas apmapac tiül mondeow; condom apmüüch manguiayiw mipoch nej nipilan judío at pálwüx nipilan, cos mipoch nej ambeol nipilan atnej aaga ran ambeol nipilan maxom majaw —aw a Pablo.

Pablo tandiüm müüch aaga Agripa mayamb Teat Jesús

²⁴ Wüx tapiüng a Pablo meáwan aag ayaj, quiaj tendeaq a Festo napac, tasaj a Pablo:

—¡Nerchach Pablo! lamüüch ic merchach iteowteow nawiig —aj.

²⁵ Quiaj Pablo tasaj nej:

—Ngwüy teat xan Festo, xique ngome nechachiüs, xique sandeaq naleaing leaw alndom majlüy. ²⁶ Joyaj Teat xan Agripa, nej aton lamajaw meáwan aag ayaj, pares xique ngo nimbol nandeaq manguiay. Sayaag nej ajaw wüx aag ayaj aton cos aag ayaj ngome nexotüy.

²⁷ ¿Ngwüy cuane ipiüng Teat xan Agripa, ngome naleaing leaw lamapiüngüw mondeaq andeaq Teat Diosa? Xique

sajaw ique ijaw naleaing aag ayaj —aj.

²⁸ Quiaj tapiüng a Agripa, tasaj a Pablo:

—¡Laliüc meaach xic nayar aquiaach Teat Cristo! —aj.

²⁹ Quiaj tasaj nej a Pablo:

—Masey laliüc tengwüy masey nequiy, Teat Dios andiüm ngome ic miün quiaj, aton nej andiüm meáwan leawa laman-guiayiw sandeaq nganüy cam, aton mayariw mipoch Teat Jesús para majlüyiw atnej sajlüy. Pero ngome naoeleranüw naag galen atnej sajlüy cam —aj.

³⁰ Wüx landoj mapiüng aag ayaj a Pablo, quiaj witiüt aaga natang nena-jiüt maquiiüb alinop nena-jiüt, at a Berenice, at meáwan montsoton quiaj maquiüjpüw. ³¹ Condom tawüw andüyiw ninguiün quiriw mandeaqüw nguineay apmarangüw. Quiaj tendeaqüw nejeyéjan quiaj, tapiüngüw:

—Aaga naxey quiaj ngo majiür nicuajind asoet cuane wüx apmandeow, at cuane wüx macül tiül manchiüc —awüw.

³² Condom Agripa tasaj a Festo:

—Aaga naxey quiaj alndom tsajmbiüm sitiül nej ngo mapiüng mamb teombas a César —aj.

27

Teat Pablo tüünd mamb andüy Roma

¹ Wüx tapiüngüw sanamban sandüyiün tiül iüt Italia, samban tiül nadam müx, quiaj tayacüw a Pablo, at alacas monlüy tiül manchiüc, teowix nop naxey nenüt Julio, natang nej ocueaj noic ajlüy soldados nenüt Augusto. ² Condom tajtepasan tiül nop nadam müx naw tiül cambaj Adramitio. Aaga müx quiaj apmamong mbeay acas cambaj tiül Asia. Quiaj tambasan, saquiüjpan mamb teat Aristarco naw tiül cambaj Tesalónica tiül Macedonia. ³ Amb alinoic nüt, quiaj tatüchasan wüx iüt mbeay cambaj Sidón. Aaga teat capitán Julio xeyay najneaj tarang, tüüch mamb a Pablo matepeay miamigo nej, mambeolüw nej. ⁴ Condom nawasan quiaj, tateajquiw a vela, tambasan sandüyiün calüy, tamongasan milan iüt Chipre najlüy tiül ndec, samban wüx ombas nonüt, cos xowüy lapac a iünd imiün noleat, ngondom nangochiün. ⁵ Wüx lasamongon tiül mindequiw monaw Cilicia, at tiül mindequiw monaw Panfilia, quiaj tajtepasan wüx iüt mbeay cambaj Mira tiül iüt Licia.

⁶ Quiaj aaga minatang soldado taxom nop nadam müx naw Alejandria. Aaga müx quiaj apmamb andüy Italia. Quiaj tasaj xicon najtepiün tiül. ⁷ Ndoj tawasan quiaj, tambasan teamteáman, tajüyasan xeyay nüt. Tajlüy ngo natüchiün niüng ajlüy cambaj Gnido, cos aliün ma-

pac a iünd imiün noleat, ngo müüch xicon najüyiün najen. Áag tasapasan andüy cawac, sasapan milan iüt Creta. Condom tamongason samban niüng ajlüy oxing iüt Creta nasoic Salmón. Sayeyiün tiüt aaga iüt, tandüyasan noleat. ⁸ Tambasan sasapan mbeaymbeay iüt amb cawac. Xowüy laél, tajlüy ngo natüchiün mbeay iüt nasoic Najneaj Puerto. Naw quiaj ngome miünquiaj ajlüy a cambaj Lasea.

⁹ Lasaquiyan xeyay nüt, nganüy laliüc matüch maw napac iünd, apmaquind. Tiül aaga nüt quiaj naél majüy müx, áag tapaj nej ocueajiw a Pablo. ¹⁰ Tasaj nejiw:

—Teat monxey, sawaw laliüc matüch a nüt maél majüy müx. Sitiül apmamabaats, apmamongochiüts xeyay ngo najneaj. Ngome áagan a müx maquiüüb amal nej alndom ndrom ombas, at a icootsa aton alndom mandeowaats —aj nejiw.

¹¹ Pero aaga minatang soldado tayar leaw andeacüw nejüyich a müx maquiüüb neneay müx, ingow ayar andeac a Pablo. ¹² Cos aton aaga niüng lomboj müx, niüng saxojtan quiaj, ngome najneaj macül quiaj a müx wüx apac iünd, áag xeyayiw nejiw tapiüngüw nawan quiaj, natüchiün najtepiün wüx iüt mbeay cambaj Fenice tiül iüt Creta nacüliün quiaj. Cos aaga niüng lomboj a müx quiaj andüy ombeay nonüt,

at najneaj macül quiaj wüx apac iünd.

Tangoch nejiw nadam iünd tiül ndec

¹³ Wüx tawün nine ncherec imiün cawac, quiaj tapiüngüw najneaj namban. Quiaj taxainguw aaga piedra nesap müx. Condom tambasan, sasapan mbeaym-beay iüt Creta. ¹⁴ Naleaing ngome xeyay lasajüiün, quiaj tangoch xicon noic napac xeech iünd imiün calüy nonüt, atnej leaw alndom mayac ndiüc oic, Euroclidón minüt nej. ¹⁵ Aaga xeech iünd quiaj, tapots mawün a müx, ngondom nangochiün. Quiaj tajlüyasánan maquiüüb xicon a iünd. ¹⁶ Wüx tatüchasan milan noic nine iüt najlüy tiül ndec nenüt Clauda, quiaj taxaingasan a nine müx rondon wil a nadam müx, masey taél naxainguw. ¹⁷ Wüx landoj natepichan tiül nadam müx aaga nine müx, quiaj tatsajcüw pinawan otüeng a müx nandand naag tsapaj las mambeol nej. Condom tawüniw a vela cos imboloj malox xicon wüx noic nawaag tiül ndec nasoic Sirte. Ndoj quiaj tajlüyasánan maquiüüb xicon mamb a iünd. ¹⁸ Naleaing cos wüx rat tiüt amb alinoic nüt aaga iünd nde asap apac, teamachach xicon omal yow. Quiaj tapots mawijchaw tiül ndec amal a müx para tejem quiriw. ¹⁹ Wüx amb er nüt, quiaj tawiichasan tiül ndec altigüy leawa netam tiül nadam müx. ²⁰ Tamong xeyay

nüt ngo majüic nüt, ngo majüic ocas, cos xeyay apac aaga xeech iünd. Ndójwüx lanapiüangan lango nawan wüx, sanandeowan.

²¹ Wüx lamajiür xeyay nüt ngo netiün, quiaj witiüt a Pablo masaj nejiw, tapiüng:

—Teat monxey, xique tasajas icon sitiül meyariün sandeac ngo mawaats Creta, ngo miünaats mamongochiüts aaga naél cam, aton ngo ndrom ombas nicuajind.

²² Nganüy sasaj icon nde mermbolan, nde mamix imeajtsan, cos masey a müx apndrom ombas, icootsa nejingüind ngome apmandeowaats. ²³ Cos Xeteat Dios leawa xique sandüüb, tengual narang minajiüt nej, tüüch miün niüng sajlüy nop miánel nej tepood. ²⁴ Aaga ánel quiaj, tasaj xic: “Pablo, nde mbayamear, cos ique netam memong teombas a César. Langome apmandeow nejingüind leaw almequiüüb tiül müx; cos almaquiüjpüw ic”, aj xic a ánel. ²⁵ Xique nganüy sasaj icon teat monxey, nde mermbolan, ich mapac imeajtsan, cos xique sayac ximeaaats wüx Teat Dios, sawaw naleaing apmajlüy atnej lanasoic. ²⁶ Nguineayantanej netam majtochiiüts wüx alngün nine iüt tiül ndec —aj nejiw a Pablo.

²⁷ Noic ongwiiüts lamatüch ijquaw semán sajlüyiün tiül ndec, saleamban tiül ndec nasoic Adriático, aquiüüb xicon a xeech iünd. Aleamb

pinawan ongwiiüts, quiaj tapiüngüw ajcüwa monrang najiüt tiül müx ayajcüw atnej ajüic laliüc natüchiün iüt.

²⁸ Quiaj tapeaxiw majawüw nguitow ajal a ndec. Tajawüw atüch nimioiw gajponüy (36) metro. Ndoj tajüyasan alquiripite. Condom tandüyiw wüx mapeaxiw alinomb.

Quiaj tajawüw ajiür nimioiw ayaíw (27) metro. ²⁹ Quiaj taloxiw tiüt apiquiw piedra nesap müx amb wüx owil a müx, apmacüliw ram, cos imboloj majtochiw wüx piedra. Nejiw malüy apiüngüw larrow.

³⁰ Condom ajcüwa monrang najiüt tiül a nadam müx tandiümüw mecuiürrüw macueatiw a müx. Quiaj tawüniw tiüt a nine müx mayacüw tiül ndec, arangüwan atnej ajüic apmaloxiw tiüt nesap müx amb teombas.

³¹ Pero teat Pablo wüx tajaw aag ayaj, quiaj tasaj a natang soldado, at misoldados nej:

—Sitiül nejiw ayaj apmecuiürrüw, ngo macüliw tiül müx, icona aton ngondom meriowan wüx —aj nejiw.

³² Quiaj a soldados tambüw mandojquiw milas a nine müx, mamb nómban.

³³ Condom wüx lajngot chiüjmbaw, quiaj tasaj nejiw a Pablo metiw, tapiüng:

—Nganüy amb gajpopeic nüt (14) tatow apacaats aiündaats, ngo metiiüts nicuajind.

³⁴ Nganüy neta meretiün, müüch icon mejiüran ipacan. Cos nejin-
guind ngome apmandeow,

ngome apndrom masey nots miondeats imalan —aw.

³⁵ Wüx landoj mapiüng aag ayaj, quiaj tayar a pan. Condom tüüch gracias Teat Dios niüng ajlüyiw. Ndoj cas taquiiw a pan müet. ³⁶ Quiaj meáwan nejiw tajneaj omeajtsüw, tetiw aton. ³⁷ Leaw sajlüyiün tiül aaga nadam müx quiaj, sajlüyiün ijquiw acoic miow ermiow gajponüy (276) nipilan. ³⁸ Wüx landoj üetiw paxiün, quiaj tawijchaw tiül ndec meáwan trigo, tejyem alquiriw a müx.

Tsoyot tiüt a nadam müx

³⁹ Wüx larrow, quiaj tajüic a iüt, naleaing ngo mayajcüw nguiane. Tajawüw aaga iüt quiaj almajiür noic socol ayac püjchiün. Quiaj tapiüngüw sitiül alndom matepichaw quiaj a müx.

⁴⁰ Quiaj tandojquiw milas nesap nine müx, tacueatiwan tiül ndec. Aton tachejtiw aaga las neoeleay remo neleanguich a müx.

Condom tateapiw a vela najlüy teoxing a nadam müx mangoch a iünd.

Quiaj tajüy a müx aleáingan andüy tiül aaga socol quiaj.

⁴¹ Naleaing iünd talox xicon andüy wüx noic oxing niüng angochay ndec. Quiaj tajtoch a müx, nómban tajtsot tiüt teombas.

Quiaj tapots ajmbaj imiün wüx owil, ajmbaj nej omal yow.

⁴² Condom tapiüngüw a soldados mambiyaw meáwan leaw apmambüw tiül manchiüc ngana mecuiürrüw, cos ndot apmajchiquiw tiüt

majrocoj. ⁴³ Naleaing aaga minatang ocueajiw soldados ngo müüch nejiw marangüw cos andiüm mawün wüx a Pablo. Quiaj tapiüng jane ndoj ombas ajrroc, ich majchiquiaw tiüt ombas nejiw, majtepiw wüx iüt. ⁴⁴ Nganü jane ngondom ombas ajrroc, ich mayambüw xiül tengwü masey quiriw najmbaj müx leaw axomüw mambüw wüx. Atquiaj tawasan wüx ngo mandeow nejingüind, tumb najtepiün wüx iüt.

28

Teat Pablo alwüx nine iüt tiül ndec nenüt Malta

¹ Wüx landoj laümb najtepiün wüx iüt, quiaj tanguiayasan aaga nine iüt tiül ndec quiaj, nenüt Malta. ² Ajcüwa nipilan micual iüt moncül quiaj, najneájan majawüw xicon, tambeolüw xicon xeyay, tajalüw biümb najüetiün cos xowüy laquind, tenguijal ajoet. ³ Condom tamb a Pablo mayamb nawaag soex mandaab. Wüx tapeay mayac tiül biümb a soex, quiaj taw nop ndiüc naw tiül a soex quiaj, cos larraar mayaag. Quiaj matsamb nej owix nej, rondótan wüx. ⁴ Ajcüwa nipilan micual iüt moncül quiaj, wüx tajawüw aaga ndiüc alrrondom wüx owix a Pablo, quiaj tendecüw nejeyéjan quiaj, tapiüngüw:

—Aaga naxey quiaj naleaing nembiy nipilan nej. Cos masey laáw wüx, ngo mandeow tiül ndec, nganü

mbich apmandeow; cos midiosaats ngondom müüch macül mapac nop nembiy nipilan—awüw.

⁵ Naleaing Pablo tawi-ich owix nej andüy tiül biümb, quiaj tajmiüc a ndiüc andüy tiül biümb; ndoj nej ngo marang nej nicuajind. ⁶ Nejiw tenguijal macüliw cajores apmapep nej, tengwüy cajores apmajmiüc mandeow. Pero wüx paxiüt macüliw ngo majüic marang nej nicuajind; quiaj tambiiüljchiw andeacüw, tapiüngüw Pablo lamidios nej.

⁷ Tiül aaga iüt niüng tajtepasan quiaj, ajlüy quiaj miüt nop naxey nenüt Publio. Aaga naxey quiaj nenajiüt nej tiül aaga nine iüt tiül ndec quiaj. Nej tangoch ximbasan, at tüüch xicon nguiane naxojtan najneajay er nüt. ⁸ Wüx aaga nüt quiaj tiün andeow miteat a Publio, tasap mats üüch nej nerraar, arang nej nequixquix. Quiaj tamb a Pablo majaw nej, condom tataag orar. Wüx landoj masaj Teat Dios, tayac owix wüx ombas aaga niün andeow quiaj, quiaj tajneaj. ⁹ Wüx tanguiayaran aag ayaj, quiaj tapeayiw altigüy moniün andeow monaw tiül aaga nine iüt quiaj majaw nejiw a Pablo. Meáwan tajneajiw. ¹⁰ Condom ajcüwa nipilan quiaj, tapac omeajtsüw majawüw xicon, tambeolüw xicon. Ndoj wüx laliüc nawan quiaj, tujchiw xicon meáwan leaw netam xicon

najoyiün.

Teat Pablo tapeay Roma

¹¹ Wüx laúmb arej caaw tatow sacüliün wüx aaga nine iüt tiül ndec, quiaj tawasan quiaj, samban tiül nop nadam müx naw tiül cambaj Alejandría, cos aaga müx quiaj tacúlan quiaj wüx nüt aquind iünd. Aaga nadam müx quiaj narangüch wüx oxing ijpüw dios, nop nenüt Cástor alinop nenüt Pólux. ¹² Condom tajtepasan wüx iüt tiül cambaj Siracusa. Tacúlasan quiaj er nüt. ¹³ Ndoj nawasan quiaj, tambasan sasapan mbeaymbeay iüt, nómban samban tatüchasan cambaj Regio. Amb alinoic nüt tawasan quiaj, cos lamawün ncherec imiün cawac. Quiaj tatüchasan cambaj Puteoli wüx amb ic nüt. ¹⁴ Quiaj taxomasanüw acas monyar andeac Teat Jesús, tasajüw xicon nacüliün quiaj noic semán naquiüjpanüw. Condom nawasan quiaj, tambasan natüchiün tiül cambaj Roma, samban wüx iüt. ¹⁵ Ajcüwa monyar andeac Teat Jesús monaw Roma lamanguyaiw xicona saliücan, quiaj tambüw mangochiw xicon tiül cambaj Foro de Apio, altiül tangochiw xicon tiül cambaj Tres Tabernas. Wüx Pablo tajaw nejiw, quiaj tapac omeaats xeyay, tüüch gracias Teat Dios. ¹⁶ Wüx tapeayasan Roma, quiaj aaga minatang soldado tayac teowixaw monajiüt meáwan monamb

tiül manchiüc. Naleaing Pablo tujchiw macül pálwüx anopüyan, tajiür nej nop soldado.

Teat Pablo tandeac Mipoch Teat Dios tiül Roma

¹⁷ Laúmb er nüt tatow sapeayiün Roma, quiaj tapiüng a Pablo majpajüw miün montangtang tiül nipilan judío leaw aliw quiaj. Condom wüx laúmb mapeyaiw niüng ajlüy nej, quiaj tasaj nejiw, tapiüng:

—Teat monxey micual xeíüt, masey xique ngo narang nicuajind ngo majneaj wüx ombasüw micual miiütaats, at ngo napiüng ngo majneaj marangüch meáwan leaw tarangüw mixejchiiüts, nganüy micual miiütaats tasapüw xic tiül Jerusalén, mayacüw xic teowixaw monajiüt monaw ningüy Roma namb tiül manchiüc. ¹⁸ Nejiw monajiüt wüx laúmb manguyaiw nguineay sarang, quiaj tandiümüw matsambijchaw xic, cos ngo maxomüw wüx ximbas nicuajind nisoet para nandeow. ¹⁹ Pero nejiw micual miiütaats ngo mandiümüw majawüw tsajmbiün. Pares tapiüngas netam niün ningüy teombas a César majaraw wüx sasoet. Naleaing, xique ngo niün nayac asoet micual xeíüt. ²⁰ Nganüy tapajas icon mewiünan mejawan xic, nasaj icon neol tayacüw sasoet micual miiütaats. Nganüy xique tatsaagaranas naag a galen cam, cos sayac wüx ximeaats nacül leaw

lamapiüng tiül Mipoch Teat Dios aliüc miün apmajlüy, atnej meáwan icootsa micual Israel teamacüliiüts —aw a Pablo.

²¹ Nejiw quiaj tapiüngwü:

—Xicona ngo nanguiyaiün nicuajind, ngo mapeay alngün nawiig imiün Judea mapiüng wüx ique, aton ngo miün alngün micual miiütaats masajwü xicon mandeacwü sitiül ique ngo majneaj temerang.

²² Naleaing nganüy sandiüman nanguiyaiün mesaj xicon nguineay indeac. Cos xicona lananguiyaiün nguiajantanej anderac ngo majneaj wüx ombasüw leaw monquiajchay wüx aaga poch quiaj —ajwü nej.

²³ Condom tayacwü alinoic nüt miünwü. Wüx tatüch aaga nüt, quiaj tapeayiw niüng acül nej xeyay nipilan. Nej tamelich masaj nejiw wüx Mipoch Teat Dios leaw taquiaach Teat Jesús, tamelich andeac ümb arraw, ndot laquinüt. At tasaj nejiw nguineay alndom majlüyiw tiül micambaj Teat Dios. Nej tüüch nejiw majawwü nguineay lamapiüng wüx Teat Jesús tiül Mipoch Teat Dios leaw tarang Moisés at leaw tarangwü mondeac andeac Teat Dios. ²⁴ Altiül tajawwü naleaing, aton tayariw leaw tandeac a Pablo; nganüy altiül ngo mayariw. ²⁵ Cos ngo mandeacwü nóiquian, altiül tapiüng naleaing, altiül tapiüng ngo maleaing; quiaj tandiümwü

majtsoriw. Wüxan nganaw majtsoriw, quiaj tasaj nejiw a Pablo:

—Naleaing lamapiüng tiül Mipoch Teat Dios tarang teat Isaías aaga nendeac andeac Teat Dios, wüx tüüch nej poch a Nangaj Espiritu ocueaj Teat Dios mandeac masaj mixejchiiüts. Tapiüng:

²⁶ Quiür isajwü a cambaj quiaj:

Masey apmenguiyaiün naag ilajcan, ngome apmejawan cuane amb apiüng.

Masey apmejawan naag iniüjcan, naleaing ngome apmejawan cuane.

²⁷ Cos ajcüwa nipilan quiaj nadam omeajtswü,

nelajcüw, pares ngo manguiyaiw,

amontsotswü oniüjcwü, gana maxomwü majawwü;

cos ngo mandiümwü majawwü cuane amb apiüng,

ngo müjchiw olajcüw manguiyaiw,

at ngo mayacwü wüx omeajtswü leaw anguiyaiw,

cos ngo mandiümwü leam omeajtswü wüx aaga

ngo majneaj teamarangwü,

ndoj marangwü najneaj.

Pares xique ngondom nawün asoetiw nejiw, irajwü,

aj nej a Isaías.

²⁸ Nganüy inguiyaiün, cos ngo mendiüman meyariün aag

ayaj, pares Teat Dios lamüüch mamb masoiquiw nipilan

ngome judíos alndom maw

asoetiw nejiw. Nejiw mbich apmanguiayiw —aj nejiw a Pablo.

²⁹ Wüx landoj masaj nejiw aag ayaj a Pablo, quiaj tajtsoriw, tapots asajajey wüx aag leaw tanguiayiw quiaj.

³⁰ Pablo tacül quiaj palanüy iüm neat tiül nop iüm angüy, xeyay tapac omeaats majaw meáwan leaw tambüw quiaj majawüw nej. ³¹ Nej tasaj nejiw nguineay alndom majlüyiw tiül micambaj Teat Dios, at taquiaach nejiw wüx Teat Jesucristo, ngo mimbol manguiay jangantanej, nejinguind ngo mapal nej.

**Poch tarang wüx
nawiig San Pablo
müüch mondüüb
Teat Cristo monlüy
tiül cambaj Roma
ROMANOS**

*Pablo atepeay mondüüb
Teat Cristo tiül Roma*

¹ Xique nenütiüs Pablo nerangas minajiüt Teat Jesucristo. Teat Dios tayac xic narang miapóstol nej, namb nasaj meáwan nipilan wüx aaga najneaj nanderac nguineay alndom mawüw wüx asoetiw nejiw.

² Aaga najneaj nanderac quiaj, aag ayaj tanomb Teat Dios lamapiüng apmajlüy, lamarangüw wüx nawiig ajcüw mondeac andeac nej.

³ Aaga leawa lamapiüng Teat Dios quiaj, aag ayaj apiüng wüx Miteatiiüts Teat Cristo, micual nej. Teat Cristo tajlüy nipilan nej, micual micualüw David.

⁴ Tajüic naleaing Micual Teat Dios nej cos alndom marang cuajan-tanej, y cos Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios tapacüüch nej imiün tiül mondeow.

⁵ Nej lamambeol xic xeyay, lamüüch xic narang nop miapóstol nej namb nasaj nipilan tiül meáwan cambaj wüx iüt mayariw nej andeac, mandiümüw nej.

⁶ Icona aton ijlüyiün tiül ajcüwa nipilan quiaj, cos Teat Dios lamayamb icon müüch icon

mejlüyiün tiül minipilan Teat Jesucristo.

⁷ Xique sarang aaga nawiig cam nüüch icon leawa iliün tiül cambaj Roma, cos Teat Dios ajiür icon lasta, aag tayamb icon mejlüyiün micual nej. Miteatiiüts Dios y Teat Jesucristo mambeol icon, müüch icon monajneaj tiül imeajtsan.

*Pablo andiüm mamb tiül
cambaj Roma*

⁸ Xique süüch gracias Miteatiiüts Dios wüx minüt Teat Cristo por meáwan icona, cos tiül meáwan cambaj andeacüw nguineay icona ngo mechiwean imeajtsan wüx Teat Dios.

⁹ Teat Dios ajaw xique ngo nacueat natün ocueaj nej mambeol icon. Xique xeyay apac ximeaats narang minajiüt nej; cos xenajiüt, aag ayaj nasaj nipilan nguineay lamarang Teat Cristo.

¹⁰ Xique ngo nacueat natün ocueaj Teat Dios malüy alndom namb najaw icon, sitiül nej andiüm.

¹¹ Sandiüm namb najaw icon nasaj icon wüx noic mimonajneaj Teat Dios, leaw Nangaj Miespíritu nej alndom müüch icon, mapac imeajtsan wüx nej.

¹² Aag ayaj sasaj icon cos sandiüm membeolayoots mayacaats omeajtsaats wüx Teat Dios.

¹³ Xecojow xechijquiaw, sandiüm menguiayiün nguineay xique xeyay sandiüm namb najaw icon, nambeol icon wüx Mipoch Teat Dios, atnej sarang tiül pálwüx nipilan tiül meáwan

cambaj. Pero ajlüy cuane mepal xic ngondom namb. ¹⁴ Xique netam nasaj meáwan nipilan nguineay apiüng Teat Dios, masey nipilan griego, masey pálwüx nipilan, masey nipilan mondüy nawiig, masey nipilan ngo majaw xeyay. ¹⁵ Xique sayaag atnej lango naiüc wüx sandiüm namb nasaj icon aton monlüy tiül Roma, wüx aaga najneaj nanderac nguineay alndom maw asoeteran.

Aaga najneaj nanderac alndom mawün wüx nipilan

¹⁶ Aaga najneajay nanderac leawa lamapiüng Teat Cristo, ngo naxing nandeac wüx, cos aag ayaj alndom mawün wüx asoet meáwan nipilan leaw apmayar, ombas nejiw a nipilan judío, condom aldemas nipilan ngome judío. ¹⁷ Tiül aaga leawa lamapiüng Teat Cristo quiaj, ajawaats nguineay nej alndom mawün asoetiüts, majlüyüts ocueaj nej: aag ayaj sitiül mapiüngaats tiül omeajtsaats aag ayaj naleaing, ngo machiweaats omeajtsaats. Cos apiüng tiül Mipoch Teat Dios: "Sitiül aljane naleaing neyar andeac Teat Dios, aag ayaj apmapac", aw.

Leaw ngo majneaj arangüw nipilan

¹⁸ Ajawaats nguineay Teat Dios imiün tiül cielo, apmajcüy majaw meáwan nipilan leaw ngo mayar nej andeac, leaw nerang ngo majneaj. Nejiw ngo mayariw leawa naleaing, cos

andiümüw marangüw ngo majneaj. ¹⁹ Leaw alndom majaraw wüx Teat Dios, nejiw ajawüw. Cos Teat Dios lamüüch nejiw majawüw aag ayaj. ²⁰ Cos nde wüx Teat Dios tarang a iüt cam, quiaj tajüic naleaing nej almajlüy, at alndom marang cuajantanej meáwan nüt masey nej ngo maxoram majaraw. Cos wüx meáwan leawa Teat Dios lamarang, nipilan alndom majawüw nej almajlüy. Quiaj nejingüind ngo majiür cuane apmewüyay wüx. ²¹ Masey ajcüwa nipilan quiaj ajawüw naleaing Teat Dios almajlüy, nejiw ngo mapiüngüw najneaj tarang, at ngo müjchiw gracias Teat Dios. Ingow ayambüw Teat Dios, nejiw alomboochayej, ayambüw leaw ngo metam. Quiaj nómban ngondom mayacüw omeajtsüw wüx leaw najneaj. ²² Nejiw apiüngüw ajiürüw xeyay fis, pero naleaing nejiw xeyay nechachiw. ²³ Cos ingow müjchiw omeajtsüw Teat Dios leaw almapac, mapiüngüw najneajay ajlüy, nejiw üjchiw omeajtsüw leawa narangüch dios ngome almapac; ajlüyiw atnej nipilan. At üjchiw omeajtsüw narangüch dios, aag atnej quiec, atnej nimal nejiür piquiw oleaj, atnej nimal nesatatüy tiüt ajüy.

²⁴ Áag tacueat nejiw Teat Dios marangüw meáwan ngo majneaj leaw nejiw andiümüw marangüw; altiül nejiwan quiaj itsojow

micuerpojüw nejiw. ²⁵ Nejiw arangüw aag ayaj cos tangowüjchiw meáwan aaga naleaing leaw apiüng Teat Dios; tandüjpiw leaw ngo maleaing. Nejiw ingow üjchiw omeajtsüw Teat Dios nerang meáwan leaw almajlüy, tujchiw omeajtsüw meáwan cuajantanej leaw Teat Dios tarang. Néjan quiaj Teat Dios netam masoic najneajay arang, aton müjchiiüts gracias meáwan nüt. Amén, aag ayaj naleaing.

²⁶ Por aag ayaj Teat Dios tacueat nejiw marangüw xeyay monxing majaw nipilan. Montaj y monüx lango mind anojow, cos andiümüw majiürüw najtaj. ²⁷ At monxey y monench lango mind aquiüjpüw najtaj, cos andiümüw majiürüw naxey. Aag ayaj xeyay monxing wüx nop naxey majiür naxey. Cos arangüw atquiaj, áag taxom nejiw cuajantanej monandeow. Aaga ngo majneaj teamamongochiw quiaj, aag ayaj netam nejiw cos xeyay ngo majneaj arangüw quiaj.

²⁸ Nejiw cos ngo mandiümüw mayambüw Teat Dios mapiüngüw netam nejiw, quiaj Teat Dios tüüch nejiw marangüw aaga ngo majneaj amb wüx omeajtsüw quiaj, marangüw leaw ngo metam marangüch. ²⁹ Nejiw xeyay arangüw cuajantanej ngo majneaj, monxey ajiürüw pálwüx najtaj, montaj ajiürüw pálwüx naxey. At monxey ajiürüw naxey, montaj

ajiürüw najtaj. Altiül nerrejchiw, napatüw, ngo mind majawüw majiür cuajantanej alinop, ambiyaw nipilan. Ayambyambüw moncüy, newaijchaw; andeacüw ngo majneaj wüx ombas alinop. ³⁰ Nejeyéjan quiaj andeacndeacayej wüx ombasüw, apaijchaw; ajcüyiw majawüw Teat Dios, ngo majiürüw lasta alinop, nelomboochayej, nerangrangayej. Ayambüw nguineay marangüw alngün ngo majneaj leaw ngo majlüy tanomb; at ngo mayariw andeac miteatiw, mimümüw nejiw, ³¹ nechachiw, ngo majawüw cuane najneaj, ngo marangüw leaw apiüngüw apmarangüw. Ngo mandiümüw nejinguind, ngo mawüniw wüx omeajtsüw leaw arang alinop, ngo majiürüw lasta nejinguind. ³² Nejiw ajawüw naleaing Teat Dios lamapiüng netam mandeow meáwan leaw nerang atquiaj; ngome áagan arangüw aaga ngo majneaj quiaj, aton apac omeajtsüw wüx alinop apmarang atnej arangüw nejiw.

2

Teat Dios ajaw wüx asoeteran

¹ Nganüy sanasaj ic, ngo mejiür cuane apmewüyay wüx, ¿pues jane ic meyac asoet alinop? Cos wüx iyac asoet alinop iquiáyan quiaj iyacüy isoet, cos atanej temerang aton. ² Icootsa ajawaats naleaing Teat Dios ajaw monrang ngo majneaj;

apmüüch mamongochiw ngo majneaj atow nej arangüw. ³ Nganüy ique neryac asoet alinop, ique atanej temerang. ¿Nguineay ipiünga, Teat Dios langome apmüüch ic memongoch ngo majneaja, ipiüng apmeriow wüxe? ⁴ ¿Ngwüy, ique ipiüng ngo metam ic mimonajneaj neje, iyaag Teat Dios apmaüc wüx leaw irang, ngome apmajcüye? Neol ngo mejaw sitiül nej teamaüc wüx meáwan, aag ayaj cos andiüm majaw meyaag xeyay ngo majneaj temerang, mecueat. ⁵ Nganüy cos nadam imeaats, ngo meyaag ngo majneaj teamerang. Atquiaj ique tengual meach majcüy Teat Dios, ndoj alinoic nüt nej apmajüiquich cuane ngo majneaj netam memongoch wüx nüt apchetem majaw wüx asoeteran. ⁶ Quiaj apmüüch anopnop atow nej tarang. ⁷ Wüx aaga nüt quiaj, Teat Dios apmüüch mapac meáwan nüt tiül cielo leaw tanaámb arang najneaj, majlüy najneajay mapac meáwan nüt. ⁸ Nganüy leaw nelombojchay, leaw ngo mandiüm mayariw andeac Teat Dios, leaw monrang ngo majneaj; ajcüw ayaj Teat Dios ajcüy majaw. ⁹ Meáwan nipilan monrang ngo majneaj apmamongochiw xeyay necoy, apmamix omeajtsüw. Meáwan aag ayaj nipilan judío ombas apmüjndiw mamongochiw, andüüban a nipilan ngome judío.

¹⁰ Nganüy meáwan monrang najneaj, Teat Dios apmüüch majlüyiw najneaj, apma-soiquiw najneaj arangüw, apmüüch nejiw majneaj omeajtsüw. Meáwan aag ayaj Teat Dios ombas apmüüch ajcüwa nipilan judío, ndoj andüüban apmüüch a nipilan ngome judío aton.

¹¹ Atquiaj arang Teat Dios atotow, cos ngo mapiüng wüx jane nembeat jane ngo membeat. ¹² Meáwan leaw nerang ngo majneaj wüx nganaw majlüy aaga poch tüünd Moisés; pues wüx Teat Dios apmayac nej asoet, ngome apmasaj nej wüx aaga poch tüünd Moisés. Pero leaw nerang ngo majneaj masey lamanguiaj aaga poch tüünd Moisés, Teat Dios apmayac nej asoet atnej apiüng aaga poch tüünd Moisés. ¹³ Cos Teat Dios ngo mawün asoet jane nenguiáyan cuane apiüng tiül aaga poch tüünd Moisés. Nej awün asoet leaw nerang palan aaga poch. ¹⁴ Jane ngome nipilan judío ngo majiür aaga poch tüünd Moisés. Naleaing wüx arangüw nejeyéjan quiaj atnej apiüng tiül aaga poch, aag ayaj nembeat poch ocueajiw nejiw, masey ngo majiürüw aaga poch tüünd Moisés. ¹⁵ Cos wüx arangüw najneaj atnej apiüng, quiaj ajüic meáwan aaga poch quiaj ajlüy wüx omeajtsüw. Ayajcüw tiül omeajtsüw nejiw aaga nembeat poch quiaj, cos nguiaj leaw omeajtsüw sitiül na-

jneaj arangüw tengwüy aya-
jcüw ngo majneaj arangüw.
16 Atquiaj apmajlüy aaga
nüt quiaj wüx Teat Dios
apmüüch Teat Jesucristo
majaw wüx asoetiw nejiw
leawa tarangüw axotayéjan.
Cos Teat Cristo apmajaw wüx
asoeteran atnej tüüch xic
nasaj icon.

*Nipilan judío y aaga ley
ocueaj Moisés*

17 Nganüy sanasaj ic jan-
gantanej naw tiül nipilan
judío, ique ipiüng judío ic.
At ipiüng irang atnej apiüng
tiül aaga poch tüünd Moisés.
Irangrangüy wüx cos ipiüng
ijaw jane nej Teat Dios.
18 Ijaw cuane andiüm Teat
Dios merang, at ijaw cuane
najneaj, cos tequiaacharan
wüx a poch tüünd Moisés.
19 Ipiüng alndom metiib
mitiüüd nop somb; ipiüng al-
ndom meaach majlüy tiül ran
nop leaw ajlüy tiül pojniün.
20 Ipiüng alndom mequiaach
jane ngo majaw nicua-
jind; at alndom mequiaach
monguich, cos ijaw cuane
apiüng tiül aaga poch tüünd
Moisés. Ipiüng aag ayaj üüch
ic merndüy mexom imeaats
wüx cuane naleaing. 21 Sitiül
ique iquiaach alinop, ¿neol
ngo merquiajchay iquiáyan
quiaja? Ique iquiaach nip-
ilan ngo maneed, nganüy
a ique tengual erneed.
22 Ique ipiüng ngondom nop
naxey majiür minajtaj nej, at
nop najtaj ngondom majiür
minaxey nej. ¿Jow a ique
neol teranga? At ipiüng ngo

mind mejaw narangüch dios.
¿Jow a ique neol teneed aaga
nembeat najlüy tiül nangaj
iüm ocueaj ajcüwa dioses
quiaja? 23 Irangrangüy, cos
ipiüng ijiür aaga poch tüünd
Moisés. ¿Neol ngo mejaw,
tengual meaach majcüy
Teat Dios wüx irang leaw
apiüng Moisés ngondom
marangüch? 24 Naleaing
tarangüch tiül Mipoch Teat
Dios, apiüng: “Nipilan leaw
ngome judío andeacüw ngo
majneaj wüx ombas Teat
Dios cos icona ngo majneaj
irangan”, aw.

25 Naleaing aaga circun-
cisión irangan, aag ayaj nem-
beat sitiül iyac wüx imeaats
leaw apiüng tiül aaga poch
tüünd Moisés. Pero sitiül ngo
merang atnej, aaga circun-
cisión quiaj ngo membeat
nicuajind, atanej ngo mejiür
masey ijiür. 26 Sitiül pálwüx
nipilan ngome judío leaw ngo
majlüy circuncidado ayac
wüx omeaats atnej apiüng
tiül aaga poch tüünd Moisés,
Teat Dios apmajaw nej atanej
majlüy circuncidado, masey
ngo majlüy. 27 Masey aljane
ngo majlüy circuncidado,
sitiül nej arang atnej apiüng
tiül aaga poch tüünd Moisés,
nej alndom mayac isoet,
cos ique irang ngo majneaj,
masey ijiür meáwan aaga
poch tüünd Moisés narangüch
wüx nawiig, masey ijlüy
circuncidado aton. 28 Cos
nop ngo majlüy merrey judío
nej masey naw tiül nipilan
judío, cos aaga circuncisión

arangüch wüx cuerpo ngome nembat sitiül nej ngo mayac wüx omeaats Mipoch Teat Dios. ²⁹ Pues nop merrey judío, aag ayaj nop neyac wüx omeaats marang leaw apiüng tiül Mipoch Teat Dios. Aton aaga circuncisión quiaj apiüng wüx leawa Nangaj Espiritu arang sitiül nop apmayac wüx omeaats marang najneaj atnej andiüm Teat Dios. Aag ayaj Teat Dios apiüng najneaj arang, masey nipilan ngo mapiüngüw najneaj arang.

3

¹ ¿Cuane axomüw wüx nipilan sitiül judío nejiw; aton cuane axomüw wüx sitiül ajlüyiw circuncidado? ² Pues xeyay axomüw wüx, cos Teat Dios ombas tüüch nejiw majiürüw Mipoch nej. ³ Naleaing ngome meáwan nipilan tiül Israel tarangüw atnej apiüng Teat Dios. Nganüy cuane ipiüangan, ¿ndot ngo marangüw meáwan aag ayaj, Teat Dios langome apmarang leaw lamapiüng apmaranga? ⁴ Ngwüy, Teat Dios apmarang leaw lamapiüng, cos nej ngo mawaiich, masey meáwan nipilan awaijchaw. Aag ayaj apiüng tiül Mipoch nej, cos apiüng:

Apmajaraw naleaing
meáwan leaw indeac.
Wüx apmajaraw wüx isoet,
apmapiüngüw ique
ngo mejiür nicuajind
nisoet, aw.

⁵ Sitiül wüx arangaats ngo majneaj, quiaj ajüiquichaats

Teat Dios arang más najneaj, ¿cuane apmapiüngaats wüx aag ayaja? ¿Apmapiüngaatsa Teat Dios ngo majneaj arang sitiül apmüüch icoots mamongochiüts ngo majneaja por aaga ngo majneaj arangaats? (Sandeac atquiaj cos nipilan atquiaj apiüngüw.) ⁶ Ngwüy, Teat Dios nómban ngondom marang ngo majneaj! Cos sitiül Teat Dios ngo majneaj arang, ¿ngüneay apmajaw wüx asoet nipilan?

⁷ Nganüy sitiül xique sawaiich, quiaj sajüiquich Teat Dios nómban ngo mawaiich; ¿neol apmanderac wüx ximbas at xic nop nejiür nisoete? ⁸ Sitiül atquiaj ajlüy, ¿neol ngo marangaats ngo majneaj para majlüy más najneaja? Cos atquiaj andeacüw acas nipilan apiüngüw xicona atquiaj saquiajchiün. Aag ayaj apiüngüwan cos andeacüw ngo majneaj wüx ximbasan. Ajcüwa nipilan quiaj apmamongochiw xeyay ngo majneaj cos áag netam nejiw.

Meáwan icootsa ajiüraats nisoet

⁹ Nganüy cuane ipiüangan, ¿jowa icootsa nipilan judío, más najneaj majaw icoots Teat Diosa, ngo mat icoots meáwan pálwüx nipilana? Aag ayaj ngo maleaing, cos lanapiüng meáwan nipilan arangüw ngo majneaj, masey judíos, masey nipilan ngome judío. ¹⁰ Atcüy apiüng tiül Mipoch Teat Dios:

Ngo majlŷy nejingund nerang palan najneaj, ngome nop;

11 nejingund ngo mandiŷm majaw leaw andiŷm Teat Dios,

nejingund ngo mayamb nej.

12 Meáwan nipilan lambiŷlajow wŷx arangŷw ngo majneaj;

nómban lamandŷpiw aaga ngo majneaj tiŷd.

Ngo majlŷy nejingund marang najneaj, ngome nop.

13 Xeyay ngo majneaj poch aw teombeayiw nejiw, atnej najmboc naw tiŷl niŷng amiŷraad mondeow.

Oniweaw nejiw ayac nejiw wŷx mewaijchaw.

Apal ombeayiw nejiw ajlŷy atnej micŷy napat ndiŷc;

14 apaijchaw, ngo mandeacŷw najneaj poch.

15 Najénan acuiŷrrŷw mambiyaw alinop.

16 Nguiajantanej mambŷw androjchiw ombas cuajantanej, ŷjchiw mamix omeaatsaran.

17 Nómban ngondom mayajcŷw monajneaj.

18 Ngo mapiŷngŷw wŷx mimboloj mandŷyiw Teat Dios.

19 Icootsa ajawaats meáwan leaw apiŷng tiŷl aaga poch tŷnd Moisés, aag ayaj nembeat ocueajiw ajcŷwa nipilan leaw ajiŷrŷw aaga poch quiaj. Aaga poch quiaj ajŷiŷquich nguineay meáwan nipilan arangŷw ngo majneaj. Aaga poch apal ombeayaran,

quiaj nejingund ngondom mapiŷng Teat Dios ngondom mayac nej asoet. ²⁰ At nejingund ngondom mapiŷng apmaw asoet nej, cos arang atnej apiŷng tiŷl aaga poch tŷnd Moisés. Cos aaga mipoch Moisés quiaj, ŷŷch icoots majawaats cuane nisoet ajiŷraats.

Néjan Teat Dios alndom mawŷn icoots wŷx

²¹ Nganŷy Teat Dios lamŷŷch icoots majawaats nguineay alndom mawŷn asoetiŷts. Aaga poch tŷnd Moisés ngo mambeol nicuajind, masey naleaing tandeac wŷx. At mondeac andeac Teat Dios tapiŷngŷw wŷx aag ayaj. ²² Nganŷy ajawaats Teat Dios awŷn asoet meáwan nipilan monyar andeac Teat Jesucristo. Atquiaj arang Teat Dios wŷx meáwan nipilan leaw apmŷŷch nej omeaats nej, masey judíos, masey jangantanej nipilan. ²³ Cos meáwan nipilan arangŷw nisoet, nejingund ngondom matŷch mimonajneaj Teat Dios maw asoet nej. ²⁴ Pero Teat Dios alndom mawŷn asoetiŷts, ngo metam mangŷyŷts nicuajind, cos Teat Cristo tandeow mawŷn icoots wŷx asoetiŷts. ²⁵ Teat Dios tayac Teat Cristo mandeow ingow andeowaats maw asoetiŷts sitiŷl apmŷjchiiŷts omeajtsaats. Atquiaj tarang Teat Dios majŷiŷquich naleaing nej najneaj arang; taŷc wŷx meáwan nisoet tajiŷraats. ²⁶ Nganŷy nej ajŷiŷquich

tanaámb najneaj arang cos awün asoet meáwan nipilan leaw üüch omeaats Teat Jesús.

²⁷ Pares ngondom merangrangayoots, cos ngome ajcan lamarangaats atnej apiüng tiül a poch tüünd Moisés apmaw asoetiüts; asoetiüts aw wüx ayariiüts mipoch Teat Cristo. ²⁸ Quiaj ajawaats Teat Dios lamawün asoetiüts cos ayariiüts mipoch Teat Cristo, ngome aag arangaats atnej apiüng tiül a poch tüünd Moisés.

²⁹ ¿Jow Teat Dios, áagan Midiosan nipilan judío neje? ¿Ngwüye, ngome Midiosüw pálwüx nipilan atona? Pues naleaing, nej Midios pálwüx nipilan aton. ³⁰ Cos Teat Dios nop nej, alndom mawün asoet meáwan nipilan leaw ayar nej andeac, masey ajlüy circuncidado, masey ngo majlüy. ³¹ ¿Jow nganüy, cuane apmapiüngaatsa? ¿Alndom mapiüngaatsa aaga poch tüünd Moisés lango metama, cos lamayariiüts andeac Teat Cristo? ¡Ngwüy ngondom mapiüngaats atquiaj! Cos wüx ayariiüts andeac Teat Cristo, arangaats atnej apiüng tiül aaga poch tüünd Moisés. Quiaj ajüic aaga poch leaw Moisés tüünd naleaing aliün metam.

4

Nguineay Abraham taw wüx asoet

¹ ¿Jow nganüy nguineay apmapiüngaats wüx mixe-chiiüts Abrahama, nguineay

taw asoet neje? ² Cos sitiül Abraham taw asoet nej ajcan arang najneaj, nej alndom merangrangüy wüx, pero naleaing ngome arangrangüy majaw nej Teat Dios. ³ ¿Neol cuane apiüng tiül Mipoch Teat Dios wüx aag ayaja? Apiüng: “Abraham tayar andeac Teat Dios, pares taw asoet nej”, aw. ⁴ Cos sitiül aljane marang najiüt apmangüyeran minajiüt nej, naleaing aag ayaj ngome úündan, aag ayaj ombeat arang najiüt. ⁵ Pero wüx aljane apmüüch omeaats Teat Dios, mapiüng Teat Dios alndom mawün wüx nisoet jangantanej leaw apmayar nej andeac; quiaj Teat Dios apmawün nej asoet cos ayar nej andeac, masey nej ngome aleaic marang para alndom maw wüx. ⁶ Aaga Rey David tandeac wüx aag ayaj aton, cos tapiüng najneajay ajlüy leaw Teat Dios apmawün asoetiw nejiw masey ngondom marangüw nicuajind. ⁷ Rey David tapiüng:

Najneajay apac omeaats leaw Teat Dios lamawün nej asoet, nómban lango majüic asoet nej.

⁸ Najneajay apac omeaats leaw Teat Dios lamasaj nej lango majiür nicuajind nisoet, aw.

⁹ ¿Jow nganüy cuane apmapiüngaats wüx aag ayaja? ¿Apmapiüngaatsa aaga najneajay quiaj, tasoiquiw áagan nipilan judío monlüy circuncidado? ¿Ngwüy aag

ayaj aton tasoiquiw ajcüwa nipilan ngome judío leaw ngo majlüyiw circuncidado? Lanapiüing Teat Abraham tawün nej asoet nej Teat Dios cos tayar nej andeac. ¹⁰ ¿Ngüt tajwan asoet nej? ¿Tajwan asoet nej wüx landoj ajlüy circuncidado, ngwüy wüx nganawa? Pues nej tajwan asoet nej wüx nganaw majlüy circuncidado. ¹¹ Abraham tayar andeac Teat Dios, ndoj quiaj tajlüy circuncidado. Aag ayaj tajlüy para majüiquich naleaing lamayar andeac Teat Dios. Cos Teat Dios lamawün nej asoet wüx nganaw majlüy circuncidado, quiaj a Abraham tiün marang atnej nateataran ocueajiw meáwan monyar andeac Teat Dios, ajcüw leawa Teat Dios lamawün asoetiw masey ngo majlüyiw circuncidado. ¹² Aton Abraham arang atnej nateataran ocueajiw meáwan nipilan monlüy circuncidado, para nejiw aton alndom mayariw andeac Teat Dios atnej nej tayar wüx nganaw majlüy circuncidado.

Teat Dios apmarang leawa lamapiüing sitiül mayariüts andeac nej

¹³ Cos Teat Dios ngome tasaj a Abraham apmüjndiw mayariw micual nej meáwan iüt leaw almajlüy, ajcan andüjpiw aaga poch tüünd Moisés. ¡Ngwüy! Aag ayaj cos ayacüw omeajtsüw wüx Mipoch Teat Dios marangüw leaw apiüing. ¹⁴ Cos sitiül ajcüwan a nipilan monrang

leaw apiüing tiül a poch tüünd Moisés apmüjndiw leaw lamapiüing Teat Dios, quiaj lango metam mayariüts andeac Teat Cristo. At leaw Teat Dios lamasaj Abraham apmüüch, lango membeat aton. ¹⁵ Meáwan nipilan leaw ngo marang atnej apiüing tiül mipoch Moisés üüch majcüy Teat Dios. Nganüy sitiül ngo majlüy aaga mipoch Moisés quiaj, nejinguid ngondom majiür asoet wüx aag ayaj.

¹⁶ Leawa Teat Dios lamapiüing apmüüch quiaj, aag ayaj apmüüch jane neyar nej andeac, apmüüch üüchan. Teat Dios apmüüch meáwan micual Abraham. Aag ayaj ngome ajcüwan judíos mondüüb mipoch Moisés, aton apmüjndiw meáwan nipilan ngome judío leaw lamayariw andeac Teat Dios atnej Abraham tayar, cos nej miteatiiüts. ¹⁷ Aag ayaj apiüing wüx aton tiül Mipoch Teat Dios, cos apiüing: “Lanayac ic merang miteatiw xeyay palpálwüx nipilan”, aw. Aaga leaw apiüing quiaj, nembeat majaw Teat Dios, aaga Dios leaw alndom mapacüüch alinomb mondeow. Aton nej alndom müüch majlüy cuajantanej masey nganaw majlüy. Aaga Teat Dios quiaj, Abraham tayar nej andeac.

¹⁸ Abraham tayar leaw lamapiüing Teat Dios wüx tapiüing apmajiürüw xeyay micualüw nejiw, masey langondom majiürüw. Nej tayar wüx tasoic: “Apme-

jiüran xeyay micualan”, ajow. ¹⁹ Abraham ngome tachiw omeaats wüx Teat Dios masey langondom majiürüw micualüw nejüw, cos tayaag nej latang laliüc mandeow, cos laliüc majiür coic miow (100) mineat nej. Aton Sara mintaj nej ngondom majiür micual nej. ²⁰ Abraham ngo machiw omeaats mapiüng ngo maleaing leaw lamapiüng Teat Dios. Nej tüüch gracias Teat Dios, tapac omeaats. ²¹ Nómban tapiüng naleaing Teat Dios alndom marang meáwan leaw lamapiüng apmarang. ²² Cos Abraham tapiüng naleaing apmajlüy meáwan leaw lamasoic, áag Teat Dios tawün nej asoet.

²³ Ngome néjan quiaj apiüng tiül Mipoch Teat Dios taw asoet nej, ²⁴ Aton aag ayaj apiüng wüx icootsa leaw lamayariiüts andeac Teat Dios, áag tapacüüch alinomb Miteatiiüts Jesús. ²⁵ Cos Teat Jesús tayacüch teowixaw nipilan mandeow ingow andeowaats, condom tapacüüch nej Teat Dios alinomb para majlüyiiüts atnej nómban ngome aag arangaats nisoet.

5

Nganüy ajaw icoots Teat Dios atnej ngo majiüraats nisoet

¹ Nganüy lango majiüraats nisoet majaw icoots Teat Dios; lamawün asoetiiüts cos ayariiüts andeac nej,

aton cos ayacaats omeajtsaats wüx Teat Cristo. Najneajay ajlüyiiüts lango majcüy majaw icoots, cos aquiüjpaats Teat Dios. ² At icootsa ajawaats lamaxomaats xeyay monajneaj wüx nej cos tanaámb ayariiüts andeac nej, ngo macueatiiüts. Xeyay apac omeajtsaats cos ajawaats apmajlüyiiüts najneaj maquiüjpaats Teat Dios. ³ Ngome áagan ayaj, apac omeajtsaats aton masey amongochiiüts naél. Cos wüx amongochiiüts naél, ambeol icoots xeyay maiücaats wüx cuajantanej. ⁴ Sitiül icootsa maiücaats wüx alndom mawaats tiül naél; wüx laawaats tiül aaga naél quiaj, quiaj alndom macüliiüts leaw aliüc miün. ⁵ Aaga leaw teamacüliiüts aliüc miün quiaj, aag ayaj naleaing apmajlüy atnej lamapiüng Teat Dios. Cos nej xeyay lamajiür icoots lasta, lamüüch icoots majiüraats Nangaj Miespiritu nej tiül omeajtsaats.

⁶ Wüx icootsa nómban ngo majiüraats apacaats, quiaj tatüch a nüt mapiüng Teat Dios, miün Teat Cristo mandeow mawün wüx monrang nisoet. ⁷ Naleaing naél maxoram aljane mandiüm mandeow ingow andeow alinop masey nerang najneaj. ¿Ngwüy naleaingue aljane alndom mapiüng mandeowa ingow andeow nop nerang najneaja? ⁸ Nganüy Teat Dios tajüiquich nguineay nej ajiür icoots lasta, cos tüüch miün mandeow Teat Cristo

ingow andeowaats wüx aliün marangaats ngo majneaj. ⁹ Pares nganüy cos Teat Cristo tandeow taw miquiej nej para mawün asoetiüts, Teat Dios lango majcüy majaw icoots. ¹⁰ Cos icootsa nomb tajcüy majaw icoots Teat Dios; nganüy najneaj majaw icoots, cos Micual nej tandeow ingow andeowaats. Nganüy ajlüyüts najneájan maquiüjpaats Teat Dios, apmawaats wüx asoetiüts cos Teat Cristo almapac. ¹¹ Ngome áagan, xeyay apac omeajtsaats aton wüx Teat Dios, cos Miteatiüts Jesucristo tüüch icoots majlüyüts nóiquian maquiüjpaats Teat Dios, lango majcüy majaw icoots.

Adán y Teat Cristo

¹² Cos nisoet tajlüy ningüy wüx iüt imiün wüx nop naxey nenüt Adán, aaga nisoet quiaj üüch mandeowaran. Naw quiaj meáwan nipilan wüx iüt andeowüw, cos meáwan nipilan ajiürüw nisoet. ¹³ Tanomb wüx nganaw majlüy aaga poch tüünd Moisés, meáwan nipilan tarangüw ngo majneaj. Naleaing wüx ngo majlüy mipoch Moisés, nejingüind ngo majmel asoet nej wüx aag ayaj. ¹⁴ Pero naleaing meáwan nipilan tandeowüw ajan wüx Adán aleaw wüx Moisés, masey ngo majiürüw nisoet atnej leaw tajiür Adán. Aaga Adán quiaj ajlüy landiüm matnej leaw tapiürang aliüc.

¹⁵ Leawa Teat Dios üüch icoots, üüchan, aag ayaj xeyay najneaj, ngo matnej leaw Adán tüüch icoots. Cos sitiül meáwan nipilan andeowüw ajcan tarang nisoet nop naxey, aag ayaj Adán, cuantemas nganüy Teat Dios alndom mawün wüx meáwan nipilan, cos nop naxey, aag ayaj Teat Jesucristo xeyay tajiür icoots lasta. ¹⁶ Aaga leaw Teat Dios üüchan icoots, aag ayaj ngo matnej leaw tayac icoots wüx nop naxey wüx tarang nisoet. Cos tajmel asoetiüts ajan wüx aaga nisoet tarang Adán. Nganüy aaga leaw üüch icoots Teat Dios, üüchan, tüüch icoots masey xeyay nisoet arangaats, cos atquiaj alndom maw asoetiüts. ¹⁷ Sitiül meáwan nipilan netam mandeow ajan wüx aaga nisoet tarang nop naxey, cuantemas nganüy xeyay nipilan apmapacüw por nop naxey. Ajcüw ayaj leaw lamüjndiw majiürüw monajneaj, üjndíwan. Lamawün nej asoetiw Teat Dios cos ayariw andeac nop Teat Naxey aag ayaj Teat Jesucristo. ¹⁸ Atnej nganüy ajlüy noic xeyay ngo majneaj apmamongochiw nipilan, ajcan nop naxey ngo marang leaw apiüng Teat Dios. Atquiaj aton alndom maw asoeteran mapacaran meáwan nüt, cos Teat Cristo xeyay najneaj tarang wüx tandeow wüx cruz. ¹⁹ Cos atquiaj atnej wüx nop naxey ngo marang atnej apiüng Teat Dios, meáwan nipilan lajlüyiw

monrang nisoet. Atquiaj nğanüy cos nop naxey tarang atnej apiüng Teat Dios, xeyay nipilan apmajlüyiw najneaj majaw nejiw Teat Dios, cos laáw asoetiw nejiw.

²⁰ Teat Dios tüüch Moisés aaga poch majüiquich ajlüy xeyay nisoet. Naleaing masey nipilan tarangüw xeyay ngo majneaj, Teat Dios tajiür nejiw lasta xeyay.

²¹ Ajawaats meáwan nipilan netam mandeow cos ajiürüw nisoet, pero Teat Dios tüüch icoots mimonajneaj nej, tajiür icoots lasta. Nğanüy alndom majlüyüüts najneaj teombas Teat Dios, mapacaats meáwan nüt tiül cielo, cos Miteatiiüts Jesucristo tandeow mawün asoetiiüts.

6

Por Teat Cristo icoots almapacaats, langome aliünaats tiül nisoet

¹ ¿Cuane apmapiüngaats nğanüye? ¿Netam tanaámb marangaats nisoete para alndom majiür icoots lasta Teat Dios? ² ¡Ngwüy ngo matquiaj! Cos ajlüyüüts atnej landeowaats. ¿Nguineay alndom mandüyüüts wüx marangaats nisoete? ³ ¿Neol ngo mejawana, meáwan leawa lamayariiüts yow, majüiquichaats ajlüyüüts nóiquian maquiüjpaats Teat Cristo, aton tajlüyüüts nóiquian maquiüjpaats wüx tandeowa? ⁴ Cos wüx ayariiüts yow ajlüyüüts atnej tamiürajtaats maquiüjpaats Teat Cristo. Ndoj Teat Dios

tapacüüch Teat Cristo, cos nej alndom marang cuajantanej najneaj. Atquiaj icoots aton ajlüyüüts atnej tapacaats alinomb marangaats leaw najneaj, ngo matnej tarangaats nomb.

⁵ Sitiül tajlüyüüts nóiquian maquiüjpaats wüx tandeow, naleaing aton apmajlüyüüts nóiquian maquiüjpaats wüx apmapacaats tiül mondeow atnej tapac. ⁶ Ajawaats meáwan ngo majneaj tarangaats nomb, aag ayaj atnej tamb wüx cruz nóiquian maquiüüb nej ndrom ombas nómban. Aaga nğanüy ngo metam mandüyüüts wüx marangaats leaw ngo majneaj. ⁷ Cos sitiül aljane landeow nóiquian maquiüüb Teat

Cristo aag ayaj laáw asoet nej. ⁸ Cos sitiül tandeowaats maquiüjpaats Teat Cristo, ajawaats aton alinoic nüt apmapacaats maquiüjpaats tiül cielo. ⁹ Ajawaats Teat Cristo tapac imiün tiül mondeow, nej langondom mandeow alinomb, nómban ngondom mandeow. ¹⁰ Cos Teat Cristo wüx tandeow tandrooch ombas meáwan nisoet, ndoj wüx tapac alinomb, tapac majlüy nóiquian maquiüüb Teat Dios. ¹¹ Nğanüy icona aton netam meyajcan ijlüyüün atnej nop nandeow, cos nop nandeow langondom marang ngo majneaj. Pero naleaing netam meyajcan lamüüch icon mepacan Teat Dios, cos ijlüyüün nóiquian mequiüjpan Teat Cristo.

¹² Nde merangan ngo majneaj leaw andiüm micuerpojan mayac icon wüx, cos nisoet lango marang minatangan, lango metam merangan leaw andiüm. ¹³ At nde meyacan wüx micuerpojan marang ngo majneaj; ingow aag ayaj ijchan imeajtsan Teat Dios. Nej apmüüch merangan najneaj, cos nganüy ijlüyiün atnej lamapacüüch icon alinomb. At netam meajchiün micuerpojan merangan najneaj atnej Teat Dios andiüm. ¹⁴ Nganüy nisoet langondom müüch icon merangan leaw ngo majneaj, cos langome temeyamban mawün icon wüx aaga poch tüünd Moisés. Icona nganüy ijlüyiün tiül mimonajneaj Teat Dios.

Nop najon marang najiüt ngondom marang andiüman nej

¹⁵ ¿Jow nganüy cuane apmangaatsa? ¿Ngome apmacueatiiüts arangaats nisoete, cos nganüy lango metam marangaats atnej apiüng tiül aaga poch tüünd Moisés ajcan ajlüyüüts tiül mimonajneaj Teat Diosa? ¡Ngwüy ngondom! ¹⁶ Cos icona ijawan sitiül irangan minajiüt alinop ngondom merangan leaw indiüman; netam merangan leaw apiüng neneay najiüt. Atquiaj aton sitiül apmerangan leaw andiüm micuerpojan ndójuwüx apmendeowan. Tengwüy sitiül apmerangan leaw andiüm Teat Dios, nej

apmawün isoetiün. ¹⁷ Süüch gracias Teat Dios, cos nganüy ijchan imeajtsan meyariün aaga leawa tequiaacharanan wüx, masey nomb terangan xeyay nisoet. ¹⁸ Temerangan najneaj atnej andiüm Teat Dios; leriowan tiül irangan ngo majneaj leaw terangan nomb. ¹⁹ (Aag ayaj sasaj icon leaw nipilan arang, cos nganaw mejawan nguineay amb leaw teanasaj icon quiaj.) Atquiaj atnej nomb teajchiün micuerpojan majlüy tiül nisoet marang ngo majneaj; atquiaj a nganüy ijchan marang najneaj micuerpojan, marang leaw andiüm Teat Dios.

²⁰ Cos nomb wüx ngondom mecueatiün merangan nisoet, ngondom merangan nicuajind najneaj atnej andiüm Teat Dios. ²¹ ¿Naleaing cuane texoman wüx aaga ngo majneaj terangan nomb leaw üüch icon monxing nganüy? Nicuajind ngo mexoman wüx, cos andüy wüx apmayac icon tiül ngo majneaj meáwan nüt. ²² Nganüy Teat Dios lamawün icon tiül nisoet, lamüüch icon mejlüyiün ocueaj nej. Aag ayaj apmexoman xeyay najneaj nganüy, ndójuwüx apmepacan meáwan nüt niüng ajlüy Teat Dios. ²³ Cos sitiül aljane tanaámb arang nisoet, wüx apmandeow, quiaj apmangüy xeyay ngo majneaj; pero jane apmayar aaga najneajay leaw Teat Dios úüchan, aag ayaj apmepac meáwan nüt tiül cielo

maquiiüb Miteatiiüts Cristo Jesús.

7

Andeac wüx mongoch owix

¹ Xecojow xechijquiaw, sasaj icon leaw ijawan wüx a poch tüünd Moisés. ¿Neol ngo mejawana? Cos wüxan aljane aliün mapac netam marang atnej apiüng tiül mipoch Moisés. ² Moisés tapiüng nop najtaj netam mayar andeac minoj nej wüx aliün mapac. Pero sitiül minoj nej landeow, quiaj nej lajlúyan, lango membeat aaga poch. ³ Nganüy sitiül almapac minoj nej, ndoj nej maquiiüb alinop naxey, aag ayaj atnej nop nejiür minaxey nej. Pero sitiül minoj nej landeow, quiaj nej lajlúyan lango membeat aaga poch quiaj, masey majiür alinop minoj nej, aag ayaj ngome nisoet.

⁴ Atquiaj icona ijlüyiün nganüy, xecojow xechijquiaw, cos wüx Teat Cristo tandeow, icona atnej tendeowan mequiüjpan aton. Nganüy lango metam mendüjpiün aaga poch leaw tarang Moisés; ijlüyiünan para mendüjpiün alinop, aag ayaj Teat Cristo, cos nej tapac alinomb. Atquiaj ijlüyiün para merangan najnej atnej andiüm Teat Dios. ⁵ Wüx icootsa aliün marangaats leaw andiümdümaats, tandiümaats marangaats ngo majnej, cos

wüx tanguiayiiüts nguineay apiüng tiül a poch tüünd Moisés, quiaj tajüic xeyay ngo majnej arangaats, aag ayaj andüy wüx apmayac icoots tiül ngo majnej. ⁶ Nganüy lango metam mandüjpiiüts aaga poch tüünd Moisés, cos wüx tandeowaats maquiiüjpaats Teat Cristo, quiaj lango metam icoots aaga poch quiaj. Nganüy ajlüyiütsan marangaats leaw andiüm Teat Dios. Cos Nangaj Miespíritu nej lamüüch icoots marangaats najnej, ngo matnej arangaats nomb, wüx arangaats atnej apiüng tiül aaga poch tüünd Moisés.

Nisoet ngo mandiüm macueat xic

⁷ ¿Jow nganüy nguineay apmapiüngaats wüx aag ayaja? ¿Apmapiüngaats aaga poch tüünd Moisés quiaj, aag ayaj nisoete? ¡Ngwüy, ngome áag! Cos sitiül ngo majlüy aaga poch tüünd Moisés, xique ngome tajawas cuane nisoet. Sitiül aaga poch tüünd Moisés ngo mapiüng: “Nde mendiümdüüm ocueaj alinop”, ¿nguineay sanajaw sarang nisoet wüx sandiümdüüm ocueaj alinopa? ⁸ Naleaing aaga poch tüünd Moisés tüüch xic najaw wüx apmandiümdüümaran cuajantanej, aag ayaj nisoet, quiaj xique tandiümdüümas cuajantanej. Pero sitiül ngo majlüy a poch tüünd Moisés ngo majaraw cuane nisoet. ⁹ Nomb xique sapiüng salnappac sarang najnej, cos ngo

nayaag ximeaaats cuane ajlüy tiül aaga poch tüünd Moisés. Naleaing wüx tateowas aaga poch tüünd Moisés, quiaj tajawas sarang nisoet, sajlüy atnej nop nandeow. ¹⁰ Quiaj tajawas aaga poch tüünd Moisés leaw tajlüy para mambeol mapacaran, tüüch xic nayaag atnej lasandeow. ¹¹ Cos masey aaga poch tüünd Moisés tüüch xic najaw aaga nisoet teanarang quiaj, pero tawaiich xic, cos ngondom nacueat narang.

¹² Naleaing aaga poch tüünd Moisés quiaj, nangaj najneaj; y leaw apiüng netam marangüch, aag ayaj nangaj najneaj aton. ¹³ ¿Jow nganüy, aaga poch tüünd Moisés quiaj masey najneaj, pero tiün müüch xic nandeow tiül ngo majneaja? ¡Ngwüy! Nisoet nerang aag ayaj, tüüch xic nandeow tiül ngo majneaj para majüic sarang nisoet, aag tayamb leaw najneaj mejüiquichay wüx. Cos wüx ajaraw cuane apiüng tiül mipoch Moisés, quiaj ajaraw a nisoet nguineay ngo majneaj ajlüy.

¹⁴ Cos ajawaats aaga poch tüünd Moisés, aag ayaj Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios neyac. Nganüy xique cos nipilan xic, sarang leaw nisoet andiüm. ¹⁵ Xique ngo najaw neol tarangas leawa sarang, cos ngo narang leawa sandiüm narang, sarang leawa ngo nandiüm narang. ¹⁶ Pero sitiül sarang leawa ngo nandiüm

narang, quiaj ajüic aaga poch tüünd Moisés quiaj najneaj. ¹⁷ Atquiaj ngome xique sarang aaga ngo majneaj quiaj, nisoet leaw sajiür tiül ximeaaats nerang aag ayaj. ¹⁸ Sajaw xiquian quiaj ngondom narang nicua-jind najneaj, masey alwüx ximeaaats sandiüm narang najneaj, pero naleaing ngondom narang. ¹⁹ Cos ngondom narang najneaj leaw sandiüm narang, sarang ngo majneaj leaw ngo nandiüm narang. ²⁰ Sitiül sarang leaw ngo nandiüm, ngome xique sarang aag ayaj, nisoet leaw ajlüy tiül ximeaaats nerang aag ayaj.

²¹ Atquiaj wüx sandiüm narang najneaj, quiaj sayaag aliün nandiüm narang ngo majneaj. ²² Tiül xique, tiül ximeaaats sandiüm narang najneaj leaw Teat Dios andiüm. ²³ Pero naleaing sayaag altiül xique alngün ngo majneaj leaw ngo müüch xic narang leaw najneaj sayaag tiül ximeaaats. Aag ayaj nisoet leaw üüch xic najlüy atnej nop najlüy tiül manchiüc.

²⁴ ¡Pares xeyay ngo majneaj ximeaaats! ¿Nganüy jane alndom mambeol xic nacueat narang aaga ngo majneaj leaw sandiüm? Cos andüy wüx apmambiy xic. ²⁵ Süüch gracias Teat Dios, cos Miteatiiüts Teat Cristo lamambeol xic. Nganüy sayar Mipoch Teat Dios tiül ximeaaats, masey xecuerpo aliün mandium marang

nisoet.

8

Nangaj Espiritu ocueaj Teat Dios ambeol icoots

¹Nganüy meáwan mondüüb Teat Cristo lango majmel nicuajind asoetiw. Cos nejiw lango mandiümüw marangüw atnej andiüm micuerpojüw nejiw; nejiw andiümüw marangüw leaw andiüm Nangaj Espiritu ocueaj Teat Dios. ²Cos Dios Nangaj Espiritu, aaga neech icoots mapacaats nóiquian maquiüjpaats Teat Cristo, lamawün icoots tiül nisoet; lango mandeowaats mambaats tiül castigo. ³Aaga poch tüünd Moisés ngondom mawün wüx ombasaats nisoet, cos nipilan icoots. Naleaing Teat Dios tawün asoetiüts cos tüüch miün micual nej majlüy niplan atnej ajlüyüts. Nej tandeow atnej nichech mangüy asoetiüts. Quiaj tawün meáwan nisoet najlüy wüx ombasaats. ⁴Atquiaj tarang Teat Dios para alndom marangaats palan atnej apiüng tiül aaga poch tüünd Moisés, cos lango marangaats atnej icoyóotsan quiaj andiümaats; nganüy arangaats atnej andiüm Nangaj Espiritu ocueaj Teat Dios.

⁵Cos jane arang atnej néjan quiaj andiüm marang, aag ayaj ayac wüx omeaats leaw andiüm micuerpo nej. Nganüy jane arang atnej andiüm Nangaj Espiritu

ocueaj Teat Dios, ayac wüx omeaats leaw andiüm Nangaj Espiritu. ⁶Cos sitiül arangaats atnej icoyóotsan quiaj andiümaats, apmüüch icoots mandeowaats mambaats tiül castigo. Nganüy sitiül arangaats atnej andiüm Nangaj Espiritu ocueaj Teat Dios, apmapacaats meáwan nüt tiül cielo, najneajay apmajlüyüts. ⁷Pero jane ayac omeaats wüx leawa néjan quiaj andiüm, Teat Dios ngo majneaj majaw, cos ngo mandiüm mandüüb leaw apiüng tiül Mipoch Teat Dios, at ngondom marang. ⁸Atquiaj jane neyac omeaats wüx marang leaw néjan quiaj andiüm, nómban ngondom majneaj majaw nej Teat Dios.

⁹Pero nganüy icona nde merangan leaw icoyónan quiaj indiüman. Sitiül naleaing ijiüran Nangaj Espiritu ocueaj Teat Dios tiül imeajtsan, irangan leaw andiüm Nangaj Espiritu. Nganüy sitiül aljane ngo majiür Nangaj Espiritu tiül omeaats nej, ngome ocueaj nej Teat Cristo. ¹⁰Nganüy sitiül Teat Cristo ajlüy tiül imeajtsan quiaj imeajtsan almapac cos lamawün isoetiün; pero micuerpojan atnej landeow cos ajlüy tiül nisoet. ¹¹Sitiül ajlüy tiül imeajtsan Nangaj Espiritu ocueaj Teat Dios, áag tapacüüch Teat Jesús alinomb imiün tiül mondeow; pues nej aton apmapacüüch alinomb micuerpojan ijiüran nganüy. Cos Teat Dios

apmarang aag ayaj naag Miespíritu nej najlüy tiül imeajtsan.

12 Nganüy xecojow xechijquiaw, ngo metam marangaats leaw icoyóotsan quiaj andiümaats. 13 Cos sitiül apmerangan atnej indiüman icoyónan quiaj, apmendeowan. Nganüy sitiül apmeajchiün mambeol icon Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios mawün wüx imeajtsan leaw icónan quiaj indiüman merangan, quiaj apmepacan.

14 Meáwan leaw arang atnej andiüm Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios, ajcüw ayaj micual nejiw Teat Dios. 15 Cos aaga Nangaj Espíritu lameajndiün quiaj, ngo müüch icon mermbolan alinomb mejlüyiün at nejiw najonüw monrang najiüt. Aaga Espíritu lameajndiün quiaj, aag ayaj lamüüch icon mejlüyiün micual icon Teat Dios. Áag nganüy üüch icon mepiügan: “¡Xetetiün Teat Dios!”, merawan. 16 Nejay Miespíritu Teat Dios quiaj, üüch icoots mayajcaats tiül omeajtsaats icootsa ajlüyüüts micual icoots Teat Dios. 17 Sitiül ajlüyüüts micual icoots Teat Dios, quiaj apmüjndiüts ocueaj Teat Dios. At apmüjndiüts maquiüjpaats Teat Cristo nóiquian leaw apmüünd. Sitiül apmamongochiüts atnej nej tamongoch, quiaj apmajlüyüüts nóiquian najneajay maquiüjpaats.

18 Xique sayaag meáwan

leaw apmamongochiüts ningüy cam, aag ayaj nicuajind, cos ajawaats apmajlüyüüts xeyay najneaj alinoic nüt tiül cielo. 19 At meáwan leaw almajlüy tarang Teat Dios, teamacül aaga nüt wüx apmajüiquicharan meáwan micual Teat Dios. 20 Cos meáwan leaw tarang Teat Dios, aag ayaj lango majneaj nganüy, ngo matnej tajlüy nomb. Atquiaj ajlüy ajan wüx tajlüy nisoet, lango majneaj. Naleaing tengual acüleran aaga nüt wüx meáwan leaw almajlüy apmajlüy najneajay alinomb. 21 Alinoic nüt meáwan leaw Teat Dios tarang lango ndrom ombas, apmajlüy najneajay alinomb, atnej micual Teat Dios. 22 Ajawaats meáwan leaw Teat Dios tarang tanomb, nganüy atnej teamamongoch necoy, atnej nop najtaj amongoch necoy wüx apmawiquiach micual nej. 23 Ngome nejíwan quiaj amongochiw ngo majneaj nganüy, pero icootsa aton amongochiüts, masey ajiüraats Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios tiül omeajtsaats. Aag ayaj üüch icoots majawaats apmajlüyüüts najneaj alinoic nüt. Icootsa aiümaats, teamacüliüts aaga nüt wüx Teat Dios apmaquiüüb icoots atanej micual nej, andüy tiül cielo. Quiaj apmajüüraats jayats micuerpojaats. 24 Icootsa tajwanaats wüx asoetiüts cos apiüngaats apmüjndiüts leawa teamacüliüts. Pues sitiül lamaxomaats leawa

teamacüliiüts, langondom mapiüngaats tealeámban macüliiüts aag ayaj. ¿Cos jane apmacül müünd leawa lamüünd? ²⁵ Pero sitiül ngo maxomaats majawaats aaga leawa teamacüliiüts quiaj, netam maiündaats wüx macüliiüts aag ayaj.

²⁶ Atquiaj aton aaga Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios ambeol icoots wüx ngo majawaats nguineay apmasajaats Teat Dios wüx atajcaats orar. Quiaj Nangaj Espíritu apmasaj Teat Dios masey ngo maxomaats poch alndom mandeacaats. ²⁷ Teat Dios ajaw omeaatsaran, ajaw nguineay andiüm Nangaj Espíritu wüx atün ocueaj Teat Dios ingow atüniüts, cos nej arang leaw andiüm Teat Dios.

Apmajntsopiiüts wüx cuajantanej

²⁸ Icootsa ajawaats meáwan leaw amongochiiüts, Teat Dios apmambeol icoots, apmüüch maw najneaj atnej andiüm nej, cos lamapaj icoots mandüjpiiüts, marangaats leawa nej andiüm. ²⁹ Cos meáwan monyar andeac Teat Dios, ajcüw ayaj Teat Dios tarriiüd nejiw wüx nganaw majlüyiw; tayac nejiw majlüyiw atnej ajlüy Micual nej. Aag ayaj tarang Teat Dios para majlüy Teat Cristo ombas nej tiül meáwan monyar andeac Teat Dios. ³⁰ Pues ajcüw leawa Teat Dios tajaw wüx nganaw wijquiamoj apmayariw nej andeac, ajcüw ayaj tarriiüd. Ajcüw leawa Teat Dios

tarriiüd quiaj, aton tawün asoetiw nómban. At ajcüw leawa tawün asoetiw quiaj, lamüüch nejiw majlüyiw najneajay.

³¹ ¿Cuane alndom mapiüngaats wüx aag ayaja? Cos sitiül Teat Dios almaquiiüb icoots, nejingüind ngondom marang alcuane wüx ombasaats. ³² Teat Dios ngo mapiüng wüx, tüüch mamb wüx cruz micual nej mandeow mawün asoetiiüts; aton ngome apmapiüng wüx müüch icoots meáwan leawa lamapiüng apmüüch. ³³ Jow nganüy ¿jane apmayac nej asoetiw leaw lamarriiüd nejiw Teat Dios? Cos Teat Dios nepiüng najneaj ajlüyiw maquiüjpüw nej. ³⁴ ¿Jane apmeyac asoetiiütsa? Nejingüind, cos Teat Cristo tandeow condom tapac alinomb; nganüy ajlüy amb wüx miác Teat Dios niüng tengual masaj Teat Dios mambeol icoots. ³⁵ Teat Cristo xeyay ajiür icoots lasta. ¿Nguineay alndom mecueateyoots maquiüjpaats Teat Cristo? ¿Ngwüy, wüx amongochiiüts naéle? ¿Wüx amix omeajtsaatsa xeyaye? ¿Ngwüy, wüx ajcüy majaw icoots nipilana? ¿Wüx aiündaats lopa? ¿Ngwüy, wüx ngo majiüraats apixaatsa? ¿Wüx aliiüts tiül naéle, alndom mandeowaatsa? ¿Ngwüy, wüx ambiyaranaatsa? ³⁶ Wüx aag ayaj apiüng tiül Mipoch Teat Dios:

Ajcan sayariün indeac, sajlüyiün meáwan nüt

atnej laliüc nandewan;

cos sajlüiyün at xicon sap najon mandeow, mat-sambaran.

³⁷ Pero icootsa, masey amongochiiüts meáwan aaga ngo majneaj quiaj, apmajntsopiiüts wüx cuajantanej naél, cos Teat Dios xeyay ajiür icoots lasta. ³⁸ Pares xique saw majneaj, nicuajind ngondom müüch macueat majiür icoots lasta Teat Dios. Masey apmandeowaats, masey aliün mapacaats; ata ángeles, nimeech, tengwü leaw amongochiiüts nganü, tengwü leaw apmamongochiiüts oxep nawiür, ³⁹ leaw ajlü cawüx tiül cielo, tengwü leaw ajlü ningü wüx iüt, tengwü cuajantanej leaw tarang Teat Dios; nicuajind ngondom müüch macueat majiür icoots lasta Teat Dios cos Teat Cristo tandeow mawün icoots wüx.

9

Teat Dios tayamb nipilan monaw Israel

¹ Leawa xique teanasaj icon, aag ayaj naleaing, ngo nawaiich, cos sayar andeac Teat Cristo. Aton Nangaj Espiritu ocueaj Teat Dios üüch xic nayaag tiül ximeats meáwan aag ayaj naleaing. ² Xique xeyay amix ximeats, ngo majneaj ximeats. ³ Nguiaj sayaag malü xique alndom namb tiül castigo ingow ambüw micual xeüüt, ajcüw xecojow, xechijquaw. ⁴ Teat Dios

xeyay lamambeol micual xeüüt cos xicon micual xicon cambaj Israel. Teat Dios lamaquiüüb xicon atanej micual nej, tüüch xexejchiün tanomb majawüw nej atnej noic ran. Aton tayac poch maquiüjpüw, tüüch a Moisés aaga poch müüch nejiw majawüw nguineay netam marangüw. Aton tüüch nejiw mayambüw nej, müjchiw nej omeajtsüw, tasaj nejiw aton apmarang meáwan leaw lamapiüng. ⁵ Ajcüwa xexejchiün quiaj, imiün tiül nejiw tajlü Teat Cristo, tajiür cuerpo atnej meáwan nipilan, pero naleaing nej Midiosüw meáwan leaw almajlü. Nej netam masoic najneajay ajlü meáwan nüt. Amén, atquiaj netam majlü.

⁶ Teat Dios tarang leaw lamapiüng tiül Mipoch nej apmarang, pero ngome meáwan nipilan micual Israel naleaing nipilan israel nejiw. ⁷ Aton ngome meáwan micual micualüw Abraham naleaing micual nejiw Abraham; cos Teat Dios tasaj Abraham: “Ajcüwa leaw apmasoiquiw naleaing micual, aag ayaj apmajlüyiw nawüw tiül micual Isaac”. ⁸ Aag ayaj apiüng ngome meáwan leawa naw tiül micual Abraham ajcüw ayaj micual Teat Dios; ngwü, micual Teat Dios aag ayaj jane Teat Dios lamapiüng apmajlü micual nej, ajcüw ayaj ateoraw tiül micual Abraham. ⁹ Cos Teat Dios tasaj Abraham: “Wüx apmatüch aaga nüt tapiüngas,

saliüc alinomb, quiaj müm Sara apmajiür nop micual nej”, aw.

¹⁰ Ngome áagan ayaj, aton wüx müm Rebeca mintaj Isaac tajlüy teomeaats nej micual nej, tajiür micual nej cuüch, micual aweaag Isaac minoj nej. ¹¹ Wüx nganaw wijquiamoj a cuüch, nganaw marangüw nicuajind najneaj nicuajind ngo majneaj; quiaj Teat Dios tarriüüd tiül nejiw leawa nej tandiüm marang micual nej, ngome aag tarang najneaj tengwüy arang ngo majneaj. ¹² Teat Dios tasaj müm Rebeca: “Aaga natang tiül a cuüch quiaj, apmarang minajiüt chingüy”, aj. ¹³ Aag ayaj aton apiüng tiül Mipoch Teat Dios, cos Teat Dios apiüng: “Aaga Jacob sajiür lasta, nganüy aaga Esau ngo mind najaw”, aw.

¹⁴ ¿Jowa nganüy cuane apmapiüngaats wüx aag ayaja? ¿Apmapiüngaats Teat Dios arang ngo majneaja? ¡Ngwüy ngondom! ¹⁵ Cos Teat Dios tasaj a Moisés: “Sanajiür lasta jane xique sandiüm najiür lasta, sanambeol jane xique sandiüm nambeol”. ¹⁶ Aag ayaj ajüiquich ne-jinguind ngondom maxom monajneaj ocueaj Teat Dios por nejáyan quiaj andiüm, at ngome ajcan alcuane arang, aag ayaj cos Teat Dios tandiüm majiür lasta. ¹⁷ Wüx aag ayaj apiüng tiül Mipoch Teat Dios, cos Teat Dios tasaj a Moisés masaj a Faraón, aaga natang nenajiüt tiül

Egipto: “Tayacas ic merang natang nenajiüt, najüiquich wüx imbas nguineay xique alndom narang cuajantanej sitiül ngo marangüch atnej sandiüm. Aag ayaj sanarang para alndom manguiayiw wüx xique meáwan nipilan wüx iüt”, aw Teat Dios. ¹⁸ Atquiaj ajüic nguineay Teat Dios ajiür lasta jane andiüm majiür lasta, aton jane nej andiüm müüch madam omeaats, aag ayaj üüch madam omeaats.

¹⁹ Jondot aljane apmasaj xic: “Sitiül naleaing aag ayaj, ¿neol Teat Dios ayac asoet nipilan wüx arangüw ngo majneaja? cos ngondom mbiüjlam leaw andiüm Teat Dios”, maj xic. ²⁰ Pero nde mepiüng aag ayaj, ¿cos cuane ic mendiüm mengoch andeac Teat Diosa? Jondot nop xor mendeac masaj nerang nej: “¿Neol terang xic atcüy?” maj. ²¹ Nop nerang xor alndom marang leawa nej andiüm marang. Nej alndom marang nop xor natsüjyay ombas, aton alndom marang alinop nawan tiül ndeor, quiaj ngo matsüjyay ombas.

²² Atquiaj Teat Dios aton alndom müüch majaw nipilan nguineay nej alndom marang leawa nej andiüm. Naleaing nej afüc wüx leaw arangüw monrang ngo majneaj, pero aton nganaw müüch mamongochiw ngo majneaj ajcüwa nipilan leawa laliüc mandroocheran ombasüw. ²³ Teat Dios arang aag ayaj majüiquich nguineay

nej xeyay najneaj arang wüx ombasaats, cos lamapiüng icoots lasta; at lamapiüng majlüyüüts micual nej icoots, majlüyüüts najneajay tiül cielo. ²⁴ Teat Dios tayamb icoots aton, ngome ajcüwan a nipilan judío; tayamb nipilan ngome judío aton. ²⁵ Atnej tapiüng Teat Dios tiül a nawiig tarang Oseas:

Leawa tanomb ngome xenipilan, nganüy sanasajüw xenipilan; at ajcüwa leaw ngo najiürüw lasta nomb, nganüy sanajiürüw lasta.

²⁶ Aton niüng tasajasüw: “Ngome xecambaj icon”, nganüy sanasajüw xecual icon, cos xique Dios almapac.

²⁷ Pero Isaías tandec wüx nipilan israel aton, wüx tapiüng: “Masey apmajlüyiw xeyay micual micualüw Israel atnej wiiüd mbeay ndec, pero naleaing nejiw napateyiw apmawüw wüx asoetiw. ²⁸ Cos Teat Dios najénan apmajaw wüx ombasüw meáwan nipilan; apmüüch mamongoch ngo majneaj jane ngo mayar nej andeac”, aw. ²⁹ Wüx aag ayaj nde tanomb tandec Isaías wüx tapiüng:

Sitiül Teat Dios najlüy tiül cielo y nerang cuajantanej, ngo mawün wüx nejinguind majlüyiw micual nej,

quiaj xiconá landroj ximbaban atnej meáwan nipilan tiül ajcüwa

cambaj Sodoma y Gómorra ndrot ombasüw.

Alndom mawüw wüx asoetiw nipilan judío

³⁰ ¿Cuane apmapiüngaats nganüy? Sandiüm nasaj icon, ajcüwa nipilan leaw ngome judíos nganüy alndom maw asoetiw nejiw nómban. Masey ngome nejiw ayambüw aag ayaj, pero naleaing apmaw asoetiw nejiw sitiül apmayacüw omeajtsüw wüx Teat Dios. ³¹ Pero ajcüwa nipilan israel leaw teamarangüw atnej apiüng tiül aaga poch tüünd Moisés, nejiw ngondom maw asoetiw nejiw wüx aag ayaj. ³² ¿Pero neola? Cos nejiw masey teamarangüw atnej apiüng tiül aaga poch tüünd Moisés, ngo mayacüw omeajtsüw wüx Teat Dios. Arangüwan, cos lasap ombasüw wüx cuajantanej leaw arangüw. Ngo mandiümüw mayariw andeac Teat Cristo, aaga apiüng tiül Mipoch Teat Dios nasoic “noic piedra najtocharan wüx”. ³³ Aag ayaj apiüng Teat Dios tiül Mipoch nej, cos apiüng:

Xique sanayac wüx tiüc nenüt Sion noic piedra najtocharan wüx, najmiücaran wüx; jangantanej leaw apmayar nej andeac, ngome apmaxing.

10

¹ Xecojow xechijquiaw, xique naleaing sayac wüx ximeaats malüy nipilan

israel mawüw wüx asoetiw nejiw, pares satün ocueaj Teat Dios mambeol nejiw.

² Xique alndom napiüng nejiw xeyay ayambüw Teat Dios atnej ajlüyay marangüw, pero aag ayaj ngo matnej apiüng Teat Dios.

³ Nejiw ngo majawüw nguineay Teat Dios tarang para mawün asoetiw nejiw.

Apacüw wüx andiümüw marangüw cuajantanej leaw ajlüyay marangüw para mawüw wüx asoetiw nejiw.

Áag ngo mandiümüw marangüw atnej apiüng Teat Dios. ⁴ Cos Teat Cristo tarang meáwan leaw apiüng tiül aaga poch tüünd Teat Moisés, nganüy meáwan monyar nej andeac, apmaw wüx asoetiw nómban.

⁵ Teat Moisés tarang tiül mipoch nej mapiüng nguineay alndom majlüyaran najnej teombas Teat Dios, cos tapiüng: “Jane apmarang palan meáwan leaw apiüng tiül a poch cam apmapac”.

⁶ Nganüy leaw tapiüng nguineay Teat Dios alndom mawün asoetiüts ajcan ayariiüts andeac Teat Cristo

apiüng: “Nde mepiüangan tiül imeajtsan: ¿Jane apmamb cawüx tiül cielo? —cos aag ayaj atnej para müüch miün Teat Cristo alinomb—;

⁷ tengwüy mepiüangan: ¿Jane apmamb tiüta?” —cos

aag ayaj atnej majtep Teat Cristo alinomb imiün tiül mondeow. ⁸ ¿Nguineay apiüng aag ayaja? Apiüng: “Aaga poch leaw alndom mawün isoetiün, aag ayaj ajlüy tiül

imeajtsan, indeacan wüx”. Aaga poch quiaj leawa sasan icon netam meyariün, meyacan wüx imeajtsan.

⁹ Cos sitiül apmepiüng Teat Jesús, aag ayaj Cristo nej leawa tapiürang aliüc, aton sitiül mepiüng tiül imeaats Teat Dios tapacüch nej naw tiül mondeow, quiaj apmeriow wüx isoet, lango meamb tiül castigo. ¹⁰ Cos wüx nop ayar andeac Teat Jesús con omeaats, quiaj Teat Dios lajneaj majaw nej. Pero aton netam masaj nipilan nguineay tawün nej wüx Teat Jesucristo.

¹¹ Tiül Mipoch Teat Dios apiüng: “Meáwan monyar andeac Teat Cristo, ngome apmamongoch alngün monxing”, aw.

¹² Teat Dios ngo mayac nipilan judío pálwüx, nganüy pálwüx nipilan griego, cos nop Dios ajlüy ocueaj meáwan nipilan; nej xeyay ambeol meáwan monyambüw nej.

¹³ Aag ayaj aton apiüng tiül Mipoch Teat Dios: “Meáwan jane apmasaj Teat Dios mawün nejiw wüx, aag ayaj apmaw asoetiw nejiw”.

¹⁴ Sitiül nganaw mayariw andeac Teat Cristo, ¿nguineay alndom masajüw Teat Cristo mawün nejiw wüxe? Sitiül nganaw manguaiyiw wüx Teat Cristo, ¿nguineay alndom mayariw andeac neje? At sitiül nejingund ngo mamb masaj nejiw, ¿nguineay apmanguaiyiw wüx neje? ¹⁵ Cos sitiül ngo müjndiw mambüw, ¿nguineay

alndom mandeacüw wüx neje? Wüx aag ayaj apiüng tiül Mipoch Teat Dios: “¡Najneajay oleaj, najneajay arang leaw apmamb masaj nipilan aaga najneaj poch leaw apiüng nguineay Teat Dios alndom mawün nipilan wüx asoetiw!”

¹⁶ Pero naleaing ngome meáwan nipilan ayariw aaga najneajay poch, cos atnej tapiüng teat Isaías: “Teat Dios, nejinguind ngo mayar sandeacan”, aw. ¹⁷ Pues jangantanej alndom mayar aaga najneajay poch wüxan anguiay; y nipilan apmanguiyaw aaga najneajay poch wüx aljane apmasaj nejiw wüx Teat Cristo.

¹⁸ Nganüy sapiüng: ¿Neol, nganaw manguiyaw andeac Teat Dios ajcüwa nipilan? ¡Naleaing nejiw laman-guiyaw! Cos aag ayaj aton apiüng Mipoch Teat Dios:

Meáwan nipilan tiül palpálwüx cambaj lamanguiyaw andeacüw nejiw,

y aaga poch quiaj tanguiyaran meáwan wüx a iüt cam.

¹⁹ Pero sapiüng alinomb: ¿Jow Israel, ngo majawüw wüx aag ayaja? Ngwüy tajawüw, cos Teat Dios tapiüng tiül aaga poch tüünd Moisés:

Xique sanüüch icon mejcüyiün wüx ombasüw alinoic nipilan imiün alinoic iüt;

sanüüch icon mejcüyiün mejawan ajcüwa nipilan ngo mandiümüw manguiyaw wüx Teat Dios.

²⁰ Aton Teat Isaías tapiüng:

Ajcüwa nipilan leaw ngo mayambüw xic, taxomüw xic;

y leaw ngo matüniw manguiyaw wüx xique, tütchiüs majawüw xic.

²¹ Teat Isaías wüx andeac wüx Israel, apiüng: “Pal nüt tandiquias xiwix napajüw mandilileaw mayambüw xic, pero nejiw ngo mandiümüw, ngo mayariw sandeac”, aw Teat Dios.

11

Altüül nipilan israel tawüw wüx asoetiw

¹ Nganüy sanatün nanguiyaw icon: ¿Cuane ipiüangan, naleaingue, Teat Dios lango mandiüm micambaj neje Israel? ¡Ngwüy ngome atquiaj! Cos xique aton nawas tiül nipilan israel, acualaats xic teat Abraham, nawas tiül micual teat Benjamín. ² Teat Dios ngome lamacueat minipilan nej, cos nde tanomb tayamb nejiw. ¿Ngwüy ngo mejawan nguineay apiüng teat Elías tiül Mipoch Teat Dios wüx nej tasaj Teat Dios wüx aaga ngo majneaj arangüw Israele? ³ Tapiüng: “Teat Dios, lamambiyaw ajcüwa monxey mondeac indeac, lamajarrijchaw meáwan miartül, y xiquian quiaj saliün napac, pero andiümüw mambiyaw xic aton”, aw. ⁴ Pero Teat Dios tapiüng: “Aliün najiür ayaíw mil nipilan leaw ngo maquiejliw micosüw nejiw teombas aaga narangüch

dios nenüt Baal”, aw Teat Dios. ⁵ At nganüy aliün majlüy noic ajlüy nipilan leaw Teat Dios tarriüüd nde ajneaj omeaats, andiüm mambeol nejiw. ⁶ Cos Teat Dios tajiür nejiw lasta, quiaj tayamb nejiw majlüyiw micual nej; y wüx arang aag ayaj, quiaj ajüic nejiw ngo marangüw nicuajind para maxomüw aaga monajneaj quiaj. Cos sitiül aljane netam marang aleaic, quiaj ajüic ngome üündan.

⁷¿Condom cuane apmapiüngaats?

Alndom mapiüngaats altiül nipilan israel tandiümüw maw asoetiwi nejiw, pero ngo maxomüw; áagan ajcüwa leaw Teat Dios tarriüüd, tajwan asoetiwi nejiw; pero alegüy nipilan tadam omeajtsüw.

⁸ Atquiaj apiüng tiül Mipoch Teat Dios: “Teat Dios tüüch nejiw majlüyiw atnej ngon-dom mayambüw omeajtsüw wüx nej; ajlüyiw atnej nop somb ngo maxom majaw; ajlüyiw atnej nop laag ngo manguiay. Atquiaj aliün majlüyiw nganüy”, aw. ⁹ Aton teat David tapiüng wüx nejiw:

Ich mandrooch nej ombasüw,
cos palüy ambüw tiül
nangos nüt.

Ich mandeowüw atnej cüet
andeow wüx asap nej
ndoc wüx ngo mateots
andeow.

Ich mamongochiw leaw ne-
tam nejiw.

¹⁰ Ich majlüyiw atnej nesomom oniüjcüw, ngo majawüw cuane teamarangüw.

Ich mamongochiw ngo majneaj meáwan nüt atnej nop naxey anmejquien wüx amal naüm.

Nguineay alndom mawüw wüx asoetiwi nipilan ngome judío

¹¹ Nganüy satün nanguiaj: ¿Jowa cambaj Israel, ajcan ngo mayariw andeac Teat Dios, lamacueat nejiw nómban? ¡Ngwüy ngo matquiaj! Cos nejiw tarangüw ngo majneaj, ngo mayariw andeac Teat Cristo, quiaj Teat Dios tawün wüx asoetiwi xeyay nipilan ngome judío. Atquiaj tarang Teat Dios müüch mandiümüw a nipilan judío mawün nejiw wüx asoetiwi Teat Dios. ¹² Sitiül ajcan nipilan judío ngo mayariw andeac Teat Cristo, pares Teat Dios tawün wüx asoetiwi xeyay nipilan ngome judío, ¡cuantemas wüx nejiw apmayariw andeac Teat Cristo xeyay najneajay apmajlüyiw!

¹³ Nganüy icona ngome nipilan judío icon, sanasaj icon Teat Dios tayac xic namb nasaj icon wüx Mipoch Nej, xique sayac wüx ximeaats narang najneaj leaw tündiüs narang. ¹⁴ Xique sandiüm, malüy micual xeüt majawüw nguineay iyamban Teat Cristo, y mandiümüw aton mayariw andeac nej, para mawüw wüx asoetiwi. ¹⁵ Teat Dios tawün wüx asoetiwi xeyay nipilan ngome judío, cos nej tacueat a cambaj Israel. Jow nganüy wüx Teat

Dios apmawün wüx nipilan judío, ¿ngüneay apmajlüy? Apmajlüy najneajay, atnej wüx apacaran jane landeow. ¹⁶ Sitiül aaga pan narangüch ombas apmajmel marang nichech ocueaj Teat Dios, pues aldemas pan nangaj aton. Sitiül noic owil xiül almapac y nangaj mioxiiich nej, mipüüig nej aton almapac, nangaj.

¹⁷ Altiül nipilan judío ajlüyiw atnej noic owil najneaj xiül nenüt olivo; nganüy icona nipilan ngome judío ijlüyiün atnej noic owil olivo najntsopeáyan tiül xiül. Pues tandojquiüt mipüüig a najneaj xiül olivo quiaj, condom tapech mipüüig najntsopeáyan xiül wüx aaga najneaj xiül quiaj. Nganüy almapac mipüüig aaga najntsopeáyan xiül cos ayar miyow mioxiiich aaga najneaj olivo quiaj. ¹⁸ Nganüy icona nipilan ngome judío, nde merangrangayon wüx mejawan nipilan judío. Ich leam imeajtsan aaga newün isoetiün ngome naw tiül icona; mioxiiich nej nipilan judío. Icona ngo meajchiün mapac aaga xiül; más naleaing mioxiiich aaga najneaj xiül üüch icon mepacan.

¹⁹ Jondot nganüy icona nipilan ngome judío apmepiüangan: “Naleaing, pero Teat Dios tandooig talox ninguiün nipilan judío para mapech xicon wüx; nganüy sajlüyiün najneajay ngo mat nejiw”, merawan.

²⁰ Naleaing, pero icona ngome alwüx ijneajiün, cos Teat Dios tandooig nejiw, tacueat nejiw ajcan ngo mayariw andeac. Nganüy icona, Teat Dios lamawün icon wüx isoetiün cos teyariün andeac nej. Pero nde merangrangayon mejawan nejiw, netam mermbolan mendüyiün Teat Dios. ²¹ Cos sitiül Teat Dios ngo majiür lasta mawün wüx omeaats nej leawa tarangüw nipilan judío, cuantemas te icona ngome apmajiür icon lasta sitiül ngo meyariün nej andeac. ²² Nganüy ich leam imeajtsan Teat Dios xeyay najneaj omeaats, pero at aton alndom majcüy, mapaj ocueajiiüts. Naleaing xeyay tajcüy majaw jane ngo mayar nej andeac, pero tajiür icon lasta. Nej ngome apmacueat majiür icon lasta sitiül tanaám meyariün andeac nej, pero sitiül ngwüy, nej apmacueat icon aton. ²³ Pues nejiw nipilan judío, ndot apmandilileaw mayariw andeac Teat Dios, nej apmaquiüüb nejiw mambeol nejiw alinomb. Aag ayaj atnej apmapech nejiw alinomb tiül aaga najneaj owil olivo. Cos Teat Dios alndom marang leaw nipilan ngondom marang. ²⁴ Sitiül Teat Dios lamaquiüüb icon leaw ngome judío, mejlüyiün micual nej nóiquian mequiüjpan nipilan judío cos teyariün nej andeac; cuantemas nganüy apmaquiüüb alinomb nipilan judío leawa tacueat, sitiül

apmayariw nej andeac.

*Ndójwüx a cambaj Israel
apmajwanüw wüx asoetiw*

²⁵ Xechijquiaw xecojow, xique sandiüm nüüch icon mejawan leaw Teat Dios ngo müüch icon mejawan nde tanomb; pero nde mepiüangan icona xeyay lerndüyiün. Cos netam mejawan masey altiül nipilan judío xowüy ladam omeajtsüw nganüy; pero aag ayaj apmajlüy leaw apalam jane apmayariw andeac Teat Dios monaw tiül nipilan ngome judío. ²⁶ Condom Teat Dios apmawün wüx asoetiw cambaj Israel, atnej nomb tapiüng Teat Dios tiül minawiig nej, cos apiüng:

Aaga newün wüx asoeteran aliüc imiün Sion, quiaj apmawün asoetiw meáwan micual a Jacob, macueatiw arangüw ngo majneaj.

²⁷ Quiaj apmümb majlüy meáwan leaw tasesüw apmajlüy, wüx sanawün asoetiw nejw.

²⁸ Cos cambaj Israel ngo mayariw nej andeac, áag tacueat nejw Teat Dios, quiaj tawün icon wüx isoetiün. Naleaing Teat Dios aliün majiür lasta Israel cos tarriüüd mixejchiw nejw. ²⁹ Teat Dios ngo mangowüch leaw nej lamapiüng apmarang, cos leawa nej lamapiüng apmüüch, aag ayaj apmüüch. At leaw nej lamapiüng micual nej, aag ayaj micual nej.

³⁰ Icona nipilan leaw ngome naw tiül Israel, icona nomb ngo meyariün andeac Teat

Dios, pero nganüy lamajiür icon lasta, cos nipilan judío ngo mayariw nej andeac.

³¹ Nganüy icona lamajiür icon lasta Teat Dios cos nipilan judío ngo mayariw andeac nej. Ndoj nejw apmajiürüchiw lasta atnej tajiür icon lasta Teat Dios.

³² Teat Dios tacueat meáwan nipilan leaw ngo mayariw nej andeac. Condom meáwan atotow tajiür nejw lasta.

³³ Quiaj ajawaats nguineay Teat Dios xeyay najneajay ajlüy, xeyay nendüy, xeyay axom omeaats. Nejingüind ngondom majaw nguineay teamapiüng apmarang, cuane apmarang.

³⁴ “¿Jane ajaw cuane alwüx omeaats nej Teat Diosa, ngwüy jane nesaj nej cuane netam maranga? ³⁵ ¿Jane alndom mangüy Teat Dios, müüch nej cuajantaneje?”

³⁶ Nejingüind, cos meáwan leaw almajlüy naw teowix nej, nej tarang; alteowix nej meáwan leaw almajlüy. Pares netam mayarich andeac Teat Dios meáwan nüt. ¡Amén!

12

*Netam marangaats casa
Teat Dios*

¹ Nganüy xecojow xechijquiaw, cos Teat Dios lamüüch icoots xeyay mimonajneaj nej, áag sasaj icon nganüy netam meajchiün Teat Dios imeajtsan y micuerpojan, para mejlüyiün at icon noic nichech almapac, mejlüyiün nangaj, atnej andiüm Teat

Dios. Cos aag ayaj najneajay majaw Teat Dios merangan. ² Nde mendüjpiün wüx merangan ngo majneaj atnej arangüw meáwan nipilan nganüy cam. Netam mengowüjchiün meáwan ngo majneaj leaw iyajcan tiül imeajtsan, merangan najneaj, ngo matnej irangan nomb. Cos atquiaj alndom mejawan cuane andiüm Teat Dios merangan. Nej andiüm merangan najneaj, merangan palan; aag ayaj andiüm majaw.

³ Por mimonajneaj nej Teat Dios tayac xic nasaj icon: Nejingüind tiül icona nde mapiüng tiül omeaats nej alwüx ajaw ngo matnej alinop. Netam meyajcan icona ijawan atow nej Teat Dios lamüüch anopnop majaw leaw netam majaw, para merangan leawa nej andiüm.

⁴ Cos atnej icootsa ajawaats, micuerpojaats ajiür oleaj, ajiür owix, ajiür omal, ajiür oniiüg, ajiür olaag, ajiür oxing, ajiür ombeay, pero ngome meáwan aag ayaj noic nej arangüw. ⁵ Atquiaj aton icootsa, masey xeyay ajlüyiiüts, pero ajlüyiiüts nóiquian wüx Teat Cristo, atnej majlüyiiüts nop nipilan.

⁶ Aton cos Teat Dios lamajiür icoots lasta, lamüüch icoots anopnopoots cuane alndom marangaats palpálwüx. Netam marangaats atnej lamüüch icoots Teat Dios marangaats. Sitiül Teat Dios lamüüch nop mandeac andeac nej, netam

mandeac leaw Teat Dios asaj nej, nde mayac wüx. ⁷ Tengwüy sitiül Teat Dios lamüüch alinop ndoj ombas mambeol, ich mambeol najneajay. Tengwüy sitiül Teat Dios lamüüch alinop ndoj ombas maquiaach, ich mayac omeaats wüx aquiaach. ⁸ Tengwüy sitiül Teat Dios lamüüch alinop ndoj ombas müüch mapac omeaats alinop, ich müüch mapac omeaats alinop najneajay. Tengwüy sitiül aljane lamüüch nej Teat Dios majiür, ich mapac omeaats mambeol leaw ngo majiür. Tengwüy sitiül Teat Dios lamüüch aljane marang natang, ich mayac omeaats wüx marang atnej netam. Aton sitiül aljane lamüüch nej Teat Dios majiür lasta alinop, ich mapac omeaats wüx mambeol.

Leaw netam marangüw monyar andeac Teat Cristo

⁹ Ijiüran lasta meáwan nipilan con imeajtsan, nde merangan. Nde mendiüman merangan leaw ngo majneaj, ngwüy irangan leawa najneaj. ¹⁰ Aton ijiürayon lasta nop alinop atnej mejiüran micojon michijquian, ermbeolayon.

¹¹ Leaw irangan, iyacan wüx imeajtsan merangan najneaj. Nde merangan anch wüx irangan minajiüt Teat Dios.

¹² Ich mapac imeajtsan, icüliün Teat Cristo imiün tiül cielo. Netam meiücan wüx imongochiün ngo majneaj,

tanaám̄b itajcan orar, nde mecueatiün.

¹³ Imbeolan monyar andeac Teat Dios sitiül aljane ngo majiür. Ijchan maxood iniüangan monyar andeac Teat Dios napeay miün.

¹⁴ Nde mendeacan ngo majneaj wüx ombas nipilan leaw arangüw ngo majneaj wüx imbasan, itüniün majiürüw mimonajneaj Teat Dios, nde mepaijchan nejiw.

¹⁵ Ich mapac imeajtsan mequiüjpan leaw apac omeaats, at jane ajiünts, ijiüntsan mequiüjpan aton.

¹⁶ Ijlüyiün nóiquian nop alinop, nde merangrangayon atnej alwüx ijawan, pero ijlüyiün at icon nipilan leaw ajüic ngo membeat. Nde mepiüangan tiül imeajtsan icona nerndüyiün.

¹⁷ Nde merangan ngo majneaj wüx ombas jane arang ngo majneaj wüx imbasan; iyamban imeajtsan nguineay merangan leaw najneaj majaw nipilan.

¹⁸ Ipacan wüx sitiül alndom mejlüyiün najneaj mequiüjpan meáwan nipilan.

¹⁹ Xecojow xechi-jquiaw, sitiül aljane arang ngo majneaj wüx imbasan, nde mepalüchiün ombas. Ich majlüy, Teat Dios ap-mepalüch. Cos apiüng tiül Mipoch Teat Dios: “Xique sanüüch mangüy, xique sanapalüch ombas”, aw.

²⁰ Aton apiüng: “Sitiül aljane najcüy majaw ic mind üet, pues iich; tengwüy sitiül mind anganeow yow, iich manganeow. Cos wüx

apmerang aag ayaj, quiaj apmaxing xeyay cos terang wüx ombas najneaj”, aw. ²¹ Nde meaach majntsop ngo majneaj wüx imbas; netam merang najneaj masey aljane arang ngo majneaj wüx imbas.

13

¹ Meáwan nipilan netam mayar andeacüw monajiüt. Cos Teat Dios neyac nejiw, nej neech nejiw majiürüw najiüt.

² Jane ngo mayar andeacüw monajiüt, aag ayaj ngo mayar andeacüw leaw tayac nejiw Teat Dios. Jane ngo mayar andeac monajiüt, nejiw ap-mamongochiw ngo majneaj.

³ Nop nerang najneaj ngo metam mimbol mandüy monajiüt; pero nop nerang ngo majneaj netam mimbol mandüy monajiüt.

¿Jowa ique, ngo mendiüm mermbol mejaw monajiüta? Pues irang najneaj, quiaj monajiüt apmandeacüw najneaj wüx imbas.

⁴ Teat Dios tayac nejiw mambeolüw ic, pero sitiül apmerang ngo majneaj, quiaj netam mermbol; cos monajiüt alndom müjchiw ic memongoch ngo majneaj.

Teat Dios tüüch nejiw marangüw aag ayaj; tayac nejiw müjchiw mangüyiw monrang ngo majneaj leaw arangüw.

⁵ Netam meyariün andeacüw monajiüt, ngome ajcan ermbolan müjchiw icon memongochiün ngo majneaj, netam merangan cos tiül imeajtsan ijawan netam

merangan najneaj. ⁶ At netam mengüyiün leaw atüniw ocueaj cambaj, cos Teat Dios tayac nejiw marangüw najiüt ocueaj cambaj.

⁷ Ingüyiün meáwan leaw ijüchiün. Netam memiücüchiün leaw atüniw; at netam memiücüchiün leaw netam mengüyiün monajiüt. Aton leaw netam meyariün andeac, iyariün andeac; leaw netam mesajan najneajay ajlüy, netam mesajan najneajay ajlüy. ⁸ Nde mejüchiün alinop, aton netam mejiüran lasta nipilan meáwan nüt. Cos leaw ajiür lasta alinop, aag ayaj arang palan atnej apiüng tiül aaga poch tüünd Moisés. ⁹ Cos tiül aaga gajpowüw poch apiüng: “Nde mejiür minajtaj, nde mejiür minaxey, nde membiy nipilan, nde merneed, nde mewüy ombasaran, nde mendiümdiüm ocueaj alinop”, aw. Meáwan aaga poch quiaj, at ategüy poch leaw alünan, aton apiüng andüy wüx aaga poch leaw apiüng: “Netam mejiürayon lasta atnej iquiáyan quiaj merjiürüy lasta”, aw. ¹⁰ Cos sitiül ajiürayoots lasta, quiaj ngo mandiümaats marangaats ngo majneaj wüx alinop. Aag ayaj ajüiquich sitiül ajiürayoots lasta, quiaj arangaats palan atnej apiüng tiül aaga poch tüünd Moisés.

¹¹ Aag ayaj netam marangaats, cos ajawaats acüliiüts tiül nipilan monrang ngo majneaj. Nganü netam mapacaats, cos Teat

Cristo aliüc mawün icoots wüx, laliüc matüch a nüt mapeay, ngo matnej wüx nüt ayariiüts andeac nej. ¹² Minütiiüts ajlüyüts ningüy wüx a iüt cam, aag ayaj tequech atnej noic ong-wiiüts. Aaga nüt aliüc Teat Cristo laliüc matüch. Nganü netam macueatiiüts marangaats meáwan ngo majneaj arangüch tiül pojniün, marangaats leaw najneaj arangüch tiül ran. ¹³ Netam marangaats leaw najneaj atnej majlüyüts tiül ran. Ngondom mangüniüts majlüyüts tiül alngün nangos nüt, ngondom majiüraats minajtajaats, minaxeyüts. At ngondom mitsojoots micuerpojaats, marangaats cuajantanej ngo majneaj. At ngondom majcüyüts majawaats nop alinop, ngondom mayajcaats ngo majneaj ajcan ngo majiüraats leaw ajiür alinop. ¹⁴ Ingow aag ayaj, netam müjchiiüts nejay Teat Cristo mambeol icoots ngo mayacaats omeajtsaats wüx ajcüwa ngo majneaj quiaj leaw micuerpojaats andiüm mayac icoots wüx.

14

Nde mendeac wüx ombas alinop

¹ Sitiül aljane lamayar andeac Teat Cristo, pero naleaing nganaw majaw xeyay, iquiüjpan najneájan tiül icona, nde mendeacndecan wüx leaw nej nganaw majaw. ² Cos altiül ajaw alndom müeteran matsaramb

cuajantanej, pero altiül leaw nganaw majaw xeyay wüx MíPOCH Teat Cristo, apiüng áagan soex alndom müeteran.

³ Jane lamajaw alndom müeteran matsaramb cuajantanej, ngondom maneoc ombas leaw ngo müet meáwan aag ayaj. At leaw ngo müet meáwan aag ayaj ngondom mandeac ngo majnej wüx ombas leaw üet cuajantanej, cos Teat Dios lamawün nej asoet aton. ⁴ Nganüy sanasaj ic, ¿neol tendeac ngo majnej wüx ombas nop nerang minajiüt alinopa? Ngo majnej mendeac aag ayaj, cos nej ngome minajiüt arang, nej arang minajiüt Teat Dios. Sitiül nej arang najnej tengwüy arang ngo majnej, Teat Dios apmajaw wüx aag ayaj, ngome ique. Nej alndom marang najnej, cos Teat Dios apmambeol nej.

⁵ Nop apiüng noic nüt alwüx atam mayambüch Teat Dios ngo matnej alinoic; pero alinop apiüng: Ngwüy, meáwan nüt atanej ajlüy, aw. Naleaing, wüx aag ayaj meáwan anopnop ich marang leaw nej ayaag tiül omeaats najnej. ⁶ Cos leaw nepiüng noic nüt alwüx atam mayambüch Teat Dios, aag ayaj najnej, ngo majiür nicuajind, cos ayamb Teat Dios. At leaw nepiüng meáwan nüt atanej alndom mayambüch Teat Dios, aag ayaj najnej aton, cos ayamb Teat Dios. Aton leawa andüy matsamb cuajantanej natsambaran, aag ayaj na-

jnej majaw Teat Dios, cos üüch gracias Teat Dios, at leaw ngo mandüy matsamb leaw natsambaran, aag ayaj najnej aton majaw Teat Dios, cos nej üüch gracias Teat Dios wüx apmüet.

⁷ Nejinguind icootsa ngondom mapiüngaats icóotsan quiaj nguineay apmapacaats oxep nawiür, at nguineay apmandeowaats. ⁸ Cos sitiül almapacaats, alndom marangaats leawa Teat Dios andiüm; sitiül apmandeowaats, aag ayaj cos Teat Dios andiüm. Atquiaj masey almapacaats masey landeowaats ajlüyüts ocueaj Teat Dios.

⁹ Cos Teat Cristo tandeow ndoj tapac alinomb para marang natang ocueajiw meáwan nipilan, masey landeow, masey almapac.

¹⁰ ¿Jowa ique, neol teyamb-yamb cuane asoet alinopa? ¿Neol teneoc ombasüw micojow michijquiawa? Cos ajawaats alinoic nüt apmajlüyüts nóiquian niüng ajlüy Teat Cristo, majaraw wüx cuane tarangaats. ¹¹ Atquiaj ajlüy tiül MíPOCH Teat Dios, niüng apiüng:

Cos naleaing xique salnapac, meáwan nipilan apmaquiejliw micosüw nejiw tiximbas.

Meáwan anopnop apmapiüngüw xique Teat Dios, aw.

¹² Quiaj meáwan anopnopoots netam masajaats Teat Dios cuane tarangaats.

Nde meyac wüx marang ngo majnej alinop

¹³Pares netam macueatiüts mayambyambaats nisoet wüx ombas nop alinop. Netam mayambaats nguineay marangaats najneaj, ngana müjchiiüts majtoch alinop micojoots michijquiaats, müjchiiüts majiür nisoet.

¹⁴Xique sayaag meáwan natsaramb najneaj matsambaats, cos Teat Jesús lamüüch xic nayaag atquiaj. Pero naleaing, aljane nepiüng almajlüy natsaramb ngondom matsamb, quiaj ngo majneaj sitiül nej apmatsamb aag ayaj, cos netam marangüch leaw apiüng omeaats. ¹⁵Sitiül icona wüx itsamban cuajantanej, quiaj alinop mihermanojan apmamix omeaats, quiaj apmajüic icona ngo mejiüran nej lasta. Ijawan, nde meajchiün majcüy wüx leaw iretiün, ngana macueat andüüb Teat Cristo, cos Teat Cristo tandeow mawün nej wüx aton. ¹⁶Nde meajchiün manderac ngo majneaj wüx aaga najneaj leaw irangan. ¹⁷Cos Teat Dios ngo metam nej leaw inganeowan, leaw itsamban; pero leaw netam nej, aag ayaj leawa asaj icon merangan. Irangan najneaj, ijlüyiün nóiquian nop alinop, mapac imeajtsan atnej andiüm Nangaj Miespíritu nej. ¹⁸Cos sitiül atquiaj irangan minajiüt Teat Cristo, Teat Dios najneajay majaw icon, at nipilan aton apmapiüngüw najneaj irangan.

¹⁹Icootsa netam marangaats najneaj, ngo majcüyiiüts majawaats nop alinop; netam

mambeolaats nop alinop mayacaats omeajtsaats wüx Teat Cristo. ²⁰Nde meajchiün aljane majcueat minajiüt Teat Dios wüx nüetaran. Naleaing meáwan nüetaran najneaj müeteran. Nganüy sitiül apmeyacan wüx naél alinop wüx ajaw leaw itean, aag ayaj mbich ngo majneaj. ²¹Najneaj sitiül ngo metsamban onij, sitiül ngo menganeowan yow neech mangüneran, aton sitiül ngo merangan nicuajind leaw alndom mayac wüx naél alinop. Nde merangan leaw alndom müüch nop mandüy wüx marang ngo majneaj. Nde merangan leaw alndom müüch machiw omeaats alinop. ²²Meáwan anopnop nejáyan quiaj ich majaw nguineay ayar andeac Teat Dios, nguineay andiüm Teat Dios majaw marang. Najneajay apac omeaats leaw ngo metam machiw omeaats wüx leaw arang. ²³Pero naleaing sitiül ichiwean imeajtsan wüx leaw itean itsamban, aag ayaj üüch icon mejiüran nisoet, cos iyajcan aag ayaj ngo majneaj. Meáwan leaw irangan sitiül ichiwean imeajtsan wüx, ngo mejawan sitiül najneaj tengwüy ngo majneaj, aag ayaj nisoet sitiül irangan.

15

Ijchan majneaj omeaats alinop, ngome icónan quiaj

¹Icootsa leaw lama-jawaats wüx Mipoch Teat

Dios xeyay netam mambeolaats leaw aliün mapateay ajaw, ngondom marangaats leaw andiümaats. ² Meáwan anopnopoots netam marangaats atnej andiüm alinop; aag ayaj apmambeol nej apmüüch nej mapac omeaats wüx Teat Dios. ³ Cos nej Teat Cristo ngome tarang leaw andiüm; nej tarang atnej apiüng tiül Mipoch Teat Dios, cos apiüng: “Meáwan ngo majneaj leaw asajüw ic, leaw arangüw, tiün andüw wüx ximbas”. ⁴ Cos meáwan leaw tarangüch tiül Mipoch Teat Dios tanomb, aag ayaj tarangüch maquiaacheranaats wüx. Aag ayaj ambeol icoots majawaats majneaj wüx leaw teamacüliiüts, müüch icoots maiücaats wüx, majawaats apmambeol icoots Teat Dios. ⁵ Malüy Teat Dios neech mapac omeaatsaran, neech icoots maiücaats wüx cuajantanej, müüch icoots majlüyüts nóiquian omeajtsaats nop alinop atnej Teat Cristo andiüm. ⁶ Quiaj nóiquian masajaats najneajay arang Teat Dios miteat Miteatiiüts Teat Cristo.

Tasoiquiw nipilan ngome judío alndom mawüw wüx asoetiw

⁷ Atquiaj icona erndeacan mequiüjpan nop alinop, ijiürayon lasta atnej Teat Cristo ajiür icoots lasta. Quiaj apmaderac najneaj wüx Teat Dios. ⁸ Naleaing sasaj

icon, Teat Cristo tiün mambeol nipilan judío majüiquich naleaing Teat Dios lamarang leaw lamapiüng apmarang. Atquiaj tarang Teat Cristo para alndom majlüy leaw Teat Dios tasaj tanomb xexejchiün. ⁹ Aton Teat Cristo tiün para mapac omeajtsüw mayambüw Teat Dios ajcüwa nipilan ngome judío, cos ajiür nejiw lasta. Atnej apiüng tiül Mipoch Teat Dios:

Xique sanandeac wüx minüt tiül nipilan ngome judío, sanataag cantar himnos wüx ique.

¹⁰ Apiüng alinoic tiül Mipoch Teat Dios:

Ich mapac imeajtsan icona nipilan ngome judío nóiquian mequiüjpan nipilan judío.

¹¹ At apiüng alinomb:

Icona nipilan monaw palpálwüx iüt isajan Teat Dios najneajay ajlüy.

Aton meáwan nipilan indeacan nguineay najneajay arang Teat Dios.

¹² Isaías aton tarang wüx nawiig:

Apmajmel nop nenajiüt naw tiül micualüw micual Isái,

nej apmajlüy wüx palpálwüx iüt;

nejiw apmacüliw aaga nena-jiüt quiaj mambeol nejiw.

¹³ Malüy Teat Dios, aaga nembeol meüican wüx leaw almajlüy, müüch icon mapac imeajtsan xeyay, mejlüyiün

najneaj mejawan nop alinop, meycan imeajtsan wüx nej. Quiaj aaga Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios apmüüch icon meiücan wüx, ngana paxiüm mecüliün leaw temecüliün.

¹⁴ Xecojow xechijquiaw, xique saw majneaj icona xeyay najneaj imeajtsan, at ijawan nguineay alndom mepajan ocueaj nop alinop.

¹⁵ Naleaing tiül a nawüig cam nguiaj tayacas tiül napacpac poch nüüch leam imeajtsan wüx meáwan aag ayaj. Teat Dios tajiür xic lasta; ¹⁶ tayac xic narang najiüt ocueaj Teat Cristo, nasaj nipilan ngome judío mayariw andeac Teat Dios, para majlüyiw at nejiw noic najneajay nichech leawa Teat Dios andiüm. Cos Nangaj Espíritu lamüüch nejiw majlüyiw ocueaj Teat Dios.

¹⁷ Xique nganüy xeyay apac ximeats wüx aaga najiüt lanarang ocueaj Teat Dios, cos sajlüy nóiquian naquiüb Teat Cristo. ¹⁸ Xique ngo nandiüm napiüng wüx alinoic najiüt, sandeac áagan wüx najiüt ocueaj Teat Cristo, cos nej ambeol xic nüüch mayariw andeac nej ajcüwa nipilan ngome judío. Nejiw andüpiw Teat Cristo wüx leaw sandeac, at wüx leaw Teat Dios üüch xic narang. ¹⁹ Cos Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios tüüch xic narang ateócan leaw ngome aag ajaraw. Atquiaj tasajas nipilan nguineay Teat Cristo awün

nisoet, nawas tiül cambaj Jerusalén sajüy tiül meáwan cambaj leaw tatüchiüs tiül iüt Ilírico. ²⁰ Xique sayamb namb nasaj nipilan niüng nganaw manguiayiw aaga najneaj nanderac wüx Teat Cristo, ngana narang najiüt niüng alinop lamawitich marang. ²¹ Tarangas atnej larangüch tiül Mipoch Teat Dios, cos apiüng:

Apmajawwüw nej ajcüwa leawa nómban ngome áag masoiquiw wüx nej, jane nganaw manguiayiw wüx nej, nejiw apmayariw andeac nej.

Teat Pablo apiüng apmamb andüy Roma

²² Pares ngo matüch namb najaw icon, masey xeyay tandiümas namb. ²³ Pero nganüy cos lanandondoch xenajiüt ocueaj Teat Dios tiül aaga cambaj cam, aton cos lamajiür xeyay neat sandiüm namb najaw icon; ²⁴ nganüy sapiüng wüx sanamb España sanamong niüng ijlüyiün. Quiaj apmandeacaats maquiüjpaats nop alinop, mapac omeajtsaats nóiquian. Condom sandiüm membeolan xic namong namb más ningüiün. ²⁵ Nganüy ombas sanamb Jerusalén najoy mamb tomiün nambeolw mondüüb Teat Cristo tiül Jerusalén. ²⁶ Cos mondüüb Teat Cristo monaw tiül iüt Macedonia, at monaw tiül iüt Acaya tapiüngüw najneaj mamiücüchiw quiriw tomiün

mambeolüw mondüüb Teat Cristo leaw ngo majiür, monlüy Jerusalén. ²⁷ Naleaing nejiw tapiüngüw najneaj mambeolüw leaw ngo majiür, monlüy tiül Jerusalén, cos nejiw masey ngome judío nejiw, tündiw aaga najneajay mipoch Teat Cristo. Nganüy nejiw aton netam mambeolüw mondüüb Teat Cristo monlüy tiül Israel wüx cuajantanej leaw ngo majiürüw. ²⁸ Nganüy sapiüng wüx landoj xiün nayac meáwan tomiün, nandondoch leaw teanarang, quiaj sanamong niüng ijlüyiün, ndoj sanamb España. ²⁹ Xique sajaw majneaj nguineay Teat Cristo apmambeol xic, müüch mapac ximeaats xeyay wüx sanapeay niüng ijlüyiün.

³⁰ Xecojow xechijquiaw, nganüy satün icueajiün membeolan xic, metüniün ocueaj Teat Dios mambeol xic xeyay. Aag ayaj sasaj icon, cos ajlüyüüts nóiquian maquiüjpaats Miteatiiüts Teat Cristo, aton cos ajiürayoots lasta atnej andiüm Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios. ³¹ Itüniün ocueaj Teat Dios mambeol xic, ngana masapüw xic nipilan moncüy majaw xic monlüy tiül iüt Judea. Aton itajcan orar para mayariw najneájan leaw sajoy mamb nüüch ajcüwa mondüüb Teat Cristo leaw ngo majiür, ajcüwa monlüy tiül Jerusalén. ³² Atquiay alndom natüch niüng ijlüyiün mapac ximeaats naquiüüb

icon, sitiül Teat Dios andiüm. Quiaj sanaxood quiiriw naquiüüb icon. ³³ Teat Dios, aaga neech monajneaj tiül omeajtsaats majlüy maquiüüb icon. Amén.

16

Atepeay anopnopo

¹ Nganüy sanüüch mamb müm Febe, apmamb quiaj majaw icon, ingochiün najneaj. Cos nej ajiür najiüt tiül mondüüb Teat Cristo monlüy tiül cambaj Cencrea. ² Itepeayiün, ingochiün najneájan atnej netam mangocheran meáwan monyar andeac Teat Dios. At imbeolan wüx cuajantanej netam nej, cos nej lamambeol xeyay jangantanej; ata xique aton lamambeol xic.

³ At aton itepeayiün teat Aquila at mintaj nej müm Priscila. Nejiw xeyay tambeolüw xic wüx sarang minajiüt Teat Cristo. ⁴ Cos nejiw aton tajlüyiw tiül xeyay naél wüx tambeolüw xic ngana mambiy xic nipilan. Pares süüch nejiw gracias xeyay, ngome xíquian quiaj, aton meáwan monyar andeac Teat Cristo leaw ngome judío nejiw, üjchiw nejiw gracias aton. ⁵ Itepeayiün meáwan mondüüb Teat Cristo leaw canchiüjow aniüngüw teat Aquila. At itepeayiün xeamigo teat Epeneto, cos nej ombas mayar andeac Teat Cristo tiül iüt Acaya. ⁶ Itepeayiün aton müm María, cos nej lamarang xeyay najiüt ocueaj Teat Dios tiül

icona. ⁷ At itepeayiün teat Andrónico at teat Junias, ajcūw ayaj micual xeíüt, aton taquiiūbasūw tiül manchiüc. Nejiw xowüy ajiür nejiw lasta meáwan apóstoles, aton ombas mayariw andeac Teat Cristo, teoj a xique.

⁸ Itepeayiün teat Amplias, xique xowüy sajiür lasta wüx minüt Teat Dios. ⁹ Itepeayiün teat Urbano, nej nembeol xicon wüx minajiüt Teat Cristo. At a teat Estaquis itepeayiün. Xique xowüy sajiür lasta.

¹⁰ Itepeayiün teat Apeles, nej xeyay ajiüquich andüüb Teat Cristo. At itepeayiün meáwan acualaats teat Aristóbulo. ¹¹ Itepeayiün teat Herodiön, micual xeíüt. At itepeayiün acualaats teat Narciso, ajcūw monyar andeac Teat Cristo.

¹² Itepeayiün müm Trifena, at müm Trifosa, nejiw mimonrang minajiüt Teat Cristo; átan mimümaats Pérsida, cos nej lamarang xeyay najiüt aton. ¹³ Itepeayiün teat Rufo, nej nop naxey leaw tarriüd nej Teat Cristo. Aton mimüm nej itepeayiün, cos ajlüy atnej xemüm aton. ¹⁴ Itepeayiün teat Asíncrito, teat Flegonte, müm Hermas, teat Patrobas, teat Hermes, at meáwan leaw aquiüjpūw nejiw itepeayiün aton. ¹⁵ Itepeayiün teat Filólogo, müm Julia, teat Nereo, at michiig najtaj nej. Aton itepeayiün teat Olimpás at meáwan monyar andeac Teat Cristo monlüy quiaj.

¹⁶ Meáwan icon itepeayiün nop alinop, müüch mapac imeajtsan. Aton meáwan

noicnoic ajlüy mondüüb Teat Cristo atepeayiw icon aton.

¹⁷ Xecojow xechijquiaw, sasaj icon netam mejawan wüx ajcūwa nipilan leaw andiümüw mayacüw icon wüx naél, mayacüw moncüy tiül icona. Ajcūw ayaj ngo marangüw atnej terquiaachayon wüx. Icueatiün ajcūw ayaj, nde mequiüjpan. ¹⁸ Cos ajcūwa nipilan quiaj ngome minajiüt Miteatiiüts Teat Cristo arangüw; ajcūw ayaj nejiwan quiaj andiümüw. Nejiw ajiürüw nguineay mawüywüyiw nipilan; alndom mawaijchaw mondüüb Teat Cristo leaw nganaw majaw xeyay. ¹⁹ Cos xeyay languaiyaran nguineay icona xeyay iyacan imeajtsan wüx merangan andiüm Teat Dios, pares apac ximeaats xeyay. Pero aton sandiüm mexoman imeajtsan más xeyay wüx irangan najneaj; ngo metam mexoman imeajtsan para merangan ngo majneaj. ²⁰ Teat Dios aaga neech monajneaj tiül omeajtsaats, apmambeol icon mecuüjchiün tiüt aaga Satanás. Miteatiiüts Teat Cristo mambeol icon, müüch icon monojneaj.

²¹ At aton atepeay icon teat Timoteo, nej nembeol xic wüx aaga najiüt sarang. At atepeayiw icon teat Lucio, teat Jasón, y teat Sosípater. Nejiw micual xeíüt aton.

²² At a xique Tercio nerangas aaga nawiig cam ocueaj teat Pablo, xique aton sate-

peay icon wüx minüt Teat Cristo.

²³ At aton teat Gayo atepeay icon, xique aniüng nej sacül. Aton aniüng nej canchiüjow meáwan monyar andeac Teat Cristo. At teat Erasto, nesap mitomiün aaga cambaj cam, atepeay icon aton; at teat Cuarto atepeay icon.

²⁴ Miteatiiüts Teat Cristo mambeol meáwan icon. Amén.

Andonoch andeac, andeac najneajay wüx Teat Dios

²⁵ Nganüy marangaats casa Teat Dios, masajaats najneaj arang, cos nej alndom mambeol icon mejawan más xeyay wüx leaw tasajas icon, nguineay lamawün isoetiün Teat Jesucristo. Aag ayaj Teat Dios ngo müüch nejinguind majaw aaga ayaj tanomb. ²⁶ Pero nganüy Teat Dios lamüüch icoots majawaats aag ayaj, cos mondeac andeac Teat Dios monlüy tanomb tarangüw wüx nawiiig. Nganüy meáwan nipilan netam manguiayiw aag ayaj, cos Teat Dios alma-pac meáwan nüt, y tapiüng meáwan palpálwüx ajlüy nipilan netam manguiay andeac nej, marangüw leawa nej andiüm.

²⁷ Pares apmarangaats casa Teat Dios meáwan nüt, néjan quiaj nendüy; masa-jaats najneajay arang wüx minüt Teat Jesucristo. Amén.

**Anoic nanderac
arang wüx nawüig
San Pablo müüch
minipilan Teat
Cristo moncül tiül
Corinto
1ª CORINTIOS**

Atepeay

¹ Xique Pablo nop apóstol ocueaj Teat Jesucristo, cos Teat Dios tayac xic narang. Nganü cam saquiiüb teat Sóstenes. ² Xicona satepeayiün icon meáwan monyar andeac Teat Cristo moncül tiül cambaj Corinto; icona aton micual icon Teat Dios cos tayamb icon mejlüyiün nangaj nóiquian mequiüjpan meáwan nipilan leaw andüjpiw Miteatiiüts Jesucristo. ³ Sandiüman Miteatiiüts Dios at Miteatiiüts Jesucristo müjchiw icon mimonajneajiw, at mejiüran noic omeajtsan najneajay.

Teat Pablo üüch gracias Teat Dios

⁴ Xique ajlüyay nüüch gracias Teat Dios cos nej lamüüch icon mimonajneaj nej ajcan ijlüyiün nóiquian mequiüjpan Teat Cristo Jesús. ⁵ Cos indüjpiün Teat Cristo Jesús, quiaj Teat Dios lamambeol icon wüx meáwan indeacan, at meáwan leaw netam mexoman imeajtsan wüx. ⁶ Ninguiyaj ajüic naleaing leaw tasajas icon wüx Teat Cristo. ⁷ Pares nganü lamejiüran meáwan najneaj leaw Nangaj

Espíritu ocueaj Teat Dios tapiüng apmüüch. Lamejiüran aag ayaj tatow tam mecülüün mapeay Miteatiiüts Jesucristo. ⁸ Nej apmambeol icon ngo mejiüran nicuajind nisoet wüx aaga nüt apmajaw wüx asoeteran wüx nej aliüc alinomb. ⁹ Cos Teat Dios leawa lamayac mipoch nej marang, aag ayaj apmarang. Nejaj Teat Dios tayamb icon mejlüyiün nóiquian mequiüjpan Micual nej Miteatiiüts Jesucristo.

Ngo majlüyiw nóiquian

¹⁰ Xecojow xechijquiaw, satün xeyay icueajiün wüx minüt Miteatiiüts Jesucristo; malüy sapiüng nguineay mejlüyiün nóiquian. Nde mbajcameron meriowan palpálwüx; netam mejlüyiün noic nej imalan, noic nej imeajtsan. ¹¹ Xecojow xechijquiaw, sasaj icon aag ayaj cos xique lanasoic nguineay tenguijal ijlüyiün; tasajüw xic altiül monaw aniüng Cloé. Apiüngüw ajlüy moncüy tiül icona. ¹² Nganü sandiüm nasaj icon nguineay sanguiaj temendeacan; cos altiül icon apiüng: “Xique sandüüb teat Pablo”, aw; altiül apiüng: “Xique sandüüb teat Apolos”, aw; altiül apiüng: “Xique sandüüb teat Cefas”, aw; aton altiül apiüng: “Xique sandüüb nejaj Teat Cristo”, aw. ¹³ ¿Neola, mbich ajlüy acas Teat Cristo? ¿Ngwüy, tamb wüx cruz a Pablo mangüy isoetiün? ¿Ngwüy,

teyariün yow wüx minüt Pablo? ¹⁴ Xique süüch gracias Teat Dios, cos ngo nüüch yow nejingüind icon; áagan teat Crispo tujúchiüs yow, aton teat Gayo. ¹⁵ Pares nejingüind ngondom mapiüing nej tayar yow wüx minüt Pablo. ¹⁶ At aton tujúchiüs yow acualaats Estéfanas. Lango leaam ximeaats sitiül tujúchiüs yow alinop. ¹⁷ Cos Teat Cristo ngo müüch xic niün nüüch yow nipilan; nej tüüch xic niün napiüing wüx nguineay alndom mawaran wüx asoeteran. Áag ngo nandeaac naél poch nerangrangüy wüx atnej xique xeyay saxom ximeaats. Naleaing sandeaac ngo maél ngana mapiürang ngo membeat tandeow wüx cruz Teat Cristo.

Teat Cristo ajüiquich nguineay omeaats Teat Dios

¹⁸ Ajcüwa nipilan leaw apndrom ombasüw tiül aaga xeyay ngo majneaj apiüingüw chach miün aaga tengüial anderac wüx nguineay Teat Cristo tandeow mangüy asoetiüts. Pero aaga najneaj nanderac wüx nguineay Teat Cristo lamawün icoots wüx asoetiüts ajüiquich Teat Dios alndom marang cuajantanej. ¹⁹ Cos Teat Dios apiüing tiül mipoch nej:

Xique sanandrooch mifis
leawa nepiüing xowüy
landüy;
sanajüiquich ngo majawüw
nicuajind.

²⁰ Jow nganüy, ¿wül, cuajpar leaw nepiüing xeyay

andüye? ¿Wül leawa nepiüing xeyay andüy wüx aaga poch tüünd Moisésa? ¿Wül leawa nepiüing ndoj ombas mandeaac leaw almajlüy wüx aaga nganüy nüt cama? Wüx meáwan aag ayaj Teat Dios lamapiüing nejiw ngo mandüyiw nicuajind, ajlüyiw atnej nop chach. ²¹ Cos Teat Dios nde tanomb lamajaw nipilan ngondom maxomüw nej nejeyéjan quiaj, pares tajaw najneaj mawün wüx asoeteran ajcüw leaw apmayariw andeaac nej, masey nipilan apiüingüw chach poch sandeacan, ngo membeat.

²² Nipilan israel apiüingüw aaga poch sandeacan ngo membeat cos andiümüw majawüw ateócan; at nipilan griego ayambyambüw nguineay alndom majawüw wüx meáwan cuajantanej con mifisüw nejiw. ²³ Naleaing xicona sandeacan wüx nguineay Teat Cristo tandeow wüx cruz; aag ayaj nipilan israel ajtochiw wüx cos ngo mandiümüw manguiayiw. Nganüy nipilan ngome israel apiüingüw ngo membeat aaga nanderac quiaj, cháchan. ²⁴ Pero ajcüw leawa Teat Dios lamapaj majlüyiw micual nej, masey nipilan israel, masey nipilan griego, nejiw ajawüw áagan Teat Cristo alndom müüch nejiw mayariw nej andeaac, at majiürüw fis maxomüw Teat Dios. ²⁵ Masey altiül apiüingüw ngo membeat leawa tarang Teat Dios, pero Teat Dios axom omeaats

xeyay, ngo matnej nipilan monpiüng nendüyw. At masey apiüngüw Teat Dios ngondom marang nicuajind, naleaing ajawaats Teat Dios alndom marang xeyay cuajantanej, ngo matnej ajcüwa nipilan leawa monpiüng nejiw alndom marangüw cuajantanej.

²⁶ Xecojow xechijquiaw, ich leaam imeajtsan nguineay tejlüyiün wüx tarriiüd icon Teat Dios. Ngo majlüy tiül icona mondüyndüy wüx cuajantanej wüx aaga iüt cam. Aton ngo majlüy tiül icona xeyay natangtang monajiüt; at ngo majlüy tiül icona xeyay netam ajlüy nipilan. ²⁷ Naleaing, Teat Dios lamarriiüd leaw ngome nendüy xeyay cos atquiaj apmüüch maxing leaw apiüng xowüy landüy. At tarriiüd leaw napiürang ngo membeatiw, cos atquiaj alndom müüch maxing monpiüng nejiw xowüy lambeatiw.

²⁸ Aton tarriiüd nipilan leaw apiürang ngo membeat, at leaw napiürang cuane ajar. Atquiaj tarang Teat Dios para majüiquich lango membeatiw leaw apiürang wüx ombasüw nejiw xeyay nembeatiw.

²⁹ Atquiaj nejingund ngondom merangrangüy teombas Teat Dios. ³⁰ Naleaing cos Teat Dios andiüm, pares ijlüyiün nóiquian mequiüjpan Teat Cristo. At Teat Dios lamüüch icoots mendüyiiüts wüx andüjpüüts Teat Cristo. Nganüy ajlüyiiüts najneaj,

ngo majiüraats nicuajind nisoet teombas Teat Dios cos nej tawün icoots wüx. ³¹ Mipoch Teat Dios apiüng: “Jane nind arangüy casa, ich marang casa Teat Dios”, aw.

2

Taquiaach nejiw áagan wüx Teat Cristo

¹ Pares xecojow xechijquiaw, ninguinüt wüx tambas niüng ijlüyiün nasaj icon nguineay tarang Teat Dios mawün icoots wüx asoetiiüts, ngo nasaj icon at xic nop xowüy landüy, at ngo nasaj icon naél poch. ² Tapiüngas ngome sanaquiaach icon wüx cuajantanej alinoic, sanaquiaach áagan wüx Teat Cristo leaw tamb wüx cruz mandeow mangüy asoetiiüts. ³ Ijawan wüx tajlüyiüs niüng ijlüyiün, xique ngo nerangrangüy napiüng xíquian quiaj alndom narang cuajantanej. Naleaing timbolas, tambeapmbeap xic.

⁴ Wüx tandeacas nasaj icon wüx Teat Cristo, ngo nandead atnej xowüy lasandüy. Tejawan nguineay tambeol xic Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios majüiquich leaw tarangas aag ayaj minajiüt Teat Dios. ⁵ Atquiaj tarangas para mepiüangan nejay Teat Dios nembeol icon meyariün andeac nej, ngome alngün nipilan xeyay axom omeaats mandeac.

Nangaj Espíritu üüch majawaats nguineay ajlüy Teat Dios

6 Naleaing nguiaj saquia-
 jchiün wüx leaw xowüy laél,
 cos leawa latangüw wüx
 Mipoch Teat Dios alndom
 manguaiyiw. Aaga sandea-
 can quiaj ngome ocueaj
 monpiüng nendüyiw wüx
 a iüt cam, at ngome mifis
 montang monajiüt, cos ajcüw
 ayaj najen apndrom om-
 basüw. 7 Naleaing sandeacan
 aaga poch leaw Teat Dios
 üüch xicon. Aag ayaj nomb
 ngo manguaiyaran cos nej
 ngo majüiquich nguineay
 apmarang.

Naleaing
 nej tajaw nguineay ap-
 marang, nguineay ap-
 mawün icoots wüx, nde wüx
 nganaw marang a iüt cam.
 8 Nejingüind montangtang
 monajiüt monlüy nganüy
 cam ngo majawüw nguineay
 andiüm marang Teat Dios.
 Cos sitiül tajawüw aag ayaj,
 ngome tayacüw wüx cruz
 Teat Cristo, aaga najneajay
 imiün tiül cielo. 9 Atquiaj
 aton tarangüch tiül Mipoch
 Teat Dios, cos apiüng:

Ajlüy cuajantanej najnea-
 jay leaw ngome áag
 ajaraw,

ngome áag anguiayaran,
 ngome áag ajmel tiül oma-
 laran.

Teat Dios lamarang aag
 ayaj müüch meáwan
 mondiüm nej.

10 Teat Dios tüüch miün aaga
 Nangaj Espíritu mambeol
 icoots majawaats aag ayaj.
 Cos Nangaj Espíritu ajaw
 meáwan cuajantanej ocueaj
 Teat Dios, masey xowüy
 laxotüy.

11 ¿Jane alndom majaw
 cuajantanej leawa almajlüy
 tiül omeaats nop nipilana?
 Nejáyan quiaj ajaw cuane
 ajlüy tiül omeaats nej.
 Atquiaj aton nejingüind
 ngondom majaw leawa
 almajlüy tiül omeaats Teat
 Dios, áagan a Nangaj Espíritu
 ocueaj Teat Dios nejaw aag
 ayaj. 12 Icootsa ngo mayaj-
 caats tiül omeajsaats atnej
 ayajcüw altiül nipilan; pero
 ayajcaats tiül omeajsaats
 atnej andiüm Nangaj Espíritu,
 aag ayaj lamüüch icoots
 Teat Dios. Quiaj alndom
 majawaats leawa lamüüch
 icoots Teat Dios. 13 Wüx
 aag ayaj xicona sandea-
 can, ngome atnej axom
 omeaats nipilan ningüy
 wüx iüt; ngwüy sandeacan
 leaw aquiaach xicon Nangaj
 Espíritu. Cos aaga poch
 leawa saquiajchiün, aag ayaj
 poch leaw asaj xicon Nangaj
 Espíritu ocueaj Teat Dios.

14 Meáwan nipilan leawa
 ngo majiür Nangaj Espíritu
 tiül omeaats nej ngondom
 majaw cuane Nangaj Espíritu
 andiüm müüch, cos nej
 apiüng aag ayaj atnej ngo
 membeat nicuajind. Cos
 niquimas ngondom majaw
 wüx aag ayaj sitiül Nangaj
 Espíritu ngo mambeol nej
 majaw. 15 Cos leaw nembeol
 nej Nangaj Espíritu ocueaj
 Teat Dios alndom majaw
 cuane najneaj, cuane ngo
 majneaj. Pero pálwüx nip-
 ilan ngondom majawüw
 nguineay omeaats leaw
 ambeol nej Nangaj Espíritu.

16 Atnej ajlüy tiül Mipoch Teat Dios, cos apiüng: “¿Jane alndom majaw leaw alwüx omeaats Teat Diosa? ¿Ngwüy, jane alndom maquiaach neje?” Nganüy icootsa leaw ajiüraats Nangaj Espíritu alndom maxomaats omeajtsaats wüx leaw apiüng Teat Cristo.

3

Monbeol wüx minajiüt Teat Dios

1 Xecojow xechijquiaw, ninguinüt ngondom naquiaach icon matnej nipilan leaw ambeol nejiw Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios, cos tealeámban merangan leaw indiüman icona, ngome leaw andiüm Teat Cristo. Pares taquiajchiüs icon atnej maquiajchich nop nine leaw nganaw majaw nicuajind. 2 Cos icona tejlüyiün atnej nop nine tealeámban achech, nganaw ndom ombas üet, pares ngondom naquiaach icon matnej natang nipilan. Átan nganüy, nganaw ndom cos ngondom me-yariün. 3 Tealeámban nganaw merangan leaw andiüm Teat Dios; naleaing temerangan leaw icona indiüman. Cos tealeámban ngo majneaj mejawan nop alinop, ijcüyiün icoyónan quiaj, at lambajcaron mejlüyiün palpálwüx. ¿Neol terangan atquiaja? Cos tealeámban merangan atnej arangüw pálwüx nipilan. 4 Altiül icona apiüng: “Xique sandüüb teat Pablo”, aw. Altiül apiüng: “Xique

sandüüb teat Apolos”, aw. ¿Pues neol terangan atquiaja? Cos nganaw merangan atnej andiüm Teat Cristo; aliün merangan atnej arangüw meáwan nipilan.

5 ¿Cuane neje a Pablo? ¿Cuane neje Apolos? Xicona monrang minajiüt Teat Dios xicon, masey tasajasan icon me-yariün andeac Teat Cristo; cos Teat Dios tüüch xicon sanopnophon aaga najiüt leaw netam narangan. 6 Xique tapiüras Mipoch Teat Dios tiül icona; condom tiün Apolos tambeol icon alquiriw. Aag ayaj atnej wüx nop apmateow leaw landoj apiürüch. Condom Teat Dios tüüch icon metangan wüx Mipoch Nej. 7 Aaga nepiür nicuajind nej; at neteow nicuajind nej. Leawa más nembeat, aag ayaj Teat Dios, cos nej nerang meáwan, nej netangüch cuajantanej. 8 Pues leawa nepiür, at leawa neteow atanej ajlüyiw. Teat Dios apmüüch anopnopoots leaw netam maxomaats wüx aaga najiüt tarangaats. 9 Xicona monrang minajiüt Teat Dios, nganüy icona ijlüyiün atnej noic corrül ocueaj nej.

At ijlüyiün atnej nop iüm ocueaj Teat Dios leaw nej teamawitich. 10 Teat Dios lamambeol xic narang minajiüt nej, najlüy atnej nop nerang iüm leawa neyac tiüt piedra witiow wüx iüm. Condom alinop tengual mambeol icon, aag ayaj atnej teamajüyich wüx alquiriw. Nganüy netam majaraw

nguineay apmajüyicheran wüx alquiriw. ¹¹ Cos aaga najiüt lawitiow marangüch, aag ayaj minajiüt Teat Dios. Teat Cristo ajlüy atnej aaga piedra witiow wüx iüm. Naleaing nejingüind alinop ngondom mayac alinoic witiow wüx iüm. ¹² Jane tanaám matangüüch aaga najiüt lawitiow quiaj, ich majaw cuane apmayac wüx. Cos sitiül apmayac oro, tengwüy plat, tengwüy natsüjyay ombas piedra, aag ayaj ngo mandaab. Pero sitiül apmayac xiül, tengwüy soex, tengwüy miolam naxiül, pues apmandaab. ¹³ Nganüy apmajüic nguineay arangüw najiüt, cos wüx nüt Teat Dios apmajaw wüx asoeteran, quiaj aaga biümb apmajüiquich sitiül tarang najneaj. Condom apmajüic jane taüc minajiüt nej, jane tandaab ocueaj, cos biümb apmajüiquich. ¹⁴ Sitiül aljane taüc minajiüt nej, ngo mandaab, nej apmüünd leaw netam maxom wüx. ¹⁵ Pero sitiül aljane tandaab minajiüt nej, quiaj nej ngome apmaxom wüx nicuajind; masey nej apmaw wüx, biümb ngome apmambel nej.

¹⁶ ¿Neol ngo mejawana, icona at icon noic templo ocueaj Teat Dios, at Nangaj Espíritu acül tiül imeajtsana?

¹⁷ Sitiül aljane apmaqiaach icon ngo matnej apiüng Teat Dios, Teat Dios apmandrooch nej ombas, cos icona aaga templo ocueaj Teat Dios, aaga templo quiaj nangaj.

¹⁸ Nde merwaiichayon icoyónan quiaj; cos sitiül aljane tiül icona mapiüng nej xeyay ajaw wüx cuajantanej leaw almajlüy nganüy cam, ich marang atnej ngo majaw nicuajind, cos quiaj alndom mambeol nej Teat Dios maxom omeaats wüx cuajantanej. ¹⁹ Cos aaga fis leaw ajiür nipilan ningüy wüx iüt, Teat Dios ajaw aag ayaj chach miün. Atquiaj apiüng tiül Mipoch Teat Dios: “Teat Dios apmasap nejiw wüx aaga fis apiüngüw ajiürüw, aag ayaj nejeyéjan quiaj ayacayej tiül naél”, aw. ²⁰ At apiüng: “Teat Dios ajaw nguineay apiüngüw ajcüw leaw apiüngüw xeyay ajawüw, aag ayaj ngo membeat nicuajind”, aw. ²¹ Nde merangrangayon mendüjpiün nipilan cos icona ineayiün meáwan cuajantanej almajlüy. ²² Masey Pablo, masey Apolos, masey Pedro, masey a iüt cam, masey wüx nepacan nejneajiün, tengwüy masey mendeowan, masey leaw apmemongochiün nganüy, tengwüy leaw apmemongochiün alinoic nüt; pues najneaj meáwan aag ayaj. ²³ Cos icona micual icon Teat Cristo, at Teat Cristo naleaing Micual nej Teat Dios.

4

Minajiütüw apóstoles

¹ Sandiüman majaw nipilan que xicona mimonrang minajiüt Teat Cristo; sajlüyiün

wüx minajiüt nej naquia-
 jchiün meáwan leaw Teat
 Dios lamüüch xicon najawan,
 leawa nomb ngo majüiquich.
² Nganüy ajawaats jangan-
 tanej ajlüy wüx minajiüt
 alinop, netam marang na-
 jneaj leaw asaj nej minatang
 nej. ³ Xique ngo metam
 mesajan xic cuane sarang, at
 leaw apmapiüngüw monajiüt
 wüx xique. At xique aton
 ngondom napiüng nguineay
 sarang. ⁴ Naleaing xique
 sayaag tiül ximeats ngo
 narang nicuajind ngo ma-
 jneaj; pero ngome wüx aag
 ayaj alndom napiüng ngo
 najiür nisoet, cos Teat Dios
 ajaw meáwan leaw sarang.
⁵ At icona nde meyacan asoet
 alinop wüx nganaw mandilil
 Teat Cristo, cos wüx nej
 lapeay, nej apmüüch majüic
 leaw naxoraad, leaw ngo
 majaraw. Aton apmajüiquich
 leaw altiül omeajtsaats
 anopnopoots. Condom Teat
 Dios apmandeac nguineay
 tarangaats anopnopoots.

⁶ Xecojow xechijquiaw, aag
 ayaj teanasaj icon wüx xique,
 at wüx Apolos, nguineay
 sarangan, para mejawan
 nguineay netam merangan
 leaw apiüng tiül Mipoch Teat
 Dios. Ngondom mepiüangan
 pálwüx, nganandot aljane
 apmarang casa nop, tengwüy
 majcüy majaw alinop. ⁷ Jow
 ique, ¿neol tepiüng ique
 irang najneaj, nganüy alinop
 ngwüye? Jow ique, ¿cuane
 almejiür sitiül ngo müüch
 ic Teat Diosa? Ngwüy sitiül
 teaand, ¿neol terangrangüy

wüx atnej íquian quiaj tex-
 oma?

⁸ Nganüy iyajcan ijiüran
 meáwan cuajantanej leaw
 netam icon wüx minajiüt
 Teat Dios; at iyajcan atnej ngo
 majlüy nicuajind leaw ngon-
 dom imbasan merangan;
 ajüic atnej lango netaman.
 Malüy naleaing irangan atnej
 arang nop natang niüng ajlüy
 Teat Dios, cos quiaj alndom
 majlüyüüts nóiquian wüx
 minajiüt Teat Dios. ⁹ Nguaiaj
 sapiüng Teat Dios tayac xicon
 narangan apóstoles para
 najarawan atnej ngo nem-
 beatiün nicuajind. Sajlüyiün
 atnej nipilan layacüch asoet
 mandeow. At lasajlüyiün
 atnej teasayacan majaw
 xicon nipilan; aton ángeles
 teamajawüw xicon. ¹⁰ Pues
 apiürang wüx xicona atnej
 nechachasan cos sandüjpiün
 Teat Cristo; nganüy icona
 ajüic nerndüyiün wüx
 indüjpiün Teat Cristo.
 Apiürang xicona ngondom
 narangan nicuajind; nganüy
 icona ajüic alndom meran-
 gan cuajantanej, masey
 icónan quiaj. Icona najneaj
 mejarawan; nganüy xicona
 ngo majneaj majaw xicon
 nipilan. ¹¹ Masey tanaámb
 nganüy saiündan lop,
 saiündan yow, ngo najiüran
 sapixan, sajtolan, ngo na-
 jiüran saniüangan. ¹² Aton sam-
 bichayon sapacan narangan
 najiüt naag xiwixan. Sitiül
 aljane andeac ngo majneaj
 wüx ximbasan, xicona sasa-
 jan Dios mambeol nej. Wüx
 ajlüy xeyay moncüy, xicona

saiücánan wüx. ¹³ Masey nipilan andeacüw ngo mäneaj wüx ximbasan, xicona ngo nangochiün ombeayiw cos sandiüman najneajiün naquiüjpan tanaámb. Sajlüyiün at xicon nendeajndeaj, atnej nequiachquiach leaw nejingüind ngo metam nej.

¹⁴ Ngo narang aaga nawiiig cam para nüüch icon monxing, ngwüy sarang para nambeol icon cos sayaag atnej xecual icon, sandiüm icon xeyay. ¹⁵ Masey lamejiüran agajpowüw mil (10,000) monquiaach icon wüx Teat Cristo, naleaing ngo mejiüran xeyay miteatiün, cos xíquian quiaj ombas naquiaach icon meyariün andeac Teat Cristo. ¹⁶ Pares sasaj icon netam mendüjpiün wüx leawa sarang.

¹⁷ Áag tujchiüs mamb Timoteo majaw icon, cos sayaag nej ajlüy atnej xecual leaw sandiüm xeyay; aton nej tanaámb andüüb Teat Cristo. Nej apmüüch leam imeajtsan wüx nguineay netam mendüjpiün wüx leaw sarang cos sandüüb Teat Cristo. Aag ayaj saquiaach tiül meáwan cambaj tiül meáwan niüng ajlüy minipilan Teat Cristo. ¹⁸ Naleaing sawaw altiül icona nganüy apac omeaats, apiüngüw xique lasamb nómban, lango nandilil najaw icon, pares tengual alombojchayej timbasan. ¹⁹ Nganüy sapiüng najen sanamb najaw icon sitiül Teat Dios mandiüm. Quiaj

sanajaw nguineay arangüw ajcüwa monlombojchay quiaj, ngome áagan leaw andeacndeacüw sanajaw, at sanajaw leaw arangüw. ²⁰ Cos najiüt tiül micambaj Teat Dios, aag ayaj ngome anderac miün, ajüic wüx leaw Teat Dios arang. ²¹ ¿Ngün indiüman? ¿Sanamb ninguiaj nalic icona? ¿Ngwüy najneaj najaw icona najiür icon lasta, ngo najcüye?

5

Nop nerang xeyay ngo mäneaj

¹ Naleaing languaiyaran lajlüy tiül icona nop nejür minajtaj nej, lamaquiüüb ingow mimüm nej. Aag ayaj ngondom marangüch masey tiül nipilan leaw ngo mayar andeac Teat Dios, pero tiül icona lajlüy. ² ¡Nganüy icona irangan ngo mejawan, tanaámb erlomboochayon! ¿Neol, ngo metam mamix imeajtsana, mejiüntsana? Netam mewüniün tiül icona aaga nerang atquiay quiaj. ³ Masey xique naleaing ngo najlüy niüng ijlüyiün, pero tíülan ximeaats sayaag atnej salniüng ijlüyiün. Áag tapiüngas nguineay netam marangüch wüx ombas aaga nerang atquiay quiaj. ⁴ Cos xique lanapiüng netam canchiümeron metüniün mambeol icon Miteatiiüts Jesucristo. Xique sayaag atanej najlüy naquiüüb icon, aton Miteatiiüts Jesucristo

apmambeol icon maw icuea-
jiün najneaj leaw apmeran-
gan. ⁵ Condom, iyacan aaga
naxey nerang atquiay quiaj
teowix Satanás masey ndrom
ombas micuerpo nej, cos
miespíritu nej alndom maw
wüx, wüx nüt aliüc Teat
Cristo.

⁶ ¿Cuane wüx apmelom-
boochayon sitiül lamitsoj
icon aaga nerang atquiay
quiaj? Cos aaga ngo majneaj
quiaj arang atnej arang
levadura wüx apmayacüch
tiül ajtsaj marang pan. Masey
quiripite ayacüch, ndoj ap-
mambich majüy tiül, müüch
maxip meáwan ajtsaj. ⁷ Pares
netam mewüniün aaga ngo
majneaj tiül icona para
mejlüyiün najneaj. Condom
apmejlüyiün at icon jayats
ajtsaj ngo majiür levadura.
Aag ayaj apiüng wüx lajwan
isoetiün, cos Teat Cristo
tandeow atnej quichech
sap marang ichechiüts wüx
tamb wüx cruz, aag ayaj wüx
nangos nüt pascua. ⁸ Netam
marangaats aaga nangos
nüt pascua quiaj, naleaing
atnej apiüng omeajtsaats.
Aag ayaj atnej müetiiüts
pan ngo majmel levadura,
cos aaga levadura quiaj
apiüng wüx nisoet. Ngondom
marangaats aaga pascua wüx
arangaats ngo majneaj, cos
aag ayaj atnej müetiiüts pan
leaw ajiür levadura.

⁹ Tasajas icon tiül alinoic
nawiig, nde mequiüjpan
tiül leaw ajiürüw pálwüx
najtaj tengwüy pálwüx naxey.
¹⁰ Aag ayaj ngo nasaj icon

wüx meáwan nipilan leaw
arangüw aaga nisoet quiaj,
tengwüy leaw nerreech,
tengwüy neneed, tengwüy
monrang casa pálwüx dios.
Cos sitiül apmerangan aag
ayaj, quiaj netam meriowan
ningüy wüx iüt. ¹¹ Tarangas
aaga nawiig quiaj nasaj icon
nde mequiüjpan nejingund
masey apiüng ayar andeac
Teat Dios, sitiül tanaámb
arang aaga nisoet quiaj;
tengwüy nerreech, tengwüy
nerang casa pálwüx dios,
tengwüy andeac ngo majneaj
wüx alinop, tengwüy nangün,
tengwüy neneed. Pues aaga
nerang atquiay quiaj, ngon-
dom meretiün mequiüjpan.
¹² Ngo metam najaw wüx
asoetiw nipilan leaw ngo
mayar andeac Teat Dios, pero
leaw ajlüyiw tiül icoots netam
mejawan wüx asoetiw nejiw.
¹³ Pares iwüniün tiül icona
aaga nerang ngo majneaj
quiaj. Pero leaw ngo mayar
andeac Teat Dios, Teat Dios
apmajaw wüx asoetiw nejiw.

6

*Ngo metam masoic mon-
ajiüt wüx noic moncüy tíülan
icona*

¹ ¿Jondot nop tiül icona
apmajcüy aweaag alinop,
neol tamb teombas mon-
ajiüt leaw ngo mandüüb
Teat Diosa? Netam mamb
teombas monyar andeac
Teat Cristo. ² ¿Neol ngo
mejawana, minipilan Teat
Cristo apmajawüw wüx asoet
meáwan nipilan wüx iüta?
Sitiül icona apmejawan wüx

ombasüw meáwan nipilan, ¿neol ngondom mejawan wüx leaw más ngo maéle? ³ ¿Neol ngo mejawana, icootsa apmajawaats wüx ombasüw ángeles? ¿Neol ngondom majawaats wüx leaw más napateay ningüy wüx a iüt cama? ⁴ Sitiül icona ijcüyiün merjawayon wüx cuajantanej leaw ajlüy nganüy cam; ¿neol teriümban teombas monajiüt leaw ngo majlüyiw tiül icona? ⁵ Aag agüy sasaj icon cos netam mexinguan wüx. ¿Neola, ngo majlüy tiül icona masey anop nexom omeaatsa, majaw wüx cuajantanej naél leaw ajlüy tiül monyar andeac Teat Cristo? ⁶ ¿Neol nganüy netam nop icona mayac asoet alinop icona teombas jostis leaw ngo mandüjpiw Teat Cristo?

⁷ Naleaing xeyay ngo majneaj wüx aljane icona apmayac alinop teombas jostis. ¿Neol ngome más najneaj meiücan wüx aaga ngo majneaj arangüch wüx imbanan quiaja? ¿Neol ngome más najneaj meiücan wüx leaw najnot icueajiün quiaja? ⁸ Pero sanguiay altiül icona más ngo majneaj teamarang, cos awaijchaw y anojtiw ocueaj alinop.

⁹ ¿Neol ngo mejawana, leaw nerang ngo majneaj ngome apmajlüy tiül micambaj Teat Dios? Nde merwaiichayon wüx aag ayaj, mepiüangan masey marangüw nisoet monench tengwüy monüx. Nde mepiüangan najneaj

marangüch casa pálwüx dios. Nde mepiüangan masey nop majiür minajtaj, tengwüy minaxey, tengwüy najtaj nejiür najtaj, tengwüy naxey nejiür naxey. ¹⁰ At nde menejtiün, nde merangan reech, nde mengüniün, nde mendeacndeacan wüx ombas alinop, nde menojtiün aneay alinop. Cos meáwan leaw monarang atquiaj, ngome apmajlüyiw tiül micambaj Teat Dios. ¹¹ Altiül icona nomb tarang meáwan aag ayaj, pero nganüy Teat Dios lamawün icon wüx. Aag ayaj atnej lamajants icon müüch icon merangan najneaj. Lamawün isoetiün nómban cos teyariün andeac Teat Cristo, at cos Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios teamambeol icon.

Minipilan Teat Cristo netam marangüw najneaj

¹² Apiürang: “Nop alndom marang leaw andiüm, nejinguid ngo mapal”. Aag ayaj naleaing, pero ngome meáwan aag ayaj najneaj marangüch. Cos masey nop alndom marang meáwan, pero ngo majneaj sitiül apmarangüch leaw apmayac nej wüx marang ngo majneaj. ¹³ Aljane tapiüng: “Nüeteran netam majmel tiül otüengueran, at otüengueran netam nej nüeteran”. Nganüy sasaj icon Teat Dios apmandrooch ombas miijquiaw. Pares sasaj icon ngomeaag atam micuerpojaats merangayoots nisoet,

pero naleaing tarangüchiiüts para marangaats casa Teat Dios, ndoj nej apmambeol icoots. ¹⁴ Atnej Teat Dios tapacüüch alinomb Teat Jesús, atquiaj apmapacüüch icoots alinomb, cos nej cuajantanej alndom marang.

¹⁵ ¿Neol ngo mejawana ajlüyiiüts nóiquian maquiüjpaats Teat Cristo? ¿Nguineay apmüjchiiüts micuerpojaats majlüy nóiquian maquiüüb nop najüyjüy najtaja? ¡Ngwüy, aag ayaj niquimas! ¹⁶ ¿Neol, ngo mejawana, leaw ajlüy aweaag nop najüyjüy najtaj ajlüy nóiquian maquiüüba? Cos apiüng tiül Mipoch Teat Dios: “Masey ajlüyiw ijpüw, pero atnej noic nej ajlüyiw”, aw. ¹⁷ Nganüy leaw lajlüy nóiquian maquiüüb Teat Cristo lajlüy nóiquian wüx miespíritu nej aton.

¹⁸ Nde mejiüran minajta-
jan tengwüy minaxeyiün. Cos cuajantanej alinoic nisoet leawa narangüch, aag ayaj andüy wüx ombas alinop; pero leaw ajiür najtaj tengwüy naxey, aag ayaj arang nisoet andüy miün wüx ombas nej. ¹⁹ ¿Neol ngo mejawana, icootsa ajlüyiiüts atnej templo ocueaj Nangaj Espíritu leaw Teat Dios tüüch miüna? Ngome icoyóotsan quiaj aneayay-
oots, marangaats leaw andiümaats. ²⁰ Cos Teat Dios lamangüy xowüy lambeat mawün icoots wüx asoetiiüts. Nganüy netam marangaats casa Teat Dios wüx micuerpo-
jaats at wüx miespíritujaats,

cos ocueaj icoots Teat Dios.

7

*Andeac wüx angoch ow-
ixaran*

¹ Nganüy sanasaj icon wüx alacas poch leaw tetüniün menguiayiün xic tiül aaga nawiig terangan. Sapiüng naleaing najneaj sitiül nop naxey ngo majiür mintaj nej.

² Pero cos nots quiaj alndom marangüw ngo majneaj, pares najneaj anopnopo majiür mintaj nej, at montaj ich majiürüw minojow nejiw.

³ Nanojaran ich marang leaw netam marang maquiüüb mintaj nej; at aton najtajaran ich marang leaw netam marang maquiüüb minoj nej.

⁴ Najtajaran ngome aneay nej micuerpo nej, cos ocueaj minoj nej. At nanojaran ngome nej aneay micuerpo nej, cos ocueaj mintaj nej.

⁵ Pero jondot tendecan mejlüyiünan acas nüt ngo mertüchayon, para metajcan orar mesajan Teat Dios wüx alcuane; aag ayaj najneaj sitiül ngome lercueatayon, nganandot aaga minatang nimeech Satanás mayac icon wüx merangan ngo majneaj.

⁶ Meáwan leawa lanasaj icon quiaj, aag ayaj sasaj icon najneaj merangan; ngo napiüng netam merangan.

⁷ Xique sapiüng najneaj sitiül meáwan monxey majlüy atnej sajlüy cam, cos ngo najiür xantaj; pero naleaing inopnophon ich marang leaw

ayaag tiül omeaats Teat Dios lamüüch nej marang.

8 Xique sapiüng leaw nganaw majiür mintaj nej, tengwüy leaw lemben omal, najneaj majlüy néjan quiaj atnej sajlüy cam. ⁹ Pero sitiül ngondom maüc wüx, pues najneaj ich mengoch owix ingow andiümdüüm alinop.

¹⁰ Nganüy sasaj icon leawa landoj angoch iwixan, masey ngome xique sapiüng, aag agüy asaj icon Teat Dios: Najtajaran ngondom macueat minoj nej. ¹¹ Naleaing sitiül najtajaran apmacueat minoj nej nde maquiüüb alinop, ich majlüy néjan quiaj, tengwüy ich maquiüüb minoj nej alinomb. Átan nanojaran nde macueat mintaj nej.

¹² At aton meáwan alde-mas, ich manguiayiw leawa sanapiüng, masey aag agüy ngome Teat Dios nesaj xic, ngwüy xiquiáyan quiaj sapiüng: Sitiül nop neyar andeac Teat Cristo ajiür mintaj nej nganaw mayar andeac Teat Cristo, pero aaga najtaj najneaj ajlüy maquiüüb nej, nde macueat. ¹³ Átan nop najtaj neyar andeac Teat Cristo, sitiül ajiür minoj nej ngome neyar andeac Teat Cristo, pero sitiül aaga naxey najneaj ajlüy maquiüüb nej, nde macueat aton. ¹⁴ Cos aaga naxey nganaw mayar andeac Teat Cristo, nots quiaj apmandiüm wüx apmambeol nej mintaj nej. At nop najtaj leaw nganaw mayar andeac Teat Cristo, nots quiaj

apmandiüm sitiül minoj nej apmambeol nej. Cos sitiül apmecueatayej, micualüw nejiw naél mayariw andeac Teat Cristo. Nganüy sitiül tanaámb aquiüübayej, nots quiaj Teat Dios apmambeol micualüw nejiw mandüjpiw nej. ¹⁵ Sitiül aaga ngo mandüüb Teat Cristo quiaj, apmandiüm macueat minoj nej tengwüy mintaj nej, ich mecueatayej. Condom aaga neyar andeac Teat Cristo, masey naxey tengwüy najtaj, apmajlüy néjan quiaj, cos Teat Dios ngo mandiüm majlüy moncüy. ¹⁶ ¿Nguineay alndom mejaw ique najtajaran, sitiül alndom membeol minoj mayar andeac Teat Cristo alinoic nüte? ¿Jow ique nanojaran, nguineay alndom mejaw sitiül alndom membeol mintaj mayar andeac Teat Cristo alinoic nüte?

¹⁷ Pues wüx meáwan aag ayaj, inopnophon ich mayar marang leaw Teat Dios lamasaj nej marang. Atquiaj sasajüw marangüw tiül meáwan noicnoic ajlüy minipilan Teat Cristo. ¹⁸ Sitiül aljane lajlüy circuncidado wüx tayar andeac Teat Cristo, ich majlüy atnej ajlüy. At sitiül aljane nganaw majlüy circuncidado, ich majlüy atánan quiaj. ¹⁹ Cos ngo membeat sitiül nop ajlüy circuncidado, sitiül ngwüy. Leaw netam xeyay, aag ayaj marangaats leaw lamapiüng Teat Dios. ²⁰ Pares inopnophon ich majlüy atnej tajlüy

wüx tayar andeac Teat Dios. ²¹ Sitiül aljane ajlüy najon mos nej wüx tayar andeac Teat Dios, nde mapiüng wüx. Pero naleaing sitiül axom nguineay alndom maw wüx aag ayaj, ich marang sitiül alndom. ²² Cos jane tajlüy najon mos wüx tayar andeac Teat Dios, nganüy ngome najon mos ocueaj Teat Cristo. Aton leaw ngome najon mos wüx tayar andeac Teat Cristo, nganüy ajlüy atnej najon mos, cos Teat Cristo apmüüch nej cuane marang. ²³ Teat Cristo tangüy nembeat xeyay para mawün icoots wüx asoetiiüts; pares nde merangan atnej nop mos leaw netam marang apiüng nipilan. ²⁴ Xecojow xechi-jquiaw, netam inopnophon tanaámb mejlüyiün atnej tejlüyiün wüx tapaj icon Teat Dios.

²⁵ Nganüy xique sanapiüng nguineay alndom marangüw leaw nganaw mengoch owix. Pero naleaing ngome asaj xic Teat Dios; sanapiüng leaw saw cos Teat Dios lamajiür xic lasta, lamajaw xique sanandeac leaw andiüm nej. ²⁶ Xique sapiüng najneaj sitiül nop nipilan alndom majlüy atnej ajlüy, sitiül nop ajiür mintaj nej, tengwüy ngo majiür; cos ajüic tengual ajlüy xeyay naél nganüy cam. ²⁷ Pero leaw almajiür mintaj nej, nde mandiüm macueat; at leaw ngo majiür mintaj nej, nde mandiüm mayamb. ²⁸ Pero sitiül nop

nench apmengoch owix, aag ayaj ngome nisoet. At sitiül nop nüx apmengoch owix, aag ayaj ngome nisoet. Pero leaw apmengoch owixaw apmamongochiw naél. Aag ayaj sasaj icon, nganandot memongochiün aaga naél quiaj.

²⁹ Nganüy xecojow xechi-jquiaw, sanasaj icon: Aaga nüt cam latequechej, laliüc mümb. Pares leaw nejiür mintaj nej, nde mayac omeaats áagan wüx mintaj nej, netam mayac omeaats wüx minajiüt Teat Dios. ³⁰ Sitiül aljane ajiünts, amix omeaats, pues ich mapac omeaats; at sitiül aljane apac omeaats, netam majiünts, majlüy triste. Leaw nengalüy, nde mayac omeaats wüx leaw apmangal cos aag ayaj ngome apmaiüc meáwan nüt. ³¹ At leaw nejiür cuajantanej wüx a iüt cam nde mayac omeaats wüx áagan, cos meáwan najlüy wüx a iüt cam apndrom ombas.

³² Aag ayaj sasaj icon ngana meyacan imeajtsan wüx cuajantanej leaw alndom mapalpal icon. Cos leaw ngo majiür mintaj nej alndom mayac omeaats wüx minajiüt Teat Dios, wüx áagan leaw andiüm Teat Dios. ³³ Naleaing leaw nejiür mintaj nej netam mayac omeaats wüx cuajantanej leaw netam marang. At netam majaw nguineay alndom marang aag andiüm majaw mintaj nej; pares apalpal nej. ³⁴ Pues nop nüx

alndom mayac omeaats wüx nguineay alndom marang minajiüt Teat Dios, nguineay alndom marang áagan najneaj leaw andiüm Teat Dios. Pero nop nejiür minoj nej, netam mayac omeaats wüx cuajantanej leaw netam marang, para marang leaw minoj nej najneaj majaw.

³⁵ Aag ayaj sasaj icon nguineay alndom nambeol icon, ngo nandiüm napal icon nganandot mengoch iwixan. Sandiüm merangan áagan najneaj, ngo majlüy nicuajind meralayon wüx merangan minajiüt Teat Dios atnej apiüng imeajtsan.

³⁶ Nop nateataran sitiül ayaag ngo majneaj cos micual nej nüx teatang nganaw majiür minoj nej, ich mengoch owix sitiül andiüm. At sitiül minench nej xeyay ayaag andiüm maquiüüb nej, mengoch owix aweaag, pues ich mengoch owixaw, aag ayaj ngome nisoet. ³⁷ Pero sitiül nateataran naleaing ayaag tiül omeaats, nejinguind ngo masaj nej, lamayac omeaats wüx micual nej macül marang nüx, pues najneaj aton, aag ayaj ngome nisoet. ³⁸ Wüx aag ayaj, leaw neech majiür minoj micual nej, najneaj arang. Naleaing leaw ngo müüch majiür minoj micual nej, sapiüng más najneaj arang.

³⁹ Nop najtaj nejiür minoj nej netam tanaámb maquiüüb wüx aliün mapac minoj nej. Pero sitiül landeow minoj

nej, nej alndom mengoch owix aweaag alinop leaw andiüb Teat Cristo sitiül andiüm. ⁴⁰ Pero xique sapiüng apmajlüy najneaj sitiül apmacül atánan quiaj, ngo mengoch owix alinomb. Xique sayaag Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios ambeol xic wüx sasaj icon aag ayaj.

8

Nüeteran najmel teombas narangüch dios

¹ Nganüy sanasaj icon wüx nüeteran najmel teombas narangüch dios. Wüx aag ayaj apiürang ajawwü nguineay netam marangüch. Sitiül aljane apmapiüng aag ayaj, quiaj ajüic nej arangrangüy wüx leaw ajaw, aag ayaj ngo majneaj. Pero sitiül arangaats casa nop alinop, quiaj ajüic ajiürayoots lasta. ² Pues sitiül aljane apiüng nej najntsop wüx andüy, aag ayaj ngo majaw nicuajind atnej netam majaw. ³ Sitiül aljane arang casa Teat Dios, Teat Dios najneaj majaw nej.

⁴ Nganüy sanasaj icon wüx aaga nüeteran najmel teombas ajcüw narangüch dios quiaj; cos ajawaats ajcüw narangüch dios ngo membeat nicuajind; áagan nop Dios almajlüy. ⁵ Masey anderac wüx dioses najlüyiw cawüx, tengwüy leaw najlüyiw wüx iüt, cos apiürang almajlüy xeyay dioses, masey chingüy masey natang. ⁶ Naleaing icoots ajawaats áagan nop

Dios almajlüy, aag ayaj Teat Dios. Imiün wüx nej almajlüy meáwan leaw almajlüy. Nej tayac icoots ningüy wüx iüt marangaats nej casa. At almajlüy nop Miteatiiüts Jesucristo, cos imiün wüx nej almajlüy cuajantanej leaw almajlüy. At aton nej tengual mapacüüch icoots.

⁷ Ngome meáwan ajawüw aag ayaj. Cos aliün masap ombasüw wüx aaga ajlüyay narangüch, cos ayacüch nüeteran teombas narangüch dios. Masey ngome nej neyac, nganüy wüx üet leaw najmel teombas dioses, aag ayaj ayaag tiül omeaats ngo majneaj arang. ⁸ Teat Dios ngo mamb wüx leaw üetiiüts. Cos sitiül tetiiüts tengwüy ngo metiiüts, ngome wüx aag ayaj alndom majlüyüts najneaj teombas Teat Dios. ⁹ Ijawan wüx aag ayaj, cos masey aag ayaj ngo marang icon nicuajind wüx itean, pero cos alinop jayats nendüüb Teat Cristo nganaw majaw wüx meáwan aag ayaj; nots quiaj nej alndom mayaag ngo majneaj teamerangan. ¹⁰ Masey lamejawan aag ayaj ngo majiür nicuajind; jondot alinop jayats nendüüb Teat Cristo leaw aliün mapateay ajaw apmajaw icon niüng arangüch casa dioses, alchetemeron tengual meatiün leaw najwan teombas dioses, quiaj apmandiüm müet aton leaw najmel teombas dioses, ndoj ngo majneaj mayaag leaw tarang. ¹¹ Pares netam me-

jawan wüx, cos sitiül apmeajchiün mamong ngana wüx alinop leaw nganaw maxom omeaats wüx mandüüb Teat Cristo, aag ayaj ngo majneaj, cos Teat Cristo tandeow mawün nej wüx aton. ¹² Wüx irangan atquiay majaw nop leaw nganaw maxom omeaats, aag ayaj ngo majneaj irangan, cos nej ngo majaw cuane najneaj marang tengwüy cuane ngo majneaj. Wüx irangan aag ayaj, Teat Cristo ngo majneaj majaw leaw irangan. ¹³ Pares xique, sitiül sawaw xecoj tengwüy xechiig ngo majneaj majaw wüx süet cuajantanej, nómban sanacueat nüet leaw najmel teombas narangüch dioses, nganandot nayac wüx nisoet xecoj tengwüy xechiig.

9

Leaw netam marang nop apóstol

¹ Cuane ipiüangan, ¿neol ngome apóstol xique? ¿Ngome sajlüye ndom narang leaw andiüm Teat Diosa? ¿Neol ngome xiquiaj tajawas Miteatiiüts Teat Cristo? ¿Neol ngome icona teyariün andeac Teat Jesús cos tarangas najiüt wüx imbasana? ² Sitiül aljane apiüng xique ngome apóstol xic, pero icona lamejawan naleaing xique nop apóstol xic, cos teyariün andeac Teat Cristo wüx tasajas icon wüx nej. Quiaj tajüic nejay Teat Dios neyac xic narang apóstol.

³ Sitiül aljane andiüm mayac sasoet, sanasaj: ⁴ ¿Neol

jow xicona, neol ngondom netiün, nanganeowan atnej irangana? ⁵ ¿Neol ngondom najiüran xantajana atnej arangüw meáwan apóstoles, atnej arangüw michiig Teat Jesús, atnej arang Teat Pedro aton? ⁶ ¿Neol áagan a xique naquiüüb a Bernabé netam narangan pálwüx najiüt para naxoman süetiüna? ¿Neol atquiaj arangüw aldemas apóstoles? ⁷ ¿Nguiane ajlüy nop soldado ngo müünd majiür meáwan leaw netam neje? ¿Nguiane ajlüy nop naxey mapiür tiül micorrül nej cuajantanej xiül neóng, naleaing ngondom mapeed müete? ¿Nguiane ajlüy nop nejiür sap, ngondom mapats onts mijiw misap nej man-ganeowa? ⁸ Áag sasaj icon quiaj ngome nanderacan cos atánan quiaj apiüng aton aaga poch tüünd a Moisés. ⁹ Atcüy apiüng: “Nde meyac minchiiüts ombeay a boy leaw tearang najiüt teawiig osaab soex”, aw. ¿Teat Dios tapiüng aag ayaja wúxan boye; ¹⁰ ngwüy, apiüng aag ayaj wüx icootsa? Naleaing, aag ayaj tandec wüx icoots. Cos nop nechiüt iüt, nepiür, netam macül leaw ayac aóng aag apiür. Aton nop netaad osaab soex netam macül mawaag, cas taxaing najneaj. ¹¹ Pues xicona tapiürasan Mipoch Teat Dios tiül icon. ¿Jow nganüy, ngwüy iyajcana laxowüy saxoman wüxe, sitiül apmeajchiün xicon nüeterana? ¹² Sitiül

alacas monquiaach icon ngo maxinguiaw wüx matüniw icueajiün leaw netam nejiw, cuantemas xicona alndom natüniün icueajiün.

Naleaing ngo narangan aag ayaj. Teanamongochiün nguineayantanej cos ngo nandiüman nüjchiün majcüy nejinguid. Tanaámb sanarangan minajiüt Teat Cristo. ¹³ ¿Ngo mejawana, miteaats ocueaj nipilan israel axomüw leawa netam nejiw wüx arangüw minajiüt Teat Dios? At wüx ajmel nichech wüx artül alndom mayariw mionij nimal najmel wüx artül. ¹⁴ Cos atquiaj tapiüng Teat Cristo: Meáwan leaw nerang minajiüt Teat Dios, wüx aaga najiüt quiaj alndom maxom leawa netam nej. ¹⁵ Xique, wüx aag ayaj ngo natün nicuajind. At ngo narang aaga nawiiig cam nasaj icon meajchiün xic leaw netam xic. Cos sapiüng más najneaj nandeow wüx nganaw mapiürang xique satüntün leaw alnajiür.

¹⁶ Masey sandec Mipoch Teat Dios, ngo metam nerangrangüy wüx, cos sawaw netam narang aag ayaj. ¡Ngo majneaj nayaag sitiül ngo nandec Mipoch Teat Dios! ¹⁷ Sitiül sanandec Mipoch Teat Dios cos xique sandiüm narang, quiaj lanajiür leaw saxom wüx. Nganüy sitiül sanandec Mipoch Teat Dios cos nej nesaj xic narang, pues masey aton, cos aaga najiüt quiaj lanüünd narang. ¹⁸ ¿Cuane saxom wüx, wüx

sanandeaç Mipoch Teat Diosa? Áagan agüy saxom: Apac ximeaaçs cos ngome alcuane saxom wüx. Cos masey alndom natün icueajiün wüx sarang minajiüt Teat Dios, naleaing ngo natün nicuajind.

¹⁹ Xique sajlüy miün, masey nejinguid ngondom masaj xic leaw netam narang; naleaing sandiüm narang atnej najon mos ocueaj meáwan nipilan, para nasajüw mayariw andeaç Teat Cristo.

²⁰ Wüx salnaquiüjpüw nipilan israel, sarang at xic nop nejiw para alndom nasajüw mandüjpiw Teat Cristo. At wüx alnaquiüjpüw ajcüwa nipilan ngome israel leaw nepiüng netam marangüch aaga poch tayac Moisés, xique aton sarang atnej arangüw, para alndom mayariw sandeaç, masey xique lango metam narang aaga ajlüyay narangüch leawa tayac Moisés.

²¹ Nganüy wüx salnaquiüjpüw leaw ngo mandüjpiw aaga poch tayac Moisés, xique aton sarang atnej arangüw nejiw, para alndom manguiyaw sandeaç.

²² Wüx salnaquiüjpüw leaw napateay ajawüw wüx Mipoch Teat Dios, xique teamteáman sasajüw. Xique sarang nguineyantanej cos sandiüm nawüniw alacas, mawüw wüx asoetiwi nejiw.

²³ Meáwan aag ayaj sarang para manguiyaran wüx Teat Cristo, cos sandiüm nüünd aaga najneajay leawa Teat Dios lamapiüng apmüüch.

²⁴ ¿Ngo mejawana nguineay arangüw leaw monamb wüx apuesta? Cos meáwan andiümüw majntsopiw wüx, pero naleaing netam maw tiül áagan nop najntsop acuiür. Áagan nop alndom mayar leaw apmüünd cos tajntsop wüx.

Nganüy icona aton netam merangan leaw alndom wüx minajiüt Teat Dios, aag ayaj atnej mecuiüran napac para alndom meyariün aaga najneajay leaw Teat Dios apmüüch.

²⁵ Pues meáwan leaw andiüm mamb tiül cuajantanej apuesta netam maiünd wüx, macueat cuajantanej leaw ngo mambeol nej. Nejiw naleaing arangüw aag ayaj para mayariw noic corona arangüch naag op xiül, masey aag ayaj apndrom ombas najen. Nganüy icootsa netam marangaats leaw alndom, cos atquiaj apmüjndiiüts leaw Teat Dios lamapiüng apmüüch.

Aag ayaj ngondom ndrom ombas. ²⁶ Pues xique leaw sarang, sacuiür leaw alndom, cos sawaw nguiane sandüy. Sarang at xic nop natsoj ndoj ombas atsoj, ngome atnej nop atsojan.

²⁷ Más naleaing, ngo nejiürüy lasta, xique sasapüy nandand nganandot neyacüy wüx naél. Cos ndot xeyaw nipilan lanasaj wüx Teat Cristo, ndoj tarangas ngo majneaj, nots quiaj najcuaeat, ngo mambeol xic nicuajind meáwan aaga najiüt lanarang.

10

Ngo metam marangüch casa narangüch dios

¹ Xecojow xechijquiaw, sandiüm nüüch leaam imeajtsan nguineay tamongochiw tanomb mixejchiiüts wüx tawüw tiül iüt Egipto, tawün nejiw Moisés. Cos Teat Dios tangoch nejiw, taquiiüb nejiw ambüw tiül minden oic. At wüx tatüchiw nots ndec nenüt Nacants Ndec, nej tambaag noic ores aaga ndec quiaj, nguineay alndom mamongoj.

² Aag ayaj tajüiquich atanej mayariw yow, cos tamongoj tiül aaga ndec quiaj, at taquiiüb nejiw mamb a oic. Tajlüyiw nóiquian cos tayariw andeac Moisés.

³ At meáwan nejiw tüetiw nüeteran leaw tüüch nejiw Teat Dios. ⁴ Meáwan tanganeowüw aton aaga yow tüüch nejiw Teat Dios imiün tiül piedra wüx tiüc. Aaga piedra quiaj ajüiquich wüx Teat Cristo, cos nej taquiiüb nejiw tiül wajchiüc. ⁵ Naleaing xeyayiw ngo majneaj majaw nejiw Teat Dios; tandeowüw patayatójan tiül wajchiüc.

⁶ Meáwan aag ayaj tajlüy para alndom leaam omeajtsaats wüx, nganandot mandiümaats marangaats ngo majneaj atnej tarangüw.

⁷ Pares nde merangan casa narangüch dioses atnej altiül tarangüw, cos tiül Mipoch Teat Dios apiüng: “Nejiw chetetoj müetiw, manganeowüw leaw ayacüw teombas midiosüw nejiw. Condom

witiütoj mejiüngüw”, aw.

⁸ At ngondom mesapayoots marangaats nisoet atnej tarangüw altiül, ndoj tandeowüw nóiquian nimioaw arojpw mil (23,000) nipilan tiül noic nüt. ⁹ Ngondom müjchiiüts majcüy Teat Dios atnej tarangüw altiül; condom tapots andeowüw, tatsamb nejiw ndiüc. ¹⁰ Ngondom mandeacaats wüx ombas Teat Dios atnej tandeacüw altiül; condom tambiy nejiw nop ángel ocueaj Teat Dios.

¹¹ Meáwan aag ayaj tamongochiw para majawaats icootsa aton nguineay tarangüw ngo majneaj. Tarangüch wüx nawiiig para müüch icoots majawaats, nganandot mandüjpiiüts wüx atnej tarangüw, cos nganüy cam ajlüyüts tiül úmbwüx nüt. ¹² Pares leaw nepiüng tiül omal tiül omeaats nej ngondom majmiüc tiül nisoet netam majaw wüx, nganandot majmiüc. ¹³ Cos meáwan leaw ngo majneaj arang nipilan, nots quiaj alndom malocooch icon mendiüman merangan aton. Naleaing Teat Dios apmambeol icon atnej lamapiüng, ngo müüch malocooch icon cuajantanej leaw ngondom meiücan wüx. Cos wüx apmalocooch icon cuajantanej, quiaj Teat Dios apmüüch icon nguineay alndom meiücan wüx, nganandot merangan aag ayaj.

¹⁴ Xecojow xechijquiaw, niquimas nde metepeayiün

narangüch dios. ¹⁵ Xique sasaj icon ayaj, cos sawaw alndom mexoman imeajt-san wüx. Nganü netam mejawan leaw sanasaj icon, sitiül naleaing tengwü ngo maleaing. ¹⁶ Pues wüx anganeowaats vin wüx arangaats aaga Cena del Señor, aag ayaj ajüiquich ajlüyiiüts nóiquian wüx miquiej Teat Cristo. At aton wüx ajineran a pan müetiiüts, quiaj ajüiquichaats ajlüyiiüts nóiquian maquiüjpaats Teat Cristo. ¹⁷ Masey xeyayoots, nganü ajlüyiiüts nóiquian wüx üetiiüts aaga pan quiaj. Aaga pan quiaj apiüng wüx micuerpo Teat Cristo.

¹⁸ Ajawaats nguineay ajlü tiül nipilan israel. Cos wüx at-sambüw mionij nimal najmel wüx artül marang nichech müjchiw Teat Dios, quiaj ajüic nóiquian arangüw casa Teat Dios. ¹⁹ At sasaj icon: Ajcüw narangüch dios ngo membeat nicuajind; at ngo membeat leaw ajmel teombas ajcüwa dioses quiaj. ²⁰ Sasaj icon, sitiül jangantanej nipilan leaw ngo mayariw andeac Teat Cristo ayacüw ichechiw wüx artül, aag ayaj nimeech üjchiw, ngome Teat Dios. Pares xique ngo nandiüm metsamban leaw najmel wüx artül ocueaj nimeech, cos aag ayaj ajüic ijlüyiün nóiquian mequiüjpan nimeech. ²¹ Pues ngondom merangan ijquiaw, cos ngondom menganeowan aaga vin najlüy tiül Cena del Señor condom apmengane-

owan leaw najmel wüx artül ocueaj nimeech. At ngondom meatiün aaga pan najlüy tiül Cena del Señor, condom apmeatiün leaw najmel wüx mes ocueaj nimeech. ²² ¿Pues nguineay apmarangaatsa, masey müjchiiüts majcüy Teat Diosa? ¿Ngwüy ipiüngana icootsa xowüy lapacaatsa, pero Teat Dios ngo majiür apaca?

Minipilan Teat Cristo netam mandiiümüw meáwan nipilan

²³ Altiül apiüngüw nop alndom marang leaw andiüm, pero naleaing ngome meáwan leaw nandiüram najneaj marangüch. Masey nop alndom marang leaw andiüm, naleaing altiül ngome apmambeol nej matang wüx Mipoch Teat Cristo. ²⁴ Pares nejingund nde mayac omeaats wüx mayamb áagan leawa néjan quiaj andiüm; ngwüy ich marang leawa najneaj, leaw apmambeol alinop.

²⁵ Nganü sanasaj icon wüx onij najnap tiül plas. Nde metüniün menguiayiün nejingund nguia naw aag ayaj. ²⁶ Naleaing Teat Dios tarang a iüt, ndoj meáwan leaw almajlüy wüx aaga iüt cam ocueaj nej.

²⁷ Pares sitiül aljane leaw ngo mayar andeac Teat Cristo mandiiüm maquiüüb icon meamban meretiün aniüng nej, quiüran sitiül indiüman. Meáwan leaw apmayac metsamban, pues itsamban. Nde metüniün

menguiayiün nejinguid nguia naw aag ayaj. ²⁸ Pero sitiül aljane apmasaj icon: “Aag ayaj nichech najmel teombas narangüch dios”, maj icon, pues nde metsamban. Cos nots quiaj nej ngo majneaj mayaag tiül omeaats sitiül apmetsamban. ²⁹ Pues aaga lanasaj icon ngome cos icona iyajcan ngo majneaj metsamban, ngwüy, pero cos alinop alndom mayaag ngo majneaj.

Jondot aljane tiül icona apmasaj xic: “¿Neol ngondom natsamb leaw sandiüma, neol netam mapal xic leaw ayaag alinop quiaja? ³⁰ Cos sitiül süüch gracias Teat Dios wüx satsamb aag ayaj, ¿neol alinop nipilan apmapiüng ngo majneaj saranga?” maw. ³¹ Sanasaj icon neol: Cos meáwan leaw irangan, masey wüx itsamban tengwüy inganeowan, netam merangan meáwan atnej najneaj majaw Teat Dios. ³² Nde merangan nicuajind leaw alndom mayac wüx alinop marang leaw nej ayaag ngo majneaj; ngome wüx nipilan israel, tengwüy wüx pálwüx nipilan ngome israel, tengwüy wüx leawa neyar andeac Teat Dios. ³³ Xique sarang leaw alndom, nganandot majcüyw majawüw xic aljane. Ngo narang áagan leaw najneaj sawaw xique, sarang leaw najneaj majaw aldemas, cos sandiüm meáwan nipilan mayariw andeac Teat Cristo y mawüw wüx asoetiw.

11

¹ Indüjpiün wüx merangan atnej sarang, cos xique sandüüb wüx narang atnej tarang Teat Cristo.

Nguineay netam marangüw montaj

² Xecojow xechijquiaw, xeyay apac ximeaats cos sawaw leaaw imeajtsan xic, at ngo ndrom imeajtsan leaw taquiajchiüs icon. ³ Nganüy ajlüy alinoic sandiüm mejawan: Cos Teat Cristo ajlüy natang wüx meáwan monxey, at naxey netam majlüy natang wüx najtaj, at aton Teat Dios ajlüy natang wüx Teat Cristo. ⁴ Sitiül nop naxey apooch omal wüx ataag orar, tengwüy wüx aquiaach Mipoch Teat Dios, aag ayaj monxing ocueaj minatang nej. ⁵ Nganüy sitiül nop najtaj ngo mapooch omal wüx ataag orar tengwüy wüx andeac leaw üüch nej mandeac Teat Dios, pues aag ayaj monxing ocueaj minoj nej, cos aag ayaj atanej majep omal nej nangwang. ⁶ Sitiül nop najtaj ngo mapooch omal, más najneaj ich majerep omal nej nómban. Pero sitiül axing majerep omal nangwang, más najneaj ich mapooch omal nej. ⁷ Nop naxey ngo metam mapooch omal nej, cos Teat Dios tarang naxey majlüy najneajay atnej mindiw nej, majüiquich nej natang. Nganüy najtaj tarangüch najneajay atnej mindiw naxey. ⁸ Cos Teat Dios tarang a najtaj imiün

wüx micostil naxey, ngome imiün wüx micostil najtaj tajlüy naxey. ⁹ Teat Dios ngo marang a naxey ajcan lajlüy a najtaj; ngwüy, najtaj tarangüch cos ajcan lajlüy a naxey. ¹⁰ Por aag ayaj nop najtaj netam mapooch omal, cos aag ayaj ajüic arang casa naxey, aton ángeles alndom majawüw aag ayaj. ¹¹ Teat Dios tayac a naxey, átan tayac a najtaj, cos naxey netam nej najtaj, aton najtaj netam nej naxey. ¹² Naleaing najtaj tajlüy imiün wüx micostil naxey, condom naxey micual nej najtaj, masey Teat Dios nerang meáwan leaw alma-ljüy.

¹³ Cuane ipiüangan, ¿jow nop najtaj, najneaja sitiül mataag orar ngo mapooch omala? ¹⁴ ¿Neol ngo mejawana nguineay netam majlüy omal nop naxeye? Cos sitiül nop naxey matangüch omal nej najaljal, aag ayaj monxing. ¹⁵ Pero sitiül najtaj matangüch omal nej najaljal aag ayaj ambeol nej mataag nej majneaj, cos aaga ondeats quiaj apooch nej omal. ¹⁶ Sitiül aljane ngo majneaj majaw aag ayaj, pues xicona ngo najiüran alinoic poch wüx aag ayaj. At aton tiül meáwan noicnoic ajlüy minipilan Teat Cristo ngo majlüy alinoic leaw arangüw wüx aag ayaj.

Ngo marangüw Cena del Señor atnej netam

¹⁷ Nganüy leaw sanasaj icon cam, ngondom napiüng

najneaj najaw leaw iran-gan. Cos sanguiay wüx canchiüron ingow mambeol icon müüch mapac imeajtsan, más naleaing ayac icon wüx ngo majneaj. ¹⁸ Nganüy sanasaj icon, cos tanguiayüis wüx canchiüteron indeacan palpálwüx, ngo mejlüyiün nóiquian. Xique sapiüng nots quiaj naleaing atquiaj irangan. ¹⁹ Jonde ngwa, atquiaj netam majlüy para majüiquich jane tiül icona naleaing almandüüb Teat Cristo. ²⁰ Pues aag irangan quiaj wüx canchiüron, aag ayaj naleaing ngome Cena del Señor irangan. ²¹ Cos wüx teretiün, inopnophon üet leaw aneay nej, at altiül angün wüx. Pero alinop leaw ngo majiür netam maíünd. ²² ¿Cuane aag ayaja? ¿Neol, ngo mejiüran iniüngana niüng alndom meretiün, menganeowan quiaja? Cos leaw irangan quiaj, ajüic ngo membeat mejawan nopnop nendüüb Teat Cristo, cos teajchiün monxing leaw ngo majiür nicuajind nüeteran. ¿Pues cuane sanasaj icon wüx aag ayaja? ¿Sanasaj icon najneaj najawa? ¡Ngwüy niquimas!

Teat Cristo tayac Cena del Señor

(Mt. 26:26-29; Mr. 14:22-25; Lc. 22:14-20)

²³ Teat Cristo tüüch xic najaw nguineay netam marangaats aaga Cena del Señor. Lanasaj icon nguineay tarang Teat Jesús wüx aaga

ongwiiüts apmayacüch te-
owix monajiüt, cos taxaing a
pan mandeaand. ²⁴ Condom
wüx landoj müüch gracias
Teat Dios, quiaj tambaag.
Tapiüng: “Iyariün, itean, cos
aag agüy xecuerpo, saney-
acüy mangüy asoeteran.
Wüx itean aag ayaj ne-
tam leaam imeajtsan xic”,
aw. ²⁵ Condom wüx lan-
doj müetiwi, taxaing a vas,
tapiüng: “Aaga vin tiül a
vas cam apiüng wüx jayats
poch üüch Teat Dios, cos
xequiej apmajünch tiüt wüx
sanandeow. Wüx aag ayaj
Teat Dios apmawün isoetiün.
Meáwan nüt wüx apmenga-
neowan aag ayaj ich leaam
imeajtsan wüx xique”, aw.
²⁶ Pares wüx apmetiün aaga
pan, menganeowan aaga
vin, aag ayaj ijüiquichan
nguineay Teat Jesús tandeow.
Atquiay netam merangan
tanaámb, leaw nej andilil
miün alinomb.

*Leaw ngo metam
marangüch wüx ayarich Cena
del Señor*

²⁷ Wüx aag ayaj, jangan-
tanej leaw apmüet aaga pan
quiaj, leaw apmanganeow
aaga vin quiaj, naleaing sitiül
ngo marang atnej apiüng
Teat Jesús netam marang,
pues aag ayaj lamajiür xeyay
nisoet, cos atnej ngo marang
casa leaw tamongoch Teat
Jesús wüx taw miquiej
nej, tandeow wüx cruz.
²⁸ Pares wüx apmerangan
aaga Cena del Señor ne-
tam meyamban imeajtsan
nganandot terangan alngün

ngo majneaj, para alndom
metüniün mesajan Teat Dios
mawün wüx omeaats leaw
terangan. Quiaj alndom
metiün aaga pan quiaj, men-
ganeowan aaga vin. ²⁹ Cos
jangantanej leaw apmüet,
leaw apmanganeow, ndot
ngo leaam omeaats wüx
nguineay tamongoch Teat
Jesús, Teat Dios apmajaw
wüx aaga nisoet quiaj. ³⁰ Por
aag ayaj ajlüy tiül icona xeyay
moniün andeow, altiül ngo
majiür monapacüy, at altiül
landeowüw. ³¹ Nganüy sitiül
icootsa apmapiüngaats cuane
nisoet ajiüraats, quiaj Teat
Dios apmawün wüx omeaats
aaga nisoet quiaj. ³² Naleaing
sitiül ajiüraats nisoet, más
najneaj Teat Dios majaw wüx
aag ayaj nganüy nómban,
quiaj langome apmajlüyüts
tiül, wüx aaga nüt Teat Dios
apmajaw wüx asoet meáwan
nipilan wüx iüt.

³³ Xecojow xechijquiaw,
wüx apcanchiümeron meran-
gan aaga Cena del Señor,
ercülayon merangan nóiquian.
³⁴ Sitiül aljane ayáagan ap-
mind üet, ich met aniüng
nej, cos atquiab mbich ngome
apmejiüran naél wüx ap-
merangan aaga Cena del
Señor niüng canchiüron.
Sanasaj icon wüx leaw aliün
majlüy wüx sanamb najaw
icon.

12

*Nangaj Espiritu üüch
anopnop leaw alndom
marang*

1 Xecojow xechijquiaw, sandiüm mejawan wüx leaw üüch icoots anopnopoots Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios nguineay marangaats minajiüt nej.

2 Lamejawan wüx nganaw meyariün andeac Teat Cristo, nimeech tayac icon wüx merangan casa ajcüwa dios narangüch leaw ngondom mendeac. 3 Naleaing sandiüm mejawan: Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios ngo müüch nejinguind mapaiich Teat Jesús. Átan nejinguind ngondom mapiüng Teat Jesús míteatiiüts, sitiül Nangaj Espíritu ngo müüch nej mandeac aag ayaj.

4 Leaw üüch icoots Teat Dios anopnopoots para alndom marangaats minajiüt nej, pues Nangaj Espíritu neech icoots aag ayaj. 5 Masey Teat Dios lamüüch icoots palpáwüx najiüt marangaats ocueaj nej, naleaing aaga najiüt arangaats quiaj, wüx minüt nej Teat Dios arangaats. 6 At meáwan cuajantanej najiüt leaw üjndiiüts anopnopoots marangaats, nej Teat Dios neech icoots ndom ombasaats marangaats aaga najiüt quiaj. 7 Pues meáwan leaw Nangaj Espíritu üüch anopnopoots marangaats, aag ayaj üüch para alndom mambeolaats meáwan minipilan Teat Cristo. 8 Cos Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios üüch altiül maxom omeaats mandeac wüx cuajantanej najneaj. At Nangaj Espíritu

üüch altiül majaw cua-jantanej para maquiaach alinop. 9 Átan Nangaj Espíritu üüch altiül majaw xeyay wüx leawa nej andiüm, ngo machiw omeaats wüx. At nejay Nangaj Espíritu üüch alinop ndom ombas mamongoch iün andeow moniün andeow. 10 At alinop üünd ndom ombas marang ateócan leaw ngomeaag ajaraw. Alinop üünd maxom omeaats mandeac leaw lamasaj nej Teat Dios. Alinop üüch nej Teat Dios majaw jane teamambeol nej, sitiül Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios, tengwüy ambeol nej nimeech. Alinop üünd mandeac alinoic ombeayiün leaw nej ngo majaw; alinop üünd maxom omeaats mapiüng cuane andeac aaga nendeac alinoic ombeayiün quiaj. 11 Pues meáwan aag ayaj Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios ajaw cuane nej andiüm müüch, cos nej üüch icoots anopnopoots palpáwüx leaw alndom marangaats.

Meáwan monyar andeac Teat Cristo ajlüyiw noic miün

12 Nop nipilan ajiür omal, owix, oleaj, meáwan ajiür, pero aag ayaj nop nej. Atquiaj aton ajlüy monyar andeac Teat Cristo. Cos masey ajlüyüts xeyay, ajlüyüts nóiquian maquiüjpaats Teat Cristo. 13 Aaga Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios tayac icoots majlüyüts nóiquian maquiüjpaats atnej nop

nipilan, masey nipilan israel, masey nipilan griego; masey nipilan arang najon mos teombas alinop, masey nipilan ngome mos nejiw. Nganüy meáwan icootsa tündiiüts aaga Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios.

14 Noic cuerpo ngome noic quiriw ajlüy, cos ajiür palpálwüx. 15 Jondot oleajaran mapiüng: “Xique ngome owixaran xic, pares ngome sajlüy wüx cuerpo”, maw. Masey mapiüng ayaj, naleaing nej tanaámb alwüx cuerpo. 16 Jondot olaagaran mapiüng: “Xique ngome oniiügaran xic, pares ngome sajlüy wüx ombasaran”, maw. Masey mapiüng aag ayaj, naleaing tanaámb alwüx cuerpo. 17 Cos sitiül nop nipilan palüy miün oniiügaran alwüx, ¿ngueaney alndom manguiyarana? Jondot nop nipilan palüy miün olaagaran alwüx, ¿ngueaney alndom maximarana? 18 Cos Teat Dios tayac meáwan niüng netam majlüy wüx cuerpo atnej andiüm nej. 19 Sitiül ndot áagan oniiügaran ajiür, tengwüy áagan olaagaran ajiür, quiaj apmajüic ngo palam aaga cuerpo. 20 Pero masey xeyay palpálwüx ajiür, naleaing nop nej.

21 Pares oniiügaran ngon-dom masaj owixaran: “Ngo metam xic ic”, maj. Aton omalaran ngondom masaj oleajaran: “Ngo metam xic icona”, maj. 22 At leaw ajawaats najlüy wüx cuerpo

leaw ajüic ngo majiür apac, naleaing xeyay netamüw. 23 Ajawaats wüx noic cuerpo leaw ajüic ngo membeat, aag ayaj atajcaats majneaj atnej xeyay nembeat. Pero leaw axinguaats majawaats najlüy wüx cuerpo, aag ayaj ayambaats nguineay alndom maxotaats. 24 Naleaing

leaw ngo maxinguaats majawaats wüx cuerpo, ngo metam maxotaats. Atquiaj ajawaats Teat Dios tüüch majlüy xeyay nembeat leaw ajüic ngo membeat. 25 Atquiaj tarangüchiiüts, ngo majüic noic quiriw xeyay netam, alinoic ngwüy, ajlüyiw atotow, meáwan ambeolayej. 26 Pares sitiül alngün maxom nej necoy, meáwan apmayaag acoy. Nganüy sitiül apmajneaj nop, meáwan aton apmbixiüm.

27 Nganüy icootsa ajlüyüts at icoots micuerpo Teat Cristo; at anopnopoots ajiüraats atamaats wüx nej. 28 Teat Dios tayac anopnopoots marangaats leawa nej andiüm tiül noic-noic ajlüy minipilan Teat Cristo. Leaw natangüw, ajcüw ayaj apóstoles. Condom andüüban mondeac andeac Teat Dios. Andüüban marangüw natang monquiaach. Condom andüüban leaw üüch nejiw Teat Dios marangüw ateócan. Condom ajcüw moneech majneaj moniün andeow. Condom monbeol jangantanej tiül monyar andeac Teat Cristo. Andüüban nejiw monlüy

wüx cuajantanej najiüt. Ndóiwüx ajcüw ayaj mondeac alinoic ombeayaran leaw Teat Dios üüch nejiw mandeacüw. ²⁹ ¿Jow nganüy cuane ipiüngana, jangantanej alndom marang apóstol? ¿Ngwa, palúyan mondeac andeac Teat Diosa? ¿Ngwa, palúyan monquiaach tiül noicnoic ajlüy minipilan Teat Cristo? ¿Ngwa, meáwan leawa neech nejiw Teat Dios ndom ombasüw marangüw ateócana? ³⁰ ¿Ngwüye, jangantanej alndom müüch majneaj moniün andeowa? ¿Ngwüye, jangantanej alndom mandeac alinoic ombeayarana? ¿Ngwüye, jangantanej alndom mapiüng cuane amb apiüng alinop wüx andeac alinoic ombeayarana? ¡Ngwüy ngondom! ³¹ Netam mandiüm imeajtsan leawa más najneaj, quiaj Teat Dios apmüüch icon aaga najiüt leawa más xeyay atam. Pero nganüy sanasaj icon wüx leaw ajntsop wüx ajneaj merangan.

13

Netam mandiümaats nop alinop

¹ Jondot xique lanüünd nandeac ombeay pálwüx nipilan, at lanüünd nandeac andeacüw ángeles aton, naleaing sitiül ngo nandiüm nop alinop, sanajlüy at xic manchiüc nentsarar ajiünts, tengwüy sanajlüy at xic platilla ngo majneaj ajiünts wüx atsünderan. ² Masey

lanüünd nandeac leaw asaj xic Teat Dios, at lanüünd najaw wüx leaw nomb ngo majüic nguineay ajlüy, at lanüünd najaw wüx meáwan leaw almajlüy; masey sawaw Teat Dios alndom maxaing noic tiüc mawün mayac niüng andiüm nej, ngo nachiw ximeaats wüx; pero sitiül ngo nandiüm nop alinop, pues ngo nembeat nicuajind. ³ Sitiül sanüüch meáwan leawa sajiür nambeol nipilan leaw ngo majiür nicuajind; at sitiül sanüüch xecuerpo mandaab atnej noic nichech, pero naleaing sitiül ngo nandiüm nop alinop, cuane saxom tiül, nicuajind.

⁴ Cos sitiül aljane andiüm nop alinop apmaüc wüx cuajantanej, xeyay ajneaj omeaats. At ngome apmandiümdium majiür leaw ajiür alinop, ngo merangrangüy, ngome lombojchay, ⁵ ngome itsojúyan, ngo mayambyamb marangüch leaw andiüm nej, ngome najen ajcüy, ngo mayac wüx omeaats mapalüch ombas cuajantanej. ⁶ Ngo mapac omeaats wüx leaw ngo majneaj arangüw nipilan; naleaing apac omeaats wüx nipilan arangüw najneaj. ⁷ Jane naleaing ajiür lasta alinop, ngo mapiüng wüx nicuajind, masey ngo majneaj apmamongoch. At ngo machiw omeaats wüx cuajantanej, ayar meáwan leaw najneaj asoic. Tiül omeaats nej apiüng nipilan apmarangüw najneaj. At afüc

wüx cuajantanej masey naél, nej tanaámb arang najneaj.

⁸ Sitiül andiümaats nop alinop, aag ayaj ngo mamong. Alinoic nüt ngome apmetam aljane mandeac andeac Teat Dios; ngome apmetam aljane mandeac pálwüx ombeayaran; at Teat Dios langome apmetam müüch aljane majaw wüx cuajantanej.

⁹ Cos leaw ajawaats nganüy, aag ayaj ngome palan ajlüy; at leaw lamasaj icoots Teat Dios, aag ayaj quiripite ajawaats, ngome palan. ¹⁰ Naleaing wüx apmatüch a nüt apmajawaats palan wüx meáwan cuajantanej, quiaj langome apmetam leaw ngome palan.

¹¹ Pues wüx nine xic, tandeacas atnej andeac nine monguich, tapiüngas tiül ximeaats atnej arang nop nine, xefis atnej mifis nop nine. Nganüy wüx lasatang lanarang naxey, quiaj tacueatiüs narang atnej arang nop nine. ¹² Nganüy ngondom maxomaats majawaats nicuajind palan;

aag ayaj atnej majawaats teombasaats tiül noic nesomom cheeg. Nganüy ngo nambich najaw meáwan, pero alinoic nüt sanajaw meáwan cuajantanej atnej Teat Dios ajaw tiül ximeaats nganüy nguineay sarang.

¹³ Pero ajlüy arej sanasaj icon wüx leaw netam meyacan wüx imeajtsan meáwan nüt. Netam meyacan imeajtsan wüx leaw apiüng Teat Dios, ngondom mechiewean imea-

jtsan wüx. Alinoic: Netam meyajcan tiül imeajtsan Teat Dios apmarang meáwan leawa lamapiüng apmarang. At alinoic: Netam mejiüran lasta nop alinop. Pero leaw ajntsop wüx atam tiül ajcüw arej quiaj, aag ayaj merndiümayon, merjiürayon lasta.

14

Wüx anderac alinoic ombeayaran

¹ Irangan leaw niüng alndom mendiüman nop alinop. At aton iyacan imeajtsan wüx leaw alndom müüch icon Nangaj Espíritu merangan. Cos leaw xeyay netam meyacan imeajtsan wüx, aag ayaj ndom imbasan mesajan nipilan leaw andeac Teat Dios. ² Wüx nop apmandeac alinoic ombeayaran, aag ayaj ngo mambeol alinop, cos Teat Dios ajaw cuane; nejingund alinop ngo manguiay cuane teamapiüng. Masey Nangaj Espíritu ambeol nej mandeac aag ayaj, nipilan ngondom majawüw cuane.

³ Pero leaw üünd mandeac leaw asaj nej Teat Dios, aag ayaj andeac manguiay nipilan, ambeol nejiw mapacüw wüx mandüjpiw Teat Cristo, üüch mapac omeajtsüw, at üüch nejiw mambeolüw aljane mamong amix omeaats.

⁴ Cos leawa nendeac alinoic ombeayaran, aag ayaj nejáyan quiaj ambeolüy. Pero leaw nendeac leaw asaj nej Teat Dios, aag ayaj ambeol meáwan noicnoic ajlüy minipilan Teat Cristo.

⁵ Xique malüy sapiüng meawarónan mendeacan alinoic ombeayaran, pero más xeyay sandiüm sitiül alndom mendeacan mesajan nipilan leaw asaj icon Teat Dios, cos aag ayaj xowüy latam. Nganüy sitiül aljane üünd mandeac cuane apiüng aaga nendeac alinoic ombeayaran quiaj, aag ayaj alndom mambeol monyar andeac Teat Cristo matangüw wüx Mipoch Teat Dios. ⁶ Xecojow xehijquiaj, jondot xique nganüy sanamb niüng ijlyüiün nandeac alinoic ombeayaran, ¿cuane apmambeol icon wüx? ¡Nicuajind! Pero sanambeol icon sitiül sanandeac nasaj icon leaw tasaj xic Teat Dios, tengwüy sitiül sanasaj icon leaw tündiüs najaw, tengwüy sitiül sanasaj icon leaw tasoiquiüs nandeac, asaj xic Teat Dios, tengwüy sitiül sanaquiaach icon leaw apiüng tiül Mipoch Teat Dios.

⁷ Jondot cuajantanej natsünderan tengwüy nainderan ngo mayambüch onic, ngondom mawün najneaj ton. ¿Nguineay apmajüic cuane soen tawüne? ⁸ Sitiül a trompet ngo maw onic, nguineay apmapaj soldados mambüw tiül montsoj. ¿Jane apmetajquiaj majneaj mamb tiül montsoja? ⁹ Pues atquiaj icona aton wüx indeacan sitiül ngo mendeacan ranüy, ¿nguineay apmajüic cuane teamendeacana? Aag ayaj atnej mendeacndeacan tiül

nepepep. ¹⁰ Naleaing, masey ajlüy xeyay ombeayaran ningüy wüx iüt, meáwan nanderac ajüür cuane amb apiüng. ¹¹ Sitiül xique ngo nanguiaj aaga ombeayaran leaw andeac alinop, sanajlüy at xic napeayiüs miün; at aaga nendeac masaj xic quiaj, apmajlüy atnej napeay miün. ¹² At icona aton cos lamendiüman mejiüran meáwan leaw apmüüch icon Nangaj Espiritu ocueaj Teat Dios, netam merangan aaga najiüt leaw apmambeol meáwan monyar andeac Teat Cristo mapacüw wüx minajiüt nej.

¹³ Pares sitiül aljane andeac alinoic ombeayaran, ich matün ocueaj Teat Dios müüch nej majaw nguineay alndom masaj alinop cuane landoj mapiüng quiaj. ¹⁴ Jondot sitiül xique sanataag orar wüx alinoic ombeayaran, masey Nangaj Espiritu üüch xic narang, jondot ngo najaw cuane teanandeac, pues ngondom mambeol nejingüind. ¹⁵ Pero, ¿nguineay netam naranga? Cos alndom nataag orar wüx alinoic ombeayiün leaw üüch xic Nangaj Espiritu, pero aton netam nataag orar leaw alndom najaw cuane sandeac. At aton alndom nataag cantar himnos leaw üüch xic Nangaj Espiritu, pero netam najaw cuane sataag cantar. ¹⁶ Pero icona sitiül isajan Teat Dios leaw najneajay lamarang wüx icona wüx alinoic ombeayiün, ¿nguineay

alndom alinop jayats leaw ngo majaw mapiüng “amén” nóiquian maquiüb icona wüx aag leaw ipiüangan quiaja, sitiül ngo manguiay cuane temendeacana? ¹⁷ Naleaing icona alndom meajchiün gracias Teat Dios najneajay, pero alinop leaw ngo manguiay ngo mambeol nej nicuajind. ¹⁸ Xique süüch gracias Teat Dios cos más alndom nandeac palpáwüx ombeayaran ngo matnej icona. ¹⁹ Pero wüx sajlüy niüng canchiüjow monyar andeac Teat Cristo, sandiüm nandeac masey acoquiaw poch leaw alndom manguiayiw, leaw apmambeol nejiw; ngo nandiüm nandeac agajpowüw mil (10,000) poch wüx alinoic ombeayaran leaw ngo mambeol nejinguind.

²⁰ Xecojow xechijquiaw, nde mepiüangan tiül imalan atnej apiüngüw naliw monguich. Netam mepiüangan atnej natang nipilan, menguiayiün leaw sasaj icon quiaj. Pero wüx cuajantanej ngo majneaj, netam mejlüyiün atnej naliw monguich leaw nganaw majaw cuane ngo majneaj. ²¹ Tiül aaga ajlüyay poch tarang Isaías apiüng nipilan israel apmasoiquiw wüx alinoic ombeayaran, cos Teat Dios tapiüng: “Xique sanüüch mambüw niüng ijlüyiün nipilan mondeac palpáwüx ombeayaran. Sanandeac nasaj icon wüx ombeayiw.

Masey atquiaj sanarang, nejiw ngome apmayariw sandeac”, aw Teat Dios. ²² Atquiaj ajlüy nganüy aton, cos sitiül aljane apmandeac alinoic ombeayaran wüx canchiüron, aag ayaj alndom mambeol leaw nganaw mayariw andeac Teat Cristo, ngome apmambeol leaw lamayariw andeac Teat Cristo. Nganüy wüx aljane apmandeac noic poch leaw asaj nej Teat Dios, aaga andeac quiaj apmambeol monyar andeac Teat Cristo, ngome apmambeol leaw nganaw mayar andeac Teat Cristo. ²³ Sitiül meáwan monyar andeac Teat Cristo apcanchiüm, condom teamandeacüw alinoic ombeayaran, jondot mapeayiw acas jayats leaw ngo majawüw xeyay, tengwüy mapeayiw alacas leaw ngo mayariw andeac Teat Cristo, ¿cuane apmapiüngüwa? ¿Ngome apmapiüngüw nerchachiün wüx indeacan aag ayaja? ²⁴ Nganüy sitiül meáwan teamandeacüw leaw asaj nejiw Teat Dios, pues masey apmapeay nop ngo mayar andeac Teat Cristo, tengwüy nop jayats leaw nganaw majaw xeyay, pero wüx apmanguiay leaw indeacan, apmayaag tiül omeaats nej ngo majneaj arang, apleaam omeaats netam macueat arang ngo majneaj. ²⁵ Wüx apleaam omeaats leaw ngo majneaj lamarang, pues quiaj apmaquieel micos nej marang casa Teat Dios,

mapiüng naleaing Teat Dios
alniüng ijlüyiün.

*Wüx apcanchiümeron ne-
tam merangan meáwan na-
jneaj*

²⁶ Xecojow xechijquiaw,
nganüy sanasaj icon
nguineay netam merangan.
Wüx apcanchiümeron, jan-
gantanej tiül icona alndom
majiür cuane apmarang.
Nop alndom mapiüng mata-
jcüch cantar noic salmo,
alinop alndom maquiaach,
alinop alndom mapiüng
cuane lamüüch nej Teat
Dios majaw, alinop al-
ndom müüch nej Teat Dios
mandeac alinoic ombea-
yaran, alinop alndom müünd
mapiüng cuane tapiüng aaga
nendeac alinoic ombeayaran
quiaj. Meáwan leaw irangan
quiaj, aag ayaj apmembe-
olayon mapac imeajtsan,
metangan wüx Mipoch Teat
Dios.

²⁷ Sitiül almajlüy
acas alndom mandeacüw
alinoic ombeayaran, pues
ich mandeacüw masey ijpüw
tengwüy arojpw, pero
nopnopoich mandeacüw;
aton alinop ich mapiüng
cuane teamapiüngüw.

²⁸ Sitiül ngo majlüy aljane
alndom mapiüng wüx cuane
teamapiüngüw, más najneaj
ich ndijchiümoj, nde man-
deacüw niüng canchiowaran.
Ich mandeacüw tíulan omea-
jtsüw nejiw, at masajüw Teat
Dios, ngome tiül nipilan. ²⁹ At
aton leaw mondeac leaw
asaj nejiw Teat Dios, pues
leaw wüx ijpüw tengwüy
aropw alndom mandeacüw.

Aldemas ich müjchiw ola-
jcüw manguaiyw sitiül aag
ayaj naleaing tengwüy ngo
maleaing. ³⁰ Sitiül aljane
ajcüwa moncheten quiaj,
lamasaj nej Teat Dios cuane
alndom mapiüng, pues
ich müünd mendeac; pero
alinop ich macueat andeac.
³¹ Icona alndom mendeacan
inopnophon leaw lamasaj
icon Teat Dios, cos atquiaj
alndom merquiaachayon,
at apmapac imeajtsan wüx
Teat Cristo. ³² Meáwan leaw
nendeac leaw asaj nej Teat
Dios alndom ndijchiüm wüx
andiüm. ³³ Cos leaw andiüm
Teat Dios aag ayaj majlüy
najneájan tiül moncanchiün,
ngome aolüyan andeacüw.

Meáwan niüng ap-
canchiümoj monyar andeac
Teat Cristo, atquiaj netam
majlüy. ³⁴ Cos montaj
netam ndijchiümójan wüx
canchiowaran; ngo metam
mendeacüw, netam mayariw
andeac minojow nejiw
atnej apiüng tiül ajlüyay
Mipoch Teat Dios. ³⁵ Sitiül
andiümüw manguaiyw leaw
ngo majawüw, ich matüniw
manguaiyw minojow nejiw
aniüngüw nejiw, cos monx-
ing sitiül nop najtaj apman-
deac tiül moncanchiün.

³⁶ Ich leaam imeajtsan
Mipoch Teat Dios ngome
tíulan icona witiüt, at ngome
áagan icona lameyariün.
³⁷ Sitiül aljane tiül icona
apiüng nej alndom man-
deac leaw asaj nej Teat
Dios, tengwüy apiüng Nan-
gaj Espíritu lamüüch nej

marang cuajantanej, nej netam mayaag mapiüngleaw sarang wüx nawiiig cam, aag ayaj asaj xic Teat Cristo. ³⁸ Pero sitiül aljane ngo mandiüm mayar aag ayaj, nde merangan casa.

³⁹ Xecojow xechijquiaw, indeacan leaw lameajndiün mendeacan, leawa lamasaj icon Teat Dios; at nde mepalan leaw nendiüm mandeac alinoic ombeayaran. ⁴⁰ Pero irangan meáwan najneaj, nendüübndüjpeay, nde meolúyan.

15

Wüx Teat Cristo tapac alinomb

¹ Nganüy xecojow xechijquiaw, sanasaj icon alinomb para alndom leam imeajtsan leawa landoj nasaj icon, nguineay lamawün icon wüx isoetiün Teat Cristo. Aag ayaj icona teyariün, at nganüy tanaám temendüjpiün. ² Cos wüx aaga poch tasajas icon quiaj, landoj leriowan wüx isoetiün sitiül temeyacan wüx imeajtsan. Pero sitiül ngo meyacan wüx imeajtsan, ajüic ipiüngánan iyariün andeac Teat Cristo.

³ Xique taquiajchiüs icon wüx leawa xeyay atam menguiayiün atnej tasoiquiüs, cos tiül Mipoch Teat Dios apiüing Teat Cristo tandeow mawün asoetiüts. ⁴ Ndoj tamiüraad, pero tapac alinomb wüx er nüt, atnej lapiürang wüx nej tiül Mipoch Teat Dios. ⁵ Condom tejüiquichay majaw nej néjan teat Pedro nasoic

Cefas. Ndoj tejüiquichay majawüw nej meáwan gajpiüp (12) miapóstoles nej aton. ⁶ Ndoj tejüiquichay majawüw nej among acoquiaw acoic miow (500) minipilan Teat Cristo nóiquian. Ajcüw ayaj xeyayiw aliünüw mapacüw nganüy, altiül acas landeowüw. ⁷ Condom tejüiquichay majaw nej teat Jacobo. Ndoj tejüiquichay majawüw nej alinomb meáwan miapóstoles nej.

⁸ Ndójwüx tejüiquichay najaw aton, masey xique atnej wijquiatos úmbwüx, atnej nop nine nganaw matüch a nüt wijquiam. ⁹ Xique chingüy tiül meáwan apóstoles, ngo nembeat nicuajind, ngo metam nasoic apóstol xic, cos tanomb xeyay tajcüyiüs najawüw; tayambas ombasüw monyar andeac Teat Cristo. ¹⁰ Cos Teat Dios tajiür xic lasta xeyay, pares tajlüyiüs atnej nganüy sajlüy cam. Ngome por gana miün tajiür xic lasta, cos sarang xeyay najiüt, ngo matüchiw xic meáwan apóstoles. Naleaing aag ayaj ngome xíquian quiaj sarang, cos Teat Dios nembeol xic narang. ¹¹ Ngo metam mandeacaats wüx jane tarang aaga najiüt tiül icona, sitiül xique tengwüy nejiw. Naleaing leaw xeyay nembeat, aag ayaj cos lameyariün andeac Teat Cristo.

Wüx apmapacüw alinomb leawa landeowüw

12 Sitiül lamapiüngaats Teat Cristo tapac alinomb, ðngueay altiül apiüngüw leaw landeow langome apmapacüw alinomba?

13 Cos sitiül naleaing leaw landeow langome apmapacüw alinomb, aton Teat Cristo ngome tapac alinomb.

14 Sitiül Teat Cristo taton ngo mapac alinomb, por gana miün andeacaats wüx, at por gana miün ayariiüts andeac Teat Cristo.

15 At xicon ajiüc atnej monwaiich xicon wüx tandeacaşan ñgueay tarang Teat Dios, cos tapiüngasan Teat Dios tapacüch Teat Cristo. Sitiül naleaing mondeow ngo mapacüw alinomb, quiaj Teat Dios taton ngome tapacüch Teat Cristo.

16 Cos sitiül mondeow ngo mapacüw, at aton Teat Cristo ngome tapac alinomb.

17 Átan sitiül Teat Cristo ngome tapac alinomb, por gana iyariün andeac nej, aliün mejiüran isoetiün.

18 At aton sitiül atquiaj ajlüy, nipilan leaw tayariw andeac Teat Cristo ndoj tandeowüw, ngo maw asoetiw, lambüw tiül castigo.

19 Jondot niüngancüy wüx iüt cam ambeat andüjpüüts Teat Cristo, nots quiaj ngo membeat leaw arangaats, quiaj ajiüc najntsop tiül michachiüts.

20 Naleaing Teat Dios tapacüch alinomb Teat Cristo. Cos Teat Cristo ombas mapac tiül mondeow, pares ajawaats Teat Dios apmapacüch alinomb meáwan

nipilan leaw ayar nej andeac.

21 Tamelich andeowaran wüx leaw tarang nop naxey; at naw wüx leawa tarang nop naxey tamelich apacaran tiül mondeow.

22 Meáwan nipilan wüx iüt tengual andeowaats cos acualaats icoots Adán; pero meáwan nipilan leaw lamayariw andeac Teat Cristo apmapacüw alinomb.

23 Andüübdüjpeay apmapacüw, cos Teat Cristo ombas mapac. Condom wüx nüt apmandilil Teat Cristo, apmapacüw meáwan leaw minipilan nej.

24 Condom aliüc miün nüt apmümb aaga iüt cam wüx Teat Cristo landoj mandrooch ombas meáwan montangtang monajiüt, at meáwan moncüy majaw nej.

Condom apmayac teowix Teat Dios meáwan leaw almajlüy.

25 Cos naleaing nej Teat Cristo netam majlüy wüx meáwan leaw almajlüy, leaw ndoj mayac teoleaj nej meáwan moncüy majaw nej.

26 Condom aaga úmbwüx ngo majneaj leaw nej apmandrooch ombas, aag ayaj andeowaran.

27 Lajlüy tiül Mipoch Teat Dios niüng apiüng; “Meáwan leaw almajlüy, Teat Dios tayac teoleaj Teat Cristo, cos nej netam majlüy wüx meáwan”, aw. Naleaing wüx tapiüng aag ayaj ajiüc ngome teandeac wüx Teat Dios cos nejay Teat Dios tayac meáwan teoleaj Teat Cristo.

28 Condom wüx Teat Cristo lajlüy wüx meáwan leaw almajlüy, nej aton quiaj apmeyacüy teowix Teat Dios,

cos Teat Dios tayac teowix nej meáwan. Quiaj Teat Dios apmajlüy wüx meáwan leaw almajlüy. ²⁹ Nganüy sanasaj icon alinoic. Sitiül naleaing mondeow ngo mapacüw alinomb, ¿cuajpar altiül icona ayariw yow ingow ayar yow nop leaw landeowa?

³⁰ Aton sitiül mondeow ngo mapacüw alinomb, ¿cuane saxoman wüx sitiül ajcüyiw majawüw xicon nipilana? ³¹ Nganüy xique, xecojow xechijquiw, sayaag ngünantanej nüt aljane alndom mambiy xic. Aag ayaj naleaing sasaj icon cos xeyay apac ximeaats lameyariün andeac Miteatiüts Jesucristo. ³² Sitiül wüx xique tambas natsoj anaag napat nimal tiül Efeso, ¿cuane ambeol xic wüx sitiül mondeow ngo mapacüw alinomba? ¡Nicuajind! Más najneaj marangaats atnej apiürang, cos apiüng: “Metiiüts manganeowaats, cos ngünantanej nüt alndom mandeowaats”, aw.

³³ Nde mawaiich icon nejingüind, cos ajawaats atnej apiürang: “Nipilan monrang ngo majneaj apmayacüw wüx alinop marang ngo majneaj aton sitiül ajlüyay maquiiüb nguiajantanej”, maw. ³⁴ Ich leaam imeajtsan, indüyiün wüx alinomb iran-gan najneaj, nde merangan ngo majneaj. Cos almajlüy nipilan tiül icona nómban nganaw maxomüw omeajtsüw majawüw nguineay apiüng Teat Dios. Aag ayaj sasaj icon nguineay alndom

mexinguian.

Nguineay apmapacüw alinomb leaw landeowüw

³⁵ Aljane apmapiüng: “¿Nguineay alndom mapacüüch mondeow alinomb Teat Diosa? ¿Nguineay apmajlüyiw nejiw wüx apmapacüw alinomba?” apmaw. ³⁶ ¡Nechach leaw nepiüng atquiaj! ¿Neol ngo mejaw nguineay arang osaab soex wüx apiürüche? Cos cuajantanej osaab leaw apmapiürüch, sitiül ngo majtex mipang, ngo majntsop. ³⁷ Aton ngo mapiürüch natang soex, aag miün osaab apiürüch, masey os masey trigo, tengwüy cuajantanej osaab leaw napiürüch. ³⁸ Pero Teat Dios üüch majntsop noicnoic osaab majlüy atnej andiüm nej; wüx ajntsop, Teat Dios üüch nej majlüy atnej netam majlüy. ³⁹ Aton ngome meáwan cuerpo atanej ajlüy, cos palpálwüx ajlüy. Cos ajlüy noic micuerpo nipilan, alinoic ajlüy nimal, alinoic ajlüy quiec, at alinoic ajlüy cüet. ⁴⁰ Aton pálwüx leaw najlüyiw cawüx tiül cielo, at pálwüx leaw najlüy ningüy wüx iüt. Leaw najlüy cawüx tiül cielo tarangüch najneajay para majlüy cawüx. Aton leaw najlüy wüx iüt tarangüch najneajay para majlüy wüx iüt. ⁴¹ Ajawaats aaga nüt alinoic arraj, at a caaw alinoic arraj, ocas alinoic arrajüw; nganüy tiülan ajcüw ocas alinoic arrajüw

anoicnoiquiw. ⁴² Atquiaj wüx meáwan mondeow apmapacüw alinomb, cos wüx amiüraad a nandeow apndrom ombas; pero wüx apmapac alinomb langondom ndrom ombas. ⁴³ Pues aaga nandeow wüx amiüraad ngo metam, cuane ajpar. Pero wüx apmapac alinomb, quiaj apmajlüy najneajay. Wüx amiüraad lajlüyan, ngondom marang nicuajind; pero wüx apmapac alinomb, quiaj apndom marang cuajantanej. ⁴⁴ At wüx amiüraad, ajlüy atnej meáwan mondeow; pero wüx apmapac alinomb lami alinoic, cos Teat Dios lamangowüüch marang jayats. Nganüy ajlüy micuerpojaats atnej ajlüy meáwan nipilan. Pero alinoic nüt apmajlüy pálwüx, cos Teat Dios apmangowüüch marang jayats.

⁴⁵ Atquiaj apiüng tiül Mipoch Teat Dios, cos apiüng: "Teat Dios ombas marang Adán, tüüch mapac", aw. Condom tajlüy alinop atnej Adán, aag ayaj Teat Cristo; Miespíritu nej apacüüch nipilan alinomb. ⁴⁶ Nganüy micuerpojaats cam ajlüyay nipilan nej, pero alinoic nüt apmajlüy jayats. Quiaj ajüiquich ngome aaga jayats cuerpo espiritual ombas tajlüy, cos aaga ajlüyay cuerpo ombas majlüy. ⁴⁷ Aaga naxey ombas marangüch ningüy wüx iüt, Teat Dios tarang iüt nej. Condom tajlüy alinop naxey imiün tiül cielo, aag ayaj

Teat Cristo. ⁴⁸ Atnej tajlüy micuerpo aaga naxey ombas marangüch iüt nej, atnej ajlüy micuerpojaats nganüy. At aton atnej ajlüy micuerpo aaga naxey imiün tiül cielo, atnej apmajlüy micuerpojaats alinoic nüt wüx apmajlüyüüts tiül cielo. ⁴⁹ Cos ajlüyüüts atnej tajlüy aaga naxey ombas marangüch iüt nej, at aton apmajlüyüüts atnej aaga naxey tajlüy imiün cielo.

⁵⁰ Xecojow xechijquiaw sanasaj icon, aaga micuerpojaats ajiüraats nganüy cam ngondom majmel tiül micambaj Teat Dios tiül cielo; cos leaw apndrom ombas ngondom majmel niüng lango ndrom ombas nicuajind. ⁵¹ Nganüy sanasaj icon leaw nomb ngo majaraw. Ngome meáwan icoots apmandeowaats; naleaing Teat Dios apmangowüüch micuerpojaats. ⁵² Aparang najénan, atnej noic ameecharan oniiügaran wüx ndójwüx ajiünts trompet ocueaj Teat Dios. Quiaj apmapacüw alinomb meáwan monyar andeac Teat Cristo leawa tandeowüw, apmajiürüw jayats micuerpojüw nejiw, langondom ndrom ombasüw alinomb. At icootsa leaw aliün mapacaats, Teat Dios apmangowüüch micuerpojaats aton. ⁵³ Aaga micuerpojaats leaw apndrom ombas netam mangowüücharan cos langondom ndrom ombas. Nganüy alndom mandeowaats, áag netam

mangowüücharan micuerpojaats, quiaj langondom mandeowaats. ⁵⁴ Cos wüx langowüücharan micuerpojaats majlüy jayats, quiaj langondom ndrom ombas; apmajlüy atnej apiüng tiül Mipoch Teat Dios, cos apiüng: “Ninguiyaj ndoj andeowaran, langondom mandeowaran alinomb”, aw. ⁵⁵ ¿Wül nganüy andeow nipilana? ¿Nguiane ajlüye? ¿Wül nganüy oxiüta? ¿Nguiane ajlüye? ⁵⁶ Cos ajlüy nisoet, quiaj netam mandeowaran; at cos aaga ajlüyay poch ayac Teat Dios, aag ayaj ajüiquich ajiüraats nisoet. ⁵⁷ Nganüy netam müjchiiüts gracias Teat Dios, cos lamüüch icoots majntsopiiüts wüx meáwan cuajantanej. Aag ayaj tarang Miteatiiüts Jesucristo.

⁵⁸ Pares xecojow xechiquiaw, irangan tanaámb leaw alndom merangan, nde paxiüm icueajiün wüx iyariün andeac Teat Cristo. Irangan minajiüt Teat Dios meáwan nüt, cos lamejawan wüx irangan minajiüt Teat Dios ngome irangan.

16

Amiüücharan tomiün mambeol minipilan Teat Cristo

¹ Nganüy sanasaj icon nguineay alndom mecanchichan aaga tomiün leaw apmeyacan membeolan monyar andeac Teat Cristo tiül Jerusalén. Irangan atnej tasajasüw noicnoic ajlüy minipilan Teat Cristo

tiül Galacia. ² Wüx noic nüt doming iwüniün quiriw leaw ixoman tiül namong seman; quiaj ngo metam memiücüchiün nicuajind wüx sanapeay quiaj. ³ Wüx sanapeay niüng ijlüyiün, quiaj sanarang nawiig majoyiw ajcüwa monxey leaw lamepiüangan alndom mambüw mayacüw tiül Jerusalén leaw najmiüc. ⁴ Sitiül sapiüng najneaj namb a xique aton, quiaj sanamb naquiüjpüw.

Pablo apiüng nguineay apmarang

⁵ Ombas netam namb namong tiül Macedonia, condom sanamb tiül Corinto najaw icon. ⁶ Nots quiaj nacül acas nüt niüng ijlüyiün, tengwüy sanacül ninguiyaj tiül meáwan nüt wüx aquind. Condom quiaj alndom membeolan xic meajchiün xic namb niüng sanandüy quiaj. ⁷ Naleaing ngo nandiüm namóngan niüng ijlüyiün, cos sitiül Teat Dios mandiüm, sanacül naquiiüb icon xeyay nüt. ⁸ Sanacül tiül cambaj Efeso leaw ndoj nangos nüt Pentecostés. ⁹ Cos ningüy lanaxom xeyay najiüt ocueaj Teat Dios leaw alndom narang; áag sanarang wüxan alndom, masey almajlüyiw xeyay leaw ajcüyiw majawüw xic.

¹⁰ Wüx apmapeay niüng ijlüyiün a Timoteo, imbeolan para alndom mapac omeaats macül maquiiüb icon, cos nej arang minajiüt Teat Dios atnej xique sarang. ¹¹ Pares

nde mepiüangan nej ngo metam, imbeolan mapeay ningüy najneajay mapac omeaats, cos teanacül mapeay nóiquian maquiiüb alacas micojoots michijquiaats.

¹² Nganüy sanasaj icon wüx michijquiaats teat Apolos. Xeyay tasajas sitiül alndom mamb niüng ijlüyiün maquiüjpüw alacas monyar andeac Teat Cristo wüxan ambüw. Pero ngo mandiüm mamb nganüy; apmamb wüx apmatüch ocueaj.

Ndójwüx atepeay

¹³ Netam mepacan wüx merangan najneaj; tanaámb indüjpiün leaw lameyariün ocueaj Teat Cristo, nde mermbolan, iyacan imeajtsan wüx merangan leaw andiüm nej. ¹⁴ At meáwan leaw irangan, ijüiquichan naleaing indiümayon nop alinop.

¹⁵ Nganüy xecojow xechi-jquiaw, icona lamejawan meáwan acualaats teat Estéfanas, nejiw ombas mayariw andeac Teat Cristo tiül iüt Acaya. Nejiw tanaámb ayacüw omeajtsüw wüx mambeolüw monyar andeac Teat Cristo. ¹⁶ Xique xowüy satün icueajiün meyariün andeacüw nejiw, at netam meyariün andeacüw meáwan monarang atnej arangüw nejiw, cos ambeolüw icon wüx aaga najiüt quiaj. ¹⁷ Pues wüx tapeayiw ajcüw teat Estéfanas, teat Fortunato, at teat Acaico, xeyay tapac ximeaats, cos

nejiw tajlüyiw ningüy mambeolüw xic ingow ijlüyiün ningüy. ¹⁸ Nejiw xeyay tujchiw mapac ximeaats, at sawaw nejiw tujchiw mapac imeajtsan. Netam meyajcan mesajan najneaj arangüw.

¹⁹ Meáwan noicnoic ajlüy monyar andeac Teat Cristo monlüy tiül iüt Asia atepeayiw icon. At teat Aquila, aton müm Priscila mintaj nej, y meáwan monyar andeac Teat Cristo leaw canchiüjow aniüngüw nejiw, xeyay andiümüw matepeayiw icon wüx minüt Teat Cristo. ²⁰ At atepeayiw icon meáwan monyar andeac Teat Cristo leaw alningüy. At icona itepeayiün nop alinop najneájan.

²¹ Nganüy xiquiay sarang aaga ümbwüx poch cam naag xiwix natepeay icon.

²² Sitiül aljane ngo mandiüm Teat Cristo, ich maw ningüiün nómban mamb tiül castigo. ¡Teat Cristo aliüc najen!

²³ Miteatiiüts Jesucristo mambeol icon tamtámban. ²⁴ Xique xeyay sandiüm icon, cos nóiquian teamandüjpiiüts Teat Cristo Jesús. Amén.

**Amb iwic nanderac
arang wüx nawiiḡ
San Pablo müüch
minipilan Teat
Cristo moncül tiül
Corinto
2ª CORINTIOS**

Atepeay

¹ Xique Pablo sajlüy mi-
apóstol Teat Jesucristo cos
Teat Dios tayac xic. At
alningüy michijquiaats Tim-
oteo alnaquiiüb. Xique
sarang aaga nawiiḡ cam
nüüch monyar andeac Teat
Cristo monlüy tiül cambaj
Corinto. At aton süüch mamb
manguyaiw meáwan micual
Teat Dios moncül tiül iüt
Acaya. ² Sandiüm Miteatiiüts
Dios at Miteatiiüts Jesucristo
müjchiw icon mimonajnea-
jiw, at mejlüyiün najneájan
tiül imeajtsan.

*Teat Pablo tamongoch
xeyay*

³ Najneajay ajlüy Teat Dios,
miteat Miteatiiüts Jesucristo.
Nej andiüm meáwan nipilan,
at tanaámb teamüüch ma-
jneaj omeaatsaran. ⁴ Nej
üüch majneaj omeajtsaats
wüx meáwan naél amon-
gochiiüts. Atquiaj alndom
icootsa aton müjchiiüts ma-
jneaj omeajtsüw jangantanej
teamamongoch naél. Cos at-
nej teambeol icoots Teat Dios,
atnej alndom müjchiiüts ma-
jneaj omeajtsüw jangantanej
aton. ⁵ Masey teamamon-
gochiiüts xeyay ngo majneaj

atnej tamongoch Teat Cristo,
atquiaj nej apmüüch majneaj
omeajtsaats xeyay. ⁶ Xicona
samongochiün xeyay naél
cos atquiaj alndom nam-
beolan icon necamb wüx
imongochiün naél. Tamon-
gochasan xeyay naél alndom
nasajan icon nguineay Teat
Cristo alndom mawün icon
wüx isoetiün. Cos Teat Dios
teamambeol xicon, pares
xicona aton alndom nambe-
olan icon meücan wüx cua-
jantanej apmemongochiün
atnej xicona saiücan wüx
leaw samongochiün. ⁷ Xicona
sajawan icona apmeiücan
wüx meáwan leaw apmem-
ongochiün, cos sajawan sitiül
apmemongochiün ngo ma-
jneaj atnej samongochiün,
quiaj Teat Dios apmambeol
icon atnej ambeol xicon.

⁸ Xecojow xechijquiaw,
nganüy sanasaj icon men-
guiayiün nguineay tamon-
gochasan tiül iüt Asia.
Cos xeyay tamongochasan
ngo majneaj quiaj, lan-
gondom narangan nicua-
jind, lanüjchiün ximeajt-
san sanandeowan quiaj.
⁹ Lanapiüangan landoj, sanan-
deowan. Nganüy sawaw
aag ayaj tamongochasan
niüng ngondom napiügan
sanawan wüx xicónan quiaj.
Naleaing nejay Teat Dios áag
nepacüüch mondeow tawün
xicon wüx. ¹⁰ Najneaj tarang
Teat Dios cos tawün xicon
wüx, tajlüy nandeowan; at
nganüy tanaámb teamawün
xicon wüx. Sajawan naleaing
nej apmawün xicon wüx

alinomb. ¹¹ Naleaing netam membeolan xicon metüniün mambeol xicon Teat Dios. Cos atquiaj xeyay nipilan leaw atüniw ocueaj Teat Dios mambeol xicon, apmüjchiw gracias Teat Dios cos nej xeyay tambeol xicon.

Pablo tequiy mamb andüy Corinto

¹² Xicona xeyay apac ximeajtsan cos sayajcan tiül ximeajtsan sarangan najneaj tiül nipilan, sarangan áagan leaw andiüm Teat Dios; ngo nawaijchan nejinguid, cuantemas te icona ngo nawaijchan icon. Teat Dios teamambeol xicon narangan aag ayaj, ngome xicónan quiaj alndom narangan. ¹³ Xique sarang wüx nawiig áagan ngo maél leaw alndom meteowan mexoman imeajtsan wüx. Malüy naleaing apmexoman imeajtsan wüx meáwan leaw sarang wüx aaga nawiig cam. ¹⁴ Sapiüng icona lamejawan quiriw. Wüx aaga nüt Teat Jesús apmandilil sandiüm mapac imeajtsan wüx xique; at sandiüm mapac ximeaaats wüx icona cos xique tambeolas icon meyarüün andeac Teat Cristo.

¹⁵ Cos tapiüngas atquiaj ipiüangan wüx xique; pares tandiümas ombas namong quiaj, nambeol icon amb ijmbüw. ¹⁶ Tapiüngas naw quiaj sanandüy tiül Macedonia, ndoj nawas Macedonia tapiüngas sanandilil alinomb najaw icon amb ijmbüw. Condom tapiüngas

alndom membeolan xic namb sandüy tiül iüt Judea. Nganüy naleaing ngondom namb ombas najaw icon atnej tapiüngas. ¹⁷ Cuane ipiüangan, ¿jow wüx tapiüngas sanamb najaw icon, aag ayaj sapiüangan, lango narang leaw tapiüngasa? Ngwüy, naleaing sapiüng, cos ngo narang atnej arang jangantanej nipilan. Xique leawa lanapiüng sanarang, pues netam narang, ngondom napiüangan. ¹⁸ Teat Dios ajaw leaw sasaj icon ngo napiüangan, naleaing sanarang. ¹⁹ Xicona, xique, teat Silvano at teat Timoteo tasajasan icon wüx Teat Cristo, Micual Teat Dios. Nej mbójan marang leaw lamapiüng, ngo mapiüangan. ²⁰ Teat Cristo tarang meáwan leaw lamapiüng Teat Dios, pares apiüngaats “Amén, aag ayaj naleaing” wüx arangaats casa Teat Dios, cos najneaj lamarang Teat Cristo. ²¹ Nejaj Teat Dios neech icoots lembemoots nandand mandüjpiiüts Teat Cristo, cos nej nerriiüd icoots. ²² Aton nej tayac tiül omeajtsaats aaga Nangaj Espiritu ocueaj Teat Dios, majlüy tiül omeajtsaats, majüiquich ajlüyiiüts micual nej icoots.

²³ Nganüy sanasaj icon neol ngo namb tiül cambaj Corinto najaw icon wüx aaga nüt tapiüngas. Teat Dios ajaw ngo nawaiich. Naleaing ngo namb najaw icon cos ngo nandiüm nalic icon xeyay. ²⁴ Xicona lango metam nasajan icon más wüx

Teat Cristo cos lamejawan wüx aag ayaj. Más naleaing, sandiüman nambeolan icon nujchiün mapac imeajtsan.

2

¹ Xique taton ngo nandilil najaw icon, cos ngo nandiüm nüüch icon mamix imeajtsan alinomb. ² Sitiül xique nüüch mamix imeajtsan, ¿pues jane apmeech mapac ximeaatsa? Nejinguind, cos icónan quiaj alndom müüch mapac ximeaats. ¿Pero nguineay alndom, ndot nüüch icon mamix imeajtsana? ³ Tarangas alinoic nawiig cos ngo nandiüm mamix ximeaats wüx sanatüch niüng ijlüyiün. Cos ágan icona alndom meajchiün mapac ximeaats; sawaw ngondom mapac imeajtsan sitiül xique amix ximeaats. ⁴ Xique xeyay ngo majneaj ximeaats, tajiüntsas wüx tarangas aaga alinoic nawiig nüüch icon. Ngo narang aag ayaj nüüch mamix imeajtsan, naleaing tarangas para mejawan nguineay sajiür icon lasta.

Pablo awün wüx omeaats leaw tarang alinop

⁵ Naleaing sitiül aljane tiül icona tüüch mamix ximeaats, ngome xiquian quiaj, cos meáwan icona aton tüüch mamix imeajtsan. Malüy naleaing meawarónan tamix imeajtsan. ⁶ Sapiüng ngocháyan aaga naél leaw icona teajchiün mamongoch

aaga naxey quiaj, cos lamma-mongoch xeyay. ⁷ Nganüy netam mewüniün wüx imeajtsan leaw tarang, netam membeolan, nganandot mamix omeaats nómban. ⁸ Nganüy sasaj icon mejüiquichan alinomb ijiüran lasta. ⁹ Tarangas aaga nawiig nasaj icon wüx aag ayaj cos tandiümas nambich najaw sitiül icona naleaing apmerangan meáwan leaw sasaj icon. ¹⁰ Sapiüng najneaj mewüniün wüx imeajtsan leaw tarang aaga naxey quiaj, cos xique aton lanawün wüx ximeaats. Sitiül aleaic aliün majlüy netam nawün wüx ximeaats, Teat Cristo ajaw sanarang para alndom nambeol icon. ¹¹ Sitiül atquiaj apmarangaats, quiaj Satanás ngondom mayac icoots wüx naél, cos lamajawaats nguineay mbójan arang.

Pablo ngo majneaj omeaats tiül cambaj Troas

¹² Wüx tapeayiüs tiül cambaj Troas, Teat Dios tambeol xic xeyay nasaj nipilan wüx Teat Cristo. ¹³ Pero naleaing xique ngo majneaj ximeaats, cos ngo naxom quiaj teat Tito. Por aag ayaj tasajasüw sanaw quiaj; tambas tandüyiüs tiül iüt Macedonia.

Teamambeol xicon Teat Cristo

¹⁴ Nganüy süüch gracias Teat Dios, nej teamambeol xicon nasajan meáwan nipilan nguineay Teat Cristo tandeow mawün wüx asoetaran. Aaga

sündiün nandeacan quiaj, najen ajüy miünquiaj atnej ajüy noic najmboc angan. ¹⁵ Xicona sajlüyiün atnej najmboc angan pom leaw Teat Cristo teamayac müüch Teat Dios. Aaga najmboc angan quiaj, ajüic tiül jane laáw wüx asoetiw nejiw, at ajüic masey tiül nipilan apndrom ombasüw tiül aaga xeyay ngo majneaj. ¹⁶ Jane ngo mayariw andeac Teat Cristo, wüx apmaximeaw aaga najmboc angan quiaj, ayajcüw ngo majneaj cos apmambüw tiül aaga xeyay ngo majneaj. Pero monyar andeac Teat Cristo, wüx aximeaw aaga najmboc angan quiaj, ayajcüw najneaj cos ajawüw Teat Dios apmapacüüch nejiw mapacüw meáwan nüt. ¿Jane alndom marang aaga najiüt cama? Xicona alndom, cos Teat Dios teamambeol xicon. ¹⁷ Pero ngo narangan atnej arangüw ajcüwa mondeac Mipoch Teat Dios mexomxomayej wüx. Xicona sandeacan naleaing, ngo nawaijchan, cos Teat Dios tayac xicon wüx narangan aag ayaj, nej teamajaw naleaing aaga sandeacan quiaj, cos minipilan Teat Cristo xicon.

3

Monrang minajiüt Teat Cristo

¹ Jow nganüy, ¿cuane ipiüngana? ¿Netam natüniün noic nawiiig mapiüng jane xicon, mejawan nguineay sarangana? ¿Ngwüye, netam

najoyiün nawiiig atnej ajoyiw altiül, para alndom natüchiün niüng ijlüyiüna? ¿Ngwüy netam natüniün icueajiün noic nawiiig atnej arangüw altiüla? ² Ngwüy, ngo metam xicon alngün nawiiig; cos áagan leaw netam xicon, aag ayaj icona. Cos wüx nipilan ajawüw nguineay Teat Dios tangowüüch imeajtsan wüx taquiaachasan icon wüx Mipoch Teat Dios, quiaj alndom majawüw nguineay tarangasan najneaj tiül icona. ³ Nipilan alndom majawüw icon at icon nawiiig imiün tiül owix Teat Cristo, tajamiünasan. Aag ayaj ngome noic nanderac tarangüch naag tinta, at ngome wüx piedra; pero Nangaj Espiritu ocueaj Teat Dios almapac tarang wüx imeajtsan aag ayaj.

⁴ Sajawan aag ayaj naleaing, Teat Dios tambeol xicon ajcan teyariün andeac Teat Cristo. ⁵ Meáwan leaw sarangan ngome xicónan quiaj sarangan, Teat Dios nembeol xicon narangan meáwan. ⁶ Nej lamüüch xicon naxoman ximeajtsan nasaan nipilan nguineay Teat Cristo awün wüx asoeteran. Jane ngo marang palan meáwan leaw apiüng tiül aaga poch tüünd Moisés, nej apmamb tiül castigo. Pero nganüy sasajan icon, aaga Nangaj Espiritu ocueaj Teat Dios üüch mapacaran meáwan nüt.

⁷ Cos aaga poch narangüch wüx piedra tapiüng apmamb

tiül castigo meáwan leaw ngo mandüüb leaw apiüng. Wüx Moisés tüünd aaga poch quiaj, nipilan Israel ngon-dom majawüw teombas nej cos xowüy lalitlit, condom aag ayaj tamong. ⁸ Sitiül xowüy lajneaj aaga poch quiaj, cuantemas nganüy aaga nanderac leaw Nangaj Espíritu üüch, aag ayaj más najneaj ajlüy. ⁹ Pues sitiül xowüy lajneaj aaga poch tüünd Moisés, masey tarangüch majüiquich jane nejiw apmambüw tiül castigo, pues más xeyay najneaj arang nganüy Nangaj Espíritu, cos nej apiüng nguineay alndom mawün asoetiüts Teat Dios, lango mambaats tiül aaga xeyay ngo majneaj quiaj. ¹⁰ Cos aaga poch leaw nomb tajlüy najneajay, aag ayaj tayac Moisés, nganüy lajüic atnej ngo majneaj cos ngo matüch matnej leaw lajlüy nganüy. ¹¹ Sitiül aaga ajlüyay arangüch leaw tayac Moisés xeyay najneaj tajlüy, masey nganüy lamong, pues más xowüy lajneaj leaw tüüch icoots Teat Cristo cos aag ayaj apmajlüy meáwan nüt.

¹² Xiconá sajawan aag ayaj naleaing, pares ngo nimbolan nasajan nipilan. ¹³ Xiconá ngo nexotayon wüx sandeacan Mipoch Teat Dios, ngo mat xicon Moisés, cos taxot teombas nej naag noic püy nganandot majawüw nej nipilan israel nguineay teámb ndroj alitlit teombas nej.

¹⁴ Ngo maxomüw omeajtsüw cos tanaámb nganüy cam nadam omeajtsüw. Pares nganüy wüx ateowüw aaga ajlüyay Mipoch Teat Dios, ngo majawüw cuane, cos atnej aliün teombasüw püy. Néjan Teat Cristo alndom mawün aag ayaj. ¹⁵ Pares nganüy nipilan israel wüx apmateowüw aaga ajlüyay poch tüünd Moisés, ngo majawüw cuane wüx apiüng, cos atnej aleaic nexot nej oniüjcüw. ¹⁶ Nganüy wüx aljane nejiw apmayar andeac Teat Cristo, quiaj apmaw aaga nexot nej oniüjcüw quiaj. ¹⁷ Aaga Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios ajlüy nóiquian maquiüüb Teat Cristo. Pares jangantanej leaw ajiür Nangaj Espíritu lango metam mayac omeaats wüx marang leaw apiüng tiül aaga ajlüyay poch tüünd Moisés. ¹⁸ Icootsa leaw lamayariüts andeac Teat Cristo lango majiüraats alcuane mexot teombasaats; cos Nangaj Espíritu üüch icoots majawaats nguineay Teat Cristo xowüy lajneajay ajlüy. Quiaj nütnütan teajlüyüts najneaj atnej ajlüy nej.

4

¹ Teat Dios tayac xicon najlüyiün wüx aaga najiüt teanarangan cam. Nej ajiür xicon lasta, áag ngo paxiüm xicueajiün. ² Xiconá ngo narangan nexotayon wüx nicuajind; ngo narangan nicuajind müüch monxing. At ngo nawaijchan, ngo nambiülüjchiün andeac Teat Dios.

Sandeacan áagan naleaing manguiay meáwan nipilan. Wüx aag ayaj nipilan ajawüw, at Teat Dios teamajaw xicon sandeacan naleaing, ngo nawaijchan. ³ Nganüy sitiül aljane ngo majaw nguineay ajlüy aaga Najneaj Nanderac wüx Teat Cristo, aag ayaj ngome cos ngondom majaw, pero cos ngo mandiüm mayar andeac Teat Cristo; por aag ayaj apmamb tiül castigo. ⁴ Ajcüwa nipilan quiaj ngo mandiümüw mayariw andeac Teat Cristo, cos minatängw nimeech leaw ajlüy wüx a iüt cam apal nejiw nganandot mayariw. Teat Cristo najneajay ajlüy; nej ajlüy atanej Teat Dios. ⁵ Xicona sandeacan áagan wüx Teat Cristo; ngo nandecan leawa sarangan xicona para narangüchiün casa. Sandeacan wüx áagan leawa lamarang Miteatiiüts Jesucristo. Xicona sajlüyiün atnej mimos nej para alndom nambeolan icon, cos sandiüman Teat Jesús. ⁶ Teat Dios ombas mapiüng majlüy ran masey áagan pojniün tajlüy. Pues nejay nganüy lamüüch icoots maxomaats omeajtsaats majawaats nguineay ajneaj ajlüy Teat Dios wüx ajawaats Teat Cristo xeyay najneaj ajlüy.

Mayacaats omeajtsaats wüx mandüjpüüts Teat Cristo

⁷ Masey xicona atnej nop xor narangüch iüt cos ngo nembeatiün, pero Teat Dios lamüüch xicon nandecan

leaw nembeat xeyay. Leaw sarangan, aag ayaj ocueaj Teat Dios, ngome sarangánan xicona. ⁸ Masey apalpal xicon nipilan cos ajcüyiw majawüw xicon, pero Teat Dios awün xicon wüx meáwan aaga naél quiaj. Nguij ngo najawan cuane sanarangan, pero ngo mamix ximeajtsan dedaám. ⁹ Masey ayamb ximbasan nipilan, naleaing Teat Dios ngo macueat xicon. Masey awüjchiw xicon tiüt, ngo nandecan. ¹⁰ Xicona nguijnguij laliüc nandecan atnej tamongoch Teat Cristo; cos Teat Dios neech xicon namongochiün aag ayaj majüic Teat Cristo almapac, tengual mambeol xicon. ¹¹ Wüxan salüünan napan samongochiün xeyay, sayajcan laliüc nandecan, cos wüx Teat Jesús sasajan nipilan. Samongochiün aag ayaj para majüic nguineay Teat Jesús almapac, teamambeol xicon masey aliün najiüran aaga cuerpo leaw apndrom ombas. ¹² Xicona samongochiün xeyay ngo majneaj, laliüc nandecan; cos atquiaj alndom nambeolan icon nasajan icon nguineay alndom mepacan meáwan nüt.

¹³ Xicona lanayariün andeac Teat Dios atnej apiüng tiül Mipoch Nej niüng apiüng: “Xique tayariüs andeac Teat Dios, nganüy alndom nandecac wüx”, maw. At xicona aton sayariün andeac Teat Dios, pares nandecan. ¹⁴ Cos sajawan Teat Dios nepacüch

alinomb Teat Jesús, nejay apmepacüüch xicon aton, cos sanajlüyiün nóiquian naquiüjpan Teat Jesús. Quiaj apmaquiiüb icoots nóiquian andüy niüng ajlüy nej. ¹⁵ Pues meáwan leaw samongochiün, aag ayaj ajlüy para alndom mejlüyiün más najneaj, cos wüx Teat Dios ambeol xeyay nipilan, quiaj apmayajcüw masajüw najneajay lamarang, marangüw nej casa.

¹⁶ ¡Pares ngo paxiüm xicueajiün! Masey tengual satangan, laümb sapacan; pero tiül ximeajtsan sayajcan nütnütan xeyay sandiüman narangan minajiüt Teat Dios. ¹⁷ Cos leawa ngo majneaj amongochiiüts ningüy wüx aaga iüt cam, aag ayaj amóngan, ngome apmaüc. Naleaing wüx aag ayaj apmarangüchiiüts casa xeyay ninguiün tiül cielo, ngo majiür ümb. ¹⁸ Pues atquiaj apmajlüyiiüts, cos ngo mayacaats omeajtsaats wüx leaw axomaats majawaats ningüy wüx iüt cam; pero naleaing ayacaats omeajtsaats wüx leaw altiül cielo, leaw ngondom maxomaats majawaats nganüy. Cos meáwan leaw almajlüy naxoram majaraw nganüy, aag ayaj apndrom ombas; pero leaw ngo maxoram majaraw, aag ayaj apmajlüy meáwan nüt.

5

Aniüngaats ninguiün tiül cielo

¹ Ajawaats micuerpojaats ajlüy atnej nop iüm ningüy wüx iüt, ngome apmaüc xeyay. Pero wüx apmandeowaats, quiaj micuerpojaats apmajlüy jayats atnej nop jayats iüm. Aag ayaj Teat Dios apmarang, ngome nipilan apmerang, lango ndrom ombas nómban cos tiül cielo almajlüy. ² Nganüy aiümaats, cos teamamongochiiüts xeyay naél wüx aaga cuerpo cam. Pares xeyay andiümaats majiüraats aaga jayats cuerpo leaw apmüjndiiüts ninguiün tiül cielo. ³ Atquiaj ngome apmajlüyiiüts ninguiün tiül cielo atnej miotajcáatsan, apmajiüraats jayats micuerpojaats. ⁴ Pero nganüy wüx ajlüyiiüts ningüy tiül micuerpojaats cam aiümaats cos amongochiiüts xeyay ngo majneaj. Pares xeyay andiümaats majlüyiiüts tiül jayats micuerpojaats leaw ngome apmandeow; más naleaing andiümaats mangowüjchiiüts micuerpojaats leaw apmandeow, para majiüraats jayats micuerpojaats leaw ngome apmandeow. ⁵ Ajawaats apmajiüraats jayats micuerpojaats tiül cielo. Aag ayaj ajawaats, cos nej lamüüch icoots majiüraats Nangaj Espiritu tiül omeajtsaats.

⁶ Ajawaats wüx ajlüyiiüts tiül micuerpojaats cam ningüy wüx iüt, miünquiaj ajlüyiiüts niüng ajlüy Teat Dios, cos nganaw majlüyiiüts tiül cielo niüng ajlüy nej. ⁷ Aag ayaj ajawaats naleaing

cos ayariiüts andeac Teat Cristo, masey ngome axomaats majawaats. ⁸ Apac omeajtsaats cos ajawaats más najneaj sitiül apmacueatiiüts aaga cuerpo cam para mambaats tiül cielo niüng ajlüy Teat Dios. ⁹ Pares netam marangaats atnej andiüm Teat Dios, masey aliünaats ningü, tengwüy lapeayiiüts tiül cielo. ¹⁰ Cos meáwan icoots netam matüchiiüts teombas Teat Cristo manguiayiiüts nguineay tarangaats, sitiül tarangaats najneaj tengwüy tarangaats ngo majneaj wüx aliün mapacaats. Quiaj apmüjndiiüts leaw nej andiüm müüch icoots.

Teat Dios lajneaj majaw icoots

¹¹ Cos lanajawan nguineay Teat Dios apmajaw wüx asoeteran, pares xicona sasajan nipilan mayariw andeac Teat Cristo. Teat Dios ajaw nguineay sarangan. Malüy icona aton mejawan nguineay sarangan. ¹² Xicona ngo metam narangan nawiig menguiayiün jane xicon cuane sarangan, cos lamejawan nguineay sarangan. Nganüy sasajan icon ich leaam imeajtsan nguineay sarangan, para mejiüran cuane apmesajan ajcüwa nipilan monrangrangüy teombas nipilan, ngo metam nejiw leaw altiül omeaatsaran. ¹³ Sitiül ajüic xicona nechachasan, aag ayaj cos sandiüman narangan xeyay najiüt ocueaj Teat Dios.

Tengwüy sitiül ajüic saxoman ximeajtsan wüx cuajantanej, aag ayaj cos sandiüman nambeolan icon. ¹⁴ Xicona sandiüman narangan áagan andiüm Teat Cristo, cos nej xeyay ajüür icoots lasta. Sajawan nej tandeow ingow andeow meáwan nipilan; pares ajüic atnej meáwan icoots tandeowaats nóiquian maquiüjpaats. ¹⁵ Naleaing nej tandeow ingow andeowaats, pares jane apmayar nej andeac apmapac meáwan nüt niüng ajlüy Teat Dios; pero naleaing langondom marangüw leaw andiümüw. Netam marangüw leaw andiüm Teat Cristo, áag tandeow ingow andeowaats, y tapac alinomb. ¹⁶ Xicona nganüy ngondom nateotsan wüx ombas alinop atnej arangüw altiül, masey nomb atquiaj tateotsasan wüx ombas Teat Cristo, nganüy ngo narangan atquiaj. ¹⁷ Pares sitiül aljane ajlüy nóiquian maquiiüb Teat Cristo, pues nej lajlüy atnej jayats wijqiam; lango mapiüng tiül omeaats atnej tapiüng nomb, cos nej jayats ajlüy, lami alinoic.

¹⁸ Meáwan aag ayaj Teat Dios nerang, cos nganüy lajneaj omeaats, lango majcüy majaw icoots, cos Teat Cristo tiün mandeow mangüy asoetiiüts. At tasaj xicon namban nasajan nipilan mandilileaw mayambüw nej, cos nej lango majcüy majaw nejiw. ¹⁹ Teat Dios tajneaj majaw nipilan cos

Teat Cristo tiün mangüy asoet nipilan, pares nej nganüy lango leam omeaats wüx asoetiüts. Nej tasaj xicon namban nasajan meáwan nipilan nganüy lajneaj majaw nejiw wüx apmayambüw nej. ²⁰ Naleaing tasaj xicon Teat Cristo namban nasajan nipilan, napiüŋgan leaw apiüŋg nej. Xeyay sasajan icon wüx minüt Teat Cristo, netam mendililean meyamban Teat Dios. ²¹ Teat Cristo masey ngo majiür nicuajind nisoet, condom tajlüy atnej tajiür nisoet, cos Teat Dios tacanchich wüx ombas nej meáwan asoetiüts. Atquiaj tarang para majlüyüts najneaj atnej andiüm Teat Dios. Aag ayaj tajlüy cos Teat Cristo tandeow mangüy asoetiüts.

6

¹ Xicona sarangan najiüt ocueaj Teat Dios nüjchiün icon menguiayiün, pares sasajan icon nde mecueatiün, nde ndrom imeajtsan leaw najneajay lamüüch icon Teat Dios. ² Cos tiül Mipoch Teat Dios apiüŋg:

Wüx tatüch a nüt tanguiaiüts indeacan;

wüx tatüch a nüt meriowan wüx isoetiün, quiaj tambeolas icon, aw.

Nganüy lamatüch aaga nüt wüx Teat Dios andiüm mambeol icon; lamatüch a nüt mawaran wüx asoeteran.

³ Xicona ngo narangan nicuajind ngo majneaj, para maxomüw nguineay mandeacüw ngo majneaj wüx aaga najiüt sarangan

ocueaj Teat Dios. ⁴ Meáwan leaw sarangan, sarangan najneaj, majüic xicona nerangasan minajiüt Teat Dios. Ajüic aag ayaj naleaing, cos saiücan wüx samon-gochiün ngo majneaj, wüx ngo najiüran nicuajind, at wüx sajlüyiün wüx naél. ⁵ Nguiaj sajwüchiün, nguiaj sajmeliün tiül manchiüc, nguiaj sajlüyiün tiül nadam moncüy, nguiaj xeyay ümb sapacan cos xeyay najiüt sarangan, nguiaj ngo nameayiün, nguiaj saiündan lop wüx ngo majlüy. ⁶ Ajüic sarangan minajiüt Teat Dios cos sarangan palüyan najneaj. Saxoman ximeajtsan wüx cuajantanej, saiücan wüx leaw arang jangantanej nipilan, sambeolan jangantanej, sarangan leaw andiüm Nangaj Espiritu, y xeyay sandiüman nop alinop. ⁷ At wüx sasajan nipilan wüx Teat Cristo sandeacan naleaing, ngo nawaijchan. Meáwan leaw alndom narangan, aag ayaj cos Teat Dios ambeol xicon, üüch xicon najiüran xengochayon jane apmajngot amb wüx xeacan at wüx xequiambiün. ⁸ Nguiaj sarangüchiün casa, nguiaj ngo narangüchiün casa; nguiaj anderac wüx ximbasan ngo majneaj, nguiaj anderac najneaj; nguiaj anderac xicona newaiichasan, pero xicona sandeacan leaw naleaing. ⁹ Nguiaj sajlüyiün atnej ngo nembeatiün; nguiaj sajlüyiün atnej nembeatasan. Nguiaj laliüc nandeowan,

pero tapacasan. Nguiaj xeyay sayacüchiün wüx naél, pero ngo nandeowan. ¹⁰ Nguiaj amix ximeajtsan, nguiaj xeyay apac ximeajtsan. Masey ngo najiüran nicuajind, naleaing süjchiün xeyay nipilan majiürüw leaw Teat Dios üüch nejiw. Masey ajüic ngo najiüran nicuajind ningüy, naleaing alnajiüran meáwan leaw almajlüy.

¹¹ Xecojow xechijquiaw monlüy tiül cambaj Corinto, xicona lanasajan icon meáwan leaw alwüx ximeajtsan cos sajiüran icon lasta. ¹² Pues xicona najneaj ximeajtsan najawan icon, pero icona ngo mendiüman mejawan xicon. ¹³ Sanasaj icon atnej nateataran asaj micual nej: Ijiüran xic lasta atnej sajiür icon lasta.

Teat Dios acül tiül omeajtsaats

¹⁴ Nde mejlüyiün wüx yugo mequiüjpan jangantanej leaw ngo mayar andeac Teat Cristo, cos ngo marangüw atnej irangan. ¿Nguineay alndom nop nerang najneaj majlüy maquiüüb nop nerang ngo majneaja? ¿Nguineay alndom a ran maquiüüb pojniün nóiquian? ¹⁵ At, ¿nguineay alndom majlüy Teat Cristo nóiquian maquiüüb nimeeche? ¿Nguineay alndom nop neyar andeac Teat Cristo majlüy nóiquian maquiüüb nop leaw ngo mayar andeac Teat Cristo? ¹⁶ ¿Nguineay alndom macül Teat Dios nóiquian maquiüüb niüng ajlüyiw narangüch dios? Cos

aaga Teat Dios almapac ajlüy tiül omeajtsaats. Aag ayaj apiüng Teat Dios tiül Mipoch nej:

Sanacül tiül omeajtsüw, sanaquiüjpüw;

xique Midiosüw nejiw, nejiw apmajlüyiw xecambaj.

¹⁷ Pares Teat Dios tapiüng aton:

Iriowan niüng ajlüy nipilan ngo marang xic casa, icueatiün;

nómban nde merangan ngo majneaj.

Quiaj xique sanaquiüüb icon;

¹⁸ sanajlüy Miteatiün, icona apmejlüyiün xecual, aw Teat Dios nerang meáwan cuajantanej.

7

¹ Xecojow xechijquiaw, lamanguiyiüts nguineay Teat Dios lamapiüng apmarang; pares netam macueatiiüts arangaats meáwan ngo majneaj, masey leaw icóotsan quiaj andiümaats marangaats, tengwüy leaw omalaats andiüm mayac icoots wüx. Netam marangaats najneaj atnej andiüm Teat Dios, mäjchiiüts omeajtsaats.

Pablo apac omeaats cos arangüw najneaj alinomb

² Xeyay sandiüm mejiüran xicon lasta, cos xicona nejinguind ngo narangan ngo majneaj wüx ombas; nejinguind ngo näjchiün macueat andüüb Teat Cristo; nejinguind ngo nawajchan nawüniün ocueaj alcuane. ³ Ngo nasaj icon aag ayaj para

nayac isoetiün, cos lanasaj icon xique xeyay sajiür icon lasta. Nique mandeowaats, nique mapacaats, pero ajlüyüüts nóiquian. ⁴ Xique saw apmerangan najneaj atnej lanasaj icon. Aton xeyay apac ximeaats wüx icona, xeyay ajneaj ximeaats, masey samongochiün xeyay ngo majneaj.

⁵ Naleaing, nde wüx tapeayasan ningüy tiül iüt Macedonia ngondom naxojtan. Xeyay samongochiün ngo majneaj, ajlüy xeyay moncüy. Tiül ximeajtsan ximbolan xeyay cos ngo najawan nguineay apmajlüy. ⁶ Naleaing Teat Dios, áag neech majneaj omeaats jane namix omeaats, tüüch majneaj ximeajtsan, cos tapeay niüng sajlüyiün michijquiaats Tito. ⁷ Pues ngome áagan wüx apeay a Tito najneaj ximeajtsan, nganüy cos tapiüng nguineay teajchiün majneaj omeaats nej aton wüx tapeay niüng ijlüyiün. Tasaj xicon nguineay tendiüman mejawan xic alinomb, nguineay amix imeajtsan wüx leawa terangan. Wüx tapiüng nguineay ijiüran xic lasta, quiaj más xeyay tapac ximeaats.

⁸ Masey tujchiüs icon mamix imeajtsan wüx aaga nawiig tarangas, nganüy lajneaj ximeaats wüx icona. Masey tamix ximeaats quiriw wüx tarangas aaga nawiig, cos tajawas wüx aag ayaj apmamix imeajtsan acas nüt. ⁹ Nganüy apac

ximeaats ngome por aaga amix imeajtsan, pero cos tamix imeajtsan wüx leaad imeajtsan cuane terangan. Quiaj terangan leaw andiüm Teat Dios. Pares aaga nawiig tarangas tambeol icon. ¹⁰ Wüx amix omeajtsaats atnej andiüm Teat Dios, aag ayaj üüch mandiümaats macueatiiüts arangaats ngo majneaj; atquiaj alndom mawün icoots wüx asoetiiüts Teat Dios. Pero masey amix omeaats jangantanej leawa ngo mandüüb Teat Cristo aag ayaj andüy wüx ayac nejiw tiül castigo. ¹¹ Nganüy ajüic terangan leaw andiüm Teat Dios, cos tamix imeajtsan wüx aaga naél tejiüran. At alndom mejawan leaw ixoman wüx nganüy, cos nejay Teat Dios tüüch icon membeolan xic, tüüch icon mejcüyiün, at mermbolan; condom tendiüman mejawan xic alinomb. Quiaj aton tendiüman meajchiün mamongoch ngo majneaj aaga naxey nerang a nisoet quiaj. Wüx aag ayaj ajüic ngo mequiüjpan wüx leaw tarang. ¹² Wüx tarangas aaga alinoic nawiig nüüch icon, ngome tarangas wüxan nej aaga naxey nequiüüb ingow mimüm nej, aton ngome wüx nej aaga naxey najnot mintaj nej. Naleaing tarangas aaga nawiig nujchiün leaam imeajtsan wüx leaw andiüm Teat Dios; at sandiüman najüiquichan nguineay sajiüran icon lasta.

¹³ Xeyay tajneaj ximeajtsan nanguiayiün nguineay

irangan. At tapac ximeajtsan wüx tanguiayasan nguineay teat Tito xeyay tapac omeaats cos icona teajchiün majneaj omeaats. ¹⁴ Xique tasajas teat Tito nguineay irangan najneaj, pares nganüy ngo naxing nicuajind, cos terangan atnej tapiungas. Meáwan leaw tasajas icon wüx tajlüyiüs niüng ijlüyiün, aag ayaj naleaing ngo nawai-ich. At leaw tasajas teat Tito wüx icona, aag ayaj naleaing. ¹⁵ Pues teat Tito xeyay ajjür icon lasta wüx leaad omeaats nguineay terangan, cos tengochiün najneaj wüx tapeay quiaj, terangan casa. Tajüic tendiüman merangan meáwan leaw tapiüng merangan. ¹⁶ Nganüy xeyay apac ximeaats cos najneaj terangan, ngo nachiw ximeaats wüx icona.

8

Apac omeajtsüw tayacüw tomiün

¹ Xecojow xechijquiaw, nganüy sanasaj icon nguineay ambeol nejiw Teat Dios ajcüw noicnoic ajlüy monyar andeac Teat Cristo moncanchiün tiül iüt Macedonia. ² Cos masey teamamongochiw xeyay naél, at ngo majiürüw nicuajind, pero xeyay apac omeajtsüw, tayacüw leaw alndom mayacüw. ³ Xique tawawas naleaing tayacüw leaw alndom mayacüw, ngome aleaw wüx tayacüw, tayacüw más xeyay. ⁴ Tasajüw xicon

sitiül alndom nüjchiün mambeolüw leaw ngo majiür tiül ajcüw minipilan Teat Cristo. ⁵ Pues ngome áagan ayaj tarangüw, naleaing tarangüw alwüx leaw ngo nateotsan apmarangüw. Cos ombas müjchiw omeajtsüw Teat Dios, condom tapiüngüw nejiw apmarangüw leawa sandiüman, cos aag ayaj andiüm Teat Dios. ⁶ Pares tasajas teat Tito najneaj mamb majaw icon para alndom mendonochiün meyacan leaw apmeajchiün, cos ninguinüt nej najlüy wüx maxaing aaga tomiün tiül icona. ⁷ Sajawan icona tengual ijntsopiün wüx meáwan cuajantanej: Ijntsopiün wüx iyariün andeac Teat Cristo; at ijntsopiün wüx mesajan nipilan wüx Teat Cristo; aton ijntsopiün wüx leaw nipilan alndom majawüw wüx cuajantanej; ijntsopiün wüx indiüman merangan leaw andiüm Teat Dios; aton ijntsopiün wüx mejiüran xicon lasta. Pares nganüy sandiüman aton mejntsopiün wüx meyacan leaw apmeyacan.

⁸ Xique ngo napiüng netam merangan aag ayaj, pero sasaj icon para menguiayiün nguineay arangüw altiül. Aag ayaj sasaj icon nguineay alndom mejüiquichan naleaing ijiüran lasta nipilan. ⁹ Icona lamejawan nguineay lamambeol icoots Miteatiiüs Jesucristo. Masey nej neneay meáwan leaw almajlüy tiül cielo, tacueat meáwan aag

ayaj para mambeol icoots. Nganüy cos nej tarang aag ayaj, pares icootsa apmajlüyüüts tiül cielo alinoic nüt.

¹⁰ Nganüy sandiüm nasaj icon wüx aaga leaw iyacan membeolan nipilan leaw ngo majiür. Sapiüng najneaj mernguialeatayon meyacan aag ayaj, cos nde namong neat tapots meyacan tomiün cos icona xeyay tendiüman merangan. ¹¹ Najneaj sitiül apmendochiün aag ayaj, pero naleaing irangan nde ajneaj imeajtsan atnej terangan ningünüt. Nganüy irangan atnej, indondochiün najen meyacan leaw alndom meyacan. ¹² Sitiül aljane andiüm mayac, ich mayac leaw almajiür, masey quiripite, cos Teat Dios ajneaj majaw; nej ngo matün ocueaj aljane mayac xeyay sitiül ngo majiür.

¹³ Ngome samb wüx aag ayaj para majiürüw xeyay ajcüw leaw apmembeolan, nganüy icona mecüliün ngo mejiüran leaw netam icon. ¹⁴ Naleaing sandiüm mejlüyiün atotow. Pero cos icona almejiüran, pares alndom meajchiün leaw netam wüx nüt nejw ngo majiürüw. Masey alinoic nüt nejw sitiül apmajiürüw, quiaj alndom müjchiw mambeolüw icon wüx nüt ngo mejiüran. Atquiaj apmejlüyiün atotow. ¹⁵ Ich leaam imeajtsan nguineay apiüng tiül Mipoch Teat Dios, cos apiüng: “Leaw nexaing xeyay

ngome apmenaw ocueaj, at leaw nexaing napateay apmatüch ocueaj majiür meáwan leaw netam”, aw.

Teat Tito y ajcüw monbeol nej

¹⁶ Süüch gracias Teat Dios cos nej tayac wüx omeaats teat Tito mandiüm mamb mambeol icon atnej tarangas. ¹⁷ Cos nej andiüm marang leaw tasajas; at nejáyan quiaj xeyay andiüm; pares nganüy apmamb majaw icon.

¹⁸ Sanüjchiün mamb maquiiüb teat Tito nop teat naxey naw tiül icootsa leaw ajaraw najneaj arang nguiajantanej niüng ajlüy noicnoic ajlüy minipilan Teat Cristo. Nej amb nguiajantanej mandeac wüx nguineay lamawün asoetiiüts Teat Cristo. ¹⁹ Ngome áagan ayaj, cos lamarriüjtüw nej monyar andeac Teat Cristo mambeol xicon tiül tiüüd naquiüjpan mamb najoyiün leaw sanajoyiün nayacan. Aag ayaj sarangan cos sandiüman narangan casa Teat Dios, at para majüic icona naleaing wüx imeajtsan iyacan leaw ijchan. ²⁰ Atquiaj sarangan, nganandot majlüy aljane mandeacndeac ngo majneaj wüx aaga najiüt sarangan, cos sajlüyiün wüx aaga xeyay tomiün leawa najmel. ²¹ Sandiüman narangan najneaj, ngome áagan wüx Teat Dios teamajaw, naleaing meáwan nipilan aton netam mambichaw majawüw

sarangan najneaj wüx aag ayaj.

²² At sanüjchiün maquiüjpüw mamb alinop mihermano-jaats. Lanajawan meáwan leaw sasajan marang, ap-marang najneaj. At nganüy xeyay andiüm mamb majaw icon, cos ajaw nguineay imeajtsan. ²³ Pues sitiül aljane apmatün manguiay jane nej teat Tito, isajan nop saquiüüb, nej nembeol xic wüx sambeol icon. Nganüy alijpüw quiaj, tarriüüd nejiw noicnoic ajlüy minipilan Teat Cristo cos nejiw aton xeyay arangüw casa Teat Cristo. ²⁴ Nganüy ijüiquichan icona naleaing irangan casa, para alndom manguiayiw meáwan noicnoic ajlüy mon-yar andeac Teat Cristo; at netam majüic naleaing icona irangan najneaj atnej lanapiüngan wüx icona.

9

Leaw najmel müjndiw mon-yar andeac Teat Cristo

¹ Pues wüx aaga tomiün leaw teameyacan membeolan monyar andeac Teat Cristo, ngo metam narang wüx nawiiig alinomb nasaj icon. ² Cos lanajaw icona aliün wüx imeajtsan indiüman meyacan. Wüx aag ayaj apac ximeats nasajüw nipilan tiül iüt Macedonia nguineay icona tiül iüt Acaya tendiüman meyacan tomiün nde tajneat. Pares xeyay monyar andeac Teat Cristo andiümüw müjchiw aton,

cos lamanguiyiw nguineay icona indiüman mepalüchiün meyacan najen. ³ Nganüy sanüüch mambüw ajcüw ayaj, mambüw masajüw icon alinomb mernguialeatayon wüx aag ayaj, cos ngo nandiüm manderac ndeac mbeay xic cos lanasajan nipilan nguineay lamerangan icona. ⁴ Jondot apmambüw acas monaw Macedonia maquiüjpüw xic wüx sanamb najaw icon, ndoj apmajawüw icona nganaw membichan meyacan aaga tomiün, quiaj sanaxinguan xeyay, cuan-temas icona. Cos lanandeac-ndeacan xeyay wüx icona nguineay tengual meyacan aaga tomiün. ⁵ Pares tapiüngas sanüjchiw mamb ajcüwa hermanos quiaj, mambüw ombas quiriw masajüw icon meyacan leaw lamepiüngan apmeajchiün. Quiaj apmejüiquichan naleaing irangan nde ajmiüc imalan imeajtsan, ngome cos sasajan icon.

⁶ Ich leaam imeajtsan, leaw nepiür xeyay apmaxaing xeyay; nganüy leaw napateay apiür, napateay apmaxaing. ⁷ Meawarónan ich mayac leawa lamapiüng tiül omeaats mayac, ngo mapiüng wüx; at nde mapiüng netam mayac, cos Teat Dios andiüm meyacan nde apac imeajtsan. ⁸ Teat Dios alndom müüch icon cuajantanej leaw netam mejiüran. Atquiaj alndom mejiüran leaw netam para alndom mermbeolayon leaw ngo majiür. At apmajlüy

leaw netam para mermbeolayon wüx meáwan najneaj najiüt. ⁹ Pues atanquiaj apiüng tiül Mipoch Teat Dios, cos apiüng:

Teat Dios apac omeaats majaw leaw ngo majiür, üüch leaw netam, ngo masap owix.

Nej arang palan, ngo majiür ümb.

¹⁰ Teat Dios neyac osaab leaw napiürüch, at neyac meáwan nüeteran leaw netam; nejay apmüüch mexeyay icueajiün leaw ijiüran. Quiaj apmejiüran leaw netam para membeolan jangantanej leaw ngo majiür. ¹¹ Nej apmüüch icon mejiüran cuajantanej, para membeolan jangantanej aton. Cos wüx atquiaj imbeolan, xeyay nipilan apmüjchiw gracias Teat Dios wüx sanüjchiün nejiw leawa tengual meajchiün. ¹² Wüx aaga leaw ijchan quiaj, aag ayaj ngome áagan membeolan monyar andeac Teat Cristo leaw ngo majiürüw, pero wüx aag ayaj apmayajcüw ambeol nejiw Teat Dios, apmüjchiw gracias.

¹³ Wüx aaga leaw ijchan quiaj, ajcüwa nipilan leaw ngo majiür apmarangüw casa Teat Dios, cos por aag ayaj ijüiquichan irangan atnej apiüng Teat Cristo. Apmarangüw casa Teat Dios cos icona xeyay temembeolan; at aton tembeolan pálwüx nipilan. ¹⁴ Nejiw apmatüniw ocueaj Teat Dios mambeol icon, apmajiürüw icon lasta xeyay, cos Teat Dios lamayac

mimonajneaj nej tiül imeajtsan. ¹⁵ Netam mapiüngaats najneajay arang Teat Dios cos nej tüüch miün micual nej Teat Cristo. Aag ayaj lamong wüx ajneaj, ngondom mapiüngaats nguitow ajneaj.

10

Pablo apac wüx aaga najiüt arang

¹ Nganüy xique Pablo satün icueajiün nde ajneaj ximeaats, atnej Teat Cristo tasaj nipilan. Altiül apiüngüw, wüx xique sajlüy niüng ijlüyiün xeyay ajneaj sandeac, pero wüx sarang nawiig nasaj icon, ajüic atnej napatas. ² Pues xique sasaj icon meyacan wüx imeajtsan merangan najneaj, cos ngo nandiüm nalic icon wüx sanapeay niüng ijlüyiün. Naleaing sanarang sapat najawüw ajcüwa leawa monpiüng xicona sarangan atnej jangantanej nipilan leaw ngo mandüüb Teat Cristo. ³ Masey sajlüyiün ningüy wüx iüt atnej meáwan nipilan, naleaing meáwan leaw sarangan ngo narangan atnej arang nipilan leaw ngo mandüüb Teat Cristo. ⁴ Pues xicona satsojon naquiüjpan nimeech cos ambeol xicon Teat Dios. Ngome xicónan quiaj satsojon, pares alndom najntsopiün wüx, ngondom majntsop wüx xicona nimeech. ⁵ Teat Dios ambeol xicon nangochiün ombeay leaw ngo mayar andeac Teat Cristo; at ambeol najntsopiün wüx jane nepiüng

nej más xeyay ajaw, at leaw nepiüŋ ngo maleaing leaw lamapiüŋ Teat Dios. Aton ambeol xicon nŷjchiün nipilan maxomüw omeajtsüw marangüw leaw andiüm Teat Cristo. ⁶ Sandiüman ombas najawan sitiül icona apmerangan meáwan najneaj, condom quiaj alndom nalic jane ngo marang najneaj.

⁷ Icona netam membichan mejawan nguineay irangan inopnpon. Cos sitiül aljane apiüŋ tiül omeaats ocueaj nej Teat Cristo, ich leam omeaats xicona aton ocueaj Teat Cristo xicon. ⁸ Masey ajüic atnej sarangrangüy quiripite wüx sasaj icon, aag ayaj cos sajlüy wüx icon. Naleaing ngo naxing, cos Teat Dios neech xicon nambeolan icon mepacan wüx áag andŷjpiiüts, ngo nandiüm nandarriich icon. ⁹ Ngo nandiüm mepiüŋgan xique sarang aaga nawiig cam nambolooch icon. ¹⁰ Naleaing altiül apiüŋgüw xique napatás, ngo najiür lasta wüx sarang wüx nawiig; pero wüx sajlüy niüŋ ijlŷyiün xiquiaj, ajüic atnej ngo najiür sapac, atnej ngo naxom ximeaats nandeaç. ¹¹ Leaw nepiüŋ atquiaj, ich majaw leaw sarang wüx nawiig atnej sanarang aton wüx sanajlŷyiün niüŋ ijlŷyiün.

¹² Xicona ngo najlŷyiün tiül ajcüwa monrangüyan casa, apiüŋgüw najneajay arangüw. Ninguiaj ajüic nechachiw, cos mbójan

ajawayej nguineay najneaj arang nop alinop tíulan nejiw. ¹³ Pero xicona ngo nelomboochayon wüx nayacan wüx leaw sarangan, sarangan aleaw wüx asaj xicon Teat Dios. Pares tatüchasan niüŋ ijlŷyiün. ¹⁴ Xicona ngo namban najmeliün leaw niüŋ Teat Dios ngo mapiüŋ. Pares alndom nasajan icon, cos xicona ombas namban niüŋ ijlŷyiün nasajan icon wüx Teat Cristo nguineay tandeow mawün asoetiiüts. ¹⁵ Xicona ngo nelomboochayon wüx leaw lamarang alinop wüx minajiüt Teat Dios. Pero sandiüman mepacan wüx leaw andiüm Teat Dios, cos atquiaj alndom membeolan xic namb nguijantanej, ¹⁶ nandeaçan nguineay alndom maw wüx asoetiw nipilan leaw acül miünquiaj necamb niüŋ ijlŷyiün. Cos ngo nandiüm najmeliün niüŋ alinop lamarang najiüt, nerangrangayon wüx leawa nej lamarang.

¹⁷ Pares sitiül aljane nind mandeaç nguineay arang, nde mandeaç leaw arang nej, ich mandeaç leaw arang Teat Dios. ¹⁸ Cos leaw arangrangüy wüx leaw arang nej, aag ayaj nicuajind ngo membeat; pero sitiül Teat Dios najneaj majaw leaw arang aljane, aag ayaj nembeat.

11

Pablo andeaç wüx leaw monpiüŋgan apóstoles nejiw

1 Malüy meiündan wüx leaw sanapiüng, cos sanasaj icon quiriw atnej andeac nop chach. Netam meiündan, nde mejcüyiün. 2 Xique xeyay ajiünts ximeaats wüx imbasan, atnej Teat Dios ajiünts omeaats wüx imbasan. Cos xique lanasaj icon apmecüliün nóiquian mequiüjpan Teat Cristo, atnej nop nüx nayambüch, awün nej miteat nej, apmacül nóiquian maquiüb minench nej. 3 Nganüy ngo majneaj ximeaats, ndot aljane lamawaiich icon ngo mendüjpiün Teat Cristo con imeajtsan, atnej tanomb Eva ngo mayar andeac Teat Dios, cos tawaiich nej ndiüc. 4 Icona aton wüx aljane amb niüng ijlüyiün, masey mandeac wüx Teat Jesús pálwüx ngo matnej sasajan icon; tengwüy wüx aljane apmasaj icon meajndiün alinoic espíritu ngo matnej aaga Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios leaw teajndiün wüx tasajasan icon; tengwüy wüx aljane apmamb maquiaach icon pálwüx ngo matnej taquiaachasan icon wüx Teat Cristo nguineay awün asoetiüts, pero naleaing icona temeyariün meáwan aag ayaj. 5 Xique sapiüng nejiw ajcüwa monwaiich monpiüng xeyay netamüw, aag ayaj ngo maleaing cos xique ngome chingüy xic. 6 Nots quiaj naleaing ngo nendeac najneajay ngo matnej andeac altiül. Masey, cos

lamejawan nguineay saxom ximeaats naquiaach icon.

7 ¿Cuane ipiüangan, jow wüx tarangas najiüt quiaj para naxom ombeat süet, aag ayaj ngo majneaj tarangas cos ngo nayar icueajiün nicuajind wüx tasajas icon nguineay lamawün icon wüx Teat Cristo? Ngwüy niquimas, aag ayaj ngome ngo majneaj, cos aag ayaj tarangas para nambeol icon meyariün andeac Teat Cristo. 8 Xique tayariüs tomiün ocueaj palpálwüx noicnoic ajlüy minipilan Teat Cristo, cos atquiaj alndom naquiaach icon. 9 Wüx tajlüyiüs ninguij niüng ijlüyiün masey xeyay ngo najiür leaw tetam xic, nejingüind icon ngo natün ocueaj mambeol xic. Cos wüx alcuane tetam xic tambeolüw xic minipilan Teat Cristo monaw Macedonia. Pues wüx meáwan aag ayaj taiündas wüx, ngo nasaj icon nicuajind. At aton nganüy ngome sanasaj icon membeolan xic. 10 Teat Cristo ajaw meáwan leaw sandeac ngo nawaiich, pares ngo nacueat nasaj meáwan nipilan tiül iüt Acaya, xique ngo metam nangüyaran. 11 ¿Neol tapiüngas sarang atquiaja, cos ngo najiür icon lasta? Ngwüy niquimas, Teat Dios ajaw sajiür icon lasta xeyay.

12 Xique tanaámbar sanarang atnej tenguijal narang, cos atquiaj ngome apmajiürüw andeacüw ajcüwa monpiüangan apóstoles nejiw, aton

ngondom mapiüngüw nejiw arangüw atnej sarangan. ¹³ Nejiw ngome naleaing apóstoles nejiw, cos awaijchaw, arangüwan at nejiw apóstoles ocueaj Teat Cristo. ¹⁴ Ngo metam mbayameron wüx aag ayaj, cos aaga minatangüw nimeech nenüt Satanás alndom mawaiich mejüiquichay atanej nop ángel ocueaj Teat Dios. ¹⁵ Pares nejinguid ngo metam mbayameron wüx aag ayaj, cos mimonrang najiüt Satanás alndom majüiquichaw arangüw atnej monrang najnej. Naleaing wüx úmbwüx nüt, quiaj apmaxomüw leaw netam nejiw.

Pablo tamongoch xeyay cos apóstol nej

¹⁶ Nganüy sanasaj icon alinomb, pero nejinguid nde mapiüng xique nechachiüs wüx leaw sanandeac. Cos sitiül aljane apiüng nechachiüs, masey ich mapiüng, pero ich manguiay leaw sanapiüng majüic xique aton alndom nerangrangüy, masey quiriw. ¹⁷ Nganüy leaw sanapiüng aag ayaj ngome leaw asaj xic Teat Dios; sanapiüng atnej nechachiüs cos sanerangrangüy. ¹⁸ Cos almajlüy xeyay leaw tearangrangayej wüx leaw arangüw, ata xique aton sanerangrangüy wüx leaw sarang. ¹⁹ Icona ipiüangan xeyay ixoman imeajtsan, pares apac imeajtsan menguiayiün andeac leaw nechach. ²⁰ Wüx nejiw

asajüw icon merangan leaw andiümüw nejiw, icona terangan. At wüx tandiümüw mambichaw leaw ijiüan, icona teajchiün. Wüx tandiümüw mawaijchaw icon, teyariün andeacüw. At sitiül arangrangayej, ngo mepiüangan nicuajind. Masey apmaleambüw icon, icona ngo mejcüyiün. ²¹ Masey saxing nasaj icon timbasan, pero ximbol narang atnej nejiw arangüw.

Nejiw arangrangayej wüx leaw tarangüw. Pues ata xique nganüy sanerangrangüy wüx leaw tarangas, masey apmajüic teanandeac atnej nechachiüs. ²² Pues sitiül nejiw hebreos nejiw, ¿jow xique, ngome hebreo xic? Sitiül nipilan israel nejiw, ¿jow xique, ngome nipilan israel xic? Sitiül nejiw monaw tiül acualaats teat Abraham, ¿jow xique, ngome nawas tiül acualaats teat Abraham atona? ²³ Sitiül nejiw apiüngüw monrang najiüt ocueaj Teat Cristo nejiw, nganüy xique najntsop wüx sarang, masey atnej nechachiüs sandeac. Xeyay najiüt lanarang, ngo matnej nejiw. Najntsop wüx sajwüch, najntsop wüx sajmel tiül manchiüc, najntsop wüx ajlüy nandeow. ²⁴ Nipilan israel tawüjchiw xic acoquiw awüjchiw, nimiow gajpoquey (39) tawüjchiw noicnoic. ²⁵ Arojmbüw tajwüchiüs naag xiül. Ali-noic tajlosas. Arojmbüw ajlüy nandeow tiül ndec

wüx tajmbaj a nadam müx. Alinoic tajlüyiüs pinawan nadam ndec noic nüt noic ongwiiüts. ²⁶ Xeyay tambas tiül tiüüd namb nguiajan-tanej. Nguiaj tajlüy nandeow tiül lam. Nguiaj tajlüy mambiy xic need. Nguiaj tajlüy mambiyaw xic micual xeüüt. Nguiaj tajlüy mambiy xic pálwüx nipilan ngome israel. Nguiaj tajlüy nandeow tiül alinoic cambaj. Nguiaj tajlüy nandeow tiül wajchiüc. Nguiaj tajlüy nandeow tiül ndec. Nguiaj tajlüy mambiyaw xic leaw monpüüangan ayariw andeac Teat Dios. ²⁷ Nguiajnguiaj xeyay laúmb sapac cos xeyay najiüt sarang. Nguiaj ngo nameay, nguiaj saüünd lop, nguiaj saüünd yow, nguiaj ngo net cos ngo majlüy, nguiaj ambiy xic naquind, nguiaj ngo najiür sapix.

²⁸ Aliün majlüy xeyay alndom napiüüng, pero leaw xeyay amb wüx ximeaats meáwan nüt, aag ayaj nguineay teajlüyiw noicnoic ajlüy minipilan Teat Cristo. ²⁹ Sitiül aljane ngo majiür apac, tengwüy ngo mayac omeaats wüx mandüüb Teat Cristo, xique ngo majneaj ximeaats nanguiaj. At sitiül aljane ayac wüx alinop marang ngo majneaj, xique aton xeyay sajcüy wüx aag ayaj. ³⁰ Más najneaj neran-grangüy wüx leaw arang Teat Dios, aag ayaj leaw ngondom narang xiquiáyan quiaj. ³¹ Teat Dios, miteat Miteatiiüts Jesucristo, aaga

almajlüy meáwan nüt, nej ajaw naleaing meáwan leawa lanapiüüng quiaj, ngo nawai-ich. ³² At aton wüx tajlüyiüs tiül cambaj Damasco, aaga natang nenajiüt ocueaj aaga rey Aretas tapiüüng majiürjüürüch niüüng ajmeleran. Tajiüraran a cambaj masapüw xic. ³³ Pero tajwanas samb tiül noic ventana tiül muro leaw ayey nej tiüt a cambaj. Samb tiül noic nadam nchep, quiaj tawas wüx.

12

Teat Dios tüüch nej majaw atnej maüüm

¹ Ngo metam neran-grangüy cos ngo naxom wüx nicuajind. Naleaing sanapiüüng nguineay tündiüs najaw atnej saüüm, at nguineay tasaj xic Teat Dios. ² Sajaw nop naxey leaw andüüb Teat Cristo, lamajiür gajpopeic (14) neat taquiüüb nej mamb Teat Dios matüch tiül amb arej cielo. Ngo najaw sitiül tajiür micuerpo nej tiül cielo, tengwüy ngo majiür, néjan Teat Dios ajaw.

³ Xique sawaw naleaing aaga naxey quiaj taquiüüb nej mamb Teat Dios andüy tiül cielo, pero ngo najaw sitiül tajiür micuerpo nej tiül cielo, tengwüy ngo majiür, áagan Teat Dios ajaw. ⁴ Quiaj tiül cielo tanguiaj xeyay nanderac leaw naleaing, ngondom mapiüüng wüx nguineay amb leaw tanguiaj, cos aag ayaj nejingüind nipilan ngo müünd mandeac wüx.

⁵ Pero leaw tajaw tiül cielo aaga naxey, xique wüx aag ayaj alndom nerangrangüy. Pero wüx leaw sarang xique nganüy ngo metam nandeadead wüx. Sanandead wüx áagan leaw tambeol xic wüx Teat Dios, cos ngondom narang nicuajind xiquiáyan quiaj. ⁶Sitiül nandiüm nerangrangüy, aag ayaj ngome nechachiüs, cos naleaing meáwan leaw sanapiüng. Pero ngo nandiüm nandead wüx aag ayaj, nganandot mayacüw wüx leaw sarang, at leaw sandead, cos ngo nandiüm malombüw xic nipilan.

⁷Nganandot nerangrangüy wüx leaw tüüch xic najaw Teat Dios, pares taxom xic noic necoy, atnej sayaag altiül sats. Aag ayaj tüüch xic minatangüw nimeech nenüt Satanás para mambiy xic, müüch mecoy nayaag. ⁸Pues wüx aag ayaj, arojmbüw tasajas Teat Dios sitiül alndom mawün aag ayaj wüx ximbas. ⁹Pero Teat Dios tasaj xic: "Ich mapac imeaats cos ijaw sandiüm ic. Wüx ique ngondom merang nicuajind, quiaj xique alndom najüiquich leaw alndom narang", aj xic. Pares apac ximeaats masey langondom narang nicuajind, cos quiaj apmajüic meáwan leaw sarang ngome xique sarang, Teat Cristo nerang. ¹⁰Por aag ayaj apac ximeaats wüx samongoch ngo majneaj wüx sandüüb Teat Cristo, masey wüx

sayaag langondom narang nicuajind, masey wüx aljane asaj xic ngo majneaj, masey ngo najiür leaw sapiüng netam, masey wüx ajlüy moncüy, masey wüx sajlüy tiül naél. Pares wüx lango najaw nguineay sanarang, quiaj ambeol xic Teat Dios narang cuajantanej.

Xeyay amb wüx omeaats teat Pablo wüx minipilan Teat Cristo tiül Corinto

¹¹Lanarang at xic nop chach, cos lasarangrangüy wüx nguineay tarangas najneaj, pero tarangas aag ayaj cos icona teyacan xic wüx nandead. Icona netam mendeacan wüx xique nguineay tambeol xic Teat Dios narang najneaj. Masey ajüic ngo nembeat nicuajind, pero ajcüwa monpiüangan apóstoles nejiw ngome más nembeatiw. ¹²Tajüic xique naleaing apóstol xic, cos wüx tajlüyiüs niüng ijlüyiün tarangas xeyay najiüt ocueaj Teat Dios, ngo nacueat. At tarangas xeyay ateócan y tarangas cuajantanej leaw ngome aag ajaraw. ¹³Xique tambeolas icon atanej tambeolas minipilan Teat Cristo nguiajantanej, pero naleaing ngo natün icueajiün nicuajind, ngo matnej tarangas nguiajantanej. Ajcan ngo natüntün icueajiün nicuajind, aag ayaj ngo majneaj tarangas. Iwüniün wüx imeajtsan aaga ngo majneaj tarangas quiaj.

Teat Pablo apiüng apmamb majaw nejiw amb iwear

¹⁴ Nganüy lanapiüng amb arojmbüw sanamb najaw icon. Naleaing ngo natün membeolan xic, cos ngo namb wüx leaw ijiüuran, samb wüx icona. Cos nop nacualaran ngome nej netam müüch miteat nej cuajantanej; nateataran netam mambeol micual nej. ¹⁵ Xique apac ximeaats masey sanüüch icon meáwan leaw sajiür, at masey sanembichay sapac wüx imbasan para alndom metangan wüx Teat Cristo. Masey ajüic ngo mejiüuran xic lasta nicuajind, xique xeyay sandiüm icon.

¹⁶ Masey xique ngo nayar icueajiün nicuajind, pero altiül apmapiüngüw xique xeyay sayambyamb nguineay alndom nawaiich icon. ¹⁷ ¿Jow, wüx tujchiüs mamb niüng ijlüyiün aljane, tatüniw icueajiün leaw ijiürana, majoyiw müjchiw xique? ¡Ngwüy, ngo narang! ¹⁸ Pues wüx tasajas teat Tito mamb niüng ijlüyiün, tujchiüs mamb alinop aton maquiüb mamb. Ngo matüniw icueajiün nicuajind, cos teat Tito aton apiüng tiül omeaats atnej sapiüng, aton arang atnej xique sarang.

¹⁹ ¿Ngwüy icona ipiüangan xicona sandeacan atquiaja para mewüniün wüx imeajtsan leawa tarangasana? Ngwüy, cos Teat Dios ajaw leaw sandeacan, aag ayaj cos sandüjpiün Teat Cristo.

Meáwan leawa sandeacan, aag ayaj alndom müüch icon mejiüuran ipacan wüx indüjpiün Teat Cristo. ²⁰ Ximbol, jondot wüx sana-peay niüng ijlüyiün sanaxom icon ngome teamerangan atnej sandiüm; at icona ngome apmexoman xic atnej indiüman. Cos ximbol naxom icon majlüy mondeacndeac tiül icona, tengwüy indiüman leaw ocueaj alinop, tengwüy ijcüyiün, tengwüy nerrejchiün, tengwüy nerndeacayon wüx imbasan ngo majnej, tengwüy nerndeacndeacayon, tengwüy nerlomboochayon, tengwüy ngo mejlüyiün nóiquian. ²¹ Ximbol aton, jondot wüx sanamb niüng ijlüyiün alinomb, Xeteat Dios apmüüch xic naxing wüx leaw iran-gan. Nots quiaj najiünts wüx ajcüw leaw tanaámb arangüw ngo majnej, cos nganaw leam omeajtsüw cuane teamarangüw, nganaw macueatiw. Altiül monxey ngo macueatiw ajiürüw minajtajüw nejiw, aton montaj ngo macueatiw ajiürüw minaxeyiw nejiw, at tanaámb teamarangüw ngo majnej leaw andiümüw.

13

Ndójwüx apaj ocueajiw

¹ Pues nganüy amb arojmbüw sanamb niüng ijlüyiün. Ich leam imeajtsan, wüx ajlüy alcuane majaraw, netam ijpüw tengwüy aroj-püw monjaw mapiüngüw

ngvineay tajlüy. ² Cos atnej lanasaj icon ninguinüt, nganüy sanasaj icon alinomb atanej tasajas icon wüx xiün quiaj amb ijmbüw. Wúxan nganaw napeay niüng ijlüyiün sandiüm nasajüw leaw tealeámban arangüw ngo majnej, at meáwan icona, sitiül tapeayiüs niüng ijlüyiün alinomb, langome sanajiür lasta leaw tealeámban arang ngo majnej. ³ Atquiaj sanarang, cos indiüman mejawan sitiül Teat Cristo naleaing teamasaj xic ngvineay netam narang. Nej lamajüiquich mejawan ngvineay alndom marang cuajantanej tiül icona. ⁴ Naleaing Teat Cristo tajüic atnej ngondom marang nicuajind wüx tajmel wüx cruz mandeow, pero nganüy lapac, cos Teat Dios tapacüüch nej alinomb. Ata xique aton masey ajüic atnej ngondom narang nicuajind, atnej tajüic wüx Teat Cristo wüx tandeow. Cos xique nganüy teanarang atnej tarang Teat Cristo, pares wüx sanapeay niüng ijlüyiün, quiaj apmajüic Teat Dios neech xic najaw wüx cuajantanej wüx icona.

⁵ Pues icónan quiaj netam meyajcan sitiül naleaing lameyariün andeac Teat Cristo. ¿Ngwüy ngo meyajcana, Teat Cristo ajlüy tiül icona? Tengwüy sitiül altiül ngo mandüüb Teat Cristo, quiaj naleaing ngo majlüy tiül icon Teat

Cristo. ⁶ Malüy mejawan xicona ngo nawaijchan, cos naleaing xicona miapóstol Teat Cristo xicon. ⁷ Satüniün mambeol icon Teat Dios nganandot merangan ngo majnej. Atquiaj satüniün cos sandiüman icon, ngome cos sandiüman najüiquichan ngvineay tarangasan najnej najiüt tiül icona. Más najnej, irangan leaw najnej masey altiül apiüngüw ngo narangan leawa netam narangan tiül icona. ⁸ Xicona ngo nandiüman narangan nicuajind leaw ngo mambeol nipilan mandüjpiw Teat Cristo, ngo nandiüman napalan nejinguind. ⁹ Xicona apac ximeajtsan wüx ngo metam napaj icueajiün cos teamerangan najnej. Tanaámb teanasajan Teat Dios mambeol icon merangan más najnej. ¹⁰ Pares tarangas aaga nawiiig cam wüx nganaw napeay niüng ijlüyiün, cos ngo nandiüm nalic icon wüx sanapeay quiaj, masey alndom nalic icon cos apóstol xic. Sandiüm nambeol icon metangan wüx Mipoch Teat Dios; ngo nandiüm nüüch mamix imeajtsan, nasarriich icon.

Ndójwüx atepeay

¹¹ Ndójwüx sasaj icon xecojow xechijquiaw, lasamb. Ich mapac imeajtsan irangan najnej atnej lanasaj icon, ermbeolayon nop alinop para alndom mejlüyiün nóiquian; nde merneocayon imbasan. Quiaj apmajlüy tiül icon Teat Dios, aaga neech

icon monajneaj, merjiürayon lasta. ¹² Itepeayiün nop alinop cos ijlüyiün nóiquian wüx Teat Cristo. Tamtámban ijlüyiün. ¹³ Meáwan minipilan Teat Cristo leaw alningüy atepeayiw icon.

¹⁴ Sandiüm mambeol icon Teat Jesucristo, majiür icon lasta Teat Dios, tanaámb majlüy nóiquian mequiüjpan aaga Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios. Amén.

**Noic nanderac
tarang wüx nawiiig
San Pablo müüch
minipilan Teat
Cristo moncül tiül
Galacia
GÁLATAS**

Pablo atepeay nejw

¹ Xique Pablo nop apóstol, ngome ayac xic nipilan, at ngome nipilan tarriiüd xic. Teat Jesucristo nejay tarriiüd xic, at miteatiiüts Teat Dios tarriiüd xic aton. Nej tapacüüch Teat Cristo tiül mondeow. ² Xique naquiüjpüw ajcüw mondüüb Teat Cristo leaw aliw ningü, satepeayiün icon noicnoic ajlüy minipilan Teat Cristo tiül iüt Galacia. ³ Tanaámb ich mambeol icon Miteatiiüts Dios at Teat Jesucristo müüch icon mejiüran monajnej. ⁴ Cos Teat Jesucristo tiün mandeow mawün asoetiiüts, ngo mapiüng wüx nicua-jind, tarang atnej andiüm Miteatiiüts Dios alndom mawün icoots wüx tiül aaga ngo majnejaj najlüy nganüy nüt cam. ⁵ Teat Dios netam masoic najnejaj arang meáwan nüt. ¡Amén!

Ngo majlüy alinoic najnejaj nanderac alndom mawün asoeteran

⁶ Xeyay mbayajos wüx sanguiay nguineay icona najen teamecueatiün Teat Dios, aaga nepaj icon mexoman aaga monajnejaj arang Teat Cristo. Nganüy tengual

meyariün mipoch pálwüx nipilan, ngo matnej aaga najnejaj nanderac wüx Teat Cristo. ⁷ Ngo majlüy alinoic najnejaj nanderac wüx Teat Cristo. Naleaing aljane lamitsoj imalan, andiümüw mambiülüjchiw leaw tapiüng Teat Cristo nguineay alndom mawaran wüx asoeteran. ⁸ Sitiül aljane maquiaach icon alinoic ngo matnej lanaquijchiün icon wüx aaga najnejaj nanderac wüx Teat Cristo, aaga nipilan quiaj ich mayac nej tiül aaga xeyay ngo majnejaj Teat Dios; masey sitiül ndot xicon, masey nop ángel imiün tiül cielo. ⁹ Atnej nomb tasajas icon wüx aag ayaj, nganüy sandilil nasaj icon alinomb: Sitiül aljane teamandiüm maquiaach icon pálwüx poch wüx aaga najnejaj nanderac wüx Teat Cristo, ngo matnej lamenguiayiün, ¡ich mayac tiül aaga xeyay ngo majnejaj Teat Dios!

¹⁰ Jow nganüy, ¿jane sayamb monajnejaj wüx ombas? ¿Nipilan, ngwüy Teat Diosa? ¿Ngwüy ajüic sayamb nguineay majnejaj majawüw xic nipilana? Cos sitiül aliün narang leaw andiüm nipilan ngondom narang minajiüt Teat Cristo.

Pablo tüünd majlüy nop apóstol

¹¹ Xecojow xechijquiaw, xique sandiüm menguiayiün aaga najnejaj nanderac wüx Teat Cristo leawa xic saquiaach, aag ayaj ngome nipilan taxom omeaats

mandeac. ¹² Ngo nayar ocueaj nipilan, aton ngo maquiaach xic aljane; nejay Teat Jesucristo tüüch xic najaw.

¹³ Icona lamenguiayiün nguineay sarang nomb wüx saquiüjpüw nipilan judío, nguineay tayambas ombasüw mondüüb Teat Cristo, at tandarriichasüw.

¹⁴ Xique tajntsopiüs wüx sandüy tiül nipilan judío, ngo matnej saquiüjpüw, cos xeyay tandiümas narang leaw tarangüw xexejchiün.

¹⁵ Naleaing Teat Dios tarriüüd xic wüx nganaw wijquian; xeyay tajiür xic lasta, pares tayamb xic, ¹⁶ müüch xic najaw Teat Cristo. Atquiaj alndom nandeac wüx nej nasaj wüx nipilan ngome judío. Wüx ndoj aag ayaj ngo namb najaw nejinguind. ¹⁷ Ngome tambas Jerusalén najawüw ajcüw ombas marangüw apóstoles; tambas sandüy tiül iüt Arabia; condom tandilileas sandüy tiül cambaj Damasco alinomb.

¹⁸ Condom wüx laúmb aroomb neat, quiaj tambas sandüy Jerusalén najaw a Teat Pedro, tacüliüs anaag gajpacoic (15) nüt. ¹⁹ Naleaing ngo naxom najaw alegüy apóstoles; áagan Jacobo michiig Teat Jesús taxomas. ²⁰ Naleaing sasaj icon, Teat Dios ajaw meáwan aaga poch teanasaj icon cam, aag ayaj naleaing.

²¹ Condom tambas tiül iüt Siria at tiül iüt Cilicia.

²² Pero nganaw majawüw

jane xic ajcüw noicnoic ajlüy minipilan Teat Cristo monlüy tiül Judea. ²³ Nejiw tanguiayiw teombeay miün nipilan, tanderac: “Aaga naxey leaw nomb xowüy tayamb ombasaats, nganüy tenguiäl maquiaach nipilan wüx mipoch Teat Cristo, masey nomb xowüy tandiüm masarriich icoots”, awüw. ²⁴ Condom xeyay tapac omeajtsüw majawüw leaw Teat Dios lamarang wüx xique, tapiüngüw najneajay lamarang Teat Dios.

2

Altigüy apóstoles ajneájan majawüw leaw arang a Pablo

¹ Ndoj, wüx laúmb gajpopeic (14) neat, quiaj tandilileas sandüy Jerusalén alinomb saquiüüb teat Bernabé; at teat Tito aton salnaquiüjpan. ² Xique tambas, cos Teat Dios tüüch xic najaw netam namb. Condom tiül Jerusalén, wüx tajlüyasan xicónan quiaj naquiüjpan monajiüt tiül minipilan Teat Cristo, quiaj tapots nasajüw nguineay saquiaach wüx aaga najneaj nanderac wüx Teat Cristo tiül nipilan ngome judío. Xique tarangas aag ayaj cos ngo nandiüm mapiürang ngo metam meáwan leaw lanarang, at leaw teanarang nganüy. ³ Naleaing, masey teat Tito aag alnaquiüüb ningüy, nipilan griego nej, ngo mapiüngüw wüx sitiül netam marangüch wüx ombas nej aaga circuncisión.

4 Pero nganüy ajcüwa leaw ngome naleaing andüjpiw Teat Cristo axotayej ajmeliw tiül icoots. Tajmeliw mandacüwiw nguineay ajlüyüts nóiquian wüx Teat Cristo, cos andiümüw mayacüw icoots alinomb wüx meáwan leaw nipilan judío ajlüyay marangüw. ⁵ Naleaing xicono ngo mbiüjlanon wüx narangan leaw apiüngüw masey noic ores, cos sandiüman mejiüran tiül imeajtsan leawa naleaing wüx aaga najneaj nanderac wüx Teat Cristo.

⁶ Leawa natangtang monjiür najiüt tiül minipilan Teat Cristo, nicuajind jayats ngo masajüw xic nguineay netam narang. Xique ngo napiüng wüx jane nejiw cos Teat Dios ngo marriüd jane netam ajlüy, jane ngwüy. ⁷ Nejiw iünan mapiüngüw Teat Dios lamüüch xic aaga najiüt quiaj, para naquiaach nipilan ngome judío nguineay alndom mawüw wüx asoetiw. Aag ayaj atnej najiüt tüünd teat Pedro masaj wüx nipilan judío. ⁸ Cos nejay Teat Dios neech mamb teat Pedro maquiaach nipilan judío, aton nejay Teat Dios tüüch xic namb naquiaach nipilan ngome judío.

⁹ Ndoj ajcüwa montangtang monajiüt tiül minipilan Teat Cristo, ajcüwa teat Jacobo, teat Pedro, ata teat Juan, tapiüngüw naleaing Teat Dios lamüüch xic narang aaga najiüt quiaj; ndoj tesapasayon xiwixan naquiüjpanüw,

xique naquiiüb a teat Bernabé. Tarangasan aag ayaj najüiquichan sajiüran monajneaj. Quiaj tapiüngüw najneaj namban narangan najiüt tiül nipilan ngome judío; pero nejiw apmarangüw najiüt tiül nipilan judío. ¹⁰ At tasajüw xicon leaam ximeajtsan wüx nipilan leaw ngo majiür; pero xique meáwan aag ayaj ngo nacueat narang.

Pablo apaj ocueaj teat Pedro tiül Antioquia

¹¹ Naleaing noic nüt wüx teat Pedro tamb tiül cambaj Antioquia, quiaj tasajas teombas nguineay arang, cos tarang leaw ngo metam marang. ¹² Cos nej tet aweaag nipilan ngome judío wüx nganaw mapeay nejingüind imiün niüng ajlüy teat Jacobo. Condom wüx lapeayiw, quiaj tacueat üet maquiüjpüw, cos imbol majawüw nej ajcüwa nipilan monpiüng netam majlüy circuncidado meáwan minipilan Teat Cristo. ¹³ Altegüy minipilan Teat Cristo tiül nipilan judío tarangüw atnej arang teat Pedro. Ata teat Bernabé tandüüb wüx aton, tarangüw aaga ayaj masey ajawüw nguineay netam marangüw. ¹⁴ Wüx tajawas lamarangüw pálwüx ngome atnej aquiaach aaga najneaj nanderac wüx Teat Cristo, quiaj tapots nasaj a teat Pedro niüng ajlüyeran: "Sitiül ique masey nipilan judío ic, pero temerang atnej nop nipilan ngome judío,

¿neol tesajüw nipilan ngome judío netam marangüw atnej arangüw nipilan judío?" saj.

Atotow alndom mawaats wüx asoetiüts por Teat Cristo

15 Xicona wijquiatason nipilan judío xicon, ngome nawasan tiül pálwüx nipi-lan monrang ngo majnej. 16 Pero nganüy ajawaats nejingund ngondom maw asoet nej ajcan arang leaw apiüng aaga poch tüünd Moisés. Ajcúwan monyar andeac Teat Jesucristo ap-mawüw wüx asoetiüw. Ata xicon a ton lanayariün andeac Teat Jesucristo, pares alndom majaw icoots Teat Dios ngo majiüraats nisoet ajcan ayariiüts andeac Teat Cristo, ngome ajcan sarangan leaw apiüng tiül aaga poch tüünd Moisés.

17 Nganüy sitiül xicon a masey judío xicon, sayam-ban aton nguineay alndom najlüyiün najnej naquiüjpan Teat Dios por leaw tarang Teat Cristo; quiaj ajüic xicon a sajiüran nisoet aton. ¿Wüx aag ayaj alndom mapiürang Teat Cristo ayac icoots wüx nisoete? ¡Ngwüy ngo matquiaj! 18 Cos sitiül tapiüngas ngo metam narang leaw apiüng aaga poch tüünd Moisés, condom tandilileas narang aag ayaj alinomb, quiaj lanajiür sasoet. 19 Cos xique sayaag tajlüyiüs atnej tüüch xic nandeow aaga poch tüünd Moisés, cos apiüng netam nandeow por sasoet. Nganüy lango metam

xic aag ayaj, cos sayaag lamapacüüch xic Teat Dios nguineay alndom narang leaw andiüm nej. 20 Nganüy xique sajlüy atnej laxiün wüx sandeow nóiquian naquiüüb Teat Cristo wüx tamb wüx cruz. Aaga nganüy cam ngome xique salnapac, cos Teat Cristo almapac tiül ximeaats. Leaw sarang nganüy ngo narang leaw sandiüman xique, cos sayar andeac Micual Teat Dios. Nej tandiüm xic xeyay, tiün nejáyan quiaj mandeow ingow sandeow. 21 ¿Nguineay alndom napiüng ngo metam xic aaga najnejay lamarang Teat Dios? Cos sitiül aljane alndom majlüy najnej maquiüüb Teat Dios ajcan arang leaw apiüng tiül aaga poch tüünd Moisés, quiaj ajüic andeówan Teat Cristo, atnej ngo metam.

3

¿Ngün alwüx ambeat, aaga poch tüünd Moisésa, ngwüy mipoch Teat Cristo?

1 ¡Nguitow merchachiün monaw Galacia! ¿Jane netsoj imalan mecueatiün mendüjpiün leawa lamenguiayiüna? Cos leawa lamenguiayiün aag ayaj naleaing. Xicon a tasajasan icon naleaing nguineay Teat Jesucristo tamb wüx cruz. 2 Nganüy sandiüm mesajan xic wüx aag ayaj. ¿Teyariün Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios ajcan irangan leaw apiüng tiül aaga poch tüünd Moisésa?

¿Ngwüy, ajcan teyariün leaw inguiayiün wüx Teat Cristo?

³ ¿Neol terchachiüna? Cos wüx temelichan indüjpiün Teat Cristo, quiaj teajndiün Nangaj Espiritu mambeol icon. ¿Nguineay tendililean alinomb mendüyiün wüx merangan leaw alndom merangan icona? ⁴ Ajüic atnej ngo mambeol icon nicuajind meáwan leawa temongochiün.

¡Ngwüy, ngome por ngana miün temongochiün aag ayaj! ⁵ Wüx Teat Dios üüch icon Nangaj Miespíritu nej, at wüx arang ateócan tiül icona, ¿nej arang aag ayaj ajcan irangan leaw apiüng tiül aaga poch tüünd Moisésa, ngwüy arang ajcan iyariün leawa lamenguiayiün wüx Teat Cristo?

⁶ Atquiaj teat Abraham tayar andeac Teat Dios, quiaj Teat Dios tajneaj majaw nej.

⁷ Nganüy icona netam mejawan leaw naleaing ayariw andeac Teat Dios, ajcüw ayaj atnej acualaats teat Abraham. ⁸ Tiül Mipoch Teat Dios lamapiüng tanomb nguineay Teat Dios apmawün wüx asoetiw nipilan ngome judío leaw apmayariw nej andeac.

Áag Teat Dios tasaj a teat Abraham tanomb wüx aaga najneajay nanderac, tapiüng: “Meáwan nipilan wüx iüt apmajlüyiw najneaj sitiül apmayariw sandeac atnej ique teyar sandeac”, aw. ⁹ Atquiaj meáwan leaw apmayariw andeac Teat Dios, najneajay apmajlüyiw maquiüjpüw teat

Abraham cos nej aton tayar andeac Teat Dios.

¹⁰ Leaw nepiüng alndom maw wüx asoet nej cos arang leaw apiüng tiül aaga poch tüünd Moisés, aag ayaj apmamongoch xeyay ngo majneaj. Cos Mipoch Teat Dios apiüng: “Apmamb tiül castigo jane ngo marang palan atnej apiüng tiül aaga poch tüünd Moisés”. ¹¹ Cos naleaing nejinguid ngondom majneaj majaw Teat Dios ajcan arang leaw apiüng minawiig Moisés, cos Mipoch Teat Dios apiüng: “Jane ayac omeaats wüx Teat Dios apmapac meáwan nüt cos lamayar nej andeac”. ¹² Aaga poch tüünd Moisés ngo mapiüng netam mayacüch wüx omeaatsaran. Apiüng: “Leaw arang palan, nej apmapac majlüy najneaj cos arang palan”.

¹³ Teat Cristo lamawün icoots tiül aaga ngo majneaj atnej apiüng tiül minawiig Moisés, cos apiüng netam mamongochiüts aaga ngo majneaj ajcan ngo marangaats palan. Cos Teat Cristo tamongoch meáwan ngo majneaj ingow amongochiüts, alndom mawün icoots wüx asoetiiüts. Cos apiüng tiül Mipoch Teat Dios: “Leaw najntsop arang ngo majneaj aag ayaj apmamb wüx cruz”. ¹⁴ Atquiaj tajlüy alndom mayariw nipilan ngome judío aaga monajneaj leawa Teat Dios tüüch teat Abraham. At apmüjndiiüts Nangaj Miespíritu nej leaw Teat Dios lamapiüng apmüjndiiüts

ajcan ayariiüts andeac Teat Cristo.

Mipoch Moisés y leaw Teat Dios lamapiüing apmüüch

¹⁵ Xecojow xechijquiaw, sanasaj icon menguiayiün wüx leaw nipilan alndom marang. Wüx alngün nipilan mayac mipoch nej mapiüing apmarang alcuane, nejinguind ngondom mapiüing ngo membeat aag ayaj, tengwüy mapiüing mayac wüx alquiriw. ¹⁶ Teat Abraham tasoic, nej apmüünd leaw Teat Dios lamapiüing apmüüch nej at micual nej. Nej ngo masoic andüy wüx meáwan micual nej, pares tasoic: “Micual”, ajow. Aag ayaj andeac wüx nop, aag ayaj Teat Cristo. ¹⁷ Nganüy atcüy sapiüing: Wüx Teat Dios tasaj Abraham leaw apmüüch nej, nganaw majlüy aaga poch tüünd Moisés. Aaga poch quiaj tajlüy wüx lamajiür piquiw acoic miow nimiow gajpowüw (430) neat. Aaga poch tüünd Moisés quiaj, ngondom mangowüüch leaw Teat Dios lamapiüing apmarang. ¹⁸ Cos sitiül aaga leaw apmaxomüw alinoic nüt apmaxoram wüx arangüch leaw apiüing tiül aaga poch tüünd Moisés, quiaj ajüic ngo membeat leaw tapiüing Teat Dios apmüüch. Pero Teat Dios tapiüing apmüüch, úüchan teat Abraham aag ayaj.

¹⁹ Jow nganüy, ¿neol tajlüy aaga poch tayac Moisésa? Aag ayaj tajmel majüiquich

arangüch nisoet. Teat Dios tüüch ángeles mandeacüw aaga poch quiaj manguiaj Moisés, condom Moisés tajlüy wüx masaj nipilan judío. Aaga poch tüünd Moisés quiaj tetam leaw apeay aaga nacualaran leaw lamapiüing Teat Dios apmüüch miün. ²⁰ Wüx Teat Dios tayac mipoch nej masaj a Abraham leaw apmüüch, nejay tarang, ngo metam mambeolaran, ngo matnej wüx tüüch poch a Moisés.

¿Neol tajlüy aaga poch tüünd Moisésa?

²¹ ¿Jow nganüy ngo majlüyiw nóiquian aaga poch tüünd Moisésa maquiiüb leaw Teat Dios tasaj a Abraham apmüüche? Ngwüy ngo matquiaj, cos sitiül aaga poch tayac Moisés alndom mawün asoeteran, quiaj naleaing alndom majneaj ajlüyiiüts teombas Teat Dios wüx arangaats palan leaw apiüing. ²² Cos lamapiüing tiül Mipoch Teat Dios meáwan nipilan ajlüyiw tiül nisoet. Atquiaj ajlüy alndom müjndiw leaw apmayar andeac Teat Jesucristo aaga leaw Teat Dios lamapiüing apmüüch.

²³ Wüx nganaw mapeay Teat Cristo, aaga poch tüünd a Moisés tapal icoots atnej ajpal tiül manchiüc aljane, cos netam macüliiüts mapeay Teat Cristo mayacaats omeajtsaats wüx nej. ²⁴ Aaga poch tüünd Moisés tajlüy atnej nop new nine. Cos tajiür icoots, tambeol icoots dedacasap; tiün macueat

wüx tapeay Teat Cristo, cos alndom majlüyiiüts najneaj teombas Teat Dios sitiül ayariiüts andeac Teat Cristo. ²⁵ Nganüy cos lapeay Teat Cristo, lango membeat aaga poch tayac Moisés, aaga atnej new nine.

²⁶ Nganüy meáwan icootsa micual icoots Teat Dios icoots cos ayariiüts andeac Teat Cristo Jesús. ²⁷ Meáwan icona leaw lameyariün yow mejüiquichan ijlüyiün nóiquian wüx Teat Cristo, nganüy ijlüyiün noic nej imeajtsan mequiüjpan Teat Cristo.

²⁸ Nganüy lango metam mepiüngan jane nipilan judío, jane nipilan ngome judío, jane najon nipilan marang najiüt, jane nangüyeran minajiüt nej, jane monxey, jane montaj; cos meáwan icootsa nóiquian ajlüyiiüts, atowtowiiüts ajlüyiiüts wüx Teat Cristo. ²⁹ Pero sitiül icona ocueaj icon Teat Cristo, átan ijlüyiün micual icon teat Abraham, quiaj ap-meajndiün leaw Teat Dios lamapiüng apmüüch.

4

¹ At aton sasaj icon: Wüx nop nacualaran aliün mapateay, ajlüy atnej nop najon marang najiüt, masey alinoic nüt nej apmeneay meáwan leaw almajiür miteat nej. Ngo majüic sitiül nej apmeneay meáwan. ² Nej netam mayar andeac monbeol nej, at netam mayar andeacüw jane ajlüyiw wüx minajiüt nej, leaw atüch a nüt mapiüng

miteat nej müünd meáwan leaw almajlüy najcueat cam. ³ Atquiaj tajlüyiiüts icoots aton, tajlüyiiüts atnej namix nine monguich. Cos tarangaats cuajantanej atnej ajlüyayej wüx marangüw jangantanej nipilan. ⁴ Wüx tatüch a nüt, Teat Dios tüüch miün Micual nej, mawiquiach nej nop nüx nipilan judío nej, wijquiata wüx aaga nüt tealeámban atam marangüch leaw apiüng tiül aaga poch tüünd Moisés. ⁵ Nej tiün mawün icoots tiül meáwan leawa mipoch Moisés apiüng netam marangüch, atquiaj alndom majlüyiiüts alinomb macual icoots Teat Dios.

⁶ Nganüy micual nej icoots, pares tüüch miün Miespíritu Micual nej macül tiül omeajtsaats, alndom masajaats Teat Dios: “¡Xeteat, necual xic!” majaats. ⁷ Nganüy ique ijlüy micual ic Teat Dios, lango mejlüy at ic nop najon nerang najiüt. Sitiül micual nej ic, aton apmüüch ic aaga leaw lamapiüng apmüüch por Teat Cristo.

Pablo xeyay ayac wüx omeaats meáwan mondüüb Teat Cristo

⁸ Naleaing icona nomb wüx nganaw mejawan jane Teat Dios, teajchiün imeajtsan leaw ngome naleaing dios nejiw. ⁹ Pero nganüy lamejawan jane Teat Dios, aton alndom napiüng Teat Dios lamüüch leaam imeajtsan wüx nej. Jow nganüy, ¿ngüneay tendiüman

mendililean meajchiün imeajtsan merangan alinomb cuajantanej leaw ngo metam, leaw ngo membeate?

¹⁰ ¿Neol tendüyiün wüx leaw tanomb terangan wüx atüch nüt, wüx atüch caaw, wüx atüch neat, at alacas nüt leaw mixejchiün tarangüwa?

¹¹ Sateow ximeaats wüx icona cos jondot aaga najiüt tarangas wüx imbasan ngome tembeat.

¹² Xecojow xechijquiaw, xique satün icueajiün mejlüyiün atnej xique sajlüy nganüy cam, cos xique lango nandüüb leaw apiüng tiül aaga poch tüünd Moisés, sajlüy atnej icona tejlüyiün nomb; icona ngome alngün ngo majneaj teyacan xic wüx.

¹³ Icona lamejawan nguineay tamelichas nasaj icon wüx a najneaj nanderac wüx Teat Cristo, masey axom xic noic monandeow wüx aaga nüt quiaj. ¹⁴ Masey aaga monandeow tajiüras quiaj, aag ayaj tajiüras majaraw nguitow sanaüc wüx. Naleaing icona ngo mepiüangan ngo mind mejawan xic, ngo mepiüangan ngo netam ajcan sajiür monandeow. Ingow aag ayaj icona teajchiün ilajcan menguiayiün saquiaach, atnej nejay nop ángel ocueaj Teat Dios, atnej nejay Teat Jesucristo xic. ¹⁵ Jow nganüy, ¿wül apac imeajtsan tejiüeran nomba? Cos tiül aaga nüt quiaj sayaag sitiül ndot alndom icona apmesojndiün osaab iniüjcan meajchiün xic. ¹⁶ Jow nganüy, ¿ijcüyiün

mejawan xic aag sasaj icon leaw naleaingue?

¹⁷ Nejiw ajcüwa nipi-lan quiaj awüywüyiwan icon; ngome arangüw leawa alndom mambeolüw icon. Nejiw andiümüw mecueatiün leaw saquiajchiün, para mendüjpiün leaw andiümüw. ¹⁸ Najneaj xeyay mawüywüyaran jangantanej sitiül naleaing apmayac nej wüx leaw najneaj. Xique meáwan nüt sandiüm nüüch mapac imeajtsan, ngome áagan wüx salnaquiiüb icon. ¹⁹ Xecualüw, xeyay ngo majneaj nayaag. Sayaag atnej necoy, sapiüng atnej ayaag necoy montaj wüx apwijquiam micual nej. Aag ayaj sanayaag tanaámb sitiül icona ngome apmendiüman merangan leaw andiüm Teat Cristo. ²⁰ Malüy sapiüng alndom najlüy ninguiaj niüng ijlüyiün nganüy cam, para nasaj icon xiquiaj, cos lango najaw cuane alinoic sanasaj icon.

Nguineay tajlüy wüx Agar, at wüx a Sara

²¹ Jow icona leaw indiüman mendüjpiün aaga poch tüünd Moisés, nganüy isajan xic: ¿Ngwa nganaw mejawana cuane apiünga? ²² Cos apiüng Abraham tajiür ijpüw micual nej. Nop micual aweaag nop najon najtaj nerang najiüt, alinop micual aweaag mintaj nej ngome najon. ²³ Aaga micual aweaag najtaj najon marang najiüt, aag ayaj wijquian atnej

jangantanej. Pero aaga micual aweaag mintaj nej, aag ayaj tajürüw cos Teat Dios lamapiüng apmüüch majiürüw micualüw nejiw.

²⁴ Aag ayaj ajiür cuane amb apiüng. Ajcüwa ijpüw montaj quiaj, apiüng wüx ijquiaw ajlüy poch leaw Teat Dios tayac müüch nipilan. Noic aag ayaj leaw tayac müüch nejiw wüx tiüc Sinaí, aag ayaj tüüch a Moisés. Leaw andüüb aaga poch quiaj, ajlüyiw atnej ajcüwa najon monrang najiüt, atnej aaga Agar quiaj.

²⁵ Cos Agar, aag ayaj apiüng wüx a tiüc Sinaí tiül iüt Arabia; at apiüng wüx aaga cambaj Jerusalén, at wüx meáwan nipilan judío, cos ajlüyiw at nejiw najon nipilan marang najiüt.

²⁶ Pero icootsa ajlüyüüts najneajay, ngo matnej ajcüwa najon monrang najiüt quiaj, cos micual icoots aaga Jerusalén najlüy tiül cielo. ²⁷ Altiül Mipoch Teat Dios apiüng:

Ich mapac imeaats najtaj leaw ngondom mejür micual;

erpaj napac majüic apac imeaats,

ique nganaw meyaag necoy wüx wijquiaw nop nine.

Cos aaga najcueat najtaj nganüy apmajiür más xeyay micual nej,

ngo matnej nop najtaj nejiür minoj nej.

²⁸ Xecojow xechijquiaw, icona ijlüyüün atnej tajlüy teat Isaac, cos ijlüyüün necualaranan leawa Teat

Dios lamapiüng apmüüch.

²⁹ Pero icootsa wijquiajoots, üüch icoots wijquiamoots Nangaj Espiritu ocueaj Teat Dios, ayambüw ombasaats ajcüwa monpiüng netam mandüjpich aag arangüw nipilan judío. Aag ayaj atnej tajlüy wüx teat Isaac, cos micual Agar tayamb nej ombas nej. ³⁰ ¿Cuane apiüng tiül Mipoch Teat Diosa? Teat Dios tasaj teat Abraham: “Iwün iniüng aaga najon nerang minajiütan maquiiüb micual nej, cos micual nej ngondom müünd nicuajind leawa apmaneay micualan”, aw.

³¹ Atquiaj icootsa xecojow xechijquiaw, ngo majlüyüüts matnej micual aaga najon nerang najiüt quiaj; icootsa ajlüyüüts atnej micual mintaj teat Abraham.

5

Nde mendüyüün wüx mendüjpiün aaga poch tüünd Moisés

¹ Pero cos Teat Cristo lamawün icoots tiül arangaats leaw apiüng tiül aaga poch tüünd Moisés, tanaámb netam mendüjpiün Teat Cristo; nde mendüyüün wüx alinomb mejlüyüün at icon najon monrang najiüt.

² Nganüy inguiayüün, xique Pablo sanasaj icon, cos sitiül icona mendüjpiün wüx merangan aaga circuncisión, quiaj ijüiquichan atnej ngo membeat tandeow Teat Cristo, ngo metam. ³ Sandiüm nasaj icon alinomb menguiayüün, sitiül nop naxey

andiüm majlüy circuncidado, at netam marang palan leaw apiüng tiül aaga poch tüünd Moisés. ⁴ Sitiül aljane tiül icona apiüng wüx nop lamarang leaw apiüng tiül aaga poch tüünd Moisés, quiaj Teat Dios apmawün nej asoet, pues quiaj ajüic nej tengual macueat andüüb Teat Cristo; at tengual macueat aaga monajneaj leaw andiüm müüch nej Teat Dios. ⁵ Pero icootsa ambeol icoots Nangaj Espíritu macüliüts a nüt wüx apmajlüyiiüts najneajay, cos ayacaats omeajtsaats wüx Teat Cristo. ⁶ Cos sitiül apmayariiüts andeac Teat Cristo Jesús, quiaj ngo membeat sitiül ajlüyiiüts circuncidado, tengwüy ngwüy. Leaw nembeat aag ayaj mayacaats omeajtsaats wüx Teat Cristo, cos üüch icoots mapac omeajtsaats majawaats nop alinop.

⁷ Icona ninguiün nüt terangan najneaj. Jow nganüy, ¿jane tepal icon mecueatiün mendüjpiün leaw ijawan naleaingue? ⁸ Aag ayaj ngome Teat Dios nerang, cos tasaj icon mendüjpiün wüx merangan leawa nej andiüm. ⁹ Ich leaam imeajtsan noic nanderac: quiripite nine levadura alndom majüy tiül ajtsaj, müüch maxip, mexeyay. ¹⁰ Xique sawaj Teat Dios apmambeol icon, ngome apmecueatiün mendüjpiün. Pero jangantanej teamandiüm mitsoj imalan, Teat Dios apmüüch nej mamongoch xeyay ngo

majneaj alinoic nüt.

¹¹ Xecojow xechijquiaw, jondot xique aliün naquiaach netam marangüch aaga circuncisión quiaj wüx ombas aljane andiüm mandüüb Teat Cristo, nipilan judío ngome apmayambüw ximbas; at lango mayajcüw necoy wüx apmanguaiyiw aaga najneaj nanderac wüx Teat Cristo tandeow wüx cruz. ¹² Nejiw ajcüwa mondiüm mayacüw icon wüx circuncisión quiaj, ¿neol ngo marangüw wüxan ombasüw nejiw mandoi-jquiaw nómbana?

¹³ Cos icona xecojow xechijquiaw, tepajaranan meriowan tiül indüjpiün aaga poch tüünd Moisés. Naleaing netam mejawan wüx, nde mepiüangan ijlüyíunan mendüjpiün merangan leaw icona indiüman. Leaw netam merangan aag ayaj mejiürayon lasta, membeolan nop alinop. ¹⁴ Cos meáwan apiüng tiül a poch tüünd Moisés alndom marangüch palan sitiül apmarangüch atcüy, cos apiüng: “Ijiür lasta jangantanej atnej erjiürüy lasta.” ¹⁵ Nde merangan atnej arangüw napat nimal leaw acüüchcüüchayej, at-sambayej. Ijawan wüx, nde mejcüyiün mejawan nop alinop, nganandot mümb ndajrriümeron.

Leaw ngo mandiüm Nangaj Espíritu

¹⁶ Xique sandiüm nasaj icon: Irangan leaw andiüm Nangaj Espíritu ocueaj Teat

Dios, quiaj ngome apmerangan leaw indiüman. ¹⁷ Cos leaw nipilan andiüm, Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios ngo mandiüm. Pero leaw andiüm Nangaj Espíritu, nipilan ngo mandiüm. Wüx aag ayaj ngondom mejlüyiün nóiquian; pares ngondom merangan leaw najneaj iün tiül imeajtsan. ¹⁸ Sitiül apmeajchiün a Nangaj Espíritu matiib icueajiün nguineay netam merangan, quiaj lango metam mendüjpiün aaga poch tüünd Moisés.

¹⁹ Ngo maél mejaw nguineay ajlüyiw nipilan leaw andüjpiw leaw nejiwan quiaj andiümw: aag ayaj leawa nejiür minajtaj, nejiür minaxey, leaw aquiübayéjan ngo mengoch owixaw, at leaw arang cuajantanej ngo majneaj wüx aag ayaj. ²⁰ At monyac omeaats wüx narangüch dios, monsüet, monwüney, monyambüy ombas, moncüy, moneocüy ombas, monbiyay, monsojngüy majcüyiw, leaw ngo majlüyiw nóiquian, at monquiaach leaw ngo mandiüm Teat Dios. ²¹ At leaw moncüy wüx ajaw alinop ajiür, at monbiy nipilan, mongün, monétan, at almajlüy xeyay cuajantanej ngo majneaj arangüw. Áag sasaj icon atnej landoj napiüng, leaw teamarang aag ayaj ngondom majlüy tiül micambaj Teat Dios.

²² Pero leaw Nangaj Espíritu üch marangaats,

aag ayaj majneaj majawaats nop alinop, majiüraats apac omeajtsaats, majiüraats monajneaj, at maiücaats wüx cuajantanej, marangaats najneaj wüx alinop, majneaj omeajtsaats ngo merrejchiiüts wüx nicuajind, nde macueatiiüts marangaats leaw netam marangaats. ²³ Nde merangrangayoots, nde marangaats leaw andiüm micuerpojaats. Jane apmarang meáwan aaga najneaj quiaj, ngo majlüy alngün poch mayac nej asoet. ²⁴ Jane ocueaj Teat Cristo ngo metam marang andiüman nej. Cos wüx tandeow wüx cruz Teat Cristo, quiaj tajlüy atnej tandeowaats nóiquian maquiüjpaats. ²⁵ Sitiül Nangaj Espíritu ajlüy wüx icootsa, ambeol icoots marangaats leaw andiüm Teat Dios, netam mäjchiiüts mayac icoots wüx leaw andiüm nej.

²⁶ Ngo majneaj sitiül merangrangayoots, mäjchiiüts majcüy nop alinop; aton ngo majneaj meyambayoots ombasaats.

6

Netam mermbeolayon

¹ Xecojow xechijquiaw, sitiül aljane majaraw wüx arang ngo majneaj, icona leawa xowüy ipacan wüx iyariün andeac Teat Cristo netam meyamban nguineay meajchiün majaw cuane ngo majneaj teamarang, nde mejcüyiün mequiüjpan. Netam mejawan wüx,

nde merangrangayon wüx mepiüangan icona najneaj irangan, nganandot alndom wüx imalan icona mejiüran naél. ² Netam membeolan nop alinop wüx aljane ajiür naél, cos sitiül apmembeolan alinop, quiaj irangan leaw andiüm Teat Cristo.

³ Sitiül aljane ayaag nej alwüx ajaw ngo matnej alinop, nicuajind nej, aag ayaj nejáyan quiaj teawaijchay. ⁴ Meáwan anopnop ich mayamb omeaats wüx majaw nguineay arang, quiaj alndom mapac omeaats nejáyan quiaj, ngo metam mayambyamb nguineay arang alinop. ⁵ Cos meáwan anopnopoots netam mayajcaats áagan asoetiiüts.

⁶ Leawa naquiaacharanüw wüx Mipoch Teat Dios, nejiw netam mambeolüw wüx cuajantanej ajcüwa monquiaach nejiw.

⁷ Nde merwaiichayon icoyónan quiaj, cos nejingund ngondom mitsoj Teat Dios. Ajawaats atnej arang nop nepiür wüx apmatüch a nüt maxaing omeaats micorrül nej, apmaxaing leaw tapiür. ⁸ Sitiül aljane arang andiüman nej, nejáyan quiaj apmendrojchay ombas. Pero jane arang leaw andiüm Nangaj Espíritu, Nangaj Espíritu apmüüch mapac meáwan nüt tiül cielo. ⁹ Nde paxiüm ocueajiiüts marangaats najneaj. Cos sitiül ngo paxiüm ocueajiiüts, wüx lamatüch a nüt apmüjndiiüts leaw axomaats wüx leaw tarangaats.

¹⁰ Atquiaj wüx alndom, netam mayambaats nguineay mambeolaats jangantanej nipilan; pero leaw micojoots michijquiaats monyar andeac Teat Cristo, netam mambeolaats alwüx quiriw.

Andondoch atepeay

¹¹ Ijawan nganüy nguitop-top adam a poch. Aag agüy xiquiaj sarang naag xiwix nüüch icon. ¹² Ajcüw leawa andiümüw majlüyiw najnéajan maquiüjpüw nipilan judío, ajcüw ayaj mondiüm mayacüw icon wüx merangan aaga circuncisión quiaj, nganandot mayambüch ombasüw cos áag andüjpiw Teat Cristo leawa tandeow wüx cruz. ¹³ Nejiw

ajcüwa monjiür circuncisión quiaj, ngo marangüw meáwan leaw apiüng tiül a poch tüünd Moisés; nejiw andiümüw mejiüran circuncisión para merangrangayej wüx mapiüngüw icona aton almejoiün aag ayaj wüx imbasan. ¹⁴ Pero xique ngo nandiüm nerangrangüy wüx nicuajind. Leaw sandiüm, aag ayaj mapac ximeaats wüx Teat Cristo cos tandeow wüx cruz mawün asoetiiüts. Cos atquiaj tajlüy, pares nganüy lango metam xic meáwan ngo majneaj leaw arang nipilan wüx iüt, at nejiw lango metam nejiw xic. ¹⁵ Cos sitiül ajlüyüts nóiquian wüx Teat Cristo Jesús, lango membeat sitiül ajiüraats circuncisión tengwüy ngwüy. Pero leaw nembeat aag ayaj macueatiiüts meáwan ngo

majnej, marangaats leaw najnej. ¹⁶ Meáwan icona leaw irangan atquiaj, ich müüch icon Teat Dios xeyay monajnej, majiür icon lasta, at meáwan nipilan judío leaw naleaing ayariw andeac Teat Dios, cos nejiw aton micambaj Teat Dios.

¹⁷ Pero naw ningüy andüy ninguiün nde mayac xic wüx naél nejinguid. Cos ajcüwa ndooch alwüx ximbas, aag ayaj ajüiquich xique nop xic nerang minajiüt Teat Jesús, cos wüx sarang minajiüt nej saxom aag ayaj.

¹⁸ Xecojow xechijquiaw, tanaámb ich mambeol icon Miteatiiüts Jesucristo. Amén.

**Noic nanderac
tarang wüx nawiiig
San Pablo müüch
minipilan Teat
Cristo moncül tiül
Efeso
EFESIOS**

*Pablo atepeay minipilan
Teat Cristo tiül Efeso*

1 Xique Pablo miapóstol Teat Jesucristo, cos Teat Dios andiüm. Xique sarang aaga nawiiig cam nüjchiw monyar andeac Teat Jesucristo monlüy tiül cambaj Efeso, leaw tanaámb ngo macueatiw nej. 2 Tanaámb ich mambeol icon Miteatiiüts Dios at Teat Jesucristo müüch icon mejiüran monajnej.

*Teat Dios lamüüch icoots
mimonajnej Teat Cristo*

3 Najnejjay ajlüy Teat Dios miteat Miteatiiüts Jesucristo, cos lamüüch icootsa majlüyiiüts nóiquian maquiüjpaats Teat Cristo. Lamüüch majiüraats meáwan najnej leaw üüch Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios cos ayariiüts andeac Teat Cristo; lamüüch majnej omeajtsaats najnejjay atnej wüx apmajlüyiiüts tiül cielo. 4 Cos Teat Dios tarriiüd icoots wüx nganaw majlüy a iüt cam, para alndom majlüyiiüts najnejjay, ngo majiüraats nicuajind nisoet. 5 Teat Dios tajnej majaw icoots, pares tarriiüd icoots wüx

nganaw wijquiamoots, majlüyiiüts atnej micual nej por Teat Jesucristo, cos atquiaj tandiüm marang. 6 Pares tanaámb apmandeacaats najnejjay tarang Teat Dios wüx icoots, cos ajlüyiiüts nóiquian maquiüjpaats Micual nej, aag xowüy andiüm. 7 Nganüy por micual nej alndom mawaats wüx asoetiiüts cos tajünch tiüt miquiej nej. Quiaj tarang xeyay najnej wüx icoots; tawün wüx omeaats meáwan nisoet leaw tajiüraats. 8 Lamajüiquich xeyay andiüm icoots cos tüüch icoots mendüyiiüts, maxomaats omeajtsaats xeyay; 9 at lamüüch icoots majawaats leaw nómban ngomeaag ajaraw, leaw tapiüng apmarang. 10 Teat Dios lamapiüng wüx apmatüch a nüt meáwan apmajlüy atnej lamapiüng. Quiaj Teat Cristo apmajlüy wüx meáwan leaw almajlüy tiül cielo, at meáwan leaw almajlüy wüx a iüt cam.

11 Nganüy ajlüyiiüts nóiquian maquiüjpaats Teat Cristo, cos Teat Dios tarriiüd icoots wüx nganaw majlüyiiüts, nguineay alndom müjndiiüts leaw tapiüng apmüüch icoots. Meáwan aag ayaj tajlüy atnej lamapiüng apmajlüy, cos arang meáwan atnej andiüm nej. 12 Atquiaj tarang para meáwan icootsa leawa ombas majlüyiiüts minipilan icoots Teat Cristo alndom marangaats najnejjay, cos atquiaj nipilan apmapiüngüw najnejjay

tarang Teat Dios. ¹³ At icona wüx tenguiayiün aaga poch leawa naleaing, at tenguiayiün nguineay alndom meriowan wüx isoetiün, teyariün andeac Teat Cristo. Quiaj Teat Dios tüüch icon Nangaj Miespíritu nej atnej lamapiüng, majüic minipilan nej icon. ¹⁴ Aaga Nangaj Miespíritu nej quiaj, aag ayaj nejüiquich naleaing apmüjndiiüts aaga lamapiüng apmüüch icoots, leaw apmatüch a nüt mawün wüx jane lamarriiüd, quiaj apmandeacüw najneajay arang Teat Dios.

Pablo atün ocueaj Teat Dios mambeol montaag creer monaw Efeso

¹⁵ Nganüy xique aton, wüx tanguiayiüs nguineay icona ngo mechiwean imeajtsan wüx Teat Jesús, nguineay apac imeajtsan mejawan monyar andeac nej cos indiüman nop alinop, ¹⁶ quiaj ngo nacueat nasaj Teat Dios najneajay arang cos lamambeol icon. Ajlüyay leaaw ximeaats icona wüx sataag orar. ¹⁷ Satün ocueaj Teat Dios, Midios Miteatiiüts Jesucristo, aaga najneaj Nateataran najlüy tiül cielo, müüch icon merndüyiün mexoman imeajtsan nguineay amb apiüng, müüch icon mejawan ranüy jane nej. ¹⁸ Aton satün ocueaj nej müüch ram imalan mejawan cuane aaga najneajay temecüliün apmejawan alinoic nüt, at

mejawan cuane aaga najneajay nembeat leawa Teat Dios apmüüch meáwan monyar nej andeac. ¹⁹ Átan satün mejawan nguineay Teat Dios alndom marang xeyay cuajantanej ngomeaag ajaraw, para mambeol meáwan monyar andeac nej. Nej cuajantanej alndom marang, ngo majiür ümb; ²⁰ atnej wüx tapacüüch alinomb Teat Cristo tiül mondeow, ndoj tüüch chetem amb wüx miác nej tiül cielo. ²¹ Nganüy Teat Cristo lamarang natang tiül meáwan montangtang, tiül meáwan monjiür najiüt, tiül meáwan monlüy wüx alngün cambaj. Nejingüind alinop ngondom matüch ajneaj ajlüy, ngome áagan nganüy nüt cam, at meáwan nüt aliüc miün. ²² Teat Dios tayac meáwan leaw almajlüy tiül owix Teat Cristo marang wüx leaw andiüm. At tüüch Teat Cristo majlüy natang wüx meáwan noicnoic ajlüy monyar andeac nej. ²³ Pues minipilan Teat Cristo ajlüyiw atnej micuerpo nej, y Teat Cristo ajlüy tiül nejiw meáwan nüt para ndom majlüyiw palanüy, cos nej ajlüy nguiajantanej, y aton ajlüy wüx cuajantanej leaw almajlüy.

2

Teat Dios tawün icoots wüx asoetiüts cos ajüür icoots lasta

¹ Teat Dios tapacüüch icon cos nomb tejlüyiün atnej lerndeowan, tiül meáwan ngo majneaj leaw terangan, tiül meáwan nisoet. ² Aaga

nüt quiaj wüx icona aliün mendüjpiün meáwan ngo majneaj leawa narangüch ningüy wüx iüt, tendüjpiün leaw andiüm nimeech, aaga minatangüw meáwan jane ngo mandiüm marang leaw andiüm Teat Dios. ³ Nomb icootsa aton tajlüyiiüts tiül ajcüwa nipilan quiaj. Cos tarangaats ngo majneaj atnej tandiümaats; tarangaats leawa ngo majneaj aw tiül omeajtsaats. Icootsa aton netam majcüy majaw icoots Teat Dios atnej meáwan nipilan leaw ngo mayar andeac. ⁴ Pero Teat Dios xeyay ajneaj omeaats, xeyay tandiüm icoots. ⁵ Masey icootsa tajlüyiiüts atnej landeowaats cos xeyay asoetiiüts tajiüraats. Naleaing Teat Dios tajiür icoots lasta, tawün icoots wüx asoetiiüts, tüüch icoots mapacaats nóiquian maquiüjpaats Teat Cristo. ⁶ Teat Dios tapacüüch icoots tiül mondeow nóiquian maquiüjpaats Teat Cristo, átan tüüch icoots chetemoots tiül cielo nóiquian maquiüjpaats Teat Cristo Jesús. ⁷ Atquiaj tarang Teat Dios para müüch majaraw alinoic nüt nej lamambeol icoots xeyay, at najneaj omeaats majaw icoots cos ajlüyiiüts nóiquian maquiüjpaats Teat Cristo Jesús. ⁸ Teat Dios xeyay andiüm icoots, pares tawün icoots wüx asoetiiüts, aag ayaj cos ayacaats omeajtsaats wüx nej, ngome alcuane najneaj tarangaats. Aag ayaj mimonajneaj Teat Dios

üjndiiütsan. ⁹ Atquiaj ne-jinguind ngondom meran-grangüy wüx, cos aag ayaj ngome por arangaats najneaj. ¹⁰ Teat Dios tarang icoots atnej nganüy ajlüyiiüts, ndoj tayac icoots nóiquian maquiüjpaats Teat Cristo para marangaats najneaj atnej lamapiüng.

*Teat Cristo neech ma-
jlüyiiüts najneájan*

¹¹ Icona netam leaam imeajtsan jane icon, nguineay tejlüyiün nomb. Cos ngome nipilan judío icon, at ngo mejlüyiün circuncidado; pares tesoiquiün ngome circuncidado icon. Atquiaj tasajüw icon leaw monlüy circuncidado, pero naleaing nejiw arangüw aag ayaj wüxan a cuerpo. ¹² Tiül aaga nüt quiaj, icona ngome tejlüyiün nóiquian mequiüjpan Teat Cristo, at aton ngo mejlüyiün tiül micual micualüw Israel. Pares ngo mejlüyiün tiül aaga najneajay leawa Teat Dios tapiüng apmarang wüx nipilan judío. Ngo mejawan nguineay apmeriowan wüx isoetiün, at ngo meyajcan jane Teat Dios. ¹³ Nganüy ijlüyiün nóiquian mequiüjpan Teat Cristo Jesús, masey icona nomb tejlüyiün miünquiaj, cos ngo mejawan jane Teat Dios. Nganüy Teat Dios lamüüch icon metüchiün niüng ajlüy nej, cos Teat Cristo tandeow tajüch tiüt miqueiej nej. ¹⁴ Nganüy Teat Cristo lamüüch nipilan judío

at nipilan ngome judío majlüyiw nóiquian, majlüyiw najneájan, lango majcüyiw mejawajej. Tawün aaga nepal noicnoic ajlüy nipilan quiaj. ¹⁵ Teat Cristo wüx tandeow, tandarriich nómban aaga poch tüünd Moisés, maquiüüb meáwan leaw nipilan judío tapacüw wüx marangüw. Condom tüüch judíos y nipilan ngome judíos majlüyiw nóiquian maquiüjpüw nej, lango majcüyiw mejawajej. ¹⁶ Wüx Teat Cristo tamb wüx cruz, quiaj tüüch majlüyiw najneájan miijquaw ajlüy palpáwüx nipilan. At tüüch majlüyiw nóiquian maquiüjpüw Teat Dios, majlüyiw atnej nop nejw.

¹⁷ Teat Cristo tiün masaj meáwan nipilan nguineay alndom majlüyiw najneájan maquiüjpüw Teat Dios. Aag ayaj tasaj nipilan leaw aliw miünquiaj cos ngo mayambüw Teat Dios, ngo majawüw jane Teat Dios. At aton tasaj nipilan judío leawa ngo majlüyiw miünquiaj, cos ajawüw jane Teat Dios. ¹⁸ Por leaw tarang Teat Cristo alndom matüchiiüts niüng ajlüy Miteatiiüts Dios, noic nej Nangaj Espíritu apmambeol icoots, masey nipilan judío masey nipilan ngome judío icoots. ¹⁹ Nganüy icona leaw ngome judíos lango mejlüyiün atnej nerpeayiün miün nipilan, langome atnej nermongon miün; nganüy icona ijlüyiün tiül minipilan Teat Dios, lamequiüjpan tiül

micual Teat Dios. ²⁰ Icona at icon nop iüm witiow tiüt wüx piedra. Aaga piedra apiüng wüx leaw tapiüngüw apóstoles y mondeac andeac Teat Dios. Aaga piedra leaw üüch metotow iüm, aag ayaj apiüng wüx Teat Cristo. ²¹ Wüx aaga piedra quiaj, leaw apiüng wüx Teat Cristo, imiün wüx witiow a iüm, meáwan nesooig najneajay ajlüy, andüy quiaj teadam najneajay, macül nangaj ocueaj Teat Dios. ²² Atquiaj ijlüyiün aton nóiquian mequiüjpan Teat Cristo mejlüyiün nop iüm icon niüng acül Miespíritu Teat Dios.

3

Teat Dios tayac a Pablo mandeac mipoch nej masaj nipilan ngome judío

¹ Xique Pablo sajlüy tiül manchiüc ajcan saquiaach icon wüx Mipoch Teat Cristo, icona nipilan ngome israel. ² Xique saw lamenguiayiün nguineay Teat Dios tajiür xic lasta, cos tayac xic najlüy wüx nasaj icon wüx mimonajneaj Teat Cristo. ³ Teat Dios tüüch xic najaw aaga leawa nejinguind nganaw majaw, nguineay lamapiüng apmarang, cos tasaj xic sanopúyan. Aag ayaj lanarang wüx nawiig quiriw nasaj icon. ⁴ Wüx apmeteowan aag ayaj, quiaj apmejawan naleaing xique lanajaw nguineay apiüng Teat Cristo apmarang, aaga leawa nejinguind ngo majaw nomb. ⁵ Aag ayaj tanomb

ngo müjndiw nipilan majawüw. Nganüy Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios lamüüch majawüw aag ayaj miapóstoles nej, at mondeac andeac nej. ⁶ Cos aaga leaw nejinguind nganaw majaw nomb quiaj, aag ayaj apiüng wüx nganüy masey nipilan ngome judío apmüjndiw aton majlüyiw minipilan Teat Dios; at apmajlüyiw nóiquian maquiüjpüw nipilan judío, noic ajlüy monyar andeac Teat Cristo. Aton nejiw apmüjndiw aaga leaw Teat Dios lamapiüng apmüüch nipilan judío, cos ayariw apiüng Teat Cristo leaw alndom mawün nejiw wüx asoetiw. ⁷ Nejay Teat Dios tayac xic nandeac wüx aag ayaj, cos xeyay tajiür xic lasta. Aag ayaj tarangas cos Teat Dios tambeol xic. ⁸ Masey xique sayaag ngo nembeat nicuajind tiül meáwan minipilan Teat Dios, pero Teat Dios tambeol xic xeyay para nasaj nipilan ngome judío nguineay xowüy lajneaj tarang Teat Cristo, aag ngo majiür ümb. ⁹ Teat Dios tasaj xic nüüch majawüw meáwan nipilan wüx aag lamapiüng apmarang, aag leawa nejinguind ngo majaw nomb; cos masey Teat Dios nerang meáwan leaw almajlüy, pero nomb ngo majüiquich nguineay apmarang. ¹⁰ Atquiaj tajlüy nguineay ndom meáwan montangtang ángeles at monjiür najiüt monlüy tiül

cielo, majawüw nguineay Teat Dios axom omeaats xeyay, wüx apmajawüw nguineay ajlüyiw najneajay meáwan minipilan Teat Cristo. ¹¹ Meáwan aag ayaj Teat Dios tarang, cos atquiaj lamapiüng tanomb apmarang. Meáwan aag ayaj tajlüy wüx Teat Cristo Jesús tiün mandeow. ¹² Nganüy cos ayariiüts andeac Teat Cristo, quiaj alndom matüchiiüts niüng ajlüy Teat Dios ngo mimbolaats. ¹³ Áag sasaj icon nde paxiüm icueajiün masey mejawan samongoch xeyay ngo majneaj wüx icona, cos wüx aag ayaj ambeol icon mejlüyiün najneaj.

Teat Cristo xeyay andiüm icoots

¹⁴ Wüx aag ayaj xique saquieel xecos teombas Miteatiiüts Dios, Miteat Miteatiiüts Jesucristo, ¹⁵ cos xeyay netam ajlüy, majawüw nej micual nej monlüy tiül cielo at monlüy ningüy wüx iüt, cos Teat Dios miteat meáwan nipilan. ¹⁶ Satün ocueaj Teat Dios müüch icon Nangaj Miespíritu nej para mejiüran meáwan mimonajneaj nej, mepacan wüx merangan cuajantanej andiüm nej. ¹⁷ At aton satün ocueaj Teat Dios nguineay alndom macül tiül imeajtsan Teat Cristo cos iyariün andeac nej, mejiürayon lasta meáwan nüt. ¹⁸ Satün mexoman imeajtsan tiül aag ayaj, mejawan mequiüjpan meáwan monyar andeac nej

nguitow adam tiüt mimonajneaj Teat Dios, nguitow ajal tiüt, nguitow ajmiüc tiüt, nguitow ajtep andüy cawüx xeyay ajjür icoots lasta Teat Cristo. ¹⁹ Satün mejawan nguineay andiüm icoots Teat Cristo, masey ngondom mayajcaats nguitow axeyay andiümaranaats. Satün majlüy tiül imeajtsan Teat Dios.

²⁰ Nganüy xeyay netam mayambaats Teat Dios; nej alndom marang xeyay cuajantanej, meáwan leaw icootsa apmatüniüts. Nej apmayac más xeyay, masey icootsa ngo maxomaats omeajtsaats tiül. Nej apmambeol icoots marangaats cuajantanej. ²¹ Néjan quiaj netam manderac najneajay wüx ombas nej meáwan monyar andeac Teat Cristo meáwan nüt ngo majjür ümb. Amén.

4

Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios üüch majlüyüüts nóiquian

¹ Xique sal tiül manchiüc cos sarang minajiüt Teat Jesús. Satün icueajiün merangan atnej netam marang meáwan leawa Teat Dios lamapaj, cos tayamb icon.

² Nde merangrangayon mepiüangan alwüx ijawan ngo matnej alinop. Netam mejiüran najneaj imeajtsan; netam meiücan wüx cuajantanej, inguiayiün andeac nop alinop con najneajay imeajtsan. ³ Netam meyamban nguineay mejlüyüün nóiquian,

cos Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios andiüm mambeol icon mejiüran monajneaj.

⁴ Meáwan monyar andeac Teat Dios ajlüy atnej majlüy noic cuerpo, y noic Nangaj Espíritu almejiüran. At meáwan icona temecülüün aaga najneajay apmejawan alinoic nüt. ⁵ Átan nop Teat Cristo almajlüy, at nop ayariiüts andeac nej, y noic ayarich yow. ⁶ Ágan nop Dios almajlüy, aag ayaj miteat meáwan monyar andeac Teat Cristo. Nej ajlüy wüx meáwan monyar nej andeac, tanaámb almaquiüüb nejiw.

⁷ Pero meáwan anopnopoots tündiiüts leaw alndom marangaats, atnej Teat Cristo lamajaw alndom marangaats. ⁸ Pares, tiül Mipoch Teat Dios atcüy apiüng:

Teat Cristo wüx tamb andüy cawüx, taquiüüb mamb andüy tiül cielo jane ndeajnoj,

nej tüüch nopnop nipilan leaw ndoj ombas marang.

⁹ Aaga tamb andüy cawüx quiaj, ¿cuane apiüng wüx aag ayaja? Aag ayaj apiüng wüx nej ombas tamb tiüt tiül iüt (Hades).

¹⁰ Aaga leawa tamb tiüt tiül iüt quiaj, nejay tamb andüy cawüx tiül meáwan cielo; nganüy nej almajlüy nguiajantanej. ¹¹ Teat Cristo tüüch nipilan leaw alndom marangüw. Nej tayac acas apóstoles, aton tayac acas mondeac andeac Teat Dios, at

tayac acas mondeac masajüw nipilan nguineay alndom mawüw wüx asoetiw. Aton tayac acas pastor, at monquiaach tiül minipilan nej. ¹² Atquiaj tarang Teat Cristo, tüüch marangüw minajiüt nej meáwan monyar nej andeac, para müüch matangüw wüx nej. ¹³ Atquiaj netam majlüy, leaw apmajlüyiiüts nóiquian wüx ayariiüts andeac nej, at majawaats meáwan nguineay ajlüy Micual Teat Dios. Quiaj apmajlüyiiüts atnej nop natang nipilan; apmatüchiiüts majlüyiiüts más atnej ajlüy Teat Cristo. ¹⁴ Quiaj langome apmajlüyiiüts at icoots nop nine, leaw najénan apmayar cuajantanej asoic, camüm najénan apmbiüjlam wüx mayar leaw apmaquiaach nej nipilan monxom omeaats nguineay mawaiich, maquiaach nej leaw ngo maleaing. ¹⁵ Icootsa tanaámb netam mandüjpiiüts leawa naleaing, mejiürayoots lasta. At netam mayambaats nguineay alndom majlüyiiüts atnej ajlüy Teat Cristo, cos nej natang, y ajlüy atnej ajlüy omalaran ocueaj cuerpo. ¹⁶ Aaga cuerpo quiaj apiüng wüx meáwan monyar andeac nej cos cuerpo ajlüy nóiquian, ajiür niüng asapü para alndom membeolüy, meáwan anoicnoic ajiür cuane marang. Wüx meáwan arang najiüt najneaj, quiaj apmatang. At icootsa aton wüx apmajlüyiiüts najneájan

apmejiürayoots lasta.

Nganüy alinoic ajlüyiiüts

¹⁷ Nganüy sanasaj icon wüx minüt Teat Cristo nguineay netam merangan. Pero nde merangan atnej arangüw nipilan leaw ngo mandüjpiw Teat Dios, cos nejiw palúyan ngo majneaj alwüx omeajtsüw. ¹⁸ Ajlüyiw atnej aliw tiül pojniün, ngo ram omalüw; Teat Dios ngo müüch nejiw mapacüw. Nadam omeajtsüw cos ngo mandiümüw majawüw nguineay apiüng Teat Dios marangüch. ¹⁹ Ajcüw ayaj lango mayajcüw sitiül ngo majneaj teamarangüw, cos nómban lambiüjlajow wüx, palúyan arangüw ngo majneaj leaw andiümüw. ²⁰ Icona ngo matquiaj tequiaacharanan wüx Teat Cristo, ²¹ sitiül ndot tenguiayiün naleaing wüx nej, atnej aquiajchiw monrang minajiüt nej, cos meáwan aag ayaj naleaing. ²² Netam mecueatiün meáwan leaw ngo majneaj terangan nomb, cos aag ayaj andüy wüx apmandrooch imbasan. ²³ Ingowüjchiün ijchan majlüy jayats meáwan leaw alwüx imeajtsan, leaw altiül imalan aton. ²⁴ Netam mejlüyiün atnej nop jayats nipilan, arang nej Teat Dios; cos apmarang palan, apmajlüy najneaj atnej Teat Dios andiüm. ²⁵ Pares nganüy netam mecueatiün iwaijchan, netam mendeacan áagan

naleaing mequiüjpan nop alinop, cos nóiquian ajlüyüts.

²⁶ Wüx apmejcüyiün nde meyacan wüx imeajtsan pal nüt, cos alndom mayac icon wüx nisoet. ²⁷ Nde merangan leaw andiüm nimeech.

²⁸ Sitiül aljane teneed, ich macueat, nde mandüy wüx marang; ich marang najiüt para majiür cuane apmüüch nop ngo majiür.

²⁹ At nde mendeacan ngo majneaj poch, indeacan leaw najneaj, leaw netam, cos atquiaj alndom meajchiün mapac omeajtsüw mandüjpiw Teat Dios. Apmembeolan meáwan leaw apmanguaiyiw indeacan.

³⁰ Nde merangan ngo majneaj meajchiün mamix omeaats Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios, cos nej ajüiquich micual Teat Dios icon, leaw atüch a nüt mejjüran jayats micuerpojan.

³¹ Icueatiün ipatan, nde mejcüyiün, nde merpajpajan mendeacan ngo majneaj, nde merpajchan, nde mendeacan ngo majneaj wüx ombas alinop.

³² Ich majneaj imeajtsan mequiüjpan nop alinop, merjiürayon lasta; iwüniün wüx imeajtsan aaga ngo majneaj tarang alinop, atnej Teat Cristo tawün wüx omeaats isoetiün.

5

Nguineay netam majliüyiw micual Teat Dios

¹ Nganüy cos icona micual icon Teat Dios, netam merangan atnej arang nej. ² Netam

merjiürayon lasta atnej Teat Cristo ajiür icoots lasta, cos ngo menojteay wüx tandiümüw mambiyaw nej; tandiüm marang nichech mawün asoetiiüts. Aaga nichech quiaj xeyay najneaj majaw Teat Dios.

³ Cos icona micual icon Teat Dios, pares monxey ngondom majiürüw minajtajüw nejw, at montaj ngondom majiürüw minaxeyiw nejw. Átan ngondom majlüy tiül micual Teat Dios cuajantanej ngo majneaj arangüch, at meáwan nerreech, nendiümdiüm ocueaj alinop. ⁴ Nde mendeacan ngo majneaj wüx ombas alinop mereechayon monxing. Nde mendeacan cuajantanej ngo metam mendeacan; nde mertsoj alinop. Meáwan aag ayaj ngo metam; leaw netam aag ayaj meajchiün gracias Teat Dios, mesajan najneaj arang.

⁵ Cos icona netam mejawan sitiül aljane ajiür minajtaj nej tengwüy minaxey nej, at meáwan nerang ngo majneaj atquiaj; aton leawa nendiümdüman tomiün atnej lamayac marang midios nej a tomiün. Ajcüw ayaj ngome apmajmeliw tiül micambaj Teat Dios maquiüüb Teat Cristo. ⁶ Nde mawaiich icon nejinguind wüx aaga ngo majneaj quiaj, masajüw icon najneaj merangan aag ayaj. Cos imiün wüx aaga ngo majneaj quiaj, Teat Dios xeyay apmajcüy majaw jane ngo mayar nej andeac.

⁷ Icona nde mequiüjpan tiül.

⁸ Cos nomb tejlüyiün atnej ilean tiül pojniün, ajcan terangan ngo majneaj, nganüy atnej ilean tiül ran, cos ijlüyiün nóiquian mequiüjpan Teat Cristo. Netam merangan najneaj cos micual Teat Dios icon.

⁹ Leawa micual Teat Dios, aag ayaj ambeol alinop, andeac naleaing, arang najneaj. ¹⁰ Iyamban cuane najneaj merangan atnej Teat Dios andiüm. ¹¹ Nde mequiüjpan tiül ajcüwa monrang ngo majneaj quiaj, cos ajlüyiw atnej aliw tiül pojniün. Icona netam mesajan macueatiw arangüw ngo majneaj. ¹² Naleaing monxing manderac wüx leawa nejiw arangüw axotayéjan. ¹³ Mipoch Teat Dios ajlüy atnej ran; pares meáwan cuajantanej ngo majneaj narangüch, nej apmüüch majüic. ¹⁴ Wüx aag ayaj atcüy apiürang:

Ique leaw almemeay, ipac, witiür tiül mondeow, ndoj apmarraj ic Teat Cristo.

¹⁵ Pares sasaj icon, ijawan nguineay netam merangan; nde merangan atnej nop ngo majaw nicuajind, irangan atnej nop nendüy. ¹⁶ At irangan najneaj wüxan alndom, masey tiül aaga nüt cam teajlüy xeyay ngo majneaj. ¹⁷ Nde merangan atnej nop ngo majaw nicuajind, iyamban imeajtsan ijawan cuane andiüm Teat Cristo majaw merangan. ¹⁸ Aton nde mengüniün, cos aag ayaj

apmayac icon wüx merangan ngo majneaj. Ingow irangan aag ayaj, ijchan imeajtsan Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios mambeol icon. ¹⁹ Indeacan mequiüjpan nop alinop wüx salmos, wüx himnos, wüx atajcüch cantar müünd Teat Dios. Icona itajcan cantar con imeajtsan; isajan najneajay arang Teat Dios. ²⁰ Meáwan nüt ijchan gracias Teat Dios wüx meáwan cuajantanej, wüx minüt Miteatiiüts Jesucristo.

Nguineay netam mejiürayej lasta tiül nden

²¹ Irangan con najneaj imeajtsan leaw atün icueajjiün alinop, cos atquiaj apmajüic indüjpiün Teat Dios.

²² Montaj ich mayariw andeac minojow nejiw, atnej ayariw andeac Teat Cristo. ²³ Cos nanojaran ajlüy minatang ocueaj mintaj nej atnej Teat Cristo ajlüy minatangüw monyar andeac nej, cos ajcüw ayaj atnej micuerpo nej, nej newün nejiw wüx. ²⁴ Cos monyar andeac Teat Cristo ajlüyiw nóiquian maquiüjpüw Teat Cristo, pares nantajaran aton ich majiür noic nej omeaats maquiüüb minoj nej.

²⁵ At nanojaran ich majiür lasta mintaj nej, atnej Teat Cristo ajiür lasta monyar nej andeac, pares tiün mandeow ingow andeowüw. ²⁶ Nej tarang aag ayaj para majlüyiw pálwüx monyar andeac nej, ndoj müüch nejiw majneaj ajlüyiw

atnej ajants nejiw naag yow, cos lamayariw mipoch nej. ²⁷ Atquiaj tarang Teat Cristo para majiür noic ajlüy minipilan nej najneajay, ngo manchom nejiw nicuajind nisoet, majlüy najneajay, ngo majlüy cuane wüx manderac ngo majneaj wüx ombasüw nejiw. ²⁸ Atquiaj nanojaran netam majiür lasta mintaj nej, atnej mejiürüy lasta nejáyan quiaj. Leaw nejiür lasta mintaj nej, nejáyan quiaj ajiürüy lasta. ²⁹ Cos nejinguid ngo mandiüm marang ngo majneaj wüx micuerpo nej, ingow aag ayaj nej üch meáwan leaw netam. Atquiaj Teat Cristo ajaw wüx monyar andeac nej. ³⁰ Cos icoots ajlüyüüts atnej micuerpo Teat Cristo, atnej mionij nej atnej miolaats nej. ³¹ Apiürang: “Wüx aag ayaj nop naxey apmacueat miteat nej, mimüm nej, apmaquiüb mintaj nej majlüyiw noic nej omeajtsüw”. ³² Aag ayaj nejinguid ngo majaw nomb, pero xique teanasaj icon aag ayaj andüy wüx nguineay ajlüy Teat Cristo maquiüb monyar nej andeac. ³³ At apiüng wüx nguineay inopnopen netam mejiüran lasta mintajan, atnej merjiürayon lasta icoyónan quiaj. Aton montaj ich mayariw andeac minojow nejiw.

6

¹ Nganüy icona nacualaranüw, iyariün andeacüw miteatiün mimüman, atnej andiüm Teat Dios; cos aag ayaj najneaj

y netam merangan. ² Tiül aaga poch leaw Teat Dios ombas tayac, apiüng wüx nguineay apmajlüy nop sitiül apmarang atnej apiüng, cos atcüy apiüng: “Iyariün andeacüw miteatiün, mimüman; ³ atquiaj alndom mejlüyiün najneájan, mejiüran xeyay minütiün ningüy wüx iüt”.

⁴ At icona nateataranüw, nde meajchiün majcüy micualan, itangüjchiün najneaj, ipajan ocueaj, iquiajchiün wüx marangüw atnej andiüm Teat Cristo.

⁵ At icona najon monrang minajiüt alinop, netam meyariün andeacüw moneay najiüt ningüy wüx a iüt cam; irangan leaw apmasajüw icon, iyacan wüx imeajtsan minajiütan majüic najneaj irangan, atnej merangan minajiüt Teat Cristo. ⁶ Nde merangan najiüt áagan wüx tengual ijarawan para mexoman monajneaj, ngwüy icona irangan najneaj mimonrang najiüt Teat Cristo, irangan con imeajtsan cos atquiaj andiüm Teat Dios. ⁷ Aton irangan minajiütan wüx monajneaj. Iyacan imeajtsan wüx atnej temerangan minajiüt Teat Dios, ngome minajiüt nipilan.

⁸ Cos lamejawan inopnopen meáwan najneaj temerangan ningüy, alinoic nüt Teat Dios apmüüch icon atanej.

Masey najon monrang najiüt icon, masey nangüyeran monrang najiüt. ⁹ At icona aton moneay najiüt, irangan

najneaj wüx monrang minajjütan, nde meajchiün mamix omeajtsüw. Netam leaam imeajtsan jane minatangüw nejiw, jane minatangan aton. Aag ayaj Teat Dios najlüy tiül cielo. Nej ngome amb wüx majaw jane nejiür, jane ngo majiür.

Leaw nembeol monyar andeac Teat Dios

¹⁰ Xecojow xechijquiaw, nganüy sanasaj icon, iyamban Teat Cristo müüch icon mepacan wüx mipoch nej, cos alndom mambeol icon. ¹¹ Netam merangan meáwan leaw Teat Dios apiüng, ngana mawaiich icon nimeech. Cos sitiül irangan apiüng Teat Dios, quiaj apmejlyüiün atnej nop soldado leaw asooig apix nej manchiüc ngana mambiy nej moncüy majaw nej tiül montsoj. ¹² Cos ngome teambiyayoots maquiüjpaats nipilan; nimeech teambiyayoots maquiüjpaats, ajcüw monrang xeyay ngo majneaj, ajcüw monlüy nquajantanej wüx iüt at tiül cielo. Ajcüwa nimeech arangüw leaw andiüm minatang nimeech najlüy tiül pojniün najlüy aaga nüt cam. ¹³ Netam merangan meáwan leawa Teat Dios lamapiüng, cos atquiaj alndom meiücan wüx cuajantanej wüx nüt apmandiüm mayac icon tiül naél minatang nimeech. Condom wüx landoj memongochiün meáwan aag ayaj, quiaj apmeyajcan nejingüind ngondom müüch icon mecueatiün Teat Dios.

¹⁴ Tanaámb nde mecueatiün indüjpiün Teat Dios. Netam mesapayon nandand atnej arang nop soldado wüx ajlüy tiül montsoj. Tanaámb irangan najneaj, indeacan naleaing, cos aag ayaj atnej nop soldado asooig noic camix manchiüc para mambeol nej tiül montsoj. ¹⁵ Itaagayon majneaj cos netam meamban najénan mesajan nipilan nguineay lamarang Teat Cristo para müüch nejiw mimonajneaj nej. Irangan atnej arang soldado wüx asooig apaj nej mamb nguajantanej. ¹⁶ Netam meyacan imeajtsan wüx Teat Dios mambeol icon, ngana merangan leawa nimeech apmayac icon wüx mendiüman merangan; cos wüx apmeyacan imeajtsan wüx Teat Dios nej apmambeol icon atnej ambeol soldado aaga nengoch nitil, ngana malood nej nitil wüx apmatileran. ¹⁷ At aton iyacan imeajtsan wüx nguineay Teat Dios lamawün icon wüx isoetiün. Cos aag ayaj apmambeol icon, atnej nop soldado ambeol nej aaga sombrero manchiüc amoog wüx omal. At iyacan wüx imeajtsan leawa Teat Dios lamapiüng tiül Mipoch nej, quiaj aaga Nangaj Espíritu apmambeol icon atnej nop soldado ambeol nej miespada nej tiül montsoj. ¹⁸ Icona netam metajcan orar, metüniün ocueaj Teat Dios meáwan nüt, cos atquiaj andiüm Nangaj

Espíritu. Ipacan wüx, nde paxiüm icueajiün; netam tanaámb metüniün ocueaj Teat Dios mambeol meáwan monyar andeac nej. ¹⁹ At aton itüniün mambeol xic Teat Dios, müüch xic a poch netam nandeac, nde nimbol wüx sandeac manguiayiw meáwan nipilan nguineay alndom maw asoetiwi nejiw. Cos aag ayaj Teat Cristo tarang y nejinguid ngo manguiay wüx aag ayaj nomb. ²⁰ Teat Dios tayac xic nasaj nipilan aaga poch cam, pares sal tiül manchiüc nganüy. Itüniün nguineay alndom nandeac ngo nimbol atnej netam nandeac.

Ndójwüx atepeay

²¹ Teat Tíquico apmasaj icon menguiayiün cuane teanarang, nguineay teana-mongoch. Nop nej naneaj nerang minajiüt Teat Cristo, xowüy sajiür lasta. ²² Xique tujchiüs mamb niüng ijlüyiün menguiayiün cuane sarangan, aton cos apmüch icon mapac imeajtsan.

²³ Miteatiiüts Teat Dios at Teat Jesucristo müüch monajneaj meáwan monyar nej andeac, at mejiürayej lasta, nde machiweaw omeajtsüw. ²⁴ Teat Dios tanaámb mambeol meáwan leawa andiümüw Miteatiiüts Jesucristo con omeajtsüw, para ngo macueatiw mandiümüw nej. Amén.

Noic nanderac tarang San Pablo müüch minipilan Teat Cristo moncül tiül Filipos FILIPENSES

Altiül manchiüc Teat Pablo, atepeay nejiw

¹ Xique Pablo naquiüüb Timoteo, sarangan najiüt ocueaj Teat Jesucristo, satepeayiün meáwan minipilan Teat Cristo Jesús moncül tiül cambaj Filipos. At satepeayiün meáwan montangtang monajiüt y diáconos tiül minipilan Teat Cristo.

² Tanaámb ich mambeol icon Miteatiüts Dios at Teat Jesucristo müüch icon mejiüran monajneaj.

Pablo ataag orar wüx minipilan Teat Cristo

³ Xique süüch gracias Teat Dios wüx leaaw ximeaats icon. ⁴ At meáwan nüt wüx sasaj Teat Dios wüx icona, níungan apac ximeaats xeyay.

⁵ Cos naw wüx aaga nüt tamelichaats marangaats najiüt nóiquian masajaats nipilan mayariw andeac Teat Cristo; ⁶ sawaw naleaing Teat Dios nembeol icon meyariün andeac nej. Nej aton tanaámb apmambeol icon wüx aaga najneaj najiüt, leaw atüch a nüt mandilil Teat Jesucristo. ⁷ Xique apac ximeaats wüx icona, sajiür icon lasta xeyay. Teat Dios ambeol meáwan icoots majlüyiüts

nóiquian, masey wüx sal tiül manchiüc, tengwüy wüx sajlüy níung ajlüy monajiüt, alndom napiüng nguineay xique saquiaach nipilan aaga Najneajay Nanderac wüx Teat Cristo. ⁸ Teat Dios ajaw xique xeyay sajiür icon lasta atnej xeyay ajiür icon lasta Teat Jesucristo. ⁹ At satün ocueaj Teat Dios wüx icona, merjiürayon lasta xeyay. At satün mexoman imeajtsan wüx cuajantanej, mejawan nguineay netam merangan. ¹⁰ Cos netam merriüjtan cuane najneaj, quiaj apmejlüyiün najneajay, ngo majlüy cuane apmesoiquian wüx nüt apmandilil Teat Cristo. ¹¹ Teat Cristo apmüüch icon merangan cuajantanej najneaj. Wüx aag ayaj Teat Dios apmarangüch casa, apmanderac wüx nej xeyay najneaj.

Wüxan salnapac sanarang atnej andiüm Teat Cristo

¹² Xecojow xechijquiaw, sandiüm menguiayiün meáwan leawa samongoch, cos wüx aag ayaj naleaing xeyay teanderac wüx nguineay Teat Cristo awün asoet nipilan. ¹³ Meáwan soldados leaw ajlüyiw ningüy, at pálwüx nipilan, laman-guiayiw xique sal tiül manchiüc cos sandüüb Teat Cristo. ¹⁴ Cos sal ningüy tiül manchiüc, pares xeyay minipilan Teat Cristo ngo mimboloj, ngo maxinguiaw mandeacüw wüx nej nganüy.

¹⁵ Altiül monquiaach wüx Teat Cristo nind ajcüyw majawüw xic cos andiümüw malombaranüw. Masey, cos álan tiül nejiw asajüw nipilan wüx Teat Cristo con omeajtsüw, ngome aleaic ambüw wüx. ¹⁶ Naleaing ajcüwa leaw mondiüm manderac najneaj wüx ombasüw, ajcüw ayaj arangüw wüx omeajtsüw, cos andiümüw müjchiw mamix ximeaats wüx nganüy sal tiül manchiüc cam. ¹⁷ Masey, cos alacas andeacüw wüx Teat Cristo nde ajneaj majawüw xic, ajawüw Teat Dios neyac xic nasaj nipilan nguineay lamawün asoetiiüts Teat Cristo. ¹⁸ ¿Jow nganüy cuane ajiür aag ayaja? Masey altiül andeacüw con omeajtsüw wüx Teat Cristo, altiül ngwüy. Naleaing Teat Cristo tanaámb teanderac wüx nej; aag ayaj üüch mapac ximeaats.

¹⁹ Apac ximeaats xeyay cos sawaw wüx itajcan orar, quiaj aaga Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios leaw Teat Jesucristo tüüch miün, nej apmambeol xic namongoch najneajay leawa naél sal wüx cam. ²⁰ Xique nganüy leawa teanandiüm, malüy ngo naxing wüx nicuajind leaw teanarang, nandec najneajay leaw netam nandec nde nganüy cam, at meáwan nüt alndom marangüch casa Teat Cristo, masey nganüy wüx salnapac, tengwüy alinoic nüt wüx lasandeow. ²¹ Wüxan salnapac sandiüm narang meáwan leaw andiüm Teat Cristo; at wüx sanan-

deow, quiaj más najneajay sanajlüy. ²² Masey sitiül tealeámban aliün napac, quiaj alndom narang najiüt leaw andiüm Teat Dios; pues ngo najaw ngün sanarriüd. ²³ Xique ngo najaw ngün más najneaj, Cos noic sandiüm nandecow namb naquiiüb Teat Cristo, aag ayaj najntsop ajneaj najaw a xique. ²⁴ Alinoic aton leaw netam icon xeyay, aag ayaj malüy ngo nandecow, nacül ningüy wüx iüt tanaámb nambeol icon. ²⁵ Pares sawaw naleaing sanacül ningüy wüx iüt alacas nüt naquiiüb icon, para nambeol icon metangan wüx Teat Cristo, nüüch mapac imeajtsan xeyay wüx indüjpiün nej. ²⁶ Sapiüng apmapac imeajtsan xeyay wüx sanajlüy naquiiüb icon alinomb. Quiaj apmerangan casa Teat Cristo, cos lamambeol xic.

²⁷ Nganüy aag agüy sandiüm nasaj icon: netam meyamban nguineay alndom mejlüyiün atnej apiüng aaga najneaj nanderac wüx Teat Cristo. Masey sanamb najaw icon, tengwüy ngo namb, xique sandiüm nanguiaiy icona tan iriümban mejlüyiün nóiquian wüx merangan leaw andiüm Nangaj Espíritu; tanaámb mendüjpiün nóiquian wüx aaga leaw lameajndiün meyajcan tiül imeajtsan, wüx tenguiayiün nguineay alndom meriowan wüx isoetiün. ²⁸ Nde mermbolan mendüyiün jane ajcüyw

majawüw icon, cos aaga leaw arangüw quiaj ajüiquich apmambüw tiül castigo alinoic nüt. Pero icona leriowan wüx isoetiün, ngome apmeamban tiül aaga xeyay ngo majneaj quiaj. Atquiaj apmarang Teat Dios. ²⁹ Naleaing icona ngome áagan meyariün andeac Teat Cristo, at netam memongochiün ngo majneaj wüx minüt nej. ³⁰ Tanaámb tengual memongochiün atnej tamongochiüs wüx tajlüyiüs niüng ijlüyiün; nganüy aton temenguiayiün nguineay teanamogoch.

2

Teat Cristo tajüic atnej ngo membeat, ndójwüx tembeat

¹ Teat Cristo üüch icon mbixiüm imeajtsan; nej ambeol icon üüch majneaj imeajtsan cos andiüm icon; aton Nangaj Espiritu üüch icon mejlüyiün nóiquian. Lamejawan nguineay mimonajneaj Teat Cristo cos ajüür icon lasta. ² Pares netam meajchiün mapac ximeaaats. Atquiaj apmajlüy sitiül apmejlüyiün noic nej imeajtsan merjiüüran monajneaj nop alinop, aton mejlüyiün nóiquian wüx cuajantanej. ³ Wüx irangan cuajantanej, nde merangan para mexoman wüx alcuane, tengwüy merangrangayon wüx; ngwüy irangan najneaj, nde merlomboochayon wüx. Meáwan inopnopen ich mayaag nej ngome alwüx atam. ⁴ Nejingund nde mayamb wüxan nej majlüy

najneaj, ngwüy ich mayamb aton nguineay alndom meáwan majlüyiw najneaj.

⁵ Netam meyajcan tiül imeajtsan atnej Teat Cristo aton tayaag tiül omeaats nej. ⁶ Masey Dios nej, ngome tapac wüx mapiüng nej ngondom masüüd macueat majlüy atnej ajlüy Teat Dios. ⁷ Tacueat meáwan leaw tajiür tiül cielo; tiün majlüy atnej nop nerang minajiüt nipilan wüx tiün wijquiam wüx iüt cam marang nipilan. ⁸ Wüx tajlüy atnej nipilan, nej ngome telombojchay; tarang najneajay atnej andiüm Teat Dios; tiün mandeow wüx cruz, masey xeyay monxing tamogoch. ⁹ Pares Teat Dios tüüch nej majlüy más natang wüx meáwan leaw almajlüy, meáwan montangtang monajiüt tanguiejriw omalüw teombas nej; at tüüch nej minüt nej najneajay tiül meáwan minüteran leaw almajlüy. ¹⁰ Cos wüxan apmanguiaiwiw minüt Teat Jesús apmaquiejliw micosüw nejiw marangüw casa minüt nej meáwan monlüy tiül cielo, meáwan monlüy wüx iüt, at meáwan ajcüw aliw tiüt landeowüw. ¹¹ Quiaj meáwan nipilan apmapiüngüw Teat Jesucristo natang tiül meáwan almajlüy, quiaj apmarangüch casa Teat Dios.

Minipilan Teat Cristo ajlüyiw atnej ran ningüy wüx iüt

¹² Nganüy xecojow xechi-
jquiaw, tilüy nüt tilüy ores
wüx sal ninguiaj naquiüb
icon, terangan najneaj at-
nej tasajas icon. Nganüy
wüx lango najlüy cos sal
miünquiaj, sandiüm najaw
merangan alwüx alquiriw.
Netam mejawan wüx, nde
tegüy ndrom imeajtsan
ngueineay laáw isoetiün.
¹³ Cos Teat Dios ambeol
icon meáwan nüt, nej üüch
mendiüman merangan na-
jneaj atnej andiüm nej.

¹⁴ Meáwan leaw iran-
gan, irangan najneaj, ngo
metam majlüy wüx mondeac,
tengwüy moncüy. ¹⁵ Quiaj ne-
jinguind ngondom mapiüng
ngo merangan palan. Netam
merangan najneaj, cos icona
micual icon Teat Dios masey
ijlüyiün tiül nipilan monrang
ngo majneaj. Quiaj alndom
majüic at icon ran para mem-
beolan meáwan nipilan wüx
aaga iüt cam, ¹⁶ mesajan wüx
meáwan nipilan gueineay al-
ndom mawüw wüx asoetiwi.
Wüx aag ayaj apmapac
ximeaats xeyay wüx nüt aliüc
Teat Cristo, cos quiaj ap-
majüic ngome tembichayos
miün sapaç, aton ngome
tarangrangas miün najiüt
tiül icona. ¹⁷ Masey netam
maw xequiej nandow nam-
bich napalüch erchechiün,
meajchiün Teat Dios ajcan
lanambeol icon menguiayiün
andeac nej. Wüx aag ayaj
ngo mamix ximeaats, apac
ximeaats nóiquian naquiüb
icon. ¹⁸ At aton icona ich
mapac imeajtsan nóiquian

mequiüjpan xic.

Timoteo y Epafrodito

¹⁹ Sitiül Teat Jesús
mandiüm, xique tenguiäl
nandiüm nüüch mamb Tim-
oteo najen majaw icon,
para mapac ximeaats wüx
apmandilil masaj xic cuane
terangan. ²⁰ Cos ngo majlüy
alinop mandiüm mayac
wüx omeaats mambeol icon
atnej arang teat Timoteo.
²¹ Meáwan ayambüw leaw
nejíwan quiaj andiümüw
marangüw, ngo mayambüw
leaw andiüm Teat Cristo
Jesús. ²² Icona lamejawan
ngueineay arang Timoteo;
xeyay najneaj arang cos
ambeol xic wüx mina-
jiüt Teat Dios atnej nop
nacualaran ambeol miteat
nej. ²³ Tenguiäl napiüng
sanüüch mamb majaw icon,
wüx landoj najaw gueineay
sanajlüy ningüy. ²⁴ Sajaw
Teat Jesús apmambeol xic
aton namb najaw icon najen.

²⁵ Tapiüngas netam nüüch
mandilil andüy niüng ijlüyiün
michijquiaats Epafrodito,
aag ayaj icona teajchiün miün
mambeol xic wüx meáwan
leawa netam. Tembeo-
lasayon xeyay atnej arangüw
tiül soldados. ²⁶ Sajaw xeyay
andiüm mamb majaw icon,
xeyay leaaw omeaats icon.
Ninguinüt tenguiayiün niün
andeow. ²⁷ Naleaing tiün
andeow, tajlüy mandeow.
Apmandeow jondot Teat Dios
ngo majüiquich mimonajneaj
nej wüx nej, at wüx xique, cos
apmamix ximeaats xeyay,
ngome quiriw. ²⁸ Wüx aag

ayaj ayac xic wüx nüüch mamb majaw icon najen, müüch mapac imeajtsan wüx apmejawan alinomb; ata xique lango mamix ximeaats xeyay. ²⁹ Nganüy ich mapac imeajtsan wüx apmengochiün, cos arang najiüt ocueaj Teat Dios. At ich mapac imeajtsan mejawan meáwan monrang najneaj atnej nej arang. ³⁰ Cos wüx minajiüt Teat Cristo tajlüy mandeow. Nej ngo mapiüng wüx, masey mandeow cos nind mambeol xic, cos icona ngondom mewiünan membeolan xic.

3

Néjan quiaj Teat Cristo alndom mawün asoetiüts

¹ Nganüy xecojow xechi-jquiaw, sanasaj icon alinomb, ich mapac imeajtsan wüx Teat Jesús. Xique ngo paxiüm narang wüx nawiig alinomb leaw landoj lanasaj icon, cos sawaw aag ayaj netam menguiayiün; quiaj ngome apmechiwean imeajtsan wüx aaga landoj menguiayiün. ² Netam mepacan wüx ajcüwa nipilan leaw arangüw ngo majneaj, at nejiw pet. Cos ngo maquiajchiw atnej apiüng Teat Dios; apiüngüw nejiw arangüw atnej apiüng Teat Dios ajcan ajlüyiw circuncidado. ³ Icootsa lajlüyiiüts tiül minipilan Teat Dios cos ayambaats Teat Dios, ngome cos ajlüyiiüts circuncidado. Nangaj Espiritu ambeol icoots mandiümaats

Teat Dios; üüch mapac omeajtsaats cos ajlüyiiüts ocueaj icoots Teat Cristo Jesús. Icootsa ngo mayajcaats más netam cuajantanej leaw alndom marangaats icóotsan quiaj. ⁴ Sitiülme aljane alndom mapiüng nembeat leawa tarang, ndot aag apmambaran wüx, xique najntsopiüs tiül. ⁵ Cos xique tajlüyiiüs circuncidado wüx tajiüras ojpeacüw nüt. Xique nacualaranas tiül cambaj Israel, nawas tiül acualaats Benjamín. Xeteatiün palúyan hebreo nejiw, at a xique. Tajlüyiiüs tiül noic ajlüy nipilan nasoiquiw fariseos, leaw xowüy andüjpiw aaga poch tüünd Moisés. ⁶ Tapacas wüx xeyay leaw taquiaachasan, cos tayambas ombasüw minipilan Teat Cristo. Tarangas meáwan palan atnej apiüng tiül aaga poch tüünd Moisés; ngo majlüy cuane alndom nasoic wüx. ⁷ Pero meáwan leawa tarangas quiaj, leawa tayajcas nembeat xeyay, nganüy sapiüng ngo membeat nicuajind, cos nganüy sandiüm Teat Cristo. ⁸ Naleaing meáwan leaw tarangas nomb, nganüy lango membeat nicuajind najaw. Leaw sarang nganüy aag ayaj xeyay nembeat cos teanandüüb Teat Cristo Jesús Xeteat Dios. Ajcan sandiüb Teat Cristo lanacueat meáwan leawa tajiüras nomb, at leawa tarangas. Lanawiich ninguiün aag ayaj atnej nendeajndeaj. Nganüy leaw xeyay sandiüm, aag

ayaj naxom monajneaj wüx ombas Teat Cristo, ⁹ najlüy nóiquian naquiüb. Nganüy Teat Dios lamawün sasoet wüx tarangas apiüng Teat Cristo, ngome wüx sarang apiüng tiül aaga poch tüünd Moisés. Cos aaga awaran wüx quiaj, Teat Dios tarang wüx tujchiüs ximeaats Teat Cristo. ¹⁰ Nganüy leaw sandiüm, najaw xeyay wüx Teat Cristo, y nayaag tiül ximeaats nguineay Teat Dios tapacüch nej tiül mondeow. Sandiüm naquiüb wüx namongoch atnej nej tamongoch, masey nandeow atnej tandeow. ¹¹ Nganüy leawa teanacül, matüch a nüt mapacaran tiül mondeow.

Netam marangaats leaw niüng alndom

¹² Xique ngo napiüng lanatüch meáwan aag ayaj, at ngo napiüng lanarang palan; ngwüy xique sandiüm sitiül alndom natüch narang leaw apaj xic wüx Teat Cristo. Cos tawün xic wüx para najlüy micual nej. ¹³ Xecojow xechijquiaw, xique ngondom napiüng lanapalüch leaw niüng netam natüch. Ngwüy, leawa xique sarang, aag ayaj ndrom ximeaats leawa lamong; sayac ximeaats wüx leaw aliüc miün, ¹⁴ para alndom natüch niüng netam natüch. Cos quiaj sanüünd aaga najneajay leaw apmüüch icoots Teat Dios tiül cielo wüx ajlüyüüts nóiquian maquiüjpaats Teat Cristo.

¹⁵ Meáwan icootsa leawa latangaats wüx aaga leawa Teat Dios lamüüch icoots majawaats, netam mayajcaats atquiaj aton. Nganüy sitiül aljane ayaag alinoic tiül aaga les ndot napiüng quiaj, Teat Dios apmüüch maxom omeaats wüx aag ayaj. ¹⁶ Pares netam mandüjpiüts leawa niüng lamanguiaiyüüts wüx Teat Cristo.

¹⁷ Xecojow xechijquiaw, indüjpiün wüx leawa sarang. At leaw ijawan arangüw atnej sarangan, indüjpiün wüx aton. ¹⁸ Cos almajlüy xeyay leaw apiüngüw arangüw leaw andiüm Teat Cristo, pero naleaing ajcüyiw majawüw Teat Cristo, aag tandeow wüx cruz mawün asoetiiüts. Lanasaj icon xeyay wüx ajcüw ayaj, y nganüy sajiünts wüx nasaj icon alinomb. ¹⁹ Alinoic nüt ajcüw ayaj apmambüw tiül castigo cos pálwüx arangüw, áagan leaw andiümüw marangüw; ayacüw aag ayaj atnej midiosüw nejiw. At leawa netam maxinguiaw wüx, aag ayaj arangrangayej wüx. Nejiw a nipilan quiaj palüy miün ayacüw omeajtsüw wüx leawa najlüy ningüy wüx iüt cam. ²⁰ Pero icootsa, micambajaats ajlüy tiül cielo. Imiün quiaj teamacüliüts mapeay Miteatiiüts Jesucristo, aaga newün icoots wüx asoetiiüts. ²¹ Wüx nej aliüc, quiaj apmangowüüch micuerpojaats cam leaw ngo membeat; apmajiüraats alinoic najneajay atnej micuerpo nej. Cos nej

alndom marang ayaj, atnej arang wüx cuajantanej leaw almajlüy.

4

Meáwan nüt ich mapac imeajtsan wüx Teat Cristo

¹ Xecojow xechijquiaw, xowüy apac ximeaats wüx icona, xeyay sandiüm najaw icon. Meáwan nüt apac ximeaats wüx icona, cos wüx icona saxom sarang xenajiüt. Nganüy sandiüm tanaámb mapac imeajtsan wüx Teat Jesús, nde mecueatiün.

² Sandiüm nasajüw müm Evodia at müm Síntique majlüyiw nóiquian wüx Teat Cristo, macueatiw ajcüycüyiw. ³ Átan sandiüm nasaj ic xechiig, imbeolüw ajcüwa montaj quiaj, cos nejiw naleaing tambeolüw xic xeyay wüx tarangas minajiüt Teat Dios maquiüjpüw xechiig Clemente, y alacas leawa tambeolüw xic. Minütiw nejiw altiül aaga nawiig niüng ajmel minüt leaw apmapacüw meáwan nüt tiül cielo.

⁴ Ich mapac imeajtsan meáwan nüt wüx Teat Cristo. Sasaj icon alinomb ich mapac imeajtsan. ⁵ At nde mejcüyiün najen, ijüiquichan ijiüran lasta; atquiaj alndom majaw meáwan nipilan nguineay irangan najneaj. Teat Jesús laliüc mandilil.

⁶ Nde meyacan wüx imeajtsan alcuane naél leaw ijlüyiün tiül; aleáingan itüniün ocueaj Teat Dios leawa indiüman metüniün; y wüx

itüniün isajan Teat Dios apac imeajtsan wüx leaw ixoman. ⁷ Quiaj Teat Dios apmüüch majneaj imeajtsan leawa nejinguind wüx cambajiüt ngondom maxom omeaats wüx. Aaga monajneaj quiaj apmambeol icon wüx leawa iyajcan tiül imeajtsan, at apmüüch mexoman imeajtsan cos ijlüyiün nóiquian mequiüjpan Teat Cristo Jesús.

Iyacan imeajtsan wüx leawa najneaj

⁸ Xecojow xechijquiaw, sandondoch leaw sandiüm nasaj icon. Iyacan imeajtsan wüx meáwan leawa naleaing, leawa najneaj majaraw, leawa najneaj marangüch atnej netam, leawa palúyan najneaj, leawa najneajay nandiüram, leawa najneaj anderac wüx. Meáwan cuajantanej leawa najneaj, leaw alndom marangüch casa, wüx aag ayaj iyacan imeajtsan.

⁹ Leawa taquiajchiüs icon at leaw teyariün, leaw tenguiayiün, aton leaw tejawan nguineay sarang, atquiaj irangan. Quiaj Teat Dios, aaga neech monajneaj apmajlüy maquiüüb icon.

Hermanos monaw tiül cambaj Filipos ambeolüw a Pablo

¹⁰ Nganüy xeyay apac ximeaats sarang casa Teat Dios, cos sawaw icona laleaaw imeajtsan wüx xique alinomb. Ngome teanapiüng nómban ndrot imeajtsan xic,

cos tajawas ngondom membeolan xic masey tendiüman. ¹¹ Xique ngo nasaj icon aag ayaj ajcan ngo najiür; ngwüy, cos lasap ximbas wüx leaw alnajiür. ¹² Lanajaw nguineay alndom namongoch, masey ngo najiür nicuajind, tengwüy masey sajiür xeyay. Cuajantanej majngot, xique lanajaw nguineay sanarang, masey netiüs paxiün, tengwüy ngo naxom nicuajind; masey sajiür xeyay, tengwüy masey ngo najiür nicuajind. ¹³ Cuajantanej alndom namongoch, cos Teat Cristo ambeol xic, üüch xic sapac. ¹⁴ Masey atquiaj ajlüy, icon najneaj terangan cos tembeolan xic wüx samong tiül naél.

¹⁵ Icona monaw Filipos, icoyónan quiaj lamejawan nguineay tembeolan xic wüx tawas ninguiaj tiül Macedonia; tamelichas nasaj wüx nipilan nguineay tandeow Teat Cristo mawün asoeteran. Icónan quiaj tiül Filipos teajchiün xic tomiün membeolan xic wüx aaga najiüt sarang. ¹⁶ At wüx tajlüyiüs tiül cambaj Tesalónica, teajchiün mamb tomiün nomb iwic, meajchiün xic leawa netam. ¹⁷ Xique ngo namb wüx sitiül alndom meajchiün xic alcuane; ngwüy, cos xique sandiüm najaw mexoman wüx xeyay leaw irangan quiaj ninguiün tiül cielo. ¹⁸ Meáwan leaw teajchiün miün lapeay tiül xiwix,

tüüch xic teat Epafrodito. Nganüy lamong wüx alnajiür. Leaw teajchiün xic, aag ayaj atnej najmboc angan pom, atnej noic najneaj nichech leawa Teat Dios najneajay majaw. ¹⁹ Midiosaats apmüüch icon meáwan leaw ngo mejiüran, cos Teat Cristo ajiür xeyay cuajantanej tiül cielo. ²⁰ Miteatiiüts Dios, netam marangüch casa meáwan nüt ngo majiür ümb.

Ndójwüx atepeay

²¹ Itepeayiün quiaj meáwan minipilan Teat Cristo Jesús. Atepeayiw icon meáwan minipilan Teat Cristo leawa aliw ningüy naquiüjpüw. ²² Ningüy meáwan monyar andeac Teat Cristo atepeayiw icon, aton andiümüw matepeayiw icon xeyay ajcüwa monlüy aniüng a César, natang nenajiüt ningüy tiül Roma.

²³ Tanaámb mambeol icon Miteatiiüts Jesucristo, müüch icon mimonajneaj nej. Amén.

**Noic nanderac
tarang San Pablo
müüch minipilan
Teat Cristo moncül
tiül cambaj Colosas
COLOSENSES**

Pablo atepeay minipilan Teat Cristo moncül tiül Colosas

¹ Xique Pablo miapóstol Teat Jesucristo, ayac xic Teat Dios. Alnaquiüüb michijquiaats Timoteo. ² Xique sarang aaga acas poch wüx nawiig cam nüüch meáwan micual Teat Dios monyar andeac nej moncül tiül cambaj Colosas, cos tanaámb andüjpiw Teat Cristo. Ich mambeol icon Miteatiiüts Dios y Miteatiiüts Jesucristo, müüch icon mejiüran monajnej.

Pablo atün ocueaj Teat Dios mambeol moncül Colosas

³ Xicona meáwan nüt wüx satüniün ocueaj Teat Dios mambeol icona, süjchiün gracias Teat Dios, miteat Miteatiiüts Jesucristo. ⁴ Cos xicona lananguiayiün ngo mechiwean imeajtsan wüx Teat Cristo Jesús, y sanguiayiün nguineay indiüman meáwan monyar andeac nej. ⁵ Aag ayaj teamerangan cos aton icüliün aaga leawa lamejawan apmeajndiün tiül cielo. Aag ayaj landoj lameneayiün nde wüx tenguiayiün aaga najneajay

poch, aaga naleaing wüx Teat Cristo. ⁶ Aaga nanderac wüx Teat Cristo leawa tenguiayiün, tenguiual ajüy meáwan wüx iüt. Atquiaj teajlüy xeyay mondüüb Teat Cristo. At icona aton teyariün andeac nej, cos wüx nüt tenguiayiün tejawan naleaing Teat Dios lamawün icon wüx. ⁷ Aag ayaj tenguiayiün wüx taquiaach icon teat Epafras, aaga nerang najiüt nóiquian naquiüjpan. Nej nop najneaj nerang minajiüt Teat Cristo, teamambeol icon. ⁸ Nej nesaj xicon nguineay erjiürayon lasta, cos ambeol icon Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios.

⁹ Xicona aton wüx nüt tanguiayasan aag ayaj, ngo nacueatiün natüniün ocueaj Teat Dios mambeol icon. Satüniün müüch icon mejawan nguineay andiüm Teat Dios merangan; y müüch icon mexoman imeajtsan leaw andiüm Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios. ¹⁰ Satüniün merangan atnej netam marangüw monyar andeac Teat Dios, merangan leawa najneaj majaw Teat Dios. Meáwan leaw irangan netam merangan atnej Teat Dios andiüm, y metangan wüx Mipoch nej. ¹¹ Satüniün ocueaj Teat Dios müüch icon mejiüran xeyay ipacan wüx nej, müüch icon ndoj imbasan merangan leawa nej andiüm, y meiücan wüx meáwan leaw aliüc miün apmajlüy, mapac imeajtsan wüx. ¹² Isajan Teat Dios najneajay lamarang cos lamam-

beol icoots mayariiüts aaga apmüjndiiüts, leaw Teat Dios apmüüch meáwan micual nej. ¹³ Teat Dios lamawün icoots tiül pojniün niüng nimeech arang natang; lamayac icoots tiül niüng Micual nej arang natang, áag xowüy lamajiür lasta. ¹⁴ Cos aaga Micual nej quiaj, lamangüy naag miquiej nej leaw ngo majneaj tarangaats, lamawün wüx omeaats meáwan asoetiiüts.

Teat Dios tajneaj majaw icoots wüx tandeow Teat Cristo

¹⁵ Teat Cristo ajlüy atnej mejaw Teat Dios, cos Teat Dios ngo maxoram majaraw. Nej a Teat Cristo mbas majlüy, teoj majlüy meáwan leaw almajlüy. ¹⁶ Meáwan leaw almajlüy, Teat Cristo tarang atnej tapiüng Teat Dios, meáwan leaw almajlüy tiül cielo, leaw almajlüy wüx iüt, leaw alndom maxoram majaraw, aton leawa ngondom maxoram majaraw; masey montangtang monajiüt, masey ángeles, masey jangantanej monajiüt. Meáwan leaw almajlüy, Teat Cristo tarang ocueaj nej. ¹⁷ Teat Cristo lajlüy wüx nganaw majlüy meáwan leaw almajlüy nganüy. Nej ajaw nguineay netam majlüy, nguiane netam majlüy. ¹⁸ At aton nej ajlüy atnej omal, nganüy monyar andeac nej ajlüyiw atnej micuerpo nej. Nej newitich majlüy meáwan cuajantanej. Nej ombas mapac tiül mondeow, atquiaj ajüic naleaing nej ombas nej

wüx meáwan cuajantanej. ¹⁹ Miteatiiüts Dios tapac omeaats cos Teat Cristo meáwan nüt ajlüy atnej nej ajlüy. ²⁰ Teat Dios najneaj majaw meáwan leaw almajlüy, masey leawa almajlüy wüx iüt, masey leawa almajlüy tiül cielo. Meáwan tajlüyiw najneájan maquiüjpüw Teat Dios nde wüx tandeow Teat Cristo wüx cruz, tajünch tiüt miquiej nej. ²¹ Icona aton nomb ngo mejlüyiün nóiquian mequiüjpan Teat Dios. Tejcüyiün mejawan nej cos ngo majneaj terangan; pero nganüy ijlüyiün najneaj mequiüjpan Teat Dios, ²² cos Teat Cristo tandeow wüx cruz para maquiüüb icon niüng ajlüy Teat Dios mejlüyiün ocueaj nej, ngo mejüüran nicuajind nisoet. ²³ Nganüy tanaámb netam meycan imeajtsan wüx indüjpiün Mipoch Teat Dios. Nde mbiüjlameron wüx alcuane, cos aag ayaj alndom mawün wüx imeajtsan leawa lamenguaiyiün wüx tenguaiyiün aaga najneaj nanderac wüx Teat Cristo. Aag ayaj teanderac tiül meáwan cambaj ningüy wüx iüt. Xique Pablo tündiüs nambeol y nandeac wüx aag ayaj aton.

Teat Pablo tüünd mambeol monyar andeac Teat Cristo

²⁴ Xique nganüy apac ximeats wüx meáwan necoy leaw samongoch wüx icona, cos nganüy tenguiäl nambich namongoch atnej Teat Cristo tamongoch para mawün wüx asoetiw minipilan nej,

ajcüwa monyar andeac nej.
²⁵ Teat Dios tayac xic narang najiüt tiül minipilan nej, nambeol icon namb nasaj nipilan manguiayiw meáwan leawa tapiüng. ²⁶ At netam nüüch icon mejawan aaga leaw nejinguid ngo majaw nde wüx tajlüy aaga iüt cam. Pero nganüy Teat Dios lamajüiquich manguiayiw monyar andeac nej. ²⁷ Teat Dios tandiüm müüch majawüw ajcüwa nipilan leaw ngome israel nguineay xeyay ajneaj ajlüy áag leawa nomb ngo manguiayaran. Pero nipilan leaw ngome israel alndom majawüw aton. Aaga ngo manguiayaran quiaj, apiüng wüx Teat Cristo ajlüy tiül imeajtsan, wüx nej nganüy temecüliün mejlüyiün xeyay najneajay alinoic nüt tiül cielo.

²⁸ Xicona sandeacan wüx Teat Cristo, sapajan ocueajiw meáwan nipilan, saquiajchiün wüx atnej Teat Dios üüch xicon najawan, para alndom marangüw palan meáwan leaw andiüm Teat Cristo. ²⁹ Wüx aag ayaj xique sarang xeyay najiüt, sambichay sapac wüx narang leaw lamüüch xic Teat Cristo narang, cos nej teamambeol xic.

2

¹ Xique sandiüm menguiayiün nguineay sapac wüx nambeol icon, y meáwan monlüy tiül cambaj Laodicea, at meáwan leaw nganaw nejawayon naquiüjpüw.
² Sapac wüx para mapac

omeajtsüw, mejiürayej lasta nóiquian, matüchiw majawüw meáwan leaw andiüm Teat Cristo marangüch. At para majawüw wüx aaga leaw nomb Teat Dios taxot ngo majaraw; aag ayaj wüx Teat Cristo. ³ Cos wüx Teat Cristo almajlüy meáwan fis, meáwan leaw ngomeaag maxom omeaats wüx nipilan, nej ajaw meáwan. ⁴ Aag ayaj sasaj icon ngana mawaiich icon aljane masey ajüic xowüy lajneaj andeac. ⁵ Cos masey ngo najlüy niüng ijlüyiün mejawan xic, naleaing xique sayaag atnej sal niüng ijlüyiün, apac ximeaats, cos sawaw nguineay iran-gan najneaj, tanaám ngo mecueatiün indüjpiün Teat Cristo.

⁶ Nganüy cos lameyariün andeac Miteatiüts Jesucristo, netam merangan atnej apiüng nej. ⁷ Nde mechiwean imeajtsan wüx Teat Cristo y mecueatiün. Irangan atnej noic owil xiül nemiücüch tiüt mioxiich, aplombom nandand. Atquiaj netam meyacan imeajtsan wüx Teat Dios, atnej lerquiaacharanan wüx. Ich majüic apac imeajtsan wüx ijchan gracias Teat Dios.

Nganüy alinoic arangaats cos andüjpiüts Teat Cristo

⁸ Ijawan wüx, nde mawaijchaw icon ajcüwa leaw monquiaach pálwüx poch masey ajüic atnej naleaing. Nejiw ngo maquiajchiw leaw apiüng Teat Cristo; aquiajchiw atnej ajlüyayej wüx

marangüw, leawa axomüw omeajtsüw.

9 Pues Teat Cristo masey nipilan nej, tanaámb Dios nej aton. ¹⁰ Ngo metam icon alcuane, cos wüx Teat Cristo ijiüran meáwan. Nej ajlüy wüx meáwan montangtang monajiüt wüx iüt, átan tiül cielo. ¹¹ Wüx teyariün andeac Teat Cristo, quiaj atnej tejlüyiün circuncidado; pero naleaing aag ayaj ngo matnej leaw arangüw wüx ombas nipilan. Aag ayaj apiüng wüx icona lamewüniün ninguiün ngo majneaj, lango mendiüman merangan leaw terangan nomb. ¹² At wüx teyariün yow, aag ayaj atnej temiürajtan nóiquian mequiüjpan Teat Cristo. Aton tepacan mequiüjpan nóiquian, cos lamepiüngan naleaing Teat Dios alndom mapacüüch mondeow atnej tapacüüch Teat Jesús. ¹³ Icona wüx nganaw meyariün andeac Teat Cristo, tejlüyiün atnej lerndeowan cos irangan ngo majneaj; nganaw maw wüx imeajtsan meáwan ngo majneaj leaw tendiüman merangan. Pero Teat Dios lamawün wüx omeaats isoetiün, atnej lerpacan alinomb nóiquian mequiüjpan Teat Cristo. ¹⁴ Teat Dios tandarriich meáwan asoetiüts tajlüy wüx nawiiig, cos aag andeac wüx ngo marangaats palan leaw apiüng tiül aaga poch tüünd Moisés. Pero Teat Cristo tangüy aaga nisoet quiaj wüx tandeow wüx cruz. ¹⁵ Teat Cristo talox

tiüt meáwan nimeech leaw arangüw natang, langondom marangüw leaw andiümüw. Teat Cristo tüüch majaw nipilan nguineay tajntsop wüx nejiw wüx tandeow wüx cruz.

Iyamban ocueaj Teat Dios

¹⁶ Nganüy nejingüind ngondom mayac isoetiün wüx leaw itean, leaw inganeowan; at wüx nangos nüt, wüx aliw caaw, tengwüy wüx nüt axoodaran, sitiül irangan tengwüy ngo merangan. ¹⁷ Cos meáwan aag ayaj atnej minden leawa lapiürang aliüc apmajlüy. Aaga lapiürang aliüc quiaj nganüy lapeay; aag ayaj Teat Cristo. ¹⁸ Nde meajchiün nejingüind mawün icueajiün leaw apmeajndiün tiül cielo, cos altiül apiüngüw netam majtan ocueajiw ángeles matüniw ocueaj Teat Dios mambeol icoots. Nejiw apiüngüw ajawüw alcuane atnej aümiw, arangrangayej wüx leaw axomüw omeajtsüw wüx nejiwan quiaj. ¹⁹ Nejiw ngo majlüyiw nóiquian maquiüjpüw Teat Cristo, aaga minatangaats. Cos Teat Cristo asaj icoots cuane netam marangaats, üüch icoots matangaats wüx Mipoch Teat Dios, ambeol icoots majlüyüüts nóiquian, matangaats atnej Teat Dios andiüm.

²⁰ Sitiül naleaing atnej lerndeowan nóiquian mequiüjpan Teat Cristo, icona lamecueatiün meáwan ngo majneaj leaw arangüw nipilan.

Jow nganüy ¿neol tendüyiün wüx alinomb merangan atnej nipilan ajlüyayej wüx marangüwa? ²¹ Cos apiüngüw: “Nde merreeg ayaj, nde meat afün, nde mexaing mendeaand ayaj”. ²² Meáwan aaga ajlüyay arangüch quiaj, apndrom wüx landoj atom, cos meáwan aag ayaj nipilan monyac, maquiajchiw wüx. ²³ Aaga ajlüyay narangüch quiaj naleaing ajüic atnej najneaj. Nejiw arangüw ayaj majüic naleaing ayambüw Teat Dios, atnej ngo merangrangingej, ngo majiürüw lasta micuerpojüw nejiw. Pero meáwan aag ayaj ngo membeat, cos ngondom mambeol nejiw macueatiw aaga ngo majneaj leaw andiümüw marangüw.

3

¹ Atquiaj sitiül icona naleaing lerpacan alinomb mequiüjpan Teat Cristo, iyamban leaw najlüy cawüx tiül cielo niüng alchetem Teat Cristo amb wüx miác Teat Dios. ² Iyacan imeajtsan wüx leaw altiül cielo, ngome leaw alningüy wüx iüt. ³ Cos icona atnej tendeowan mequiüjpan Teat Cristo wüx nej tandeow; nganüy almepacan almequiüjpan niüng ajlüy Teat Dios. ⁴ Wüx aliüc Teat Cristo alinomb, aaga neech icoots mapacaats, quiaj icona aton apmequiüjpan, apmejlüyiün najneajay atnej ajlüy nej.

Alinoic arangaats nganüy ngo matnej nomb

⁵ Iwüniün wüx imeajtsan meáwan ngo majneaj leaw almajlüy ningüy wüx iüt cam. Aag ayaj apiüng wüx: nde merangan nisoet mejiüran minajtajan, nde mejiüran minaxeyiün; nde mendiüman leaw ngo majneaj; nde mendiümdiüman merangan leaw ijawan; at nde mendiümdiüman cuajantanej leaw almajlüy ningüy wüx iüt cam, meyacan atnej midiosan. ⁶ Cos ajcüwa nipilan ngo mayamb Teat Dios, ajcüw monrang aaga ngo majneaj quiaj, Teat Dios apmüüch nejiw mamongochiw xeyay ngo majneaj tiül Castigo. ⁷ Icona wüx nganaw meyamban Teat Cristo terangan meáwan aag ayaj aton. ⁸ Nganüy netam mecueatiün meáwan aaga teanasaj icon cam: aag ayaj moncüy, monteots ngo majneaj wüx ombas alinop, mondeac ngo majneaj wüx Teat Dios; aton meáwan ngo majneaj poch leaw alndom maw teombeayaran. ⁹ At nde merwaiichayon, cos lamecueatiün merangan leaw terangan nomb. ¹⁰ Nganüy lame alinoic ijlüyiün. Meáwan nüt Teat Dios tengual mawün wüx imeajtsan ngo majneaj, para mejlüyiün najneajay atnej ajlüy nej. ¹¹ Quiaj nganüy ngo metam sitiül nipilan griego icon, tengwüy nipilan judío icon; sitiül ijlüyiün circuncidado, tengwüy ngo mejlüyiün; sitiül icona nipilan icon naw alinoic iüt, tengwüy sitiül icona nerowan tiül noic

cambaj ocueajiw nemeech-meech nipilan; tengwüy sitiül icona nipilan najon marang minajiüt alinop, tengwüy sitiül icona nipilan leaw ngo metam merangan minajiüt alinop. Aag ayaj lango metam, cos nganüy nóiquian ajlüyüüts wüx Teat Cristo; néjan quiaj más nembeat nguiajantanej.

¹² Cos Teat Dios lamajiür icon lasta, nej lamarriüü icon mejlüyiün minipilan nej. Pares netam merjiürayon lasta, mermbeolayon. Lango merlomboochayon; netam majneaj imeajtsan, y netam meiücan wüx cuajantanej. ¹³ Netam meiücan wüx leaw arang nop alinop; sitiül aljane tarangüch alcuane wüx ombas alinop, ich mawün wüx omeaats. Atnej Teat Cristo tawün wüx omeaats leaw ngo majneaj terangan, atquiaj icona aton netam merangan. ¹⁴ Pero leaw más xeyay netam, aag ayaj merjiürayon lasta, cos atquiaj alndom mejlüyiün nóiquian najneajay. ¹⁵ Aaga monajneaj ocueaj Teat Cristo majlüy tiül imeajtsan müüch icon meyajcan cuane netam merangan, cos áag tarriüü icon Teat Dios para mejlüyiün nóiquian atnej majlüy nop nipilan. Netam meajchiün gracias Teat Dios cos najneajay arang.

¹⁶ Meáwan leaw apiüng Teat Cristo, ich macül wüx imeajtsan meáwan nüt. At iquiajchiün, ipajan ocueaj nop alinop atnej netam.

Ijchan imeajtsan Teat Dios, ijüiquichan apac imeajtsan wüx itajcan cantar salmos, himnos, y leaw üüch icon Nangaj Miespíritu nej meta-jcan cantar. ¹⁷ Meáwan leaw irangan, masey wüx indeacan, tengwüy wüx cuajantanej irangan, netam merangan meáwan wüx minüt Teat Cristo. Ijchan gracias Teat Dios wüx minüt Teat Cristo.

Nguineay netam marang nop minipilan Teat Cristo

¹⁸ Nganüy sanasaj icon montaj, irangan leaw apiüng minojon. Aag ayaj netam merangan cos iyariün andeac Teat Cristo. ¹⁹ At icona nanojaran, netam mejiüran lasta mintajan, nde mejcüyiün mejawan. ²⁰ At icona monguich, iyariün andeac miteatiün wüx meáwan leaw netam merangan, cos Teat Dios aag ayaj najneaj majaw. ²¹ Aton icona nateateran, nde meajchiün majcüy micualan ngana paxiüm ocueajiw. ²² At icona najonüw monrang najiüt, irangan leaw asaj icon ne-neay najiüt. Nde merangan áagan wüx tengual ijarawan, majüic najneaj irangan. Irangan meáwan con imeajtsan, majüic naleaing iyariün andeac Teat Dios. ²³ Meáwan leaw irangan, irangan con imeajtsan atnej merangan ocueaj Teat Dios, ngome ocueaj nipilan. ²⁴ Cos lamejawan Teat Dios apmüüch icon alinoic nüt noic najneajay, cos temerangan

minajiüt Teat Cristo. ²⁵ Pero leawa nerang ngo majneaj apmüünd mamongoch ngo majneaj atnej tarang, cos Teat Dios ngo marriiüd jane nembeat, jane ngo membeat.

4

¹ At icona moneay najiüt, irangan najneaj wüx ijchan najiüt monrang minajiütan, cos lamejawan icona aton almejiüuran tiül cielo nop minatangan.

² Pero tanaámb itajcan orar nde mecueatiün. Wüx itajcan orar ijchan gracias Teat Dios cos najneajay lamarang. ³ At isajan Teat Dios mambeol xicon nüjchiün manguiayiw nipilan wüx aaga poch ngomeaag anguiayaran tanomb, nguineay Teat Cristo apmawün nipilan wüx asoetiw. Nganüy sal tiül manchiüc cos ajcan sandeac wüx nej. ⁴ Itüniün ocueaj Teat Dios para alndom nandeac ranüy leaw netam nandeac.

⁵ Irangan najneaj wüx ajcüwa nipilan ngo mayambüw Teat Dios, cos atquiaj apmajawüw icon naleaing irangan najneaj. Iyamban nguineay alndom mesajan wüx Teat Cristo. ⁶ Wüx indeacan mequiüjpanüw, indeacan najneaj; atquiaj jangantanej apmandiüm manguiay leaw ipiüangan. At netam mejawan wüx leaw indeacan, nguineay apmesajan anopnop nipilan wüx cuajantanej apmatüniw manguiayiw icon.

Ndójwüx atepeay

⁷ Teat Tíquico apmasaj icon meáwan cuane teanarang, nguineay teanamongoch. Nej nop najneaj nerang minajiüt Teat Dios, sarang najiüt naquiiüb. ⁸ Xique süüch nej mamb majaw icon masaj icon cuane sarangan, nguineay samongochiün, para majneaj imeajtsan. ⁹ At apmaquiiüb mamb teat Onésimo; nej aton nop nej najneaj nerang minajiüt Teat Dios. Aag ayaj micual micambajan. Nejiw apmasajüw icon cuane teajlüy ningüy.

¹⁰ At teat Aristarco, áag salnaquiiüb ningüy tiül manchiüc atepeay icon. At atepeay icon teat Marcos micual michiig teat Bernabé. Xique lanasaj icon wüx teat Marcos cuane apmarang. Sitiül apmamb majaw icon, ingochiün najneaj. ¹¹ At a Jesús, áag nenüt Justo aton, atepeay icon. Cos nejíwan quiaj nipilan judío mondüüb Teat Cristo leawa tambeolüw xic wüx minajiüt Teat Dios; nejiw nejchiw majneaj ximeaats. ¹² At atepeay icon teat Epafras. Nej aton micual micambajan, arang minajiüt Teat Cristo. Nej ngo macueat mataag orar matün ocueaj Teat Dios mambeol icon mendüjpiün Teat Cristo tanaámb, y merangan palan meáwan atnej andiüm Teat Dios. ¹³ Xique sawaw nguineay nej naleaing arang xeyay najiüt mambeol icona, at mondüüb Teat Cristo monlüy tiül cambaj Laodicea, y monlüy tiül Hierápolis. ¹⁴ At

atepeay icon teat Lucas, aaga nejaw moniün andeow, nej xeyay andiümaats. At teat Demas aton atepeay icon.

¹⁵ Itepeayiün meáwan minipilan Teat Cristo moncül tiül Laodicea. Itepeayiün teat Ninfas aton, y meáwan minipilan Teat Cristo leawa canchiüjow aniüng nej.

¹⁶ Wüx landoj meteowan aaga nawiig cam, ijoyiün ijchan mateowüw minipilan Teat Cristo monlüy Laodicea aton. At a nawiig süüch mamb andüy tiül Laodicea, at icona iteowan aton. ¹⁷ Isajan teat Arquipo mayac omeaats wüx aaga najiüt tüüch nej Teat Dios marang.

¹⁸ Xique Pablo sarang naag xiwix aaga acas poch ndójwüx satepeay icon cam. Ich leaam imeajtsan wüx xique cos sal tiül manchiüc. Teat Dios tanaámb mambeol icon, müüch icon mimona-jnej nej. Amén.

**Anoic nanderac
arang wüx nawüig
San Pablo müüch
minipilan Teat
Cristo moncül tiül
Tesalónica
1ª TESALONI-
CENSES**

Atepeay

¹ Xique Pablo saquiüjpüw Silvano y Timoteo, sarang aaga acas poch cam natepeayiün icon meáwan moncül tiül cambaj Tesalónica, monlüy nóiquian mequiüjpan Teat Dios at Miteatiiüts Jesucristo. Sandiüman Teat Dios müüch icon mimonajneaj nej, at mejlüyiün najneájan.

*Monaw Tesalónica
ajüiquichaw nguineay ayacüw
omeajtsüw wüx Teat Jesu-
cristo*

² Meáwan nüt süjchiün gracias Teat Dios, y leaam ximeaats icon meawaron wüx satajcan orar. ³ At meáwan nüt leaaw ximeajtsan nasajan Miteatiiüts Dios wüx aaga najiüt teamerangan, cos aag ayaj ijüiquichan lameyariün Mipoch Teat Dios, at ijiürayon lasta. Masey imongochiün xeyay ngo majneaj, tengual meiücan wüx meáwan aag ayaj cos teamecüliün mandilil Teat Jesucristo. ⁴ Xecojow xechijuiaw, sawawan Teat Dios xeyay andiüm icon, y lamarriüd icon. ⁵ Wüx tasajasan

icon wüx aaga najneaj nanderac wüx Teat Jesucristo, aag ayaj ngo nandéacan, naleaing tayaagasan Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios xeyay tambeol xicon, cos tajawasan meáwan aag ayaj naleaing. Lamejawan nguineay tarangasan wüx ajlüyüüts nóiquian naquiüjpan icon, cos sandiüman nambeolan icon.

⁶ Icona tendüjpiün wüx leaw sarangan, at tendüjpiün wüx leaw arang Teat Jesucristo. Teyariün aaga najneaj nanderac wüx Teat Cristo, masey xeyay tajcüyiw majawüw icon nipilan, cos naleaing aaga Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios tüüch icon mapac imeajtsan xeyay. ⁷ Por aag ayaj tejüiquichan irangan najneaj; tajawüw icon meáwan monyar andeac Teat Jesús monlüy tiül iüt Macedonia at moncül tiül Acaya. ⁸ Atquiaj tajüiquichay aaga nanderac wüx Teat Jesús manguiyaran ngome áagan tiül Macedonia y tiül Acaya, pero at aton tiül meáwan cambaj teajaraw nguineay indüjpiün Teat Dios. Pares ngo metam nandeacan wüx nguineay indüjpiün Teat Dios. ⁹ Cos nipilan teamandeacüw wüx nguineay tapac imeajtsan mengochiün xicon wüx tasajasan icon wüx Teat Jesús; nguineay tecueatiün ajcüwa narangüch dios, mendüjpiün aaga naleaing Teat Dios almapac. ¹⁰ Aton apiüngüw icona teamecüliün Micual

Teat Dios, aaga Teat Jesús aliüc imiün tiül cielo, aaga leaw Teat Dios tapacüüch tiül mondeow. Nej apmawün icoots wüx aaga ngo majneaj leaw aliüc miün apmajlüy wüx Teat Dios apmajaw wüx asoeteran.

2

Leaw tarangteat Pablo tiül Tesalónica

¹ Xecojow xechijquiaw, icona lamejawan wüx tambasan quiaj niüng ijlyüiün ngome sambánan.

² Lamejawan nguineay tamongochasan xeyay ngo majneaj, nguineay tandeacüw ngo majneaj wüx ximbasan nipilan monaw tiül cambaj Filipos. Aag ayaj tajlüy wüx nganaw namban najawan icon. Masey teajlüy nadam moncüy tiül micambajan aton, pero Teat Dios tambeol xicon nasajan icon aaga najneaj nanderac, nguineay alndom mawaats wüx asoetiiüts. ³ Cos leawa taquiaachasan icon, aag ayaj palanüy naleaing; ngo narangan nicuajind ngo majneaj, ngo nawaijchan icon. ⁴ Teat Dios tajaw sanarangan meáwan leaw apiüng, quiaj tüüch xicon namban naquiajchiün aaga najneaj nanderac wüx Teat Jesús. Aag sandeacan, ngome leaw nipilan andiüm manguiay, sandeacan áagan leaw andiüm Teat Dios, cos nej lamajaw nguineay ximeajtsan. ⁵ Icona lamejawan xicona ngo nawüywüiün

aljane; at Teat Dios ajaw xicona ngo newüyayon wüx saquiajchiün para naxoman wüx alcuane. ⁶ At ngo nayamban malomb xicon aljane, ngome icona tengwüy pälwüx nipilan. Masey xicona alndom narangan, cos miapóstoles Teat Cristo xicon. ⁷ Tarangasan najneaj wüx imbasan, atnej nop namümaran ajiür lasta micual nej. ⁸ Atquiaj xicona aton xeyay leaaw ximeajtsan icon. Ngome áagan tandiümasan nasajan icon wüx aaga najneaj nanderac leawa tüüch Teat Dios; at tajlüyasan nandeowan ingow indeowan sitiül netam, cos xeyay sandiüman icon. ⁹ Xecojow xechijquiaw, sajawan nganaw ndrom imeajtsan nguineay tumb sapacan wüx tarangasan xeyay najiüt tiül icona. Nüt ongwiiüts sarangan najiüt cos ngo nandiüman natüniün icueajiün nicuajind wüx tasajasan icon wüx aaga najneaj nanderac tüüch Teat Dios.

¹⁰ Icona ijawan, at Teat Dios ajaw nguineay tarangasan wüx tajlüyasan ninguij tiül icona. Tarangasan leaw andiüm Teat Dios, nejinguid ngondom mayac sasoetiün. ¹¹ At lamejawan nguineay taquiaachasan icon, y tambeolasan icon inopnophon wüx amix imeajtsan. At tapajasan icueajiün xeyay atnej nop nateataran arang wüx micual nej. ¹² Atquiaj tasajasan icon

¹⁰ Icona ijawan, at Teat Dios ajaw nguineay tarangasan wüx tajlüyasan ninguij tiül icona. Tarangasan leaw andiüm Teat Dios, nejinguid ngondom mayac sasoetiün. ¹¹ At lamejawan nguineay taquiaachasan icon, y tambeolasan icon inopnophon wüx amix imeajtsan. At tapajasan icueajiün xeyay atnej nop nateataran arang wüx micual nej. ¹² Atquiaj tasajasan icon

merangan najneaj, atnej netam marang jane ocueaj Teat Dios, cos lamapaj icon mejlüyiün tiül aaga najneajay cambaj niüng ajlüy nej.

¹³ Pares ngo nacueatiün nüjchiün gracias Teat Dios, cos wüx tenguiayiün sasan icon wüx aaga najneaj nanderac, icona ngome tenguiayünan, teyariün aag ayaj cos aag ayaj naleaing Mipoch Teat Dios, ngo matnej poch andeac nipilan. Aaga najneaj nanderac ocueaj Teat Dios quiaj, ayac icon wüx merangan najneaj.

¹⁴ Xecojow xechijquiaw, icona temongochiün atnej tamongochiw noicnoic ajlüy mondüüb Teat Dios tiül iüt Judea wüx tayariw andeac Teat Cristo Jesús. Pues ajcüw micual miiütan tayambüw imbasan aton, atnej ajcüwa judíos tayambüw ombasüw minipilan Teat Cristo tiül Judea. ¹⁵ Ajcüwa judíos tambiyaw Teat Jesús. Átan nde tanomb tambiyaw mondeac andeac Teat Dios monáwan tiül nejiw; y aton tawüniw xicon quiaj. Nejiw ngo marangüw leaw andiüm Teat Dios, y ajcüyiw majawüw meáwan nipilan. ¹⁶ Andiümüw mapalüw xicon para ngo nasajan wüx Teat Jesucristo pálwüx nipilan ngome judíos, nganandot mawüw wüx asoetiw. Atquiaj teaxeyay asoetiw nejiw; Teat Dios lajcüy majaw nejiw xeyay.

*Pablo andiüm mamb
majaw alinomb moncül*

Tesalónica

¹⁷ Xecojow xechijquiaw, masey ngo mexomayoots acas nüt, ngo ndrom ximeajtsan icon. Nganüy xeyay lanandiüman mejawayoots alinomb. ¹⁸ Naleaing xicona tandiümasan namban najawan icon. Masey xique Pablo tajlüy namb nomb ijmbüw, pero aaga Satanás tayac naél mapal xicon. ¹⁹ ¿Jane apmüüch xicon xeyay apac ximeajtsan wüx aliüc alinomb Miteatiüts Jesucristo majlüyüts nóiquian maquiüjpaatsa? ¿Jane üüch xicon nayajcan najneaj tarangasan minajiüt Teat Dios tiül icona? Pues iconan quiaj. ²⁰ Naleaing, icona apmeajchiün xicon nayajcan xeyay apac ximeajtsan.

3

¹ Lango naiündan wüx cos laínd nanguiaiüün wüx icona, quiaj tandecasan sanacüliün xicónan quiaj tiül cambaj Atenas, ² condom sanüjchiün mamb michijquiaats Timoteo mambeol icon. Cos nej nop nerang minajiüt Teat Dios, at nop nembeol xicon wüx sandeacan aaga najneaj nanderac wüx Teat Cristo. Tasajas maquiaach icon cuane najneaj merangan, mambeol icon müüch mejlüyiün nandand wüx indüjpiün Teat Cristo. ³ Atquiaj tarangasan nganandot mbayameron wüx aaga naél imongochiün quiaj. Cos icona lamejawan aag ayaj netam mamongochiüts. ⁴ Cos wüx saliünan

ninguiaj naquiüjpan icon tasajasan icon apmamon-gochiiüts naél. Nganü mbich lamejawan atquiaj teajlüy. ⁵ Wüx xique lango naíünd wüx, quiaj tÿjchiüs mamb teat Timoteo cos sandiüm nanguiaj cuane terangan, nguineay temendÿjpiün Teat Dios, nganandot nimeech mayac icon wüx merangan ngo majneaj, ndot cuajpar sarangan aaga najiüt tiül icona.

⁶ Pero wüx tandilil teat Timoteo imiün niüng ijlüyiün, taquiiüb miün najneaj poch nguineay icona tanaámb temendÿjpiün Teat Cristo. At tapiüng nguineay indiüman nop alinop, y tanaámb leaaw imeajtsan xicon. Apiüng indiüman mexomayoots mejawayoots atnej xicona teanandiüman najawan icon aton. ⁷ Wüx aag ayaj xecojow xechijquiaw, tajneaj ximeajtsan wüx tanguiayasan icona tanaámb temeyacan imeajtsan wüx Teat Cristo, masey xicona sajlüyiün tiül xeyay naél cos ajcüy majaw xicon nipilan. ⁸ Nganüy apac ximeajtsan wüx icona cos tanaámb ersapayon nandand wüx Teat Jesucristo. ⁹ Xeyay sÿjchiün gracias Teat Dios wüx icona; nej ajaw xeyay apac ximeajtsan cos tanaámb teamendÿjpiün Teat Cristo. ¹⁰ Nüt ongwiiüts satüniün ocueaj Teat Dios sitiül alndom mejawayoots alinomb, para nasajan icon meáwan leaw nganaw mejawan wüx

indÿjpiün Teat Cristo.

¹¹ Sandiüman Teat Dios y Miteatiiüts Jesucristo mambeol xicon natüchiün niüng ijlüyiün. ¹² Sandiüman Teat Jesucristo müüch mejiüran xeyay monajneaj, müüch mejiürayon lasta, at mendiüman meáwan nipilan aton, atnej sajiüran icon lasta. ¹³ Tanaámb nde mechiwean imeajtsan; irangan leaw andiüm Miteatiiüts Dios, cos atquiaj apmaxom icona tengual merangan najneaj wüx nüt apmandilil Miteatiiüts Jesucristo maquiiüb miün meáwan minipilan nej.

4

Netam marangüch leaw andiüm Teat Dios

¹ Nganüy xecojow xechijquiaw, sasajan icon alinomb, satüniün wüx minüt Teat Jesús tanaámb merangan leaw andiüm Teat Dios atnej tenguiayiün wüx taquiaachasan icon. Masey sajawan temerangan atquiaj, nganüy sandiüman tanaámb merangan más xeyay najneaj.

² Tenguiayiün nguineay tasajasan icon merangan leaw andiüm Teat Jesús, cos nej atquiaj tasaj xicon. ³ Leawa Teat Dios andiüm, aag ayaj irangan palan najneaj. Pues naxey ngondom maquiiüban najtaj, at aton najtaj ngondom maquiiüban naxey sitiül nganaw mengoch owixaw; at monguich ngondom marangüw aag ayaj. ⁴ Pues inopnopon

netam mequiüjpan mintajan najneajay mejiürayon lasta; ⁵ ngondom merangan wüx ombas leaw indiüman atnej arangüw altiül nipilan leawa ngo mandüjpiw Teat Dios. ⁶ Nejinguid ngo metam mitsoj alinop wüx aag ayaj, cos Teat Dios apmapalüch ombas jane arang atquiaj, atnej lanasajan icon. ⁷ Cos Teat Dios ngo marriüd icoots marangaats aaga ngo majneaj quiaj; nej andiüm marangaats palüyan najneaj. ⁸ Leaw itsojüyan aag ayaj ngome nipilan itsoj, Teat Dios itsoj, aaga neech icoots aaga Nangaj Espiritu.

⁹ Xecojow xechijquiaw, ngo metam nasajan icon nguineay netam mejiürayon lasta, cos lamenguiayiün nguineay apiüng Teat Dios. ¹⁰ Sanguiaiüan atquiaj temerangan wüx meáwan minipilan Teat Cristo moncül tiül iüt Macedonia. Pero sandiüman tanaám mejiüran lasta más xeyay. ¹¹ Iyamban nguineay alndom mejlüyiün najneájan, merangan leawa netam merangan; irangan minajiütan con iwixan, atnej lanasajan icon. ¹² Atquiaj pälwüx nipilan apmajawüw nguineay irangan najneaj; ngome apmaxomüw cuane wüx mandeacndeacüw wüx imbasan, aton ngome apmetam meyariün nicuajind ocueaj alinop.

Wüx apmandilil Teat Jesús

¹³ At aton xecojow xechijquiaw, ngo nandiüman

mejlüyiünan ngo mejawan nguineay ajlüy wüx mondeow. Ngo metam mamix imeajtsan atnej nipilan ngo mandüjpiw Teat Cristo, cos ngo majawüw nguineay apmajlüyiw alinoic nüt. ¹⁴ Ajawaats Teat Jesús tandeow, ndoj tapac alinomb. At ajawaats Teat Dios apmüüch miün mandilileaw nóiquian maquiüjpüw Teat Jesús meáwan monyar andeac nej leawa landeow.

¹⁵ Nganüy sasajan icon aag agüy leaw tapiüng Teat Jesucristo, cos icootsa leaw aliünaats mapacaats lapeay Teat Jesucristo, ngondom mamongoots ombas nejiw leawa landeowüw. ¹⁶ Cos nejay Teat Jesucristo aliüc imiün cielo, apmandeac napac müüch manguiayaran. Aaga natang ángel apmendeac napac, y nots trompet ocueaj Teat Dios apmajiünts. Quiaj ombas apmapacüw meáwan mondeow leawa tayariw andeac Teat Cristo. ¹⁷ Condom icootsa leawa aliünaats mapacaats ningüy wüx iüt, aton apxaijnguiamoots nóiquian maquiüjpaats tiül oic mangochiiüts Teat Jesucristo. Quiaj apmajlüyüts nóiquian maquiüjpaats Teat Jesús meáwan nüt. ¹⁸ Nganüy ijchan mapac imeajtsan nop alinop wüx aaga poch quiaj.

5

¹ Xecojow xechijquiaw, ngo narangan wüx nawiig ngün neat ngün nüt apmajlüy

aag ayaj, cos ngo metam majawaats ngow. ² Cos icona lamejawan wüx nüt aliüc Teat Jesucristo, aag ayaj wüx ngo mateotsaran, atnej arang nop need wüx apmajmel ongwiiüts maneed. ³ Wüx nipilan apmapiüngüw: “Nganüy najneajay ajlüyüüts ngo majlüy nicuajind naél”, mawüw, quiaj aliüc miün najénan apndrom ombasüw. Aag ayaj atnej arang nop najtaj, cos ngondom mewüney wüx, netam mamongoch aaga necoy wüx apwijquiam micual nej. ⁴ Nganüy icona xecojow xechijquiaw, langome apmejlüyiün tiül aaga ngo majneaj atnej pojniün quiaj. Aaga nüt wüx aliüc Teat Jesucristo ngome apmasap icon wüx, ngome atnej arang nop need wüx ngo mateotsaran. ⁵ Meawarónan ijlüyiün tiül ran, ngo mejlüyiün tiül pojniün. Lango majlüyüüts tiül pojniün, at aton ngo majlüyüüts tiül ongwiiüts. ⁶ Pares ngondom marangaats atnej arangüw jangantanej nipilan, cos ajlüyiüwan at nejiw monmeay. Nganüy icoots netam mapacaats wüx leaw aliüc miün, marangaats palanüy najneaj. Netam majiüraats fis, ngo matnej mongün. ⁷ Ajawaats ameyaran ongwiiüts. At aton mongün ongwiiüts más angüniw. ⁸ Pero icootsa ajlüyüüts tiül ran, cos ayariüts andeac Teat Dios. Netam maxomaats omeajtsaats wüx marangaats

najneaj, ngo matnej arang mongün. Cos sitiül ajawaats naleaing teamandüjpiiüts Teat Jesucristo, at sitiül ajiürayoots lasta, aag ayaj apmambeol icoots atnej camix manchiüc ambeol soldados tiül montsoj. Aton cos ajawaats naleaing apmawaats wüx meáwan ngo majneaj; aag ayaj apmambeol icoots atnej sombrero manchiüc ambeol soldados. ⁹ Cos Teat Dios ngo marriiüd icoots mayac icoots tiül ngo majneaj, nej tüüch miün Miteatiiüts Jesucristo mawün icoots wüx asoetiiüts. ¹⁰ Nej tandeow ingow andeowaats. Masey almapacaats masey landeowaats, almajlüyüüts nóiquian maquiüjpaats meáwan nüt. ¹¹ Pares ich mapac imeajtsan nop alinop wüx leaw indüjpiün atnej tanaám teamerangan quiaj. Aton ermbeolayon membichan mejawan wüx Mipoch Teat Dios.

Pablo asaj nejiw nguineay netam marangüw

¹² Xecojow xechijquiaw, sasajan icon netam merangan casa ajcüwa monajiüt leaw Teat Dios ayac marangüw minajiüt nej tiül icona, mambeolüw icon y mapaj icueajiün. ¹³ Netam merangan nejiw casa mendiüman, cos arangüw minajiüt Teat Dios tiül icona; najneájan mejawan nop alinop tíulan icona, nde mejcüyiün.

¹⁴ At aton sasajan icon xecojow xechijquiaw, ipajan

ocueaj leaw neánc̄h, isajan netam marang najiüt. Netam meajchiün mapac omeaats monmix omeaats, at imbeolan leaw napateay ajaw. Netam meiücan wüx cuajantanej arangüw nipilan.

¹⁵ Ijawan wüx, nde mepalüchiün ombas jane arang ngo majneaj wüx imbasan, iyamban merangan najneaj wüx nop alinop, at wüx meáwan nipilan.

¹⁶ Netam mapac imeajtsan meáwan nüt. ¹⁷ Itajcan orar Teat Dios, itüniün ocueaj, nde paxiüm. ¹⁸ Ijchan gracias Teat Dios wüx meáwan cuajantanej. Aag ayaj andiüm Teat Dios merangan, cos lameyariün andeac Teat Cristo Jesús.

¹⁹ Nde mepalan Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios; ijchan marang leaw andiüm tiül icona. ²⁰ Nde mepiüangan ngo membeat leaw Nangaj Espíritu üüch nop alinop mequiaachayon wüx. ²¹ Pero naleaing netam mejawan wüx meáwan leaw aquiajchich, meyariün áagan leaw naleaing najneaj. ²² Leawa ngo majneaj nde meyariün merangan.

²³ Nejaj Teat Dios, aaga neech majlüy monajneaj, alndom müüch icon merangan palan najneaj. Nej apmajaw wüx miespíritujan, imeajtsan, at micuerpojan. Quiaj alndom mejlüyiün najneajay, ngo mejiüran nisoet wüx aliüc alinomb Miteatiiüts Jesucristo. ²⁴ Cos aaga nerriiüd icon quiaj,

najneajay ajlüy, apmarang leawa lamapiüng.

Ndójwüx atepeay

²⁵ Xecojow xechijquiaw, itüniün Teat Dios mambeol xicon.

²⁶ Aton itepeayiün tamtámban meáwan minipilan Teat Cristo.

²⁷ Sasaj icon wüx minüt Teat Dios, netam meteowan aaga nawiig cam manguiayiw meáwan minipilan Teat Cristo.

²⁸ Sandiüman Miteatiiüts Jesucristo tanaámb mambeol icon, tambtámban ijlüyiün. Amén.

**Amb iwic nanderac
arang wüx nawig
San Pablo müüch
minipilan Teat
Cristo moncül tiül
Tesalónica
2ª TESALONI-
CENSES**

Atepeay

¹ Xique Pablo salnaquiüjpüw Silvano y Timoteo, sarang aaga acas poch cam, natepeayiün icon meáwan hermanos moncül tiül cambaj Tesalónica, cos icona ijlüyiün nóiquian mequiüjpan Teat Dios at Miteatiiüts Jesucristo. ² Sandiüman Teat Dios at Miteatiiüts Jesucristo müjchiw icon mimonajneajiw, at mejlüyiün najneájan tiül imeajtsan.

Teat Dios apmajaw wüx asoeteran wüx aliüc Teat Cristo

³ Xecojow xechijquiaw, meáwan nüt netam nüjchiün gracias Teat Dios cos icona almendüjpiün Teat Cristo. Icona ajüic tengual itangan xeyay wüx indüjpiün Teat Jesucristo cos xeyay ijiürayon lasta. ⁴ Por aag ayaj sandeacan najneaj wüx icona tiül meáwan noicnoic ajlüy mondüüb Teat Dios. Sandeacan nguineay iücan wüx cuajantanej, at tanaámb indüjpiün Teat Jesús, masey tengual memongochiün xeyay naél, xeyay moncüy.

⁵ Meáwan aaga imongochiün quiaj ajüiquich Teat Dios najneaj arang, teambeol icon, mejlüyiün najneajay wüx apmejmeliün tiül micambaj nej.

⁶ Teat Dios apmepalüch ombas jane nerang ngo majneaj wüx imbasan, cos nej atquiaj arang, apalüch ombas jane arang ngo majneaj.

⁷ Icona, cos atquiaj tememongochiün, apmeajndiün mejlüyiün najneaj alinoic nüt, ata xicon aton. Apmajlüy aag ayaj wüx Teat Jesús apmandilil imiün tiül cielo tiül oniw biümb, maquiüüb miün napac miángeles nej.

⁸ Cos nej aliüc mapalüch ombas wüx ombasüw jane ngo mandiüm Teat Dios, aton jane ngo mayar aaga najneaj nanderac wüx Miteatiiüts Jesucristo. ⁹ Ajcüwa nipilan quiaj apmambüw tiül xeyay ngo majneaj, tiül castigo niüng apmajlüyiw meáwan nüt, ngondom mawüw mambüw niüng ajlüy Teat Dios; at ngondom majawüw nguineay ajneaj niüng ajlüy Teat Dios, nguineay Teat Dios arang cuajantanej najneaj. ¹⁰ Aag ayaj apmajlüy wüx nüt aliüc Teat Jesucristo maxejneng minipilan nej, apmapac omeajtsüw xeyay, apmandeacüw najneaj wüx nej, apmarangüw nej casa meáwan mondüüb nej. At icon aton apmequiüjpan cos teyariün sandeacan wüx nej.

¹¹ Por aag ayaj xicon tanaámb satajcan orar por icona. Satüniün ocueaj Teat

Dios mambeol icon merangan aaga najneaj leawa nej lamarrüüd icon para merangan. Satüniün mambeol icon, müüch icon ndoj imbasan merangan meáwan najneaj leaw indiüman merangan, at meáwan najiüt leaw alndom merangan cos iyariün andeac Teat Cristo. ¹² Por aag ayaj meáwan nipilan apmandeacüw xeyay najneaj wüx minüt Miteatiiüts Jesucristo, cos ajawüw nej teamambeol icon merangan najneaj. At apmandeacüw najneaj wüx imbasan cos ajawüw icona ocueaj icon Teat Jesucristo. Aag ayaj apmajlüy cos Teat Dios y Miteatiiüts Jesucristo üüch icon mimonajneajiw.

2

Apmajüiquich nop nerang xeyay ngo majneaj

¹ At aton xecojow xechiquiaw, sanasaj icon wüx nguineay aliüc Miteatiiüts Jesucristo maxejneng icoots majlüyiiüts niüng nej ajlüy. ² Sasajan icon nde meajchiün aljane mitsoj imalan, nde mbayameron. Cos sitiül aljane mapiüng alngün espíritu tüüch nej majaw lamatüch a nüt lapeay Teat Cristo alinomb, tengwüy aljane tasaj nej, tengwüy mapiüng xique tarangas nawiig napiüng aag ayaj, nde mepiüangan naleaing. ³ Ndeme aljane mawaiich icon, cos ngondom mapeay aaga nüt quiaj sitiül ngome ombas majlüy nadam moncüy, at xeyay nipilan

apmacueatiw mandüjpiw Teat Dios. Apmejüiquichay nop naxey nerang xeyay ngo majneaj; aag ayaj nerang minajiüt nimeech; alinoic nüt apmamb tiül castigo. ⁴ Nej ajcüy majaw Teat Dios, at ajcüy majaw meáwan cuajantanej leaw ajiür minüt dios, y cuajantanej leaw arangüch casa. Nej apmajmel tiül aaga nadam nangaj iüm ocueaj Teat Dios, apchetem quiaj mapiüng dios nej.

⁵ ¿Ngo leaam imeajtsana, tasajas icon aag ayaj wüx sal ninguiaja? ⁶ Nganüy icona ijawan cuane teamepal aaga nerang minajiüt nimeech quiaj; condom leaw atüch a nüt, quiaj apmejüiquichay. ⁷ Masey minajiüt aaga ngo majneaj naxey quiaj tearangüch nganüy, pero nganaw mejüiquichay. Wüx Teat Dios apmawün aaga nepal nej, ⁸ quiaj aaga ngo majneaj naxey apmejüiquichay nómban. Condom wüx apmandilil Teat Jesús con xeyay najneajay, quiaj apmambiy nej wüx apmapep miüünd nej, quiaj apndrom ombas aaga naxey. ⁹ Aaga naxey nerang ngo majneaj quiaj, minatangüw nimeech nenüt Satanás tüüch nej miün. Pares ndot ombas marang xeyay cuajantanej, at alndom marang ateócan mawaiich nipilan. ¹⁰ Apmayambyamb xeyay cuajantanej nguineay alndom mawaiich ajcüwa leaw apndrom ombasüw, apmambüw tiül castigo cos ngo

mandiümüw mayariw aaga naleaing poch leaw alndom mawün nejiw wüx asoetiw nejiw. ¹¹ Quiaj Teat Dios apmüüch mawaiicharanüw xeyay, apmandüjpiw leaw ngo maleaing, leaw apiüng aaga newaiich quiaj. ¹² Por aag ayaj apmambüw tiül castigo meáwan nejiw leawa ngo mandiümüw mayariw aaga poch naleaing leawa taquiaach Teat Jesucristo, cos xeyay apac omeajtsüw marangüw ngo majneaj.

Lamarriüd icon Teat Dios

¹³ Xecojow xechijquiaw, netam müjchiiüts gracias Teat Dios cos sawawan xeyay andiüm icon. Nde tanomb lamarriüd icon mawün icon wüx isoetiün; tüüch icon Nangaj Miespíritu nej mejneajiün, müüch mendüjpiün leawa naleaing. ¹⁴ Wüx tasajasan icon wüx aaga najneaj nanderac nguineay alndom maw nisoet, quiaj Teat Dios tarriüd icon mejlüyiün najneajay, mejlüyiün nóiquian mequiüjpan Teat Jesucristo alinoic nüt.

¹⁵ Nganüy xecojow xechijquiaw, irangan leaw alndom imbasan, nde mecueatiün leaw taquiaachasan icon, masey leaw lanasajan icon wüx tajlüyasan niüng ijlüyiün, tengwüy leaw sarangan wüx nawiiig. ¹⁶ Sandiüman Miteatiiüts Jesucristo y Miteatiiüts Dios, áag nejiür icoots lasta, neech majneaj omeajtsaats meáwan nüt, áag nembeol icoots neech majlüyiiüts najneájan wüx

teamacüliiüts mandilil Teat Cristo. ¹⁷ Sandiüman nej müüch mapac imeajtsan, mambeol icon mendeacan najneaj wüx nej, tanaámb merangan meáwan minajiüt nej.

3

Itüniün ocueaj Teat Dios mambeol xicon

¹ Nganüy xecojow xechijquiaw, itüniün ocueaj Teat Dios mambeol xicon. Isajan Teat Dios müüch majüy najen aaga najneaj nanderac wüx Teat Jesucristo manguiayaran tiül meáwan cambaj, müüch mayarich aaga najneaj nanderac atnej icona tenguiayiün, ndoj teyariün.

² Itüniün aton ocueaj Teat Dios mambeol xicon nganandot aleaic marangüw wüx ximbasan nipilan monrang ngo majneaj, cos ngome meáwan nipilan andiümüw mayariw andeac Teat Dios.

³ Nganüy ich leaam imeajtsan, Teat Jesucristo ngome apmacueat icon; apmajiür icon nganandot matüch icon nimeech. ⁴ Teat Dios lamüüch mapac ximeajtsan wüx icona cos sawawan tanaámb teamerangan leaw saquiajchiün icon; at sawawan tan iriümban apmerangan aag ayaj. ⁵ Aton satüniün Teat Dios mambeol icon meyajcan tiül imeajtsan nej xeyay andiüm icon, müüch meiücan wüx cuajantanej naél atnej tarang Teat Cristo.

Netam merangan najiüt

⁶ Xecojow xechijquiaw, sasajan icon wüx minüt Miteatiiüts Jesucristo, nde mequiüjpan nop leawa neánch ngo mandiüm marang najiüt, tengwüy nop leawa ngo mandiüm marang leawa saquiajchiün icon. ⁷ Icona lamejawan netam merangan atnej tarangasan, cos wüx tacülasan ninguiaj naquiüjpan icon, ngo neanchiün. ⁸ Ngo nayariün ocueaj nejinguind netnetiünan aniüng nej. Ngwüy tarangasan xeyay najiüt, sambichayon sapacan nüt ongwiiüts, ngana nüjchiün icon mejiüran naél. ⁹ Masey alndom natüniün nawiülaranan, ngwüy xicona tarangasan najiüt mejawan nguineay netam merangan aton. ¹⁰ Cos wüx tajlüyasan ninguiaj tasajasan icon sitiül aljane ngo mandiüm marang najiüt, ich maíünd. ¹¹ Sanguiaiüün altiül acas icona ajlüyan, ngo marangüw nicuajind najiüt, pero apalpalúwan alinop. ¹² Ajcüwa nipilan quiaj, sasajan y sapajan ocueajiw wüx minüt Miteatiiüts Jesucristo, marangüw najiüt najneájan para maxomüw üetiw.

¹³ Xecojow xechijquiaw, nde paxiüm icueajiün merangan najneaj. ¹⁴ Sitiül aljane ngo mayar leawa teanasajan icon tiül aaga nawiig cam, iyacan wüx iniüjcan, nde mequiüjpan, para maxing. ¹⁵ Nde mejcüyiün mejawan, pero ipajan ocueaj cos nej

aton ayamb Teat Dios.

Ndójwüx atepeay

¹⁶ Sandiüm nejay Teat Jesucristo, aaga neech monajneaj, tanaám müüch icon monajneaj wüx meáwan cuajantanej irangan, maquiüüb icon nguiajantanej.

¹⁷ Nganüy xique Pablo sarang naag xiwix satepeay icon cam. Aag agüy sarang tiül meáwan xenawiig.

¹⁸ Miteatiiüts Jesucristo mambeol icon meawarónan. Amén.

Anoic nanderac tarang San Pablo müüch Timoteo 1ª TIMOTEO

*Teat Pablo atepeay teat
Timoteo*

¹ Miteatiiüts Dios aaga newün icoots wüx asoetiiüts, aton Miteatiiüts Jesucristo aaga teamacüliiüts, tayacüw xique Pablo narang nop apóstol ocueajiw. ² Timoteo, xique sarang aaga acas poch cam nüüch ique, cos sayaag atnej naleaing xecual ic cos lamayariiüts andeac Teat Dios. Tanaámb ich mambeol ic Miteatiiüts Dios y Miteatiiüts Cristo Jesús, majiür ic lasta, müüch ic xeyay monajnej.

*Ijawan wüx ajcüwa mon-
quiaach ngo maleaing*

³ Nganüy sanasaj ic alinomb aag atnej tasajas ic wüx nganaw namb sandüy tiül iüt Macedonia. Cos tasajas ic mecúlan tiül cambaj Efeso mesajüw ajcüwa monquiaach quiaj ngo metam maquiajchiw leawa teamaquiajchiw, cos altiül aquiajchiw ngo maleaing. ⁴ Isajüw macueatiw andeacndeacüw leaw ngo metam; nde mayambyambüw mandeacüw wüx mixejchiw nde tanomb. Cos aag ayaj ngo mambeol icon nicuajind mejawan leaw Teat Dios andiüm merangan wüx indüjpiün Teat Cristo; más

naleaing para miün majlüy wüx mondeacndeac.

⁵ Sasaj ic aaga poch quiaj, cos sandiüm merjiürayon lasta, meyajcan tiül imeajtsan irangan najnej, y mejawan naleaing indüjpiün Teat Cristo. ⁶ Cos altiül lamambiülüjchiw ayaj, andeacndeacüw pálwüx leaw ngo metam. ⁷ Masey nejiw apiüngüw nendüyiw wüx aquiajchiw aaga poch tüünd Moisés, pero nejiw ngo majawüw cuane aquiajchiw, ngo majawüw cuane naleaing.

⁸ Icootsa ajawaats aaga poch tüünd Moisés, aag ayaj najnej cos ajawaats cuane ajpar, neol tajlüy. ⁹ Ajawaats Teat Dios ngo müüch Moisés aaga poch para nipilarang najnej. Ngwüy, tayac majüiquich asoet jane nerang ngo majnej, jane nepiüng ngo metam nej monajiüt, nemal nipilar, leawa xowüy arang ngo majnej, jane ngo metam nej Teat Dios, jane ngo mayar andeac Teat Dios, jane nembiy miteat nembiy mimüm, at meáwan monbiy nipilar. ¹⁰ At Moisés tüünd aaga poch majüiquich ngo majnej arang leaw monjiür minajtaj, leaw monjiür minaxey, leaw naxey aquiüb naxey, leaw najtaj aquiüb najtaj, leaw neneed nipilar manüüb, leaw newaiich wüx cuajantanej, leaw newaiich apaj wüx minüt dios, leaw ngo mayar leaw apiüng Mipoch Teat Dios. ¹¹ Meáwan aag ayaj lamapiüng tiül aaga

najneajay nanderac wüx Teat Cristo, nguineay awün asoetiüts. Aaga nanderac quiaj tündiüs nandeac, tüüch xic najneajay Miteatiiüts Dios.

Teat Pablo üüch gracias

¹² Süüch gracias Miteatiiüts Jesucristo, aaga nembeol xic narang aag ayaj, cos tajaw xique sanarang leaw apmapiüng. Áag tayac xic narang minajiüt nej.

¹³ Masey nomb titsojos Teat Cristo, tayambas ombasüw monyar nej andeac, tandeacas xeyay ngo majneaj wüx nej. Pero tajiürüchiüs lasta cos tarangas ayaj wüx ngo najaw nicuajind, wüx nganaw nandüüb Teat Cristo. ¹⁴ Miteatiiüts Dios tüüch xic xeyay mimonajneaj nej, xeyay tajiür xic lasta, tambeol xic nandüüb Teat Cristo Jesús.

¹⁵ Aaga poch cam naleaing, netam mayar meáwan nipilan: Teat Cristo Jesús tiün wüx iüt mawün wüx asoetiw nipilan, cos meáwan nipilan arangüw ngo majneaj. Sayaag xique najntsop sarang ngo majneaj, cos xeyay ngo majneaj tarangas. ¹⁶ Masey najntsop sarang xeyay ngo majneaj, tajiürüchiüs lasta cos atquiaj alndom majüic nguineay Miteatiiüts Jesucristo xeyay aiüc wüx leaw arangüw nipilan. Wüx aag ayaj nipilan alndom majawüw nguineay tajiürüchiüs lasta. Quiaj apmandiümüw mayariw andeac nej, mapacüw meáwan

nüt majlüyiw najneaj niüng ajlüy Teat Dios. ¹⁷ Najneajay ajlüy Minatang Nenajiüt, nej aaga Rey almapac meáwan nüt, nej ngo majiür ümb, masey ngondom maxomaats majawaats. Néjan Teat Dios, ngo majlüy alinop dios. Netam müjchiiüts gracias meáwan nüt, masajaats najneajay ajlüy meáwan neat, ¡Amén!

¹⁸ Timoteo, sayaag ique ijlüy atnej xecual. Sasaj ic netam merang atnej tanderac tanomb wüx imbas. Nganüy irang atnej tesoic, irang con imeaats atnej arang nop soldado wüx ajlüy tiül montsoj. ¹⁹ Tanaámb indüüb leawa lameyar ocueaj Teat Dios. Irang leaw iyaag tiül imeaats najneaj. Cos ajlüy acas masey ayajcüw cuane najneaj, ngo marangüw leaw ayajcüw quiaj, arangüw leaw andiümüw nejiw. Ngo mayacüw omeajtsüw wüx mayariw andeac Teat Dios. ²⁰ Atquiaj tarangüw Himeneo y Alejandro. Condom xique tayacasüw teowix a Satanás majawüw ngondom mitsojow Teat Dios.

2

Aquiaach wüx atajcüh orar

¹ Nganüy sanasaj ic wüx leawa más netam. Itün ocueaj Teat Dios mambeol meáwan nipilan, isaj Teat Dios müüch leawa netam nej nopnop nipilan nguiajantanej ajlüyiw. At netam müünd gracias Teat Dios wüx

leaw lamarang. ² Netam metün ocueaj Teat Dios mambeol meáwan montangtang monajiüt. Itün Teat Dios mambeol monajiüt nguiajantanej ajlüyiw, cos atquiaj alndom majlüyüüts najneájan, ngo majlüy xeyay naél, ngo majlüy monstoj y monbiy. Atquiaj alndom mayajcaats, marangaats leaw andiüm Teat Dios, cos aag ayaj más xeyay netam. ³ Miteatiiüts Dios newün icoots wüx asoetiiüts, najneaj majaw aag ayaj. ⁴ Teat Dios andiüm mawün wüx asoetiwi meáwan nipilan, müüch majawüw naleaing leawa nej tapiüng. ⁵ Áagan nop Teat Dios almajlüy, aton áagan nop ajlüy de teat mambeol nipilan niüng ajlüy Teat Dios. Aag ayaj Teat Jesucristo cos nipilan nej aton. ⁶ Nejáyan quiaj teyacüy mandeow mawün wüx asoetiwi meáwan nipilan. Cos wüx tatüch a nüt, quiaj tejüiquichay, tajüic jane nej. ⁷ Wüx aag ayaj tarriiüd xic Teat Dios nandeac andeac nej, najlüy apóstol, naquiajchiw pälwüx nipilan ngome judíos majawüw cuane naleaing, mayariw andeac Teat Dios. Xique aag ayaj sandeac wüx, aag ayaj naleaing, ngondom nawaiich.

⁸ Sandiüm nipilan nguiajantanej matajcüw orar, mandeacüw maquiüjpüw Teat Dios. Wüx aljane andic cawüx owix mataag orar netam mayaag tiül omeaats ngo majiür nisoet,

ngondom majcüy majaw aljane, at ngondom masajsaj aljane wüx cuajantanej. ⁹ At montaj netam masojquiw apixaw nejiw najneaj, ngo merangrangayej wüx leaw asojquiw, ngome para majarawüw. At ngo metam merangrangayej wüx mapeatiw omalüw nejiw atnej arangüw altiül. Ngo metam mandijquiw xeyay oro, tengwüy xeyay perla, tengwüy masooig xeyay nembeat napixeran melombochayej wüx. ¹⁰ Cos montaj leaw ayariw andeac Teat Dios, ingow merangrangayej wüx napixeran netam marangüw najneaj, majüiquichaw naleaing andüjpiw Teat Dios. ¹¹ Montaj ich ndijchiümójan manguiayiw leawa teaquiajchich; nejiw ngondom marangüw natang. ¹² Xique ngo nüüch montaj maquiajchiw tiül nipilan; at sapiüng ngondom majlüyiw wüx masajüw monxey guineay netam marangüw. Naleaing ich manguiayiw ndijchiümójan. ¹³ Sandeac atquiaj cos Adán ombas tarangüch, tarang nej Teat Dios, ndoj tarang a Eva. ¹⁴ Condom aaga müm najtaj quiaj ombas mawaiicheran, ngome Adán. Ndoj aaga najtaj quiaj tarang nisoet. ¹⁵ Masey tarang xeyay ngo majneaj, Teat Dios apmawün nej wüx, ngo mandeow wüx apmawiquiach micual nej sitiül tanaámb andiüm Teat Dios, ajiür lasta jangantanej, arang najneaj, y ngo meran-

grangüy wüx nicuajind.

3

Nguineay netam marangüw natang monajiüt tiül noic ajlüy minipilan Teat Cristo

¹ Naleaing leaw anderac: Sitiül aljane andiüm marang natang nenajiüt, aag ayaj najneaj, ich marang. ² Sitiül aljane apmarang natang nenajiüt tiül icona, netam mayac wüx omeaats marang palanüy najneaj. Netam majiür áagan nop mintaj nej, majlüy najneájan, majaw cuane najneaj netam marang. Netam mapac omeaats majaw jangantanej masey müüch maxood aniüng nej; netam majlüy nop ndoj ombas maquiaach najneaj. ³ Ngondom mangün, ngondom mayambymb moncüy, ngondom mayac omeaats wüx mandümdiüm tomiün. Netam majiür lasta nipilan, majüic ajneaj omeaats. ⁴ At netam majaw wüx aniüng nej, mambeol mintaj nej micual nej, cos atquiaj apmayariw nej andeac, marangüw leawa apmapiüng. ⁵ Sitiül aljane ngondom majaw wüx aniüng nej, nguineay alndom majaw wüx noic ajlüy monyar andeac Teat Dios. ⁶ Nop jayats ngondom marang natang nenajiüt tiül monyar andeac Teat Dios, jondot merangrangüy wüx atnej nimeech tarang, ndoj apmajmiüc tiül xeyay nisoet. ⁷ Nop natang nenajiüt tiül icona netam

mayamb nguineay alndom majiür monajneaj maquiüw nipilan leawa ngo mayariw MíPOCH Teat Dios. Cos sitiül apmandeacndeacüw wüx leawa nej arang, ajan wüx aag ayaj nimeech alndom malox nej tiüt.

Nguineay netam marang diáconos

⁸ At ajcüwa diáconos aton netam majlüyiw najneájan, ngondom marangüw ndeac mbeay, ngondom mangüniw, ngondom mayacüw wüx omeajtsüw mawajchaw maxomüw tomiün. ⁹ At aton netam mandüjpiw aaga najneaj poch leaw Teat Dios tüüch icoots mayariiüts, mayajcüw tiül omeajtsüw arangüw najneaj. ¹⁰ Ombas netam majarawüw nguineay arangüw, condom sitiül ngo maxoram ngo majneaj wüx aag ayaj, ich marangüw diáconos. ¹¹ Átan mintajüw nejiw netam majlüyiw najneájan, nde mandeacüw wüx ombas aljane. Nde marangüw nicuajind arangüwan; ich marangüw leaw asoiquiw najneaj miün. ¹² At aton ajcüwa diáconos alndom majiürüw áagan nop mintajüw nejiw. Netam ndom ombasüw majawüw wüx, mambeolüw mintajüw nejiw, micualüw nejiw, y mimosüw nejiw. ¹³ Cos sitiül ajcüwa diáconos arangüw minajiütüw nejiw najneaj, quiaj apmarangüchiw casa, at apmajjiürüw andeacüw

ngueay andüjpiw Teat
Cristo Jesús.

*Lamajawaats nganüy
leawa nomb ngo mejüiquichay*

¹⁴ Tarangas aaga nawiig
cam masey tealeámban
napiüng sanamb najaw
ic najen. ¹⁵ Cos nganan-
dot nequiy namb, lamen-
guiay tam gueineay ne-
tam marangüch tiül noic
ajlüy monyar andeac Teat
Dios, ajcüw ayaj iglesia
ocueaj Teat Dios almapac;
cos ajiürüw aaga naleaing
poch, y aquiajchiw áagan
leawa naleaing. ¹⁶ Ajawaats
nejinguind nejáyan quiaj
ngondom mambich majaw
ngueineay Teat Jesús lamawün
icoots wüx asoetiüts. Pero
naleaing ajawaats leawa
tarang:

Cos tejüiquichay marang nipi-
lan;

Nangaj Espíritu tajüiquich
Teat Jesucristo palúyan
najneaj arang,

tajawüw nej nangaj ángeles.

Tanderac wüx nej tiül
meáwan palpálwüx
nipilan;

tayariw mipoch nej meáwan
wüx a iüt cam;

ndo j tandilil najneajay andüy
cawüx tiül cielo.

4

*Altiül apmandüjpiw mon-
quiaach ngo majneaj*

¹ Pero aaga Nangaj Espíritu
ranüy apiüng laliüc úmbwüx
nüt, wüx altiül apmacueatiw
mandüjpiw leawa naleaing,
apmandüjpiw monquiaach

leaw ajiürüw ngo majneaj
espíritu, aton altiül ap-
mandüjpiw leawa lamawai-
ich nejiw nimeech. ² Ajcüwa
monquiaach quiaj apmelom-
boochayej, apmewajchaw,
cos xowüy ladam omea-
jtsüw. ³ At apmaquiajchiw
ngondom majiürüch mintaj-
jaran. Átan apmapiüngüw
altiül nüeteran ngondom
müeteran. Pero Teat Dios
andiüm monyar andeac nej
müjchiw nej gracias cos nejiw
ajawüw naleaing meáwan
aaga nüeteran quiaj nej
neyac. ⁴ Meáwan leawa Teat
Dios lamarang, aag ayaj
najneaj. Nicuajind nüeteran
ngondom mapiürang wüx
ngo majneaj ajlüy sitiül ap-
mayajcaats Teat Dios neyac
meáwan y müjchiiüts gracias.
⁵ Aaga nüeteran quiaj najneaj
cos Mipoch Teat Dios apiüng
najneaj; aton najneaj cos
üjchiiüts gracias Teat Dios.

*Nop najneaj nerang najiüt
ocueaj Teat Cristo*

⁶ Sitiül aag ayaj apme-
quiajchiw wüx meáwan
monyar andeac Teat Dios,
apmejlüy nop najneaj nerang
minajiüt Teat Jesucristo.
Tanaámb apmewaw más,
aton apmepac wüx aaga
poch leawa lamendüüb.

⁷ Nde meyac wüx imeaats
andeacüw mondeacndeac;
aag ayaj ngo mambeol
nicuajind. Pero iyac imeaats
wüx mendiüm leaw andiüm
Teat Dios. ⁸ Cos wüx iwind
xiüt merang cuajantanej,
aag ayaj ngo mambeol ic

xeyay; nganüy wüx irang leaw andiüm Teat Dios aag ayaj apmambeol ic xeyay, cos aag ayaj meáwan nüt apmambeol ic, ngome áagan nganüy. ⁹ Aaga poch quiaj naleaing, meáwan nipilan netam mayariw. ¹⁰ Wüx aag ayaj icoots arangaats xeyay najiüt masey ajlüy naél, cos teamandüjpiiüts Teat Dios. Nej almapac, alndom mawün wüx asoetiw meáwan nipilan jane ayariw andeac nej.

¹¹ Ajcüwa poch quiaj netam mequiajchiw wüx nipilan, mesajüw mayacüw wüx omeajtsüw marangüw. ¹² Nganüy ique Timoteo, ijaw wüx leaw irang, irang najneaj nganandot ngo mayariw iquiaach cos monguich ic. Irang najneaj majawüw meáwan monyar andeac Teat Dios nguineay indeac, mejüiquich nguineay mimonajneaj, nguineay ijiür lasta nop alinop, nguineay ambeol ic Nangaj Espiritu meyar andeac nej, nguineay irang palúyan najneaj. ¹³ Masey nganaw napeay ninguijaj, ique tanaámb iteow Mipoch Teat Dios manguiayiw, iquiajchiw, isajüw nguineay netam marangüw. ¹⁴ Ijaw wüx, tanaámb indüüb opech irang leawa landerac wüx imbas nomb nguineay apmerang. Aag ayaj wüx tayacüw owixaw wüx imal ajcüwa montangtang monajüüt tiül monyar andeac Teat Dios, ndoj tatüniw Teat Dios mambeol ic.

¹⁵ Irang aaga najiüt quiaj najneaj, quiaj apmajüic ique tenguijal ijntsop wüx minajiüt Teat Dios. ¹⁶ Ijaw wüx iquiáyan quiaj, y wüx leawa iquiaach. Tanaámb indüüb wüx aag ayaj, cos sitiül atquiaj irang, apmeriow wüx iquiáyan quiaj, y apmewüniw wüx leawa anguiayiw iquiaach.

5

Nguineay netam merang tiül noic ajlüy mondüüb Teat Cristo

¹ Nde melic nop natang ombas naxey, isaj najneaj atnej mesaj miteat. At jane chingüy ipaj ocueaj atnej mesaj michiig. ² Átan montang ombas montaj isajüw najneaj atnej mesaj mimüm. At monüx aton isajüw atnej mesaj michiig, pero nde aleaic mepiüng wüx ombasüw.

³ Imbeol ajcüwa lemben omal montaj jane naleaing landeow minojow nejiw. ⁴ Pero sitiül aljane najtaj lemben omal almajiür micual nej tengwüy micual micual nej, nejiw a monguich quiaj ich mambeolüw mimümüw nejiw atnej tambeolaranüw wüx almapac miteatiw nejiw, cos atquiaj najneaj majaw Teat Dios. ⁵ Nganüy jane naleaing lemben omal najtaj tiül mondüüb Teat Dios sitiül néjan ajlüy, ngo majiür nejinguind, nej naleaing áagan Teat Dios apmayac wüx omeaats matün ocueaj nüt

ongwiiüts. ⁶ Pero jane lemben omal ndoj apmajüyjüy marang leaw andiüm, masey almapac, ajlüy atnej nop nandeow. ⁷ Isajüw meáwan mondüüb Teat Dios wüx aaga sasaj ic quiaj, cos atquiaj ngome apmeliQUIAW. ⁸ Sitiül aljane ngo mambeol acualaats nej, ngo mambeol moncül aniüng nej, aag ayaj xeyay ngo majneaj arang, atnej lango mayar Mipoch Teat Dios, lango leaam omeaats nguineay apiüng tiül Mipoch Teat Dios.

⁹ Leawa lemben omal najtaj lamajiür er miow (60) mineat nej, y áagan nop minoj nej tajiür, alndom majmel minüt nej wüx noic nawiig mambeolaranüw. ¹⁰ Pero netam majüic nej mbójan arang najneaj. Sitiül najneaj tatangüüch micual nej, sitiül apac omeaats müüch maxood aniüng nej napeay miün nipilan; sitiül ajants oleajiw napeay miün monyar andeac Teat Cristo; sitiül ajiür lasta mambeol jane teamongoch ngo majneaj; sitiül ayac omeaats wüx marang meáwan najneaj; quiaj alndom majmel wüx aaga nawiig ocueajiw monlemben omal montaj leaw netam mambeolaran.

¹¹ Pero monguich montaj lemben omal nde meyac minütiw nejiw wüx aaga nawiig, nganandot marangüw leawa nejiw andiümüw, apmengoch owixaw alinomb. Nots quiaj ngome apmayac omeajtsüw wüx marangüw

leaw andiüm Teat Cristo. ¹² Quiaj apmajiürüw nisoet cos ngo marangüw leaw lamapiüngüw apmarangüw. ¹³ At aton nganandot majüyjüyiw aniüng nipilan, ngo marangüw minajiütüw nejiw. Cos ngome áagan arangüw anch quiaj, ndot mayambüw cuane mandeacndeacüw wüx, masocoj ombeayiw tiül cuajantanej mondeac, mandeacüw leaw ngo metam mandeacüw. ¹⁴ Pares sapiüng meáwan monguich montaj lemben omal nandeow minojow nejiw, najneaj sitiül apmengoch owixaw alinomb, majiürüw micualüw nejiw, majawüw wüx aniüngüw nejiw. Quiaj nejinguid ngome apmaxom cuane mandeacndeacüw wüx ombasüw. ¹⁵ Cos almaljüy acas monguich montaj lemben omal lambiüjlaw, lamandüjpiw wüx marangüw leaw andiüm Satanás.

¹⁶ Sitiül aljane tiül minipilan Teat Cristo ajiür micoj nej michiig nej lemben omal najtaj, nej netam mambeol aaga lemben omal quiaj. Ngo majneaj macueat müüch ajcüw noic ajlüy minipilan Teat Cristo mambeolüw. Cos minipilan Teat Cristo netam mambeolüw ajcüwa lemben omal montaj leaw naleaing ngo majiürüw nejinguid.

¹⁷ Ajcüwa montangtang ombas monajiüt tiül noic-noic ajlüy minipilan Teat Cristo leaw arangüw najneaj netam marangüchiw casa, pero netam majntsop wüx

marangüchiw casa jane ndoj ombas mandeac wüx y maquiaach Mipoch Teat Dios. ¹⁸ Cos tiül Mipoch Teat Dios apiüng: “Nde meyac minchiiüts ombeay a boy wüx arang najiüt acuüüch tiüt trigo maw osaab”, aw. Aton apiüng: “Nop nerang najiüt netam mangüyaran”, aw.

¹⁹ Nde majmel asoet nop natang nenajiüt tiül minipilan Teat Cristo, sitiül ngo majlüy ijpüw arojpw monjaw leawa tarang. ²⁰ Pero leawa naleaing tanaámb arang ngo majneaj, netam mepaj ocueaj niüng ajlüyaran, cos atquiaj apmimboloj meáwan mondüüb Teat Cristo. ²¹ Sasaj ic wüx minüt Teat Dios, wüx minüt Teat Jesucristo, y wüx ajcüwa nangaj ángeles, netam meyac wüx imeaats merang atnej lanasaj ic quiaj. Nde merang nicuajind sitiül ngo mejaw naleaing nguineay tajlüy; netam merang meáwan atotow. ²² Nde merang najen meyac iwix wüx omal aljane meaach majiür najiüt tiül minipilan Teat Cristo. Netam mejaw naleaing nguineay arang, nganandot ngo majneaj teamarang, quiaj alndom mapiürang najneájan mejaw leaw arang. At netam mejaw wüx iquiáyan quiaj, merang najneájan.

²³ Alinoic sanasaj ic teat Timoteo, cos xowüy iüniün indeow, ngo majneaj tiül imeaats. Nganüy nde menganeow áagan napac yow; irang

misüüg inganeow noic pite vin.

²⁴ Altiül nipilan ranüy ajüiquichay arang ngo majneaj, masey nganaw majaraw wüx ombasüw leaw arangüw. Pero altiül ngo mejüiquichay nganüy, alinoic nüt apmajüic. ²⁵ Atanquiaj ajlüy aton wüx monrang najneaj, cos altiül nipilan ajüic arang najneaj nganüy, altiül nganaw majüic, condom alinoic nüt apmajüic nguineay arang najneaj.

6

¹ Meáwan najon mos najlüyiw tiül minipilan Teat Cristo netam marangüw casa neneay nejiw, ngana mitsojara minüt Teat Dios, tengwüy mitsojara leaw saquiajchiün icon. ² At sitiül neneay nejiw nop minipilan Teat Cristo aton, nde mapiüngüw ngo metam marangüw casa cos nej aton ayar andeac Teat Cristo. Ngwüy, ich majntsopiw wüx arangüw najiüt, cos aaga neneay najiüt quiaj nop minipilan Teat Cristo aton; pares netam mejiür aweaag lasta. Atquiaj netam mequiaach wüx, mesajüw wüx meáwan monyar andeac Teat Dios.

Xeyay nembat leawa teamandüjpiüts

³ Sitiül aljane aquiaach pálwüx, ngo matnej aaga najneaj Mipoch Miteatiiüts Jesucristo, tengwüy ngo matnej aquiaachayoots wüx marangaats leaw andiüm

Teat Dios; ⁴ aag ayaj, arangrangúyan wüx, ngo majaw nicuajind. Lamichach wüx cuajantanej andeac, ayacyácan wüx poch. Aaga poch quiaj witiow wüx mondeacndeac wüx ombasaran, moncüy majaw nop alinop, mondeac ngo maleaing wüx alinop, monteots wüx ngo majnej, ⁵ monyambyamb moncüy cos ayacüw omeajtsüw wüx ngo majnej, ngo majawüw cuane naleaing. Nejiw apiüngüw alndom maxomüw tomiün wüx leaw andüjpiiüts. Nde mequiüjpüw ajcüwa nipilan quiaj. ⁶ Naleaing nembeat xeyay leaw andüjpiiüts, cos aaga atajcaats creer quiaj üüch mapac omeajtsaats, ngo metam xeyay cuajantanej. ⁷ Cos wüx wijquiatoots ngo majamiünaats nicuajind wüx aaga iüt cam; at wüx apmandeowaats ngondom majoyiiüts nicuajind. ⁸ Sitiül ajiüraats ombeat üetiiüts, apixaats, ich mapac omeajtsaats wüx áagan ayaj. ⁹ Cos sitiül aljane andiüm majiür xeyay, ajan wüx aag ayaj apmalococh nej. Quiaj apmandiüm marang cuajantanej ngo majnej para alndom maxom wüx xeyay. Condom apmbiüjlam wüx mayac omeaats wüx marang meáwan ngo majnej; quiaj apndrom ombas. ¹⁰ Cos sitiül andiüram xeyay tomiün, wüx aag ayaj witiow arangüch meáwan ngo majnej. Altiül wüx lamarang aag ayaj lamacueat mandüüb leaw

andüjpiiüts. Nejáyan quiaj ayacüy tiül naél, mamongoch ngo majnej tiül omeaats.

Tan iriümb irang minajiüt Teat Cristo

¹¹ Nganüy ique Timoteo, tan iriümb irang minajiüt Teat Dios, nde mbiüjlamear wüx merang nicuajind aaga ngo majnej quiaj; indüüb opech leawa najnej. Cos netam mendüüb leaw andiüm Teat Dios, nde mecueat leaw andüjpiiüts; ijiür lasta nop alinop; iüc wüx meáwan cuajantanej; ich majnej imeaats mejaw jangantanej. ¹² Iyac imeaats wüx mendüüb Teat Cristo atnej meamb wüx apuesta; isap nandand wüx leaw apmüüch mapacaran meáwan nüt. Cos Teat Dios tarriüd ic, ndoj tendeac manguiayiw xeyay nipilan nguineay lameyar andeac Teat Cristo. ¹³ Nganüy sasaj ic wüx minüt Teat Dios, aag teamapacüüch meáwan leaw almajlüy, sasaj ic aton wüx minüt Miteatiiüts Jesucristo, aaga tandeac naleaing ngo mimbol wüx taquiüraab mamb niüng ajlüy a gobernador Poncio Pilato. ¹⁴ Wüx minütiw nejiw sasaj ic merang palan leawa lanasaj ic merang, tan iriümb, leaw atüch a nüt mandilil Miteatiiüts Jesucristo. Nde mengowüüch nicuajind, quiaj nejingüind ngondom mayac isoet. ¹⁵ Wüx lamatüch a nüt, quiaj Teat Dios, aaga najlüy wüx meáwan leaw almajlüy, apmüüch mandilil Teat Cristo. Néjan Teat Dios

alndom marang cuajantanej. Nej najneajay, nej natangüy wüx meáwan montangtang monajiüt. ¹⁶ Néjan Teat Dios ngondom mandeow. Nej acül tiül noic najneajay ran niüng nejingund ngondom matüch. Nejingund nipilan ngondom maxom majaw Teat Dios. Néjan netam marangüch casa, cos nej ajlüy wüx meáwan leaw almajlüy, tanaámb meáwan nüt. Amén.

¹⁷ Isajüw leawa monjiür xeyay wüx iüt cam, ngo metam merangrangayej wüx; isajüw ngo mayacüw omeajtsüw wüx leaw almajiürüw, cos aaga ajiürüw quiaj acas nüt ajlüy. Isajüw netam mayacüw omeajtsüw wüx Teat Dios, cos nej almapac, nej üüch icoots meáwan leawa netam para mapac omeajtsaats. ¹⁸ Isajüw ich marangüw najneaj, ich mayacüw omeajtsüw wüx mambeolüw jangantanej, ich mäjchiw cuajantanej wüx apmetam, nde marangüw reech. ¹⁹ Pues atquiaj apmüjndiw majiürüw meáwan leaw netam nejiw tiül cielo alinoic nüt, aag ayaj najntsop wüx ajneaj.

Andondoch tasaj Timoteo

²⁰ Teat Timoteo, iyac wüx imeaats irang leawa Teat Dios lamayac tiül iwix merang. Nde meaach nipilan mitsojow imal wüx cuajantanej nanderac, cos ngo membeat nicuajind. Nde meyar nanderac ocueaj nipilan apiüngüw nendüyiw, pero

monwaiich nejiw. ²¹ Altiül lamandüjpiw ajcüw ayaj, lango mandüjpiw Teat Cristo.

Tanaámb ich mambeol ic Teat Dios. Amén.

Amb iwic nanderac tarang San Pablo müüch Timoteo 2ª TIMOTEO

*Teat Pablo atepeay teat
Timoteo*

¹ Xique Pablo, miapóstol Teat Jesucristo cos Teat Dios tüüch xic narang minajiüt nej, napiüng nguineay Teat Cristo Jesús andiüm müüch nipilan mapac meáwan nüt niüng ajlüy Teat Dios. ² Xique sarang aaga nawiig cam nüüch ic, xechiig Timoteo, cos xeyay sandiüm ic. Miteatiiüts Dios at Miteatiiüts Jesucristo tanaámb mambeolüw ic xeyay, majiürüw ic lasta, mäjchiw ic xeyay monajnej.

*Andeac wüx leaw arang
Teat Cristo*

³ Xique sayaag tiül ximeaats sarang minajiüt Teat Dios najnej, at nej tarangüw xexejchiw. Süüch gracias Teat Dios wüx ique Timoteo. Ngo ndrom ximeaats ic wüx satün ocueaj Teat Dios masey nüt, masey ongwiiüts. ⁴ Xeyay sandiüm najaw ic para mapac ximeaats, cos meáwan nüt leaaw ximeaats ic nguineay tejiünts wüx tecueatayor. ⁵ At leaaw ximeaats nguineay lameyar andeac Teat Dios, ngome ipiüngan. Cos ombas mimüm vida, müm Loida, at aton mimüm ique, müm Eunice, tayariw andeac Teat Cristo,

condom sawaw atquiaj ique aton.

⁶ Pares sandiüm nasaj ic nde mamong mendiüm aaga najiüt leawa Teat Dios tüüch ic merang wüx tayacas xiwix wüx imal, wüx tatüniüs mambeol ic Teat Dios. ⁷ Cos Teat Dios ngo müüch icoots mimbolaats. Nej ayac icoots mapacaats wüx nej, majiüraats lasta nop alinop, at ngo müüch icoots marangaats leaw andiümaats. ⁸ Nde mexing mendeac wüx Teat Cristo; at nde mexing wüx sal tiül manchiüc cos minajiüt nej sarang. Naleaing netam meyac wüx imeaats aaga najnej nanderac wüx Teat Cristo masey memongoch cuajantanej naél, cos Teat Dios apmüüch ic mefüc wüx cuajantanej. ⁹ Teat Dios tawün asoetiüts, tayamb icoots marangaats leaw andiüm nej. Aag ayaj ngome cos arangaats najnej, pero cos nej áag andiüm; at cos andiüm majüiquich mimonajnej nej. Cos wüx nganaw marang a iüt cam, nej lamajaw apmüüch miün Teat Cristo Jesús. ¹⁰ Nganüy lajüic nguineay andiüm marang Teat Dios wüx tüüch miün Miteatiiüts Cristo Jesús mawün asoetiüts. Nej tandrooch ombas aaga nandewarawan quiaj, lamüüch icoots mapacaats meáwan nüt. Aag ayaj ngome apndrom ombas, tajüic wüx tayariiüts aaga najnej nanderac wüx Teat Cristo Jesús.

11 Teat Dios tayac xic narang apóstol, nandac Nangaj Mipoch Nej, naquiaach monaw palpálwüx iüt wüx aaga jayats nanderac wüx Teat Jesucristo. 12 Masey wüx aag ayaj teanamogoch cuajantanej, pero ngo naxing, cos sawaw jane sandüüb, at sawaw nej alndom majiür tiül owix nej xenajiüt leawa lanarang, leaw apmajüiquich aaga nüt wüx nej aliüc alinomb.

13 Tan iriümb iquiaach aaga najneaj poch tenguiay saquiaach. Wüx irang atquiaj netam mejüiquich ijiür xeyay lasta, at tan iriümb netam mersapüy nandand wüx Mipoch Teat Dios, áag lamayariiüts cos nóiquian ajlüyiiüts maquiüjpaats Teat Cristo Jesús. 14 Iyac wüx imeaats, nde mecueat aaga naleaing poch Teat Dios tüüch ic mequiaach, cos apmambeol ic Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios leaw acül tiül omeajtsaats.

15 Lamejaw lamacueatiw xic meáwan monaw tiül iüt Asia, altiül Figelo at Hermógenes. 16 Satün Teat Dios majiür lasta meáwan acualaats teat Onesíforo, cos xeyay tambeol xic. Nej ngo maxing mamb majaw xic, masey sal tiül manchiüc. 17 Cos nej naleaing wüx tapeay tiül cambaj Roma tayambyamb xic, quiaj taxom xic. 18 Ique lamejaw nguineay tambeol icor tiül cambaj Efeso aton. Satün Teat Dios mambeol nej,

majiür nej lasta xeyay wüx aaga nüt aliüc Teat Cristo.

2

Irang at ic nop najneaj soldado ocueaj Teat Jesucristo

1 Ique Timoteo, sayaag ijlüy atnej najiür xecual, pares sasaj ic netam mepac wüx Teat Cristo Jesús cos nej teamambeol icoots xeyay. 2 Aaga poch tenguiay nguineay tandecas nasajüw xeyay nipilan, atquiaj iquiajchiw monxey leaw naleaing lamayariw andeac Teat Dios, cos atquiaj nejw apndom maquiajchiw nop alinop aton.

3 Ique netam meüüc wüx leaw imogoch wüx indüüb Teat Jesucristo. Irang atnej arang nop najneaj soldado, cos nej aiüc wüx cuajantanej naél. 4 Nop soldado ngondom marang cuajantanej najiüt tarang nomb, pero netam marang leaw apmapiüng minatang nej. 5 At aton sitiül nop arang atnej arangüw monpeaxay acuiür, nej ngo müünd nicuajind sitiül ngo matsoj atnej netam. 6 Aton sitiül nop arang najiüt tiül corrül, nej ombas alndom maxaing omeaats corrül leaw aneay nej. 7 Iyamb imeaats wüx aaga sasaj ic quiaj, ndoj Teat Dios apmüüch ic mejaw meáwan cuane wüx sasaj ic.

8 Ich leam imeaats wüx Teat Cristo Jesús nguineay tapac tiül mondeow. Aton aaga natang nenajiüt tajlüy tanomb, nenüt David,

naleaing mixeech nej. Xique mbójan naquiaach wüx aaga najneaj nanderac quiaj. ⁹ Cos sandeac aaga najneaj nanderac wüx Teat Cristo, pares taoelaranas, teanamongoch ngo majneaj tiül manchiüc cam atnej nop nerang xeyay ngo majneaj. Pero Mipoch Teat Dios niquimas ngondom maoelich. ¹⁰ Naleaing xique safüc wüx meáwan aag ayaj, cos atquiaj alndom nambeol leawa lamarriüd nejiw Teat Dios manguiayiw nguineay Teat Cristo Jesús lamawün nejiw wüx meáwan nisoet, quiaj apmajlüyiw najneajay meáwan nüt.

¹¹ Aag ayaj naleaing nanderac:

Sitiül landeowaats nóiquian maquiüjpaats Teat Cristo,

quiaj aton apmapacaats maquiüjpaats;

¹² sitiül aiücaats wüx leaw amongochiiüts, aton apmaquiüjpaats Teat Cristo wüx arang natang tiül cielo.

Sitiül apmawaijchaats mapiüngaats ngo mandüjpiiüts,

nej aton apmapiüng ngo majaw jane icoots.

¹³ Masey sitiül icoots achiewaats omeajtsaats wüx Teat Dios,

nej tanaámb apmarang leawa lamapiüng,

cos Teat Dios, ¿nguineay alndom ndrom omeaats leaw lamapiüng apmarang?

Irang najneaj wüx minajiüt Teat Cristo

¹⁴ Ijchaw leaam omeajtsüw, isajüw wüx minüt Teat Cristo netam macueatiw asajsajayej wüx cuajantanej poch. Cos aag ayaj ngondom mambeol nejiw nicuajind. Naleaing awün ngana ocueaj jane teamandiüm manguiay Mipoch Teat Dios.

¹⁵ Irang najneaj leaw alndom merang, quiaj apmajaw Teat Dios temerang minajiüt nej najneaj. Ndoj ngome apmejiür cuane wüx mexing, cos iquiaach áagan leaw Teat Dios lamapiüng naleaing.

¹⁶ Nde mbiüjlamear wüx menguiaynguiay andeacndeacüw nipilan leaw ngo mandiüm Mipoch Teat Dios, cos ngo membeat nicuajind leaw andeacüw. Wüx aag ayaj witiow arangüw xeyay ngo majneaj. ¹⁷ Aaga poch quiaj apmarang xeyay ngo majneaj atnej noic necoy ngo majaw ndej, andüy quiaj teamatexiich. Cos atquiaj arang leaw aquiajchiw Himeneo y Fileto. ¹⁸ Nejiw lango mandeacüw naleaing, cos apiüngüw landoj apacaran tiül mondeow. Atquiaj lamitsojow omal aljane; altiül lango majawüw nguineay apiüng Mipoch Teat Dios.

¹⁹ Leawa lamapiüng Teat Dios tiül Nangaj Mipoch Nej, aag ayaj apmajlüy meáwan nüt. Nej lamapiüng: “Xique sawaw jane xicueaj xique”, aw. At aton lamapiüng: “Meáwan mondüüb Teat Cristo netam macueat arang ngo majneaj”,

aw.

²⁰ Tiül nop nadam iüm ngome áagan oro tengwü plat ajlüy nitajquiay minajiütaran; altiül narangüch xiül, altiül narangüch iüt. Cos ajlüy acas xeyay netam, at ajlüy alacas nguijantanej tojliüm. ²¹ Atquiay icoots ajlüyüüts ocueaj Teat Cristo, atnej ajcüwa nitajquiay minajiütaran quiaj. Cos sitiül macueatiiüts meáwan ngo majneaj, quiaj apmajlüyüüts atnej ajlüy najneaj nitajquiay minajiütaran; ndoj Teat Cristo apndom marang meáwan najneaj najiüt leaw nej andiüm marang wüx icoots.

²² Ique Timoteo, nde mbiüjlamear wüx mendüüb leaw andiüm monench monüx leaw ngo mandüjpiw Teat Cristo. Cos palüyan andiümüw marangüw leaw nejiw andiümüw. Pero ique indüüb opech aaga najneaj teamerang quiaj. At indüüb wüx leaw ijaw naleaing, ijiür lasta nop alinop, ich majneaj imeaats mejaw jangantanej, iquiüjpüw áagan ajcüw leawa naleaing andüjpiw Teat Cristo. ²³ Nde meyar ombeayiw mondeacndeac cuajantanej ngo metam, cos wüx aag ayaj witiow wüx xeyay moncüy. ²⁴ Nop nerang minajiüt Teat Cristo ngo metam majmel tiül moncüy; naleaing netam majüiquich mimonajneaj nej tiül meáwan nipilan. Netam ndoj ombas maquiaach najneaj, at netam maüc wüx cuajantanej. ²⁵ Netam

majiür xeyay monajneaj mawüwüy müüch majneaj omeaats jane najcüy majaw nej, ndot Teat Dios apmüüch nejiw leaam omeajtsüw majawüw cuane naleaing. ²⁶ Quiaj apmawüw teowix nimeech leawa lamasap nejiw mayac nejiw wüx marangüw andiüm nej.

3

Nguineay apmajlüy nipilan wüx laliüc mümb a iüt cam

¹ At aton Timoteo, netam mejaw aag agüy, cos wüx landüy wüx apmümb aaga iüt cam, quiaj apmajlüy xeyay naél, xeyay ngo majneaj. ² Apmajlüy nipilan andiümüy nejáyan quiaj, at apmajlüy mondiümdiüm tomiün, monlombojchay, monrangrangüy, mondeac ngo majneaj wüx Teat Dios. At apmajlüy nipilan ngo mayariw andeac nateataran, nexiül, ngo marangüw casa nicuajind dios. ³ Altiül nadam omeajtsüw, ngo metam nejiw aljane. Ngondom mawüniw wüx omeajtsüw leaw arang alinop. Andeacüw ngo majneaj wüx ombas alinop. Ngo maiücüw wüx leaw nejiw andiümdiümüw. Ajcüyiw, ngo majiürüw lasta nejinguind. Itsojayéjan jane nendiüm marang najneaj. ⁴ Apmajlüy monwaiich masey ajüic ajneaj aweaag. Apmajlüy monrang leaw andiümüw, lango majawüw wüx; ngo marangüw casa nejinguind, lamong wüx alomboochayej. Altiül apmandiümdiümüw

leaw andiümüw, ngome leaw andiüm Teat Dios. ⁵ Altiül apmapiüngüw arangüw najnej, apmajüiquiw atnej mondüüb Teat Cristo nejiw pero arangüwan, ngome naleaing.

Nde mequiüjpüw ajcüwa nipilan quiaj. ⁶ Cos altiül ajcüwa monquiaach quiaj andiümüw majmeliw jangantanej aniüng, maxomüw alngün nechach najtaj mawaijchaw. Ajcüwa montaj quiaj najen apmanguaiyiw cos xeyay ajiürüw nisoet, arangüw áagan leawa nejijw andiümüw. ⁷ Ajcüwa montaj quiaj andiümüw manguaiyiw leaw aquiaach jangantanej; pero masey nop apmaquiaach nejijw leaw naleaing, ngo mayariw. ⁸ Atnej ajcüwa monxey monwüney, nenütiw Janes y Jambres, leawa tandiümüw mapalüw a Moisés; atnej nganüy aton ajcüwa nipilan quiaj andiümüw mapalpalüw leaw naleaing. Cos nejijw ayacüw wüx omeajtsüw leaw ngo majnej, pares niquimas ngondom mayariw andeac Teat Cristo. ⁹ Pero nejijw ngondom marangüw leaw andiümüw, cos meáwan nipilan apmajawüw nguineay michachiw, atnej tajaraw nguineay tarangüw ajcüwa ijpüw monxey tanomb wüx tandiümüw mapalüw a Moisés.

Pablo ndójwüx asaj Timoteo nguineay netam marang

¹⁰ Pero ique Timoteo, lamejaw nguineay saquiaach, nguineay sarang. At lamejaw cuane sandiüm narang, ijaw nguineay sandüüb Teat Cristo. Lamejaw nguineay saüuc wüx cuajantanej, nguineay sajiür lasta nipilan; at aton ijaw ngo nacueat masey samongoch cuajantanej. ¹¹ Lamejaw nguineay tamongochiüs tiül ajcüwa cambaj Antioquia, Iconio, Listra, nguineay tamongochiüs ngo majnej quiaj. Masey, cos Teat Cristo tawün xic tiül meáwan aag ayaj. ¹² Icootsa ajawaats naleaing meáwan leawa nendiüm marang najnej apmamongoch xeyay moncüy, cos andüüb Teat Cristo Jesús. ¹³ Pero nipilan monrang ngo majnej, y monwaiich apmarangüw más xeyay ngo majnej, apmewaijchaw, at apmawaiicharanüw.

¹⁴ Nganüy ique Timoteo, tan iriümb indüüb leawa terquiajchay wüx, cos lamejaw aag ayaj naleaing; at ijaw jane taquiaach ic. ¹⁵ Cos nde wüx iliün mepateay terquiajchay wüx Nangaj Mipoch Teat Dios. Wüx aag ayaj ijaw nguineay alndom mendüüb Teat Cristo Jesús, y nej apmawün ic wüx meáwan nisoet. ¹⁶ Meáwan Nangaj Mipoch Teat Dios, aag ayaj taw naleaing atnej Teat Dios tandiüm. Apmambeol wüx apmaquiajchich, apmüüch mayaag aljane cuane teamarang, apmambeol marangüch palan, apmatiib

ocueajich cuane najneaj marangüch. ¹⁷ Atquiaj nopnop nendüüb Teat Dios apmajiür palan leawa netam, quiaj apndom marang meáwan najneaj leawa Teat Dios apmüüch nej marang.

4

Iquiajchiw Mipoch Teat Dios

¹ Nganüy Timoteo, sasaj ic wüx minüt Teat Dios y wüx minüt Teat Jesu-cristo, aag aliüc majaw wüx asoetiw jane almapac y jane landeow. Nej wüx aliüc alinomb apmajlüy natang nenajiüt wüx micambaj nej.

² Nganüy netam mendeac aaga najneaj nanderac leaw apiüng tiül Mipoch Teat Dios. Isajüw wüxan andiümüw manguiayiw, aton masey ngo mandiümüw manguiayiw. Pero naleaing netam meyamb nguineay mesajüw, ipaj ocueajiw, isajüw najneajan wüx iquiajchiw. ³ Cos aliüc miün nüt wüx ngome apmandiümüw manguiayiw maquiaacharanüw wüx leawa naleaing, palüyan apmandiümüw manguiayiw leawa najneaj manguiayiw. At apmayambüw jane maquiaach nejiw leawa andiümüw manguiayiw. ⁴ Ngome apmüjchiw olajcüw manguiayiw leawa naleaing; ngwüy, apmandiümüw mandüjpiw leawa ngo maleaing. ⁵ Pero ique

Timoteo, netam meyamb

imeaats wüx leaw irang. Netam meüc wüx leaw apmemongoch. Tanaámb isajüw nipilan wüx aaga najneaj nanderac nguineay alndom maw nisoet. Irang palan leawa netam marang nop minerang minajiüt Teat Cristo.

⁶ Laliüc mambiyaw xic atnej arangüch wüx nichech; laliüc matüch a nüt nacueat icon. ⁷ Xique lasatsoj xeyay, lanarang najneaj leaw alndom narang. Lanambich xenajiüt, tanaámb teanayac ximeaats wüx Teat Cristo. ⁸ Apmapac ximeaats xeyay, cos wüx aaga nüt aliüc, sanüünd noic corona cos tarangas najneaj. Aag ayaj apmüüch xic Teat Cristo wüx aliüc majaw wüx asoetaran, cos nej najneaj arang. Ngome xíquian quiaj sanüünd, at aton apmüünd meáwan leaw andiümüw Teat Cristo, leaw teamacül nej wüx aliüc alinomb.

Pablo asaj Timoteo alacas poch

⁹ Irang leaw alndom sitiül mewiün mejaw xic najen. ¹⁰ Teat Demas lamacueat xic, cos nej andiüm atnej andiüm meáwan nipilan. Nganüy laámb andüy tiül cambaj Tesalónica. Teat Crescente ngo majlüy, tamb tiül iüt Galacia. Ata teat Tito ngo majlüy, tamb tiül iüt Dalmacia. ¹¹ Áagan teat Lucasalnaquiüüb. Nganüy iyamb teat Marcos mequiüüb miün wüx iliüc, cos nej aton alndom mambeol xic wüx aaga najiüt sarang. ¹² At teat

Tíquico aton lanasaj mamb andüy tiül cambaj Efeso. ¹³ Wüx iliüc Timoteo, ijamiün aaga capot tacueatiüs tiül cambaj Troas aniüng teat Carpo. Átan ijamiün xelibros, at xenawiig aton cos xeyay atam xic.

¹⁴ Tamongochiüs xeyay ngo majneaj teowix Alejandro, aaga nerang manchiüc. Teat Dios apmapalüch ombas leawa tarang wüx ximbas. ¹⁵ Ique aton netam mejaw wüx nej, cos nej nómban ngo mandiüm leaw aquiachiiüts.

¹⁶ Wüx ombas mayacüw xic tiül jostis napiüng cuane tarangas, nejingüind ngo mambeol xic, meáwan tacueatiw xic. Malüy Teat Dios ngo mayac nej asoetiw wüx aag ayaj. ¹⁷ Pero naleaing Teat Cristo almaquiüüb xic mambeol xic müüch xic nandeac palan nguineay nej alndom mawün wüx asoet nipilan. Quiaj tanguiayiw meáwan nipilan ngome judío. Tayajcas atnej ajlüy namb teombeay nop león; pero atanquiaj tawas wüx, taton ngo marangüw wüx ximbas nicuajind. ¹⁸ Átan Teat Cristo apmawün xic tiül meáwan ngo majneaj leaw aliüc miün apmajlüy; y sawaw apmaquiüüb xic namb niüng ajlüy nej tiül cielo. Nej najneajay ajlüy meáwan nüt. ¡Amén!

Ndójwüx atepeay

¹⁹ Sandiüm metepeay müm Priscila at teat Aquila, aton meáwan leaw alaniüng teat

Onesíforo. ²⁰ Teat Erasto taculan tiül cambaj Corinto; pero teat Trófimo tacueatiüs tiül cambaj Mileto, cos niün andeow. ²¹ Irang nguineay alndom mewiün wüx nganaw maquind. Aton atepeayiw ic meáwan minipilan Teat Cristo monaw ningüy, nop teat Eubulo, alinop teat Pudente, alinop teat Lino, alinop müm Claudia.

²² Miteatiiüts Jesucristo tanaámb maquiüüb ic; at Teat Dios tanaámb müüch icon mimonajneaj nej meawarónan. ¡Amén!

Poch tarang San Pablo müüch Tito TITO

*Teat Pablo atepeay teat
Tito*

¹ Xique Pablo nerangas minajiüt Teat Dios, at miapóstol Teat Jesucristo xic. Xique tündiüs niün nasajüw mayariw mipoch Teat Cristo leaw lamarriüüd nejiw Teat Dios; nüjchiw maxomüw omeajtsüw wüx aaga naleaing nanderac leaw andüjpiiüts, cos aag ayaj üüch marangüch leaw andiüm Teat Dios. ² Xique sarang meáwan aag ayaj para majawüw wüx aaga leawa teamacüliiüts, aag ayaj mapacaats meáwan nüt. Cos aag ayaj nde wüx nganaw majlüy a iüt cam Teat Dios lamapiüng apmüüch; nej ngondom mawaiich. ³ Nganüy cos lamatüch a nüt, Teat Dios aaga newün icoots wüx, lamüüch xic nüüch manguiayaran aaga najneaj nanderac wüx Teat Jesucristo. ⁴ Aaga nawiig cam sarang nüüch ic teat Tito, cos sayaag naleaing ique atnej xecual ic, cos ayariür andeac Teat Cristo. Miteatiiüts Dios at Teat Jesucristo newün icoots wüx, mambeol ic, müüch ic xeyay monajneaj, at mejiür monapacüy wüx Mipoch Teat Dios.

*Leaw tarang teat Tito tiül
Creta*

⁵ Ique lamejaw neol tacueatiüs ic tiül aaga iüt

tiül ndec nenüt Creta, cos tacueatiüs ic mendondoch leaw nganaw mümb majlüy, at meyac montangtang ombas monajiüt tiül monyar andeac Teat Cristo tiül meáwan noicnoic cambaj, at nej tasajas ic merang. ⁶ Pero naleaing iyac leaw ijaw nerang najneaj, leaw ajiür nop minjtaj nej, at micual nej aton andüjpiw Teat Cristo, ngo manderac wüx ombasüw nejiw mapiürang nejiw arangüw leaw andiümüw, ngo majiürüw nepaj nej ocueajiw. ⁷ Jane natang nenajiüt tiül mondüüb Teat Cristo netam marang najneaj, cos minerang minajiüt Teat Dios nej. Ngondom marang andiüman nej, ngome najen ajcüy, ngome nangün, ngome neyambyamb moncüy, ngome newaiich maxomxom tomiün. ⁸ Pero nej netam majüiquich naleaing apac omeaats majaw jangantanej wüx apeay majaw nej. At netam majiür monajneaj, nop nexom omeaats, nerang najneaj, neech omeaats marang leaw andiüm Teat Dios, nop nerang leaw ayaag tiül omeaats aag ayaj najneaj, ngome leaw andiüman nej. ⁹ Netam nop leaw nendüüb wüx aaga naleaing nanderac leawa taquiaacharan wüx, para alndom mambeol jangantanej maxom omeaats wüx Mipoch Teat Dios, y müüch mapal ombeay jane nepiüng aag ayaj ngo maleaing.

¹⁰ Cos almajlüy xeyay nipi-

lan ngo mayariw wüx ajpaj ocueajiw, nelomboochayej wüx andeacüw, monwaiich. Leaw najntsop wüx arangüw atquiaj, ajcüw ayaj judíos monpiüng netam aaga circunciación. ¹¹ Meáwan ajcüw ayaj netam majpal ombeayiw, cos üjchiw machiweaw omeajtsüw moncül tiül nden niüng ajmeliw. Aquiajchiw leaw ngo maleaing para maxomüw wüx alngün tomiün.

¹² Atnej tanomb tapiüng nop naw tiül nejiw, tandeac wüx ombasüw micual miüt nej. Tapiüng: “Monaw Creta monwaiich nejiw, napatüw, rombüy, aton neanchiw”, aw. ¹³ Aaga nanderac quiaj naleaing. Pares netam mepaj ocueajiw para marangüw najneaj, majüiquich naleaing ayariw andeac Teat Cristo. ¹⁴ Isajüw nde müjchiw olajcüw manguiayiw mayariw leaw andeacndeacüw nipilan judío, at leawa nipilan apiüngüw netam marangüch, cos ajcüwa nipilan quiaj ngo mandüjpiw leaw naleaing.

¹⁵ Ajcüwa monyac omeaats wüx leawa najneaj, meáwan cuajantanej leaw almajlüy, najneaj majawüw. Pero jane ngo mayariw andeac Teat Dios, jane monyac omeaats wüx leaw ngo majneaj, nejiw ayajcüw ngo majlüy nicuajind najneaj; cos xeyay ngo majneaj alwüx omeajtsüw nejiw, lango mayajcüw cuane najneaj. ¹⁶ Nejiw apiüngüw andüjpiw Teat Dios, pero naleaing ombeayiw; cos

wüx meáwan aaga arangüw quiaj, ajüiquichaw ngome áag teamarangüw. Xowüy micoraje omeajtsüw, ngo marangüw leaw asoiquiw, at ngondom marangüw nicuajind najneaj.

2

Najneaj naquiajchich wüx Mipoch Dios

¹ Nganüy ique teat Tito, netam mequiaach leawa naleaing wüx Mipoch Teat Dios. ² Isajüw montang ombas monxey ich mesapayej wüx, nde mamongochiw wüx leaw arangüw, ich marangüw palanüy najneaj. Isajüw mayacüw wüx omeajtsüw mayariw áagan naleaing, majiürüw lasta jangantanej, maiücüw wüx cuajantanej netam mamongochiw. ³ At montang ombas montaj aton isajüw marangüw áagan najneaj leaw andiüm Teat Dios. Isajüw nde mandeacndeacüw leaw ngo metam. Nde mangüniw. Nejiw netam majüiquichaw nguineay netam marangüch najneaj, ⁴ cos atquiaj alndom maquiajchiw monguich montaj nguineay netam majneaj ajlüyiw maquiüjpüw minojow nejiw, at majiürüw lasta micualüw nejiw. ⁵ Isajüw mayambüw omeajtsüw wüx leawa netam, nde majüyjüyiw. Netam majawüw cuane netam marangüw aniüngüw nejiw. At majüiquichaw ajneaj omeajtsüw marangüw leaw apiüng

minojow nejiw, ngana manderac ngo majneaj wüx Mipoch Teat Dios cos nejiw ngo marangüw atnej netam.

⁶ At monench aton ipaj ocueajiw marangüw leaw netam marangüw. ⁷ Ique teat Tito, ijüiquich majawüw nguineay irang najneaj wüx meáwan cuajantanej. At wüx iquiaach, iquiaach najneaj, nde mertsoj. ⁸ Indeac leaw netam, quiaj nejinguid ngondom maxom alngün ngo majneaj wüx iquiaach. Atquiaj apmaxinguiaw ajcüwa moncüy majaw icoots, cos ngome apmaxomüw mandeacüw ngo majneaj wüx ombasaats.

⁹ Ipaj ocueajiw ajcüwa najonüw monrang najiüt, marangüw leaw andiüm neneay nejiw. Ich marangüw najneaj, nde mangochiw ombeay. ¹⁰ Isajüw nde menejtiw; netam marangüw najneaj wüx cuajantanej, cos atquiaj apmandeacüw meáwan nipilan xeyay najneaj wüx aaga najneaj nanderac wüx Teat Dios, áag newün icoots wüx.

¹¹ Nganüy Teat Dios lamajüiquich mimonajneaj nej, cos andiüm mawün wüx asoet meáwan nipilan. ¹² Aag ayaj üüch icoots majawaats netam macueatiiüts nómban leawa Teat Dios ngo mandiüm, meáwan ngo majneaj leaw andiüm nipilan wüx aaga iüt cam. Netam mayacaats omeajtsaats marangaats najneaj, nde mamongochiiüts wüx leaw

arangaats; netam majlüyiiüts atnej andiüm Teat Dios. ¹³ At üüch icoots majawaats nguineay mapac omeajtsaats macüliiüts aaga najneajay teamandiümaats majawaats. Xeyay najneajay apmajlüy wüx apmandilil Teat Cristo Jesús, cos nej Midiosaats newün icoots wüx. ¹⁴ Nej teyacüy nejáyan quiaj teowixaw monajiüt mandeow ingow andeowaats icootsa, mawün icoots tiül meáwan ngo majneaj. Nej andiüm mambeol icoots majlüyiiüts noic najneaj cambaj ocueaj nej, mandiümaats marangaats áagan najneaj.

¹⁵ Meáwan aag ayaj indeac, iquiajchiw wüx, ipaj ocueajiw atnej arang nop nenajiüt. Nde merang leaw ajüic ngo majneaj, ngana mapiüngüw ngo mertam tiül minajiüt Teat Dios.

3

Leaw netam marangüw mondüüb Teat Jesús

¹ Ich leaam omeajtsüw netam marangüw leaw apiüngüw montangtang monajiüt, at chingüy monajiüt tiül cambaj, mandiümüw mambeolüw wüx cuajantanej najneaj najiüt leawa netam. ² Isajüw nde mandeacüw ngo majneaj wüx ombas aljane, nde mayambüw moncüy, netam maiündüw wüx cuajantanej, majüiquichaw ajiürüw monajneaj wüx andeacüw maquiüjpüw meáwan nipilan.

³ Cos icootsa nomb aton tajlüyiiüts atnej nop nexiül ngo manguiay nanderac, ngo marangaats leaw andiüm Teat Dios. Ndrotoots tandüjpiiüts leaw ngo majneaj, tarangaats leaw andiümaats. Ngo majneaj majawaats alinop nejiür cuajantanej. At tajcüyaran majarawaats, tajcüyiiüts majawaats nop alinop. ⁴ Pero naleaing wüx Teat Dios, aaga newün icoots wüx, tajüiquich andiüm icoots at tüüch meáwan nipilan mimonajneaj nej, ⁵ cos tawün icoots wüx asoetiiüts. Naleaing aag ayaj ngome ajcan arangaats najneaj, aag ayaj tarang cos xeyay ajiür icoots lasta, tawün icoots wüx asoetiiüts, majlüyiiüts nerixixay. Nganüy ajlüyiiüts atnej jayats wijquiamoots, awiquiach icoots Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios. ⁶ Pares ngo macueat müüch icoots Nangaj Miespíritu nej, cos ambeol icoots Teat Jesucristo, aaga newün icoots wüx. ⁷ Cos nej lamarang aaga xeyay najneaj quiaj wüx ombasaats, nganüy ajlüyiiüts atnej nómban ngo marangaats ngo majneaj. Pares nganüy tenguiäl macüliiüts leaw Teat Dios apmüüch icoots, aag ayaj mapacaats meáwan nüt tiül cielo.

⁸ Meáwan aag ayaj naleaing, sandiüm mepac wüx mequiajchiw wüx, cos atquiaj alndom meáwan monyar andeac Teat Dios mayacüw wüx omeajtsüw

marangüw najneaj. Cos aag ayaj najneaj, y apmambeol meáwan nipilan. ⁹ Naleaing nde mejmel tiül cuajantanej mondeac leaw ngo metam. Nde meyambyamb mendeac wüx leawa tarangüw mixejchiün nde tanomb, nde mejmel tiül moncüy. At nde mendeacndeac mejcüy anaag aljane wüx aaga poch tüünd Moisés, cos aag ayaj ngo mambeol wüx nicuajind, ngo majiür ümb.

¹⁰ Sitiül aljane ayac naél tiül monyar andeac Teat Cristo, netam mepaj ocueaj nomb ijmbüw. Pero naleaing sitiül ngo mayar indeac, icueatiün, nde mequiüjpan. ¹¹ Cos quiaj lamejaw aaga nipilan quiaj lamitsoj nej omal, lamanot nej marang ngo majneaj, nejáyan quiaj ayacüy tiül naél.

Teat Pablo asaj teat Tito alacas poch

¹² Wüx sanüüch mamb niüng ijlüy teat Artemas tengwüy teat Tíquico, iyamb nguineay alndom meamb mejaw xic tiül cambaj Nicópolis, cos lanapiüng quiaj sanamongoch nüt wüx apmaquind. ¹³ Iyamb aton nguineay membeol teat Zenas, aaga nendüy wüx nguineay amb apiüng aaga ley. At teat Apolos aton imbeol, meajchiw meáwan leawa netam nejiw tiül tiüüd. ¹⁴ Cos atquiaj meáwan monyar andeac Teat Cristo alndom mequiaachayej wüx marangüw cuajantanej

najneaj, mambeolüw jan-
gantanej leaw ngo majiür.
Atquiaj apmajüiquichaw
arangüw najneaj.

Andonoch atepeay

¹⁵ Meáwan leawa alma-
jlüyw ningüy naquiüjpüw
atepeayiw ic. Aton sandiüm
metepeayiw tam ninguiaj
alacas leaw almajlüyüüts
nóiquian wüx minüt Teat
Cristo. Teat Dios mambeol
icon tamtámban. Amén.

Poch leawa tarang San Pablo müüch Filemón FILEMN

*Pablo y Timoteo atepeayiw
Filemón*

¹ Xique Pablo, nayacüchiüs tiül manchiüc ajcan sarang minajiüt Teat Jesucristo. Xique sarang aaga poch wüx nawiig cam naquiiüb teat Timoteo, natepeayiün ic teat Filemón, cos noic nej najiüt arangaats. ² At satepeayiün meáwan monyar andeac Teat Cristo leaw mbichmeaw canchiüjow iniüng. Átan satepeayiün müm Apia. At teat Arquipo, áag nerang najneaj soldado wüx minajiüt Teat Jesucristo maquiüjpaats. ³ Tambtámban ijlüyiün, nejneajfünan, at sandiüm mejiüran monapacüy ocueaj Miteatiiüts Dios y Miteatiiüts Jesucristo.

Filemón andüüb Teat Cristo

⁴ Xique wüx sataag orar süüch gracias Teat Dios wüx ique teat Filemón, ngondrom ximeaats ic. ⁵ Cos lananguiy anderac wüx ique nguineay ajüic iyar andeac Teat Jesús, nguineay indiüm meáwan mondüüb Teat Jesús. ⁶ Satün ocueaj Teat Dios mambeol meáwan leaw lamembeolüw mayariw andeac Teat Dios, majawüw meáwan aaga najneajay leaw Teat Dios üüch icoots wüx Teat Cristo Jesús. ⁷ Teat,

xeyay ajneaj nayaag, üüch mapac ximeaats wüx sanguiy nguineay indiümw, at lameaach mapac omeajtsüw meáwan mondüüb Teat Cristo.

Pablo atün majneaj majaraw a Onésimo

⁸ Masey nop apóstol ocueaj Teat Cristo xic, pares alndom nasaj ic nguineay netam merang, ⁹ pero nganüy sandiüm natün icueaj wüx mimonajneaj Teat Dios. Xique Pablo nop xic natang ombas, nganüy sal tiül manchiüc cos sarang minajiüt Teat Jesucristo. ¹⁰ Sandiüm natün icueaj majneaj mejaw teat Onésimo, cos nej ajlüy atnej najiür xecual ningüy tiül manchiüc, cos xique tasajas nej wüx Teat Cristo.

¹¹ Naleaing nej ninguinüt ngo metam ic; pero nganüy nej xeyay netam icor cos alndom mambeol ic, at alndom mambeol xic aton. ¹² Nganüy sanüüch mamb majaw ic alinomb. Ich mapac imeaats, ingoch atnej mengoch xic. ¹³ Masey tandiümas macül ningüy naquiiüb mambeol xic ingow imbeol xic wüxan sajlüy tiül aaga manchiüc cam, niüng sandeac wüx aaga najneaj nanderac wüx Teat Cristo. ¹⁴ Pero ngo nandiüm narang nicuajind xiquiáyan quiaj; netam natün icueaj mesaj xic. Cos xique ngo nandiüm meach Onésimo macül ningüy ajcan sasaj ic; xique sandiüm merang

con imeaats, ngome cos netam merang. ¹⁵ Cos, ¿jonde ngwüy naleaingue? teat Onésimo taw niüng ijlüy acásan nüt, nganüy alndom mandilil niüng ijlüy macül quiaj nómban. ¹⁶ Nganüy lango majlüy atnej nop najon nerang najiüt, nej nganüy ajntsop wüx atam, ngo matow nej ambeat nop najon nerang najiüt, cos nej ajlüy atnej nop micoj michiig wüx Teat Cristo. Sitiül xique sandiüm nej, ique alwüx netam mendiüm cos apmambeol ic wüx minajiüt, at aton cos ajlүйiüts noic nej wüx minajiüt Teat Dios.

¹⁷ Pares sapiüng sitiül iyaag ajlүйiür amigos, sandiüm mengoch nej atnej mengoch xic. ¹⁸ Sitiül aleaic lamarang wüx imbas, tengwüy aleaic ajüch ic, iyac atnej xique alnajüch ic. ¹⁹ Xique sarang aag agüy naag xiwix napiüng xic sanangüy meáwan. Pero sapiüng ngo metam nüüch leaam imeaats nguineay tambeolas ic, pares ijüch xic aton. ²⁰ Nganüy xechiig, sandiüm meaach mapac ximeaats merang leaw sasaj ic quiaj, cos andüjpiiüts Teat Cristo.

²¹ Xique sayaag apmerang leawa sapiüng, pares tarangas aaga nawiig cam nüüch ic, cos sawaw apmeyac wüx alquiriw leawa satün. ²² Satün icueaj aton teat, meyamb niüng sanaxood, cos sapiüng Teat Dios apmüüch icon leaw itüniün ocueaj,

apmambeol xic namb najaw icon.

Andondoch atepeay

²³ Nganüy atepeay ic teat Epafra, áag saquiiüb ningüy tiül manchiüc, cos arang minajiüt Teat Cristo Jesús aton. ²⁴ Átan atepeayiw ic teat Marcos, teat Aristarco, teat Demas, at teat Lucas. Nejiw ajlүйiw ningüy aton, ambeolüw xic wüx aaga najiüt sarang.

²⁵ Miteatiiüts Jesucristo mambeol icon, müüch majlüy tiül imeajtsan mimonajneaj nej, tambtámban. Amén.

**Tarangüch wüx
nawiig aaga
nanderac cam
müjndiw nipilan
judío
HEBREOS**

*Teat Dios tandeac wüx
Teat Cristo*

¹ Teat Dios tanomb tandeac xeyay, tayamb nguineay masaj mondeac andeac nej (profetas) nguineay alndom masajüw mixejchiiüts palpálwüx poch leaw andiüm masaj nejiw. ² Nganüy wüx aaga nüt cam Teat Dios tüüch miün Micual Nej mandeac masaj icoots. Tüüch Micual Nej marang meáwan ocas, nüt, at a iüt cam; ndoj tacueat teowix nej meáwan leaw almajlüy. ³ Micual nej ajlüy najneajay, atanej Teat Dios cos Dios nej aton; cuajantanej alndom marang. Wüx áagan andeac nej teamajiür meáwan leaw tarang, ngo ndrom ombas nicuajind. Wüx landoj mawün meáwan asoetiüts, quiaj tamb andüy cawüx tiül cielo chetem amb wüx miác Teat Dios.

*Micual Teat Dios natang,
ángeles chingüyiw*

⁴ Micual Teat Dios natang, nganüy meáwan ángeles chingüyiw, ngo matüchiw. Minüt nej micual Teat Dios nembeat xeyay. ⁵ Cos Teat Dios ngo masaj nejingüind ángel: Ique Xecual ic;

nganüy lanajüiquich xique miteat, aj.

At ngo mandeac wüx nejingüind ángel:

Xique sanajlüy miteat nej, nej apmajlüy xecual, aj.

⁶ Pero wüx Teat Dios tüüch miün anopüyan Micual nej ningüy wüx a iüt cam, quiaj tasaj meáwan miángeles nej:

Irangan nej casa, aj.

⁷ Teat Dios tandeac wüx miángeles nej wüx tapiüng:

Tarangasüw majlüyiw atnej nepep,

aton tarangas majlüyiw atnej oniw biümb, aw.

⁸ Pero wüx Teat Dios tandeac wüx Micual Nej, tapiüng:

Ique Dios, apchetemear wüx aaga najneajay chetejeran wüx meáwan nüt; apmejlüy wüx meáwan leaw almajlüy.

Ique najneajay apmejaw wüx cuajantanej wüx apmear minajiüt.

⁹ Ique palüy indiüm leawa najneaj, ijcüy mejaw meáwan leawa ngo najneaj;

pares Teat Dios, aaga naleaing Midios,

lamüüch ic mapac imeaats mejlüy natang,

mejntsop wüx iquiüjpüw, aw.

¹⁰ Aton Teat Dios tasaj Micual Nej:

Teat, ique ombas terang a iüt cam wüx nganaw majlüy nicuajind,

Terang nüt, caaw, at ocas naag iwix.

¹¹ Meáwan ajcüw ayaj apndrom ombas,

pero ique tan ijlüy ngo ndrom
imbas.

Ajcüw ayaj apmataxeyiw at-
nej noic napixeran;

¹² ajcüw ayaj apmembiül
melox ningüün atnej
ngarrats napixeran,
apmengowüüch majlüy jay-
ats.

Pero ique tan iriümb meáwan
nüt,

mineat ngondom mümb, aj.

¹³ Teat Dios ngo masaj nejin-
guind ángele:

Cheter ningüy wüx xeác,
leaw sanayac meáwan
moncüy majaw ic
majmiücüw tileaj, maj.

¹⁴ Pero meáwan ángeles mi-
monrang minajiüt Teat Dios,
tűjndiw miünüw mambeolüw
nipilan leaw apmawüw wüx
asoetiw nejiw.

2

*Aaga leaw tawün icoots
wüx, nembeat xeyay*

¹ Pares nğanüy netam
mayacaats wüx omeajt-
saats leawa lamanguiyiüts,
nganandot macueatiiüts
mandűjpiiüts. ² Cos sitiül

aljane ngo marang aaga
nembeat poch leaw nomb
Teat Dios tüüch mandeacüw
miángeles nej, sitiül jane
ayaag ngo metam marangüch
palan aaga poch quiaj, nej ap-
müünd mamongochiw xeyay
ngo majneaj. ³ ¡Cuantemás

icoots nğanüy apmamon-
gochiiüts xeyay ngo majneaj
sitiül ngo mayacaats wüx
omeajtsaats aaga najneajay
leawa tarang Teat Cristo para
mawün icoots wüx meáwan

asoetiiüts! Aag ayaj Teat Jesús
ombas mandeac nguineay
apmarang, condom ajcüwa
leawa tanguiayiw andeac nej
tajawüw aag ayaj naleaing,
ndoj tasajüw icoots. ⁴ Teat
Dios aton tajüiquich aag ayaj
naleaing, cos tüüch majaraw
cuajantanej; tüüch apóstoles
ndom ombasüw marangüw
xeyay cuajantanej ateócan.
Tambeol nejiw Nangaj
Espíritu ocueaj Teat Dios
cos tüüch ndom marangüw
cuajantanej najiüt leaw
andiüm nej.

*Jesucristo tajlüy atnej nipi-
lan*

⁵ Teat Dios ngome apmayac
ángeles majlüyiw wüx a iüt
cam alinoic nüt wüx ap-
marang aaga jayats iüt leawa
teamandecaats wüx. ⁶ Tiül
aaga ajlüyay Mipoch Teat
Dios aljane tapiüng:

¿Cuane nej nipilan ndom
leaam imeaats wüxe?

¿Neol indiüm membeol
micual nipilana?

⁷ Ique Teat Dios, acásan
nüt teyac nipilan
majlüy chingüy, pero
teyac ángeles majlüyiw
natang.

Condom teaach nipilan ma-
jlüy natang wüx a iüt
cam, marangüch casa;
teaach majlüy wüx meáwan
leaw lamerang;

⁸ lango majlüy nicuajind leaw
ngo meyac majlüy
teoleaj nej, aw.

Teaach nipilan majlüy wüx
meáwan leaw almajlüy,
nicuajind ngo majlüy leaw
ngondom majlüy wüx. Pero

nganaw majawaats nipilan majlüyiw wüx meáwan leaw almajlüy. ⁹ Pero ajawaats Teat Jesús, acas nüt tajlüy chingüy, wüx ángeles tajlüyiw natang. Condom Teat Jesús tajlüy natang, marangüch casa; cos Teat Dios tandiüm müüch nej mamongoch xeyay ngo majneaj wüx tandeow mawün wüx asoet meáwan nipilan.

¹⁰ Cos Teat Dios tarang meáwan leaw almajlüy, nganüy netam marangüch meáwan leaw andiüm nej. Nej andiüm xeyay micual nej mambüw tiül cielo, áag tüüch Teat Jesús mamongoch xeyay ngo majneaj. Nej tarang palan leaw andiüm Teat Dios, cos atquiaj alndom mawün nejiw wüx asoetiw. ¹¹ Teat Jesús tapaj nipilan majlüyiw ocueaj nej, aton ajcüw leawa tajpaj majlüyiw nóiquian, cos nop miteatiw; pares Micual Teat Dios ngo maxing masajüw micojow michijquiaw nej. ¹² Cos nomb tapiüng:

Sanasajüw xecojow xechijquiaw jane ic Teat Dios.

Niüng canchiüjow, quiaj sanataag cantar najneajay wüx ique, aw.

¹³ Aton tapiüng:

Xique sanayac ximeaats wüx nej, aw.

Alinomb tapiüng:

Jogüy xic, salnaquiüjpüw meáwan xecualüw leaw Teat Dios lamüüch xic, aw.

¹⁴ Cos nacualaran ajiürüw quiej, ajiürüw cuerpo, Teat Jesús aton tajiür cuerpo, at tajiür quiej cos nipilan newiquiach nej. Nej tandeow para mandrooch ombas aaga minatangüw nimeech nasoic diablo, cos nej neyac mandeowaran tiül nipilan. ¹⁵ Teat Jesús tandeow mawün imbol mandeowüw nipilan, cos meáwan nüt nipilan imboloj mandeowüw. ¹⁶ Aag agüy naleaing, cos Teat Cristo ngome tiün mambeol ángeles, tiün mambeol acualaats Abraham. ¹⁷ Pares Teat Jesús tiün majlüy nipilan nej, mayaag atnej ayaag nipilan, cos atquiaj alndom marang najneaj natang miteaats leaw ajiür lasta nipilan wüx arang leaw Teat Dios tüüch nej marang. Teat Jesús nejay tarang nichech, mawün wüx asoetiw nipilan. ¹⁸ Cos nej tamongoch xeyay ngo majneaj, tayacüch wüx naél. Pares nganüy alndom mambeol leaw teayacüch wüx majiür naél.

3

Teat Jesús natang, Moisés chingüy

¹ Xecojow xechijquiaw, Teat Dios lamawün isoetiün, lamapaj icon mendüjpiün nej; nganüy ich leaam imeajtsan wüx Teat Cristo Jesús, cos Teat Dios tüüch nej miün marang minatang miteaats ocueajiiüts. ² Nej tarang meáwan palan leawa tüüch nej Teat Dios marang, atnej tarang tanomb teat Moisés

wüx tarang minajiüt Teat Dios, cos nej aton tarang palan tiül minipilan Teat Dios. ³ Nganüy Teat Jesús xeyay netam marangüch casa, ngo matnej teat Moisés, cos atnej nop nerang iüm más netam ajlüy, ngo matnej aaga iüm leawa tarang. ⁴ Cos meáwan iüm arang nej nipilan, pero leawa nerang meáwan leaw almajlüy, aag ayaj Teat Dios. ⁵ Naleaing teat Moisés tarang najneaj tiül meáwan monrang minajiüt Teat Dios. Meáwan najiüt leaw tarang, aag ayaj apiüng wüx leaw aliüc miün apmaderac alinoic nüt. ⁶ Pero Teat Cristo ajlüy wüx minipilan Teat Dios atnej nop natang nacualaran ajlüy wüx aniüng nej. Aaga aniüng nej quiaj apiüng wüx icootsa. Netam tanaámb mandüjpiiüts, aton macüliiüts nde apac omeajtsaats leawa Teat Dios lamapiüng aliüc miün apmajlüy.

Wüx axojtüw minipilan Teat Dios

⁷ Pares netam manguiayiiüts leaw apiüng Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios, cos apiüng:

Nganüy sitiül inguiayiün andeac Teat Dios,

⁸ nde merangan adam imeajtsan matnej tarangüw tanomb mixejchiün,

cos nejiw ngo mayariw andeac Teat Dios, tujchiw majcüy wüx aliw tiül wajchiüc.

⁹ Nejiw tujchiw xic najcüy xeyay,

masey tajawüw nguineay tambeolasüw tiül ic miow (40) neat.

¹⁰ Wüx aag ayaj tajcüyiüs najawüw ajcüwa nipilan quiaj,

tapiüngas: “Mbójan ndroj omeajtsüw xic,

ngo mayacüw wüx omeajtsüw marangüw leaw sandiüm”, saw.

¹¹ Pares tajcüyiüs xeyay,

tapiüngas: “Langome sanüjchiw majmeliw maxojtüw niüng sajlüy”, aw Teat Dios.

¹² Ijawan xecojow xechi-jquiaw, nde majlüy ne-jinguind tiül icona mayac wüx omeaats ngo majneaj, mepiüangan ngo meyariün andeac Teat Dios, mecueatiün aaga Teat Dios almapac.

¹³ Ipajüw nop alinop meáwan nüt wüxan aliün majlüy nganüy nüt cam, ngana madam omeaats aljane tiül icona mapiüng arang najneaj masey arang ngo majneaj. ¹⁴ Apmajlüyüts nóiquian maquiüjpaats Teat Cristo sitiül tanaámb apmandüjpiiüts atnej tarangaats wüx tayariiüts andeac nej.

¹⁵ Pares apiüng:

Nganüy sitiül inguiayiün andeac Teat Dios,

nde madam imeajtsan matnej tarangüw tanomb mixejchiün,

wüx tujchiw majcüy Teat Dios, aw.

¹⁶ ¿Jane nejiw tanguiayiw andeac Teat Dios quiaj, condom ngo mayariw? ¿Ngome

ajcūw ayaj meáwan leaw tawūw tiül Egipto, tawūn nejiw teat Moisésa? ¹⁷ ¿Jane tajcüy majaw nejiw Teat Dios tiül aaga ic miow (40) neat quiaja? ¿Ngome ajcūw ayaja leaw tarangūw ngo majneaja, condom tandeowūw tiül wajchiüca? ¹⁸ ¿Jane nejiw tasaj nejiw Teat Dios niquimas ngondom majmeliw maxojtūw niüing ajlüy neje? ¿Ngome ajcūw ayaja leaw ngo mayariw andeac Teat Diosa? ¹⁹ Quiaj ajawaats nejiw ngondom majmeliw tiül aaga niüing apmaxojtūw, cos ngo mayariw andeac Teat Dios.

4

¹ Ata nganüy Teat Dios apiüing aliün ndom müüch icoots maxojtaats niüing ajlüy nej. Pares netam mejawan wüx leaw irangan, nganandot ngo metüchiün. ² Icoots aton nganüy lamasoiquiiüts aaga najneaj nanderac quiaj atnej tasoiquiw mixejchiiüts, ndoj ngo mambeol nejiw nicuajind wüx tanguiayiw a poch quiaj, cos tanguiayíwan, ngo mayariw. ³ Pero icootsa leawa lamayariiüts andeac Teat Dios, tajmelliiüts maxojtaats niüing ajlüy Teat Dios. Wüx aag ayaj nej tapiüing: Wüx tajcüyiüs tapiüingas, niquimás lango majmeliw maxojtūw niüing saxood, saw.

Atquiaj tapiüing Teat Dios cos minajiüt nej laümb nde wüx tarang a iüt cam. ⁴ Aton tiül Mipoch Teat Dios andeac wüx

nej taxood wüx ayaíw nüt, cos apiüing:

Teat Dios taxood wüx ayaíw (7) nüt, wüx landoj marang meáwan minajiüt nej, aw.

⁵ Alinoic poch tapiüing:

Lango majmeliw niüing saxood, aw.

⁶ Altiül nejiw leaw ombas manguiayiw andeac Teat Dios nganaw majmeliw, cos ngo mandiiümüw mandüjpiw Teat Dios. Nganüy aliün ndom aljane majmel tiül niüing axood Teat Dios. ⁷ Teat Dios lamayac alinoic nüt, aag ayaj nganüy cam. Cos atquiaj tapiüing Rey David, lamajiür xeyay neat, tapiüing:

Sitiül nganüy inguiayiün andeac Teat Dios,

nde madam imeajtsan, aw.

⁸ Ndot teat Josué müüch maxojtūw nipilan Israel tiül niüing alndom maxojtūw, quiaj Teat Dios ngo metam mapiüing alinomb netam maxojtūw. ⁹ Cos ngo maxojtūw ninguiün nüt, pares Teat Dios nganüy andiüm müüch maxood minipilan nej atnej nej axood. ¹⁰ Meáwan leaw laxood niüing axood Teat Dios, at aton laxood wüx cuajantanej najiüt arang, atnej Teat Dios taxood wüx landoj marang minajiüt nej.

¹¹ Netam marangaats leaw alndom, maxojtaats niüing axood Teat Dios, ngana marangaats atnej tarangūw leaw nomb ngo mayariw andeac Teat Dios, ndoj ngome tajmeliw niüing apmaxojtūw.

¹² Mipoch Teat Dios alma-pac, alndom marang cuajantanej. Aaga Mipoch nej alndom majmel tiül omeaatsaran atnej nots espada nexing necamb necamb; alndom matüch tiül omeaats nipilan müüch mayajcüw nguineay ajlüy tiül omeaatsaran. ¹³ Meáwan leaw Teat Dios tarang, nej teamajaw nguineay ajlüy. Naleaing meáwan leawa almajlüy, ranüy majaw Teat Dios, ngo mexotüy nicuajind. Netam masajaats Teat Dios nguineay tarangaats.

Teat Jesús minatang miteaats

¹⁴ Icoots ajiüraats nop minatang miteaats, aaga laámb tiül cielo. Aag ayaj Teat Jesús micual Teat Dios. Netam mesapayoots nandand wüx andeac nej leawa lamayariiüts. ¹⁵ Cos aaga minatang miteaats ajiüraats quiaj, ajaw nguineay ajaajcaats wüx amongochiiüts naél, cos ajaw nguineay ajlüyüüts. Masey nej aton tamongoch naél atnej amongochiiüts, pero nej ngo marang nicuajind ngo majnejaj. ¹⁶ Pares alndom matüchiiüts niüng ajlüy Teat Dios, ngo metam mimbolaats, cos nej apmajüür icoots lasta, apmaxomaats mimonajnejaj nej; apmambeol icoots wüx amongochiiüts cuajantanej naél.

5

¹ Meáwan natang miteaats narriüjtüch tiül nipilan,

tajmel marang minajiüt Teat Dios mambeol nipilan mayac nichech, at mambiy nimal marang nichech mangüy asoeteran. ² Cos meáwan natang miteaats nipilan nejiw, amongochiw naél atnej amongochiiüts. Pares alndom majiürüw lasta jane ngo majaw cuane arang, at leaw ajaw arang ngo majnejaj. ³ Cos nipilánan nejiw, netam mayacüw ichechiw mawün nej asoetiwi, aton netam mayacüw nichech mawün asoet meáwan nipilan.

⁴ Nejinguid ngondom mapiüng apmarang natang miteaats, cos áag miün Teat Dios alndom mayac nop natang miteaats atnej tayac Aarón. ⁵ Atquiaj Teat Cristo aton ngome nejáyan quiaj tapiüng apmarang natang miteaats, Teat Dios neyac nej, cos tasaj:

Ique Xecual,
nganüy lanüüch ic mejlüy
nipilan ic, aj.

⁶ Aton Teat Dios tapiüng:
Ique miteaats ic meáwan nüt,
atnej tanomb wüx tarang
miteaats Melquisedec,
aw.

⁷ Teat Cristo wüx tajlüy ningüy wüx iüt tatün xeyay, tajiünts masaj Teat Dios, aaga alndom mambeol nej ngo mandeow. Teat Dios tanguiaj nej andeac cos nej tandiüm marang leaw Teat Dios apiüng. ⁸ Masey Micual Teat Dios nej, pero netam mamongoch naél, cos atquiaj tajaw nguineay ayajcüw

nipilan, at nguineay netam marangüch leaw andiüm Teat Dios. ⁹ Cos landoj mamongoch aaga xeyay naél quiaj; quiaj meáwan nüt alndom mawün wüx asoeteran jangantanej nipilan leaw apmayar nej andeac. ¹⁰ Quiaj Teat Dios tayac nej marang minatang miteaats atnej tarang Melquisedec.

Nde ndrom imeajtsan Mipoch Teat Dios

¹¹ Wüx aag ayaj aliün najiür xeyay sandiüm nasaj icon; aag ayaj naél, pero ngondom nasaj icon najen cos icona nequiy menguiayiün. ¹² Cos lama-jiür xeyay nüt mendüjpiün Teat Cristo, pares lajneaj merquiajchiün; nganüy icona netam mequiaacharanan wüx leaw ngo maél tiül Mipoch Teat Dios. Ijlüyiün atnej nop lambiniow nine tealeámban achech, nganaw müet nüeteran. ¹³ Jangantanej leawa tealeámban achech ajlüy atnej nop nine, cos nganaw majaw nguineay aquiaach aaga poch leaw apiüng cuane najneaj cuane ngo majneaj. ¹⁴ Cos nipilan wüx latang alndom müet cuajantanej nüeteran. Aag ayaj apiüng wüx nipilan leaw ayacüw wüx omeajtsüw marangüw leaw apiüng Teat Dios, cos atquiaj apmajawüw cuane najneaj cuane ngo majneaj.

6

¹ Pares lango nasaj icon alinomb leaw landoj

mesoiquiün wüx Teat Cristo. Nganüy netam matangaats wüx Mipoch Teat Dios; ngo metam mequiaachayoots wüx nguineay netam macueatiiüts marangaats ngo majneaj, nguineay netam mayariiüts andeac Teat Dios. Meáwan aag ayaj lanasaj icon xeyay. ² Lango nasaj icon alinomb netam meyariün yow, tengwüy nguineay netam mayacüch owixeran wüx omalaran. Aton ngo nasaj icon wüx apacaran tiül mondeow, at wüx Teat Dios apmajaw wüx asoeteran alinoic nüt. Cos meáwan aag ayaj lanaquiaach icon wüx. ³ Sitiül Teat Dios andiüm, nganüy sanasaj icon nguineay netam matangaats wüx Mipoch Teat Dios.

⁴ Meáwan leawa lamajawüw ranüy leaw apiüng tiül Mipoch Teat Dios, lamayariw aag imiün tiül cielo, lamüjndiw Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios, ⁵ sitiül tayajcüw najneaj aaga andeac Teat Dios, at lamayariw nguineay apmarang Teat Dios alinoic nüt; ⁶ sitiül ajcüw ayaj apmacueatiw mandüjpiw Mipoch Teat Dios, lango ndom leaam omeajtsüw mandüjpiw Teat Cristo alinomb, cos aag ayaj atnej ayacüw Teat Cristo wüx cruz alinomb müjchiw mamongoch monxing. ⁷ Ajcüw ayaj ajlüyiw atnej nacats iüt niüng ajoet najneaj, cos sitiül aag iüt quiaj apmayac najneaj leaw apiürüch tiül,

at monpiür alcuane apmax-
 aingiw müetiwi, quiaj ajüic
 Teat Dios tambeol majlüy aag
 ayaj. ⁸ Pero sitiül noic iüt
 palüy sats ayac, at cualsoj
 ajlüy tiül, aaga iüt ngo metam
 nicuajind, ngo majneaj
 apmaderac wüx. Ndóiwüx
 apmambeliw leaw altiül.

*Leaw teamacüliiüts am-
 beol icoots mandüjpiiüts Teat
 Cristo*

⁹ Xecojow xechijquiaw
 leaw xeyay sandiüm, masey
 atquiaj sandeacan, sapiüngan
 icona atnej aaga iüt terangüy,
 tanaámb apmerangan na-
 jneaj; aag ayaj ajüic leriowan
 wüx isoetiün. ¹⁰ Cos Teat Dios
 najneaj arang, ngo ndrom
 omeaats nguineay teameran-
 gan, nguineay tanaámb mem-
 beolan meáwan mondüüb
 Teat Cristo. ¹¹ Sandiüman in-
 opnopon tanaámb mepacan
 wüx mendüjpiün Teat
 Cristo, cos wüx irangan aag
 ayaj, quiaj apmeajndiün
 leawa temecüliün wüx ümb
 minütiün ningüy. ¹² Nde
 meranchiün; irangan atnej
 arangüw ajcüwa mondüüb
 Teat Cristo con omeajtsüw,
 cos taiündüw wüx cuajan-
 tanej amongochiw, con-
 dom ayariw leaw Teat Dios
 lamapiüng apmüüch nejiw.

¹³ Wüx Teat Dios tasaj
 Abraham cuane apmüüch
 nej alinoic nüt, quiaj nejáyan
 quiaj tandeac wüx minútan
 nej, cos ngo majlüy alinop
 natang atnej. ¹⁴ Quiaj Teat
 Dios tasaj Abraham: “Xique
 sanambeol ic xeyay, sanüüch
 ic mejiür xeyay icualaats”,

aw. ¹⁵ Atquiaj Abraham, cos
 tacül, ngo paxiüm ocueaj,
 quiaj tüünd leawa lamasoic
 apmüünd. ¹⁶ Naleaing,
 tiül nipilan apajüw minüt
 nop más natang wüx ngo
 meyarayej andeacüw. Cos
 wüx andeacüw atquiaj, quiaj
 ajüic andeacüw naleaing,
 lango metam mandeacüw
 wüx más. ¹⁷ Wüx Teat Dios
 tandiüm majüiquich naleaing,
 nej ngondom mangowüüch
 leawa lamapiüng apmüüch
 acualaats Abraham, quiaj
 tandeac wüx minútan nej
 majüiquich naleaing ap-
 marang leaw lamapiüng.
¹⁸ Cos Teat Dios tapiüng
 nguineay apmarang, tandeac
 wüx minüt nej, pares leaw
 tandeac ngondom man-
 gowüüch, cos Teat Dios
 ngondom mawaiich. Nganüy
 icootsa leawa lajwanaats
 wüx asoetiiüts, Teat Dios
 teamambeol icoots ngo
 paxiüm macüliiüts aaga leaw
 nej lamapiüng apmüüch
 icoots alinoic nüt. ¹⁹ Nganüy
 aaga teamacüliiüts quiaj, aag
 ayaj üüch icoots majlüyiiüts
 nandand wüx mandüjpiiüts
 Teat Dios, atnej nop müx
 nandand ajlüy wüx ajiür
 micang müx masap nej. Wüx
 aaga leawa teamacüliiüts
 quiaj, alndom majmeliüts
 necamb aaga cortina tiül
 nangaj iüm tiül cielo; ²⁰ niüng
 tajmel Teat Jesús, ombas
 nej, marang natang miteaats
 ocueajiiüts meáwan nüt atnej
 tarang Melquisedec.

7

Teat Jesús natang miteaats atnej tajlüy Melquisedec

¹ Pues aaga Melquisedec quiaj minatang nenajiüt tiül cambaj Salem, aton miteaats nej ocueaj Teat Dios najlüy tiül cielo. Aaga naxey quiaj taw mangoch Abraham wüx tapeay landoj ajntsop wüx montangtang monajiüt tiül montsoj. Quiaj aaga Melquisedec tasaj Abraham najneaj tarang, at tasaj Teat Dios mambeol nej. ² Condom Abraham tüüch Melquisedec igajpowüw (1/10) awün tiül leaw axom tiül montsoj. Pues aaga minüt Melquisedec quiaj apiüng wüx najneaj natang nenajiüt tiül cambaj Salem; at tajiür alinoic minüt nej, aag ayaj natang nenajiüt nendondoch moncüy. ³ Aaga Melquisedec quiaj ngo majiür miteat nej, mimüm nej, mixeech nej; ngo majaraw nguineay tajlüy, nguineay tandeow. Nej tajiüc atnej Micual Teat Dios nej, apmarang miteaats meáwan nüt.

⁴ Nganüy ijawan nguineay tarangüch casa aaga Melquisedec quiaj, cos mixejchiiüts Abraham tüüch nej igajpowüw naw tiül leaw taxom wüx tamb tiül montsoj. ⁵ Ajawaats meáwan micual Leví leaw monrang miteaats netam mayariw igajpowüw naw tiül leaw axom cambaj, cos atquiaj apiüng tiül aaga poch tüünd Moisés. Naleaing nejiw alndom mayariw aag

ayaj ocueaj cambaj, masey micual nejiw Abraham aton. ⁶ Nganüy Melquisedec masey ngome naw tiül nejiw, nej tayar igajpowüw naw tiül leaw taxom Abraham, at tatün ocueaj Teat Dios mambeol nej, marang wüx leaw apiüng apmarang. ⁷ Wüx aag ayaj ajüic leaw atün mimonajneaj Teat Dios wüx alinop, nej ajlüy natang; pero aaga leaw neyar monajneaj ajlüy chingüy. ⁸ Naleaing nganüy aton miteaats ayariw igajpowüw naw tiül leaw axomüw nipilan, masey nipilan nejiw. Pero ninguiün nüt wüx tandeac wüx Melquisedec, apiüng nej almapac ngo mandeow. ⁹ Ajawaats ajcüwa miteaats micual Leví aton tangüyiw Melquisedec igajpowüw naw tiül leaw taxomüw, cos Abraham mixejchiw nejiw tangüy Melquisedec, masey nejiw nganaw majlüyiw. ¹⁰ Cos wüx Melquisedec tamb mangoch Abraham, naleaing nejiw nganaw majlüyiw. Masey nganaw majlüyiw, tajlüy atnej tangüyiw aton, cos apwijquiamoj tiül acualaats Abraham.

¹¹ Teat Dios tüüch nipilan israel aaga ajlüyay poch müüch majawüw nguineay miteaats netam marangüw wüx ayacüw ichechiw nejiw. Pero miteaats micual Leví ngondom mawün asoet nipilan, pares netam majlüy alinop miteaats marang atnej tarang Melquisedec leaw ngome naw tiül micual

Aarón. ¹² Cos sitiül miteaats mbiüjlat, pues aaga ajlüyay poch tüünd Moisés aton neta mbiüjlam müünd alinop pälwüx miteaats marang minajiüt Teat Dios. ¹³ Aaga landerac wüx quiaj, aag ayaj Teat Cristo. Nej ngome naw tiül micual Leví, nej naw tiül micual Judá. Nejingund tiül ajcüw ayaj ngondom mayac nichech wüx artül. ¹⁴ Naleaing ajawaats nej Teat Cristo tajlüy naw tiül micual Judá; nganüy Moisés ngo mandeac wüx Judá nicuajind, ngo mapiüng aljane apmaw marang miteaats.

¹⁵ Wüx aag ayaj ranüy majawaats, cos aaga jayats miteaats quiaj, apmajlüy atnej Melquisedec. ¹⁶ Aaga jayats miteaats quiaj tarang miteaats, cos niquimás ngondom ndrom ombas. Nej ngo marang miteaats atnej ajcüwa nipilan leaw tarangüw miteaats cos miteatiw nejiw tarangüw miteaats. ¹⁷ Atquiaj aton Teat Dios apiüng tiül Mipoch Nej: Ique miteaats ic meáwan nüt, atnej tarang Melquisedec, aw.

¹⁸ Quiaj ajüic aaga ajlüyay poch tüünd Moisés lango membeat nganüy, cos ngondom mawün asoet nipilan.

¹⁹ Atquiaj tajlüy, cos wüx aaga ajlüyay poch quiaj, nejingund ngondom maw wüx asoet nej. Nganüy ajlüy alinoic poch jayats, xeyay najneaj; wüx aag ayaj alndom matüchiiüts niüng ajlüy Teat Dios.

²⁰ Wüx aaga jayats poch quiaj, Teat Dios tandeac wüx minütan nej wüx tayac Teat Cristo marang minatang miteaats. ²¹ Cos Teat Dios ngo mandeac wüx minüt nej wüx tayacüchiw ajlüyay miteaats; nganüy wüx Teat Jesús tarang miteaats, quiaj Teat Dios tandeac wüx minüt nej. Aag ayaj apiüng tiül Mipoch Dios: Teat Dios tandeac wüx minüt nej, pares ngondom mambiülüüch andeac nej.

Nej tasaj Teat Cristo: “Ique apmerang miteaats meáwan nüt, atnej tarang Melquisedec”, aj.

²² Pares nganüy ajiüraats noic poch najneajay, cos Teat Jesús, aaga najlüy wüx a poch quiaj, apmajlüy meáwan nüt. ²³ Tajlüyiw xeyay miteaats; nganüy cos landeowüw, áag ngondom marangüw miteaats meáwan nüt. ²⁴ Nganüy nej Teat Jesús, cos almajlüy meáwan nüt, pares alinop ngondom mayar aaga najiüt ocueaj nej. ²⁵ Aton Teat Jesús alndom mawün wüx asoet meáwan nipilan leaw mondüüb Teat Dios. Cos nej almapac meáwan nüt, pares alndom matün ocueaj Teat Dios mambeol nejiw.

²⁶ Aaga natang miteaats ocueajiiüts quiaj, xeyay ajneaj, nangaj nej, nejingund ngondom mayac nej asoet, cos ngo majiür nisoet nicuajind, ngo majlüy matnej meáwan nipilan. Aton

tayacüch majlüy natang wüx meáwan najlüy tiül cielo. ²⁷ Nej ngo metam ombas mambiy nimal mayac ichech nej majüiquich asoet nej, condom mayac ichech nipilan atnej arangüw ajcüw ajlüyay montangtang miteaats. Cos nejiw rawrráwan tiüt ombas mambiyaw nimal majüiquich maw asoetiw nejiw; condom ambiyaw nimal majüiquich maw asoet nipilan. Nganüy Teat Jesús teyacüy mandeow marang nichech mawün asoet nipilan. Aag ayaj ngocháyan, ngo metam marangüch alinomb. ²⁸ Tiül aaga poch tüünd Moisés apiüng jane apmarang minatang miteaats; cos ajcüw ayaj nipilánan nejiw, ajiürüw nisoet aton. Condom wüx Teat Dios tandeac wüx minüt nej, tayac Micual nej marang minatang miteaats, cos nej apmajlüy palanüy meáwan nüt.

8

Teat Jesús ajlüy wüx noic jayats poch

¹ Nganüy leaw xeyay netam mejawan, aag ayaj wüx aaga minatang miteaats landoj nasaj icon wüx. Cos nej alchetem amb wüx miác Teat Dios tiül cielo niüng ajlüy xeyay najneaj. ² Aaga minatang miteaats quiaj arang minajiüt nej tiül aaga najneajay nangaj iüm tiül cielo. Aaga nangaj iüm quiaj, ngome nipilan nerang, Teat Dios nerang. ³ Pero meáwan minatang miteaats

ningüy wüx iüt ajmel mayac nichech, mambiy nimal para maw nisoet. Nganüy aaga minatang miteaats tiül cielo quiaj, netam majiür cuane mayac aton. ⁴ Nganüy sitiül Teat Cristo majlüy ningüy wüx iüt, niquimas ngondom marang miteaats, cos ajcüwa miteaats najlüyiw ningüy wüx iüt ayacüw ichechiw nejiw atnej apiüng tiül aaga poch tüünd Moisés. ⁵ Aaga najiüt leaw arangüw ajcüwa miteaats ningüy wüx iüt cam, aag ayaj apiüng wüx leawa najlüy tiül cielo. Cos wüx Moisés tasoic nguineay apmarang aaga nine nangaj iüm tiül wajchiüc miotaag nimal, quiaj tasaj nej Teat Dios: “Írang meáwan atnej tÿjchiüs ic mejaw wüx tiüc”, aj. ⁶ Pero minajiüt Teat Cristo tiül cielo najntsop wüx ajneaj, ngo matnej arangüw ajcüwa miteaats ningüy wüx iüt. Nej ajlüy wüx noic poch najntsop wüx ajneaj leawa tüünd Moisés, cos aaga poch leaw xeyay najneaj quiaj, apiüng wüx nguineay Teat Dios ajiür lasta nipilan mawün asoetiw nejiw.

⁷ Sitiül aaga ombas majlüy poch tajlüy najneaj, quiaj lango metam marangüch amb ijquiaw poch. ⁸ Pero Teat Dios tajaw ngome palan arangüw ajcüwa nipilan, cos ngo marangüw atnej apiüng tiül aaga poch quiaj. Quiaj tapiüng Teat Dios:

Aliüc miün nüt sanarang
noic jayats poch

naquiüjpüw nipilan
monaw Israel, at
nipilan monaw Judá.

⁹ Aaga jayats poch quiaj,
ngo matnej aaga poch
tarangas naquiüjpüw
mixejchiw nejiw

wüx a nüt tawünasüw imiün
Egipto;

cos nejiw ngo marangüw at-
nej apiüng tiül a poch
tarangas naquiüjpüw;
pares ngo nanguiaj an-
deacüw.

¹⁰ Nganüy aaga jayats poch
sanarang naquiüjpüw
nipilan israel wüx
lamatüch aaga nüt
aliüc miün, apmajlüy
atcüy:

Sanüüch macül xepoch teo-
malüw nejiw,
sanayac wüx omeajtsüw ne-
jiw.

Quiaj xique sanajlüy Mid-
iosüw nejiw,
nejiw apmajlüyiw xenipilan.

¹¹ Nejinguind ngome ap-
metam maquiaach
alinop;

ngo metam maquiaach
micoj nej michiig nej
mapiüng: “Netam
mendüüb Teat Dios”,
maw,

cos meáwan nipilan apma-
jawüw jane xic,

masey namix masey natang.

¹² Sanajiürüw lasta masey
ngo majneaj tarangüw;
asoetiw nejiw lango leaam
ximeaats wüx ali-
nomb, aw Teat Dios.

¹³ Wüx Teat Dios andeac wüx
aaga jayats poch quiaj, quiaj
ajüic aaga ombas majlüy
lango metam. Pares leaw

lango metam apmamong,
apndrom.

9

*Niüng arangüch casa Teat
Dios ningüy wüx iüt, at tiül
cielo*

¹ Naleaing aaga ajlüyay
poch tapiüng nguineay
marangüch casa Teat Dios,
at tandeac wüx nop nangaj
iüm ningüy wüx iüt. ² Cos
aaga nine nangaj iüm taag
quiaj, nasoic tabernáculo,
tajiür ijquiaw teomeaats.

Aaga ombas teomeaats quiaj
minüt nej Nangaj. Altiül
noic nadam candiler, at
nop mes alwüx pan leawa
tajmel marangüch casa Teat
Dios. ³ Aaga nine nangaj iüm
quiaj ajiür cortin pinawan;
necamb aaga cortin quiaj
ajiür alinoic teomeaats; aag
ayaj minüt nej Xeyay Nangaj.

⁴ Tiül aaga Xeyay Nangaj
teomeaats quiaj, alquiaj noic
artül narangüch oro ambeliw
wüx pom. Aton tajlüy quiaj
nop mbaw, ombas nej oro.
Aaga mbaw quiaj minüt
nej Mimbaw Jayats Poch,
cos tiül aaga mbaw quiaj
ajlüy nop nine xar palüy
oro, iquial aaga atnej pan
nenüt maná leaw tajmiüc
imiün tiül cielo. Aton altiül a
mbaw quiaj aaga nangoraad
tsatsat, aag ayaj angot Aarón.

Átan altiül ajcüwa piedra
alwüx gajpowüw poch tarang
Teat Dios. ⁵ Wüx opech
aaga mbaw quiaj alembemoj
ijpüw querubines, ajlüyiw
atnej ángeles, cos aag ayaj
ajüiquichaw Teat Dios ajlüy

quiaj. Ajcūw ayaj andeniw naag miolūmbiw nejiw aaga mbaw quiaj. Aag ayaj nganūy lango matūch nasaj icon wūx palan.

6 Wūx landoj lajlūy quiaj meáwan tiül aaga nangaj iüm quiaj, quiaj ajcūwa miteaats ajmeliw rawrráwan tiüt tiül aaga mbas teomeaats iüm taag marangūw minajiütūw nejiw marangūw casa Teat Dios. 7 Pero tiül aaga amb ijquiaw teomeaats iüm taag, néjan minatang miteaats alndom majmel nomb oleaj tiül nomb neat. Naleaing nej ngondom majmel sitiül ngo majoy miquiej nimal maripip quiaj, cos ombas netam mayac ichech nej, ndoj alndom mayac ichech nipilan majüiquich asoetiw masey ngo mayajcūw arangūw. 8 Wūx aag ayaj Dios Nangaj Espíritu üüch icoots majawaats nganaw lejquiam majmeleran tiül aaga Xeyay Nangaj tiül iüm taag, wūxan ajcūw miteaats arangūw minajiütūw nejiw tiül aaga ombas palaw teomeaats nangaj iüm quiaj. 9 Aaga nangaj iüm ningūy wūx iüt cam apiüng wūx nguineay ajlūy tiül cielo niüng ajlūy Teat Dios. Cos aaga leaw tearangūch tiül aaga nangaj iüm quiaj, wūx ayacūw nichech, ambiyaw nimal majüiquich asoetiw nejiw, aag ayaj ngondom müüch nejiw mayajcūw laáw asoetiw nejiw. 10 Cos aaga ajlūyay tarangūw quiaj wūx nüeteran,

wūx nanganeowaran, wūx cuajantanej najantsüch; ajcūw ayaj najneaj, ocueaj ombasaran. Cos meáwan aag ayaj tetam, tiün ndom wūx Teat Dios tüüch miün Teat Cristo, quiaj mbiüjlat aag ayaj, lango metam.

11 Pero wūx Teat Cristo tamb marang minatang miteaats tiül cielo, nej tüüch icoots noic tabernáculo leaw xeyay najneajay. Aag ayaj ngome arangūch naag owix nipilan, at ngome ocueaj iüt cam. 12 Cos wūx Teat Cristo tajmel quiaj tiül aaga Xeyay Nangaj tiül cielo niüng ajlūy Teat Dios, nej ngo majoy miquiej teants, tengwüy miquiej wacūx; nejay tamb mayac miquiej nej marang nichech. Atquiaj lamawün asoetiüts nómban. 13 Cos nomb jane ngo marang leaw ajlūyay netam marang, netam majwich wūx ombasūw miquiej toro, tengwüy miquiej teants, tengwüy mingweat vaquilla; cos atquiaj alndom majlūyiw najneaj alinomb teombas Teat Dios. 14 Sitiül aaga leaw arangūw quiaj tüüch nejiw majlūyiw najneaj, ¡cuantemas nganūy miquiej Teat Cristo nómban apmüüch icoots majlūyüts najneaj! Cos Teat Cristo masey ngo majiür nisoet nicuajind, nejay teyacüy marang nichech müüch Teat Dios. Tarang aag ayaj cos Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios leaw almajlūy meáwan nüt tambeol nej. Nganūy lango metam

marangaats aaga ajlüyay quiaj; alndom marangaats leaw Teat Dios andiüm cos nej almapac.

¹⁵ Teat Cristo ajlüy wüx noic jayats poch. Nganüy meáwan nipilan leawa Teat Dios lamarriüd apmüjndiw leawa nej lamapiüng apmüüch majiürüw meáwan nüt. Cos Teat Cristo tandeow mawün nej asoetiw, masey áag leawa tarangüw wüx aliün majlüyiw tiül aaga poch ombas majlüy.

¹⁶ Wüx ajlüy noic poch apiüng wüx nguineay apmbajcam cuajantanej leaw aneay aljane, quiaj ombas netam majaraw sitiül naleaing landeow leaw neyac aaga poch quiaj, ¹⁷ Cos aaga poch quiaj ngo membeat sitiül nerang nej aliün mapac; nganüy sitiül landeow, quiaj nembeat. ¹⁸ Atquiaj sitiül ngo majlüy miquiej nop nimal marang nichech, aaga ombas poch ngo membeat aton.

¹⁹ Cos Moisés wüx landoj masaj nipilan meáwan poch leawa tüüch nej Teat Dios, quiaj tayar miquiej nine toro, at miquiej teants, mayac tiül yow; condom tayar nacants milan sap, at mipüüg xiül nasoic hisopo masoc tiül a quiej, cas tawiichwiich wüx nawiiig; at tawiichwiich wüx ombasüw meáwan nipilan.

²⁰ Wüxan tengual marang aag ayaj Moisés tapiüng: “Aaga quiej cam üüch membeat aaga poch tayac Teat Dios, leaw netam merangan”, aw. ²¹ Ngome áagan ayaj, at

aton tawiichwiich quiej wüx aaga nangaj iüm taag, y wüx meáwan cuajantanej leawa netam nejiw wüx arangüw casa Teat Dios. ²² Lami cuajantanej netam mawiichwiich wüx quiej para matajcüch majneaj atnej apiüng tiül aaga poch tüünd Moisés. Átan sitiül nimal ngo mambiyaran maw miquiej nej, nejingund ngondom maw wüx asoet.

Teat Cristo wüx tandeow tawün asoeteran nómban

²³ Quiaj ajüic netam majwich quiej wüx cuajantanej najlüy tiül aaga nangaj iüm taag, para matajcüch majneaj atnej apiüng tiül aaga poch tayac Moisés; cos aag ayaj apiüng wüx leaw almajlüy tiül cielo. Nganüy aaga najlüy tiül cielo netam mayacüch noic nichech alwüx ajneaj, alwüx atam, ngome atnej najlüy ningüy wüx iüt. ²⁴ Cos Teat Cristo ngo majmel tiül aaga Xeyay Nangaj omeaats iüm tiül nangaj iüm leaw almajlüy ningüy wüx iüt; naleaing, tajmel tiül aaga Xeyay Nangaj leawa najlüy tiül cielo. Cos aaga nangaj iüm leawa najlüy ningüy wüx iüt, aag ayaj apiüng wüx nguineay ajlüy tiül cielo. Pares Teat Cristo tajmel quiaj tiül cielo niüng ajlüy Teat Dios matün ocueajiüts. ²⁵ Nej ngo metam meyacüy marang nichech neatneátan atnej arang minatang miteaats wüx ajmel tiül aaga Xeyay Nangaj majoy mamb miquiej nej.

²⁶ Cos sitiül Teat Cristo netam mayac nichech mangüy asoetiüts neatneátan atnej tetam marangüw minatang miteaats, quiaj apmetam mandeow neatneátan aton, nde wüx tajlüy aaga iüt cam. Nganüy nde wüx tapeay ningüy wüx iüt cam, quiaj nomb teyacüy mandeow mawün asoeteran. ²⁷ Meáwan nipilan nomb netam mandeow, condom Teat Dios apmajaw wüx asoetiw nejiw. ²⁸ Atquiaj Teat Cristo aton teyacüy nomb mandeow mawün asoet xeyay nipilan. Nganüy wüx aliüc amb ijmbüw langome apmawün asoet nipilan; nej aliüc mawün wüx nipilan leaw teamacül nej.

10

¹ Aaga poch tüünd Moisés ajüiquich wüx leawa najneajay apmajlüy alinoic nüt, ngo mapiüng ranüy nguineay apmajlüy. Pares wüx aaga poch tüünd Moisés, nejinguind ngondom majwan asoet nej nómban masey mayac nichech, cos neatneátan netam mayacüch nichech. ² Sitiül aljane mayac ichech nej maw asoet nej nómban, quiaj ngome apmayaag ajiür nisoet. Nganüy cos asoet nej ngondom maw nómban, pares ngondom macueat mayac nichech. ³ Pero aaga nichech ajmel neatneátan quiaj, alndom müüch leam omeajtsüw wüx asoetiw nejiw, áagan alndom marang. ⁴ Cos miquiej toro, tengwüy

miquiej teants niquimás ngondom mawün asoeteran nómban.

⁵ Por aag ayaj wüx tapeay Teat Cristo ningüy wüx iüt, nej tasaj Teat Dios, tapiüng: Ngo mendiüm majmel wüx artül nimal nambiyeran, tengwüy cuajantanej nichech, cos ique teaach xic najlüy nipilan para ndom mandeow narang nichech.

⁶ Ngo mind mejaw aaga nichech wüx nimal mandaab wüx artül; at ngo mind mejaw cuajantanej nichech leaw nayacüch maw nisoet.

⁷ Quiaj tapiüngas: “Jogüy xic Teat, lasapeay ningüy narang leawa ique indiüm, atnej larangüch tiül nawiig niüng apiüng wüx xique”, aw.

⁸ Wüx aaga landoj mapiüng quiaj, ajawaats Teat Cristo tasaj Teat Dios: “Ique ngo mendiüm, ngome tajneaj mejaw majmel wüx artül nimal nambiyeran marang nichech. At ngome tendiüm mejaw cuajantanej nichech leaw andaab wüx artül; at ngome tendiüm mejaw cuajantanej alinoic nichech ocueaj nisoet”, aw. Atquiaj tapiüng Teat Dios, masey meáwan nipilan tayacüw ichechiw nejiw atnej apiüng tiül aaga poch tüünd Moisés. ⁹ Condom Teat Cristo tapiüng alinomb: “Jogüy xic Teat, lasapeay ningüy narang leaw

ique indiüm”, aw. Aag ayaj ajüic Teat Dios lamawün ajcüwa nichech leaw Moisés tayac, condom nejay Teat Cristo teyacüy marang nichech wüx tandeow. ¹⁰Teat Cristo tarang leaw apiüng Teat Dios, pares nganüy laáw asoetiüts nómban, cos nej tandeow marang nichech nómban mangüy asoetiüts.

¹¹ Naleaing ajcüwa miteaats tiül nipilan israel arangüw minajiütüw nejiw rawrráwan, mbójan ayacüw nichech; pero aag ayaj ngondom mawün nisoet nómban. ¹² Nganüy Teat Cristo áagan nomb teyacüy mandeow marang nichech mawün asoet nipilan. Condom quiaj tamb andüy tiül cielo chetem amb wüx miác Teat Dios. ¹³ Teamacül wüx Teat Dios apmayac tiüt teoleaj nej meáwan leaw ngo mandiümüw nej. ¹⁴ Cos Teat Cristo áagan nomb teyacüy mandeow marang nichech. Naleaing nej nómban tawün nisoet ocueaj meáwan nipilan leawa larriüjtüch majlüyiw najneaj, nangaj. ¹⁵ At aaga Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios aton ajiüquich aag ayaj naleaing wüx tapiüng:

¹⁶ Aag agüy jayats poch sanarang naquiüjpüw wüx aaga nüt aliüc miün, atcüy apmajlüy: Sanüüch macül xepoch tiül omalüw, at wüx omeajtsüw nejiw.

Sanüjchiw majawüw nguineay sandiüm marangüw, aw.

¹⁷ Aton apiüng:

Niquimás ngome apleaam ximeaats wüx asoetiüw nejiw, leaw ngo majneaj arangüw.

¹⁸ Pues wüx laáw asoeteran, quiaj lango metam majmel nichech alinomb maw nisoet.

Netam mayambaats Teat Dios

¹⁹ Pares xecojow xechijuiaw, ngo metam mimbolaats cos alndom majmeliüts tiül aaga Xeyay Nangaj niüng ajlüy Teat Dios, cos Teat Cristo tandeow, taw miquiej nej mangüy asoetiüts. ²⁰ Nej tarang aaga jayats tiüüd leaw among necamb aaga cortin wüx teyacüy nejáyan quiaj mandeow mangüy asoetiüts. Cos nej tarang atquiaj, nganüy alndom mapacaats meáwan nüt.

²¹ Nganüy ajiüraats Teat Cristo, nej minatang miteaats ocueaj meáwan minipilan Teat Dios. ²² Pares alndom matüchiiüts Teat Dios con omeajtsaats cos ajawaats leawa teamandüjpiiüts. At ajawaats miquiej Teat Cristo lamawün asoetiüts; quiaj ngo mayajcaats ajiüraats nisoet, cos aag ayaj atnej Teat Dios taxejmbeach icoots naag nerexix yow. ²³ Nganüy netam tanaám macüliüts aaga xeyay najneaj leaw apmüjndiiüts alinoic nüt; ngondom machiweaats omeajtsaats, cos Teat Dios apmüüch icoots leawa lamapiüng apmüüch, nej ngo mawaiich. ²⁴ Pares netam

mayambaats nguineay alndom mejiürayoots lasta nop alinop, nguineay alndom membeolayoots marangaats más najneaj. ²⁵ Tanaámb netam canchiümoos nóiquian mequiaachayoots wüx Mipoch Teat Dios; ngon-dom mecueatayoots matnej arangüw altiül. Tanaámb netam membeolayoots, pero nganüy más netam cos ajawaats laliüc matüch aaga nüt wüx aliüc Teat Cristo.

²⁶ Nganüy sitiül aljane alwüx omeaats mandiüm marang ngo majneaj, masey nej lamajaw naleaing leaw apiüng tiül Mipoch Teat Dios, quiaj lango majlüy nicuajind nichech para ndom mawün asoet nej. ²⁷ Xeyay apmbayamoj majawüw aaga xeyay ngo majneaj leaw apmajlüy alinoic nüt wüx Teat Dios apmajaw wüx asoeteran, ndoj apmandrooch ombas tiül biümb meáwan leaw ngo mayar nej andeac. ²⁸ Cos nomb sitiül aljane ngo marang atnej apiüng tiül aaga poch tüünd Moisés, at sitiül ajlüy ijpüw arojpüw monjaw leaw arang, aaga nipilan quiaj netam mandeow, niquimás ngondom maw wüx. ²⁹ ;Sitiül aag ayaj tetam mandeow, cuantemas ngo majneaj apmajlüy wüx aljane leaw apiüng ngo metam nej Micual Teat Dios; at leaw tayac atnej ngo membeat miquiej nej; at leaw ngo marang casa Nangaj Espiritu ocueaj Teat Dios, aaga nembeol icoots!

Pues miquiej Teat Cristo awün asoet meáwan nipilan leaw ayariw aaga jayats poch leaw üüch nejiw marangüw najneaj. ³⁰ Cos ajawaats Teat Dios tapiüng: “Xique sanapalüch ombas mangüyiw leawa tarangüw”, aw. Alinoic tapiüng: “Teat Naxey apmajaw wüx asoetiw minipilan nej”, aw. ³¹ ;Xeyay xeyay ngo majneaj apmamongoch nop nerang ngo majneaj wüx apmajmiüc teowix Teat Dios almapac!

³² Pero ich leaam imeajtsan wüx teyariün aaga poch ocueaj Teat Cristo, quiaj temongochiün xeyay ngo majneaj. Masey tajcüy majaw icon nipilan, naleaing icona teiücan wüx. ³³ Naleaing nguiaj titsojow icon, tandeacüw ngo majneaj wüx imbasan niüng ajlüy nipilan. Nguiaj tequiüjpan tiül ajcüw leawa tamongochiw ngo majneaj. ³⁴ Tejiüran lasta leawa tajmeliw tiül manchiüc. At wüx tajnot icueajiün leaw ijiüran ngo mamix imeajtsan, cos tejawan apmeajndiün tiül cielo leaw alwüx ajneaj, leaw nejingund ngondom manood, cos aag ayaj apmejiüran meáwan nüt. ³⁵ Nde paxiüm icueajiün; ich leaam imeajtsan aaga najneajay leaw apmeajndiün tiül cielo. ³⁶ Pares icona netam meiündan wüx leaw apmemongochiün wüx irangan leaw andiüm Teat Dios; quiaj apmeajndiün leaw lamapiüng Teat Dios apmüüch. ³⁷ Tiül Mipoch Teat

Dios apiüng:

Najénan aliüc leawa
lamapiüng aliüc,
ngome apmequiy.

38 Nganüy leaw lamayar
sandeac, tanaámb
netam mandüüb xic
meáwan nüt.

Pero sitiül aljane achiw
omeaats, ngo mandüüb
xic, aag ayaj ngo ma-
pac ximeaats najaw,
aw.

39 Pero icootsa ngo ma-
jlüyiiüts matnej ajcüw lapax-
iow ocueajiw, lamacueatiw
nómban, ndoj apndrom om-
basüw tiül aaga xeyay ngo
majneaj. Naleaing ajlüyiiüts
tiül ajcüw leaw tanaámb
teamayariw Mipoch Teat
Dios, ndoj laawüw wüx, lango
mambüw tiül aaga xeyay ngo
majneaj.

11

*Ajawaats naleaing leawa
teamandüjpiiüts*

¹ Wüx lamayariiüts andeac
Teat Dios, quiaj ajawaats
apmajüraats leawa tea-
macüliiüts, masey nganaw
maxomaats majawaats aag
ayaj. ² At wüx nipilan nde
tanomb tayariw andeac Teat
Dios, quiaj Teat Dios najneaj
majaw nejw.

³ Nganüy cos lamayariiüts
andeac Teat Dios, quiaj
ajawaats nej tarang iüt,
tarang nüt, tarang caaw,
tarang ocas; cos wüx nej
tandeac quiaj tajlüy meáwan
leaw almajlüy. Pares meáwan
leaw axomaats majawaats
nganüy, aag ayaj Teat Dios

tarang naag leawa ngomeaag
ajaraw.

⁴ Abel tayar andeac Teat
Dios, tayac noic nichech
leawa Teat Dios tandiüm,
ngo matnej leawa tayac
micoj nej Caín; aag ayaj Teat
Dios ngo mandüüm. Quiaj
Teat Dios tajüiquich najneaj
arang Abel wüx tayar ichech
nej. Nganüy masey nej
landeow, tanaámb anderac
wüx nguineay nej tayar
andeac Teat Dios.

⁵ At Enoc, cos tayar an-
deac Teat Dios, aleáingan
tamb andüy tiül cielo, ngo
mandeow. Masey nipilan
tamb mayambüw nej, ngo
maxomüw, cos Teat Dios
lamaquiiüb nej mamb andüy
tiül cielo. Wüx nganaw
maquiüraab andüy tiül cielo,
tajüic nej naleaing tarang
palan leawa andiüm Teat
Dios. ⁶ Nejinguid ngondom
marang palan leaw andiüm
Teat Dios sitiül ngo mayar
andeac nej. Cos leawa
nendiüm matüch niüng ajlüy
Teat Dios, netam mayaag tiül
omeaats, majaw Teat Dios
almajlüy. Jangantanej leaw
apmayamb nej, Teat Dios
apmüüch majaw jane nej.

⁷ Aaga Noé nde tanomb
tayar andeac Teat Dios,
tarang nop nadam müx
mawün nejw wüx, ngo
mandeowüw tiül yow mintaj
nej, at meáwan micual nej.
Atquiaj tarang cos Teat Dios
ombas lamasaj nej apmajlüy
leaw nganaw majaraw.
Quiaj Noé tayar andeac Teat
Dios, tarang atnej lamasoic.

Wüx nej tarang aag ayaj, quiaj tajüiquich meáwan aldemas nipilan wüx iüt ngo mayariw andeac Teat Dios. Noé tayar andeac Teat Dios, quiaj taw wüx cos Teat Dios tajaw najneaj arang.

⁸ Teat Abraham aton, wüx tapaj nej Teat Dios, tayar leawa tasoic; taw tiül miüt nej, tamb andüy tiül alinoic iüt niüng lamapiüng Teat Dios apmüüch nej. Tamb andüy alinoic iüt masey ngo majaw nguiane andüy apmamb. ⁹ Tayar andeac Teat Dios, pares tacül tiül aaga iüt niüng Teat Dios lamapiüng apmüüch. Tacül quiaj atnej napeay miün nipilan tiülan iüm taag maquiiüb micual nej Isaac y Jacob. Atquiaj tarangüw cos Teat Dios lamapiüng nejiw apmüjndiw aaga iüt quiaj. ¹⁰ Atquiaj tarang Abraham cos teamandiüm macül tiül aaga najneajay cambaj leaw ngo ndrom ombas cos witiüt wüx leawa nandand. Aaga cambaj quiaj Teat Dios tapiüng nguineay apmajlüy, ndoj tarang.

¹¹ At nejay müm Sara mintaj Abraham, tayar andeac Teat Dios; pares Teat Dios tüüch nej majiür teomeaats nej micual nej, masey lamong nüt alndom majiür micual nej. Atquiaj tajlüy, cos tayar andeac Teat Dios wüx tasaj nej apmüüch nej micual nej. ¹² Ajan wüx nop naxey tajlüy xeyay nacualaran, masey nej xeyay latang. Ajan wüx micual

nej quiaj, tajlüyiw xeyay nipilan atnej ajlüyiw ocas, aton atnej miwiiüd nadam ndec, nejingund ngondom mateow.

¹³ Meáwan nejiw tandeowüw wüx nganaw müjndiw leaw Teat Dios lamapiüng apmüüch. Pero nejiw cos lamayariw andeac Teat Dios, áag tapiüngüw naleaing alinoic nüt apmüjndiw aag ayaj. Nejiw apiüngüw ajawüw ajlüyiw ningüy wüx iüt at nejiw napeay miün nipilan. ¹⁴ Cos leaw nepiüng atquiaj ajüic tealeámban mayambüw noic iüt niüng apmacüliw. ¹⁵ Sitiül ndot leam omeajtsüw miütüw nejiw niüng tawüw, quiaj ngo maél mandilileaw alinomb. ¹⁶ Pero nejiw tayacüw omeajtsüw wüx noic cambaj más najneaj, aag ayaj tiül cielo. Pares Teat Dios apac omeaats masoic nej Midiosüw ajcüwa nipilan quiaj; nej lamarang noic cambaj niüng apmacüliw.

¹⁷ Teat Abraham cos tayar andeac Teat Dios, quiaj tayac Isaac micual nej marang ichech nej, cos Teat Dios tandiüm majaw sitiül naleaing apmarang atnej lamasaj. Quiaj Abraham tamb maquiiüb aag anopúyan micual nej marang ichech nej, masey tilüy quiaj Teat Dios tasaj nej: ¹⁸ “Ajan wüx Isaac apmajlüy xeyay micual”, aj. ¹⁹ Cos Abraham tapiüng tiül omeaats, tajaw Teat Dios alndom mapacüüch micual nej alinomb. Pero

masey Teat Dios ngo müüch Abraham mambiy micual nej, naleaing Abraham tayaag atnej landeow micual nej, ndoj tayaag atnej Teat Dios lamapacüüch nej alinomb.

²⁰ Teat Isaac cos tajaw nguineay apmajlüy alinoic nüt, quiaj tayar andeac Teat Dios, tatün ocueaj Teat Dios mambeol micual nej Jacob at a Esaú. ²¹ Aton teat Jacob cos tayar andeac Teat Dios, pares wüx laliüc mandeow, quiaj tayar mapeaand tiüt angot nej, ndoj tanguer omal tiüt, tatün ocueaj Teat Dios mambeol nopnop micual José. ²² Teat José aton cos tayar andeac Teat Dios, pares wüx laliüc mandeow tapiüng micual Israel apmawüw tiül Egipto alinoic nüt. Aton tasaj nejiw netam macajüw tiüt miolaats nej majoyiw mamb mamiütüw niüng andüyiw quiaj.

²³ Aton miteat Moisés y mimüm nej, cos tayariw andeac Teat Dios, pares wüx wijquiat Moisés taxotüw arej caaw; cos tajawüw nej nop nine najneaj natsüjyay ombas. Ngo mimboloj masey minatang nenajiüt lamapiüng netam mandeow meáwan namix nine monench tiül nipilan israel. ²⁴ At teat Moisés aton tayar andeac Teat Dios, pares wüx latang ngo mandiüm masoic micual nej aaga nüx micual Faraón. ²⁵ Pero teat Moisés tarriiüd mamongoch ngo majneaj nóiquian maquiüb minipilan

Teat Dios ingow mapac omeaats acásan nüt marang leaw ngo majneaj. ²⁶ Atquiaj tarang cos ajaw más najneaj mamongoch naél wüx aaga Cristo leaw aliüc miün alinoic nüt, ingow ajiür cuajantanej tiül Egipto. Cos nej tajaw Teat Dios apmüüch nej leaw xeyay nembeat alinoic nüt. ²⁷ Teat Moisés tayar andeac Teat Dios, pares taw tiül Egipto; ngo mimbol masey xeyay apmajcüy natang nenajiüt. Moisés taüüc wüx meáwan cos atnej taxom majaw Teat Dios masey ngondom maxoram majaraw.

²⁸ At cos teat Moisés tayar andeac Teat Dios, pares tapiüng marangüw aaga pascua atnej lamasaj nej Teat Dios. Aton tasaj minipilan nej mawichwich miquiej sap mbeaymbeay ombiümüw nejiw, cos atquiaj aaga ángel apmamóngan wüx, ngome apmambiy aaga ombas wijquiam nacualaran tiül israel. ²⁹ Ajcüwa nipilan israel cos ayariw andeac Teat Dios, pares tamongoj tiül aaga Nacants Ndec. Tamongoj cos Teat Dios tambaag a ndec, tüüch nómban mawaag, íütan tiüt. Nganüy wüx monaw Egipto tandiümüw mamongoj aton, quiaj tapal nejiw tiüt tiül ndec, meáwan nejiw tandeowüw.

³⁰ At aton cos nipilan israel tayariw andeac Teat Dios, pares wüx landoj mayeyiw tiüt a cambaj Jericó ayaíw nüt, quiaj Teat Dios tüüch majmiüc meáwan aaga piedra

leaw arangüch otüeng coet neyey tiüt aaga cambaj quiaj. ³¹ At aaga Rahab, nop nelomblombüy najtaj leawa ndoj tayar andeac Teat Dios, tambeol ajcüwa monxey monaw Israel, ajcüw leaw tambüw mandacüwiw a iüt. Aaga Rahab ndoj taw wüx, ngo mandeow maquiüb nipilan tiül Jericó leaw ngo mayariw andeac Teat Dios.

³² ¿Cuane alinoic sanasaj icon wüx aag ayaja? Naleaing lango matüch nasaj icon wüx Gedeón, wüx Barac, wüx Sansón, wüx Jefte, wüx David, wüx Samuel, at wüx meáwan mondeac andeac Teat Dios. ³³ Pues nejiw tayariw andeac Teat Dios, áag wüx tambüw tiül montsoj tajntsopiw wüx meáwan leaw tajcüy majawüw nejiw tiül palpálwüx iüt. Ndoj tarangüw najneaj wüx a nipilan quiaj. Teat Dios tüüch nejiw leawa lamapiüng apmüüch, at tapal ombeay león, ngo matsamb nejiw. ³⁴ Aton leaw tayacaranüw tiül biümb, ngo mandajpüw. At wüx aljane andiüm mambiy nejiw naag espada, nejiw tawüw wüx. Altiül tambeol nejiw Teat Dios tiül montsoj wüx ngondom ombasüw. Aton altiül ndoj ombasüw majntsopiw wüx leaw ajcüy majaw nejiw tiül montsoj, tüüch mecuiürüw montsoj monaw palpálwüx iüt. ³⁵ Alacas montaj, cos tayariw andeac Teat Dios, pares Teat Dios tapacüüch alinomb acualajtsüw nejiw leawa landeowüw.

Altiül monyar andeac Teat Dios tamongochiw xeyay ngo majneaj; tambiyaranüw cos ngo mandiümüw macueatiw andüjpiw Teat Dios. Nejiw tajawüw apmajlüyiw más najneaj wüx apmapacüw alinomb. ³⁶ Alacas cos ayariw andeac Teat Dios, pares titsojaranüw. Altiül tajwüchiw, altiül taoeleranüw naag galen, altiül tajmeliw tiül manchiüc. ³⁷ Alacas cos tayariw andeac Teat Dios tandeowüw najlosüw; alacas tandooigaranüw naag sier; alacas tambiyaranüw naag espada. Alacas tajüyjüyiw acüliw ninguiün ninguiün, tasoijquiw apixaw nejiw miotaag sap miotaag teants, ngo majiürüw nicuajind; tajcüyaran majarawüw, tamongochiw xeyay cuajan-tanej ngo majneaj. ³⁸ Alacas cos tayariw andeac Teat Dios netam majüyjüyíwan. Altiül tacüliw tiül wajchiüc, altiül tacüliw wüx tiüc, at tiül warraj tiüc, tengwüy tiül nadam warraj iüt. Masey tamongochiw meáwan aaga ngo majneaj quiaj, nejiw xeyay nembeatiw majaw nejiw Teat Dios. ³⁹ Naleaing tajüiquichaw ayariw andeac Teat Dios cos tajüic nguineay tamongochiw aag ayaj. Nganüy Teat Dios tiül aaga nüt quiaj ngo müüch nejiw leaw lamapiüng apmüüch. ⁴⁰ Cos Teat Dios tajaw alinoic nüt apmüüch icoots leawa más najneaj, áag ngo müüch nejiw ombas leaw lamapiüng apmüüch icoots.

12

Netam mayacaats omeajtsaats wüx Teat Jesús

¹ Ajawaats tajlüyiw xeyay nipilan leaw taiündüw wüx cuajantanej cos tayariw andeac Teat Dios; ajcüw ayaj atnej oic ayeyiw icoots tiüt nganüy. Sitiül ajlüy cuajantanej leaw alndom mapal icoots ngo marangaats najneaj, tengwüy sitiül nisoet itsoj omalaats, meáwan aag ayaj netam macueatiiüts. Netam mandüjpiiüts leaw Teat Dios lamayac icoots wüx. ² Netam mayacaats omeajtsaats wüx Teat Jesús, cos nej tayac icoots wüx leaw teamandüjpiiüts, at teamambeol icoots marangaats palan leaw andiüm Teat Dios. Nej tajaw alinoic nüt xeyay apmapac omeaats, pares taiüc wüx mamongoch xeyay necoy wüx tandeow wüx cruz, ngo mapiüng wüx masey xeyay monxing. Wüx ndoj aag ayaj, nej tamb chetem amb wüx miác Teat Dios wüx aaga najneaj chetejeran wüx tiül cielo.

³ Ich leaam imeajtsan wüx nguineay tamongoch Teat Jesús; cos xeyay tajcüyiw majawüw nej nipilan monrang ngo majneaj. Pares tanaámb indüjpiün, nde paxiüm icueajjiün, nde mamix imeajtsan.

⁴ Masey itsojon mequiüjpan nisoet, pero nganaw maw miquiejiün mendeowan cos iyariün andeac Teat Jesús.

⁵ ¡Neol landroj imeajtsan wüx aaga poch tüüch icon Teat

Dios atnej asoic wüx nop nacualaran! Cos tiül Mipoch Teat Dios atcüy apiüng:

Xecual, nde mepiüng ngo mind menguiay wüx apmapaj icueaj Teat Dios.

Nde paxiüm icueajjiün wüx nej apmayac ic wüx naél.

⁶ Cos meáwan nipilan leawa Teat Dios andiüm, nej apmapaj ocueaj.

Aton nej alic meáwan leawa lajlüyiw micual nej.

⁷ Netam meiücan wüx aaga apaj icueajjiün quiaj; cos quiaj ajüic Teat Dios apaj icueajjiün atnej nop nateateran apaj ocueaj micual nej. ¿Mbich ajlüy nop nacualaran ngo mapaj nej ocueaj miteat neje? ⁸ Pero sitiül Teat Dios ngo mapaj icueajjiün atnej ajpaj ocueaj nacualaran, quiaj ajüic icona ngome naleaing necualaranan, ijlüyüün atanej necualaranan wüx lada. ⁹ Cos ajiüraats miteatiiüts ningüy wüx iüt leaw tapajüw ocueajjiüts, ndoj tayariiüts ocueajiw. ¡Cuantemas Miteatiiüts Dios tiül cielo netam mayariiüts ocueaj wüx apaj ocueajjiüts, ndoj apmapacaats meáwan nüt! ¹⁰ Naleaing miteatiiüts ningüy wüx iüt tapajüw ocueajjiüts acas neat cos nejiw apiüngüw netam; pero Teat Dios meáwan nüt apaj ocueajjiüts cos nej ajaw aag ayaj apmambeol icoots marangaats najneaj, majlüyüts najneaj atnej

ajlüy nej. ¹¹ Cos wüx ajpaj ocueajjiüts, aag ayaj ngo müüch icoots mapac omeajtsaats; üüch icoots mamix omeajtsaats. Pero wüx landoj mamongochiüts aaga apajaran ocueajjiüts quiaj, lamajawaats nguineay netam marangaats. Condom quiaj apmajiüraats más najneaj omeajtsaats, at apmarangaats más najneaj.

Xeyay ngo majneaj apmajlüy jane ngo mind manguiay andeac Teat Dios

¹² Pares ijchan mapac iwixan ileajiün leaw ngo majiür apac, para alndom meiücan wüx leawa tememongochiün. ¹³ Netam meycan ileajiün wüx mejüyiün tiül aaga naleaing tiüüd para ndom merangan leaw andiüm Teat Dios, cos atquiaj apmembeolan leaw atnej necoex ngana majmiüc tiül tiüüd, ngo mapac wüx mandüüb Teat Cristo.

¹⁴ Átan ipacan wüx mejlüyiün najneájan mequiüjpar meáwan nipilan, tanaám netaam merangan leaw andiüm Teat Dios. Cos sitiül ngo merangan atquiaj niquimas ngondom mejawan Teat Dios. ¹⁵ Aton ipacan wüx, ngana aljane ngo mayar mimonajneaj Teat Dios. Cos sitiül moncüy majntsop tiül icona, aag ayaj atnej mioxiich nangaag soex leaw apmayac ngo majneaj tiül icona. Cos atquiaj alndom majüy aaga nangaag tiül icona mayac icon wüx majlüy

ngo majneaj. ¹⁶ Nde mejiüran minajtajan, minaxeyiün; nde mepiüangan ngo membeat leawa Teat Dios ajaw nembeat, cos atquiaj tarang Esaú. Nej tanüüb leaw apmajcueat müünd natang nacualaran. Tanüüb aag ayaj cos tandiüm noic nüeteran. ¹⁷ Icona lamejawan alinoic nüt wüx Esaú tandiüm mayar leaw apmajcueat müünd, naleaing ngondom müünd, at ngo maxom nguineay alndom mayar, masey tajiünts xeyay cos andiüm mayar.

¹⁸ Aaga leawa lamayariüts ocueaj Teat Dios nganüy, aag ayaj ngome atnej cuajantanej alndom majaraw masaramb. Ngo matnej wüx nüt mixejchiiüts tajawüw aaga tiüc teandaab, ancatitit, at anpojniün wüx, aton ancateariür wüx atnej napac iünd. ¹⁹ Icona ngo menguiayiün ajiünts trompet, taton ngo menguiayiün andeac Teat Dios. Nganüy leaw tan-guiayiw aaga andeac Teat Dios quiaj, xeyay tatüniw nde mandeac alinoic poch. ²⁰ Cos ngo mind manguiayiw aaga xeyay naél poch quiaj leaw tapiüng: “Sitiül ndot nop nimal mamong wüx aaga tiüc quiaj, netam majlos tengwüy majengueran”, aw. ²¹ Xeyay tambolooch nejiw aaga tajawüw quiaj wüx mitiüc Sinaí. Quiaj Moisés tapiüng: “Xeyay ximbol, ambeapmbeap xic”, aw.

²² Nganüy icona atnej lametüchiün aaga tiüc nenüt Sión, tiül micambaj Teat

Dios almapac, aaga Jerusalén tiül cielo niüng ajlüy xeyay ángeles ngo matüch mate-oraw; teamarangüw casa Teat Dios. ²³ At aton atnej lerpeayiün tiül niüng canchiüjow nacualaranüw ombas, larangüch minütiw nejiw tiül cielo. At atnej lerpeayiün niüng ajlüy Teat Dios, áag apmejaw wüx ombas meáwan nipilan. At atnej lerpeayiün nóiquian mequiüjpan ajcüw espíritus ocueaj monyar andeac Teat Dios leaw tajlüyiw nomb. Nganüy Teat Dios lamüüch nejiw majlüyiw palanüy najneajay tiül cielo. ²⁴ At atnej lerpeayiün niüng ajlüy Teat Jesús, aaga najlüy wüx jayats poch. At niüng ajlüy miquiej nej leaw xeyay nembeat, ngome atnej miquiej Abel.

²⁵ Ijawan wüx, nde mepalan ilajcan, netam menguiayiün leaw asaj icon Teat Dios. Cos sitiül ajcüwa nipilan tajlüyiw tanomb tamongochiw ngo majneaj, cos ngo mayariw leaw tasaj nejiw Moisés ningüy wüx iüt; ¡cuantemas icootsa ngo mawaats wüx asoetiiüts sitiül ngo mayariiüts leaw lamasaj icoots Teat Dios najlüy tiül cielo! ²⁶ Wüx Teat Dios tendeac wüx aaga tiüc nenüt Sinaí müüch manguiayiw nipilan israel, áag andeac nej nómban alanglang a iüt. Pero nganüy Teat Dios asaj icoots tiül Mipoch nej, apiüng: “Alinomb sanüüch melanglangüy ngome áagan a iüt; apmelanglangüy a

nüt, caaw, ocas aton”, aw. ²⁷ Aaga poch leaw tapiüng quiaj: “Alinomb sanüüch melanglangüy” maw, aag ayaj apiüng wüx leaw apmelanglangüy ngome apmacül meáwan nüt. Nganüy aaga leaw ngondom melanglangüy, aaga cielo niüng acül Teat Dios, aag ayaj apmacül meáwan nüt. ²⁸ Pares nganüy mäjchiiüts gracias Teat Dios, cos lamüüch icoots mayariiüts aaga najneajay cambaj tiül cielo leaw ngondom melanglangüy. Netam marangaats casa Teat Dios con omeajtsaats atnej andiüm nej. ²⁹ Pues Midiosaats ajlüy atnej noic biümb leaw alndom mambel cuajantanej.

13

Netam marangaats leaw andiüm Teat Dios

¹ Tanaám ijiürayon lasta, netam mejlüyüün atnej nop necual icon. ² Aton ndrom imeajtsan, netam mapac imeajtsan mejawan napeay miün nipilan, meajchiün leaw netam. Cos atquiaj tarangüw acas monxey tanomb, tujchiw maxood aniüngüw nejiw ángeles, ngo mateotsüw wüx jane nejiw.

³ Aton netam leaam imeajtsan wüx leaw altiül manchiüc, meyajcan atnej ilean tiül manchiüc mequiüjpan. Átan leaw teamamongochiw ngo majneaj, netam meyajcan atnej

teamemongochiün ngo ma-
 neaj nóiquian mequiüjpan.

⁴ Leaw langoch ow-
 ixaw mequiübayej najneaj
 arangüw, wüx ameyiw
 nóiquian ngo majiür nicua-
 jind. Pero naleaing naxey
 ngondom majiür pálwüx
 najtaj, at najtaj ngondom ma-
 jiür pálwüx naxey. Meáwan
 monxey monjiür pálwüx
 najtaj tengwüy nüx, aton
 meáwan montaj monjiür
 pálwüx naxey tengwüy
 nench, pues Teat Dios apma-
 jaw wüx asoetiw nejiw.

⁵ At aton nde mey-
 acan imeajtsan wüx
 mendiümdiüman tomiün. Ich
 mapac imeajtsan wüx leaw
 almejiüran nganüy, cos Teat
 Dios apiüng: “Ngo nacueat
 nambeol icon”, aw. ⁶ Pares
 ngo machiweaats omeajt-
 saats, alndom mapiüngaats
 atnej tanderac nomb:
 Teat Dios nembeol xic,
 ngo nimbol nicuajind leaw
 alndom marang wüx
 ximbas aljane.

⁷ Ich leaam imeajtsan wüx
 ajcüw leaw tarangüw natang
 tiül icona, leaw taquiajchiw
 icon wüx Mipoch Teat Dios.
 Iyamban imeajtsan mejawan
 nguineay tarangüw najneaj
 wüx almequiüjpan; irangan
 atnej tarangüw wüx tayariw
 andeac Teat Cristo.

⁸ Teat Jesucristo, áag
 tambeol nejiw tim quiaj,
 atanej teamambeol icoots
 nganüy, aton atanej apmam-
 beol icoots oxep nawiür,
 ngo majiür ümb. ⁹ Nde
 mendüjpiün wüx sitiül aljane

apmaquiaach icon wüx cua-
 jantanej pálwüx, ngo matnej
 lamayariiüts. Áagan Teat Dios
 alndom müüch icoots mi-
 monajneaj nej cos ajiür icoots
 lasta. Sitiül mandüjpiiüts
 aaga poch leaw andeac wüx
 nguineay alndom meteran,
 aag ayaj ngo mambeol icoots
 nicuajind.

¹⁰ Nganüy ajiüraats noic
 nichech más xeyay nembeat,
 ngo matnej tajlüy nomb.
 Tanomb miteaats tayacüw
 nimal wüx artül marang
 nichech tiül nangaj iüm taag,
 ngondom müetiw. ¹¹ Cos
 nomb minatang miteaats
 ajmel tiül aaga Xeyay Nan-
 gaj tiül nangaj iüm ajoyiw
 miquiej nimal maripip quiaj
 mangüy asoeteran. Ndoj
 taquiüjpüw aaga nandeow
 nimal mambeliw mbeay
 cambaj. ¹² Pares Teat Jesús
 aton tandeow mbeay cam-
 baj mangüy asoet meáwan
 nipilan naag miquiej nej.
¹³ Nganüy netam mambaats
 mbeay cambaj niüng Teat
 Jesús tandeow, masey ma-
 mongochiiüts monxing atnej
 nej tamongoch. ¹⁴ Pues
 ningüy wüx iüt cam ngo
 majiüraats micambajaats
 leaw apmajlüy meáwan nüt.
 Nganüy teamayambaats
 aaga cambaj leawa aliüc
 miün niüng apmacüliüts
 alinoic nüt. ¹⁵ Cos Teat
 Jesucristo tandeow, pares
 netam marangaats casa Teat
 Dios meáwan nüt, cos aag ayaj
 atnej müjchiiüts ichechiiüts
 nganüy, y müjchiiüts gracias
 Teat Dios. ¹⁶ Aton tanaámb

netam membeolayoots, mejjüarayoots lasta, cos aag ayaj atnej nichech leaw Teat Dios najneaj majaw.

17 Netam merangan leaw apiüngüw monajiüt tiül minipilan Teat Dios; netam meyajcan chingüy icona, nganüy nejiw natangüw. Cos aag ayaj minajiütüw nejiw, netam mambeolüw icon wüx minajiüt Teat Dios. Alinoic nüt Teat Dios apmajaw wüx nguineay tarangüw. Pares imbeolüw marangüw najneaj, cos atquiaj apmapac omeajtsüw wüx minajiütüw nejiw, ngome apmamix omeajtsüw. Cos sitiül amix omeajtsüw wüx minajiütüw nejiw, aag ayaj ngo mambeol icon nicuajind.

18 Itüniün ocueaj Teat Dios mambeol xicon, cos tanaámb sandiüman narangan leaw apiüng Teat Dios, nayajcan najneaj tiül ximeajtsan wüx cuajantanej leaw sarangan. 19 Alinomb sasaj icon metüniün mambeol xic Teat Dios para ndom namb najaw icon najen.

Ndójwüx atepeay, teamasaj Teat Dios mambeol nejiw

20 Nganüy satün ocueaj Teat Dios, aaga neech icoots majlüyüts najneájan, leaw tapacüüch alinomb Miteatiiüts Jesucristo. Nej nganüy nop natang nejiür icoots, atnej nop nejiür sap ajiür misap nej. Nej ajlüy wüx aaga jayats poch leaw apmajlüy meáwan nüt, cos

taw miquiej nej tandeow. 21 Ich mambeol icon Teat Dios merangan palan leaw andiüm nej, müüch icon merangan najneaj, cos Teat Cristo apmambeol icon. Nej netam marangüch casa meáwan nüt. Amén.

22 Satün icueajiün xecojow xechijquiaw, inguiayiün leaw lanasaj icon tiül aaga nawiiig cam, iyacan wüx imeajtsan. Áagan acas poch sarang wüx nawiiig cam ngome xeyay najal. 23 Nganüy sanasaj icon aton, michijquiaats Timoteo laáw tiül manchiüc. Sitiül nej mapeay najen, saleamban quiaj najawan icon.

24 Itepeayiün meáwan natang nenajiüt tiül icona; aton itepeayiün meáwan monyar andeac Teat Cristo. Leaw aliw ningüy monaw Italia atepeayiw icon aton.

25 Teat Dios tanaámb müüch icon mimonajneaj nej, tamtámban. Amén.

Noic nanderac tarang wüx nawiig SANTIAGO

Teat Santiago atepeay nipilan israel nguiajantanej

¹ Xique nenütiüs Santiago, nerangas minajiüt Teat Dios at minajiüt Teat Jesucristo. Satepeayiw meáwan micual Israel, ajcüwa micual gajpiüp (12) monxey leaw ndajrriütoj tandüyiw tiül palpálwüx iüt.

Teat Dios üüch maxoram omeaatsaran

² Xecojow xechijquiaw, ich mapac imeajtsan xeyay, masey imongochiün cuajantanej ngo majneaj. ³ Cos ijawan wüx imongochiün xeyay ngo majneaj wüx indüjpiün Teat Dios, quiaj apmejawan nguineay üüch icon meiücan wüx, ngo paxiüm icueajiün. ⁴ Sitiül apmeiücan wüx meáwan cuajantanej leaw imongochiün, aag ayaj apmajüiquich irangan palan najneaj, lango metam icon nicuajind.

⁵ Sitiül aljane icona ngo maxom omeaats nguineay netam marang leaw Teat Dios andiüm, ich matün ocueaj Teat Dios, quiaj apmüünd. Cos nej xeyay üüch meáwan nipilan leaw apmatün nej ocueaj, ngo malic. ⁶ Wüx nop apmatün, tiül omeaats netam mapiüng apmüünd, ngondom machiw omeaats, cos jane apmachiw omeaats, aag ayaj ajlüy

atnej arang omal yow tiül ndec, aquiüb nej mamb iünd tengwüy ncherrec nguiajantanej. ⁷ Leawa nerang atquiaj ngondom mapiüng Teat Dios apmüüch nej leaw atün. ⁸ Cos nop nipilan nejiür ijquiaw omeaats, noic nüt andiüm marang atnej andiüm Teat Dios, alinoic nüt andiüm marang andiüm nej. Aaga nipilan quiaj ngondom mandüüb noic nej.

⁹ Nop nendüüb Teat Dios masey napateay ajiür, ich mapac omeaats wüx ambeol nej Teat Dios. ¹⁰ Nop nejiür, ich mapac omeaats aton, masey nipilan itsojow nej wüx andüüb Teat Dios. Nej alinoic nüt apmandeow, at leaw almajiür apmamong atnej among ajpoet mbaj. ¹¹ Cos wüx apmajntsop nüt apmerraar xeyay, quiaj soex apmawaag, ajpoet nej apmajtean, quiaj ümb ajüic atsüjyay ombas. Atquiaj alndom majlüy wüx nop nejiür, masey teamapiüng marang minajiüt nej oxep nawiür, pero tealeámban marang, quiaj andeow.

Netam maiücaran wüx meáwan naél

¹² Najneajay apmajlüy jane aüc wüx meáwan naél amon-goch, cos wüx landoj maüc mamongoch meáwan aaga naél quiaj, quiaj apmüünd atnej noic corona leaw apmüüch mapac meáwan nüt, cos aag ayaj Teat Dios lamapiüng apmüüch meáwan mondiüm nej. ¹³ Sitiül aljane ayaag tiül omeaats nej

andiüm marang ngo majneaj, ngondom mapiüng Teat Dios tüüch nej leaam omeaats aag ayaj, cos nejinguid ngondom mayac wüx Teat Dios marang ngo majneaj, at Teat Dios ngo mayac wüx nejinguid marang ngo majneaj. ¹⁴ Cos jangantanej nejáyan quiaj ayacüy tiül omeaats nej mandiüm marang ngo majneaj, wüx anot nej mandiüm marang leaw axom majaw, quiaj apmeyacüy tiül naél. ¹⁵ Wüx nop apmapiüng tiül omeaats nej marang ngo majneaj, aaga nisoet wüx landoj lamarang alndom mambiy nej.

¹⁶ Xecojow xechijquiaw, nde mewaiicharanan wüx aag ayaj. ¹⁷ Meáwan leawa najneajay üjndiüts üjndiütsan, aag ayaj palanüy ajiüraats. Meáwan aag ayaj aliüc imiün cawüx niüng ajlüy Teat Dios, aaga nerang nüt, nerang caaw, nerang ocas. Nej ngondom mambiülüüch atnej angowüüch minden cuajantanej. ¹⁸ Cos nej Teat Dios tandiüm müüch icoots wijquiamoots wüx aaga naleaing poch wüx Teat Cristo, para majlüyüts natang tiül meáwan leawa lamarang.

Netam marangüch atnej apiüng

¹⁹ Xecojow xechijquiaw, ich leaam imeajtsan netam mecüliün menguiayiün. Ndoj, wüx lamejawan

nguineay ajlüy, quiaj tendea-can. Nde majénan mejcüyiün. ²⁰ Cos sitiül aljane apmajcüy, quiaj langondom marang najneaj atnej andiüm Teat Dios. ²¹ Nganüy netam mecueatiün meáwan ngo majneaj irangan, meáwan ngo majneaj ajlüy tiül imalan at tiül imeajtsan. Iyariün con imeajtsan aaga Nangaj Poch leaw alndom mawün icon wüx nisoet.

²² Netam merangan atnej apiüng tiül Mipoch Teat Dios, nde menguiayiünan. Cos sitiül apmenguiayiünan, ngo merangan leaw apiüng, quiaj apmejüiquichan icoyónan quiaj tenguiäl iwaiichayon. ²³ Sitiül aljane anguiáyan Mipoch Teat Dios, ngo marang atnej apiüng, aag ayaj ajlüy atnej nop naxey nejaw mitey nej tiül cheeg nguineay ajlüy. ²⁴ Cos aaga nerang atquiay quiaj masey tajaw nguineay ajlüy, condom wüx apmamb, quiaj landroj omeaats nguineay tajaw. ²⁵ Pero jane tanaámb majaw palan aaga poch ocueaj Teat Dios aaga newün icoots wüx, mayac wüx omeaats marang leaw apiüng, quiaj aaga nipilan lango majlüy matnej nop nenguiáyan condom landroj omeaats. Pero nej apmajlüy nop nerang atnej apiüng Teat Dios, condom xeyay apmapac omeaats wüx leaw arang.

²⁶ Sitiül aljane tiül icona apiüng xeyay andüüb Teat Dios, pero naleaing ngo

majaw wüx andeac, aag ayaj nejáyan quiaj tengual awaijchay, cos masey apiüng andüüb Teat Dios, aag ayaj ngo maleaing. ²⁷ Sitiül aljane naleaing andüüb Mipoch Teat Dios, ngo matsopoch nej nicuajind nisoet teombas Teat Dios; aag ayaj apmamb majaw mambeol ajcüwa nendeoj monguich, at apmambeol monlemben omal montaj wüx amongochiw naél. Atquiaj alndom majlüy nerixixay omeaats, ngo marang atnej arangüw nipilan nganaw mandüjpiw Mipoch Teat Dios.

2

Ngo metam marriüjtan tiül nipilan

¹ Xecojow xechijquiaw, cos indüjpiün najneajay Miteatiiüts Jesucristo, ngo metam merriüjtan tiül nipilan. ² Cos sitiül aljane apmamb niüng canchiüron, nop asoig najneajay apix nej, at iquial owix nej oro; pero alinop apmamb quiaj netiün andüy, nguirich apix nej; ³ condom icona apmajneaj mejawan aaga xeyay ajneaj asoijquiay quiaj, apmesajan: “Mac cheter ningüy tiül najneajay chetejangan wüx cam”, merajan. Condom apmesajan aaga netiün andüy quiaj: “Lombóran ninguiaj, tengwüy tsotóran ningüy tiüt”, merajan. ⁴ Wüx irangan atquiaj, ajüic ngo majneaj tengual irriüdayon, cos tengual mejawan

ngueay ajlüy wüx ombas nop alinop; aag ayaj ngo majneaj ipiüangan tiül imalan quiaj.

⁵ Xecojow xechijquiaw, inguiayiün sanasaj icon: Teat Dios lamarriüd ajcüwa nipilan ngo majiür xeyay wüx aaga iüt cam mandüjpiw nej; at apmajlüyiw nóiquian maquiiüb Teat Cristo tiül micambaj nej tiül cielo. Cos lamapiüng apmüüch aag ayaj meáwan leawa nej andiüm. ⁶ Pero icona ngo mind mejawan nipilan leaw ngo majiür, ¿neol, ngome ajcüwa monjiür, nejiw xeyay arangüw ngo majneaj wüx imbasana? ¿Neol, ngome nejiw asapüw icon mayacüw icon teombas monajiüta? ⁷ ¿Neol, ngome ajcüwa monjiür andeacndeacüw ngo majneaj wüx aaga najneajay minüt Teat Jesucristo, áag tengual mendüjpiün nganüye?

⁸ Sitiül icona apmerangan atnej Teat Dios apiüng tiül Nangaj Mipoch Nej wüx apiüng: “Netam mendiüman nop alinop atnej iquiáyan quiaj indiümüy”, aw. Aag ayaj najneaj apmerangan. ⁹ Pero sitiül irriüdayon nop alinop, aag ayaj xeyay nisoet ijiüran; aaga poch tayac Teat Dios ajüiquich ngo majneaj irangan. ¹⁰ Sitiül aljane apmapiüng arang palan meáwan aaga poch tayac Teat Dios; pero sitiül nej ngo marang masey noic poch, aag ayaj Teat Dios ajaw atnej

ngo marang nicuajind leaw apiüng tiül Mipoch Nej. ¹¹ Cos nejay Teat Dios leaw tapiüng: “Nop naxey ngondom majiür pálwüx najtaj, nop najtaj ngondom majiür pálwüx naxey”, aton tapiüng: “Nde membiy nejinguind”, aw. Atquiaj Teat Dios apiüng, cos sitiül nop naxey ngo majiür pálwüx najtaj, at najtaj ngo majiür pálwüx naxey, pero sitiül apmambiy nipilan, aag ayaj ngo marang leaw apiüng aaga poch tayac Teat Dios. ¹² Netam merangan najneaj, aton netam mendeacan najneaj atnej apiüng Teat Cristo, cos nej andiüm icon, pero aton apmajaw wüx isoetiün alinoic nüt. ¹³ Sitiül aljane ngo majiür lasta alinop, alinoic nüt wüx Teat Cristo apmajaw wüx asoet nej, ngome apmajiür nej lasta nicuajind. Pero sitiül aljane apmajiür lasta alinop, quiaj Teat Cristo apmajiür nej lasta wüx apmajaw wüx asoeteran.

Netam mejüiquich nguineay indüüb Teat Dios

¹⁴ Xecojow xechijquiaw, ¿cuajpar sitiül aljane mapiüng andüüb Teat Cristo sitiül ngo majüic arang leaw apiüng Teat Cristo? Aag ayaj ngo majüiquich laáw asoet nej. ¹⁵ Jondot nop micoj michiig ngo majiür apix, ngo majiür cuane apmüet, ¹⁶ condom nop icona masaj nej: “Tamtámban ijlüy, quiür iyamb ipix ngana mambiy ic naquind, iyamb it ngana mendeow lop”, maj nej. Pero

sitiül ngo müüch nicuajind, ¿nguineay ajüic ambeol neje? ¹⁷ Atquiaj sitiül aljane apiüng ayar andeac Teat Dios; pues aaga apiüng quiaj ngo membeat nicuajind sitiül ngo marang leawa netam marang.

¹⁸ Sitiül apmasaj xic aljane: “Ique ipiüng temeyar andeac Teat Dios, pero xique teanarang leaw apiüng Teat Dios”, maw. Pues iich xic najaw nguineay iyar andeac Teat Dios masey ngo majüic irang najneaj, nganüy xique sanüüch ic mejaw nguineay sayar andeac Teat Dios cos sarang leawa nej andiüm. ¹⁹ Ique ipiüng ijaw áagan nop Dios almajlüy, aag ayaj naleaing ipiüng. At aton nimeech ajawüw nop Teat Dios almajlüy, pero ambeapmbeap nejüw, xeyay imboloj mandüyiw. ²⁰ ¡Ique nerchach! ¿Ngo mejaw sitiül nop apmayar andeac Teat Dios, pero ngo marang leaw apiüng Teat Dios, aag ayaj por ngana miün mapiüng lamayar andeac Teat Dios? ²¹ ¿Neol ngo menguiayiüna nguineay tarang mixejchiiüts Abraham wüx tayac nichech müüch Teat Diosa? Cos nej tarang leaw tasaj nej Teat Dios, taquiiüb micual nej Isaac mayac wüx artül marang nichech. ²² Naleaing ajawaats Abraham tarang aag ayaj cos tayar andeac Teat Dios. Quiaj tajüic nej naleaing ayar andeac Teat Dios, cos tarang leaw tapiüng Teat Dios. ²³ Wüx tarang

aag ayaj, quiaj tajüic nej lamarang atnej apiüng tiül Mipoch Teat Dios, cos apiüng: “Abraham tayar leaw tasaj nej Teat Dios, quiaj tajüic Teat Dios lamawün nej asoet nómban”, aw. Ndoj tanderac najneaj wüx Abraham cos nej xeyay ajneaj aweaag Teat Dios.

²⁴ Nganüy ijawan sitiül naleaing nop ayar andeac Teat Dios, at sitiül arang atnej Teat Dios andiüm, aag ayaj ajüic Teat Dios lamawün nej asoet nómban.

²⁵ Tanomb aaga najtaj nejjürjiür naxey nenüt Rahab, Teat Dios tawün nej asoet, cos nej tarang leaw Teat Dios andiüm wüx taxot aniüng nej ajcüwa monxey, ndoj tüüch mambüw amb tiül alinots tiüü, ngana ndeajmoj. ²⁶ Atquiaj ajlüy, cos nop nandeow nipilan ngo majiür espíritu; at aton masey nop apiüng lamayar andeac Teat Dios, sitiül ngo marang leaw apiüng Teat Dios, aag ayaj ajlüy atnej nop nandeow.

3

Oniweran

¹ Xecojow xechijquiaw, ngo metam majlüy tiül icona xeyay leawa apiüngüw alndom ombasüw maquiajchiw, cos ijawan leaw aquiajchiiüts sitiül ngo maquiajchiiüts naleaing atnej apiüng Teat Dios, nej apmayac asoetiiüts xeyay. ² Naleaing nejingüind ngon-dom marang palan. Ndot sitiül aljane ngo mandeac

nicuajind leaw ngo metam mandeac, aag ayaj arang palan. Aton nej alndom mesapüy wüx marang palanüy leaw netam marang.

³ Ndot ayacaats freno teombeay nop cawüy, quiaj alndom maleainguijchaats mayacaats tiül tiiü. ⁴ At nop nadam müx masey nadam, aaga nejüyich nej alndom maleainguich naag nots nine timón, masey napac iünd mandiüm maquiiüb nej nguiajantanej. ⁵ Atquiaj ajlüy wüx oniweran, cos masey nine oniweran, alndom merangrangüy mandeac wüx cuajantanej. ¿Neol ngo mejawana, noic nine biümb alndom mambel xeyay xiüla?

⁶ Atquiaj ajlüy oniweran, cos alndom marang xeyay ngo majneaj atnej biümb alndom marang. Aaga oniweran, nimeech alndom majüyich nej müüch mandeacaats xeyay ngo majneaj. Pares netam leaam omeajtsaats nguineay andeacaats meáwan nüt. ⁷ Meáwan nimal masey napatüw, alndom müünd memas, masey quiec, masey ndiüc, masey nimal naw tiül ndec. Meáwan ajcüwa nimal quiaj, nipilan alndom müüch memas. ⁸ Pero nejingüind ngon-dom mapal ombeay müüch memas oniw nej, cos aaga oniweran quiaj ngondom müünd memas. Aag ayaj ajlüy atnej micüy olüic napat ndiüc cos alndom mambiy. ⁹ Cos naag ombeayaran alndom mandeacaats najneaj

wüx Teat Dios; at alndom mapaijchaats nipilan, aag tarang Teat Dios atnej ajlü nej. ¹⁰ Cos ombeayaran alndom mandeac najnej, aton alndom mandeac ngo majnej. Xecojow xechijquiaw, atquiay ngo metamarangüch. ¹¹ ¿Jondot, noic oniiüg yow, mbich nóiquian alndom maw tiül nangan yowa, at nangaag yowa? ¹² Xecojow xechijquiaw, ¿alndom noic owil toc maóng olívas? ¿Ngwüy alndom noic owil uva maóng toca? ¡Aag ayaj ngondom niquimas! Aton noic oniiüg yow ngondom maw tiül najtix yow nóiquian maquiiüb nangan yow.

Teat Dios ambeol maxoram omeaatsaran

¹³ ¿Jane tiül icona xeyay axom omeaats, at ajaw wüx cuajantaneje? Nej ich majüiquich nguineay axom omeaats marang cuajantanej najnej, at ngo merangrangüy wüx nicuajind. ¹⁴ Sitiül aljane ayac wüx omeaats ajcüy majaw alinop, at xeyay arang cuajantanej leaw arang melombojcháyan wüx; aag ayaj ngondom merangrangüy wüx mapiüng nej xeyay andüy, cos nop nerang atquiay ajüiquich tenguiaw awaiich. ¹⁵ Leaw nepiüng atquiay, aag ayaj ngame ocueaj Teat Dios, aag ayaj ocueaj nipilan ningüy wüx iüt, tengwüy ocueaj nimeech. ¹⁶ Cos sitiül aljane andiümdiüm ocueaj alinop, tengwüy sitiül

alwüx omeaats ajcüy majaw aljane, quiaj apmajlüy xeyay moncüy, aton meáwan palpálwüx ngo majnej alndom marangüch. ¹⁷ Nganüy sitiül aljane axom omeaats wüx cuajantanej, aaga leawa teamaxom omeaats wüx quiaj imiün cawüx niüng ajlüy Teat Dios. Palanüy najnej ajlüy, ngo müüch moncüy, ajiür monajnej, alndom manguiay leaw apiüng alinop, ajiür lasta jangantanej, arang najnej mambeol alinop. Ngo marang casa nop, pero alinop ngwüy; at ngo mawaiich nejingüind. ¹⁸ Jane ayamb monajnej nguiajantanej mamb, apmaxom monajnej.

4

Mondiümdiüm leaw almajlüy wüx aaga iüt cam

¹ ¿Cuane wüx ajlüy moncüye, at mondeacndeac tiül icona? ¿Ngome aag ayaj naw tiül imeajtsana, merangan leaw icona indiümana? ² Cos indiüman mejiüran cuajantanej leaw ngondom mejiüran, pares tendiüman membiyan leaw nejiür. At aton indiüman mejiüran leaw almajiür alinop, pero ngondom mejiüran, áag teyambyamban moncüy, mejcüyiün mequiüjpan monjiür, para alndom menojtüan leaw almajiürüw. Niüngan aton ngondom mexoman mejiüran nicuajind, cos ngo meyamban Teat Dios metüniün ocueaj. ³ At aton masey itüniün, naleaing ngo

meajndiün cos Teat Dios ajaw ngo majneaj itüniün. Nej ngo müüch cos itüniün para merlomboochayon wüx.

⁴ Icona tepiüangan apmerangan leaw andiüm Teat Dios, ndoj ngo merangan. ¿Neol ngo mejawana sitiül irangan ngo majneaja leaw arangüch ningüy wüx iüta, Teat Dios ngo majneaj majaw icon?

⁵ ¿Ngwüy, cuane ipiüngana? ¿Jow, leaw apiüng tiül Mipoch Teat Dios ngo metama? Ngwüy netam, cos apiüng: “Aaga Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios leawa nej tayac tiül omeajtsaats andiüm icoots xeyay; teamajiür icoots, ngo mandiüm marangaats ngo majneaj”, aw.

⁶ Teat Dios teamambeol icoots xeyay, ngo metam mandiümaats marangaats ngo majneaj. Atcüy apiüng: “Teat Dios ambeol jane ngo merangrangüy; pero leaw nerangrangüy, nej ngo mambeol”, aw. ⁷ Ijchan imeajtsan Teat Dios; nde merangan leaw minatangüw nimeech andiüm. Ndoj quiaj apaxiüm, apmacueat icon. ⁸ Sitiül apmeajchiün imeajtsan Teat Dios, nej apmatüch niüng ijlüyiün mambeol icon. ¡Cueatiün irangan ngo majneaj icona monrang nisoet! Iwüniün tiül imeajtsan meáwan ngo majneaj, nde mejiüran ijquiaw imeajtsan. Netam merangan áagan leaw andiüm Teat Dios; ngondom merangan leaw icona indiüman. ⁹ Netam meyajcan ngo majneaj tiül imeajtsan, mejiüntsán xeyay.

Nde mapac imeajtsan wüx aaga ngo majneaj irangan.

¹⁰ Sitiül ngo merangan adam imeajtsan teombas Teat Dios, nej apmajüiquich najneaj irangan.

Leaw nendeac ngo majneaj wüx ombas alinop

¹¹ Xecojow xechijquiaw, nde mendeacan ngo majneaj wüx ombas nop alinop. Cos leaw nendeac ngo majneaj wüx ombas alinop, tengwüy ayac asoet alinop, aag ayaj atnej andeac ngo majneaj wüx aaga poch tayac Teat Dios. Cos atquiaj ajüic ngo metam nej, ngo marang leaw apiüng. ¹² Cos néjan Teat Dios lamayac Mipoch Nej, aton néjan alndom mayac asoet aljane. Nej alndom mawün wüx asoeteran, aton nej alndom mandrooch ombas nipilan tiül aaga xeyay ngo majneaj. ¿Jow nganüy icona, neol teyacan asoet alinopa?

Ngondom mejaw cuane apmajlüy oxep nawiür

¹³ Sitiül aljane apmasaj icon mapiüng: “Nganüy tengwüy oxep apmambaats marangaats najiüt tiül noic cambaj miünquiaj; apmacüliiüts quiaj nomb neat; apmengalayoots apmenüübayoots alndom maxomaats tomiün”, maw; aag ayaj ngo majneaj mapiürang atquiaj. ¹⁴ Cos ngo mejawan cuane apmexoman oxep nawiür, sitiül alndom mepacan tengwüy mendeowan. Acásan nüt ajlüyiiüts niüngüy atnej oic, cos oic

alndom majlüy acásan ores condom lamong. ¹⁵ Netam mepiügan: "Sitiül Teat Dios apiüng aliün mapacaats, quiaj apmarangaats aaga najiüt cam. Pero sitiül Teat Dios ngo mandiüm marangaats aaga najiüt cam, quiaj lango marangaats", merawan. ¹⁶ Pero naleaing icona ngo mepiügan atquiaj, cos indeacndeacan, erlomboochayon wüx nguineay apmerangan oxep nawiür. Meáwan ajcüwa monlombojchay quiaj, Teat Dios ngo majneaj majaw nejiw. ¹⁷ Cos sitiül nop ajaw nguineay netam marang, ndoj ngo marang, quiaj lamajiür xeyay nisoet.

cos apmeyajcan atnej teamambel icon biümb. ⁴ Icona tewaijchan ajcüwa nipilan monrang minajiütan, ngo mengüyiün palan, por aag ayaj Teat Dios apmepalüch ombas, cos nej lamanguaiy nguineay teamapiüngüw ajcüwa monrang najiüt quiaj. ⁵ Icona najneajay ijlüyiün ningüy wüx aaga iüt cam, lamong wüx ijiüran cuajantanej; temerangan meáwan leaw üüch mapac imeajtsan. Icona at icon nop naxip nimal wüx apmatüch a nüt apmembiyaranan. ⁶ Icona lameyacan asoet mandeowüw leawa ngo majiürüw nisoet nicuajind. ¡Nejiw ngondom mewünayej!

5

Apaj ocueajiw monjiür

¹ ¡Inguiayiün icona monyac imeajtsan wüx leaw almejiüran! Sanasaj icon, netam mejiüntsán, merpajan, cos laliüc memongochiün xeyay ngo majneaj. ² Cos meáwan leaw almejiüran, aag ayaj atnej pandiün, at meáwan najneaj ipixan almejiüran, aag ayaj ajlüy atnej lamüet nej ndeog. ³ At meáwan oro, meáwan plata leaw almejiüran, aag ayaj ajlüy atnej lajtep miüt, lango majneaj. Ninguiyaj ajüic icona nerrejchiün wüx leaw almejiüran. Wüx aag ayaj alinoic nüt apmeyajcan xeyay ngo majneaj wüx Teat Dios apmajaw wüx isoetiün;

Iiücan wüx cuajantanej leaw imongochiün

⁷ Xecojow xechijquiaw, netam meiücan wüx meáwan ngo majneaj leaw imongochiün, leaw atüch a nüt mandilil Teat Jesús. Cos ijawan nguineay arang nop nepiür, netam maiüc wüx leaw ajoet ndoj apmapiür. Condom apmatüch aaga nüt maxaing omeaats corrül. ⁸ Atquiaj icona aton netam meiücan wüx leaw almendüjpiün, nde paxiüm icueajiün; cos laliüc mapeay Teat Jesús imiün tiül cielo. ⁹ Xecojow xechijquiaw, nde mendeacan ngo majneaj wüx ombas nop alinop, nganandot Teat Dios mayac xeyay isoetiün, cos laliüc matüch a nüt majaw wüx

asoeteran. ¹⁰ Xecojow xechijquiaw, netam merangan atnej nomb tarangüw ajcüwa mondeac andeac Teat Dios, cos nejw taiücüw wüx meáwan ngo majneaj leawa tamongochiw. ¹¹ Ajawaats najneajay tajlüyw leawa taiücüw wüx meáwan ngo majneaj tamongochiw quiaj. Lamenguiayiün nguineay teat Job taiüc wüx meáwan ngo majneaj, at nguineay Teat Dios tambeol nej xeyay wüx landoj mamongoch aag ayaj. Atquiaj arang Teat Dios cos najneaj omeaats, andiüm meáwan nipilan.

¹² Nganüy xecojow xechijquiaw, sasaj icon nde mepajan wüx minüt Teat Dios. Nde mepajan wüx minüt cuajantanej najlüy tiül cielo, tengwüy leaw najlüy wüx iüt. Nde mepajan minüt wüx cuajantanej leaw almajlüy. Ngwüy netam mepiüangan naleaing tawawas, tanguiyaiüs; tengwüy ipiüangan naleaing ngo najaw ngo nanguiy. Cos sitiül apmerangan atquiaj Teat Dios ngome apmayac isoetiün alinoic nüt.

¹³ Sitiül aljane icona amongoch ngo majneaj, ich masaj Teat Dios mambeol nej; sitiül aljane apac omeaats, ich mataag cantar himnos wüx minüt Teat Dios. ¹⁴ Sitiül aljane tiül icona niün andeow, ich mapaj montangtang monajiüt tiül icona monyar andeac Teat Cristo, mambüw quiaj matüniw ocueaj Teat Dios mambeol nej. Aton ich

matequejchiw wüx ombas nej aceite wüx minüt Teat Jesucristo. ¹⁵ Condom ich matüniw ocueaj Teat Dios, nde machiweaw omeajtsüw. Quiaj aaga niün andeow quiaj apmajneaj, Teat Dios apmawitich nej, y sitiül ajiür nisoet Teat Dios apmawün meáwan asoet nej. ¹⁶ Nganüy sitiül aljane tiül icona arang ngo majneaj, ich macheed masaj icon cuane nisoet ajiür. Condom isajan Teat Dios mambeol nop alinop wüx aag ayaj; quiaj apmamong, apmajneaj iün andeow. Cos sitiül nop naleaing andüüb Teat Dios con omeaats y arang leaw andiüm Teat Dios, wüx apmatün ocueaj Teat Dios, quiaj apmarangüch leaw nej atün. ¹⁷ Aaga teat Elías tajlüy tanomb, aag ayaj nop naxey atnej icootsa. Naleaing wüx nej tatün ocueaj Teat Dios ngo majoet, quiaj ngo majoet aroomb neat pinawan. ¹⁸ Condom tatün alinomb ocueaj Teat Dios, tasaj müüch majoet, quiaj tajoet. Condom tajlüy nüeteran cos terangüy omeaats micorrüliw nejw.

¹⁹ Xecojow xechijquiaw, sitiül aljane tiül icona lango mandüüb aaga poch naleaing leaw tandeac Teat Dios, nganüy sitiül alinop icona apmambeol nej mandilil alinomb mandüüb Teat Dios, ²⁰ quiaj aaga nerang ngo majneaj quiaj apmaw wüx asoet nej, lango mandeow tiül nisoet. Aton aaga nembeol nej alndom mayaag

najneaj cos lamawün wüx
aaga nipilan quiaj, lango
majiür nicuajind nisoet.

Anoic nanderac arang wüx nawüig San Pedro 1ª Carta de SAN PEDRO

Atepeay

¹ Xique nop apóstol ocueaj Teat Jesucristo, nenütiüs Pedro. Nganüy sarang aaga acas poch cam natepeayiw meáwan nipilan israel leawa tajwanüw tiül micambajüw nejiw, leawa nganüy ajlüyiw tiül alinoic iüt, tiül Ponto, tiül Galacia, tiül Capadocia, tiül Asia, tiül Bitinia. ² Cos Teat Dios nde tanomb ajaw icona apmendüjpiün nej; pares lamarriiüd icon meajchiün imeajtsan merangan leawa Nangaj Espíritu asaj icon. Lamajants icon miquiej Teat Jesucristo para mejlüyiün nerexixay. Tamtámban nejneajjiünan, ich mexeyay tiül icona mimonajnej Teat Dios.

Teamacüliiüts leaw ngome apndrom ombas

³ Najneajay ajlüy Teat Dios, Miteat Miteatiiüts Jesucristo, cos tajmiüc omal omeaats majaw leaw amongochiiüts. Tüüch icoots wijquiamoots alinomb cos tapac tiül mondeow Teat Jesucristo. Aag ayaj üüch mapac omeajtsaats xeyay macüliiüts aaga nüt wüx icoots apmapacaats alinomb. ⁴ Quiaj apmüjndiiüts leawa Teat Dios lamapiüng apmüüch icoots

ninguiün tiül cielo. Aaga leaw apmüjndiiüts quiaj, ngome apndrom ombas, apmajiüraats meáwan nüt. Ngondom matsopoch nej nicuajind; aton ngondom mantsoy mawaag. ⁵ Cos ijchan imeajtsan meyariün andeac Teat Dios, nej teamajjür icon leaw apmatüch a nüt nómban meriowan wüx isoetiün. Aag ayaj aliüc miün apmajlüy wüx ümb wüx nüt.

⁶ Meáwan wüx aag ayaj icona netam mapac imeajtsan xeyay, masey ningüy wüx aaga iüt cam apmemongochiün xeyay naél. Naleaing aag ayaj acásan nüt apmajlüy. ⁷ Icona netam meiücan wüx meáwan naél leaw apmemongochiün wüx indüjpiün Mipoch Teat Dios, cos aag ayaj najntsop wüx ambeat, ngo matnej netsüjyay ombas oro. Masey majmel wüx biümb maponcharan majwan misoy nej maw áagan jayats oro. Atquiaj icona sitiül apmejüiquichan nguineay iücan wüx meáwan imongochiün quiaj, najneajay apmapac omeaats Teat Jesucristo majaw icon wüx nej aliüc alinomb.

⁸ Cos Teat Jesucristo indiüman, masey ngome nejay tejawan, nganüy tanaámb iyariün mipoch nej. Xeyay apac imeajtsan wüx nej, masey ngo mexoman poch leaw alndom mapiüng wüx nguineay ajnej ajlüy. ⁹ Pues aaga mipoch Teat Jesucristo leawa temeyacan imeajtsan wüx, aag ayaj apmawün icon

wüx isoetiün.

¹⁰ Ajcüwa mondeac andeac Teat Dios monlüy tanomb tandiümüw majawüw nguineay ajlüy mimonajneaj Teat Dios leaw apmeajndiün, ijndeánan. Tayambüw teamteáman majüiquichaw nguineay ajlüy aaga awaran wüx asoeteran.

¹¹ Tayambüw ngün nipilan ngün nüt andeac wüx aaga Nangaj Espíritu ocueaj Teat Cristo leaw almajlüy tiül nejiw. Cos tandeac wüx meáwan ngo majneaj leaw apmamongoch aaga Cristo, condom tajuiquich nguineay apmajlüy xeyay najneajay.

¹² Condom tündiw majawüw aag ayaj ngome apmajlüy tiül minütiw nejiw; aag ayaj apmajlüy wüx icootsa. Cos meáwan leawa tandeacüw, aag ayaj lajlüy nganüy, lamenguiaiyün wüx. Pues aaga Nangaj Espíritu niün imiün tiül cielo tambeol nejiw mandeacüw aag ayaj. Meáwan aaga lajlüy quiaj, ajcüwa ángeles monaw tiül cielo xeyay tandiümüw majawüw nguineay ajlüy.

Teat Dios tayamb icoots marangaats najneaj

¹³ Nganüy iyacan wüx imeajtsan leaw lamenguiaiyün, merangan palanüy leawa najneaj. Icülüün meajndiün aaga monajneaj leaw apmeajndiün wüx Teat Cristo aliüc alinomb.

¹⁴ Nganüy irangan atnej arangüw nacualaran leaw arangüw asaj nejiw miteatiw nejiw. Nde merangan ngo

majneaj atnej terangan nomb wüx nganaw meyariün andeac Teat Cristo. ¹⁵ Cos aaga nepaj icon mendüjpiün nej arang palanüy najneaj; at icona netam merangan áagan najneaj meáwan nüt wüx ijlüiyün wüx aaga iüt cam. ¹⁶ Tiül Mipoch Teat Dios apiüng: “Netam merangan najneaj cos xique najneaj sarang”, aw Teat Dios.

¹⁷ Sitiül icona ipiüangan Teat Dios miteatiün, pues nej ajaw jane arang najneaj jane ngwüy; nej apmajaw wüx leawa arangaats anopnopoots. Netam

mermbolan mendüiyün Teat Dios meáwan nüt wüx almejüiyün wüx aaga iüt cam atnej napeay miün nipilan. ¹⁸ Cos Teat Dios lamawün icon tiül meáwan leaw ngo metam merangan, áag leawa tayacüw icon wüx mixejchiün. Nganüy ijawan aaga tawün icon wüx isoetiün ngome nangüyaran naag oro tengwüy plata leaw alndom ndrom ombas.

¹⁹ Pero tejwanaranan naag xeyay nembeat miquiej Teat Jesucristo wüx tandeow wüx cruz mangüy isoetiün. Cos nej tajlüy atnej nop quicheech sap najneajay, ngome ndron ombas. ²⁰ Nej Teat Cristo lajlüy netam mandeow nde wüx nganaw majlüy aaga iüt cam, pero nej tiün mejuiquichay majaraw wüx tatüch a nüt, cos xeyay andiüm icon. ²¹ Nganüy icona lamexoman Teat Dios cos nej Teat Cristo tamongoch

meáwan aag ayaj. Nejay Teat Dios tapacüüch alinomb Teat Cristo tiül mondeow; tüüch nej majlüy najneajay. Nganüy icona lameyacan imeajtsan wüx Teat Dios.

²² Nganüy ijlüyiün atnej lerjantsaranan neresix nde wüx Nangaj Espíritu tambeol icon meyariün, mendüjpiün aaga naleaing poch. Nganüy netam mejlüyiün nóiquian atnej nop necual icon, meyacan imeajtsan wüx mendiüman nop alinop.

²³ Nganüy ijlüyiün atnej lawijquaron alinomb; aag ayaj ngome atnej macual icon miteatiün mimüman, cos nejiw apmandeowüw. Nganüy aaga ijiüran quiaj ngome apndrom ombas, cos aag ayaj Mipoch Teat Dios tanaám apmajlüy meáwan nüt. ²⁴ Mipoch Teat Dios apiüng:

Meáwan nipilan ajlüyiw at nejiw nateaic soex,

nganüy meáwan nalombocharanüw wüx, ajlüy atnej ajpoet soex.

Cos aaga soex quiaj apmawaag, ajpoet nej apmajtean;

²⁵ Pero Mipoch Teat Dios tanaám apmajlüy meáwan nüt, aw.

Aaga poch cam tenguiayiün wüx tasajüw icon nguineay Teat Cristo alndom mawün isoetiün.

2

¹Nganüy netam mecueatiün meáwan ngo majneaj iran-gan: monwaiich, mondeac-

ndeac iwüniünan wüx imeajtsan, moncüy majaw alinop leaw nejiür, at meáwan mondeacndeac wüx ombasaran. ² Irangan atnej arangüw namix nine les wijquiat cos ayambyambüw machech. Atquiaj icona netam meyamban metangan wüx aaga Nangaj Mipoch Teat Dios leawa temendüjpiün, cos aag ayaj apmewün isoetiün. ³ Atquiaj apmerangan sitiül naleaing ijawan Teat Dios najneaj arang.

Teat Cristo atnej noic piedra xeyay netam

⁴ Itüchiün niüng ajlüy Teat Cristo, ijchan imeajtsan, cos nej ajlüy atnej noic piedra almapac. Masey nipilan aloxiw ninguiün, apiüngüw ngo metam. Nganüy Teat Dios landoj lamarriiüd majlüy nembeat xeyay.

⁵ Nganüy icona ijlüyiün atnej xeyay piedras almapac. Teat Cristo apmawitich wüx icona atnej noic templo ocueaj Teat Dios; at apmejlüyiün noic ajlüy miteaats nangaj ocueaj Teat Dios, meajchiün imeajtsan atnej meyacan noic nichech müüch mapac omeaats Teat Dios.

⁶ Lamapiüng tiül Mipoch Teat Dios:

Xique sanayac tiül Jerusalén noic piedra xowüy latam, narriüjtüch, nembeat xeyay, apmamb tiül oxing iüm.

Jane apmayar, mandüüb aquiaach nej, ngome apmaxing, mamix omeaats, aw.

⁷ Jane tiül icona lameyariün aquiaach Teat Cristo, lamepiüangan nej xeyay nembeat. Nganü jane ngo mayar aquiaach nej, atcüy apiüing wüx nejw tiül Mipoch Teat Dios:

Aaga piedra leaw monrang iüm ngome tandiümüw;

nganü lamarang aaga netamüy piedra tiül oxing iüm, aw.

⁸ Aton tandeac wüx Teat Cristo wüx apiüing:

Aaga piedra nelimb oleajaran, aton üüch majmiücaran wüx, aw.

Atquiaj apiüing cos altiül ajtoechiw wüx leawa taquiaach Teat Cristo, ngo mandiümüw marangüw leawa tapiüing, landoj lajwanüw marangüw aaga ngo majneaj quiaj.

⁹ Nganü icona ijlüyiün noic ajlüy nipilan leaw lerriüjtücharanan mejlüyiün noic ajlüy miteaats tiül noic nangaj cambaj ocueaj Teat Dios. Netam mejüiquichan mesajan meáwan nipilan nguineay Teat Dios tapaj icon meriowan tiül pojniün, mendüyiün tiül aaga najneaj ran. ¹⁰ Icona tanomb ngome tejlüyiün minipilan Teat Dios; nganü lejlüyiün minipilan nej. Tanomb ngome tetüchiün meyariün mimonajneaj Teat Dios; nganü mbich lametüchiün, lamejiüran.

Netam merangan atnej andiüm Teat Dios

¹¹ Xecojow xechijquiaw, inguiayiün leawa sanasaj icon. Icona netam meyajcan ijlüyiün at icon napeay miün nipilan tiül aaga iüt cam. Iiücan wüx, nde merangan ngo majneaj leaw indiüman. Cos meáwan aag ayaj tengual atsoj wüx müüch ndrom imeajtsan indüjpiün Teat Dios. ¹² Tanaám b irangan najneaj para majawüw meáwan nipilan leaw nganaw mayariw andeac Teat Dios. Masey nejw nganü andeacndeacüw ngo majneaj wüx imbasan, ayacüw icon monrang xeyay ngo majneaj. Wüx apmatüch a nüt Teat Dios apmajaw wüx asoeteran, nejw apmajawüw icona terangan najneaj. Quiaj apmapiüingüw Teat Dios najneaj arang.

¹³ Cos temendüjpiün Teat Cristo, pares netam meyariün andeacüw meáwan monajiüt leaw ajmeliw marangüw natang wüx aaga iüt cam, masey aaga minatangüy nenajiüt nasoic rey aton. ¹⁴ At iyariün andeacüw ajcüwa chingüy monajiüt cos najmeliw majawüw wüx nipilan monrang ngo majneaj, müjchiw mangüyiw aaga ngo majneaj arangüw; pero apmandeacüw najneaj wüx ombasüw monrang najneaj. ¹⁵ Aag agüy andiüm Teat Dios: merangan najneaj, cos atquiaj alndom mepalan ombeayiw ajcüwa nipilan leaw ngo majawüw nicuajind, leaw andeacndeacüw ngo majneaj wüx imbasan.

16 Icona nganüy leri-
owan wüx isoetiün para
merangan leaw apiüng Teat
Dios. Naleaing ngondom
mepiüangan por aaga leri-
owan wüx quiaj alndom
merangan leaw indiüman.
Ngwüy, cos icona ijlüyiün
mimonrang minajiüt Teat
Dios. 17 Itüniün monapacüy
teombasüw meáwan nipilan.
Meáwan minipilan Teat Cristo
netam mendiüman. Aag miün
Teat Dios netam merbolan
mendüyiün. At itüniün
monapacüy teombas aaga
minatang monajiüt.

*Leaw tamongoch Teat
Cristo*

18 Nganüy sanasaj icon
monrang minajiüt alinop
nipilan: iyariün irangan
leaw andiüm neneay najiüt,
ngome áagan ajcüwa xeyay
ajneaj omeajtsüw majawüw
icon, at ajcüw leawa xowüy
apatüw. 19 Sitiül icona
apmeiücan wüx naél wüx
irangan minajiüt alinop,
masey imongochiün ngo
majneaj leaw ngo metam
memongochiün, nde mamix
imeajtsan, cos Teat Dios
najneaj majaw merangan
atquiaj, meiücan wüx cuajan-
tanej. 20 Sitiül icona terangan
alngün ngo majneaj, con-
dom apmeajndiün memon-
gochiün naél, ndoj iücan wüx
leaw imongochiün, ¿nguineay
ajüic irangan najneaja? Pero
jondot imongochiün leaw
ngo metam memongochiün
wüx irangan najneaj, at
iücan wüx, aag ayaj najneaj

majaw Teat Dios. 21 Wüx
aag ayaj teyambücharanan cos
Teat Cristo aton tamongoch
meáwan ngo majneaj ingow
amongochiüts icootsa. Nej
taüünd wüx meáwan aag ayaj
para majüiquich nguineay
netam mendüjpiün wüx
merangan atnej tarang.
22 Cos Teat Cristo nómban
ngome tarang nisoet, nómban
ngo mawaiich aljane; 23 y
wüx tasajsajüw nej, ngo
mangoch nej ombeayiw;
at wüx tujchiw mamongoch
xeyay ngo majneaj, xeyay
necoy, nej nómban ngo
mapiüng apmapalüch ombas.
Leawa tarang, meáwan tayac
teowix Teat Dios, cos nej
ajaw wüx jane arang najneaj
jane ngwüy. 24 Teat Cristo
nejáyan quiaj tayar asoetiiüts
wüx tamb wüx cruz, cos
icootsa tandeowaats nóiquian
maquiüjpaats; nganüy lango
metam marangaats nisoet,
alndom marangaats najneaj.
Cos nej tamongoch xeyay
necoy para mawün icoots
wüx asoetiiüts. 25 Icona nomb
tejlüyiün atnej tigüy ndron
sap; nganüy lerndililean
niüng ajlüy Teat Cristo aaga
najneaj nejiür sap; nej
tanaámb teamajiür icon cos
ijlüyiün teowix nej.

3

*Nguineay netam majlüyiw
leaw landoj angoch owixaw*

1 Átan icona müm montaj,
netam mejlüyiün nóiquian
mequiüjpan minojon,
mendiüman merangan leaw

nejiw andiümüw. Cos atquiaj leaw nganaw mandiümüw Mipoch Teat Dios alndom mandiümüw mandüjpiw masey ngo mesajan wüx, cos nejiw apmajawüw nguineay irangan najneaj. ² Cos apmajawüw nguineay ijlüyiün ocueajíwan nejiw, at majawüw nguineay irangan leaw Teat Dios andiüm. ³ Ngo metam mejüiquichan ámban wüx imbasan wüx isojquiün noic najneajay napixeran, wüx itajcan majneaj ipeatiün imalan, at wüx meycan najneajay iquial owixan, tengwüy arend olajcan. ⁴ Ngwüy netam mejüiquichan nguineay larangüy tiül imeajtsan leawa ngondom ndrom ombas; aag ayaj apmajüiquich icon nguineay ajneaj imeajtsan, cos aag ayaj nembeat xeyay teombas Teat Dios. ⁵ Atquiaj nde tanomb tejüiquichayej ajcüwa müm montaj leaw tujúchiw omeajtsüw Teat Dios; at tajlüyiw nóiquian marangüw leaw andiümüw minojow nejiw. ⁶ Atquiaj tarang nop müm najtaj nenüt Sara, nej tarang leaw tandiüm minoj nej teat Abraham, at tandeac wüx nej, “xeteat naxey”, aj. Cos naw wüx nej tejlüyiün icona atnej micual nej. Nganüy sitiül atquiaj apmerangan áagan najneaj, quiaj lango metam mermbolan wüx nicuajind.

⁷ Icona teat nanojaranüw, netam mecüliün nóiquian mequiüjpan mintajan na-

jneájan. Ijchan mayajcüw naleaing indiüman nejiw, cos masey nop najtaj ngo matüch apac nop naxey, nejiw ajlüyiw tiül nóiquian mequiüjpan leaw Teat Dios tüüch úüchan mapacaran wüx. Nganüy sitiül apmerangan atquiaj, Teat Dios apmanguiaj wüx apmetüniün ocueaj alcuane.

Najneajay omal omeaats

⁸ Ndójwüx, sapiüng netam mejlüyiün noic nej imeajtsan, mendiüman nop alinop atnej nacojaran nachüigueran, mejüiquichan ajneaj imeajtsan. Nde meyajcan nop xeyay netam, alinop ngwüy. ⁹ Nde mendiüman nepalüchiün ombas jane arang ngo majneaj wüx imbasan; nde mengochiün ombeay leaw itsojówan icon. Leaw netam merangan, mendeacan najneaj, metüniün monapacüy teombasüw nejiw; cos Teat Dios tarriiüd icon merangan atquiaj, at icona aton teyariün mimonapacüy Teat Dios. ¹⁰ Cos atcüy apiürang:

Jane andiüm majlüy najneájan wüx acül ningüy wüx aaga iüt cam, mapac omeaats meáwan nüt,

netam majaw wüx andeac, at ngondom mawaiich.

¹¹ Iwün ileaj tiül ngo majneaj, irang aaga najneaj leaw netam, iyamb monapacüy, áag indüüb.

12 Cos Teat Dios tengual
ajaw ajcüwa monrang
najneaj,
aton anguiay cuane atüniw;
pero nej ajüiquich ajcüy ma-
jaw monrang ngo ma-
jneaj.

13 ¿Jane alndom marang
ngo majneaj wüx imbasan
sitiül icona áagan najneaj
indüjpiün? 14 Sitiül aleaic
imongochiün wüx iran-
gan najneaj, masey, cos
Teat Dios apmambeol icon
memongochiün najneájan.
Nde mermbolan mendüyiün
nejiw leaw arangüw ngo
majneaj wüx imbasan; nde
paxiüm icueajiün, iiücan wüx,
nde mejcüyiün. 15 Iyacan
imeajtsan nómban wüx Teat
Cristo. Meáwan nüt netam
mejiüran tiül imeajtsan
cuane alndom mepiüngan,
nguiney alndom mesa-
jan jangantanej leaw ap-
matün manguiay icon. Pero
naleaing netam mesajan
teamteáman, ijüiquichan
xeyay ajneaj imeajtsan
wüxan ilean ningüy wüx iüt.
16 At ijüiquichan nguineay
ajneaj imeajtsan para al-
ndom majawüw meáwan
leaw mondeacndeac wüx
imbasan ngo majneaj. Ndoj
apmaxinguiaw wüx meáwan
leaw andeacüw quiaj, wüx
apmajawüw icona najneaj
irangan cos indüjpiün Teat
Cristo. 17 Najneaj sitiül
apmemongochiün naél wüx
irangan najneaj sitiül Teat
Dios atquiaj andiüm memon-
gochiün, ngome wüx irangan
ngo majneaj.

18 Cos Teat Cristo nomb
tandeow mawün asoeteran;
masey nej ngo majiür
nicuajind nisoet, naleaing
tandeow ingow andeowüw
monrang ngo majneaj, para
mambaats niüng ajlüy Teat
Dios. Alndom mandeow
cos nipilan nej, condom
tapac alinomb, apacüüch nej
Nangaj Espíritu ocueaj Teat
Dios. 19 Wüx nej tandeow,
miespíritu nej tamb tiül mon-
deow mandeac masaj ajcüw
espíritu monlüy atnej ajlüyiw
tiül manchiüc, 20 ajcüwa
leawa tanomb ngo mayariw
leaw tasoiquiw. Aag ayaj
wüx minüt teat Noé, cos Teat
Dios tacül nejiw mayambüw
nej wüxan tengualeámban
arangüch aaga nadam müx,
nasoic arca. Wüx aaga nüt
quiaj acásan nipilan tayariw
nej andeac; áagan ojpeacüw
nipilan tawüw wüx, ngo
mandeowüw tiül najal yow
wüx ndiliteay meáwan a iüt.
21 Atnej tawüw wüx, ngo
mandeowüw tiül yow, ata
nganüy apiüng wüx nguineay
alndom mawaats wüx
asoetiiüts wüx apmayariiüts
yow. Aaga ayarich yow quiaj
ngondom majants meáwan
ngo majneaj arangüch.
Leawa ajüiquich aag ayaj
majiüraran tiül omalaran at
tiül omeaatsaran naleaing
andiüram marangüch leaw
Teat Dios andiüm, cos Teat
Jesucristo landoj lapac tiül
mondeow. 22 Teat Cristo wüx
tapac alinomb, tandilil andüy
tiül cielo. Nganüy ajlüy amb
wüx miác Teat Dios. Nej ajlüy

wüx meáwan ángeles, at ajlüy wüx meáwan monajiüt.

4

Marangaats minajiüt Teat Dios leawa nej üüch icoots

¹ Cos Teat Cristo tamon-goch xeyay ngo majneaj, xeyay necoy ingow amon-gochiüts; ata icona aton netam mejlüyiünan masey memongochiün necoy.

Nganüy jane lamamongoch necoy cos andüüb Teat Cristo, ajüiquich lamacueat nisoet.

² Quiaj nej langondom mandüüm marang andüüman nej, aton ngome apmarang leaw arangüw meáwan nipilan wüx aaga iüt cam. Nej apmarang áagan leaw andiüm Teat Dios. ³ Cos xeyay nüt terangan atnej arangüw ajcüwa nipilan ngo mandüjpiw Teat Dios. Terangan leaw tendiüman; terangan meáwan ngo majneaj leawa texoman merangan wüx aaga iüt cam: tengüniün, terangan xeyay nangos nüt niüng tembichan meáwan leawa tejiüran, at terangan xeyay ngo majneaj wüx tendüjpiün ajcüwa narangüch dios. ⁴ Nganüy leawa nipilan tealeámban marangüw aag ayaj, xeyay amb wüx omeajtsüw neol lango mequiüjpan merangan meáwan ngo majneaj atnej terangan nomb. Wüx aag ayaj tengual mandeacndeacüw ngo majneaj wüx imbasan. ⁵ Alinoic nüt wüx apmajlüjyiw teombas Teat Dios apmapiüngüw meáwan

leawa tarangüw; cos nej apmajaw wüx cuane arangüw leaw almapac y leawa landeow. ⁶ Cos nejiw wüx aliün mapacüw tasoiquiw wüx Mipoch Teat Dios, nguineay alndom mawüw wüx asoetiw mapacüw wüx miespíritu Teat Dios. Masey wüx aaga iüt cam ajaraw cuane tarangüw, atnej meáwan nipilan.

⁷ Nganüy cos laliüc mümb minüt meáwan leaw almajlüy ningüy wüx aaga iüt cam; icona netam merangan meáwan najneaj, tanaámb itüniün ocueaj Teat Dios, nde paxiüm icueajiün. ⁸ Leawa más netam mejiüran tiül icona, aag ayaj merjiürayon lasta xeyay, cos sitiül xeyay indiüman nop alinop alndom mewüniün wüx imeajtsan meáwan nisoet. ⁹ Ijchan maxojtúw iniüangan nop alinop, ngo metam mendeacndeacan wüx. ¹⁰ Leawa lameajndiün inopnophon merangan, lamüüch icon Teat Dios, nganüy netam merangan aag ayaj para membeolan nop alinop, cos ijlüyiün noic ajlüy monjiür aaga monajneaj leawa Teat Dios lamüüch. ¹¹ Sitiül aljane andeac, netam mandeac atnej asaj nej Teat Dios. Sitiül aljane ajiür najiüt mambeol wüx cuajantanej, ich marang atnej Teat Dios üüch nej marang. Cos meáwan narangüch quiaj, tengual ajüiquicharan nguineay ajneaj Teat Dios wüx minüt Teat Jesucristo, cos nej ajlüy

wüx meáwan leaw almajlüy; alndom marang cuajantanej nganüy, oxep, nawiür, at meáwan nüt. Amén.

Leawa meáwan mondüüb Teat Cristo netam mamon-gochiiüts

12 Xecojow xechijquiaw, nde mbayameron wüx ap-memongochiün cuajantanej leaw aliüc miün, cos ap-meyajcan atnej memongan tiül biümb. Nde mepiüangan aag naél quiaj ngondom majlüy wüx icona. 13 Leaw netam merangan, ich mapac imeajtsan xeyay, cos atquiaj apmejüiquichan atnej almequiüjpan Teat Cristo tiül leaw tamongoch. Atquiaj alndom mapac imeajtsan xeyay wüx nej aliüc alinomb mejüiquichay najneajay ajlüy. 14 Sitiül andeacüw ngo majneaj wüx imbasan áag indüjpiün Teat Cristo, najneajay ijlüyiün, cos ajlüy tiül icona Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios. Naleaing, masey nejiw itsojówan minüt Teat Cristo, nganüy icona indeacan najneaj wüx nej. 15 Malüy nejinguid tiül icona ngo memongochiün matnej amongoch nop nem-biy nipilan, matnej nop neneed, matnej nop nerang alinoic ngo majneaj, tengwüy wüx nop apmajmel tiül ocueaj alinop niüng ngo metam majmel. 16 Pero sitiül aljane aleaic mamongoch cos andüüb Teat Cristo, aag ayaj ngo metam maxing wüx; leaw netam marang, ich

mapiüng najneajay arang Teat Dios cos almaquiüüb nej.

17 Nganüy amatüch a nüt mamelich Teat Dios majaw wüx asoeteran naw wüx minipilan nej. Naleaing sitiül apmamelich naw wüx icootsa, ¿nguineaye apmajlüyiwe ajcüwa leaw nganaw mayariw Mipoch Teat Diosa? 18 Cos sitiül nop nerang najneaj, pero xeyay aél maw wüx asoet nej, ¿nguineay apmajlüye leaw ngo mayamb Teat Diosa, leaw tanaámb arang nisoete? 19 Nganüy sitiül imongochiün xeyay naél wüx irangan leaw andiüm Teat Dios, nde paxiüm icueajiün; iyacan imeajtsan teowix Teat Dios, tanaámb irangan áagan najneaj cos nej nerang meáwan leaw almajlüy.

5

Netam mejlüyiün nóiquian

1 Sapaj ocueajiw meáwan montangtang monajiüt leaw ajlüy tiül icona. Xique nop xic natang ombas sat nejiw. Xique tajawas meáwan nguineay tamongoch ngo majneaj Teat Cristo. Sanajlüy quiaj aton wüx nej ap-mejüiquichay nguineay ajneajay ajlüy alinoic nüt. 2 Ijlüyiün wüx, ijawan minipilan Teat Dios leaw almequiüjpan. Aag ayaj ngo metam merangan cos aljane teamasaj icon merangan; ngwüy, irangan cos indiüman. At nde mepiüangan aleaic apmexoman wüx; ngwüy, irangan najen nde apac imeajtsan.

³ Ngondom mepiüangan in-eayiün meáwan leaw ijlüyiün wüx. Leaw netam merangan, mejüiquichan nguineay irangan áagan leaw netam, majawüw meáwan minipilan Teat Cristo. ⁴ Cos wüx aliüc alinomb aaga natang najlüy wüx icona, aag ayaj Teat Cristo, quiaj apmeajndiün najneajay corona leawa ngondom ndrom ombas.

⁵ Sasaj icon monguich, irangan leawa apiüngüw montangtang monajiüt tiül icona. At tiülan icona iyariün leaw apiüng nop alinop; ijüiquichan ajneaj imeajtsan, cos apiürang:

Teat Dios ajcüy majaw mon-rang adam omeaats.

Nej üüch mimonajneaj nej leaw najneaj omeaats.

⁶ Netam meyajcan nicuajind icon, cos ijlüyiün tiül nangaj owix Teat Dios; naleaing alinoic nüt nej apmantsopiich icon mapiüng najneaj terangan. ⁷ Iyacan tiül owix nej meáwan leaw alwüx imeajtsan cos tengual majiür icon.

⁸ Netam mejawan cuane temerangan, at tanaámb mepacan wüx Mipoch Teat Dios, cos aaga nimeech ajcüy majaw icon, atnej nop napat leon tengual mayeyey icon tiüt mayamb jane masap matsamb. ⁹ Netam mendandand wüx aaga leaw iyacan imeajtsan wüx mendüjpiün. At netam mejawan atanquiaj tengual mamongochiw micojon michijquian minipilan Teat Cristo tiül meáwan aaga iüt cam. ¹⁰ Masey

lamemongochiün xeyay naél, aag ayaj acásan nüt. Nganüy nej Teat Dios apmüüch icon mejlüyiün palan, at mandand wüx imeajtsan Mipoch nej, mejüiquichay tiül icona. Cos Teat Dios üüch meáwan leaw netam para mejlüyiün atnej andiüm, cos tayamb icoots wüx minüt Teat Jesucristo majlüyiiüts niüng ajlüy nej meáwan nüt. ¹¹ Néjan quiaj najneajay ajlüy. Aton nej ajlüy wüx meáwan leaw alma-jlüy nganüy, oxep, nawiür, at meáwan nüt. Amén.

Andondoch atepeay

¹² Süüch teat Silvano majoy mamb aaga acás poch cam müüch icon, cos sawaj nej nop najneaj minipilan Teat Cristo. Tarangas nüüch leaam imeajtsan nasaj icon aaga naleaing ocueaj Teat Dios, üüch úüchan leaw nganüy tengual mendüjpiün.

¹³ Ajcüwa minipilan Teat Cristo najlüyiw tiül Babilonia, ajcüwa larriüjtücharanüw majlüyiw nóiquian atnej icona, atepeayiw icon. At xecual teat Marcos atepeay icon. ¹⁴ Itepeayiün ninguiyaj nop alinop nde apac imeajtsan, at itüniün monapacüy.

Tamtámban ijlüyiün, at mejneajjüunan meáwan icona minipilan Teat Cristo. Amén.

Amb iwic nanderac yarang wüx nawiig San Pedro 2ª Carta de SAN PEDRO

Atepeay

¹ Xique Simón Pedro nop apóstol ocueaj Teat Jesucristo, nop nerang minajjüt nej. Nganüy sarang aaga acas poch cam nüüch icon leawa lamendüjpiün Miteatiiüts Dios atnej sarangan. Miteatiiüts Dios tarang xeyay najneaj wüx icoots, cos Teat Cristo tawün asoetiiüts. ² Tambtámban ijlyüiün. Tanaámb mambeol icon Teat Dios, müüch icon mejiüran monajneaj, cos lamejawan nguineay andiüm Teat Dios y Miteatiiüts Jesús.

Nguineay netam marangüw minipilan Teat Cristo

³ Pues Teat Dios lamüüch icoots meáwan leaw netam para alndom mapacaats marangaats leaw andiüm nej, cos tüüch icoots mayariiüts andeac Teat Cristo, majlüyiiüts najneaj nóiquian maquiüjpaats. ⁴ At tüüch icoots majawaats nguineay alndom marang meáwan najneajay leaw lamapiüng apmarang. Por aag ayaj nganüy alndom merangan najneaj, atnej arang Teat Dios, mecueatiün irangan ngo majneaj leaw arangüw meáwan nipilan leaw ngo mayariw andeac Teat Cristo, cos

nejiw arangüw leaw nejiwan quiaj andiümüw marangüw. ⁵ Nganüy cos lameyariün andeac Teat Cristo, pares netam mepacan wüx merangan najneaj. Pero ngome áagan ayaj, cos netam mexoman imeajtsan mejawan leawa Teat Dios andiüm merangan. ⁶ Wüx ijawan cuane andiüm Teat Dios, quiaj alndom mersapayon wüx, ngo metam merangan leaw indiüman. Netam meiücan wüx cuajantanej almajlüy, at aton merangan casa Teat Dios tanaámb. ⁷ Netam merjiürayon lasta atnej ijiüran lasta micojon michijquian, mendiüman nop alinop.

⁸ Pues wüx irangan meáwan aag ayaj con imeajtsan, quiaj ajüic naleaing irangan najneaj, ngome irangánan iyariün andeac Teat Cristo. ⁹ Sitiül aljane lamanguaiy meáwan aag ayaj, ndoj ngo marang, aag ayaj landroj omeaats nguineay Teat Dios tawün nej tiül meáwan nisoet leawa tarang nomb; ajlüy atnej nop nesomom oniüg. ¹⁰ Nganüy xecojow xechijquiw, netam mepacan wüx merangan leawa Teat Dios tarriiüd icon merangan, cos nej tarriiüd icon merangan áagan najneaj. Sitiül apmeyacan imeajtsan wüx merangan atquiaj, langome apmejmiücan tiül nisoet. ¹¹ Atquiaj apmejndiün mejmeliün najneajay tiül aaga nangaj cambaj niüng ajlüy Miteatiiüts Jesucristo, aaga newün icoots wüx

asoetiiüts. Quiaj apmecüliün meáwan nüt, ngo majiür ümb.

¹² Wüx aag ayaj, xique ngo nacueat nüüch leaam imeajtsan, masey lamejawan, lerndandand wüx aaga naleaing indüjpiün quiaj. ¹³ Nganüy sapiüng najneaj napaj icueajiün wüxan saliün napac, nüüch leaam imeajtsan nguineay netam merangan; ¹⁴ cos Miteatiiüts Jesucristo tüüch xic najaw laliüc matüch a nüt nacueat a iüt cam, nandeow. ¹⁵ Pares sandiüm nacueat nüüch icon leaw alndom, cos atquiaj masey lango najlüy ningüy, icona apleaam imeajtsan tanaám leawa teanasaj icon quiaj.

Tajüic nguineay ajneaj ajlüy Teat Cristo

¹⁶ Meáwan leawa lanasan icon wüx Miteatiiüts Jesucristo, nguineay nej aliüc alinomb xeyay najnejay, pues aag ayaj ngome sapiüngánan, ngome nandecánan; aag ayaj palüy naleaing. ¹⁷ Cos xicona tajawasan tanguiayasan wüx Teat Dios tendec imiün tiül raan oic, xeyay tarangüch casa Teat Jesús wüx tüüch militlit ombas nej. Condom tasaj: "Ique xecual, naleaing xecual ic, xeyay sajiür ic lasta, apac ximeaats najaw ic", aj nej. ¹⁸ Xicona tanguiayasan aaga nanderac tiün imiün tiül cielo wüx salnaquiüjpan Teat Jesús, saliünan quiaj nóiquian wüx tiüc. Quiaj tanguiayasan andeac Teat Dios masaj Teat Jesús.

¹⁹ Nganüy ajawaats naleaing aaga poch tandeacüw nomb ajcüwa mondeac andeac Teat Dios. Pares netam mayariiüts, cos aaga poch quiaj ajlüy atnej nots najquiol teatitit tiül pojniün pal ongwiiüts, pero wüx lachiüjmbaw lajntsop aaga nadamüy ocas marraj tiül omeaatsaran. ²⁰ Netam mexoman imeajtsan wüx aag agüy: nejingüind ngo ndom maquiaach wüx Mipoch Teat Dios, awünan tiül omal nej; naleaing netam mayaag ambeol nej Nangaj Espiritu ocueaj Teat Dios. ²¹ Ajcüwa mondeac andeac Teat Dios, ngo marangüw wüx nawiiig leawa nejiwan quiaj taxomüw omeajtsüw wüx. Ngwüy, nejiw tarangüw wüx nawiiig leawa Nangaj Espiritu tüüch nejiw marangüw.

2

Altiül aquiajchiw leaw ngo maleaing (Judas 3-13)

¹ Nomb tajlüy tiül niplan israel acas leawa ngo maleaing mondeac andeac Teat Dios nejiw. Atanej nganüy apmajlüy tiül icona leawa ngome naleaing monquiaach Mipoch Teat Dios. Apmamelichaw ámban tiüt, apmandiümüw maquiajchiw icon leawa ngomeaag, cos andiümüw mecueatiün mendüjpiün aaga naleaing. Ngo majüic naleaing andüjpiw Teat Jesús leawa tandeow mangüy asoetiw

nejiw. Pues ajcüwa mon-
quiaach quiaj, najen apn-
drom ombasüw. ² Pero xeyay
nipilan apmandüjpiw nejiw,
apmarangüw xeyay ngo ma-
jneaj atnej arangüw nejiw.
Wüx aaga arangüw quiaj,
apmanderac wüx Mipoch
Teat Dios ngo maleaing.
³ Cos andiümdiümüw tomiün
apmexomxomayej wüx im-
basan, apmaquiajchiw icon
leaw ngo maleaing; nganüy
ajcüwa nipilan quiaj ngome
nequiy apndrom ombasüw,
landoj lajwanüw mambüw
tiül aaga xeyay ngo majneaj.

⁴ Teat Dios ngome tawün
wüx omeaats aaga nisoet
tarangüw tegüy ángeles; áag
tajlosüw tiül niüng amon-
gocharan xeyay ngo majneaj
tiül noic pojniün, maoeler-
anüw majlüyiw quiaj leaw
apmatüch a nüt Teat Dios
apmajaw wüx asoeteran.
⁵ Naleaing Teat Dios ngo
mawün wüx omeaats leaw
ngo majneaj tarangüw nipi-
lan tanomb. Áagan teat Noé
tawün wüx cos tarang at
taquiaach wüx leaw andiüm
Teat Dios. Aton Teat Dios
tawün wüx alayaíw nipilan
acualaats Noé. Condom
tüüch majal a yow ndilimeay
iüt, quiaj tandeowüw meáwan
nipilan. ⁶ At Teat Dios aton
nómban tandrooch ombas
ajcüwa nadamdandam cambaj
Sodoma maquiiüb Gomorra
wüx tandajpüw, tacülüw
ngweátan, cos xeyay ngo
majneaj tarangüw moncül
quiaj. Pues atquiaj tarang
Teat Dios para majüiquich

majawüw ajcüwa nipilan
monrang ngo majneaj leaw
aliüc miün apmajlüy. ⁷ Pero
teat Lot taw wüx cos nej nop
neyamb Teat Dios; lapax-
iow majaw arangüw xeyay
nisoet ajcüwa nipilan quiaj.
⁸ Cos aaga naxey nerang
najneaj quiaj, nütnütan
xeyay tamix omeaats majaw,
manguiayleawa ngo majneaj
arangüw aaga nipilan quiaj.
⁹ Nganüy aton Teat Dios
alndom mambeol, mawün
tiül ngo majneaj ajcüwa
monrang leawa nej andiüm.
Nganüy ajcüwa monrang ngo
majneaj landoj lajwanüw
mangüyiw leaw arangüw wüx
apmatüch a nüt majaraw wüx
asoeteran. ¹⁰ Teat Dios ap-
müüch mamongochiw xeyay
ngo majneaj ajcüwa nipilan
monrang aaga ngo majneaj
leaw andiümüw, leaw ngo
marangüw nej casa. Cos
nejiw arangüw adam omea-
jtsüw, ngo mimboloj man-
deacüw ngo majneaj wüx
ombas Teat Dios, tengwüy
wüx ombas monajiüt monlüy
tiül nangaj cielo. ¹¹ Masey
ajcüw ángeles ocueaj Teat
Dios leaw najntsop wüx atam
ajlüyiw, y alndom marangüw
cuajantanej, nejiw ngo may-
acüw asoet ajcüwa monwai-
ich quiaj. ¹² Pero ajcüwa
nipilan monwaiich quiaj,
andeacüw ngo majneaj wüx
cuajantanej leaw ngo ma-
jawüw; ngo majiürüw fis. At
nejiw nimal, cos nimal ajaw
áagan leaw teamamongoch
ningüy wüx iüt; wijquiajow

para ndeajmoj mandeowüw. Atquiaj ajlüyiw ajcüwa monwaiich quiaj, cos áagan ayaj apiüngüw wüx, leaw axomüw majawüw ningüy wüx iüt. Itsojow leawa ngo maxomüw majawüw. Por aaga ngo majneaj arangüw quiaj, wüx apmandeowüw apmambüw tiül aaga xeyay ngo majneaj. ¹³ Quiaj apmamongochiw xeyay ngo majneaj, apmangüyiw aaga ngo majneaj arangüw, cos nejiw arangüw rawrráwan tiüt leaw alndom müüch mapac nej omeajtsüw. Pares wüx itean mequiüjpan, aag ayaj noic monxing icueajiün, cos nejiw ngoyay macueatiw arangüw ngo majneaj. Xeyay apac omeajtsüw wüx aaga ngo majneaj arangüw quiaj.

¹⁴ Nejiw ngo maiündüw majawüw nop najtaj, andiümüw manajtajüw; tanaámbarangüw nisoet. Ayambüw nguineay maloxiw tiüt jane nganaw mandand wüx Mipoch Teat Dios. Nejiw áag ajlüyiw wüx mawaijchaw, ndoj apmambüw tiül castigo. ¹⁵ Nejiw ngo mandiümüw marangüw leaw apiüng Teat Dios, lambójan marangüw alinoic, cos arangüw atnej tarang nop naxey tajlüy tanomb, micual Beor nenüt Balaam. Aaga naxey quiaj tandiümdiüm marang ngo majneaj maxom tomiün wüx. ¹⁶ Pares Teat Dios tapaj nej ocueaj, tüüch mendeac mibür nej masaj nej ngo majneaj arang. Atquiaj tarang Teat Dios wüx ombas a naxey

quiaj, ngana marang aaga ngo majneaj teamandiüm marang quiaj.

¹⁷ Ajcüwa nipilan quiaj ajlüyiw at nejiw noic lol ngo majlüy tiül yow. At ajlüyiw at nejiw oic ajüyich nej nepepep. Nejiw landoj lajwanüw mamongochiw xeyay ngo majneaj tiül xeyay pojniün niüng nómban ngome apmaxomüw majawüw ran. ¹⁸ Nejiw aquiajchiw ombeay nipilan, pero aaga aquiajchiw quiaj ngo membeat nicuajind, cos asajüw jayats monyar andeac Teat Dios mandilileaw marangüw ngo majneaj atnej arangüw nejiw. ¹⁹ At asajüw alndom marangüw leaw andiümüw, ngo majiür nicuajind. Nganüy ajcüwa monwaiich quiaj, masey apiüngüw andüjpiw Teat Dios, aag ayaj ngo maleaing cos arangüw atnej andiümüw; arangüw leaw ataag nejiw mandar nisoet. ²⁰ Sitiül aljane lamayar andeac Teat Cristo, aaga newün icoots wüx, at lamacueat marang ngo majneaj ningüy wüx iüt cam, ndoj apmandilil marang alinomb aaga nisoet, ndójuwüx apmajlüy más xeyay ngo majneaj. ²¹ Pues sitiül nop tajaw, tayaag Mipoch Teat Dios aag ayaj naleaing, y tandüüb acas nüt marang atnej apiüng, condom tandilil marang ngo majneaj, quiaj apmajiür xeyay nisoet, cos tajaw aag ayaj naleaing, pero ngo mandiüm marang atnej apiüng. ²² Nejiw ajlüyiw atnej

apiüing noic nanderac: “Pet andilil müet ajtiür nej, at sow andilil maxeeb ndeor alinomb masey taxejm-beacharan”.

3

Wüx apmandilil Teat Cristo

¹ Xecojow xechijquiaw, aag agüy amb ijquiaw nanderac narang wüx nawiig nasaj icon. Tiül aaga ijquiaw nawiig sasaj icon leam imeajtsan wüx leaw naleaing. ² At sandiüm nüüch leam imeajtsan leawa tandeacüw tanomb ajcüw mondeac andeac Teat Dios, at nüüch leam imeajtsan nguineay tapiüngüw apóstoles wüx Miteatiüts Teat Cristo, aaga newün icoots wüx asoetiüts.

³ Netam mejawan, wüx laliüc matüch a nüt mandilil Teat Cristo, xeyay nipilan apmitsojow leaw apiüing Teat Dios, apmarangüw ngo majnej leaw andiümüw marangüw. ⁴ Cos nejiw apmapiüngüw: “¿Wül, ngow apmandilil a Cristo, aaga apiüngüw aliüc alinomba? Cos lamajiür xeyay nüt wüx aliün mapac xeteatiün tapiüngüw aliüc. Nganüy tanaámb níüngan ajlüy meáwan cuajantanej, atnej wüx tarangüch a iüt cam”, apmawüw. ⁵ Pero aaga apmapiüngüw quiaj ngo maleaing, awaijchaw, cos nejiw ngo mandiümüw majawüw nguineay Teat Dios tarang a iüt cam tanomb.

Cos Teat Dios wüx tapiüing marang nüt, caaw, ocas, iüt; pues quiaj tajlüy iüt imiün tiüt tiül yow, cos atquiaj tapiüing Teat Dios majlüy. ⁶ Condom ajcananüyan a yow, Teat Dios tüüch ndilimeay iüt, ndrom ombas nipilan. ⁷ Nganüy aaga nüt, caaw, ocas, iüt, leaw almajlüy apmandaab, cos atquiaj apiüing Teat Dios apmajlüy. Atquiaj apmajlüy wüx Teat Dios apmajaw wüx asoet nipilan ngo mayar nej andeac. Condom apndrom ombasüw.

⁸ Xecojow xechijquiaw, nde ndrom imeajtsan, Teat Cristo ngome nequiy aliüc. Cos gajpowüw acoic miow (1,000) neat Teat Dios ajaw atnej noic nüt, aton noic nüt ajlüy atnej gajpowüw acoic miow neat. ⁹ Xeyay nipilan apiüngüw Teat Cristo nequiy apmapeay, lango miün najen atnej tapiüing. Naleaing Teat Cristo aiüc wüx majaw icoots, cos ngo mandiüm ndrom ombas nejingüind. Nej andiüm meáwan nipilan leam omeajtsüw wüx asoetiüw nejiw, macueatiüw.

¹⁰ Wüx aaga nüt aliüc Teat Cristo nejingüind ngo mateots wüx, atnej arang nop need wüx ngo mateotsaran, quiaj apmajmel meneed. Cos aaga nüt quiaj apmeteriür cawüx, apmajlüy noic nadam monbayan. Quiaj apmandrooch ombas meáwan leaw almajlüy cawüx, aton meáwan leaw almajlüy wüx iüt apmandaab.

¹¹ Sitiül atquiaj apndrom ombas meáwan, ¿jow nganüy icona, nguineay apmerangan? Netam meajchiün imeajtsan Teat Dios merangan palanüy najneaj, merangan leawa nej andiüm. ¹² Tatow tam temecüliün matüch aaga nüt quiaj, irangan minajiüt Teat Dios leaw alndom; cos aaga nüt quiaj apmandaab, apjayam meáwan ocas, at a nüt, at a caaw aton. ¹³ Nganüy icootsa, ngome aaga apndrom ombas quiaj teamacüliiüts, teamacüliiüts majlüy jayats ocas, jayats caaw, jayats nüt, jayats iüt. Cos aag ayaj lamapiüng Teat Dios apmarang. Condom tiül aaga jayats quiaj, apmajlüy najneajay.

¹⁴ Xecojow xechijquiaw, tatow tam teamecüliün meáwan aag ayaj, irangan leaw alndom, irangan najneaj majaw Teat Dios. Nde mejcüyiün mejawan nop alinop, ijlüyiün najneájan, ngo mejiüran nisoet. ¹⁵ At netam mejawan neol ngo miün Teat Cristo najen. Aag ayaj, cos nej ajiür lasta meáwan nipilan, andiüm mawün nejiw wüx asoetiw. Atquiaj tarang wüx nawiiig micojoots teat Pablo, leawa xowüy andiümaats, cos Teat Dios tüüch nej majaw nguineay masaj icon. ¹⁶ Cos meáwan leawa nej tarang tiül noicnoic minawiiig nej tandec andüy wüx aaga nganüy teanasaj icon cam, masey altiül noicnoic naél maxoram cuane amb apiüng.

Altiül nipilan leaw naleaing ngo mandiümüw majawüw mayariw leaw apiüng, angowüjchiw andeac teat Pablo. Atanquiaj arangüw wüx meáwan Mipoch Teat Dios. Aag ayaj ayambüw ndrom ombasüw.

¹⁷ Aag agüy lanasaj icon wüx, xecojow xechijquiaw, netam mejawan wüx aag ayaj, nde mawaiich icon ajcüwa monrang ngo majneaj quiaj, nde merangan atnej arangüw nejiw, cos nots quiaj manot icon, mecueatiün irangan najneaj. ¹⁸ Sandiüm tanaám metangan wüx aaga poch tayac Miteatiiüts Jesucristo, aaga newün icoots wüx asoetiiüts, para marangaats leaw nej andiüm. Marangaats casa Teat Cristo nganüy at meáwan nüt. Amén.

Anoic nanderac arang wüx nawiig San Juan 1ª carta de SAN JUAN

Aaga poch cam alndom müüch mapacaran

¹ Sarang aaga acas poch cam nasaj icon wüx aaga leawa lajlüy nde tanomb wüx nganaw majlüy aaga iüt cam. Aag ayaj tanguiayasan andeac, tajawasan nejay, tajawasan nguineay arang, aton tarregasan naag xi-wixan. Aaga Nanderac quiaj leaw alndom müüch mapacaran, aag ayaj Teat Cristo.

² Nej wijquiat wüx aaga iüt cam. Wüx latang, quiaj xicona tajawasan nejay. Aag nganüy sasajan icon wüx Teat Cristo, aaga alndom müüch icoots mapacaats meáwan nüt. Cos nej tajlüy maquiiüb Teat Dios, condom tiün mejüiquichay najawan.

³ Nganüy sanasaj icon menguiayiün wüx aaga leawa tajawasan, tanguiayasan andeac; para alndom majlüyiiüts nóiquian atnej xicona sajlüyiün nóiquian naquiiüjpan Teat Dios y Micual nej Teat Jesucristo. ⁴ Aag agüy sarang wüx nawiig menguiayiün, para müüch mapacimeajtsan xeyay.

Teat Dios ran nej

⁵ Nganüy sanasaj icon leaw tanguiayasan asaj xicon

Teat Cristo. Nej tapiüng: “Xeteat Dios ajlüy ran nej, ngo majlüy pojniün wüx nej”, aw. ⁶ Sitiül icootsa apiüngaats ajlüyiiüts najneaj nóiquian maquiiüjpaats Teat Dios, nganüy naleaing sitiül tengualeámban ajüyiiüts tiül aaga pojniün quiaj, quiaj ajüiquichaats tengual awaijchaats, ngo marangaats aaga naleaing leawa Teat Dios lamapiüng. ⁷ Nganüy sitiül ajüyiiüts tiül aaga ran quiaj atnej Teat Dios ajlüy ran nej, quiaj alndom majlüyiiüts najneaj nóiquian maquiiüjpaats nop alinop. Cos Teat Jesucristo Micual Teat Dios nejants icoots naag miquiej nej mawün meáwan asoetiiüts.

⁸ Sitiül icootsa apiüngaats ngo majiüraats nisoet, quiaj ajüiquichaats icyóotsan quiaj awaiichayoots, ngo mandeacaats naleaing. ⁹ Pero sitiül apmachejtiiüts asoetiiüts, masajaats Teat Dios cuane ngo majneaj arangaats, quiaj alndom majawaats naleaing nej apmawün icoots wüx asoetiiüts; apmüüch icoots majlüyiiüts nerixix teombas nej. ¹⁰ Pero sitiül apiüngaats nómban ngo majiüraats nisoet, wüx aaga poch quiaj ayacaats nej Teat Dios newaiich, y aaga naleaing poch leawa nej lamapiüng, ngo majlüy wüx omeajtsaats.

2

Teat Cristo nop nembeol icoots

¹ Xecualüw, nganüy sarang aag agüy nasaj icon nde merangan nisoet; pero sitiül aljane apmarang nisoet, quiaj Teat Jesucristo apmasaj Teat Dios mawün wüx omeaats asoet nej. Cos Teat Cristo arang palan áagan najneaj, üüch atowtow. ² Teat Cristo tandeow ingow andeowaats wüx asoetiiüts. Naleaing ngome nej tandeow mawün áagan asoetiiüts, nej tandeow mawün wüx asoetiw meáwan nipilan wüx aaga iüt cam.

³ Sitiül marangaats atnej apiüng Teat Dios, quiaj alndom mayajcaats tiül omeajtsaats áagan nej andüjpiiüts. ⁴ Pero jane apiüng: “Xique sawaw jane Teat Dios”, maw; naleaing sitiül nej ngo marang atnej apiüng tiül Mipoch Teat Dios, aaga nepiüng atquiaj nop newaiich nej; pues aaga naleaing nanderac ngo majlüy tiül omeaats nej. ⁵ Nganüy jane ayac wüx omeaats Mipoch Teat Dios, quiaj ajüic naleaing arang atnej andiüm Teat Dios, at Teat Dios ajlüy tiül omeaats nej. Aag ayaj neech icoots majawaats naleaing ajlüyüts nóiquian maquiüjpaats Teat Dios. ⁶ Nganüy jane apiüng ajlüy nóiquian maquiüüb Teat Dios, aaga nepiüng quiaj netam marang meáwan najneaj atnej tarang Teat Cristo.

Jayats poch nepaj ocueajaran

⁷ Xecojow xechijquiaw, aaga poch leaw teanarang cam nasaj icon, aag ayaj ngome jayats majlüy, cos aag ayaj ajlüyay poch tejiüran mbas; nganüy aaga ajlüyay poch quiaj, aag ayaj lamenguiaiyün nde wüx teyariün Mipoch Teat Dios. ⁸ Pero nganüy sarang noic jayats poch nasaj icon. Aag ayaj ajüic naleaing wüx Teat Cristo, aton teajlüy naleaing wüx icona. Cos aaga pojniün tengual among; nganüy aaga ran naleaing teamarraj nipilan.

⁹ Sitiül jane apiüng ajlüy tiül ran, pero ajcüy majaw alinop nendüüb Teat Cristo, quiaj nej ajüiquich aliün tiül pojniün, nganaw majntsop tiül ran. ¹⁰ Jane andiüm nop alinop, quiaj ajüic ajlüy tiül aaga ran, cos arang atnej andiüm Teat Cristo. Quiaj ngo majlüy nicuajind cuane alndom müüch nej majtoech majmiüc tiül ngo majneaj. ¹¹ Nganüy sitiül jane ajcüy majaw alinop nendüüb Teat Cristo, quiaj ajüic aliün tiül pojniün; tengual ajüy tiül aaga pojniün quiaj niüng ngo majaw nguiane andüy amb, cos aaga pojniün quiaj lamüüch nej mesomb.

¹² Xecualüw, nganüy aag agüy sarang menguiaiyün, naleaing Teat Dios landoj lamawün isoetiün, cos iyacan wüx imeajtsan mipoch Teat Cristo. ¹³ Sarang aag agüy nüüch icon, teat monxey, cos icona lamejawan nej,

aaga lajlüy nde tanomb wüx nganaw majlüy aaga iüt cam. Sarang aag agüy nüüch icon monench, cos icona lejntsopiün wüx leaw nimeech andiüm mayac icon wüx.

Sarang aag agüy xecualüw nasaj icon, cos lamejawan jane nej Teat Dios. ¹⁴ Sarang aag agüy nasaj icon teat monxey, cos lamejawan jane aaga lajlüy nde tanomb wüx nganaw majlüy aaga iüt cam. Sarang aag agüy nasaj icon monench, cos ipacan wüx Mipoch Teat Dios. Aaga poch quiaj landoj lajlüy wüx imeajtsan; lejntsopiün wüx leaw nimeech andiüm mayac icon wüx.

¹⁵ Nde mendiüman imeajtsan cuajantanej leaw ajlüy wüx aaga iüt cam. Nde meyacan imeajtsan wüx cuajantanej ngo majneaj leaw almajlüy ningüy wüx iüt; cos sitiül aljane andiüm marang ngo majneaj, quiaj ajüic ngo mandiüm marang leaw apiüng Teat Dios.

¹⁶ Meáwan ngo majneaj leaw ajlüy wüx aaga iüt cam, aag ayaj wüx nipilan andiümüw marangüw leaw andiümüwan nejiw, aton meáwan ngo majneaj leaw andiüm oniüjcüw nejiw majaw, aton andiümüw majiürüw meáwan cuajantanej leaw alndom merangranging wüx. Meáwan aaga ngo majneaj quiaj witiüntüyan wüx aaga iüt cam, ngome imiün niüng ajlüy Teat Dios. ¹⁷ Pues aaga iüt cam teaümb teandroj

ombas, at meáwan ngo majneaj andiüram marangüch apmümb ndrom ombas. Pero jane arang leaw andiüm Teat Dios apmapac meáwan nüt.

Leaw naleaing, leaw ngo maleaing

¹⁸ Xecualüw, aaga nüt ajlüyüüts tiül cam, aag ayaj ndójwüx nganüy. Icona lamenguiayiün aliüc aljane apmapiüng Cristo nej; aag ayaj apmajcüy majaw Teat Cristo. Nganüy lajüic lajaraw lajlüyiw leaw apiüngüw Cristo nejiw. Wüx lajüic aag ayaj, quiaj ajawaats laliüc mümb aaga nüt cam.

¹⁹ Nejiw nawüwan tiül icootsa, pero ajcüw ayaj ngome aquiüjpaats, cos sitiül nejiw aquiüjpaats, ngo mawüw tiül icootsa. Pero cos tawüw, quiaj tejüiquichay nejiw ngome aquiüjpaats.

²⁰ Teat Cristo lamüüch icon Nangaj Espiritu ocueaj Teat Dios mambeol icon wüx iyariün mipoch nej, y para alndom mejawan ngün naleaing, ngün ngo maleaing.

²¹ Sarang aag agüy nasaj icon, ngome cos icona ngo mejawan cuane naleaing; sawaw ijawan cuane naleaing, at ijawan jane tengual awaiich aag ayaj ngo mandeac leaw naleaing.

²² ¿Jane aaga newaiiche? Aag ayaj leaw nepiüng Teat Jesús ngome aaga Cristo lapiürang aliüc. Aag ayaj ngome áagan Teat Cristo ajcüy majaw; ajcüy majaw Teat Dios aton. ²³ Meáwan jane

apiüŋ Teat Cristo ngome Micual nej Teat Dios, aag ayaj ngo majlüy tiül omeaats nej Teat Dios. Nganüy leaw ayar, apiüŋ Teat Cristo Micual nej Teat Dios, aag ayaj ajlüy tiül omeaats nej Teat Dios.

²⁴ Leawa lamenguiayiün nde tanomb wüx teyariün Mipoch Teat Dios, aag ayaj ajlüy, acül wüx imeajtsan. Nganüy sitiül meáwan tenguiayiün nde tanomb iyacan wüx imeajtsan, aag ayaj apmüüch icon mejlüyiün nóiquian mequiüjpan Teat Dios y Micual nej Teat Jesucristo. ²⁵ Nganüy aag ayaj leaw Teat Cristo lamapiüŋ apmüüch icoots, aag ayaj apmüüch mapacaats meáwan nüt niüŋ ajlüy Teat Dios.

²⁶ Sarang aaga nawiig cam nasaj icon nde mawaiich icon ajcüwa monwaiich. ²⁷ Icona ijiüran Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios; ajlüy nóiquian maquiiüb icon. Aag ayaj tüüch miün Teat Cristo. Nganüy nejinguid alinop pálwüx ngo metam maquiaach icon, cos aaga Nangaj Espíritu aquiaach icon mejawan ngün naleaing, ngün ngo maleaing. Tanaámb netam meyariün mendüjpiün Teat Cristo nóiquian atnej lamaquiaach icon Nangaj Espíritu.

²⁸ Nganüy xecualüw, nde mecueatiün mendüjpiün wüx leaw taquiaach Teat Cristo, cos atquiaj alndom masap imbasan wüx nej, ngo mermbolan mejawan wüx

aaga nüt aliüc, ngome apmexinguiün mejawan. ²⁹ Cos icona ijawan Teat Cristo arang áagan najneaj, quiaj alndom mejawan meáwan leaw nerang najneaj, aag ayaj micual Teat Dios nej.

3

Jane micual nejiw Teat Dios

¹ Nganüy ich leaam imeajtsan nguineay andiüm icoots Teat Dios. Alndom ma-soiquiiüts micual Teat Dios icoots, cos naleaing micual nej icoots nganüy. Masey ajcüwa nipilan wüx aaga iüt cam ngo majawüw jane icoots, cos nganaw majawüw jane Teat Dios. ² Nganüy ajlüyiiüts micual icoots Teat Dios, masey nganaw majawaats nguineay aliüc miün apmajlüyiiüts alinoic nüt. Pero ajawaats wüx Teat Cristo aliüc alinomb, quiaj apmajlüyiiüts atnej ajlüy nej, cos quiaj apmajawaats nejay nguineay ajlüy. ³ Nganüy meáwan jane teamacül Teat Cristo wüx aliüc alinomb, nejáyan quiaj üjchay merixixay omeaats, atnej Teat Cristo ajlüy nerixix.

⁴ Pero jangantanej arang nisoet, aag ayaj teamarang leaw Mipoch Teat Dios apiüŋ ngondom; cos wüx apmarangüch nisoet aag ayaj ngo matüch marang leaw apiüŋ Teat Dios. ⁵ Icona ijawan Teat Cristo tiün wi-jquiam ningüy wüx aaga iüt cam mawün asoetiiüts. Nej nómban ngome tajiür nisoet.

⁶ Meáwan leaw ajlüy nóiquian maquiiüb Teat Cristo, aag ayaj lango mandüy wüx marang nisoet. Jane tanaámb arang nisoet ngo majaw jane nej. ⁷ Xecualüw, nde mawaiich icon nejinguid, cos jane arang palan ajüiquich najneaj arang, atnej arang Teat Cristo. ⁸ Nganüy jane tanaámb arang nisoet, aag ayaj minipilan nej nimeech, cos nimeech nde wüx tajlüy aaga iüt cam nej tengual arang nisoet. Nganüy Teat Cristo, Micual Teat Dios, tiün mandarriich meáwan leawa nimeech lamarang.

⁹ Meáwan jane awiquiach nej Teat Dios ngo mandüy marang nisoet, cos Teat Dios lamambiülüüch omeaats nej. Áag ngo mandiüm mandüy wüx marang nisoet, cos micual nej Teat Dios. ¹⁰ Wüx meáwan aag ayaj ajüiquichayej jane micual nej iw Teat Dios, at aton jane micual nej iw nimeech. Meáwan jane ngo marang palan atnej netam, at ngo mandiüm nop nendüüb Teat Cristo, aag ayaj ngome ocueaj nej Teat Dios.

Netam mandiümaats nop alinop

¹¹ Cos aaga nanderac cam landoj lamenguiayiün nde tanomb apiüng: “Netam mandiümaats nop alinop”, aw. ¹² Ngondom marangaats atnej nomb tarang nop minipilan nimeech nenüt Caín, cos tambiy michiig nej. ¿Neola, cuane wüx tambiy? Cos tajaw meáwan leawa nej

tarang, aag ayaj ngo majneaj; nganüy michiig nej meáwan leawa tarang, aag ayaj palan leaw andiüm Teat Dios.

¹³ Xecojow xechijquiaw, nde mbayameron sitiül majcüy majaw icon jangantanej nipilan. ¹⁴ Icootsa ajawaats atnej laawaats tiül mondeow, tapacaats; cos nganüy andiümaats meáwan mondüüb Teat Cristo. Jane ngo mandiüm nop nendüüb Teat Cristo ajüic tanaámb andeow. ¹⁵ Meáwan jane ajcüy majaw nop nendüüb Teat Cristo, aag ayaj atnej nop nembiy nipilan. Icona ijawan nop nembiy nipilan ngondom mapac meáwan nüt. ¹⁶ Teat Cristo tandeow mawün icoots wüx asoetiiüs; quiaj ajawaats nguineay nej xeyay andiüm icoots. Nganüy icoots aton netam mandeowaats ingow andeow alinop nendüüb Teat Cristo. ¹⁷ Nganüy sitiül aljane tiül icoots ajiür cuajantanej wüx aaga iüt cam, condom ajaw alinop nendüüb Teat Cristo netiün andüy, pero aaga nejiür quiaj arang adam omeaats, ngo müüch nicuajind; pues ¿nguineay alndom majüiquich ajlüy tiül omeaats nej mimonajneaj Teat Dios? ¹⁸ Xecualüw, nde majüiquichaats andiümaats nop alinop ombeayüütsan; ngwüy, netam majüiquichaats naleaing tengual arangaats aag ayaj.

Netam masap ombasaats teombas Teat Dios

19 Wüx meáwan aag ayaj ajawaats ajlüyiiüts tiül ajcüw leaw andüjpiw aaga naleaing nanderac leaw apiüing Teat Dios. Aton ajawaats ajlüyiiüts teombas nej najneaj. 20 Sitiül ayajcaats tiül omeajtsaats ngo marangaats atnej netam, nganüy Teat Dios ajntsop wüx ajaw meáwan cuane alwüx omeajtsaats, cos nej ajaw meáwan cuajantanej. 21 Xecojow xechijquiaw, sitiül ayajcaats tiül omeajtsaats najneaj teamarangaats, quiaj alndom mayajcaats lasap ombasaats teombas Teat Dios. 22 Atquiaj cuajantanej leaw apmatüniüts ocueaj nej apmüjndiiüts, cos ayacaats wüx omeajtsaats mipoch nej; arangaats leawa nej andiüm. 23 Aag agüy apiüing marangüch: Mayariiüts mandüjpiiüts Micual nej Teat Jesucristo; at mandiümaats nop alinop atnej landoj lamapiüing. 24 Jane apmayac wüx omeaats marang leaw apiüing Teat Dios, nej ajlüy nóiquian maquiiüb Teat Dios, y Teat Dios ajlüy nóiquian maquiiüb. Cos Teat Dios lamüüch icoots Nangaj Miespíritu nej, ajawaats nej meáwan nüt almaquiiüb icoots.

4

Nde mendiümdiüman cuajantanej ocueaj a mundo cam

1 Xecojow xechijquiaw, nde meyariün andeacüw meáwan leaw apiüingüw ambeol nejiw Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios, pero netam

mejawan sitiül naleaing ambeol nejiw Nangaj Espíritu, tengwüy ngwüy; cos xeyay monwaiich lajlüyiw ningüy wüx aaga mundo cam. 2 Wüx aag agüy alndom mejawan ngün naleaing ambeol nej Nangaj Espíritu: Meáwan espíritu jane apmapiüing Teat Jesucristo tiün imiün cielo wijquiam ningüy wüx aaga iüt cam, aag ayaj ocueaj nej Teat Dios. 3 At aton meáwan espíritu jane apmapiüing Teat Cristo ngome tiün imiün niüing ajlüy Teat Dios, aag ayaj ngome ocueaj nej Teat Dios; cos ambeol nej espíritu ocueaj aaga newaiich aaga najcüy majaw Teat Cristo. Aag ayaj icona lamenguaiyün aliüc apmajlüy, nganüy lapeay, lajlüy wüx aaga iüt cam.

4 Xecualüw, icona ocueaj icon Teat Dios. Cos tejntsopiün wüx ombasüw ajcüwa monwaiich quiaj, nganüy ngondom mawaijchaw icon. At aton cos aaga Nangaj Espíritu nembeol icon, aag ayaj ajntsop wüx marang cuajantanej; pero aaga espíritu ocueaj nimeech ngo matüch matnej. 5 Nganüy ajcüwa monwaiich quiaj, ngome ocueaj nejiw Teat Dios; pares andeacüw leaw ajlüy wüx aaga iüt cam, aton nipilan aag andiümüw manguaiyiw. 6 Pero icootsa micual icoots Teat Dios. Jane ayamb Teat Dios apmüüch olaag manguaiy andeacaats; pero jane ngome ocueaj nej Teat Dios ngo mandiüm

manguiaiy leaw andeacaats. Wüx aag ayaj ajawaats jane ambeol nej Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios, at jane nembeol nej espíritu ocueaj aaga newaiich.

Teat Dios xeyay andiüm icoots

⁷ Xecojow xechijquiaw, nemtandiümaats nop alinop, cos Teat Dios üüch icoots mimonajneaj nej alndom mandümaats nop alinop. Meáwan jane ajiür aaga monajneaj quiaj ajüiquich micual nej Teat Dios, at ajaw jane nej Teat Dios. ⁸ Pero jane ngo mandiüm nop alinop, aag ayaj nganaw majaw jane nej Teat Dios, cos Teat Dios andiüm meáwan nipilan.

⁹ Teat Dios ajüiquich xeyay andiüm icoots, cos tüüch miün anopüyan Micual nej ningüy wüx aaga iüt cam mandeow para mapacaats por nej. ¹⁰ Wüx aag agüy ajüic nguineay andiüm icoots Teat Dios: cos ngome icootsa tayambaats mimonajneaj nej; ngwüy, nej tüüchan icoots aaga monajneaj quiaj, wüx tüüch miün Micual nej mandeow para mawaats wüx asoetiüts.

¹¹ Xecojow xechijquiaw, cos sitiül Teat Dios xeyay lamandiüm icoots, atquiaj aton icootsa netam mandümaats nop alinop. ¹² Nejingüind nganaw maxom majaw Teat Dios, pero sitiül andiümaats nop alinop, quiaj Teat Dios apmajlüy tiül omeajtsaats; aton mimonajneaj nej apmatang tiül omeajtsaats.

¹³ Wüx aag agüy ajawaats ajlüyüts tiül nej, aton nej ajlüy tiül icootsa, cos lamüüch icoots Nangaj Espíritu ocueaj nej. ¹⁴ Nganüy xicona cos tajawasan nejay, aag sandeacan wüx, naleaing Teat Dios tüüch miün Micual nej mawün wüx asoet meáwan cambajiüt. ¹⁵ Sitiül jangantanej apmajüiquich mapiüng Teat Jesús aag ayaj Micual nej Teat Dios, quiaj Teat Dios ajlüy tiül omeaats nej, aton nej ajlüy tiül omeaats Teat Dios.

¹⁶ Icootsa lamajawaats Teat Dios andiüm icoots cos lamayariüts mimonajneaj nej. Cos Teat Dios ajiür xeyay monajneaj, jane ayar aaga monajneaj quiaj, ajlüy tiül omeaats Teat Dios, y Teat Dios ajlüy tiül omeaats nej. ¹⁷ Wüx aag ayaj ajüiquichaats nguineay larangüy tiül omeajtsaats mimonajneaj Teat Dios, cos aaga nüt wüx apmajaraw wüx asoetaran ngo metam mimbolaats. Pues atnej ajlüy Teat Cristo, atquiaj icoots netam majlüyüts wüx aaga iüt cam. ¹⁸ Jane ajiür tiül omeaats nej mimonajneaj Teat Dios ngo mimbol, cos aaga monajneaj quiaj üüch nej ndrom omeaats mbol. Nganüy aaga mbol quiaj ngo müüch masap ombasaran wüx mimonajneaj Teat Dios; alndom malox tiül naél nop. Nganüy jane imbol, aag ayaj nganaw merangüy tiül omeaats nej mimonajneaj Teat Dios.

¹⁹ Icootsa andiümaats Teat Dios cos nej ombas tandiüm icoots. ²⁰ Sitiül aljane apiüng: “Xique sandiüm Teat Dios”, maw; pero aaga nepiüng quiaj ajcüy majaw alinop nendüüb Teat Cristo, aag ayaj newaiich. Cos jane ngo mandiüm nop nendüüb Teat Cristo leaw mbichmeaw majaw ¿ngueay alndom mandiüm Teat Dios leaw ngondom maxom majaw? ²¹ Icootsa ajiüraats aaga poch niüng apiüng: jane andiüm Teat Dios, netam mandiüm aton alinop nendüüb Teat Cristo.

5

Apmajntsopiüts wüx leaw almajlüy wüx a iüt cam

¹ Meáwan jane apmayar andeac Teat Jesús wüx tapiüng nej aaga Cristo lapiürang aliüc, aaga leaw nepiüng atquiaj ajüiquich awiquiach nej Teat Dios. At meáwan jane andiüm Teat Dios apmandiüm meáwan micual nej aton. ² Wüx ayambaats mimonajneaj Teat Dios, y ayacaats wüx omeajtsaats marangaats leawa nej lamapiüng, quiaj ajawaats naleaing andiümaats meáwan micual Teat Dios. ³ Sitiül arangaats atnej apiüng Teat Dios, quiaj ajüic andiümaats Teat Dios, cos aaga poch leawa nej tayac, aag ayaj ngome xeyay naél marangaats. ⁴ Meáwan leaw awiquiach nej Teat Dios, aag ayaj ngo marang atnej andiüm nipilan ningüy

wüx iüt. At leaw andjüpiüts apmantsopiich icoots wüx meáwan ngo majneaj leaw altiül aaga iüt cam. ⁵ ¿Jane alndom majntsop wüx leaw ngo majneaj arangüw nipilan? Áagan leaw nendüüb Teat Jesús cos ajaw Micual Teat Dios nej.

Apiüng wüx jane Micual Teat Dios

⁶ Teat Jesucristo tiün tejüiquichay wüx tayar yow, at wüx tajünch tiüt miquiej nej. Ngome tejüiquichay áagan wüx tayar yow; ngwüy, nej tiün, tayar yow, y aton tajünch tiüt miquiej nej. Aaga Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios lamajüiquich nej cos apiüng áagan leaw naleaing, ngondom mawaiich. ⁷ Cos ajlüy arojpw leaw ajüiquichayej tiül nangaj cielo. Ajcüw ayaj nop Teat Dios, nop aaga Nanderac, alinop aaga Nangaj Espíritu; miarojpüej ajlüyiw nop nej. ⁸ At ajlüy miarojpüej nejüiquichayej wüx aaga iüt cam. Nop aag ayaj Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios; alinop tejüiquichay wüx tayar yow; y alinop aag ayaj Teat Jesús wüx tandeow tajünch tiüt miquiej nej. Aaga arojpw quiaj, noic nej andeacüw. ⁹ Sitiül icootsa ayariiüts leaw andeacüw nipilan, nganüy najntsop wüx atam leaw apiüng Teat Dios. Cos aaga netam poch leaw apiüng Teat Dios, aag ayaj andeac wüx Micual nej. ¹⁰ Jane ayar andeac Teat Cristo micual Teat Dios, nej

aaga neyar quiaj ajüiquich ajlüy tiül omeaats nej Mipoch Teat Dios. Pero jane ngo mayar andeac Teat Dios, aag ayaj nop newaiich, cos ngo mejüiquichay tiül omeaats nej Mipoch Teat Dios leawa landerac wüx Micual nej. ¹¹ Nganüy aag agüy ajüiquicharan manguiayaran: Teat Dios lamüüch icoots mapacaats meáwan nüt; aaga apacaran quiaj axoram wüx Micual nej. ¹² Jane ajiür tiül omeaats nej Micual Teat Dios, aton lamajiür aaga apacaran quiaj. Nganüy jane ngo majiür Micual Teat Dios tiül omeaats nej, at ngo majiür aaga apacaran quiaj.

Andonoch, apaj ocueajaran

¹³ Nganüy meáwan aag agüy sarang wüx nawiiig nasaj icon leaw lameyariün mendüjpiün Micual Teat Dios, para alndom mejawan naleaing lamejiüran aaga üüch mapacaran meáwan nüt.

¹⁴ Wüx aag agüy üüch icoots masap ombasaats wüx nej; cos sitiül apmatüniüts cuajantanej leaw andiüm nej, nej apmanguiay andeacaats. ¹⁵ Sitiül ajawaats nej anguiay andeacaats wüx atüniüts cuajantanej, quiaj aton ajawaats apmüjndiiüts meáwan leawa lamatüniüts.

¹⁶ Sitiül aljane ajaw nop nendüüb Mipoch Teat Dios arang nisoet, pero aaga nisoet quiaj ngome indeowüyaran wüx, pues aaga nejaw quiaj netam matün

ocueaj Teat Dios mambeol nej macueat aaga nisoet. Aag ayaj leaw ajcüw arangüw nisoet ngondom mindeowüyaran wüx. Cos ajlüy nisoet andeowaran wüx, aag ayaj ngo napiüng majtan ocueaj Teat Dios. ¹⁷ Cos meáwan leaw ngo majneaj arangüch, aag ayaj nisoet. Pero ajlüy nisoet ngo metam mindeowüyaran wüx.

¹⁸ Ajawaats meáwan jane awiquiach nej Teat Dios, ngo mandüy marang nisoet, cos Teat Cristo Micual Teat Dios tenguiäl majiür nej, nde tegüy matüch nej nimeech. ¹⁹ Icootsa nganüy ajawaats micual icoots Teat Dios, masey ajawaats meáwan aaga iüt cam ajlüy teowix nimeech.

²⁰ Ajawaats Micual Teat Dios tiün ningüy wüx aaga iüt cam; nej tüüch icoots maxomaats omeajtsaats majawaats ngün aaga naleaing Dios nej. Nganüy ajlüyiiüts ocueaj aaga naleaing Dios quiaj, nöiquian maquiüjpaats Micual nej Teat Jesucristo. Aag ayaj naleaing Dios nej, neech mapacaran meáwan nüt. ²¹ Xecualüw, nde mendüjpiün narangüch dioses. Amén.

Amb iwic nanderac arang wüx nawig San Juan 2ª Carta de SAN JUAN

Atepeay

¹ Xique nop teat naxey natang ombas; sarang aaga acas poch cam, müm najtaj, nüüch ic, at nüüch micualüw. Xique xeyay sandiümüw cos andüjpiw aaga naleaing nangaj poch. Ngome áagan xique sapiüng aag ayaj, aton atquiaj apiüngüw meáwan leawa lamayariw mandüjpiw aaga poch leawa naleaing. ² Cos aaga naleaing poch nanderac quiaj lajlüy tiül icootsa, at aton ajawaats landoj apmacül tiül icoots meáwan nüt. ³ Tamtámban ijlüyiün, Miteatiiüts Dios mambeol icon mejiüran mon-apacüy, at nejneajjünan wüx minüt Teat Jesucristo Micual Teat Dios; cos indüjpiün aaga naleaing nanderac, at ijiüran monajneaj.

Tanaámb indüjpiün aquiaach Teat Cristo

⁴ Xeyay tapac ximeaats wüx taxomas acas micualüw tanaámb andüjpiw aaga naleaing nangaj poch leawa tayariiüts ocueaj Teat Dios. ⁵ Nganüy sandiüm nasaj ic müm najtaj, ngome sarang nüüch ic noic jayats poch. Ngwüy, aag ayaj lamajiüraats xeyay neat, niüng apiüng: Netam mandiümaats nop

alinop. ⁶ Sitiül ajiüraats mimonajneaj Teat Dios, quiaj apmarangaats leaw apiüng tiül Mipoch Nej. Nganüy leawa netam marangaats: majüyiiüts tiül aaga monajneaj quiaj, mandiümaats nop alinop atnej lamenguiayiün lamajiür xeyay nüt.

Monwaiich

⁷ Xeyay monwaiich lajlüyw ningüy wüx aaga iüt cam, ngo mapiüngüw Teat Jesucristo tiün wijquiam marang nipilan. Jane apiüng atquiaj, monwaiich nejiw, y ajcüyiw majawüw Teat Cristo. ⁸ Ijawan wüx aag ayaj icoyónan quiaj, ngana ndrom ombas minajiüt Teat Dios leaw icona lamerangan, ndoj ngome apmeajndiün palan leaw Teat Dios andiüm müüch icon.

⁹ Sitiül aljane apmapiüng nej ajaw xeyay, pero aag ayaj ngo matnej aquiaach Teat Cristo, nej ngo majiür tiül omeaats nej Teat Dios. Nganüy jane tanaámb ayac wüx omeaats leaw aquiaach Teat Cristo, aag ayaj ajiür tiül omeaats nej Teat Dios, aton ajiür tiül omeaats Micual nej Teat Cristo. ¹⁰ Nganüy sitiül aljane mamb majaw icon, ngo majoy aaga poch aquiaach Teat Cristo, nde mengochiün iniüangan, aton nde metepeayiün. ¹¹ Cos jane apmatepeay aaga newaiich quiaj, aton ajüic nej ambeol wüx aaga ngo majneaj leaw aquiaach quiaj.

Ndójwüx atepeay

¹² Sajiür xeyay leaw netam nasaj icon, pero ngo nandiüm narang wüx aaga nawiig cam, más najnej sapiüng sanamb najaw icon, quiaj alndom mejawayoots mendeacaats, y mapac omeajtsaats nóiquian.

¹³ At atepeayiw ic micual michiig najtaj, áag leaw Teat Dios lamarriüd. Amén.

**Amb arojbüw
nanderac arang
wüx nawiig San
Juan
3ª Carta de SAN
JUAN**

Atepeay teat Gayo

¹ Xique nop teat naxey natang ombas tiül mondüüb Teat Cristo; sarang aaga acas poch wüx nawiig cam nüüch ic teat Gayo, naleaing sandiüm ic xeyay.

² Xechiig wüx minüt Teat Cristo, xique meáwan nüt satün mambeol ic Teat Dios memongoch najneaj, mejiür monapacüy. Sajaw tengual itang wüx Mipoch Teat Dios leaw andüjpiiüts.

³ Xeyay tapac ximeaats wüx tapeayiw micojoots michijquiaats wüx minüt Teat Cristo mapiüngüw nguineay ajneaj ijlüy wüx aaga naleaing nanderac leaw andüjpiiüts, cos naleaing ique temerang atnej apiüng Teat Dios. ⁴ Wüx sanguia y meáwan xecualüw wüx Mipoch Teat Dios andüjpiw aaga naleaing poch, ngo majlüy alinoic leaw alndom müüch xic mapac ximeaats xeyay.

⁵ Xechiig, xeyay najneaj irang wüx imbeolüw mondüüb Mipoch Teat Dios leaw napeay miün, masey ngo meyaag ombasüw. ⁶ Cos ajcüwa teat monxey quiaj, wüx tandilileaw tandeacüw

tiül niüng canchiüjow majüiquichaw nguineay ajneaj imeaats. Naleaing nganüy sandiüm natün icueaj imbeolüw alinomb; ijchaw leaw netam nejiw tiül tiüüd wüx apmambüw masajüw nipilan tiül alinoic cambaj, cos arangüw minajiüt Teat Dios. ⁷ Nejiw tambüw marangüw minajiüt Teat Cristo, naleaing ngo mayariw nicuajind ocueaj nipilan leaw nganaw mayambüw Teat Dios. ⁸ Aag ayaj netam marangaats, mambeolaats ajcüw mondeac Mipoch Teat Dios quiaj, marangaats najiüt nóiquian maquiüjpaats.

Ngo majneaj tarang teat Diótrfes

⁹ Ninguiün nüt xique tarangas acas poch wüx nawiig nüüch mondüüb Mipoch Teat Dios; pero naleaing Diótrfes ngo mayar leaw tapiüngas cos nej tanaámb andiüm marang natang tiül icona. ¹⁰ Sitiül sanamb najaw icon, quiaj sanandeac nasajüw meáwan icona nguineay arang, cos andeac ngo majneaj wüx ximbasan, awaiich. Ngome áagan ayaj, at ngo mandiüm müüch maxojtüw aniüng nej mondüüb Mipoch Teat Dios monaw alinoic cambaj. Atan andeac niüng canchiüjow, asaj nejiw nde müjchiw maxojtüw aniüngüw nejiw mondüüb Mipoch Teat Dios. Nganüy sitiül aljane apmarang aag ayaj,

nej apmawün nejiw tiül moncanchiün.

¹¹ Xechiig, nde mendüüb wüx merang ngo majneaj, tanaámb irang najneaj. Cos jane nerang najneaj, ajneaj majaw nej Teat Dios; pero jane nerang ngo majneaj, aag ayaj nganaw majaw leaw andiüm Teat Dios.

Najneaj tarang Demetrio

¹² Meáwan nipilan andeacüw najneaj wüx ombas teat Demetrio, cos meáwan nüt ajüiquich nguineay ajneaj arang. At xicona aton alndom nandeacan nguineay ajneaj arang. Ique ijaw xicona ngo nawaijchan, sandeacan naleaing.

Ndójwüx atepeay

¹³ Aliün najiür xeyay nasaj ic, pero naleaing ngo nandiüm narang wüx nawiiig. ¹⁴ Sapiüng alndom mejawayor najen, quiaj apmendeacar.

¹⁵ Nganüy satepeay ic tamtámban, at atepeayiw ic meáwan leaw ajawüw jane ic. At sandiüm metepeay anopnopo leaw lamajawüw jane xic.

Noic nanderac arang wüx nawiiḡ San Judas SAN JUDAS

*Teat Judas atepeay meáwan
leaw Teat Dios lamapaj*

¹ Xique nenütiüs Judas michiiḡ Teat Jacobo (Santiago), nerangas minajiüt Teat Jesucristo. Nganüy xique sarang acas poch wüx aaga nawiiḡ cam nüüch meáwan leawa landoj lajwanüw majlüyiw micual Teat Dios, lajlüyiw nóiquian mandüjpiw Teat Jesucristo cos nej tea-majiür nejiw. ² Tamtámban ijlüyiün, mejiüran monapacüy, nejneajjünan, mexeyay tiül icona mimonajneaj Teat Dios.

*Monquiaach leaw ngo
maleaing*

(2 Pedro 2:1-7)

³ Xecojow xechijquiaw, xeyay tandiümas narang acas poch nüüch icon, nasaj icon nguineay laawaats wüx asoetiüts. Pero nganüy lango nasaj icon wüx aag ayaj, cos netam napaj icueajiün mersapayon wüx, at mepacan wüx leawa lameyariün nde wüx indüjpiün Mipoch Teat Dios, áag leawa lamüjndiw meáwan mondüüb Teat Dios. ⁴ Nganüy cos ajlüy acas nipilan lajmeliw axotayéjan almequiüjpan. Ajcüw ayaj lamapiüng wüx nejiw tiül Mipoch Teat Dios lamajiür xeyay neat. Cos nejiw

landoj lajwanüw mambüw tiül castigo alinoic nüt. Nejiw arangüw meáwan ngo majneaj; awüyayej wüx apiüngüw Teat Dios xeyay aüc wüx cuajantanej, ngome apmayac nejiw tiül aaga xeyay ngo majneaj masey arangüw leaw andiümüw. Apiüngüw Teat Dios ngome néjan quiaj ajlüy natang; átan apiüngüw Miteatiiüts Jesucristo ngome natang nej.

⁵ Nganüy sandiüm nüüch leaam imeajtsan wüx nipilan israel, masey icona lamejawan nguineay Teat Dios tawün nejiw wüx naél tiül iüt Egipto; condom tandrooch ombas jane ngo mayar andeac nej. ⁶ At ajcüwa ángeles, leaw ngo marangüw atnej netam wüx minajiütüw nejiw cos tawüw tiül cielo niüng netam macüliw. Ndoj tasap nejiw Teat Dios matsaag nejiw tiül noic pojniün, niüng apmacüliw meáwan nüt leaw apmatüch aaga nadam nüt majaraw wüx asoeteran. ⁷ Atquiaj tajlüy tiül ajcüwa cambaj Sodoma y Gomorra, aton alacas cambaj monlüy quiájan. Nejiw tarangüw xeyay ngo majneaj ngomeaag wijquiajow marangüw. Cos monxey tandiümüw marangüw montaj, monjtaj tandiümüw marangüw monxey. Atquiaj tajlüy ndom majawüw meáwan nipilan leaw ngo mayariw andeac Teat Dios nguineay apmamongochiw tiül biümb alinoic nüt.

⁸ Masey nejiw tamon-gochiw aaga naél quiaj, atan-quiaj aton alndom mamon-gochiw ajcüwa monümeay quiaj. Cos nejeyéjan quiaj tengual androochayej ombasüw wüx ngo mandiümüw mayariw leaw apiüng Teat Dios. At itsojayéjan meáwan monlüy tiül nangaj cielo. ⁹ Wüx aaga minatängy ángel nenüt Miguel tajcüy aweaag minatängy nimeech, tandeachdeacüw nguineay apmarangüw wüx micuerpo Moisés. Aaga ángel Miguel ngo ndom malic minatängy nimeech. Tasaj atcüy: “Teat Dios mapaj icueaj”, aj. ¹⁰ Nganüy ajcüwa nipilan monwaiich quiaj itsojayéjan leaw ngo majawüw cuane amb apiüng. Nejiw arangüw leaw awüniwan tiül omalüw, at nejiw nop nimal ngo majiür omal omeaats, cos ngo majawüw cuane arangüw.

¹¹ ¡Pobre nejiw! ¿Neol tajlüyiw atquiaja? Cos tandüjpiw mitiüüd Caín, aton tambüw wüx tomiün atnej tarang Balaam. ¿Neol tajcüyiw majawüw Teat Dios? ¿Ngo majawüwa, nej alndom mandrooch ombasüw atnej tarang wüx Coré? ¹² Ajcüwa monwaiich quiaj tengual manchom icon wüx iquiüjpan tiül niüng irangan noic monet ocueaj hermanos. Nejiw üetiw, anganeowüw, apac omeajtsüw, ngo mapiüngüw wüx. At nejiw oic ngo majoy yow, alüeliich nejiw iünd nguiajantanej andüy. At

nejiw noic owil xiül ngo mayac aóng wüx atüch a nüt meóng, cos landeow lasojndiow tiüt mioxiich nej. ¹³ Nejiw napatüw, at nejiw wüx arang napac ndec, ayac apop, atepich cuajantanej nequiachquiach. Aag arangüw quiaj üüchayéjan monxing. At nejiw najyüjüyan ocas, cos landoj lajwanüw majlüyiw tiül pojniün meáwan nüt niüng nómban ngondom maxomüw majawüw ran.

¹⁴ Wüx meáwan ajcüw ayaj tandeach nop nendeach andeach Teat Dios nenüt Enoc; cos aaga Enoc quiaj, amb ayaíw nipilan naw wüx teat Adán. Tapiüng: “Tajawas Teat Dios lapeay, aquiüüb miün xeyayiw nangaj miángeles nej, ¹⁵ majaw wüx meáwan asoeteran tiül meáwan nipilan. Apmajaw wüx meáwan monrang ngo majneaj, meáwan ngo majneaj lamandeachüw arangüw wüx omeajtsüw; at meáwan cuajantanej ngo majneaj andeachüw wüx ombas Teat Dios”, aw. ¹⁶ Ajcüw ayaj ndeach mbeay nejiw, cos arangüw leaw üüch nejiw majneaj omeajtsüw; at ombeayiw nejiw andeach cuajantanej axom mandeach ndom marangrangayej wüx; at andeachüw najneaj wüx ombasüw nipilan ndom maxomxomayej wüx.

Asaj nejiw, ajpaj ocueajiw

¹⁷ Nganüy icona xecojow xechijquiw, ich leam

imeajtsan wüx aaga poch tandeacüw miapóstoles Miteatiiüts Jesucristo. ¹⁸ Cos nejiw tapiüngüw aliüc miün nüt apmajlüy nipilan apmitsojówan leaw apiüng Teat Dios, at apmarangüw xeyay ngo majneaj leaw nejiw andiümüw marangüw. ¹⁹ Ajcüw ayaj ambajcüw mawüniw pálwüx mondüüb Mipoch Teat Dios. Arangüw leaw awüniwan tiül omalüw nejiw, cos ngo majiürüw Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios.

²⁰ Nganüy icona xecojow xehijquiaw, ijchan matang wüx imeajtsan aaga nangaj poch leaw indüjpiün. At itüniün ocueaj Nangaj Espíritu mambeol icon, matiib icueajiün leawa nej andiüm. ²¹ Iyacan wüx imeajtsan aaga mimonajneaj Teat Dios. At icülünan matüch aaga nüt wüx aliüc alinomb Miteatiiüts Jesucristo. Quiaj apmüüch icoots mapacaats meáwan nüt niüng ajlüy nej.

²² Sitiül aljane nganaw ram ocueaj leaw indüjpiün, teamteáman imbeolan maxom omeaats wüx. ²³ Átan iwüniün tiül ngo majneaj leawa lajmiücüw, ixainguiün mawüw tiül biümb macueatiw arangüw nisoet. Nganüy alacas iteowan imeajtsan mejawan wüx isajan; naleaing ijawan nde tegü manchom icon apixaw nejiw cos nejiw lamanchomüw wüx meáwan ngo majneaj arangüw, nde manot icon tiül merangan leaw nejiw

teamarangüw.

Andondoch andeac

²⁴ Teat Dios nej nadam ajlüy, alndom majiür icon ngondom mejmiücan tiül nisoet. Nej apmajüiquich icon alinoic nüt nerixixay imeajtsan, at xeyay apmapac imeajtsan teombas nej. ²⁵ Nej anopúyan Dios nejaw meáwan cuajantanej leaw almajlüy. Nej newün icoots wüx asoetiiüts wüx tandeow Teat Jesucristo. Cos nej najneajay ajlüy, ajlüy wüx meáwan leaw almajlüy tiül cielo, átan leaw almajlüy wüx aaga iüt cam. Nej tanaámb alndom marang cuajantanej nganüy, oxep, at meáwan nüt. Amén.

San Juan tüünd majaw cuane apmajlüy alinoic nüt APOCALIPSIS

*Teat Jesucristo tapiüng
wüx nguineay apmajlüy*

1 Tiül aaga nawiig cam ajüiquich cuane apmajlüy alinoic nüt. Cos Teat Dios tüüch Jesucristo mapiüng masaj monrang minajiüt nej cuane laliüc majlüy. Ndoj Teat Cristo tüüch miün nop miángel nej masaj nop nerang minajiüt nej nenüt Juan, cuane apmajlüy. ² Aaga Juan tapiüng naleaing meáwan leawa tajaw, leawa tanguiy; tapiüng meáwan leawa tasaj nej Teat Dios, meáwan leaw Teat Jesucristo tüüch nej majaw.

³ Najneajay xeyay apmapac omeaats jane apmateow manguiyaran nguineay lamapiüng Teat Dios tiül aaga nawiig cam. At xeyay apmapac omeajtsüw sitiül wüx apmanguiyaw aag agüy apmayacüw wüx omeajtsüw; cos laliüc miün nüt apmajlüy leaw lamapiüng tiül aaga nawiig cam.

*Atepeay ayaíw ajlüy
mondüüb Teat Cristo*

⁴ Xique Juan sarang aaga nawiig cam nüüch ayaíw noicnoic ajlüy monyar andeac Teat Cristo monlüy tiül iüt Asia. Satepeay

icon, tamtámban ijlüyiüna. Teat Dios mambeol icon, müüch icon monajneaj. Nej almajlüy ngranüy, nej najlüy tanomb, at aliüc miün alinomb. At atepeayiw icon ajcüw ayaíw espíritu najlüyiw niüng ajlüy aaga najneajay trono chetej wüx Teat Dios.

⁵ Aton atepeay icon Teat Jesucristo, aaga nendeac naleaing. Nej ombas mapac alinomb imiün tiül mondeow; nej ajlüy wüx meáwan montangtang monajiüt wüx iüt. Nej andiüm icoots xeyay, lamawün asoetiiüts wüx tajants icoots naag miquiej nej wüx tandeow wüx cruz. ⁶ Nej lamayac icoots marangaats montangtang monajiüt; at lamayac icoots marangaats noic ajlüy miteaats marangaats minajiüt Teat Dios, miteat nej. Néjan quiaj meáwan nüt netam marangüch casa; néjan quiaj meáwan nüt netam majlüy wüx meáwan leaw almajlüy. Amén.

⁷ ¡Jawan, Teat Cristo aliüc amb tiül oic! Quiaj apmajawüw nej meáwan nipilan wüx iüt. Masey ajcüw tatileaw tambiyaw nej apmajawüw nej aton. Quiaj meáwan cambaj wüx iüt apmajiüntsüw wüx apmajawüw, cos apleaam omeajtsüw nguineay tambiyaran. Atquiaj apmajlüy. ¡Amén!

⁸ Teat Dios apiüng: “Xique ombas xic, salnajlüy atnej letra A; at sajlüy úmbwüx atnej letra Z. Salnajlüy ngranüy, sal-

najlüy nde tanomb, at xique saliüc alinomb. Xique alndom narang meáwan cuajantanej”, aw.

Juan atnej taúm majaw naneajay ajlüy Teat Cristo

⁹ Xique, micojon Juan, xique aton samongoch atnej tengual memongochiün. Naleaing netam maiücaats wüx cuajantanej. Nóiquian teamacüliüts aaga nüt wüx aliüc Teat Cristo majlüy wüx meáwan iüt, meáwan cambaj. Xique sal tiül pres, ayacüw xic ningüy wüx noic nine iüt tindec nenüt Patmos, ajcan tandeacas Mipoch Teat Dios, at tandeacas leaw tarang Teat Jesucristo. ¹⁰ Wüx noic nüt domingo, aaga Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios tüüch xic najaw atnej saúm. Quiaj tanguiayiüs imiün wan xipech noic nanderac napac, atnej ajiünts trompet. ¹¹ Aag ayaj apiüng:

—Xique ombas xic salnahlüy atnej letra A; aton sajlüy úmbwüx atnej letra Z. Nganüy irang wüx nawiig leawa tengual mejaw. Ndoj iich mamb niüng ajlüyiw ajcüw ayaíw ajlüy monyar andeac Teat Cristo leaw ajlüy tiül iüt Asia. Ajcüw ayaj noic ajlüy tiül cambaj Efeso, alinoic tiül Esmirna, alinoic tiül Pérgamo, alinoic tiül Tiatira, alinoic tiül Sardis, alinoic tiül Filadelfia, alinoic tiül Laodicea —aw.

¹² Condom quiaj wantsatos najaw aaga nendeac masaj xic quiaj. Wüx wantsatos,

quiaj tajawas ayaíw candeleros narangüch oro. ¹³ Alpinawan aag ayaíw candeleros quiaj, ajlüy nop atnej Teat Naxey, asooig noic apix nej najal, atüch nic oleaj. Aton alats mal miüfund nej nots cinta de oro. ¹⁴ At omal nej, at miondeats omal nej xowüy larraw atnej raan lan, tengwüy raan atnej nieve. At oniiüg nej atnej oniw biümb. ¹⁵ At oleaj nej xeyay nelitlit atnej bronce wüx landoj jayaw tiül biümb landoj asoetich. At andeac nej atnej atearriür napac ndec. ¹⁶ At miác owix nej almasap ayaíw ocas. At imiün teombeay nej tengual aw nots espada nexing necamb necamb. Teombas nej atnej nüt xowüy larraj.

¹⁷ Wüx tajawas, quiaj tajmiücas teoleaj nej atnej lasandeow. Quiaj tayac wüx ximbas miác owix nej, tasaj xic:

—Nde mbayamear. Xique mbas xic salnahlüy, at sajlüy úmbwüx. ¹⁸ Xique salnapac, masey tandeowas nomb, nganüy salnapac meáwan nüt. Xique alndom napiüng ngow apmandeow jangantanej nipilan, at nguiane apmamb wüx apmandeow. ¹⁹ Irang wüx nawiig leawa landoj mejaw, leaw apmejaw nguineay ajlüy nganüy, at leaw aliüc miün apmajlüy alinoic nüt. ²⁰ Nganüy sanasaj ic wüx leaw nganaw majüic cuane, leaw apiüng wüx aaga ayaíw ocas tejaw tiül miác

xiwix, aton aaga ayaíw candeleros de oro tejaw: ajcüw ayaíw ocas quiaj apiüng wüx ajcüwa ángeles najlüyiw wüx ajcüw ayaíw ajlüy monyar sandeac. Aton ajcüw ayaíw candeleros tejaw, ajcüw ayaj apiüngüw wüx ajcüw ayaíw ajlüy monyar sandeac, ajcüw iglesias xicueaj.

2

Leawa tasaj ayaíw ajlüy iglesias: Ich manguaiyiw monlüy tiül Efeso

¹ 'Irang noic nawiig, iich aaga ángel ocueaj monyar andeac Teat Cristo monlüy tiül cambaj Efeso. Isaj masaj nejiw aaga nejiür ayaíw ocas tiül miác owix nej, leaw ajüy pinawan ayaíw candeleros de oro, atcüy apiüng: ² "Xique sawaw nguineay teamerangan; sawaw irangan xeyay najiüt, ngo paxiüm. At sawaw ngome iündan mejawan majlüy monrang ngo majneaj tiül icona. Sawaw icona tejawan wüx ajcüwa nipilan monpíungan apóstoles nejiw, ndoj tejawan ngo maleaing, tejawan monwaiich nejiw.

³ At sawaw naleaing iücan wüx cuajantanej, masey lamemongochiün xeyay wüx xenüt, ngo paxiüm icueajiün.

⁴ Naleaing sanasaj icon nganüy wüx noic ngo majneaj sawaw wüx icona. Aag ayaj cos lango mendiüman xic atnej tendiüman xic nomb. ⁵ Ich leam imeajtsan nguineay terangan najneajay nomb wüx jayats mendüpiün

xic. Nganüy lango merangan najneaj atnej terangan nomb. Ich leam imeajtsan mendüyiün wüx merangan atnej terangan nomb. Sitiül ngo mendüyiün wüx merangan atnej terangan nomb, quiaj sanamb niüng ijlyüyiün najen. Sanawün micandeleriün niüng al-majlüy nganüy, sitiül ngo leam imeajtsan meyamban xic alinomb. ⁶ Masey ngo majneaj terangan, pero altiül noic najneaj irangan, cos ngo mind mejawan aaga ngo majneaj teamarangüw qjcüwa nicolaítas, cos xique aton ngo mind najaw leaw teamarangüw. ⁷ Leaw nendiüm manguaiy, ich manguaiy leaw apiüng Nangaj Espíritu, masaj noicnoic ajlüy monyar andeac Teat Cristo. Cos apiüng: Jane apmajntsop wüx meáwan moncüy majaw nej, ngo majmiüc tiül ngo majneaj, xique sanüüch müet aóng aaga xiül neech mapacaran, aaga najlüy tiül najneajay cambaj niüng acül Teat Dios", aw.

Aaga poch cam ich manguaiyiw monlüy tiül Esmirna

⁸ 'Irang alinoic nawiig, iich aaga ángel ocueaj mondüüb Teat Cristo monlüy tiül cambaj Esmirna. Isaj masaj monyar andeac Teat Cristo, áaga mbas majlüy, at ajlüy úmbwüx, aaga tandeow ndoj tapac. Nej atcüy apiüng: ⁹ "Xique sawaw nguineay teamerangan, nguineay imongochiün naél. Sawaw ngo

mejiüran xeyay ningüy wüx iüt cam, pero naleaing Teat Dios ajaw atnej xeyay ijiüran, cos nej teamambeol icon mejiüran leaw netam. Sajaw nguineay andeacüw xeyay ngo majneaj wüx imbasan ajcüwa nipilan israel monpiügan nejiw minipilan Teat Dios. Ngwüy, ngo maleaing cos minipilan nejiw minatangüw nimeech nasoic Satanás. ¹⁰ Nde mermbolan wüx leaw apmemongochiün, cos minatangüw nimeech apmüüch majmel tiül manchiüc acas icona majaw wüx icon, majüic sitiül apmeiücan wüx leawa teamendüjpiün. Apmemongochiün xeyay ngo majneaj tiül gajpowüw nüt. Nganüy sitiül tanaámb indüjpiün xic leaw indeowan, quiaj sanüüch icon noic corona tiül cielo niüng apmepacan mejlüyiün najneajay meáwan nüt. ¹¹ Leaw nendiüm manguaiy, ich manguaiy leaw apiüng Nangaj Espíritu masaj noicnoic ajlüy monyar andeac Teat Cristo. Cos atcüy apiüng: Leaw apmaüc wüx, ngo majmiüc tiül ngo majneaj, langome apmandeow alinomb”, aw.

Aaga poch cam ich manguaiyiw monlüy tiül Pérgamo

¹² 'Aton irang alinoic nawiig, iich aaga ángel ocueaj monyar andeac Teat Cristo monlüy tiül cambaj Pérgamo. Isaj masaj nejiw: Aaga nejiür espada nexing necamb necamb, atcüy apiüng: ¹³ “Xique sawaw nguineay

teamerangan. Sajaw icüliün niüng ajlüy mitrono minatangüw nimeech nenüt Satanás, majaw wüx minajüüt nej. Sajaw tealeámban temeyariün xenüt. At sawaw ngo mecueatiün xic masey wüx nüt tambiyaw teat Antipas tiül icona ajcan ngo mimbol mandeac wüx xique tiül micambajan niüng acül Satanás. ¹⁴ Pero nganüy netam napiüng wüx acas ngo majneaj leaw irangan: Cos ajlüy tiül icona acas nipilan andüjpiw leaw nomb taquiaach Balaam, aaga nequiaach Balac mayac wüx marangüw ngo majneaj nipilan israel. Balaam tawaiich nipilan israel, cos tasaj nejiw najneaj matsambüw mionij nimal nambiyeran marang nichech najmel teombas narangüch dios. At tayac nejiw wüx majiürüw palpálwüx najtaj, palpálwüx naxey. ¹⁵ At ajlüy tiül icona acas nipilan andüjpiw leaw aquiajchiw ajcüwa nicolaitas. Aaga aquiajchiw quiaj sajcüy nanguaiy. ¹⁶ Nganüy ich leam imeajtsan nguineay teamerangan, iwüniün tiül icona. Sitiül ngwüy, najénan saleamb quiaj nembiyayon naquiüjpüw naag xaespada naw tiül ximbeay. ¹⁷ Leaw nendiüm manguaiy ich manguaiy leaw apiüng Nangaj Espíritu masaj noicnoic ajlüy monyar andeac Teat Cristo. Atcüy apiüng: Jane apmajntsop wüx, ngo majmiüc tiül ngo majneaj, xique

sanüüch müet namix nine pan naxoraad, nasoic maná. At sanüüch anopnop noic nine raan piedra. Wüx aaga nine piedra quiaj tarangüch wüx noic jayats minüteran leaw nejingüind alinop ngo majaw”, aw.

Aag poch cam ich manguiayiw monlüy tiül Tiatira

18 'Aton irang alinoic nawiig, iich aaga ángel ocueaj monyar andeac Teat Cristo monlüy tiül cambaj Tiatira. Isaj masaj meáwan mondüüb Teat Cristo aaga poch cam leaw ayac Micual Teat Dios, aaga nejiür atnej oniw biümb oniiüg nej, oleaj nej atnej nelitlit bronze. Atcüy apiüng: ¹⁹“Xique sawaw ngueay teamerangan; sawaw ngueay erjiürayon lasta; sawaw ngueay iyariün andeac Teat Dios; sawaw ngueay ermbeolayon; sawaw ngueay iiücan wüx imongochiün cuajantanej naél; at sawaw nganüy xeyay najneaj irangan, ngome atnej terangan nomb. ²⁰ Pero nganüy netam nasaj icon wüx acas ngo majneaj leawa temerangan. Aag ayaj cos teameiücan wüx nop najtaj leaw teamarang ngo majneaj atnej tarang aaga Jezabel nomb. Nej apiüng nop nej nendeac andeac Teat Dios, cos andiüm mawüywü monrang xenajiüt majiürüw palpálwüx montaj, palpálwüx monxey. Aton nej neyac nejiw wüx matsambüw mionij nimal nambiyeran marang

nichech najmel teombas narangüch dioses. ²¹ Xique lanaüc wüx arang a najtaj quiaj, ngueay alndom leam omeaats macueat arang ngo majneaj, pero ngo mandiüm macueat. ²² Nganüy sanüüch miün andeow aaga najtaj quiaj. At meáwan leaw lamarangüw ngo majneaj maquiüjpüw, sanüüch mamongochiw xeyay ngo majneaj, sitiül ngo leam omeajtsüw cuane ngo majneaj teamarangüw, macueatiw meáwan aaga ngo majneaj quiaj. ²³ At sanambiy minipilan nej leaw arang aweaag ngo majneaj. Meáwan noicnoic ajlüy monyar andeac Teat Cristo apmajawüw naleaing xique sawaw ngueay apiüngüw, ngueay omeajtsüw nejiw. At apmajawüw ngueay xique sanüüch inopnophon atnej terangan. ²⁴ Nganüy sandiüm nasaj icon monlüy tiül Tiatira, icona leaw ngo meyariün andeac aaga najtaj quiaj, icona leaw ngo mendüjpiün wüx merangan aaga nexotüy leaw arang minatangüw nimeech nasoic Satanás; xique ngo nandiüm nayac icon wüx alinoic cuane apmerangan. ²⁵ Netam mesapan nandand wüx aaga najneaj leaw lamenguiayiün, iyacan wüx imeajtsan merangan aag ayaj leaw sapeay. ²⁶ Cos jane apmaüc wüx, ngo majmel tiül aaga ngo majneaj quiaj, leaw arang atnej sandiüm marang leaw sapeay; aag

ayaj sanüüch majlüy wüx meáwan nipilan tiül meáwan iüt. ²⁷ Naag napac owix nej apmüüch marangüw leawa nej apiüng. Nganüy leaw ngo mandiüm, aag ayaj apndrom ombas atnej ndrom ombas nop xor najwüch naag nangoraad manchiüc. Cos Xeteat tüüch xic narang aag ayaj. ²⁸ At jane apmaüc wüx, xique sanüüch aaga ocas najntsop chiüjmbaw. ²⁹ Leawa nendiüm manguaiy, ich manguaiy leaw apiüng Nangaj Espíritu masaj meáwan noicnoic ajlüy monyar andeac Teat Cristo tiül meáwan cambaj”, aw.

3

Aaga poch cam ich manguaiyw monlüy tiül Sardis

¹ At irang alinoic nawiig, iich aaga ángel ocueaj monyar andeac Teat Cristo monlüy tiül cambaj Sardis: “Aaga nejiür ayaíw Espíritu ocueaj Teat Dios, at ayaíw ocas, atcüy apiüng: Xique sawaw nguineay temerangan, masey nipilan apiüngüw icona almepacan, aag ayaj ngo maleaing cos sawaw atnej lerndeowan. ² Nganüy netam mepacan mejawan nguineay temerangan! Irangan con imalan imeajtsan mejawan sitiül alndom mepacan wüx leaw andiüm Teat Dios. Cos lanajaw ngo merangan palan, laliüc mecueatiün nómban. ³ Ich leaam imeajtsan wüx leaw tenguiayiün, at wüx leaw tesoiquiün. Ich macül wüx imeajtsan

merangan najneaj. Cos sitiül ngo mepacan wüx merangan najneaj, quiaj sanamb wüx nüt ngo meteotsan, atnej wüx ajmel nop need. ⁴ Sawaw tiül micambajan aliün majlüy acas nipilan tiül monyar andeac Teat Cristo ngo marangüw aaga ngo majneaj quiaj. Nejiw apmaquiüjpüw xic, apmasojquiw apixaw nejiw rajnüy cos ngo majiürüw nicuajind nisoet. ⁵ Leaw apmaüc wüx, ngo majmel tiül marang ngo majneaj, aag ayaj apmamb niüng sajlüy, teamasooig rajnüy apix nej. Xique lango nandariich minüt nej tiül aaga nawiig niüng ajlüy minüteran jane lamüjndiw mapacüw meáwan nüt naquiüjpüw. At niüng ajlüy Xeteat maquiüb miángeles nej, sanapiüng xenipilan nejiw. ⁶ Leawa nendiüm manguaiy, ich manguaiy leaw apiüng Nangaj Espíritu masaj meáwan noicnoic ajlüy monyar andeac Teat Cristo tiül meáwan cambaj”, aw.

Aag poch cam ich manguaiyw monlüy tiül Filadelfia

⁷ Irang alinoic nawiig, iich aaga ángel ocueaj monyar andeac Teat Cristo monlüy tiül cambaj Filadelfia. Isaj: “Aag agüy apiüng aaga Nangaj, aaga Nendeac Naleaing, leawa nejiür aaga llave ocueaj Rey David, alndom maleaaig majmel jangantanej niüng ajlüy nej; at wüx apmapal nejingüind ngo ndom maleaaig matüch

niüng ajlüy nej, cos nej atcüy apiüng: ⁸ Xique saw ngueyay temerangan. Nganüy lanayac icon mendeacan xepoch, nejingund ngondom mapal icon. Masey ngome xeyay mepacan wüx xenajiüt, naleaing ngo mepiüangan ngo metam xepoch, aton ngo mecueatiün xic nómban. ⁹ Nganüy ijawan sanasaj icon wüx ajcüwa monwaiich monpiüng nipilan israel nejiw. Cos nejiw minipilan minatang nimeech nasoic Satanás. Nejiw sanüjchiw miünüw niüng ijlüyiün maquiejliw micosüw timbasan, majawüw icona naleaing xenipilan, lanajiür icon lasta. ¹⁰ Naleaing terangan atnej tasajas icon, teiücan wüx meáwan naél leaw temongochiün; áag xique aton ngo nacueat icon. Sanambeol icon, sanawün icon wüx a nüt apmajlüy xeyay naél tiül meáwan iüt, wüx apmatajcüchiw porbar meáwan nipilan wüx iüt. ¹¹ Xique saliüc najénan, tanaám isapan nandand wüx leaw ijawan naleaing; quiaj nejingund ngondom manood icueajiün aaga corona leaw apmeajndiün. ¹² Leaw apmaüc wüx, ngo majmiüc tiül aaga naél quiaj, nej sanüch majlüy natang tiül cielo niüng ajlüy Teat Dios; lango maw quiaj. Sanayac wüx ombas nej minüt Xeteat Dios, at minüt micambaj Xeteat Dios; aag ayaj jayats Jerusalén, áag

aliüc miün imiün cielo niüng ajlüy Teat Dios. Wüx ombas nej aton apmajüic jayats xenüt. ¹³ Leaw nendiüm manguiay, ich manguiay leaw apiüng Nangaj Espíritu masaj meáwan noicnoic ajlüy monyar andeac Teat Cristo tiül meáwan cambaj”, aw.

Aaga poch cam ich manguiayiw monlüy tiül Laodicea

¹⁴ 'Aton irang alinoic nawiig, iich aaga ángel ocueaj monyar andeac Teat Cristo monlüy tiül cambaj Laodicea. Isaj: “Aaga nasoic Amén, aaga nendeac meáwan naleaing, aaga najlüy wüx meáwan leawa tarang Teat Dios, atcüy apiüng: ¹⁵ Xique saw ngueyay teamerangan, cos saw icona ngo mecueatiün xic nómban, at ngo mapac imeajtsan mendüjpiün xic. ¡Malüy mecueatiün nómban tengwüy mepacan wüx merangan leawa sapiüng! ¹⁶ Nganüy cos ntsan miün ijlüyiün, ngome naquind tengwüy ngome nerraar, sanajtiür nawün icon maw tiül ximbeay, cos ngo mind najaw leaw irangan. ¹⁷ Masey ipiüangan icona naleaing temendüjpiün Teat Dios, imongochiün najneaj, irangan meáwan palan, pero ngo meyajcan icona ngo mertaman, ngo meyajcan ngo mejiüran nicuajind, ijlüyiün atnej nop nesomb, atnej miotáagan aton. ¹⁸ Nganüy sanasaj icon, najneaj meyariün sandeac naag imeajtsan; cos aag ayaj

atnej mengalan oro jayam tiül biümb, para mejiüran meáwan leaw netam. Cos sitiül iyariün sandeac, quiaj ngome apmajlüy cuane wüx mexingüan, cos apmejiüran ipixan rajnüy. At apmejiüran misüüg oniüügaran para alndom mexoman mejawan. ¹⁹ Xique mbójan napaj ocueaj, at salic jane sajiür lasta. Nganüy ich leam imeajtsan nguineay teamerangan, cos netam mecueatiün merangan leaw ngo majneaj. ²⁰ Xique salemben teombeay nden, teanapaj natepeay icon. Sitiül aljane apmanguaiy sandeac, apmaleaaig mbeay nden, quiaj sanajmel tiül nden naquiiüb, ndoj sanüet anaag. ²¹ Leawa apmaüc wüx, ngome apmajmiüc tiül ngo majneaj, xique sanüüch chetem nóiquian maquiiüb xic niüng chetejos wüx xetrono najaw wüx meáwan leaw almajlüy. Aag ayaj cos tajntsopiüs wüx meáwan leaw tajcüyw majawüw xic. Nganüy chetejos naquiiüb Xeteat wüx najneajay mitrono nej. ²² Leaw nendiüm manguaiy, ich manguaiy leaw apiüng Nangaj Espíritu masaj meáwan noicnoic ajlüy monyar andeac Teat Cristo tiül meáwan cambaj” —aw.

4

Anderac najneaj wüx Teat Dios tiül cielo

¹ Landoj aag ayaj, quiaj tajawas tiül cielo noic ombeay

nden lejquian. Aaga ombas nendeac tanguaiyüs andeac, tandeac najneajay atnej ajiünts trompet, atcüy tasaj xic:

—Mac ningüy cawüx niüng sajlüy. Sanüüch ic mejaw nguineay apmajlüy alinoic nüt —aw.

² Ndoj quiaj taquiiüb xic mamb Nangaj Espíritu andüy tiül cielo. Quiaj tajawas noic najneajay trono altiül cielo; Teat Dios alchetem wüx. ³ Aaga alchetem quiaj xeyay najneajay ajlüy, atnej ajlüy noic najneaj nacants piedra xeyay nelitlit nenüt jaspe, tengwüy alinoic najneajay piedra nenüt cornalina. Aton ayey nej tiüt aaga najneajay trono quiaj, atnej ndequiamb poj ajlüy nateaic, atnej piedra esmeralda. ⁴ Aaga najneajay trono niüng alchetem Teat Dios, ayey nej tiüt nimiow apiquiw (24) tronos xeyay najneajay. Alchetemoj wüx nimiow apiquiw monxey montangtang ombas monajjüt, xowüy larrow apixaw nejiw; alwüx omalüw nejiw noicnoic corona narangüch oro. ⁵ Imiün wüx aaga najneajay trono chetejeran wüx quiaj, niüng alchetem Teat Dios, tajawas teajlipip tiüt; at tanguaiyüs teatearriür tiüt xeyay napac, tajüic atnej aljane teandeac. Niüng ajlüy aaga najneajay trono quiaj, teandaab ayaíw najquiol. Aag ayaj apiüng wüx ayaíw Espíritu ocueaj Teat Dios. ⁶ Niüng ajlüy aaga najneajay trono leaw alchetem wüx

Teat Dios, alquiaj aton atnej ndec nerijrij atnej vidrio.

Aaga najneajay trono quiaj, ayey nej tiüt aton apiquiw atnej nimal almapacüw, ajiürüw oniüjcüw nejiw xeyay, amb teombas, aton amb teopech.

⁷ Aaga ombas nej nimal quiaj ajüic atnej nop león; nganüy aaga amb ijpüw nimal ajüic atnej nop toro; at amb arojpüw nimal ajiür teombas nej atnej teombas nop naxey; at amb apiquiw ajüic atnej noic águila teajluel. ⁸ Ajcüw apiquiw atnej nimal quiaj almapacüw, nopnopo ajiürüw anaíw miolümbiw nejiw, chipchip-iow ombasüw nejiw ajiürüw xeyay oniüjcüw nejiw amb teombas miolümbiw nejiw, at amb teopech. Nejiw ngo ndijchiümoj, nüt ongwiiüts teamapiüngüw:

Nangaj ic Teat Dios, nangaj ic Teat Dios, nangaj ic Teat Dios.

Teat, ique cuajantanej alndom merang.

Ique almejlüy tanomb, ique almejlüy nganüy, ique iliüc alinomb.

⁹ Nejiw a nimal quiaj andeacüw najneajay wüx Teat Dios, aag almapac meáwan nüt. Üjchiw gracias aaga alchetem wüx aaga najneajay trono quiaj. ¹⁰ Quiaj ajcüwa nimiow apiquiw (24) montangtang ombas monajiüt aquiejliw micosüw nejiw teombas aaga cheten quiaj, marangüw casa aag almapac meáwan nüt. Quiaj awüniw

micoronajüw nejiw mayacüw niüng ajlüy aag alchetem quiaj, teamapiüngüw:

¹¹ Teat Dios, ique Xeteatiün Dios.

Ique xeyay netam ijlüy, xeyay netam merangüch casa.

Ique ijlüy wüx meáwan leaw almajlüy, terang meáwan cuajantanej.

Cos ique tendiüm majlüy, pares terang meáwan leaw almajlüy.

5

Apiüng wüx noic nawiig, at wüx Quicheech Sap

¹ Quiaj tajawas aaga alchetem tiül najneajay trono, almandeaand noic nawiig tiül miác owix nej. Aaga nawiig quiaj nemiül, alwüx poch amb teombas amb teopech, naquiand naag ayaíw sello. ² Quiaj tajawas nop ángel xowüy lapac, tandec napac, tatün manguiay:

—¿Jane nembeata, alndom macheed ajcüwa sello quiaja, mateaaig a nawiigue? —aw.

³ Nejinguind ngo majlüy macheed a sello; ngo majlüy aljane alndom majaw cuane alwüx aaga nawiig quiaj, ngome tiül cielo, ngome wüx iüt, ngome tiüt tiül iüt. ⁴ Xique quiaj tajiüntsas xeyay cos ngo maxoram nejinguind nembeat alndom mateaaig a nawiig majaw cuane alwüx. ⁵ Quiaj nop tiül ajcüwa monxey natangtang ombas tasaj xic:

—Nde mejiünts, jogüy nop naxey naw tiül Judá, naw tiül acualaats aaga Rey David. Aag ayaj nasoic nop león, cos nej lajntsop wüx meáwan moncüy majaw nej. Nej alndom macheed mawün aaga ayaíw sello quiaj, mateaaig a nawiig —aw.

6 Quiaj tajawas niüng ajlüy aaga najneajay trono, alembem nop Quicheech Sap amb pinawan ajcüw apiquiw nimal, at pinawan ajcüw montangtang ombas quiaj. Aaga Quicheech Sap quiaj tajüic atnej landoj ambiyeran. Nej almajiür ayaíw miweac nej, aton ayaíw oniiüg nej. Ajcüw ayaíw oniiüg nej quiaj, apiüng wüx ayaíw espíritu ocueaj Teat Dios leaw Nej üüch mamb meáwan wüx iüt. ⁷ Quiaj tamb aaga atnej Sap quiaj mayar a nawiig tiül miác owix Teat Dios niüng alchetem. ⁸ Wüx tayar aaga nawiig quiaj, ajcüw apiquiw nimal, at ajcüwa nimow apiquiw (24) montangtang ombas taquiejliw micosüw nejiw teombas aaga Quicheech Sap quiaj. Alteowixaw nejiw noicnoic arpa, aton alteowixaw nejiw noicnoic nitomb palüy oro, chipchiow pom. Aaga pom quiaj apiüng wüx leaw atüniw mondüüb Teat Dios. ⁹ Quiaj tatajcüw cantar noic jayats canto, tapiüngüw: Ique xeyay netam ijlüy, pares alndom meyar aaga nawiig quiaj, mewün misello nej, cos ique tembiyeran, tendeow.

Wüx miquiej tewün xicon wüx sasoetiün ndom najlüyiün nóiquian naquiiüjpan Teat Dios.

Xicona monaw meáwan noicnoic ajlüy nipilan; monaw tiül nipilan leaw andeacüw palpáwüx ombeayaran; monaw tiül meáwan cambaj, meáwan nación wüx iüt.

10 Ique teach xicon najlüyiün noic ajlüy miteaats ocueaj Teat Dios; sanarangan montangtang monajiüt wüx iüt, awüw.

11 Quiaj tajawas xeyay ángeles, tanguiaiüis andeacüw. Nejiw ayeyiw tiüt aaga najneajay trono niüng ajlüyiw ajcüw apiquiw nimal almapacüw; niüng ajlüyiw ajcüwa montangtang ombas aton. Ajcüwa ángeles ajlüyiw xeyayiw, ngondom mateoraw. ¹² Teandeacüw napac, teamapiüngüw:

Aaga Quicheech Sap tambiyaran xeyay netam, nej netam majlüy wüx meáwan leaw almajlüy, alndom mayar meáwan nembeatm-beat,

nej nendüy wüx meáwan leaw almajlüy; néjan alndom ombas marang cuajantanej,

netam marangüch casa nguiajantanej, masoic najneajay ajlüy, awüw.

13 Aton tanguiaiüis andeacüw meáwan leaw aliw

tiül cielo, at leaw aliw wüx iüt, at leaw aliw tiüt tiül iüt, at leaw aliw tiül ndec. Meáwan leaw almajlüy tanguiayiüs andeacüw, tapiüngüw:

Aaga alchetem wüx aaga najneajay trono quiaj, at aaga Quicheech Sap quiaj, netam masoiquiw najneajay ajlüyiw.

Netam marangüchiw casa, manderac najneajay wüx nejiw, cos meáwan nüt ndoj ombasüw marangüw cuajantanej.

¹⁴ Condom ajcüw apiquiw nimal tapiüngüw:

—¡Amen, aag ayaj naleaing! —awüw.

At ajcüwa nimiow apiquiw (24) montangtang ombas taquiejliw micosüw nejiw tiüt marangüw casa Teat Dios, aton marangüw casa aaga Quicheech Sap quiaj, ajcüw almapacüw meáwan nüt.

6

Ayaíw sello

¹ Condom quiaj tajawas wüx aaga Quicheech Sap tacheed noic sello naw tiül aaga ayaíw quiaj. Quiaj tanguiayiüs nop naw tiül ajcüw apiquiw nimal quiaj tendec napac atnej atearriür, tapiüng:

—¡Mac, ijaw! —aw.

² Quiaj tajawas nop raan cawüy. Aaga nejtep cawüy quiaj alteowix nej mimüm jeng. Condom tayacüch wüx omal nej noic corona, tamb

tiül montsoj, tajntsoj wüx meáwan.

³ Condom wüx aaga Quicheech Sap quiaj tacheed amb ijquiaw sello, quiaj tanguiayiüs andeac amb ijpüw aaga nimal naw tiül ajcüw apiquiw quiaj, tapiüng:

—¡Mac, ijaw! —aw.

⁴ Condom quiaj taw alinop cawüy xowüy lacants. Aaga nejtep cawüy tüünd ndom müüch majlüy moncüy ningüy wüx iüt, at müüch membiyayej nipilan. Tüünd nots nadam espada aton.

⁵ Wüx aaga Quicheech Sap tacheed amb arej sello, quiaj tanguiayiüs andeac amb arojpüw nimal, tapiüng:

—¡Mac, ijaw! —aw.

Quiaj tajawas alinop cawüy nambeor. Aaga nejtep cawüy quiaj alteowix nej noic nipeaxay. ⁶ Quiaj tanguiayiüs andeac nop nendeac pinawan ajcüw apiquiw nimal quiaj, tapiüng:

—Noic kilo trigo ambeat noic denario, aton arej kilo cebada ambeat noic denario. Nganüy nde mendrooch ombas aaga aceite, at nde mendrooch ombas aaga vin —aw.

⁷ Wüx aaga Quicheech Sap tacheed amb apiquiw sello, quiaj tanguiayiüs andeac amb apiquiw nimal, tapiüng:

—¡Mac, ijaw! —aw.

⁸ Quiaj tajawas nop cawüy lasüen. Aaga nejtep cawüy quiaj minüt nej Nandeow. Aton almandüüb nej alinop nenüt Hades. Nejiw tündiw mambiyaw pinawan pinawan aaga nipilan wüx

iüt; müjchiw membiyayej naag espada ajcüwa nipilan quiaj, at majlüy lop, aton majlüy xeyay monandeow, tengwüy majlüy napat nimal mambiy nipilan.

⁹ Wüx aaga Quicheech Sap tacheed amb acoquiaw sello, quiaj tajawas alteoleaj artül miespíritu nipilan, aag tambiyanüw wüx andeacüw Mípoch Teat Dios masajüw nipilan. ¹⁰ Nejiw tendecüw napac, tapiüngüw:

—Teat Dios, ique nangaj, ique mbójan merang leaw lamepiüng apmerang. Nganüy ¿ngow apmejaw wüx asoetiw nipilan wüx iüta? ¿Ngow apmepalüch ombas wüx ombasüw monbiy xicon? —awüw.

¹¹ Quiaj tündiw apixaw nejiw raan, tasoiquiw:

—Iiündánan alquiriw, cos nganaw palameron mequiüjpan monrang minajüt Teat Cristo leaw netam mambiyeranüw atnej icona tembiyeranan —ajowiw.

¹² Camüm tajawas aaga Quicheech Sap tacheed amb anaíw sello. Quiaj tajlang noic nadam ateam, nüt pojniüt nómban atnej nambeor jael. At a caaw tacants atnej quiej. ¹³ At ajcüwa ocas najlüy tiül cielo tajmiücüw wüx iüt atnej ajtean naliw aóng toc wüx ataad nej tiüt napac iünd. ¹⁴ Quiaj aaga cielo niüng ajlüy nüt, caaw, ocas, ndrot atnej mambiülaran noic nawiig. Aton tumb mambiülüjchiw meáwan tiüc; at leaw iüt nacül tindec tambiülüjchiw. ¹⁵ Quiaj

tecuiürrüw mexotayej tiül warraj tiüc, at teombas piedra ajcüwa montangtang monajiüt wüx iüt, ajcüwa montangtang ombas, ajcüwa monjiür xeyay, ajcüwa minatangüw soldado, ajcüwa ngo mimboloj tiül montsoj, ajcüwa monrang najon mos, at ajcüw leaw ngome aag arang najon mos; ¹⁶ tepajüw masajüw a tiüc, at nadamdandam piedra:

—Ichar xicon tiüt, ixot xicon ngana majaw xicon Teat Dios, áag cheten tiül najneajay trono, ngana marang ngo majneaj wüx ximbasan aaga Quicheech Sap leaw ajcüy majaw xicon; ¹⁷ cos lamatüch aaga netam nüt wüx ajcüy majaw icoots Teat Dios. ¿Jane alndom maüc wüx ayaj? —awüw.

7

Lajmeliw sello monaw tiül nipilan israel

¹ Wüx landoj meáwan aag ayaj, quiaj tajawas apiquiw ángel alembemoj wüx piquiw oxing iüt. Nejiw tengual mapalüw aaga piquiw nepepep wüx iüt, cos atquiaj ngondom mapac wüx iüt, at ngome tiül ndec, at ngome wüx alngün xiül. ² Quiaj tajawas alinop ángel tajntsop imiün nonüt. Nej almajoy misello Teat Dios almapac. Quiaj tendec napac masaj ajcüw apiquiw ángeles leaw lamayariw poch mandrojchiw ombas leaw najlüy wüx iüt, leaw najlüy tiül ndec. Tasaj nejiw:

3 —Nde mendrojchiün ombas leaw najlüy wüx iüt, leaw najlüy tiül ndec, at nde meloxiün tiüt xiül; icüliün leaw sayacan sello teombas omalüw ajcüw monrang minajiüt Miteatiiüts Dios —aj nejiw.

4 Condom quiaj tan-guiayiüs nguitow ajlüyiw ajcüwa leaw lajmeliw sello. Nejiw ajlüyiw coic miow ic miow apiquiw mil (144,000) naw tiül meáwan micual micual Israel. ⁵ Naw tiül micual acualaats Judá tajmeliw sello agajpiüp mil (12,000) nipilan. Naw tiül micual acualaats Rubén tajmeliw sello agajpiüp mil. Naw tiül micual acualaats Gad tajmeliw sello agajpiüp mil. ⁶ Naw tiül micual acualaats Aser tajmeliw sello agajpiüp mil. Naw tiül micual acualaats Neftalí tajmeliw sello agajpiüp mil. Naw tiül micual acualaats Manasés tajmeliw sello agajpiüp mil. ⁷ Naw tiül micual acualaats Simeón tajmeliw sello agajpiüp mil. Naw tiül micual acualaats Leví tajmeliw sello agajpiüp mil. Naw tiül micual acualaats Isacar tajmeliw sello agajpiüp mil. ⁸ Naw tiül micual acualaats Zabulón tajmeliw sello agajpiüp mil. Naw tiül micual acualaats José tajmeliw sello agajpiüp mil. Naw tiül micual acualaats Benjamín tajmeliw sello agajpiüp mil.

Noic ajlüy xeyay nipilan palúyan raan asojquiw

9 Wüx landoj aag ayaj, quiaj tajawas xeyay nipi-lan, nejingiind ngondom mambich mateow. Cos nejiw nawúwan tiül meáwan nación wüx iüt; nawúwan tiül meáwan noicnoic ajlüy nipilan; nawúwan tiül noic noic cambaj niüng tajlüyiw. At nawúwan tiül meáwan nipilan leaw andeacüw palpálwüx ombeayaran. Nejiw alembemoj quiaj niüng ajlüy aaga najneajay trono, niüng ajlüy aaga Quicheech Sap. Nejiw almasojquiw apixaw nejiw palúyan raan, alteowixaw nejiw op nit. ¹⁰ Nejiw tendeacüw napac, tapiüngüw:

Miteatiiüts Dios cheten tiül aaga najneajay trono quiaj,

at aaga Quicheech Sap quiaj; nejiw lamawüniw icoots wüx asoetiiüts.

¹¹ Condom meáwan ángeles leaw alembemoj ayeyiw tiüt najneajay trono chetej wüx Teat Dios, aton ayeyiw tiüt ajcüwa montangtang ombas, at ayeyiw tiüt ajcüw apiquiw nimal almapacüw, taquiejliw tiüt micosüw nejiw, nómban mejquiejow tiüt marangüw casa Teat Dios. ¹² Nejiw tapiüngüw:

¡Amén! Teat Dios najneajay arang, nej netam marangüch casa, netam masoic nej nendüy wüx meáwan leaw almajlüy.

Nej netam müjchiiüts gracias; netam marangüch casa cos nej alndom marang

cuajantanej leaw
andiüm.

Atquiaj netam majlüy
meáwan nüt. Amén.

¹³ Quiaj nop natang ombas
tatün manguiay xic:

—¿Jane nejiwe mon-
sooig raan quiaja, nguiane
nawüwa? —aw.

¹⁴ Quiaj xique tasajas:

—Teat, ique ijaw nguiane
nawüw —saj.

Quiaj tasaj xic:

—Ajcüw ayaj leaw laawüw
tiül xeyay ngo majneaj wüx
iüt. Nganüy nejiw ajlüyiw na-
jneaj, cos tajantsüw apixaw
nejiw rajnüy tiül miquiej
aaga Quicheech Sap. ¹⁵ Por
aag ayaj ajlüyiw teombas
aaga trono niüng chetej Teat
Dios. Nüt ongwiiüts nejiw
teamarangüw minajiüt nej
tiül aaga nangaj templo
tiül cielo. Aaga alchetem
tiül aaga najneajay trono
quiaj, nej apmajiür nejiw cos
apmaquiiüb nejiw. ¹⁶ Nejiw
langome apmaiündüw lop,
at ngome apmaiündüw yow.
Nüt langome apmambel
nejiw, at langome apmaya-
jcüw nerraar. ¹⁷ Aaga
Quicheech Sap najlüy niüng
ajlüy najneajay chetej wüx
Teat Dios apmajiür nejiw,
apmayac nejiw niüng ajlüy
xeyay oniüg yow leawa
neech mapacaran. Teat Dios
apmajend miyow oniüjcüw
nejiw —aj xic.

8

Amb ayaíw sello

¹ Wüx aaga Quicheech
Sap tacheed amb ayaíw

sello, tanaámb ndijchiow
tiül cielo maseyme pinawan
ores. ² Quiaj tajawas ayaíw
ángeles alembemoj niüng
ajlüy Teat Dios. Nejiw
tjündiw ayaíw trompet. ³ Ndoj
quiaj tajngot alinop ángel,
lembet amb teombas artül,
andeaand noic nitomb
narangüch oro. Quiaj tüünd
xeyay pom mambel wüx
aaga artül narangüch oro
najlüy niüng ajlüy mitrono
Teat Dios, wüxan atajcüw
orar meáwan mondüüb Teat
Cristo. ⁴ Minasop aaga pom
quiaj, tajndoc niüng ajlüy
Teat Dios imiün tiül owix
aaga ángel quiaj, nóiquian
maquiiüb leaw atajcüw orar
ajcüwa mondüüb Teat Cristo
quiaj. ⁵ Condom aaga ángel
quiaj, tayar noic nitomb
machipich olüic biümb naw
wüx artül. Condom tawi-
ich andüy wüx iüt. Quiaj
teatearriür, aneerror xeyay,
xeyay tajliplip tiüt, at xeyay
tajlanglang ateam.

Ajcüwa trompeta

⁶ Condom ajcüwa ayaíw
ángeles quiaj, monjiür ayaíw
trompet, laliüc meindeaw.

⁷ Ndoj aaga ombas nej ángel
taínd trompet, quiaj tajoet
hielo wüx iüt. At tajmiüc
biümb aquiüüb tiül quiej.
Quiaj tandaab noic naw tiül
arej ajlüy a iüt maquiiüb noic
arej ajlüy a xiül. Tandaab
meáwan nateaic soex aton.

⁸ Wüx taínd trompet amb
ijpüw ángel, quiaj tajlos tiül
nadam ndec atnej ajlüy
noic nadam tiüc teandaab.
Quiaj iwear a nadam ndec

tangowüch marang quiej.
 9 Quiaj tandeowüw iwear
 (1/3) nimal najlüy tiül ndec.
 At iwear barco najlüy tiül
 ndec ndrot ombasüw.

10 Wüx taínd trompet
 amb arojpwüw ángel, quiaj
 tajmiüc imiün tiül cielo
 noic nadam ocas tengual
 andaab atnej andaab nots
 najquiol. Aag ayaj tajmiüc
 tiül iwear meáwan lam,
 tiül iwear oniüg yow aton.
 11 Minüt aaga ocas quiaj,
 Ajenjo. Condom iwear a
 yow tangaag. Quiaj xeyay
 nipilan tandeowüw, cos
 tanganeowüw aaga nangaag
 yow quiaj.

12 Wüx taínd trompet amb
 ipeic ángel, quiaj ndrot om-
 bas iwear ajlüy a nüt, iwear
 ajlüy a caaw, iwear ajlüy
 a ocas; ajcüw ayaj pojniüt
 iwear. Quiaj ngo ram wüx iüt
 iwear, at nüt, at ongwiiüts.

13 Quiaj tajawas nop ángel
 tengual ajlüel tiül cielo atnej
 águila. Aag ayaj tendeac na-
 pac, tapiüng:

—¡Jaa, pobre nejiw moncül
 wüx iüt wüx apmajiünts
 alacas trompet, áag apmain-
 deaw alarajpwüw ángel! —aw.

9

1 Condom wüx taínd
 trompet amb acoquiaw ángel,
 quiaj tajawas atnej noic ocas
 lajmiüc wüx iüt imiün tiül
 cielo. Nej tüünd nots llave
 maleaaig aaga nequiliüt lol
 najlüy tiüt, ngo majiür ümb.
 2 Quiaj taleaaig aaga nequi-
 liüt lol najlüy tiüt; taw nasop
 imiün tiül aaga lol quiaj,

atnej minasop xeyay biümb.
 Aaga xeyay nasop naw tiül
 a lol quiaj taponiich a nüt.

3 Naw tiül aaga nasop quiaj
 tawüw xeyay nchiül andüy
 wüx iüt. Ajcüw ayaj tündiw
 ndom mendalüw atnej an-
 dal napüp najlüy wüx iüt.

4 Tasoiquiw ngondom müeti-
 wüw soex wüx iüt, at cuajantanej
 nateaic, at owil xiül, aag miün
 nipilan alndom mandalüw
 leawa ngo majiür misello
 Teat Dios teombas omal
 nej. 5 Nejiw tündiw ndom

mandalüw nipilan áagan
 acoquiaw caaw. Naleaing
 ngondom mambiyaw nipilan
 nómban, áaga andalüwan. Cos
 wüx andalüw, quiaj nipilan
 apmayajcüw xeyay necoy
 atnej wüx andal nejiw napüp.
 6 Wüx aaga nüt quiaj, nipilan
 apmandiümüw mandeowüw
 nómban, pero naleaing ngon-
 dom mandeowüw.

7 Ajcüwa nchiül quiaj, ajüic
 at nejiw cawüy apmambüw
 tiül montsoj. Alwüx omalüw
 nejiw ajüic atnej corona
 narangüch oro; nganüy teom-
 basüw nejiw atnej teombas
 nipilan. 8 Aton ajiürüw mion-
 deats omalüw atnej mion-
 deats omal montaj; olüiquiw
 nejiw atnej olüic león.

9 Opangüw nejiw lil atnej
 manchiüc; ajiünts miolümbiw
 nejiw atnej atearriür oleaj
 xeyay carret anot nej cawüy
 wüx acuiür tiül montsoj.

10 Ajiürüw miwiülüw nejiw
 atnej miwiül napüp, andalüw
 atnej andal napüp. Ajcüw
 ayaj tündiw ndom mandalüw
 nipilan naag miwiülüw nejiw

meáwan acoquiaw caaw.
¹¹ Ajiürüw minatangüw nejiw aton, aaga ángel najlüy wüx aaga nequiliüt lol najlüy tiüt. Minüt nej wüx hebreo Abadón, at wüx griego Apolión.

¹² Nganüy lamong aaga mbas xeyay ngo majneaj tamongochiw nipilan wüx iüt; aliün majlüy alijquiaw xeyay ngo majneaj apmamingochiw nipilan.

¹³ Condom wüx taínd trompet amb anaíw ángel, quiaj tanguiayiüs noic nanderac imiün tiül ajcüw apiquiw miweac aaga artül narangüch oro najlüy teombas Teat Dios. ¹⁴ Aaga nanderac quiaj tasaj amb anaíw ángel nejiür trompet:

—Ichejtiün ajcüw apiquiw ángeles naolaranüw niüng ajlüy nadam lam Eufrates —aj.

¹⁵ Quiaj tacheedaranüw ajcüw apiquiw ngo majneaj ángeles. Nejiw ayaj teamacüliw ngünantanej ores, ngünantanej nüt, ngünantanej caaw, ngünantanej neat mambiyaw iwear a nipilan leaw almajlüy wüx iüt. ¹⁶ Xique tanguiayiüs nguitow ajlüyiw ajcüwa soldados montep cawüy, ajlüyiw ijquiaw acoic miow millones (200,000,000).

¹⁷ Condom tündiüs najaw atnej saúm xeyay cawüy alwüx montep. Ajcüwa montep cawüy quiaj asoijquiaw mal miiündüw nejiw manchiüc nacants, azul, maril. Aton omalüw cawüy atnej omal león; aw

teombeayiw nejiw biümb, nasop, azufre. ¹⁸ Ndoj quiaj tandeowüw iwear (1/3) a nipilan wüx iüt; ambiy nejiw ajcüw arej ngo majneaj naw teombeayiw cawüy; aag ayaj biümb, nasop, azufre. ¹⁹ Ajcüwa cawüy quiaj naag ombeayiw nejiw, at naag miwiülüw nejiw alndom marangüw ngo majneaj. Miwiülüw nejiw atnej omal ndiüc, alndom matsambüw nipilan.

²⁰ Meáwan nipilan leaw ngo mandeowüw tiül aaga xeyay ngo majneaj quiaj, ngo leam omeajtsüw macueatiw arangüw casa leaw owixaw nejiw tarangüw. Ngo macueatiw marangüw casa nimeech, tengwüy aaga dios narangüch oro, plata, bronce, piedra, xiül. Ajcüwa narangüch dios quiaj, ngondom majawüw, ngondom manguiayiw, ngondom majüyiw. ²¹ At aton ajcüwa nipilan quiaj, ngo leam omeajtsüw macueatiw ambiyaw nipilan, ngo leam omeajtsüw macueatiw arangüw nesomüy, ngo macueatiw ajiürüw pálwüx najtaj, pálwüx naxey; at aton ngo macueatiw anejtiw.

10

Nop ángel alteowix nej noic nine nawüig

¹ Quiaj tajawas alinop ángel xowüy lapac, imiün tiül cielo. Nej awinchay tiül oic, alwüx omal nej ndequiamb poj. Teombas nej xowüy lachech

atnej nüt, oleaj nej atnej oniw biümb. ² Almandeaand noic nine nawiiġ tejquian. Nej tacuüüch miác oleaj nej tiül nadam ndec, miquiamb oleaj nej wüx iüt. ³ Quiaj tendec napac atnej apaj nop león. Wüx landoj andeac, quiaj tetearriür ayaíw napac anendeog andeac nej. ⁴ Wüx landoj atearriür ayaíw andeac nej, xique lasamb sanarang wüx nawiiġ aag ayaj, quiaj tanguiayiüs nop nendeac tiül cielo masaj xic:

—Ipálan tiül imeaats leawa apiüngüw ajcüwa ayaíw netearriür quiaj, nde merang wüx nawiiġ —aj xic.

⁵ Aaga ángel sawaw necuüüch oleaj tiül nadam ndec, aton wüx iüt, nej taxaing miác owix nej andüy tiül cielo. ⁶ Quiaj tandec wüx minüt Teat Dios, aaga almapac meáwan nüt, aaga nerang cielo at leawa almajlüy quiaj, aaga nerang iüt at leawa almajlüy wüx iüt, aaga nerang nadam ndec at leawa almajlüy tiül ndec. Quiaj tapiüng:

—Nğanüy apmajlüy leaw apmajlüy, lango mequiy; ⁷ wüx aaga nüt apmaínd trompet aaga amb ayaíw ángel, quiaj apmajlüy atnej tapiüngüw mondeac andeac Teat Dios, leaw tasaj nejiw Teat Dios —aw.

⁸ Condom aaga landoj nanguiay andeac imiün cielo, tendec alinomb masaj xic, tapiüng:

—Quiür, iyar aaga nine nawiiġ tejquian najlüy te-

owix aaga ángel necuüüch oleaj tiül nadam ndec at wüx iüt —aj xic.

⁹ Quiaj tambas natüch aaga ángel, tasajas:

—Chiün najaw aaga nine nawiiġ quiaj —saj.

Nej tasaj xic:

—Iyar, it, aag ayaj apmangan tiül imbeay atnej angan cün, pero apmangaag tiül imeaats —aj xic.

¹⁰ Quiaj tayariüs aaga nine nawiiġ teowix aaga ángel, tüetiüs. Quiaj tangan tiül ximbeay atnej angan cün, pero wüx landoj nüt, quiaj tangaag tiül ximeaats.

¹¹ Condom quiaj tasoiquiüs:

—Netam mepiüng alinomb leaw lamasaj ic Teat Dios, nguineay apmamongochiw palpálwüx cambaj, palpálwüx iüt; nguineay apmamongochiw nipilan leaw andeacüw ombeayaran, at nguineay apmamongochiw montangtang monajiüt —sajow.

11

Ijpüw monjaw

¹ Quiaj tündiüs nots najchow nepeaxay. Quiaj tasoiquiüs:

—Lemben, quiür ipeax aaga nadam nangaj iüm ocueaj Teat Dios, aton ipeax aaga artül leaw alquiaj. Aton iteow meáwan monrang casa Teat Dios tiül aaga nangaj iüm quiaj. ² Nğanüy amb wüx opech nangaj iüm, ich majlüy nde mepeax, cos Teat Dios lamüüch pálwüx

nipilan ngome israel. Cos ajcüwa nipilan quiaj apmacuüchcuüjchiw tiüt aaga nangaj cambaj quiaj meáwan ic miow ijquiaw (42) caaw. ³ Condom sanüüch mamb ajcüw ijpüwa monjaw aag tajlüy. Nejiw apmasoijquiw nambeor apixaw nejiw majüic xeyay amix omeajtsüw. At apmüjndiw ndom mandeacüw andeac Teat Dios meáwan noic mil ijquiaw acoic miow er miow (1,260) nüt —aj xic.

⁴ Ajcüwa ijpüw monjaw leaw tajlüy quiaj, ajcüw ayaj at nejiw ijquiaw owil olivo, aton at nejiw ijquiaw candiler najlüy niüng ajlüy Teat Dios nejaw wüx meáwan iüt. ⁵ Sitiül aljane aleaic mandiüm marang wüx ombasüw nejiw, quiaj apmaw biümb teombeayiw nejiw, apmandrojchiw ombas moncüy majaw nejiw quiaj. Atquiaj sitiül aljane aleaic mandiüm marang wüx ombasüw nejiw, quiaj apmandeow aton. ⁶ Ajcüw ayaj alndom mapalüw a cielo lango majoet meáwan nüt wüx apmandeacüw andeac Teat Dios. At alndom mangowüjchiw yow marang quiej. At alndom müjchiw majlüy cuajantanej ngo majneaj wüx iüt, leawa nejiw andiümüw mayacüw. ⁷ Wüx landoj marangüw minajiütüw nejiw, quiaj aaga napat nimal imiün tiüt tiül nequiliüt lol leaw ngo majiür ümb, apmatsojow maquiüjpüw, apmantsop wüx, apmambiy nejiw.

⁸ Condom níüngan andeowüw, apmacüliwan quiaj tiül calle tiül aaga nadam cambaj niüng tajmel wüx cruz Teat Cristo Midiosüw nejiw. Cos aaga nadam cambaj quiaj atnej Sodoma, tengwüy atnej Egipto. ⁹ Condom meáwan er nüt alwüx pinawan, apmacüliw tiül calle majaraw. Meáwan nipilan monaw tiül namix cambaj, meáwan noicnoic ajlüy nipilan, meáwan mondeac palpálwüx ombeayaran, at meáwan nipilan monaw tiül palpálwüx iüt apmajawjawüw ajcüwa mondeow quiaj. Nejiw langome apmüjchiw mamiürajtüw. ¹⁰ Condom quiaj meáwan nipilan wüx iüt apmapac omeajtsüw, cos landeowüw ajcüwa monxey quiaj. Quiaj apmarangüw nangos nüt, apmüjndiw cuajantanej nop alinop, cos ajcüw ijpüw mondeac andeac Teat Dios quiaj, langome apndom müjchiw mamongoch ngo majneaj alinomb. ¹¹ Pero wüx laümb er nüt alwüx pinawan, quiaj Teat Dios tapacüüch nejiw alinomb. Quiaj witiütoj lembemoj. Ndoj xeyay mbayatoj meáwan nipilan majawüw nejiw. ¹² Quiaj ajcüwa ijpüw monjaw quiaj tanguiayiw noic nanderac napac imiün tiül cielo, apiüng:

—Macaron —ajowiw.

Quiaj tambüw andüyiw cawüx tiül cielo, ambüw tiül oic, teamajawüw nejiw ambüw ajcüwa monbiy nejiw. ¹³ Quíajan tajlang noic nadam ateam; tandrooch ombas

igajpowüw (1/10) iüm tiül a cambaj quiaj. Wüx tajlang aaga ateam quiaj, tandeowüw ayaíw mil nipilan. Quiaj meáwan nipilan leaw ngo mandeowüw xeyay mbayatoj, tarangüw casa Teat Dios tiül cielo.

¹⁴ Aaga amb ijquiaw ngo majneaj quiaj, lamong. Condom amb arej ngo majneaj apmajlüy najénan.

Amb ayaíw trompet

¹⁵ Wüx taínd a trompet amb ayaíw ángel, quiaj tajlüy xeyay mondeac tiül cielo, tapiüngüw napac:

Nganüy Miteatiiüts Dios, at Teat Cristo micual nej apmajlüyiw wüx palpálwüx iüt;

condom Teat Cristo apmajlüy wüx meáwan leaw almajlüy meáwan nüt.

¹⁶ Quiaj ajcüwa nimioiw apiquiw (24) montangtang ombas moncheten tiül mitronojüw niüng ajlüy Teat Dios, taquiejliw micosüw nejw, nómban mejquiejow tiüt marangüw casa Teat Dios. ¹⁷ Teamapiüngüw:

Süjchiün ic gracias Xeteatiün Dios,

ique alndom merang meáwan cuajantanej,

ique almejlüy nganüy, ique tejlüy nde tanomb, at iliüc miün alinomb.

Nganüy lamejüiquich ndoj imbas merang cuajantanej;

lamesap minajiüt merang natang wüx meáwan iüt.

¹⁸ Meáwan palpálwüx nación wüx iüt tajcüyiw majawüw ic,

pero nganüy lamatüch a nüt mejcüy mejawüw.

At lamatüch a nüt mejaw wüx asoetiw mondeow,

at aton apmeajchiw leaw apmüjndiw monrang minajiüt, ajcüw ayaj mondeac indeac.

Apmeajchiw leaw apmüjndiw meáwan micambajiüt, meáwan monyar indeac,

masey natang, masey chingüy.

At aton lamatüch a nüt mendrooch ombasüw ajcüw leawa teamandrojchiw ombas iüt.

¹⁹ Quiaj aaga nadam nangaj iüm ocueaj Teat Dios tiül cielo lejquiat. Quiaj tajüic aaga nangaj cüx altiül. Condom quiaj tajliplip tiüt, anerrorr tajlüy, tetearriür tiüt, tajlang noic ateam, y tajmiüc xeyay hielo.

12

Nop najtaj y nop nadam nimal atnej jüm.

¹ Quiaj tajüic noic nadam majaraw tiül cielo. Aag ayaj nop najtaj, apix nej xowüy lachech atnej nüt, at a caaw altiüt teoleaj nej. Alwüx omal nej noic corona alwüx gajpic (12) ocas. ² Aaga najtaj quiaj, alteomeaats micual nej, teajiünts wüx acoy omeaats cos laliüc wijquiam micual nej. ³ Condom quiaj tajüic alinoic majaraw tiül cielo. Aag ayaj nop nadam

nimal atnej jüm, nacants ombas, ajiür ayaíw omal nej y gajpowüw (10) miweac nej; ajiür noicnoic corona wüx omal nej. ⁴ Naag miwiül nej tajimb tiüt iwear (1/3) ocas najlüy tiül cielo, talox nejiw tiüt wüx iüt. Aaga nimal atnej jüm quiaj, tamb mojom niüng ajlüy a najtaj laliüc wijquiam micual nej, cos andiüm matsamb micual nej wüxan apwijquiam. ⁵ Aaga najtaj quiaj, wijquiat micual nej, nop nench. Aaga nench quiaj, apmajlüy wüx meáwan cambaj wüx iüt; nejingüind ngome apndom marang leawa nej ngo mandiüm. Naleaing quiaj tajnot a nine ocueaj aaga najtaj quiaj, taquiüraab andüy cawüx niüng ajlüy Teat Dios, at niüng ajlüy najneajay mitrono nej. ⁶ Condom aaga najtaj quiaj tecuiür andüy tiül wajchiüc niüng Teat Dios tasaj nej mamb macül. Quiaj tüünd meáwan leaw apmetam nej noic mil ijquiw acoic miow er miow (1,260) nüt.

⁷ Condom quiaj tajlüy noic nadam montsoj tiül cielo; aaga natang ángel nenüt Miguel aquiüb miángeles nej, tatsojow maquiüjpüw aaga nimal atnej nadam jüm, aquiüb miángeles nej. ⁸ Ndoj aaga nimal atnej nadam jüm ngo majntsopiw wüx; quiaj ngondom macüliw tiül cielo. ⁹ Quiaj tajlos tiüt wüx iüt aaga nadam nimal atnej jüm quiaj. Cos nejay aaga ndiüc najlüy nde tanomb nenüt diablo,

aag ayaj minatang nimeech, nenüt Satanás aton. Aaga newaiich nipilan wüx iüt tajlos tiüt wüx iüt maquiüb meáwan miángeles nej.

¹⁰ Quiaj tanguiaiüs andeac nop nendeac tiül cielo; tandeac napac, tapiüng:

—Canüy Teat Dios lajntsop wüx meáwan ngo majneaj. Teat Dios lamajüiquich nejay alndom majlüy wüx meáwan leaw almajlüy. Teat Cristo, aag micual nej, lamajüiquich nej aton ajlüy wüx meáwan leaw almajlüy; cos aaga neyac asoet nüt ongwiiüts wüx ombasüw mondüüb Teat Cristo niüng ajlüy Miteatiiüts Dios, nej lajlos tiüt wüx iüt.

¹¹ Nejiw ajcüwa mondüüb Teat Cristo quiaj, tajntsopiw wüx minatang nimeech, cos tandeow aaga Quicheech Sap, tajünch tiüt miqueiej nej para mawün nejiw wüx. At cos ngo mimboloj mandeacüw wüx Teat Cristo masey tajawüw apmambiyaranüw. ¹² Nganüy ich mapac imeajtsan meáwan monlüy tiül cielo. Pero nganüy xeyay ngo majneaj apmajlüyiw moncül wüx iüt, at moncül wüx iüt leaw ajlüy tiül ndec, cos minatangüw nimeech lapeay niüng ijlüyiün. Nej xeyay ajcüy, cos ajaw ngome xeyay nüt aliün majiür ndom marang leaw andiüm —aw.

¹³ Condom aaga nadam nimal atnej jüm quiaj, wüx tayaag lajlos tiüt wüx iüt, quiaj tapeax acuiür aaga najtaj newiquiach nine nench.

¹⁴ Quiaj tüünd ijquiaw miolümb nej aaga najtaj quiaj, atnej miolümb noic nadam águila, para majlüel andüy tiül wajchiüc niüng apmüünd meáwan leaw netam. Aag ayaj apmajlüy aroomb neat alwüx pinawan, tiül niüng ngondom matüch nej aaga nadam nimal atnej jüm quiaj.

¹⁵ Condom aaga nadam nimal atnej jüm quiaj, tawün teombeay nej atnej nots lam amb teopech a najtaj. Aag ayaj tarang para macuarreech nej lam. ¹⁶ Nganüy aaga iüt tambeol aaga najtaj quiaj, cos lejquiat, tümb xiüm a lam naw teombeay aaga nimal atnej jüm quiaj. ¹⁷ Condom aaga nimal atnej jüm quiaj, masey xeyay tajcüy majaw aaga najtaj quiaj, ngondom marang nicuajind. Ndoj quiaj tamb matsoj maquiüjpüw aldemas micual aaga najtaj quiaj. Cos ajcüw ayaj ayariw aaga poch leaw lamayac Teat Dios; at ngo mimboloj mandeacüw wüx leaw lamarang Teat Jesucristo.

13

Ijpüw napat nimal

¹ Xique lembetos mbeay nadam ndec. Quiaj tajawas tiül ndec nop ngo majneaj nimal almajiür ayaíw omal nej, gajpowüw miweac nej. Wüx notsnots miweac nej ajüür noic corona; at wüx noicnoic omal nej ajlüy wüx noic minüteran xeyay ngo majneaj, cos andeac atnej

dios nej. ² Aaga alinop nimal sawaw quiaj, ajlüy atnej nop lüw, oleaj nej atnej oleaj oso, ombeay nej atnej ombeay león. Condom aaga alinop nimal atnej jüm tüüch nej ndom marang cuajantanej; aton tüüch nej niüng tsotoj majlüy wüx meáwan cuajantanej. ³ Quiaj tajawas noic omal nej atnej tajcoch, ajüic atnej apmandeow; pero aaga ajüür aaga tajcoch quiaj tajneaj. Meáwan nipilan wüx iüt mbayatoj majawüw nguineay tarang aaga nimal quiaj, ndoj tandüjpiw nej. ⁴ Condom quiaj meáwan nipilan tarangüw casa aaga nimal atnej jüm quiaj, cos nej tüüch marang natangüy aaga nimal atnej lüw quiaj. At tarangüw casa aaga nimal atnej lüw quiaj, tapiüngüw:

—¿Jane alndom marang cuajantanej atnej arang aaga nimal quiaja? ¿Jane alndom matsoj aweaag majntsop wüxe? —awüw.

⁵ Quiaj aaga ngo majneaj nimal atnej lüw quiaj telombüy nejáyan quiaj. At tüünd mandeac xeyay ngo majneaj wüx ombas Teat Dios; at tüünd marang leawa nej andiüm meáwan ic miow ijquiaw (42) caaw. ⁶ Quiaj tandeac xeyay ngo majneaj wüx ombas Teat Dios. Tapiiich minüt Teat Dios, tapiiich niüng acül Teat Dios, tapiiich meáwan monlüy tiül cielo. ⁷ At tüünd matsoj aweaag mondüüb Teat Cristo majntsop wüx nejiw. At tüünd majlüy wüx meáwan nipilan

monaw cuajantanej iüt, meáwan monaw tiül namix cambaj, meáwan mondeac palpálwüx ombeayaran, at meáwan nipilan monaw tiül palpálwüx nación. ⁸ Quiaj tarangüw casa aaga nimal atnej lüw quiaj meáwan nipilan monlüy wüx iüt leaw ngo marangüch minütiw nejiw tiül aaga nawiig najlüy nde wüx nganaw majlüy a iüt cam. Cos aag miün leaw lamüünd mapac meáwan nüt ajlüy minüt nej tiül aaga nawiig quiaj. Aag ayaj ocueaj aaga Quicheech Sap tambiyaran.

⁹ Nganüy leaw nendiüm manguiay, ich manguiay. ¹⁰ Sitiül aljane apmayac alinop tiül manchiüc, nej aton apmamb tiül manchiüc. Aton sitiül aljane apmambiy alinop naag espada, nej aton naag espada apmindeowüy. Pares mondüüb Teat Cristo netam maiücüw wüx leaw apmamongochiw, tanaámb ngo macueatiw Teat Dios.

¹¹ Ndoj quiaj tajawas alinop ngo majneaj nimal teaáw imiün tiüt tiül iüt. Aag ayaj ajiür ijtsüw miweac nej atnej miweac sap; nganüy andeac nej atnej andeac aaga nimal atnej jüm. ¹² Aaga nimal nejiür ijtsüw weac quiaj, tüünd majlüy wüx cuajantanej atnej arang aaga nimal atnej lüw quiaj. Nganüy aaga nimal atnej lüw quiaj ajlüy wüx aaga nimal nejiür ijtsüw weac. Quiaj tapiüng meáwan nipilan monlüy wüx iüt netam marangüw casa aaga

ombas wüx nimal atnej lüw, aaga leaw tajneaj minecoy nej. ¹³ Aton tarang nadam ateócan, cos tüüch majmiüc biümb imiün tiül cielo andüy wüx iüt, teamajawüw nipilan. ¹⁴ Quiaj tawaiich meáwan nipilan monlüy wüx iüt naag aaga ateócan leawa tüüch nej marang aaga nimal atnej lüw quiaj. Aton tasaj meáwan nipilan monlüy wüx iüt netam marangüw nop narangüch dios majiüc atnej aaga nimal atnej lüw quiaj, aaga tacobcharan naag espada ndoj tajneaj alinomb. ¹⁵ Quiaj aaga nimal nejiür ijtsüw miweac nej tüünd mapacüüch aaga narangüch dios ajüic atnej lüw quiaj, tüüch mendeac. Aton tüüch mambiy meáwan leawa ngo marang casa aaga narangüch dios atnej lüw quiaj. ¹⁶ At aton tapiüng netam majmel sello wüx miác owixaw, tengwüy teombas omalüw meáwan nipilan nde namix, nde natang; masey nejiür xeyay, masey ngo majiür nicuajind; masey najon mos, masey ngwüy. ¹⁷ Quiaj nejingund ngon-dom mangalüw tengwüy manüjpiw nicuajind sitiül ngo majiürüw aaga sello najlüy wüx minüt aaga nimal, tengwüy aaga número apiüng wüx minüt nej. ¹⁸ Aag agüy naél maxoram omeaatsaran wüx nguineay apiüng aaga número alwüx sello. Leaw alndom maxom omeaats wüx, ich majaw cuane apiüng minúmero minüt aaga nimal

quiaj, cos aaga número quiaj apiüing wüx minüt nop naxey. Aaga número quiaj, aag ayaj anaíw acoic miow er miow anaíw (666).

14

Atajcüw cantar 144,000 nipilan

¹ Ndoj quiaj tajawas aaga Quicheech Sap, alembem wüx mitiüc Sión almaquiüüb coic miow ic miow apiquiw mil (144,000) nipilan. Nejiw almajiürüw minüt Teat Cristo, at minüt Miteat nej narangüch teombas omalüw.

² Quiaj tanguiaiüüs noic nanderac imiün tiül cielo atnej atearriür nadam lam, atnej noic napac netearriür wüx ajüy monteoc. At aaga nanderac quiaj, atnej wüx teatsündiw xeyay montsünd arpa. ³ Quiaj ajcüwa coic miow ic miow apiquiw mil nipilan tatajcüw cantar noic jayats himno niüing ajlüy najneajay alchetem wüx Teat Dios, at niüing ajlüy ajcüw apiquiw nimal almapac monlüy quiaj, at niüing ajlüy ajcüwa montangtang ombas monajiüt. Nejinguind ngon-

dom masap mataag cantar aaga canto quiaj, áagan ajcüw acoic miow ic miow apiquiw mil nipilan. Ajcüw ayaj leaw tajwanüw naw tiül meáwan nipilan monlüy wüx iüt. ⁴ Nejiw ngo marangüw nisoet maquiüjpüw montaj. Nejiw ayaj almandüjpiw aaga Quicheech Sap nguiajantanej mamb, ombas majwanüw

naw tiül meáwan nipilan majlüyw atnej najneaj nichech müünd Teat Dios y aaga Quicheech Sap. ⁵ Nejiw nómban ngo mawaijchaw; at ngo majiürüw nisoet teombas Teat Dios niüing chetey tiül cielo. Tiül ombeayiw nejiw ngo maxoram awaiich, aaga nisoet ngo matsopoch nejiw.

Leawa tapiüing arojpiw ángeles

⁶ Quiaj tajawas alinop ángel tengual ajlüel cawüx tiül cielo. Nej teandeac masaj meáwan nipilan wüx iüt nguineay alndom mawüw wüx meáwan asoetiw nejiw. Teamasaj meáwan monlüy wüx a iüt cam, ajcüw ayaj monaw tiül meáwan nación, meáwan noicnoic ajlüy nipilan, monaw tiül mondeac palpálwüx ombeayaran, at monaw tiül meáwan namix cambaj wüx iüt. ⁷ Nej tendec napac, tapiüing:

—Netam mermbolan mendüyiün Teat Dios, netam meyajcan mejawan Teat Dios najneaj arang. Cos lamatüch a ores majaw wüx asoet nipilan. Irangan casa aaga nerang cielo, nerang iüt, nerang ndec, nerang meáwan oniüüg yow —aw.

⁸ Alinop ángel tapiüing:

—Landroj ombas aaga nadam cambaj Babilonia cos aaga cambaj quiaj tüüch meáwan nación wüx iüt mangüniw; tayac nejiw wüx manganeowüw aaga vino leaw apiüing wüx tandüjpiw palpálwüx dioses —aw.

⁹ Andúüban aaga amb arojpw ángel tandeac napac, tapiüng:

—Sitiül aljane apmarang casa aaga ngo majneaj nimal atnej lüw quiaj, tengwüy aaga narangüch dios atnej lüw quiaj; aton sitiül apmayar misello nej teombas omal nej, tengwüy wüx owix nej, ¹⁰ aaga leaw apmarang atquiaj apmajcüy majaw nej Teat Dios. Apmayac nej tiül xeyay ngo majneaj, tiül biümb maquiüb azufre niüng apmamongoch xeyay necoy; teamajawüw nej nangaj ángeles y aaga Quicheech Sap aton. ¹¹ Minasop aaga biümb niüng apmamongochiw necoy apmajndoc meáwan nüt. Nejiw nüt ongwiiüts ngondom maxojtüw, cos tarangüw casa aaga nimal atnej lüw, at aaga narangüch dios quiaj. Aton tayariw sello alwüx minüt aaga nimal quiaj. ¹² Pares meáwan mondüüb Teat Cristo, ajcüwa leawa lamayacüw wüx omeajtsüw aaga poch tayac Teat Dios; nejiw netam maiücüw wüx cuajantanej leaw apmamongochiw ningüy wüx iüt —aw.

¹³ Quiaj tanguiyiüs andeac nop nendeac imiün tiül cielo, tasaj xic:

—Irang wüx nawiig atcüy: “Najneajay apmapac omeajtsüw nde nganüy at meáwan nüt jane lamayar andeac Teat Cristo masey ndoj tandeowüw”, aj xic. Aton aaga Nangaj Espíritu tapiüng naleaing apmaxojtüw, lango

metam marangüw najiüt; apmüjndiw leaw Teat Dios apmüüch nejiw cos tarangüw najneaj.

Taxainguera cosecha wüx iüt

¹⁴ Condom tajawas, alcawüx noic raan oic. Wüx aaga oic quiaj alchetem nop atnej Teat Naxey. Alwüx omal nej noic corona narangüch oro; alteowix nots machat nexing. ¹⁵ Ndoj quiaj taw alinop ángel imiün tiül nadam nangaj iüm, tengual andeac napac masaj aaga alchetem wüx oic:

—Imelich icooch, cos lamatüch a nüt netam mecooch. Aaga cosecha najlüy wüx iüt latang —aj.

¹⁶ Quiaj aaga cheten wüx oic tapots macooch maxaing a cosecha najlüy wüx iüt.

¹⁷ Quiaj taw alinop ángel imiün tiül nadam nangaj iüm najlüy tiül cielo, alteowix nots machat nexing. ¹⁸ Quiaj taw alinop ángel imiün niüng ajlüy artül. Nej najlüy wüx aaga biümb wüx artül. Tandeac napac, tasaj aaga alteowix aaga nexing machat quiaj:

—Imelich icooch, ixaing ajcüwa tsongol uvas najlüy wüx iüt, cos lajün —aj.

¹⁹ Condom quiaj aaga ángel tamelich macooch maxaing aaga uvas najlüy wüx a iüt cam. Tayac tiül noic nadam iquial niüng apmapatsüch miyow nej. Aag ayaj apiüng lajcüy majaw nejiw Teat Dios. ²⁰ Aaga iquial uvas tajlüy mbeay cambaj; ndoj

tapatsüch a uvas maw miyow nej quiaj. Quiaj tawün xeyay miyow nej atnej quiej, tajal, atüch niüng ajlüy freno teombeay cawüy, atüch arej acoic miow (300) kilómetros adam ajal tiüt.

15

Ajcüwa ángeles tayacüw ümb wüx ayaíw ngo majneaj wüx iüt

¹ Condom quiaj tajawas alinoic nadam ateócan mbayamaran majaraw tiül cielo, xeyay mbayajos najaw: Ayaíw ángeles üjndiw mayacüw wüx iüt ayaíw ngo majneaj ndójuwüx. Wüx aag ayaj apmamong ajcüy Teat Dios.

² Tajawas aton atnej nots ndec nerijrij atnej vidrio xowüy lachech, nacants atnej olüic biümb. At tajawas ajcüwa leaw tajntsopiw wüx maquiüjpüw aaga nimal atnej lüw, cos ngo marangüw casa aaga narangüch dios, at ngo mayariw misello nej, tengwüy mayariw minümero minüt nej. Nejiw alembemoj mbeay aaga ndec atnej vidrio, almandeajndiw arpa leaw tüüch nejiw Teat Dios.

³ Nejiw tengual atajcüw cantar aaga canto ocueaj teat Moisés, aaga nerang minajiüt Teat Dios, at aaga canto ocueaj Quicheech Sap, leaw apiüng atcüy:

Ique meáwan leawa lam-
erang xeyay najneaj-
jay, teat,
cos ique cuajantanej alndom
merang, Teat Dios;

ique mbójan najneaj irang, at
naleaing irang aton,
cos ique minatang Rey wüx
meáwan iüt.

⁴ Meáwan nipilan apmimbol
majawüw ic, Teat Dios.
Apmandeacüw najneaj wüx
minüt,
cos ique nangaj ic.

Meáwan nipilan wüx iüt
apmambüw niüng ijlüy
marangüw ic casa,
cos ajawüw najneaj team-
erang wüx ijaw wüx
asoeteran.

⁵ Wüx landoj aag ayaj,
quiaj tajawas tiül cielo
lejquiat aaga xowüy langaj
tabernáculo, aaga najlüy tiül
nadam nangaj iüm. ⁶ Quiaj
tawüw ayaíw ángeles imiünüw
tiül aaga nangaj iüm quiaj.
Nejiw tündiw mayacüw
alayaíw ngo majneaj wüx
iüt. Nejiw asoijquiw apixaw
nejiw najneaj, nerixix,
nelitlit. Anopnopo alatsüw
mal miüündüw nejiw notsnots
cinta narangüch oro. ⁷ Quiaj
nop tiül nejiw ajcüw apiquiw
nimal tüüch nejiw noic tas
oro anopnopo ajcüw ayaíw
ángeles quiaj, chipchipiow
aaga ngo majneaj; apma-
tongoj wüx iüt. Aaga leaw
apmatongoj quiaj, apiüng
wüx aag ayaj ajcüy Teat
Dios, aaga almapac meáwan
nüt. ⁸ Condom aaga nangaj
iüm quiaj chipiüt tiül nasop.
Aag ayaj ajüquich Teat Dios
najneajay ajlüy, at alndom
marang leawa nej andiüm.
Nejinguind ngo ndom ma-
jmel tiül aaga nangaj iüm
quiaj, leaw ajcüw ayaíw

ángeles landoj mayacüw aaga ayaíw xeyay ngo majneaj wüx iüt.

16

Aaga tas apiüng wüx apma-mongocharan xeyay ngo majneaj

¹ Quiaj tanguiayiüs noic nanderac napac imiün tiül aaga nangaj iüm quiaj, tasaj ajcüw ayaíw ángeles:

—Quiüran itongon wüx iüt naw tiül aaga ayaíw tas quiaj, cos ajcüw ayaj apiüng wüx Teat Dios lajcüy —aj nejiw.

² Quiaj tamb aaga mbáswüx ángel matong andüy wüx iüt naw tiül mitas nej. Quiaj taxom nejiw najloc atiümtiümbüüchan ajcüwa nipilan leawa almajiürüw misello aaga nimal atnej lüw, leawa tarangüw casa midios nej.

³ Condom amb ijpüw ángel tatong andüy tiül nadam ndec naw tiül mitas nej. Quiaj aaga ndec tangowüch marang quiej atnej miquiej nandeow nipilan. Quiaj tandeowüw meáwan cüet, meáwan nimal najlüy tiül nadam ndec.

⁴ Ndoj quiaj amb arojpwüw ángel tatong andüy tiül lam, at andüy tiül meáwan oniüg yow naw tiül mitas nej. Quiaj tangowüch marang quiej meáwan yow. ⁵ Quiaj tanguiayiüs andeac aaga ángel najlüy wüx meáwan yow, tapiüng:

—Teat Dios, ique nangaj, ique tejlüy nde tanomb, at almejlüy meáwan nüt. Ique

najneaj irang wüx apmejaw wüx asoet nipilan. ⁶ Atquiaj irang cos nipilan tambiyaw monyar andeac Teat Cristo, at tambiyaw mondeac indeac, taw miquiejw nejiw. Condom ique aton lameaach quiej manganeowüw, cos atquiaj netam nejiw —aw.

⁷ Quiaj tanguiayiüs alinoic nanderac imiün wüx artül, tapiüng:

—Naleaing Teat Dios, ique alndom merang cuajantanej. Ique irang naleaing, ique najneaj ijaw wüx asoet nipilan —aw.

⁸ Ndoj quiaj amb apiquiw ángel, tatong wüx nüt naw tiül mitas nej. Quiaj a nüt tüünd merraar xeyay, tayac biümb mambel nipilan. ⁹ Tandajpwüw nipilan cos xeyay arraar. Quiaj tapaijchaw Teat Dios, aag neech majlüy aaga xeyay ngo majneaj wüx iüt. Naleaing nejiw ngo leam omeajtsüw macueatiw meáwan ngo majneaj leaw teamarangüw; ngo marangüw casa Teat Dios.

¹⁰ Ndoj quiaj aaga amb acoquiaw ángel tatong naw tiül mitas nej andüy wüx aaga najneajay trono niüng tsotoj aaga nimal atnej lüw. Quiaj pojniüt meáwan niüng ajlüy wüx aaga nimal atnej lüw quiaj. Quiaj nipilan atsamt-sambüw oniweaw nejiw cos ayajcüw xeyay necoy, xeyay ngo majneaj. ¹¹ Xeyay tapaijchaw Teat Dios najlüy tiül cielo cos xeyay necoy, xeyay ngo majneaj ayajcüw, xeyay

najloc axom nejiw. Masey amongochiw aag ayaj, ngo leaam omeajtsüw macueatiw leawa ngo majnej teama-rangüw.

¹² Ndoj quiaj aaga amb anaíw ángel tatong naw tiül mitas nej andüy tiül aaga nadam lam nenüt Eufates. Quiaj tawaag a yow tiül aaga lam quiaj, para mamongoj ajcüwa montangtang monajiüt monaw nonüt.

¹³ Quiaj tajawas aaga nimal atnej jüm, aaga alinop nimal atnej lüw, aton aaga newaiich nepiüng nej nendeac andeac Teat Dios. Quiaj tajawas taw teombeayiw nejiw nopnop nimeech atnej chiyam.

¹⁴ Ajcüw arojpüw nimeech quiaj, arangüw ateócan. Nejiw apmambüw masojnongoj meáwan montangtang monajiüt wüx iüt wüx aaga netam nüt, matsojow maquiüjpüw Teat Dios, aaga nerang cuajantanej. ¹⁵ Quiaj tendeac Teat Cristo, tapiüng: “Saliüc wüx ngo mateotsaran, atnej arang nop need. Najnejay apmajlüy leaw almapac teamacül xic, tanaám ngo masoond apix nej atnej wüx almameay; quiaj ngome apmajlüy miotáagan, lango maxing wüx nüt saliüc”, aw.

¹⁶ Quiaj tasojnongoj meáwan montangtang monajiüt niüng nasoic Armagedón wüx aaga ombeayaran hebreo.

¹⁷ Condom aaga amb ayaíw ángel tatong naw tiül mitas nej tiülan nepepep. Quiaj tanguiayüs noic nanderac

napac imiün tiül aaga nadam nangaj iüm tiül cielo niüng ajlüy aaga najnejay trono niüng chetej Teat Dios, tapiüng:

—¡Canüy landoj! —aw.

¹⁸ Quiaj xeyay tajliplip tiüt, xeyay aneerror, xeyay tetearriür. At tajlang noic nadamüy ateam, ngomeaag ajlüy tatow ajlüy nipilan wüx a iüt cam. ¹⁹ Quiaj

aaga nadam cambaj Babilonia mbajcat arej ajlüy. Aton meáwan cambaj tiül meáwan palpálwüx nación tumb ndrom ombas. Atquiaj tarang Teat Dios wüx leaad omeaats nguineay tarang aaga nadam cambaj Babilonia, cos xeyay lajcüy majaw.

²⁰ At meáwan iüt pinawan ndec, at meáwan tiüc tumb ndrom. ²¹ Quiaj tajmiüc

wüx ombasüw nipilan xeyay nadamdandam hielö imiün tiül cielo, noicnoic aüm maseyme ic miow (40) kilos. Quiaj nipilan tanaám xeyay tapaijchaw Teat Dios cos nej tüüch miün aaga hielö najmiüc wüx ombasüw nejiw, cos aag ayaj xeyay necoy, xeyay ngo majnejay.

17

Wüx Teat Dios apmajaw wüx aaga najtaj nejiürjiür naxey

¹ Quiaj tiün majaw xic nop imiün tiül ajcüwa ayaíw ángeles monjiür ayaíw tas. Nej tendeac masaj xic:

—Mac ningüy, sanüüch ic mejaw nguineay Teat Dios apmajaw wüx aaga minatang

nelomblombüy najtaj, aaga
altsotom wüx xeyay yow.
² Cos nej aaga nelomblombüy
najtaj quiaj tawüywüy
meáwan montangtang mona-
jiüt wüx iüt marangüw nisoet
maquiüjpüw. At meáwan
nipilan wüx iüt angüniw wüx
aaga vino leaw apiüng wüx
arangüw nisoet maquiüjpüw
—aw.

³ Quiaj Nangaj Espíritu
tüüch xic najaw atnej saüm.
Quiaj tayajcas atnej aaga
ängel taquiüb xic mamb
andüy tiül noic wajchiüc.
Quiaj tajawas nop najtaj
almajtep nop nimal nacants
ombas. Alwüx ombas aaga
nimal quiaj xeyay minüt
ngo majnej. At aaga nimal
quiaj ajiür ayaíw omal nej
y gajpowüw miweac nej.
⁴ Aaga najtaj quiaj almasooig
apix nej morada, at nacants.
Ayac arend olaag, ayac
andiig, ayac iquial owix.
Altiül oro, altiül natsüjyay
ombas piedra, altiül per-
las. Almandeaand noic
tas narangüch oro, chipiow
tiül xeyay ngo majnej.
Aaga altiül a tas quiaj,
apiüng wüx cuajantanej
ngo majnej narangüch,
at wüx aaga nisoet nej
tarang. ⁵ Alteombas omal nej
noic minüt nej ngo majüic
cuane wüx apiüng. Aag
ayaj apiüng: “Babilonia nej
natang, nej mimüm meáwan
monlombombüy montaj,
nej neyac meáwan ngo ma-
jnej najlüy wüx iüt”, aw.
⁶ Quiaj tajawas aaga najtaj
quiaj langün, cos tanganeow

miquiej monyar andeac Teat
Cristo. At tanganeow miquiej
ajcüwa tambiyaranüw cos
tandüjpiw Teat Cristo. Wüx
tajawas, quiaj mbayatos
xeyay. ⁷ Condom quiaj aaga
ängel tasaj xic:

—¿Neol mbayatear? Xique
sanasaj ic cuane wüx apiüng
aaga najtaj quiaj. Aton
sanasaj ic cuane apiüng wüx
aaga nimal nejiür ayaíw
omal, at gajpowüw miweac
nej, aaga almajtep a najtaj
quiaj. ⁸ Aaga nimal lan-
doj mejaw quiaj, tanomb
tajlüy, nganüy lango majlüy.
Naleaing laliüc maw tiül
nequiliüt lol leaw ngo majiür
ümb, ndoj apmamb andüy
tiül biümb. Quiaj ajcüwa nip-
ilan moncül wüx iüt, leawa
ngo marangüch minütiw
nejiw tiül aaga nawiig najlüy
nde wüx nganaw majlüy
iüt, leaw ajiür minütiw tiül
aaga nawiig leaw apiüng wüx
apmapacüw meáwan nüt; ne-
jiw apmbayamoj majawüw
aaga nimal tajlüy tanomb,
nganüy lango majlüy, ndoj
apmajlüy alinomb.

⁹ 'Leaw nexom omeaats
alndom majaw cuane wüx
andeac leaw sanapiüng
nganüy: Ajcüw ayaíw omal
nej quiaj, apiüng wüx ayaíw
tiüc altsotom wüx aaga najtaj.
¹⁰ Aton aaga ayaíw omal
apiüng wüx ayaíw montang-
tang monajiüt. Acoquiaw
nejiw lango majlüyiw, nop
aliün mapac nganüy, alinop
nganaw majlüy. Naleaing
wüx nej apmapeay apmajlüy
áagan acas nüt. ¹¹ Aaga

nimal leaw nomb almapac nganüy lango majlüy, nej amb ojpeacüw natangtang nenajiüt, naleaing nej ajlüy tiül aaga ayaíw, condom apmamb tiül biümb.

¹² 'Aaga gajpowüw (10) weac tejaw, aag ayaj apiüng wüx gajpowüw montangtang monajiüt. Nejiw nganaw müjndiw niüng apmajlüyiw wüx. Naleaing apmüjndiw ndom marangüw natang monajiüt noic ores nóiquian maquiüjpüw aaga nimal quiaj. ¹³ Ajcüw ayaj apmajlüyiw nóiquian, noic omeajtsüw maquiüjpüw aaga nimal atnej lüw quiaj. Nejiw apmüjchiw aaga nimal quiaj marang minajiütüw nejiw. ¹⁴ Nejiw apmatsojow maquiüjpüw aaga Quicheech Sap. Naleaing nej apmajntsop wüx nejiw, cos nej Teat Naxey ajlüy natang wüx meáwan montangtang monxey; nej minatang nenajiüt wüx meáwan montangtang monajiüt. Ajcüwa almaquiüjpüw, ajcüw ayaj najpajüw, narriüjtüchiw; at ajcüw ayaj leaw ngo macueatiw mandüjpiw Teat Cristo, masey wüx tajlüy xeyay moncüy —aj xic.

¹⁵ Aton aaga ángel tasaj xic:

—Aaga nelomblombüy najtaj tejaw altstom wüx xeyay yow, aaga yow quiaj apiüng wüx xeyay cambaj, xeyay nipilan, xeyay nación, xeyay palpálwüx ombeayaran. ¹⁶ Ajcüwa gajpowüw weac tejaw wüx

omal aaga nimal, aag ayaj apiüng wüx gajpowüw montangtang monajiüt. Ajcüw ayaj aquiüjpüw aaga nimal, apmajcüyiw majawüw aaga nelomblombüy najtaj, apmayariw meáwan leaw almajiür, apmüjchiw majlüy miotáagan, apmatsambüw mionij nej y apmambeliw nej tiül biümb. ¹⁷ Atquiaj apmajlüy, cos Teat Dios apmayac tiül omeajtsüw nejiw marangüw leawa nej andiüm. Cos nej tandiüm majlüyiw nóiquian, müjchiw aaga nimal marang aag ayaj. Atquiaj apmajlüy cos atquiaj alndom majlüy meáwan leawa Teat Dios lamapiüng netam majlüy. ¹⁸ Aaga najtaj tejaw, aag ayaj apiüng wüx aaga nadam cambaj najlüy wüx meáwan montangtang monajiüt wüx iüt —aj xic.

18

Ndrot ombas aaga cambaj Babilonia

¹ Wüx landoj aag ayaj, quiaj tajawas alinop ángel imiün tiül cielo, ága nejiür nadam najiüt. Nej nómban anmarraj wüx iüt cos xeyay alitlit ombas nej. ² Quiaj tendec napac, tapiüng:

—¡Landroj ombas, landroj ombas aaga cambaj Babilonia! Nganüy aaga cambaj lamarang niüng acüliw nimeech, at meáwan ngo majneaj espíritu. Aton alquiaj ombiüm meáwan ngo majneaj quiec leaw ngo mandiüram. ³ Aaga cambaj quiaj ndrot ombas cos nej

tüüch meáwan nación man-ganeow aaga vino apiüng wüx aaga xeyay nadam nisoet tayac nejw wüx; at cos meáwan montangtang monajiüt tarangüw ngo majneaj nisoet maquiüjpüw. At tüüch mongalüy at monüjpeay wüx meáwan iüt majiürüw xeyay cuajantanej wüx nejw tarangüw xeyay ngo majneaj maquiüüb —aw.

⁴ Quiaj tanguiayiüs alinoic nanderac tiül cielo, tapiüng:

—Xenipilanüw, iriowan tiül aaga cambaj quiaj; nde mejlüyiün nóiquian mequiüjpan wüx aaga nisoet arangüch quiaj, ngana memongochiün aaga ngo majneaj leaw apmamongochiw quiaj.

⁵ Cos asoetiw nejw lajüic tiül cielo. Teat Dios leaad omeaats wüx aaga xeyay ngo majneaj leawa narangüch quiaj. ⁶ Irangan wüx ombas nej atnej lamarang wüx imbasan; ijchan alinoic más ngo majneaj leaw nej tarang. Tiül aaga tas niüng nej tayac ngo majneaj nanganeowaran müüch nipilan, quiaj iyacan alinoic atonej ngo majneaj.

⁷ Cos nej xeyay talombojchay, tarang meáwan cuajantanej leaw axom omeaats marang. Nganüy netam meajchiün mamongoch xeyay necoy atnej temongochiün, ijchan atonej tejiüntsán cos xeyay amix imeajtsan. Cos nej tiül omeaats nej apiüng: “Xique salcheten at xic nop natang nenajiüt, xique ngome nop lemben omal, xique ngo metam najiünts, ngo

mamix ximeaats nicuajind”, aw. ⁸ Por aag ayaj, wüx noic nüt nej apmamongoch meáwan aaga ngo majneaj quiaj. Apmajlüy xeyay mondeow; apmajlüy xeyay amix omeaatsaran, xeyay monjiünts; apmajlüy xeyay montiün andüy. Condom nej apmandaab tiül biümb, cos Teat Dios leaw nejw wüx asoet nej alndom marang cuajantanej —aw.

⁹ Condom meáwan montangtang monajiüt wüx iüt leawa tarangüw ngo majneaj maquiüüb, leaw tarangüw aaga axom omeajtsüw marangüw, apmajiüntsüw, xeyay apmamix omeajtsüw wüx ombas nej, wüx apmajawüw minasop nej cos teandaab. ¹⁰ Nejw aplombomoy miünquiaj cos imboloj matüchiw, ngana maxom nejw atnej. Apmapiüngüw:

—¡Jaa, ique nadam cambaj Babilonia! Ique terang leaw tendiüm merang, nganüy noic ores landroj imbas —apmawüw.

¹¹ Quiaj meáwan monüjpeay y mongalüy wüx iüt apmajiüntsüw, xeyay apmamix omeajtsüw wüx aaga cambaj quiaj; cos nejingüind lango majlüy tiül aaga cambaj para mangal leawa nejw ajiürüw. ¹² Cos nejw ajiürüw oro, ajiürüw plata, ajiürüw natsüjyay ombas piedras, ajiürüw perlas. Aton ajiürüw najneajay jael nenüt lino, ajiürüw morada jael, at jael narangüch seda, at nacants

jael. Aton ajiürüw cuajantanej najmboc angan xiül, aton cuajantanej narangüch marfil, aton cuajantanej narangüch najneaj xiül, ajcüw narangüch bronze, at leawa narangüch manchiüc, meáwan narangüch piedra nenüt mármol. ¹³ Ajiürüw canela aton, y cuajantanej najmboc angan soex, pom, aaga soex nenüt mirra, aaga xeyay nembeat perfume nenüt olíbano, vino, aceite, najneaj harina, at trigo. Ajiürüw boy, sap, cawüy, carret, aton ajiürüw najon nipilan marang mos. ¹⁴ Quiaj ajcüwa monüjpeay at mongalüy apmasajüw aaga cambaj quiaj:

—Nganüy meáwan leaw xowüy tendiüm mejiür, aag ayaj langondom mejiür. Meáwan cuajantanej aóng xiül xowüy lambeat, cuajantanej xowüy lajneaj langondom mejiür, ngondom mexom alinomb —awüw.

¹⁵ Quiaj ajcüwa monüjpeay at mongalüy leawa taxomüw xeyay tiül aaga cambaj quiaj, aplombomoj miünquiájan, apmajiüntsüw napac, cos xeyay amix omeajtsüw, imboloj matüchiw niüng ajlüy, ngana maxom nejiw aaga xeyay ngo majneaj maquiüjpüw. ¹⁶ Aton apmapiüngüw:

—¡Jaa, pobre ique nadam cambaj! Minipilan ajlüyiw atnej nop najtaj asooig najneaj jael nenüt lino, asooig morada y nacants jael. Asooig cuajantanej oro, asooig natsüjyay ombas

piedras, y perlas; ¹⁷ pero nganüy noic ores landroj ombas xeyay cuajantanej nembeatmbeat —apmawüw.

Aton meáwan capitán tiül barco, meáwan monjüy ambüw tiül barco, meáwan marineros, at meáwan monjüy tiül ndec menüjpeay y mengalüy, nejiw aton lombotoj miünquiájan majawüw, ¹⁸ y wüx tajawüw minasop aaga nadam cambaj quiaj wüx tandaab, quiaj tapiüngüw:

—¿Wül alinoic cambaj matnej aaga nadam cambaj quiaja? —awüw.

¹⁹ Quiaj tawijchaw iüt teomalüw nejiw majüiquichaw xeyay amix omeajtsüw. Tajiüntsüw, tepajüw napac:

—¡Jaa! ¡Pobre nadam cambaj! Cos meáwan leawa monjüür barco lamaxomüw xeyay tiül a cambaj quiaj. ¡Nganüy noic ores landroj ombas!

²⁰ 'Nganüy ich mapac imeajtsan icona monlüy tiül cielo, icona apóstoles, icona mondeac andeac Teat Dios, meáwan icona minipilan Teat Dios. Ich mapac imeajtsan, cos Teat Dios lamapalüch ombas leaw aaga cambaj tarang wüx imbasan —awüw.

²¹ Quiaj nop ángel xowüy lapac tayar noic nadam piedra atnej mipiedra molino, talox tiül nadam ndec, tapiüng:

—Atnej aaga piedra ngo maxoram majaraw alinomb, atquiaj aton aaga nadam cambaj Babilonia apmajlos tiüt majmiüc napac,

nómban langome apmax-
oram majaraw. ²² Tiül
aaga cambaj quiaj, langome
apmanguaiyaran ajünts
arpa, langome apmajiünts
ind, langome apmajiünts
flauta, langome apmajiünts
trompeta. Aton nejingüind
mondüy monrang cuajan-
tanej najiüt langome apma-
jlüy quiaj. At langome ap-
manguaiyaran teanchiülaran
quiaj. ²³ Lámpara nómban
langome apmarraj quiaj, at
langome apmanguaiyaran
nangos nüt wüx angoch ow-
ixaran. Masey mongalüy at
monüjpeay tiül aaga cambaj
quiaj, alombaranüw meáwan
wüx iüt, y aton monsüet quiaj
tawaijchaw meáwan nación,
pero lango majlüyiw.

²⁴ At aton tiül aaga cam-
baj quiaj taxoram miquiej
ajcüwa mondeac andeac Teat
Dios, at miquiej meáwan
mondüüb Teat Cristo leaw
tambiyaranüw wüx meáwan
iüt —aw.

19

*Anderac najneaj wüx Teat
Dios*

¹ Wüx landoj aag ayaj, quiaj
tanguiaiüis andeacüw xeyay
nipilan tiül cielo, apiüngüw
napac:

¡Aleluya! ¡Üjchiiuts gracias
Miteatiiüts Dios!

Nej tawün icoots wüx
asoetiiüts, nej ne-
tam marangüch casa,
cuajantanej alndom
marang.

² Naleaing nej ajaw wüx asoet
nipilan atnej netam
nejiw.

Cos nej lamajaw wüx,
lamayac asoet aaga
natang nelomblombüy
najtaj,

aaga tüüch marang nisoet
meáwan nipilan wüx
iüt.

Nganüy Teat Dios lamapalüch
ombas, cos aaga najtaj
quiaj tambiy monrang
minajiüt Teat Dios,
awüw.

³ Ndoj quiaj tapiüngüw ali-
nomb:

—¡Aleluya! Üjchiiüts gracias
Teat Dios, cos minasop aaga
biümb niüng teandaab aaga
nelomblombüy najtaj apma-
jndocndoc cawüx meáwan
nüt —awüw.

⁴ Quiaj ajcüwa ic miow
apiquiw (24) montangtang
ombas monxey, aton ajcüw
apiquiw atnej nimal leaw
almapac taquiejliw mi-
cosüw nejiw mejquiejow tiüt
marangüw casa Teat Dios,
aaga alcheten tiül najneajay
trono, tapiüngüw:

—¡Amén, aleluya! —awüw.

⁵ Condom quiaj tanguia-
yaran noic nanderac imiün
niüng ajlüy aaga najneajay
trono niüng chetejeran quiaj,
tapiüng:

Irangan casa Miteatiiüts Dios,
meáwan icona monrang mi-
najiüt nej,

masey chingüy masey
natang, irangan nej
casa, irangan leaw
apiüng —aw.

*Nangos nüt wüx apmen-
goch owix Quicheech Sap*

⁶ Condom tanguyaiüs at-
nej xeyay nipilan andeacüw,
atnej atearriür lam, atnej
atearriür tiüt ajüy monteoc.
Nejiw tapiüngüw:

¡Aleluya! Miteatiiüts Dios la-
jlüy wüx meáwan cam-
baj, nej ndoj ombas
marang cuajantanej
leaw andiüm.

⁷ Ich mapac omeajtsaats,
mayajcaats xeyay na-
jneajay, marangaats
casa Teat Dios;

lamatüch a ores mengoch
owix a Quicheech Sap.
Minüx nej latajquiay majneaj
maquiüb minench
nej.

⁸ Nej tüünd apix nej, masooig
najneaj jael nenüt
lino, nerixix, nelitlit
—awüw.

Pues aaga najneaj jael nenüt
lino quiaj, apiüng wüx
nguineay mondüüb Teat
Cristo tarangüw najneaj atnej
andiüm Teat Dios.

⁹ Quiaj nop ángel tasaj xic:
—Irang wüx nawiig,
ipiüng: “Najneajay ich mapac
omeajtsüw leawa tajpajüw
metiw wüx tengoch owix a
Quicheech Sap” —aw.

Ndoj tasaj xic:

—Aaga poch ocueaj Teat
Dios quiaj, naleaing —aj xic.

¹⁰ Quiaj xique taquiejliüs
xecos tiüt narang casa aaga
ángel quiaj. Ndoj tasaj xic:

—Ngwüy, nde merang xic
casa, cos xique nerangas
minajiüt Teat Dios atnej
ique irang, atnej arangüw

meáwan mondüüb Teat
Cristo, meáwan monyar
andeac nej. Néjan Teat Dios
irang casa. Cos aaga naleaing
leawa taquiaach Teat Jesús,
áag miün tandeacüw nomb
ajcüwa mondeac andeac Teat
Dios —aj xic.

Nop nejtep raan cawüy

¹¹ Condom tajawas
lejquiaw a cielo. Quiaj
tajntsop nop raan cawüy
alwüx nejtep nej. Aaga
nejtep cawüy quiaj minüt
nej Nerang Leaw Apiüng Ap-
marang, at Naleaing alinoic
minüt nej. Nej najneaj arang
wüx ajaw wüx asoeteran,
at wüx amb tiül montsoj.

¹² Oniiüg nej atnej oniw
biümb; alwüx omal nej xeyay
corona. Aton almajiür noic
minüt nej narangüch teom-
bas nej; naleaing nejingüind
ngo majaw cuane apiüng,
néjan ajaw. ¹³ Almasooig
noic apix nej nesong tiül
quiej. Minüt nej Nanderac
Ocueaj Teat Dios. ¹⁴ Meáwan
monlüy tiül cielo tandüjpiw
nej, ajteptepiw raan cawüy.
Asoijquiw apixaw nejiw
xowüy lajneaj jael nenüt
lino, rajnüy, nerixix. ¹⁵ Ajüic
imiün teombeay nej nots
espada nexing. Naag aag
ayaj apmandrooch om-
bas meáwan nación. Con-
dom nej apmasap nejiw,
müüch marangüw leawa nej
apmapiüng. Nej apmarang
wüx ombasüw nejiw atnej
arangüch wüx uvas wüx
ayacüch tiül noic nadam
iquial niüng apmapatsüch

miyow nej. Aag ayaj ajüiquich xeyay ajcüy majaw nejw Teat Dios, y nej alndom marang cuajantanej. ¹⁶ Aton wüx aaga najal apix nej, at wüx mitsac nej narangüch minüt nej, apiüng: “Minatang Rey wüx meáwan Reyes, Natangüy wüx meáwan montangtang”, aw.

¹⁷ Quiaj tajawas nop ángel alembem wüx nüt, tendead napac masaj meáwan quiec najlüel cawüx, tapiüng:

—Macaron, canchiüron, cos Teat Dios apmayac noic nadam nüeteran. ¹⁸ Cos apmetsamban mionij montangtang monajiüt, mionij minatangüw soldados, mionij aag xowüy lapat, mionij micawüy soldados, mionij soldados montep cawüy, mionij meáwan nipilan masey ngomeaag arangüw mos, masey mionij nipilan arangüw najon mos, mionij chingüy nipilan, mionij natang nipilan —aw.

¹⁹ Quiaj tajawas aaga nimal atnej lüw almaquiiüb meáwan montangtang monajiüt wüx iüt at misoldadojüw nejw. Nejw sonongotoj matsojow maquiüjpüw aaga nejtep cawüy quiaj, at misoldados nej leawa almaquiiüb.

²⁰ Quiaj aaga nimal atnej lüw quiaj, ndeaaad maquiiüb aaga nerang ateócan, aaga newaiich nepiüng nej nop nendead andeac Teat Dios. Nej tawaiich nipilan leawa tajiürüw misello aaga nimal atnej lüw quiaj, leaw tarangüw casa aaga narangüch dios.

Ndoj ajcüwa ijpüw quiaj, tan apacüw tajlosüw tiül biümb niüng teandaab azufre. ²¹ Condom aldemas nipilan leaw taquiüjpüw aaga nimal atnej lüw quiaj tambiyaranüw naag aaga espada naw teombeay aaga nejtep cawüy quiaj. Ndoj meáwan quiec paxiüt üetiw matsambüw mionijeaw nejw.

20

Apiüng wüx noic mil neat

¹ Ndoj quiaj tajawas nop ángel imiün tiül cielo almajoy millave aaga nequiliüt lol leaw ngo majiür ümb; alteowix nej nots nadam galen. ² Quiaj tasap aaga nimal atnej jüm, aag ayaj aaga ndiüc najlüy de tanomb, minatangüw nimeech nenüt diablo, aton minüt nej Satanás. Aag ayaj ndeaaad matsajcüch naag galen, macül noic mil neat. ³ Quiaj talox tiül aaga nequiliüt lol najlüy tiüt, condom tapal, tayac wüx noic sello. Quiaj ngondom maw mawaiich nipilan tiül palpálwüx nación leawa among noic mil neat. Condom wüx landoj aaga mil neat, quiaj netam tsüjmbiüm alacas nüt.

⁴ Quiaj tajawas tigüy naneajay tronos chetejeran wüx, alchetemoj wüx ajcüwa tündiw majawüw wüx asoet nipilan. At tajawas ajcüwa nipilan leawa tambiyaranüw tandooigaran oniquiaw wüx andeacüw wüx Teat Jesús y wüx Mipoch Teat Dios. Aton

cos nejiw ngo marangüw casa aaga nimal atnej lüw quiaj; at ngo marangüw casa aaga narangüch dios. At ngo mayariw sello teombas omalüw nejiw, tengwüy wüx owixaw nejiw. Ajcüw ayaj tapacüw alinomb marangüw montangtang monajiüt wüx meáwan iüt maquiüjpüw Teat Cristo aaga noic mil neat. ⁵ Ajcüw ayaj leaw ombas mapacüw. Nganüy aldemas mondeow ngo mapacüücharanüw alinomb leaw landoj noic mil neat. ⁶ Xeyay apmapac omeajtsüw, at nangaj apmajlüyiw meáwan leaw ombas mapacüw alinomb. Nejiw ngome apmambüw tiül biümb, aag ayaj nasoic amb ijmbüw andeowaran. Nejiw apmarangüw miteaats ocueaj Teat Dios at ocueaj Teat Cristo. Nejiw apmajlüyiw wüx meáwan iüt maquiüjpüw Teat Cristo wüx nej apmayar marang minajiüt nej noic mil neat.

⁷ Wüx lamong aaga noic mil neat, quiaj aptsüjmbiüm alinomb minatangüw nimeech nenüt Satanás naw tiül manchiüc. ⁸ Quiaj apmamb tiül palpálwüx nación mawaiich meáwan nipilan wüx iüt. Apmasojnong nipilan tiül Gog at Magog matsojow maquiüjpüw minipilan Teat Dios. Ajcüw ayaj apmajlüyiw xeyay nipilan atnej miwiiüd nadam ndec. ⁹ Quiaj ajcüwa nipilan tambüw, ambüwan wüx iüt. Condom tayeyiw tiüt niüng acüliw mondüüb Teat

Dios, at tayeyiw tiüt aaga cambaj leaw Teat Dios xeyay andiüm. Quiaj Teat Dios tiüch majmiüc biümb imiün tiül cielo wüx ombasüw, tumb mandajpüw. ¹⁰ Quiaj aaga minatangüw nimeech newaiich nejiw, ndeaad. Condom tajlos tiül niüng ajlüy xeyay biümb niüng teandaab azufre, niüng almajlüyiw aaga nimal atnej lüw, aton niüng ajlüy aaga newaiich nepiüng nej nop nendeac andeac Teat Dios. Quiaj apmamongochiw xeyay ngo majneaj nüt ongwiiüts meáwan nüt.

Apmajaraw wüx asoeteran

¹¹ Quiaj tajawas nop alchetem wüx aaga nadam trono, rajnüy. Quiaj tawüw niüng ajlüy nej iüt, nüt, caaw, ocas; nómban langome apmaxoram majaraw alinomb. ¹² Quiaj tajawas meáwan mondeow, natang at chingüy, alembemoj niüng ajlüy aaga najneajay trono. Condom lejquiat acas nawiiig. Ndoj lejquiat alinoic nawiiig, altiül minütiw nejiw leaw apmapacüw meáwan nüt. Condom quiaj tajawaranüw wüx ombasüw mondeow atnej larangüch tiül ajcüwa nawiiig, nguineay tarangüw anopnopo. ¹³ Quiaj tawüw imiün tiül nadam ndec meáwan mondeow leawa tandeowüw tiül ndec. At tawüw imiün tiül niüng acüliw mondeow, nenüt Hades, meáwan mondeow leawa alquiaj. Quiaj tajawaranüw wüx ombasüw

nejiw anopnopoju nguineay tarangüw wüx almapacüw. ¹⁴ Condom quiaj ajcüw leaw acüliw niüנג ajlüy mondeow, at leaw altiül aaga Hades, tajlos tiül biümb. Aag ayaj apiüנג wüx amb ijmbüw andeowaran. ¹⁵ Ninguiaj ajüic leawa ngo maxoram minüt nej tiül aaga nawiiг niüנג ajlüy minütiw leaw apmapacüw meáwan nüt, ajcüw ayaj tajlosüw tiül biümb.

21

Jayats iüt, jayats cielo

¹ Ndoj quiaj tajawas larangüch noic jayats iüt, nüt, caaw, ocas; cos meáwan leaw mbas majlüy lango majlüy. At nadam ndec lango majlüy. ² Condom xique Juan, aton tajawas aaga nangaj cambaj, aag ayaj jayats Jerusalén aliüc imiün tiül cielo niüנג ajlüy Teat Dios. Aaga cambaj quiaj ajlüy najneajay atnej nop nüx lasoijquiaj apmengoch owix maquiiüb minench nej. ³ Quiaj tanguiayiüs noic nanderac napac imiün tiül cielo, tapiüנג:

—Jogüy, Teat Dios lapeay niüנג ajlüy nipilan. Nejiw apmajlüyiw minipilan nej, nejay Teat Dios apmacül maquiiüb nejiw, apmajlüy Midiosüw nejiw. ⁴ Teat Dios apmajend miyow oniüгарan. Langome apmajlüy andeowaran; langome apmajlüy amix omeatsaran, langome apmajlüy monjiünts, langome apmajlüy necoy, cos

meáwan leawa tajlüy nomb lango majlüy —aw.

⁵ Condom aaga cheten tiül aaga najneajay trono quiaj, tapiüנג:

—Nганüy xique sarang jayats meáwan cuajantanej —aw.

Quiaj tasaj xic aton:

—Irang wüx nawiiг, cos aaga poch cam naleaing, alndom meyar meyac wüx imeaats —aj xic.

⁶ Quiaj tasaj xic alinomb:

—Canüy landoj. Xique ombas salnajlüy, atnej letra A; at sajlüy úmbwüx, atnej letra Z. Leawa nind anganeow yow xique sanüüch, süüchan aaga yow neech mapacaran naw tiül oniüг yow ajlüyay pacaw. ⁷ Sitiül aljane apmaiüc wüx meáwan ngo majneaj, nej sanüüch maneay meáwan aaga jayats leaw apmajlüy. Xique sanajlüy Midios nej, nej apmajlüy xecual. ⁸ Nганüy meáwan leaw imbol mandüüb Teat Cristo, meáwan leawa ngo mayar andeac nej, meáwan monrang xeyay ngo majneaj, meáwan monbiy nipilan, meáwan monjiür palpálwüx najtaj palpálwüx naxey, meáwan monsüet monwüneya marang ngo majneaj, meáwan monrang casa narangüch dios, meáwan monwaiich, meáwan ajcüw ayaj apmambüw tiül xeyay biümb niüנג teandaab azufre. Meáwan leawa apmambüw tiül aaga biümb quiaj, aag ayaj nasoic amb ijmbüw andeowaran —aj xic.

Jayats Jerusalén

⁹ Quiaj tiün majaw xic nop ángel naw tiül aaga ayaíw ángeles, ajcüw tajiürüw ayaíw tas chipchipiow leaw xeyay ngo majneaj tatongoj wüx a iüt cam. Nej tendec masaj xic, tapiüng:

—Mac ningüy, sanüüch ic mejaw aaga nüx, minüx aaga Quicheech Sap —aj xic.

¹⁰ Condom quiaj aaga Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios tüüch xic najaw atnej saúm. Tayajcas atnej taquiüüb xic mamb aaga ángel andüy wüx nop najal oleaj tiüc. Quiaj tüüch xic najaw aaga nangaj cambaj Jerusalén aliüc imiün tiül cielo niüng ajlüy Teat Dios. ¹¹ Aaga cambaj quiaj, xeyay najneajay atnej ajlüy Teat Dios. Xowüy lalitlit atnej noic natsüjyay ombas piedra, atnej noic piedra nenüt jaspe, nerijrij atnej vidrio. ¹² Aaga cambaj quiaj, ayey nej tiüt noic nadam muro atnej otüeng coet najal oleaj. Ajiür gajpic (12) ombeay niüng ajmeleran, y nopnop ángel niüng ajmeleran. Narangüch wüx noicnoic niüng ajmeleran noic minüteran. Aag ayaj minütiw gajpiüp (12) monxey micual Israel. ¹³ Aaga cambaj quiaj amb nonüt ajiür arej niüng ajmeleran; amb calüy ajiür arej niüng ajmeleran; amb cawac ajiür arej; amb noleat ajiür arej. ¹⁴ Aaga muro ayey nej tiüt aaga cambaj quiaj, ajiür gajpic (12) nadam piedra witiow wüx a

muro. Noicnoic piedra alwüx minüt nop apóstol, ajcüwa gajpiüp (12) apóstoles ocueaj aaga Quicheech Sap.

¹⁵ Aaga ángel tengual andeac masaj xic quiaj, alteowix nej nots nipeaxay narangüch oro para mapeax aaga cambaj, mapeax meáwan puerta, at apmapeax aaga nadam muro ayey tiüt a cambaj. ¹⁶ Aaga cambaj quiaj atowtow ajlüy mepiquiw. Quiaj tapeax aaga cambaj naag a ipeaxay quiaj. Tatüch ijquiaw mil ijquiaw acoic miow (2,200) kilómetros andüy wüx ajal, atonej andüy wüx oxet, atonej andüy wüx ajal oleaj. ¹⁷ Condom tapeax aaga muro atnej otüeng coet quiaj, atüch er miow acoquiaw (65) metro ajal oleaj. Aaga ipeaxay a ángel quiaj, aag ayaj atow nej apeaxiw owix nipilan.

¹⁸ Aaga muro quiaj, narangüch naag xeyay natsüjyay ombas piedra nenüt jaspe. Nganüy aaga cambaj quiaj narangüch palúyan oro nerijrij atnej vidrio. ¹⁹ Ajcüwa gajpic (12) nadamdandam piedra witiow wüx aaga muro neyey tiüt cambaj, ajmel wüx mimbaj nej palúyan natsüjyay ombas piedra. Aaga mbáswüx piedra nenüt jaspe, amb ijquiaw piedra nenüt zafiro, amb arej nenüt ágata, amb apiquiw nenüt esmeralda. ²⁰ Aton amb acoquiaw nenüt ónice, amb anaíw nenüt cornalina, amb

ayaíw nenüt crisólito, amb ojpeacüw nenüt berilo, amb ojquiyej nenüt topacio, amb gajpowüw nenüt crisopraso, amb gajpanoic nenüt jacinto, amb gajpic nenüt amatista. ²¹ Nganüy ajcüwa gajpic puerta ajlüy gajpic nadamdám perla, noicnoic puerta ajlüy noic nadám perla. Aaga calle tiül aaga cambaj quiaj palúyan oro, nerijrij atnej vidrio.

²² Tiül aaga cambaj quiaj, ngo naxom najaw noic templo; ngo majlüy, cos Teat Dios leaw alndom marang cuajantanej, at aaga Quicheech Sap ajlüyiw ingow ajlüy nangaj iüm. ²³ Aaga cambaj quiaj ngo metam nej nüt, ngo metam nej caaw marraj quiaj, cos Teat Dios leaw xeyay najneajay ajlüy, xowüy arraj meáwan tiül a cambaj quiaj. At aaga Quicheech Sap arraj atnej lámpara. ²⁴ Meáwan nipilan naw tiül palpálwüx nación leawa tawüw wüx asoetiwiw nejwiw apmajüyiw tiül aaga ran tiül aaga cambaj quiaj. Meáwan montangtang monajiüt najlüyiw wüx iüt apmambüw tiül aaga najneajay cambaj quiaj, majoyiw mamb leawa xeyay najneajay ajiürüw müjchiw Teat Dios, marangüw nej casa. ²⁵ Meáwan puerta niüng ajmeleran ocueaj aaga cambaj quiaj aplejquiam meáwan nüt, ngo palam cos ngo majlüy ongwiiüts quiaj. ²⁶ Apmajoyaran mamb meáwan leaw xeyay

najneajay müünd Teat Dios marangüch casa. ²⁷ Tiül aaga cambaj quiaj, ngondom majmel nicuajind ngo majneaj, at nejingüind nerang ngo majneaj, at monwaiich; naleaing apmajmeliw ajcüwan leawa apmapacüw meáwan nüt, cos larangüch minütiwiw nejwiw tiül aaga nawiiig ocueaj Quicheech Sap.

22

¹ Wüx landoj aag ayaj, quiaj aaga ángel tüüch xic najaw nots lam nerixixay, nerijrij atnej vidrio; aaga yow quiaj neech mapacaran. Aag ayaj imiün niüng ajlüy najneajay trono chetej wüx Teat Dios, at niüng ajlüy aaga Quicheech Sap. ² Aaga lam quiaj among amb pinawan aaga calle tiül a cambaj quiaj. Mbeaymbeay aaga lam quiaj, ajlüy xiül neech mapacaran meáwan nüt. Aaga xiül quiaj, apmeóng gajpic (12) aóng tiül nomb neat; aag ayaj aóng noicnoic caaw. Aton naag aóp aaga xiül quiaj alndom mamongoch iün andeow meáwan nación. ³ Tiül aaga cambaj quiaj lango majlüy nicuajind ngo majneaj. Naleaing aaga najneajay trono niüng chetej Teat Dios, at a trono niüng chetej aaga Quicheech Sap apmajlüy tiül aaga cambaj quiaj. Quiaj meáwan monrang minajiüt nej apmarangüw nej casa. ⁴ Apmajawüw mitey nej, aton minüt nej apmajlüy teombas

omalüw nejiw. ⁵ Quiaj lan-
gome apmajlüy ongwiiüts,
ngome apmetam lámpara
marraj; ngome apmetam atil
nüt, cos Teat Dios apmarraj
meáwan leaw almajlüy quiaj.
Nejiw apmajlüyiw montang-
tang meáwan nüt, meáwan
neat.

*Teat Cristo apmandilil na-
jen*

⁶ Quiaj aaga ángel tasaj xic:

—Aaga poch cam naleaing,
ngo mawaiich, alndom
meyar leaw apiüng. Aaga
Nangaj Espíritu ocueaj Teat
Dios, aag neech marangüw
wüx nawiig leaw andeac
nej ajcüw mondeac andeac
nej, nej tüüch miün miángel
nej majüiquich leawa laliüc
majlüy, majawüw aag ayaj
monrang minajiüt nej—aw.

⁷ —¡Xique saliüc najénan!
¡Najneajay, ich mapac omea-
jtsüw leawa apmayac wüx
omeaats andeac Teat Dios
atnej apiüng tiül aaga nawiig
cam, cos nej lamapiüng
nguineay apmajlüy alinoic
nüt! —aw Teat Cristo.

⁸ Xique, Juan, tanguiaiüs,
tajawas meáwan aag ayaj.
Wüx landoj nanguaiy, najaw
aag ayaj, quiaj taquiejliüs
xecos teoleaj aaga ángel
narang casa, cos nej neech
xic najaw aag ayaj. ⁹ Quiaj
tasaj xic:

—Ngwüy, nde merang xic
casa, cos xique aton sarang
minajiüt Teat Dios at ic, atnej
tarangüw mondeac andeac
Teat Dios, atnej arangüw
leawa ayac wüx omeaats
aaga poch najlüy tiül aaga

nawiig cam. Néjan Teat Dios
netam merang casa —aj xic.

¹⁰ Ndoj tasaj xic:

—Nde mexot aaga poch
najlüy tiül aaga nawiig cam,
aag apiüng wüx nguineay ap-
majlüy alinoic nüt, cos laliüc
majlüy aaga lamapiüng quiaj.
¹¹ Leawa nerang ngo ma-
jneaj, tanaámb ich marang
ngo majneaj, at leawa nerang
nisoet ich marang tanaámb.
Nganüy leawa nerang na-
jneaj, tanaámb ich marang
najneaj. At leawa nerang
andiüm Teat Dios, tanaámb
ich marang leaw andiüm Teat
Dios —aj xic.

¹² Quiaj Teat Jesús tapiüng:

—Naleaing xique saliüc
najénan, sanajamiün leaw
sanüüch nopnopo leaw
tarang. ¹³ Xique mbas
salnajlüy atnej letra A, at
sajlüy úmbwüx atnej letra Z
—aw.

¹⁴ Najneajay apac omea-
jtsüw leawa tajwan asoetiw
nejiw, cos aag ayaj atnej
lajantsüch apixaw nejiw,
majmeliw ambüw tiül aaga
puerta ocueaj aaga najnea-
jay cambaj, at matüchiw
aaga xiül neech mapacaran
meáwan nüt. ¹⁵ Nganüy
ajcüwa leawa ngo müjndiw
majmeliw tiül aaga cambaj
quiaj, ajcüw ayaj atnej ngo
majneaj nimal leaw mbójan
arang ngo majneaj. Ajcüw
ayaj monsüet; ajcüw ayaj
monjiür pálwüx minajtaj
pálwüx minaxey; ajcüw ayaj
monbiy nipilan; ajcüw ayaj
monrang casa narangüch
dios; at meáwan mondiüm

leaw ngo maleaing, tengwüy monwaiich.

¹⁶ —Xique Teat Jesús tñjchiüs miün xeángel mapiüng aaga poch lajlüy tiül aaga nawiiig cam, man-guiayiw meáwan mondüüb xic tiül palpálwüx cambaj. Xique nawas tiül acualaats aaga Rey David tajlüy nomb. At xique sajlüy natang atnej aaga nadam ocas najntsop chiüjmbaw —aw.

¹⁷ Aaga Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios, y meáwan mondüüb Teat Cristo, nejiw ajlüyiw atnej minüx nej, apiüngüw:

—Mac —awüw.

At leaw anguiay, ich mapiüng aton:

—Mac —ich maw.

Aton jane nind anga-neow, ich miün manganeow; meáwan leawa andiümüw manganeowüw, ich manganeowüw aaga yow neech mapacaran meáwan nüt, aag ayaj üjndíwan.

¹⁸ Xique Juan, sasaj meáwan leawa apmanguiay andeac Teat Dios tiül aaga nawiiig cam: Sitiül aljane apmayac wüx, quiaj Teat Dios apmüüch majlüy wüx ombas nej meáwan ngo majneaj atnej lamapiüng tiül aaga nawiiig cam. ¹⁹ Aton sitiül aljane apmawün quiriw naw tiül aaga nawiiig cam niüng Teat Dios apiüng nguineay apmajlüy alinoic nüt, quiaj Teat Dios langome apmüüch nicuajind leaw lamapiüng apmüüch minipilan nej tiül aaga nangaj cambaj; ngome apmayar aaga najneaj atnej apiüng tiül aaga nawiiig cam.

²⁰ Aaga nepiüng meáwan aag agüy, apiüng:

—Naleaing xique saliüc najénan —aw.

Amén. ¡Atquiaj apmajlüy!
¡Mac Teat Jesús!

²¹ Sandiüm Miteatiiüts Jesucristo müüch icon meáwan mimonajneaj nej. Amén.